

BAYIBURU IZII

Ògbandzu-Òphúú

BAYIBURU IZII

[izz]

© 2014 Bible League International
in cooperation with Abakaliki Literacy and Translation Trust

New Testament originally published by International Bible Society and
Nigeria Bible Translation Trust 1980, 1986, 1989, 1992, 2001
10,000 copies

ISBN # 978-978-933-186-4

www.Wycliffe.org

www.ScriptureEarth.or

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license
(Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

[http: creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0)

- Your are free to share** — copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information under the following conditions:
- **Attribution.** You must attribute the work to the author (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
 - **Noncommercial.** You do not sell this work for profit.
 - **No Derivative Works.** You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Table of Contents

Matiyu	Mat.	9
Maku	Mak	81
Luku	Luk.	123
Jiṅnu	Jiṅ	194
Ndu-ishi-ozii	Ndu	247
Romu	Rom	311
1 Kṛentu	1Kṛ	343
2 Kṛentu	2Kṛ	372
Galeshiya	Gal	392
Efesṣu	Efe	403
Filipayi	Fili	413
Kṛlosi	Kṛl	422
1 Tesalonayika	1Tesa	430
2 Tesalonayika	2Tesa	437
1 Timoti	1Tim	441
2 Timoti	2Tim	451
Tayitṣu	Tay	458
Fayilimṅnu	Fay	462
Hiburu	Hib	464
Jiemusu	Jiem	491
1 Pyiṭa	1Pyi	498
2 Pyiṭa	2Pyi	509
1 Jiṅnu	1Jiṅ	515
2 Jiṅnu	2Jiṅ	523
3 Jiṅnu	3Jiṅ	525
Jiudu	Jiud	527
Ophulunya	Ophu	531
AKPṚRU-OPFU, DṪGBAA EḪUKA		569
Bible reading plan		576

EGBURIBERU ISHI-OPFU

Bayiburu-a bu Ekwo-Opfu Chileke, a gbanweru dee l'opfu Izii. Iphe, e gude maru iya bu Bayiburu Izii.

O nweru Akahụ-Ògbandzu, nweru Ògbandzu Òphúú. A gbanweru iya nù ndu Izii. Iphe, e gude dee ya nù ndu Izii bu; g'ephe aguje iya shi egube ono maru Opfu Chileke okpobe amaru; mbu g'ephe maru iphe, Chileke eepfu eyeru phe l'opfu-alì phe egube o du e shi le mbulembu kpo.

Oo Ògbandzu Òphúú b'e vuchakpoo uzo gbanwee wofuta l'opfu Izii l'apha 1980. Ozi k'agbanwee Ògbandzu Òphúú ono be bu apha iri le nanu b'e gude je-kota iya jasu o bu; a wataru ozi ono l'apha 1964 jee ya jasu l'apha 1980 teke o bvuru gedegede.

Oo ya bu; a -gbè l'apha 1980 ono be ndu Chiochi, bu ndu Izii no lekameka gude obu phe nabata iya g'a guje iya le Chiochi no lekameka; me g'onymonye guje iya; mekwapho g'a guje iya l'iphe, bukpo eka ndu ke Kereshi dzukoberu.

A noepho odu nwanshi g'agbanwechaaru Ògbandzu Òphúú ono; ndu Ishi-Chiochi nonu pfuahaa g'e-mee gbanwefua Akahụ Ògbandzu. Noo ya bu; ndu Izii waa ndu Ikwo waa ndu Ezaa bya anokobe chia idzu k'agbanwee Akahụ Ògbandzu l'opfu-alì phe l'ehu l'ehu.

Noo teke a bya ahota ndu Komitii, a-nodu l'ishi ozi ono. Ndu a hotaru g'ephe tsoru le Komitii ono bu ndu shi le Izii waa ndu Ezaa wafua ndu shi le Ikwo.

Ndu Izii bya awata agbanwe Akahụ Ògbandzu ono l'apha 1985. O be l'apha 1988, ndu Ezaa waa ndu Ikwo watafua agbanwe nkephe.

Ndu Izii waa ndu Ezaa waa ndu Ikwo bya atuko nokobe gbaru mgba eje ozi ono. Ephe gude obu lanu g'unwune jee ya. Ndu nonu gbanwee nkephe l'opfu-alì phe.

Bayiburu Izii b'a gbanweru dee ya g'o buru iphe, Hiburu eepfu le Akahụ Ògbandzu be ke ndu Izii eepfu; o buru iphe, Giriku eepfu le Ògbandzu Òphúú be ke Izii ee-pfukwapho. Noo kele Akahụ Ògandzu bu opfu Hiburu waa Aramayiku b'e gude dee ya le mbulembukpo. O buru opfu Giriku b'e gude dee Ògbandzu Òphúú.

Nta-a b'a gbanwewaru Akahụ Ògbandzu ye le Ògbandzu Òphúú dee ya l'opfu-alì, du igwerigwe.

Ndu ophu e dewaru Bayiburu l'opfu-alì phe be ta agofuedu l'iphu Chileke. Iphe, gbaru phe lememe bu g'ephe nabata opfu Chileke; k'ophu ephe enweru ndzu ojeje.

E lerweru enya elerwe le Bayiburu, du iche iche, ndu ophu e deru l'opfu Mbeke gude dee ke ndu Izii. Bayiburu Mbeke e lechaaru enya bulaje: *King*

James Version; waa Revised Standard Version; waa New International Version; waa English Standard Version; waa Good News Bible; waa New Living Translation. E lekwarupho ɛnya ree lɛ Bayiburu, e deru l'opfu Igbo; bya elekwapho ɛnya lɛ Bayiburu, e deru l'opfu Hiburu (*Biblia Hebraica Stuttgartensia*); waa Ọgbandzu Ọphúú, e deru l'opfu Giriku (*Greek New Testament, UBS 4th Revised Edition*).

Iphe, kparu iya nù bụ l'oo opfu Hiburu b'e vuchaa ụzo gude dee Ẹkwo Akahụ Ọgbandzu tème ọ bụkwarupho opfu Giriku b'e vuchaa ụzo gude dee Ẹkwo Ọgbandzu Ọphúú.

A gbanweru Bayiburu Izii ọ dụ nphe agụgu; tème odoo ɛnya ree; ọ bụru gɛ Izii epfuje opfu bụ g'e deru iya.

Ozi agbanwe Bayiburu Izii-a ta abudu ozi onye lanu jeru tème ophu ọ bụkwa-pho Chiochi lanu kpoloko bɛ yetaru ẹka e dee ya.

Ọo kwa ozi, a tukuru kwɛe ẹka jee; Chiochi nonu l'alị Izii yetakwapho ẹka e jee ozi obu.

Ọo iphe ono meru g'o gude a tuko g'aha nata Bayiburu-a l'oo ya bụ Ẹkwo, Chileke gude eepfu opfu eyeru ndu Izii l'ophu l'opfu-alị phe.

Ndu gbanweru iya agbanwee dee ya l'opfu Izii bɛ dukwa iche; ndu lerweru iphe, a gbanweru ɛnya ree waa iphe, e deru dukwapho iche. Iphe, e deru lɛ Bayiburu-a b'e shi ishi lanu lerwee ɛnya l'ekameka l'alị Izii; iphe, dụ g'ugbo ɛto, tɛmanu e wofutajeru iya oha.

A bya ahota ndu ophu byaru bya enyochabaa ya rengurengu g'a huma l'ọ bụa gɛ Izii epfuje opfu bụ g'e deru iya.

Ọ tọ bụlekwa ono kpurumu; ndu ophu maru opfu Hiburu waa Aramayiku waa Giriku rengurengu bɛ tsokwapho gụa iphe, e deru; kweta lɛ g'e deru iya bɛ dụ ree; tɛmanu ɛphe bya eye ẹka l'ekwo sụ l'ọ dụ ree g'ewofutaru iya ndu Izii g'ọ bụru Bayiburu phe. Ọo ukporo apha l'apha ɛno b'e gude jekota ozi, agbanwee Akahụ Ọgbandzu.

A bya l'epha ono, bụ Chipfu, bụ iya bụ ɛpha, e kuru Chileke; iphe, ọ bụ lɛ Hiburu bụ YHWH. Akpuru opfu ɛno ono, bụ YHWH bɛ bụ ɛpha Chileke kuru onwiya l'ekwo Awufu 3:14-15 mɛwaro iphe, bụkpoo ẹka ozo lɛ Akahụ Ọgbandzu. Ẹpha Chileke ono bɛ dụ nsọ shii ɛgube ono Chileke l'onwiya dụ nsọ; k'ophu bụ lɛ ndu Jiu te ekujedu epha ono baa.

Ẹpha ono dutabe nsọ k'ophu bụ l'oo bujeru ndu Jiu gu-vu ẹka e deru iya; ɛphe agbango ya kua ya Adonayi. Iphe, Adonayi futakwanuru bụru Chipfu.

Ọo ya meru ndu Izii wota ɛpha ono kua Chipfu. Ọ bụru gɛ Bayiburu, o-shi-l'ichee bụ Seputuajintu, e deru l'opfu Giriku kuru iya bụ ono.

Chipfu lɛ Akahụ Ọgbandzu bɛ akpa ẹka ama lɛ Chileke; a bya lɛ Ọgbandzu Ọphúú ọ nọdu ama ẹka lɛ Kéreshi.

O nweru iphe, e deshiru ye lɛ Bayiburu-a k'ophu ọo-ka edo ndu agụ iya nù ɛnya: Kɛ mbụ bụ iphe, a haru deshia l'okpa-alị mpeji Bayiburu-a. Iphe ono e deshiru ono bụ iphe, e gude kowa iphe, e deru l'opfu Hiburu; ozo ophu e deru l'opfu Giriku gbachiru ɛnya. Ọo g'udu iphe ono edo ɛnya bɛ e gude deshia ya.

Ọzo bụ ophu e deru l'uzo mbvucha Bayiburu-a gude kowashia opfu shihugbaaru ike. A hotaru opfu shihuru ike l'ime Bayiburu-a koshia iphe, ọ futagbaaru k'ophu oo-do ɛnya.

Iphe ozo bu iphe, e seshigbaaru ye le Bayiburu-a. Inodu asawashi iya be iharu savu iphe, e seru esese yegbaa ya. Oo k'oplu bu onye agu iya nu huma ugbugba iphe, o gutaru ono; l'oo doo ya enya.

Ozo bu l'e seshiru mapu, dulaje iche iche le mpeji iphu waa le mpeji azu Bayiburu-a.

“Onoma be a goru nu iphe, bu onye agu ekwo-a, e deru opfu, epfuchiru Chileke-a me ndu numaru iya nu; ngabe iya nchi bya emeje iya ememe; noo le teke iphemiphe-a l'e-mekota be zaakwaru ntse.” (Ophulenyia 1:3). G'ajaja buru ke Chileke!

Akahụ-Ògbandzu

Ozi-oma, Matiyu Deru

Ochochoroche Jizosu Kéreshi
(Luk 3:23-38)

1 ¹Owa-a bu eri Jizosu Kéreshi, Nwa Dévidi, oshilokpa Ébirihamu. ²Ébirihamu bu nna Áyizaku; Áyizaku buru nna Jiékoṗu; Jiékoṗu buru nna Jiuda yee unwunna iya. ³Jiuda bu nna Pérezu yee Zera. Ne, nwuru ephenebo ono bu Tama. Pérezu buru nna Hézeronu; Hézeronu buru nna Arámu. ⁴Arámu bu nna Amínadabu; Amínadabu buru nna Náshonu; Náshonu buru nna Sálumonu. ⁵Sálumonu bu nna Bówazu. Ne Bówazu bu Réhabu. Bówazu buru nna Óbedu. Onye bu ne iya bu Rutu. Óbedu buru nna Jiesi; ⁶Jiesi bu nna onye eze ichée ono, bu Dévidi.

Tobudu iya bu; Dévidi bukwanuru nna Sólomonu. Onye bu ne Sólomonu bu nwanyi ono, shi buru nyee Uráya ono. ⁷Sólomonu bu nna Rehobówamu; Rehobówamu buru nna Abáyijia; Abáyijia buru nna Asa. ⁸Asa bu nna Jiehoshafatu; Jiehoshafatu buru nna Jióramu; Jióramu buru nna Uzáya. ⁹Uzáya bu nna Jiótamu; Jiótamu buru nna Éhazu; Éhazu buru nna Hezekáya. ¹⁰Hezekáya bu nna Manáse; Manáse buru nna Émoṣu; Émoṣu buru nna Jiosáya. ¹¹Jiosáya bu nna Jiëkonáya; waa unwune iya; teke ono bu teke a kpukoru ndu Ízurelu laa alì Bábilonu.

¹²Tobudu iya bu; a kpukochaepo ndu Ízurelu laa alì Bábilonu: Jiëkonáya buru nna Shiyálutiyelu; Shiyálutiyelu buru nna Zerúbabelu. ¹³Zerúbabelu bu nna Abíyudu, bu iya bu nna Eláyekimu; Eláyekimu buru nna Azọ. ¹⁴Azọ bu nna Zédọku; Zédọku buru nna Ákìmu; Ákìmu buru nna Éliyudu. ¹⁵Éliyudu bu nna Eliyéza; Eliyéza buru nna Mátanu; Mátanu buru nna Jiékoṗu. ¹⁶Jiékoṗu bu nna Jiósefu, bu ji Meri. Meri bu iya bu ne Jizosu, bu onye eeku Kéreshi.

¹⁷Ọo ya bụ l'ogbo, dukpoo adudu e -shi le teke ke Ebirihamu jeye le Dévidi bụ ogbo iri l'eno. E -shi l'ogbo ke Dévidi jeye le teke a kpukoru ndu Ízurelu laa alí Bábilonu du ogbo iri l'eno; e -shikwanu le teke ono, a kpukoru phe laa alí Bábilonu ono jasú l'ogbo ke Kéreshi obu bukwarupho ogbo iri l'eno.

Anwunwu Jizosu

(Luk 2:1-7)

¹⁸Waa g'e gude nwua Jizosu Kéreshi baa: Jiófesu jeru l'eka Meri, bu ne Jizosu jebua. Ophu o toko dutakwanu iya; k'ophu yee ya kwajewaru. A bya l'amaru; Meri obu dwanu ime. O buru Unme-du-Nso be ime ono shi l'eka. ¹⁹Ji iya, bu Jiófesu bu onye pfuberekoto. O nodu emekwanu ge ya te eme Meri iphe-iphere ledzudzu-oha. O chokashiahaa ge ya e-shi jika alu Meri g'a ta ma. ²⁰O gudekwadu iya ariri; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiuphu byapfuta iya le nrwọ bya asu iya: "Jiófesu; Nwa Dévidi; ge ndzu eduta Meri je aluru ta agushi ngu. Nwata ono, o du ime iya ono bukwa Unme-du-Nso be o shi l'eka tsuta iya. ²¹E -mechaa be oo-nwu nwa-nwoke. Iphe, ii-gu iya bu Jizosu. Noo kele oo-dzota ndu nkiya l'eka iphe-eji, ephe meshiru."

²²Iphemiphe ono mee o vua; mbu iphe, Nnajiuphu shi lonu onye mpfuchiru iya pfua, bu iya bu iphe ono, e pfuru su: ²³"Huma le nwamgboko, yee nwoke teke akwaswee a-tsuta ime nwua nwa nwoke; iphe, aa-gu iya bu 'Imanelu', bu iya bu 'Chileke no swiru anyi'."

²⁴Jiófesu tehuepho le mgbenya ono bya emee g'ojosi-imigwe, shi l'eka Nnajiuphu suru g'o mee. O je edulata Meri teke ono bya aluahaa. ²⁵Ophu yee ya akwajeduru jasú o zeda nwua nwa nwoke ono. Jiófesu woru iya gu Jizosu.

Ndu mmamiphe, shi l'uzo

enyanwu-awawa

2 ¹Tobudu iya bu; o buru teke Herodu shi buru eze be a nwuru Jizosu le mkpukpu Betulehemu. Mkpukpu ono no l'ali Jiudiya. A nwuchae ya pho; ndu mmamiphe, shi l'uzo enyanwu-awawa byatashia Jierusalemu. Ephe rwua bya akpakashiahaa ishi asuje: ²"?Denu nwata obu, a nwuru-a, bu Eze ndu Jiu-a? Anyi humaru kpokpode iya l'uzo enyanwu-awawa. Anyi byatashia g'anyi baaru iya eja."

³Tobudu iya bu; eze, bu Herodu numaepho iphe ono, ephe pfuru ono; ehu gbangahu yee ndu Jierusalemu l'ophu. ⁴O bya ekukoo ndu-ishi uke Chileke mgburugburu me ndu ezije ekemu oha. Ephe bya edzugbua. O jiahaa phe eka aa-nwukpoo Kéreshi obu.

⁵Ephe su iya: "Eka aa-nwu iya bukwa le Betulehemu, no le Jiudiya. Noo kele onye mpfuchiru Chileke deru iya lekwo su:

6 “Gùbe Bètulehemu,
 nọ l'ali Jiuđiya;
 O tọ dudu g'e meru,
 ọ bụkwadu gùbedua
 bẹ ọnya kachaa
 alwalwa l'iphe,
 bụ mkpukpu,
 nweru ọnya l'ali
 Jiudiya.

Ọọ l'ime ngu bẹ onye-ishi
 e-shi lufuta,
 bụ iya bụ onye-ishi,
 a-nọdu eleta ndibe
 mu ọnya;
 mbụ ndibe mu,
 bụ Izurelu.

7“Tọbudu iya bụ; Herọdu bya ekua ndu mmamiphe ono, shi l'uzo ọnya-nwu-awawa ono lẹ mpya bya akpafuta phẹ ishi egube teke kpokpode ono lufutakpooru gededede. Epe kọchaaru iya ya; ⁸ọ bya ezia phẹ sụ g'ephe jeshia Bètulehemu ọbu. Sụ phẹ: Unu je atọkpoe pho ẹhu chọo nwata ọbu. Unu -hūmae ya phọ; unu alwa azụ bya akaru mu; k'ophu mu e-jekwapho je abaarụ iya ẹja.”

⁹Noo ya; epe nūmabebekpoe pho ozi ono, eze ziru phẹ ono; ọ buru phẹ atugbu. Epe lufutaephe; gùbe kpokpode ono, epe hūmahawaruro l'uzo ọnyanwu awawa pho wafutakwa ozo bya evutakwaru phẹ pho uzo ozo. O jekpoe pho gbiriri jasụ o jerwua ẹka nwata ono nọ. O keshiru l'eka ono kelerupho jingu jingu l'imeli. ¹⁰Epe hūmaephe kpokpode ono; ẹhu tsoo phẹ ntumatu. Epe wata ete ẹswa. ¹¹Epe bya abahụ l'ime ọlo ono; bya ahuma nwata ono yele Meri, bụ ne iya. Epe bya egbushi ikpere l'ali; baarụ nwata ono ẹja; bya ekpuhaa ẹda, epe yeru ẹku phẹ bya emeeru nwata ono iphe-oma. Iphe, epe nuru iya bụ; mkpola-ododo waa ụnwù furanki-sensu; waa ụnwù meru.

¹²E mecha; Chileke byapfuta phẹ lẹ nrwọ sụ g'ephe ba alaphuekwa azụ l'ibe Herọdu. Epe kwe hm; tugbua shia uzo ozo; ọ buru phẹ ala ali phẹ.

Jiósẹfu phẹ ala ali Ijiputu

¹³Tọbudu iya bụ; ndu mmamiphe ono tugbuepho; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiuphu byapfuta Jiósẹfu lẹ nrwọ bya asụ iya: “Jiósẹfu; gbeshi duta nwata ono yele ne iya gbaru lashia Ijiputu je eburu l'eka ono jasụ teke mu e-zì unu g'unu lwatashia. Lẹ Herọdu e-mechakwaa chọo nwata ono l'ọnya mee gẹ ya megbua ya.”

¹⁴O rwua l'enyashi iya ozo; Jiósèfu gbèshi duta nwata ono yèle ne iya; o buru phè ala Ijiputu. ¹⁵O buru l'èka ono bẹ ephe nọru jasụ Herọdu nwụhu.

O buru iya bụ iphe ono, onye mpfuchiru Chileke pfuhawaru ono je avụ. Lọ sụru: “Oo l'alị Ijiputu bẹ mu jeru je ekua nwa mu nwoke ono.”

Egbushi ụnwegirima-nshị lẹ Bẹtulehemu

¹⁶Tọbudu iya bụ; a nọnyaepfo; Herọdu maru lẹ ndu mmamiphe ono bẹ bụ edeha bẹ ephe deharu iya. O vọru oku wụa ẹhu. O woru eke-mu tụa. E je egbushikota iphe, bụkpoo ụnwegirima unwoke, a nwuru l'alị Bẹtulehemu l'ophu mẹ ndu a nwuru lẹ mkpukpu ozo, nọ-pheru phẹ mgburugburu. E shi lẹ ndu ophu, a nwuru k'òphúú gbushia phẹ je akpaa lẹ ndu ophu nọwaru apha labọ. Iphe, o gude mee ya nno bụ ajiji phọ, o jiru ndu mmamiphe phọ; ephe kọoru iya teke kpokpode ono beberu futa phọ.

¹⁷O buru egube ono bụ g'o shiru vua mbụ iphe ono, Jieremaya bụ onye mpfuchiru Chileke pfuhawaru sụ:

¹⁸“A nọmaru ụzu-ekwa lẹ
Rama;
mbụ ekwa anwụhu mẹ oke
nggumaphu;
O buru Rechielu l'ara ekwa
unwu iya;
ophu o kwedu g'e gbobuta
iya egbobuta;
opfu l'unwu iya bvụeberu.”^a”

Alwalwa, Jiósèfu phẹ

¹⁹Noo ya; Herọdu nwụhuepho; ojozi-imigwe, shi l'èka Nnajiuphu bya-pfuta Jiósèfu lẹ nrwọ lẹ Ijiputu; bya asụ iya: ²⁰“Jiósèfu; gbèshi duru nwata ono yèle ne iya lashia alị Ízurelu; lẹ ndu shi achọ ishi nwata ono bẹ nwushihuakwarunu.” ²¹O gbèshi duta nwata ono yèle ne iya o buru phẹ ala alị Ízurelu.

²²Tọbudu iya bụ; Jiósèfu nọmaepfo lẹ nwatibe Herọdu, bụ Akileyosu bẹ bụ eze ndu Jiudiya l'ozori nna iya, bụ Herọdu; ndzụ eje eburu l'èka ono gụahaa ya. A bya anmabaaru iya okwa ozo lẹ nrwọ. O buru iphe ono, meru g'o gude o tughua; o buru iya ala Gálili. ²³O rwua je eburu lẹ mkpukpu, eekuje Nazaretu. E shi egube ono; iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuhawaru vua. Lẹphe pfuru sụ: “Ee-ku iya Nwọphu Nazaretu.”

^a 2:18 Gụnaa Jier 31:15.

**Ozi Jiõnu, onye emeje baputizimu
eezi l'echiegu
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jiõn 1:19-28)**

3 ¹Ọ bụru teke ono bẹ Jiõnu ọphu emeje baputizimu byaru bya anọ-du l'echiegu Jiudiya bya awata epfu opfu Chileke sụ: ²“G'izimanu iphe-eji unu lwa unu azu g'unu ghaa umere lwapfuta Chileke lẹ Chileke abyaakwa egoshi lẹ ya bụ eze.” ³Ọ kwa Jiõnu bụ onye ono, Azáya, onye mpfuchiru Chileke pfuru opfu iya sụ:

“Ọ duru onye ara iya arara
l'echiegu sụ:

‘Unu meziaru Nnajiuphu ụzo.

Unu mee gbororo iya g'ọ
dugbaa nhamunha.’ ”

⁴Noo ya; uwe, Jiõnu eyeje l'ehu bụ uwe, e meru l'éjị inya-kamelu; l'ogude akpo-anu tubuta iya l'upfu. Ọ bụru igube yele manu-enuw abujeru nri iya. ⁵Tobudu iya bụ; ndu Jierúsalemu l'ophu; me ndu Jiudiya; me ndu bu lẹ mgboru Jiõdanu mgburugburu tuko zefutakota wu-pfutashia ya.

⁶Ephe nodu akoshi iphe-eji, ephe meshiru; ọ nodu emejgbaa phe baputizimu l'enyimu Jiõdanu.

⁷Tobudu iya bụ; ọ humaepho ikpoto ndu Fárisii waa ndu Sadusii, awu abya g'e mee phe baputizimu; ọ sụ phe: “Unube unwu, ejo agwo nwushiru-a. ?Bụ onye karu unu g'unu gbalaaru oke-ehu-eghu ono, Chileke a-tukoshi unu mboku, ọ-nma mgboko ikpe ono? ⁸Unu mja amimi g'oshi-omi. Mebyi, unu aa-mi bụ eme umere, goshiru l'izimanu iphe-eji unu lwawaru unu azu; unu lwapfutawaa Chileke. ⁹Unu ta arikwá k'asu: ‘?Ọ kwa lẹ Ébirihamu bwanu onye-iche anyi phe.’ Unu ta amakwa l'ọ -beta g'ọ to du bẹ Chileke a-du ike meshia mkpuma-a g'ọ nwushia unwu, a-buru unwu Ébirihamu. ¹⁰Mbu lẹ nta-a bẹ a dabekwaru ogbunku l'ogbarabvu iphe, bukpooshi. Oshi ọphu amiduru mebyi, du ree; lee-gbutsua ya chie l'oku. ¹¹Mbedua bukwa mini bẹ mu egudeje eme unu baputizimu gude goshi l'izimanu lwaru unu azu l'iphe-eji, unu meshiru; unu lwapfutawaa Chileke. Obenu l'onye ọphu abyanu bẹ ka mu l'ishi ka mu l'okpa. Onye mu ta adukpodanu iphe, mu bu ke ge mu vuru akpokpa iya tso iya. Onye k'ono l'e-gude Unme-du-Nso waa oku mee unu baputizimu. ¹²O gudewaa ajakpa, oo-gude phushia eswa lẹ balı; vuta ọphu bu balı vuba l'ulo iya; kpota eswa iya kporu ye l'oku, ata nyihudu anyihu.”

**Jiõnu eme Jizosu baputizimu
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)**

¹³Tobudu iya bụ; Jizosu shi lẹ Gálili byatashia Jiõdanu ge Jiõnu mee ya baputizimu. ¹⁴Jiõnu meahaa g'ọ jika sụ iya: “Ọ chia mbedua bẹ gbaru ke ge mu byachia g'i mee mu baputizimu; i gbetchia abyapfutachia mu.”

¹⁵Ọle Jizọsu sọru iya: “Haarọ g'e mee ya rọ ẹgube ono nta; kele ono g'anyi e-shi meẹbekota iphemiphe, bu iphe, pfuru-oto.”

Tọbudu iya bu; Jiọnu kwetanu. ¹⁶Emeghe, eemeghe Jizọsu baputizimu ono; o shiepho le mini ono rwufutashia; igwe bukahaepho ẹbo gheru onu. Ọ huma Unme Chileke g'ọ dọephe gẹ ndo pheepho phaa phezeta bya anọdu iya l'ehu. ¹⁷Noo ya; a numa olu-opfu, shi l'imigwe ono sọ: “Ọwa-a bu Nwa mu nwoke, mu yeru obu. O jiru mu ẹpho.”

Ama, Obutuswe aahọ Jizọsu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 ¹Tọbudu iya bu; Unme Chileke bya eduta Jizọsu duba l'echiegu gẹ Obutuswe hua ya ama. ²O rwua ẹka ono je anọ ọkporo abali labọ: eswe lenyashi; swi-kota ẹgu. E mechaa; ẹgu guahaa ya. ³Nwandale byapfuta iya bya asu iya: “Ọ -buru li bu Nwa Chileke; sọnu gẹ mkpuma-a ghoshia nri!”

⁴Jizọsu sukwanu iya: “Ekwo-opfu Chileke sukwaru: ‘O tọ budu nri kpurumu be amadu e-gude nodu ndzu. O kwa iphe, bukpo opfu, shi Chileke lonu.’”

⁵Tọbudu iya bu; Obutuswe ono bya eduta iya duru bahu le mkpukpu ono, du nso ono, bya eworu iya dobe leka kachaa l'eli leze-ulo Chileke ⁶bya asu iya: “Ọ -buru li bu Nwa Chileke; shinu l'eli ẹka-a dafu daa l'ali; lekwo-opfu Chileke sukwaru:

“Chileke a-karu-a

unwu-ojozi-imigwe iya

g'ephe leta ngu ẹnya.

‘Epe e-gude ẹka pata ngu

apata;

a nonyaa i kpoo okpa

le mkpuma.’”

⁷Jizọsu sukwanu iya: “Obenu l'e dekwaru iya pho lekwo-opfu Chileke sọ: ‘Ta ahukwa Nnajiuphu, bu Chileke ngu ama.’”

⁸Noo ya; Obutuswe ono bya edutakwapho Jizọsu ozo bya eje enyihu eze ubvu, haepho ephekerephe ephekerephe gẹ gunu; je egoshikota iya ali-eze ndiphe mgburugburu me iphe, du ree, no iya nu. ⁹Bya asu iya: “Iphemiphe ono go ha be mu a-nukota ngu me i -dakpowa l'ali; baaru mu aja.”

¹⁰Tọbudu iya bu; Jizọsu kweepho doo bya asu iya: “Gbeshi leka ono Nsetanu; lekwo-opfu Chileke sukwaru: ‘Oo Nnajiuphu, bu Chileke ngu bu onye ii-baru aja; teme o buru iya kpurumu bu onye ii-nodu ejeru ozi.’”

¹¹Tọbudu iya bu; Obutuswe ono paru iya haa; unwu-ojozi-imigwe bya ejeaaru iya ozi.

Jizọsu ezi Opfu Chileke le Galili

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹²O be teke Jizọsu numaru l'a tuwaru Jiọnu mkporo; o gbeshi jeshia Galili. ¹³O gbeshi le Nazaretu lashia Kapaniyomu je eburu. Mkpukpu ono

nọ l'agụga eze-onyimu Gēnesaretu; mbụ l'alị Zebulunụ mę Nafutali. ¹⁴Noo ya bụ iphe ono, Azáya onye mpfuchiru Chileke pfuru ono je a-vukota, sūru:

¹⁵“Gube alị Zebulunụ mę alị
Nafutali,
nọ l'ibiya k'eze-onyimu
ono;
l'azụ Jíódanu azụ iya
ophuu.
Gube Gálili kę ndu abụdu
ndu Jiu!”

¹⁶Ndu ono, nọ l'ime ochii
humaakwaru íphóró,
parụ ẹka.
Ndu k'ono, bu l'alị ono,
gbakọtaru tsukiribaa
ono bę íphóró
nwuakwaru kę
phorokotokongu.”

¹⁷Noo ya; ọ bụru teke ono bę Jizọsu shiępho wata asa ozi-oma, shi l'ẹka Chileke asasa sụ: “G'izimanụ lwa unu azụ; unu ghaa umere byapfuta Chileke lę Chileke abyaakwa egoshi l'ọo ya bụ eze!”

Ndu mbụ, watarụ etso Jizọsu

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸O be gę Jizọsu tsoru ógbú ógbú eze-onyimu, nọ lę Gálili; ọ hụma unwune labọ, bụ ndu íkokoro. Onye lanụ bę ẹpha iya bụ Sayimonu, onye eekuje Pyíta. Nwune iya ophuu bę ẹpha iya bụ Anduru. Ọ hụma phę ẹka ẹphe agha ụgbu l'eze-onyimu. ¹⁹Tọbudu iya bụ; ọ sụ phę: “Unu bya etso-ru mu gę mu emee unu ndu a-nọdu esekutaje nemadzụ g'eesetaję ẹma-a.” ²⁰Epfufu, oopfụ iya; ẹphe gwọbe ụgbu phę; tsoahaa ya.

²¹Jizọsu byakwa eshi l'ẹka ono jeriberu nwanshị; ọ hụmakwa unwune labọ ozo, bụ Jiemusu, bụ nwa Zebedi; yele Jionu nwune iya l'ẹka ẹphe lę nna phę, bụ Zebedi nọ l'ime ụgbọ; emezi ụgbu phę emezi. O kua phę. ²²Ekuku, ooku phę; ẹphe haa ụgbọ ono yęe nna phę tųgbua je etsoru iya.

Jizọsu ezi iphe; bya eme ndu

iphe eme g'ẹphe wekọrohu

(Luk 6:17-19)

²³Tọbudu iya bụ; Jizọsu jedzuru ẹkameka lę Gálili; ezi opfu Chileke l'iphe, bụkpoo ụlo-ndzukọ ndu Jiu; bya epfukwaphọ opfu Chileke sụ phę lę Chileke abyawaa egoshi lę ya bụ eze; bya emee g'iphe, bụkpoo ndu

ẹhu eme mekpoo ndu iphe-ememe mmanụ emegbaa wekoro hukota; obeta o buru egube iphe-ememe du idu-agma. ²⁴ Epha Jizosu ngakota Siriya mgburugburu. Epe nodu apatagbaaru iya ndu iphe eme; me ndu iphe, bukpo ẹhu, du iche iche eme; me ndu iphe eme ehuka shii; me ndu obvu eme; me ndu ndafu; me ndu ndanwu danwuru ibe-ẹhu lanu. Noo ya; Jizosu mekota phe; epe wekoro huchaa. ²⁵ Ikpoto nemadzu shi le Galili tsoru iya; me ndu shi le Mkpukpu-iri me Jierusalemu; me ndu Jiudiya; me ndu shi azu enyimu Jiodanu. Epe tuko wuru gidigidi tsoru iya.

**Jizosu epfu opfu Chileke
l'eli ubvu**

5 ¹ Jizosu bya ahuma ikpoto oha ono bya enyihu eli ubvu je anodu anoo. Ndu etsoje iya nu wu-pfuta iya. ² O wata phe ezi iphe su phe:

**Ehu-utso
(Luk 6:20-23)**

- ³ “Ehu-utso be a goru nu ndu
wozeta ru onwophe ali
l'iphu Chileke;
kele aka Chileke bu eze bu
nkephe!
- ⁴ Ehu-utso be a goru nu ndu
aphu byaru;
Kele Chileke e-mechakwaa
du phe obu!
- ⁵ Ehu-utso be a goru nu ndu
du agu;
kele oo phe l'e-mechaa
nweru mgboko.
- ⁶ Ehu-utso be a goru nu ndu
ono, apfubekoto aguje
g'egu nri me egu mini ono;
kele Chileke e-mechaa
mee g'epho ji phe!
- ⁷ Ehu-utso be a goru nu ndu
nweru obu-imemini;
kele Chileke a-phukwaru
phe pho obu-imemini!
- ⁸ Ehu-utso be a goru nu ndu obu
guru iphoro;
kele epe e-mechaa huma
Chileke!

9 Ehu-utso bẹ a gọru nū ndu eme
 gẹ nchị dū do;
 kele ọo phẹ bẹ ee-ku unwu
 ke Chileke!

10 Ehu-utso bẹ a gọru nū ndu
 aakpa ẹhu;
 l'opfu l'ephe eme iphe,
 dū Chileke ree;
 kele ẹka Chileke bụ eze
 bụ nkepẹ!

11 “Ehu-utso bẹ a gọru nū unu teke ndiphe nọdu akọ unu ọnu; akpa unu ẹhu; adzūkota ẹjo ụka, adudu k'anuma ekpu unu opfu l'unu kweru nke-mu. 12 G'ẹhu tsoje unu utso; unu teje ẹswa; kele obunggo unu parụ ẹka l'imigwe. Ọ bukwapfo g'ephe akpa unu ẹhu ono bụ g'ephe kpakwaru iya pho ndu mpfuchiru Chileke, vu unu ụzo.”

Únú yẹe ìphóró

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Ọo unubedua bụ únú ke mgboko; ọle teke únú tso-buhuru únú-únú; ?denu g'ii-shi mebakwadaa ya g'ọ tso únú-únú ozo? Ọ tọ dūhekwa iphe ozo, ọ dukwadu ree ememe; gbahaa g'e woru iya wushia gẹ nemadzu zo-pyashia ya l'okpa.

14 “Ọo unubedua bụ ìphóró ke mgboko. Mkpukpu, degeru l'elikota úbvú bẹ e te domikotajekwa edomi. 15 Ophu aanwujeduru oku ye l'oroku kpube iya iphe. Ẹka eedobeje iya bụ l'iphe, eedobeje oroku; k'ophu onyemonye, nọ l'ulo obu a-huma ìphóró iya. 16 Ọo ya bụ; g'ìphóró unu ngakotakwa l'ẹka ndiphe nọ; k'ophu ephe a-huma iphe, dū ree, unu emekota gude iya jaa Nna unu, bu l'imigwe ajaja.”

Jizosu ezi k'ekemu

17 “Unu ta arikwa l'iphe, mu byaru bụ gẹ mu gbukaa ekemu Mosisu; ozoo iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru. Mu ta abyakwaru iya egbuka. Mu byakwaru gẹ mu mee g'ọ vukota g'e pfuru iya. 18 Sụ-a; gẹ mu gbu-kwaaru iya unu tororo; igwe a-bvukwa alì abvù; obenu l'akpuru opfu lanu ozoo iphe, a tsoru kpogwu, shi l'ekemu ta abyakwa erebuhu ire jasu teke iphemiphe ono a-vukota. 19 Ọo ya bụ l'onye mebyikwanuru ekemu Chileke m'obeta ọ buru ophu kachakpoo alwa alì; bya ezi ndu ozo g'ephe mekwapho egube ono; ọo onye ono a-kachakpoo alwa alì l'ẹka Chileke bụ eze. Obenu l'onye eme ekemu ono; bya ezi ndu ozo g'ephe mekwa iya pho; onye ono a-buru onye ha shii l'ẹka Chileke bụ eze. 20 Iphe, mu epfu bụ lẹ teke unu akadụ ndu ezije ekemu; waa ndu Fárisii eme iphe, dū Chileke ree bẹ unu ta abyakwa abahu l'ẹka Chileke bụ eze.”

Oke-ẹhu-eghu Chileke

21 “Unu nūmahawaru lẹ ndu kẹ teke ndiche bẹ a sūru: ‘Te egbukwa ọchi.^b Onye gburu ọchi bẹ a-kpūjekwaru jee l'iphu ndu-ikpe.’ 22 Obenu lẹ mbẹdua epfuru unu nta-a sū l'onye etso nwune iya opfu l'ẹbe adū iphe, o meru iya; onye ono bẹ a-kpūkwaru bya l'iphu onye-ikpe. Mbū l'iphe, bụkpoo onye kọru nwune iya ọnu bẹ a-kpūjekwaru bya l'iphu ọgbo-ikpe. Iphe, bụkpoo onye gude ọnu iya sū nwune iya: ‘Gūbe onye-eswe-a’; onye ono a-lakwa l'ọku-alì-maa. 23 Ọo ya bụ lẹ-a; teke ọ bụ l'ì nọ l'iphu ọru-ngweja Chileke; ì -bya anū Chileke iphe; ì nọdu l'ẹka ono nyata l'ọ dūru opfu, dūru gẹe nwune ngu; 24 parū iphe ono, ì byaru anūnu ono haa l'iphu ẹka ono vuru ọzo tūgbua jeadaa gẹ gū lẹ nwune ngu ono doshiadaa; e -mechaa l'ì byawarọ anū Chileke iphe, ìinu iya.

25 “Teke onye gbaru ngu ẹkwo kpū ngu eje l'ulo-ikpe; kukebe ẹhu mee gẹ gū l'iya doshia ya ẹgwegwa teke unu nọkwadu l'etsuzọ; g'ọ tọ bụ: unu -rwua l'ọ kpuru ngu nū onye-ikpe; onye-ikpe akpuru ngu nū ọgbogu; ọgbogu eje eworu ngu tūa mkpọro. 26 Gẹ mu gbukwaaru ngu iya tororo; Ì tì yìkwa futa afuta l'ẹka ono jasū teke ì pfiiberu iphe, e gburu ngu nre iya; ì -pfuphodo mẹ afu bẹ a taa hakwa ngu.”

Eri ogori

27 “Unu nūmawaru l'a sūru: ‘Be erikwa ogori.’^c 28 Ọle mu sūkwanuru unu; o -nwekpwaru onye leri nwanỳ ẹnya; k'ọphu nwanỳ ono gūru iya agūgu ejepfu; onye ono bẹ gudeakwaa obu iya ria ogori. 29 Ọo ya bụ; teke ọ bụ l'ọo ẹnya ẹkutara ngu esetaru ngu eme iphe-eji; swọfu iya tuphaa! L'ọ kakwaru ngu ree l'ì tupharu ibe ẹhu ngu lanū; eme l'ì dzuru oke; a pata ngu l'ophu chie l'ọku-alì-maa. 30 Teke ọ bụkwanu l'ọo ẹkutara ngu kpatarū ngu eme iphe-eji; gbufu iya tuphaa. L'ọ kakwaru ngu ree l'ì tupharu ibe ẹhu ngu lanū; eme l'ì dzuru oke; a pata ngu l'ophu chie l'ọku-alì-maa.”

K'achifu nwanỳ

(Mat 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 “E dekwaruphọ sū g'onye achifu nyee ya vujeadaru ọzo dee ẹkwo-achifu-nwanỳ nū iya lẹ ya taa luhedu; tẹme l'ọo-chifuwa iya rọ. 32 Ọle mu sūkwanuru unu-a: onye chifuru nyee ya; abūdu l'oori ogori; onye ono meakwaru nwanỳ ono; ọ nọdu eri ogori; tẹme onye lūkwanuru onye a chifuru achifu l'erikwaphọ ogori.”

K'eri angu

33 “Ọzo bụ l'unu nūmahawaru lẹ ndu teke ono bẹ a sūru: ‘Teke i rifuru angu emeru Chileke iphe; mekwaaru Chileke iphe, i rifuru angu l'ii-meru iya; ta

^b 5:21 Gūnaa Awū 20:13. ^c 5:27 Gūnaa Awū 20:14.

ahakwa iya ememe.’³⁴ Ọle mu sùkwánuru unu-a: unu te erijekwa angù ililekpọ. Unu te egudejekwa imigwe ria angù; l’imigwe bükwa aba-eze Chileke. ³⁵ Ọphu unu egudejekwa alì ria angù; l’ọ kwa alì bụ ẹka Chileke gbabèrù ọkpa. Sù-a; unu te egudejekwa Jierúsàlẹmu ria angù; lẹ Jierúsàlẹmu bükwa mkpùkpu k’onye eze ono, ha shii onoya. ³⁶ Ọphu unu egudejekpọkwaanu ishi unu ria angù; g’ọ tọ bụdu l’unu adù ike eme g’ọ ka mma l’ọ akpùrù ẹgbushi lanù, nọ unu l’ishi g’ọ ji uji; ọzoo g’ọ chaa ụcha. ³⁷ Iphe, unu e-pfufe kpoloko bụepho ‘ee’; ọzoo ‘waawaa’. O -nweru iphe ọzo, i pfuru, ‘abùdu opfu labọ ono bụakwaa Obutuswe bẹ o shi l’ẹka.”

K'agwata ụgwo iphe

(Luk 6:29-30)

³⁸ “Unu nùmahawaru l’ekemu Mòsisu sùru: ‘Onye meru; ẹnà pyahù nwibe iya g’e mekwaaphọ g’ẹnà pyahùlata onye ono; onye chikwofuru nwibe iya eze; g’e chikwofùlata iya ụgwo iya.’^d ³⁹ Obenu lẹ mu epfuru unu sù: onye meru ngu ejo-iphe; te ejekwa iya emelata. Onye chiru ngu ẹka l’agbagba-nchì ẹkutara; ghafuàrù iya nchì ẹkicha. ⁴⁰ Teke ọ bụ l’o nweru onye jeru je agbaarù ngu ẹkwọ l’ùlo-ikpe gẹ ya nata ngu nggafu-ẹka, i yeru l’ime ẹhu; haa ya g’ọ natafua ngu uwe ẹhu ngu. ⁴¹ Teke ọ bụ l’o nweru onye kebutaru ngu k’ẹhuka sù gẹ gù l’iya swìru jee manyìru lanù; tsoru iya rọ gẹ gù l’iya jee manyìru labọ. ⁴² Nùje onye sùru g’ì nù iya iphe; iphe, ọ sùru g’ì nù iya; tẹme onye byaru ngu arwọta iphe; ta ajìkakwa iya ya anụnu.”

K'eye ndu ọhogu obu

(Luk 6:27-28,32-36)

⁴³ “Unu nùmahawaru l’a sùru: ‘Yeje onye gù l’iya eshi ònyà obu; g’onye ọhogu ngu dùje ngu ashi.’^e ⁴⁴ Ọle iphe, mu akaru unu bụ: Unu yee ọhogu unu obu. Unu epfujeru Chileke opfu ẹhu ndu emekpa unu ẹhu; ⁴⁵ g’unu a-bùrù ụnwu kẹ Nna unu ọphu bu l’imigwe. Kẹle ọọ ya emeje g’ẹnyanwu waaru ndu ọma mẹ ndu ejo-iphe. Tẹme ọ nọdu emeje g’igwe dzeru mini wùshiru ndu pfùberekoto mẹ ndu apfùbeduru-ẹka-oto. ⁴⁶ Teke ọ bụepho ndu yeru unu obu bẹ unu yeru obu kpùrumu; ?bù obunggo gùnu bẹ unu a-nata l’ono? ?Tọ bụhedu gẹ ndu ana okpoga akìrìko emeje bụ ono? ⁴⁷ Teke ọ bụepho ndu unu ẹ phẹ eshi ònyà bẹ unu ekeleje ekele kpùrumu; ?bù gùnu bẹ bụ iphe, unu ka ndu ọzo ememe? ?Tọ bụedu gẹ ndu ta amadù Chileke emeje bụ ono? ⁴⁸ Ọo ya bụ g’unu dùbebe ree gẹ Nna unu, bu l’imigwe dùbebe ree.”

Eme iphe-ọma

6 ¹ “Unu kwabeje ẹnà g’unu te emeje iphe-ọma unu sagaa k’ọphu onyemonye a-humakotaje iphe unu eme. Ọdumeka bẹ Nna unu ọphu bu l’imigwe ta abyakwa ebu unu nggo iya.

^d 5:38 Gùnaa Awù 21:24; Uke 24:20; Dit 19:21. ^e 5:43 Gùnaa Uke 19:18; Dit 23:6.

2“Oo ya bu; teke i meru iphe-oma; te ejekwa iya ara arara l'edupfu. Te emekwa ge ndu bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu emeje l'ime ulo-ndzuko ndu Jiu me l'etsuzo. Epehe anoduje eme iya ge ndiphe ajaa phe ajaja. Mu su-a; g'o dokwaa ngu enya ree; o buakwaa ugwo phe be a pfu-dzuwaru phe egube ono. 3Obenu le-a; teke gubedua eme iphe-oma; te ekwekwa g'ekicha ngu maru iphe ekutara ngu eme. 4Oo ya bu l'iphe-oma, iime be ii-meje g'iime iya le mpya. Oo ya bu ge Nna ngu ono, ahumaje iphe, eeme le mpya ono ebukwanaa ngu nggo iya.”

Epfu anu Chileke

(Luk 11:2-4)

5“I -nodu epfu anu Chileke; te emejekwa ge ndu bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu. Epehedua iphe, aduje phe ree be bu g'ephe je anmagaru l'echi ulo-ndzuko ndu Jiu; ozoo l'aguga etsuzo epfu anu Chileke; k'ophu aa-hu-madzuru phe. Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; o buakwaa ugwo phe be a pfu-dzuwaru phe egube ono. 6Obenu gubedua; teke iipfu anu Chileke; tugbua bamihukpooro l'ime mkpuru ulo ngu woru uzo gu-chia agu-chi; nodu l'eka ono pfuru nu Chileke, bu Nna ngu, a ta ahumadu l'enya. Oo ya bu ge Nna ngu ono, ahumaje iphe, eeme le mpya ono ebukwanaa ngu nggo iya.

7“Teke unu epfu anu Chileke; unu te epfujekwa igwerigwe opfu mpfu-kwase 'enwedu ishi ge ndu ta amadu Chileke emeje ono. Lephe anoduje ari le Chileke a-numa olu phe m'ephe -pfushia opfu igwerigwe. 8Oo ya bu; unu te etsokwa aka phe. Le nna unu be mahaakwaru iphe, unu abya iya asu g'o nu unu; teme unu pfuje g'o nu iya unu. 9Oo ya bu l'owa-a g'unu e-pfuje anu Chileke baa:

“Gube Nna anyi, bu l'imigwe.

G'e dobe epha ngu iche;

10 Goshinu l'oo gubedua bu eze.

G'e meje iphe, du ngu l'uche

l'eliphe

g'eemeje iya l'imigwe.

11 Nunu anyi nri ntanu-a;

Nri, a-sujeru anyi eri

mboku-mboku.

12 Gvaru anyi nvu l'eka anyi

mesweru ngu;

G'anyi guru ndu mesweru

anyibedua.

13 Te ekwekwa g'anyi nmalahu

l'ohutama.

Nafutachikwaa anyi g'anyi ta

aba l'eka onye ejo-iphe.'
 Kele ọo ngu bu eze
 iphemiphe;
 bya aburu ngu nwe ike;
 nweru akpabiri
 jasụ lẹ tuutuutuu lẹ
 m̄jimiimii.
 Nokwa g'ọ dū.

14“Kele ọ -buru l'unu agujeru ndu ọzo nvu l'iphe-eji, ephe meru unu; Nna unu, bu l'imigwe a-gujekwarupho unu nvu l'ophu unu meru iya. 15Obenu teke ọ bu l'unu ta agujeduru ndu ọzo nvu l'iphe-eji, ephe meru unu; ọo ya bu lẹ Nna unu ta abyadụ aguru unu nvu l'iphe-eji, unu meru iya.”

Aswīru Chileke ẹgu

16“Unu -nọdu aswīru Chileke ẹgu; unu ta agbanwubejekwa iphu gẹ ndu bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu. Kele ephe ewojeru iphu dobe shigba shigba; k'ophu onye-nonu a-maru l'ephe aswīru Chileke ẹgu. Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ bukwaa obunggo phẹ bẹ ephe natadzuru ẹgube ono. 17Obenu gubedua; teke iiswīru Chileke ẹgu; swaa iphu; nyia manu; 18k'ophu ndiphe ata amadu l'iiswīru Chileke ẹgu. Gbahaepho onye a-maru nu bu Nna ngu ono, a ta ahumadu l'anya ono. Nna ngu ono, ahumaje iphe, eeme lẹ mpya-a l'e-bukwa ngu pho nggo iya.”

Akpa ẹku imigwe

(Luk 12:33-34)

19“Unu ta akpakwa ẹku kuberu onwunu lẹ mgboko ọwa-a; ẹka ọo-gba ẹgba; teme mkpu atakashia ya; ndu-oshi ejekwapho egwee ya. 20Unu kparu ẹku unu doberu onwunu l'imigwe; ẹka ọ tọo gbadu ẹgba; ophu mkpu atakashidu iya; ophu ọ dudu ndu-oshi eje iya egweta. 21Lọ kwa ẹka ẹku ngu, kachaa ngu mkpa nọ bẹ obu ngu nokwapho.”

Ìphóró k'ogwehu

(Luk 11:34-36)

22“Ọ kwa ẹnya bu oroku, dū l'ehu nemadzu. Ọo ya bu lẹ teke ẹnya doru ngu edodo; ogwehu ngu abukotaru ngu iphóró iphóró. 23Obenu teke ẹnya edoduru ngu edodo; ogwehu ngu abukotaru ochii ochii. Teke ọ bukwanu l'iphóró, nọ l'ime ngu bẹ l'agba ochii; l'ọ gbagharu ochii obu ẹka.”

Etso ọzo Chileke waa ẹku

kẹ mgboko-a

(Luk 16:13; 12:22-31)

24“Ọ tọ dudu onye achita nnaji labo ejeru ozi lẹ mgbo lanu g'ọ tọ kpọ onye lanu ashị; yee onye ophuu obu; ọzoo l'o yeru ẹhu l'ozi onye lanu;

ejeru onye ophuu ozi mkpe. I tii nodudu etso uto Chileke bya emekwapho g'okpoga kwataru ngu.

25 “Noo iphe, mu gude su; unu ta akushi photophoto k'iphe, unu e-ri; ozoo iphe, unu a-ngu nodu ndzu. Ozoo k'ogwehu unu; iphe, unu e-ye lehu. Noo le ndzu ka nri aburu iphe; ogwehu ka uwe aburu iphe. 26 Lewarọ enu, ephe leli. Ephe ta akokwa opfu; ophu o dukwa iphe, ephe eje akpata l'opfu; ophu ephe akpatadu ewoba l'oba; ole Nna unu ophu bu l'imigwe anodujeelaa azu phe. ?Unu ta amadu l'unu ka phe aburu iphe. 27?Denu g'unu ha onye e-gude ayọ oshi yekwa ujiku ophu le ndzu iya?

28 “?Buhunu gunu meru iphe, unu aku-phe photophoto k'uwe, unu e-ye lehu? Unu lewaro ojimbvu, du legu g'onoduje evu. Ephe te esedu akanya; ophu ephe agbadu oghu k'akwa uwe. 29 Obenu le-a; unu huma ge Solomonu yeberu uwe ama mma; ole uwe iya ta amarwuduru g'ojimbvu lanu. 30 Teke obu le Chileke eletaberu eswa, no legbudu enya egube ono: k'eme iya g'o ma mma; l'iphe, bu o -dzuru ndzu nodu legbudu ntanu-a; echele le woru iya shia ite. ?Too kabadaa unu eleta okpobe enya? mbu unube ndu-a, ekwekwe, unu kweru abadu ishi-a! 31 Oo ya bu; unu ta aku-phehe photophoto ke “?Bu gunu be anyi e-ri?” “?Bu gunu be anyi a-ngu?” Ozoo “?Bu gunu be anyi e-ye lehu?” 32 O kwa iphe ono be ndu amadu Chileke tukoru acho. Nna unu, bu l'imigwe makwaru-a l'iphemi-phe ono du unu mkpa. 33 Oo ya bu; unu vuru uto chodaa g'unu e-me ge Chileke buru eze le ndzu unu; yele apfubekoto iya; oo ya bu; iphe ono g'o ha aburu iphe, Chileke e-yekwaru unu eyekwa. 34 Unu ta ayoshi oshi k'echele; lechele a-yo-a oshi onwiya. Ejo iphe k'ujiku ophu sware ke mboku ono.”

Ekpe ndu ozo ikpe

(Luk 6:37-38,41-42)

7 1 “Unu te ekpejekwa ndu ozo ikpe ge Chileke etee kpedu unu. 2 Kele oo iphe, unu gude kpee onye ozo ikpe be ee-gude kpee unubedua. Teme o buru iphe, unu gude turu nu nwibe unu bu iphe, Chileke e-gude tukwarupho nu unu. 3 ?Bu gunu kparu iphe, i humaru nwiphe, no onye ozo lenya; ophu i humaduru ophu ha g'oswebe nodu ngu lenya nkengu? 4 Ozoo; ?denu g'ii-gbe su onye ozo g'o gebe g'i mefu iya nwiphe, du iya lenya; leka ophu ha g'oswebe swekwaru lenya nkengu? 5 Gube onye ono bu toko-lehu-atuko-l'obu ono! Vuru uto mefuadaa iphe ophu ha g'oswebe, sweru ngu lenya nkengu; g'ii-du ike huma-rweta uto mefu nwiphe ophu ha nwanshii, du nwanna ngu lenya.

6 “Unu te ewojekwaru iphe, duru Chileke nsọ togboru nkuta; ophu unu ewojekwaru igopoto unu, bu iphe, ere ire shii ono woru togboru ezi; gephe ataa zopyashidu iya yogiri yogiri lokpa; bya adakobe byapfuta unu; bya alabushia anu unu alabushi.”

Epfu anụ Chileke;
yẹ ekemu, swiru iya nụ
(Luk 11:9-13)

7“Unu pfua g'a nụ unu iphe; aa-nụ iya unu! Unu chọo iphe; unu a-chọta iya! Unu kụa ẹka l'uzo; aa-guharu iya unu. 8Kele onyemonye, sūru g'a nū iya iphe bẹ aanuje iphe; onye chọru nū l'achotaje; onye kuru ẹka l'uzo bẹ aaguhajeru iya. 9Tọo ?denu g'unu ha, onye nwa iya a-sū g'ọ nū iya bure-di; l'o woru mkpuma nū iya? 10Ozoo l'ọ sūru g'a nū iya ẹma; l'ọ gbẹ chiru agwo nū iya. 11Eshinu unubẹ ndu bụ ndu ejo-iphe amajeru nū unwu unu iphe, dū ree; ?buchia Nna unu ophu bu l'imigwe taa maduru anū unu okpobe iphe; mbū unubẹ ndu sūru g'ọ nū iya unu?

12“Oo ya bụ; unu mejeru onyemonye g'ọ dū unu g'onye ọzo meeru unu. Kele onoo iphe, ekemu mē ndu mpfuchiru Chileke ezi bụ onoya.”

Ọnu ụzo, dū kparagū
(Luk 13:24)

13“Unu kpata ụzo shia oguzo, dū kparagū bahū. L'uzo ophu eeshije ala l'iswi bẹ ọnu iya ha ọsa; tēme gbororo iya dū nphe eshishi; a dū igwe awū iya. 14Obenu l'uzo ophu edujeru nemadzū bahū lẹ ndzū; bẹ ọnu iya dū kparagū; tēme ụzo iya dū ẹhuka eshishi; ndu hūmaru iya nū habe-a nwahabe.”

Oshi-omi yee akpuru iya
(Luk 6:43-44)

15“Unu kwabejekwaru ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru ono ẹnya. Mbū ndu aduje àgù g'ẹphe bụ nwaturu; 'a ma l'ẹphe bụ agū, adzū-gbu aturu. 16Unu e-gudewarọ umere pẹ maru ẹgube ndu ẹphe bụ. ?A wotaje ẹra nggorobyi l'oshi aga? Tọ ?a wotaje akpuru ujiru l'oshi úkèè? 17Iphe, bukpo okpobe oshi amijekwa akpuru, dū ree. Ejo oshi nọdu amije ejo akpuru. 18Ọ tọ dudu okpobe oshi, mijeru mebyi, dū eji; ophu ọ dukwanu ejo oshi, mijeru mebyi, dū ree. 19Iphe, bukpo oshi, taa mīdu mebyi, dū ree bẹ ee-gbutsu egbutsu parū chie l'ọku. 20Oo ya bụ l'unu e-gudewarọ akpuru, ẹphe mīru; maru pẹ.”

21“Ọ tọ buẹbekwa g'aahaje eeku mu 'Nnajiuphu; Nnajiuphu'; bụ g'aa-ha bahukota l'ẹka Chileke bụ eze. Ọ kwa ndu meru iphe, dū Nna mu, bu l'imigwe ree. 22Mbọku ikpe ono bẹ aa-dū igwerigwe sū mu: 'Nnajiuphu! Nnajiuphu! ?Ọ kwa l'anyi shi egudeje ẹpha ngu epfuchiru Chileke; tēme anyi shi egudeje ẹpha ngu achishi obvu; bya eshi egudeje ẹpha ngu eme iphe-ohumalenya, dū igwerigwe.' 23Noo teke mu a-karū pẹ sū pẹ: 'Mu ta amajekwaru ndu unu bụ. Unu gbeshi mu l'iphu g'unu ha; unubẹ ndu ono, buẹpho iphe, Chileke sūru g'e te emeshi bẹ unu anọduje eme ono.' ”

Umadzu ẹbo, l'akpu ulo
(Luk 6:47-49)

24 “Oo ya bu l'onnyemonye, anu opfu-a, mu epfu-a bya eme iya ememe be a-du ge nwoke, kwaru enya bya eworu ulo iya kpua l'eli mkpuma. 25 Igwe bya edzee mini; utso gbaa; pherephere bya ezia; o bukotaru l'eli ulo ono; ophu ulo ono adaduru; noo kele a turu okpa iya l'eli mkpuma.

26 “Obenu onye anu opfu-a, mu epfu-a; ophu oomedu iya ememe l'a-du g'onye eswe, jeru je akpu ulo iya l'eli evevee. 27 Igwe bya edzee mini; utso gbaa; pherephere bya ezia; o bukotaru l'eli ulo ono. Ulo ono phohu daa gwoo; daa tsua gwogiri-gwogiri.”

28 Tobudu iya bu; Jizosu pfubuhuepho iphemiphe ono, oopfu ono; iphe ono, o pfuru ono kpoo ndu ono onu opfu. 29 Kele oozi iphe g'onye ike du l'eka. O too zidu ge ndu ezije phe ekemu.

**Onye ekpenta, Jizosu meru
o wekorohu**
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 1 Noo ya bu; Jizosu shiepho l'ubvu ono nyizeta; ikpoto nemadzu wuru tsoru iya. 2 Tobudu iya bu; onye ekpenta lanu bya abyapfuta iya bya abaaruu iya eja su: “Nnajiuphu; o -buru uche ngu be ii-menaa ge mu wekorohu.”

3 Jizosu bya amachia eka denyi iya su: “O bu uche mu. Ngwa wekorohu!” Teke ono kwapho; ekpenta ono mishihu iya l'ehu. 4 Tobudu iya bu; Jizosu su iya: “Ba adukwa onye ii-pfuru iya. Jechikwaa g'onye uke Chileke lerwee ngu enya. G'ii-nukwapho Chileke iphe-ngweja k'egbuchafu, i gbuchafuru; ge Mosisu turu lekemu. Oo ya bu g'oha egude nno maru li wekorohuwaru.”

**Ewekorohu nwozi onye-ishi
ndu ojogu**
(Luk 7:1-10)

5 Tobudu iya bu; Jizosu bahushiepho le Kapaniyomu; o nweru onye-ishi ojogu ndu Romu, byaru bya anodu arwo iya su: 6 “Nnajiuphu; nwozi mu ze l'ulo; iphe nodu emeshi iya ike; k'ophu o too ghadu aghagha; teme o nodu echi mkpu l'ulo.”

7 Jizosu su iya: “Mu a-bya-a bya emee ya g'o wekorohu.”

8 Onye-ishi ndu ojogu ono su iya: “Nnajiuphu; obenu le mu ta agbaduru ke g'i bata ibe mu. O bua g'i pfua opfu onu kpurumu; nwozi mu ewekoro-rohu. 9 Mbèdua bukwa-a onye no nemadzu l'eka; o nwekwarupho ndu ojogu, no mu l'eka. Mu -su onye-a g'o jee owa-a; l'o jee ya; mu -su onye ophu g'o bya; l'o bya; mu -su nwozi mu g'o mee owa-a; l'o mee ya.”

¹⁰ Jizọsu numa iya; ọ dọ iya biribiri. Ọ sọ ndu ẹphe l'iya swi: “Iphe, mu ẹpfuru unu bu ẹ-a; l'alì Ízurelu kponu bẹ mu ta ahumakwaru onye kwetaberu ẹgube-a. ¹¹ Iphe, mu ẹpfuru unu bu l'aa-dụ igwe shi l'uzo ẹnyanwu-awawa mẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba bya; ẹphe ẹ Ebirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékpọpu anọdu ria nri l'ẹka Chileke bu eze. ¹² Aa-gbẹ chiru ndu ọphu o gogo gba l'anọ l'ẹka Chileke bu eze ọbu chiru ye l'ẹka gbahuru tsukiribaa. Noo ẹka aa-nọdu kwaa ẹjo ẹkwa taa ikireze.” ¹³ Jizọsu pfuchaa nno bya asụ onye-ishi ndu ojọgu ono: “Jeshia iphe, iije l'ọo g'i kwetarụ bu g'ọo-duru ngu.” Ọ bụerupho nwozi nwoke ono ewekorohu teke ono teke ono.

**Jizọsu emeta igwerigwe ndu
iphe eme**

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Tọbudu iya bu; Jizọsu bya abata l'ulo Pyita bya ahuma ẹ ne nyee Pyita ọbu bẹ zẹ l'ododonye. ¹⁵ Ọ bya edenyi iya ẹka l'ẹka. Ododonye ono parụ iya haa. Ọ gbalihu; wata iya akwaru ẹbyaa.

¹⁶ Ọ be l'uzenyashi; ẹphe chitaru iya ikpoto ndu ọbvu emegbaa. Ọ buri opfu ọnu bẹ o gude chishichaa ọbvu ono g'ọ ha; mbu Jizọsu; bya emekota iphe, bukpo ndu iphe eme ẹphe wekorohuchaa. ¹⁷ Iphemiphe ono meru ọ vukota; mbu iphe, Azaya, bu onye mpfuchiru Chileke pfuru. Lọ suru: “O vutaru ẹhu-ọtsu-mee anyi l'onwiya; bya evutakwapho iphe-ememe anyi.”^f

Ndu e-mechaa etsoje Jizọsu

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Tọbudu iya bu; Jizọsu humaepo ikpoto ndu ono, nọ-pheru iya mgburugburu ono; ọ sọ ndu etsoje iya nọ: “Unu g'anyi dafu azu eze-enyimu azu iya ọphuu.” ¹⁹ Nwoke lanu, bu onye ezije ekemu byapfuta iya bya asu iya: “O-zì-iphe; mu e-tsojekpoe ngu pho eje ẹkameka, iije.”

²⁰ Jizọsu sọ iya: “Uphẹga nwekwaru enu; enu, ẹphe leli nweru ẹpfune; obenu ẹ Abubu-Ndiphe te enwedu ẹka oo-dobeje ishi.”

²¹ Onye ozo, yi ẹ ndu etsoje iya nọ sọ: “Nnajiuphu; hakwaa mu ge mu je eliadaa nna mu; ge mu abyawaro.”

²² Jizọsu sọ iya: “Tsuru mu; haa ndu nwuhuru anwuhu g'ẹphe lia ndu nkephe, nwuhuru anwuhu.”

Jizọsu abyanyi oke akpara-mini

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jizọsu bahupho l'ugbo; ndu etsoje iya nọ tsuru iya. ²⁴ No iya; oke akpara-mini wata atutu l'echi eze-enyimu ono. Ọ nọdu atukpoo

^f 8:17 Gūnaa Azá 53:4.

shingushingu; k'ophu mini abyawaa atuji ugbo ono; ole Jizosu zeele-a eku mgbenya. ²⁵ Ephe byapfuta iya bya ekutee ya; su iya: "Nnajiuphu; dzonaa anyi! Ugbo abyaakwa anyi ekpukpu!"

²⁶ O su phe: "?Denu g'o gude ndzu nodu agu unu. Unube ndu ono ekwekwe, unu kweru abadu ishi ono." O gbeshi bya abaarụ pherephere ono yee eze-enyimu ono mba. O buru nyonyoronyo.

²⁷ O du ndu ono biribiri. Ephe wata epfufu su: "?Bu egube nemadzu gunu be nwoke owa-a bu? Onye ophu pherephere yele eze-enyimu emeje iphe, o pfuru."

Unwoke labo, obvu eme
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Tobudu iya bu; Jizosu daephe eze-enyimu ono lufu azu iya ophu, bu iya bu l'ali ke ndu Gadara; unwoke labo, obvu emegbaa gba iya ndzuta. Ndu ono bu eka eelije nemadzu be ephe shi lufuta. Obvu kwaru phe ikwato l'ehu. Igiri igiri, ephe eme kposhia; ophu o dudu onye aduje ike je eshita uzo ibiya ono. ²⁹ Noo ya; ephe chiahaa mkpu su: "?Bu gunu be anyi le ngu jigba; gube Nwa Chileke? ?I byawaru gi bya eshi nta-a nuta anyi aphu; l'ebe abu l'o rwuwaru teke ee-me iya?"

³⁰ O nweru ikpoto ezi, no phe nwuzenya; akpa nri. ³¹ Obvu ono tuko rwohaa Jizosu su iya: "I -chifuwaa anyi; hanaa g'anyi wuba l'ime ikpoto ezi pho."

³² Jizosu su phe g'ephe je. Obvu ono wufuta l'ehu unwoke ono bya awuba l'ime ehu ezi ono. Tobudu iya bu; ikpoto ezi ono g'o ha tuko phota oso; gbaa kpurukpuru gbazeta je awuda l'ime eze-enyimu ono; mini rigbushia phe.

³³ Ndu eche ezi ono gbakashihu je eworu iphe, meru nu g'o ha doo l'ime mkpukpu; bya edokwaapho g'o nwuru l'ehu ndu ono, obvu shi eme ono.

³⁴ Tobudu iya bu; mkpukpu l'ophu zefuta zepfuta Jizosu bya arwohaa ya; su iya g'o lufuru phe l'ali.

Nwoke, iphe lonwuru ibe ehu lanu
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 ¹ Tobudu iya bu; Jizosu bya abahu l'ugbo bya akpoghaa eze-enyimu ono; o buru iya ala mkpukpu, a no hefuta iya gedegede. ² E gude iphe, aaze aze vutaru iya nwoke, iphe lonwushiru ibe ehu lanu. Jizosu humaephe g'ephe gude kwetaberu le ya a-du ike mee g'o jee ije; o su nwoke ono, iphe lonwushiru ono: "Nwa mu; nweru iya obu. A guwaru ngu nvu l'iphe-aji, i meshiru."

³ Tobudu iya bu; ndu ezije ekemu haru rihaa l'ime okpoma phe su: "Nwoke-a epfubyikwa epha Chileke epfubyi."

⁴ Jizosu maerupho iphe, ephe arị bya asu: "?Denu g'o gude unu nodu arị ejo oriri l'obu unu? ⁵ Su-a; ?bu ole ka nphe epfufu? ?Bu asu: 'A

gūwaru ngu nvu l'iphe-ẹji, i meshiru?' ?Tọo: 'Gbalihu jeahaa ije?' ⁶ Ọle ọo g'unu a-maru lẹ Abubu-Ndiphe bẹ ike dọ l'ẹka k'agujeru nemadzọ nvu l'iphe-ẹji, o meshiru lẹ mgboko-a." Ọ sọ onye ono, iphe lɔnwushiru ibe ẹhu lanu ono: "Gbalihu palita iphe-azẹe ngu lashia ibe ngu."

⁷Nwoke ono kwolihu; ọ buru iya ala unuphu. ⁸Ikpoto ndu ono hu-maepho iphe, meru nu; ọ dọ pẹ biribiri. Ephe wata aja Chileke ajaja; yẹbedua meru gẹ nemadzọ dọ ike mee ẹgube iphe ono.

Ekuku Matiyo

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹Gẹ Jizosu shi l'ẹka ono tugbua bẹ ọ humaru nwoke lanu, ẹpha iya bu Matiyo; l'ẹka ọ nọ l'ulo okpoga akiriko. Ọ sọ iya: "Tsuru mu." Ọ gbalihu tsuru iya.

¹⁰Jizosu pẹ je eriahaa nri l'ibe Matiyo. Ndu ana akiriko mẹ ndu ọzo mmanu, bukwapo ndu aamaru ẹjo ẹka tukokwapo nọdu l'ẹka ono; ẹphe lẹ Jizosu mẹ ndu etsoje iya nu nọdu eri nri. ¹¹Ndu Farisii huma iya bya asu ndu etsoje iya nu: "?Denu g'o gude onye ezije unu iphe, ẹphe lẹ ndu ana akiriko; waa ndu ọzo, aamakwarupho ẹjo ẹka nọdu erigba nri?"

¹²Jizosu numae ya pọ bya asu: "Ọ tọ bukwa ndu ẹhu dọ ike bẹ eegu-deje gbapfu onye eme ọbvu; ọ kwa ndu iphe eme. ¹³Su-a; unu je anwu iphe, opfu ọwa-a, mu abya epfufu-a bu; lẹ Chileke pfuru su: 'Iphe, agu mu nu ta abukwa g'unu gwajẹ mu agwagwa; ọ kwa g'unu phujeru nemadzọ obu-imemini.'⁸ Noo kele mu ta abyakwaru eku ndu pfberekoto; ọ kwa ndu eme iphe-ẹji bẹ mu byaru ekuku; g'izimanu lwa pẹ azu."

Aswiru Chileke ẹgu

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴Tobudu iya bu; ndu etsoje Jionu onye emeje baputizimu byapfuta Jizosu bya asu iya: "?Bu gunu meru g'o gude anyi lẹ ndu Farisii nọdu aswijeru Chileke ẹgu; ophu ndu etsoje ngu nu aswijedu?"

¹⁵Jizosu sọ pẹ: "?Ndu byaru ekele-nwanyi a-gbẹ agu aphu l'ẹka ẹphe l'onye eme ekele-nwanyi nokwadu l'ẹka-a? Ọle ọ dukwaru teke ee-mechaa; l'a bya anafu pẹ onye ono, eme ekele-nwanyi ono. Ọo ya bu; ẹphe aswiwaro ẹgu.

¹⁶"E te ewotajekwa ẹkwa ọphuu gude gbachia ẹka akahu ẹkwa lakahu-ru alakahu. Onye meru iya nu; ẹkwa ọphuu ono atsua atsutsu kabaa alaka akahu iya pọ. ¹⁷Ọphu eewojeduru akuru mẹ ọphuu ye l'ugbobe-mẹ, riwaru pheripheri. Onye yeru iya nu; mẹ ono agbawashia ugbobe ono. Mẹ ono awushihu; teme ugbobe ono agbakpohukwapo. Mẹ ọphuu bẹ eeyeje l'ugbobe ọphuu. Ọo ya bu; ẹphenebo ono atukokwanu dọ."

**Nwa Jiayiroṣu mę nwanyị,
nsọ eme mkpụrumkpuru
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)**

18 Tọbudu iya bụ; Jizọsu kpụkwaduru-a iphemiphe ono l'ọnu epfuru phe; onye lanụ l'ime ndu-ishi ụlo-ndzukọ byapfuta iya bya abaarụ iya aja sụ iya: “Nwatibe mu kę nwanyị buẹpho nta-a bę ọ nwụhuru. Ọle ọ bụa g'ị bya ebyia ya ẹka. I -byiwa iya ẹka bę ọo-nọdu-a ndzu.”

19 Jizọsu yele ndu etsoje iya nụ gbęshi tsoru iya; ọ bụru phe ejeje.

20 Tọbudu iya bụ; ọ duru nwanyị, nọ l'ẹka ono, nọwaru nsọ ụnwanyị mkpụrumkpuru apha iri l'ẹbo. O shia Jizọsu azụ pyobata bya edenyi ọnu uwe iya ẹka. 21 Noo kele ọ sụkwannuru onwiya: “Mu -denyikpọwaa ẹka l'uwe iya bę mu a-dụa iche.”

22 Jizọsu ghakọbe bya ahuma iya bya asụ: “Nwada mu; g'ọkpoma shihu ngu ike. Ekweta, i kwetarụ mewaru g'ị dụ iche.” E shiẹpho teke ono; ọ bụru nwanyị ono ewekorohu.

23 Jizọsu byarwutaẹpho ibe onye-ishi ụlo-ndzukọ ono bya akpovu ụzu, igwe ọha, nọ l'ẹka ono atụ; mękpoo ndu aphụ ụpyi. 24 Ọ sụ phe: “Unu lụ-fukotachaa g'unu ha. Kele nwamgboko ọbu ta anwụhukwaru anwụhu. Ọ kwa mgbenya bę ooku.”

Ephe ze iya ọchi. 25 A chifuchaẹpho ikpoto ndu ono etezi; Jizọsu bya abahụ l'ụlo bya eseta nwata ono l'ẹka. O teta gbalihu. 26 Akọ iya ngakọta-warwo uswe iya onoya mgburugburu.

**Umadzu ẹbo, l'atsụ ishi,
Jizọsu meru; ẹphe phụahaa ụzo**

27 Jizọsu parụ ẹka ono haa tugbua tsoru gbororo eje. Unwoke labo, atsụ ishi tsoru iya echi mkpu asuje: “Nwa Dévidi; phụaru anyi obu-imemini!”

28 Jizọsu bahụẹpho l'ụlo; ndu ono, atsụ ishi ono byapfuta iya l'ụlo ono. Jizọsu sụ phe: “?Unu kwetarụ-a lę mu a-dụ ike mee iphe ono?”

Ephe sụ iya: “Ee-o! Nnajiuphu.”

29 Ọ bụru iya bụ; Jizọsu bya ebyichaa phe ẹka l'ęnya ono; bya asụ phe: “G'ọ dụ-kwaru unu g'unu kwetaberu.” 30 Ęnya sashihu phe. Ephe wata aphụ ụzo. Jizọsu bya anmashiaru phe ọkwa ike sụ phe g'ẹphe te emekwa g'ọ duru onye a-maru nụ.

31 Ephe tugbuelaa je epfukashia kę Jizọsu l'ọha ono mgburugburu kpọ.

**Onye ete pfudu opfu,
Jizọsu meru o pfuahaa opfu**

32 Ephe tugbushiepho; e dutaru Jizọsu nwoke, ọbvụ bu iya l'ẹhu meru ọphu o pfudu opfu. 33 Jizọsu chifuepho ọbvụ ono; nwoke ono pfuahaa opfu. Ọ dụa ikpoto ndu nọ l'ẹka ono biribiri ẹtu. Ephe sụ: “Ha-oo! Anyi teke ahuma-swekwaa ẹgube iya ọwa-a l'alị Ízuru!!”

³⁴Ndu Fárisii sù: “?A sùru ngu l'ò tọ bọdu ike k'onye-ishi iphe, bụkpoo ọbvu bẹ oogudeje achishi ọbvu ono.”

**Jizọsu aphuru ikpoto nemadzu
obu-imemini**

³⁵Tọbodu iya bụ; Jizọsu tuko iphe, bụ mkpukpu lẹ mkpukpu jegba-bẹ epfu opfu Chileke l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. Ọ nọdu anọduje ezi ozi-oma k'abubu Chileke bụ eze. Ọ nọdu emeje g'iphe, bụ ndu ẹhu eme mẹ ndu iphe-ememe mmanụ emegbaa tuko wekorohukota m'obeta ọ bụru ẹgube iphe-ememe, dọ idagha. ³⁶Ọ nọdu abujeru; ọ -huma ndu ono; imemini phẹ adu iya; kele ike bvwawaru phẹ ree; ẹbe ẹphe amahedu g'ẹphe e-me iya. Ẹphe dugbaepfo g'igwerigwe aturu, enwedụ onye eleta iya ẹnya. ³⁷Jizọsu sù ndu etsoje iya nù: “Iphe, e meberu l'alị chashiakwaru. Ọ kwatakpokwaru chashia shii. Obenu lẹ ndu-ozì, akpata iya akpata ha nwanshii. ³⁸Unu pfuru nù Nnajiuphu, nwe iphe, e meberu l'alị g'ọ ye ndu-ozì, e-je akpata iya nù.”

**Ndu-ishi-ozì iri l'ẹbo
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)**

10 ¹Jizọsu gbeshi bya ekua ndu etsoje iya nù ẹphe n'iri l'ẹbo. Ọ bya ezia phẹ g'ẹphe gude ọkpehu chishije ọbvu. Bya asụ g'ẹphe meje gẹ ndu ẹhu eme mẹ ndu iphe-ememe mmanụ eme; obetaru ọ bụru iphe-ememe, dọ idagha; g'ẹphe wekorohukotachaa. ²Waa ẹpha ndu-ishi-ozì ono ẹphe n'iri l'ẹbo baa: onye kẹ mbụ bụ Sayimonu, bụ iya bẹ eeku Pyita; yẹ nwune iya, bụ Anduru; mẹ Jiemusu nwa Zebedi; yẹ nwune iya kẹ nwoke, bụ Jiọnu; ³mẹ Filipu; yẹ Batulomiyu; waa Tọmosu; waa Matiyu, onye ana akirikọ; waa Jiemusu, bụ nwa Alufiyosu; mẹ Tadiyosu; ⁴mẹ Sayimonu, bụ onye yì l'ogbo, l'adzo g'alị Jiu duru ndu Jiu; mẹ Jiudasu Isu-kariyotu; ọphu mechaaru deru Jizọsu ye.

**Jizọsu ezi ndu-ishi-ozì iri l'ẹbo
g'ẹphe je epfua opfu Chileke
(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)**

⁵Ọ bụru ndu-ishi-ozì iri l'ẹbo-a bẹ Jizọsu ziru g'ẹphe je je epfua opfu Chileke. Teke oozì phẹ ozi ono bẹ o pfuru phẹ iya pfushiaru phẹ iya ike sù phẹ: “Unu ta abahukwa l'ibe ndu abudu ndu Jiu; ọphu unu abahukwa mkpukpu ndu Samériya. ⁶Ọ kwa iphe, unu e-me bụ g'unu tugbuepho jepfu ndu Izurulu, bụ igwerigwe aturu, tuphashihuru etuphashihu. ⁷Unu je ezia phẹ sù phẹ lẹ Chileke abyaakwa egoshi l'ọọ ya bụ eze. ⁸Unu emekwaapho ndu iphe eme g'ẹphe wekorohu. Unu emee ndu nwuhuru anwuhu g'ẹphe teta dzuru ndu. Unu emekwaapho ndu ekpenta g'ẹphe wekorohu; unu achifu ọbvu l'ẹhu ndu ọbvu bu ebubu l'ẹhu. A nuru unu iphemiphe ono kẹ mmanụ. Nokwapho

g'unu a-nụ iya ndu ọzo ke mmanụ kwaphọ. ⁹Unu te eyekwa kobo; ọzoo afụ; ọzoo nderi l'ekpa uwe unu. ¹⁰Unu te egudekwa ẹda gbeshi ije unu. Ophu unu eyekwa uwe n-yekwase. Ophu unu achikwaru akpokpa ọzo k'iche. Ophu unu apakwaru oshi-mpaleka. Kele ọ kwa onye seru akanya be eriri iya rwuberu.

¹¹"Iphe, bukpo mkpukpu le mkpukpu, unu bahukpowaru; unu vujeru ọzo lee ọnya onye gbaru g'a ndu l'ibe iya. Unu nduekwapho l'ibe onye obu. Unu bejekwa ebuphe ebuphe jasụ unu afuta l'ibiya ono. ¹²Unuphu, unu bahukpooru; unu vuru ọzo kele phe ekele. ¹³Teke unuphu ono gbaru k'anodu; g'ekele ẹhu-guu, unu keleru phe bukwaru nkephe. Teke ọ gbaduru phe; g'ekele ẹhu-guu, unu ono lwaphutaru unu azu. ¹⁴Eka unu jeru; a jika unu; jika anuma opfu Chileke, unu epfu; unu -lufutaepho l'unuphu ono; ọzoo le mkpukpu ono; unu jishia urwuku okpa unu. ¹⁵Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; ọo-kakwa-ru ndu Sodomu yee ndu Gomora mma mboku ikpe; eme le mkpukpu ono."

Mkpamehu, l'abya nu
(*Mak 13:9-13; Luk 21:12-17*)

¹⁶"Unu lekwa ọnya l'unu dukwa g'aturu. Mu chikwaru unu ye g'unu jeshia ẹka agu jiru ejiji. Oo ya bu g'unu kwakwaa ọnya g'agwo; unu adukwapho agu ge ndo. ¹⁷Ole-a; unu kwabejekwaru ndiphe ọnya. Kele ephe a-kpokwaru unu kpuleru ndu-ikpe; eechia unu iphe l'ulo-ndzuko; ¹⁸teme unu a-byakwa apfuru l'iphu ndu ochi-oha me l'iphu ndu eze l'opfu ẹhu mu; g'ee-shi g'unu tularu phe onu mu; tukwaaru iya pho ndu abudu ndu Jiu. ¹⁹Ole teke ephe kputaru unu jee ikpe; unu ta ayokwa oshi iphe, unu e-pfu; ọzoo g'unu e-dobe onu pfua ya. Noo kele o -rwuepho be ee-me-a g'unu maru iphe, unu e-pfu. ²⁰Kele ọ to budu unubedu l'epfu iya; ọo Unme ke Chileke, bu Nna unu; no unu l'ime epfu opfu.

²¹"Su-a; nwune a-kpokwaru nwune iya nu g'e gbua; nna akpuru nwa iya nu g'e gbua. Unwu e-me g'a kputa ndu nwuru phe nu gbushia. ²²Onyemonye e-gude opfu ẹhu mu kpo unu ashi; obenu l'onye taru nshi jasụ l'ikpazu be a-dzota. ²³Unu -bahụ le mkpukpu lanu; ephe -kpa unu ẹhu; unu haa ya tugbua jeshia mkpukpu ọzo. Le-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; unu tee jegbabwe mkpukpu, nokota l'alị Izurelu mgburu-gburu ge Abubu-Ndiphe ta abyawaa.

²⁴"Onye anwu iphe ta akajekwa onye onwu iphe l'eka iya shii; ophu nwokoro akajekwa nnajiuphu iya shii. ²⁵G'onye anwu iphe makwaru l'oodapfukwa iya pho g'o dapfuru onye ezi iya iphe; ọ dapfukwapho nwozi g'o dapfuru nnajiuphu iya. Ephe -kua nnajiuphu, nwe ulo Biyelezebolu; ?buchia ndibe iya be ephe taa kaduro epfubyishi."

Onye aa-tsuje ebvu
(*Luk 12:2-7*)

²⁶"Oo ya bu le-a; unu ta atsujekwa phe ebvu. Lo to dukwa iphe, e kpuchiru ekpuchi g'e te mechaa kpuaa ya; ophu ọ dukwa iphe, e meru

l'edomi g'e te mechaa madzuru iya. ²⁷Iphe, mu epfuru unu l'ochii-a be unu e-pfu l'iphóró; iphe, unu nūmaru ẹka aadzū iya taba taba; unu je arara g'on'yemonye nūma-dzuru iya. ²⁸Unu ta atsujekwa ndu egbu ogwehu nemadzū ebvu; ẹphe -gbuchaa ogwehu; ẹphe taa dūhedu ike egbu maa onye ọbu. Onye unu a-tsujechia ebvu bụ onye ono bụ: o -gbuchaa egbugbu l'o nwekwarupho ike, oo-gude nwuru ogwehu onye ọbu yee maa ya je echie l'ọku-alì-maa. ²⁹?Tọbudu unwu ogbe labo be bụ kobo lanu? Ọle o to nwekwa ọphu adarwu alì l'ẹbe ọ bụ uche Nna unu. ³⁰Mbụ-a; ẹgbushi, nọ unu l'ishi be ọ gūchaakwaru ọgu nanu nanu. ³¹Ọo ya bụ; unu ta atsushi ebvu! Unu kagbaa ikpoto ogbe aba le mkpa; g'ọ hahabe igwe.”

Epfu l'edzudzu-ọha l'a bụ
ke Kéreshi
(Luk 12:8-9)

³²“Ọo ya bụ l'onye pfuru le ya bụ nkemu l'edzudzu-ọha be mu e-pfu-kwapho k'onye ono l'iphu Nna mu, bu l'imigwe. ³³Obenu l'onye pfuru l'edzudzu-ọha pfua le ya ta amadu onye mu bụ; onye ono be mu a-sukwapho le mu ta amadu onye ọ bụ l'iphu Nna mu, bu l'imigwe.”

Jizosu agbaghashi ndiphe
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Unu ta arikwala le mu byaru eme ge nchi du ndiphe doo. Mu ta abyakwaru eme ge nchi du doo. O gbe buchikwaru ọgu, e gude ogu-echi alwu be mu gude bya. ³⁵Kele iphe, mu byaru bu ge mu lota nwoke yee nna iya ishi tsugbabe. G'onye bu nwanyi buru ohogu ne iya; onye nwanyi, alu ji aburu ohogu ne ji iya. ³⁶Ndu a-buru ohogu nemadzū a-buru ndu onu-ulo onye ọbu gedege.

³⁷“Kele onye ka eye ne iya ozoo nna iya obu; eme le go yeru mu; ta agbakwaru k'aburu onye etsoje mu nu. Ophu onye kakwapho eye nwa iya nwoke obu; ozoo eye nwa iya nwanyi obu; agbakwarupho k'aburu onye etsoje mu nu. ³⁸Ophu onye evutaduru oswebe onwu iya bya etsoru mu agbakwarupho k'aburu onye nkemu. ³⁹Onye bu onye eme ge ndzu iya duru iya le mgboko-a letuphakwa iya etupha. Obenu l'onye gudekwanu opfu ehu mu tuphaa ndzu iya l'a-huma iya.”

Obunggo
(Mak 9:41)

⁴⁰“Su-a; iphe, bu onye gude obu iya nabata unu be bukwa mbedua be onye ọbu nabataru. Onye nabatakwanuru mu buakwaa onye ono, ziru mu ozi ono be onye ọbu nabataru. ⁴¹Iphe, bu onye gude obu iya nabata onye mpfuchiru Chileke; opfu l'o bu onye mpfuchiru Chileke be Chileke e-bukwa nggo, eebuje ndu mpfuchiru Chileke. Onye gudekwapho obu iya

nabata onye p̄f̄uberekoto; opfu l'ò b̄u onye p̄f̄uberekoto b̄e Chileke e-bu-kwaphò nggo, eebuje onye p̄f̄uberekoto. ⁴²Ọzò b̄u l'iphe, b̄ukpoo onye cheberu onye lan̄u l'unwegirima-a mini; mb̄u m'obeta ọ b̄uru okoro mini-oyi lan̄u; opfu l'ò b̄u onye etsoje mu n̄u; ḡe mu gbukwaaru iya unu tororo; onye ono b̄e Chileke bufutajekwa obunggo iya."

**Ozi, Jiõnu onye emeje baputizimu
ezi g'e zia Jizõsu
(Luk 7:18-35)**

11 ¹Tòbudu iya b̄u; Jizõsu z̄iebekpoep̄ho ndu etsoje iya n̄u ono iphe, ep̄he n'iri l'èbo; o shi l'èka ono gb̄eshi je etsoru ziahaa ozi-õma; asa iya asasa l̄e mkp̄ukpu l̄e mkp̄ukpu.

²Noo ya; Jiõnu gb̄e l'òka mkp̄oro n̄uma iphe, Kéreshi ọbu emegbabe. O ye ndu etsoje iya n̄u; ọmadzu èbo; ³g'ep̄he je aj̄ja ya s̄u iya: "B̄u ngu-a b̄u onye ọbu, abyan̄u ọbu? T̄oo ?b̄u g'anyi le ẹn̄ya onye ọzo?"

⁴Jizõsu s̄u p̄he: "Unu je ep̄fuaru Jiõnu iphe, unu an̄u l̄e n̄ch̄i; m̄e iphe, unu gude ẹn̄ya unu h̄uma èka ọonwu. ⁵Ndu ats̄u ishi b̄e e meru ep̄he n̄odu aph̄uwaa ọzo; ndu ẹn̄iyeni n̄odu ejewaa ije; e mee ndu ekpenta; ep̄he wek̄orohuchaa; ndu ada nk̄uchi n̄odu an̄uwaa iphe l̄e n̄ch̄i. Ndu nw̄uhuru anw̄uhu b̄e e mewaru ep̄he teta; a saaru ndu ọkpa ozi-õma ono asasa; ep̄he n̄uma. ⁶Su-a; ẹhu-utso b̄e a goru n̄u onye ono, mu taa b̄uduru ọpfu d̄u iya l'òkpa."

⁷Tòbudu iya b̄u; ndu ono t̄ugbuepho; Jizõsu wata ep̄furu ikpoto ndu ono k̄e Jiõnu s̄u p̄he: "B̄u ḡunu b̄e unu jeru l'echiegu je ah̄uma? ?B̄u ekperema, ph̄erephere enwunga? ⁸?B̄ukwanu ḡunu b̄e unu jeru ah̄uma? ?Unu jeru ah̄uma onye gbaphuru ẹrengete ẹkwa? ?Unu ta amadu l̄e ndu gbaphuru ẹrengete ẹkwa d̄ugbaa l'unuphu ibe eze? ⁹?B̄uhunu ḡunu ọzo b̄e unu jeru ah̄uma? ?Unu jeru ah̄uma onye mp̄fuchiru Chileke t̄o? !hee! Ọo ya b̄u onoya; mb̄u-a; onye unu h̄umaru b̄ukwa onye gb̄e ka onye mp̄fuchiru Chileke shii mebyi akaka. ¹⁰Ọo ya b̄u onye ono, Chileke pfuru opfu ẹhu iya l'ekwo-opfu iya s̄u: 'Lekwa; mu e-zi onye-ozu mu g'ò vuru ngu ọzo je; je ab̄ọoru ngu ọzo l'ip̄hu.^h

¹¹"Ḡe mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ t̄o d̄ukwa onye kabakp̄oo Jiõnu onye emeje baputizimu shii l'iphe, b̄ukpoo iphe, nwanȳi nw̄uru anw̄unwu; obenu l'onye b̄ukpoo ya b̄e aa-gb̄ekpoo s̄u l'ẹn̄ya kachaa alwalwa l'èka Chileke b̄u eze b̄e gb̄ekwa ka Jiõnu shii. ¹²E -shi teke Jiõnu; onye ono emeje baputizimu ono byaru bya eye nta-a b̄e Chileke shi goshita l̄e ya b̄u eze; ndu ọhogu iya shi teke ono meta g'ep̄he gude k'ẹhuka kp̄oshia ya. Ndu ọkpehu d̄u; n̄odu eme g'ep̄he bah̄u l'al̄i-eze ọbu k'ẹhuka. ¹³Noo k̄ele ekemu, shi l'èka M̄osisu waa iphe, ndu mp̄fuchiru Chileke pfukp̄ooru;

^h 11:10 Ḡunaa Mal 3:1.

tukoerupho epfu iya jeye Jiṅnu bya. ¹⁴Bu iya bu le teke o du unu g'unu kweta; unu ekweta. O kwa Jiṅnu bu Elayijia, e pfuru l'oo-bya obu.

¹⁵Onye nweru enu-nchi, lanu iphe; numakwa iya.

¹⁶“?Bu gunu be mu a-turu ogbo-a yeru? O du g'unwegirima, no ledupfu abaru ibe phe mba su: ¹⁷'Nta be anyi phuru unu upyi; ophu unu ekwedu ete ebvu; anyi rwua erwubvu; ophu unu ekwedu ara ekwa.' ¹⁸Noo kele Jiṅnu be byaru nu; ophu o dudu iphe, ookweje eriri; ophu o dudu iphe, ookweje angungu; a su l'oo obvu eme iya. ¹⁹Abubu-Ndiphe byakwanu bya anodu eri angu; a su g'e lenu l'o bu ekpiri; buru onye nggaga mee; buru onya ndu ana akiriko me ndu ozo mmanu, bukwapo ndu aamaru ejo aka. Ole oo iphe, mmamiphe Chileke l'eme be e gude amaru le mmamiphe Chileke bu iphe, pfuru oto.”

Iphe, ee-me oha, jikaru nu

(Luk 10:13-15)

²⁰Toṅbodu iya bu; Jizosu wata abaru mkpukpu le mkpukpu ono g'o ha mba; mbu mkpukpu ono, o kachaa emeshi iphe-ohumalenya ono. O baaharu phe mba l'izimanu iphe-eji, ephe emeshi ta alwaduru phe azu. O su phe: ²¹“Nshio gube oha Korazinu! Nshio gube oha Betusayida! Kele ome e wotaru iphe-ohumalenya, e meru l'ime unu mee l'oha Taya yele oha Sayidonu m'ephe eyehaakwaa uwe-aphu; kpua onwophe nu uzanya; gude goshi l'izimanu lwaru phe azu; ephe ghawaa umere lwapfuta Chileke. ²²Ole iphe, mu epfuru unu bu le-a: oo-karu ndu Taya; waa ndu Sayidonu mma mboku, Chileke e-kpe ikpe eme le g'oo-du unubedua. ²³Gube oha Kapaniyomu! ?O du ngu g'e kulia ngu g'i supfuru l'imigwe to? ?Ti madu l'aa-gbenu kwada ngu nu kwarwaa oku-ali-maa. Opfu l'ome e wotaru iphe-ohumalenya, e meshiru l'ime ngu woru mee le Sodomu; me Sodomu anodukwaa byeye ntanu-a. ²⁴Ole iphe, mu epfuru unu bu le-a: oo-kakwaru ndu Sodomu mma mboku, Chileke e-kpe ikpe eme le g'oo-duru gubedua.”

Abyapfuta Jizosu bya atuta unme

(Luk 10:21-22)

²⁵Le teke ono kwapho be Jizosu yeru onu su: “Mu ekele ngu ekele Nna, bu Nnaji igwe yee ali; l'i domiru iphe-a ge ndu kwaru enya waa ndu mmamiphe ta amaru iya; i woru iya goshichia ndu bu unwegirima. ²⁶Noo g'o du bu ono Nna. Iphe ono be i mekpouerupho g'o du ngu; waa g'ootso ngu utso ememe iya.

²⁷“Su-a; Nna mu yeakwaru mu iphemiphe l'eka. O to dukwa onye maru onye Nwa bu; gbahaa Nna. Ophu o dukwa onye maru onye Nna bu; gbahaa Nwa; ozo onye Nwa iya ono kpuhaaru Nna iya ono goshi.

²⁸“Su-a; unu byapfuta mu; unube ndu esegbu onwunu l'akanya; teme unu vuru iphe, anyi erwa; mu e-zi iya unu g'unu tuta unme. ²⁹Unu bya evuta ivu,

shi mu l'eka; g'unu anwuta mu iphe l'eka; kele mu eme gelee bya aburu onye wozetaru obu ali. Mu e-mekwa ge meji nmapfuru unu. ³⁰Liphe, mu eboje g'e vuru ta abukwa iphe, anyi erwa. Ivu nkemu dukwa nphe evuvu.”

Eswe-atuta-unme
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 ¹O be ujiku lanu; mboku ono bu eswe-atuta-unme; Jizosu phe nodu aghata legu, a koru akpe. Ndu etsoje iya nu wotaahaa akpuru witi ono taahaa; aka egu agu phe. ²Ndu Farisii humae ya pho bya asu iya: “Lenu; ndu etsoje ngu nu emeakwaa iphe, e te mejedu l'eswe-atuta-unme!”

³Jizosu su phe: “?Unu teke agu-vuswee lekwo-opfu Chileke iphe, Dévidi meru aka egu agu yee ndu ephe l'iya swi? ⁴G'o bahuru l'ulo Chileke je ataa buredi, e doberu Chileke iche, bu buredi erwubeduru iya l'atata; ophu o rwubekwarupho ndu ephe l'iya swi. Ndu o rwuberu bu ndu-uke Chileke kpurumu. ⁵?Too unu teke agu-vuswee lekwo ekemu Mosisu le ndu-uke Chileke jeru ozi l'eswe-atuta-unme leze-ulo Chileke? Ephe gude egube ono mebyia ekemu ono; ophu ikpe anmaduru phe. ⁶Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe ophu ka eze-ulo Chileke ono ike be nokwa l'eka-a. ⁷Ome unu maru iphe, Chileke epfu l'eka ono, o suru: ‘Iphe, agu mu nu ta abukwa g'unu gwaje mu agwagwa; o kwa g'unu phujeru nemadzu obu-imemini;’ me unu tege ewokwaru ikpe nmaa ndu iswi du mma. ⁸Le Abubu-Ndiphe bukwa Nnajiuphu, nwe eswe-atuta-unme.”

Onye aka lanu nwuhuru anwuhu
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹Jizosu shi l'eka ono; o buru iya atugbu bya abahu l'ulo-ndzukou ndu Jiu. ¹⁰O duru onye no l'eka ono aka lanu nwuhuru anwuhu. Noo ya; ndu Farisii, no l'eka ono choo iphe, ephe a-su le Jizosu meru; bya ajia ya su iya: “?O bu iphe, rwuberu nemadzu l'ememe; mbu eme g'onye iphe eme wekorohu l'eswe-atuta-unme?”

¹¹Jizosu bya ajia phe su: “O -nweru onye lanu l'ime unu, nweru aturu lanu; aturu ono dalahu l'ime nsu l'eswe-atuta-unme; ?onye ono tee jedu je akpufuta iya to? ¹²?Nemadzu ta akaduru aturu aburu okpobe iphe? Oo ya bu l'eme iphe-oma l'eswe-atuta-unme ta abukwa emebyi ekemu.” ¹³O pfuchaa nno bya asu nwoke ono: “Ngwa; lochia aka alochi.” O bya alochia aka. Eka ono bya eteta iya bya adu iya g'ophunapho du iya. ¹⁴O buerupho ndu Farisii atugbu je g'ephe chia idzu g'ephe e-shi megbua Jizosu.

Nwozi, Chileke hotaru

¹⁵Jizosu maerupho l'onoo iphe, ephe eje; o shi l'eka ono; o buru iya atugbu. A du igwerigwe tsoru iya. O mekota iphe, bu ndu iphe eme; ephe

wekorohucha. ¹⁶O pfushiaru phe ike su phe g'ephe ta akojekwa onye ya bu. ¹⁷Iphemphe ono mee iphe, Chileke shi l'onu Azaya, bu onye mpfuchiru Chileke pfua vukota; suru:

¹⁸ “Wakwa onye ejeru mu ozi baa;
onye mu hotaru l'onwomu.

Ọ bu onye mu yeru obu bya
aburu onye emeje g'obu
jidata mu.

Mu e-ye iya Unme mu l'ehu
g'o kooru ohamoha,
no le mgboko le mu e-kpe
phe ikpe.

¹⁹ O too jekwa atu igoligoli;
ophu oojekwa echi mkpu.

Ọphu ọ dukwa onye byaru
lanuma olu iya l'etsuzo.

²⁰ Ọ toọ nyakwofukwa g'o ka
mma l'o ekperema,
rigeru erigeru;
ophu ọ phunyikwa g'o ka
mma l'o oroku,
enwu reswereswe.

Oo-gudeekwapho aka iya g'o
gude iya jasụ teke iphe,
pfuru nhamunha a-kapyabe
ejo-iphe.

²¹ Ọ buru iya bu onye ohamoha
a-odu ele enya l'eka.”

Ọka ike Jizosu shi

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²²Tobudu iya bu; a bya edutaru Jizosu nwoke lanu, obvu bu ebubu l'ehu. Obvu ono mee ya; ọ ndu atsụ ishi; teme ophu o pfudu opfu. Jizosu bya emee nwoke ono; ọ phuahaa ụzo; pfuahaa opfu. ²³Ọ du-dzukotar ndu ono g'ephe ha biribiri ntumatu. Epe su: “?Tọ bukwanu onye-a bu Nwa Dévidi obu?”

²⁴Ndu Fárisii numae ya pho bya asu: “Nwoke-a tege anodukwa achishije obvu; ọ to bu l'o gude ike obvu, bu Biyelezebolu, bu iya bu ishi iphe, bukpoobvu l'ophu.”

²⁵Jizosu maerupho iphe, epe arị bya asu phe: “Alị-eze -keha ebo; seahaa opfu be ọ buakwaa ọla-l'iswi. Nokwapho g'oo-du unuphu; ozo mkpukpu, keharu onwiya ebo. ²⁶Teke ọ bukwanu le Nsetanu achifuje

Nsetanu; ọo ya bu ẹ nkwoke du l'ibe iya; ?denu g'ee-me g'alì-eze iya ke-ru? ²⁷Ọ -bukwanuru l'ọo Biyezezebọlu be mu gude achìshi ọbvụ; ?bu ọunu be ndu k'unu gudekwanu achìshi ọbvụ nkepẹ? Ọ kwa iya bu l'ọo ndu k'unu e-goshiwaro unu l'ikpe nmaru unu. ²⁸Obenu teke o bukwanu l'ọo Unme Chileke be mu gude achìshi ọbvụ ọbu; ọo ya bu l'o noo iphe, egoshi ẹ Chileke bukwa eze l'ehu unu.

²⁹“Tọo ?denu ge nemadzu e-shi bahu l'ulo onye okpehu du je egwee ivu iya k'ehuka; a -gufu l'o vuru uzo kee ya egbu temanu l'o gweta ivu iya k'ehuka.

³⁰“Su-a; onye mu liya atugbaduru bukwa onye opfu mu; onye mu liya ta achikobedu achikobe l'achikakwa achika. ³¹Noo g'o gude mu su unu-a; iphemiphe, bu iphe-eji, unwu-eliphe eme; mekpoo epfubyishi, ephe anoduje epfubyishi Chileke be dukotachakwaa k'ophu Chileke a-guru phe iya nvu; obenu l'onye pfubyiru Unme-du-Nso be Chileke ta abyakwa aguru nvu. ³²Onyemonye, pfuru Abubu-Ndiphe ejo opfu be aa-gukwaru nvu; obenu l'onye pfubyiru Unme Chileke be a taa gukwaru nvu ẹ mgboko ọwa; ophu aa-gukwaru iya nvu ẹ mgboko ophu abya nu.”

Oshi-omi yee akpuru iya

(Luk 6:43-45)

³³“I -nodu eme gi wota akpuru du ree l'oshi, i yeru; vuru uzo meadaa oshi obu go du ree. Teke i haru oshi, i yeru; o mebyihu; l'ii-maru l'akpuru iya a-dukwapo eji; kele e gude akpuru, oshi miru amaru egube oshi, o bu. ³⁴Unube unwu, ejo agwo nwushiru-a! ?Unu e-shi ishiagha pfua opfu oma l'eka unu du njo? kele iphe, onu epfuje bu iphe, jiru obu bushihu. ³⁵Okpobe nemadzu eshije l'okpobe iphe, du iya l'obu wofuta okpobe iphe; ejo nemadzu nodu eshijekwapo l'ejo-iphe, du iya l'obu wofuta ejo-iphe.

³⁶“Ge mu karu unu: mboku ikpe Chileke be Chileke e-kpekwa onyemonye ikpe mkpokoro opfu, o pfujekporu. ³⁷L'o kwa opfu, shi ngu l'onu be ee-gude gua ngu l'onye pfuberekoto. Ọ bukwarupho opfu, shi ngu l'onu be ee-gudekwapho nmaa ngu ikpe.”

Iphe-ohumalenya, meru l'ehu Jiona

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸Tobudu iya bu; o nweru ndu ezije ekemu me ndu Farisii haru bya asu iya: “O-zi-iphe; menaarụ anyi iphe-ohumalenya, e-goshi l'ọo Chileke ziru ngu gi bya eviya.”

³⁹O yeeru phe iya onu su phe: “Ogbo-nta-a pakpokwaarụ njo. Epe te ekwe-du nopyabe l'eka Chileke. Epe nodu achọ iphe-ohumalenya. Ole o to dukwanu iphe-ohumalenya ozo, ee-goshi phe; gbahaa iphe, meru Jiona, bu onye mpfuchiru Chileke. ⁴⁰Noo kele ọo ge Jiona noru abali eto: eswe lenyashi l'ime epho ophomu okazu ono bu ge Abubu-Ndiphe a-no abali eto; eswe lenyashi l'imime ali. ⁴¹Ndu

Ninive l'a-gbalihu mbòku ikpe; nmaa ògbo nta-a ikpe; kele izimanu lwaru ndu Ninive azu; ephe ghaa umere; lwapfuta Chileke l'opfu, Jiona pfuru phe; obenu l'onye ka Jiona no l'eka-a nta. ⁴²Nwanyi, bu eze ndu Sheba be a-gbalihukwa mbòku ikpe; nmaa ògbo nta-a ikpe; kele o shi l'eka igwe beru; ali beru bya ge ya numa opfu nkwa menya Solomonu. O be nta-a be onye ka Solomonu no l'eka-a.”

Iphe, akpaje obvu alwa azu

(Luk 11:24-26)

⁴³“Oobujeru teke a chifuru nemadzu obvu l'ehu; obvu ono etsoru echi-egu eka mini adudu aghaphe; achọ eka oo-nme anmee. Teke o jenyaa; ophu o dudu eka o humaru; ⁴⁴l'o su ge ya laphueshikwa azu l'akahu ulo iya-a. Teke o byatashiaru o dabyiwaru iphoro; a zawa iya azaza; dozichaa ya ree; ⁴⁵l'oo je achita obvu esaa ozo, ka iya njo; ephe awuba je eburu iya. Ndzụ nwoke ono teke ono abya aka njo; eme le teke mbu pho. Nokwapfo g'oo-du ogbo nta-a, megburu onwophe l'ejo-iphe-a bu ono.”

Ne Jizosu yee unwune iya

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶Noo ya; Jizosu kpukwaduru-a opfu l'onu epfu eyeru ndu ono; ne iya yele unwune iya byawaa bya apfuru l'etezi zia su g'e kua ya g'ephe pfuru yeru iya. ⁴⁷O nweru onye suru iya g'o gebekwa le ne iya yee unwune iya nokwa l'etezi achọ g'ephe pfuru yeru iya.

⁴⁸O su onye ono, pfuru iya ya nu ono: “?Bu onye bu ne mu; to bu ndu ole bu unwune mu obu?” ⁴⁹O bya atube ndu etsoje iya nu eka bya asu: “Wakwa ndu bu phe bu ne mu; bya aburu unwune mu baa. ⁵⁰Kele onyemone eme iphe, du Nna mu, bu l'imigwe l'uche; buakwaa nwune mu ke nwoke; bya aburu nwune mu ke nwanyi; bya abukwarupho ne mu.”

Onye agha mebyi iphe

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 ¹O buru ujiku lanu onokwapfo be Jizosu shi l'ulo ono tugbua je anodu laguga eze-enyimu. ²A du igwerigwe gbphee ya mbugburu; k'opfu o bahuru l'ugbo, no l'ime mini ono je anodu. Igwerigwe ndu ono kuru l'eli-mgboko. ³O gude etu zia phe iphe, du igwerigwe su:

“Nwoke lanu jeru atu mebyi iphe. ⁴O nodu atu mebyi iphe ono; o haru daa laguga gbororo; enu bya atutua ya. ⁵Ozo nashihu iya daa l'ali, du epfu-epfu; eka anu ali adu-zidu. Ntanta-a o fushia ome l'anu ali ono, ta adukwanu igbi ono. ⁶Anwu chilahaepfo; o chipyashia ya. O nwulwashihu kposhihu nku; kele o to nwedu ogbaravu l'ime ali. ⁷Ozo daa l'eka akpuru obvu no l'ime ali. Yele obvu ono futakota. Obvu onoya kpagbushia ya. ⁸Ozo daru l'eka ali du ree. O fushia

ome; vua evuvu; bya amiya amimi. Ndu amiya ukporo ise; ndu ukporo eto; ophu aburu ukporo l'iri.

9“Onye nweru enu-nchi, anu iphe numakwa iya!”

**Iphe, meru iphe, Jizosu egudeje
etu ezi iphe**

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10Tobudu iya bu; ndu etsoje iya nu byapfuta iya bya asu iya: “?Bu gunu meru g'o gude i gude etu epfuru ndu ono opfu?”

11Jizosu su phe: “Oo unubedua be Chileke meru g'unu maru iphe, e shi domigbaa edomi, bu iya bu k'eka Chileke bu eze; obenu le ndu k'ono be o to meduru g'ephe maru iya. 12Noo kele iphe, bukpo onye nweru nu be Chileke e-yebaaru g'o nweru nweru k'etsutsu iya. Obenu onye ete nwedu nu be oo-gbenu natafulenu nwophu, o nweru. 13Noo g'o gude mu gude etu etu epfuru phe opfu. Kele ephe e-le enya nta lee imo; o to dudu iphe, ephe ahuma. Teke ephe numachaaru nta numa imo; o to dudu ophu aga phe nchi. Ophu o dudu iphe, byaru l'edo phe enya. 14O buru l'ehu phe be iphe, Azaya onye mpfuchiru Chileke pfuru vuru; lo suru:

“ Ephe a-nga nchi nta ngaa
imo;
o to dudu iphe, edo phe
enya.

Lee enya nta lee imo;
o to dudu iphe,
ephe byaru ahuma.

15 Opfu l'ephe kpochiwaru obu.

Ephe swo-chiwaa nchi;
tanyibe enya.
O -burabu m'ephe
egudekwaa enya huma;
gude nchi phe numa.

Obu phe emee g'o doo
phe enya; m'ephe
aghakobe
byapfuta Chileke g'o
dzoo phe.^j

16“Su-a; ehutu-so be a goru nu unu; opfu l'unu duru ike gude enya unu huma uzo; gude nchi unu numa iphe. 17Le tororo, mu eme ge mu gbuaru iya unu bu le ndu mpfuchiru Chileke; me ndu pfuberekoto, du igwerigwe

bẹ ọ gúru egu ahúma iphe-a, unu ahúma-a; ọle ephe ta ahúmaduru iya. Ọ gúkwaru phẹ phọ anúma iphe-a, unu anú-a; ọle ephe ta anúmaduru iya.”

Iphe, ẹtu onye agha mebyi iphe ono bu

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 “Wakwa iphe, ẹtu k'onye jeru atọ mebyi iphe ono bu baa: 19 O nweru onye anọduje anọ iphe, eepfu lẹ k'ẹka Chileke bu eze; ọle o too dodu iya ẹnya. Onye-Njọ ono abya anafu iya mebyi iphe ono, e pfuru, nọ iya l'ime obu ono. Ọ buru egube onye ono bu ndu k'ono, a gharu l'aguga gbororo onoya. 20 Ndu ophu daru l'epfu bu onye ophu bu: teke ọ nọmaru opfu ono bẹ ọ natakpooru iya l'ẹhu-utso. 21 Ophu ọ tọ gbaduru iya ogbarabvu l'obu. Ọ kpọepho upfu nwanshii; iphe mkpamẹhu byapfutaẹ ya phọ; ọzoo ndu ọzo melahaa ya ewere l'ọ kwetarọ opfu ono; l'ọ buru iphe, ọo-kpakota daa; parọ opfu ọbu buhaa. 22 Ndu ophu daru l'ẹka obvu du l'ali; bu onye ophu nọmaru opfu Chileke; ọle ọogba egomunggo ẹhu iya. Eyenuka obu l'ẹku batanọ bya akpaahaa opfu ono ẹhu. Ophu ọ miduru amimi. 23 Obenu lẹ ndu k'ono, bu mebyi iphe, a turu l'okpobe ali ono; noo ndu ophu bu ndu anumajechaa ya nu; bya ewota iya ye l'okpoma phẹ. Ọ buru ndu k'ono eyeje mebyi. Ophu eyee ukporo ise; ophu eyee ukporo ẹto; ophu eyee ukporo l'iri.”

Ẹtu, e gude ohu iphe anmaa

24 Noo ya; a nonyakwaa Jizọsu byakwa anmaaru phẹ ẹtu ọzo sọ phẹ: “Gẹ Chileke e-shi goshi lẹ ya bu eze a-duẹpho gẹ nwoke, chitaru mebyi iphe, du ree je aghaa l'ali. 25 O be l'enyashi ujiku lanu; teke e kuchawaru mgbenya; onye ohogu nwoke ono bya achita akpuru iphe je aghakwaaphọ l'ẹka ono, ọ gharu okpobe iya phọ. Ọ ghaẹbe iya bya aburu iya atugbu. 26 Mebyi iphe ono nọdu l'ẹka ono fushia bya awata amimi. Ohu iya phọ fushikwaaphọ bya amia. A gbẹ teke ono huma l'ohu mebyi iphe yi iya. 27 Ndu ozi nnajiuphu ono byapfuta iya bya asu iya: 'Nnajiuphu; ?tọ bunaa okpobe mebyi iphe bẹ i gharu l'ali ngu-a? ?Denuhunu g'ọ gude ohu iya fushia ya ẹghirigha nno?' 28 Nwoke ono sọ phẹ l'ọ du g'ọ bu ndu ephe l'ia duru l'opfu bẹ meru iya nu. Ndu ozi ono sọ iya: '?Bu iya bu l'ọ du ngu g'anyi je epheshia ya tọo?' 29 O sọ phẹ: 'Waawaa! Unu -jeshia epheshi ohu mebyi iphe ono bẹ ẹka a-tunukakwa unu atutu; unu eje ephekọbe iya ndu ophu bu okpobe iya. 30 Unu haa ya g'ephe tuko vua jeye teke ebubu iya. Noo teke mu a-karu ndu ebu iya nu g'ephe vuru uzo pheshiada ohu iya ono; chikobe l'ẹka lanu; sweshia ya

esweshi kpoo ya oku. Temanu ephe ebutawarọ ophu bu okpobe iya vuba l'ulo mu teke ono.’ ”

Etu, e gude akpuru oshi mosutadu anma
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹Jizosu byakwa anmaaru phe etu ozo su phe: “Su-a; ge Chileke e-gude goshi le ya bu eze l'a-duepho g'akpuru oshi mosutadu, nwoke wotaru ghaa legu iya. ³²Akpuru oshi ono bu iya kakota rwiirwiiwii l'iphe, bukota mebyi iphe, aaghaje aghagha l'ali. Ole o bujeru teke o byaru evua; l'o kakota iphemiphe, aakuje akuku l'eli. Lo bya aburu oshi k'ophu unwu enu, ephe l'eli anoduje akpa epfuno l'ekali iya.”

Etu, e gude iphe-ekoje-buredi anma
(Luk 13:20-21)

³³No iya; Jizosu byakwa anmaaru phe etu ozo su: “Ge Chileke e-shi goshi le ya bu eze; a-duepho g'iphe-ekoje-buredi, nwanji hataru nwanshii ye l'ukpokutu iphe, eegudeje eme buredi. Iphe ono jiru nkweka eto.

Jizosu gude etu ezi iphe
(Mak 4:33-34)

³⁴“O buru etu etu egube ono be Jizosu gude zikota ndu ono ozi-oma ono. O -gudedu etu be o to dudu iphe, oozije phe. ³⁵Iphe ono je emee; iphe, onye mpfuchiru Chileke pfuru vua; bu ophu suru:

“Mu e-gude etu etu pfluaru
phe opfu.

Mu e-pfuru phe iphe ono,
e domiru edomi eshinu
e meru mgboko ono.^k”

Jizosu epfu iphe etu ono, o nmaru k'ohu iphe ono bu

³⁶Noo ya; Jizosu paru ikpoto ndu ono haa; bahushia l'ulo. Ndu etsoje iya nu bya abyapfuta iya; bya asu iya: “Konaaru anyi iphe, o bu; mbu k'ohu iphe ono g'o doo anyi enya.”

³⁷O su phe: “Onye ono, agha okpobe mebyi iphe ono bu Abubu-Ndiphe. ³⁸Ali eka ono, o gharu iya ono buru mgboko l'ophu. Okpobe mebyi iphe ono, o gharu ono buru ndu Chileke bu eze phe. Ophu bu ohu iya ono buru unwegirima Onye-Njo ono nwuru. ³⁹Ohogu ono, gharu ohu mebyi-iphe ono buru Obutuswe. Teke ono, ee-buta iya ebuta ono buru g'oo-du me mgboko bujeepho. Ndu e-bu iya nu buru unwu-ojozi-imigwe.

^k 13:35 Gunaab Ebvu 78:2.

⁴⁰ Oo g'e phekoberu ohu iya ono chita je akpo ooku ono bu g'oo-du teke mgboko a-bvu. ⁴¹ Abubu-Ndiphe e-zi unwu-ojosi-imigwe iya g'ephe chishi-kotakpo iphe, bu ndu ono, kpataru nwibe phe eme iphe-eji ono me iphe, bu ndu emeje ejo-iphe ozo g'ephe hakota; ⁴² chiru ye l'ota chichichi oku. Eka ono be nemadzu a-nodu kwaa ejo ekwa; taa ikireze. ⁴³ Ndu ophu pfuberekoto l'iphu Chileke a-nodu egbu nwiinwii g'enyanywu l'eka Nna phe bu eze. G'onye nweru enu-nchi numakwa iya!"

Iphe labo, vugbaa oke aswa

⁴⁴ "Eka Chileke bu eze du g'iphe, vu oke aswa, e woru domia edomi legu. Onye lanu je ahuma iya woru iphe kpuchia ya; teru eswa lashia. O laa je atuko iphemiphe, o nweru reshia je azua ali ono."

⁴⁵ Noo ya; o su: "Onye maru iphe, eka Chileke bu eze bu; emeje g'eze onye agba ngho; o nodu achogopoto, amashi mma ike, ya a-zu. ⁴⁶ O chonyaa ya; bya ahuma ophu ere ntumatu. O laa je atuko iphe, o nweru reshia gude je azua ya.

Ugbu-ikokoro

⁴⁷ "Su-a; Eka Chileke bu eze dukwa g'egube eewojeru ugbu-ikokoro tua leze-enyimu-a; l'o nwukoo ema, du iche iche. ⁴⁸ Ema ono -jiegbo ugbu ono; la bya akpu ya kpufuta eli-mgboko; bya anodu anoo; hoo ya ahoho; hoshia ya ophu du ree ye le nkata bya ekporu ndu ophu du eji je awushia. ⁴⁹ Noo g'oo-du teke mgboko a-bvu. Ndu ojosi-imigwe a-lufuta bya ahoshia ndu ejo-iphe l'eka ndu pfuberekoto no. ⁵⁰ Lee-je achiru phe ye l'ota chichichi oku. Eka ono be nemadzu a-nodu raa ejo ekwa; taa ikireze."

Iphe ophuu l'akahu iphe

⁵¹ Noo ya; Jizosu jia phe su phe: "?O kwa l'iphe ono, mu epfu ono doru-a unu enya?" Epe su iya: "Ee Nnajiuphu!"

⁵² O su phe: "Oo ya bu l'iphe, bu onye maru ekwo-opfu Chileke maghee ya ree; bya aburu onye kwetawaru le Chileke bu eze iya be dupho ge nwoke, kwaru eze unuphu. O nodu atukoje akahu iphe me iphe ophuu gwefuta l'ulo ophu o doberu eku, du iya mkpa."

Aajika Jizosu le Nazaretu

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Tobudu iya bu; Jizosu nmaebekotakpoephe etu etu ono g'o ha; o bya eshi l'eka ono tugba; ⁵⁴ lashia mkpukpu iya. O rwua eka ono bya abahu l'ulo-ndzuko ndu Jiu je eziahaa phe opfu Chileke. O zirwua iphe obu k'ophu o du ndu no l'eka ono biribiri. Epe tuko pfuaaha su: "?Bu awe be egube oke mmamiphe owa-a shi iya? ?Denu g'o shi emebe iphe-ohumalenyia owa-a? ⁵⁵ ?To bunu iya-a bu nwatibe nwoke kapyinta-a? ?To bunua Meri be ne iya

aza? ?Tò bünü iya bụ nwune Jiemusu yèlè Jíóşefu; waa Sayimonu; mę Jiu-dasu? ⁵⁶?Tò bünää unwune iya kę nwanýi bę anyi l'ęphe bugbaa l'ęka-a? ?Bü awe bę o shi nwütachahunaa iphe ọwa-a?" ⁵⁷Iphe ono kpatsu phę ęhu-ęghu.

Jizọsu sụ phę: "Onye mpfuchiru Chileke bę aakwabejekwa ùbù l'ęka-meka; agufuekwapho lę mkpụkpu iya waa l'ibe iya." ⁵⁸Ọ bürü iya meru g'o gude ọphu iphe, dọ biribiri, ha shii, Jizọsu meru l'ęka ono adọdu igwerigwe kęlę ęphe te ekwetaduru nkiya.

Anwụhu Jìonu onye emeje baputizimu

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 ¹No iya; ọ bürü teke ono bę Herọdu, bụ ọchi-ọha Gálili númeru údù Jizọsu; ²bya asụ ndu ejeru iya ozi: "Unu maru-a l'ọ kwa Jìonu ọphu emeje baputizimu tetaru dzuru ndzụ ọzo; ọ kwa iphe ono meru iphe, ọduje ike eme iphemiphe ono, dųgbaa biribiri ono."

³Iphe, meru nụ bụ lę Herọdu zijeru; e je egude Jìonu; kee ya ęgbu je atuchia l'ulo mkpọro. Ọ bürü Herọdiyasu bę kparụ iya nụ. Herọdiyasu ono bụ nyee Filipu. Filipu bükwanuru nwune Herọdu. ⁴Lę Jìonu shi asụ-je Herọdu l'ọo iphe, ta adọdu Chileke ree bę o meru; l'o jeru ahata nyee nwune iya ono luru. ⁵Ọme ọ tọ bűwaa lę Herọdu atsụ ọha ebvu mę o gbuwaa Jìonu egbugbu. Obenu l'ọha pfudzuwaru lę Jìonu bụ onye mpfuchiru Chileke.

⁶Noo ya; o be mbọku, bụ eswe, Herọdu aboje Obo-iphe gude anyata mbọku, a nwürü iya; nwa Herọdiyasu kę nwanýi bya etee ebvu l'atati-phu ndu ębyaa Herọdu ono. Ęhu tsọo Herọdu ntumatu. ⁷Tọbudu iya bụ; o richaarü iya angü sụ lę ya a-nü iya iphe, ọ rwọkpọeru iya phọ.

⁸Noo ya; ne iya kwarü iya ye. Ọ byapfuta Herọdu bya asụ iya: "Yenu ishi Jìonu ọphu emeje baputizimu l'ochi pataru mu l'ęka-a!"

⁹Ęhu daepfo eze ono dzüu. Obenu l'eshinu o riwaru angü l'iphu ndu ono, byaru iya ębyaa ono bę ọ sürü g'a nükwa iya iphe, ọ sürü g'a nü iya. ¹⁰O zia; e je egbuta Jìonu ishi l'ulo mkpọro; ¹¹ye l'ochi bya apee nwa-mgbọko ono. Nwata woru iya je apee ne iya. ¹²Ndu etsoje Jìonu bya bya apata ogwe iya je elia. Ęphe mechaa; je akọoru Jizọsu iphe, meru nụ.

Jizọsu anụ ọnu ọmadzu iri l'ębo

I'ụkporo iri nri

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jìon 6:1-14)

¹³Tọbudu iya bụ; Jizọsu numaepfo iphe, meru nụ; o kwe hm bahü l'ugbo tųgbua jeshia l'ęka ọo-nọdu nwękiya. Ikpoto ndu ono numaepfo lę Jizọsu gudewaa ugbo tųgbua; ęphe shi lę mkpụkpu lę mkpụkpu gude ọkpa tsoru iya. ¹⁴Ọ futa l'ugbo ono bya ahuma ikpoto nemadzü, ha shii, nọ l'ęka ono. Imemini phę dų iya shii; o mee ndu iphe eme; ęphe wekọrohu.

¹⁵O bejeepho l'uzenyashi ndu etsoje iya nū jepfu iya je asū iya: “?I maru-a l'eka-a bụ echięgu; teme nchi nōdu ejihuwaa? Sūdupho ikpoto ndu-a g'ephe laa; g'ephe abahūkwanu lę mkpūkpu lę mkpūkpu-a, nō-pheru anyi mgburugburu-a je azūtaru onwophe nri.”

¹⁶Jizōsu sū phe: “G'ephe te ejeshirō alala. Unu nūnu phe nri g'ephe ria.”

¹⁷Ephe sū iya: “Iphe, anyi gude l'eka-a būkwa ishi buredi ise waa ęma labō kpurumu.”

¹⁸Ọ sū phe: “Ngwa; unu chītaru mu iya l'eka-a.” ¹⁹Noo ya bụ; ọ karu ikpoto ndu ono g'ephe nōduchaa anō l'eka ono, nwęswa dū kirikiri ono. Ọ bya achīta ishi buredi ise ono waa ęma labō phō; bya apalia ęnya ime-li; kele Chileke ekele kę nri ono; bya eworu iya nyawashia chīru nū ndu etsoje iya nū. Ndu etsoje iya nū woru iya keshiaru ikpoto ndu ono. ²⁰Ephe tūko rijichaa ephe. Ephe bya atūtukobe ndu ophu e riphodoru. O ji nkata iri l'ębo. ²¹Unwoke, yī lę ndu ono, riru nri ono beru l'unu unwoke iri l'ębo l'unwoke ūkporo iri; a -gūfukwa ūnwanyi l'unwegirima.

Jizōsu eje ije l'eli mini
(Mak 6:45-52; Jiōn 6:16-21)

²²Tōbudu iya bụ; Jizōsu sū ndu etsoje iya nū ono g'ephe bahū l'ugbo; vuru iya uzo dafū azū iya ophu gę ya pfuadaru igwe oha ono g'ephe lashīa. ²³O pfuchaerupho igwe oha ono; ephe lashīchaephe; ọ tūgbua je anōdu l'ubvū nwękinyi iya pfuahaa nūahaa Chileke. Nchi jihuchaa; ọ nōdu phō l'eka ono nwękinyi iya. ²⁴Ugbo ono nōdu lechilabō eze-ęnyimu ono. Oke akpara-mini nōdu atūkwapho. O mee akpō ugbo ono nōdu atsu l'ęhu; kele pherephere ezifuanū iziphu. ²⁵Jizōsu jeru ije l'eli mini ono jepfushia phe. Teke ono būwaru l'iphe-ōduu aha ęnu. ²⁶Ndu etsoje iya nū hūmae ya phō; ęka ooje ije l'eli mini ono; ęhu nmalahaa phe anmanma; ęka ephe dobesu l'ōo maa. Ephe chishia mkpu; ęka ndzū agū phe.

²⁷Teke ono kwaphō; Jizōsu sū phe: “G'ōkpoma shihu unu ike. Ọ bụa mbędua. Ndzū ba agūshi unu.”

Pyīta eje ije l'eli mini

²⁸Noo ya; Pyīta sū iya: “Nnajiuphu; ọ -būru ngu eviya; kanuru mu gę mu nyibata l'eli mini jee ije byapfuta ngu.”

²⁹Ọ sū iya: Ngwa! Byanū! Pyīta kwenu do; nyifuta l'eli ugbo ono jeru ije l'eli mini ono jepfushia Jizōsu. ³⁰Tōbudu iya bụ; ọ hūmaephe akpara-mini ono, atū nū ono; ndzū guahaa ya. Ndzū wataę ya phō agūgu ono; ọ wata angūda angūda lę mini ono. Ọ rashīa: “Nnajiuphu dzōo mu-o!”

³¹Jizōsu bya amachīa ęka selita iya sū iya: “Oo-wa! Ekwekwe nkengu apaa nwanshīi. ?Bū gūnu meru g'o gude i bōahaa obu ębo?”

³²Yę Pyīta bya aswīru bahū l'ime ugbo ono. Oke pherephere ono zibuhu. ³³Ndu etsoje iya nū ono, nōkota l'ime ugbo ono bya abaarū iya ęja sū iya: “I bupho Nwa Chileke obu eviya eviya.”

**Jizosu eme gę ndu iphe
emegbaa wekoroju lę Gęnesaretu
(Mak 6:53-56)**

³⁴ Tọbudu iya bụ; Jizosu phę daghaa mini ono bya afuta lę Gęnesaretu.
³⁵ Ephemę futae pho; ndu ęka ono hụbechawaa Jizosu ama. E zia; a gbachaa-
ru je l'unuphu l'unuphu je apatachaaru iya ndu iphe emegbaa g'ephę ha.
³⁶ Ephemę nọdu arwoje iya g'o kwe g'ephę denyi iya ęka; obetaru o bụru l'onu
uwe iya. Iphe, bụkpoo ndu denyiru onu uwe iya ono ęka wekorohuchaa.

**Omelali ndiche ndu Jiu
(Mak 7:1-13)**

15 ¹ Oo ya bụ; o duru ndu Farisii, doro l'ęka ono; wakwapho ndu
ezije ekemu. G'ephę ha tuko shi Jierusalęmu byapfuta Jizosu bya
asụ iya: ² “?Bụ gunu meru iphe, ndu etsoje ngu nu emebyi omelali, shi lę
nna anyi oche phę? ?Bụ gunu meru iphe, ephę ta akwojedu ęka akwokwọ
temanu ephę erije nri?”

³ Jizosu bya asụ phę: “?Bụkwanu gunu meru g'o gude unu gbę gwọbechia
ekemu, Chileke suru g'e meje je emeahaa omelali, nemadzụ doberu? ⁴ Lę
Chileke sukwaru: 'Yejekwaru nna ngu yele ne ngu ubvu.'¹ Bya asukwapho:
'Onye epfujeru nna iya ozoo ne iya ejo opfu g'e gbukwaa onye obu egbu-
gbu.'^m ⁵ Unubędua byakwanu epfu bya asụ: 'O -buru lę nemadzụ suru nna
iya; ozoo ne iya: Iphe, mu gege egude kwọo ngu buakwaa iphe Chileke.' ⁶ 'Oo
ya bụ l'onye ono ta agbaęduru kę g'o gbaaru ne lę nna iya mkpu.' Unu sụ l'o
to pfuduru eji. Unu shi ęgube ono gude l'unu eme omelali, unu ezi; mee Opfu
Chileke o buri iphe-mmanu. ⁷ Lekwa unubę tuko-l'ęhu-atuko-l'obu-a! Azaya,
onye mpfuchiru Chileke pfugbuakwaru k'unu teke o pfuchiru Chileke sụ:

⁸ “Ndu-a bụ l'ogbogboromonu
bę ephę gude
akpiritaru mu ntse.
O buri ire bę ephę gude
aja mu ajaja;
obu phę nọdugbaa mu
uzenya.

⁹ Ephemę abaru mu ęja mkpe;
bya ezi ekemu,
nemadzụ turu;
o nọchia ęnya ekemu
Chileke.”ⁿ

¹ 15:4 Guna Awu 20:12; Dit 5:16. ^m 15:4 Guna Awu 21:17; Uke 20:9. ⁿ 15:9 Guna
Azá 29:13.

**Iphe, aaso nsọ; mę iphe,
a ta sọdu nsọ
(Mak 7:14-23)**

¹⁰ Jizọsu bya ekua igwe ọha ono; bya asu phe: “Unu gebekpọdapho gę mu karu unu g’o doo unu ęnya. ¹¹ Ọ tọ bukwa iphe, nemadzu eri l’onu aturuwuje iya; ọ kwa iphe, shi nemadzu l’ime obu futa iya l’onu bu iphe, aturuwuje iya nu.”

¹² Tọbudu iya bu; ndu etsoje iya nu byapfuta iya bya asu iya: “?I maru-a l’iphe ono, i shi epfu ono shikwa eghe ndu Fárisii eghe?”

¹³ Ọ sọ phe: “Iphe, bukpuo oshi, ata budu Nna mu, nọ l’imigwe gude ẹka iya yee ya bę ee-phefukwa ephefu. ¹⁴ Unu paru phe rọ haa l’ephe bu ndu atsọ ishi, kpọ ndu atsọ ishi. Onye atsọ ishi -kpuru onye atsọ ishi ibe iya bę ephe a-tukokwa dalahu lę nsu.”

¹⁵ Pyita sọ iya: “Meeshinu g’etu ono doo anyibedua ęnya.”

¹⁶ Tọbudu iya bu; ọ sọ phe: “?Bu iya bu l’unubedua bę iphe ete dojekwapho ęnya? ¹⁷ Unu ta amakwapho l’iphe, eeri l’onu bu l’ephe bę ọobahuje; leeshi l’eka ono nyifu iya. ¹⁸ Obenu l’iphe, nemadzu epfu l’onu bu l’obu bę o shi iya futa. Ọ buru ono bu iphe, aturuwuje nemadzu. ¹⁹ Kele ọo l’ime obu nemadzu bę iphemiphe-a shi: agba ejo egomunggo; egbu ọchi; eri ogori; apharwushi onwonye; ezi iphuru; adzu ọka; yele epfurwushi nemadzu. ²⁰ Ọo iphemiphe ono bu iphe, aturuwuje nemadzu. Obenu l’a ta kwọduru ẹka ria nri tee aturwudu nemadzu ililekpọo.”

**Ekweta nwanyị, abudu onye Jiu
(Mak 7:24-30)**

²¹ Jizọsu gbęshi l’eka ono bya ejeshia mkpukpu lę mkpukpu, nọ-pheru Ta-ya yele Sayidonu mgburugburu. ²² A bya l’amaru; nwanyị Kėnanu, bu l’eka ono byapfuta iya bya echia mkpu sọ: “Nnajiuphu, bu Nwa Dévidi! Phunaaru mu obu-imemini! Lę nwatibe mu kę nwanyị bę ọbvu alọkwa kpurukpuru.”

²³ Ọphu Jizọsu epfuduru opfu yeru iya. Ndu etsoje Jizọsu bya arwoahaa ya sọ iya: “Chifunu nwanyị-a, l’etsophe anyi arachi anyi nchị-a.”

²⁴ Jizọsu sọ: “Ọ tọ dukwa ẹka ọzo, Chileke ziru gę mu je; gbahaa gę mu jepfu ndu Ízurelu, bu igwerigwe aturu, tuphashihuru etuphashihu.”

²⁵ Nwanyị ono gbęshi bya adaa kpurumu l’iphu iya sọ iya: “Nnajiuphu; jiko gbaaru mu rọ mkpu.”

²⁶ Jizọsu sọ iya: “Nwanyị-a; ọ tọ dukwa ree g’e woru nri unwegirima nu unwu nkuta.”

²⁷ Nwanyị ono sọ iya: “Ono dua nno Nnajiuphu! Obenu lę nkuta atutuje-kwaa ęvirivi nri, dashihuru l’eka onye nwe phe nu eri nri.”

²⁸ Ọ pfuchaa nno; Jizọsu sọ iya: “Oowee! Gube nwanyị ọwa-a! Ekwekwe nkengu apaa. Aa-o! Ọ kwapho g’oogu ngu bu gę Chileke e-meru ngu.” E shiepho teke ono gędegede; ọ buru ada iya nwanyị ono ewekorohu.

**Jizọsu eme g'ẹhu dọ
ikpoto nemadzu ike**

²⁹Jizọsu shi l'ẹka ono tugbua bya etsoru aguga aguga eze-ẹnnyimu Gálili ogologo; je enyihu eli úbvú je anọdu. ³⁰Tọbudu iya bụ; ikpoto nemadzu wuru byapfutashia ya; dutagbaaru iya ndu ẹniyeni; mę ndu ndanwụ danwushiru; mę ndu atsu ishi; mę ndu te epfudu opfu; męwaro igwerigwe ndu ozo, iphe emegbaa. Ẹphe bya achiru phe wushiru Jizọsu lę mgboru ọkpa. O mee; ẹhu dukota phe ike. ³¹No iya; ẹhu dukota phe ike; k'ọphu ọ dọ ikpoto ndu ono biribiri g'ẹphe humaru lę ndu te epfudu opfu pfuaharu opfu; ndu ndanwụ danwushiru; ẹhu tetachaa phe. Ndu ẹniyeni jeahaa ije; ndu atsu ishi nọdu aphụ ụzo. Ẹphe jaahaa Chileke kę ndu Izurelu ajaja.

**Jizọsu anụ unu umadzu iri nri
(Mak 8:1-10)**

³²Tọbudu iya bụ; Jizọsu bya ekua ndu etsoje iya nụ bya asụ phe: “Ime-mini ikpoto ndu-a dukwa mu; g'onye l'ẹphe nọwaru ujiku ẹto l'ẹka-a; ọphu ọ budu l'ọ dukwaduru nri, ẹphe gude, ẹphe e-ri-a. Ọphu mu a-sukwanu g'ẹphe swiru ẹgu lashia. Mu -pfua nno; ẹphe lashia; mbà atushi phe l'uzo.”

³³Ndu etsoje iya nụ sụ iya: “?Bụ awe bę anyi a-humakwanu buredi l'echiegu-a, l'a-sụ ikpoto ndu-a eriri?”

³⁴Jizọsu sụ phe: “?Bụ ishi buredi ole bę unu gudekpọ?” Ẹphe sụ iya: “Ọ kwa ishi buredi ẹsaa; waa unwu-ema, haru yikwaru iya pho.”

³⁵Ọo ya bụ; ọ sụ g'ikpoto ndu ono nọdukota anọo l'alị l'ẹka ono. ³⁶Ọ bya achita ishi buredi ẹsaa ono waa unwu-ema ono bya ekele Chileke ekele. Ọ bya awashia ya bya achie ndu etsoje iya nụ; ẹphe keeru ikpoto ndu ono. ³⁷Ndu ono tuko ria nri rijichaa ẹpho. Ndu etsoje iya nụ bya atutua ibiribe buredi ọphu ghuduru nụ; o ji nkata-eevu-iphe ẹsaa. ³⁸Ndu riru nri ono dọ unu unwoke iri; a -gufukwa unwanyi mę unwegirima.

³⁹Ọ bya asụ ndu ono g'ẹphe lawarọ. Ẹphe wukahua lashia. Ọ bya abahu l'ugbo; ọ buru iya eje alị Magadanu.

**Eepfu gę Jizọsu mee
ohumalenya
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)**

16 ¹Ndu Fárisii mę ndu Sadiusii bya agbaberu Jizọsu ọnyà opfu g'ẹphe gude nmata iya. Ẹphe bya asụ iya g'o menaarụ phe iphe-ohumalenya, shi l'imigwe. ²O yeeru phe iya onu sụ phe: “Ọobujeru teke ọ bụ l'uzenyashi bę akpaminigwe charu roboo; unu asụ l'echele iya bę mbọku a-dukwaa ree. ³Teke ọ bukwanu l'utsu bę unu humaru g'igwe dọ rogoro rogoro; teme erwurwu dọ iya; unu asụ l'igwe e-dzekwa ọ-lwa-bo-roboro ntanu-a. Sụ-a; eshinu unu amajechaaru epfu gę mbọku a-dụ mę

unu -lee ɛnya l'akpaminigwe; ?dɛnu g'o gude ophu unu adudu ike koo iphe, o bu; mbu iphe, emegbaa l'ogbo nta-a? ⁴Ogbo nta-a pakpokwaru njo. Epe te ekwedu nopyabe l'eka Chileke. Epe achoo iphe-ohumalenya; ole o to dukwanu iphe-ohumalenya ozo, eemeru phe; gbahaa iphe, meru Jiona.”

O pfuchaa nno; o paru phe haa l'eka ono; o buru iya atugbu.

**Uta, Jizosu ata ndu etsoje
iya nu
(Mak 8:14-21)**

⁵No iya; ndu etsoje iya nu bya erwua azu eze-ɛnyimu ono azu iya ophu bya anyata l'ephe zoharu egude buredi. ⁶Jizosu su phe: “Unu leta-kwa ɛnya; unu kwabekwa ɛnya g'iphe-ekoje-buredi ke ndu Farisii me ke ndu Sadiusii te emebyi unu.”

⁷Epe pfuaharu nwibe phe su: “O kwa kele anyi te egudedu buredi-a.”

⁸Jizosu maerupho iphe, epe epfu bya asu phe: “Oo-wa! Ekwekwe k'unu apaa nwanshi! ?Bu gunu be o gude unu nodu epfugbaa l'unu te egudedu buredi? ⁹?Toko dokwapho unu ɛnya? Teke mu gude ishi buredi ise keuru unu nemadzu iri l'ebo l'ukporo umadzu iri; ?bu nkata-eevu-iphe ole be unu tutu-jiru l'iphiriba iya? ¹⁰Too ?unu ta anyatakwarupho k'ishi buredi esaa ono, mu gude keuru unu nemadzu iri onoya? ?me nkata-eevu-iphe ole, unu tutu-jikwarupho l'iphiriba iya? ¹¹?Denu g'o gude ophu unu amadu lo to bu-du opfu buredi be mu epfuru unu teke ono, mu suru unu g'unu kwabekwa ɛnya g'iphe-ekoje-buredi ndu Farisii me ke ndu Sadiusii te emebyi unu ono?”

¹²O buru iya bu l'ephe amaru lo to budu iphe-ekoje-buredi be o kwata epfu su g'ephe kwabekwa ɛnya iya; l'iphe, oopfu g'ephe kwabekwa ɛnya iya bu iphe, ndu Farisii ezi ye ke ndu Sadiusii.

**Pyita ako onye Jizosu bu
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)**

¹³O buru iya bu le Jizosu phe abya erwua mkpukpu, nogbaa le Sizariya Filipayi. O jahaa ndu etsoje iya nu su phe: “?Bukpoo onye be ndiphe asu-jekpoo le mube Abubu-Ndiphe bu?”

¹⁴Epe su iya: “O duru ndu suru li bu Jionu ophu shi emeje baputizi-mu; ndu asu li bu Elayijia; teme o duru ndu suru li bu Jieremaya; ndu su li bu onye lanu le ndu mpfuchiru Chileke.”

¹⁵O su phe: “Unubedua; ?unu sukwanuru le mu bu onye?”

¹⁶Sayimonu Pyita su iya: “Oo ngu bu Kereshi obu, bya aburu Nwa Chileke; mbu Chileke ophu no ndzu.”

¹⁷Jizosu su iya: “Ehu-utso be a goru nu gube Sayimonu nwa Jiona! Lo to bukwa amadu meru gi maru okpobe-opfu ono. O kwa Nna mu, bu limigwe. ¹⁸Su-a; iphe, mu akafuaru ngu bu; oo ngu bu Pyita. O buru l'eli

mkpuma-a bẹ mu a-kpụ Chìochi mu. Ọphu ọ dudu m'obeta ọ bụru anwụ-hu a-dụ ike emebyi ya nụ. ¹⁹Mu a-nụ ngu ire-igodo k'ẹka Chileke bụ eze. Ọo ya bụ; iphe, bụ iphe, i keru ẹgbu lẹ mgboko-a bẹ a gbẹakwaa l'imigwe kee ẹgbu. Iphe, bụ iphe, ị toru l'ẹgbu lẹ mgboko-a bẹ a gbẹakwaa l'imigwe tọ l'ẹgbu.”

²⁰O pfuẹbe nno bya akaru phẹ g'ọ tọ dukwa onye ọzo, ẹphe e-pfuru l'ọo ya bụ Kéreshi ọbu.

**Epfupfu mbụ, Jizọsu epfu
lẹ ya e-je iphe-ẹhuka nwụhu
(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)**

²¹No iya; ọ bụru teke ono bẹ Jizọsu wataru epfuru ndu etsoje iya nụ gẹ ya e-gude jee Jierúsalem; ya ejee iphe-ẹhuka, dọ igwerigwe. Ọ bụru l'ẹka ndu bụ ọgerenya; waa ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu bẹ ya e-je iphe-ẹhuka ono. Ẹphe eworu iya megbua. O -rwua lẹ mbọku k'eto iya; ya eteta dzuru ndzụ ọzo.

²²Pyita bya ekuchi iya ekuchi baaharu iya mba sụ iya: “Tuswekwa Nna-jiuphu! Te epfuẹkwa ẹgube ono! Ẹgube ọwa-a ta abyakwa l'anwuru ngu!”

²³Jizọsu bya aghaa ẹnya bya asụ Pyita: “Gbeshi mu l'iphu gube Obutuswe ono. Nta-a bẹ iime g'ị bụru upfu adu mu l'okpa; kele iphe, ịiri ta abudu uche Chileke; ọo uche nemadzu bẹ ịiri.”

Etso Jizọsu

²⁴Tobudu iya bụ; Jizọsu sụ ndu etsoje iya nụ: “Onye ọ dọ g'o tsoru mu g'onye ono mịa onwiya ẹnya; vuta oswebe onwu nkiya bya etsoru mu.

²⁵Kele onye eme g'ọ dzoo onwiya ndzụ l'e-tuphakwa ndzụ iya etupha.

Onye gudekwanu opfu ẹhu mu tuphaa ndzụ iya lẹ mgboko-a e-nwekwanuru ndzụ ojejeje. ²⁶Lẹ-a; ?bụ gunu bụ urwu, nemadzu ritaru mẹ o -nwekotachaaaru iphemiphe, nọ lẹ mgboko-a; tuphakwanaa ndzụ iya? Ọ tọ dukwa iphe, nemadzu egude agbata ndzụ iya mẹ o -tuphahuwaa. ²⁷Kele Abubu-Ndiphe a-bya ekpee ndiphe ikpe. Ọ -nọdu abya loogude ùbvù, egbu nwijnwii gẹ Nna iya egbu. Teke ono yele unwu-ojozi-imigwe iya aswiru; l'ọo-bya apfua onyemonye ugwo g'iphe, o meru gbaru. ²⁸Su-a; gẹ mu gbukwaaruru iya unu tororo; ọ dukwaru ndu haru pfuru l'ẹka-a, ata yidu nwuhu; gbahaa l'ẹphe humaadaru teke Abubu-Ndiphe a-buru eze; gude ùbvù; waa ike, dọ biribiri egbu nwijnwii abya.”

**Jizọsu egbu nwijnwii
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)**

17 ¹A nọpho abali ishii; Jizọsu duta Pyita yele Jiemusu; waa Jionu, bụ nwune Jiemusu duru phẹ je enyikota ùbvù, ha l'eli; ẹphe je anodu nwẹkaphe. ²Chileke gbanwee ugbugba iya latatiphu phẹ. Iphu iya gbuaaha

nw̄inwii g'ɛnyanwu. Uwe iya chaahaa kɛ phuuphuu g'anw̄u eswe. ³Noo ya; a bya ele ɛnya; M̄osisu yɛle Elayijia chaa l'iphu pɛ; abo ɔja eyeru Jizos̄u.

⁴Pyita p̄fu-bulihu s̄u Jizos̄u: “Nnajiuphu; ɔ dukwa ree g'anyi n̄o l'ɛka-a; gɛ mu t̄a mkpu ɛto mɛ ɔ -dukwa ngu ree; nanu nkengu; nanu kɛ M̄osisu; nanu kɛ Elayijia.”

⁵Ɔ kp̄kwaduru-a iphe ono l'onu epfu; urwukpu, chagburu ɔcha bya aso-kp̄ta pɛ. Olu-opfu shi l'urwukpu ono dafuta s̄u: “Onye ɔwa-a bu nwa mu nwoke. Mu yeru iya obu. O jiru mu ep̄ho. Unu n̄umajekwa iphe, oopf̄u!”

⁶O be teke ndu etsoje iya n̄u n̄umaru olu-opfu ono; ep̄he dakota kpuru k̄pube iphu l'ali. Ndzu n̄odu aḡshikpoo pɛ ike. ⁷Jizos̄u bya bya ebyia pɛ ɛka bya asu pɛ: “Unu gbalihu. Ndzu ba aḡshi unu.” ⁸Ep̄he gbalihu bya achikaa ɛnya; chikaa ɛnya; ɔphu ɔ duedu onye ep̄he h̄maru; a -gufu Jizos̄u nw̄ekinyi iya.

⁹Ep̄he nyizetashia l'ubv̄u ono; Jizos̄u pfushiaru pɛ iya ike s̄u pɛ g'o to dukwa onye ep̄he e-pfuru iphe, ep̄he h̄maru jas̄u teke Abubu-Ndiphe e-shi l'onwu teta dzuru ndzu.

¹⁰Ndu etsoje iya n̄u j̄a ya s̄u: “?Bu ḡnu meru iphe, ndu ezije ekemu s̄uru lɛ Elayijia e-vuadaru ɔzo bya?”

¹¹O yeeru pɛ ɔnu s̄u pɛ: “Ɔ kwa eviya lɛ Elayijia vufutajɛadaa ɔzo bya g'o dozia iphemiphe ree. ¹²Ole-a; gɛ mu kakwaru unu: Elayijia bya-haakwaru; ɔphu ep̄he amadu l'oo ya. Ep̄he mee ya umerekete. Nokwapho gɛ Abubu-Ndiphe e-shi pɛ l'ɛka jee iphe-ɛhuka.”

¹³Ɔ buru teke ono bɛ ndu etsoje iya n̄u maru l'onye oopfuru pɛ opfu iya s̄u l'ɔ byawaru bu Jionu ɔphu shi emeje baputizimu.

**Eeme onye ɔbv̄u at̄u ndap̄fu
g'o wek̄orohu**

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴Ep̄he byapfutaep̄ho ikpoto ndu ono; nwoke lanu byapfuta Jizos̄u bya egbushi ikpere l'iphu iya s̄u: ¹⁵“Nnajiuphu; ph̄naaru nwa mu nwoke obu-imemini; kele ndap̄fu at̄u iya; mbu ɔ n̄odu at̄ushikpoo ya ike. Kele tekenteke bɛ ɔotujeru iya chie l'oku; teme ɔ n̄odu at̄ujekwaru iya pho chie lɛ mini tekenteke. ¹⁶Toɔudu iya bu; mu dutaru iya ndu etsoje ngu nu; ɔphu ep̄he adudu ike mee g'ehu du iya ike.”

¹⁷Jizos̄u s̄u: “Haa-oo! Unubɛ ɔgbo ejo ɔkpoma ɔwa-a, adudu iphe, unu ekwetajɛ-a. ?Bu teke ole bɛ mu l'unu a-no-beru? ?Mu a-takporu unu nshi taberu teke ole? Unu dutaru mu iya l'ɛka-a.” ¹⁸No iya; Jizos̄u bya abaar̄u ɔbv̄u ono mba. Ɔbv̄u ono p̄hefu nwata ono l'ehu. E shi teke ono ɔ buerupho nwata ono ewek̄orohu.

¹⁹E mechaa; ndu etsoje Jizos̄u byapfuta iya teke ɔ n̄o nw̄ekiya; bya asu iya: “?Bu ḡnu meru iphe, anyi adudu ike ch̄ifu ɔbv̄u ono?”

²⁰Jizos̄u s̄u pɛ: “Ɔ kwa ekwekwe, unu ekweshiduru ike kparu iya. Gɛ mu gbukwaaru iya unu tororo; ekwekwe unu -habekponu shii gɛ nwa rw̄irw̄irw̄ii

akpuru mọsutadu bẹ unu a-sukwa eze úbvú-a; ‘Úbvú; phofu onwongu je anọdu l'ẹka pho.' Lọo-pholia onwiya. O tọ dukwa iphe, a-kpo unu ẹka ememe. ²¹Ole egube ọbvua ta alufujekwa abudu l'ọo onye aswiye ẹgu epfu anu Chileke chiru iya."

**Jizosu epfu iya k'ugbo ẹbo
lẹ ya e-je iphe-ẹhuka nwuhu
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)**

²²O be ujiku lanu; ndu etsoje Jizosu dzukobe lẹ Gálili; Jizosu su phẹ: "Abubu-Ndiphe bẹ ee-mechakwaa deru ye ndiphe l'ẹka. ²³Ephe eworu iya megbua. O -rwua lẹ mboku k'eto iya l'o teta dzuru ndzu." Aphu iya kwatakpo rwua phẹ l'obu.

Jizosu atọ akiriko eze-ulo Chileke

²⁴Noo ya; Jizosu yee ndu etsoje iya nu byarwutaepho Kapaniyomu; ndu anaje okpoga akiriko k'eze-ulo Chileke bya ejepfu Pyita je ajia ya su: "O du g'onye ezije unu iphe ta apfujedu okpoga akiriko eze-ulo Chileke to?"

²⁵Pyita su iya: "O pfujekwa-a."

Tobudu iya bu; Pyita bahupho l'ulo; Jizosu vuru uto tufu onu su: "Sayimonu; denu gi yeru onu? O du ngu go bu ndu ole atujeru akiriko; ozoo utu mmanu ozo; nu ndu eze ke mgboko-a? Bu ndibe eze; to ndu ozo?"

²⁶Pyita su iya l'o kwa ndu ozo.

Jizosu su iya: "O n'ia bu lẹ ndibe eze ta ayidu iya. ²⁷Ole o bukwadupho g'ephe ta asu l'anyi akpatsu phẹ iwe. Ngwa; je je ewota ikokoro jeshia l'eze-enyimu je awata ese ikokoro. Ema mbu, vuchakpo uto lo iphe ngu: nmata iya; vohaa ya onu. Ii-huma okpoga, a-suru atọ akiriko eze-ulo Chileke ono ke mu lẹ ngu. Woru iya je atua ya."

**Onye kachakpo shii
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)**

18 ¹Teke ono kwapho bẹ ndu etsoje Jizosu byapfutaru iya bya asu iya: "Bu onye a-kachakpo shii l'ẹka Chileke bu eze?"

²Jizosu kweepho doo; bya ekua nwata nshii; bya apfube iya l'echilabo phe; ³bya asu: "Ge mu gbukwaaruu iya unu tororo; o -budu l'unu gbanweru bya adu g'unwegirima nshii; bẹ unu ta abyakwa l'abahu l'ẹka Chileke bu eze. ⁴Iphe, bu onye wozetaru onwiya alı bya adu ge nwata nshii-a bẹ bu iya kachakpo shii l'ẹka Chileke bu eze. ⁵Onye gude epha mu nabata nwata nshii, ha egube-a; bẹ buakwaa mbedua bẹ o nabataru."

**Anma okwa eme iphe-aji
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)**

⁶"Onye mekwanuru onye lanu l'ime unwegirima-a, wowaru onwophe ye mu l'ẹka-a g'o shiswee uto ono bẹ o gogo karu ree; ome a pataru

mkpuma-uswe lipyabẹ iya l'olu; parụ chie l'ime ẹka eze-ẹnymu kwata dọ ogbu. ⁷Nshio ndiphe; noo l'iphe, alojeru nemadzu okpa eye l'eme iphe-ẹji jiru eliphe ejiji. O tọ dukwa g'e meru; ẹbe o dọ iphe, a-noduje ese g'ọ loru nemadzu okpa ye l'eme iphe-ẹji. Oke; nshio onye egube iphe ono e-shi l'eka.

⁸“Ozo bu; teke o bu l'oo ẹka ngu; ozoo okpa ngu a-kpataru ngu eme iphe-ẹji; gbufu iya tuphaa. Lọ kakwaru ngu ree l'i gude ẹka lanu; ozoo l'i bu eniyeni; bahu l'eka okpobe ndzu no; eme l'i nweru ẹka labo; ozoo okpa labo; e nwuba ngu l'oku, ata nyihudu anyihu. ⁹Teke o bu l'oo enya ngu e-setaru ngu eme iphe-ẹji; swofu iya tuphaa; kele o karu ngu ree l'i gude enya lanu bahu le ndzu; eme l'enya dzuru ngu oke; e chie ngu l'oku-alimaa.”

Etu k'aturu, kpaphuhuru akpaphuhu
(Luk 15:3-7)

¹⁰“Iphe, unu a-kwabejeerupho enya bu g'unu ta asu l'unwegirima-a duru ophu adudu iphe, o bu. Liphe, mu eme ge mu karu unu bu l'unwu-ozozi-imigwe nkephe anodujekwa mkpurumkpuru l'iphu Nna mu, bu l'imigwe. ¹¹Le Abubu-Ndiphe byakwaru g'ọ dzota ndu tuphahuru etuphahu.

¹²“Su-a; ?denu g'unu arikwanu iya? O -buru le nwoke nweru aturu ukporo ise; nanu kpaphuhu; ?to hadu ukporo eno l'iri le tete ophu l'ubvu l'eka ono; tugbu je etsoru ghafee choo ophu kpaphuhuru nu pho? ¹³Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; teke o bu l'ọ humaru iya be oo-kwatakpo-kwaa ka eteshi eswa aturu lanu ono ike; e -me l'ukporo eno l'iri le tete pho, te eshidu tuphahu nu pho. ¹⁴Nokwapho g'ọ to dudu teke o bujeru uche Nna unu, bu l'imigwe g'ọ duru me onye lanu l'ime unwegirima-a, la-la l'iswi.”

Nwanna, mesweru nu

¹⁵“Ozo bu le-a; teke nwanna ngu mesweru ngu; kuchi iya ekuchi; je epfuaru iya iphe, o meru ngu. Teke o nataru iphe, i pfuru iya; o kwa iya bu l'a maru le nwanna ngu ono be i duphutawaru azu. ¹⁶Teke o bu l'ọ to nataduru iphe, i pfuru; g'i je edutafua onye lanu; ozoo umadzu ebo ozo yeru onwongu; k'ophu oo-me g'e pfuru iya lekwo-opfu Chileke su l'oo ekebe, umadzu ebo; ozoo eto gbaru be ee-gude doshia ya. ¹⁷Teke o bu-kwanu l'ọ to natakwarupho iphe, ephe pfuru; je eworu iya kooru Chiochi l'ophu. Teke o to natakwarupho iphe, Chiochi pfuru; oo ya bu; unu eworu onye obu dobe g'ọ bu onye ohozo; ozoo onye ana akiriko.

¹⁸“Su-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; iphemiphe, bu iphe, unu ke-ru egbu le mgboko-a be a gbekwaa l'imigwe kee egbu. Iphemiphe, unu toru legbu le mgboko-a be a gbekwaa l'imigwe to legbu.

¹⁹“Ọzo, mu e-pfufuaru unu bu lẹ-a; iphe, bukpo iphe, unu du ẹbo nọdu lẹ mgboko-a; gude obu lanu kweta bya epfuru iya nu Chileke; iphe ono be Nna mu ono, bu l'imigwe ono e-mekwaru unu. ²⁰Kele iphe, bukpo eka a du ẹbo; ọzoo ẹto gude epha mu nokobe; be mu nọkwa l'echilabo ndu obu.”

**Ẹtu k'onye-ozì, aguduru
nwibe iya nu**

²¹Pyita byapfuta Jizosu bya asu iya: “Nnajiuphu-e; ?bu ugbo ole be nwanna mu e-meswe mu; mu aguchaaru iya ya nu? ?Bu ugbo esaa to?”

²²Jizosu su iya: “O to budu-a ugbo esaa kpurumu. Oo ugbo esaa esaa ugbo ukporo esaa esaa ugbo esaa. ²³Eka Chileke bu eze be a-duepho g'onye eze lanu, meru ge yee ndu-ozì iya gbazia k'okpoga iya. ²⁴O gbako-jeephe okpoga ono; e dutaru iya onye lanu, ji iya unu-kuru-unu eka-ego. ²⁵Ophu nwoke ono enwedu iphe, o gude apfu iya. Nnajiuphu iya ono karu su g'e ree ya; ree nyee ya; ree unwegirima ibe iya g'ephe ha; me iphe, o nweru enweru mgburugburu; g'e gude pfu ugwo ono. ²⁶No iya; nwoke ono daephe kpurumu l'ali gbushi ikpere rwoahaa nnajiuphu iya ono su iya: 'Jiko onye nwe mu nu; tanaa nshi hafu mu ro. Mu a-pfukotakwa ngu-a ugwo ono g'o ha jiko.' ²⁷Imemini iya du onye eze ono. O paru iya haa bya asu iya g'o to pfuhewaro ugwo obu le phuruphuru gberegedege.

²⁸“Tobudu iya bu; onye-ozì ono lufuepho je ahuma onye ozo, yee ya tukoru buru ndu-ozì, ji iya nwokpoga, abadu ishi. O zu-gude iya; pyita iya lekpiri; su iya g'o pfu-dzua ya ugwo, o ji iya. ²⁹Nwoke ono daa kpurumu l'ali rwoahaa ya; su iya g'o taa nshi hafu ya ro le ya a-pfu iya ya-a. ³⁰O jika su le ya taa hadu iya; bya akputa nwoke ono je atu-chia l'oka mkporo su g'o nodu l'eka ono jasu teke oo-pfu iya ugwo ono. ³¹Tobudu iya bu; ndu epe l'ia atukoje eje ozi huma iya; ehu dae phe pho dzu. Epe gbagba je akooru nnajiuphu phe iphe, meru nu. ³²Nnajiuphu phe bya ekua nwoke ono; bya asu iya: '?I humaru gube ejo onye-ozì-a? ?I humaru ikpo-to okpoga, i jikota mu l'ugwo; mu hakotaru ngu iya su g'i ti pfuhe mu iya; opfu li rworu mu arworwo? ³³?To gbaduru ngu ke g'i phuru nwibe ngu obu-imemini egube ono, mu phuru ngu ono?' ³⁴Nnajiuphu phe ono gude ehu-eghu kakputa iya je seru ye l'eka ndu a-nu iya aphu jasu l'o pfuebechaa ugwo, o ji g'o ha.

³⁵“Nokwapho ge Nna mu ophu bu l'imigwe e-me unu l'onye l'onye; mbukwa onye te egudejedu obu iya g'o ha guaru onye mesweru iya nu nu.”

**Ogori me achifu nwanji
(Mak 10:1-12)**

19 ¹Tobudu iya bu; Jizosu pfuebeephe iphemiphe ono, oopfu ono bya eshi le Galili; o buru iya atugbu. O jeshia ali Jiudiya, no lazú

enyimu Jiódanu azú iya ọ́phuu. ²Ikpoto igwe ọ́ha wúru tsoru iya. O me-
kọ́ta; ẹ́hu dú ndu iphe eme ike l'ẹ́ka ono.

³Ndu Fárisii bya agbaberu iya ọ́nyà opfu g'ẹ́phe gude nmata iya; bya
ajiahaa ya sù: “?Ọ́ dú ree gẹ́ nwoke chífuje nyee ya mẹ́ o betakpọ́oru ọ́
bùru gúnú bẹ́ o meru?”

⁴Ọ́ sù phẹ́: “Unu teke agú́tadu l'onye meru nemadzú e -shi lẹ́ mbùlẹmbukpoo
bù nwoke yẹ́e nwanỳì bẹ́ o meru”; ⁵bya asù phẹ́: ‘Noo g'ọ́ gude: nwoke je l'aha-
jẹ́ nna iya; haa ne iya gẹ́ yẹ́le nyee ya túbga. Ẹ́phenebo atúkọ́ bùru onye lanú.’⁶
⁶Ẹ́phe taa búeduru ọ́madzú labọ́. Ẹ́phe abùru onye lanú. Ọ́o ya bú; iphe, Chileke
túbgbaberu nanú g'ọ́ tọ́ dúkwa onye e-je iya ekekaha ẹ́bo.”

⁷Ẹ́phe sù iya: “?Dẹ́nukwanu g'ọ́ gude Mósísu sù g'e dejeru ẹ́kwo-achífú-
nwanỳì nù nwanỳì ọ́bu; chífu iya?”

⁸Jizọ́su sù phẹ́: “Tọ́budu l'unu bú ndu ẹ́jo ọ́kpoma meru g'ọ́ gude Mósísu kwe
g'unu chífuje unyomu unu. Obenu l'e -shikpọ́o l'ọ́duu bẹ́ ọ́ tọ́ dúhaadaa ẹ́gube
ono. ⁹Nta-a bú iphe, mu epfuru unu bú: Onye chífuru nyee ya je alúta ọ́zo bẹ́
búkwaa ogori bẹ́ oori. Gbahakwaa lẹ́ nwanỳì ono bú nwanỳì, eri ogori. Onye lù-
takwanuru onye ono, a chífuru achífú ono búkwapho ogori bẹ́ oorikwapho.”

¹⁰Ndu etsoje iya nù sù iya: “Ọ́ -bùru l'onoo g'ọ́ dú l'ẹ́ka nwoke yẹ́e nyee
ya nọ́ bẹ́ ọ́ kalẹ́kwapho mma g'a haa k'alúlú l'ophu l'ophu.”

¹¹Ọ́ sù phẹ́: “Ọ́ tọ́ búebekwa onyemonye bẹ́ opfu mu ono e-dodzuru ẹ́nya. Ndu
oo-do ẹ́nya búekwapho ndu ono, Chileke goshiru iya. ¹²Liphe, kparú iphe, ne-
madzú ta alúdu nwanỳì dúkwa iche iche. O nwekwarú ndu te eyedu ime. Ọ́ bùru
g'ẹ́phe dú bú ono eshinu a nwúru phẹ́. Ọ́ dúru ndu bú nemadzú harú phẹ́ aháhá.
Dúru ndu kpọ́-chiru obu sù l'ẹ́phe a-dú gẹ́ ndu harú onwophẹ́ aháhá opfu g'ẹ́phe
jeeru Chileke ozi ree. G'onye, a-dú ike nata opfu ono natakwa iya.”

Jizọ́su agọ́ru ọ́nwegirima

ọ́nu-ọ́ma

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³Ẹ́phe nọ́du ekutagbaaru iya ọ́nwegirima g'ọ́ byibegbaa phẹ́ ẹ́ka pfuru nù Chi-
leke l'iswi ẹ́hu phẹ́. Ndu etsoje iya nù baaharú ndu ono, ekutaru iya ọ́nwegirima
ono mba. ¹⁴Jizọ́su sù phẹ́: “Unu hakwaa ọ́nwegirima g'ẹ́phe byapfuta mu. Unu ta
akpọ́shishi phẹ́ abyabya; kele ọ́ bú ndu dú nno bẹ́ ẹ́ka Chileke bú eze bú nkepẹ́.”

¹⁵Ọ́ bya ebyidzuchaaru ọ́nwegirima ono ẹ́ka bya eshi l'ẹ́ka ono; ọ́ bùru
iya atúbgu.

Onye nweru iphe

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶Noo ya; nwoke lanú byapfuta Jizọ́su bya asù iya: “O-zì-iphe; ?búkpoo
gúnú dú ree, mu e-me gẹ́ mu e-nweru ndzú ojejeje.”

¹⁷Jizọsụ sụ iya: “?Dẹnu g'o gude ị nọdu aji mu aji k'iphe, dụ ree? Ọ kwa Chileke bụ onye lanụ dụ ree kpoloko. Ọle teke ọogu ngu g'ị bahụ l'okpobe ndzụ; meje iphe, ekemu pfuru.”

¹⁸Nwoke ono sụ iya: “Ekemu ?bụ ole bụ ono?”

Jizọsụ sụ iya: “Te egbukwa ọchi; ọphu i rikwa ogori; ọphu i zikwa iphuru; ọphu ị dzujekwa ụka. ¹⁹Kwabeje nna ngu yee ne ngu ụbvù; l'ị bya eyee nemadzụ ibe ngu obu g'ị yeru onwongu.”

²⁰Nwokoro bya ono sụ iya: “Eshinu mu bụ nwata ta adụkwa iphemiphe ono ọphu mu mebyijeru. ?Dẹnubahuna iphe, phodukwaduru mu nù l'ememe?”

²¹Jizọsụ sụ iya: “Ọ -dụ ngu g'ị duebe ree; laa je erekota iphemiphe, i nweru; woru aswa iya je anụ ndu akpa nri. Ọo ya bụ; l'ii-nweru okpobe iphe l'imigwe. I -mechaa nno; bya etsoru mu.”

²²Nwokoro bya ono numaepho onu, Jizọsụ yeru; ẹhu daa ya dzuu. Ọ bueru iya pho atugbu; kele ọ bụ onye nwenụkaru iphe.

²³Jizọsụ sụ ndu etsoje iya nù: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọotsukwa l'ẹhu g'ee-me gẹ ndu nweru iphe bahụ l'ẹka Chileke bụ eze.”

²⁴Ọzo, mu e-pfufuaru unu bụ le: epyo ịnya l'ẹnya ngga kakwa nphe; eme lẹ g'onye nweru iphe e-me bahụ l'ẹka Chileke bụ eze.

²⁵Ndu etsoje iya nù numa iya; ọ kabakpoo phẹ rọ atufu ẹhu. Ẹphe sụ iya: “?Ọ bụhunuru onye bẹ aa-dzota?”

²⁶Jizọsụ bya elee phẹ ẹnya bya asụ phẹ: “Ọ kwa l'ẹhu nemadzụ bẹ ọ bụ 'ama-g'ee-me-ia; obenu lẹ Chileke ta adụkwa iphe, kpọru iya ẹka ememe.”

²⁷Tobudu iya bụ; Pyita sụ iya: “Anyịbedua, haru iphemiphe, anyi nwe-ru bya etsoru ngu-a ?bụ gunu bẹ anyi e-nweru?”

²⁸Jizọsụ sụ phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ kwa unubedua ono, tsoru mu nù ono bẹ l'a-nọdu l'aba-eze iri l'ẹbo; kpee okpa-ipfu Ịzuru- lu iri l'ẹbo ono ikpe; teke Abubu-Ndiphe a-bya anọdu l'aba-eze iya, egbu nwịnwii lẹ mgboko ọphúú, abya nù ono. ²⁹Ọzo bụ l'onyemonye, gude opfu ẹhu mu haa ụlo, o nwegbaarụ; ọzoo unwune iya nwoke; ọzoo unwune iya nwanị; ọzoo nna iya; ọzoo ne iya; ọzoo unwu iya; ọzoo alị iya; bẹ Chileke a-pfụ ugwo iphe, ha g'iphe, ọ haru mgbo ukporo ise; teme e -mechakwapho Chileke anụ iya ndzụ ojejoje. ³⁰Ọle igwerigwe ndu bụ ndu ivuzo nta-a l'e-mechaa buru ndu ikpazụ; ndu bụ ndu ikpazụ emechakwanaa bya aburu ndu ivuzo.”

Ndu ozi opfu-vayinu

20 ¹“Teke Chileke e-goshi lẹ ya bụ eze bẹ ọo-dụkwa gẹ nnajiuphu lanụ, gbeshiru lẹ nchi aboju je achita ndu-ozị ẹgu g'ephe byaru iya ozi l'opfu-vayinu iya. ²Ẹphe lẹ ndu ọ hụmaru bya epfubuchaa l'iphe, ọo-pfụ phẹ bụ kobo lanụ kobo lanụ, bụ iya bụ aswa ogburumita ujiku ophu; ọ chiru phẹ jeye

l'opfu-vayinu iya. ³Enyanwu gbakotajeephe; o lufukwa ozo je ahuma ndu pfuru ke mmanu l'odu-ozu. ⁴O su phe: 'Unu tugbua je ejelephe ozi le mgbabu mu. E-mechaa; mu apfua unu iphe, gbaru unu.' Ephe kwee hm jeshia. ⁵O be l'echilabọ eswe; o lufukwapho je achita nemadzu yekwapho le mgbabu ono; bya emekwaa-pho nno g'enyawu swifuru l'ishi. ⁶Te me o rwukwapho g'enyawu ekewaa zaa zaa; o lufukwapho ozo je ahumakwapho ndu pfuru ke mmanu; bya asukwa phe: 'Bu gunu meru g'o gude unu shi l'utsu pfuru l'eka-a ke mmanu?' ⁷Ephe su iya lo kwa lo to dudu onye kuru phe legu. O su phe: 'Ngwa; unu je etsoru ndu ophu ejeru mu ozi l'opfu-vayinu mu jee ozi. E-mechaa mu apfua unu iphe, gbaru unu.'

⁸"Tobudu iya bu; o be l'uzenyashi; nwoke ono, nwe mgbabu ono su onye-ishi-ozu iya g'o kua ndu-ozu ono g'ephe ha; pfua phe ugwo phe. G'o shilepho le ndu ophu byakperu azu-a pfuta iya jeye le ndu ophu vuru uzo bya. ⁹Tobudu iya bu; ndu kono, byaru l'enyawu eke zaa zaa ono bya abya. A pfukota phe g'ephe ha kobo lanu kobo lanu gbafu l'ishi. ¹⁰O buru ga pfu-dzuru ndu ono bu ono; jasu o be le ndu ophu vuchaa uzo bya le nchi abohu pho; ephe dobesu laa-pfu phe iphe, ka shii. Obenu l'iphe, a pfukotaru phe bule-a kobo lanu kobo lanu g'ephe ha lehu lehu. ¹¹Ephe natachaa ya bya aguharu nnajiphu ono aphu ¹²su: 'Lewaro; nta-a be a pfucharu pfua anyi le ndu owa-a, ejeduru ozi noo odu-a iphe lanu; l'anyibe ndu ophu shi l'utsu jegbuta onwanyi l'ozu; nyakota anwu eswe ono.' ¹³O bya ekua onye lanu su iya: 'Ishikomu byaedu. ?I maru-a lo to dukwa eji, mu meru unu. ?To bunaa kobo lanu kobo lanu be mu l'unu pfuburu?' ¹⁴Nata okpoga, gbaru ngu nu lashia; le mu turu obu mu onyo nu onye owa-a, byakperu azu-a iphe, mu nuru ngu. ¹⁵?To ge mu te egudeshi iphe, bu nkemu mee g'o du mu? To ?iji iji-anya opfu le mu meru ndu ophu iphe-oma?'

¹⁶"Oo ya bu le ndu ikpazu a-buru ndu ivuzo; ndu ivuzo aburu ndu ikpazu. Kele ndu e kuru du igwerigwe; ndu a hotaru habe nwahabe."

**K'ugbo eto Jizosu epfu le
ya e-je iphe-ehuka nwuhu
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)**

¹⁷Jizosu phe nodu eje Jierusalemu. Ephe jenya; o kuchi umadzu iri lebo ono, etsoje iya nu ono iche je asu phe: ¹⁸"Mu suru-a; nta-a be anyi ejeakwa Jierusalemu. Leka ono be ee-mechaa deru Abubu-Ndiphe ye leka ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu. Ephe ekpee ya mpfugbu; ¹⁹kpuru iya nu ndu 'amadu Chileke g'ephe mee ya sukusuku; chia ya echachi; woru iya kpo-gbua loswebe. O -noo abali eto; Chileke emee ya lo teta dzuru ndzu ozo."

**Unwu Zebedi arwo Jizosu iphe
(Mak 10:35-45)**

²⁰Noo ya; a nonyaa; ne, nwuru unwu Zebedi duta unwu iya ono ephe-nebo byapfuta Jizosu. O rwua bya egbushi ikpere l'iphu iya rwahaa ya iphe.

21 Jizọsu sụ iya: “?Bụ ụnu bu ono?”

Ọ sụ iya: “Jiko kwenu g'unwu mu-a ẹphenebo nọ-kube ngu. G'onye lanu nọdu ngu l'ẹkutara; onye ọphuu anọdu ngu l'ẹkicha l'ẹka ị bu eze.”

22 Jizọsu sụ: “Ha! Unu ta amakwa iphe, unu arwọ; unubẹ ndu-a. ?Unu a-dụ ike nḡa iphe, shi l'okoro, mu abya angungu; l'e mee unu ẹgube baputizimu e-me mu?”

Ephe sụ iya: “Ee! Anyi a-dụ-a ike.”

23 Ọ sụ pẹ: “Iphe, mu nguru bẹ unu a-ngu-a bu eviya; l'e mee unu ẹgube baputizimu, e meru mu; obenu lẹ k'anọdu mu l'ẹkutara mẹ l'ẹkicha ta abudu mu bẹ ọ dụ l'ẹka. Ono duru ndu Nna mu doberu iya.”

24 Umadzu iri ọphuu numa l'onoo g'ephe jeru iya; ẹhu-eghu unwune labo ono ghuaaha pẹ. 25 Jizọsu bya ekukotachaa pẹ bya asụ pẹ: “?Ọ kwa l'unu maru-a lẹ ndu-ishi ndu abudu ndu Jiu; l'anọduje akpa ndu nọ pẹ l'ẹka ẹhu; tẹme ọ buru onye nọ-loke-ọkwa anọduje eme gẹ ndu ọzo maru l'ọo ya ka shii. 26 Ọle ọo gẹ k'unubedua ta adukwa ẹgube ono; g'onye ọ dụ g'ọ ha shii lẹ g'unu ha; bukwaru onye a-nọdu ejeru ndu ọphuu ozi. 27 Onye ọ dụ g'ọ buru onye ivuzo lẹ g'unu ha-a; g'onye ono wozeta onwiya ali; buru ohu unu. 28 Nokwapho gẹ Abubu-Ndiphe l'onwiya ta abyaduru g'e jeru iya ozi; ọ buchikwaa g'o jeru ndu ọzo ozi bẹ ọ byaru; wafua g'o woru onwiya nḡ; g'e gude gweeru ngweja nḡ Chileke g'ọ buru iphe, oo-gude gbata ndzụ igwe ọha.”

**Jizọsu eme ndu atsụ ishi
g'ephe wata aphụ ụzo
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)**

29 Ephe shiẹpho Jieriko tughbushia; ikpoto igwe ọha tsoru iya. 30 Noo ya; umadzu labo, l'atsụ ishi nọduwaa l'aguga etsu-uzo. Ephe numaepho l'ọo Jizọsu aghata; ephe chishia sụ: “Nnajiuphu; gube Nwa Dévidi; g'imemini anyi dḡnu ngu!”

31 Ikpoto ndu ono gbọchia pẹ ọnu sụ pẹ g'ephe dobe ọnu doo. Ephe kabakpoo ya rọ arashi ike sụ: “Nnajiuphu; gube Nwa Dévidi; g'imemini anyi dḡ ngu rọ!”

32 Jizọsu pfuru doo bya ekua pẹ bya asụ pẹ: “?Bụ ụnu bẹ ọ dḡ unu gẹ mu meeru unu?”

33 Ephe sụ iya: “Nnajiuphu; menaa anyi g'anyi wata aphụ ụzo.”

34 Imemini pẹ gude Jizọsu. Ọ bya ebyichaa pẹ ẹka l'enya. Teke ono kwapho ephe phuaaha ụzo bya etsoru iya.

**Jizọsu abahụ lẹ Jierúsalemu
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-38; Jion 12:12-19)**

21 1 Ephe byarwutaepho l'úbvú Olivu; mẹ lẹ mgboru mkpukpu Betufeji, nḡwaa Jierúsalemu ntse; Jizọsu zia ndu etsoje iya nḡ umadzu

labo; 2 sù phẹ: “Unu je l'ime mkpukpu ono, nọ unu l'uzo iphu ono. Unu -bahuepho l'ime mkpukpu ono be unu a-huma ne nkafu-igara yee nwa iya, e libegbaaru elibe l'eka lanu. Unu totachaa ya chitaru mu. 3 O -nweru onye duru iphe o pfuru; unu su iya lo kwa mkpa iya duru Nnajiuphu. Unu -pfuwaa nno be aa-haekwaru iya pho unu teke ono kwapho.”

4 Iphemiphe ono mee o vaa; mbu iphe, onye mpfuchiru Chileke pfuru su:

5 “Unu karu Jierusalemu g'o lenu:

Lonye buru iya eze
abyafutaakwa ya.

Lo wozetaru onwiya ali
nodu l'eli nkafu-igara
agba abya;
mbu l'eli nwa nkafu-igara
obu.”

6 No iya; e mechaa; ndu etsoje iya nu ono jeshia je emeepho ge Jizosu ziru phe. 7 Epe kpuru ne nkafu-igara ono yee nwa iya kputaru Jizosu bya achiru uwe phe wukobe iya l'eli okpurukpu; Jizosu nodu iya l'eli. 8 Ndu ophu ka l'igwe le ndu ono woru uwe phe to l'uzo. Ndu ophu je ejikoo irwu oshi je atoru iya l'uzo. 9 Ikpoto ndu awu etso iya lazụ me ndu ophu no iya l'ihu nodu akpo okwe asuje: “Nwa Dévidi, deejee! Deejee! Owoo! Onye Chileke goru onu-oma nu be o bu; mbu onye ono, bu Nnajiuphu ziru iya go bya ono. Deejee! Deejee! Okalibe-kangokotaru-nu, shi l'imigwe!”

10 Tobudu iya bu; o bataepho l'ime Jierusalemu; mkpukpu ono l'ophu tukoo swokobe. A tukoo ajikashi su: “?Bu onye bu ono? ?Bu onye bu ono?”

11 Ikpoto ndu ono, epe l'iya swi ono su: “O kwa Jizosu; mbu onye mpfuchiru Chileke. Eka o shi bukwa le Nazaretu Galili.”

Jizosu achifu ndu azu aswa

l'eze-ulo Chileke

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jion 2:13-22)

12 Tobudu iya bu; Jizosu bya abahu l'ime eze-ulo Chileke bya awata achishi iphe, bukpo ndu azu aswa bya ere erere l'ime eze-ulo ono. O bya akwatsushichaa teburu ndu agbanweje okpoga; bya akwatsushichaa okposhi ndu ere ndo. 13 O su phe: “?Unu ta amadu l'e deru l'ekwo-opfu Chileke su: ‘Ulo mu be ee-kuje ulo, aa-noduje epfu anu mu.’ Unu bya eworu iya mee ulo, ndu ana nfu edomije onwophẹ.”

14 E mechaa; ndu atsu ishi me ndu no eniyeni wu-pfuta iya l'eze-ulo Chileke l'eka ono; o mee phe epe wekorohu. 15 Ndu-ishi uke Chileke waa

ndu ezije ekemu hūmaepho iphe, dū biribiri, oomeshi bya anūma ẹka ẖnwegirima, kuru l'eze-ẖlo Chileke akpọ okwe asuje: “Nwa Dévidi; dee-
jee; deejee;” ẹhu ghuahaa phẹ ẹghu.

¹⁶ Ẹphe sū iya: “?Ọ kwa l'jīnu-a iphe, ndu ono ara?”

Jizọsu sū phẹ: “Ee! ?Unu teke agū-rwuswee ẹka ono, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke sū: ‘Ọo l'ọnu ndu bụ ẖnwegirima mẹ ndu angū ẹra bẹ ee-shi aja ngu ọkpobe ajaja.’”

¹⁷ Tọbudu iya bụ; Jizọsu parū phẹ haa l'ẹka ono; ọ buri iya alufu l'ime mkpukpu ono bya ejeshia Betani. O je akwaa Betani futa l'utsu.

Jizọsu atū oshi figu ọnu

(Mak 11:12-14)

¹⁸ O be l'utsu; ẹgu nọdu agū iya g'oolaphuwa azū l'oma mkpukpu ono. ¹⁹ Ọ hūma oshi figu, nọ l'agūga gbororo bya akpọ-kube iya. O rwua l'ẹka ọ nọ; ọphu ọ dudu mebyi, ọ hūmaru iya ilile; gbahaa ikpuchi. Ọ sū oshi figu ono: “I tị byadu amībaa mebyi lẹ mgboko-a jaswaruro ya.” G'e jia epfua; oshi ono nwukotaanaa l'waa.

Jizọsu gude oshi, ọ tūru ọnu

ezi ndu etsoje iya nū iphe

(Mak 11:20-24)

²⁰ Ndu etsoje iya nū hūma iya; ọ dū phẹ ẹjo biribiri. Ẹphe sū: “?Denu g'o gude oshi ono nwukwadupho l'wa ẹgwewa ẹgube ono?”

²¹ Jizọsu sū phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; unu -kwetakpọ-waa; ọphu unu abodu obu ẹbo; ọ tọ bụlekwa iphe, mu meru oshi figu-a bẹ unu e-me nkinyi iya; ọ tọ dukwa m'obeta unu sū úbvú-a: ‘Ngwa; je aparu onwongu chie l'ime eze-ẹnyimu; oomeepho nno. ²² Ọo ya bụ l'iphe, bupoo iphe, unu gude jepfu Chileke je epfuru nū iya sū iya g'ọ nū unu; unu kwetawaa l'ọo-nū iya unu; iphe ono bẹ ọo-nū unu.”

Aaji Jizọsu ẹgube ike,

o gude eme iphemiphe ono

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Noo ya bụ; Jizọsu bataepho l'ime eze-ẖlo Chileke; ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu bụ ọgerenya mkpukpu byapfuta iya l'ẹka oozī iphe bya asū iya: “?Bū ẹgube ike gūnu bẹ i gude eme iphemiphe-a? ?Bū onye ngeru ngu ike, i gude eme iya?”

²⁴ Jizọsu yeeru phẹ ọnu sū phẹ: “Unu gebe gẹ mu jia unu nwaji lanu. Unu -kọoru mu iya; mu akọoru unu ike, mu gude eme iphemiphe ono. ²⁵ Sū-a; ?baputizimu, Jiọnu meru; ?bū awe bẹ o shi? ?O shi l'imigwe? Tọo ?o shi nemadzū l'ẹka?”

Tọbudu iya bụ; ẹphe wata iya adzokashi l'ime onwophe sū: “Teke anyi sunuru l'o shi l'imigwe l'ọ sū anyi: ‘?Ọ buri gūnu meru g'o gude ọphu unu

ekwetaduru iphe, o pfuru?’ ²⁶Teke anyi sukwanuru l’o shi nemadzu l’eka; ?a maru iphe, oha e-me; eshinu mkpukpu l’ophu pfudzuwaru le Jiõnu bu okpobe onye mpfuchiru Chileke?’ ²⁷Tõbudu iya bu; ephe su Jizõsu: “Anyi ta amakwa.”

Jizõsu sukwanu phe: “Ophu mu akokwanuru unu onye ngeru mu ike, mu gude eme iphemiphe ono.”

Ètu nwoke yee unwu iya ebo

²⁸“?Denu g’iphe-a du unu? O duru nwoke, nwutaru unwegirima unwoke labo. O be ujiku lanu; o bya asu k’ogerenya: ‘Nwa mu; jiko jekwaaru mu ozi l’opfu-vayinu ntanu.’ ²⁹O su iya: Mu tee jekwa.” E mecha; izimanu lwa iya azu; o jeshia. ³⁰Nwoke ono bya ejepfu ke nwata je epfukwaaru iya pho g’o pfuru onye ophuu. O su iya hm le ya e-jekwaa. E mecha; ophu o jeduru. ³¹Su-a; l’ime umadzu labo ono; ?denu onye ophu meru iphe, du nna iya ree?

Ephe su iya l’oo onye k’ogerenya.

Jizõsu su phe: “Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; ndu ana akiriko waa ndu agba ukpara l’e-vukwaru unu uzo bahu l’eka Chileke bu eze. ³²Kele Jiõnu byaru bya egoshi unu okpobe uzo, unu e-tso; ophu unu ekwedu nkiya; obenu le ndu ana akiriko yee ndu agba ukpara be kwetaru nkiya. Unubedu humachaa l’ephe kwetaru; ophu izimanu alwakpodarunu unu azu; g’unu ghaa umere g’e mechaaru ke g’unu kweta ke Jiõnu.”

Ètu, e gude ndu e butaru ye l’opfu-vayinu anma (Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³“Su-a; unu ngabekwa nchi numa etu ozo. O duru nwoke lanu, bu nnajiuphu, laru egu vayinu. O bya agbaa ya mgbabu; bya ebua ya nsu eka aanoduje azoshi mee l’akpuru vayinu ono. O bya akpukwaapho nwulo eli ephekerephe eka ee-nyihuje eche mgbabu ono nche. O bya ebuta ndu-oziegu woru iya ye phe l’eka bya ejeshia iphe-ozo. ³⁴O rwujeepho teke aawoje akpuru vayinu ono; o zia ndu-ozie iya g’ephe jepfu ndu-oziegu ono g’a wo ya okè akpuru vayinu nkiya. ³⁵Ephe gude ndu ono, e ziru ozi ono tsua onye lanu iphe; bya egbua onye ophuu egbugbu; bya atua onye ophuu mkpuma. ³⁶O bya ezia ndu-ozie ozo, ka ndu ke mbu igwerigwe. Ndu oziegu ono mekwaa phe pho g’e meru ndu ophuu. ³⁷E mecha; o bya ezia nwa iya g’o jepfu phe su le ya maru-a l’onye owa-a, bu nwa iya-a be ephe a-kabe-a yeru nsõ. ³⁸O be teke ndu-ozie-mgbabu ono humaru nwa iya ono; ephe zua mgbede kpua ya su: ‘Ihee! Waa onye ali-a e-mecha bu ru nkiya me nna iya nwuhu-a. Unu bya g’anyi gbua ya egbugbu nata iya iphe, rwuberu iya nu.’ ³⁹Ephe kpua iya kpufu le mgbabu ono je eworu iya gbua.

40 “Sụ-a; onye nwe mgbabu ono -lwaephō; ?bụ gūnu bẹ oo-me ndu-oziegu ono?”

41 Ephem sụ iya: “Ọo-bya egbushikọta ndu-ozie-mgbabu ono, ejo ọkpoma egbu egbugbu ono; mbụ gbua phẹ njo egbugbu woru mgbabu ono ye ndu-oziegu ọzo l'ẹka, bụ ndu a-wotaje akpuru iya vutaru iya l'o rwuberu iya.”

42 Jizosu sụ phẹ: “Unu teke agụ-swee iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke sụ:

“Mkpuma, ndu akpụ ụlo
jịkaru;
mechaarụ bya aburu
mkpuma, gudeshe ụlo.
Ono buru iphe,
Nnajiuphu anyi meru;
ọ dū anyi biribiri
l'anya.”

43 “Noo g'o gude mu sụ unu l'ẹka Chileke bụ eze bẹ a-natakwa unu woru iya nū ndu a-nuje iya ọkè akpuru, ọphu gbaru iya nū. 44 Teme onyemonye, bụ onye vukotaruru mkpuma ono daa iko bẹ e-tsujishihukwanu; teke ọ tūru nemadzū l'o gwee onye ono arakabya.”

45 Tōbudu iya bụ; ndu-ishi uke Chileke mē ndu Fārisii nūmaephō ẹtu iya ono; ẹphe maerupho l'oo phẹ bẹ ọnmadoru iya. 46 Ephem jee g'ephē gude iya; ndzū ọha gūhu phẹ; kele ọha l'ophu pfudzuwaru lẹ Jizosu bụ onye mpfuchiru Chileke.

Ẹtu ndu e yeru lẹ nri
ekele nwanyị
(Luk 14:15-24)

22 ¹Jizosu byakwa egude ẹtu yeeru phẹ ọnu ọzo sụ phẹ: ²“Ẹka Chileke bụ eze bẹ dūephō g'onye eze lanū, shiru nwa iya nri ekele nwanyị; ³bya ezia ndu-ozie iya g'ephē je ekua ndu e ziru lẹ nri ekele nwanyị ọbu; ọphu ndu ono ekwedū abyabya. ⁴Ọ byakwa ezia ndu-ozie iya ọzo bya asū phẹ: ‘Unu sụ ndu e ziru lẹ nri-a lẹ mu shiakwaru nri ọbu; lẹ mu gbushikwaru oke-eswi mu; mē okiri mu gude shia ya; lẹ mu tūkoakwaru iphemiphe dozichaa kwabẹ; g'ephē byawarọ lẹ nri ekele nwanyị ọbu.’ ⁵Ndu ono, e ziru lẹ nri ono paɛl'iya-a ẹka lanū; ọ buru phẹ eje iphe, heru phẹ nū. Onye ejeshia l'egu iya; onye ejeshia ere aswa iya. ⁶Teme ndu ọphu tsukobeekwapho gude ndu ono, onye eze ziru ozi ono mee phẹ iphe-iphere woru phẹ gbushia. ⁷Eze ono nūmaephō iphe, meru nū; ẹhu ghua ya ntumatu. Ọ bya ezia ndu ojogu iya; ẹphe je emegbushia ndu ono egbuje nemadzū ono bya atūa ọku lẹ mkpukpu phẹ; ọku tsufu iya. ⁸Teme

o gbẹ teke ono bya asu ndu-ozii iya: 'Nta bẹ e shiẹbechaaru nri ekele nwanii; ophu ndu e ziru lẹ nri oḅu agbaduru k'eriri iya. ⁹Ngwa; unu lufu l'oma eze gbororo; iphe, bukpo ndu unu humaru g'ephe ahahabẹ l'otu; unu rwuta pḅe bya lẹ nri ekele nwanii oḅu.' ¹⁰Ndu ozii ono bya awufu l'oma eze gbororo je atukokpoephe ndu ephe humaru chita; ndu oma me ndu ejo-ipe. A bya ano-jia ulo nri ekele nwanii oḅu.

¹¹"O be teke eze bataru g'o huma ndu byaru lẹ nri oḅu; o huma nwoke, eyeduru uwe ekele nwanii. ¹²O su iya: 'Ishikomu; ?ḁenu g'i shiru bata lime aka-a; l'ebe abu l'i yeru uwe ekele nwanii?'" Ophu nwoke ono amadu iphe, oo-pfu. ¹³Onye eze ono su ndu-ozii iya: 'Ngwa; unu kee ya egbu l'okpa yee aka paru je echie lẹ tsukiribaa etezi. Eka ono bẹ nemadzu anodu kwaa ejo ekwa; taa ikireze.'" ¹⁴"Kele ndu e kuru dukwa igwerigwe; ole ndu a hotaru habe ahabe."

Apfu akiriko

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵Ndu Farisii tugbuepho je achia idzu g'ephe e-shi gude opfu, Jizosu epfu nmata iya. ¹⁶Ephe bya eduru ndu etsoje pḅe nu me ndu ke Herodu ye g'ephe jepfu iya je asu iya: "O-zii-ipe; anyi maru li bu onye ire-lanu; teme i gude ire-lanu ezi uzo Chileke; ophu o dudu onye itsu ebvu. Ophu o dudu onye iile enya l'iphu. ¹⁷Su-a; yeeshikwaru anyi onu l'opfu-a. ?ḁenu g'o dukpo ngu? ?O bu emebyi ekemu Chileke me anyi -tije akiriko nu eze nnajioha, no le Romu?"

¹⁸Jizosu maerupho ejo-ipe, no pḅe l'okpoma bya asu pḅe: "?Bu gunu meru g'o gude unu gbaberu mu onya opfu; unube tuko-l'ehu-atuko-l'obu-a?" ¹⁹Unu goshiestikwa mu okpoga, eegudeje atu akiriko oḅu."

Ephe wotaru iya kobo lanu. ²⁰O su pḅe: "?Bu ishi onye yele epha onye bu owa-a, e deru iya-a?"

²¹Ephe su iya: "Oo ke Siza!"

O su pḅe: "O n'iya-a bu g'unu woru iphe Siza nu Siza; unu eworu ke Chileke nu Chileke!"

²²Ephe numa iya; o du pḅe biribiri. Ephe paru iya haa; o buru pḅe atugbu.

Ke eshi l'onwu teta dzuru ndzu

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³Lẹ mboku ono kwapho ndu Sadiusi, bu ndu suru l'e tee shidu l'onwu eteta adzuru ndzu; byapfuta Jizosu bya asu iya: ²⁴"O-zii-ipe; iphe, Mosisu deru l'ekwo ekemu bu; teke nwoke lunyaaru nwanii bya anwuhu; ophu o nwutaduru nwa; ge nwune iya lupyabe nyee ya ono g'o nwutaru onye ophu, nwuhuru anwuhu pho nwa. ²⁵Su-a; o duru unwune esaa, shi buru l'echilabo anyi. K'ogerenya luchaa nwanii; onwu woru iya gbua;

l'èbe ọ togbọ mę akọ lę mgboko. Ọ parụ nyee ya ọbu haarụ nwune iya. ²⁶Onye k'èbo, bụ otsota bya alұpyabe nwanyị ono; bya anonyakwaapho nwuhu; l'èbe atogbo akọ; onye k'èto nno phọ; jasụ l'onye k'èsa. ²⁷G'èphe ha nwushihubeeephepho tẹme nwanyị gbẹ teke ono bya anwuhu nkiya. ²⁸O -rwua teke ee-shi l'onwu teta dzuru ndzụ; ?bụ onye ole bę nwanyị ono a-buru nyee ya; g'èphe n'èsa lұchaaru iya-a?"

²⁹Tobudu iya bụ; Jizosu sụ phe: "Unu eshisweje iya; kele ekwo-opfu Chileke te edoduru unu ęnya; ọphu ọ buro kę g'ike Chileke habe shii. ³⁰Kele teke ndu nwuhuru anwuhu e-shi l'onwu teta dzuru ndzụ bę nwoke taa lұhedu nwanyị; ọphu nwanyị alұhedu ji. Ephe a-dụ g'unwu-ojozi-imi-gwe. ³¹A -bya lę k'eshi l'onwu teta dzuru ndzụ; ?unu ta agujedu iphe, Chileke pfuru nụ unu l'onwiya sụ: ³²'O kwa mbędua bụ Chileke kę Èbiri-hamu; buru Chileke kę Áyizaku; bya aburu Chileke kę Jiékọpu." Ọo ya bụ lę Chileke ta abukwa Chileke ndu nwuhuru anwuhu; ọ bụ Chileke ndu nọ ndzụ."

³³Ikpoto ndu ono nūmae ya phọ; iphe, oozii dọa phe biribiri ętu.

Ekemu, kpọ-chiru ishi
(*Mak 12:28-34; Luk 10:25-28*)

³⁴Tobudu iya bụ; ndu Fárisii nūmaephe lę Jizosu mewaru ọnu-pfụu nụ ndu Sadusii; ephe je erwukọbe onwophe. ³⁵A nonyaa; onye lanụ l'ime phe, bụ onye ezije ekemu meahaa g'ọ gba bę ọnyà opfu gude nmata Jizosu; bya asụ iya: ³⁶"O-zì-iphe; ?bụ ekemu ole bụ ekemu, kpọ-chiru ishi l'iphe, bụ ekemu g'ọ ha?"

³⁷Jizosu sụ iya: "Yee Nnajiuphu, bụ Chileke ngu obu ngu g'ọ ha. Gude ndzụ ngu g'ọ ha; mę uche ngu g'ọ ha yee Chileke obu.' ³⁸Ono bụ ekemu, kakọta shii bya aburu iya kpọ-chiru ishi. ³⁹Ọphu tsotaruru iya nụ, dūhukwapho g'ono bụ: 'Yee nemadzụ ibe ngu obu g'i yeru onwongu.' ⁴⁰Ọo l'ekemu labọ-a bę iphe, bukota ekemu g'ọ ha yę iphe, ndu mpfuchiru Chileke deru l'ekwo tukururu g'ọ ha kpakọo."

Aji k'onye bụ Kéreshi ọ bu
(*Mak 12:35-37; Luk 20:41-44*)

⁴¹Ọ buru teke ono, ndu Fárisii nọkoberu ono bę Jizosu jiru phe aji sụ phe: ⁴²"?O dū unu gę Kéreshi ọbu, bukpo Nwa onye?"

Ephe sụ iya l'ọo Nwa Dévidi.

⁴³O sụ phe: "?Dęnkwanu g'ọ gude Unme-dụ-Nsọ kę Chileke mee Dévidi ọ nọdu ekuje iya Nnajiuphu sụ:

⁴⁴"Chileke sūru Nnajiuphu mu:

Nọdu mu l'ekutara jasụ teke

mu e-me g'i
zopyabe ndu-ohogu ngu
l'okpa.v

45 Eshinu Dévidi ekuje iya Nnajiuphu; ?denuhunu g'o gude o buru Nwa iya?"

46 Ophu o dudu onye dudu ike yeeru iya onu; mbu g'o ka mma l'oo akpuru opfu lanu. Eshi mboku ono; ophu o dudu onye tubaaru ama aji Jizosu aji ozo.

Jizosu epfu ke ndu ezije ekemu
(Mak 12:38-39; Luk 11:43,46; 20:45-46)

23 ¹Jizosu gbalihu bya asu ikpoto oha ono me ndu etsoje iya nu: ²"Ndu ezije ekemu me ndu Farisii be bu phe bu ndu-ishi, lezije iphe, ekemu Mosisu bu. ³Oo ya bu; unu nujekwaru phe opfu. Unu meje-kwa iphe, bukpo iphe, ephe suru g'unu mee; ole g'unu te etsokwa aka phe. Lephebedua bukwa epfufu be ephe epfuje iya l'onu; ophu ephe emekwanu iya ememe. ⁴Ephe edoje oke ivu, anyi erwa; bya atsu l'ehu evuvu woru bo nemadzu g'o vuru; ole ephebedua l'onwophe taa rwukwa iya g'o ka mma l'oo mkpushi aka. ⁵Iphemiphe, ephe eme be ephe anoduje eme ge nemadzu huma phe. ?Unu ta ahumaduru gephe edeje opfu Chileke phosaa phosaa l'eli akpo, ephe epfubeje l'egedegge onu-iphu. ?Unu te eledu ge jipfu jipfu onu uwe phe ahaje. ⁶Iphe, aduje phe ree bu g'o buru phe a-nodu l'eka aa-kachakpo phe akwabu ubvu me a -nodu abo iphe; waa g'oshi, bu iya kachakpo ree l'ulo-ndzuku ndu Jiu buru nkephe; ⁷waa erengete ekele l'eka a du igwerigwe; waa ge ndiphe kuje phe 'O-zi-ipe'. ⁸Ole unu te ekwekwa g'e kuje unu O-zi-ipe; kele oo onye lanu bu onye lezije unu iphe. Onye ono bu iya bu Kereshi. Unubedua l'ophu bukota unwunna. ⁹Ophu o dukwa onye unu ekuje Nna le mgboko-a; l'o kwa Nna lanu be unu nweru, bu iya bu Nna ophu bu l'imigwe. ¹⁰Ophu unu ekwekwa g'e kuje unu Nnajiuphu; kele oo onye lanu bu Nnajiuphu unu, bu iya bu Kereshi obu. ¹¹O chia g'onye kakota shii le g'unu ha buru onye a-nodu ejeru ndu ophu ozi. ¹²Kele onyemonye, l'ewoli onwiya eli be ee-wozeta ali. Onye wozetakwanuru onwiya be ee-woli eli."

Jizosu anma ndu bu
tuko-l'ehu-atuko-l'obu ikpe
(Mak 12:40; Luk 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³"Nshio unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu ono. Kele unu woru aka Chileke bu eze guchia; guburu ndiphe ye gephe ta abahu iya. Unu taa bahudu iya l'onwunu; teme ndu eme gephe bahu be unu te ekwedu gephe bahu.

14 “Nshjo unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-
lehu-atuko-l'obu ono. Kele unu bu ndu eripyaje ulo unwanyi, ji phe
anodedu. Unu nodu egudeje eregede epfukpoeppo ogologo opfu anu Chile-
ke. Oo unu be Chileke a-kachaa anmashi ikpe ike.

15 “Nshjo unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-
lehu-atuko-l'obu ono. Leka unu akpojeru ugbo daa eze-enyimu tuko
ekameka jegbabe g'ee-shi g'unu pfubuta m'obeta o buru onye lanu yeru
Chileke. Teke unu pfubutaru onye obu; unu emee ya l'oo-buru onye ka
unu agba k'oku-alj-maa ugbo ebolechiko.

16 “Nshjo unube ndu atsụ ishi, eme g'unu goshi onye ozo uzo. Leka
unu asuje l'o to nwedu iphe, o bu me nemadzụ -gude eze-ulo Chileke ria
angu. Obenu l'onye gude mkpola-ododo eze-ulo Chileke ria angu obu be
unu asuje l'ono bu ugwo, tukoru iya l'ishi. 17 Lekwa unube ndu eme eswe
teme unu nodu atsugbaa ishi-a! ?Buhunu ole ka ere ire? ?Bu mkpola-odo-
do eze-ulo Chileke; too eze-ulo lonwiya, gbẹ buru iya meru mkpola obu
o buru iphe ke Chileke? 18 Teme unu sukwapo l'onye gude oru-ngweja
Chileke ria angu be o to dudu iphe, o bu; obenu l'onye gude iphe-anu-
nu, e doberu iya ria angu be unu suru l'o buwaa ugwo, tukoru iya l'ishi.
19 Lekwa unube ndu-a, l'atsụ ishi-a! ?Buhunu ole ka shii? ?Bu iphe, a nuru
anunu; too oru-ngweja Chileke, gbẹ buru iya meru g'iphe obu, a nuru
anunu obu buru iphe ke Chileke? 20 Oo ya bu l'iphe, bu onye gude oru-
ngweja Chileke eri angu gudekwa yee iphe, no iya nu rikota angu obu.
21 Onye gudekwanu eze-ulo Chileke ria angu be gudekwapho eze-ulo ono
me Chileke, bu iya nu gude ria angu obu. 22 Onye gudekwanu imigwe eri
angu gudekwapho aba-eze Chileke yee Chileke, onye no iya nu eri angu
obu.

23 “Nshjo unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu
tuko-lehu-atuko-l'obu ono. Kele unu agbakebeje je anu Chileke oke-la-
nu-l'uzo-iri l'agbo me anamita; mekpoo ahuji; bya aparu eme ekemu l'eka
o karu akaka paru haa, bu iya bu ekpe ikpe, pfuru oto; waa aphu obu-
imemini; waa apfushi ike l'iphe, onye pfuru. Iphemiphe ono be unu gege
anodua eme; ole o to bukwanu g'unu haa ophuu. 24 Unube ndu atsụ ishi,
eme g'unu goshi ndu ozo uzo; unube ndu azashijechaa zashia iphiriba
iphe, ha ge nwenwu, no l'okoro; ole unu elwejekwa iphe, ha g'inya olwe
woo.

25 “Nshjo unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-
lehu-atuko-l'obu. Kele unu anoduje asa azu okoro; asa azu ochi; ole iphe,
jiru ime iya bu ana ndu ozo iphe l'eka ike waa egu eme ejo-iphe. 26 Gube
nwophu Farisii, atsụ ishi; vuru uzo saadaa ime okoro yee ime ochi; oo ya
bu; azu iya egbufukwapho chalahaa ucha.

27 “Nshjo unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-
lehu-atuko-l'obu. Kele unu du g'ilu, e memaru emema, anoduje ama mma

l'eli ẹhu iya; o -rwua l'ime iya; ọkpụ nemadzụ; mękpoo iphe ọzo, rehu-ru erehu; eji iya ejiji. ²⁸Nokwaphọ g'unu aduje g'unu pfulerekoto; 'ama l'iphe, jiru unu ime bu tuko-l'ẹhu-atuko-l'obu waa ejo-iphe."

Jizosu epfu l'aa-gwatakota
ogbo nta-a ugwo iphe, ephe eme
(Luk 11:47-51)

²⁹"Nshio unube ndu ezije ekemu me ndu Farisii! Unube ndu bu tuko-l'ẹhu-atuko-l'obu. Kele unu anoduje akpushi ulo l'ilu l'eka ndiche unu phe ligbaaru ndu ephe gbushiru, bu ndu mpfuchiru Chileke; bya ememakwapho eka e liru ndu pfulerekoto emema; asuje: ³⁰'Ome unu no ndu teke nna unu oche phe no; unu tege eyekwa eka l'egbushi ndu mpfuchiru Chileke.' ³¹Unu gude egube ono agba onwunu ama l'unu bupho unwu ndu gburu ndu mpfuchiru Chileke. ³²O du ree; unu yenu eka mefufu-a iphe, ndiche unu phe meru mephodoru unu. ³³Unube ejo agwo ono! Unube unwu, ogiji nwushiru ono! ?Unu e-mekwadu imagha nahu ga ta nma unu ikpe; kpuru unu ye l'oku-ali-maa? ³⁴Oo ya bu; unu huma le mu e-zi ndu mpfuchiru Chileke waa ndu mmamiphe; waa ndu ezije ekemu g'ephe byapfuta unu. Lime phe be o duru ndu ophu unu e-gbu egbugbu; duru ndu ophu unu a-kpopyabe loswebe; dukwarupho ndu ophu unu e-chi iphe l'ulo-ndzuko unube ndu Jiu; mekota phe ewere le mkpukpu le mkpukpu; ³⁵k'ophu o-tukoru unu l'ishi; mbu ochi ndu pfulerekoto, unu gbushiru le mgboko e -shi l'ochi Ebelu; nwata pfulerekoto; jasul'ochi Zakaraya; nwa Barakaya; onye unu gburu le mgbaka eze-ulo Chileke; waa oru-ngweja Chileke. ³⁶Su-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; l'iphemiphe ono bukotakwa l'ishi ogbo-a, no nta-a be aa-gwatakota ugwo iya go ha."

Jizosu yeru Jierusalemu obu
(Luk 13:34-35)

³⁷"Oowaa! Gube Jierusalemu! I tukoru ndu mpfuchiru Chileke egbushi; bya egude mkpuma atu-gbushi ndu e ziru g'ephe byapfuta ngu. Tekenteke be mu meru ge mu chikobe unwu ngu l'eka lanu ge nepfu-oku achikobeje unwu iya l'ime nkun iya-a; ophu i kwedu! ³⁸Huma ahuma; libe ngu be aa-gbagharu; lo dabyiru iphoro. ³⁹Ge mu karu unu; unu ta ahumabaekwa mu jasul teke unu a-su: 'Chileke goru onu-oma nu onye ono, gude epha Nnajiuphu abya ono.'"

Iphe, e-me teke ikpazu
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 ¹Tobudu iya bu; Jizosu bya eshi l'ime eze-ulo Chileke lufuta; o buru iya atugbushi. Ndu etsoje iya nu byapfuta iya g'ephe go-shikota iya eze-ulo Chileke ono l'ophu. ²Jizosu su phe: "?O kwa l'unu

hūmaru iphemiphe ono? Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ee-mechaa nwukpòshichaa iphemiphe ono enwukpòshi; mbụ k'òphu ọ tọ dudu g'ọ ka mma l'ọk mkpuma lanu, a-kpọ-pfuru l'eli nwibe iya.”

Iphe, bụ o -mechaa

mgboko abvụ

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³Jizọsu bya enyihu úbvú Olivu bya eje anọdu anọo l'eli iya. Ndu etsoje iya nụ byapfuta iya k'iche bya asụ iya: “?Bụkpoo teke ole bẹ iphemiphe-a, i pfuru-a l'e-mekpọo? Teme ?bụ gụnu a-buru iphe, ee-gude maru teke ịi-bya; waa teke mgboko a-bvụ?”

⁴Jizọsu yeeru pẹ ọnu sụ pẹ: “Ọo phọ g'unu leta onwunu ọnya g'ọ tọ dụ onye e-duswe unu ụzo. ⁵Kẹle ọ duru igwerigwe ndu a-zarụ ẹpha mu bya. Onye ọphu nonu l'ọo-sụ l'ọ kwa yẹbedua bụ Kéreshi ọbu. Ẹphe eshi l'ẹka ono duphua ndu dụ igwerigwe. ⁶Unu a-nọdu anụ ude ọgu ọphu aalwụ l'ẹka dụ ọnya; waa ọphu aalwụ l'ẹka dụ ntse; ọle g'obu te etsuka-hụkwa unu; noo l'iphemiphe ono mefutajekwa. Ọle teke mgboko a-bvụ teke erwukwa. ⁷Noo kẹle ọha yẹle ọha ibe iya a-nọdu alwụ ọgu; alị-eze yẹle alị-eze ibe iya a-nọdukwapo alwụ ọgu nkepẹ. Ejo ọkpa nri a-bya. Alị anmaa jijijiji l'ẹka dụ igwerigwe. ⁸Ọle iphemiphe ono dūepho g'ẹgube ime awatajẹ eme nwanyi k'òphúú-a.

⁹“Noo teke ẹphe a-kpuru unu jepfu ndu ọchi-ọha; eeme unu ewere; gbushia unu. Ọhamoha, nọ lẹ mgboko egude kẹle unu bụ nkemu kpọo unu ashị. ¹⁰Nokwaphọ teke ikpoto nemadzụ a-gbakuta azụ l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Chileke. Ẹphe edeaharu nwibe pẹ nụ g'e gbu; kpọo nwi-be pẹ ashị. ¹¹Igwerigwe ndu mpfuchiru a-bya lẹ mgboko-a bya anọdu epfu iphe, Chileke epfuduru; gude edepushi ndu dụ igwerigwe. ¹²Teme eshinu ẹjo-ipe a-kwata paa ẹka mebyikpọo apaa bẹ n-yemobu k'igwerigwe nemadzụ a-tokpoepo nwehu ejihu oyi eje. ¹³Obenu l'onye taru nshi jasụ l'ikpazu bẹ Chileke a-dzọta. ¹⁴Teme ozi-oma k'ẹka Chileke bụ eze-a; bẹ aa-sà àsàsà g'ọ dzuru mgboko mgburugburu; k'òphu ọhamoha l'ophu a-nụmadzuru iya. E -mechaa teke ono; mgboko abvụ.”

Ejo ahuma

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵“Sụ-a; unu a-humakwa ẹjo-ahuma-ọla-l'iswi ono, Danẹlu onye mpfuchiru pfuru unu opfu iya ono; l'ẹka ọ pfuru l'ẹka duru Chileke nsọ. Gẹ gube onye agụ iphe-a rikwaa ọriri iphe, ọ bụ. ¹⁶Unu -humae ya phọ; gẹ ndu nọ lẹ Jiudiya gbalakwaa lashia l'úbvú. ¹⁷G'onye nọ l'okpoku te ejeekwa abahu l'ulo lẹ ya eje ewota iphe, dụ l'ulo iya. ¹⁸Teme g'onye nọ l'egu te ejekwa ala unuphu je achita uwe iya. ¹⁹Aphụ a-tsokwaru unwanyi, dụ ime; mẹ unwanyi, nwa angukwadu era mbọku ono. ²⁰Ọo g'unu pfuru nụ Chileke g'agba ọso unu ta abụ l'udzumini;

ophu o bushiru l'eswe-atũta-unme. ²¹Kele teke ono be ejo oke iphe-ehuka, eteke adu-swee k'eshinu Chileke meru mgboko byasu nta-a l'a-du; ophu o byadu adubaa ozo. ²²Nnajiuphu -egbuduru teke iphe-ehuka ono mkpirikpu be o to dukwa nemadzu aaphodunu. Oke oo-gude iswi ehũ ndu o hotaru gbua ya mkpirikpu.

²³“O -rwua teke ono; o -duru onye suru unu lo wakwa Kereshi obu; ozo lo phukwa iya; unu te ekwekwa. ²⁴Kele ndu a-nodu adzushi uka su lephe bu Kereshi; ozo lephe bu ndu mpfuchiru Chileke; a-duchakwaa teke ono. Ephe a-nodu emegbaa iphe-ohumalenya, dugbaa biribiri. Iphe ono a-buchaaru gephe e-shi dephua ndiphe; mbu je akpaa le ndu Chileke hotaru; m'ephe -je l'adu ike. ²⁵Oke mu vuakwa uzo epfuru iya unu nta-a, o too meadaa.

²⁶“Oo ya bu; teke o nweru ndu suru unu g'unu lenu lo nokwa l'echiegu; unu te ejekwa aka ono. Ephe -su unu: lekwa lo nokwa l'ime mkpuru; unu te ekwekwa. ²⁷Kele o kwa g'ebemu-igwe akuje phoo; shi l'uzo enyanwu awawa lojaa akpaminigwe jasũ l'uzo enyanwu ariba-a bu ge Abubu-Ndiphe e-me mboku, oo-bya.

²⁸“O kwa aka odzu dabyiru be udele adojeru.”

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹E -mechaa; teke ejo iphe-ehuka ono bvuerupho be enyanwu e-jikputa; onwa echibuhu echichi; kpokpode eshi l'igwe dashihu; iphemiphe, no l'igwe anmawo anmawo lo-sweshihu. ³⁰Noo teke iphe-ohubama ke Abubu-Ndiphe e-geru egeru l'akpaminigwe. O buru teke ono be iphe, bu ohamoha, no le mgboko mgburugburu a-ra ejo ekwa; aka meji tofuru phe. Noo teke ephe a-huma Abubu-Ndiphe aka o no l'urwukpu shi l'igwe egbu nwĩnwii gude ike iya, paru aka abya. ³¹Aabya egbua eze opu ono, oo-gude zia unwu-ojozi-imigwe iya; ephe ejee l'iphu; jee l'azu; jee l'uzo ekutara; jee l'uzo ekicha; je akpaa l'eka igwe beru; ali beru; chikota ndu o hotaru.

Iphe, e gude oshi figu anwuta

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³²“Su-a; unu gude oshi figu nwuta iphe; kele oobujeru; o -mishiwaa bya erwua irwu ophuũ; laamaru lonanwu duwaa ntse. ³³Nokwapho g'owa-a du. Teke unu humaerupho iphemiphe ono; unu amaru lo nokpowaa ntse; mbu lo nowaa g'onu-oguzo. ³⁴Su-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; ogbo-a taa bvuebekwa; iphemiphe-a emekota. ³⁵Su-a; igwe a-bvukwa; ali abvu; obenu l'opfu, mu pfuru ta abyadu erebuhu ire erebuhu.

Mboku, oo-buru

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶“Obenu lo to dudu onye maru mboku, oo-buru; ozo teke iphe ono e-megbaa gedegede. Mbu l'unwu-ojozi, bu l'imigwe ta amakwa iya; ophu

Nwa Chileke l'onwiya amakwa iya. Onye maru iya nù buepho Chileke, bụ Nna nwekiya. ³⁷Ọ kwa g'ọ dū l'ogbo kẹ Nuwa phẹ teke ndiche ono bụ g'ọo-dū teke Abubu-Ndiphe l'a-bya. ³⁸Kele teke ndiche ono; teke utso, riru mgboko eteke agbadu; bẹ ẹphe shi nọdu eri angu; alu-phe nwanyi; eke-phe nwanyi; jasū mbọku, Nuwa bahuru l'eze ugbo; ³⁹ọphu ndiphe amadu iphe, akọ nū; jasū teke mini byaru atuko phẹ rikota. Nokwa g'ọo-dū teke Abubu-Ndiphe a-bya bụ ono. ⁴⁰Noo teke unwoke labo a-nọdu l'egu; aabya ezikota onye lanu haa onye ọphuu. ⁴¹Unwanyi labo a-nọdu atsū nri; aabya ezikota onye lanu haa onye lanu. ⁴²Ọo ya bụ; unu che nche; kele unu ta amadu mbọku, Nnajiuphu unu a-bya. ⁴³Ọle-a; unu makwarupho lẹ-a; Ọme oke, bu l'unuphu maru teke iphuru abya ibe iya mẹ ọ nwukwaru-a ẹnya; mẹ o to kwekwanu g'iphuru tsufua ọlo iya bata. ⁴⁴Ọo ya bụ; unubedua l'onwunu; unu kwabekwapho ẹnya; kele Abubu-Ndiphe l'a-bya teke unu te eledu ẹnya iya.”

Nwozi, e gude ire iya ẹka

(Luk 12:41-48)

⁴⁵“?Bụ onye bụ nwozi, e gude ire iya ẹka tẹme ọ buru onye kwaru ẹnya? Ọ bụ onye ono, nnajiuphu iya doberu l'unuphu g'ọ nujeru iya ndibe iya nri l'orwuberu iya. ⁴⁶Ehu-utso bẹ a goru nū nwozi ono mẹ ọ -buru lẹ nnajiuphu iya a-lwa bya ahuma l'oome iphe ono, e ziru iya ono. ⁴⁷Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; nnajiuphu ono e-wokwaru iphemiphe, o nweru enweru ye nwozi ono l'eka. ⁴⁸Obenu; teke ọ bụ nwozi ejo ọkpoma; ọ rija sū: 'Ha! Nnajiuphu mu anọakwaa ọdu'. ⁴⁹Ọ bya awata etsukashi ndu-ozī nwibe iya iphe; wata eri g'ọ dū iya; nguahaa mẹ; ẹphe lẹ ndu nggaga mẹ. ⁵⁰Nnajiuphu iya ono a-lwa mbọku, o too ledu ẹnya iya waa teke ọ to madu; ⁵¹bya agwaa ya ọchi; woru iya gwakobe lẹ ndu bụ tuko-l'ehu-atuko-l'obu. Noo ẹka nemadzu a-nọdu kwaa ejo ẹkwa; taa ikireze.”

Akọ akatikpo unwumboko iri

25 ¹“Eka Chileke bụ eze bẹ aa-duepho g'iphe, meru l'akọ akatikpo unwumboko iri, chitaru oroku phẹ gude jeshia onye jeru alu nwanyi ọphuu ndzuta. ²Umadzu ise l'unwumboko ono bụ ndu eswe; umadzu ise buru ndu kwaru ẹnya. ³Lẹ ndu eswe pho pataru oroku phẹ; ọphu ẹphe adudu manū, ẹphe wotafuru k'etsutsu. ⁴Ọle ndu ọphu kwaru ẹnya yeru manū l'iphe parū k'iche bya apakwarupho oroku phẹ. ⁵Onye ono, alu nwanyi ọphuu ono nọhaepho ọdu abyabya; mgbenya rweahaa phẹ. A nonya; mgbenya tushikota phẹ.

⁶“Abali keepho ẹbo; a rashia sū: 'Eeghee! Onye jeru alu nwanyi ọphuu ọbu alwaakwa-o! Unu lufuta bya eje iya ndzuta-o!' ⁷Tobudu iya bụ; unwumboko ono wulihukota bya emezichaa oroku phẹ. ⁸Ndu ọphu bụ ndu eswe pho sū ndu ọphuu, kwaru ẹnya pho: 'Unu menuru nwamanu

unu tadaru anyi jiko l'ọku anyìhuakwaa l'orọku anyi.' ⁹Ndu k'ono, kwaru ẹnya ono sù phẹ: '?Teke ọ tọ sùkwanu anyi l'unu-e? Unu jepfukwa ndu ere manù-ọku je akpata k'unu.' ¹⁰Ephe tųgbua jeshia ya akpata. Ọ bųru teke ono bẹ onye jeru alù nwanỳì ono byarwutaru; ndu ọphu jìkobewaru ẹka ejeje phọ tsoru iya; ephe bahu l'ùlo ẹka eeme ekele-nwanỳì ono l'enyashi ono. Ephe wùbaepho l'ùlo; e woru ọzo guchia.

¹¹"E mechaa tẹme ọmadzu ise ọphuu bya; bya asù: 'Nnajiuphu! Nnajiuphu! Gùhaaru anyi ọzo.' ¹²Nwoke ono sù phẹ: 'Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; mu ta amakwa onye unu bụ.' "

¹³Ọo ya bụ lẹ-a; unu chekwa nche; eshinu unu ta amadù mbọku, Abụbu-Ndiphe a-bya; ọphu unu amadù teke ọo-bųru.

Ètu ndu e yeru okpoga l'ẹka

(Luk 19:11-27)

¹⁴"L'ẹka Chileke bụ eze dọkwapho g'iphe, meru l'akọ nwoke lanù, gbẹshiru eje iphe-ọzo; bya ekua ndu-ozì iya bya eworu ẹku iya ye phẹ l'ẹka. ¹⁵Onye lanù bẹ ọ nùru ọkporo ẹkpa-ego ise; bya anù onye ọphuu ọkporo ẹkpa-ego labọ; bya anù onye k'ẹto ọkporo ẹkpa-ego lanù. Onyemonye bẹ ọ nùerupho gẹ nwoke nkiya beru. Ọ nuchaa phẹ iya; ọ bųru iya eje iphe-ọzo, ooje. ¹⁶Onye ọphu ọ nùru ọkporo ẹkpa-ego ise phọ tųgbuepho teke ono gude iya jeshia nghọ. O je egude iya gbaa nghọ rita urwu ọkporo ẹkpa-ego ise ọzo tukobe iya. ¹⁷Nokwaphọ g'onye ọphu a nùru ọkporo ẹkpa-ego labọ phọ meru. O jeru eritakwaphọ urwu ọkporo ẹkpa-ego labọ ọzo tukobe iya. ¹⁸O be l'onye ọphu nataru ọkporo ẹkpa lanù-a; ọ tųgbua je ebvua alì woru okpoga nnajiuphu iya ono libe.

¹⁹"Tọbudu iya bụ; a nọkpoe-pho-oo jasù: o be ujiku lanù; nnajiuphu ndu ono lwa g'ephe l'ephe gbazia okpoga ono. ²⁰Onye ọphu a nùru ọkporo ẹkpa-ego ise phọ byatashia bya egudekwaphọ ọkporo ẹkpa-ego ise ọzo bya asù: 'Nnajiuphu; iphe, ì nùru mu bụ ọkporo ẹkpa-ego ise. Wakwa ọkporo ẹkpa-ego ise ọzo, mu ritaru l'urwu tukobe iya baa.' ²¹Nnajiuphu iya sù iya: 'I meru ree! Ì bụ ọkpobe onye-ozì, e gude ire iya ẹka. Eshinu e gude ire ngu ẹka lẹ nwiphe, edzudu kaa bẹ mu e-me g'ì bųru onye-ishi l'iphe, parù ẹka. Ngwa; bya g'ẹhu tųko tsọo gù lẹ nnajiuphu ngu ọtso.' ²²Onye ọphuu, a nùru ọkporo ẹkpa-ego labọ phọ byakwa bya asù: 'Nnajiuphu; iphe, ì nùru mu bụ ọkporo ẹkpa-ego labọ. Wakwa ọkporo ẹkpa-ego labọ ọzo, mu ritaru l'urwu tukobe iya baa.' ²³Nnajiuphu iya ono sù iya: 'I meru ree. Ì bụ ọkpobe onye-ozì, e gude ire iya ẹka. Eshinu e gude ire ngu ẹka lẹ nwiphe, edzudu kaa bẹ mu e-me g'ì bųru onye-ishi l'iphe, parù ẹka. Ngwa; bya g'ẹhu tųko tsọo gù lẹ nnajiuphu ngu ọtso.'

²⁴Onye ọphu a nùru ọkporo ẹkpa-ego lanù phọ byakwa bya asù: 'Nnajiuphu; mu maru ngu ree; l'ì bụnukaru ejo nemadzù. Iiwotaje iphe l'ẹka ì kùduru iphe; tẹme ì nọdu ejeje ekpota iphe, ì ghaduru. ²⁵Noo g'ọ gude

ndzụ gụhu mu; mu woru ụkporo ẹkpa-ego ngu je elibe l'ali. Nggekwa iphe ngu.'

²⁶“Nnajiuphu iya ono sụ iya: ‘Lekwa gube iberezi iphe, arwuhu-a, ejo ọkpoma egbu egbugbu-a. Oo ngu pho maru le mu awotaje iphe l'eka mu akuduru iphe; teme mu nodu ekpotaje iphe, mu aghaduru. ²⁷I gege do-bekporo mu nu okpoga mu l'ulo nche okpoga; g'oo-buru mu -lwa mu eje ewota okpoga mu yee iphe, o tukoberu onwiya. ²⁸Ngwa; unu nata iya okpoga ono; woru nu onye pho, nweru ụkporo ẹkpa-ego iri pho. ²⁹Kele onyemonye, nweru nu be aa-nubakwa g'o nweru k'etsutsu iya. Obenu l'onye enwedu nu be aa-gbenu natafulenu nwophu o nweru.’ ³⁰‘Ngwa; unu kpata mkpokoro onye-ozii-a kpufu je eye l'eka gbakotaru tsukiribaa. Eka ono be nemadzu a-nodu kwaa ejo ekwa; taa ikireze.’ ”

Ikpe Ikpazu

³¹“Obenu le teke Abubu-Ndiphe a-nodu egbu nwiiinwii abya yee iphe, bukota unwu-ojozi-imigwe l'ophu be oo-nodu l'aba-eze iya, egbu nwiiinwii. ³²Teke ono be ndiphe mgburugburu e-dzukota l'iphu iya. L'obya eworu phe hoo g'onye eche aturu, l'ahoshije egbu l'eka aturu iya kuru; do-be phe iche iche-a. ³³L'obya achiru ndu ophu bu aturu dobe onwiya l'uzo ekutara; chiru ophu bu egbu dobe l'uzo ekicha. ³⁴Noo teke eze ono a-su ndu k'ono, no iya l'uzo ekutara ono: ‘Unu bya; unube ndu Nna mu goru onu-oma nu. Unu bya enweru mgboko ophuu ono, Chileke kwakobehawaruro unu e -shi teke o meru mgboko ono. ³⁵Kele egu guru mu; unu nu mu nri; mu ria. Egu mini gaa mu; unu chebe mu mini; mu ngaa. Mu buru mbyambya; unu dubata mu ibe unu. ³⁶Mu gbaru oto; unu nmabe mu iphe. Iphe mee mu; unu gbaaru mu mkpu. Mu jee mkporo; unu bya mu agbaphe.’

³⁷“Noo teke ndu pfuberekoto a-su iya: ‘Nnajiuphu; ?bu teke ole be anyi humaru ngu eka egu agu ngu; anyi nu ngu nri obu? Ozoo le mini agu ngu; anyi chebe ngu mini; i ngaa? ³⁸Teme ?bukpoo teke ole be anyi humaru ngu; i buru mbyambya; anyi dubata ngu ibe anyi? Ozoo li gba oto; anyi nmabe ngu iphe? ³⁹?bukpoo teke ole be anyi humaru ngu l'eka iphe eme ngu; ozoo li no l'oka mkporo; anyi gbaaru ngu mkpu?’ ⁴⁰Noo teke eze e-yeru phe onu su phe: ‘Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; eshinu unu mekpowaru iya m'obeta o buru onye lanu, enya kachaa alwalwa l'unwunna mu-a be buakwaa mbedua be unu meru iya.’

⁴¹“Noo teke oo-bya asu ndu ophu no iya l'uzo ekicha: ‘Unu lufu mu l'iphu; unube ndu Chileke turu onu. Unu wuba l'oku ono, e-nwu gidigidi jaduru ono, bu iya bu eka Chileke meru doberu Obutuswe yee unwu-ojozi iya ono. ⁴²Kele egu guru mu; ophu unu anuduru mu nri. Egu mini gaa mu; ophu unu echebeduru mu mini. ⁴³Mu buru mbyambya; ophu unu edubataduru mu ibe unu. Mu gbaru oto; ophu o dudu iphe, unu nmaberu mu. Iphe mee mu; teme mu noo l'oka mkporo; ophu

unu agbajeduru mu mkpu.’⁴⁴ Noo teke ephe e-yekwapho onu su: ‘Nnajiuphu; ?bu teke ole be anyi humajekpooru ngu eka egu agu ngu; ozoo eka egu mini agu ngu; ozoo eka i bu mbyambya; ozoo eka i gba oto; ozoo l’eka iphe eme ngu; ozoo l’eka i no l’oka mkporo; ophu anyi eyeduru ngu eka?’⁴⁵ Noo teke o-su phe: ‘Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; eshinu unu te emeduru iya g’o ka mma l’oo onye lanu, enya kachaa alwalwa l’ime ndu-a be unu te emekwaru mu iya.’⁴⁶ Oo ya bu; ephe eje anodu l’eka ephe a-nodu eje iphe-ehuka mkpurumkpuru jasu le tuutuutuu le mijimiimii. Obenu le ndu ophu bu ndu pfuberekoto e-je l’eka ephe e-nweru ndzu ojeje.”

Ndu-ishi achi idzu egbu Jizosu

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jion 11:45-53)

26 ¹Tobudu iya bu; Jizosu pfughechaepho iphemiphe, oopfu; bya asu ndu etsoje iya nu: ²“Ophu unu maru bu lo ghudufuwaru-a abali labo; obo Ojehata erwua. Noo teke ee-deru Abubu-Ndiphe ye g’a kpopyabe loswebe.”

³Tobudu iya bu; ndu-ishi uke Chileke waa ndu bu ogerenya mkpukpu bya edzukobe l’okpoku ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke. Onye ono be epha iya bu Kayafasu. ⁴Ephe noo ndzuko su l’ephe e-gude Jizosu le mpya woru gbua. ⁵Ole ephe suru lo to buduru nta-a, aabo iphe-a; a -nonyaa utsu daa l’eka oha no.

Aawu Jizosu manu, eshi mkpo le Betani

(Mak 14:3-9; Jion 12:1-8)

⁶O be ge Jizosu jeru Betani; o je anodu l’ibe Sayimonu, onye ekpenta mejeru pho. ⁷Noo ya; nwanyi lanu gudeepho mgbere, ama ntumatu bata ge Jizosu gude nri l’eka eri. Mgbere ono be manu, eshi mkpo, du iya nu kwatakpooru ere ire shii. Nwanyi ono bya eworu manu ono wua Jizosu l’ishi. ⁸Ndu etsoje iya nu humae ya pho; ehu ghuaaha phe egu. Ephe su: “?Bu ke gunu be e gude emebyishi eguru manu owa-a? ⁹Kele manu-a suru gee-reta iya iphe, paru eka woru keshiaru ndu akpa nri.”

¹⁰Jizosu maerupho lonoo iphe, ephe epfu bya asu: “?Bu gunu meru g’o gude unu nodu epfuchi nwanyi ono nchi? ?Unu ta amadu l’oo okpobe iphe be o meru mu egube ono? ¹¹Ndu akpa nri be unu l’ephe ano tekenteke; obenu le mbedua ta abudu tekenteke be mu l’unu a-nodu. ¹²Liphe, meru iphe, o wuru mu manu-a bu g’o shi nta-a kwakobeta mu m’obvu m’oku, ee-li mu. ¹³Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, bukpo ekameka, a saru ozi-oma-a le mgboko-a mgburugburu be aa-kojee-kwapho ako iphe-a, nwanyi-a meru-a; gudeje nyata nwanyi-a.”

Jiudasu eederu Jizosu eye l’eka ndu Jiu

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴Tobudu iya bu; Jiudasu Isukariyotu, bu onye lanu l’ime umadzu iri l’ebo ono, etsoje Jizosu ono bya atugbua jepfushia ndu-ishi uke Chileke;

15 je asụ p̄hẹ: “?Bụ ḡunu bẹ unu a-nụ mu gẹ mu deru iya ye unu l'ẹka?”
 Ẹp̄he p̄f̄ua ya ụkporo pangu lẹ pangu iri. 16 O shīp̄ho teke ono wata achọ
 teke gbaru gẹ ya deru Jizọsu ye p̄hẹ l'ẹka.

Nri-enyashi Ikpazụ

(Mak 14:12-26; Luk 22:7-23; Jīon 13:21-30; 1K̄or 11:23-25)

17 O rwua l'eswe, abahụ l'ọbo-iphe, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko ono;
 ndu etsoje Jizọsu byapfuta iya bya asụ iya: “?Bụ awe bẹ ọ dū ngu g'anyi
 doziaru ngu g'ị nọdu ria nri ọbo Ojẹghata ọbu?”

18 Ọ sụ: “Unu bahụ l'ime Jierúsalem. O nweru nwoke lanụ, unu e-je-
 p̄fu je asụ iya lẹ O-zì-iphe s̄ru; l'ọ ruwaru iya l'alala. Gẹ ya nọdunu l'ibe
 ngu ria nri ọbo-iphe ono yee ndu etsoje iya nụ.”

19 Ndu etsoje iya nụ ono je emee gẹ Jizọsu ziru p̄hẹ. Ẹp̄he nọdu l'ẹka
 ono kwakọbeahaa nri ọbo Ojẹghata ono.

20 O be l'ụzenyashi; Jizọsu yele ụmadzu iri l'ẹbo ono je anọdu kwabẹ
 k'eri nri ono. 21 Ẹp̄he rijēp̄ho nri ono; ọ sụ p̄hẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya
 unu tororo; ọ kwa onye lanụ lẹ g'unu nọ l'ẹka-a bẹ l'e-deru mu ye l'ẹka
 ndu achọ ishi mu.”

22 Ọ kwata rwua p̄hẹ l'ẹhu; aphụ ji p̄hẹ obu. Ẹp̄he j̄jahaa ya nanụ nanụ
 sụ: “Nnajiup̄hu; ?bụ mbẹdua tọo mbẹdua?”

23 Ọ sụ p̄hẹ: “Ọo onye mu l'iya eye ẹka l'ochi lanụ-a bụ onye ọbu, e-deru
 mu ye ọbu. 24 Abụbu-Ndiphe l'a-lakwa g'e deru iya l'ẹkwo-op̄fu Chileke.
 Ọle aphụ a-tsọru onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abụbu-Ndiphe ye l'ẹka
 ndu achọ ishi iya ono. O gogo kakwaru onye ono ree ọme a ta nwụduru
 iya ilile.”

25 Jiudasu-a, l'e-mechaa deru iya ye-a sụ iya: “Ọnyibe; ?bụ mbẹdua
 tọo?” Jizọsu sụ iya: “Ọoekwa ngu p̄họ bẹ o shi l'ọnu.”

26 Ẹp̄he gudekwadụ nri ono eri; Jizọsu bya ewota buredi bya ekele Chi-
 leke ekele; bya eworu iya n̄gbaa ndu etsoje iya nụ; bya asụ p̄hẹ: “Unu
 gẹe ria. Ọwa-a bụ ogwẹhu mu.”

27 Ọ byakwa apata okoro, mee dū bya ekelekwaphọ Chileke ekele bya
 eworu iya nụ ndu etsoje iya nụ bya asụ p̄hẹ: “Unu ngụ-dzuru iya g'unu
 ha. 28 Kele ọwa-a bụ mee mu, egude agba ọgbandzu ọp̄húú; mee a gba-
 sh̄iru l'iswi ẹhu igwe ọha; k'ophu Chileke a-guru p̄hẹ nv̄ l'iphe-eji. 29 Ọle
 iphe, mu a-karụ unu bụ; mu ta abyakwa angubaa mee, shi l'akpuru vayi-
 nu jasuru mbọku ono, mu l'unu a-ngụ k'ọp̄húú l'ẹka Nna mu bụ eze.”

30 Ẹp̄he kwechaa ebvu, e gude aja Chileke ajaja; bya ejeshia l'úbvú Olivu.

Pȳita a-gọ lẹ ya ta amadụ Jizọsu

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jīon 13:36-38)

31 A n̄onyaa; Jizọsu sụ p̄hẹ: G'unu hakọta bẹ e-mechakwaa hakọta mu
 gbalaa l'enyashi-a; g'e deru iya l'ẹkwo-op̄fu Chileke. Kele e dekwaru sụ:

“Mu e-chigbu onye eche aturu; g'ikpoto aturu ono agbakashihu.”³² Olee teke e meerupho ge mu shi l'onwu teta dzuru ndzu be mu e-vukwaru unu uzo jerwua Galili.”

³³Pyita su iya: “Onyemonye -jekpoo agbalakota paru ngu haa be ephe a-hakwa ngu-a; o kwa le mbedua ta ayikwa haa ngu.”

³⁴Jizosu su iya: “Ge mu gbukwaaru ngu iya tororo; lenyashi ntanu-a be oke-oku nchi-abohu -bya ara ora; be i goakwaru ego ugbo eto su li ti madu mu.”

³⁵Pyita su iya: “O betakpoo mu le ngu je a-tuko laa; mu ta abyakwa asu le mu ta amadu ngu.” Ndu etsoje Jizosu ndu ophuu tuko pfudzuru nno.

**Jizosu epfu anu Chileke
le mgbabu Getusemeni
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)**

³⁶Tobudu iya bu; Jizosu yele ndu etsoje iya nu swiru bya abyarwuta l'eka eekuje Getusemeni. E rwua aka ono; o su ndu etsoje iya nu: “Unu nodukwa anoo l'eka-a ge mu jeriberu l'eka pho je epfuru nu Chileke.”³⁷ O bya eduta Pyita yee unwu Zebedi ephebebo; ephe swiru tugbua. Aphu ji iya obu; meji nodu etsue ya pho pharamu pharamu.³⁸ O su phe: “Ha; egube owa! Meji akukwa mu pho photophoto; mbu le meji abyaakwa ma atofu. Unu nodukwa l'eka-a ge mu l'unu tuko chee nche.”

³⁹O kpriberu nwanshi; bya adaa bube iphu l'ali pfuru nu Chileke su: “Nna mu; o -buru l'ii-mekotakpoo ya; manuru g'ii-me nafu mu okoro-a ge mu ta angu iphe, du iya nu. Ole o kwa g'o to bukwa iphe, du mu l'uche l'e-me. O kwa g'o bukwaru iphe, du gubedua l'uche l'e-me.”

⁴⁰O gbeshi jepfu Pyita phe-a, ephe l'iya swi-a. O jeshia; ephe nodu ekuwaa mgbenya. O su Pyita: “?Bu gunu be unu eme egube ono? ?Unu ta adudu ike nwuru enya ge mu l'unu noo m'obeta o buru awa lanu? ⁴¹Unu nwuru enya; pfuru nu Chileke g'o to kwe g'unu nmalahu l'ohutama. Maa nemadzu be o nodujekpokwa evushi evuvu ike; obenu le nemadzu l'onwiya be ike adudu.”

⁴²O tugbukwaa k'ugbo ebo bya ejekwa awata epfu anu Chileke su: “O shita mu su gube Nna mu; o -buru l'o to dudedu g'ii-shi nafu mu iphe, du l'okoro-a; gbahalepho le mu ngufutaje iya be o dukwaa ree; o kwa g'o mee g'o du ngu l'uche.”⁴³ O bya alwaphutakwa azu byatashikwa; ephe nodu ekukwapho mgbenya; kele mgbenya jiru phe enya ejiji.

⁴⁴O pakwaru phe haa bya atugbua ozo bya eje epfuru nu Chileke k'ugbo eto; pfukwapho iphe, o pfuhawaru.⁴⁵ O mechaa; bya abyapfuta ndu ono, ephe l'iya swi ono; bya asu phe: “?Unu nokpoepho le mgbenya

g'unu nọ iya? ?Unu nọkpokwadia lẹ nwa atuta unme unu oḅu? Unu lekwa l'o ruwakwaru. Abubu-Ndiphe bẹ e deakwaru ye l'ẹka ndu iphe-ẹji. ⁴⁶Unu gbeshikwa g'anyi je. O kwa onye deru mu ye nọ oḅu abya nọ pho."

Egude Jizosu

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jiḡon 18:3-12)

⁴⁷Tobudu iya bu; Jizosu kpukwaduru-a opfu l'onu; Jiudasu-a, bu onye yikwaa l'umadzu iri l'ẹbo pho-a buru phereketeke; yele igwe oha swiwaru. Eḡphe pagbaarḡ mma mekpoo mgboro. Ndu ziru phe nọ buru ndu-ishi uke Chileke waa ndu bu ogerenya ndu Jiu. ⁴⁸Onye ono, deru iya ye onoya pfuwaru phe iphe, ya e-me g'ẹphe gude maru onye ophu o bu. O sḡhawaru phe l'oo onye ono, ya e-jepfu je etsutsua onu ono bu onye eḡphe e-gude.

⁴⁹Jiudasu jeepho phaa byapfuta Jizosu bya ekele iya ekele sḡ iya: "Onyibe! ?I dḡpho?" bya etsutsua ya onu l'asha.

⁵⁰Jizosu sḡ iya: "Ishikomu; jero emee iphe, i byaru." Ndu ono bya bya azopyabe Jizosu; gudeshia ya ike. ⁵¹Tobudu iya bu; onye lanu lẹ ndu ono, eḡphe lẹ Jizosu shi nodu ono yeepho ẹka mḡa mma iya swaramu; gbua nwokoro onye-ishi ndu-ishi uke Chileke; pafu iya nchi. ⁵²Jizosu sḡ iya: "Mi-phu mma ngu azu l'obo iya; kele onyemonye, bu o-gbu-mma l'a-la lẹ mma. ⁵³Too ?i dobesu lẹ mu taa dudu ike asu Nna mu nta-a g'o dzoo mu; mbu l'oo ye unubuku unwu-ojosi-imigwe egwegwa g'ẹphe bya nta-a? ⁵⁴Ole; ?denukwanu g'oo-shi vu; mbu iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke, bu iya suru l'iphe-a, eme nu-a mefutaje g'oome-a?"

⁵⁵Noo teke Jizosu suru ikpoto ndu byaru iya egude: "?Unu chigbaa mma; chiru mgboro abya mu egude? ?Mu bu onye ana nfu? Mu l'unu shikwa anoduje mboku-mboku leze-ulo Chileke; ẹka mu ezi unu iphe; ophu unu egudekpodaaru mu. ⁵⁶Ole iphemiphe-a mewaru k'ophu iphe, ndu mpfuchiru Chileke deru l'ekwo-opfu Chileke aa-vufutakota g'ẹphe pfuru iya."

Ndu etsoje iya nu g'ẹphe ha paru iya haa; gbakashihu.

Jizosu l'iphu ndu-ikpe

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Jiḡon 18:13-14,19-24)

⁵⁷Ndu guderu Jizosu kputa iya kpuru tugbaa jeshia ibe onye bu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke. Epha onye ono bu Kayafasu. O buru l'eka ono bẹ ndu ezije ekemu me ndu bu ogerenya dzukotahawaru. ⁵⁸Pyita gbẹ uzenya etso iya azu azu jasḡ eḡphe bahḡ ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono. O bya abahḡ bya eje ano-kube ndu nche; chiru enya ye ge ya humakpoo iphe, a-buru ishi iya. ⁵⁹Ndu-ishi uke Chileke me ndu ogbo-ikpe l'ophu choahaa ibo, eḡphe e-bo Jizosu; g'ee-shi g'ee-kpee ya mpfugbu. ⁶⁰Ophu o dudu iphe, eḡphe humaru, bu iphe, o meru; l'eka a gbekwa du igwe agba iya ekebe eregede. A nonyaa; umadzu ebo bya ⁶¹bya asu: "O

kwa nwoke-a sūru lẹ ya a-dū ike mebyishia eze-ulo Chileke; ya akpukwaa ya l'ime abali ẹto-a.”

⁶²Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono gbalihu bya asū iya: “?Ti yedu ọnu l'iphe, bụ ekebe ọwa-a, ephe agbagbaa ngu-a?” ⁶³Ọphu Jizọsu epfuduru opfu. Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono sū iya: “Pfikwaa mele Chileke, dzū ndzū. ?Bū ngu bụ Kéreshi ọbu? Mbū Onye-Ndzọta ono, Chileke kweru ukwe iya-a. ?Bū ngu bụ Nwa Chileke ọbu?”

⁶⁴Jizọsu sū iya: “Ọoekwa ngu pho bẹ o shi l'ọnu. Ọ l'ọo gẹ mu gbukwaa iya unu tororo; nta-a bẹ unu a-huma Abubu-Ndiphe l'ẹka ọ nọ l'ẹkutara Chileke, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike. Teme e -mechaa bẹ unu a-humakwa iya pho l'ẹka ọ nọ l'urwukpu shi l'igwe abya.”

⁶⁵Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono woru uwe kẹ yẹbedua bụ onye-ishi-a zijaa sū: “Nwoke-a pfubyiakwaru Chileke nta-a. ?Bubahunaa ekebe gunu ọzo bẹ anyi achokwadu? Unu nūmawaru-a epfubiyi, oopfubiyishi Chileke. ⁶⁶?Bū gunu bụ ikpe unu nta-a?”

Ephe tuko wua ọnu nanu sū: “Iphe, gbaru iya nū bụ onwu!”

⁶⁷Noo teke ephe wataru iya avu ọnu-mini l'iphu; chiahaa ya iphe; ndu echi iya ẹka lẹ nchi sū iya: ⁶⁸“Gube ọphu sūru l'ị bụ Kéreshi ọbu; pfunaa mpfuchiru ọbu; kọo onye chiru ngu iphe ono.”

Pyita ago lẹ ya ta amadu Jizosu

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jion 18:15-18,25-27)

⁶⁹Gẹ Pyita nọ l'etezi l'ulo-ikpe ono; bẹ nwamgboko, yee nemadzu bu byapfuta-ru iya bya asū iya: “Gubedua yikwa-a lẹ ndu etsoje nwophu Galili-a, bụ Jizosu-a.”

⁷⁰Pyita nodu ledzudzu-oha l'ẹka ono goo ego sū: “Ha! Mu ta amakwa iphe, iipfu.” ⁷¹Pyita gbeshiepho l'ẹka ono tugbua je anodu l'onu-oguzo. Nwamgboko ọzo, yee nemadzu bukwapho ebubu humakwa iya bya asū ndu nọ l'ẹka ono: “Nwoke-a bẹ yikwa lẹ ndu etsoje Jizosu; mbū nwophu Nazaretu.”

⁷²Pyita gokwaapho ego ọzo buta angu ria sū: “Mu ta amakwa nwoke ono.”

⁷³A noepho nwanshii; ndu pfugbaaru lẹ mgboru ẹka ono bya bya asū Pyita: “Ta agoshi ego l'ị yichaa ya-a; olu-opfu ngu gbawaru ngu ama.”

⁷⁴Ọ wata eri angu sū gẹ Chileke gbukwaa ya ilu me ọ -budu ire-lanu bẹ ya epfu-a. Sū: “Mu ta amakwa onye ono, unu epfu opfu iya ono.”

Teke onokwapho oke-oku nchi-abohu raa ọrà. ⁷⁵Noo ya bụ; Pyita nyata opfu, Jizosu pfuru sū: “Oke-oku nchi-abohu -bya ara ọrà; bẹ ị goakwaru ego ugbo ẹto l'ị ti madu onye mu bụ.” Ọ tugbua lufu je anodu raahaa ẹkwa arashi iya ike.

A kpọ Jizosu akpupfu Payileti

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jion 18:28-32)

27 ¹Nchi bohuepho; ndu-ishi uke Chileke l'ophu me ndu bụ ogere-nya ndu Jiu bya achia idzu g'ephe gbua Jizosu. ²Ephe kee Jizosu egbu; kputa iya kpuru jeye nnajioha, bụ Payileti l'ẹka.

Anwūhu Jiudasu*(Ndu 1:18-19)*

³Jiudasu-a, bụ iya deru Jizọsu ye-a hūmaepho l'e kperu Jizọsu mpfugbu; izimanu lwa iya azu. O chita ukporo pangu le pangu iri ono chiphu azu je achiru nu ndu-ishi uke Chileke waa ndu bu ogerenya ono su phe: ⁴“Mu meakwaru iphe-eji. O kwa onye adudu iphe, o meru be mu deru nu g'e gbua ono.”

Ephe su iya: “?Bu onye akpa ngu ishi iya ono? Tobudu g'i jwaro amaru g'ii-me iya.”

⁵Jiudasu chiru okpoga ono ghakaa leze-ulo Chileke; o buru iya atugbu je eworu onwiya swi-gbua.

⁶Ndu-ishi uke Chileke bya ewota okpoga ono bya asu: “Okpoga-a ta abukwa iphe, ee-yekobe l'okpoga Chileke eshinu o bu aswa mee ishi nemadzu.” ⁷Tobudu iya bu; ephe chia idzu wota okpoga ono je azu onye akpuje ite ali; woru ali ono mee ali aka ee-ije nlwamula. ⁸Noo ya bu; e kuahaa ali ono egu-mee jasun nana-a.

⁹Noo ya bu; iphe, onye mpfuchiru, bu Jieremaya pfuru je avua, bu iphe, suru: “Ephe chita ukporo pangu le pangu iri ono, bu aswa, unwu izurelu kwetaru l'ephe a-pfu l'ishi mu ono; ¹⁰je azu okpu-ite ali, bu iya bu ge Nnajiuphu pfuru iya ya.”^x

Payileti aji Jizosu aji*(Mak 15:1-5; Luk 23:3-5; Jion 18:33-38)*

¹¹Jizosu bya apfuru l'iphu nnajioha obu. Nnajioha bya ajia ya su: “?Bu ngu bu Eze ndu Jiu?”

Jizosu su iya: “Oekwa ngu pho be o shi l'onu.” ¹²Ndu-ishi uke Chileke me ndu bu ogerenya wata epfushi igwerigwe iphe, du eji, ephe suru l'o meru; ophu Jizosu epfuduru opfu yeru phe.

¹³Payileti su iya: “?O kwa li numaru igwerigwe iphe, ephe epfugbaa l'i meshiru?”

¹⁴Ophu o yeduru iya onu; mbu g'o ka mma l'oo olu-opfu lanu; mbu o kwata du nnajioha ono okpobe biribiri.

Eekpe Jizosu mpfugbu*(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jion 18:39—19:16)*

¹⁵Noo ya; o buwaa omelali phe l'anodu abo Obo Ojehata ono be nnajioha ahajeru phe onye mkporo lanu g'o la; mbu onye ephe sukpoerupho g'o haaru phe. ¹⁶Teke ono; o duru nwoke, a maru amaru, no mkporo; epa iya bu Barbasu. ¹⁷Tobudu iya bu; ephe dzukobeepho l'eka lanu;

x 27:10 Gūnaa Zek 11:12,13.

Payileti sù phẹ: “?Bù onye ole bẹ ọ dū unu gẹ mu haarū unu g'ọ la? ?Bù Barabasu; tọo Jizọsu onye eekuje Kéreshi?”¹⁸ Kẹle ọ mawaru l'ọo ẹnaya-pfūrufuru bẹ ndu-ishi uke Chileke gude kpūtaru iya Jizọsu.

¹⁹Payileti nọdukwadua l'ulo-ikpe ono; nyee ya zia g'a bya asù iya g'ọ tọ dukwa iphe, oo-me nwoke ono, pfuberekoto ono; kẹle ya rwọkwaru nrwọ l'enyashi jee iphe-ẹhuka, parū ẹka l'opfu ẹhu iya.

²⁰Tọbudu iya bụ; ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu bụ ọgerenya ono kwa-ru ikpoto ndu ono ye g'ẹphe sù g'a haarū phẹ Barabasu; megbua Jizọsu. ²¹Nnajiọha ono bya ajikwa phẹ ọzo sù: “?Bù onye ole l'ime ụmadzu ẹbo-a bẹ ọ dū unu gẹ mu haarū unu g'ọ la?” Ẹphe tụa ụzu sù: “Barabasu.”

²²Payileti sù phẹ: “?Unu sùkwanuru gẹ mu me Jizọsu; onye eeku Kéreshi gunu?” Ẹphe tũko wụa ọnu nanu sù: “Pfu-gbua ya!”

²³Ọ sù phẹ: “?K'ishi gunu? ?Bù gunu bụ ẹjo-iphe, o meru?” Ẹphe kaba-kpọo ya nù arashi ike sù: “Pfu-gbua ya!”

²⁴Tọbudu iya bụ; Payileti nonyaa; bya amaru l'ọ tọ dudu iphe, ya epfuta iya; l'ọ chia ụtsú abya adada; o kuta mini kwọo onwiya ẹka l'iphu ikpoto ndu ono sù: “Ẹka mu ta adukwa l'ochi nwoke-a. Ọ kwa unu maru g'unu e-me iya.”

²⁵Ikpoto ndu ono tũko tụa ụzu sù: “G'ochi iya tukoru anyi l'ishi mẹ l'ishi unwu anyi.”

²⁶Tọbudu iya bụ; o woru Barabasu haarū phẹ sù g'ọ la; bya asù g'e chia Jizọsu iphe. E chichaa ya iphe; ọ kpuru iya nù g'e je akpopyabe iya l'oswebe.

Ndu ojogu eme Jizọsu sukusuku

(Mak 15:16-20; Jiọn 19:2-3)

²⁷Tọbudu iya bụ; ndu ojogu kẹ nnajiọha ono duru Jizọsu bahù l'ulo-ikpe nnajiọha; bya ekukọo ndu ojogu nwibe phẹ g'ẹphe ha. ²⁸Ẹphe yeshia ya uwe iya bya achita uwe kpowula-kpowula uswe yee ya. ²⁹Ẹphe bya egude obvu kpa okpu-eze woru kpube iya; bya aparu mgboro dẹe ya l'ekutara. Ẹphe bya egbushiru iya ikpere l'iphu wata iya eme sukusuku sù iya: “Ndzụ dukwa ngu! Eze ndu Jiu.” ³⁰Ẹphe avua ya ọnu-mini; bya eworu mgboro ono emoje iya l'ishi. ³¹Ẹphe meghechaa ya sukusuku ono; bya eyefu iya kpowula-kpowula uwe ono; bya eyee ya uwe iya; bya akpuru iya jeshia apfugbu.

Aapfugbu Jizọsu

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jiọn 19:17-27)

³²Ẹphe wufutashia bya ahuma onye Sayirini, epha iya bụ Sayimonu. Ẹphe kebuta iya sù g'o vutabude Jizọsu oswebe iya ono. ³³Ẹphe byarwu-taephọ ẹka aza Gologota, bụ iya bụ okpokoro ishi; ³⁴ẹphe woru mẹe, a

gwaru ɔbvu, atso ilu; nu Jizosu g'ɔ ngua; g'iphe te eme iya ehuka shii. O tsue ya pho onu; ophu o kweedu iya angungu.

³⁵ Ephe kpopyabe iya l'oswebe l'eka ono bya atua ido gude kee uwe iya. Ono mee o vua mbu iphe ono, ndu mpfuchiru pfuru su: "Ephe woru uwe mu keeru onwophe. O rwua l'uwe mu eyeje l'ime ehuh ephe tɔaru iya ido." ³⁶ Ephe mecha; bya anoshia wata iya eche nche. ³⁷ E dee iphe ono, ephe suru l'o meru ono pfube l'oswebe ono. Iphe, e deru bu: "Owa-a bu Jizosu; Eze ndu Jiu." ³⁸ E wokwarupho umadzu labo, ana nfu; kpopyabekwapho yee ya l'eka ono; onye ophuu nodu l'uzo ekutara iya; onye ophuu nodu l'uzo ekicha iya.

³⁹ Ndu aghata aghata nodu epfubyishi Jizosu; ekweru iya une asuje iya: ⁴⁰ "?To bunu ngu-a bu nwophu suru l'ii-nwukposhi eze-ulo Chileke gude ujiku eto kpukwaa ya-a? Dzɔnaa onwongu me o -buru ngu-a bu Nwa Chileke obu. Shinu l'oswebe ono nyifuta!"

⁴¹ Ndu-ishi uke Chileke me ndu ezije ekemu me ndu bu ogerenya nodu epfuru iya kwaphu kwaphu su: ⁴² "O dzoru ndu ozo; ophu o duedunu ike dzoo onwiya. O -buru eze ndu Izurelu; g'o shinu l'oswebe l'eka ono nyizeta g'anyi ekweta l'o bu iya bu Kereshi obu. ⁴³ O suru l'oo Chileke be ya ma; le ya bu Nwa Chileke; ngwa; ge Chileke dzɔnaa ya nta-a me o -buru l'o du Chileke ree."

⁴⁴ Umadzu ebo ono, anaje nfu ono, a tukoru ephe l'iya kpopyabe l'oswebe pho nodu akokwa iya pho egube onu ono.

Anwuhu Jizosu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jion 19:28-30)

⁴⁵ Tobudu iya bu; enyanwu keerupho l'ishi; nchi jihu l'alɔ ono; noo gbiriri jasɔ lenyanwu agbuze. ⁴⁶ Enyanwu gbuzeeppo; Jizosu chishia mkpu ike su: "Elayi! Elayi! ?Lema sabakutani?" Bu iya bu: "Chileke mu! Chileke mu! ?Bu gunu be o gude i haa mu nkɔnyi mu?"

⁴⁷ Ndu haru pfuru l'eka ono numa iya su: "Nwoke ono ekukwa Elayijia." ⁴⁸ Onye lanu gbagbueppo teke ono teke ono je ewota asancha ophu amije mini woru gwoo le mee-veniga, woru tsebe l'oshi, du ogologo woru nu iya g'ɔ ngua. ⁴⁹ Ndu ophuu su: "Unu gebewaro g'anyi maru ?Elayijia l'a-bya bya adzoo ya?"

⁵⁰ Jizosu bya echishia mkpu ike ozo bya atubuhu unme.

⁵¹ Noo ya; ekwa egbobutaje enya eka aagwaje Chileke, no l'ime eze-ulo Chileke ono shieppo l'ishi gbaepo ke tararaa jasɔ l'alɔ gbajahɔ ebo. Alɔ nmakota jijijijii; oke mkpuma gbawashihu. ⁵² Iphe, bu ilu ghekotaru onu. Igwerigwe ndu du nso, bu ndu nwuhuhawaru anwuhu tuko shi l'onwu tetagbaa dzuru ndu. ⁵³ Ephe shigbaa l'ime ilu ono lufuta. Jizosu shieppo l'onwu teta dzuru ndu; ephe wuba le Jierusalemu. A du igwerigwe huma phe.

⁵⁴Tɔ̀budu iya bụ; onye-ishi ndu ojoḡu ndu Romu waa ndu ojoḡu iya, ɛphe l'iya p̄furu eche Jizos̄u nche-a; t̄uko ts̄uhu ebvu g'ɛphe h̄umaeru pho al̄i-ɔnma-jijijiji ono waa iphemiphe, mekoṭaru n̄u. ɛphe s̄u: “?Unu maru-a l̄e nwoke-a bukwa Nwa Chileke eviya.”

⁵⁵Ọ d̄uru ikpoto ɔnwanyi, k̄uru ɔzenya ele ɛnya g'ɛphe maru iphe, eme n̄u. ɔnwanyi ono shi l̄e Ḡalili t̄ota Jizos̄u; ejeru iya ozi. ⁵⁶Meri onye Magudala ȳi l'ɔnwanyi ono. Meri ɔphu nw̄uru Jiemusu; nw̄ua Jiós̄efu ȳiru iya; waa ne ɔnwu Zebedi.

Elili Jizos̄u

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jiɔn 19:38-42)

⁵⁷Ọ be l'ɔzenyashi; nwoke oke amad̄u lan̄u, shi l̄e Arimatiya bya; ɛpha iya b̄u Jiós̄efu. Ȳebdua l'onwiya ȳikwa l'onye etsoje Jizos̄u. ⁵⁸Nwoke ono bya ejepfu Paȳileti je arwōo ya g'a haar̄u iya odzu Jizos̄u ḡe ya lia. Paȳileti s̄u g'a p̄ee ya ya. ⁵⁹Tɔ̀budu iya b̄u; Jiós̄efu bya eje apazeta odzu ɔbu bya egude ɛkwa ɔchaa, inyi ad̄udu gude kwaa ya. ⁶⁰Ọ bya eje eworu iya nyebe l'ilu k̄e ȳebe Jiós̄efu; ilu, ɔ t̄uru k'ɔph̄uú. Ilu ono b̄e ɔ t̄uru l̄e mkpuma, ha shii. Ọ bya eswita oke mkpuma swichia ɔnu ilu ɔbu; ɔ buru iya at̄ugbu. ⁶¹Meri onye Magudala m̄e Meri ɔphunapho n̄odukwapho l'ɛka ono. ɛphe t̄uko n̄odugbaa an̄o l'ɛka ono gha iphu l'ilu ɔbu.

Eche nche l'ilu Jizos̄u

⁶²Ọ be l̄e nchitab̄ohu iya, b̄u iya b̄u mb̄oku at̄uta unme; ndu-ishi uke Chileke m̄e ndu F̄arisii bya edzuk̄obe jepfu Paȳileti ⁶³je as̄u iya: “Nnajiuphu; anyi nyatakwaru l̄e teke nwoke ono, d̄zu-gburu onwiya l'uka ono n̄okwadu nd̄zu b̄e ɔ s̄ujeru l'a -n̄oep̄ho abal̄i ɛto b̄e ya e-shi l'ɔnwu teta dz̄uru nd̄zu ɔzo. ⁶⁴Zinaa g'e chee ilu ono ɔkpobe nche jas̄u abal̄i k'ɛto onoya; a -n̄onyaa ndu etsoje iya n̄u je je ezita odzu iya l'oshi wata epfu l'oshi wata dz̄uru nd̄zu. G'ejo ɔka k'ikpazu ta akanu k'ivuzo shii.”

⁶⁵Paȳileti s̄u ph̄e: “?Ọ kwa l'unu nweru ndu nche? Unu t̄ugbua je echekpoo ilu ono g'ɔ d̄u unu.”

⁶⁶ɛphe t̄ugbua je egude eze mkpuma swichia ɔnu ilu ono rengurengu; bya eworu iphe-ɔhubama mee ya; woru ndu nche ye iya; a wata iya eche nche.

Eshi l'ɔnwu teta dz̄uru nd̄zu

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jiɔn 20:1-10)

28 ¹Eswe-at̄uta-unme -bv̄uepho; o beep̄ho l̄e ḡeregere nchi-ab̄ohu mb̄oku Sonde; Meri; onye Magudala; waa Meri ɔphuu; jeshia l'ilu ono. ²A bya ele ɛnya; al̄i wata anma oke jijijiji; k̄ele ojozi-imigwe, shi l'ɛka Nnajiuphu b̄e shi l'igwe phezeta bya eswifu eze mkpuma ono je anmakoru iya l'eli. ³Ugbugba iya n̄odu egbu nw̄iinwii g'ebemu-igwe. Uwe

iya nõdu acha pemu pemu g'aka-mini-sunoo. ⁴Ndu nche ono tsuḥu iya ebvu; phukota kpaakpaakpa; dabyichaerupho ge ndu nwuhuru anwuhu.

⁵Ojozi-imigwe ono su unwanyi ono: “Unubedua; unu ta atsukwa ebvu; kele mu maru l'onye unu achõ bu Jizõsu; onye a kpopyaberu l'oswebe. ⁶O to nõekwa l'eka-a. O tetaakwaru dzuru ndzu ozo, bu iya bu iphe, o pfuhawaru unu-a. Unu byanu ahuma eka Nnajiuphu obu shi nyeru. ⁷Unu jekwa egwegwa je epfuaru iya ndu etsoje iya nu l'o shiakwa l'onwu teta dzuru ndzu; l'o vuakwa unu uzo jeshia Gálili; l'unu a-huma iya l'eka ono. Nokwa iphe, mu byaru unu ezizi bu ono.”

⁸Ephe gude ndzu-agugu me oke ehu-utso shi l'ilu ono gbaru oso tugbua egwegwa jeshia ya akõru ndu etsoje iya nu.

⁹A bya ele enya; Jizõsu byapfutawaa unwanyi ono bya asu phe: “?Unu ndupho?” Ephe gbapfuta iya; bya adaa kpurumu l'iphu iya; wõgbaaru iya eka l'õkpa; bya abaarõ iya eja. ¹⁰Jizõsu su phe: “Ge ndzu ba agukwa unu. Unu tugbuekwapho je akaru unwunna mu phe g'ephe jeshia Gálili; lonoo eka ephe a-huma mu bu ono.”

Iphe ndu nche epfu

¹¹Unwanyi ono nõdukwa du l'uzo; ndu ojõgu phõ, eche nche phõ vuwaru phe uzo wõba l'ime Jierúsalemu je akõkotaru ndu-ishi uke Chileke iphemiphe, mekotaru nu. ¹²Ndu-ishi ono ephe le ndu bu õgerenya bya edzukoõbeepho chia idzu bya eworu okpoga, ha shii nu ndu ojõgu ono iphe uphalazu; ¹³su phe: “Unu sũjekwa l'õo ndu etsoje iya nu byaru l'enyashi bya ezita odzu iya teke unu eku mgbenya.” ¹⁴“O -buru l'unu pfuru nno; o -rwua nnajiõha le nchi; unu te eyeshi õnu; kele anyi a-maru-a g'anyi e-gude pfufu unu.”

¹⁵Ephe kwe hm; nata okpoga obu je emee g'e ziru phe. O buru iya bu l'ephe epfua nno; o dzuru ali Jiu mgburugburu jasu ntanu-a.

Jizõsu egoshi ndu etsoje

iya nu onwiya

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jiõn 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁶Toõbudu iya bu; ndu etsoje Jizõsu ono ephe n'iri le nanu tugbua; o buru phe eje Gálili. Ephe je anõdu l'ubvu ono, Jizõsu tuhawaru phe õnu iya ono. ¹⁷Ephe humaeepho Jizõsu obu; ephe baaru iya eja. Obenu l'õ duru ndu õphu haru boõ obu ebo. ¹⁸Jizõsu byapfuta phe bya asu phe: “Chileke be meakwaru g'iphe, bu ike, nõ l'imigwe me õphu nõ le mgboko nõdu mu l'eka. ¹⁹Oo ya bu; unu je emee õhamoha g'ephe buru ndu etsoje mu nu. Unu gudeje epha ke Nna; me ke Nwa; me ke Unme-du-Nso mee phe baputizimu. ²⁰Unu zije phe g'ephe meje iphemiphe, bu iphe, mu kakõtaru unu g'unu meje. Unu huma ahuma le mu nõkwa swiru unu mbõku-mbõku jeye teke mgboko a-bvu.”

Ozi-oma, Maku Deru

Ozi Jiõnu, onye emeje
baputizimu eezi l'echiegu
(*Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jiõn 1:19-28*)

1 ¹ Ọwa-a bụ ishi ozi-oma Jizọsu, bụ Kéreshi; Nwa Chileke. ² Azáya onye mpfuchiru Chileke deru l'ekwo sụ:
“Nwa mu; mu e-zi onye-ozí mu
g'o vuru ngu ọzo je abọoru ngu ọzo.”^a
³ Ọ duru onye ara iya arara l'echiegu sụ:
Unu meziaru Nnajiuphu ọzo.
Unu mee gbororo iya g'ọ dughaa nhamunha.^b”
⁴ Nnoo ya Jiõnu onye emeje baputizimu bya anọdu l'echiegu ara iya arara asuje: “Izimanu iphe-ẹji unu lwa unu azu; g'e mee unu baputizimu. Ọọ ya bụ Chileke aguaru unu nvu l'iphe-ẹji, unu meshiru.”⁵ Ndu alị Jiudiya me ndu Jierúsalemu mgburugburu nọdu awupfutaje iya g'ephe numa iphe, oopfụ. Ephe nọdu akoshi iphe-ẹji, ephe meshiru; ọ nọdu emejgbaa phek baputizimu l'enyimu Jiordanu.
⁶ Nnoo ya; uwe, Jiõnu eyeje l'ehu bụ uwe, e meru l'ẹjí inya-kamelu; ọ nọdu egudeje akpo-anu tubuta iya l'upfu. Nri, oorije bụ igube yeke manụ-enwu. ⁷ G'ọora ọrà ono be ọosu: “Ọ duru onye ọzo, ka mu l'ishi; ka mu l'okpa, l'e-mechaa bya; onye mu ta asukpodanu ge mu e-tupfuru etupfuru; tofu eri akpokpa, o yeru l'okpa. ⁸ Mbe-dua meru unu baputizimu le mini; ole onye k'ono l'e-me iya unu le Unme-du-Nso.”

^a 1:2 Gúnaa Mal 3:1. ^b 1:3 Gúnaa Azá 40:3.

Eme baputizimu mę ọhutama Jizọsu

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)

⁹O rwua ujiku lanu; Jizọsu shi lę Nazaretu, nọ l'alị Gálili bya; Jiọnu mee ya baputizimu lęnyimu Jiọdanu. ¹⁰Jizọsu rwufutashiępho lę mini ono; ọ hụma g'igwe bukahuerupho ẹbo gheru ọnu; Unme Chileke dọepho gę ndo pheępho phaa phezeta bya anọdu iya l'ẹhu. ¹¹A numa olu-opfu, shi l'imigwe ono su: "Ị bu Nwa mu nwoke, mu yeru obu. I jiru mu ẹpho."

¹²G'e jia epfua; Unme Chileke ono mee Jizọsu; o je anọdu l'echięgu. ¹³Ọ nọo l'ime echięgu ono ụkporo abalị labọ; Nsetanu nọdu ahụ iya ama. Ẹka ono, Jizọsu nọ ono buerupho unwu anu-ęgbudu nọ iya. Jizọsu nọdu l'ẹka ono; unwu-ojozi-imigwe nọdu ejegbaaru iya ozi.

Opfu Chileke, Jizọsu ziru lę Gálili

(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴A tųepho Jiọnu mkpọro; Jizọsu bahụ l'alị Gálili; je ezikashiahaa ozi-oma, k'ẹka Chileke bu eze ¹⁵su: "Teke ono, Chileke kweru ukwe iya ono rwuakwaru. Chileke abyaakwaa egoshi lę ya bu eze; g'izimanu iphe-ęji unu lwakwa unu azu; unu bya ekweta ozi-oma Chileke."

¹⁶O be g'o tsoru aguga eze-ęnyimu, nọ lę Gálili; ọ hụma Sayimonu yele Anduru, nwune iya ẹka ẹphe agha ụgbu-ikokoro l'eze-ęnyimu; kele ẹphe bu ndu ese ikokoro. ¹⁷Jizọsu bya asu phe: "Unu bya etsoru mu gę mu emee unu g'unu buru ndu a-nọdu esekutaję nemadzu g'eesetaję ẹma-a." ¹⁸Epfupfu, oopfu iya; ẹphe gwọbe ụgbu phe; tsoahaa ya.

¹⁹Ọ byakwa ejeriberu nwanshiji; ọ hụma Jiemusu nwa Zebedi yele Jiọnu nwune iya. Ẹphebedua nọ l'ugbo phe emezi ụgbu phe emezi. ²⁰Ahuma, Jizọsu ahuma phe; o kua phe. Ẹphe haa nna phe Zebedi l'ugbo ono; haa ndu ọphu e butaru ebuta; je etsoru Jizọsu.

Nwoke, ọbvụ eme

(Luk 4:31-37)

²¹Ẹphe bya abahu mkpukpu Kapaniyomu. O -rwuepho eswe-atuta-unme ndu Jiu; Jizọsu bahụ l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je awata ezi iphe. ²²Ẹphe sachaa ọnu saa nchị l'iphe, oozi phe; kele oozi iphe g'onye ike du l'ẹka. O to zidu gę ndu ezije ekemu.

²³Ọ duru nwoke, ọbvụ eme, nọ l'ime ụlo-ndzukọ ono. ²⁴O chiahaa mkpu su: "Jizọsu onye Nazaretu; parụ anyi haa! ?Bu gunu be anyi lę ngu jigba? ?Ị bya anyi emebyishi? Mu maru onye ị bu. Ị bu onye du nsọ, shi l'ẹka Chileke!"

²⁵Jizọsu baaru iya mba su: "Dobe ọnu doo; futa nwoke ono l'ẹhu."

²⁶Ọbvụ ono bya atua nwoke ono ndapfu woru iya gbachia; rarụ iji-ęnya iji-ęnya lufuta. ²⁷Ọnu kugbabechaa ndu nọ l'ẹka ono akugbabe. Ẹphe

wata aji nwibe phe su: “?Iphe owa-a bu gunu? Iphe, oozi-a gbekwanu buru anyi nchi òphúú. Onye ophu egudeje nkamenya abaru obvu mba; ephe eme iphe, o pfuru.”

²⁸G'e jia epfua; ephe Jizosu ngakotawaa ali Gálili mgburugburu.

**Jizosu emeta igwerigwe
ndu iphe eme
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)**

²⁹Afuta, Jizosu phe afuta l'ulo-ndzuko ono yele Jiemusu; waa Jiõnu swiru tugbua. Ephe bahu ibe Sayimonu phe, bukwaphe ibe Anduru phe. ³⁰Ododonya nodu eme ne nyee Sayimonu; o zee l'ime ulo. Oo ya bu; a bya epfuaru iya Jizosu. ³¹O bya ejepfu iya bya egude iya eka l'eka selia; ododonya ono mebuhu iya; nwanji ono wata phe akwaru ebyaa.

³²O be l'uzenyashi; g'enyannwu nyihuchaaru; a chitaru iya ndu iphe eme me ndu obvu emegbaa. ³³Ndu eka ono l'ophu gbaephe mkpu bya eji onu-abata. ³⁴O mee igwerigwe ndu iphe eme; ephe wekorohu. O chishikwaphe obvu l'ehu ndu obvu emegbaa. Ophu o kwejedu gobvu ono pfua opfu gephe mahawaru iya-a.

**Jizosu epfu opfu Chileke
le Gálili
(Luk 4:42-44)**

³⁵Swichechero; o gbeshi jeshia l'eka oo-nodu nwekiniya iya; epfu anu Chileke. ³⁶Sayimonu me ndu ephe l'iya swi toko achokashi iya. ³⁷Ephe humae ya pho; ephe su iya l'onyemonye tukokwaru acho iya.

³⁸O su phe: “Unu g'anyi je le mkpukpu ozo, haru dugbaa anyi ntse ge mu je epfufuaru phe opfu Chileke; kele oo iphe ono be mu byaru.”

³⁹O jedzuru ekameka le Gálili epfu opfu Chileke l'iphe, bukpuo ulo-ndzuko. O nodu achishi obvu, bugbaa nemadzu l'ime ehu.

**Onye ekpenta, Jizosu meru
o wekorohu
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)**

⁴⁰Onye ekpenta bya abyapfuta Jizosu bya egbushi ikpere; rwoo ya su: “O -buru uche ngu be ii-menaa ge mu wekorohu.”

⁴¹Imemini iya du Jizosu; o bya amachia eka denyi nwoke ono; su iya: “O bu uche mu. Ngwa; wekorohuwaro!” ⁴²Teke ono kwapho; ekpenta ono mishihu iya l'ehu; o wekorohu. ⁴³Jizosu nmasharu iya okwa ike su iya go tugbuekwapho lashia; ⁴⁴bya asu iya: “Ba adukwa onye ii-pfuru iya; jechikwaa g'onye uke Chileke lerwee ngu enya. Li gweru ngweja, onye e metaru l'iphe, eme iya nu anuje nu g'e gweeru ngu ge Mosisu turu ekemu su g'e gweje iya. Oo ya bu ge ndiphe e-gude nno maru le Chileke mewaru ngu; i wekorohu.”

⁴⁵Nwoke ono jeełaa je epfukashiaharu onyemonye iphe ono; tũko akọ-kashi akọ iphe ono; ọp̄hu Jizọsu afutajeedu l'ebederebadara lẹ mkp̄kp̄ku. Ọ nọdu anọduje l'ẹka nemadzũ te ebudu ebubu. A nọdu eshijeelaa ẹkameka awu-pfuta iya.

Nwoke, iphe lɔnwuru ibe ẹhu lanu

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 ¹Tọbudu iya bu; a nọep̄ho ujiku olemole; Jizọsu laphu azu lẹ Kapaniyomu. Ọ ngadzuru ẹkameka l'ọ nọwaa l'unuphu. ²A dukpoo igwerigwe dzukota; k'ọp̄hu ọ duedu ọzo, duru p̄he nũ mbukponu m̄ l'onu-uzo. O pfuaharu p̄he op̄fu Chileke. ³Umadzu ẹno vuru onye iphe lɔnwushiru ibe ẹhu lanu vutaru iya. ⁴A dukpoo igwerigwe l'ẹka ono; k'ọp̄hu ẹp̄he ta adudu ike jekube iya ntse. Ọo ya bu; ẹp̄he nyihu ọlo ono je ebufua ọzo lẹ nhamunha ẹka Jizọsu pfuru lẹ mkpula iya. Ẹp̄he woru iphe, nwoke ono zẹ pyofu l'uzo ono pazeta iya l'ime ọlo. ⁵Jizọsu hũmaep̄ho g'ekweta p̄he habe shii; ọ sũ onye ono, iphe lɔnwushiru ibe ẹhu lanu ono: "Nwa mu; a gũwaru ngu nvũ l'iphe-ẹji ngu g'ọ ha."

⁶Noo ya; ọ duru ndu ezije ekemu, nọ anọ l'ẹka ono arĩ l'obu p̄he: ⁷"?Bu gũnu bẹ nwoke-a ep̄fu ẹgube-a? Oopfubyikwa ẹpha Chileke ep̄fubyi! ?Bu onye a-du ike gũaru nemadzũ nvũ l'iphe-ẹji iya; gbahaa Chileke nwekiya?"

⁸Jizọsu maerup̄ho iphe, ẹp̄he arĩ l'egomunggo bya asũ p̄he: "?Bu gũnu meru iphe, unu arĩ ẹgube ọriri ono l'ime obu unu? ⁹?Bu ole ka np̄he ep̄furu onye iphe lɔnwushiru ibe ẹhu lanu? ?Bu: 'A gũwaru ngu nvũ l'iphe-ẹji, i meshiru?' Tọ 'Gbalihu p̄huta iphe, ịize azẹe jeahaa ije.' ¹⁰Ọle ọo g'unu a-maru l'e ziru Abubu-Ndiphe g'ọ gũjeru nemadzũ nvũ l'iphe-ẹji, o meshiru lẹ mgboko-a." Ọ sũ onye iphe lɔnwuru ibe ẹhu lanu ono: ¹¹"Ọo ngu bẹ mu ep̄furu. Gbalihu palita iphe-azẹe ngu lashia ibe ngu."

¹²Nwoke ono kwolihu bya aphuta iphe, ọozeje azẹe; ọ buru iya atugbu. A tũko ele iya ẹnya ẹka ooje atugbu; ẹp̄he chikafuchaep̄ho ẹnya bya aja Chileke ajaja asuje: "Ha! Anyi teke ahumaswekwaa onye meru iphe, du ẹgube-a!"

Ekuku Lívayi

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³Jizọsu tsoru aguga eze-enyimu tugbua ọzo. Ikpoto nemadzũ wu-pfuta iya; o ziahaa p̄he iphe. ¹⁴Ọ ghatashia bya ahũma Lívayi nwa Alufiyosu ẹka ọ nọ l'ọlo okpoga akiriko. Ọ sũ iya; "Tsuru mu." Ọ gbalihu tsoru iya.

¹⁵Jizọsu yele ndu etsoje iya nũ je eriahaa nri l'ibe Lívayi. Ndu ana akiriko m̄ ndu ọzo mmanũ, bukwap̄ho ndu aamaru ejo ẹka tũkokwap̄ho nọdu l'ẹka ono; ẹp̄he lẹ Jizọsu nọdu erigba nri; kele ẹgube ndu ono du igwerigwe awu etso iya. ¹⁶Ndu ezije ekemu, bu ndu kẹ Fárisii hũmaep̄ho lẹ yele ndu iphe-ẹji;

waa ndu ana akiriko erigbabe nri; ephe su ndu etsoje iya nu: “?Bu gunu meru iphe, Nnajiuphu unu yele ndu ana akiriko; waa ndu iphe-aji gude erigba nri?”

¹⁷Jizosu numae ya pho; o su phe: “O to bukwa ndu ehu du ike be eegudeje gbapfu onye eme obvu; o kwa ndu iphe eme. Mu ta abyakwaru eku ndu pfuberekoto; o kwa ndu eme iphe-aji be mu byaru ekuku; g'izimanu lwa pheazu.”

Aswiru Chileke egu

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸Teke ono be ndu etsoje Jionu; waa ndu ke Farisii aswi egu epfu anu Chileke. Noo ya bu; ndu ozo byapfuta Jizosu bya aja ya su: “?Bu gunu meru iphe, o gude ndu etsoje Jionu; waa ndu ke Farisii nodu aswi egu epfu anu Chileke; obe ndu ophu etsoje ngu nu aswidu?”

¹⁹Jizosu su phe: “?Ndu byaru ekele-nwanyi a-gbe swiahaa egu l'eka ephe l'onye eme ekele-nwanyi nokwadu l'eka-a? Ephe ta abyakwa l'aswi egu me o -nodukwadu-a l'eka ono. ²⁰Ole o dukwaru teke ee-mechaa; aabya anafu phe onye ono, eme ekele-nwanyi ono. Oo ya bu; ephe aswiwaro egu mboku ono.

²¹“E te ewotajekwa ekwa ophuu gude gbachia aka akahu ekwa lakahu ru alakahu. Onye meru iya nno; ekwa ophuu ono atsua atsutsu; kabaa ya alaka. ²²Ophu eewojeduru akuru mee ophuu ye l'ugbobelemee, riwaru pheripheri; odumeka lo takpo ugbobelemee ono. Mee ono alaa l'iswi; ugbolele alakwapho l'iswi. Mee ophuu be eeyeje l'ugbobelemee ophuu.”

Eswe-atuta-unme

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³O rwua ujiku lanu; mboku ono bu eswe-atuta-unme ndu Jiu; Jizosu phe nodu aghata legu, a koru witi; ndu etsoje iya nu wotaahaa akpuru witi ono gephe aghata l'eka ono. ²⁴Ndu Farisii su iya: “Shi ?Bu gunu meru iphe ndu-a l'eme iphe, e te emejedu l'eswe-atuta-unme?”

²⁵O su phe: “?Unu teke agu-swee iphe, Dévidi waa ndu ephe l'iya swi meru; aka o nweru iphe, atsu phe lehu; egu nodu agu phe? ²⁶O bahuru l'ulo Chileke teke Abayata bu onye-ishi uke Chileke je ataa buredi, e doberu Chileke iche. Buredi ono be onye ozo ta atajedu; gbahaa ndu-uke Chileke. O taa ya bya ahakwarupho nu ndu ephe l'iya swi.”

²⁷Jizosu su phe: “Chileke mekwaru eswe-atuta-unme go kwoo nemadzu. O to mekwaru nemadzu go kwoo eswe-atuta-unme. ²⁸Oo ya bu l'iphemiphe, du Abubu-Ndiphe, bu Nnajiuphu l'eka; mbu je akpaa l'eswe-atuta-unme.”

Onye aka lanu nwuhuru anwuhu

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 ¹Tobudu iya bu; Jizosu tugbu bya abahu ozo l'ulo-ndzuko ndu Jiu. O du ru onye no l'eka ono, aka lanu nwuhuru anwuhu. ²Ephe geahaa Jizosu

g'èphe maeshikwaru: ?oo-me g'èka nwoke ono teta iya gè mbòku ono bụ eswe-atùta-unme-a; g'èphe asụ l'ò noo iphe, o meru. ³Ọ sụ nwoke ono, èka nwùhuru anwùhu ono: “Gbalihu bya apfuru l'èka-a.” ⁴Jizòsu bya ajià phè sù: “?Bụ gùnù bẹ ekemu sùru g'emeje leswe-atùta-unme? ?Ọ sùru g'è meje ree tọo g'è meje eji? ?Ọ sùru g'a dzoje ndzù tọo g'è gbuje nemadzù?”

Ọphu ọ dudu onye pfuru opfu yeru iya. ⁵Jizòsu bya egude èhu-eghu vọoru phè ènya èhuka èhuka; tème o rwuhukwaa ya phọ l'èhu l'èjo-òkpo-ma parù phè èka. Ọ sụ nwoke ono: “Ngwa; lọchia èka alọchi!” Ọ lọchia èka. Èka ono bya eteta iya bya adù iya g'òphuu. ⁶Ndu Fàrisii tughuepho; ọ buru phè ejepfu ndu k'onye eze, bụ Herọdu g'èphe chia idzù teke ono teke ono g'èphe e-shi megbua Jizòsu.

Ikpoto ndu nọ l'agùga mini

⁷Jizòsu yèle ndu etsoje iya nù tughua jeshia l'eze-ènyimu Gènesaretu. A dù igwerigwe shi l'alì Gálili wùru tsoru phè; mèkpoo ndu ọphu shi Jiudiya; ⁸mè Jierúsalemù; mè ndu Idumiya; mè ndu azù Jiòdanu; mè ndu buru Taya yèle Sayìdonu mgburugburu; ndu gudewaa l'èphe nùmaru iphe, o megbaarù zarù byapfutashia ya. ⁹Ọ sù ndu etsoje iya nù g'èphe kpùtaru iya nwùgbo gè ya nọdu g'ìkpoto ndu ono ta akpagbu iya. ¹⁰Ishi iya bụ l'ò meru g'èhu dù ndu dù igwerigwe ike; k'òphu ndu ọzo, iphe eme adzọ ọzo g'èphe e-me denyi iya èka. ¹¹Ọ nọdu abùjeru teke ọbvu hùmaeru iya phọ; èphe adaa kpurumu l'iphu iya chia mkpu sù: “Ọo ngu bụ Nwa Chileke.”

¹²Ọ nọdu epfushije iya ike sù phè g'èphe te epfukwa onye ya bụ l'edzudzu-ọha.

Jizòsu ahọta ndu-ishi-ozì iri èbo

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³E mechaa; Jizòsu tughua jeshia èka úbvù dù igwerigwe bya ekua ndu dù iya ree; èphe l'iya swìru. ¹⁴Ọ bya ahọta phè ọmadzu iri l'èbo woru mee ndu-ishi-ozì iya bya asù phè: “Mu họtawaru unu gè mu l'unu nọduje. Ọo unu bẹ mu e-zije g'unu je ezia ozi-oma Chileke; ¹⁵unu aduje ike mee g'onye iphe eme wekọrohu; dujukwapho ike achìshi ọbvu l'èhu onye ọbvu eme.”

¹⁶Èpha ndu ono bụ: Sayìmonu onye ọ gùru Pyìta. ¹⁷Jiemusu nwa Zebedi yèle nwune iya Jiọnu. Èphenebo bẹ ọ gùru Egbigwe; ¹⁸waa Anduru; waa Filipu; waa Batùlomiyu; waa Matiyu; waa Tòmosu; waa Jiemusu nwa kẹ Alufiyòsu; waa Tadiyòsu; waa Sayìmonu onye yì l'ogbo, l'adzọ g'alì Jiu duru ndu Jiu; ¹⁹waa Jiu-dasu Isukariyọtu, bụ iya mechaarù deru Jizòsu ye l'èka ndu ọhogu iya.

Nsetanu ta achìfudu Nsetanu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰E mechaa; ndu ono èphe lẹ Jizòsu swìru bahù l'unuphu. Ikpoto nemadzù wùru byapfuta iya ọzo; k'òphu ọ kpòshicharu phè kpòshia phè eri

nri. ²¹Ndibe Jizosu phẹ nūma iya bya ejeshia ya akpūta; kele ephe sūru l'iphu swehuwaru iya.

²²Ndu ezije ekemu, shi Jierúsalemu bẹ sūru l'oo ọbvū, bụ Biyelezebo-lu bu iya l'ẹhu; l'iphe, o gude achishi ọbvū bụ ike onye-ishi iphe, bụkpoo ọbvū ono.

²³Ọ bya ekua phẹ. Ephe byapfuta iya. O gude ẹtu ẹtu ziahaa phẹ iphe. Ọ sū phẹ: “?Denu g'unu riru lẹ Nsetanu achifuje onwiya? ²⁴Alì-eze -keha ẹbo seahaa opfu; ?unu ta amadu l'alì-eze ono gbukahwaru? ²⁵Teke ọbu l'unuphu keharu onwiya ẹbo seahaa opfu; unuphu k'ono tee kekwaru. ²⁶Teke ọ bụkwapho lẹ Nsetanu gude ese opfu; keha onwiya ẹbo; ?unu ta amadu l'ike a-bvū iya?

²⁷“Ọ tọ dukwa onye a-bahu l'ulo onye okpehu du; je egwee ivu iya ke ehuka; a -gufu l'onye ono vuru uto kee ya egbu temanu l'o gweta ivu iya ke ehuka.

²⁸“Sū-a; ge mu gbuaru iya unu tororo; iphemiphe, bụ iphe-ẹjì, unwuliphe eme dukotachakwaa k'ophu Chileke a-guru phẹ iya nvu; mekpoo iphemiphe, bụ mpfubyi, ephe epfubyi Chileke. ²⁹Obenu onye pfubiyuru Unme-du-Nso bẹ Chileke ta abyakwa aguru nvu. Iphe-ẹjì iya a-tukokwaru iya l'ishi jasū lẹ tuutuutuu lẹ mīimīimīi.” ³⁰Noo kele ephe sūru l'ọbvū eme iya.

Ne Jizosu yẹe unwune iya (Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹Ne Jizosu yele unwune iya bya bya apfuru l'etezi zia sū g'e kua ya. ³²Teke ono bẹ igwe nemadzu nọ-pheru iya mgburugburu. Ephe sū iya g'ọ gebekwa lẹ ne iya yẹe unwune iya nọkwa l'etezi aji aji iya.

³³Ọ sū phẹ: “?Bū onye bụ ne mu yẹe unwune mu ọbu?” ³⁴Ọ ghaa ẹnya; lee ndu ono, nọ-pheru iya mgburugburu ono bya asū phẹ: “Lekwa ndu bụ phẹ bụ ne mu; buri unwune mu! ³⁵Ọ kwa onyemonye, eme iphe, du Chileke l'uche bụ nwune mu nwoke; buri nwune mu nwanyi; bya aburu ne mu.”

Onye agha mebyi iphe (Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

4 ¹O be teke ozo; Jizosu byakwa awata phẹ ezibaa iphe ozo l'aguga eze-enyimu. A du igwerigwe gbaphee ya mgburugburu; k'ophu o ba-huru l'ugbo; nwufu iya; je anoriberu phẹ anoriberu l'ugbo lẹ mini. Igwe ndu ono nodu l'alì l'aguga eze-enyimu ono. ²O gude ẹtu ziahaa phẹ iphe, du igwerigwe. Teke oozì phẹ iphe ono bẹ ọ sūru phẹ:

³“Unu gebekwa-o! Ọ duru nwoke lanu, jeru atụ mebyi iphe. ⁴Ọ nodu atụ mebyi iphe ono; ọ haru daa l'aguga gbororo; ẹnu pheru bya atutua ya. ⁵Ozo nashihu iya daa l'alì, du epfu-epfu ẹka anu alì aduzidu; ntanta

o fushia ome l'anụ alị ono, ta adụdu igbi ono. ⁶Anwụ chilahaephō; o chi-pyashia ya; ọ nwụlwashihu kpọshihu nkụ; kele o to nweđu oḡbarabvu l'ime alị. ⁷Ọzo daa l'ẹka akpuru obvu nọ l'ime alị. Obvu ono futa; yẹbedua futa. Obvu onoya kpagbushia pẹ; ọphu ẹphe amịduru mebyi. ⁸Ọzo da-ru l'ẹka alị dū ree. O fushia ome; vua evuvu bya amịa amịmi; ndu amịta ụkporo l'iri; ndu amịta ụkporo ẹto; ndu amịta ụkporo ise.”

⁹Ọ sụ pẹ: “Onye nweru ẹnu-nchi, l'anụ iphe; nụmakwa iya!”

**Iphe, kparụ iphe,
Jizọsu egudeje ẹtu ezi iphe
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)**

¹⁰Jizọsu nọduepho nwekiya; ndu etso iya nū yele ụmadzu iri l'ẹbo pho jia ya iphe, ẹtu ono bụ. ¹¹Ọ sụ pẹ: “Ọo unubẹdua bẹ Chileke egoshi iphe, e shi domia edomi, bụ iya bụ k'ẹka Chileke bụ eze; ọle ndu ọzo bẹ aanma-ru iphemiphe ono l'ẹtu ẹtu. ¹²Ọo ya bụ g'ọo-buru:

“Epe lee nta lee imo;

ọ tọ dudu iphe,

ẹphe a-huma!

Ọphu oododu pẹ ẹnya;

o betakpọoru ẹphe

pfubechaa ya nchi

epfube!

A -nonyaa ẹphe lwaphuta

azụ lwafuta Chileke;

ọ gụaru pẹ nvu^c.”

**Iphe, ẹtu onye agha
mebyi iphe ono bụ
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)**

¹³“Jizọsu byanụ bya ajia pẹ sụ: ?Etu-a te edoduru unu ẹnya tọo? ?Denukpoo g'ee-me g'etu dokotaje unu ẹnya? ¹⁴Onye latụ mebyi iphe ono latụ opfu Chileke. ¹⁵Ndu ọphu nọ laguga gbororo ẹka aatụ opfu Chileke bụ ndu nūmachaa ru iya nū; Nsetanu zirwuta bya anafu pẹ opfu Chileke ono, a turu l'ime obu pẹ ono. ¹⁶Ndu k'ophuu dukwaphoya gẹ mebyi iphe, a turu l'ẹka dū epfu-epfu. Epe nūmachakpoerupho opfu Chileke ono; gude ẹhu-utso kweta ẹgwegwa; ¹⁷ọphu ọ dudu oḡbarabvu, ẹphe gbaru l'ime onwophe; ẹphe kpọepho ọpfu nwanshii; iphe mkpamehu byapfutaẹ pẹ pho; ọzoo ndu ọzo melahaa pẹ ewere l'ẹphe kwetarū opfu ono; l'ọoburu iphe, ẹphe a-kpakota daa; parū opfu obu buhaa. ¹⁸Ndu ọphuu dū gẹ mebyi iphe, aatū l'ẹka obvu dū l'alị. Epe bụ ndu nūmaru opfu Chileke; ¹⁹ọle ẹphe lagba egomunggo ẹhu pẹ. Eyenuka obu l'ẹku; waa iphe, agū pẹ

g'ephe nweru iya batanu bya akpaahaa opfu ono ehu. Ophu o miduru amimi. ²⁰Obenu ndu k'ono, bu mebyi iphe, a turu l'okpobe ali ono; noo ndu ophu bu ndu anumajechaa ya; ephe ewota iya ye l'okpoma phe; ephe eyee mebyi; ophu eyee ukporo l'iri; ophu eyee ukporo eto; ophu eyee ukporo ise."

Oroku e yeru oku kpuchia iphe
(Luk 8:16-18)

²¹Jizosu su phe: "Aa-nwujeru oku ye l'oroku kpube iya ite; ozoo nwua ya le mkpula iphe, aaze aze? ?Tobudu l'iphe, eedobeje oroku be eedobeje iya? ²²Kele iphemiphe, e domiru edomi be ee-mechaa mee g'a huma; teme iphemiphe, e meru le mpya be ee-mechaa mee g'o fuhu. ²³Onye nweru enu-nchi, l'anu iphe; numakwa iya."

²⁴O su phe: "Unu gejekwa ngge l'iphe, unu anu le nchi. O kwa iphe, i gude turu nu nwibe ngu be ee-gude tukwarupho nu ngu; aa-gbenu nu gubedua ophu ka shii. ²⁵L'onye nweru nu be aa-nubakwaa ophu ka shii. Onye enwedu nu be aa-gbenu natafulenu nwophu, o nweru."

Etu, e gude mebyi iphe,
evu evuvu anma

²⁶O su phe: "Eka Chileke bu eze dukwa ge nwoke, gharu mebyi iphe l'ali. ²⁷Nchi -jihu; nwoke ekuru mgbenya; nchi -boku l'ootehu; mebyi iphe ono efushia vaa; o to madu g'o meru. ²⁸Ali efushije iphe lonwiya. Oovujeru uzo bya emee eswa iya; l'o bya emee iyanguyangu; teme l'oogbe teke ono yee mebyi. ²⁹Mebyi iphe ono -kaepho; nwoke ono abya egbuta iya; ophu l'o ruwuaru teke eegbuje iya."

Etu, e gude akpuru oshi
mosutadu anmaa
(Mat 13:31-34; Luk 13:18-19)

³⁰No iya o su phe: "Bu gunu be anyi a-su l'eka Chileke bu eze du go ya? ?Denu egube etu, ee-gude koo ako go du? ³¹O du g'akpuru oshi mosutadu, bu iya kakota rwiirwii le mgboko l'iphe, bukotakpoo iphemiphe, eemebeje l'ali. ³²Ole oobujeru teke a byaru akua ya l'ali; oofua bya akakota iphemiphe, aakuje akuku l'ali shii. Oobya ajakashia ekali; k'ophu unwu-enu, ephe l'eli agbeje akpa iya epfune."

³³O buru udu etu ono be Jizosu gude zia phe opfu Chileke g'oo-ka phe edo enya. ³⁴O -nmashiduru etu be o to dudu iphe, oozije phe. Teke yee ndu etsoje iya nu noepho nwekinyi phe; ootuko iphemiphe kooru phe g'o doo phe enya ree.

Jizosu abyanyi oke akpara-mini
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵Tobudu iya bu; nchi jihuepho mboku ono; o su ndu etsoje iya nu: "Unu g'anyi dafu azu eze-enyimu azu iya ophu." ³⁶Ephe haa ikpoto ndu ono

l'eka ono bahu l'ugbo ophu Jizosu nohawaa; kporu iya jeshia. Unwu ugbo ozo nodu etso phe. ³⁷Oke pherephere zishiahaa ike; akpara-mini tubaa-haa l'ime ugbo. O phodu nwanshiji me mini eji ugbo. ³⁸Jizosu noduro l'ishi ugbo ishi lanu woru ishi tukobe le pyilo; ekuro mgbenya. Ephe kutee ya su iya: "O-zì-ìphe! ?Tìi kpakpodaro ishi? Ugbo abyaakwaa anyi ekpukpu!"

³⁹O tehu bya abaarù pherephere ono mba bya asu eze-enyimu ono g'o deru yekete. Pherephere ono zibuhu; ekameka buru nyonyoronyo. ⁴⁰O su phe: "?Denù g'o gude ndzu nodu agu unu? ?Unu te ekwetaduru le Chileke a-dzo unu?"

⁴¹Onu kugbabechaa phe akugbabe. Ephe pfuaharu nwibe phe su: "?Bu egube nemadzu gunu be nwoke owa-a bu? Onye ophu pherephere yele eze-enyimu emeje iphe, o pfuru!"

Nwoke, obvu eme

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 ¹Jizosu yele ndu etsoje iya nu bya ejerwua azu eze-enyimu ono azu iya ophu, bu iya bu l'alì ke ndu Gerasa. ²O futashiepho l'ugbo; nwoke, obvu eme shi l'eka eelije nemadzu byapfutashia ya. ³Eka ono be nwoke ono bu ebubu. Obvu obu emeshi iya ike; k'ophu o to duedu onye sukwaduru iya eketsuta legbu; mbu m'obeta o buru mkporo be a turu iya. ⁴Tekenteke kpo be aatujehawa iya mkporo l'okpa; tua ya mkporo l'eka; ole oobyaje aghakposhia eka aghakposhi; mkporo k'eka ono anyakashihu. Lo woru k'okpa chipyashia echipyashi. Ophu o duedu onye ike agota iya dukwadu. ⁵Ewe lenyashi be onoduje lechilabo eka ono, eelije nemadzu ono yele echi eka ubvu nogbaa echi mkpu; oogude mkpuma ekwobashi onwiya ehu.

⁶O humaepho Jizosu l'eka du enya; o phota oso gbpafu iya je adaa kpurumu l'iphu iya; ⁷chia mkpu su: "Jizosu; Nwa Chileke; mbu Chileke ono, bu Okalibe-kangokotaru-nu! ?Bu gunu be mu le ngu jigba? Mu arwokwa ngu arworwo; Chileke anukwa iya-a; ta anushinu mu aphu." ⁸Kele Jizosu suhawaru iya: "Gube obvu; shi nwoke ono l'ehu lufuta!"

⁹Jizosu jia ya: "?Bu gunu be jiza?"

O su iya: "Epha mu bu 'Unubuku'; kele anyi du igwerigwe." ¹⁰O rwoo Jizosu rwoshia ya ike su iya g'o to sushi phe g'ephe lufu l'alì ono.

¹¹Noo ya; o duru ikpoto ezi, eeche echeche, duru l'aguga ubvu ono akpa nri. ¹²Obvu ono tuko rwoahaa Jizosu su iya g'o hanaa phe g'ephe je awuba l'ime ehu ezi ono. ¹³Jizosu su phe g'ephe je. Obvu ono wufuta l'ehu nwoke ono bya awuba l'ime ehu ezi ono. Ikpoto ezi ono, rwuru l'unu ise ono tukolepho shi l'aguga ubvu ono phota oso gbaa kpurukpuru gbazeta je awuda l'ime eze-enyimu ono; mini rigbushia ya.

¹⁴Ndu eche iya nu gbakashihu je epfukashia ya l'ime mkpukpu me l'oma obegu. Oo ya bu; ndu ono, e pfuru iya ono wuru byatashia ahuma

iphe, meru nū. ¹⁵Ephe bya ejepfu Jizōsu. Ephe hūma nwoke ono, ọbvū shi eme ono; mbū onye ono ụnubuku ọbvū shi buru l'ẹhu ono g'ọ nọwanu anọ; yewanū uwe l'ẹhu; wekọrohuwanu. Ndzū gūahaa phẹ. ¹⁶Ndu ọphu hūmaru iphe, meru nwoke ono, ọbvū shi eme ono; waa iphe, meru ikpoto ezi phọ; kọoru iya ndu ono, byaru nū ono. ¹⁷Ephe rwoahaa Jizōsu g'ọ lū-furu phẹ l'alị.

¹⁸Ọ bahūshiepho l'ugbo; nwoke ono, ọbvū shi eme ono bya bya arwọ ya gẹ yẹe ya swịru.

¹⁹Jizōsu jịka bya asū iya: “Laa unuphu; je epfukashiaru ndu ndu-unu eze iphe, Nnajiuphu meru ngu; waa g'ọ phū-beru ngu obu-imemini.”

²⁰Ọ tūgbua je arakashiahaa eze iphe, Jizōsu meru iya arakashị l'ọha Mkpūkpu-Iri. Iphe ono, Jizōsu meru ono dudzuru onyemonye biribiri.

**Nwa Jiayirōsu mẹ nwanyị,
nso eme mkpūrumkpuru
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)**

²¹Jizōsu phẹ gude ugbo ono daghaekwapho mini ono jeshia l'azū iya ọphu; ikpoto nemadzū bya anọ-phae ya mgburugburu. Ọ nọdu l'agūga mini. ²²Onye lanū lẹ ndu-ishi ụlo-ndzukọ byapfuta iya. Epha iya bụ Jiayirōsu. Jiayirōsu hūmae ya phọ bya adaa kpurumu lẹ mgboru ọkpa iya; ²³rwoahaa ya eyeru iya ẹka l'alị sū: “Nwatibe mu kẹ nwanyị anwūhukwa anwūhu. Jiko byarọ ebyibe iya ẹka g'ọ wekọrohu dzūru ndzū.”

²⁴Jizōsu tsoru iya jeshia. A dūkpoo igwerigwe awū etso Jizōsu; k'ọphu a gbẹ akpa iya mkpa.

²⁵Ọ dūru nwanyị, nọ l'ẹka ono, nọwaru nso-ụnwanyị mkpūrumkpuru apha iri l'ẹbo. ²⁶Ọ jewaru iphe-ẹhuka l'ẹka ikpoto ndu eme ọbvū. Iphe-miphe, o nweru bẹ ọ tūkōwaru mephushichaa; ọphu o wekọrohuduru; ọ gbẹ akajenu njo. ²⁷Ọ nūmaepho iphe, Jizōsu emeje; o shia ya azū pyobata l'ime igwè ọha ono bya edenyi uwe Jizōsu ẹka. ²⁸Kẹle ọ sūkwannuru: “Mu-denyikpowa iya ẹka l'uwe bẹ mu e-wekọrohu-a.”

²⁹Edenyi, oodenyi ẹka l'uwe Jizōsu; mee ono buhu. O rwua ya l'ẹhu lẹ Jizōsu mewaru iya o wekọrohu l'iphe, eme iya nū. ³⁰Jizōsu mawaru l'onwiya l'ọ dūru ike, shi iya l'ẹhu lūfu. Ọ ghakọbe l'echi ikpoto ọha ono sū: “?Bū onye denyiru uwe mu ẹka?”

³¹Ndu etsoje iya nū sū iya: “! hūmachaaru g'igwe ọha-a akpagbu ngu lẹ mkpa; ! gbẹ aji: “?Bū onye denyiru ngu ẹka?” ”

³²Ọ bya achikaa enya gẹ ya maru: ?ya a-hūma onye meru iphe ono. ³³Ndzū gūahaa nwanyị ono; kẹle ọ mawaru iphe, meru l'ẹhu iya. O gu-de ẹhu-anmanma bya adaa kpurumu l'iphu iya; bya epfukotaru iya ọkpobe-opfu. ³⁴Jizōsu sū iya: “Nwada; ekweta, i kwetarū mewaru g'i wekọrohu. Laa je eburu l'ẹhu-guu l'iphe, eme ngu nū bẹ e mewaru ngu i wekọrohuwaa.”

³⁵ Jizosu gudekwadu-a opfu ono l'eka epfu; ndu shi l'ibe Jiayirosu bya bya asu: "Jiayirosu; nwa ngu nwanji nwuhukwaru. ?Bu gunu be iituchi-kwadu O-zì-iphè nchi?"

³⁶ Ophu Jizosu angakpodaru nchi l'iphè, ndu ono epfu. O su onye-ishi ulo-ndzuko ono: "Ndzu ba agushi ngu. Oo 'ephe g'i kweta." ³⁷ Ophu o du-du onye Jizosu kwekwaduru g'ephe l'iya swiru; gbahaa Pyita me Jiemusu me Jionu, nwune Jiemusu. ³⁸ Ephe jerwua ibe onye-ishi ulo-ndzuko ono; o bya akpovu uzu, igwe oha, no l'eka ono atu; bya ahuma g'ephe agu aphu bya egbu onwophe l'ekwa. ³⁹ Jizosu bya abahu bya asu phe: "?Bu gunu meru iphe, unu atu uzu bya akwa ekwa? Nwata ono ta nwuhukwaru anwuhu; o kwa mgbenya be ooku."

⁴⁰ Ephe ze iya ochi. O kweepho doo bya achifuchaa phe etezi g'ephe ha; bya eduta nna nwata ono yele ne iya; waa ndu ophu yee ya swi bya abahu l'eka nwata ono ze. ⁴¹ O bya eseta nwata ono l'eka bya asu iya: "Talita kumi," bu iya bu: "Nwamgboko-nshii; mu suru g'i teta!"

⁴² Nwata ono teta jepheahaa. Nwamgboko ono nowaru apha iri l'ebo eshinu a nwuru iya. O du phe biribiri ke ama g'eme iya. ⁴³ Jizosu karu phe su phe go to dukwa onye ephe le-me go maru. O su phe g'a nu nwata ono nri go ria.

Aajika Jizosu le Nazaretu
(*Mat 13:53-58; Luk 4:16-30*)

6 ¹ Jizosu shi l'eka ono tugbua lashia ndu phe; yele ndu etsoje iya nu swiru. ² O be leswe-atuta-unme; o bahu l'ulo-ndzuko ndu Jiu je eziahaa iphe. O du ikpoto ndu numaru iphe, oozu biribiri. Ephe su: "?Bu awe be nwoke-a nwutachaaruu iphe owa? ?Bu onye ziru iya egube mmamiphe owa? ?Denu g'o meru emeebe iphe-ohumalenya owa-a, adudu onye nujeru etu iya-a? ³ ?To bunu iya-a bu nwoke kapyinta-a; mbu nwa Meri? ?To bunu iya bu nwune Jiemusu yele Jiosesu; waa Jiudasu; me Sayimonu? ?To bunaa unwune iya ke nwanji be anyi l'ephe bugbaa l'eka-a?" Iphe ono buru upfu du phe lokpa.

⁴ Jizosu su phe: "Onye mpfuchiru Chileke be aakwabejekwa ubvu l'ekameka; a -gufuekwapho le mkpukpu iya yele ipfu iya; waa l'ibe iya."

⁵ O mee ophu o dudu iphe, du biribiri, ha shii, Jizosu meru l'eka ono; a -gufuekwapho nwa ndu iphe emegbaa, o byiru eka; ephe wekorohu. ⁶ O du iya biribiri l'ephe te ekwetaduru nkiya. Oo ya bu; o tugbua je etsoru mkpukpu le mkpukpu ozo ziahaa iphe.

Jizosu ezi ndu-ishi-ozu iya
iri l'ebo g'ephe je epfua opfu Chileke
(*Mat 10:5-15; Luk 9:1-6*)

⁷ O bya ekua umadzu iri l'ebo ono bya agbaa phe ebo ebo bya ezia phe g'ephe gude okpehu chishije obvu. ⁸ O pfua ya pfushiaru phe iya ike su

phe: “G’ò tọ ɖukwa iphe, unu e-gude eje; gbahaa oshi-mpaleka. Unu te egudekwa nri; ophu unu egudekwa ɛda; ɛbe unu eyekwa okpoga l’ekpa uwe. ⁹Unu yekwaa akpɔkpa; o’oo g’unu te eyekwa uwe n-yekwase.

¹⁰Unuphu, unu bahukpowaru; a -nata unu; unu nɔduekwapho l’eka ono. Unu te ejekwa eburu l’eka ozo jasɔ unu afuta lẹ mkpukpu ono. ¹¹Ɛka unu jeru; ɛphe -jika unu; jika anuma opfu Chileke, unu epfu; unu -tugbujee-pho l’eka ono; unu ajishia urwuku okpa unu; g’ò buru iphe, a-gba phe ekebe. Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; oo-kakwaru ndu Sodomu yele ndu Gomóra mma mboku ikpe; eme lẹ mkpukpu ono.”

¹²Oo ya bu; ɛphe jeshia je araru iya ndiphe arara sɔ phe g’izimanu iphe-eji, ɛphe emeje lwa phe azu. ¹³Ɛphe chishia obvu, du igwerigwe, bugbaa nemadzɔ l’ehu; teme ɛphe nɔdu eteje ndu iphe eme man; ɛphe ewekorohu.

Anwuhu Jionu

onye emeje baputizimu
(*Mat 14:1-12; Luk 9:7-9*)

¹⁴Eze, bu Herodu numa iphe, Jizosu eme; kele e pfudzuwaru nkiya l’ekameka. O duru ndu asuje l’oo Jionu ophu shi emeje baputizimu tetaru dzuru ndzu ozo; l’oo iphe ono meru iphe, oduje ike eme iphemiphe ono.

¹⁵O duru ndu ophu suru l’oo Elayijia.

O duru ndu ophu suru l’oo-bukwaru onye mpfuchiru Chileke, yeru onye lanu lẹ ndu mpfuchiru ndiche.

¹⁶Herodu numae ya pho o sɔ: “O kwa Jionu-a, mu ziru; e je egbutaru mu ishi iya-a be dzuwaa ndzu ozo.” ¹⁷Iphe, meru nu buru lẹ Herodu ziju; e je egude Jionu; kee ya egbu; je atuchia l’ulo mkporo. O buru l’eka Herodiyasu be o shi. Herodiyasu ono bu nyee Filipu. Filipu bukwanu nwune Herodu. Herodu gbeshi je ahata nyee nwune iya ono luru. ¹⁸Jionu shi anɔduje epfuru Herodu l’oo iphe, adudu Chileke ree be o meru l’o jeru ahata nyee nwune iya luru.

¹⁹Ehu ghuaaha Herodiyasu egbu. O du iya ge a sɔ lẹ ya gburu Jionu; ophu o makwanu uzo, oo-shi gbua ya; ²⁰kele Herodu lonwiya atsɔ Jionu ebvu. O maru l’o bu onye pfuberekoto; teme o buru onye duru Chileke nsɔ. O buru iphe ono meru iphe, Herodu woru iya dobe g’ò tọ du iphe, e-me iya nu. Herodu be opfu, Jionu anɔduje epfuru iya agbachije enya; l’owakwa iya pho obu mini; l’o gudeele-a ehu-utso ngaberu iya nchi.

²¹O rwua ujiku lanu iphe kweru nwanyi ono; kele mboku ono bu eswe, Herodu emeje eswa anyata mboku, a nwuru iya. O kukotachaa ndu-ishi ali eka ono; waa ndu-ishi ojogu; waa ndu bugbaa ishi l’ali Galili gephe byaru iya l’obo-iphe ono. ²²Ndu ono byerupho l’eka ono kpiririmu; nwa Herodiyasu ke nwanyi bya etee ebvu l’atatiphu phe. Ehu tsoo Herodu waa ebyaa ono, byaru iya nu ono utso shii. Eze, bu Herodu sɔ nwamgboko

ono: “Pfua iphe, ɔkpoe ngu pho ree ge mu nu ngu; mu a-nu ngu iya.”

²³O richaaru iya angu su: “Iphe, i sukpoerupho ge mu nu ngu be mu a-nu ngu; obetaru o buru ali-eze mu be i suru ge mu keha ebo; nu ngu nanu.”

²⁴Nwamgboko ono gbafu je aja ne iya su: “?Bukpoo gunu be mu a-su g'o nu mu?”

Ne iya su iya: “Su iya g'o pee ngu ishi Jionu, onye emeje baputizimu.”

²⁵O gbaphu azu bya ejefu eze je asu iya: “Gbuta ishi Jionu, onye emeje baputizimu ye l'ochi pataru mu nta-a nta-a.”

²⁶Ehu daepho eze ono dzuu; aka o rwuru iya l'obu shii. Obenu l'eshinu o riwaru angu l'iphu ndu ono, byaru iya ebyaa ono be o too gbanwehendu iphe, o pfuru. ²⁷O ziepho onye lanu l'ime ndu ojogu, eche iya nche teke ono teke ono g'o je egbuta Jionu ishi wota bya. Nwoke ono tugbua je egbuta ishi Jionu l'ulo mkporo ²⁸ye l'ochi wotaru nwamgboko ono. Nwata woru iya je apce ne iya. ²⁹Ndu etsoje Jionu numae ya pho; ephe bya apata gwe iya je elia.

Jizosu anu unu umadzu iri l'ebo

l'ukporo iri nri

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jion 6:1-14)

³⁰Toɔbudu iya bu; ndu-ishi-ozu Jizosu bya anokobe bya ejefu Jizosu je akokotaru iya iphe, ephe mekotaru; yele iphe, ephe zikotaru. ³¹A du igwerigwe abya. Nmadzu nodu ejeepho nggede eje; nggede alwa; k'ophu uzo aduduru Jizosu yele ndu etsoje iya nu mbukponu me ria nri. O su ndu etsoje iya nu: “Unu gbeshi g'anyi je l'eka nemadzu te ebudu ebubu g'anyi je anodu nwekinyi anyi g'unu kabu tuta unme nwanshi.” ³²Ephe kwe bahu l'ugbo tugbua jeshia l'eka ephe a-nodu nwekaphe.

³³A du igwerigwe huma phe teke ephe atugbu bya ahubechaa phe ama. Ndu ono shikpo le mkpukpu le mkpukpu gudegbaa okpa gbaru jeshia vuru phe uzo jerwua aka ono, ephe eje ono. ³⁴Jizosu futu l'ugbo ono bya ahuma ikpoto nemadzu, no l'eka ono; imemini phe du iya shii; kele ephe du g'aturu, enwedu onye-nche, l'agbaru phe mkpu. O ziahaa phe iphe, du igwerigwe. ³⁵O bejeepho l'uzenyashi; ndu etsoje iya nu jepfu iya je asu iya: “?I maru l'eka-a bu echiogu teme nchi nodu ejihuwaa?” ³⁶Sudupho ndu-a gephe bahu le mkpukpu le mkpukpu me l'unuphu l'unuphu ndu-a, no-pheru phe mgburugburu-a je azutaru onwophe nri.

³⁷Jizosu su phe: “Unubedua l'onwunu nunu phe nri gephe ria.” Ephe su iya: “?O du ngu g'o bu anyibedua a-zuta buredi, ukporo pangu, aa-nu phe gephe ria?”

³⁸O su phe: “?Bu ishi buredi ole be unu gude? Unu je amaru g'o ha.” Ephe machaaru g'o ha; ephe su lo du ishi buredi ise; wafua eji-ema.

³⁹Noo ya bu; o su phe gephe kekashia igwe oha ono ekekashi gephe noduchaa anoo l'eka ono, nweswa du kirikiri ono. ⁴⁰Ephe nodu anoo

keshia onwophe l'ophere l'ophere; ọ duru ndu dụ ụkporo ise ise; ọ duru ndu ọphu dụ ụkporo labọ l'iri iri. ⁴¹O wota ishi buredi ise ono; waa ẹji-ema phọ bya apalia ẹnya imeli kele Chileke ekele kẹ nri ono; bya eworu iya nyawashia bya anụ ndu etsoje iya nụ sụ g'ephe keeru iya ndu ono. O kedzuru ndu ono g'ephe hakọta ẹji-ema ono. ⁴²Ephe tuko ria ya; rijichaa ẹpho. ⁴³Ibiribe ibiribe buredi yẹle ẹma, phoduru nụ, ẹphe tụtukoberu bẹ jiru nkata iri l'ẹbo. ⁴⁴Unwoke, yị lẹ ndu ono, riru nri ono dụ unu unwoke iri l'ẹbo lẹ unwoke ụkporo iri.

Jizosu eje ije l'eli mini
(*Mat 14:22-33; Jion 6:16-21*)

⁴⁵Ọ sụ ndu etsoje iya nụ ono g'ephe bahu l'ugbo; vuru iya ụzo; dafu azụ iya ọphuu; jeshia mkpukpu Betusayida gẹ ya pfuadaru igwe ọha ono g'ephe la unuphu. ⁴⁶O mechaẹ phẹ phọ ẹphe lashia; o jeshia l'ubvú je epfuru nụ Chileke. ⁴⁷Ugbo ono nọdu l'echi eze-enyimu nchi jihu; yẹbedua nwẹkinyiya nọdu l'eli-mgboko l'aguga mini ono. ⁴⁸Ọ gbẹ l'eka ọ nọ hụma l'akpo ugbo ono l'angakpoo phẹ ẹhu shii; kele pherephere ezi iziphu; o jeru ije l'eli mini jefpushia phẹ. Teke ono buwaru l'iphe-oduu aha ẹnu. O meahaa g'oo ghata phẹ aghata lẹ mini ono. ⁴⁹Ephe hūmae ya phọ ẹka ooje ije l'eli mini; ẹphe dobesu l'oo maa. Ephe chishia mkpu. ⁵⁰Noo kele ẹphe tukuror g'ephe ha hūmakota iya; ẹhu nmalahaa phẹ kpeekpeekpee.

Teke ono kwaphọ Jizosu sụ phẹ: “G'okpoma shihu unu ike; ọ bu-a mbedua. Ndzụ ba agushi unu.” ⁵¹O nyipfu phẹ l'ime ugbo ono; pherephere ono zibuhu. Ephe sachaa ọnu saa nchi; ⁵²kele iphe, Jizosu meru teke ọ washiru buredi ono te edoduru phẹ ẹnya; opfu l'a kpo-chiru phẹ okpoma.

Jizosu eme gẹ ndu iphe eme
wekorohu lẹ Gẹnesaretu
(*Mat 14:34-36*)

⁵³Tobudu iya bụ; Jizosu phẹ daghaepho mini ono; futa lẹ Gẹnesaretu; bya eworu ugbo phẹ lia l'eka ono. ⁵⁴Afuta, ẹphe afuta l'ugbo ono; ndu ẹka ono hūbechawaa Jizosu ama. ⁵⁵Ephe gbachaaru je l'unuphu l'unuphu je apata ndu iphe emegbaa l'iphe, ẹphe azeje aze parụ byapfuta iya l'ekameka, ẹphe nūmakpooru l'ọ nọ. ⁵⁶Ekameka, o shiru l'unwu mkpukpu lẹ mkpukpu; mẹ l'eze mkpukpu; mẹ l'oma ẹgu; ndiphe eworu ndibe phẹ, iphe eme dobegbaa l'oma aswa rwoọ ya g'o kwe g'ephe denyi iya ẹka; obetaru ọ buru l'onu uwe iya. Iphe, bukpo ndu denyiru iya ẹka wekorohukota l'iphe, eme phẹ nụ.

Nso alị ndiche ndu Jiu
(*Mat 15:1-9*)

7 ¹Ọo ya bụ; ọ duru ndu Fárisii; wakwaphọ ndu ezije ekemu, dọru l'eka ono. Ephe tuko shi Jierúsalemu bya adokobe l'eka ono dọ-pee

Jizosu mgburugburu. ² Ɖphe huma l'ọ duru ndu emebyi nsọ alì l'ime ndu etsoje Jizosu. Ọ buru l'ephè gude ẹka, e merwushiru emerwushi eri nri; opfu l'ephè ta akwoḍuru ẹka gẹ nsọ alì ndu Jiu sùru g'a kwoje iya.

³ Kẹle ndu Fàrisii; mękpoo ndu Jiu mgburugburu te erijedu nri m'ephè -akwoḍuru ẹka gẹ nsọ alì phẹ sùru g'a kwoje iya, bụ iya bụ nsọ, shi phẹ lẹ nna phẹ oche. ⁴ Teme ephè -lwa aswa; ephè tee ridu nri; gbahaa l'ephè gudeadaa mini mefu nsọ. Nokwaphọ g'ephè emejegbaa unwu nsọ ọzo, shi lẹ nna phẹ oche, dọ gẹ nsọ asa okoro mę k'ite mę k'ochi, e gude ope wua; mę k'oshi-anọo.

⁵ Ndu Fàrisii ono mę ndu ezije ekemu jia Jizosu sù iya: “Bụ gunu meru iphe, ndu etsoje ngu nù te emejedu nsọ, shi lẹ nna anyi oche phẹ; ephè gbẹ egudeje ẹka, e merwushiru emerwushi eri nri?”

⁶ Ọ bya asù phẹ: “Azáya onye mpfuchiru Chileke pfugbuwaru k'unubẹ tũko-l'ẹhu-atũko-l'obu-a sù:

“Ndu-a bụ eli ọnu bẹ ephè
gude akwabẹ mu ùbvù.
Obenu l'obu phẹ nọgbaa
mu ụzenya.

⁷ Ɖphe abarụ mu ẹja mkpẹ.
Ɖphe ezi ekemu,
nemadzu tũru;
ọ dọ g'ekemu Chileke^d.

⁸ “Kẹle unu ahajẹ ekemu Chileke; gbẹ eme nsọ alì, nemadzu doberu; eme k'asa ite; mę okoro; mę iphemiphe ọzo, unu emegbabe.”

⁹ Ọ sù phẹ: “Ọ nupho l'unu manukaru iphe meru g'o gude unu gbẹ gwọbechia ekemu, Chileke sùru g'e meje je emeahaa nsọ alì, nemadzu doberu. ¹⁰ Lẹ Mosisu sũkwaru: ‘Yejeru nna ngu yẹle ne ngu ùbvù’; bya asũkwapho: ‘Onye epfujeru nna iya; ọzoo ne iya njo opfu g'e gbua onye ọbu egbugbu.’ ¹¹ Unubẹdua byakwanu epfu bya asù: Ọ -buru lẹ nemadzu sùru nna iya; ọzoo ne iya l'iphe, ya gege egude kwọo phẹ buakwa ‘kọba-nu’, bụ iya bụ ‘iphe, a nũru Chileke.’ ¹² Unu gũfu onye ono g'o to yeheru ne iya ọzoo nna iya ẹka. ¹³ Unu shi ẹgube ono gude l'unu eme nsọ alì, unu ezi; mee ophu opfu Chileke adũedu iphe, ọ bụ; teme unu nọdu emegbakwaphọ iphe ọzo, dũgbaa ẹgube ono.”

**Iphe, aasọ nsọ; mę iphe,
a ta sọdu nsọ
(Mat 15:10-20)**

¹⁴ Jizosu bya ekua igwe ọha ono ọzo bya asù phẹ: “Unu gebekpọdapho gẹ mu karu unu g'o doo unu ẹnya. ¹⁵ Ọ tọ bukwa iphe, nemadzu eri l'onu

^d 7:7 Gũnaa Azá 29:13.

atụrwu iya; ọ kwa iphe, shi nemadzu l'ime obu bu iphe, aturwuje iya nu. ¹⁶G'onye nweru enu nchi; numakwa iya!"

¹⁷Ọ haepho ndu ono bya abahu l'ulo; ndu etsoje iya nu jahaa ya iphe, etu ono bu. ¹⁸Ọ sụ phe: "Unubedua be iphe ete dojekwapho enya? ?Unu ta amakwapho l'iphe, eeri l'onu ta aturwudu nemadzu? ¹⁹Kele o to ba-hudu iya l'obu; oo l'epho be obahuje; le shi l'eka ono nyifu iya le nshi." Oo ya bu l'iphemiphe, eeri l'onu be Jizosu suru lo to dudu ophu aturwuje nemadzu l'iphu Chileke.

²⁰Ọ sụ phe: "Oo iphe, shi nemadzu l'obu bu iphe, aturwuje iya nu. ²¹Kele o l'ime obu nemadzu be ejo egomunggo shi; waa eri ogori; me apharwushi onwonye; me egbu ochi; ²²me ezi iphuru; me enya-pfurupfuru; waa eme ejo umere; me agho ugho; me urwuali; me iji-enya; waa epfurwushi nemadzu; me eku-onwonye; yele eme eswe. ²³Iphe, bukpo iphe ono go ha shichaa nemadzu l'obu; o buru iya bu iphe, aturwuje nemadzu."

Ekweta nwanyi, abudu onye Jiu

(Mat 15:21-28)

²⁴Jizosu gbeshi l'eka ono bya ejeshia ali, no-pheru Taya yele Sidonu mgburugburu. O rwua eka ono bya abahu l'unuphu lanu je anodu. O du iya ga su lo to dudu onye maru nu; obenu lo to domikotaduru onwiya edomi. ²⁵Noo ya; nwanyi, obvu eme nwatibe iya ke nwanyi numa ke Jizosu bya atugbuekwapho je adaa kpurumu le mgboru okpa iya. ²⁶Nwanyi ono bu onye Gurisu; ole a nwuru iya l'ali ono, bu iya bu Fonishiya, no le Sayira. O bya arwoahaa Jizosu go chifu obvu ono, bu nwatibe iya l'ehu ono. ²⁷Jizosu su iya: "Gebe g'a nadaa unwegirima nri temanu; kele o to dudu ree ge woru nri unwegirima nu unwu nkuta."

²⁸Nwanyi ono su iya: "Mu maru-a Nnajiuphu; obenu l'unwu nkuta atutjekwa-a nwonu, dashihuru l'eka unwegirima eri nri."

²⁹Jizosu su iya: "Eshinu i pfuru egube ono; lashia l'obvu ono hawaru nwa ngu ono!"

³⁰Ọ larwushia; Obvu-a hawaa nwata-a. O zewaa aze ke nwakupya l'iphe, aaze aze.

Jizosu emeta onye ada nkuchi

³¹Jizosu bya alufuta l'ohamoha, bugbaa le Taya yele Sayidonu jeshia leze-enyimu Galili; bya erwua oha Mkpukpu-Iri. ³²Ephe dutaru iya onye ada nkuchi; teme ophu oopfujedu opfu ree. Ephe rwoahaa Jizosu go byibe iya eka. ³³Jizosu shi l'eka ono, igwe oha ono no ono; dufu iya iche bya eye iya mkpushi eka le nchi labo bya emeta onu-mini mee ya l'ire ³⁴bya apalia enya l'eli bya atsua ude su iya: "Efata" bu iya bu: "kosahu!"

³⁵Ime nchi iya ephenebo kosahuchaa; ire iya bya agbutoshihu; o wata epfu opfu ree. ³⁶Jizosu pfushia ya ike su phe go to dukwa onye ephe

e-pfuru iya; obenu l'òobujeru teke o pfuru nno; ephe agbè ka iya nù arakashì. ³⁷Ò kwatakporo tufu phè èhu shii; ephe su: “Ha-o! ?Ò kwa l'ì hùmaru g'oomekotaje iphemiphe ree; mechaa mee g'onye nkùchi nùmajè iphe lè nchi; bya emee g'onye l'ete pfujedu opfu pfuahaa opfu.”

Jizòsu anù unu umadzu iri nri

(Mat 15:32-39)

8 ¹E rwua ujiku lanù, ikpoto nemadzu dzukòbekwaru ozo; ophu o dùhedu nri, ephe gude k'eriri. Jizòsu bya ekua ndu etsoje iya nù bya asù phè: ²“Imemini ikpoto ndu-a dukwa mu g'onye l'ephe nòwaru ujiku èto l'èka-a; ophu o bùdu l'ò dukwaduru nri, ephe gude, ephe e-ri. ³Mu -sùkwanu g'ephe swìru ègu lashìa; mba atùshi phè l'ùzo; kele o dùru ndu ophu shi èka dù ènya.”

⁴Ndu etsoje iya nù sù iya: “?Bù awe bè aa-humakwanu nri l'echiègu-a, a-suru phè eriri?”

⁵Ò sù phè: “?Bù ishi buredi ole bè unu gude?” Ephe sù iya l'ò ishi buredi èsaa.

⁶Òo ya bù; o sù g'ikpoto ndu ono nòdukota anòo l'alì l'èka ono. O bya achìta ishi buredi èsaa ono bya ekele Chileke ekele. O bya awashìa ya bya achìe ndu etsoje iya nù g'ephe keeru phè. Ndu etsoje iya nù bya ekeeru phè iya. ⁷Ò dukwarupho unwu-èma, ephe gude. O bya bya ekelekwaphò Chileke k'èma ono bya eworu iya nù ndu etsoje iya nù bya asù g'ephe kekwaaru iya phò ndu ono. ⁸Ndu ono ria nri rijichaa èpho. Ndu etsoje iya nù bya atùtua iphiriba iphiriba iya ophu ghuduru nù; o ji nkata-eevu-iphe èsaa. ⁹Ndu riru nri ono e-bekwa l'unu nemadzu mgbo iri. Jizòsu sù phè g'ephe lashìa; ephe lashìa. ¹⁰Yèlè ndu etsoje iya nù bahù l'ugbo jeshia oha ndu Dalumanuta.

Iphe-òhumalenya,

meru l'èhu Jiona

(Mat 16:1-4)

¹¹Ndu Fàrisii byapfuta Jizòsu; ephe l'iya tūahaa ègo. Ephe sù iya g'o meeru phè iphe-òhumalenya, e-goshi l'òo Chileke ziru iya g'ò bya eviya. O bùru okpa opfu bè ephe tōgboru iya egube ono; g'ephe gude nmata iya. ¹²Ò bya atsua oke ude l'ime obu bya asù phè: “?Bùkpoo g'unu meru iphe, o gude ogo nta-a buerupho iphe-òhumalenya bè ephe achoje? Gè mu gbukwaru iya unu tororo; o tō dukwa iphe-òhumalenya ono, a byaru emeru phè.”

¹³Jizòsu phè haa phè l'èka ono bya abahù l'ugbo kporu jeshia azu iya ophu.

Ụta, Jizòsu ata ndu etsoje iya nù

(Mat 16:5-12)

¹⁴Noo ya; ndu etsoje iya nù zòhaa egude buredi. O buerupho ishi buredi lanù bè ephe gude nòdu l'ugbo ono. ¹⁵Jizòsu nmaaru phè okwa sù:

“Unu kwabekwa enya! Unu kwabekwaru iphe-eko-buredi ke ndu Farisii me ke Herodu enya; a -nonyaa o mebyia unu.”

¹⁶ Ephe pfuaharu nwibe phe su: “O kwa buredi ono, anyi egudedu ono.”

¹⁷ Jizosu maru iphe, ephe epfu bya asu phe: “?Bu gunu be o gude unu nodu epfugbaa l'unu te egudedu buredi? ?Toko dokwapho unu enya? ?O kwa l'egomunggo teke agbarwudu unu l'iphe, o bu; mbu k'iphe, ekoje-buredi ono? ?O nwuru inwu-agma be unu kpo-chiru okpoma akpo-chi? ¹⁸ O kwa l'unu nweru enya; ?Unu ta aphudu iya uzo? Nchi be unu furu; ?Unu ta anudu iya iphe? ?To nweudu iphe, unu anyatajekpoo? ¹⁹ Teke mu gude ishi buredi ise keeru unu nemadzu iri l'ebo l'ukporo umadzu iri; ?bu nkata-eevu-iphe ole be unu tutu-jiru iphiriba iya, phoduru nu?” Ephe su iya l'oo iri l'ebo.

²⁰ “O du ree; teke mu gude buredi esaa keeru unu nemadzu iri; ?bu nkata-eevu-iphe ole be unu tutu-jiru l'iphiriba iya, phoduru nu?” Ephe su iya l'oo esaa.

²¹ O su phe: “?Toko dokwapho unu enya nta?”

Jizosu eme g'onye atsu ishi huma uzo

²² Ephe bya abata le Betusayida. E dutaru Jizosu onye atsu ishi. Ephe rwahahaa ya go byia ya aka. ²³ O bya egude onye atsu ishi ono aka dufuta iya le mkpukpu ono; bya eworu onu-mini vaa ya l'enya tsuu; bya ebyia ya aka bya asu iya: “?O duru iphe, i humaru?”

²⁴ Onye ono, atsu ishi ono palia enya bya asu: “Ee; mu humaru-a nemadzu; ole ephe dugbaa tsuyoo tsuyoo g'oshi ejegbaa ije.”

²⁵ Jizosu byakwa bya ebyia ya aka l'enya ozo. Enya sahu nwoke ono; o puhahaa uzo; humahahaa iphemiphe rengurengu. ²⁶ Jizosu bya asu iya go lashia; sukwa iya pho: “B'abahukpokwanu le Betusayida; ophu o dukwa onye ii-pfuru iya.”

Pyita ako onye Jizosu bu (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ “Jizosu waa ndu etsoje iya nu tugbaa jeshia mkpukpu, nogbaa le Sizariya Filipayi. O rwua l'uzo; o jahaa phe su: ?Bukpoo onye be aasuje-kpoo le mu bu?”

²⁸ Ephe su iya: “O duru ndu suru li bu Jionu onye shi emeje baputizimu; ndu asu li bu Elayijia; teme o duru ndu suru li bu onye lanu le ndu mpfuchiru Chileke.”

²⁹ Jizosu su phe: “Unubedua; ?unu sukwanuru le mu bu onye?”

Pyita su iya: “Oo ngu bu Kereshi obu.”

³⁰ O pfuaru phe iya pfushia ya ike su phe go to dukwa onye ozo, ephe e-pfuru ke nkiya.

**Epfufu mbụ, Jizọsu epfu lẹ
ya e-je iphe-ẹhuka nwụhu**
(*Mat 16:21-28; Luk 9:22-27*)

³¹Noo ya; Jizọsu bebe pfiaru ndu etsoje iya nụ iphe, swiru iya nụ sụ phe: “Abụbu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ẹhuka, dū igwerigwe. Ndu bụ ogerenya; waa ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu a-jikakwa iya woru iya ye ndiphe l'ẹka. Ndiphe ono eworu iya megbua; l'ọ nọ abalị ẹto l'ilu; looshi l'onwu teta dzuru ndzụ.” ³²Iphe ono bẹ o pfuru phe kasaa phe iya nchi. Pyita bya ekuchi iya sụ iya: “Tuswekwa! Te epfukwa egube ono.” ³³Jizọsu bya aghaa ẹnya bya elee ndu etsoje iya nụ bya agbochia Pyita onu sụ iya: “Gbeshi mu l'iphu gube Obutuswe ono! Kẹle iphe, ịri ta abụdu iphe, Chileke ari. Oriri ngu bụ oriri nemadzụ.”

³⁴Jizọsu bya ekukota ikpoto ndu ono waa ndu etsoje iya nụ bya asu phe: “Onye ọ dū g'o tsoru mu g'onye ono mja onwiya ẹnya; vuta oswebe onwu nkiya bya etsoru mu; ³⁵kẹle onye eme g'ọ dzọ onwiya ndzụ l'e-tuphakwa ndzụ iya etupha. Onye gudekwanu opfu ẹhu mu yele k'ozima Chileke tuphaa ndzụ iya l'a-dzọ onwiya ndzụ. ³⁶?Bụ gunu bụ urwu, nemadzụ ritaru mę o -nwekotachaaru iphemiphe, nọ lẹ mgboko-a; tuphahwanaa ndzụ iya? ³⁷Ọ tọ dukwa iphe, nemadzụ egude agbata ndzụ iya mę o -tuphahwaa. ³⁸Kẹle onye iphere mu dū; iphere ezi ozi-oma mu dū iya; l'ogbo ọwa, l'eri ogori eme iphe-ẹji-a; bẹ iphere onye ono a-dukwapo Abụbu-Ndiphe mę ọ -byatashiepho ekpe ndiphe ikpe. Ọ -nọdu abya l'ọ dū ùbvù l'ẹnya; egbu nwịinwii gę Nna iya egbu; teke ono, yele unwu-ojozi-imigwe, dū nsọ a-swiru abya ono.”

9 ¹Ọ sụ phe: “Gę mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ dūru ndu haru pfuru l'ẹka-a, ata yidu nwụhu; gbahaa l'ephe hụmaadaru gę Chileke gude ike egoshi l'ọ ya bụ eze.”

Jizọsu egbu nwịinwii
(*Mat 17:1-13; Luk 9:28-36*)

²A nọpho abalị ishii; Jizọsu duta Pyita yele Jiemusu waa Jionu duru phe je enyikota ùbvù, ha l'eli; je anọdu nwẹkinyi phe. A nọnyaa; Chileke gbanwee ugbugba iya l'atatiphu phe. ³Uwe iya chaahaa kę phuuphuu g'eberugo; k'ophu ọ dukpoda onye asa uwe lẹ mgboko-a, l'asa iya egube ono. ⁴Noo ya; Elayijia yele Mosisu chaa l'iphu phe abọ uja eyeru Jizọsu. ⁵Pyita pfubulihu sụ Jizọsu: “Nnajiuphu; ọ dukwa ree g'anyi nọ l'ẹka-a; g'anyi tya mkpu ẹto: nanu nkengu; nanu kę Mosisu; nanu kę Elayijia.” ⁶Iphe, o gude pfua iphe ono bụ l'ọ tọ makpoda iphe, oopfu; ẹka ndzụ agukpoo phe shingushingu ephe n'eto.

⁷Urwukpu bya bya asọ-kputa ẹka ono; olu-opfu shi l'urwukpu ono sụ: “Onye ọwa-a bụ Nwa mu nwoke. Mu yeru iya obu. Unu nujajekwa iphe,

oopfu!”⁸ Teke ono kwapho; ephe chikaa enya chikaa enya; ophu o duedu onye ephe humaru l'eka ono; gbahaepho Jizosu nwekiya.

⁹ Ephe nyizetashia l'ubvu ono; Jizosu pfushiaru phe iya ike su phe g'o to dukwa onye ephe e-pfuru iphe, ephe humaru gbiriri jasụ teke yebe Abubu-Ndiphe e-shi l'onwu teta dzuru ndzu.

¹⁰ Iphe ono, o pfuru ono due phe pho l'okpoma; ephe nodu ajigbaa nwi-be phe iphe, bu eshi l'onwu teta dzuru ndzu. ¹¹ Ephe jia ya su: “?Bu gunu meru iphe ndu ezije ekemu suru le Elayijia e-vuadaru uzo bya?”

¹² O su phe: “O kwa eviya le Elayijia l'e-vukpodaru uzo bya g'o dozia iphemiphe ree. Ole ?bu gunu meru iphe, e dekwarupho l'opfu Chileke su le Abubu-Ndiphe e-je iphe-ehuka, du igwerigwe; teme l'e mekwaa ya pho g'o to dudu iphe, o bu?” ¹³ Ge mu karu unu: Elayijia byahaakwaru; ephe mewaa ya umerekete; mbu mee ya pho g'iphe, e dehawaru l'ekwo-opfu Chileke pfuru.”

Eeme onye obvu atu ndapfu
g'o wekoro
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ephe byapfutaepho ndu etsoje iya nu ndu ophu; ephe huma ikpoto ndu no-pheru phe mgburugburu. Ephe le ndu ezije ekemu nodu atu ego. ¹⁵ Ahuma, igwe oha ono ahuma Jizosu; akpabiri iya gude phe. Igwe oha ono wupfu iya je ekele iya ekele. ¹⁶ O jia phe su: “?Bu gunu be unu l'ephe atu?”

¹⁷ Onye lanu l'ime ikpoto ndu ono su iya: “O-zi-iphe; mu dutaru ngu nwa mu nwoke; kele obvu, guderu iya nu meru iya ophu o pfujedu opfu. ¹⁸ Eka o byaru iya l'o pata iya tua l'ali; uphu atsushi iya l'onu; oota ikireze; o noduepho ke kwereji. Mu su ndu etsoje ngu nu gephe chifu iya obvu ono l'ehu; ophu ephe adudu ike.”

¹⁹ O su phe: “Ha-oo! Unube ogbo owa-a, adudu iphe, unu ekwetaje-a. ?Bu teke ole be mu l'unu a-no-beru? ?Mu a-takporu unu nshi taberu teke ole? Unu dutaru mu nwata obu!” ²⁰ Ephe bya edujeru iya nwata ono.

“Obvu ono humaepho Jizosu bya atua nwata ono l'ali woru iya gbachia. O wepheahaa ewephe; uphu nodu atsushi iya l'onu. ²¹ Jizosu jia nna iya: ?Bu teke ole be iphe obu shi iya?”

O su iya: “O shikwa iya teke o bu nwata.” ²² “Oobujekwaru o -nonyaa; l'o haru turu iya chie l'oku; mekpoo le mini geeeshi g'o gbua ya. Teke o bu l'o duru iphe, i-du ike mee; phunaaru anyi obu-imemini; gbanaaru anyi mkpu!”

²³ Jizosu su iya: “?I suru l'oo iphe, mu a-du ike mee? O to dukwa iphe, akpo onye kweru ke Chileke eka ememe.”

²⁴ Nna nwata ono chishia mkpu gude enya-mini su: “Mu kwewaru; jiko yenuru mu eka ge mu kabaa ekweshi ike!”

²⁵ Jizosu hūmaepho g'ikpoto nemadzū awū abya l'ēka ono; ọ baaru ọbvū ono mba sū iya: “Gūbe ọbvū ọphu ada nkūchi; ọphu iipfudu opfu; mu sūru g'ī fūta l'ime nwata ono. Ta abahūbaekwa iya l'ēhu ọzobaa.”

²⁶ Ọbvū ono chia mkpu bya alōta nwata ono tūa l'alī; gbachia ya; tēme ọ lūfu iya l'ēhu. Nwata ono dabyiērupho g'odzu. A tūko sū l'ọ nwūhuwāru. ²⁷Jizosu bya egude ēka selita iya eli; ọ gbalihu.

²⁸ Jizosu bahūepho l'ūlo; ndu etsoje iya nū jīa ya lē mpya sū: “?Bū gūnu meru iphe, anyi adūdu ike chīfu ọbvū ono?”

²⁹ Ọ sū phē: “Ēgube ọbvū ono taa fūtakwa; gbahaa l'ọo onye aswiye ēgu epfu anū Chileke chīru iya.”

Epfu k'ugbo ēbo k'anwūhu Jizosu

(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Ēphe tūgbua l'ēka ono je aghabua Gálili; ọphu Jizosu emeduru g'ọ dūru onye a-marū nū; ³¹ kēle ndu ono, etsoje iya nū ono bē oozi iphe. Ọ sū phē-a: “Abūbu-Ndiphe bē aa-kpūkwaru ye ndiphe l'ēka; ēphe eworu iya megbua. L'ọ nọo abalī ēto l'ilu; l'ooshi l'ōnwu teta dzūru ndzū.”

³² Ọphu ēphe amadū iphe, oopfu; ndzū nọdu agū phē g'ēphe e-me jīa ya.

Onye kachakpọo shii

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ēphe bya abata lē Kapaniyomu. Ēphe bahūepho l'ūlo; Jizosu jīa ndu etsoje iya nū sū: “?Bū gūnu bē unu shi atū l'etsuzo?”

³⁴ Ọphu ēphe epfuduru opfu; kēle teke ēphe nọ l'ūzo bē ēphe shi atū ēgo onye kachaa shii lē g'ēphe ha. ³⁵ Ọ bya anọdu anọo bya ekua ēphe n'iri l'ēbo bya asū phē: “Onye ọ dū g'ọ būru onye ivuzo g'onye ono būru onye ikpazū waa onye a-nọdu ejeru onyemonye ozi.” ³⁶ Ọ duta nwata nshīi bya edobe l'echilabo phē. Ọ bya eheta nwata ono eheta sū phē: ³⁷ “Onye gude ēpha mu nabata nwata nshīi, ha ēgube-a bē būakwaa mbēdua bē ọ nabataru. Onye nabatakwanūru mbēdua ta abūkwa mbēdua bē ọ nabataru kpū; onye ono nabataakwarūpho onye ono, ziru mu gē mu bya ono.”

Onye ata akpōshidu iphe,

anyi eme

(Luk 9:49-50)

³⁸ Jionu sū Jizosu: “O-zì-iphe; anyi hūmakwaru nwoke, gude ēpha ngu achīshi ọbvū; anyi sū iya g'o to meshi; kēle o too tsojedu anyi.”

³⁹ Jizosu sū phē: “Unu ta asushi g'o to meshi; kēle onye gude ēpha mu eme iphe-ohumalenya te epfubyidu nkemu ēgwēgwa ēgube ono. ⁴⁰ Onye ata akpōshidu iphe, anyi eme akpōshi bē bū anyi. ⁴¹ Gē mu gbukwaaru

iya unu tororo; onye gude l'unu bu ndu ke Kéreshi kee unu mini g'unu ngwa be Chileke bufutajekwa obunggo iya.”

Anma okwa eme iphe-eji
(*Mat 18:6-9; Luk 17:1-2*)

42 “Sụ-a; onye mekwanuru onye lanu l'unwegirima-a, wowaru onwophe ye mu l'eka-a g'o shiswee uto ono be o gogo kakwaru ree ome a pataru mkpuma-uswe; lipyabe iya l'olu; paru chie leze-enyimu. 43 Ozo bu; teke eka ngu akpataru ngu eme iphe-eji; gbufu iya. Oo-karu ngu ree l'i gude eka lanu bahu l'eka okpobe ndzu no; eme l'i nweru eka labo; e nwuba ngu l'oku-alima. 44 Eka ophu ikpiri-ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu; ophu oku enwu iya nu anyihujedu anyihu. 45 Teke o bu okpa ngu a-loru ngu ye l'eme iphe-eji; gbufu iya. Kele o karu ngu ree g'i buru eniyeni bahu l'eka okpobe ndzu no; eme l'okpa dzuru ngu oke; e chie ngu l'oku-alima. 46 Eka ophu ikpiri-ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu. Ophu oku, enwu iya nu anyihujedu anyihu. 47 Teke o bu l'oo enya ngu esetaru ngu eme iphe-eji; swofu iya tuphaa; kele oo-karu ngu ree l'i gude enya lanu bahu l'eka Chileke bu eze; eme l'enya dzuru ngu oke; e chie ngu l'oku-alima. 48 Oku-alima ono be ekà, no iya nu ta anwuhujedu anwuhu; ophu oku, enwu iya nu anyihujedu anyihu.

49 “Oku, ee-gude daa onyemonye la-du g'o bu unu be e gude kwakobe iya. 50 Unu bu iphe, du ree; ole teke o tso-buhuru unu-unu; ?denu g'ii-shi mebawadaa ya g'o buru unu ozo. Unu mee ndzu unu g'o tso unu unu; k'ophu unu le nwibe unu eburu l'ehu-guu.”

Ogori me achifu nwanji
(*Mat 19:1-12; Luk 16:18*)

10 ¹ Jizosu futa l'eka ono bya ejeshia l'ali Jiudiya; waa mkpukpu ndu azu enyimu Jiordanu. A dukwa igwerigwe wu-pfuta iya ozo. O watakwa phe ezi iphe, bu iphe, bu g'o zijehawaa.

² Ndu Farisii bya eworu okpa opfu togboru iya g'ephe gude nmata iya bya ajiahaa ya su: “?O du ree ge nwoke chifuje nyee ya to?”

³ O su phe: “?Bu gunu be Mosisu suru unu g'unu meje?”

⁴ Ephe su iya: “Mosisu suru g'onye byajeru achifu nyee ya vujeadaru uzo dee ekwo-achifu-nwanji nu nyee ya obu le ya ta aluhedu teme onye ono achifuwa iya ro.”

⁵ Jizosu su phe: “Iphe, Mosisu gude taru unu egube ekemu ono bu kele unu bu ndu ejo okpoma. ⁶ Obenu le mbulembu teke Chileke meru mgboko be o meru nwoke bya emee nwanji. ⁷ Noo g'o gude: nwoke je l'ahaje nna iya; haa ne iya ge ye nyee ya tugba. ⁸ Ephebebo atuko buru onye lanu. Ephe taa bueduru umadzu labo. Ephe aburu onye lanu. ⁹ Oo ya bu; iphe, Chileke tugbaberu nanu g'o to dukwa onye e-je iya ekekaha ebo ozo.”

¹⁰ Ẹphe bahụepfo l'ulo; ndu etsoje iya nù jia ya iphe, opfu ono bu. ¹¹ Ọ sù phe: “Onye chifuru nyee ya je aluta nwanỳi ọzo bẹ buakwaa ogori bẹ oori. ¹² Teke ọ bukwanu l'ọo yẹbedua, bu nwanỳi lufuru l'onwiya je aluru ji ọzo buakwaa ogori bẹ nwanỳi ono eri.”

Jizọsu agọru ụnwegirima ọnu-oma
(*Mat 19:13-15; Luk 18:15-17*)

¹³ Ẹphe nọdu ekutagbaaru iya ụnwegirima g'o byibegbaa phe ẹka; ndu etsoje iya nù baaharu ndu ono, ekutaru iya ụnwegirima ono mba. ¹⁴ Jizọsu hụma iya; ẹhu ghuaaha ya eghu. Ọ sù phe: “Unu hakwaa ụnwegirima g'ẹphe byapfuta mu. Unu ta akpọshikwa phe abyabya; kele ọ bu ndu dū nno bẹ ẹka Chileke bu eze bu nkephe. ¹⁵ Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; onye ete gudedu obu ụnwegirima kweta l'ọo Chileke bu eze taa bahukwa ẹka ọ nọ.” ¹⁶ Ọ bya eheta ụnwegirima ono byidzuchaaru phe ẹka bya agọru ọnu-oma nù phe.

Nwoke lanụ, kparụ ẹku
(*Mat 19:16-30; Luk 18:18-30*)

¹⁷ Jizọsu tughushiepho; nwoke lanụ gude ọso gbapfuta iya bya egbushi ikpere l'alị l'iphu iya bya ajia ya sù: “O-zì-iphe, dūbe ree; ?bu gunu bẹ mu e-me gẹ mu nweru ndzụ ojejeje?”

¹⁸ Jizọsu sù iya: “?Bu gunu meru iphe, o gude i nọdu eku mu onye dūbe ree? Ọ tọ dukwa onye bu onye dūbe ree; agufu Chileke nwẹkiya. ¹⁹ I mawaru iphe, ekemu Chileke sùru g'e meje: ‘Te egbukwa ọchi; ọphu i rikwa ogori; ọphu i zikwa iphuru; ọphu i dzukwa ụka; ọphu i mekputakwa nemadzụ ibe ngu; kwabeje nna ngu yee ne ngu ùbvù.’ ”

²⁰ Nwoke ono sù iya: “O-zì-iphe; eshinu mu bu nwata ta adukwa iphemiphe ono ọphu mu mebyijeru.”

²¹ Jizọsu lee ya ẹnya bya eyee ya obu bya asù iya: “Iphe lanụ bu iphe, phodukwaduru ngu nù: laa je erekota iphemiphe, i nweru; woru iphe, i retaru iya keeru ndu akpa nri. Ọo ya bu; l'ii-nweru ọkpobe iphe l'ẹka Chileke nọ. I -mechaa nno; l'ii byawarọ etsoru mu.” ²² Ọ numaepfo iphe ono, Jizọsu pfuru ono; ẹhu daa ya dzụu; ọ dzuru iphu tughua; kele ọ bu onye nwenukaru iphe.

²³ Jizọsu bya aghaa ẹnya lee ndu etsoje iya nù bya asù phe: “Egube g'ọo-tsùbe l'ẹhu; mbụ gẹ ndu nweru iphe e-me bahụ l'ẹka Chileke bu eze.”

²⁴ Iphe ono, o pfuru ono tufu ndu etsoje iya nù ẹhu. Jizọsu bya epfu-kwaa ya ọzo sù phe: “Ụnwegirima; ọo tsukwa l'ẹhu gẹ ndu kpọru obu ye l'ẹku e-me bahụ l'ẹka Chileke bu eze. ²⁵ Epyo inya l'ẹnnya ngga kakwa nphe; eme lẹ g'onye nweru iphe e-me bahụ l'ẹka Chileke bu eze.”

²⁶ Ọ kabakpọo phe rọ atufu ẹhu. Ẹphe wata epfuru nwibe phe sù: “?Ọ bahunuru onye bẹ aa-dzọta?”

²⁷Jizosu bya elee phe ɛnya bya asu phe: “O kwa nemadzū bē o bū 'ama-g'ee-me-ia; obenu l'ō tō dudu Chileke nno; kele Chileke ta adudu iphe, kpōru iya ɛka ememe.”

²⁸Pyita sū iya: “?Anyibedua, harū iphemiphe, anyi nweru bya etsoru ngu-a-e?”

²⁹Jizosu sū: “Gē mu gbukwaaru iya unu tororo; onye gude opfu ɛhu mu; yele k'ozi-oma ono haa ūlo iya; ozoo unwune iya nwoke; ozoo unwune iya nwanyi; ozoo nna iya; ozoo ne iya; ozoo unwegirima ibe iya; ozoo alī iya; ³⁰bē aa-pfū iya ūgwo iphe, ha g'iphe, o harū mgbo ūkporo ise lē ndzū iya-a. Aa-pfū iya ūgwo ūlo mē unwune; mē ne; mē nna; mē unwegirima; mē alī; mēchakpoo mkpamēhu, a kparū onye obo. E -mechaa; o -rwua lē mgboko ophu abya nū; Chileke anū iya ndzū ojejoje. ³¹Ole igwerigwe ndu bū ndu ivuzō nta-a l'e-mechaa būru ndu ikpazū; ndu bū ndu ikpazū emechakwanaa bya abūru ndu ivuzō.”

**K'ugbo ɛto Jizosu epfu lē
ya e-je iphe-ɛhuka nwūhu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)**

³²Jizosu bya akparu ndu etsoje iya nū ye l'azū vuta ūzo ɛka ɛphe eje Jierúsalemū. Ndzū gū-shiahaa ndu etsoje iya nū ike; ɛka o dū phe biribiri. Ndu ophu awū etso phe nū l'azū nōdu atsugbaa ebvu. O byakwa ekuchi ūmadzu iri l'ēbo ono iche bya akōaharu phe iphe, e-mechaa mee ya nū. ³³O sū phe: “Nta-a bē anyi ejewaa Jierúsalemū. Abūbu-Ndiphe bē ee-mechakwaa kpūru nū ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu. ɛphe ekpee ya mpfugbu kpūru iya nū ndu amadū Chileke. ³⁴Ee-gude iya mee iphe, ezi ōnu-ōchi; vūa ya ōnu-mini; chia ya ɛchachi; bya eworu iya megbua; l'ō nōo abalī ɛto l'ilu; l'ooshi l'onwu teta dzūru ndzū.”

**Ūnwu Zebedi arwō Jizosu iphe
(Mat 20:20-28)**

³⁵“Tōbudu iya bū; Jiemusu yē Jionu, bū ūnwu Zebedi bya ejepfu Jizosu bya asū iya: O-zì-iphe; o dū anyi g'a sū l'ii-meru anyi iphe, anyi a-rwō ngu.”

³⁶O sū phe: “?Bū gūnu bē o dū unu gē mu meeru unu?”

³⁷ɛphe sū iya: “Mee anyi g'anyi nō-kube ngu: g'onye lanū nōdu ngu l'ɛkutara; onye ophuu anōdu ngu l'ɛkicha teke īi-nōdu l'ō-dū-biribiri ngu.”

³⁸Jizosu sū phe: “Unu ta amakwa iphe, unu arwō. ?Unu a-dū-a ike ngua iphe, dū l'okoro, mu a-ngū; l'e mee unu ɛgube baputizimu, ee-me mu?”

³⁹ɛphe sū iya: “Ee! Anyi a-dū-a ike.”

Jizosu sū phe: “Unu a-dukwa-a ike ngua iphe, dū l'okoro, mu a-ngū; l'e mee unu ɛgube baputizimu, e meru mu. ⁴⁰Obenu lē k'anōdu mu l'ɛkutara yele ɛkicha ta abūdu mu bē o dū l'ɛka. Ono dūru ndu Chileke doberu iya.”

⁴¹Umadzu iri ophuu numa l'o noo g'ephe jeru iya; ehu-eghu Jiemusu yee Jiõnu ghuahaa phe. ⁴²Jizõsu bya ekukõtachaa phe bya asu phe: "Unu mawaru le ndu a suru l'oo phe bu ishi anõduje akpapyashi ishi ndu ephe bu ishi phe akpapyashi; teme o buru o-no-l'oke-okwa anõduje eme ge ndu ozo maru l'oo ya ka shii. ⁴³Ole oo ge k'unubedua ta adukwa egube ono. K'unu bukwa; onye o du g'o ha shii; g'onye ono buru onye a-noõdu ejeru ndu ophuu ozi. ⁴⁴Onye o du g'o buru onye ivuzo le g'unu ha; g'onye ono wozeta onwiya ali; buru ohu onyemonye. ⁴⁵Le Abubu-Ndiphe lonwiya ta abyakwaru g'e jeeru iya ozi; o kwa g'o jee ozi; waa g'o woru ndzu iya nu g'e gude gweeru Chileke ngweja; g'o buru iphe, oo-gude gbata ndzu igwe oha."

Jizõsu eme onye atsõ ishi
g'o wata aphõ uzo
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶Jizõsu phe bya abyarwuta Jieriko. Noo ya; ephe tugbushiepho l'eka ono; ephe le ndu etsoje iya nu me igwe oha, awu etso iya nu. Nwoke, aza Batimiyõsu, atsõ ishi nõduwaa l'agõga etsuzo; arwo arwo. Batimiyõsu ono bu nwa Timiyõsu. ⁴⁷O numaepho l'oo Jizõsu onye Nazaretu l'aghata; o chishia su: "Jizõsu; Nwa Dévidi; g'imemini mu dunu ngu!"

⁴⁸A gbõchia ya õnu su iya g'o dobe õnu doo. O kabakpõo ya ro arashi ike: "Nwa Dévidi; g'imemini mu du ngu ro-o!"

⁴⁹Jizõsu pfuru bya asu g'e kua ya. Ephe kua ya su iya: "Teru eswa gbeshi je; ookukwa ngu oku."

⁵⁰O chiru ukpo iya wushi bya ezilihu bya ejepfu Jizõsu.

⁵¹Jizõsu su iya: "?Bu gunu be o du ge mu meeru ngu?"

Onye atsõ ishi ono su iya: "Nnajiuphu! Mee mu ge mu wata aphõ uzo!"

⁵²Jizõsu su iya: "Lashja. Ekweta, i kwetarõ mewaru ngu g'i wekorohu."

Teke ono kwaphõ; nwoke ono phuahaa uzo bya etsoru Jizõsu tugbua.

Jizõsu abahõ le Jierusalemu
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jiõn 12:12-19)

11 ¹Ephe byarwutajepho l'ubvu Olivu me le mgboru Betufeji waa Betani, nõwaa Jierusalemu ntse; Jizõsu zia ndu etsoje iya nu umadzu labõ ²su phe: "Unu je l'ime mkpukpu ono, nõ unu l'uzo iphu ono. Unu -bahuepho l'ime mkpukpu ono be unu a-huma nwa nkafu-igara, e liberu elibe, eteke aduswee onye nojeru iya l'eli. Unu tota iya kpuru bya. ³O -duru onye jiru unu su: '?Bu gunu be unu eme nno?' Unu su iya le mkpa iya duru Nnajiuphu; l'o -meghechaa be oo-kpu-phutakwa iya-a azu l'eka-a egwegwa."

⁴Ephe jerwua je ahuma nwa nkafu-igara obu l'eka e liberu l'agõga oguzo unuphu, nõ l'agõga gbororo; ephe je atõta iya. ⁵Ndu nõ l'eka ono

jia phe su: “?Bü gūnu be unu eme egube ono? ?Bü gūnu meru iphe, unu atōta nkafū-igara ono atōta?”

⁶Ephe pfuaru phe iphe, Jizosu suru phe g'ephe pfua. Ndu ono haa phe; ephe kpuru iya tugbua. ⁷Ephe kputaru iya Jizosu bya achiru ekwa phe wukobe nkafū-igara ono l'eli okpurukpu; Jizosu nodu iya anoo. ⁸Ndu ophu eworu uwe phe tośaa le gbororo; ndu ophu aburu igu, ephe gbutaru l'ime egbudu be ephe toru l'ali. ⁹Ndu etso iya l'azu me ndu no iya l'iphu nodu akpo okporoko asuje: “Deejee! Deejee! Owoo! Onye Chileke goru onu-oma nu be o bu; mbu onye ono, bu Nnajiuphu ziru iya g'o bya ono. ¹⁰G'e Chileke goru onu-oma nu okwa eze onye-iche anyi, bu Dévidi; mbu okwa eze ono, abya nta. Deejee! Deejee! Okalibe-kangokotaru-nu!”

¹¹Noo ge Jizosu gude bata Jierúsalem. O bya abata l'ime eze-ulo Chileke bya ahumachaa iphemiphe, no iya nu. Ephe gude nno ochii byaahaa. Yele ndu etsoje iya nu laphushia azu le Betani.

Jizosu atu oshi figu onu

(Mat 21:18-19)

¹²O be le nchitabohu iya; egu guahaa Jizosu g'ephe shiwa le Beta ni lufuta. ¹³O gb'e uzanya huma oshi figu, ekwo du ke nwa kpuchii. O jeshia l'upfu iya g'o maru: ?o miru amimi. O jerwua; o buerupho ekwo bu iphe, du iya nu; kele o to budu teke omije bu ono. ¹⁴Jizosu tua ya onu su iya: “Nemadzu ta abyadu awotabaa akpuru ngu ria ozo.”

Ndu etsoje iya nu numa iphe ono, o pfuru ono.

Jizosu achifu ndu azu aswa

l'eze-ulo Chileke

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jion 2:13-22)

¹⁵Ephe byarwutaepho Jierúsalem; Jizosu bahu l'ime eze-ulo Chileke bya awata achishi ndu azu aswa bya ere erere l'ime eze-ulo ono. O bya akwatsushichaa teburu ndu agbanweje okpoga bya akwatsushichaa okposhi ndu ereje ndo. ¹⁶Ophu o dudu onye o kwekwaduru g'o vuru iphe ghata l'eze-ulo Chileke ono. ¹⁷O ziahaa phe iphe su phe: “?Unu ta amadu l'e deru le Chileke suru l'ulo iya be ee-kuje aka ohamoha a-noduje epfu anu iya. Unu bya eworu iya mee ulo, ndu ana nfu edomije onwophe.”

¹⁸Ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu numachaa ya; ephe choahaa uzo, ephe e-shi gbua ya. Kele ephe atsū ebvu l'oopfutawaa onyemonye eyeru onwiya; opfu le ndu ono g'ephe ha be iphe, oozu dugbaa biribiri.

¹⁹O -rwuepho l'uzenyashi; Jizosu phe lufu le mkpukpu ono.

**Jizosu gude oshi,
o turu onu ezi ndu
etsoje iya nu iphe
(Mat 21:20-22)**

²⁰O be l'utsu iya; ephe ghatashia; ephe huma oshi figu pho, o turu onu unyaphu iya pho g'o nwukotawaru lwaa jasu l'ogbarabvu iya. ²¹Pyita nyata iphe unyaphu ono bya asu Jizosu: "Lekpodapho l'oshi-a, i turu onu-a be nwukotaakwaru lwaa."

²²Jizosu su phe: "Unu kweta ke Chileke! ²³Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye suru ubvu-a: 'Ngwa; je aparu onwongu chie l'ime eze-enyimu' ophu onye ono abokpodaaru obu ebo; o kwetaepho l'iphe ono, o pfuru ono le-me; loomeepho g'onye ono pfuru. ²⁴Noo g'o gude mu su unu l'iphemiphe, unu suru ge Chileke nu unu me unu -nodu epfu anu iya; unu -kwetawaa lo nuwaru iya unu; iphe ono be oo-nu unu. ²⁵Ole unu -nodu epfu anu Chileke; o -duru onye mesweru unu; unu nodu agbaru iya ejo egomunggo; unu vuru uzo guaru onye ono nvu; oo ya bu; Nna unu, no limigwe agukwanaaru unu nvu l'ophu unu mesweru iya. ²⁶Teke o bu l'unu ta aguduru iya nvu ono; Nna unu, bu limigwe taa gukwarupho unu nvu le k'unu."

**Aaji Jizosu egube ike,
o gude eme iphemiphe ono
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)**

²⁷Ephe bya alaphukwa azu le Jierusalemu. Jizosu je ejepheahaa l'ime eze-ulo Chileke. Noo ya; ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu; waa ndu bu ogerenya bya abyapfuta iya bya asu iya: ²⁸"?Bu egube ike gunu be i gude eme iphemiphe-a? ?Bu onye ziru ngu gi bya iya ememe?"

²⁹Jizosu su phe: "Unu gebe ge mu jia unu nwaji lanu. Unu -karu mu iya; mu akooru unu onye ziru mu ge mu bya eme iphemiphe-a. ³⁰Unu karu mu onye ziru Jionu g'o bya emeshi ndiphe baputizimu: ?Bu Chileke too nemadzu?"

³¹Ephe wata iya adzokashi l'ime onwophe su: "Teke anyi sunuru l'oo Chileke; lo su anyi: ?O bukwanuru gunu meru g'o gude ophu unu ekwetaduru iphe, o pfuru?" ³²Ndzu nodu agukwanu anyi asu l'oo nemadzu; kele e pfudzuwaru le Jionu bu okpobe onye mpfuchiru Chileke." ³³Noo ya ephe su Jizosu: "Anyi ta amakwa."

O su phe: "Ophu mu a-kokwanuru unu onye ziru mu ge mu meje iphemiphe ono."

**Etu, e gude ndu anwamu,
e butaru ye l'opfu-vayinu anma
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)**

12 ¹Jizosu gude etu ziahaa phe iphe su phe: "Nwoke lanu laru egu vayinu. O bya agbaa ya mgbabu bya ebua ya nsu aka aa-noduje

azoshi mee l'akpuru vayinu ono. O bya akpukwaapho nwulo eli ephekerephe eka ee-nyihuje eche mgbabu ono nche. O bya eworu iya ye l'eka ndu o butaru g'ephe letajeru iya ya enya bya ejeshia-iphe ozo. ²O rwua teke eegbuje iya; o zia onye-ozu iya g'o jepfu ndu-ozu-egu ono g'ephe woo ya okè akpuru vayinu nkiya. ³Ephe gude onye-ozu ono tsua ya iphe; gbafe iya eka oto; nwufu iya; o lashia. ⁴Nwoke ono bya ezia onye-ozu iya ozo g'o jepfukwa phe ozo. Ephe tua onye k'ono mkpuma; tsukposhia ya ishi; mee ya iphe-iphere; chifu iya; o lashia. ⁵Nwoke ono byakwa asu g'onye ozo je. Ephe gude onye k'ono gbua ya egbugbu. Nokwapho g'ephe meru igwerigwe ndu ozo, o zichaaru ozu ono; ndu ephe echia iphe; ndu ephe egbua egbugbu. ⁶Jasuru o buwaru-a onye lanu be o nweru, bu iya bu nwa iya, o yeru obu. O zia ya g'o je; su le ya maru-a l'onye owa-a, bu nwa iya-a be ephe a-kabe-a yeru nsu. ⁷Ndu ozu-egu ono humae ya pho bya azua mgbede su: 'Ihee! Waa onye ali-a e-mechaa buru nkiya me nna iya nwuhu. Unu bya g'anyi gbua ya g'ali ono a-buru k'anyi.' ⁸Ephe gude iya; woru iya megbua; tufu l'azu mgbabu ono."

⁹Noo ya; Jizosu jia phe: "Bukpoo gunu be onye nwe mgbabu ono e-me ndu ono? Oo-bya egbushichaa ndu-ozu mgbabu ono; woru opfu-vayinu ono ye ndu ozo l'eka. ¹⁰?Unu teke agu-swee iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su:

"Mkpuma, ndu akpu ulo
jikaru;
mechaaru bya aburu
mkpuma, gudeshe ulo.

¹¹Ono buru iphe,
Nnajiuphu anyi meru;
o du anyi biribiri l'enya^e."

¹²"Ephe meahaa g'ephe gude iya; kele ephe maru l'oo phe be o nmadoru etu ono. Obenu l'ephe atsukpukpu ebvu. Ephe haa ya gbakashihu.

Apfu akiriko

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³"Tobudu iya bu; ephe zia ndu Farisii; waa ndu etsoje Herodu g'ephe je anwuta iya onu. ¹⁴Ndu ono, e ziru ono bya ejepfu iya bya asu iya: O-zu-iphe; anyi maru li bu onye ire-lanu; teme ophu o dudu onye iitsu ebvu. Ophu o dudu onye iile enya l'iphu. Iigudeje ire-lanu zia uzu Chileke."

"?Tobudu nu anyi emebyi ekemu Chileke me anyi -tuje akiriko nu Siza?

¹⁵"?Anyi tuje iya too g'anyi ta atujeshi?" Jizosu maerupho l'ephe bu tuku-l'ehu-atuku-l'obu bya asu phe: "?Bu gunu meru g'o gude unu togboru mu okpa opfu g'unu gude nmata mu? Unu wotaeshikwa kobo lanu ge mu huma."

^e 12:11 Guna Ebvu 118:22,23.

¹⁶ Ẹphe wotaru iya ya. Ọ sù phẹ: “?Bù ishi onye yẹ ẹpha onye bù ọwa-a, e deru iya-a?”

Ẹphe sù iya: “Ọo kẹ Siza!”

¹⁷ Jizọsu sù phẹ: “Ọ dù ree; unu woru iphe Siza nù Siza; woru kẹ Chile-ke nù Chileke.”

Ọnu, Jizọsu yeru phẹ ọ̀ ọ̀ biribiri ẹtu.

Kẹ eshi l'ọ̀nwu teta dzuru ndzu

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ndu Sadusii, bù ndu ono sùru l'e tee shidu l'ọ̀nwu eteta adzuru ndzu ono; byapfuta Jizọsu bya ajia ya sù: ¹⁹ “O-zì-iphe; iphe, Mósìsù pfuru anyi l'ẹkwo ekemu bù: “Teke ọ̀ bù lẹ nemadzu bẹ nwune iya nwoke nwùhu-ru haa nyee ya, ata nwùtaduru nwa; gẹ nwune iya ono lùpyabe nwanyi ono g'ọ̀ nwùtaru onye ọ̀phu, nwùhuru anwùhu phọ nwa.” ²⁰ Sù-a; ọ̀ dù-ru ndu dù ẹsaa l'unwune. Onye k'ọ̀gerenya lùchaa nwanyi bya ahaa ya nwùhu; ọ̀phu ọ̀ nwùtaduru nwa. ²¹ Onye ọ̀phu tsotaru iya nù lùpyabe iya; onye k'ono nwùhukwapho; ọ̀phu ọ̀ nwùtaduru nwa. Onye k'ẹto bya emekwaaphọ nno ²² jasù unwune ẹsaa ono lù-dzuru nwanyi lanù ono; nwùshihukota; ọ̀phu ẹphe anwùtaduru nwa. E mechaa l'ikpazù; nwanyi l'onwiya bya anwùhu nkiya.” ²³ “O -rwua teke ee-shi l'ọ̀nwu teta gbalihu; ?bù onye ole bẹ nwanyi ono a-bùru nyee ya g'ẹphe n'ẹsaa ono lùchaaru iya-a?”

²⁴ Jizọsu sù phẹ: Tọ̀budu iphe ono meru g'o gude ọ̀ bùru l'unu eshiswe-je iya; kẹle ẹkwo-opfu Chileke te edoduru unu ẹnya; ọ̀phu ọ̀ bùro kẹ g'ike Chileke habe shii. ²⁵ Lẹ teke ndu nwùhuru anwùhu e-shi l'ọ̀nwu teta dzuru ndzu bẹ nwoke taa lùhedu nwanyi; ọ̀phu nwanyi alùhedu ji. Ẹphe a-dù g'unwu-ojozi-imigwe. ²⁶ A bya lẹ k'eshi l'ọ̀nwu teta dzuru ndzu; ?unu ta agùjedu akọ ono, dù l'ẹkwo Mósìsù ono; mbù ẹka ono, o pfuru k'ishishi irwu, ọ̀ku enwu phoophoophoo ono? Ẹka ono bẹ Chileke pfuru Mósìsù sù iya: “Ọ kwa mbẹdua bù Chileke kẹ Ẹbirihamu; bùru Chileke kẹ Áyizaku; bya abùru Chileke kẹ Jiékọpu?” ²⁷ Bù iya bù l'ọ̀ tọ̀ bùdu Chileke ndu nwùhuru anwùhu; ọ̀ bù Chileke ndu nọ ndzu. ?Unu hùmaru l'unu kwatakpọoru shiswee ọ̀zo?

Ekemu, kpọ-chiru ishi

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Nwoke lanù, bù onye ezije ekemu, nọ l'ẹka ono anù iphe, ẹphe atù; bya ahùma l'iphe ono, ẹphe ajì Jizọsu ono bẹ o yeru ọ̀nu ree; ọ̀ byapfuta iya bya ajia ya sù iya: “?Bù ekemu ole bù ekemu ọ̀phu kpọ-chiru ishi?”

²⁹ Jizọsu sù iya: “Ekemu, kpọ-chiru ishi bù: ‘G'unubẹ ndu Ízurẹlu nùma lẹ Nnajiuphu, bù Chileke anyi bẹkwa iya phọ bù Nnajiuphu kpoloko.

³⁰ Ọo ya bù g'i yee Chileke obu ngu g'ọ̀ ha. Gude ndzu ngu g'ọ̀ ha; mẹ

uche ngu g'ò ha; mē ike ngu g'ò ha yee ya obu.' Noo ekemu, kpochiru ishi bu onoya. ³¹Ekemu ozo, etso iya nu bu g'i yee nemadzu ibe ngu obu g'i yeru onwongu. O to duedu ekemu, kabakpo ebo ono shii."

³²Onye ezije ekemu ono su iya: "O-zi-iphe; i pfuru okpobe-opfu. Kele Chileke bu nanu. O to duedu Chileke ozo, du nu gbahaa yebedua. ³³Oo ya bu ge nemadzu yee ya obu iya g'ò ha; mekpoo uche iya g'ò ha; me ike iya g'ò ha; yekwaapho nemadzu ibiya obu iya g'ò yeru onwiya. Eme g'ekemu labo ono pfuru tukoru kakota adu mkpa; eme le ngweja anu, a kporu oku nu Chileke me ngweja ozo, eegwejeru nu iya g'ò hakota."

³⁴Jizosu humaepho lo pfuru g'onye nweru uche; o su iya: "Eka Chileke bu eze ta adukwa ngu enya." O pfuchaa nno; ophu o duedu onye turu ama ajibaa ya aji ozobaa.

Aji k'onye bu Kereshi obu
(*Mat 22:41-46; Luk 20:41-44*)

³⁵O be teke Jizosu byaru awata ezi iphe leze-ulo Chileke; o jia su: "?Denu g'o gude ndu ezije ekemu gbè su le Kereshi bu Nwa Dévidi; ³⁶l'eka Dévidi lonwiya be Unme-du-Nso gbè mee o su:

"Chileke suru Nnajjuphu mu:

Nodu mu lekutara jasu teke

mu e-me gi

zopyabe ndu-ohogu ngu lokpa^f.

³⁷Dévidi lonwiya -nodu ekujekwanu iya Nnajjuphu; ?denu g'o gude o bu-kwarupho Nwa Dévidi?"

Èhu tsoo igwerigwe ndu numaru iya nu utso.

Jizosu epfu ke ndu ezije ekemu
(*Mat 23:1-36; Luk 20:45-47*)

³⁸Teke oozu iphe be o suru: "Unu kwabejekwaru onwunu enya leka ndu ezije ekemu no; ndu ooguje agugu eye akpawuru uwe aghaphe; iphe, ephe yeru obu buru g'e kejeje phe erengete ekele leka a du ligwe; ³⁹waa anodu laba, kakota ree l'ulo-ndzuko ndu Jiu; waa anodu laba ndu karu enya me a -nodu abo iphe. ⁴⁰Ephe bu ndu eripyaje ulo unwanyi, ji phe anodedu; teme ephe nodu egudeje eregede epfu-kpoeppo ogologo opfu anu Chileke. Ole oo phe be aa-kabaa anmashi ikpe ike."

Iphe, nwanyi, ji iya anodedu
gude obu iya anu Chileke
(*Luk 21:1-4*)

⁴¹Jizosu bya eje anodu anoo l'aguga eka aanuje Chileke iphe leze-ulo Chileke leahaa ndu echie okpoga lokpoko, eechiejeru Chileke okpoga.

^f 12:36 Gūnaa Ebvū 110:1.

Ndu nweru iphe nọdu eyegbaa okpoga, dụ shii. ⁴²Nwanyị lanụ, ji iya anọedu, akpa nri byarwuta bya eworu afụ labọ, bụ iya bụ kobo lanụ chie. ⁴³Jizọsu bya ekua ndu etsoje iya nụ bya asụ phe: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ kwa nwanyị-a, l'akpa nri-a, ji iya anọedu-a; bẹ kachaa eye okpoga lẹ g'ẹphe hakọta ono. ⁴⁴Kẹle iphe, onyemonye echiegbaa bụ okpoga, tsuru etsutsu; obenu lẹ yẹbedua akpakpọo nri; ọle ọ tūkoerupho iphe, o nweru chie; mbụ je akpaa l'iphe, o doberu k'e-gudeje akpata nri.”

Iphe, e-me teke ikpazụ
(*Mat 24:1-2; Luk 21:5-6*)

13 ¹Jizọsu shiẹpho l'ime eze-ulo Chileke ono futa; onye lanụ l'ime ndu etsoje iya nụ sụ iya: “O-zì-iphe; lekpodapho ẹgube biribiri mkpuma ọwa mẹ ẹgube biribiri ụlo k'owa!”

²Jizọsu sụ iya: “?Ị hụmaru-a eze-ulo ono, a kpuru ẹgube ono; ee-mechaa nwukpọshichaa iphemiphe ono enwukpọshi; mbụ k'ophu ọ tọ dudu g'ọ ka mma l'ọo mkpuma lanụ, a-kpọ-pfuru l'eli nwibe iya.”

Iphe, bụ o -mechaa
mgboko abvụ
(*Mat 24:3-14; Luk 21:7-19*)

³Jizọsu nyihu úbvú Olivu; je anọdu gha iphu l'eze-ulo Chileke gẹdegede. Pyita mẹ Jiemusu mẹ Jionu mẹ Anduru bya ejepfu iya k'iche je ajia ya sụ iya: ⁴“?Bukpoo teke ole bẹ iphemiphe ono e-mekpọo?” “?Bụ gunu bẹ ee-gude maru teke iphe ono abyagbaa ememe?”

⁵Jizọsu pfuaharu phe sụ: “Ọo 'ẹpho g'unu leta onwunu ẹnya g'ọ tọ dụ onye e-duswe unu ụzo. ⁶Kẹle ọ dukwaru igwerigwe ndu a-zarụ ẹpha mu bya; bya asụ l'ọ kwa ẹphebedua bụ Kéreshi ọbu. Ẹphe eshi l'ẹka ono duphua ndu dụ igwerigwe. ⁷G'obu te tsukahukwa unu teke unu a-nọdu anụ ude ọgu ọphu aalwụ l'ẹka dụ ẹnya; waa ọphu aalwụ l'ẹka dụ ntse; kẹle iphemiphe ono mefutakotajekwa; ọle teke mgboko a-bvụ teke erwukwa. ⁸Noo kẹle ọha ye ọha ibe iya a-nọdu alwụ ọgu; alị-eze ye ọle ibe iya a-nọdukwapo alwụ ọgu nkepẹ. Alị a-nmagbaa jijijijii l'ẹka dụ igwerigwe. Ejo ọkpa nri a-bya. Iphemiphe ono dukota gẹ teke nka beberu meahaa nwanyị, ime eme ẹhuka.”

⁹Ọle-a; unu kwabekwaru onwunu ẹnya. Aa-kpütachakwaa unu kpujeru ndu-ikpe; e chia unu iphe l'ulo-ndzuko; teme unu a-byakwa apfuru l'iphu ndu nnajioha; mẹ l'iphu ndu eze l'opfu ẹhu mu; g'ee-shi g'ẹphe anuma ozi-oma ono. ¹⁰Obenu lẹ g'e mehabe; e vufutaje ụzo zidzuaru ozi-oma ono lẹ mgboko mgburugburu. ¹¹Teke ẹphe kpütaru unu jee ikpe; unu te vukwaru ụzo wata ayọ oshi iphe, unu e-pfu. Unu pfuekwapho iphe, e yeru unu l'onu teke ono; kẹle ọ tọ bụdu unubedua e-pfu iya; ọ bụ Unme Chileke. ¹²Nwune e-deru nwune iya nụ g'e gbaa; nna akpuru nwa iya nụ

g'e gbua. Ẅnwu e-me g'a kp̄ta ndu nwuru ph̄e n̄ gbushia. ¹³Onyemoye e-gude k̄le unu b̄ nkemu kp̄o unu ashi; obenu l'onye tar̄ nshi jas̄ i'kpaz̄ b̄ Chileke a-dz̄ota.

Ejo ah̄uma

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴“Unu a-h̄umakwa ejo-ah̄uma-ola-l'iswi ono, Daneļu onye mpfuchiru pfuru unu l'ōnodu l'ēka ̄ gbaduru k'an̄odu ono. (Ḡe ḡube onye aḡu iphe-a rikwaa ̄riiri iphe, ̄ b̄.) Unu -h̄umae ya ph̄; ḡe ndu n̄ l̄ Jiudiya gbalakwaa lash̄ia l'úbvú. ¹⁵G'onye n̄ l'̄okpoku at̄ta unme te ejeekwa abah̄ l'ulo l̄ ya eje ewota iphe l'ime ̄lo. ¹⁶G'onye n̄ l'̄egu te ejeekwa agha ̄nya k̄e ḡe ya je ach̄ita uwe iya. ¹⁷Aph̄u a-ts̄oru Ẅnwanyi, d̄u ime m̄e Ẅnwanyi, nwa angukwadu ̄ra mb̄oku ono. ¹⁸̄Oo g'unu pfuru n̄ Chileke g'̄o t̄o buru l'udzumini. ¹⁹K̄le teke ono b̄ oke mkpamēhu, eteke ad̄uswee k'eshinu Chileke meru mgboko l'a-d̄u; ̄phu ̄ byadu ad̄ubaa ̄zo. ²⁰Teke iphe-̄huka ono e-me b̄ Nnajiuphu egbuduru iya mkpirikpu b̄ ̄ t̄o d̄ukwa nemadz̄u, aa-dz̄ota. ̄le o gudewaa iswi ̄hu ndu ̄phu ̄ h̄otar̄u g'̄ephe buru ndu nkiya gbua ya mkpirikpu.

²¹“̄O -d̄uru onye s̄uru unu teke ono l'̄o wakwa K̄eshi; ̄zoo l'̄o ph̄ukwa iya; unu be yekwar̄u iya ̄nu. ²²K̄le ndu a-n̄odu adz̄u ̄ka s̄u l'̄ephe b̄ K̄eshi; ̄zoo l'̄ephe b̄ ndu mpfuchiru Chileke; a-d̄uchakwaa teke ono. ̄phe a-n̄odu emegbaa iphe-̄humalenya, d̄ugbaa biribiri. Iphe ono a-b̄ucharu g'̄ephe e-shi dephua ndiphe; mb̄u je akpaa l̄ ndu Chileke h̄otar̄u; m'̄ephe -je l'ad̄u ike. ²³̄Oo ya b̄; g'unu letakwaph̄o ̄nya; eshinu mu vuwaru ̄zo pfuaru unu iphemiphe.

Abyabya Ab̄ubu-Ndiphe

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴“̄le e -rwua mb̄oku ono; teke ejo iphe-̄huka ono bv̄erupho b̄ ̄nyanwu e-jikputa; ̄nwa echibuhu echichi. ²⁵K̄pokpode eshi l'igwe dash̄ihu; iphemiphe, n̄ l'igwe anmawoo anmawo l̄-sweshihu. ²⁶Teke ono b̄ aa-h̄uma Ab̄ubu-Ndiphe g'̄o n̄ l'urwukpu egbu nw̄iinwii gude ike iya, par̄ ̄ka abya. ²⁷̄Oobyaa ezia Ẅnwu-ojosi-imigwe iya; ̄phe abya ejee l'iphu; jee l'az̄u; jee l'̄uzo ̄kutara; jee l'̄ekicha l̄ mgboko mgburugburu gbiriri jas̄ l'ēka igwe beru al̄ beru; je edutak̄ota ndu ̄ h̄otar̄u.”

Iphe, e gude oshi figu

anw̄ta

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸“S̄u-a; unu gude oshi figu nw̄a iphe; k̄le ̄obujeru; ̄ -m̄ishiwa a bya erwua irwu ̄ph̄úú; l'a maru l̄ teke okpom̄oku ekpoje d̄uwaa ntse. ²⁹No-kwaph̄o g'̄owa-a d̄u; teke unu h̄umaerupho g'iphemiphe ono l'emegbaa;

unu amaru l'ò nòkpowaa ntse; mbù l'ò nòwaa g'ònu-òguzo. ³⁰Sù-a; gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ògbo-a taa bvùebekwa; iphemiphe-a emekòta. ³¹Igwe l'a-bvùkwa; alì abvù; obenu l'opfu, mu pfuru ta abyadù erebuhu ire erebuhu.”

Mbòku, ọo-bùru
(*Mat 24:36-44*)

³²“Obenu l'ò tọ dudu onye maru mbòku, ọ bụ; ọzoo teke iphe ono e-megbaa. Mbù l'unwu-ọjozi-imigwe ta amadù iya; ọphu Nwa Chileke ta amadù iya. Onye maru iya nù bụepho Chileke, bụ Nna nwèkiya. ³³Unu kwabekwa ẹnya. Unu nwùkwaru ẹnya che nche; pfuru nù Chileke; kele unu ta amadù teke ọo-bùru. ³⁴Ọ dù gẹ nwoke, eje iphe-ọzo; bya aparù ibe iya haarù ndu-ozì iya; bya eje keshiaru phẹ ozi, ephe a-nòdu eje l'èhu l'èhu. O be l'onye eche ọnu-abata; o pfushiaru iya ike sù iya g'ò nwùkwaru ẹnya. ³⁵Ọo ya bụ; unu nwùru ẹnya; kele unu ta amadù mbòku, Nnaju-phu, nwe unuphu a-lwa. A ta amadù; ?bù l'ùzenyashi; tọ l'echi abalì; tọ l'iphe-òhenu; tọ l'ùtsu bẹ ọo-bata. ³⁶Ọo ya bụ; g'ò tọ byapfutadu unu l'òtulupfu l'èka unu eku mgbenya.” ³⁷“Sù-a; iphe, mu epfuru unu-a bẹ mu epfuru onyemonye. Unu nwùkwaru ẹnya!”

Ndu-ishi achì idzu egbu Jizọsu
(*Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Jìon 11:45-53*)

14 ¹O ghuduwaa abalì labọ; ọbo Ojèghata erwua; waa ọbo-iphe aatajẹ buredi, ekoduru ekoko. Ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezi-je ekemu nọdu achọkashikpoephe ọzo, ephe e-shi gude Jizọsu lẹ mpya gbua. ²Ephe sù: “Ọle ọ tọ bukwaru nta-a, aabọ iphe-a; a -nonyakwaa ọ buri ọgu ẹghirigha.”

Aawù Jizọsu manù, eshi mkpọ
lẹ Betani
(*Mat 26:6-13; Jìon 12:1-8*)

³O be gẹ Jizọsu nọ lẹ Betani; o jee ibe Sayìmonu onye ekpenta shi eme. Noo ya; ọ nòdukwadu l'èka ono eri nri; nwanyì lanù gudeephe mgbere, ama ntùmatu bata. Mgberè ono bẹ manù, eshi mkpọ, ere ire shii, bụ manù-nadù jiru ejiji. Nwanyì ono bya akù-kwofuepho olu mgberè ono bya eworu manù ono wù Jizọsu l'ishi. ⁴Èhu ghuaaa ndu harù nọdu l'èka ono eghe. Ephe sù: “?Bù gùnu bẹ e gude emebyishi ẹguru manù ọwa? ⁵Manù ono sùru g'ee-reta iya iphe, dù g'ùkporo pangu lẹ pangu iri gude keshiaru ndu akpa nri.” Ephe baaharù nwanyì ono mba.

⁶Jizọsu sù phẹ: “Unu haa ya. ?Bù gùnu meru g'o gude unu nọdu epfuchi iya nchì? ?Unu ta amadù l'ọ ọkpobe iphe bẹ o meru mu egube ono? ⁷Ndu akpa nri bẹ unu l'ephe anọ tekenteke; teke dükpoephe unu ree; unu emeeru

phẹ iphe-oma. Obenu lẹ mbẹdua ta abudu tekenteke bẹ mu l'unu a-nọdu. ⁸Oo iphe, nwanyi-a a-du ike mee bẹ o meru ono. O vuwaa ọzo tee ogwehu mu manụ gude kwakọbe mu k'a -ta asụ teke ee-li mu. ⁹Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, bukpoọ ẹkameka, a saru ozi-oma-a lẹ mgboko-a mgburugburu bẹ aa-kojeekwapho akọ iphe-a, nwanyi-a meru-a gudeje nyata iya.”

**Jiudasu eederu Jizosu eye
l'ẹka ndu Jiu
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)**

¹⁰Jiudasu Isukariyotu, onye lanu l'ime ọmadzu iri l'ẹbo ono bya atugbuwa jepfushia ndu-ishi uke Chileke gẹ ya deru Jizosu ye phẹ l'ẹka. ¹¹Ẹphe nūmae ya phọ; ẹhu tsọhaa phẹ uto. Ẹphe kwee ya okpoga. O chọhaa ọzo, oo-shi deru iya ye phẹ l'ẹka.

**Nri-enyashi Ikpazu
(Mat 26:17-30; Luk 22:7-23; Jion 13:21-30; 1Kor 11:23-25)**

¹²O rwua l'eswe, abahu l'ọbo-iphe, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko ono, bu mbọku ono bẹ ẹphe egbuje nwaturu ọbo Ojẹghata; ndu etsoje Jizosu sụ iya: “?Bu awe bẹ ọ du ngu g'anyi je edoziaru ngu g'i nọdu ria nri ọbo Ojẹghata ọbu?”

¹³O bya ezia ọmadzu ẹbo l'ime ndu etsoje iya nū bya asụ phẹ: “Unu bahu l'ime mkpukpu Jierusalemu. Unu -rwuepho ẹka ono bẹ ọ duru nwoke, e-vuru ite, mini du byapfuta unu. Unu tsoru iya. ¹⁴Ẹka o jenyaa ru ọ bahu; unu je asụ onye nwe unuphu ono l'onye ezije unu iphe suru: “?Denu ẹka mu a-nọdu mu lẹ ndu etsoje mu nū ria nri ọbo Ojẹghata?” ¹⁵Oo-goshi unu ọlo-eli; goshi unu oma ọlo, nọ lẹ k'eli iya; mkpuru ono hakpọepho ọsa, e dobechawaru oshi; dozichawaa ya g'ọo-du; l'a nọdu iya ria nri. Unu bahu ẹka ono je akwakọberu anyi nri ọbu.”

¹⁶Ndu etsoje iya nū tugbuwa bya abahu l'ime mkpukpu ono. O buerupho g'o pfuru phẹ iya bu g'iphemiphe, du. Ẹphe nọdu l'ẹka ono kwakọbeahaa nri ọbo Ojẹghata ono.

¹⁷O be l'uzenyashi; yele ọmadzu iri l'ẹbo ono swiru bahu l'ẹka ono. ¹⁸Ẹphe rijeepho nri ono; Jizosu sụ phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ kwa onye lanu lẹ g'unu nọ l'ẹka-a bẹ l'e-deru mu ye l'ẹka ndu achọ ishi mu; mbukwa onye mu l'iya tukoru eri nri l'ẹka-a.”

¹⁹O rwua phẹ l'obu. Ẹphe jiahaa ya nanu nanu sụ: “?Bu mbẹdua? ?Tọo bu mbẹdua?”

²⁰O sụ phẹ: “G'unu ha unu n'iri l'ẹbo bẹ ọ bu onye lanu; onye mu l'iya yegbaberu ẹka l'ọba-nri lanu-a. ²¹Abubu-Ndiphe l'a-lakwa g'e deru iya l'ekwo-opfu Chileke. Ọle nshoro onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abubu-Ndiphe ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono. O gogo kakwaru onye ono ree; ọme a ta nwuduru iya ilile.”

²²No iya; Jizosu bya ewota buredi bya ekele Chileke ekele g'ephe eri nri ono bya anyawashia ya bya anugbaa phe bya asu phe: "Unu ngge ria. Owa-a bu ogwehu mu."

²³O bya ewolita okoro bya ekelekwapho Chileke ekele bya eworu iya nu phe; ephe tuko nga. ²⁴O su phe: "Owa-a bu mee mu, a gbashiru l'iswi ehu igwe oha. Chileke gude mee mu ono eme g'ogbandzu, shi mu l'eka vuru ire. ²⁵Su-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; mu ta abyakwa angubaa mee, shi l'akporu vayinu gbiriri jasu teke mu a-ngu k'ophuu le mgboko ophuu ke Chileke."

²⁶Ephe kwechaa ebvu, e gude aja Chileke ajaja; bya ejeshia l'ubvu Olivu.

Pyita a-go le ya ta amadu Jizosu

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jion 13:36-38)

²⁷Jizosu su phe: "G'unu hakota be e-mechaa hakota mu gba; mbu g'e deru iya l'ekwo-opfu Chileke su: 'Mu e-chigbu onye eche aturu; g'aturu iya agbakashihu.' ²⁸Teke e meerupho ge mu shi lonwu teta dzuru ndzu be mu e-vukwaru unu uzo jeshia Galili."

²⁹Pyita su iya: "Ndu ophuu je l'a-hakota ngu; be ephe a-hakwa ngu; o kwa le mbedua ta abyadu aha ngu."

³⁰Jizosu su iya: Ge mu gbukwaru ngu iya tororo; "Ntanu-a; mbukwa lenyashia be oke-oku bya ara ora ugbo labo be i goakwaru ugbo eto li ti madu mu."

³¹Pyita kabaa ya epfushi ike su: "Obetaru e je latuko mu le ngu gba; mu ta abyakwa l'aha ngu ililekpo."

Ndu ophuu tuko pfudzuru nno.

Jizosu epfu anu Chileke

le mgbabu Getusemeni

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³²Ephe byarwutaepho l'eka eekuje Getusemeni; o su ndu etsoje iya nu: "Unu nodu anoo l'eka-a ge mu je epfuru yeru Chileke."

³³O duta Pyita waa Jiemusu waa Jionu ephe swiru tugba; meji wata iya aku photophoto; ndzu guahaa ya. ³⁴O su phe: "Ha; egube owa! Meji akukwa mu pho photophoto; mbu le meji abyaakwa mu atofu. Unu nodukwa l'eka-a che nche."

³⁵O jeribeerupho nwanshiji; o daa kpurumu l'alij wata epfu anu Chileke su g'a maru: ?oo-kwe g'iphe-ehuka ke nwa teke ono ta abyapfuta iya. ³⁶O su: "Nna; Nna; oo ngu bu onye a-du ike mekota iphemiphe; nafunu mu okoro iphe-ehuka owa-a! Ole o kwa go to bukwa iphe, du mu l'uche l'eme; go bukwaru iphe, du gubedua l'uche."

³⁷O byatashia; Pyita phe nodu ekuwaa mgbenya. O su Pyita: "Sayimonu! ?Iiku mgbenya? ?Ti dudu ike nwuru enya chefua nche awa lanu?"

³⁸Unu nwuru ɛnya; pfuru nɔ Chileke g'o to kwe g'unu nmalahɔ l'ohu-tama. Mma nemadzɔ bɛ ɔ nɔdujekpokwaa evushi evuvu ike; obenu lɛ nemadzɔ l'onwiya bɛ ike ta adɔdu.”

³⁹Ɔ tɔgbukwaa ɔzo bya ejekwa awata epfu anɔ Chileke epfukwa iphe-a, o shihawaa pfua. ⁴⁰Ɔ bya alwaphutakwa azɔ byatashikwa; ɛphe nɔdu ekukwaphɔ mgbenya; kele mgbenya jiru phe ɛnya ejiji; ɔphu ɛphe amadzɔ iphe, ɛphe e-pfuru iya.

⁴¹Ɔ byapfutakwa phe phɔ k'ugbo ɛto; ɔ sɔ phe: “?Unu nɔkpoephe lɛ mgbenya g'unu nɔ iya? ?Unu nɔkpokwadaa lɛ nwatɔta unme unu ɔbu? Ɔ dɔwaa ree nta-a. O rwuwaru. Abubu-Ndiphe bɛ aabyaakwaa ederu ye l'ɛka ndu eme iphe-ɛji.” ⁴²“Unu gbɛshikwa g'anyi je. Unu lekwa l'onye ɔbu, e-deru mu ye ɔbu byaakwaru.”

Egude Jizosɔ

(*Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jiɔn 18:3-12*)

⁴³Tɔbudu iya bu; o gudekwadɔ iphe ono l'ɛka epfu; Jiudasu onye yikwa-a l'umadzu iri l'ɛbo ono, l'etsoje iya nɔ-a byawa. Yele igwe ɔha swiwaru. Ephe pagbaarɔ mma mɛkpoo mgboro. Ndu ziru phe nɔ bu ndu-ishi uke Chileke mɛ ndu ezije ekemu mɛ ndu bu ɔgerenya. ⁴⁴Onye ono, eme g'o deru iya ye phe l'ɛka onoya pfuwaru phe iphe, ya e-me g'ɛphe gude maru onye ɔphu ɔ bu. Ɔ suhawaru phe: “Ɔo onye mu e-jepfu je etsutsua ɔnu bu onye ɔphu ɔ bu. Unu kpɔta iya gude tɔgbua; unu eche iya nche ree.”

⁴⁵Abyarwuta, Jiudasu abyarwuta; o jepfu Jizosɔ je asɔ iya: “Onyibe!” Bya anma iya akpa tsutsua ya ɔnu l'asha. ⁴⁶Ndu ono je azɔpyabe Jizosɔ; kpuru iya tɔgbua. ⁴⁷Onye lanɔ, pfuru lɛ mgboru phe l'ɛka ono miɛpho mma iya swaramɔ; gbua nwokoro onye-ishi ndu-ishi uke Chileke; pafu iya nchi. ⁴⁸Jizosɔ sɔ ndu byaru iya egude: “?Unu chigbaa mma; chiru mgboro abya mu egude? ?Mu bu onye ana nfu? ⁴⁹Mu l'unu shikpoo anɔduje mboku-mboku l'eze-ɔlo Chileke; ɛka mu ezi unu iphe; ɔphu unu egudekpɔdaaru mu. Ɔle ɔo g'iphe, e deru l'ɛkwo-opfu Chileke mee g'e deru iya.”

⁵⁰Ndu etsoje iya nɔ tuko parɔ iya haa gbakashihu.

⁵¹Ɔ duru nwokoroɔbya lanɔ, tsoru Jizosɔ. Ɛbe ɔ dudu iphe, o yeru l'ehu; gbahaɛpho ɛkwa ɔchaa, ɔ gbaphuru onwiya l'ehu. E meahaa g'e gude iya. ⁵²Ɔ parɔ ɛkwa ɔchaa ono haarɔ phe; kwofu gbaru ɔto gbalaa.

Jizosɔ nɔ l'iphu

ɔgbo-ikpe ndu Jiu

(*Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jiɔn 18:13-14,19-24*)

⁵³Noo ya; ɛphe kpɔta Jizosɔ kpɔjeru onye-ishi ndu-ishi uke Chileke. Ndu-ishi uke Chileke; mɛ ndu bu ɔgerenya; mɛ ndu ezije ekemu bya

edzugbua. ⁵⁴Pyita nõdu etso iya ụzenya ụzenya bya etsoru phẹ bahu l'ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono. O je anõdu anõo l'ẹka ndu nche nõ; nyaahaa õku. ⁵⁵Ndu-ishi uke Chileke me ndu õgbo-ikpe ono g'ẹphe ha choahaa iphe, ẹphe a-sụ lẹ Jizõsu meru; g'ee-shi kpee ya mpfugbu; õphu ọ dudu iphe, ẹphe humaru, o meru. ⁵⁶A dukpoo igwerigwe gude ibo gbaa ya ekebe; õphu ekebe phẹ adagbajedu.

⁵⁷Ndu agbeshi dzuahaa ụka sụ: ⁵⁸Anyibedua numakpooru lẹ nchi anyi l'ẹka oopfụ sụ: “Mu e-mebyishi eze-ulo Chileke ọwa-a, bu nemadzụ gude ẹka kpua ya-a; l'ime abali ẹto; mu akpua ọzo, ete egudedu ẹka kpua.” ⁵⁹Õphu ekebe phẹ adakotakarupho l'ono.

⁶⁰Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke bya agbalihu l'edzudzu-ọha ono bya ajia Jizõsu sụ: “?Tii yedu õnu l'iphe, bu ekebe ọwa-a, ẹphe agbagbaa ngu-a?”

⁶¹Õphu o pfuduru opfu; ọ nokirishiepho nwadoo. Onye-ishi uke ono jia ya ọzo sụ iya: “?Bu ngu bu Kereshi ọbu? ?I bu Nwa Onye ono, a goru Onu-oma nu ono?”

⁶²Jizõsu sụ iya: “Ee; ọo mu bu iya. E -mechaa be unu a-humakwaa Abubu-Ndiphe l'ẹka ọ nõ l'ẹkutara Chileke, bu Okalibe-Kakota-Ike. Unu ahumakwa iya pho l'ẹka ọ nõ l'urwukpu shi l'imigwe abya.”

⁶³Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono woru uwe nkiya zijaa sụ: “?Bubahunaa ekebe gunu ọzo be anyi achokwadu? ⁶⁴?Unu numawaru epfubyishi, oopfubyishi Chileke? ?Bu gunu bu ikpe unu?”

Ẹphe tuko nmaa Jizõsu ikpe onwu sụ: “Iphe, gbaru iya nu bu onwu.”

⁶⁵Ẹphe vuahaa ya õnu-mini; woru iphe kechia ya ẹnya; chiahaa ya ẹchachi; sụ iya: “Pfunaa mpfuchiru ọbu!” Ndu nche kputa iya awago iya ẹka.

Pyita agọ lẹ ya ta amadu Jizõsu

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jion 18:15-18,25-27)

⁶⁶Ge Pyita nõro l'etezi l'ulo-ikpe ono; onye lanu l'ime unwumboko, ejeru onye-ishi uke ono ozi ghatashia; ⁶⁷bya ahuma Pyita l'ẹka ọnya õku; bya elee ya ẹnya sụ iya: “I yikwa lẹ ndu etsoje nwophu Nazaretu; mbu Jizõsu!”

⁶⁸Ọ gofu sụ iya: “O to dokwaru mu ẹnya! Mu ta amakwa iphe, iipfu.” Ọ lufu l'ẹka ono mbu Pyita; je anõdu l'õnu õguzo. Oke-õku raa ọrà.

⁶⁹Nwamgboko ono humakwa iya ọzo bya awatakwa epfuru ndu pfuru lẹ mgboru ẹka ono sụ phẹ: “Nwoke-a yikwa lẹ ndu etsoje Jizõsu.” ⁷⁰Pyita gofukwa ọzo.

Ọ noepho nwanshii; ndu pfugbaru lẹ mgboru ẹka ono sụ Pyita: “I yi-chaa ya-a. ?Ti budu onye Galili?”

⁷¹Ọ wata eri angu sụ ge Chileke gbukwaa ya ilu me ọ -budu ire-lanu be ya epfu ono; sụ: “Mu ta amakwa onye ono, unu epfu opfu iya ono.”

⁷²Oke-ọku raa ọrà teke ono teke ono k'ugbo ẹbo. Pyita nyata gẹ Jizọsu pfujeru ono sù: “Oke-ọku bya ara ọrà ugbo labọ bẹ ị ọgakwaru ẹgo ugbo ẹto l'ị tị madu mu.” Ọ raahaa ẹkwa.

Payileti aji Jizọsu aji

(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Jiọn 18:28-38)

15 ¹Nchi bọhuepho; ndu-ishi uke Chileke; mẹ ndu bụ ọgerenya; mẹ ndu ezije ekemu; mbụ iphe, bụkpoo ọgbo-ikpe ndu Jiu g'ẹphe hakọta bya achia idzu; e kee Jizọsu ẹgbu bya akpuru iya je eye Payileti l'ẹka. ²Payileti bya ajia ya sù: “?Ị bụ Eze ndu Jiu?”

Jizọsu sù iya: “Ọoekwa ngu phọ bẹ o shi l'ọnu.”

³Ndu-ishi uke Chileke bya epfushiahaa igwerigwe iphe, ẹphe sùru l'o meru. ⁴Payileti byakwa asù Jizọsu: “?Tọ dukpodaa iphe, iipfu? ?Ọ kwa l'ị nọmaru igwerigwe iphe, ẹphe epfugbaa l'ị meru?”

⁵Ọphu Jizọsu epfuẹduru opfu. Ọ tufu Payileti ẹhu.

Ekpe Jizọsu mpfugbu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jiọn 18:39—19:16)

⁶Noo ya; ọ buwaa omelalị pẹ l'anọdu abọ Ọbo Ojeghata ono bẹ Payileti ahajeru pẹ onye mkpọro lanu g'ọ la; mbụ onye ẹphe sùkpọerupho g'ọ haaru pẹ. ⁷Ọ duru onye mkpọro lanu, eekuje Barabas, yi lẹ ndu kwefuru gọvumentị ike bya egbukwaaphọ ọchi; a tụa pẹ mkpọro. ⁸Igwe ọha ono bya bya arwoahaa Payileti g'o meeru pẹ iphe, oomejehawaru pẹ. ⁹Payileti sù pẹ: “?Bụ gẹ mu haaru unu Eze ndu Jiu g'ọ la tọ?” ¹⁰Kẹle o doru iya ẹnya l'ọo ẹnya-pfurupfuru bẹ ndu-ishi uke Chileke gude kpataru iya ya.

¹¹Ndu-ishi uke Chileke ono kpalia igwe ọha ono sù pẹ g'ẹphe kebee-kwapho g'ọ hachiaru pẹ Barabas. ¹²Payileti sù pẹ: “?Unu sùkwanuru gẹ mu mee onye-a, unu sùru l'ọ bụ Eze ndu Jiu-a gunu?”

¹³Ẹphe tụa ọzu; sù: “Pfu-gbua ya!”

¹⁴Payileti sù pẹ: “?Kẹ gunu? ?Bụ gunu bụ iphe, dọ ẹji, o meru?”

Ẹphe kabakpoo ya arashi ike sù: “Pfu-gbua ya!”

¹⁵Ọo ya bụ; Payileti chọahanaa gẹ ya mee iphe, dọ ikpoto ọha ono ree; bya ewonuru Barabas haa g'ọ la; kpuru Jizọsu nù ndu ojogu g'ẹphe chia ya ẹchachi. Ẹphe chichaa ya iphe; ọ kpuru iya nù pẹ g'ẹphe je je akpopyabe iya loswebe.

Ndu ojogu eme Jizọsu sukusuku

(Mat 27:27-31; Jiọn 19:2-3)

¹⁶Ndu ojogu bya akpuru Jizọsu bahu l'eze ọlo nnajioha, bụ Payileti bya ekukọta iphe, bụ ndu ojogu g'ẹphe ha. ¹⁷Ẹphe bya eworu uwe kpowula-kpowula uswe yee ya bya egude obvu kpaa okpu woru kpube iya;

¹⁸bya ekeleahaa ya ekele ndu ojoḡu asuje iya: “Ndzụ dukwa ngu! Eze ndu Jiu!” ¹⁹Ḃphe gude mgboro kụkposhiahaa ya ishi; gbuaḡhaa ya ọnu-mi-ni; gbuaḡharu iya ikpere l'alị gude akwabẹ iya ùbvù. ²⁰Ḃphe meghechaa ya sukuḡu ono bya eyefu iya uwe uswe ono; bya eyee ya uwe iya; bya akpuru iya jeshia g'Ḃphe je je akpopyabe iya l'oswebe.

Aakpopyabe Jizosu l'eli oswebe

(*Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jiḡon 19:17-27*)

²¹Ḃphe tḡgbua bya aḡuma Sayimonu nwoke Sayirini, shi ndu-ḡgu pḡhe alwa. Ọo ya bụ nna Alḡguzanda yeḡe Rufosu. Tḡbudu iya bụ; ḡphe kebuta nwoke ono g'o vuta oswebe, ee-gude kpḡ-gbua Jizosu. ²²Ḃphe kpuruwaa Jizosu l'ḡka eekuje ḡolugota, bụ iya bụ “Okpokoroko Ishi.” ²³Ḃphe woru mee, a gwaru manḡ-meru nḡ iya g'ḡ ngua. Ọphu o kwedu iya angungu. ²⁴Ḃphe woru iya kpopyabe l'oswebe l'ḡka ono; woru uwe iya kee. Ḃphe tḡaru iya ido g'ḡphe maru ọphu a-dabarḡ onyenḡonu. ²⁵Teke ono, a kpopyaberu iya l'oswebe ono bụ l'ḡnyanwu agbakota. ²⁶E dee iphe ono, e boru iya ibo iya ono l'eli oswebe ono, bụ iya bụ l'ḡ bụ “Eze ndu Jiu.” ²⁷Ḃka ono be a kpopyabekwarupho ndu ana nfu ụmadzu labḡ. Onye ọphuu nḡdu l'ḡkutara iya; onye ọphuu l'ḡkicha iya. ²⁸Iphe, e dehawaru l'ḡkwo-ophu Chileke vḡa sḡru: “A guru iya yeru ndu ejo-iphe.”

²⁹Ndu aghata aghata nḡdu ekweru iya une asuje iya: “Hee! ?Tḡbudu ngu bụ ọphu sḡru l'ii-nwukposhi eze-ḡlo Chileke; gude ujiku ḡto kpukwaa ya? ³⁰Nyizetanḡ l'oswebe ono bya adzḡo onwongu.”

³¹Ndu-ishi uke Chileke meḡ ndu ezije ekemu pfuaru iya kwaphu kwaphu sḡ: “ḡ dzḡru ndu ọzo; ọphu ḡ dḡedunu ike dzḡo onwiya.” ³²“Ngwanḡ ḡe Kḡreshi ọbu, bḡ Eze ndu Ízureḡu shinu l'oswebe ono nyizeta nta-a; anyi -ḡumakwanu iya; anyi amaru l'ḡ bḡpho Kḡreshi eviya.”

Unwoke labḡ ono, a kpopyaberu ḡphe l'iya ono nḡdu akḡkwa iya pḡo ọnu.

Anwḡhu Jizosu

(*Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jiḡon 19:28-30*)

³³Ḃnyanwu keḡrupho l'ishi; nchi jihu l'alị ono mgburugburu; nḡo gbi-riri jasḡ l'ḡnyanwu agbuze. ³⁴Ḃnyanwu gbuzeeḡpho; Jizosu chia mkpu sḡ: “Eloyi! Eloyi! ?Lema sabakutani?” Bḡ iya bḡ: “Chileke mu! Chileke mu! ?Bḡ ḡunu be ḡ gude ḡ haa mu nkḡnyi mu?”

³⁵Ndu harḡ pfuru l'ḡka ono nḡma iya sḡ: “Unu gebekwa; ḡ dukwa g'oo-ku Elayijia.” ³⁶Onye lanḡ gbagbḡa je eworu asancha ọphu amiḡe mini woru ḡwḡo lḡ mee-veniga; woru tsebe l'eli oshi, dḡ ogologo woru nḡ iya g'ḡ ngua; sḡ g'a maḡduru: ?Elayijia a-bya ekufuta iya.

³⁷Jizosu bya echishia mkpu ike bya atḡ-buhu unme; ḡ buru iya anwḡhu.

³⁸ Ɛkwa, eegudeje gbobuta ɛnya ɛka aagwajɛ Chileke, nɔ l'ime eze-ulo Chileke ono shiɛpho l'ishi gbaɛpho kɛ tararaa jasɔ l'ali gbajahɔ ɛbo. ³⁹ Onye-ishi ojɔgu ndu Romu, pɛfuru Jizɔsu l'iphu teke ono hɔmaɛpho g'o chiru mkpu nwɔhu nno ɔ sɔ: “?Unu maru-a lɛ nwoke-a bukwa Nwa Chileke eviya?”

⁴⁰ Ɔ duru ɔnwanyi, nɔkwapho ɔzenya l'ɛka ono ele ɛnya g'ɛphe maru iphe, eme nɔ. Meri onye Magudala yɛ l'ɔnwanyi ono. Meri ne Jiosɛsu; waa Jiemusu kɛ nwata yɛru iya; waa Salomi. ⁴¹ Ɔnwanyi ono shi etso Jizɔsu bya ejeru iya ozi teke ɔ nɔ lɛ Gálili; mɛkpowaro ɔnwanyi ɔzo, tso iya bya Jierúsalem, nɔkwapho l'ɛka ono ele ɛnya.

Elili Jizɔsu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jion 19:38-42)

⁴² Noo ya; o rwua gɛ nchi jihuerupho lɛ mbɔku, akwakɔbeje k'echele iya bu eswe atɔta unme; ⁴³ Jiɔsɛfu, bu onye Arimatiya bya aburu onye nweru ɛnya l'ogbo-ikpe ndu Jiu, shihaakwapho ɔzenya leta ɛnya teke Chileke e-goshi l'oo ya bu eze; shihukwapho obu ike jepfu Payileti je arwoɔ ya g'a haarɔ iya odzu Jizɔsu gɛ ya je elia. ⁴⁴ Ɔ dukpoo Payileti biribiri shii l'ɔ nwɔhu-kebewaru. Ɔ bya ekua onye-ishi ndu ojɔgu ono bya aja ya: “?Bu eviya l'ɔ nwɔhuwaru?” ⁴⁵ Payileti nɔmachaɛpho l'onu onye-ishi ndu ojɔgu ono lɛ Jizɔsu nwɔhuwaru; ɔ sɔ Jiɔsɛfu g'o jewarɔ je apata iya lia. ⁴⁶ Jiɔsɛfu bya atɔgbua bya eje anmata ɛkwa ɔchaa; bya eje je apazeta odzu Jizɔsu; bya eworu ɛkwa nmabɛchaa ya; bya eje enyebe odzu iya ono l'ilu, a tɔru lɛ mkpuma; bya eswita oke mkpuma swichia ɔnu ilu ɔbu. ⁴⁷ Meri onye Magudala waa Meri ne Jiosɛsu nɔdu hɔma ɛka e liru iya.

Eshi l'ɔnwu teta dzuru ndzu

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jion 20:1-10)

16 ¹ Ɔ be l'ɔzenyashi gɛ nsɔ eswe-atɔta-unme ono bvuerupho; Meri onye Magudala waa Salomi waa Meri ne Jiemusu kɛ nshii tɔgbua jeshia je akpata manɔ, eshi mkpo, du iche iche, ephe e-te Jizɔsu gude kwaa ya. ² Ɔ be lɛ nchi aboɔhu mbɔchi Sonde; ephe jeshia l'ilu ono g'ɛnyanwu wawaru. ³ Ephe nɔdu epfugbaa sɔ: “?Bukpoo onye e-swifuru anyi oke mkpuma ono, nɔ l'onu ilu ono?” ⁴ Ephe jeshia apali ɛnya; e swifuwaa mkpuma ɔbu. Mkpuma, eepfu opfu iya ɔbu pakpooru ɛka apaa. ⁵ Ephe kwoba l'ime ilu ono; bya ahɔma nwokorɔbya, nɔ phɛ l'ɛkutara, yeru kpowula-kpowula uwe ɔchaa. Ɔ du phɛ biribiri; ndzu guahaa phɛ.

⁶ Onye ono sɔ phɛ: “Ndzu ba agushi unu. ?Ɔ kwa l'oo Jizɔsu onye Nazaretu bɛ unu achɔ; mbu onye-a, a pfugburu l'oswebe-a? Ɔ tetaakwaru dzuru ndzu ɔzo! Ɔ tɔ nohekwa l'ɛka-a. Unu byanɔ ahɔma ɛka e shi lia ya. ⁷ Unu je epfuaru iya ndu etsoje iya nɔ waa Pyita l'o vuwaa unu ɔzo jeshia Gálili; l'unu a-hɔma iya l'ɛka ono, bu iphe, o pfuhawaru unu-a.”

⁸ Ɛphe kwofuta l'ilu l'eka ono bya agbagbua lashia. Onu kugbabechaa phe akugbabe. Ehu nodu etekwa phe pho etete. Ophu o dudu onye ephe pfuru iphe ono; eka ndzu agu phe.

⁹ Jizosu shi lonwu tetachaepho le mboku mbu l'idzu ono; o mee ge Meri onye Magudala vuru uzo huma iya, bu iya bu nwanyi ono, o chifuru ejo obvu esaa, shi buru iya l'ime ehu ono. ¹⁰ Meri ono tugbua je epfuaru iya ndu ephe le Jizosu shi aswije l'eka ephe no ara ekwa iya. ¹¹ O pfuchaaru phe lo dzu ndzu; teme le ya humakpooru iya lenya; ophu ephe ekwedu loo eviya.

¹² E mechaa; Jizosu gbaa ugbugba ozo byapfuta umadzu labo l'ime ndu etsoje iya nu l'eka ephe eje lechiegu. ¹³ Ephe lwaphuta azu je epfuaru iya ndu ophuu; ophu ephe ekwekwapho.

Jizosu egoshi ndu

etsoje iya nu onwiya

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jion 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁴ E mechaa; o bya abyapfuta umadzu iri le nanu ono; l'eka ephe eri nri. O taahaa phe uta su lephe bu ndu aboje obu ebo; waa ndu ejo okpoma; kele ephe te ekwetaduru l'iphe, ndu humaru iya nu ge ya tetacharu dzu ru ndzu pfuru bu eviya.

¹⁵ O su phe: "Unu jedzuru ekameka le mgboko l'ophu je epfukashia ozi-oma-a g'onnyemonye numakota. ¹⁶ Onye kwetaru nu; e mee ya baputizimu be Chileke aa-dzota. Onye ete ekwedu nu be aa-nma ikpe. ¹⁷ Ndu kwetaru nkemu be ee-gude iphe-ohumalenya owa-a hube ama. Ephe e-gudeje epha mu achishi obvu; gude epha mu epfu l'olu Unme-du-Nso. ¹⁸ Ephe -chita agwo l'eka; o to dudu iphe, oo-me phe. Teke ephe nguru iphe, egbu egbugbu; o to dudu iphe, oo-me phe. Ephe -byia onye iphe eme eka l'o-wekorohu."

Jizosu alapfu Chileke l'imigwe

(Luk 24:50-53; Ndu 1:9-11)

¹⁹ Noo ya bu; Nnajiuphu, bu Jizosu pfuchaaru phe opfu ono; Chileke wolia ya woba l'imigwe. O je anodu lekutara Chileke. ²⁰ Ndu etsoje iya nu laa je epfukashiahaa ozi-oma ono lekameka. Nnajiuphu nodu eyeru phe eka l'ozu ono; shi l'iphe-ohumalenya, ephe emegbaa egoshi l'ozu-oma ono, ephe ezi ono bu l'eka Chileke be o shi. Nokwa g'o du.

Ozi-oma,

Luku

Deru

1 ¹Eshi ọp̄hu a d̄uwaa igwe wata ede ak̄o k'ip̄he, mēebekpooru l'echi-lab̄o anyi ono l'ek̄wo; ²ọ b̄uerup̄ho g'a k̄oru iya anyi; mb̄u ndu shi l̄e mb̄u b̄uru ndu h̄umaru l'enȳa mechāa bya ab̄uru ndu ejeru op̄fu Chileke ozi; b̄u ḡe ndu ono edegbaa; ³b̄e ọ d̄ukwa mu ph̄o ree; onye ẹguru, b̄u Tiȳofilosu; ḡe mu t̄oru ngu ip̄he, meru n̄u l'ok̄pa iya l'ok̄pa iya; eshinu mu t̄oru nw̄ehu nw̄ukota ip̄hemip̄he ono, daru n̄u ono eshikp̄oo l̄e mb̄u. ⁴Ip̄he, mu ede b̄u g'ì kwatakp̄oo maru ọkpobe-op̄fu ono, e gude ọnu zia ngu ono.

Ozi k̄e l'aa-nw̄u Jiọnu, onye emeje baputizimu

⁵Teke Her̄odu b̄u eze ndu Jiudiya b̄e ọ d̄uru onye ẹpha iya b̄u Zakar̄áya, onye uke Chileke. O shi l'ek̄ali ọgbo uke k̄e Ab̄áyijia. Ọ l̄uru nwanyị, shi l'ok̄pa-ip̄fu Er̄onu, b̄ukwapho ọkpa-ip̄fu ndu-uke Chileke. Ẹpha nwanyị ono b̄u Elízabetu. ⁶Ẹphenebo t̄ukoru b̄uru ndu pf̄uberekoto l'ip̄hu Chileke; emēebekota ekemu Chileke g'ọ ha bya etsok̄otakwapho ns̄o Chileke g'ọ ha. Ẹphe te emejeduru ip̄he, a tar̄u ph̄e ụta. ⁷Ọ b̄uepho l'ẹphe l̄uru kahụ; ọp̄hu ẹphe anw̄utaduru nwa; k̄ele Elízabetu ta ats̄udu ime.

⁸T̄obudu iya b̄u; Zakar̄áya n̄odu eje ozi uke iya l'ip̄hu Chileke; k̄ele ozi uke rwuberu ẹkali ọgbo uke nkeph̄e. ⁹A t̄uru ido, b̄u ns̄o, d̄uru ph̄e n̄u; ọ daaru iya l'abah̄u l̄e mk̄puru l'eka ẹn̄ya ẹka eegwejeru Chileke ngweja n̄o je egwee ngweja ụnw̄ù-isensu, ẹn̄wuru iya eshi kwēekweekwee. ¹⁰Ikpoto ndu ono l'op̄hu t̄uko k̄uru l'etezi ep̄fu an̄u Chileke g'ọ gbaru teke eeyeje ọku l'ụnw̄ù-isensu ono. ¹¹Ojosi-imigwe, shi l'eka Nnajiup̄hu chāa Zakar̄áya l'ip̄hu bya an̄odu l'ekutara ọru-ngweja ono. ¹²Meji tsukaha Zakar̄áya g'ọ h̄umaru iya. Ndz̄u wata iya aḡugu. ¹³Ojosi ono s̄u iya: “Ḡe ndz̄u ba aḡushi ngu Zakar̄áya; k̄ele op̄fu, i pfuru n̄u Chileke t̄ubawaru iya l̄e n̄chi.

Nta-a bẹ Elízabetu, bụ nyee ngu l'a-nwutaru ngu nwa-nwoke. Iphe, ì-gụ iya bụ Jìonu. ¹⁴Oo ya bụ g'èhu atsọo ngu; l'i tee eswa; l'a-dụ igwerigwe tee eswa mę a -nwue ya pho. ¹⁵Kẹle ọo-buru onye nweru ẹnya l'iphu Nnajiuphu, bụ Chileke; tẹme ọ tọo ngukwa męe; ọzoo iphe, aangụ angungu, bụ iphe, atsụ atsutsu. Unme Chileke bẹ e-shi l'ẹpho ne iya buru iya l'ẹhu. ¹⁶Igwerigwe unwu Ízurẹlu bẹ oo-me g'ẹphe dakọbe jepfu Nnajiuphu, bụ Chileke phe. ¹⁷Oo ya bụ onye e-gude Unme Chileke; gude ike, dụ gẹ kẹ Elayijia, onye mpfuchiru Chileke vuru Kéreshi ọbu ọzo je akwakọberu iya ẹka. Ọo-gọ-zetaru unwegirima obu nna phe. Ọo-gọta ndu bụ 'anụ-lẹ-nchị gọru ye l'uzo ọkwa-ẹnnya, ọphu ndu pfulerekoto etso; g'ee-shi g'oo-dozi-kwarupho Nnajiuphu ono ndu bụ ndu a-kwakọberu abyabya iya."

¹⁸Zakaráya sụ ojozi-imigwe ono: "Denu gẹ mu e-shi maru l'iphemiphe-a bụ ọkpobe-opfu; l'ẹka mu kahụwaru; tẹme nyee mu kahụakwapho?"

¹⁹Ojozi-imigwe ono sụ iya: "Ọ kwa mbedua bụ Geburẹlu; onye anoje l'iphu Chileke. Ọ kwa Chileke ziru mu gẹ mu bya epfuru yeru ngu; zia ngu ozi-oma-a; ²⁰ọphu i kwetaduru l'opfu, mu pfuru bẹ a-vụ gẹ mu pfuru iya. Huma ahuma; lẹ nta-a bẹ onu a-buru ngu kpurukudukuu. I tii pfulbaedu opfu jasụ mbọku, iphemiphe-a a-vukota. Opfu mu a-vukotakwa l'o rwuberu iya."

²¹Igwe ọha kuru eche Zakaráya; ọphu ẹphe amadu iphe, meru iphe, ọono ọdu l'ime eze-ulo Chileke ono. ²²Ọ futashia; ọphu ọ duedu ike pfuru opfu yeru phe; ẹphe maru l'ọ phuru ọphulanya l'ime eze-ulo Chileke; ọphu o pfulẹdu opfu. Ọ buwaru ẹka bẹ oogudeje epfu opfu.

²³Eswe ozi uke iya -bvuepho; ọ lashia ibe iya. ²⁴A nonya; nyee ya, bụ Elízabetu tsuta ime. Ọ nokota l'ulo mkpurumkpuru onwa ise. ²⁵Ọ sụ: "Nta-a bẹ Nnajiuphu lecharu mu ẹnnya bya eshia ọzo, dụ ẹgube-a nafu mu iphere l'iphu ndiphe."

Ozi, eezi; l'aa-nwụ Jizosu

²⁶O be l'onwa, kwe Elízabetu onwa ishii, ọ tsutaru ime; Chileke byakwa ezia ojozi-imigwe, bụ Geburẹlu g'o je Nazaretu l'alị Gálili ²⁷je ezia nwamgboko ozi. Ẹpha nwamgboko ono bụ Meri. Nwamgboko ono bẹ yee nwoke teke akwaswee. Onye eje iya alulu bụ nwoke, ẹpha iya bụ Jíósefu. Nwoke ono bụ onye onu-ulo onye eze ndiche ono, bụ Dévidi. ²⁸Geburẹlu byapfuta Meri bya sụ iya: "Ị dupho ya? Onye Chileke kwaberu oke ubvù! Nnajiuphu swikwaru ngu eswiru. I bụ onye Chileke gọru onu-oma nụ l'echilabọ unwanyi l'opfu."

²⁹Meri numa ekele ono; obu tsukahụ iya. Ọ rịa l'egomunggo iya sụ: "Bụ ẹgube ekele gunu bụ ọwa?" ³⁰Ojozi-imigwe ono sụ iya: "Gẹ ndzụ ba agushi ngu Meri; lẹ Chileke mewaru ngu eze-iphe-oma. ³¹Huma l'ii-tsuta ime; nwua nwa-nwoke; iphe, ì-gụ iya bụ Jizosu. ³²Ọo-buru onye nweru ẹnnya. Ee-ku iya Nwa Ọkalibe-kangokotaru-nụ. Nnajiuphu, bụ Chileke

e-dobe iya l'aba-eze onye-iche iya ono, bu Dévidi. ³³Ọo-buru eze ndu ọnu-ulo Jiékoju jaswaruro ya; ọphu ọ bubuhuduru eze abubuhu jasụ le tuutuutu le m̄imiimii.”

³⁴Meri sụ ojozi-imigwe ono: “?Denu ge mu e-shi tsuta ime l'eka mu le nwoke eteke akwaswee?”

³⁵Ojozi-imigwe ono sụ iya: “Unme Chileke l'a-bya asopyabe ngu; teme ike ke Ọkalibe-kangokotaru-nu l'a-bya bya emee ngu ire l'ehu. Ọo ya bu; nwa ono, ii-nwu ono, bu onye du nsọ ono be ee-ku Nwatibe Chileke. ³⁶Teme; lekwa abubu ngu, bu Elízabetu tsutafuakwaru ime nwoke le nka-a. Ọnwa ọwa kweakwaa ya ọnwa ishii; mbu onye ono, e shi eku onye ata tsudu ime ono; ³⁷kele Chileke ta adudu iphe, nyiru iya eka ememe.”

³⁸Meri sụ: “Mu nona-a! ?Ọ kwa le mu nona Chileke l'eka. G'ọ dunuru mu g'i pfuru.” Ojozi-imigwe ono phuhu.

Meri eje ibe Elízabetu phe

³⁹E mechaa; Meri jikobe gude ọso jeshia mkpukpu lanu, no l'ali Jiuda eka ubvu jiru ejiji ⁴⁰bya abahu l'ulo Zakaraya bya ekele Elízabetu ekele. ⁴¹Elízabetu numaeopho ekele Meri; nwaswa ono mee ya ukporo l'epho. Unme Chileke kparwuta Elízabetu l'ehu. ⁴²Ọ raa ya arara sụ: “Onye Chileke goru onu-oma nu be i bu l'unwanyị mgburugburu; teme nwa ono, no ngu l'epho ono be Chileke gokwarupho onu-oma nu. ⁴³?Bu gunu be e kweru ge gubedua, bu ne Nnajiuphu mu bya ibe mu? ⁴⁴Kele teke olu ekele ngu rwuru mu le nchi be nwaswa, no mu l'epho pfulihuru tee eswa. ⁴⁵Gube nwanyị; g'ehu tso ngu utso; kele i kweru l'opfu ono, shi Nnajiuphu l'eka rwua ngu nchi ono l'a-vu.”

Ebvụ, Meri agu gude aja Chileke

⁴⁶Meri sụ:

“Obu mu l'ekutse Nnajiuphu.

⁴⁷Mu nodu ete eswa le
Onye-Ndzota mu,
bu Chileke.

⁴⁸Ọ guberu mube nwanyị,
no iya l'eka iphe;
le mube nwanyị ophu bu
mu be enya kachaa
alwalwa.

Ọgbomogbo e-shi nta-a wata
mu eku onye a goru
onu-oma nu.

⁴⁹Ọkalibe, bu Chileke
meshiwaru mu iphe,

- nweru epha.
 Epha Chileke dụ nsọ.
 50 Obu-imemini, ọophujeru
 ndu atsụ iya ebvu
 eshije l'ogbo sweru ogbo.
 51 O gudewaa ẹka iya egoshije
 ọkpehu iya.
 Ndu gude etsetse arị
 ọriri l'obu pẹ bẹ
 ọochikashije.
 52 Ọolo-zetajẹ ndu-ishi,
 ike dụ l'aba-eze pẹ.
 Ọ nọdu ekulije ndu wozeru
 onwopẹ alị.
 53 Ndu ẹgu agụ bẹ oogudeje iphe,
 dụ ree zụ-jia ẹpho;
 l'ọ sụ ndu nweru iphe
 g'ẹphe gbaru ẹka laa.
 54 Ọ gbaru ndu-ozì iya,
 bụ Ízurelu mkpu;
 mbụ l'ọ nyataru pẹ;
 phuru pẹ obu-imemini.
 55 Ono buru iphe,
 o pfuru nna anyi oche
 pẹ, bụ iya bụ iphe,
 o pfuru Ẹbirihamu yẹ
 oshilokpa iya g'ẹphe ha.”
 56 Meri nọ-rwua iphe,
 rwuru onwa ẹto l'ibe
 Elízabetu pẹ;
 tẹme ọ lashja.

**Anwunwu Jiọnu,
 onye emeje baputizimu**

57 O rwua Elízabetu l'ezeda; ọ bya ezeda; nwua nwa-nwoke. 58 Obutobu iya mẹ abubu iya pẹ; numa ẹgube gẹ Chileke phụ-beru iya obu-imemini; ẹphe bya; ẹphe l'iya tee ẹsua.

59 Nwaswa ono nọpho abalị ẹsaa; o rwua lẹ k'ẹsato; ẹphe bya ebua ya úbvù. Ẹphe meahaa g'ẹphe gube iya epha nna iya, bụ Zakaráya. 60 Ne iya sụ: “Awa-o. Ọ tọ bukwa iya-o. Ọ kwa iphe, aa-gụ iya bụ Jiọnu.”

61 Ẹphe sụ iya: “?Ị hụmajeru abubu unu, zaru ẹgube epha ono?” 62 Ẹphe bya aturu nna iya ẹka ẹba gude jia ya iphe, ọ dụ iya g'a gua nwata ono.

⁶³Ọ maa ẹka g'a nū iya okwekpu, eedeje iphe. A nū iya ya; o dee sū: “Epha iya bụ Jìonu.” Ọ dūkota phẹ biribiri. ⁶⁴Teke ono teke ono; ọnu kùhaa ya; ire tūshihu iya. O pfuaaha opfu gude jaaha Chileke aja. ⁶⁵Ndzū rwuta iphe, bụkpoo obutobu phẹ, nūmaru iphe ono. E pfudzuru iphe ono l'úbvú úbvú ono, dū l'alì Jiudiya. ⁶⁶Iphe, bụkpoo ndu nūmaru iya nū dobee ya phọ l'ọkpoma phẹ; tūko epfugbaa sū: “?Bụ gūnu bẹ nwata ọwa-a l'a-bụkpoo?” kele o doru ẹnya lẹ Chileke tūru iya ẹka; g'ọ bụru onye dū iche.

Zakaráya epfuchiru Chileke

⁶⁷Unme Chileke kparwuta nna iya ono, bụ Zakaráya l'ẹhu; ọ wata epfuchiru Chileke sū:

- ⁶⁸ G'a gọru ọnu-ọma nū
 Nnajiuphu, bụ Chileke
 Ízurelu;
 kele ọ kpapfutaru ndu
 nkiya bya agbata phẹ.
- ⁶⁹ O meru gẹ Onye-Ndzọta,
 nyịberu anyịbe futaru
 anyi l'oshilọkpa
 onye nọ iya l'ẹka,
 bụ Dévidi.
- ⁷⁰ Ono bụru iphe,
 yẹbe Chileke gbẹ l'ọnu
 ndu mpfuchiru iya,
 dūru iya nsọ lẹ
 teke ndiche pfua sū
- ⁷¹ l'aa-dzọta anyi l'ẹka ndu
 ọhogu anyi waa l'ẹka
 ndu anyi dū ashị;
- ⁷² g'ọo-phua obu-imemini ono,
 ọ sūru ndiche anyi phẹ
 lẹ ya a-phụ ono;
 wafua g'ọo-nyata ukwe-iphe,
 dū nsọ,
 o kweru ndu nkiya.
- ⁷³ O rihakpọwaruro onye-iche,
 bụ nna anyi Ébirihamu
 angụ
- ⁷⁴ l'ọo-nafuta anyi
 l'ẹka ndu ọhogu anyi;
 g'anyi ejeahaaru iya ozi;

- ndzụ taa gudu anyi;
 75 anyi aburu ndu dụ nsọ;
 buru ndu pfuberekoto
 l'iphu iya jasụ g'anyi
 a-nọ-beru.
- 76 “Gube nwata ọwa-a;
 Iphe, ee-ku ngu bụ
 onye epfuchiru
 Okalibe-kangokotaru-nụ;
 kele ii-vuru Nnajiuphu
 ụzo je abọoru iya ụzo;
 77 je emee ge ndu nkiya maru
 le Chileke e-shi l'agu
 nvu
 l'iphe-iji dzoo phe;
 78 kele oogudeje eme
 odoo phuru anyi
 obu-imemini.
 Oo-me ge ndzota ophu echi
 echichi g'enyawu
 wafuta anyi
 79 g'oo-buru iphoro,
 duru ndu no l'ochii
 me ndu onwu heru
 gabala aso-kputa;
 waa g'oo-duru anyi
 bahu l'uzo ehu-guu.”
- 80 Tobudu iya bu;
 nwata ono nodu evu;
 bya aka enweru egomunggo.
 O noo lechiegu jasụ teke
 o futaru ledzudzu-oha
 ndu izurelu.

Anwunwu Jizosu

(Mat 1:18-25)

2 ¹O buru teke ono be eze nnajioha, bu Ogosutosu turu ekemu; su g'e deshia epha onyemonye lekwo; mbu iphe, bukpo onyemonye, bu l'ohamoha, no l'ali-eze iya. ²Ono bu ogu mbu, e vuru uzo gu. Teke a guru ogu ono bu teke Kwiriniyosu bu nnajioha ndu Siriya. ³Tobudu iya bu; onyemonye lashia eka a nwuru iya; jeshia g'e dee epha iya lekwo.

⁴ Jíósefu shikwapho le Nazaretu, no l'ali Gálili jeshia Betulehemu, no l'ali Jiudiya; eka a nwuru Dévidi, bu eze ndiche; kele Jíósefu shi l'okpa-ipfu iya; bya aburu ndu unuphu ono gedegede. ⁵ Jíósefu yee nwanyi ono, e kwetawaru l'oo-lu ono, bu Meri swiru jeshia g'e dee epha phe. Teke ono be epho bewaru Meri lezeda. ⁶ O buru g'ephe no le Betulehemu be o gbaru iya lezeda. ⁷ O bya ezeda okpara iya nwoke; bya eworu nwamkpirikpu ekwa phua ya; bya eworu iya nyebe l'iphe, eeyejeru anu nri; kele o to du-du eka ephe a-nodu l'ulo ndu ije.

**Ojozi-imigwe ezi
ndu eche aturu ozi-oma**

⁸ Noo ya; o duru ndu eche aturu, no legbudu le ndu eka ono; swiru igwe aturu phe l'enyashi ono. ⁹ Ojozi-imigwe, shi Chileke l'eka chafuta byapfuta phe; ogbu-nwiiinwii Nnajiuphu chaphee phe mgburugburu. Ndzurwuta phe. ¹⁰ Ojozi-imigwe ono su phe: "Ge ndzu ba agushi unu; unu ngabe nchi. Mu byaru ezi unu ozi-oma, le-me g'ehu tsoo ndiphe mgburugburu utso shii. ¹¹ Kele a nwuru unu Onye-Ndzota ntanu-a le mkpukpu Dévidi; Onye-Ndzota, bu iya bu Keshi; bya aburu Nnajiuphu. ¹² Waa iphe, e-me g'unu maru baa: unu a-huma nwaswa, a phuru nwamkpirikpu ekwa; nyebe l'iphe, eeyejeru anu nri."

¹³ A bya ele enya; igwerigwe ojozi-imigwe ozo kprofutawaa byapfuta ojozi-imigwe k'ono ephe tuko aja Chileke ajaja asuje:

¹⁴ "Chileke, no l'imigwe gbaru
g'aakwabe iya ubvu.
Amadu, no l'ali,
bu ndu kweru l'o yeru phe
obu be ehua a-du guu."

¹⁵ Unwu-ojozi-imigwe ono wufuepho l'eka ephe no wuba l'imigwe; ndu eche aturu ono wata epfufu su: "G'anyi jeeshikwa Betulehemu je ahuma iphe-a, meru nu-a, Nnajiuphu turu anyi onu iya-a."

¹⁶ Ephe gude oso choru iya jeshia; je ahuma Meri yee Jíósefu bya ahumakwapho nwaswa obu, ze l'iphe, eeyejeru anu nri obu. ¹⁷ Ephe humachaa ya; ephe bya eworu iphe ono, e pfuru phe l'opfu ehua nwata ono woru kooru ndu no l'eka ono. ¹⁸ O tufukota iphe, bu ndu numaru iya nu ehua; mbu iphe ono, ndu nche aturu pfuru phe ono. ¹⁹ Meri tukokpoephe iphe ono g'o ha kwakobe l'okpoma; agbaru iya egomunggo. ²⁰ Ndu eche aturu ono lashia. Ephe nodu eje bya etu Chileke epha; aja iya ajaja iphemiphe ono, ephe numaru ono waa iphe ono, ephe humaru ono, dupepho g'e pfuru phe iya onoya.

Eebu Jizosu ubvu

²¹ A no-dzuepho abali esato; e bua nwata ono ubvu; bya agua ya Jizosu, bu iya bu epha, ojozi-imigwe pfuhawaruro; teme a tsuta ime iya ono.

**Eeye Jizosu l'eka Chileke
l'eze-ulo Chileke**

22 O rwua teke o gbaru Meri l'eme nsọ aswafu nturwu, bu iya bu eke-
mu, shi Mosisu l'eka; ephe kuru Jizosu jeshia Jierusalemu je g'ephe ye iya
Nnajiuphu l'eka, 23 bu iya bu iphe, e deru l'ekemu Nnajiuphu su: "Iphe,
bukpoo nwa-nwoke, bu iya vu uto l'epho ne iya be ee-dobejeru Chile-
ke iche^a. 24 Ephe jekwarupho anu ngweja g'e gweeru Chileke, bu iya
bu g'e pfuru iya l'ekemu Nnajiuphu: kparaka labo; ozoo unwu ndu-pfu
ebo-lechiko^b."

25 O duru onye Jierusalemu, epha iya bu Simiyonu. Nwoke obu bu
onye pfuberekoto; bya aburu onye atsu Chileke ebvu; ele enya onye a-du
Izurelu obu. O bu onye Unme Chileke jiru ehu; 26 teme Unme Chileke
mehawaru g'o maru lonwu tee shitadu eka o no jasuteke o humadaru
Kereshi, shi l'eka Nnajiuphu. 27 Unme Chileke duru iya bahu l'eze-ulo Chi-
leke. O be teke ndu nwuru Jizosu ku nwata ono, bu Jizosu bata g'ephe
meeru iya g'ekemu pfuru; 28 Simiyonu bya ekuta iya heru jaahaa Chileke
ajaja su:

- 29 "Nnajiuphu; haa ge mube
onye-ozu ngu nwuhu
l'ehu-guu nta-a,
bu iya bu opfu,
i pfuhawaru;
- 30 kele mu gudewaa enya
mu huma Ndzota ono,
- 31 i kwakoberu g'iphe,
bu ohamoha huma-dzuru
ono,
bu iya bu iphe,
i kweru ukwe iya.
- 32 Iphoro, e gude eme ge ndu
ohozo maru ngu;
waa iphoro,
a-buru ubvu ke ndu
nkengu, bu Izurelu.^c"

33 Nna nwata ono yele ne iya sachaa onu saa nchi l'iphe ono, Simiyonu
pfuru l'ehu nwa phe ono. 34 Simiyonu bya agooru phe onu-oma bya asu
Meri, bu ne nwata ono: "Nwata-a be Chileke hotawaru g'o buru e -vuko-
ta a daa; bukwarupho a -kuba eka a gbeshi, duru igwe oha le Izurelu;
g'o bukwarupho onye aa-du igwerigwe jika nkiya. 35 Aagbe l'eka ono a

^a 2:23 Guna Awu 13:2,12. ^b 2:24 Guna Uke 12:8. ^c 2:32 Guna Azá 42:6; 49:6.

madzuru iphe,  phe ari l'ime obu phe. Gubedua be aphu a-nodu agbawashi obu g'e gude ogu-echi saba ngu  kpoma; mbu l'opfu ehu nwata-a."

³⁶   dukwarupho nwanji, aza Ana, bu onye mpfuchiru Chileke. Nwanji ono bu nwa Fanuwelu. O shi l'okpa-ifu Asha; bya abwaru nwanji ogerenya. Ji iya kuru iya akuku; lu ya apha esaa bya anwuhu; ebe o lubaeduru ji. ³⁷   nowaa ukporo apha eno l'apha eno. Ophu o lufujedu alufu leze-ulo Chileke. O nodu anoduje abaru Chileke eja; aswi egu ephu anu Chileke eswe lenyashi. ³⁸   bya-kwapho le teke ono bya ekele Chileke ekele. O bya epfu ke nwata ono nu iphe, bukota ndu ele enya ge Chileke gbata Jierusalemu.

Ndu nwuru Jizosu du iya alaphu azu le Nazaretu

³⁹ Tobudu iya bu; ndu nwuru nwa ono meebekota iphemiphe g'ekemu Nnajiuphu du; bya alaphushia azu l'ibe phe, bu Nazaretu, no l'ali Galili. ⁴⁰ Nwata ono vuta bya eshihu ike; bya akwashia enya ike; Chileke nodu emeru iya eze-iphe-oma.

Nwata ono, bu Jizosu no l'eze-ulo Chileke

⁴¹ Iphe, bukpo aphagapha be ndu nwuru iya nu ejeje Jierusalemu me o -be l'obo Ojeghata. ⁴² O be ge Jizosu nowaru apha iri l'ebo; epe tuko jeshikwaa Jierusalemu g'ephe ejejewaa. ⁴³ Epe no-dzuepho eswe obo-iphe ono bya alashia. Nwata ono, bu Jizosu tsukpaa le Jierusalemu; ophu ndu nwuru iya nu amadu. ⁴⁴ Epe jee ije ujiku ophu; temanu epe wata iya achocho; kele epe shi dobesu lo yi l'ikpoto ndu awu l'uzo ono. Epe chochoa ya l'eka abubu phe no; choo ya l'eka ndu epe maru no; ⁴⁵ ophu epe ahumaduru iya. Epe choru iya laphushia azu le Jierusalemu. ⁴⁶ Epe choo ya ujiku eto; teme epe je ahuma iya leze-ulo Chileke l'eka yele ndu ezije ndu Jiu iphe no; o nodu anga nchi l'iphe, epe ezi bya ajikwa phe pho aji. ⁴⁷   du-dzuko taru ndu anu iphe, oopfu biribiri; mbu g'iphe edobeje iya enya; waa g'o gude eye onu l'opfu ree. ⁴⁸ Ndu nwuru iya nu huma iya; o kpo phe opfu. Ne iya su: "Nwa mu; denu g'o gude i mee ya anyi egube-a? I maru-a le mu le nna ngu gudekpowa enya-mini acho ngu?"

⁴⁹   su phe: "?Unu acho mu icho-agma? ?Unu ta amahaadaa lo gbaru ge mu nodu l'ulo Nna mu?" ⁵⁰ Ophu opfu ono edoduru phe enya.

⁵¹ O tsoru phe lashia Nazaretu. O nodu emejekpoephe iphe, epe ziru iya. Ne iya wokpoerupho iphemiphe ono dobekota lobu. ⁵² Jizosu nodu akabaa akwa enya eje; teme o nodu evukwapho evuvu. O du Chileke ree lobu bya adu ndiphe.

Ozi, Jionu onye emeje bapuzimu

ezi l'echegu

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jion 1:19-28)

3 ¹ O be l'apha, kwe Tayibiriyoosu, bu eze nnajioha apha iri l'ise, o shi butaru eze; teke ono be Panchiosu Payileti bu nnajioha Jiudiya;

Herodu buru ochi-oha Gálili; nwanna iya nwoke, bu Filipu buru ochi-oha Ituriya; waa Tirakonayitisu; teke ono kwapho be Layiseniyasu bu ochi-oha Abilinu. ²O bukwarupho teke ono be Anasu; waa Kayafasu bu ndu-ishi uke Chileke; teke ono be Jionu nwa Zakaraya nokwadu l'echiegu; noo teke Chileke kuru Jionu ono; zia ya ozi. ³Tobudu iya bu; o tuko ohamoha, bupheru enyimu Jiordanu mgburugburu jegbabe ara iya arara su: "G'izimanu iphe-eji unu lwa unu azu; g'e mee unu baputizimu; o o ya bu Chileke aguru unu nvu l'iphe-eji, unu meshiru." ⁴Bu iya bu g'e deru iya lekwo Azaya, bu onye mpfuchiru Chileke su:

"O duru onye ara iya arara
l'echiegu su:

'Unu meziaru Nnajiuphu uzo.

Unu mee gbororo iya go
dugbaa nhamunha.

⁵Eka du nsuda be ee-nwuchi
enwuchi.

Ubvú waa obvú be
ee-gbuzekota egbuze.

Eka du nggodogo nggodogo
be unu a-pfube oto.

Eka du
kpokoro-kpokoro-kpokoro
l'aa-rwazee ya go kwokwo
akwokwo.

⁶Iphe, bukota nemadzu
l'ophu l'a-humakota
ge Chileke e-shi dzota
ndu nkiya. ^d "

⁷Noo ya bu; Jionu su ikpoto ndu futaru nu bya go mee phe baputizimu: "Unube unwu, ejo agwo nwushiru-a! ?Bu onye karu unu g'unu gbalaaru oke ehueghu Chileke ono abya nu ono? ⁸Unu mia amimi g'oshi-omi. Mebyi, unu aa-mi bu eme umere, goshiru l'izimanu iphe-eji unu lwaru unu azu; unu lwapfutawaa Chileke. Unu ta arikwa su: ?O kwa le Ebirhamu buwanu onye-iche anyi phe. Unu ta amakwa l'o -beta go to du be Chileke a-du ike meshia mkpuma-a go nwushia unwu, a-buru unwu Ebirhamu. ⁹Mbu le nta-a be a dabekwaru ogbunku l'upfu iphe, bukpooshi. Oshi ophu amiduru mebyi, du ree; le gbutsua ya chie l'oku."

¹⁰Ikpoto ndu ono jia ya su: "?Bu gunu be anyi e-mekpooshi nta-a?"

¹¹O su phe: "G'onye nweru uwe ehue labo yee onye enweddu nu kee ya. G'onye nweru nri mekwaapho g'onye ophuu meru."

¹²Ndu anaję utu byakwapho g'e mee phe baputizimu bya asu iya: "O-zì- iphe; ?bu gunu be anyibedua e-me?"

¹³O su phe: "Unu ta anaghatajeshi iphe, a karu unu g'unu nata."

¹⁴Ndu ojoğu byakwapho bya aja ya su: "Anyibedua-e; ?Anyi mekwanu- a gunu?"

O su phe: "Unu ta anajeshi nemadzı iphe k'ehuka; ophu unu ebojeshi nemadzı ibo g'ee-shi g'unu naa ya iphe iya. G'ugwo, aapfu unu jije unu epho."

¹⁵Ndu ono tubata onwophe. Ephe tuko rihaa l'obu phe su: "Oo-bu- kwaru-a nwoke-a bu Kereshi obu." ¹⁶Jionu bya eyeeru g'ephe ha onu su phe: "Mbedua bukwa mini be mu egudeje eme unu baputizimu. Obenu l'onye ka mu l'ishi ka mu l'okpa abyakwa; mbu onye mu ta adudu iphe, mu bu leka o no ke ge mu tofu iya eri akpokpa iya. Onye k'ono e-gudeje Unme-du-Nso; waa oku eme unu baputizimu. ¹⁷O gudewaa ajakpa, oo-gu- de phushia eswa le balı; vuta ophu bu balı vuba l'ulo iya; kpota eswa iya kporu ye l'oku, ata nyihudu anyihu."

¹⁸Jionu nodu ezi phe ozi-oma gude egube ono akasa phe nchi l'uzo, du iche iche. ¹⁹Ole Ochi-oha, bu Herodu be Jionu goshiru iphe-eji iya, bu iya bu ke Herodiyasu, bu nyee nwanna iya; waa k'ejo-iphe ozowaro, bu iphe, Herodu megbaaru. ²⁰O bya emefua ophu ka njoto kobe l'ono; kele o turu Jionu mkporo.

Jionu eme Jizosu baputizimu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹Toḅudu iya bu; ndu ono bya; Jionu mechaa phe baputizimu; Jizo- su byakwapho g'e mee ya; o nodu epfu anu Chileke. G'oopfukwadu anu Chileke ono; igwe gheru onu. ²²Unme-du-Nso dupeho ge ndo phezeta bya anodu iya lehu. A numa olu-opfu, shi l'imigwe ono su: "I bu nwa mu nwoke, mu yeru obu. I jiru mu epho."

Eri Jizosu

(Mat 1:1-17)

²³A nwuru Jizosu; o noo iphe, du g'ukporo apha l'apha iri; teme o gbube ishi eje ozi iya. A suserupho lo bu nwa Jiosefu; Jiosefu buru nwa Heli. ²⁴Heli bu nwa Matatu; Matatu buru nwa Lıvayi; Lıvayi bu nwa Meliki; Meliki buru nwa Jianayi; Jianayi buru nwa Jiosefu. ²⁵Jiosefu bu nwa Matatayasu; Matatayasu buru nwa Emoşu; Emoşu bu nwa Nahumu; Nahumu buru nwa Hesuli; Hesuli buru nwa Nagayi. ²⁶Nagayi bu nwa Maatu; Maatu buru nwa Matatayasu; Matatayasu bu nwa Semeyinu; Semeyinu buru nwa Jioseku; Jioseku buru nwa Jioda. ²⁷Jioda bu nwa Jiowananu; Jiowananu buru nwa Risa; Risa bu nwa Zerubabelu; Zerubabelu buru nwa Shiyalutiyeu;

Shiyálutiyèlu b̄uru nwa N̄eri. ²⁸N̄eri b̄u nwa Meliki; Meliki b̄uru nwa Adi; Adi b̄u nwa Kosamu; Kosamu b̄uru nwa Elumadamu; Elumadamu b̄uru nwa Èru.

²⁹Èru b̄u nwa Jioshuwa; Jioshuwa b̄uru nwa Eliyiza; Eliyiza b̄u nwa Jiõrimu; Jiõrimu b̄uru nwa Matatu; Matatu b̄u nwa Lívayi. ³⁰Lívayi b̄uru nwa Simiyõnu; Simiyõnu b̄u nwa Jiuda; Jiuda b̄uru nwa Jiósefu; Jiósefu b̄u nwa Jionamu; Jionamu b̄uru nwa Eláyekimu. ³¹Eláyekimu b̄u nwa Meliya; Meliya b̄uru nwa Mena; Mena b̄u nwa Matata; Matata b̄uru nwa Nétanu; Nétanu b̄u nwa Dévidi. ³²Dévidi b̄uru nwa Jiesi; Jiesi b̄u nwa Óbèdu; Óbèdu b̄uru nwa Bówazu; Bówazu b̄u nwa Sálumonu; Sálumonu b̄uru nwa Náshõnu. ³³Náshõnu b̄u nwa Amínadabu; Amínadabu b̄uru nwa Aduminu; Aduminu b̄u nwa Anì; Anì b̄uru nwa Hézerõnu; Hézerõnu b̄u nwa Pèrezu; Pèrezu b̄uru nwa Jiuda. ³⁴Jiuda b̄u nwa Jiékõpu; Jiékõpu b̄uru nwa Áyizaku; Áyizaku b̄u nwa Ébirihamu; Ébirihamu b̄uru nwa Tera; Tera b̄u nwa Nehõ; ³⁵Nehõ b̄uru nwa Sérugu; Sérugu b̄u nwa Reyu; Reyu b̄uru nwa Pèlegu; Pèlegu b̄u nwa Iba; Iba b̄uru nwa Shela. ³⁶Shela b̄u nwa Kayinanu; Kayinanu b̄uru nwa Afakusadu; Afakusadu b̄u nwa Shemu; Shemu b̄uru nwa Nuwa; Nuwa b̄u nwa Lamèku. ³⁷Lamèku b̄uru nwa Metusela; Metusela b̄u nwa Inõku; Inõku b̄uru nwa Jiarèdu; Jiarèdu b̄u nwa Mahalalilu; Mahalalilu b̄uru nwa Kayinanu. ³⁸Kayinanu b̄u nwa Inõsu; Inõsu b̄uru nwa Sètu; Sètu b̄u nwa Ádamu; Ádamu b̄uru nwa Chileke.

Ama, Obutuswe aah̄u Jizõsu

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

4 ¹Unme Chileke ji Jizõsu èhu. O shi lè Jiõdanu lashia. ²Unme Chileke duta iya; o je anõo l'echiègu ùkporo abalì labõ. Obutuswe hukota iya ama teke ono. O nokota ùkporo abalì labõ ono; õphu õ dudu nri, o rijeru. O nõ-dzue ya phõ; ègu guahaa ya.

³Obutuswe ono sù iya: “O -b̄uru l'ì b̄u Nwa Chileke s̄unu gè mkpu-ma-a ghõo nri!”

⁴Jizõsu sù iya: “Èkwo-opfu Chileke s̄ukwaru l'õ tõ b̄udu nri kpuru-mu b̄e amad̄u e-gudeje nõdu ndz̄u.”^e

⁵Obutuswe ono bya eduru iya je anõdu l'èka d̄u ephekerephe. A bya aji ènya birimu; o goshikõtawaa Jizõsu alì-eze ndiphe mgburu-gburu; ⁶bya asù iya: “Oo ngu b̄e mu e-me g'ì b̄uru onye a-b̄uru ishi iphemiphe-a m̄e iphe, d̄u ree, nõ iya n̄u; k̄ele õ b̄u mu b̄e e yeru iya l'èka; t̄eme õ b̄uru onye d̄u mu l'uche b̄e mu a-n̄u iya. ⁷Ì -bakpõwaru mu eja; mu ahakõtaru ngu iya.”

^e 4:4 Gūnaa Dit 8:3.

⁸ Jizosu sù iya: “Gbeshi l'èka ono Nsetanu. L'èkwo-opfu Chileke sùkwaru l'òo Nnajiuphu, bù Chileke ngu bù onye ìi-barù èja; tème ò buru iya kpurumu bù onye ìi-nòdu ejeru ozi!^f”

⁹ Ò bya eduru iya jeshia Jierúsàlèmu bya eworu iya dobe l'èka kachaa l'eli l'èze-ùlo Chileke bya asù iya: “Ò -buru l'ì bù Nwa Chileke; shinu l'eli èka-a dafù daa l'alì. ¹⁰ L'èkwo-opfu Chileke sùkwaru l'è Chileke a-karù-a ùnwu-ojozi-imigwe iya g'èphe leta ngu ènya; chee ngu nche. ¹¹ L'èphe e-gude èka pata ngu apata; a -nonyaa ì kpoo òkpa l'è mkpuma.^g”

¹² Jizosu sùkwanu iya: “Èkwo-opfu Chileke sùru-a; g'ì tì hùkwa Nnajiuphu, bù Chileke ngu ama.^h”

¹³ Obutuswe hùkashichae ya phò ama ono bya aparu iya buhaa kè nwa teke ono.

¹⁴ Jizosu nòdu l'ìke Unme Chileke lwatashia Gálili. E pfudzuru nkiya l'ìphe, bùkpoo ndu bupheru Gálili mgburugburu. ¹⁵ Ò nòdu ezije iphe l'ime ùlo-ndzukò ndu Jiu phè. Onyemonye nòdu aja iya ajaja.

Aajika Jizosu l'è Nazaretu (Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Ò bya abahù l'è Nazaretu, bù iya bù èka e hefutaru iya. O rwua esweta-ùtu-unme; ò byakwa abahù l'ùlo-ndzukò, bù iphe, oomejehawaa. Ò gbeshi gè ya gùa iphe. ¹⁷ A bya anù iya èkwo, Azáya onye mpfuchiru Chileke deru. Ò bya aphùhaa èkwo ono bya achòta èka e deru sù:

¹⁸ “Unme Nnajiuphu dù mu l'èhu;

 kèlè ò hòtaru mu
 gè mu je ezia ndu ùkpa
 ozi-òma.

O ziru mu gè mu je ezia ndu
 a kpùtaru l'è ndzù
 l'aa-ha phè;

Mu eje emee ndu atsù ishi
 g'èphe phùahaa ùzo.

Mu eje emee ndu aakpa
 èhu g'èphe nweru
 onwophè.

¹⁹ Tème gè mu bya arakaa
 l'apha,
 Nnajiuphu a-dzòta ndu
 nkiya rwuakwaru.ⁱ”

²⁰ O woru èkwo ono phùà g'e shi phùà ya; woru iya yepfu azù l'èka onye ejeru ndzukò ozi; bya anò-zeta anòo. Iphe, bùkota ndu nò

^f 4:8 Gùnaa Dit 6:13. ^g 4:11 Gùnaa Ebuu 91:11,12. ^h 4:12 Gùnaa Dit 6:16.

ⁱ 4:19 Gùnaa Azá 61:1,2.

l'ulo-ndzuko chiru enya dzee ya. ²¹O pfuaharu phe su: "Ntanu-a be iphe, e deru l'ekwo-a, unu numaru-a vuru g'e deru iya."

²²Ephe zukota mgbede. Opfu oma, l'afushi iya l'onu du phe biribiri. Ephe su: "?To bunaa nwa Jiosefu-a baa?"

²³O su phe: "O doru mu enya l'unu a-nmaru mu etu-a su: 'Ge nwophu eme obvu metanu onwiya iphe, eme iya nu. Anyi numawaru iphe, i megbaberu le Kapaniyomu; menaa ya l'ali ngu l'eka-a.'" ²⁴O su phe: "Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; Onye mpfuchiru Chileke be a ta anatajekwa ree l'ali iya. ²⁵Su-a; unu nyatakwa l'unwanyi, ji phe anodedu dukpokwaa igwerigwe le Izurelu teke Elayijia no, bu iya bu teke igwe buchiru mini apha eto l'onwa ishii; ejo okpa nri bya l'ali ono mgburugburu. ²⁶Ophu o dukpodaa unwanyi ono me nanu, Chileke ziru Elayijia g'o yeru eka; gbahaaro nwanyi, ji iya anodedu, bu le Zarefatu, no l'ali Sayidonu. ²⁷Ndu ekpenta dukwapho igwerigwe le Izurelu teke Elayisha, bu onye mpfuchiru Chileke no. Ophu o dudu me onye lanu, o safuru ekpenta iya; gbaharo Nemanu onye Siriya."

²⁸Ephe numaeopho nno; ehu wata eghe iphe, bukpo ndu no l'ulo-ndzuko ono eghe shingushingu kpo. Ephe tangirihu. ²⁹Swoliu; chifu iya le Nazaretu. Ephe duru iya je enyihu mkpakponu ubvu, mkpukpu phe du; meahaa g'ephe gb'e l'eka ono tufu iya; sua ya ishi isuphu. ³⁰O shielaa echilabo ikpoto ndu ono; o buru iya atugbu.

Nwoke, obvu eme

(Mak 1:21-28)

³¹Jizosu nyizeta bahu le Kapaniyomu, no le Galili. O nodu ezi phe iphe l'eswe-atuta-unme ke ndu Jiu. ³²Ephe sachaa onu saa nchi kele opfu, oopfu goshirupho l'oo Chileke ziru iya eviya. ³³No iya; o duru nwoke, obvu eme, no l'ime ulo-ndzuko ono. Nwoke obvu ono chishia oke mkpu su: ³⁴"Paru anyi haa; Jizosu onye Nazaretu! ?Bu gunu be anyi le ngu jigba? ?I bya anyi emebyishi? Mu maru onye i bu. I bu onye du nsu, shi l'eka Chileke."

³⁵Jizosu baaru iya mba su: "Dobe onu doo! Futa nwoke ono l'ehu!" Obvu ono bya atuta nwoke ono ndapfu l'edzudzu-oha l'eka ono; bya afuta iya l'ehu; ophu o dudu iphe, o meru nwoke ono.

³⁶O du phe biribiri. Ephe pfuahaa su: "?Egube opfu owa-a bu gunu? Onye ophu egudeje egube nkamenya owa me ike su g'obvu wufuta; ephe awufuta." ³⁷E pfudzuru ke Jizosu l'ekameka l'iphe, bukpo mkpukpu, no l'eka ono.

Jizosu emeta igwerigwe ndu iphe eme

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸O gbalihu; o buru iya alufu l'ulo-ndzuko ono bya abahu ibe Sayimonu. Ododanya nodu eme ne nyee Sayimonu. Ephe rwo ya g'o gbaaru

iya mkpu. ³⁹Ọ bya apfụ-kube iya bya abaarụ ododęnya ono mba; ọ parụ nwanyị ono haa; nwanyị ono kwolihu wata phẹ akwaru ẹbyaa.

⁴⁰Enyanwu nyihushiepho; onyemonye, nweru onye iphe-ememe eme dutaru iya Jizọsu; o rwuharu ọ buru iphe-ememe, dụ idagha. Ọ byakwa-şekota phẹ ẹka mee ẹphe wekorohu. ⁴¹Ọbvụ nọdu awufutaje l'ẹhu ikpoto ndu oome bya echigbaa mkpu asuje: "Ị bụ Nwa Chileke!"

Ọle ọbajeru phẹ mba. Ọphu o kwejedu g'ẹphe pfua opfu; kele ẹphe maru l'ọo ya bụ Kéreshi ọbu.

Jizọsu epfu opfu Chileke ẹ Gálili

(Mak 1:35-39)

⁴²Nchi bọhuepho; ọ tųgbua jeshia ẹka ọo-nọdu nwẹkinyi iya. Ikpoto nemadzụ wata iya achọcho bya awupfuta iya; bya emeahaa g'ẹphe sede iya g'ọ tọ hahe phẹ ahaha. ⁴³Ọ sụ phẹ: "Mu zifutajekwapho ndu mkpukpu ọzo ozi-oma ono, bụ iya bụ ẹ Chileke egoshi ẹ ya bụ eze. Noo iphe, e ziduru mu bụ ono."

⁴⁴Ọ nọdu ara opfu Chileke arara l'ulo-ndzukọ ndu Jiu ẹ Gálili.

Jizọsu eku ndu mbụ, tsoaharu iya nụ

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

5 ¹Ọ be ujiku lanụ ge Jizọsu pfuru l'agụga eze-enyimu Genesaretu; ikpoto nemadzụ nọdu asọpyabe iya asọpyabe abya anuma opfu Chileke. ²Ọ hụma ụgbo labọ, nọ l'agụga mini ono. Ndu ikokoro, shi nọdu l'ụgbo ono lufuwaa je anọdu asa ụgbo ikokoro phẹ asasa. ³Jizọsu bya abahụ l'ụgbo ono nanụ; ọphu bụ ke Sayimonu bya asụ iya g'ọ nwubaekwa ụgbo ono ẹ mini nwanshii. Ọ bya anọdu anọ l'ime ụgbo ono; wata phẹ ezi iphe.

⁴Ọ pfughechaepho iphe, oopfu; ọ sụ Sayimonu:

"Kpọeshikwaru ụgbo bahụbaa l'ẹka mini dụ ogbu; je g'unu tịa ụgbo unu ẹ mini nwukoo ẹma."

⁵Sayimonu sụ iya: "Onyibe; anyi tukuru ẹnyashi mgburugburu sekota akanya iya; ọ buru ke mmanụ. Ọle eshinu i pfuru nno be mu a-ghakwaa ụgbo ọbu ye ẹ mini." ⁶Ẹphe mee ya phọ nno bya anwukoo ikpoto ẹma, jiru ụgbo ono; k'ọphu ọ gbẹ eme g'ọ lakaa ụgbo. ⁷Ẹphe pheku ndu ikokoro ibe phẹ, nọ l'ụgbo ọphuu g'ẹphe gbataru phẹ. Ẹphe bya anwụ-jia ụgbo labọ ono; k'ọphu ọ wataru emimi. ⁸Sayimonu Pyita hụmae ya phọ; ọ bya adaa kpurumu l'iphu Jizọsu sụ iya: "Jiko Nnajiuphu! Parụ mu haa jeshia iphe, iije; kele mu bukwa onye iphe-ẹji."

⁹Biribiri ikpoto ẹma ono, a nwukoru ono gude Sayimonu yee ndu ẹphe l'iya nọ. ¹⁰Nokwaphọ g'ọ dụ unwu Zebedi, ẹphe ẹ Sayimonu atukoje ese ikokoro ono, bụ Jiemusu yee Jiọnu. Noo ya bụ; Jizọsu sụ Sayimonu: "Ge ndzụ ba agushi ngu. E -shi ntanụ-a buwaa nemadzụ be ịi-nọdu esekutaje."

¹¹ Ɛphe kpufutachaepho ugbo phe l'eli-mgboko; ephe hakota iphemiphe tsoahaa Jizosu.

Onye ekpenta, Jizosu meru o wekorohu

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² O be ujiku lanu ge Jizosu no le mkpukpu lanu; nwoke lanu, ekpenta dzuru ehuru byapfuta iya. O humaeopho Jizosu; o daa kpurumu rwoahaa ya su: “Nnajiuphu; o -buru uche ngu be ii-menaa ge mu wekorohu.”

¹³ Jizosu bya amachia aka denyi iya su: “O bu uche mu. Ngwa wekorohu!” Teke ono kwapho ekpenta ono mishihu iya l'ehuru. ¹⁴ O karu iya go to dukwa onye oo-pfuru iya bya asu iya: “Jechikwa g'onye uke Chileke lerwee ngu enya; li gweru ngweja, onye e metaru l'iphe, eme iya nu anu-je nu g'e gweeru ngu ge Mosisu turu ekemu su g'e gweje iya. Oo ya bu ge ndiphe egude nno maru li wekorohuwaru.”

¹⁵ Ole a kabaalaa epfukashi ke Jizosu pfudzuru iya k'ophu ikpoto igwe oha dzukoru gephe numa le nchi; waa go mee phe gephe wekorohu l'iphe, emegbaa phe nu. ¹⁶ Obenu le Jizosu atslaje azu je anodu l'echiegu pfuru nu Chileke.

Nwoke, iphe lonwuru ibe ehuru lanu

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ O be ujiku lanu ge Jizosu no ezi iphe; ndu Farisii waa ndu ezije ekemu dokwarupho l'eka ono. Ephe shigbaa le mkpukpu le mkpukpu, no le Galili me Jiudiya; shigbakwapho Jierusalemu bya. Ike Nnajiuphu, bu Chileke mee ya go du ike mee gehu dukota ndu iphe eme ike. ¹⁸ O duru nwoke, iphe lonwushuru ibe ehuru lanu, unwoke vu l'iphe, aaze azee gude bya. Ephe chokpoo uzo, ephe e-shi vubata iya l'ime aka ono bya edobe l'iphu Jizosu; ophu o dudu. ¹⁹ Ephe mee nta mee imo; ophu ephe ahumaduru uzo; opfu le nemadzuru kunukaru akuru l'eka ono. Tobudu iya bu; ephe bya enyihu eli ulo ono; je alafua uzo l'oma mkpotsu; pyofu iphe-azee, nwoke ono ze. Ephe shi nno mee ya o rwua ali l'iphu Jizosu. ²⁰ Jizosu humaeopho gephe gude kwetaberu le ya a-du ike mee ge nwoke ono jee ije; o su iya: “Nwoke ibe mu; a guwaru ngu nvu l'iphe-eji ngu go ha.”

²¹ Ndu ezije ekemu waa ndu Farisii ono wata ariri su: “?Bu egube nemadzuru gunu bu owa-a, l'epfubuyi epha Chileke epfubuyi-a? ?Bu onye a-du ike guaru nemadzuru nvu l'iphe-eji iya; gbahaa Chileke kpurumu?”

²² Jizosu maerupho iphe, ephe aru bya asu phe: ?O nwuru inwagha be unu aru egube iphe ono? ²³ ?Bu ole ka nphe epfufu? ?Bu: A guwaru ngu nvu l'iphe-eji ngu? ?To: Gbalihu wata eje ije? ²⁴ Ole oo g'unu a-maru l'e ziru Abubu-Ndiphe go gujeru nemadzuru nvu l'iphe-eji, o meshuru le mgbo-ko-a. O su nwoke ono, iphe lonwushuru ibe ehuru lanu ono: Oo ngu be mu epfuru; gbalihu palita iphe-azee ngu; lashia ibe ngu.

²⁵Nwoke ono kwolihi l'edzudzu-oha ono pata iphe-azee ya; o buru iya ala unuphu. O nodu aja Chileke ajaja. ²⁶Onu kugbabechaa ndu ono akugbabe. Akpabiri iya gudechaa phe. Ephe jaahaa Chileke ajaja. Ephe su: Anyi akabekwa huma iphe, kporu onu opfu ntanu.

Ekuku Lívayi

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷E mechaa; Jizosu tugbuepho l'eka ono bya ahuma onye ana akiriko, epha iya bu Lívayi; eka o no l'ulo okpoga akiriko. O su iya: "Tsuru mu."

²⁸O haa iphemiphe; gbalihi tsoru iya.

²⁹Lívayi bya akwaaru iya oke ebyaa l'ibe yebedua, bu Lívayi. Ikpoto ndu ana akiriko me ndu ozo bya anodu ephe l'ephe tuko erigba nri ono.

³⁰Ndu Fárisii waa ndu ezije ekemu guaharu ndu etsoje Jizosu aphu su: "Bu gunu meru iphe, unu le ndu ana akiriko waa ndu ozo, aamakwarupho njo eka eri angugba?"

³¹Jizosu su phe: "O to bukwa ndu ehu du ike be eegudeje gbapfu onye eme obvu; o kwa ndu iphe eme. ³²Mu ta abyakwaru eku ndu pfuberekoto; o kwa ndu iphe-eji be mu byaru eme g'izimanu lwa azu."

Aswiru Chileke egu

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³Ephe su iya: "Denu g'o gude ndu etsoje Jionu nodu aswije egu epfu anu Chileke; nokwapho ge ndu etsoje ndu Fárisii aswije; obenu le ndu etsoje ngu nu eri angu g'o du phe?"

³⁴Jizosu su phe: "Unu a-gbe meahaa ge ndu byaru ekele-nwanyi gbe swi egu; l'eka ephe l'onye eme ekele-nwanyi nokwadu l'eka-a? ³⁵O dukwaru teke ee-mechaa nafu phe onye ono, eme ekele-nwanyi ono. Oo ya bu; ephe aswiahawaro egu teke ono."

³⁶O bya anmaaru phe etu su: "A ta alakatajekwa uwe ophuu gude gbachia akahu uwe. Onye meru iya nu; onye ono alakaa k'ophuu ono alaka; teme mpekala uwe ophuu ono yele akahu uwe ono taa gbaduru nanu. ³⁷Ophu a wujeduru mee ophuu ye l'ugbobe-mee, riwaru pheripheri. Odumeka mee ophuu ono agbawashia ugbobele ono; mee ono awushihu; ugbobele ono agbakpohukwapho. ³⁸Obenu le mee ophuu be eeyeje l'ugbobele ophuu. ³⁹Onye anguje akahu mee be k'ophuu ta agujeedu. Noo kele osuje l'akahu iya pho ka iya ree."

Eswe-atuta-unme

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

6 ¹O be l'eswe-atuta-unme; Jizosu phe nodu aghata legu, a koru witi; ndu etsoje iya nu wotaahaa akpuru witi ono haru nmaa swokoswoko wata atata. ²Ndu Fárisii haru su phe: "Bu gunu meru iphe unu eme iphe, e te emejedu l'eswe-atuta-unme?"

³ Jizọsu sụ p̄he: “?Unu ta agụduru l'ẹkwo-opfu Chileke iphe, Dévidi meru l'ẹka ẹgu agụ yẹe ndu ẹp̄he l'iya swị. ⁴ G'ọ bahuru l'ulo Chileke je ewota buredi, e doberu Chileke iche woru taa, bụ buredi, onye ọzo ta atajedu; gbahaa ndu-uke Chileke. Ọ hakwarupho nū ndu ẹp̄he l'iya swị?”

⁵ Jizọsu sụ p̄he: “Ọ kwa Abubu-Ndiphe bụ Nnajiuphu, nwe eswe-atuta-unme.”

Onye ẹka lanu nwuhuru anwuhu

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ O be l'eswe-atuta-unme ọzo gẹ Jizọsu bahuru l'ulo-ndzukọ p̄he je eziahaa iphe; ọ d̄uru nwoke, nọ l'ẹka ono, ẹkutara nwuhuru anwuhu. ⁷ Ndu ezije ekemu waa ndu Fárisii geahaa Jizọsu ngge g'a maeshikwaru: ?'l'oo-me g'ẹhu d̄u nemadzu ike l'eswe-atuta-unme; g'ẹp̄he achokwanaa ophu ẹp̄he a-sụ l'o meru. ⁸ Ọle Jizọsu mawaru egomunggo p̄he bya asụ nwoke, ẹka nwuhuru anwuhu ono: “Gbeshi bya apfuru l'atatip̄hu onyemonye l'ẹka-a!” Nwoke ono gbalihu je apfuru. ⁹ Jizọsu sụ p̄he: “Gẹ mu jia unu aji. Ekemu eswe-atuta-unme ?bụ g'e meje ree; t̄o g'e meje ẹjo-iphe? ?Bụ g'a dzoje ndzu; t̄o bụ g'e mebyije ndzu emebiyi?” ¹⁰ Ọ bya aghaa ẹnya lephechaa p̄he g'ẹp̄he ha bya asụ nwoke ono: “Ngwa; lochia ẹka alochi!” Ọ lochia ẹka. Ẹka ono bya eteta iya.

¹¹ Ẹp̄he swo-lihu wata achị idzu iphe, ee-me Jizọsu.

Jizọsu ahoṭa umadzu iri l'ẹbo

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² T̄obudu iya bụ; o be ujiku lanu; Jizọsu bya ejeshia ẹka úbvú d̄u igwe; jeshia epfuru nū Chileke. O pfuk̄ota nukota Chileke ẹnyashi ophu mgburugburu. ¹³ Nchi bohū; ọ bya ekua ndu etsoje iya nū bya ahoṭa p̄he umadzu iri l'ẹbo. Ọ ḡua ndu ono ndu-ishi-oz̄i iya. ¹⁴ Ndu ọ bụ bụ: Sayimonu onye ọ ḡuru Pyita; waa Anduru, bụ nwune iya; waa Jiemusu; waa Jionu; waa Filipu; waa Batulomiyu; ¹⁵ waa Matiyu; waa Tomosu; waa Jiemusu, bụ nwa Alufiyosu; waa Sayimonu, onye yì l'ogbo, l'adzo g'alì Jiu d̄uru ndu Jiu; ¹⁶ waa nwa Jiemusu, bụ iya bụ Jiudasu; waa Jiudasu Isukariyotu, bụ iya mecharu nodu lẹ mpfube; e gude Jizọsu.

Jizọsu ezi iphe bya eme ndu iphe eme g'ẹp̄he wekorohu

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Jizọsu yele ndu ono, ọ hoṭaru ono tuko shi l'eli úbvú ono kpo-zeta; bya anodu lẹ mkpo-ze iya; ẹp̄he l'ikpoto ndu etsoje iya nū ọzo; m̄e oke igwerigwe ndu shigbaa lẹ Jiudiya l'ophu; m̄e Jierúsalem̄u; m̄e oha onu-eze-enyimu Taya waa Sayidonu; ndu byaru anuma iphe, oo-zi; waa g'o mee g'ẹp̄he wekorohu l'iphe, emegbaa p̄he nū. ¹⁸ Ndu obvu eme

wekorohuchakwapho. ¹⁹Ikpoto ndu ono tuko emegbaa g'ephe denyigbaa ya eka; kele ike, shi iya l'ehu emeje g'ephe wekorohuchaa g'ephe ha.

Emereme l'aphu

(Mat 5:1-12)

²⁰Jizosu bya apalia enya dabẹ ndu etsoje iya nụ bya asụ:

“Ehu-utso bẹ a goru nụ unubẹ
ndu ukpa;
kele eka Chileke bu eze bu
k'unu.

²¹Ehu-utso bẹ a goru nụ unubẹ
ndu egu agu nta;
kele epho e-ji unu.

Ehu-utso bẹ a goru nụ unubẹ
ndu akwa ekwa nta;
kele unu a-chia ochi.

²²“Ehu-utso bẹ a goru nụ unu me amadu -kpoo unu ashị; wuchia unu ewuchi; akọ unu onu; eku unu ndu ejo-iphe opfu l'unu kweru ke Abubu-Ndiphe. ²³G'ehu tsoo unu mboku ono; unu pfulihu tee eswa; kele obunggo unu paru eka l'imigwe; kele ono bukwapho ge nna phe ndiche megbaaru ndu mpfuchiru Chileke.

²⁴“Ole; nshiokwaro unubẹ ndu
nweru iphe;
kele unu natabebewaru
iphe, rwuberu unu.

²⁵Nshio unubẹ ndu epho jiru
nta-a;
kele egu a-gu unu.

Nshio unubẹ ndu achị ochi
nta;
kele unu a-kwa ekwa
gua aphu.

²⁶“Nshio unu; me onyemonye -nodu epfu l'unu eme ree; kele ono bukwapho ge nna phe ndiche pfuru ke ndu mpfuchiru, shi epfuje iphe, Chileke epfuduru.”

Eye ohogu obu

(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷“Ole iphe, mu a-karu unubẹ ndu anu iya nụ bu: Unu yee ohogu unu obu; unu mejeru onye unu du ashị ree. ²⁸Unu gojeru onu-oma nụ onye turu unu onu. Unu pfujeru nụ Chileke k'onye koru unu onu. ²⁹Onye chiru ngu eka l'agbagba nchị; dobefuuru iya nchị ophuu; teme onye yetaru ngu

uwe-ẹhu ngu; haa ya g'o yetafua nggafu-ẹka ngu. ³⁰Nujekwa onyemonye iphe o rwo ru ngu; teme onye wotaru iphe ngu; ta ajiekwa iya aji iya ozo. ³¹Unu mejeru onyemonye g'o du unu g'onye ozo mejeru unu.

³²“Teke o buepho ndu yeru unu obu be unu yeru obu kpurumu; ?bu urwu gunu be ono baru unu? Kele ndu iphe-aji bukwapho ndu yeru phe obu be ephe eyeje obu. ³³Teke o buepho ndu emejeru unu ree be unu emejeru ree; ?bu urwu gunu be ono baru unu? Kele ndu eme iphe-aji emekwapho egube ono. ³⁴Teke o buepho ndu unu ele enya l'unu a-nata l'eka phe be unu ejieje ugwo; ?bu urwu gunu be ono baru unu? Ndu eme iphe-aji l'ejiekwapho ndu eme iphe-aji ibe phe ugwo g'ephe anata iphe, ha g'ugwo, ephe jieru phe. ³⁵O buchia g'unu yee ohogu unu obu; mejeru phe ree. Unu jieje ugwo wofu iya enya g'obunggo unu aha shii; teme g'unu aburu unwu Okalibe-kangokotaru-nu, bu Chileke; kele ndu ta amadu iphe-oma yee ndu ejo-iphe be Chileke duchakwaruro odoo. ³⁶Unu buru ndu obu-imemini ge Nna unu bukwapho.

Agbarwu ndu ozo

(Mat 7:1-5)

³⁷“Unu ta agbarwujekwa ndu ozo; ge Chileke etee ekpedu unu ikpe; ophu unu anmajekwa onye ozo ikpe; ge Chileke ataa amadu unubedua ikpe. Unu gujeru ndu ozo nu ge Chileke a-gukwaarupho unu. ³⁸Unu nuje nemadzu iphe ge Chileke a-nukwapho unu. Iphe, Chileke e-nwuru ye unu l'eka bu iphe, a tu-jiru atu-ji; tsua ya atsutsu; bya ayo-jia ya ayo-ji; o ji godogodo awushihu awushihu. Kele o iphe, unu gude turu nu nwibe unu bu iphe, Chileke e-gude tukwarupho nu unu.”

³⁹O bya anmaaru phe etu su: “Onye atsui ishi ?o kpuleru onye atsui ishi ibe iya too? ?Epe taa atukodu dalahu le nsu?” ⁴⁰Onye anwu iphe l'eka nemadzu ta akajekwa onye onwu iphe l'eka iya enweru enya. Onye eezi iphe bukwa; o -nwutachaa iphe, eezi iya l'oo-bya aha g'onye ono, ziru iya iphe ono.

⁴¹“?Bu gunu kparu iphe, i humaru nwiphe, no onye ozo l'enya; ophu i humaduru ophu ha goswebe l'enya nkengu? ⁴²Ozo; ?denu g'ii-gbe su nwanna ngu g'o gebe g'i mefu iya nwiphe, du iya l'enya; l'eka gubedua ata ahumaduru ophu ha goswebe, sweru ngu l'enya nkengu? Gube onye ono bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu ono! Vuru uzo mefuadaa iphe ophu ha goswebe, sweru ngu l'enya nkengu; g'ii-du ike huma-rweta uzo; mefu nwiphe ophu ha nwanshi, du nwanna ngu l'enya.”

Oshi me akpuru iya

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³“O to dukwa okpobe oshi, mijeru mebyi du eji; ophu o dukwanu ejo oshi, mijeru mebyi, du ree. ⁴⁴Eegudeje akpuru, oshi miru maru egube

oshi, o bu. A ta awotajekwa akpuru ujiru l'oshi aga; ophu a wotajedu eranggorobyi l'egbara. ⁴⁵Okpobe nemadzu eshijekwa l'okpobe iphe, du iya l'obu; wofuta okpobe iphe. Ejo nemadzu nodu eshijekwapho l'ejo-iphe, du iya l'obu; wofuta ejo-iphe. Kele iphe, oopfu l'onu bu iphe, jiru iya obu ebushihu.”

Umadzu labo, akpu ulo

(Mat 7:24-27)

⁴⁶“?Bu gunu be o gude unu nodu ekuje mu Nnajiuphu; ophu unu emejedu iphe, mu suru g'unu mee? ⁴⁷Onyemonye, byapfutaru mu nu; bya anuma opfu mu bya eme iya ememe be mu e-goshi unu onye o du g'oo ya. ⁴⁸O du ge nwoke, l'akpu ulo bya ebvumia ali ebvumi; tua okpa ulo obu le mkpuma. O be teke utso gbaru; mini bya agbapyabe ulo ono; ophu o ngakpodaaru iya nu me anganga; kele a turu okpa iya l'eli mkpuma. ⁴⁹Obenu l'onye anu opfu mu; ophu o medu iya ememe du g'onye kpuru ulo l'elikoru; ophu o waduru oswa tua okpa iya; mini gbapyabe iya; o daaro teke ono teke ono dapyashihu; tsua gwogiri-gwogiri.”

Ewekorohu nwozi

onye-ishi ndu ojogu

(Mat 8:5-13)

7 ¹Jizosu pfuebekotakpoephe iphe, oopfu; ndu kuru l'eka ono numa; o bahu le Kapaniyomu. ²O duru onye-ishi ndu ojogu ndu Romu, iphe eme nwozi iya; k'ophu oobyawaa anwuhu. Nwokoro ono be o yeru obu shii. ³Onye-ishi ndu ojogu ono numaephe ke Jizosu; o bya ezia ndu bu ogerenya ndu Jiu g'ephe je arwo Jizosu g'o bya adzo nwozi iya ndzu. ⁴Ephe byapfutaephe Jizosu bya akwatakpo rwoshia ya ike su iya: “Jikonu; nwoke ono bukwa onye gbaru ke g'i meeru iya iphe ono; ⁵kele o yeru ndu ali anyi obu; o buru iya kpuru anyi ulo-ndzuko anyi-a.”

⁶Jizosu tsoru phe jeshia. Unuphu ibe nwoke ono due ya pho ntse; onye-ishi ndu ojogu ono zia ndu onya iya g'ephe gbapfu iya je asu iya: “Nnajiuphu; e jehero eri aphu k'abyabya; kele mu ta agbaduru ke g'i bataru mu l'unuphu; ⁷ophu mbedua l'onwomu agbaduru k'akpitaru ngu ntse. O bua g'i pfua opfu onu; nwozi mu a-dua iche. ⁸Mu bu onye no nemadzu l'eka; o nwekwarupho ndu ojogu, no mbedua l'eka. Mu -su onye-a g'o jee owa-a; l'o jee. Mu -su onye ophu g'o bya; l'o bya. Teke mu suru nwozi mu g'o mee owa-a; l'o mee ya.”

⁹Jizosu numa iya; nwoke ono du iya biribiri. O ghakobe bya asu igwe ndu ephe l'iya swi: “Mu suru-a; l'ali izurelu kponu be mu ta ahumakwaru onye kwetaberu egube-a.”

¹⁰Ndu e ziru lwaphutashia azu l'unuphu; nwozi ono wekorohuchawaa ree.

**Jizos̄u emete nwatibe nwanyị,
ji iya anọedu**

¹¹O rwua lẹ nchitabohu iya; Jizos̄u tugbua jeshia mkpukpu, aza Nenu. Ndu etsoje iya nū mē ikpoto ndu ọzo tsoru iya jeshia. ¹²O byakubeshiepho ọnu-abata mkpukpu ono ntse; a ọdu apafutawaa odzu nwoke, bụ iya bụ ne iya nwa lanu eje elili; teme ne iya ono buru nwanyị, ji iya anọedu. Igwerigwe ndu shi l'oma mkpukpu ono kwatakpo awu etso nwanyị ono. ¹³Noo ya; Nnajiuphu hūmaepho nwanyị ono; imemini iya du iya. O su nwanyị ono: "Hua ẹka l'anya! Ta arahẹ ẹkwa!" ¹⁴Jizos̄u bya edenyi ẹka l'akwata, a pa odzu ono. Ndu pa iya nū pfuru. O su: "Nworoṛoby; mu sūru ngu g'i teta!" ¹⁵Onye ono, nwuhuru nū ono gbalihu bya awata epfu opfu. Jizos̄u seru iya ye ne iya l'eka.

¹⁶Ndzu rwutakota phe g'ephe ha l'eka ono. Ephe jaahaa Chileke ajaja su: "Okalibe onye mpfuchiru Chileke afutaru anyi-o! Chileke kpaftutaa-kwaru ndibe iya-o!"

¹⁷E pfudzuru ke Jizos̄u l'alị Gálili l'ophu mē l'alị ndu bupheru phe mgburugburu.

**Ozi, Jiṛnu onye emeje baptizimu
ezi g'e zia Jizos̄u
(Mat 11:2-19)**

¹⁸Ndu etsoje Jiṛnu kọkotaru Jiṛnu iphemiphe ono. ¹⁹Jiṛnu bya ekua ndu etsoje iya nū umadzu labo bya ezia phe g'ephe je ajia Nnajiuphu su iya: "Bụ ngu-a bụ onye obu, abya nū obu? Tọo ?bụ g'anyi lee anya onye ozo?"

²⁰Ndu ono byapfuta Jizos̄u bya asu iya lẹ Jiṛnu onye emeje baptizimu ziru g'ephe bya ajia ya su iya: "Bụ ngu-a bụ onye obu abya nū obu? Tọo ?bụ g'anyi lee anya onye ozo?"

²¹Teke ono be Jizos̄u eme g'igwerigwe ndu iphe eme wekorohu; mekpoo ndu ejo iphe-ememe eme; me ndu obvu eme; mewaro igwerigwe ndu ophu atsū ishi, o mekwarupho; ephe phuhaha ọzo. ²²O su ndu ono, Jiṛnu ziru ozi ono: "Unu je akaru Jiṛnu iphe, unu humaru; waa iphe, unu numaru. Unu su iya lẹ ndu atsū ishi l'aphuwaa ọzo; ndu eniyeni ọdu ejewaa ije; ndu ekpenta wekorohuwaa; ndu ada nkuchi ọdu anuwaa iphe lẹ nchi; ndu nwuhuru anwuhu be e mewaru; ephe teta dzuru ndzu; a ọdu asaru ndu ukpa ozi-oma ono asasa. ²³Su-a; ehutso be a goru nū onye onoya, mu taa buduru upfu adu lokpa."

²⁴Ndu ono, Jiṛnu ziru ozi ono tugbuepho; Jizos̄u wata epfuru ikpoto ndu ono ke Jiṛnu su phe: "Bụ gunu be unu jeru l'echiegu je ahuma? Bụ ekperema, pherephere enwunga? ²⁵Bukwanu gunu be unu jeru ahuma? Unu jeru ahuma onye gbaphuru erengete ekwa? Unu ta amadu lẹ ndu

kwaru g'oke-amadu bya eburu eriji epho; anguji epho be dugbaa l'unuphu ibe eze? ²⁶?Buhunu gunu ozo be unu jeru ahuma? ?Unu jeru ahuma onye mpfuchiru Chileke too? Ihee! Oo ya bu onoya! Mbua; onye unu humaru bukwa onye gbek ka onye mpfuchiru Chileke shii mebyi akaka. ²⁷Oo ya bu onye ono, Chileke pfuru opfu ehu iya lekwo-opfu iya su: 'Onye owa-a bu onye-ozu mu, mu e-zi g'o vuru ngu uzo; je abooru ngu uzo l'iphu.'²⁸ Ge mu kakwaru unu: o to dukwa onye kabakpo Jionu l'iphe, bukpo iphe, nwanji nwuru anwunwu; obenu l'onye bukpo ya be a gbekpo su lenya kachaa alwalwa l'eka Chileke bu eze be gbekwa ka Jionu."

²⁹Ikpoto ndu ono g'ephe ha mekpoo ndu ana akiriko numa iphe, Jizosu pfuru bya etua Chileke onye pfuberekoto epha le Jionu mecharu phe baputizimu. ³⁰Obenu le ndu Farisii waa ndu maru ekemu jikaru uche Chileke lonwophe bya aburu ndu Jionu emeduru baputizimu.

³¹Jizosu su phe: "?Bu gunu be mu a-turu ogbo-a yeru; bukpo gunu be epe du go ya? ³²Epe du g'unwegirima, no ledupfu eku nwibe phe oku asuje: 'Nta be anyi phuru unu upyi; ophu unu ekwedu ete ebvu. Anyi rwua erwubvu; ophu unu ekwedu ara ekwa.'³³ Noo kele Jionu onye emeje baputizimu be byaru nu; ophu o dudu iphe, ookweje eriri; ophu o ngudu mee; unu su lobvu eme iya. ³⁴Abubu-Ndiphe byakwanu; bya anodu eri angu; unu su ge lenu lo bu ekpiri; buru onye nggaga mee; buru onya ndu ana akiriko me ndu iphe-eji. ³⁵Ole ndu kwetaru ke mmamiphe Chileke; legoshi le mmamiphe iya bu iphe, pfuru oto."

Jizosu akpafu ibe Sayimonu; onye Farisii

³⁶Tobudu iya bu; onye lanu le ndu Farisii seeru iya ebyaa. O bya eje ibe onye Farisii ono bya anodu ke nri ono. ³⁷Nwanji ovuoba, shi l'ime mkpu-kpu numaeppo lo no le nri l'ulo onye Farisii; o gude mgbere manu, eshi mkpo teme o nodu ere ire shii ³⁸gude bya apfuru iya le mgboru okpa; wata akwashu enya-mini. O nodu akwashu Jizosu enya-mini lokpa bya egude egbushi, no iya l'ishi gude ehucha iya ya; etsutsu iya onu lokpa bya eworu manu ono, eshi mkpo ono wua ya ya. ³⁹Onye Farisii ono, shiru iya ite ebyaa ono hmae ya pho; o ria su: "Ome nwoke-a bu onye mpfuchiru Chileke eviya; me o manurua onye nwanji-a, ledenyi iya eka-a bu; maru goomebe iphe-eji kparu."

⁴⁰Jizosu su iya: "Sayimonu; o duru iphe, mu e-pfuru ngu."

Sayimonu su iya: "Pfunaa ya; O-zi-iphe."

⁴¹Jizosu su iya: "Nwoke lanu jieru umadzu labo ugwo. Onye ophu be o jieru ukporo pangu labo le pangu iri. Onye ophu be o jieru pangu ise kpurumu. ⁴²O nonya; ophu epe adudu ike pfua ya ugwo ono. O paru ugwo ono hakotaru phe ephenebo. ?Bu onye ole be a-ka iya eye obu l'ephenebo ono?"

⁴³Sayimonu sụ iya: “Mu arikwa l'ọo onye ọpụ ọ haru ọpụ ka shii pho.”

Jizosu sụ iya: “I pfuru ree!” ⁴⁴Ọ bya aghaa ọnya l'ẹka nwanyi ono no bya asu Sayimonu: “?I humaru nwanyi-a? Mu bataru ụlo ngu; ọpụ i keduru mu mini ge mu saa ọkpa; ọle nwanyi-a gude ọnya-mini saa mu ọkpa; bya egude egbushi iya huchaa ya. ⁴⁵Ọpụ i tsutsuduru mu onu; ọle eshinu mu bataru be nwanyi-a gudee mu pho etsutsu onu l'okpa. ⁴⁶Ọpụ i wuduru mu manu l'ishi. Obenu le nwanyi-a gudeepho manu, eshi mkpo; bya ere ire shii, awu mu l'okpa. ⁴⁷Ọo ya bu ge mu karu ngu: a guru nwanyi-a nvu l'ikpoto iphe-eji iya. Ọ buru iphe ono meru g'o gude o yee mu obu shii. Obenu l'onye a guru nvu l'iphe, ha nwanshii; eyeje obu nwanshii.”

⁴⁸Ọ sụ nwanyi ono: “A guwaru ngu nvu l'iphe-eji ngu g'o ha.”

⁴⁹Ndu ephe l'iya eri nri wata epfufu sụ: “?Bu onye baa? Onye ọpụ agujefuaru nemadzu nvu l'iphe-eji.”

⁵⁰Ọ sụ nwanyi ono: “Ekweta, i kwetarụ nkemu dzowaru ngu. Laa l'ehu-guu.”

Unwanyi, l'etso Jizosu

8 ¹Ntsolohu teke ono kwapho; Jizosu tuko mkpukpu le mkpukpu jephekota; ara ozi-oma k'eka Chileke bu eze ono arara; bya epfu iya epfufu. Yee umadzu iri l'ebo ono swikpoerupho; ²mekpoo unwanyi, ọ haru mee g'ephe wekorohu l'obvu, eme phe nu; me iphe-ememe mmanu. Unwanyi ono, ephe l'iya swigbaa ono bu Meri ophu eekuje onye Magudala; onye Jizosu chifuru obvu esaa l'ehu; ³waa Jiowana, nyee Kuza ophu bu iya l'eyeru Herodu aka l'achikobe eku iya waa Suzana; waa ikpoto ndu ozowaro. G'ephe ha gude iphe, ephe nweru ejeru Jizosu phe ozi.

Onye agha mebyi iphe

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴Ọ be teke ikpoto nemadzu zakoberu; ndu shi le mkpukpu wu-pfuta iya; ọ nmaaru phe etu sụ phe:

⁵“Nwoke jeru l'egu atu mebyi iphe iya. Ọ nodu atu mebyi iphe ono; ọ haru daa l'aguga gbororo; a zopyashia ya l'okpa teme enu bya atutua ya. ⁶Ọ duru ndu ophu daru l'epfu; efufu, oofuta ọ nwulwashihu nwushihu; kele mini ta adudu l'epfu ono. ⁷Ọ duru ndu ophu daru l'eka akpuru obvu no l'ime ali; ephe l'obvu ono tuko vutakota. Obvu ono kpagbushia ya. ⁸Ọ dukwarupho ndu ophu daru l'eka ali du ree bya evushia; bya amia gbaa mgburugburu ugbo ukporo ise.”

Ọ pfunya nno bya ara ya arara sụ: “Onye nweru enu-nchi, l'anụ iphe; numakwa iya!”

Iphe, meru g'o gude Jizosu

nodu egudeje etu ezi iphe

(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹Ndu etsoje iya nu jia ya iphe, etu ono bu. ¹⁰Ọ sụ phe: “Ọo unubedua be Chileke meru g'unu maru iphe, e shi domigbaa edomi, bu iya bu k'eka

Chileke bu eze; obenu le ke ndu ozo be a tukoru anmaru phe letu etu; g'oburu e phe -lee enya nta lee imo; o to dudu iphe, e phe ahuma; teke e phe numacharu nta numa imo; o to dudu ophu aga phe nchi."

**Iphe, etu onye agha
mebyi iphe ono bu**
(*Mat 13:18-23; Mak 4:13-20*)

¹¹Su-a; waa iphe, etu ono bu baa: "Mebyi iphe ono bu opfu Chileke. ¹²Ndu ophu daru laguga gbororo bu ndu ophu numacharu iya nu; Obutuswe bya anafu phe mebyi opfu ono, a kuru l'ime obu phe ono; g'ephe te ekweta g'a dzoo phe. ¹³Ndu ophu daru l'epfu bu ndu ophu bu teke e phe numaru opfu ono be e phe natakporu iya lehu-utso; ole o to gbaduru phe ogbarabvu l'obu; e phe kwetaephe; kpoo nwupfu nwanshii; o beephe teke oputama byapfutaru phe; e phe gwobe iya. ¹⁴Ndu ophu daru l'eka akpuru obvu no l'ime ali bu ndu ophu numacharu iya nu; e phe jenyaa l'uzo phe ono; oke egomunggo; waa eku; waa iphe-utso ophu du le ndzu phe kpanuka phe ehu; ophu o dudu iphe, ozi-oma ono meru phe lehu. ¹⁵Ndu ophu daru lokpobe ali; noo ndu ophu bu ndu numaru opfu ono bya egude okpobe obu oma gudesia iya ike-ike. E phe taa nshi pfukashia opfu Chileke ono ge ndu ozo kweta."

Oroku, e yeru oku kpuchia iphe
(*Mak 4:21-25*)

¹⁶"O to dukwa onye abujeru; o -yechaa oku l'oroku l'o woru iphe kpuchia ya; ozoo l'o woru iya nwua le mkpula iphe, aaze aze. Eedobeje iya l'iphe, aapfubeje oroku g'onymonye, bataru nu a-huma iphoro iya. ¹⁷Kele o to dudu iphe, e domiru edomi, e tee mechadaa mee g'a madzuru; ophu o dudu iphe, eeme le mpya, e tee mechadaa mee g'a madzuru.

¹⁸"Unu kwaberu onwunu enya l'iphe, unu anu le nchi; kele iphe, bukpoo onye nweru nu be ee-yebaaru l'ophu o nweru. Onye ete nwe du nu be nwophu o dobesu le ya nweru be aa-gbenu natafua ya nu."

Ne Jizosu yee unwune iya
(*Mat 12:46-50; Mak 3:31-35*)

¹⁹E mechaa; ne Jizosu waa unwune iya bya abyarwuta eka ono. Ophu e phe adudu ike jekube iya; kele nemadzū du igwerigwe. ²⁰A su iya: "Ne ngu yee unwune ngu nokwa l'etezi eku ngu."

²¹O su: "O to nwekwa onye ozo, bu ne mu; ozoo unwune mu; gbahaa ndu numaru opfu Chileke ono bya eme iya ememe."

Jizosu abyanyi oke akpara-mini
(*Mat 8:23-27; Mak 4:35-41*)

²²O be ujiku lanu; Jizosu ye le ndu etsoje iya nu bahu l'ugbo. O su phe: "Unu g'anyi dafu azu eze-enyimu azu iya ophu." E phe kpuru ugbo

jeshia. ²³Ephe kponyaa; mgbenya tɔ Jizos̄u. Oke pherephere gude oke akpara-mini bapfuta p̄h̄e l'echi ogbu mini ono. Mini wujiahaa ugbo-a; ndu ono nma l'agaga. ²⁴Ephe je ekutee Jizos̄u s̄u iya: “Onyibe! Onyibe! Ugbo abyaakwa anyi ekpukpu!”

Ọ gbalihu bya abaar̄u pherephere mba; baar̄u oke akpara-mini mba; ọ buru bugemu. Ekameka daa nyonyoronyo. ²⁵Ọ s̄u p̄h̄e: “?Denuhununu ekwekwe ọbu, unu kweru ọbu?”

Ndz̄u ḡuahaa p̄h̄e. Ephe gude ẹhu anmanma wata epfu s̄u: “?B̄u ẹgube nemadz̄u ḡunu baa? Onye ọphu as̄uje pherephere ȳe mini l'ọ waa iphe, ẹphe e-me; ẹphe emee g'ọ pfuru.”

Nwoke, ọbv̄u eme
(*Mat 8:28-34; Mak 5:1-20*)

²⁶Jizos̄u p̄h̄e bya akp̄o-rwua al̄i ndu Gerasa, nọ ghaar̄u Gálili iphu. ²⁷Afuta, ọofuta l'ugbo; nwoke, ọbv̄u eme, shi l'ime mkpukpu gbapfuta iya. Nwoke ọbu nọkpowaru ọdu o yeberu uwe l'ẹhu; ọphu o budu l'ulo; ọ buru l'ẹka eeli-je nemadz̄u b̄e o bu. ²⁸Ọ h̄umaep̄ho Jizos̄u; ọ daa kpurumu l'ip̄hu iya; bya echia mkpu s̄u: “Jizos̄u! Nwa Okalibe-kangokotaru-n̄u, b̄u Chileke! ?B̄u ḡunu b̄e mu l̄e ngu jigba? Mu arwokwa ngu arworwo; ta anushinu mu aph̄u.” ²⁹Jizos̄u kahawar̄u ọbv̄u ono g'ọ futa nwoke ono l'ẹhu; kele tekenteke b̄e ọ kparwutawaru iya l'ẹhu. A t̄ua ya mkp̄oro l'okpa ȳele ẹka; chee ya nche. Ọ nọdu at̄ukoje iphe ono gbabushia; ọbv̄u ono emee ya; l'ọ sahu laa l'echieḡu.

³⁰Jizos̄u bya ajja ya s̄u: “?Iiza ḡunu?”

Ọ s̄u l'ẹpha iya b̄u Unubuku; kele ọbv̄u d̄u igwerigwe buru iya l'ẹhu.

³¹Ọbv̄u ono t̄uko rw̄o Jizos̄u s̄u g'ọ t̄o sukwa p̄h̄e g'ẹphe wulahu l'iduma, enwedu ọh̄u.

³²Ọ d̄uru ikpoto ezi, akpa nri l'aguga úbv̄u l'ẹka ono. Ọbv̄u ono g'ẹphe ha rw̄oahaa ya g'ọ kwe g'ẹphe w̄uba ezi ono l'ẹhu. Ọo ya b̄u; ọ s̄u g'ẹphe w̄uban̄u. ³³Ọbv̄u ono wufuta l'ẹhu nwoke ono je aw̄uba ezi ono l'ẹhu. Ikpoto ezi ono shi l'aguga úbv̄u ono ph̄ota ọso; gbaa kpurukpuru gbazeta je aw̄uda leze-enyimu ono; mini rigbushia ya.

³⁴Ndu eche iya n̄u h̄umaep̄ho iphe, meru n̄u; ẹphe gbakash̄ihu je epfukashia ya l'ime mkpukpu m̄e l'oma ob̄egu. ³⁵Ọo ya b̄u; a wuru jeshinaa ah̄uma iphe, meru n̄u. Ephe byapfuta Jizos̄u; ẹphe bya ah̄uma onye ọbu, ọbv̄u shi l'ẹhu wufu ọbu g'ọ nọ-kube Jizos̄u. Ọ d̄uwanu iche; yewan̄u uwe l'ẹhu; ndz̄u ḡuahaa p̄h̄e. ³⁶Ndu h̄umar̄u iphe, meru n̄u k̄ooru p̄h̄e g'e gude mee onye ono, ọbv̄u shi eme ono o wekorohu. ³⁷Ọo ya b̄u; ndu bupheru mkpukpu Gerasa mgburugburu rw̄oahaa Jizos̄u g'ọ lufuru p̄h̄e l'al̄i; kele ndz̄u-agugu rwutaru p̄h̄e. Jizos̄u bah̄u l'ugbo laphushia az̄u. ³⁸Nwoke ono, a ch̄ishiru ọbv̄u l'ẹhu ono rw̄oahaa Jizos̄u ḡe ȳe ya nọdu.

Ọphu Jizos̄u ekwedu; bya as̄u iya: ³⁹“Te etsoshiru mu. Laa ndu unu je ak̄o eze iphe, Chileke meru ngu.”

Ọ tughua je etsoru mkpukpu ono mgburugburu ara eze iphe, Jizosu meru iya arara.

**Nwa Jiayiroso me nwanyi,
nso eme mkpurumkpuru
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)**

⁴⁰ Jizosu lwaepho; ikpoto ndu kuru l'eka ono nata iya okpobe anata; kele onyemonye echewaru iya echeru. ⁴¹ Ọ duru nwoke lanu, aza Jiayiroso, bu onye-ishi ulo-ndzuko. Ọ bya adaa Jizosu le mgboru okpa; bya arwo iya; eyeru iya eka l'ali go bya ibe iya. ⁴² Ishi iya bu l'iphe, nwoke ono nwutaru bu mgbawali lanu kpurumu, nowaru iphe, ha g'apha iri l'ebo. Nwata ono nodu abya anwuhu.

Jizosu tsoru iya jeshia. A nodu awu gidigidi akpa mkpa; ekpo iya eka labo. ⁴³ Ọ dukwarupho nwanyi, nso-nwanyi mewaru mkpurumkpuru apha iri l'ebo, yi le ndu ono. Nwanyi ono tukowaru iphemiphe, o nweru mephushichaa l'eka ndu eme obvu; ophu o dudu onye ophu metaru iya nu. ⁴⁴ O shia Jizosu azu pyobata bya edenyi onu uwe iya eka; nso nwanyi ono meepho bugengu. ⁴⁵ Jizosu su: “?Bu onye denyiru mu eka?”

Ophu o dudu onye kweru l'oo ya. Pyita su iya: “Ha! Onyibe; igwe oha-ekpo ngu eka labo egube-a; i nodu aji onye denyiru ngu eka.”

⁴⁶ Jizosu su: “O duru onye denyiru mu eka; kele mu mawaru l'ike shi mu l'ehu lufu.” ⁴⁷ Nwanyi ono nonyaa bya amaru le ya tee domikotadu onwiya; o gude ehunmanma bya adaa ya kpurumu l'iphu; bya araa ya arara l'iphu oha iphe, kparu iphe, ya denyiru iya eka; bya epfukwaapho ge ya gude wekorohu teke ono teke ono. ⁴⁸ Jizosu su iya: “Nwada mu; ekweta ngu mewaru i wekorohu. Laa l'ehu-guu!”

⁴⁹ Tobudu iya bu; Jizosu kpukwaduru-a opfu l'onu; nemadzu shi l'ibe onye-ishi ulo-ndzuko pho bya asu yebedua ono, bu onye-ishi ulo-ndzuko ono: “Hakwaa O-zil'iphe; te epfuchiakwa iya nchi; le nwa ngu nwanyi nwuhwakwaru.”

⁵⁰ Jizosu numa iya bya asu iya: “Ta atsushi ebvu! Oo l'epho gi kweta! I-kwetawaa be nwa ngu a-dua iche.”

⁵¹ Jizosu byarwutaepho unuphu; ophu o dudu onye o kwekwaduru ge yee ya swiru bahu l'ulo; gbahaa Pyita; waa Jionu; waa Jiemusu; waa ne le nna nwata ono. ⁵² Onyemonye toko echi mkpu; akwa ekwa nwata ono. Jizosu su: “Unu ta arashi ekwa; kele o to nwuhuduru anwuhu. Oo mgbenya be ooku.”

⁵³ Epe ze iya ochi; kele o doru phe enya le nwata ono nwuhuru anwuhu. ⁵⁴ Ọ bya eseta nwata ono l'eka bya ekua ya su: “Nwata! Teta!” ⁵⁵ Nwata ono lwaphuta azu l'ekpa iya. O kwolihu. Jizosu su g'a nu nwata ono nri go ria. ⁵⁶ Ọ du ndibe phe biribiri. Ọ su go to dukwa onye epe e-pfuru iphe ono, meru nu ono.

Jizọsu ezi ndu-ishi-ozu iri l'ẹbo
g'ẹphe je epfua opfu Chileke
(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

9 ¹Jizọsu bya ekukọbe ọmadzu iri l'ẹbo ono l'ẹka lanu; bya eyeru phe ọkpukpu-ike g'ẹphe gudeje ike chishije ọbvu g'ọ dọhabe; waa g'ẹphe meje ge nemadzu wekorohu l'iphe, eme iya nu. ²Ọ bya ezia phe su g'ẹphe je araa k'ẹka Chileke bu eze arara; waa g'ẹphe mee ndu iphe eme g'ẹphe wekorohu. ³Ọ su phe: "Unu ta adukwa iphe, unu e-gude gbeshi ije unu. Unu ta apakwaru oshi-mpaleka; ọphu unu apakwaru ẹkpa. Unu te egudekwa nri; ọphu unu egudekwa okpoga. Ọphu unu eyekwa uwe n-yekwase. ⁴Unuphu, unu bahukpowaru; unu noduekwapho l'ẹka ono. Unu -shi l'ẹka ono unu ejeshia mkpukpu ọzo. ⁵Ẹka unu jeru; a -jika unu; unu lufuta le mkpukpu ono jishia urwuku ọkpa unu g'ọ buru iphe, l'a-nodu agba phe ekebe."

⁶Ẹphe tugbua je ejepheahaa le mkpukpu le mkpukpu; ara ozi-oma ono arara; bya eme ge ndu iphe eme wekorohu l'ekameka.

Iphe, atufu Herodu ẹhu
(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷Ọchi-oha, bu Herodu numa iphemiphe ono, emenu ono; ọ tufu iya ẹhu. Ọ duru ndu suru l'oo Jionu tetaru dzuru ndzu ọzo. ⁸Ndu asu l'oo Elayijia tetaru; ndu asu l'oo onye lanu l'ime akahu ndu mpfuchiru Chileke tetaru. ⁹Herodu su: "Ha! ?Buhunu onye bu onye owa-a, mu anu nkiya egube owa? ?Bu Jionu-a, mu ziwaru; e je egbuta iya ishi wotaru mu-a; to? ?buhunu onye?" No iya; Herodu meahaa ge ya e-me humakpoo Jizosu obu enya.

Jizosu anu unu ọmadzu
iri l'ẹbo l'ukporo iri nri
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jion 6:1-14)

¹⁰Ndu-ishi-ozu ono jechaa bya alwaphuta azu bya akokotaru Jizosu iphe, ẹphe meru. O duta phe; ẹphe swiru jeshia Betusayida nwekinyi phe. ¹¹Ikpoto ndu ono numa iya bya etsoru iya. Ọ nata phe ọkpobe anata bya awata phe epfuru k'ẹka Chileke bu eze; bya emee ndu iphe eme; ẹphe wekorohu; mbu ndu o bu mkpa.

¹²O be l'uzenyashi; ọmadzu iri l'ẹbo ono byapfuta iya bya asu iya: "Sudupho ikpoto ndu-a g'ẹphe tsoru unuphu l'unuphu l'iphe, bukpuo mkpukpu-a, bupheru mgburugburu-a je akpata nri, ẹphe e-ri; cho? ẹka ẹphe a-kwa; kele ẹka-a, anyi no-a bukwa echiegu."

¹³Ọ su phe: "Unubedua l'onwunu nunu phe nri g'ẹphe ria."

Ẹphe su iya: "Iphe, anyi gude l'ẹka-a bukwa ishi buredi ise waa ema labo kpuu; gbahaa g'anyi je l'onwanyi je azutaru g'ẹphe ha nri." ¹⁴Kele

unwoke, dɔkwānuru l'ɛka ono beru l'unu unwoke iri l'ɛbo l'unwoke ɔkporo iri.

Jizosu sɔ ndu etsoje iya nɔ: “Ngwa; unu mee pɛ g'ɛphe nɔdugbaa anɔ l'ophere l'ophere; g'ɛphe nɔ ɔkporo ɛbo-ɛbo l'iri-iri.”

¹⁵ ɛphe bya emee g'o pfuru bya emee pɛ; ɛphe nɔduchaa anɔ g'ɛphe hakɔta. ¹⁶ ɔ bya ewota ishi buredi ise ono waa ɛma labo pɔ; bya apalia ɛnya imeli kele Chileke ekele kɛ nri ono; bya eworu iya nyawashia; bya anɔ ndu etsoje iya nɔ g'ɛphe keeru ikpoto ndu ono. ¹⁷ ɛphe tɔko rijichaa ɛpho. A tɔtukobe ɔphu ɛphe riphodoru; o ji nkata iri l'ɛbo; mbɔ ibiribe buredi ono.

Pyita ako onye Jizosu bu
(*Mat 16:13-19; Mak 8:27-29*)

¹⁸ ɔ be teke Jizosu nɔ epfu anɔ Chileke nwɛkinyi iya; ndu etsoje iya nɔ nɔdukwapɔ l'ɛka ono ɛphe l'iya. ɔ sɔ pɛ: “?Bɔkpoo onye bɛ ndiphe asɔje lɛ mu bɔkpoo?”

¹⁹ ɛphe sɔ iya: “O nwekwarɔ ndu asɔje l'i bɔ Jionu, onye shi emeje batizimu. O nwekwarɔpɔ ndu asɔje l'i bɔ Elayijia. Ndu asɔ l'oo onye lanɔ l'ime akahɔ ndu mpfuchiru Chileke tetaru dzuru ndzɔ.”

²⁰ ɔ sɔ pɛ: “Unubɛdua-e; ?Unu sukwanuru lɛ mu bɔ onye?”

Pyita sɔ iya: “Oo ngu bɔ Kɛreshi ɔbu, shi Chileke l'ɛka.”

Epfupfu mbɔ, Jizosu epfu
lɛ ya e-je iphe-ɛhuka nwɔhu
(*Mat 16:20-28; Mak 8:30—9:1*)

²¹ ɔ karɔ pɛ bya alɔoru pɛ ɛka lɛ nchi g'o tɔ dukwa onye ɛphe epfu iphe ono. ²² ɔ sɔ: “Abɔbu-Ndiphe jefɔtajekwa iphe-ɛhuka, dɔ igwerigwe; ndu bɔ ɔgerenya; waa ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu l'a-jikakwa iya woru iya megbua. O -rwua lɛ mbɔku k'ɛto iya Chileke emee ya l'o teta dzuru ndzɔ ɔzo.”

²³ ɔ sɔ pɛ g'ɛphe ha: “Onye ɔ dɔ iya g'o tsoru mu; g'onye ono wofu ɛnya l'ɛhu onwiya; vutajɛ oswebe ɔnwu nkiya mbɔku-mbɔku vuru tsoru mu. ²⁴ Kele onye eme g'o dzoo onwiya ndzɔ l'e-tuphakwa ndzɔ iya etupha. Onye gudekwanɔ opfu ɛhu mu tuphaa ndzɔ iya l'a-dzo onwiya ndzɔ. ²⁵ Mbɔ ?bɔ gunu bɔ urwu, nemadzɔ ritaru mɛ o -nwekɔtachaaru iphemiphe, nɔ lɛ mgboko-a bya alakwanaa onwiya l'iswi; a nɔ ya aphɔ? ²⁶ Kele onye iphere Abɔbu-Ndiphe dɔ; iphere ezi ozi-oma iya dɔ iya; iphere onye ono a-dukwapɔ Abɔbu-Ndiphe mɛ ɔ -nɔduepho l'ogbu-nwɔinwii nkiya abya; waa l'ogbu-nwɔinwii kɛ Nna iya; waa ogbu-nwɔinwii k'unwu-ojozi iya, dɔ nsɔ. ²⁷ ɔle gɛ mu gbukwaaru iya unu tororo; ɔ dukwaru ndu harɔ pfuru l'ɛka-a, ata yidu nwɔhu; gbahaa l'ɛphe hɔmaadaru ɛka Chileke bɔ eze.”

Jizosu egbu nwɔ̄inwii
(*Mat 17:1-8; Mak 9:2-8*)

28 “A nɔ̄ephe iphe, ha g'abalɔ̄ ɛsato, o pfuru iphe ono; ɔ̄ bya eduta Pyɔ̄ta; waa Jɔ̄nu; waa Jiemusu je enyihu eli ɔ̄bvú; jeshia epfuru nɔ̄ Chileke. 29 O pfunyaephe nɔ̄nyaephe Chileke; iphu iya gbuchafu; uwe iya chanwehu; gbuahaa nwɔ̄inwii. 30 A bya ele ɛnya; ndiche labo nɔ̄du epfuwaa eyeru iya. Ndu ono bu Mosisu yee Elayijia. 31 Ephebedua goshikwarupho onwophe l'ogbu-nwɔ̄inwii imigwe. Ephe nɔ̄du epfuru Jizosu k'anwuhu, ɔ̄o-nwuhu le Jierusalemu, bu iphe, Chileke tubuwaru l'oo-me iya. 32 Teke ono be Pyɔ̄ta yee ndu ephe l'iya swi kumihuwaru mgbenya. Ephe tehu bya ahuma ogbu-nwɔ̄inwii ya ono waa umadzu ebo ono, ephe l'iya pfuru l'eka ono. 33 Ndu ono byaephe aha Jizosu; Pyɔ̄ta su iya: Onyibe; ɔ̄ dukwa ree g'anyi no l'eka-a; g'anyi tua mkpu eto: nanu nkengu; nanu ke Mosisu; nanu ke Elayijia.” Pyɔ̄ta ta amahedu iphe, oopfu.

34 O kpukwaduru nno l'onu epfu; urwukpu bya aso-kputa phe. Ndu guahaa phe gurwukpu sopyaberu phe ono. 35 Olu-opfu shi l'urwukpu ono gbufu su: “Onye owa-a bu Nwa mu nwoke, mu hotaru. Unu numajekwa iphe, oopfu!”

36 Olu ono pfuchaephe iphe ono; onye a humaru buwaru Jizosu nwekiya. Ephe no-kirishia; ophu o dudu onye ephe pfuru iya teke ono; mbu iphe ono, ephe humaru ono.

Eeme onye obvu atu ndafu
g'o wekorohu
(*Mat 17:14-18; Mak 9:14-27*)

37 O be le nchitabohu iya g'ephe nyizetachaa l'eli ɔ̄bvú ono; ikpoto nemadzu wu-pfuta iya. 38 Noo ya bu; nwoke lanu l'ime ikpoto ndu ono chishia su: “O-zi-iphe; jiko lenaa nwa mu-a ɛnya; kele o kwa iya bu mu nwa lanu. 39 O duru egube obvu, akparwutaje iya lehu; o -bya lo tua ya ndafu; k'ophu uphu anoduje atsushi iya l'onu; oomekaadaa ya iphe teme lo haa ya. 40 Mu rwoo ndu etsoje ngu nu g'ephe chifu iya; ophu ephe adudu ike.”

41 Jizosu su: “Ha-oo! Unube ogbo ejo okpoma owa-a, adudu iphe, unu ekwetaje-a! ?Bu teke ole be mu a-takpo nshi ge mu l'unu no-beru? Gu-deeshikwa nwa ngu obu kpiritaru!”

42 Nwata ono jefpushiepho Jizosu; obvu ono tua iya tua l'ali bya eworu iya gbachia. Jizosu bya abaru obvu ono mba; bya emee nwata ono o wekorohu. O duru iya nu nna iya. 43 Ephe chikafuchaephe ɛnya ele g'ike du-be Chileke.

Jizosu epfu iya k'ugbo ebo
le ya e-je iphe-ehuka nwuhu
(*Mat 17:22-23; Mak 9:30-32*)

O tuko dugbakwada phe-a biribiri mbu iphemiphe, Jizosu emegbaa. O su ndu etsoje iya nu: 44 “G'opfu-a bamikwaa unu l'enu-nchi; kele

Abubu-Ndiphe be ee-mechakwaa kpuru ye ndiphe l'eka." ⁴⁵ Ophu ephe ta amadu iphe, o pfuru; kele e domiru iya edomi g'o to doshi phe enya. Ndzu nodu agukwanu phe g'ephe e-me jia ya.

Onye kachakpoo shii
(*Mat 18:1-5; Mak 9:33-37*)

⁴⁶ Ephe wata adzokashi onye kachaa shii le g'ephe ha. ⁴⁷ Jizosu maerupho iphe, du phe l'okpoma bya ekuta nwata nshii pfu-kube onwiya; ⁴⁸ bya asu phe: "Onye gude k'iswi ehụ mu nabata nwata nshii, ha egube-a buakwaa mu be o nabataru. Onye nabatakwanuru mbedua; buakwanaa onye ono, ziru mu ozi ono be o nabataru; kele o onye enya kachaa alwalwa le g'unu ha bu onye kachaa shii."

Onye ata akposhidu iphe, anyi eme
(*Mak 9:38-40*)

⁴⁹ Jionu su iya: "Onyibe; anyi humaru onye gude epha ngu achishi obvu. Anyi su iya g'o to meshi l'o too tsodu ngu g'anyibedua."

⁵⁰ Jizosu su iya: "Unu ta asushi iya g'o to meshi; kele onye ata akposhidu iphe, anyi eme akposhi bu anyi."

Ndu Sameriya ajika Jizosu

⁵¹ O rwutashie ya pho l'ala l'imigwe; o tugbua le ya jefutaje Jierusalemu. ⁵² O haru ndu-ozu zia g'ephe vuru iya uzu je. Ndu ozi ono tugbua bya abahu le mkpukpu lanu, no le Sameriya je g'ephe doziaru iya eka oo-ze. ⁵³ Ophu ndu eka ono ekwedu iya anata; kele o phoberu uzu Jierusalemu. ⁵⁴ Jiemusu; waa Jionu, bu ndu etsoje iya nu huma egube iphe ono bya asu iya: "Nnajiuphu! ?Bu g'anyi karu oku g'o shi l'imigwe bya ekepyashia phe too?"

⁵⁵ Jizosu ghakobe bya agbochia phe onu su phe: "Unu ta amakwa egube iphe, unu l'ia l'eme. ⁵⁶ Kele Abubu-Ndiphe ta abyaduru emebyi ndzu ndiphe; o chia g'o dzoo ndzu." E mecha; ephe shi l'eka ono tugbua jeshia mkpukpu ozo.

Ndu e-tso Jizosu
(*Mat 8:19-22*)

⁵⁷ Ephe jenyae pho l'uzo; nwoke lanu su iya: "Nnajiuphu; mu e-tsojekpoe ngu pho eje ekameka, iije."

⁵⁸ Jizosu su iya: "Uphaga nwekwaru enu; enu, ephe l'eli nweru efunne; obenu le Abubu-Ndiphe te enwedu eka oo-dobeje ishi." ⁵⁹ O su onye ozo: "Tsolu mu!"

Onye k'ono su iya: "Nnajiuphu; ge mu jekwa elifua nna mu."

⁶⁰ Jizosu su iya: "Haa ndu nwuhuru anwuhu g'ephe lia ndu nkephe, nwuhuru anwuhu. Gubedua l'onwongu je epfua k'eka Chileke bu eze g'a numadzuru."

⁶¹Onye ọzo sụ iya: “Nnajiuphu; mu e-tsokwaru ngu; ọle ọo gę mu je asụadaa ndibe mu g'ęphe nọkwa-ęhu mma!”

⁶²Jizọsu sụ iya: “Ọ-pa-ọgu agha ęnya l'azụ ta ayịkwa l'ozị k'ęka Chileke bụ eze.”

**Jizọsu agba ndu-ozị iya
ębo-ębo l'ozị-oma ono**

10 ¹E mechaa; Nnajiuphu byakwa bya ahọta ụkporo ụmadzu ęto l'ụmadzu iri l'ębo ọzo bya agbaa phe ębo-ębo; sụ g'ęphe vuru iya ụzo jekọta l'iphe, bụkpoo mkpụkpu mękpoo ękameka, yębedua l'onwiya abya ejeje. ²Ọ sụ phe: “Iphe, a kọru l'opfu chashiakwaru; mbụ l'ọ kwatakpọkwaaru ha shii; obenu lę ndu-ozị, akpata iya akpata ha nwanshii. Unu pfuru nụ Nnaji, nwe iphe, a kọru l'opfu g'o ye ndu-ozị, l'a-bya akpata iya nụ. ³Unu tųgbua jeshia. Unu lekwa ęnya: l'unu dųkwa g'unwu aturu; mu chiakwaru unu ye g'unu jeshia ęka agụ jiru ejiji. ⁴Unu te egudekwa ęda-okpoga; ọzoo ęda mmanụ; ọzoo akpọkpa. Unu te ejekwa anọdu k'ekwe ekele lę gbororo. ⁵Unuphu, unu -bahụkpooru; unu vuru ụzo sụ: ‘Gę nchị dųkwa doo l'unuphu-a.’ ⁶Teke nwa nchị-odoo nọ l'ęka ono; nchị-odoo unu aburu nkiya. Teke 'ọ dudu; l'ọ lwaphutaru unu azụ. ⁷Unu buękwarupho l'unuphu ono; rije nguje iphe, bụkpoo iphe, ęphe nuru unu; kele onye akanya gbaru k'anata ụgwọ iphe, o setaru. Unu te ebuphekwa l'unuphu l'unuphu. ⁸Teke unu bahuru mkpụkpu; ęphe -nata unu ree; unu rijeękwapho iphe, a nuru unu. ⁹Unu mee g'ęhu dų ndu iphe eme ike l'ęka ono; unu asụ phe: ‘Chileke abyaakwaa aburu eze unu.’ ¹⁰Teke unu bahụkwanuru mkpụkpu; ọphu ęphe anataduru unu; unu alufu l'oma gbororo iya bya asụ phe: ¹¹‘Urwuku mkpụkpu unu, dų anyi l'okpa bę anyi jishiakwaru unu-o! Ọ kwa iphe, unu a-maru bụ lę Chileke abyawaa egoshi lę ya bụ eze.’ ¹²Ọle iphe, mu akarụ unu bụ; ọo-kakwaru ndu Sodomu mma mbọku ikpe; eme lę mkpụkpu ono.”

**Iphe ee-me ọha, jikaru nụ
(Mat 11:20-24)**

¹³“Nshio gube ọha Kọrazinu! Nshio gube ọha Betusayida! Kele ome e wotaru iphe-ohumalenya, e meru l'ime unu mee l'ọha Taya yele ọha Sayidonu m'ęphe eyekwaa uwe-aphụ; kpua onwophe ntụ ụzenya; gude goshi l'izimanụ lwarụ phe azụ; ęphe ghawaa umere lwapfuta Chileke. ¹⁴Ọle ọo-karụ ndu Taya waa ndu Sayidonu mma mę Chileke kpeje ikpe eme lę g'ọo-dų unubędua. ¹⁵Gube ọha Kapaniyomu! ?Ọ dų ngu g'e kulia ngu g'i supfuru l'imigwe tọ? Aa-gbękwanu kwatsua ngu kwarua ngu ọku-alị-maa!”

¹⁶Ọ sụ ndu etsoje iya nụ: “Onye numaru iphe, unu pfuru nūmawaru iphe, mu pfuru; onye jikaru unu jikakwaru mu pho; teme onye jikakwanuru mbedua buakwaa onye ono, ziru mu ozi ono bę o jikaru.”

**Ndu Jizosu ziru ozi
alwa l'ehu-utso**

¹⁷Ukporo umadzu eto l'umadzu iri l'ebo ono jechaa bya egude ehu-utso lwa bya asu Jizosu: "Nnajiuphu; anyi gude epha ngu kachaa obvu ike!"

¹⁸O su phe: "Mu shia ele Nsetanu g'o shi l'igwe ada g'ebemu-igwe. ¹⁹Su-a; mu yeakwaru unu ike l'eka g'unu zopyabejechaa agwo l'okpa me akpi me g'unu kakota iphe, bukpo ike k'ohogu ono, bu Obutuswe ike. O to dudu iphe, byaru ayi mee unu. ²⁰Ole g'o to bukwaru iphe, ehu iya a-nodu atso unu bu l'unu ka obvu ike; g'ehu tsojechia unu l'e dewaru epha unu lekwo l'imigwe."

**Ehu atso Jizosu
(Mat 11:25-27; 13:16-17)**

²¹Le teke ono kwapho be Unme Chileke meru Jizosu; ehu tsomahu iya. O su: "Mu ekele ngu ekele Nna, bu Nnaji igwe yee ali; l'i domiru iphe-a ge ndu kwaru enya; waa ndu mmamiphe ta amaru iya; i woru iya goshichia ndu obu phe guru iphoro ge k'unwegirima. Ee! Nna; noo iphe, i mekporepho g'o du ngu; waa g'ootso ngu utso ememe iya.

²²"Nna mu yeakwaru mu iphemiphe l'eka. O to dukwa onye maru onye Nwa Chileke bu; gbahaa Nna iya, bu Chileke. Ophu o dukwa onye maru Nna iya, bu Chileke; gbahaa Nwa iya; ozo 'epho onye Nwa iya ono hotaru; goshi iya Nna iya."

²³Jizosu yee ndu etsoje iya nu noduepho nwekinyi phe; o ghakobe su phe: "Ehu-utso be a goru nu unube ndu gude enya unu ahuma iphe-a, unu ahuma-a. ²⁴?Unu maru-a le ndu mpfuchiru Chileke; waa ndu eze, du igwerigwe be o guru egu ahuma iphe-a, unu ahuma-a; ole ephe ta ahumaduru iya. O gukwaru phe pho anuma iphe-a, unu anu-a; ole ephe ta anumaduru iya."

**Ekemu, kpochiru ishi
(Mat 22:34-40; Mak 12:28-34)**

²⁵Noo ya bu; onye lanu, maru ekemu gbalihu ge ya gude aji hua Jizosu ama bya asu iya: "O-ziliphe; ?bu gunu be mu e-me ge mu dzuru ndzu ojejeje."

²⁶O su iya: "?Bu gunu be e deru lekwo ekemu? ?I gutaru gunu?"

²⁷Nwoke ono su iya: "Ekwo ekemu suru: 'Yee Nnajiuphu, bu Chileke ngu obu ngu g'o ha. Gude ndzu ngu g'o ha; me ike ngu g'o ha; me uche ngu g'o ha yee Chileke obu. Waa gi yee nemadzu ibe ngu obu gi yeru onwongu.'"

²⁸Jizosu su iya: "I pfukotaru iya; i -mee nno; l'iinweru ndzu."

**Etu k'onye Sameriya,
nweru obu oma**

²⁹Nwoke ono kuchata iya bya asu iya: "?O bukwanuru onye bu nemadzu ibe mu obu?"

³⁰Jizosu nmaaru iya etu su: “O duru nwoke, shi Jierúsalemu eje Jieriko. O je evubaa ndu ana nfu. Epeh tsua ya iphe tsugbuphodo iya ndzu nwanshii; gbabẹ iya ọto bya aparu iya haa; ọ nọduwaa mkpọkpo ndzu. Epeh gbakashihu. ³¹O duru g'ọ nwuru; onye uke Chileke nọdu aghata l'uzo l'eka ono bya ahuma iya; bya agbangoo ya; shia ọzo ọzo; ọ buru iya atugbu. ³²Oshilokpa Lívayi ghatashikwaapho l'uzo ono bya ahumakwa iya pho bya aghangokwaa ya pho. ³³Obenu l'onye Samériya, ejekpọoro iphe, ooje ghatashiaru eka nwoke ono nọ bya ahuma iya; imemini iya du iya. ³⁴O bya ejepfu iya bya edebachaa ya manụ l'ónyá, dugbaa ya l'ehu; kpua ya ya mee bya ekechishia ya ya. O bya apata iya tukobe le nkapfugara iya; bya aparwuta iya ulo ndu ije; bya edobe iya swiru. ³⁵O be le nchitabohu iya; ọ chifuta shiru labo bya anu onye-nche ulo ndu ije ono bya asu iya: ‘Letakwa iya enya. Teke mu lwaru; ọ -duru iphe ọzo, o phubaaru ngu; mu a-pfua ngu iya.’

³⁶“?Bu onye ole l'ime umadzu eto ono be i riru l'ọo ya bu nemadzu ibe nwoke ono, vubaru ndu ana nfu ono?”

³⁷Onye ezije ekemu ono su iya: “Oo onye ophu phuru iya obu-imemini pho.”

Jizosu su iya: “Laa; je emeje egube ono.”

Jizosu akpafuta

Mata yee Meri

³⁸Tobudu iya bu; Jizosu phe kwaseru ejekpọekwapho iphe, epeh eje. Epeh jenaepho l'uzo; ọ bahu l'oma mkpukpu lanu. Nwanyi, epha iya bu Mata dubata iya ibe phe; ge ya kwaaru iya ebyaa. ³⁹Nwanyi ono nweru nwune nwanyị, epha iya bu Meri. Meri je anodu nonyabe Nnajiuphu; anu opfu iya. ⁴⁰Mata yenukawanuru ehụ l'eme nri. O bya ejepfu Jizosu je asu iya: “Nnajiuphu! ?Tii sudu nwune mu nwanyị g'ọ to hashiru mu ozi-a ge mu je nwekinyi mu? Sunu iya g'ọ bya eyeru mu eka!”

⁴¹Nnajiuphu su iya: “Mata! Mata! I kunukaru photophoto megbushinuka onwongu. ⁴²Iphe lanu bu iphe, du mkpa kpurumu. Meri hataakwanaru okè-iphe ono ophu ka ree. Ophu a nafubaedu iya ya anafu.”

Jizosu ezi g'eepfuje anu Chileke

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

11 ¹O be ujiku lanu; Jizosu nọdu eka lanu epfu anu Chileke. O pfughechae ya pho; onye lanu l'ime ndu etsoje iya nu su iya: “Nnajiuphu; zinaa anyi g'eepfuje anu Chileke ge Jionu zikwarupho ndu etsoje iya nu-a.”

²O su phe: “Unu -nọdu epfu anu Chileke; unu suje:

“Nna anyi, bu l'imigwe;

G'e dobe epha ngu iche.

Goshinu l'ọo gùbedua bụ eze.
 G'emeje iphe, dū ngu l'uche
 l'eliphe;
 g'eemeje iya l'imigwe.
³ Nnū anyi nri ntanū-a;
 Nri, a-sujeru anyi eri
 mbọku-mbọku.
⁴ Gụaru anyi nvū l'ẹka anyi
 mesweru ngu.
 G'anyi gūru ndu mesweru
 anyịbedua.
 Te ekwekwa g'anyi nmalahū
 l'ọhutama.
 Nafutachikwaa anyi g'anyi
 ta aba l'ẹka onye
 ejo-iphe.”

⁵ Jizọsu sū phẹ: “Denu g'unu ha onye e-jepfu ọnyà iya l'echi abalị je asū iya g'o jie ya ụgwọ ishi buredi ẹto; ⁶l'ọnyà iya, shi ẹka dū ẹnya byaru ibe iya; ọphu ya enwedū nri, ya a-nū iya. ⁷Ọnyà iya ono gbẹ l'ime ụlo sū: ‘E pfuchishi mu nchị! Mu gū-chiwaru ụzo; swọbe iya iphe. Mu l'unwu mu zewaa azẹe. Ọphu mu agbeshiedu abya ngu anū buredi kẹ nta.’ ⁸Gẹ mu kakwaru unu: ọ -būru l'ọ tọo gbeshidu abya iya anū buredi ono kẹle ọ bụ ọnyà iya; l'oo-gudenu kẹle oopfuchi iya nchị; ọphu iphere adūdu iya bya anū iya iphe, ọ byaru asū g'ọ nū iya. ⁹Noo g'ọ gude mu sūkwanu unu; unu pfua g'a nū unu iphe; aa-nū iya unu! Unu chọo iphe; unu a-chọta iya! Unu kua ẹka l'ụzo; aa-gūharu iya unu! ¹⁰Kẹle onyemonye, sūru g'a nū iya iphe bẹ aa-nūje iphe; onye chọru nū l'a-chọtaje; onye kuru ẹka bẹ aa-gūhajeru ụzo. ¹¹?Denu g'unu ha, būru nna, onye nwa iya a-sū g'ọ nū iya ẹma; l'ọ gbẹ chīru agwọ nū iya; ¹²ọzoo teke ọ sūru g'ọ nū iya ẹkwa-ọku; l'ọ nūchia ya akpị? ¹³Eshinu unubẹ ndu bụ ndu ejo-iphe amajeru nū unwu unu iphe, dū ree; ?būchia Nna unu bu l'imigwe ta akabadaa amaru g'oo-me nū unu Unme-dū-Nsọ; mbū unubẹ ndu sūru g'ọ nū iya unu?”

Ẹka ike Jizọsu shi
(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴O be teke ọzo; ọ dūru nwoke, Jizọsu chifuru ọbvū, bu iya l'ẹhu, me-ru ẹbe oopfujedu opfu. Kpiridangu-ọbvū ono lūfuepho nwoke ono l'ẹhu; nwoke wata epfu opfu. Ọ dū ikpoto ndu ono biribiri. ¹⁵Ọ dūru ndu ọphu sūru l'ọo ọbvū, bụ Biyelezebọlu, bụ iya bẹ bụ onye-ishi iphe, bụkpoo ọbvū bẹ ọ gude achishi ọbvū.

¹⁶Ndu ọphu abya agbaberu iya ọnyà opfu g'ephe gude nmata iya; sū iya g'o menarū phẹ iphe-ọhumalenya, e-goshi l'ọo Chileke ziru iya eviya.

17 Ọ maerupho iphe, ẹphe arị bya asụ pẹ: “Alì-eze -keha ẹbo; seahaa opfu bẹ ọ bụakwaa ọla-l'iswi. Nokwaphọ g'ọo-dụ l'unuphu, keharu onwiya ẹbo. 18 Teke ọ bụkwanu lẹ nkwoke dụ l'ibe Nsetanu; ?denu g'ee-me g'alì-eze iya keru; mẹ unu -sụ l'ọo Biyelezebọlu bẹ mu gude achìshì ọbvụ? 19 Ọ -bụkwanuru l'ọo Biyelezebọlu bẹ mu gude achìshì ọbvụ; ?bụ gunu bẹ ndu k'unu gudekwanu achìshì ọbvụ nkepẹ? Ọ kwa iya bụ l'ọo ndu k'unu e-goshiwaro unu l'ikpe nmaru unu. 20 Obenu teke ọ bụkwanu l'ọo ike Chileke bẹ mu gude achìshì ọbvụ ọbu; ọo ya bụ l'o noo iphe, egoshi lẹ Chileke bụakwaa eze l'ẹhu unu.

21 “Onye ọkpẹhu dụ -kwaghe ngwọgu akwaghe nọdu eche ibe iya nche; ?tì madu l'ọ tọ dudu iphe, eme iphe iya? 22 Obenu teke onye ka iya ike byaru afuuru iya; bya alwu-kpẹe ya l'ọ nata iya ngwọgu ono, bụ iphe, o doberu ẹnya ono; bya akwaa ivu iya ono kekashia.

23 “Sụ-a; onye mu l'iya ata tųgbaduru bụkwa onye opfu mu; onye mu l'iya ata achikobedu achikobe l'achikakwa achika.

Iphe, akpajẹ ọbvụ alwa azu

(Mat 12:43-45)

24 “Teke a chifuru nemadụ ọbvụ l'ẹhu; ọbvụ ono etsoru echiegu ẹka mini adudu aghaphe; achọ ẹka ọo-nmẹ anmẹe. Teke o jenyaa; ọphu ọ dudu ẹka ọ humaru; l'ọ sụ gẹ ya laphuëshikwa azu l'akahu ọlo iya-a. 25 Teke ọ byatashiaru; a zawa iya azaza; dozichaa ya ree; 26 l'o je je achita ọbvụ ẹsaa ọzo, ka iya njo; ẹphe awuba je eburu iya; ndzụ nwoke ono teke ono abye aka njo; eme lẹ teke mbụ phọ.”

Okpobe ẹhu-utso

27 Jizosu pfuepho nno; nwanyị lanu l'ime igwe ọha ono chia mkpu sụ: “Ehu-utso bẹ a goru nu nwanyị ọphu paru ẹpho-ime ngu bya echee ngu ẹra!”

28 Ọ sụ iya: “Ehu-utso bẹ gochiaru nu ndu anumaje opfu Chileke bya eme iya ememe!”

Iphe-ọhumalenya,

meru l'ẹhu Jiona

(Mat 12:38-42; Mak 8:11-12)

29 Ọ be g'ikpoto ndu ono aka shii eje; Jizosu pfuahaa sụ: “Ogbo-nta-a pakpọkwaaruu njo. Ẹphe achọ iphe-ọhumalenya. Ọle ọ tọ dukwanu iphe-ọhumalenya ọzo, ee-goshi pẹ; gbahaa iphe, meru Jiona. 30 Mbụ-a; ọo kwa gẹ Jiona bụjeru ndu Ninive iphe-ọhumalenya phọ bụ gẹ Abụ-bu-Ndiphe bụ ndu ọgbo-nta-a. 31 Nwanyị, bụ eze ndu Sheba bẹ a-gbalihu mbọku ikpe; nma ọgbo-nta-a ikpe; kele o shi l'ẹka igwe beru; alì beru bya gẹ ya numa opfu nkwanenya Sólomonu. O be nta-a bẹ onye ka Sólomonu

nọ l'ẹka-a. ³²Tẹme ndu Ninive l'a-gbalihu mbọku ikpe; nma ọgbo-nta-a ikpe; kele izimanu Iwaru ndu Ninive azu; ephe ghaa umere; lwapfuta Chileke l'opfu, Jiona pfuru phe; obenu l'onye ka Jiona nọ l'ẹka-a nta.”

Orọku, du l'ehu bu enya

(Mat 5:15; 6:22-23)

³³“O to dukwa onye abujeru; o -yechaa oku l'oroku l'o woru iya je edomia edomi; ozoo l'o woru ite kpube iya. Owojechiaru iya kobe le nggu-oroku g'onnyemone, bataru nu ahuma iphoro iya. ³⁴Enya ngu bu oroku, du ngu l'ehu. Teke enya doru ngu edodo; ogwehu ngu abukotaru ngu iphoro iphoro. Teke enya edoduru ngu edodo; ogwehu ngu abukotaru ochii ochii. ³⁵Oo ya bu; letakwa enya; a -nonyakwaa iphoro, no ngu l'ime gbẹ bya aburu ochii. ³⁶O -buru l'ogwehu ngu bukota iphoro; ophu o dukpoda ẹka oogba ochii; be oo-nodu enwu enwunwu g'oroku anoduje enwu-a gude nwuberu ngu oku.”

Jizosu epfu ke ndu ezije ekemu

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷Jizosu kpukwaduru opfu lonu epfu; onye Farisii bya asu iya: “Oshi adukwa l'ibe mu.” O tsoru iya je anodu k'eri nri ono. ³⁸O du onye Farisii ono biribiri l'o to vuduru uzo meadaa nso akwo ẹka; bya anodu k'eri nri. ³⁹Nnajiuphu su iya: “Unube ndu Farisii anoduje asa azu okoro asa azu ochi; ole iphe, unu maru bu ana ndu ozo iphe l'eka ike yee ejo-iphe. ⁴⁰Unube ndu eswe! ?To buedu ẹka lanu, meru azu, mekwarupho ime? ⁴¹Ole-a; unu woru iphe, no l'ime okoro waa l'ime ochi meeru ndu ukpa iphe-oma; huma le nso a-bvuru unu l'iphemiphe.

⁴²“Nshio unube ndu Farisii; kele unu apfujechaaru apfuru nu Chileke oke-lanu-l'uzo-iri: lagbo; me olubu; mekpoo iphemiphe, bukpo nwekwokwo, eeri eriri; unu agbe haa apfubekoto waa eye Chileke obu. Unu gege apfubekoto; yee Chileke obu; mejekwapho ekemu ophu unu emejhawaa.

⁴³“Nshio unube ndu Farisii; mbu unube ndu oduje g'unu nodu l'ishi l'ulo-ndzuko; teme o nodu aduje unu g'e keleje unu ekele k'iche l'eka a du igwe. ⁴⁴Nshio unu; kele unu du g'ilu, chihuru echihu, a ta humaduru lenya; a nodu azoje iya okpa; ophu a madu l'ime iya rehuru erehu.”

⁴⁵Onye lanu bu onye maru ekemu su iya: “O-ziphe; eshinu iipfu egube ono be i tukoakwaru anyi l'ephe abaru mba.”

⁴⁶Jizosu su iya: “Nshio unube ndu maru ekemu; kele unu ewojueru ivu, anyi erwa boo ndiphe; ole unubedua ta arukwa ivu ono g'o ka mma l'oo mkpushi-eka lanu. ⁴⁷Nshio unube ndu gbẹ nta-a akpushi ulo-ilu l'eka ndiche unu phe ligbaaru ndu ephe gbushiru, bu ndu mpfuchiru Chileke. ⁴⁸Oo ya bu l'unu egoshi l'unu kweru l'iphe, ndiche unu phe meru be du ree; teme ẹka unu dukwa iya pho; kele ephe gburu phe egbugbu; unu nodu akpushi ulo-ilu l'eka e

liru phe. ⁴⁹Noo iphe, Mmamiphe Chileke pfuru su: ‘Mu e-zi ndu mpfuchiru Chileke; me ndu-ozu g'ephe jepfu phe. Ndu ono, mu e-zi ono nweru ndu ophu ephe e-gbu egbugbu; duru ndu ophu ephe a-kpa ehu mmanu.’ ⁵⁰Oo ya bu l'aa-gwata ogbo-a ugwo ochi iphe, bukpo ndu mpfuchiru Chileke ono, ndiche phe shi teke iphe du gbushita ono; ⁵¹e -shikpo le mee Ebelu jas le ke Zaka-raya, onye e gburu le mgbaka oru-ngweja Chileke yee eze-ulo Chileke. Su-a; ge mu gbukwaaru iya unu tororo; o kwa ogbo-a be aa-gwata ugwo mee phe.

⁵²“Nshio unube ndu maru ekemu; kele unu wotawaru ire-igodo ulo mmamiphe. Unu ta abahuduru l'onwunu; teme ndu eme g'ephe bahu be unu kposhiru abahu.”

⁵³Jizosu bya l'atugbu l'eka ono; ndu ezije ekemu me ndu Farisii ono kwatakpo tsoahaa ya opfu; teme ephe nodu akuchashikwa iya pho opfu akuchashi; eme g'o pfua igwerigwe opfu; ⁵⁴eka ephe ege iya g'ephe gbaaru iya onya opfu, ephe e-gude nmata iya.

Iphe-ekoje-buredi ndu Farisii

(Mat 10:26-27)

12 ¹Teke ono kwapho; umadzu ukporo l'unu zakobewaa l'eka ono; k'opfu ephe azogbaa nwibe phe toli toli. Jizosu karu ndu etsoje iya nu gedegede su phe: “Unu kwabekwaru iphe-eko-buredi ndu Farisii enya, bu iya bu tuko-l'ehu-atuko-l'obu, ephe bu. ²O to dukwa iphe, e kpuchiru ekpuchi ge te mechaa kpuhaa ya; ophu o dukwa iphe, e domiru edomi ge te mechaa maru iphe, o bu. ³Iphe, unu pfuru l'ochii be aa-numa l'iphoro; teme iphe, unu dzuru taba taba l'ime ulo be aa-ra arara g'onymonye numadzuru.”

Onye aa-tsuje ebvu

(Mat 10:28-31)

⁴“Ge mu kakwaru unube ndu bu onya mu phe: Unu ta tsukwa ndu egbu ogwehu nemadzu ebvu; ndu bu: ephe -gbuchaa; o to duedu iphe ozo, ephe adu ike eme. ⁵Ge mu kakwaru unu onye unu a-nodu atsuje ebvu: onye unu a-tsujebvu bukwa onye bu: o -gbuchaa egbugbu; lo nwekwarupho ike, oo-gude nwuru onye ono chie l'oku-ali-maa. Ee! Mu suru unu-a; no-kwa onye unu a-tsujebvu bu ono.

⁶“?Tobudu unwu ogbe ise bu kobo ebo? Ole Chileke ta adukwa unwu ogbe me nanu, o to nyataduru. ⁷Mbu-a; egbushi, no unu l'ishi be o guchakwaru ugu nanu nanu. Unu ta atsushi ebvu! Unu kagbaa ikpoto ogbe aba le mkpa; g'o hahabe igwerigwe.”

Epfu l'edzudzu-oha l'a bu ke Kereshi

(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸“Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye pfuru l'edzudzu-oha pfua ya hoo haa le ya bu nkemu be mube Abubu-Ndiphe l'a-pfukwarupho

l'edzudzu unwu-ojozi-imigwe pfua ya hoo haa l'onye ono bu nkemu.

⁹Obenu l'onye pfuru l'edzudzu-oha pfua ya hoo haa le ya ta amadu mu be mu a-pfukwarupho l'edzudzu unwu-ojozi-imigwe ke Chileke pfua ya hoo haa le mu ta amadu onye obu.

¹⁰"Onyemonye, pfuru Abubu-Ndiphe ejo opfu be aa-gukwaru nvu; obe-nu l'onye pfubyiru Unme Chileke be a taa gukwaru nvu.

¹¹"Teke o bu l'ephe kpu unu bya edobe l'ulo-ndzuko; waa l'iphu ndu-ishi; waa l'iphu ndu govumentu; unu ta ayokwa oshi iphe, unu e-pfu; ozoo g'unu e-dobe onu pfua ya gude kpefu onwunu. ¹²Kele Unme Chileke l'ezia unu iphe, unu e-pfu teke ono."

**Etu k'onye eze,
bu onye-eswe**

¹³Onye lanu l'ikpoto ndu ono su iya: "O-zi-iphe-e! Rwonaa nwune mu g'o kwe ge mu l'ia kee iphe, shi le nna anyi."

¹⁴Jizosu su iya: "?Bu onye meru mu onye ekpejeru unu ikpe; ozoo onye ekeru unu oke; gube nwoke ono?" ¹⁵Jizosu su ikpoto ndu ono: "Unu tokwa ehuhuju iphe, bukpu iphe, akpataje eye enya l'eku mgboko-a; l'okpobe ndu nemazu te eshikwa l'eku, o kpataru akpata; g'ohahabe."

¹⁶O wataru phe anmaru etu su: "Nwoke lanu, nweru iphe; koru opfu; kpata iya iphe, ha shii. ¹⁷O bya ariahaa l'egomunggo su: '?Denuan ge mu e-me iya g'o to duedu aka aa-kube iphe-a?' ¹⁸Mu e-me iya egube-a. 'Mu a-phoka oha mu phoribebaa iya g'o ka oha; l'oo-buwaruro aka mu a-kube mebyi iphe mu; me iphe, mu nweru enweru.' ¹⁹Noo ya bu; mu asu ndu mu; eku abyakwaru ngu! Owa-a bukpu iphe, a-suru ngu eri apha, du igwerigwe. Tu unme nta; ria ngu g'ehu tsoo ngu utso!" ²⁰"Ole Chileke suru iya: 'Onye eswe! Enyashi-a be aa-nata ngu ndu ngu ono. Iphemiphe-a, i doberu onwongu-a; ?bu onye e-ri iya?'

²¹"Noo g'onye akparu onwiya eku; ophu o du iphe, o bu l'iphu Chileke du bu ono."

**Eye Chileke iphemiphe l'eka
(Mat 6:25-34)**

²²Jizosu su ndu etsoje iya nu: "Noo iphe, mu gude su: Unu ta akushi photophoto g'unu e-me ndu unu: k'iphe, unu e-ri; ozoo k'ehu unu: k'iphe, unu e-ye l'ehu. ²³Kele ndu ka nri; teme ogwehu ka uwe aburu iphe. ²⁴Lewaro okpoko-oha, ephe l'eli! Ephe ta akokwa opfu; ophu o dukwa iphe, ephe eje akpata l'opfu; ophu ephe enwedu ulo eku; ophu ephe agbadu oha; ole Chileke anodujeela azu phe. ?Unu ta amadu l'unu ka enu aburu iphe. ²⁵?Denu g'unu ha onye e-gude ayoshi; yekwa iphe, ha nwanshi le ndu iya? ²⁶Oo ya bu; o -buru l'unu taa du ike eme nwiphe habe nwanshi nno; ?buhunu gunu meru iphe, unu akuphe photophoto?"

27Unu lewaro ojimbvu g'oonoduje evu. Epe te esedu akanya; ophu epe agbadu oghu k'akwa uwe. Obenu le-a; unu huma ge Solomonu yeberu uwe, ama mma; ole uwe iya ta amarwuduru g'ojimbvu lanu. 28Teke o bu le Chileke eyeje eswa, no legbudu uwe; l'iphe, bu o -dzuru ndzu ntanu-a; echele l'e woru iya shia ite; ?to kabadaa unu eye okpobe uwe? mbu unube ndu-a, ekwekwe, unu kweru abadu ishi-a! 29Oo ya bu; unu ta anodujeshi aku-phe photophoto iphe, unu e-ri me iphe, unu a-ngu. 30O kwa iphe ono bu iphe, ohamoha tukoru ayo oshi iya. Nna unu makwaru-a lo du unu mkpa. 31Unu chochia aka Chileke bu eze! Oo ya bu; iphemiphe ono aburu iphe, ee-yekwaru unu eyekwa.”

Eku imigwe
(Mat 6:19-21)

32“Unu ta atsushi ebvu; unube unwu ndokobe aturu, adudu igwe-a; lo dukwa Nna unu ree okpobe adudu eme g'unu bukwarupho eze leka o bu eze. 33Unu reshia iphemiphe, unu nweru gude mee iphe-oma. Unu meeru onwunu ekpa okpoga ophu taa kahudu akahu; kparu eku unu do-be l'imigwe; aka o to lwadu ali alwalwa; kele ndu-oshi te ejedu iya; ophu mkpu atadu iya. 34Lo kwa aka eku ngu, kachaa ngu mkpa no be obu ngu a-nodukwapho.”

Ndu ozi, nwu enya

35“Unu lishia anamu unu ike; g'oku dukwapho l'oroku unu. 36Unu adu g'unwokoro, nwu enya echeru nnajiuphu phe go lwa ekele-nwanyi, o jeru; gephe a-guhakeberu iya uzo me o -bya bya akua aka l'uzo. 37Ehu-utso be a goru nu ndu-ozu ono, nnajiuphu phe l'a-byatashia; epe anwuru enya. Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; oo-rukotakwa onwiya su phe gephe nodu anoo ge ya kwaaruu phe okpobe ebyaa. 38O -buru lechi abali be o byapfutaru phe nno; ozoo l'iphe-oha enu; epe nwukwaduru enya; lo buru phe iphe ehu-utso. 39Ole-a; unu makwarupho l'ome oke, bu l'unuphu maru teke iphuru abya ibe iya; me o nwukwaru-a enya; k'ophu o to kwekwanu g'iphuru ono tsufua ulo iya bata. 40Unubedua l'onwunu; unu kwabekwapho enya; kele Abubu-Ndiphe l'a-byakwa teke unu te eledu enya iya.”

Nwozi, e gude ire iya aka
(Mat 24:45-51)

41Pyita su iya: “Nnajiuphu-e! ?Bu anyibedua be i nmaru etu owa-a ge-degede too oha?”

42Nnajiuphu su: “?Bu onye bu nwozi, e gude ire iya aka; teme o buru onye kwaru enya? Oo ya bu onye ono, nnajiuphu iya doberu l'unuphu go nujeru iya ndibe iya nri lo rwubèrù iya. 43Ehu-utso be a goru nu nwozi

ono me ọ -buru le nnajiuphu iya a-lwa bya bya ahuma l'oomo iphe ono, o ziru iya ono. ⁴⁴Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; nnajiuphu ono e-wo-kwaru iphemiphe, o nweru enweru ye nwozi ono l'eka. ⁴⁵Obenu teke nwozi ono riru su: 'Haa! Nnajiuphu mu anokwaa odu alwalwa'; bya awa-ta etsukashi ndu-ozu nwoke ono iphe: unwoke me unwany; wata eri g'o du iya; nguahaa mee; o tsuahaa ya. ⁴⁶Nnajiuphu iya ono a-lwakwa mboku, o to ledu enya iya waa teke o to madu bya agwaa ya ochi; woru iya gwakobe le ndu e gudedu ire phe eka.

⁴⁷"Onye-ozu, machaarụ uche nnajiuphu iya; ophu o kwakobeduru eka; ozoo mee iphe, bu uche nnajiuphu iya be ee-chishi echachi ike. ⁴⁸Obenu l'onye ata amadu uche nnajiuphu bya emeta iphe echi echachi be ee-chi-pete iphe. Onyemonye, a nuru iphe, ha shii be ee-le enya iphe, ha shii l'eka iya. Onye e yekwanuru iphe, ha shii l'eka be aa-jikwapho aji iphe, kabaa shii."

Jizosu agbaghashi ndiphe

(Mat 10:34-36)

⁴⁹"Iphe, mu byaru bukwa atu oku l'eliphe; mbu lo du mu g'a su l'oku obu etsuwaa etsutsu! ⁵⁰Obenu lo nweru baputizimu, ee-me mu. Obu akue mu pho phoophoophoo; mbu jasụ teke e meadaru iya. ⁵¹?Unu dobesu le mu byaru eme ge nchi du ndiphe doo? Aawa! Iphe, mu epfuru unu bu l'iphe, mu byachiaru bukwa mgbaghashi. ⁵²Kele e -shi nta-a be unuphu, umadzu ise bu be a-gbaghashihuepho. Umadzu eto aburu ohogu umadzu labo; umadzu labo aburu ohogu umadzu eto. ⁵³Ephe a-gbaghashihu: nna aburu ohogu nwa iya; nwa aburu ohogu nna iya. Ne aburu ohogu nwa-nwany; nwa-nwany aburu ohogu ne iya. Ne ji nwamgboko aburu ohogu nyee nwa iya; nyee nwa aburu ohogu ne ji iya."

Amaru ge mboku gbaru

(Mat 16:2-3)

⁵⁴O sukwaphe ikpoto ndu ono: "Oobujeru teke unu humaru eka igwe rwuru erwurwu l'uzo enyanwu ariba; unu asu l'igwe e-dze nwa yegeyege mini; l'ooduepho nno. ⁵⁵Teke pherephere shi l'uzo ndohali wata ezizi; unu asu l'onanwu abyawaa; lo du g'unu pfuru. ⁵⁶Unube ndu ono, bu tuko-lehu-atuko-l'obu ono. Unu aduje ike lee enya l'eli lee l'ali; kota ge mboku gbaru. Obenu ?bu gunu kparu iphe, unu amadu koo iphe, nta-a du g'oo ya?"

Edoshi opfu

(Mat 5:25-26)

⁵⁷"?Bu gunu be o gude ophu unu achijedu idzu l'ime obu hota iphe, pfuru oto mee? ⁵⁸Teke onye gbaru ngu ekwo kpu ngu eje l'ulo-ikpe;

kukebe ehu g'unu l'iya doshia l'uzo; g'ò tò kpuru ngu je anu onye-ikpe; onye-ikpe e-woru ngu ye l'eka ogbogu; ogbogu eje atua ngu mkporo. ⁵⁹Gemu gbukwaaru iya unu tororo; i ti yikwa futu afuta l'eka ono jasute teke i pfeberu iphe, e gburu ngu pfua pfua afu iya.”

Izimanu alwa azu ozoo ala-l'iswi

13 ¹O duru ndu no l'eka ono teke ono, pfuru Jizosu ke ndu Galili, Payileti gbushiru eka ephe no agwa iphe; mee phe gwakobe le mee iphe, e gude agwa iphe. ²O su phe: “?Unu dobesu le ndu Galili ono kakota ndu Galili ozo abu ndu eme iphe-eji opfu l'e gburu phe egube ono. ³Mu su unu: Waawaa-o! Teke o bu l'izimanu iphe-eji unu ta alwakotaduru unu azu; unu lwapfuta Chileke be unu a-lakotakwapho l'iswi egube ono. ⁴Too umadzu iri lesato ono, ulo-eli ephekerephe Sayilowamu zeru tugbushia ono; ?unu dobesu lephe ka ndu Jierusalemu ophuu abu ndu ejo-iphe? ⁵Mu suru unu: Waawaa-o! Teke o bu l'izimanu iphe-eji unu ta lwakotaduru unu azu; unu ghaa umere be unu a-lakotakwapho l'iswi nno.”

Etu oshi, ta amiduru amimi

⁶O bya anmaa etu-a su: “O duru oshi figu lanu, nwoke yeru le mgbabu iya. O nodu abyaje elee ya enya mebyi; o to dudu iphe, oohuma. ⁷O su onye-ozu mgbabu: ‘?I humaru le mu byawaru apha eto mgburugburu bya elee enya mebyi l'oshi figu-a: ole o to dudu iphe, o mitaru. Gbutsua ya! ?Bu gunu meru g'o gude o jee adzuru ndzu emebyishiru mu ali?’ ⁸Onye-ozu mgbabu ono su iya: ‘Jiko hafua ya ro apha lanu-a; ge mu bvupheadaa ya mgburugburu yeadaa ya ozu. ⁹Teke o bu lo miru mebyi apha ozo; oo ya bu lo du ree; teke odumeka l'ii-gbutsuwa iya ro.’ ”

Jizosu eme ge nwanyi, okwebe kweberu wekorohu l'eswe-atuta-unme

¹⁰O be teke o no l'ulo-ndzuko ndu Jiu ono nanu ezi iphe l'eswe-atuta-unme; ¹¹o duru nwanyi, no l'eka ono, obvu mewaru iphe-ememe mgbarapha iri lesato. O lotawa iya phugobe; ophu o kwejedu go pfuru nhamunha. ¹²Jizosu huma nwanyi ono bya ekua ya su iya: “Nwanyi oma! I nwewaa onwongu l'iphe ono, eme ngu nu ono!” ¹³O bya ebyibe iya eka; nwanyi ono lochia onwiya teke ono teke ono pfuru nhamunha; bya ekeleahaa Chileke ekele.

¹⁴Ehu ghuaaha onye-ishi ulo-ndzuko egu le Jizosu meru g'onye iphe eme wekorohu l'eswe-atuta-unme. O su ndu ono: “Abali ishii be e doberu k'ejeje ozi; unu byaje g'e mee g'unu wekorohu teke ono; unu ta abyajeshi l'eswe-atuta-unme.”

¹⁵Nnajiuphu su iya: “Unube tuko-l'ehu-atuko-l'obu-a! ?Unu ta akpofujedu eswi unu l'ehu l'ehu; ozoo nkapfu-igara unu l'oka iya; chiru iya je g'o

ngũta mini l'eswe-atũta-unme? ¹⁶Sũ-a; nwanyĩ-a, bũ awa Ēbirihamu-a, Nsetanu keru egbu eshi k'apha iri l'esato-a; ?tõ gbadũru kę g'a tofu iya l'egbu ono l'eswe-atũta-unme?" ¹⁷O pfuchaephõ nno; iphere gude ndu ono, etso yębe Jizõsu opfu ono. Ikpoto ndu nõ l'ęka ono tũko teahaa eswa k'eze iphe ono, Jizõsu emeshibębe ono.

Ētu, e gude akpũru oshi mõsutadu anmaa

(Mat 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸Jizõsu sũ: “?Bũ gũnu bę ęka Chileke bũ eze dũ g'õ ya? ?Bũ gũnu bę mu a-tũru iya yeru? ¹⁹Q dũ g'akpũru oshi mõsutadu, nwoke wotaru je akũa lę mgbabu iya. O fua; vuta bũru oshi k'ęka iya; k'õphu ęnu, ephe l'eli byaru bya akpaahaa ępfune l'ękali iya.”

²⁰Q sũkwa phe phõ ọzo: “?Bũkpõo gũnu bę mu a-tũru ęka Chileke bũ eze yeru? ²¹Q dũ g'iphe-ekoje-buredi, nwanyĩ hatarũ nwanshii ye l'ukpõkutu iphe, eegudeje eme buredi, jiru ęda-mbacha; o woru iya dobe jasũ ọ tũko koo.”

Eshi ọzo, dũ kparagũ abahũ

(Mat 7:13-14,21-23)

²²Jizõsu nõdu ejekpõephõ ọzo Jierũsalemu, ooje. Q nõdu aghatagbaa mkpũkpu lę mkpũkpu ezi iphe. ²³Noo ya; ọ dũru onye jĩru iya sũ iya: “Nnajiũphu-e! ?Ndu aa-dzõta a-ha nwanshii tõ?”

Q sũ phe: ²⁴“Unu kpata ọzo shia ọzo, dũ kparagũ bahũ; kęle aa-dũ igwerigwe mee g'a bahũ; ọle ęphe taa dũdu ike. ²⁵A -nõnyawaa onye nwe ọlo gbęshi woru ọzo guchia; unu apfũru l'etezi akũ ęka l'ọzo sũ: ‘Nnajiũphu; gũhaaru anyi ọzo!’ Lõõ sũ unu lę ya ta amakwa ęka unu shi-o! ²⁶Unu awata epfu sũ: ‘Obenu l'anyi rikwaru; bya angũa l'iphu ngu; tẽme i zia iphe l'edupfu anyi.’ ²⁷Ọle ọo-sũkwaphõ: ‘Mu sũru unu lę mu ta amadũ ęka unu shi bya; unu gbęshi mu l'iphu g'unu ha; unubę ndu ejo-iphe ono!’ ²⁸Noo ęka unu a-nõdu kwaa ejo ękwa; taa ikireze teke unu a-nõdu ele Ēbirihamu ęnya; waa Áyizaku; waa Jiękõpu; waa ndu mpfuchiru Chileke l'ęka ęphe nõ l'ęka Chileke bũ eze; unubędua bũru ndu a chĩshiru achĩshi. ²⁹Amadũ e-shi l'ọzo ęnyanwu awawa mę l'ọzo, ęnyanwu arĩba; shikwaphõ ndęgu; shi ndõhali; bya lę nri l'ęka Chileke bũ eze. ³⁰Unu hũma-a; ọ dũru ndu bũ ikpazũ, l'e-mechaa bũru ivuzõ; tẽme ọ dũkwarupho ndu bũ ivuzõ, e-mechakwanaa bũru ikpazũ.”

Jizõsu yeru Jierũsalemu obu

(Mat 23:37-39)

³¹Teke ono teke onokwaphõ bę ọ dũru ndu Fãrisii, byaru bya asũ Jizõsu: “Shilękwaa l'ęka-a tũgbua nta; kęle Herõdu achõkwa ngu egbugbu.”

³²Q sũ phe: “Unu je akaru awuru ono lę mu achĩfu õbvũ; bya eme gę ndu iphe eme wekõrohu ntanũ-a yęle echele; o -be mbõku k'ęto; ozi mu

abvụ. ³³Ọle g'ọ dūhabe; mu a-nọdukpoepfo eje iphe, mu eje ntanụ-a; waa echele; waa nwarechi; kele ọ tọ dudu ẹka ọzo, onye mpfuchiru Chileke l'e-phuhu gbahaa lẹ Jierúsalemu!

³⁴“Gube Jierúsalemu; Jierúsalemu, tukuroru ndu mpfuchiru Chileke egbu; bya egude mkpuma atụ-gbushi ndu e ziru g'ẹphe byapfuta ngu. Tekenteke bẹ mu meru gẹ mu chikobe unwu ngu l'ẹka lanu gẹ nepfu-ọku achikobeje unwu iya l'ime nkù iya-a; ọphu i kwedu! ³⁵Hụma ahuma; l'ibe ngu bẹ aa-gbagharu haa ya l'ọ buru ochobu! Gẹ mu karu unu: unu taa humabaekwa mu jasụ teke unu a-sụ: ‘Chileke goru onu-oma nu onye ono, gude ẹpha Nnajiuphu abya ono.’”

Jizosu eme onye iphe eme g'o wekorohu

14 ¹O be l'eswe-atuta-unme lanu; Jizosu jeshia eri nri l'ulo onye no l'ishi lẹ ndu Fárisii; ẹphe nọdu egekpọe ya pho ngge. ²Noo ya; onye ẹhu-ekoko eme bya bya apfuru iya l'iphu. ³Jizosu bya epfuru yeru ndu maru ekemu waa ndu Fárisii sụ phẹ: “?A suru g'e meje onye iphe eme g'o wekorohu l'eswe-atuta-unme tọ?”

⁴Ọphu ẹphe epfuduru opfu. Ọ bya eduta iya bya emee ya o wekorohu; bya edufu iya; ọ lasha. ⁵Jizosu sụ phẹ: “?Denu g'unu ha onye nwa iya; ọzoo oke-eswi iya l'adaba l'iduma l'eswe-atuta-unme; g'o to me ẹgwegwa je apafuta iya?”

⁶Ọphu ẹphe amadu g'ẹphe e-ye onu l'opfu ono.

Ewoze onwonye ali

⁷Ọ bya anmaaru ndu e ziru lẹ nri ono ẹtu; ẹka o lerwetarụ ẹnya l'ẹphe hotagbaaru aba ndu nweru ẹnya je anọdu. Ọ sụ phẹ: ⁸“O -buru lẹ nema-dzụ ziru ngu lẹ nri ekele-nwanyị; te ejekwa je anmakoru l'aba ndu eze; atasụ ọ duru onye ka ngu enweru ẹnya, e ziru lẹ nri ono. ⁹Onye ono, ziru gụ l'iya ono l'a-byakwa bya asụ ngu: ‘Gbeshi gẹ nwoke-a nọdu.’ Lị gbẹ teke ono nyigobe je anọ-zeta l'aba ndu ẹnya lwaru. ¹⁰Ọo ya bụ; teke e ziru ngu lẹ nri; tugbuwa je anọdu l'aba ndu ẹnya lwaru: g'ọo bukwanuru; teke onye ziru unu byaru; l'ọo-sụ ngu: ‘Ọnyà mu; gbeshi bya l'ẹka ka ree’; ọo ya bụ; aa-kwabẹ ngu ùbvù l'iphu onyemonye, unu l'ẹphe nọ lẹ nri. ¹¹Kele onyemonye, lekuli onwiya eli bẹ ee-kuzeta ali; onye kuzetakwanuru onwiya ali bẹ ee-kuli eli.”

¹²Ọ sụkwapho nwoke ono, ziru iya lẹ nri ono: “Teke ọ bụ l'i ziru lẹ nri; ọzoo l'i kuru ọbo-iphe; te kukwa ọnyà ngu phẹ; ọzoo unwune ngu phẹ; ọzoo abubu ngu phẹ; ọzoo obutobu ngu phẹ, nweru iphe. Ọ -dumeka bẹ ẹphe e-ziphutakwa ngu azụ; l'ogbe buru l'aapfu ngu ugwo iphe, i meru. ¹³Ọ buchia; teke i shiru nri ọbo-iphe; zia ndu ukpa; mẹ ndu edzuduru oke; mẹ ndu ẹniyeni mẹ ndu atsụ ishi. ¹⁴Ọo ya bụ l'ọo ẹhu-utso bẹ a goru

nụ ngu; kele ẹphe taa p̄f̄udu ngu ụgwọ iya. Teke Chileke a-p̄f̄u ngu ụgwọ iya bụ teke ndu p̄f̄uberekoto e-shi l'ọnwu teta n̄odu ndzụ."

Ẹtu ndu e yeru lẹ nri

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Onye lanụ l'ime ndu ẹphe l'iya nọ lẹ nri ono n̄uma iya bya asụ iya: "Ẹhu-utso bẹ a ḡoru n̄u onye ono, l'e-ri nri l'ẹka Chileke bụ eze!"

¹⁶ Jizọsụ sụ iya: "Ọ d̄uru nwoke, shijeru nri, ha shii; bya ezia ikpoto nemadzụ lẹ nri iphe-oma ọbụ. ¹⁷ Ọ gbaeph̄o l'eri nri ono; o zia onye-oz̄i iya g'ọ je ekua ndu e ziru lẹ nri ono sụ p̄h̄e g'ẹphe bya l'e shighewaru iya. ¹⁸ G'ẹphe ha t̄uko l̄oru agalaba ye iya. Onye k'ivuzo s̄uru iya jiko lẹ ya taa byakotadu. L̄o d̄uru al̄i, ya z̄uru k'òph̄úú; ya n̄odu eje iya ah̄uma nta-a. ¹⁹ Onye k'ophuu sụ jiko lẹ ya ta abyakotadu. Lẹ ya z̄uru oke-eswi iri; ya n̄odu eje iya ah̄uta ama ozi. ²⁰ Onye k'ophuu sụ jiko lẹ ya l̄utaru nwan̄ȳi k'òph̄úú; ọp̄hu ya abyakotadu. ²¹ Noo ya b̄u; onye-oz̄i ono bya eworu iphe ono zia nnajiuphu iya. Nwoke ono, nwe unuphu ono gude ẹhu-eghu sụ onye-oz̄i iya: 'Ngwa; gbaru ẹgwegwa l̄ufu; jeje etsoru oji l'oji mkp̄ukpu tsoru iphe, b̄ukpoo gbororo je ach̄ibata ndu ụkpa; m̄e ndu edzuduru oke; m̄e ndu ats̄u ishi; m̄e ndu ẹniyeni.' ²² E mechaa; onye-oz̄i ono je asụ iya: 'Nna; iphe, i s̄uru g'e mee bẹ e meakwaru; ọle a ta n̄o-chishikwaru oshi an̄o.' ²³ Nnajiuphu onye-oz̄i ono sụ iya: 'Ngwa; je etsoru ụzo l'ụzo m̄e iphe, b̄ukpoo owere ụzo ẹgu je ach̄ibata nemadzụ g'unuphu ji ejiji. ²⁴ Kele-a; ḡe mu karu unu; ọ t̄o d̄ukwa g'ọ ka mma l'ọo onye lanụ lẹ ndu ono, e zihawaru lẹ nri ono, e-de ọnu lẹ nri mu.' "

Iphe, oo-phuje onye etso Jizọsụ

(Mat 10:37-38)

²⁵ Teke ono bẹ a d̄ukpoo igwerigwe etso Jizọsụ. Ọ ghak̄obe bya asụ p̄h̄e: ²⁶ "Onye abyapfuta mu n̄u; ọp̄hu nna iya ad̄udu iya ash̄i; m̄e ne iya; m̄e nyee ya; m̄e un̄wu iya; m̄e un̄wune iya nwoke; m̄e k̄e nwan̄ȳi; mb̄u je akpaa lẹ ndzụ iya; onye ono ta abyakwa etsok̄ota mu. ²⁷ Onye ete evudu oswebe ọnwu k'ẹka iya etso mu ta abyakwa ab̄ukotaru onye etsoje mu n̄u. ²⁸ S̄u-a; ?D̄enu g'unu ha onye ar̄i k'akp̄u ụlo-eli; g'ọ to vuru ụzo n̄oduadaa an̄o; gbaa iphe, oo-phu iya; maru: ?ya nwekp̄orunu okpoga, l'a-s̄uru iya n̄u. ²⁹ Odumeka; ọ -t̄uebe ọkpa-ulo; ọp̄hu ọ d̄uedu ike kp̄ufu iya; ndu h̄u-maru iya n̄u awata iya agbaru mgb̄onu s̄u: ³⁰ 'Lewar̄o nw̄ophu, jeru akp̄u ụlo; ọp̄hu ọ d̄uedu ike kp̄u-tsee ya.' ³¹ Ọobujeru; eze -gb̄eshi jepfushia eze ibe iya ọgu; l'ọ vuru ụzo n̄oduadaa an̄o ch̄iadaa idzu s̄u: ?a maru b̄u ụkporo unu ndu ojogu bẹ ya e-gude ejepfu onye gude ụkporo unu ojogu labo t̄oo? ³² Teke odumeka ọo-buru onye ọp̄huu -n̄odukwadro l'ẹka d̄u ẹnya; l'ọ h̄ota nemadzụ ye g'ẹphe je arw̄o ya g'e doshia opfu. ³³ Ọo ya b̄u; g'unu ha ta ad̄ukwa onye byaru a-buru onye etsoje mu n̄u; gbahaa l'onye ono wofuru ẹnya l'ẹku iya."

Únú, tsuhuru etsuhu
(*Mat 5:13; Mak 9:50*)

34 “Únú bụ iphe, dị ree; ọle teke únú tso-buhuru únú-únú; ?bụ ụ́nụ bẹ ee-gude mebaa ya g'ọ bụ́rụ únú ọ́zọ? 35 Ọ tọ ụ́kpoedunu ree k'eye l'alị; ọ́zọ l'ikpọ́zụ. Ee-worú iya wụshia. Onye nweru ẹnu-nchi, l'anụ iphe; nụmakwa iya.”

Ẹtu k'atụru, kpaphuhuru akpaphuhu
(*Mat 18:12-14*)

15 1 Ndu ana akirikọ mę ndu ọ́zọ, bụ ndu eme iphe-ẹ́jị wata akpírítarú ntse g'ẹ́phe ngabẹ́ nchí l'iphe, Jizọ́sụ ezi. 2 Ẹhụ ghuahaa ndu Fárisii waa ndu ezije ekemu eghu; ẹ́phe p'fuaahaa sụ: “Nta bẹ nwoke ọ́wa anatajẹ ndu eme iphe-ẹ́jị; ẹ́phe l'iya atụkọ erigbachaa nri.” 3 Jizọ́sụ bya anmaaru phẹ ẹtu-a sụ:

4 “Ọ -bụ́rụ l'onye lanụ lẹ g'unu ha nweru ụ́kporo atụru ise; nanụ -tuphahụ; ?tọo hadụ ụ́kporo ẹno l'iri lẹ tete ọ́phuu l'echięgu; je achọ́ahaa ọ́phu tuphahụ́rụ nụ phọ jasụ l'ọ́ohuma iya?” 5 Teke ọ́ hụmaeru iya phọ; l'o woru iya nmakobe l'ukuvu teru ẹ́swa lashia. 6 Ọ -rwua unuphu; l'ọ́o-bya ekukọ́ta ọ́nyà iya phẹ mę obutobu iya phẹ sụ phẹ: “Unu bya etebude mu ẹ́swa-o; lẹ mu hụmawaru atụru mu, shi tuphahụ́ nụ-o.” 7 Sụ-a; noo g'ẹ́mereme l'a-ha shii l'imigwe l'ishi onye eme iphe-ẹ́jị lanụ, izimanụ lwarụ azụ; ọ́ lwapfuta Chileke; eme l'ụ́kporo ndu ọ́ma ẹno lẹ ndu ọ́ma iri lẹ tete, mkpa izimanụ alwa azụ adụduru.

Okpoga, a chọru achọcho

8 “Ọ́zọo ?dẹnu nwanyị, e-nweru okpoga mkpọ́la-ọ́chaa iri; nanụ etuphahụ́ g'ọ́ tọ́ nwụ́rụ ọ́kú ye l'orọ́kú; zakọ́ta ụ́lọ; chọ́o ya gbiriri jasụ l'ọ́ohuma iya. 9 Teke ọ́ hụmaeru iya phọ l'ọ́ bya ekukọ́bẹ ọ́nyà iya phẹ mę obutobu iya phẹ sụ phẹ: ‘Unu bya etebude mu ẹ́swa; kẹ́le mu hụmaru kobo mu, shi tuphahụ́ nụ.’ 10 Sụ-a; nokwaphọ́ g'unwu-ọ́jozi-imigwe e-te ẹ́swa onye shi eme iphe-ẹ́jị, izimanụ lwarụ azụ; ọ́ ghaa umere lwapfuta Chileke.”

Nwata, gbaphuhuru nụ

11 Jizọ́sụ bya anmaaru phẹ ẹtu ọ́zọ sụ: Ọ́ dọ́rụ nwoke, nwụ́taru unwo-koro labọ. 12 Kẹ́ nwata nọnyaa bya asụ́ nna iya: “Nnana; kee iphe ngu nụ mu ọ́phu rwuberu mu nụ.” Nna phẹ́ bya eworú iphe, o nweru enweru keeru phẹ. 13 Ọ́phu ọ́ dọ́dụ g'a nọ́-beru; kẹ́ nwata ono chikobe iphemiphe, o nweru tųgbua ije. Ọ́ bụ́rụ iya ala ọ́ha, dị ẹ́nya. O je anọ́dụ l'ẹ́ka ono kpakabẹ́be okpoga iya lẹ́ gaphu-gaphu-gaphu. 14 Ọ́ kpakabẹ́bechaepho iphemiphe, a nụ́rụ iya; ẹ́jọ ọ́kpa nri bya l'alị ono; ọ́ kpaahaa nri. 15 Ọ́ lapfu onye lanụ lẹ́ ndu a nwụ́rụ l'alị ono. Onye ono zia ya g'ọ́ chejeru iya

ezi l'egu. ¹⁶Egu metabe iya k'ophu ọduje iya g'a sù l'a nuru iya egbo iphe, aawushijeru ezi ono; ọle ọ tọ dudu onye anuje iya ya nù. ¹⁷O be teke a nonyaru egomunggo lwa iya azu. O sù: “?Bunaa umadzu ole l'ime ndu-ozini nna mu nweru nri nweru k'etsutsu iya; mu bya anodu l'eka-a; egu nodu abya mu egbugbu? ¹⁸Mu a-gbeshikpoepo jepfu nna mu je asu iya: ‘Nna; mu meswewaru Chileke bya emeswee ngu. ¹⁹Mu ta agbaeduru ke g'e kua mu nwa ngu ozo. Meje mu g'iime ndu-ozini ngu ndu i butaru ebuta.’ ²⁰O gbalihu bya alapfushia nna iya.

“O nodukwadro l'eka du enya; nna iya huma iya; imemini iya du iya. O gbapfu iya je anmata iya akpa; tsutsua ya onu. ²¹Nwata ono su iya: ‘Nna; mu meswewaru Chileke bya emeswee ngu. Mu ta agbaeduru ke g'i kua mu nwa ngu ozo.’ ²²Nna iya ono sùele-a unwokoro iya: ‘Unu chita-ru mu akpawuru uwe, bu iya kakota ama mma g'e yee ya; gbabe iya echi eka; yee ya akpokpa. ²³Unu akputa adeswi, tsuru eba gbua g'anyi gude swaa eswa iya. ²⁴Kele nwa mu-a nwuhuru anwuhu; nta-a be o byaru bya adzuru ndzu ozo. O shi gbaphuhu agbaphuhu; ọle nta-a be a humawaru iya.’ Ephe wata eme eswa.

²⁵“Teke ono be okpara iya no l'egu. O lwarwutashia unuphu ntse; o numa oda nkwa me ebvu. ²⁶O bya ekua onye lanu l'ime unwokoro nna iya bya asu iya: ‘?Bu ole ada?’ ²⁷Nwokoro ono su iya: ‘O kwa nwune ngu lwaru; nna ngu gbua ada-eswi, tsuru eba; kele o humaru iya; o nodukwadu ndzu.’ ²⁸Ehu ghuaaha okpara iya ono eghe. Ophu o kweedu abahu unuphu. Nna iya jepfu iya je arwo ya su iya go bataro. ²⁹O su nna iya: ‘Lenu! Apha olemole-a be mu jekotawaru ngu ozi. O toko du-swe iphe, i zijeru mu, mu jikajeru ememe. Ole i tiki nu-swee mu go ka mma loo nwa-eghe ge mu gude mee emereme mu l'onya mu phe. ³⁰O be ge nwa ngu owa-a, jeru je atuko iphe ngu kpakaaru unwanyi ukpara-a lwaru; i gbuaru iya ada-eswi, tsuru eba.’ ³¹Nna iya su iya: ‘Nwa mu; ?O kwa le mu le ngu anokpoo tekenteke; teme iphemiphe, mu nweru buwaru nkengu. ³²O gbaru g'e mee emereme tee eswa; kele nwune ngu-a shi nwuhuwaa anwuhu; ọle nta-a be o byaru bya adzuru ndzu ozo. O shi gbaphuhu agbaphuhu; ọle nta-a be a humawaru iya.’ ”

Onye-ishi, kwaru enya l'ozini nnaji

16 ¹Jizosu sukwapo ndu etsoje iya nu: “O duru nwoke lanu, nwe-ru iphe; nwekwarupho onye-ishi ndu-ozini iya. Ama bya agbaaru nwoke ono su l'onye-ishi ndu-ozini iya ono l'ebvukakwa iphe iya ebvuka. ²O bya ekua onye-ishi ndu-ozini ono su iya: ‘?Bu gunu be mu anu l'iime? Ngwa; goshi mu g'i gude eletaru mu iphe mu enya; kele i ti bueduru mu onye-ishi ndu-ozini ozo.’ ³Onye-ishi ndu-ozini ono bya arisa su: ‘?Bunaa gunu be mu e-me ge nnajiuphu mu abya mu anafu abu ishi ndu-ozini-a? L'ebe abu l'ike okoro dukwadu mu; teme o dukwanu mu iphere ge mu e-me jeshia

arwọ. ⁴Mu mawaru iphe, mu e-me gẹ ndiphe ekweje gẹ mu bataru phe unuphu mę a -chifue mu phọ l'abụ ishi ndu-ozí-a.' ⁵Ọ bya ekukọta ndu ji nnajiphu iya ono ụgwọ nanụ nanụ. Ọ sụ onye k'ivuzo: 'Bụ gụnu bę i ji nnajiphu mu?' ⁶Onye k'ono sụ iya l'ọo ite manụ ụkporo ise. Ọ sụ iya: 'Ngwa; nggẹ ẹkwo-ụgwọ ngu; nọ-zeta ẹgwegwa; dee ite manụ ụkporo ẹbo l'iri.' ⁷Ọ sụ onye ọzo: 'Gụbedua-e ?i ji gụnu?' Ọ sụ iya l'ọo ẹda ereshi ụkporo ise. Ọ sụ iya: 'Nggẹ ẹkwo-ụgwọ ngu; dee ẹda ereshi ụkporo ẹno.' ⁸Nnajiphu onye-ishi ndu-ozí ono, 'eegudedu ire iya ẹka ono jakpọo ya ajaja; opfu l'o meru umere onye kwaru ẹnya; kele unwu-eliphe ka akwa ẹnya l'iphemiphe, ẹphe l'ogbo-nta-a eme; eme lę ndu nọ l'iphóró Chileke.'

⁹Jizọsụ pfukwaphọ sụ: "Noo iphe, mu gude sụ unu-a: g'unu gude ẹku mgboko-a shitaru onwunu ọnyà; g'ọo-buru teke ẹku ọbu laerupho l'eeduru unu bahụ l'unuphu, te echihudu echihu. ¹⁰Onye e gude ire iya ẹka l'iphe, ha nwanshii bę ee-gudekwaphọ ire iya ẹka l'iphe, ha shii; tẹme onye 'apfubeduru-ẹka-oto l'iphe, abadu ishi ta apfubekwapho-ẹka-oto l'iphe, baru ishi. ¹¹Ọo ya bụ; teke ọ bụ l'e te gudedu ire unu ẹka l'opfu ẹku kę mgboko-a; ?denu g'ee-shi gude ire unu ẹka l'opfu ọkpobe ẹku? ¹²Tẹme; teke ọ bụ l'e te gudedu ire unu ẹka l'ẹka iphe onye ọzo nọ; ?bụ onye anụkwanu unu ophu a-buru k'unu?"

¹³"Ọ tọ dukwa nwokoro, achita nnaji labọ ejeru ozi lę mgbo lanụ g'ọ tọ kpọ nanụ ashii; yee onye ophuu obu; ọzoo l'o yeru ẹhu l'ozí onye lanụ; ejeru onye ophuu ozi mkpę. Unu taa nọdukwa ejeru Chileke ozi bya emekwaphọ g'okpoga kwataru unu."

Jizọsụ ezi iphe, bụ uche Chileke
(*Mat 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12*)

¹⁴Ndu Fárisii tükokpoo iphe ono nụmakota bya awata agbaru Jizọsụ mgbonu; opfu l'ẹphe yenụkaru okpoga ẹnya. ¹⁵Ọ sụ phe: "Ọo unubedua bụ ndu l'eme onwunu ndu pfuberekoto l'iphu ndiphe; ọle Chileke maru obu unu; kele iphe, amadu riru l'ọ bụ iphe-oma bę bụ ejo-iphe l'iphu Chileke.

¹⁶"Ekemu, shi l'ẹka Mosisu; waa opfu ndu mpfuchiru Chileke nọkwa jasụ teke Jionu onye emeje baputizimu byaru. E -shi teke ono bę a wataru ara ozi-oma, bụ k'ẹka Chileke bụ eze arara; tẹme onyenonu nọdu adzọ ụzo abahụ iya. ¹⁷Obenu l'ọ kakwa nphe g'igwe bvụ; g'alị bvụ; eme lę g'akpuru opfu ekemu ono nanụ buru iphe-mmanụ.

¹⁸"Onye chifuru nyee ya je alụa nwanyị ọzo buakwaa ogori bę oori; tẹme onye lụkwanuru nwanyị, ji iya chifuru l'erikwaphọ ogori."

Onye eze yę Lazarọsụ

¹⁹"Ọ duru nwoke lanụ, baru eze, eyeje uwe, dụ ẹguru bya ere ire; eri gwogwo mbọku-mbọku. ²⁰Ọ dukwarupho onye ụkpa, onwo aba, aza

Lazarosu, l'azeje l'onu-oguzo onye eze ono. ²¹Ọ nọdu aduje iya g'a sụ l'a nuru iya nwẹekpu, shi lẹ nri, eze ono l'eri. Ọphu kachaakponu bụ lẹ nkuta awujeru bya erichaahaa ya onwo ono. ²²A nọnya; onye ukpa ono nwuhu; unwu-ojozi-imigwe kulia ya je edonyabẹ Ébirihamu. Onye eze pho nwuhukwapho; e lia ya. ²³Ọ nọdu l'oku-alị-maa ẹka ọ nọ lẹ mkpamẹhu; palia ẹnya; hụma Ébirihamu ụzenya-ụzenya bya ahuma Lazarosu l'eka ọ nọ-kube iya.

²⁴“O chishia sụ: ‘Nna mu Ébirihamu; g'imemini mu dụnụ ngu! Zinaa Lazarosu g'ọ tsee ọnu mkpushi-ẹka lẹ mini bya edee mu l'ire g'ire jidata mu; kele mu nọ l'oke iphe-ẹhuka l'oku-a.’ ²⁵Ébirihamu sụ iya: ‘Nwa mu; nyatakwa lẹ gụbedua teke ị nọ ndzụ bẹ ị natakotaru iphe, dụ ree nke-ngu; nokwapho gẹ Lazarosu natakotaru ejo-iphe teke ono. Nta-a bẹ ẹhu dūwaa iya guu; gụbedua nọdukwanu lẹ mkpamẹhu. ²⁶A -gufukpoonu ono; ọ dūru oke ose, parụ ẹka nọ-butaru g'ọ tọ dū onye a-dū ike shi l'eka a bya l'eka ono; ọphu ọ dūkwana onye l'e-shi l'eka ono byapfuta anyi.’ ²⁷Nwoke ono sụ iya: ‘O dū ree; eshinu ọ dū nno nna; jiko zinaa ya ibe nna mu; ²⁸kele mu nweru unwune ise; zia ya g'ọ je anmaaru phẹ ọkwa g'ẹphe ta abyapfuta mu l'eka-a, mu eje oke iphe-ẹhuka-a.’ ²⁹Ébirihamu sụ iya: ‘Unwune ngu nweru Mosisu waa ndu mpfuchiru Chileke; g'ẹphe nūmaje iphe, ndu k'ono epfu.’ ³⁰Ọ sụ iya: ‘Aawa nna mu Ébirihamu! ?Tị madu lẹ nemadzu -shi l'onwu teta jepfu phẹ bẹ izimanu a-lwa phẹ-a azu.’ ³¹Ébirihamu sụ iya: Ẹphe -anumaduru olu-opfu Mosisu waa olu-opfu ndu mpfuchiru Chileke; nokwapho g'ẹphe tee kwetakwapho m'obeta ọ dūchaporu nū onye shi l'onwu teta dzuru ndzụ.’”

Anma ọkwa eme iphe-ẹji
(*Mat 18:6-7,21-22; Mak 9:42*)

17 ¹Jizosu sụ ndu etsoje iya nū: “O doru ẹnya l'ọ dūgbaaru iphe, e-mechaa mee amadu g'ọ shiswee ụzo kẹ Chileke; ọle nshioro onye oo-shi l'eka. ²O gogo karu onye ono mma ọme a pataru mkpuma-uswe woru lipyabẹ iya lolu; je aparu chie l'eze-enyimu; eme l'ọ meru unwegirima-a g'ọ ka mma l'ọo onye lanu o shiswee ụzo. ³Unu kwaberi onwunu ẹnya!

“Teke ọ bụ lẹ nwanna ngu mesweru ngu; baaru iya mba. Teke izimanu lwaru iya azu; gūaru iya nvu. ⁴Teke ọ bụ l'ọ mesweru ngu akpo ẹsaa l'ujiku lanu bya abyapfutakota ngu akpo ẹsaa ono; bya asu ngu l'izimanu lwaakwaru iya azu; gūkotakwaru iya ya nvu.”

Ekwekwe

⁵Ndu-ishi-ozu ono sụ Nnajiuphu: “Nna; mee g'anyi kabaa ekweshi ike!”

⁶Ọ sụ phẹ: “Ọme ekwekwe, unu kweru kẹ Chileke habekponu shii gẹ nwa rwiirwiirwii akpuru mosutadu lanu; mę unu adujekwa ike sụ eze

oshi sɔkamayinu-a: 'Phofu je akpɔbe onwongu l'ime eze-ɛnyimu'; mɛ o mee iphe, unu pfuru."

Iphe, gbaru onye-ozu l'ememe

7 "G'e dobe iya l'onye lanu le g'unu ha nweru ohu, l'akoru iya okoro; ozoo l'echeru iya aturu. Teke o bu l'ohu ono shi l'egu lwa; ?i-su iya-a g'o byaephe bya anodu ria ngua? 8 ?Tobudu iphe, ii-pfuchiaru iya bu: 'Shiaru mu nu ite enyashi mu egwegwa; je eye uwe ngu; pafutaadaru mu nri ge mu riadaa; nguadaa mee teme l'i ria nkengu?' 9 Mu ta arikwa l'oo-kele ohu ono ekele; g'o jeru iphe, o ziru iya-a. 10 Nokwapho g'unu du: unu-meekotakpoephe iphe, e ziru unu; unu a-su: 'Anyi bukwa ndu-ozu, ta abadu le mkpa; anyi meerupho iphe, gbaru anyi l'ememe.' "

Jizosu eme ndu ekpenta iri g'ephe wekorohu

11 Ge Jizosu eje Jierusalemu ono be o ghajaru okè ndu Sameriya yee Galili. 12 O bahuepho l'oma mkpukpu lanu; ndu ekpenta iri byapfuta iya; bya agbe uzanya uzanya; 13 chia mkpu su: "Jizosu! Onyibe! Jiko g'imemini anyi dunu ngu."

14 Jizosu huma phe bya asu phe: "Unu je ge ndu-uke Chileke lee unu enya l'ehu!"

Ephe tugba jeshia; bya ejeberu l'uzo; ekpenta ono mishihu; o buru phe agbakerehu. 15 Onye lanu humaephe le ya kawaa mma; bya agbaphu azu; echi mkpu aja Chileke ajaja. 16 O byarwuta bya adaa kpurumu le mgboru okpa Jizosu wata iya ekele ekele. Onye k'ono bu onye Sameriya. 17 Noo ya bu; Jizosu su: "?Tobudu umadzu iri be e meru ephe wekorohu? ?Denuhunu umadzu tete ophuu? 18 ?To dukpoedu onye ophu o rwuru l'ehu le ya a-lwaphuta azu bya ekele ekele; gbahaa onye-a, shi ali ozo-a?" 19 O su nwoke ono: "Gbalihu jeshia iphe, iije. Ekweta, i kwetaru ke Chileke mwaru gi du ichi."

Mboku, oo-buru (Mat 24:23-28,37-41)

20 Ndu Farisii jia Jizosu su: "?Buhunu teke ole be Chileke e-goshi l'oo ya bu eze?" O su phe: "Chileke -bya egoshi l'oo ya bu eze be o too mekwa iya k'ophu a-huma l'enya. 21 Ophu o dukwa onye a-su: 'Huma iya l'eka-a; ozoo l'oo phu iya'; kele Chileke bukwa eze unu nta-a."

22 O su ndu etsoje iya nu: "Oorwuakwa teke unu anyataje nwa teke unu le Abubu-Ndiphe shi anoje; ole unu taa humaedu iya. 23 O duru ndu ophu a-su unu: 'Lekwa iya l'eka pho'; ozoo 'g'unu lekwa iya l'eka-a!' Unu te ejakwa; ophu unu etsokwa phe. 24 Kele o bu g'ebemu-igwe akuje phoo l'akpaminigwe; shi l'eka lanu lojaa jasul'eka iya ophuu bu ge Abubu-Ndiphe e-me mboku, oo-bya. 25 Ole o vufutaje uzo jeadaa igwerigwe

iphe-ehuka; teme ogbo-nta-a a-jikaadaa ya. ²⁶Oo g'ò dù l'ogbo Nuwa phe teke ndiche phò bù g'òo-dù teke Abùbu-Ndiphe l'a-bya. ²⁷Teke ono bẹ ndiphe nọ eri angù; alù-phe nwanyi; ekephe nwanyi; jasù mbòku, Nuwa phe bahuru l'eze ugbo, ọ kuru. Utso bya agbaa; rigbushia ndiphe l'ophu. ²⁸Nokwaphò g'ò dù l'ogbo Lọtù. Epehe eri angù; agba nghò; akọ opfu bya akpushi ọlò. ²⁹O be mbòku, Lọtù lufuru lẹ Sòdomu; ọku nshì-egbe shi l'igwe dzee gẹ mini bya ekegbushikòta phe g'ephe ha. ³⁰Noo g'òo-dù mbòku, Abùbu-Ndiphe e-he gboo.

³¹“O -rwua mbòku ono; g'onye nọ l'òkpoku atùta unme; iphe iya nọdu l'ulo; te ejekwa iya ewota. G'onye nọ l'egu te ejeekwa ala unuphu. ³²Nyatakwa iphe, meru nyee Lọtù.

³³“Onye bù onye eme gẹ ndzù iya dùru iya l'e-tuphakwa iya etupha. Onye tuphakanuru ndzù iya etupha bukwa akwakòbe bẹ ọ kwakòberu iya. ³⁴Gẹ mu kakwaru unu; ẹnyasihì ono bẹ umadzu labọ a-zẹ l'iphe, aazẹ; e zikòta onye lanù; haa onye ophuu. ³⁵Unwanyi labọ a-nọdu atsu nri; l'e zikòta onye lanù; onye lanù akwaa. ³⁶Umadzu labọ l'a-nọdu l'egu; e zikòta onye lanù; onye lanù akwaa.”

³⁷Ndu etsoje iya nù sù: “Nnajiuphu; ?bù l'awe bẹ iphe ono e-me?”
O sù phe: “Oo ẹka odzu dabiyuru bẹ udele edzukòbeje.”

Ètu nwanyi, ji iya anọedu yẹ onye ekpe ikpe

18 ¹Jizọsu bya anmaaru phe etu, o gude goshi phe sù g'ephe pfuje nù Chileke; g'ephe ta asù l'ike epufufu bvùwaru phe. ²O sù phe: “O nweru mkpukpu lanù, onye ekpe ikpe bu; ophu ọotsudu Chileke ebvu; ophu ọ gùbeduru nemadzù iphe. ³O dukwarupho nwanyi, ji iya anọedu ndzù, bukwaphò l'ime mkpukpu ono. Nwanyi ono nọdu ejepfuje onye-ikpe ono tekenteke je anọdu arwọ iya sù iya jiko g'o kpefuta iya l'ẹka onye opfu iya. ⁴Onye-ikpe ono jikanyakpoepho bya arĩa sù: ‘A maru-a lẹ mu ta atsuđu Chileke ebvu; ophu ọ dùdu onye mu gùberu iphe; ⁵ọle nwanyi-a pfuchinukawaru mu nchì. Mu e-kperu iphe iya nù iya; a -nonyaa o pfugbua mu l'opfu.’”

⁶Oo ya bù; Nnajiuphu sù: “?Unu nùmaru iphe, ẹjo onye-ikpe ono pfuru? ⁷Sù-a; ?ọ dù unu gẹ Chileke ta akabadaanù ekpefu ndu ọ họtaru ẹgwegwa; mbù ndu araku iya nù eswe l'enyashi? ?Ooby a nọ ọdu g'ò tọ yeru phe ẹka? ⁸Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; oo-kpefukwa phe l'ọku l'ọku. Obenu lẹ-a; Abùbu-Ndiphe -byaepho; ?ọ dùru-a ndu ọo-hùma, kwe-ru nọdu iya l'ẹka l'eliphe tọ?”

Ètu onye Fàrisii yẹ onye anajẹ okpoga akiriko

⁹O bya anmaa etu-a nù ndu gude l'ephe dobesu l'ephe pfuberekoto; wòru ndu ọzo nmaa phulaphula. O sù phe: ¹⁰“O dùru umadzu labọ, bahuru

l'eze-ulo Chileke je epfuru nu Chileke. Onye lanu bu onye Farisii; onye ophuu bu onye ana akiriko. ¹¹ Onye Farisii ono gbalihu je apfu-pheru bya epfuru nu Chileke k'ehu onwiya su: 'Chileke; mu ekele ngu ekele le mu ta adudu g'unwoke ozo; mbu ndu ana nfu; ozoo ndu eme ke nwanu; me ndu eme ejo-iphe; ozoo du ge nwoke-a ana okpoga akiriko-a. ¹² Mu aswije-ru Chileke egu ujiku ebo l'idzu; teme iphe, mu kpatakporu akpata be mu ekeje oke-lanu-l'uzo-iri; nu Chileke.' ¹³ Onye k'ophuu, bu onye ana akiriko pho je apfururo uzanya; ophu o palikpodarunu iphu imeli; gbahaepho aka be ooku popoopo l'okpoma su: 'Chileke aka l'ali! G'imemini mube onye iphe-eji du ngu ro!' ¹⁴ Su-a; ge mu kakwaru unu; onye ana akiriko ono byakwaru ala ibe iya; Chileke guwa iya l'onye p'uberekoto; haa onye ophuu; kele onyemonye, l'ekuli onwiya eli be ee-kuzeta ali; onye kuzeta-kwanuru onwiya ali be ee-kuli eli."

Jizosu agoru unwegirima

onu-oma

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ A nodu ekutagbaaru Jizosu unwegirima, e he l'eka g'o byia phe aka. Ndu etsoje iya nu huma iya bya abaaruu ndu ono, ekutaru iya unwegirima ono mba. ¹⁶ Jizosu bya ekua phe su: "Unu hakwaa unwegirima gephe byapfuta mu; unu ta akposhikwa phe abyabya; kele o bu ndu du nno be aka Chileke bu eze bu nkephe. ¹⁷ Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; onye ete gudedu obu unwegirima kweta le Chileke bu eze taa bahukwa aka o no."

Onye nweru iphe

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Onye lanu, bu onye-ishi jja Jizosu su iya: "O-ziphe, nwoke, duebe ree; ?bu gunu be mu e-me ge mu nweru ndzu ojejoje?"

¹⁹ Jizosu su iya: "?Bu gunu meru g'o gude i nodu eku mu onye duebe ree? O to dukwa onye bu onye duebe ree; a -guwu Chileke nwekiya. ²⁰ I mawaru iphe, ekemu Chileke suru g'e meje: 'Erikwa ogori; ophu i gbukwa ochi; ophu i zikwa iphuru; ophu i dzukwa uka; kwabeje nna ngu yee ne ngu ubvu.'"

²¹ Nwoke ono su iya: "Eshinu mu bu nwata ta adukwa iphemiphe ono ophu mu mebyijeru."

²² Jizosu numaeppo nno bya asu iya: "Iphe lanu bu iphe, phodukwaduru ngu nu; laa je erekota iphemiphe, i nweru; woru aswa iya keeru ndu ukpa; li byawaro etsoru mu. Oo ya bu l'inweru okpobe iphe l'imigwe." ²³ Nwoke ono numaeppo nno; ehudae ya pho dzuu; kele o nweru iphe shii.

²⁴ Jizosu lee ya enya bya asu: "Egube g'ootsubekwanu lehu; mbu ge ndu nweru iphe e-me bahu l'eka Chileke bu eze. ²⁵ Kele ewota inya pyoo

l'ɛnya ngga kakwa nphe; eme lɛ g'onye nweru iphe e-me bahu l'ɛka Chileke bu eze."

²⁶Ndu nɔmaru iya nɔ sɔ: "ʔO buhunuru onye bɛ aa-dzɔta?"

²⁷Jizɔsu sɔ: "Iphe kpɔbaru nemadzɔ ɛka ememe bɛ bukwɔ Chileke sɔru iya ememe."

²⁸Pyita sɔ: "Lewarɔ anyibedua, tɔkoru iphemiphe haa bya etsoru ngu-a."

²⁹O sɔ phe: "Gɛ mu gbukwaaru iya unu tororo; ɔ tɔ dukwa onye gude k'ɛka Chileke bu eze; haa ɔlo iya; ɔzoo nyee ya; ɔzoo nwune iya; ɔzoo ndu nwuru iya nɔ; ɔzoo unwu iya; ³⁰gɛ Chileke ta apfɔ iya ugwo iya mpfɔ-ngɔ nta; l'o nweru ndzɔ ojejeje l'ogbo ɔphu nɔ l'iphu."

**K'ugbo ɛto Jizɔsu epfu lɛ
ya e-je iphe-ɛhuka nwɔhu
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)**

³¹Jizɔsu bya eduta ɔmadzɔ iri l'ɛbo ono bya asɔ phe: "Unu hɔma lɛ nta-a bɛ anyi ejewaa Jierusalemu. Iphemiphe, ndu mpfuchiru Chileke deru k'ɛhu Abubu-Ndiphe bɛ e-mekɔtanu. ³²Kele aa-kpuru iya nɔ ndu amadzɔ Chileke; aa-gbaru iya mgbonu; gude iya mee iphe ɔchi; vɔya ya ɔnu-mini; ³³chia ya ɛchachi; woru iya megbua. Teke o beru mbɔku k'ɛto iya l'ooshi l'onwu teta dzuru ndzɔ ɔzo."

³⁴ɔphu ɔ dudu iphe ono mɛ nanɔ, doru phɛ ɛnya; kele e meru g'opfu ono tuchi phɛ ɛnya; ɔphu ɛphe amadzɔ iphe, o pfuru.

**Jizɔsu eme onye atsu ishi
g'ɔ wata aphɔ ɔzo
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)**

³⁵Jizɔsu rwutashia Jieriko; ɔ duru nwoke, atsu ishi, nɔ l'aguga etsuzo arwo arwo. ³⁶O nɔma igiji ikpoto ndu awugha nɔ; bya ajiahaa: "ʔBu gu-nu ada?"

³⁷ɛphe sɔ iya l'ɔ kwa Jizɔsu onye Nazaretu l'aghata.

³⁸O chishia: "Jizɔsu! Nwa Dévidi! Phɔnaaru mu obu-imemini."

³⁹Ndu nɔ l'iphu gbɔchia ya ɔnu; sɔ iya g'o dobe ɔnu doo. O kabakpoo ya rɔ arashi ike: "Gube Nwa Dévidi! Phɔnaaru mu obu-imemini."

⁴⁰Jizɔsu pfuru bya ezia g'e duta iya bya. O byarwutaepho ntse; Jizɔsu sɔ iya: ⁴¹"ʔBu gu-nu bɛ ɔ du ngu gɛ mu meeru ngu?"

O sɔ iya: "Nnajiuphu; mee gɛ mu wata aphɔ ɔzo."

⁴²Jizɔsu sɔ iya: "Wata aphɔ ɔzo; l'ekweta, i kwetarɔ kɛ Chileke mewaru g'i du iche."

⁴³Teke ono kwapho; ɔ wata aphɔ ɔzo; bya etsoahaa Jizɔsu; nɔdu etu Chileke ɛpha. Iphe, bukpoo onye hɔmaru iya nɔ jaa Chileke ajaja.

Jizosu yee Zakiyosu

19 ¹Jizosu bya abahu le Jieriko; bya aghajaahaa ya aghaja. ²Q duru nwoke, epha iya bu Zakiyosu, bu iya bu onye-ishi ndu anaje akiriko; teme o nweru iphe shii. ³Q chohakpoo ge ya huma Jizosu, maru onye o bu; ophu ikpoto oha ono ekwedu g'o kpata uzo; kele o du mkpuru-kpu. ⁴Noo ya bu; o gbavuta uzo je enyihu eli oshi sikamo; je anodu ge ya ahuma Jizosu; kele oo-shi l'eka ono ghata. ⁵Jizosu byarwutaepho eka ono bya apalia enya bya asu iya: "Zakiyosu; nyizeta egwegwa; kele oo l'ulo ngu be mu kwafutaje ntanu-a."

⁶O nyizeta egwegwa bya egude ehu-utso duru Jizosu duba ibe iya. ⁷Ehu ghuahaa iphe, bu ndu humaru iya nu eghu. Ephe pfuahaa su: "Lenu; nwoke-a abahu jeshia g'a kwaaruu iya ebyaa l'ibe nwoke-a, eme iphe-eji-a."

⁸Zakiyosu gbalihu bya asu Nnajiuphu: "Mu su-a; Nnajiuphu; iphe, mu nweru enweru be mu e-ke uzo ebo; nu ndu ukpa oke lanu. Teke o bu l'o duru onye mu riru urwu; iphe, o bu iphe, o bu; mu a-pfua ya iphe, ha g'iphe, mu riru iya mgbo eno."

⁹Jizosu su iya: "Ntanu-a be a dzoru ndu unuphu-a; kele nwoke-a l'onwiya bukwapho oshilokpa Ebirihamu. ¹⁰Abubu-Ndiphe byakwaru achu ndu tuphahuru etuphahu g'oo-dzoo phe."

Etu ndu e yeru okpoga l'eka

(Mat 25:14-30)

¹¹Ephe nunyakpoepho iphemiphe ono; o wataru phe anmaru etu; kele o nowa Jierusalemu ntse; teme ephe dobesu le Chileke abyakebewaa ego-shi le ya bu eze. ¹²Oo ya bu o su: "O duru nwoke lanu, bu eri ndu eze, jeru oha, du enya; g'e kpube iya okpu-eze teme l'oolwa. ¹³O bya ekua ndu-ozu iya umadzu iri bya ekeeru phe pangu iri. O su phe: 'Unu gude iya see akanya jasuu mu a-lwa.' ¹⁴Ole nwoke ono du ndu ali iya ashii. Ephe zia ndu-ozu g'ephe tso iya azu azu je epfua l'eka ono; su l'o to dudu phe g'o buru nwoke ono, a-buru eze phe."

¹⁵"E kpubechaepho nwoke ono okpu-eze ono; o lwa bya ezia g'e kuaru iya ndu-ozu-a, o nuru okpoga-a ge ya maru urwu, ephe ritaru iya. ¹⁶Onye ke mbu bya apfuru iya l'iphu bya asu: 'Nna; pangu olu ngu ono tukobeakwaru onwiya pangu iri ozo.' ¹⁷O su iya: 'I meru ree! I bu okpobe onye-ozu. Eshinu e gude ire ngu eka l'iphe, ha nwanshii be mu yeru ngu mkpukpu iri l'eka; g'i buru ishi phe.' ¹⁸Onye k'ebou bya bya asu: 'Nna; pangu olu ngu ono tukobeakwaru onwiya pangu ise.' ¹⁹Onye eze ono su iya: 'O kwapho mkpukpu ise be ii-buru ishi phe.' ²⁰Onye ozo bya asu: 'Nna; wakwa pangu olu ngu. Mu woekwaru iya pho kechia le nwampkala ekwa; ²¹kele mu atsuu ngu ebvu li dunukaru ehuka. Iiwotaje iphe, i dobeduru; teme i nodu awotaje iphe, i kuduru.'

22 “Onye eze ono sù iya: ‘Gùbe iberezi iphe-a! Ò kwa opfu-ònu ngu bẹ mu e-gude nmaa ngu ikpe. Eshinu ì maru lẹ mu dù ẹhuka; mu nòdu ewotajẹ iphe, mu edobeduru; tẹme mu nòdu awotajẹ iphe, mu akuduru. 23 ?Bù gùnu meru iphe, i yeduru mu okpoga mu l’ùlo nche okpoga; g’òo-buru: mu -lwa mu eje ewota iya yẹ iphe, o tukoberu onwiya?’ 24 Ò bya asù ndu pfuru l’ẹka ono: ‘Unu nata iya okpoga ono woru nù onye òphu nweru pangu iri phọ.’ 25 Ẹphe sù iya: ‘I-nhi Nnajiuphu! ?Buchia yẹbedua, nwewaru pangu iri-a?’ 26 Ò sù phẹ: ‘Gẹ mu gbukwaarù iya unu tororo; onye nweru nù bẹ aa-nùbakwaa òphu ka shii. Obenu l’onye enwedù nù bẹ aa-gbenu natafulenu nwòphu o nweru.’ 27 Sù phẹ: ‘A bya lẹ ndu opfu mu-a, bù ndu ete ekwedù l’òo mu a-buru eze phẹ-a; unu chita phẹ bya egbushia l’atatiphu mu l’ẹka-a.’”

Jizosu abahù lẹ Jierúsalemù

(*Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jìon 12:12-19*)

28 Jizosu pfuchaepho iphe, oopfu bya ejeshia Jierúsalemù, oo-je. 29 Ò bya-rwutaepho l’ùbvù, eekuje Úbvù-Olivu, bù iya bù lẹ mgboru Betufeji; waa Betani; o zia ndu etsoje iya nù umadzu ẹbo sù phẹ: 30 “Unu je l’ime mkpukpu ono, nò unu l’ùzo iphu ono. Unu -rwuepho l’ònu ùzo, e shi abahù lẹ mkpukpu ono bẹ unu a-huma nwa nkafù-ìgara, e liberu elibe l’ẹka ono, e teke adu-swe onye nọjeru iya l’eli. Unu tọta iya kpuru bya. 31 Teke ò duru onye jiru unu sù: ‘?Bù gùnu meru iphe, unu atọta iya?’ Unu asù iya lẹ mkpa iya duru Nnajiuphu.”

32 Noo ya; ndu ono, e ziru ozi ono tųgbua bya ejerwua; ò buerupho g’o pfuru bù g’ò dù. 33 Ẹphe tọtaahaepho nkafù-ìgara ono; ndu nwe iya nù sù phẹ: “?Bù gùnu meru g’o gude unu nòdu atọta nkafù-ìgara ono?”

34 Ẹphe sù phẹ: “Ò kwa mkpa iya duru Nnajiuphu.” 35 Ẹphe kputa nkafù-ìgara ono je anù Jizosu; bya eworu uwe ẹhu phẹ wukobe iya; bya eyeru Jizosu ẹka; ò nòdu iya anọ l’eli. 36 Ò be g’òogba eje; ndu nò l’ùzo tọ uwe ẹhu phẹ l’ùzo.

37 Ò zakubejeepho Jierúsalemù ntse lẹ mkpọ-zeta úbvù Olivu; iphe, bù-kpoo ikpoto ndu etsoje iya nù ono wata ete ẹswa; echi mkpu; aja Chileke ajaja k’eze iphe ono, parù ẹka ono, o meru; ẹphe humakota ono. 38 Ẹphe sù: “Onye Chileke gòru ònu-òma bẹ eze ono bù; mbù onye ono, bù Nnajiuphu ziru iya g’ò bya ono. Gẹ nchì dukwa doo l’imigwe; g’ùbvù duru Chileke, bù Òkalibe-kangokotaru-nù.”

39 Ndu Fàrisii, yì l’ikpoto ndu ono harù sù Jizosu: “Ò-zì-iphe! Baarù ndu etsoje ngu nù mba.”

40 Ò sù phẹ: “Gẹ mu kakwaru unu: ndu-a -nòdu doo; mkpuma, nò l’alì echia mkpu ono l’onwiya.”

Jizosu ara ẹkwa Jierúsalemù

41 Jizosu levuepho Jierúsalemù; ò raahaa ẹkwa iya sù: 42 “Ò -bù l’ì makpọ-kwanaaru iphe, e-me gẹ nchì dù ngu doo nta; obenu lẹ nta-a bẹ e domiru

iya g'ɛnya ngu ta ahuma iya. ⁴³Kele ɔo ujiku lanu be ndu ohogu ngu aa-furu ngu; bvua ose-ogu; no-pee ngu mgburugburu; buchia ngu onu nri; shi ekameka atu kpereree abyapfuta ngu; ⁴⁴bya egbua gu l'unwu ngu, kuru ngu l'ime pyaapya. Mbu l'ohogu ngu taa hakwa mkpuma lanu g'o kpofuru nwibe iya leli igbulu ngu; kele i ti madu teke a byaru ngu adzota."

**Jizosu achifu ndu azu aswa
leze-ulo Chileke**

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jion 2:13-22)

⁴⁵Jizosu bya abahu leze-ulo Chileke bya awata achishi ndu azu aswa. ⁴⁶Su phe: "Unu ta amadu l'e deru lekwo le Chileke suru: 'Ulo mu a-buru ulo, aa-noduje epfu anu mu.'^k Unu bya eworu iya mee ulo, ndu ana nfu edomije onwophe."

⁴⁷O nodu anoduje ezi iphe leze-ulo Chileke ono mboku-mboku. Ndu-ishi uke Chileke; me ndu ezije ekemu; me ndu nweru enya l'oha ono chohaa uzo gephe e-me gbua ya. ⁴⁸Ophu ephe amadu gephe e-me iya; kele onyemone dopheru iya mgburugburu; woru nchi togbo l'iphe, oo-pfu.

**Aaji Jizosu egube ike,
o gude eme iphemiphe ono**

(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

20 ¹O be ujiku lanu ge Jizosu no ezi oha iphe leze-ulo Chileke; ara ozi-oma ono arara; ndu-ishi uke Chileke; waa ndu ezije ekemu; waa ndu bu ogerenya byapfuta iya bya asu iya: ²"Karɛ anyi ?Bu egube ike gunu be i gude eme iphemiphe-a? ?Bukpoo onye ziru ngu g'i bya iya ememe?"

³O su phe: "Mbɛdua a-jikwapho unu aji lanu. Unu zakwaa mu iya. ⁴?Bu onye ziru Jionu g'o bya eme baputizimu? ?Bu Chileke; too nemadzu?"

⁵Ephe wata iya adzokashi l'ime onwophe su: "Teke anyi suru l'oo Chileke ziru iya; l'oo-su anyi: '?O bhunuru gunu meru g'o gude ophu unu ekwetaduru iphe, o pfuru?' ⁶Teke anyi sukwanuru l'oo nemadzu ziru iya; oha atugbua anyi le mkpuma; kele o dowaru oha enya le Jionu bu onye mpfuchiru Chileke." ⁷Ephe je jasɛ iya: "Anyi ta amakwa onye ziru iya ya nu."

⁸"Jizosu sukwanu phe: Ophu mu a-kokwanuru unu onye ziru mu nu ge mu meje iphemiphe ono."

**Etɛ, e gude ndu anwamu,
e butaru ye l'opfu-vayinu anma**

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹O wata anmaru oha etu-a su: "Nwoke lanu koru opfu-vayinu bya eworu iya ye leka ndu o butaru gephe letajeru iya ya enya; bya atugbua

^k 19:46 Gɛnaa Azá 56:7; Jier 7:11.

jeshia iphe-ozo je anoo odu. ¹⁰O rwua teke aawoje akpuru iya; o bya ezia onye-ozu iya g'o jepfu ndu-ozu-egu ono g'ephe woo ya oke iya nkiya. Ephe gude onye ono, o ziru ozu ono; tsua ya iphe; gbabe iya aka oto; nwufu iya; o lashia. ¹¹O bya ezia onye-ozu ozo; ephe tsukwapho onye k'ono iphe; mee ya iphe-iphere; gbabe iya aka oto; nwufu iya; o lashia. ¹²O zikwapho onye k'eto; ephe mekwapho onye k'ono iphe; chifu iya. ¹³Onye ono, nwe opfu-vayinu ono su: 'O du ree; mu maru-a iphe, mu e-me nta. Mu e-ye nwa mu, mu yeru obu g'o je. ?A maru; ?ephe a-kabe kwabe yebedu ubvu m'ephe -huma iya?' ¹⁴O be teke ndu-ozu-egu ono humaru onye k'ono; ephe zu mgbede kpua ya su: 'Ihee! Waa onye ali-a e-mechaa buru nkiya me nna iya -nwuhu. Unu g'anyi gbua ya egbugbu; g'ali ono a-buru k'anyi.' ¹⁵Ephe kpufu iya l'egu ono je eworu iya megbua.

"Su-a; ?O dukpoo unu g'o bu gunu be onye nwe opfu-vayinu ono e-me phe? ¹⁶O-bya egbushichaa ndu-ozu-egu ono bya eworu opfu-vayinu ono ye ndu ozo l'eka." Oha numapho nno; o tuko buru: "Tuswekwa! Tuswekwa!"

¹⁷O bya elee phe enya bya asu: "?O buhunuru gunu be bu iphe, e deru lekwo-opfu Chileke su:

"O kwa mkpuma,
ndu akpu ulo jikaru;
mechaaru bya aburu
mkpuma, gudesi ulo!"

¹⁸Onyemone, bu onye vukotaru mkpuma ono daa; be e-tujukishunu; teme teke o turu nemadzu; logwee onye ono arakabya."

Apfu akiriko

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

¹⁹Ndu ezije ekemu waa ndu-ishi ndu-uke Chileke mehaa g'ephe zugude iya teke ono; kele ephe maru l'oo phe be onmadoru etu ono; ephe nodu atsukwanu oha ebvu. ²⁰Ephe wata iya anwu ngge; bya ezia ndu ngge g'ephe je emetakpoeppo g'ephe bu ndu okpobe-opfu; g'ephe a-tuta nvo l'iphe, o pfuru gude kpata iya ye l'eka onye nwe ike, bu iya bu nna-jioha, shi Romu. ²¹Tobudu iya bu; ephe jerwua bya ajia ya su: "O-zi-iphe; anyi maru l'iipfufe opfu, pfuru nhamunha; teme i nodu ezi iphe, pfuru oto; ophu o dudu onye iile enya l'iphu epfu; gbahaa uzo Chileke be i gude ire-lanu ezi. ²²Su-a; ?to budunu emebyi ekemu Chileke me anyi -tuje akiriko nu eze nnajioha, no le Romu?"

²³O maerupho eregede phe bya asu phe: ?Denu g'o gude unu nodu ah mu ama? ²⁴"Unu goshieshikwa mu kobo lanu. ?Bu ishi onye yee epha onye bu owa-a, du iya nu-a?"

¹ 20:17 Guna Ebvu 118:22.

Ephe sụ iya: “Oo kẹ Siza!”

²⁵O sụ phẹ: “O dọ ree; unu wonuru iphe Siza nọ Siza; unu eworu kẹ Chileke nọ Chileke.”

²⁶Ophu ephe adọdu ike pfuru l'edzudzu-ọha l'ẹka ono shi l'opfu ọnu iya gude iya. G'o gude pfua iphe ono dọ phẹ biribiri. Ophu ephe epfuẹduru opfu.

Kẹ eshi l'ọnwu teta dzuru ndzu

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷O dọru ndu Sadusii, bụ ndu ono, sọru l'e tee shidu l'ọnwu eteta adzuru ndzọ ono; byapfutaru Jizọsu. ²⁸Bya ajia ya aji sụ: “O-zì-iphe; Mósìsù deru l'ẹkwo ekemu sụ: Teke ọ bụ lẹ nemadzọ nwuhuru; ẹbe ọ nwutaduru nwa; gẹ nwune onye ono lupyabe nyee ya; nwutaru iya nwa. ²⁹Sụ-a; ọ dọru unwune ẹsaa, k'ọgerenya lụchaaru nwanị bya ahaa ya nwuhu; ophu ọ nwutaduru nwa. ³⁰Onye k'ẹbo lupyabe nwanị ono. Lụ ya jasụ nwoke ono nwuhu; ophu ọ nwutakwaru iya phọ nwa. ³¹Onye k'ẹto nnophọ; jasụ ephe n'ẹsaa ludzuru nwanị lanu ono nwushihukota; ophu ọ dọdu onye ophu nwutaru nwa. ³²E mechaa l'ikpazụ; nwanị l'onwiya bya anwuhu nkiya. ³³Sụ-a; o -rwua teke l'ee-shi l'ọnwu teta dzuru ndzọ; ?bụ onye ole bẹ nwanị ono a-buru nyee ya? G'ephe n'ẹsaa ono lụchaaru iya-a.”

³⁴Jizọsu sụ phẹ: “Unwu ọgbo-nta-a alụ nwanị; unwanị nọdu alụ ji; ³⁵obenu lẹ ndu a gọru l'ephe gbaru k'eshi l'ọnwu teta gbalihu bya eburu lẹ mgboko ophu a-bya nọ taa luhedu nwanị; ophu nwanị aluhedu ji. ³⁶Ephe taa nwuhuhedu anwuhu ọzo; kẹle ephe l'unwu-ọjozi-imigwe a-gbaru nanu. Eshinu ephe bụ unwu, shi l'ọnwu teta dzuru ndzọ bẹ ephe bụwaa unwu Chileke. ³⁷O -buru k'eshi l'ọnwu teta dzuru ndzọ bẹ ẹkwo Mósìsù goshiru iya l'ẹka o pfuru k'irwu, ọku enwu phoophoophoo. Ẹka ono bẹ Mósìsù kuru Chileke: Chileke kẹ Ẹbirihamu; waa kẹ Ẹyizaku; waa kẹ Jiékọpụ. ³⁸Bụ iya bụ l'ọ tọ bọdu Chileke ndu nwuhuru anwuhu. O bụ Chileke ndu nọ ndzọ; kẹle onyemonye dzọ ndzọ l'enya Chileke.”

³⁹Ndu ezije ekemu ono haru sụ iya: “O-zì-iphe! I pfuru ree!” ⁴⁰E shiẹ-pho teke ono, ophu ephe atubaeduru ama ajibaa ya aji ọzo.

Aji k'onye bụ Kéreshi ọ bụ

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹Jizọsu bya asụ ndu Fárisii ono: “?Denu g'e gude sụ lẹ Kéreshi ọbu bụ Nwa Dévidi; ⁴²l'ẹka Dévidi l'onwiya pfukwaru l'ẹkwo-ebvu Chileke sụ:

“Chileke sọru Nnajiuphu mu:

Nọdu mu l'ẹkutara

- ⁴³ jasụ teke mu e-me ndu
ohogu ngu
g'ephe buru iphe,

ii-zopyabe l'okpa.^m”

44 Bunu iya bu lẹ Dévidi kuru iya Nnajiuphu! ?Denuhunu g'o gude o buru nwa iya?

Jizosu epfu k'ezije ekemu
(*Mat 23:1-36; Mak 12:38-40*)

45 Jizosu nodu l'edzudzu-oha l'eka ono su ndu etsoje iya nu: 46 “Unu kpkwaru ndu ezije ekemu l'aphara; mbu ndu bu iphe, aduje phe ree bu g'ephe gude kpowula-kpowula uwe kwaa onwophe yegele ejephe; g'e keleje phe erengete ekele l'eka a du igwerigwe g'ephe bu oke nemadzu. G'oshi ophu bu iya kachakpo ree l'ulo-ndzuku ndu Jiu buru nkephe; waa g'o buru phe a-nodu l'eka aa-kachakpo phe akwabẹ ubvu me a -nodu abo iphe. 47 Epe bu ndu eripyaje ulo unwanyi, ji phe anodedu; teme epe nodu egudeje eregede epfukpopho ogologo opfu anu Chileke. O bu phe be aakachaa anmashi ikpe ike.”

Iphe, nwanyi, ji iya anodedu
anu Chileke
(*Mak 12:41-44*)

21 1 Jizosu bya apalia enya bya ahuma ndu nweru iphe g'ephe echiegbaa okpoga phe l'okpoko, echiejeru Chileke okpoga l'eze-ulo Chileke. 2 O huma nwanyi, ji iya anodedu ndu, akpa nri, byaru bya echie afu labo. 3 Jizosu su: “Ge mu kakwaru unu; o kwa nwanyi ukpa-a, ji iya anodedu ndu-a be kachaa eye okpoga le g'ephe hakota ono. 4 Kele iphe, ndu ophu g'ephe ha echiegbaa bu okpoga, tsuru etsutsu; obenu le nwanyi-a akpakpo nri shii; ole o wotakotaru iphe, o gude buru bya echie.”

Iphe, e-me teke ikpazu
(*Mat 24:1-2; Mak 13:1-2*)

5 A haru pfuphenyaepho k'eze-ulo Chileke ono g'e gude kpumata iya leguru mkpuma, du ebvu; waa k'iphe, a nuru Chileke, du iya nu; Jizosu su phe: 6 “O -buru iphe owa-a, unu ele enya-a; o dukwaru mboku, ee-mechaa nwukposhichaa iphemiphe ono enwukposhi; mbu k'ophu o to du du g'o ka mma l'ok mkpuma lanu, akpo-pfuru l'eli nwibe iya.”

Iphe, bu o -mechaa
mgboko abvu
(*Mat 24:3-14; Mak 13:3-13*)

7 Epe jia Jizosu su iya: “?Bukpoo teke ole be iphemiphe ono e-mekpo? ?Bu gunu be ee-gude maru teke iphe ono abyagbaa ememe?”

^m 20:43 Guna Ebu 110:1.

⁸Ọ sụ: “Ọo phọ g'unu leta ẹnya g'ọ tọ dụ onye e-duswe unu ụzo. Ọ dụ-kwaru igwerigwe ndu a-zarụ ẹpha mu bya. Onye ọphu nọnu l'ọ sụ l'ọo ya bụ Kéreshi ọbu; mbụ l'ọogbaakwa teke ọbu. Unu te etsokwaru phẹ. ⁹Teke unu nùaharu k'ọgu; waa lẹ mkpaka aswoli l'ibiya ọphuu; ọzoo l'ibiya ọphuu; gẹ ndzụ ba agụkwa unu; kele iphemiphe ono mefutakọtaje; ọle teke ikpazụ tee rwuẹkwapho ẹgwegwa nno.”

¹⁰No iya; ọ sụ phẹ: “Ọha yẹle ọha ibe iya a-nọdu alwụ ọgu; alị-eze yẹe alị-eze ibe iya a-lwụkwapho ọgu. ¹¹Alị-ọnma-jijijiji a-nọdu anma anma-shi iya ike; ẹjo ọkpa-nri mekpoo ẹhu, eme ememe l'e-mekọta l'ẹka dụ igwerigwe. Ahụma a-nọdu emegbaa l'akpaminigwe mekpoo eze iphe-ọhubama ọzo.

¹²“Ọle-a; iphemiphe ono -bya emegbabẹ bẹ ee-vuadaru ụzo kpaa unu ẹhu; gude unu; kpuru unu je l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je ekpee unu ikpe; tịa unu mkpọro; mbụ l'aa-kpütachakwaa unu bya edobe l'iphu ndu eze; mekpoo l'iphu ndu-ishi ọha l'opfu ẹhu mu. ¹³Noo teke ọ gbaru g'unu goshi ledzudzu-ọha l'unu bụ ndibe mu. ¹⁴Sụ-a; unu te evujekwaru ụzo wata ari iphe, unu e-pfu gude kpefu onwunu; ¹⁵kele ọo mbẹdua l'e-ye unu opfu l'ọnu. Mu e-me unu amaru iphe k'ọphu ndu ọhogu unu a-ta amaduru g'ẹphe e-yeje ọnu l'iphe, unu epfu; ọphu ẹphe a-byadu atụ-kpute unu l'ego. ¹⁶Ndu nwuru unu; mekpoo unwune unu; mekpoo abubu unu; mẹ ọnyà unu phẹ e-mechaa deru unu ye ndiphe l'ẹka; l'a haru unu gbua egbugbu. ¹⁷Onyemonye e-gude k'iswi ẹhu mu kpoo unu ashị. ¹⁸Ọle ọ tọ dudu g'ọ ka mma l'ọo ẹgbushi lanu, nọ unu l'ishi, byaru l'ala l'iswi. ¹⁹Ọo ẹpho g'unu taje nshi; kele ọ kwa ọ-ta-nshi tataru ọkpobe ndzụ.”

Ejo ahụma

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰“Sụ-a; teke unu hụmaerupho gẹ ndu ojogu nọ-pheru Jierúsalemụ mgburugburu; unu amaru l'akwakposhi iya dūwaa ntse. ²¹O -be teke ono; gẹ ndu nọ lẹ Jiudiya gbalakwaa laa l'úbvú; gẹ ndu kuru l'ime mkpukpu wufu; gẹ ndu lufuru je l'egu te jeekwa alaphu azu l'ime mkpukpu onoya. ²²Kele teke ono bukota mboku, Chileke a-gwa ndiphe ọchi g'e gude nno g'iphemiphe, e deru l'ekwo Opfu Chileke vukota. ²³Nshio unwanyi, dū ime; mẹ ndu nwa l'angukwadu ẹra mboku ono. Kele ẹjo iphe-ehuka, paru ẹka a-dụ l'eliphe; tẹme Chileke e-gude oke-ẹhu-eghu kpee ndu Ízurelu ikpe. ²⁴Ee-gbu phẹ lẹ mma; kpua phẹ lẹ ndzụ laa l'iphe, bukpo ohamoha. Ndu abudu ndu Jiu e-tee Jierúsalemụ pyakapyaka jasụ oo-rwube ẹphebedua.”

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵“Iphe-ọhubama l'a-nọdu eme l'ẹnyanwu; mẹ l'onwa; mẹ lẹ kpokpode. Leliphe bẹ eze-enyimu waa ọchioku mini iya a-nọdu abya ẹnari; k'ọphu

meji a-gbabuhu ndiphe mgburugburu lẹ ndzụ-agụgu. ²⁶Nemadzụ e-gude-je ndzụ-agụgu avehu avehu teke aa-nọdu ele ẹnya iphe, abya ememe lẹ mgboko; kẹle iphemiphe, nọ l'igwe a-nmawo anmawo; lọ-sweshihu. ²⁷Noo teke ephe a-hụma Abụbu-Ndiphe l'ẹka ọ nọ l'urwukpu; egbu nwịnwii gu-de ike iya, parụ ẹka abya. ²⁸Teke iphemiphe-a wataerupho ememe; unu kwolihu; palia ẹnya; kẹle oorwuwa teke aa-gbata unu.”

Iphe, e gude oshi figu anwuta

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹Jizọsu bya anmakwaaru pẹ phọ ẹtụ-a: “Unu leekwa ẹnya l'oshi figu yee oshi mmanụ ọzo. ³⁰Ọbujeru teke ọ wataerupho erwu irwu; unu ahuma iya l'onwunu; maru lẹ teke okpomọku ekpoje dụwaa ntse. ³¹Nokwapọ g'owa-a dụ. Teke iphemiphe-a wataerupho ememe; unu amaru lẹ teke Chileke e-goshi lẹ ya bụ eze dụwaa ntse.”

³²Sụ-a; gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọgbo-a taa bvuebekwa; iphemiphe-a emekota. Nokwa g'ọ dụ. ³³Igwe a-bvukwa alị abvụ; obenu l'opfu, mu pfuru ta abyadụ abvụ abvubvu.

Ọ gbaru unu lẹ nche

³⁴“Ọle-a; unu chekwa onwunu nche. Unu te ekwekwa g'ike bvụ unu; opfu l'unu eri gwọogwoo; angunuka mее; waa l'unu achọ-phe ẹku kẹ mgboko; ọdumeka bẹ mboku ono a-tukwa unu l'upfu. ³⁵Kẹle iphe, bukotakpoo ndu mgboko mgburugburu bẹ ọo-nma g'onyà. ³⁶Ọle-a; unu che nche tekenteke; unu pfu nụ Chileke g'unu a-dụ ike pfu-shia ike mẹ iphemiphe ono -meje. Teke e mecharu unu apfuru l'iphu Abụbu-Ndiphe.”

³⁷Noo ya; Jizọsu nọdu anọduje l'eze-ulo Chileke; ezi iphe mboku-mbo-ku; o -be l'enyashi ooje akwaa l'ubvú, eekuje Ubvú-Olivu. ³⁸O -be lẹ nchi abọhu; e kporu wụ-pfuta iya l'eze-ulo Chileke bya anuma iphe, oopfu.

Jiudasu eederu Jizọsu eye

l'ẹka ndu Jiu

(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Jiọn 11:45-53)

22 ¹O be teke idzu, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko dụwaa ntse, bụ ọbo-iphe, eekuje Ojegahata; ²ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezi-je ekemu nọdu achokashi ọzo, ephe e-shikpoo gbua Jizọsu; obenu l'ephe atsụ ọha ebvu.

³Nsetanu bya abahụ l'ime obu Jiudasu, bụ onye ntushi-epha iya bụ Isu-kariyotu, bukwa-a onye lanu l'ime umadzu iri l'ẹbo phọ-a. ⁴Ọ tugbua bya ejepfu ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu-ishi ọgbogu eze-ulo Chileke je epfuaru pẹ kẹ gẹ ya e-shi deru Jizọsu ye pẹ l'ẹka. ⁵Ehu tsọahaa pẹ. Ephe kwee ya okpoga. ⁶O kweta egube ono bya awata ele ẹnya teke bụ teke gbaru gẹ ya e-deru Jizọsu ye ndu ono l'ẹka g'ọha ta ama.

Nri-enyashi Ikpazu

(Mat 26:17-30; Mak 14:12-26; Jiṅ 13:21-30; 1Kor 11:23-25)

⁷Noo ya bu; eswe, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko ono rwua, bu iya bu mboku, eegbuje nwaturu, e gude anyata eswe Ojẹghata. ⁸Jizosu bya ezia Pyita yee Jiṅu sụ phe: “Unu je akwakọberu anyi nri-enyashi k’obo Ojẹghata g’anyi bya eria.”

⁹Ḃphe sụ iya: “?Bu awe be anyi e-je akwakọbe iya?”

¹⁰Q sụ phe: “Unu lenu; teke unu bahuerupho l’ime Jierúsalemu be nwoke, vu ite mini a-byapfuta unu; unu tsoru iya bahu l’unuphu, o bahukpoerupho. ¹¹Unu sụ onye nwe unuphu ono le O-zì-iphe suru g’o goshi unu eka ya a-nodu ria nri obo Ojẹghata iya yee ndu etsoje iya nu. ¹²Oo-goshi unu ulo-eli; goshi unu oma ulo, no le k’eli iya; mkpuru ono hakpọepho oša; e dozichawa iya g’o du ree. Unu kwakọberu iya anyi l’eka ono.”

¹³Ḃphe tugbua jerwua. O buerupho g’o pfuru bu g’o du. Ḃphe nodu l’eka ono kwakọbeahaa nri obo Ojẹghata ono.

¹⁴Q gbaepho le teke erije nri ono; Jizosu yele ndu-ishi-ozì iya ephe n’iri l’ebo ono bya anodu k’eri nri ono. ¹⁵Q sụ phe: “Oogushikpokwaa mu ike ge mu l’unu riadaa nri Ojẹghata-a; temanu mu ejee iphe-ehuka-a. ¹⁶Kele-a; ge mu karu unu; mu tee riakwa iya ozo jasụ teke ee-ri okpobe iya l’eka Chileke bu eze.”

¹⁷Q bya ewolita okoro, mee du; bya ekele Chileke ekele bya asụ phe: “Unu gee ngudzuru! ¹⁸Kele iphe, mu epfuru unu bu l’e -shi ntanu-a be mu taa ngubaekwa mee, shi l’akpuru vayinu jasụ teke Chileke e-goshi le ya bu eze.”

¹⁹Q bya ewota buredi bya ekelekwapho Chileke ekele; bya eworu iya washiaru phe sụ: “Owa-a bu ogwehu mu, a nuru nu-doru unu. Unu meje iya g’anyi eme iya-a gude nyataje mu.” ²⁰Nokwapho g’ephe richaarunri; o bya apẹ phe okoro mee bya asụ phe: “Okoro-a bu ogbandzu ophúú ono, e gude mee mu gbaa; mbụ mee mu ono, a gbashiru l’opfu ehu unu ono.

²¹“Ole-a; unu lekwa l’onye e-deru mu ye l’eka ndiphe be mu l’iya tukokwaru eri nri l’eka-a. ²²Kele Abubu-Ndiphe l’a-la g’o gbaru iya l’alala. Ole-a; nshioro onye ono, ee-shi l’eka iya deru Abubu-Ndiphe ye g’e gbua ono.”

²³Ḃphe wata ajikashi nwibe phe onye o bu le g’ephe ha sụ: “?Bu onye emekpoo iphe, du nno?”

Ego onye ka nu

²⁴Ndu etsoje iya nu l’onwophe wata adzo onye kachaa shii le g’ephe ha. ²⁵Jizosu sụ phe: Ndu bu ndu eze le mgboko-a anoduje akpapyashi ndu no phe l’eka akpapyashi. A nodu ekuje ndu bu ndu gude ike-okpu buru

ishi phe “omeluko.”²⁶ Obenu l'ò tọ bọdu g'ọo-dụ l'ẹhu unu bụ ono. G'onye bụ iya kachaa shii lẹ g'unu ha dukwa g'ọ bụ iya bẹ ẹnya kachaa alwalwa. G'onye-ishi dukwa gẹ nwozi.²⁷ Bụ onye ka shii l'onye nọ anọo eri nri l'onye ejeru iya ozi nri ono? Tọbudu onye ophu nọ anọo eri nri ka shii? Obenu lẹ mbẹdua bụ ozi bẹ mu ejeru unu.

²⁸ “Ọo unubẹdua bụ ndu mu l'unu nọkpoepho l'ohutama mu g'ọ ha; ²⁹k'ophu bụ l'ọ buẹpho gẹ Nna mu meru mu eze bụ gẹ mu eme unu eze; ³⁰gẹ mu l'unu eria ngua; l'ẹka mu bụ eze; unu anodugbaa l'aba-eze; kpee okpa-ipfu Ízurelu iri l'ẹbo ono ikpe.”

Pyita a-gọ lẹ ya ta amadu Jizosu

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jion 13:36-38)

³¹ A nonyaa; Jizosu ku Pyita: “Sayimonu! Sayimonu! Lekwa! Nsetanu sukwaru g'a haa ya gẹ ya hukota unu ama g'unu ha; gẹ ya phuchaa unu g'onye aphushi ẹswa l'ereshi. ³²Ole mu pfuwaru opfu ẹhu ngu nụ Chileke g'i ti buha ekwekwe, i kweru. Oo ya bụ; teke i dakobeerupho lwaphuta azu byapfuta mu; g'i mee g'unwunna ngu pfushia ike.”

³³ Pyita su iya: “Nnajiuphu; mu doziakwaru onwomu k'etsoru ngu jee mkporo; tsoru ngu laa maa!”

³⁴ Jizosu su iya: “Gẹ mu karu ngu Pyita; oke-oku nchi-abohu -bya ara ora bẹ i pfuakwaru mgbo ẹto l'i ti madu onye mu bu.”

Okpoga; ẹda; yele ogu-echi

³⁵ Noo ya; Jizosu su phe: “Teke ono, mu zijeru unu su g'unu je; g'ọ tọ dukwa iphe, unu e-gude eje onoya; g'unu te egudekwa iphe, eeyeje okpoga; ophu unu egudekwa ẹda; ozoo akpokpa; ọo duru iphe, duru unu uko?” Ephe yeeru iya onu su: “O tọ dukwa.”

³⁶ O su phe: “Obenu lẹ nta-a bụ; g'onye nweru iphe, eeyeje okpoga wota iya. G'onye nweru ẹda; nyakwaru iya pho. G'onye ete nweddu mma; ree ukpo iya zuta iya. ³⁷Gẹ mu karu unu l'iphe-a, e deru l'ekwo-opfu Chileke-a bẹ avukwa g'e deru iya k'ẹhu mu; mbu iphe, e deru su: ‘A guru iya yeru ndu eme ejo-iphe.’” Mbu l'iphemiphe, e deru lẹ k'ẹhu mu bẹ avukotakwa g'e deru iya.”

³⁸ Ephe su iya: “Nnajiuphu; lekwa mma labo, anyi gude.”

O su phe: “O duwaa ree.”

Jizosu epfu anu Chileke l'ubvu Olivu

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jizosu lufuta bya atugbua jeshia l'ubvu Olivu, bu iphe, oomejehawaa. Ndu etsoje iya nu tsoru iya. ⁴⁰O rwua ẹka ono bya asu phe: “Unu pfukwaru nu Chileke g'o to kwe g'unu nmalahu l'ohutama.”

⁴¹Ọ haa phẹ tųgbua kpřiberu jerwua ẹka ha g'ẹka aa-turwu lẹ mkpuma; bya egbushi ikpere bya epfuru nų Chileke sų: ⁴²“Nna; ọ -bųru l'ọ dų ngu l'uche; nafunu mu okoro iphe-ẹhuka ọwa-a; ọle ọ kwa g'ọ tọ bųkwa iphe, dų mu l'uche l'e-me; g'ọ bųkwaru iphe, dų gųbedua l'uche.” ⁴³Ojozi-imigwe shi l'imigwe chaa ya l'iphu bya awata eme g'obu shihu iya ike. ⁴⁴Obu wata iya etsu mini etsushikpọọ ya ya ike. Ọ kabakpọọ epfu anų Chileke. Ephuru, shi iya l'ẹhu dųepho gẹ mee ada paapaa l'ali.

⁴⁵O pfuchaepho nų Chileke ono bya agbẹshi bya ejepfu ndu etsoje iya nų. O jeshia; ephe nọdu ekuwaa mgbẹnya aphų. ⁴⁶Ọ sų phẹ: “?Bų gunu meru iphe, unu eku mgbẹnya? Unu gbalihu pfuru nų Chileke g'o to kwe g'unu nmalahų l'ọhutama.”

Eegude Jizọsu

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jion 18:3-11*)

⁴⁷Jizọsu kpųkwaduru-a opfu l'ọnu; ikpoto ọha zebata waa nwoke ono, ẹpha iya bų Jiudasu ono, bų onye lanų l'umadzu iri l'ẹbo-a. Ọ bųru iya bų onye-ishi ikpoto ọha ono. Ọ bya akpřitaru Jizọsu ntse bya etsutsua ya ọnu. ⁴⁸Jizọsu sų iya: “Jiudasu; ?bų etsutsu ọnu bẹ i gude ederu Abųbu-Ndiphe eye g'e gbua?”

⁴⁹O be teke ndu nọ-kube iya nų humaru iphe, abya ememe; ephe sų: “Nnajiuphu! ?Anyi gbuwarọ mma?” ⁵⁰Onye lanų gbua nwokoro onye-ishi ndu-ishi uke Chileke mma; tųkoe ya phọ nchị ẹkutara pafų.

⁵¹Jizọsu sų: “Te emeekwa.” O pfuchaa nno bya edenyi nwokoro ono ẹka lẹ nchị ono; nchị ono dų iya g'o shi dų iya.

⁵²Jizọsu sų ndu-ishi uke Chileke; waa ndu-ishi ogbogu eze-ọlo Chileke; waa ndu bų ọgerenya, byaru iya egude: “?Unu chigbaa mma; chịru mgboro abya mu egude? ?Mu bų onye ana nfų?” ⁵³“Mu l'unu anọkpoo mbọku-mbọku leze-ọlo Chileke; ọphu unu azųkpodarų mu ẹka. Ọle nta-a bẹ ọ gbarų unu l'ememe iya. Nta-a bẹ Obutuswe nọ l'ọchii bųru eze.”

Pyịta agọ lẹ ya ta amadų Jizọsu

(*Mat 26:57-58,69-75; Mak 14:53-54,66-72; Jion 18:12-18,25-27*)

⁵⁴Ephe zų Jizọsu; kpųru tųgbua jeshia ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke. Pyịta gbẹ ọzenya etso phẹ azų-azų. ⁵⁵Ephe phų-nwuepho ọku l'echilabọ unuphu bya anọshia nọ-pee ọku ono mgburugburu anya. Pyịta bya anọ-kube phẹ. ⁵⁶A nọnyaa; nwamgbọko, eje ozi ọlo; hųma Pyịta l'ẹka ọ nọ anya ọku ono. Ọ tabẹ iya ẹnya bya asų: “Nwoke-a bẹ yẹ Jizọsu-a shifųkwa anọ.”

⁵⁷Pyịta gọọ sų iya: “Nwanyị-a; mu ta amakwa iya amama ophu.”

⁵⁸A kpọekwapho upfu nwanshii; onye ọzo hųma iya bya asų iya: “Gųbedua yifukwaa lẹ ndu etso iya nų.” Pyịta sų iya: “Nwoke ibe mu; mu ta ayikwa iya-o!”

⁵⁹A nọpfo iphe, ha g'awa ophu; onye ọzo pfushiahaa ya ike sụ: “Ọ kwa ọkpobe-opfu lẹ nwoke-a bẹ yẹ Jizọsu shi anọ; eshinu ọ bụ onye Gálili.”

⁶⁰Pyíta sụ: “Nwoke ibe mu; mu ta amakwa iphe, iipfu!”

Ọ kpụkwaduru-a opfu l'ọnu; oke-ọku raa ọrà. ⁶¹Nnajiuphu bya aghaa ẹnya lee Pyíta. Pyíta nyata opfu, Nnajiuphu pfuru iya teke ọ sụru iya: “Oke-ọku -bya l'ara ọrà ntanu-a bẹ ị ọgakwaru ẹgo ugbo ẹto l'ị tị madu onye mu bụ.” ⁶²Ọ kwofu etezi je atụkpoo ẹkwa too!

Eetsu Jizọsu iphe; aja iya ewenu

(Mat 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³Ndu ono, swiru Jizọsu ono jaahaa ya ewenu; bya echiahaa ya ẹchachi. ⁶⁴Ephe kechia ya ẹkwa l'ẹnya echi iya ẹka lẹ nchị asuje iya: “Pfunaa mpfuchiru ọbu!” ⁶⁵Ephe pfushiwarọ iphe ọzo, dụ igwerigwe gude akọ iya ọnu.

Jizọsu l'iphu ọgbo-ikpe ndu Jiu

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jiọn 18:19-24)

⁶⁶O be l'utsu; ndu bụ ọgerenya Jiu bya anọkobe; mę ndu-ishi uke Chileke; mę ndu ezije ekemu. Ephe kpuru iya jeshia l'iphu ọgbo-ikpe phẹ. ⁶⁷Ephe sụ iya: “Kanuru anyi. ?Bụ ngu bụ Kéreshi ọbu, Chileke kweru ukwe iya ọbu tọ?”

Ọ sụ phẹ: “Mu -karu unu bẹ unu te ekwekwa. ⁶⁸Teme teke mu jiru unu aji-a; unu taa madu eye iya ọnu; ophu unu a-hakwa mu phọ. ⁶⁹Ole e-shi ntanu-a bẹ Abubu-Ndiphe a-nọdu l'ẹkutara Okalibe-Kakọta-Ike, bụ Chileke.”

⁷⁰Ephe tuko sụ: “?Bụ iya bụ l'ọo ngu bụ Nwa Chileke ọbu?”

Ọ sụ phẹ: “Ooepfo g'unu pfuru ono bụ g'ọ dụ; l'ọo mu bụ iya.”

⁷¹Ephe sụ: “?Bụ bahuna ekebe gunu bẹ anyi ele ẹnya iya? Anyi numa-kwaru iya l'ọnu iya l'onwanyi.”

Payileti aji Jizọsu aji

(Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jiọn 18:28-38)

23 ¹Ọo ya bụ; ikpoto ọha ono wulihu kputa Jizọsu kpujeru Payileti. ²Ephe rwuepho ẹka ono bya awata epfushi iphe, ephe sụru l'ọ meru sụ: “Anyi humaru nwoke-a ẹka ooduweshi ndu ndu-anyi. Ọ jikaru sụ g'anyi ta apfujeshi akiriko nu Siza; teme ọ sukwapfo l'ọo ya bụ onye eze ono, bụ Kéreshi.”

³No iya; Payileti jia Jizọsu sụ iya: “?Ị bụ Eze ndu Jiu?”

Jizọsu sụ iya: “Ooekwa ngu phọ bẹ ọ shi l'ọnu.”

⁴Payileti sụ ndu-ishi uke Chileke waa ikpoto ọha ono: “Ọ tọ dukwa ejo-iphẹ, mu humaru, nwoke-a meru.”

⁵Ephe kabaa ya epfushi ike sù: “Ò t̀kòru Jiudiya mgburugburu zìgbabè iphe, egbuka mkp̀kp̀kp̀ egbuka. Ò watarù iya ezizi lè Gálili; zia ya byasù l̀ka-a.”

Jizòsù l'iphu Heròdu

⁶Payìleti ǹmaepho iphe, ndu Jiu pfuru bya ajì sù: “?Ò b̀ onye Gálili?” ⁷Ò maerupho lè Jizòsù bè shi ibiya òphu Heròdu b̀ òchi-òha; ò sù g'è gudekwa iya jepfu Heròdu. Heròdu nò lè Jierúsàlemu teke ono. ⁸Heròdu h̀maepho Jizòsù; èhu t̀soo ya útso; kèlè o shihawaa ùzenya g̀ta iya gè ya h̀ma iya; l'ò ǹnukawaru nkiya; ò nòdu agù iya gè ya h̀ma iphe, d̀ biribiri, òo-harù mee. ⁹Ò buru iphe ono meru g'ò gude; ò jì ya ajì nò ǹwòdu; òlè Jizòsù ta adùdu ònu, o yeru iya. ¹⁰Ndu-ishi uke Chileke waa ndu ezije ekemu bya apfu-kube iya èhuka èhuka; pfushiahaa iphe, ephe s̀ru l'ò meru. ¹¹Heròdu yèlè ndu ojògu iya phè t̀ko wata aja Jizòsù ewenu; eme iya sukusuku. A ǹnyaa; Heròdu bya ezia phè; ephe ch̀ta uwe, ama nt̀matu, b̀ uwe oke amadù bya eworu yee Jizòsù bya akpuphuru iya Payìleti azù. ¹²Eshi mbòku ono; Heròdu yèe Payìleti bya abùru òkpobe ònyà; kèlè ephe shi nòdu l'̀kukanyi teke iphe ono eteke emedu.

Eekpe Jizòsù mpfugbu

(*Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jìon 18:39—19:16*)

¹³Payìleti bya ekukòbe ndu-ishi uke Chileke; m̀ ndu gude òha; waa òha l'òphu bya asù phè: ¹⁴“Unu dutaru mu nwoke-a sù l'oodusweshi ndu ndu-unu edusweshi. Mu jìchaa ya ajì l'iphu unu; òphu ò d̀du iphemiphe ono, unu s̀ru l'ò meru ono, d̀ru òphu mu h̀maru l'ikpe iya nmarù iya. ¹⁵Nokwaphò gè Heròdu ah̀maduru, meru g'ò gude ò sù g'a kp̀-phutaru iya anyi azù. Unu h̀ma l'ò t̀ d̀du iphe, nwoke-a metaru kè g'a pf̀-gbua ya. ¹⁶Mu e-chi iya iphe parù iya haa.”

¹⁷Noo ya; ò b̀waa omelalì phè l'anòdu abò Òbo Ojèghata ono bè Payìleti at̀fujeru phè ndu mkp̀oro onye lanù g'ò la. ¹⁸Igwe òha ono t̀a ùzu sù: “Gbuaru anyi nwoke-a; hachia Barabasù g'ò la.” ¹⁹Nwoke ono, b̀ Barabasù b̀ nwoke, a t̀ru mkp̀oro kè mgbaghashì, ò gbaghashìru mkp̀-
kpu waa kèlè o gburu òchi.

²⁰Payìleti byakwa bya epfuru yeru phè òzo; kèlè oome gè ya haa Jizòsù. ²¹Ephe t̀a ùzu òzo sù: “Pf̀-gbua ya! Pf̀-gbua ya!”

²²Payìleti s̀kwa phè òzo k'ugbo èto: “?K'ishi g̀nu? ?B̀ ejo-iphe g̀nu bè o meru? Ò t̀ d̀kwa ejo-iphe, mu h̀maru, o meru. Ikpe ònwu ta anmakwaru iya. Iphe, e-me ǹ b̀ lè mu e-chi iya iphe parù iya haa.”

²³Ephe nòdu at̀ru wòwoowoo epfu sù g'a kp̀pyabe iya l'oswebe. Ephe raa; rata. ²⁴Payìleti bya ebua ikpe sù gè nkepè mee. ²⁵Bya aparù nwoke-a, e shi t̀a mkp̀oro òchi-a waa kè mgbaghashì-a parù haarù phè, b̀ iya b̀ onye ephe s̀ru g'a haarù phè. Ò sù g'a kp̀pyabe Jizòsù l'oswebe, b̀ iphe d̀ phè ree.

Aakpopyabe Jizosu

I'eli oswebe

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jiṣon 19:17-27)

²⁶No iya; ɛphe kpuru Jizosu tugbushia. ɛphe rwua l'uzo bya aworu onye Sayirini, shi ndu-egu phe alwa, ɛpha iya bu Sayimonu. ɛphe bo iya oswebe, Jizosu vu su iya g'o vuru iya; tsoru iya l'azu.

²⁷Ikpoto igwe oha ono nodu awu etso phe l'azu mekpoo unwanyi, akwa ekwa; ayo oshi iya. ²⁸A nonyaa; Jizosu bya aghaa enya lee phe bya asu: "Unwuada Jierusalemu; unu ta akwashi ekwa mu. Unu kwaa ekwa onwunu me k'unwu unu. ²⁹Kele mboku abya teke ɛphe a-su: 'Iphe ehuru atsokwanu unwanyi, eteke atsuswee ime; ophu nwa 'eke anguswee phe era l'okpoma.' ³⁰Noo teke o-du phe g'ubvu zee tupyabe phe domia phe. ³¹Le-a; leanaro g'e meru oshi-oyii; akakakwanu oshi, okponku."

³²Noo ya; o dukwarupho umadzu labo, meru ejo-iphe, a kpu etso iya; eejkwapho apfu-gbukota ɛphe l'iya. ³³ɛphe byarwutaepho l'eka eekuje "Okpokoroko Ishi"; ɛphe woru iya kpopyabe l'oswebe l'eka ono; waa ndu ejo-iphe labo pho. Onye ophuu l'ekutara; onye ophuu l'ekicha. ³⁴Jizosu su: "Nna; guaru phe nvu; kele ɛphe ta amadu iphe, ɛphe eme."

ɛphe tua ido gude kee uwe iya. ³⁵Igwe oha ono pflugbaaru; ele iya enya. Ndu bu ndu-ishi oha gude iya agba mgbonu asuje: "Odzotaje ndu ozo. G'o dzonaa onwiya; me o -buru iya bu Kereshi obu, shi l'eka Chileke, bu iya bu onye o hotaru."

³⁶Ndu ojogu nodu agbakwaru iya pho mgbonu. ɛphe gbarwuta bya anu iya mee-veniga g'o ngua; ³⁷su iya: "O -buru ngu bu Eze ndu Jiu; dzonaa onwongu!"

³⁸O duru iphe, e deru pfube l'oswebe ono su: "Waa Eze ndu Jiu." E deru iya l'opfu Giriku; waa l'opfu Latinu; waa l'opfu Hiburu.

³⁹Onye lanu le ndu ono, a kpopyaberu ɛphe l'iya ono kokwaa ya pho onu su iya: "?Tobudu ngu bu Kereshi obu? Dzonaa onwongu; dzoo anyibedua."

⁴⁰Onye ophuu gbochia ya onu su iya: "?Tii tsudu Chileke ebvu; la nmaru gee nwoke-a ikpe lanu, bu iya bu ikpe onwu? ⁴¹Ikpe k'anyibedua be du nhamunha; kele o bu urwu iphe, anyi meru be anyi erita; obenu le nwoke-a ta adudu iphe, du eji, o meru." ⁴²O su Jizosu: "Jiko nyatakwa mu; me i -buerupho eze."

⁴³Jizosu su iya: "Ge mu gbuaru ngu iya tororo; ntanu-a be mu le ngu a-nodu l'okpoku Chileke."

Anwuhu Jizosu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jiṣon 19:28-30)

⁴⁴Enyanwu keerupho l'ishi; nchi jihu l'alij ono. Ekameka gbahukota tsukiribaa jasul'oke-eswe uzenyashi; ⁴⁵kele enyanwu jikputeru; ekwa,

egbobutaję ęnya ęka aagwaję Chileke, nọ l'ime eze-ulo Chileke ono gbae-pho kę tararaa gbajahụ ębo. ⁴⁶Jizọsu chia mkpu sụ: “Nna; mu yeru ngu Unme mu l'ęka.” O pfuchaa nno bya atubuhu unme; ọ bụru iya anwụhu.

⁴⁷Onye-ishi ndu ojọgu ndu Romu hụmaepho iphe, meru nụ; ọ jaahaa Chileke ajaja sụ: “Okpobe-opfu; nwoke-a pfubekwaru-ęka-oto!”

⁴⁸Iphe, bukotakpoo ikpoto ọha, kuru l'ęka ono, byaru ahụma iphe, ada nụ; hụmaepho iphe, eme nụ bya egberu ęka ye l'olu; ebu mkpu; eje ala.

⁴⁹Iphe, bukpuo ndu maru Jizọsu ree; je akpaa l'unwanyi, shi lę Gálili tso-ru iya; pfuru ụzenya ele iphemiphe ono, l'eme nụ ono.

Elili Jizọsu

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jiọn 19:38-42)

⁵⁰Ọ duru nwoke, ępha iya bụ Jiósefu; onye shi Arimatiya; l'alị ndu Jiu. Nwoke ono yị l'ogbo-ikpe; bya aburu onye ọma; buri onye pfubereko-to; ⁵¹onye adudu teke o kwejeru l'idzu ono, ndu-ikpe chiru ono; yęe iphe ono, ęphe meru ono du ree. Yębedua elekpoo ęnya teke Chileke e-goshi lę ya bụ eze. ⁵²Nwoke ono bya ejepfu Payileti je arwoọ ya g'a haaru iya odzu Jizọsu gę ya lia. ⁵³E mechaa; ọ bya eje apazeta odzu ono; gude ękwa ọchaa kwaa ya; bya eje elia ya l'ilu, a turu l'ogba mkpuma; ilu, eteke adu-swe onye e lijewaru l'ime iya. ⁵⁴Mboku ono bụ eswe, echele iya a-buru eswe-atuta-unme; mbu mboku Sabatu; teme Sabatu obu nodu agbawaa.

⁵⁵Unwanyi ono, ęphe lę Jizọsu shi lę Gálili swiru ono tsokwarupho Jiósefu je. ęphe lee ilu ono ęnya ọhubama; bya ahumakwapho g'e nyeberu odzu iya l'ime ilu obu. ⁵⁶ęphe lwa bya akwakobe manu, eshi-mkpọ; waa manu ozogbaa k'ete odzu ono. ęphe tuta unme leswe Sabatu, bụ iya bụ iphe, ekemu phe suru g'e meje.

Eshi l'onwu teta dzuru ndzu

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jiọn 20:1-10)

24 ¹O be lę nchi-abohu mboku mbu l'idzu, bụ iya bụ Sonde; unwanyi ono gude manu, eshi mkpọ ono, ęphe kwakoberu g'oo-du ono gude jeshia l'ilu Jizọsu. ²Noo ya; ęphe jeshia; e swifuwaa mkpuma, e shi gude swichia onu ilu-a. ³ęphe bahu l'ime iya; ophu ęphe ahumaeduru odzu Nnajiuphu, bụ Jizọsu. ⁴ęphe pfuru l'ęka ono arị iphe ono; ọ tufu phe ęhu. A bya l'amaru; unwoke labo, yeru uwe, egbu nwiiinwii pfu-kubewaa phe. ⁵Ndzu guhu phe; ęphe woru iphu kpube l'alị. Unwoke ono sụ phe: “?Bụ gunu meru g'o gude unu nodu achọ onye nọ ndzu l'ęka ndu maa nọ?” ⁶“Ọ tọ nọkwa l'ęka-a. O tetaakwaru dzuru ndzu ozo. Unu nyatakwa iphe, o pfuru unu teke ọ nọ lę Gálili. ⁷Ọ suru lę Abubu-Ndiphe bę ee-seru ye l'ęka ndu eme iphe-ęji. ęphe eworu iya pfu-gbua. O -be lę mboku k'eto iya l'o teta dzuru ndzu ozo.”

⁸ Ẹnya gbarwua phẹ l'opfu iya ono. ⁹ Ẹphe shi l'ilu ono lwa bya eje akọ-oru iya ụmadzu iri lẹ nanụ phọ; waa ndu ọphuu g'ẹphe ha. ¹⁰ Ụnwanyi ono bụ Meri kẹ Magudala; waa Jiowana; waa Meri, bụ ne Jiemusu; waa ụnwanyi ọzo, ẹphe l'ẹphe swi. O bụru phẹ kọoru ndu-ishi-ozì iphe ono. ¹¹ Iphe ono dụ phẹ g'ọ bụ opfu, 'enwedu ishi; ọphu ẹphe ekwedu l'ọ bụ eviya. ¹² Pyita kwolihu bya agbaru jeshia l'ilu ono. O rwua bya ephureta bya enyoo ime ilu ono. O buerupho ẹkwa odzu ono bẹ ọ hụmaru kpurumu. O dakọbe; lasha unuphu. O ji iya ẹnya; mbụ iphe ono, meru nụ ono.

Uja, aabọ eje l'uzo Emeyosu
(Mak 16:12-13)

¹³ Mbọku ono kwaphọ gẹdegede bẹ ụmadzu ẹbo lẹ ndu etsoje iya nụ swi eje mkpukpu, eekuje Emeyosu. E -shi lẹ Jierusalemu jasụ l'ẹka ono bụ manyiru ẹsaa. ¹⁴ Ẹphe nọdu epfukpọepho k'iphemiphe ono, mekọtaru nụ ono. ¹⁵ Ẹphe gudekwadụ uja ono abọ bya arikwa iya phọ l'obu; Jizosu l'onwiya byapfuta phẹ; ẹphe l'iya swiru. ¹⁶ E kwechia phẹ ẹnya; ọphu ẹphe ahụbeduru iya ama. ¹⁷ O sụ phẹ: “?Bụ ẹgube uja gunu bẹ unu abokpoo tsoru ụzo ẹgube ono?”

Ẹphe pfuru; kele aphụ jiru phẹ obu. ¹⁸ Onye lanụ l'ụmadzu ẹbo ono, ẹpha iya bụ Kuliypasu sụ iya: “?Bụe ngu phọ bụ onye byaru abyabya lẹ Jierusalemu, 'amadụ iphe ono, megbaberu l'ẹka ono l'idzu-a?”

¹⁹ O sụ phẹ: “?Iphe, dụ idu-agma?”

Ẹphe sụ iya: “Mbụ kẹ Jizosu; onye Nazaretu, bụ onye mpfuchiru Chileke; onye shi l'iphe, o mekpọoru ememe mẹ opfu, o pfuru l'onu goshi l'iphu Chileke mẹ l'iphu ọha g'ike iya habe shii. ²⁰ Ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu-ishi anyi phẹ seru iya nụ; a nmaa ya ikpe ọnwu bya eworu iya kpopyabe l'oswebe. ²¹ Mbụ onye-a, ẹphe shi ele ẹnya iya l'ọo ya a-gbata Izurelu-a. A-gufukpokwaaro iphemiphe ono; ntanụ-a kweakwaa ujiku ẹto, iphe ono meru. ²² Ọphu, ka nụ bụru l'ụnwanyi, gba l'ogbo anyi harụ bya epfukpọoro 'ama-g'ee-me-ia. Ụnwanyi ono nmaru ẹwa jee l'ilu ono. ²³ Ẹphe jerwua; ọphu ẹphe ahụmaeduru odzu iya. Ẹphe lwa bya asụ l'ẹphe phụchaaru phụa ọphulenyà; hụma ụnwu-ọjosi-imigwe, sụru phẹ lẹ Jizosu dzuakwaa ndzụ. ²⁴ Ndu anyi l'ẹphe anọ harụ je l'ilu l'ẹka ono. Ẹphe jerwua; ọ buerupho g'ụnwanyi ono pfuru bụ g'ọ dụ; ọphu ẹphe ahụmaeduru iya eviya.”

²⁵ Jizosu sụ phẹ: “Oo ẹswè bẹ ọ bụ unu; unubẹ ndu ono, akpụ onwunu akpukpu ekweta iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru ono.” ²⁶ ?Tọ gbaduru Kéreshi ọbu g'ọ jefutaadaa iphe-ẹhuka ono; tẹme l'ọ bahụ l'ẹka e-goshi ụbvù, Chileke kwaberu iya? ²⁷ Jizosu bya eshikpọepho l'iphe, bukota ẹkwo Mosisu mẹ ẹkwo ndu mpfuchiru Chileke; tọwashiaru phẹ iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke k'ẹhu iya ono nanụ nanụ.

²⁸ Mkpukpu, ẹphe eje zajee phẹ phọ ntse; o meahaa umere g'ọ ghata aghata tugbubaa. ²⁹ Ẹphe sede iya sụ iya: “Byanụ g'anyi je akwaa; lẹ nchi ejihuwaa;

tẹme mbọku bvuwaa.” O tsoru phẹ bahụ g'ẹphe je akwaa. ³⁰Noo ya; ẹphe rijee-pho nri; ọ bya ewota buredi ono bya ekele Chileke ekele; bya awaa ya; bya eworu nū phẹ. ³¹Enya sahụ phẹ. Ẹphe gbẹ teke ono hube iya ama. O phuhu; ọphu ẹphe ahumaeduru iya. ³²Ẹphe wata epfuru nwibe phẹ sù: “?Ọ kwa l'ì maru l'o shi elwu anyi l'obu teke ono, o shi abọ ụja eyeru anyi l'ụzo ono; aturu anyi iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke poopoo.”

³³Ẹphe kwolihuẹkwapho teke ono teke ono; gbaphu azụ lẹ Jierúsalemu. Ẹphe jeshia; umadzu iri lẹ nanụ ono nọkobewaa l'ẹka lanu; waa ndu ẹphe l'ẹphe nọ.

³⁴A sù phẹ lẹ Nnajiuphu tetaakwaru eviya; lẹ Sayimonu humakwaru iya.

³⁵Ẹphebdua bya akọo iphe, meru l'ụzo; kọo g'ẹphe gude hube iya ama teke ọ warụ buredi.

Jizọsu egoshi ndu etsoje

iya nū onwiya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jiọn 20:19-23; Ndu 1:6-8)

³⁶Ẹphe gudekwadua epfu nno; Jizọsu pfulwaru l'echilabọ phẹ bya asụ phẹ: “G'ẹhu dukwa unu gu.”

³⁷Ẹphe lwụ-bilihu; meji tofu phẹ. Ẹphe dobesu l'ọo maa. ³⁸Ọ sù phẹ: “?Bụ gunu bẹ ndzụ iya agụ unu? ?Bụ gunu meru iphe, unu abọ obu ẹbo?” ³⁹“Unu huma ẹka mu mẹ ọkpa mu. Unu huma l'ọ bu-a mbẹdua gẹdegede. Unu wọru mu l'ẹka huma; kẹle maa te enwedu anụ-ẹhu waa ọkpu g'unu ele lẹ mu nweru-a.”

⁴⁰O pfuchaa nno bya egoshi phẹ ẹka iya; waa ọkpa iya. ⁴¹Ẹhu-utso; waa biribiri, ọ dū phẹ mee ọphu ẹphe eke akwatadu kweta ọkpobe ekweta. Ọ sūwaa phẹ: “?Ọ duru iphe, eeri eriri, unu nweru l'ẹka-a gẹ mu ria?” ⁴²Ẹphe bya anụ iya owuriwo ẹma waa ẹbakala manụ-ẹnwu. ⁴³Ọ nata iya nọdu phẹ l'iphu l'ẹka ono taa ya.

⁴⁴Ọ sù phẹ: “Iphe-a bukotakpoephe iphe, mu pfuru unu teke mu l'unu nọ; sù unu l'iphemiphe, e deru dekuta mu l'ẹkwo ekemu Mosisu mẹ kẹ ndu mpfuchiru Chileke; waa l'ẹkwo-ebvu bẹ vukotaje g'e deru iya.”

⁴⁵Ọ bya anwusaa phẹ egomunggo g'iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke edoo phẹ ẹnya. ⁴⁶Ọ sù phẹ: “E deru sù lẹ Kéreshi jefutaje iphe-ẹhuka nwuhu; o -be lẹ mbọku k'ẹto l'o teta dzuru ndzụ. ⁴⁷Bya asù l'ee-gude ẹpha iya raa lẹ Chileke a-guru nemadzụ nvụ l'iphe-ẹji; mẹ izimanu -lwa onye ọbu azụ. Ee-shi lẹ Jierúsalemu gude ẹpha iya ono radzuru l'ohamoha lẹ mgboko mgburugburu. ⁴⁸Ọ buru unu e-pfuru ndu ọzo k'iphe-a, unu humaru-a. ⁴⁹Unu huma lẹ mu e-zilataru unu iphe ono, Nna mu kweru unu ukwe iya ono. Unu nọdukwa lẹ Jierúsalemu l'ẹka-a jasụ teke Chileke e-gude ike, shi l'imigwe nùá unu anùnù; unu anata ike, shi l'imigwe bya.”

Jizọsu alapfu Chileke l'imigwe

(Mak 16:19-20; Ndu 1:9-11)

⁵⁰Noo ya; Jizọsu bya eduru phẹ jasù lẹ Betani; bya apalia ẹka iya eli gọahaaru phẹ ọnu-ọma. ⁵¹O gude phẹ agoru ọnu-ọma ono bya ahaa phẹ.

Chileke kulia ya kuba l'imigwe. ⁵²Ephe baaru iya eja bya alaphushia azu le Jierusalemu. Ehu nodu atso phe ntumatu. ⁵³Ephe je anqahaa mkpuru-mkpuru leze-ulo Chileke; ekele Chileke ekele.

Ozi-oma, Jionu Deru

Opfu Ndzu

1 ¹E -shi lẹ mbulembu bẹ Opfu Chileke ono nḥawaa. Opfu ono bẹ yẹle Chileke nḥawaa. Opfu ono buru Chileke. ²Onye ono bẹ yẹle Chileke shiēpho lẹ mbu ṅodu. ³Oo l'ẹka iya bẹ Chileke shi mee iphemiphe. O tọ dudu iphe, bu iphe, e meru ememe, duru ophu e meru l'ẹbe o no iya. ⁴Oo ya bẹ ndzu shi l'ẹka; o buru ndzu ono bẹ bu ìphóró, duru ndiphe. ⁵Ìphóró ono du l'ochii; ophu ochii ono adujeduru ike so-kputa iya.

⁶O nweru onye lanu, Chileke yeru g'ọ bya. Epha iya bu Jionu. ⁷Iphe, o byaru bu ge ya pfua k'iphoro ono. O byaru g'ọ saaru iya oha l'ophu; k'ophu epe a-numa ozi ono kweta. ⁸O tọ bukwa yebedua bu ìphóró obu. Iphe, o byaru bukwa g'ọ karu ndiphe g'ìphóró ono du. ⁹Oo ìphóró ono bẹ bu okpobe ìphóró; ophu bu iya byaru lẹ mgboko-a bya aduru ndiphe l'ophu.

¹⁰Oo ya bu lẹ Opfu Chileke ono shi ṅodu lẹ mgboko-a. O buru l'ẹka iya bẹ Chileke shi mee mgboko; obenu lẹ ndiphe ta amadu onye o bu. ¹¹O byapfutaru ndu nkiya; ndu nkiya jika iya anata. ¹²Ole iphe, bukpoo ndu nataru iya nu; mbu ndu kweru nkiya; ndu ono bẹ o suwaru g'ephe buru unwu Chileke. ¹³Abubu ono, epe bu unwu Chileke ono ta abukwa g'aanwuje nemadzu bu g'a nwuru phe; ebe o bukwa egu nwa meru a nwua phe; ophu o bukwa ge nemadzu ritaru iya l'okpoma; onye nwuru phe nu buakwaa Chileke.

¹⁴Tobudu iya bu; Opfu ono bya aburu nemadzu; anyi l'iya buru. Anyi gude enya anyi huma odu-biribiri iya; mbu odu-biribiri, gbaru iya nu; eshinu o bu iya bu Nwa nwoke lanu, Nna iya, bu Chileke nwutaru. Iphe, ndzu iya bu buerupho eze-iphe-oma yee ire-lanu.

15 Jiṅnu bya epfuahaa ke Nwa Chileke ono; ara iya arara su: “Wakwa onye obu, mu shi epfuru unu opfu iya teke mu sūru unu l’o dūru onye l’e-mechaa bya nū-a, ka mu l’ishi ka mu l’okpa; kele a byaru anwū mu o ṅoduhawanu.”

16 Eze-iphe-oma iya ono nyiberu anyibe. O būru l’eze-iphe-oma iya ono b’ooshije emeru anyi eze-iphe-oma; mbū o -mechaa; oomekwasebaa ya ozo; emewaa iya rō k’anyinyi. 17 Oo l’eka Mósisi be Chileke shi tūaru anyi ekemu. Eze-iphe-oma yee ire-lanu shikwanū l’eka ke Jizosu Kéreshi bya. 18 O tō dukwa onye gudejewaa enya hūma Chileke. Oo Nwa lanū ono, yele Chileke, bū Nna tūgbaru būru nanū okpobe abūru ono be bū onye meru; anyi maru ge Chileke dū.

**Ozi, Jiṅnu onye emeje baputizimu
eezi l’echiegu**

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Tōbudu iya bū; ndu Jiu shi Jierúsalemu zia ndu-uke Chileke me ndu bū eri Lívayi g’ephe je aji Jiṅnu su iya: “?Bū onye be i bū?”

20 Ebe Jiṅnu ajikakwaru eyeru phe onu. O kaekwaru phe pho l’edzudzu-oha su phe: “O tō bukwa mbedua bū Kéreshi obu.”

21 Ephe jiā ya; “?O būhunuru onye be i bū? ?Bū ngu bū Elayijia?”
Jiṅnu su phe waawaa; le ya ta abukwa Elayijia.

Ephe jiā ya: “?Bū ngu bū onye mpfuchiru Chileke, anyi ele enya iya obu?”

O su phe: “Waawaa.”

22 Ephe su iya: “?O bukphunaa onye be i bū? Yenuaru anyi onu g’anyi maru iphe, anyi e-je epfuaru ndu ziru anyi ozi. ?Denukphunaa g’i pfuru opfu ehu ngu?”

23 Jiṅnu su phe: Oo mbedua bū onye ono, Azáya deru nkiya l’ekwo su:

O dūru olu onye aha
gengugengu l’echiegu
su:

Unu mee ūzo, Nnajjuphu
g’o pfuru nhamunha!^a

24 No iya; ndu ono, byaru ozi ono bū ndu Fárisii be ziru phe nū. 25 Ephe jiā Jiṅnu su iya: “I -būdu Kéreshi; ebe i būdu Elayijia; ophu i bukwapho onye mpfuchiru Chileke; ?o nwuhunuru inwu-agma be iimeje baputizimu?”

26 Jiṅnu su phe: “Unu eleanaa l’o mini be mu gude eme baputizimu. Obenu l’o dūru onye unu l’iya tūkoru ṅodu, unu ta amadu. 27 Onye ono, l’e-mechaa bya nū ono kakwa mu shii; k’ophu mu ta asūdu ge mu e-phure-ta tōfu iya eri akpokpa iya.”

^a 1:23 Gūnaa Azá 40:3.

²⁸No iya; ẹka iphemiphe ono mekọtaru bu ẹ Betani; lazụ ẹnimu Jiṅdanu azụ iya ọphuu; l'ẹka Jiṅnu shi anọduje eme ndiphe baputizimu.

Jizọsu bu Nwaturu Chileke

²⁹O rwua ẹ nchitabọhu iya; Jiṅnu hụma ẹ Jizọsu eje abyapfuta iya. Ọ sụ: “Unu hụma onye ọbu, bu Nwaturu Chileke ọbu. Ọo ya e-gwefu iphe-ẹji ndiphe l'ophu! ³⁰Su-a; ọ kwa onye ono be mu pfuru opfu ẹhu iya ono sụ l'ọ duru onye l'e-mechaa bya nu. L'onye ọbu ka mu l'ishi ka mu l'okpa. La byaru anwu mu; ọ nọduhawaro-a. ³¹Mbedua te eshikwa maru onye ọ bu; obenu l'oo ẹ ndu Izurelu amaru iya meru g'o gude mu bya anodu; gude mini eme baputizimu.”

³²Jiṅnu pfukwaapho iphe, o gude ẹnya iya hụma sụ: “Mu hụmaru Unme Chileke g'o shi l'imigwe du ẹ ndo bya anodu iya l'ẹhu. ³³Mbedua te eshikpokwanu maru iya; ọle onye ono, ziru mu ẹ mu bya egude mini mee baputizimu ono suru mu: ‘Oo onye ono, ịi-huma ẹ Unme Chileke shi l'imigwe bya nodu iya l'ẹhu ono bu iya bu onye ọbu, e-gude Unme-du-Nso eme baputizimu ọbu.’ ³⁴Su-a; nta-a be mu gudewaa ẹnya mu hụma iya bya apfwaru epfu l'oo onye ono bu Nwa Chileke ọbu.”

Ndu mbu, l'etso Jizọsu

³⁵O rwukwaa ẹ nchitabọhu iya; Jiṅnu pfukwaru l'ẹka ono yele umadzu labo, shi ẹ ndu etsoje iya nu. ³⁶No iya; ọ hūmaepho Jizọsu g'oghata o sụ: “Unu hūmakwa Nwaturu Chileke ọbu.”

³⁷No iya; ndu labo ono, etsoje iya nu ono nūmaepho iphe ono, o pfuru ono; ephe tsoru Jizọsu. ³⁸Jizọsu bya aghaa ẹnya hūma pẹ ẹpẹ etso iya bya aja pẹ sụ pẹ: “?Bu gunu be unu achọ?”

Ephe sụ iya: “Rabayi! ?Bu awe be ịkwaje?” Rabayi bu O-zì-iphe.

³⁹Ọ sụ pẹ: “Unu byanu bya ahuma iya.” Noo ya; ephe tsoru iya je ahuma ẹka ọkwaje. Ephe l'iya nọ-jiwaro nchi mbochi ono. Teke ono, ephe byaru ono bu l'oke eswe ụzenyashi.

⁴⁰Onye lanu l'umadzu labo ono, nūmaru opfu Jiṅnu; tsoru Jizọsu ono; bu Anduru, nwune Sayimonu Pyita. ⁴¹Anduru vuru ụzo lobaru je achọ-vu nwune iya Sayimonu sụ iya: “Anyi hūmaakwaru Mezaya ọbu, bu iya bu Kéreshi ọbu.” ⁴²O duta Sayimonu byapfuta Jizọsu. Jizọsu hūmae ya pho bya asụ iya: “Oo ngu bu Sayimonu, bu nwa Jiṅnu. Iphe, aa-noduje eku ngu nta-a bu Sifasu, bu iya bu Mkpuma.”

Jizọsu eku Filipu yele Natanelu

⁴³O rwua nchitabọhu iya; Jizọsu chita k'ẹje Gálili. No iya; ọ hūma Filipu; bya asụ iya “Tsuru mu.” ⁴⁴Filipu ono bu onye Betusayida. Ọ bu-kwarupho mkpukpu ono be a nwuru Anduru yele Pyita. ⁴⁵No iya; Filipu kwe iya hm; bya eje elee ẹnya Natanelu. Ọ hūma iya bya asụ iya: “Anyi

humaakwaru onye ọbu, Mosisu deru nkiya l'ekwo ekemu; teme ndu mpfuchiru Chileke dekwaa ya pho-a. Onye o bu bu Jizosu ke Nazaretu, nwa Jiosesu.

46 Natanelu su iya: “?O dukporu-a iphe, du ree, e-shi le Nazaretu?”

Filipu su iya: “Byanu bya egude enya ngu huma.”

47 Jizosu humaepho ge Natanelu eje abyapfuta iya; o su: “Onye owa-a bu okpobe onye Izurelu, adudu iphe, aata iya uta iya.”

48 Natanelu jia ya: “?Nenu g'i meru maru mu?”

Jizosu su iya: “Mu humahawaru ngu ro teke i no l'upfu oshi figu pho teme Filipu bya ekua ngu.”

49 Natanelu su iya: “Onyibe! Oo ngu bu Nwa Chileke obu. Oo gubedua bu Eze ndu Izurelu obu.”

50 Jizosu su iya: “?Bu-a l'ole mu suru ngu le mu humaru ngu l'upfu oshi figu pho meru g'o gude i kweta? Ii-mechakwaro humabaa iphe, kabaa owa-a shii! 51 Ge mu gbukwaru ngu iya tororo; unu e-mechakwaa huma gimigwe gheru onu; unwu-ojozi Chileke nodu enyiba iya enyiba; enyize-takwa iya pho enyizeta awupfu Abubu-Ndiphe.”

Eke nwanyi le Kena

2 1 O be le mboku k'eto; o duru aka eeke nwanyi le Kena. Kena be du le Galili. Ne Jizosu nodukwapho l'eka ono. 2 No iya; Jizosu yele ndu etsoje iya nu jee aka eeke nwanyi ono; kele e yekwanuru phe le nri. 3 A ngu-gbuchapho mee, a gataru; ne Jizosu jepfu iya je asu iya: “Ndu-a te enwekwa mee.”

4 Jizosu su iya: “Ha! Nwanyi-a! ?Bu gunu be mu le ngu jigba? Teke mu e-me egube iphe ono, enya du ngu ono teke erwukwa.”

5 Ne iya su ndu nkwako nri: “Iphe, o sukpowaru g'unu mee; unu mekwaa ya!”

6 O duru aragbada ite-era ishii, e gude urwa kpua, sukారు l'eka ono, ndu Jiu egudeje eme nsọ nri. Iphe, alaje l'ite-era ono nanu bu galonu ukporo; ophu aburu galonu ukporo l'iri. 7 Jizosu su ndu nkwako nri ono: “Unu kujishia ite-era ono mini g'o ha.” Ephe kujishia ya; o tuko jichaa pyimu pyimu. 8 O su phe: “O du ree; unu gbatawa iya ro je anu onye bu iya bu ishi, iphe, eeme l'eka-a.” Ephe mee g'o pfuru. 9 Onye bu ishi iphe, eeme l'eka ono bya etsua ya onu; mini ono ghowaa mee. O tufu iya ehụ aka mee k'ono shihunu. O buerupho ndu nkwako nri ono, kuru mini ono maru aka o shi. O buru iya bu; o kua nwoke, byaru alu nwanyi-a 10 su iya: “Ibe ngu evujeru uzo pashia mee, du ree l'a nguadaa. Teke mee dupho ndu byaru nu l'enya; teme l'a pashiahaa mee ophu du eji. Owa be i gbe sumia mee, du ree byasu nta-a.”

11 Iphe-ohumalenya mbu ono, Jizosu meru ono be o meru le Kena, no le Galili; mee ya gude goshi odu-biribiri iya. Ndu etsoje iya nu kweta nkiya.

¹²E meeḅekpoephe iphe ono; Jizọsu waa ne iya; meḅ unwane iya ke nwoke; meḅ ndu etsoje iya nu tuḅbua jeshia Kapaniyọmu. Eḅhe je anọ nwujiku olemole l'ẹka ono.

**Jizọsu achifu ndu azu aswa
l'eze-ulo Chileke**

(*Mat 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46*)

¹³Obo Ojeghata ndu Jiu nọdu erwuwaa; Jizọsu tuḅbua jeshia Jierúsalemu. ¹⁴O rwua bya eje abahụ l'eze-ulo Chileke. O hụma ndu nọgbaa l'ẹka ono ere eswi; meḅ aturu; meḅ ndo; meḅ ndu agbanwe okpoga, nọ l'ẹka onokwaphọ agbanweshi okpoga l'eli teburu phe. ¹⁵O bya achita udo; mee eḅchachi gude chikashigbua phe g'ephe ha l'ime eze-ulo Chileke ono; chikashichaa meḅ aturu meḅ eswi ono. O bya aghakashia okpoga ono, ndu ono agbanweshi ono; tuḅko teburu phe ghashia igharaphu. ¹⁶O bya abaarụ ndu oḅphu ere ndo mba sụ phe: “Unu tuḅko iphe ono chishia l'ẹka-a. O tọ buḅdu ulo Nna mu be unu e-me g'ọ buru ulo aswa.” ¹⁷Ndu etsoje iya nu bya nu bya anyata iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke, suru: “Obu, mu yeru ulo ngu enwu phuruphuru g'oku; o buru n-yemobu ono a-ta ishi mu.”

¹⁸Tọbuḅdu iya bu; ndu Jiu sụ iya: “?Denu iphe, ii-meru goshi anyi g'anyi gude maru l'iphe-a, i meru-a be i meru l'orwuberu iya?”

¹⁹Jizọsu sụ phe: “Unu tsukposhia eze-ulo Chileke-a; ọo ujiku eto kpee-kpu be mu e-gude kpukwaa ya g'ọ du g'o shi du.”

²⁰Ndu Jiu ono jia ya sụ iya: “?I suru l'ọo ulo-a, a kpuru ukporo apha la-bọ l'apha ishii-a be ii-gude ujiku eto kpu-phu azu?”

²¹Ebe a madu l'ọo onwiya gedegede be bu eze-ulo Chileke, oopfu opfu iya oḅu. ²²Noo g'o shitaru o nwuhuchaa; Chileke mee o shi l'onwu teta dzuru ndzu; ndu etsoje iya nu nyata l'o pfujewaru iphe ono. O buru iya bu l'ephe ekweta iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke; kwetakwaphọ iphe, Jizọsu pfuru.

Jizọsu maru onyemonye

²³Teke ono, Jizọsu nọkwadu le Jierúsalemu g'aabokwadu obo Ojeghata ono be a dukpoo igwerigwe kweta nkiya. Kele eḅhe huma-butaru iphe-ohumalenya, o meshiru. ²⁴Obenu le Jizọsu te egudedu ire phe ẹka; kele o makotawaru g'onyemonye gbaru. ²⁵O tọ buḅdu ke hm g'a bya akọaharu iya ge nemadzụ tuḅkoru gbaa; eshi oḅphu yebedua l'onwiya makotawaru iphe, du nemadzụ l'okpoma.

Nikodimosu yele Jizọsu

3 ¹O nweru nwoke lanu, epha iya bu Nikodimosu. Nikodimosu be yi l'ogbo ke Farisii bya abukwarupho onye-ishi ndu Jiu. ²O rwua enyashi ujiku lanu; o byapfuta Jizọsu bya asu iya: “O-zi-iphe! Anyi makwaru-a l'i bu

onye ezije mmamiphe; l'ọọ Chileke yeru ngu g'i bya. Ọ tọ dudu onye a-du ike eme eze iphe-a, imegbabẹ-a, abudu l'ọọ Chileke pfuru onye obu l'azu."

³Jizosu su iya: "Ge mu gbukwaaru ngu iya tororo; onye aanwu-phuduru azu be ta abyakwa ahuma aka Chileke bu eze."

⁴Nikodimosu su iya: "Denu g'ee-shi nwu-phu nemadzu azu ozo me onye ono buchaaru ogerenya? Ọo-laphu ne iya azu l'epho je anodu g'a nwua ya k'ugbo ebo to?"

⁵Jizosu su iya: "Ge mu gbukwaru ngu iya tororo; o to dukwa onye abahu l'eka Chileke bu eze; gbahaa l'e gude mini; waa Unme-du-Nso nwu-phu iya azu. ⁶Onye nemadzu nwuru; me iphe, shi l'eka nemadzu tukokwaru buru ke nemadzu. Onye Unme-du-Nso nwuru; me iphe, shi l'eka Unme-du-Nso toko bukwanuru ke Unme-du-Nso. ⁷G'o to dukwa ngu biribiri le mu suru l'anwu-phufutaje unu azu ozo. ⁸Qobujeru; pherephere -nodu ezi ala ibiya ophu du iya ree l'i nu ephu iya; obenu l'i ti makwanu aka o shi; ophu i makwapho aka oozu ala. Nokwapho g'o du iphe, bukpo onye Unme-du-Nso nwuru bu ono."

⁹Nikodimosu su iya: "Denukpoo g'egube iphe ono e-me nwua?"

¹⁰Jizosu su iya: "I bu onye ezi iphe le Izurelu; ebe iphe, du nno edoduru ngu enya? ¹¹Su-a; ge mu gbukwaaru ngu iya tororo; o kwa iphe, anyi tutaru nvo be anyi epfuje; o buru iphe, anyi humaru lenya be anyi atuje onu iya; obenu l'unu te ekwedu kweta iphe, anyi epfu. ¹²Mu -pfuaru unu iphe ke mgboko-a; unu tee kwetadu. Denu g'unu e-shi kweta me mu -pfuaru unu g'iphe k'imigwe du? ¹³O to dukwa onye bahujewaru l'imigwe; a -gufu onye ono, shi l'imigwe bya, bu Abubu-Ndiphe.

¹⁴"Su-a; o kwa ge Mosisu gude mgboro wolia agwo ono, e gude ope mee ono l'echiegu pho bu g'e wolifutaje Abubu-Ndiphe ¹⁵g'oo-bukwanuru onye kwetaru nu; onye ono enweru ndzu ojeje. ¹⁶Le Chileke yekwaru ndiphe obu; yetabe iya k'ophu o nuru Nwa lanu, o nweru kpoloko: g'oburu onye kwetaru nkiya; onye ono taa ladu l'iswi; o nwechiaru ndzu ojeje. ¹⁷Iphe, Chileke yedoru Nwa iya g'o bya le mgboko-a ta abukwa g'o bya anmaa ndiphe ikpe. O kwa g'ee-shi iya l'eka dzoo ndiphe.

¹⁸"Onye kwetaru nkiya be a taa nmakwa ikpe. O bekwanu l'onye ekwedu nu be a nmahaakwaruro ikpe; kele onye ono te ekwedu k'onye ono, bu Chileke Nwa lanu ono. ¹⁹Ge Chileke e-bukafu ikpe ono bu; l'iphoro ono byaru le mgboko-a; ndiphe gbẹ haa iphoro ono hatachia ochii; opfu l'iphe, ephe eme bugbaa ejo-iphe. ²⁰Ishi iya bu l'onye bu onye eme ejo-iphe akpoje iphoro ashi; onye ono te eshitajedu aka iphoro du; a -nonyaa ejo-iphe, oomegbabẹ gbafuta iphe. ²¹Obenu l'onye eme ire-lanu l'afutaje bya anodu l'eka iphoro du g'aa-huma-dzuru iya; maru l'iphe oome be aka Chileke dupho."

Jizosu yele Jiṅnu onye emeje baputizimu

²²E mechaa; Jizosu yele ndu etsoje iya nu tugbua jeshia ali Jiudiya. Ephe kpoo nwupfu l'eka ono; o nodu emeshi nemadzu baputizimu.

²³ Jìṣonu l'onwiya nòdukwapo lẹ Inṣonu eme baputizimu nkiya. Inṣonu bụ mkpukpu, nọ-kube Selimu. Ọ nọdu l'ẹka ono eme baputizimu; kele mini dū shii l'ẹka ono. Ndiphe nọdu awu awu-pfuta iya l'ẹka ono; ọ nọdu emeshi pẹ baputizimu. ²⁴ Teke ono bukwanuru teke e teke atudu Jìṣonu mkporo.

²⁵ A nonyanaa; ndu etso Jìṣonu ephe l'onye Jiu tɔpfuru ego g'eemeje ke nsọ asafu onwonye nturuwu. ²⁶ Noo ya; ephe turu iya jepfu Jìṣonu je asu iya: “?I nyatakwaduru nwoke ono, unu l'iya shi nọdu l'azu Jíṣdanu azu iya ophuu-a? ?Ti madu nwoke ono, i pfuru anyi opfu ehu iya-a? O meakwa baputizimu l'ẹka-a nta-a. Mbụ; a nọdu awuakwa gidigidi ejepfu iya.”

²⁷ Jìṣonu sụ pẹ: “Ọ tọ dukwa onye duru iphe, ọ byaru anata me ọ -budu iphe, Chileke nuru iya. ²⁸ Unubedua l'onwunu kabekwa buru ndu eto, numaru teke mu pfuru sụ l'ọ tọ bukwa mbedua bụ Kéreshi obu; l'ọ kwa ezizi be e ziru mu ge mu vuru iya uzo bya. ²⁹ Sụ-a; ọ kwa nwata nwokoro, eje alu nwanyi be nwanyi ono, aabya eke ji ono nọ-doru. Ọnyà nwata okoro ono nọdu abujeru; ọ -pfuru l'ẹka ọnyà iya pho nọ anu iphe, oopfu; ehu atso iya ntumatu. Ọ buru egube ono be ehu atsokpoo mu utso atsofu l'ishi nta-a. ³⁰ Mbụ-a; ọo-nodukwa aka shii eje; epha nkemu aka alwa ali eje.”

Onye shi l'igwe bya

³¹ “Onye ono, shi l'igwe bya ono be bu iya kakota shii g'a ha. Onye shi lẹ mgboko-a buepho ke mgboko-a; teme ọ nọdu anodujeepho epfu ge ndu mgboko-a; onye ono, shi l'imigwe bya bu iya kakota shii g'a ha. ³² Ọo iphe, ọ numaru lẹ nchi; huma l'anya iya be oopfufe. Obenu l'ọ tọ dudu onye ekweje nata ozi iya. ³³ Onye nataru ozi iya be gudewaa nno kweta lẹ Chileke bu okpobe iya. ³⁴ Noo l'onye ono, Chileke yeru ono epfu opfu, Chileke pfuru. Ishi iya bu lẹ Chileke ta anuduru iya Unme-du-Nso nu-phodo iya ya anu-phodo. ³⁵ Chileke, bu Nna yeru Nwa iya obu; bya ewowaru iphemiphe ye iya l'ẹka. ³⁶ Onye kwetaru ke Nwa iya ono be nwewaru ndzu ojeje; onye ta anuduru Nwa Chileke opfu be ndzu ono ta abyakwa erwube eka. Onye ono be oke-ehu-eghu Chileke dukwaa swiru; ọ buru g'oo-du swiru iya bu ono je aduwaruro aduru.”

Jizosu yele nwanyi Sameriya

4 ¹ Tɔbudu iya bu; Nnajiuphu bya amaru lẹ ndu ogbo Fárisii numawaru lẹ ndu yebedua, bu Jizosu meru baputizimu; ephe nọdu etso iya kawaa shii eme lẹ ndu ophu Jìṣonu meru baputizimu; ephe nọdu etso yebedua. ² Ọle ọ tọ dukpodaanu onye Jizosu gude eka iya mee baputizimu; gbahaa ndu etsoje iya nu emeje iya. ³ Ọ gbeshi lẹ Jiudiya; ọ buru iya alaphu azu lẹ Gálili. ⁴ Uzo ono, o shiru eje Gálili ono be ọo-ghaja Sameriya.

⁵ No iya; Jizosu jenyaa bya ejerwua mkpukpu lanu, eekuje Sayika lẹ Sameriya. Mkpukpu ono nọ-kube egu ono, Jiékpou nuru nwa iya, bu

Jiósèfu. ⁶O nwekwarupho wèlu, Jiékòpu tǔru, dù l'èka ono. Jizòsu rwuè-pho l'èka ono g'ènyanwu alwawaa l'ishi; ike ije bvùchawa iya ree. Ọ je anọdu anọo l'aguga wèlu ono.

⁷O nweru nwanyi, byaru eseta mini lẹ wèlu ono. Nwanyi ono bụ onye Samériya. Jizòsu sụ iya: “Nwanyi; kenna mu mini gẹ mu ngua.” ⁸Teke ono bẹ ndu etsoje Jizòsu jeshiwaru l'ime mkpukpu je azuta nri, ephe e-ri.

⁹Tòbudu iya bụ; nwanyi Samériya ono sụ iya: “?Ọ nwuru inwu-agma bẹ ọ bụ gùbe onye Jiu gbẹ sụ mube nwanyi Samériya gẹ mu kee ngu mini g'i ngua?” Iphe, nwanyi ono gude pfua nno bẹ bụ lẹ ndu Jiu bẹ ephe lẹ ndu Samériya te erigbadu.

¹⁰Jizòsu sụ nwanyi ono: “Ha! Ọ -bụ l'i maru iphe-oma, Chileke emejeru nemadzụ; mbu-a; ọ -bụ l'i makpòoru onye sùru g'i kee ya mini-a amama ophu mẹ ọ gbẹ buru gùbedua gege arwọ iya mẹ ọ nù ngu mini, lanuje ndzụ g'i ngua.”

¹¹Nwanyi ono sụ iya: “Nwoke-a! ?G'òodukwanu iphe, i gude, ii-gude seta mini-a-e? Teme wèlu-a bẹ i maru l'ọ dù omi. ?Bùhunu awe bẹ mini, anuje ndzụ ọbu shi ngu? ¹²?Bù iphe, iipfu bụ l'i byaru akawanu ochocho-roche anyi Jiékòpu shii, bụ iya tǔru anyi wèlu-a; tuchaa ya bya angua ya mini; unwu iya ngua ya mini; iphe, bụ anụ, o nweru enweru ngukwaa ya phọ mini?”

¹³Jizòsu sụ iya: “Ọ tọ dukwa onye nguru mini wèlu-a gẹ mini ta agu iya ozo. ¹⁴Obenu l'onye nguru mini ophu mbedua nuru iya bẹ mini ta ayi-du gubaa jasụ lẹ tuutuutu lẹ mimiimii. Noo lẹ mini ophu mu a-nu onye ono a-dụwa iya rọ l'èhu buru iya ishi nggele, a-nọduje anwushi mini, anụ je ndzụ ojejeje.”

¹⁵Nwanyi ono sụ iya: “Jiko nunu mu egube mini ono gẹ mu ngua; k'ophu bụ: mu -nguchaa ya; mini ta abyadu agubaa mu ozo; mu ahakwanaa k'abyaje ekuta mini l'èka-a.”

¹⁶Jizòsu sụ iya: “Lànụ je ekua ji ngu gẹ gu l'iya swiru bya l'èka-a.”

¹⁷Nwanyi ono sụ iya: “Mu ta alukwa ji.”

Jizòsu sụ iya: “Ọo ngu eviya. I -sụ l'i tii ludu ji bẹ ọ bụ ngu okpobe-opfu. ¹⁸Kele i lùwaru unwoke ise; temanu onye ophu gu l'iya bu nta-a ta abudu ji ngu. Ọo ire-lanụ bẹ i pfuru ono.”

¹⁹Nwanyi ono sụ iya: “Nta-a bẹ mu maru l'i bụ onye mpfuchiru Chileke. ²⁰Nna anyi oche phẹ bẹ bụ l'úbvú-a bẹ ephe shi anọduje abarụ Chileke aja. Nta-a bẹ unubẹ ndu Jiu byaru bya asụ l'ọ buepho lẹ Jierúsalem bẹ aanọduje abarụ Chileke aja.”

²¹Jizòsu sụ iya: “Nwanyi-a; kwetaele-a iphe-a, mu epfuru ngu-a; l'oggbabeakwa teke aduedu onye byaru anọdu l'úbvú-a baarụ Chileke, bụ Nna aja; ophu aabaduru iya ya lẹ Jierúsalem. ²²Unubẹ ndu Samériya abarụ iphe, unu amadu aja; anyibedua, bụ ndu Jiu bụ iphe, anyi maru bẹ anyi abarụ aja; kele ọo l'èka ndu Jiu bẹ ndzota e-shi. ²³Ọle oggbabeakwa;

mbụ l'o rwuakwaru teke ndu l'abarụ Chileke, bụ Nna eja ọkpobe abarụ e-gude Unme-dụ-Nsọ mę obu phez g'ọ ha abarụ iya ya g'ọ gbarụ. Noo ęgu-be ndu dụ Chileke, bụ Nna ree g'ęphe barụ iya eja bụ onoya. ²⁴Chileke bụ Unme. Ọo ya bụ lę ndu abarụ iya eja gudefutaje Unme-dụ-Nsọ yele ire-lanụ abarụ iya eja ọkpobe abarụ."

²⁵Nwanyị ono sụ iya: "Mu makwaru-a lę Mezaya ọbu, bụ iya bụ onye eekuje Kéréshi l'a-bya. L'ọ -byaępho bę ọo-tuko iphemiphe ọkotaru anyi."

²⁶Jizọsu sụ iya: "Ọo mbedua, epfu anụ ngu nụ-a bụ mu bụ Kéréshi ọbu."

²⁷Ephe gudekwadaa nno epfu; ndu etsoje iya nụ phọ lwa. Ọ tufu phez ęhu g'ęphe byaru ahuma gę Jizọsu yele nwanị abọ uja. Ebe ọ dękwanu onye ọphu jiru nwanị sụ iya: "?Bụ gunu bę iicho?" Ọzoo jikpoonu Jizọsu sụ iya: "?Ọ nwuru inwuagha bę gụ lę nwanị epfu?"

²⁸Noo ya; nwanị ono gbado ite ono, o gude bya ekuta mini ono l'ęka ono; gbagbua gbaba l'ime mkpukpu ono je echiaru ndu ọzo mkpu sụ phez: ²⁹"Unu byakpodapho bya ahuma nwoke, tukoru iphe, bukpo iphe, mu mejeru koshiaru mu. Mu ta amakwa ?tọ budu iya nụ bụ Kéréshi ọbu tọ?" ³⁰Ephe wufuta l'ime mkpukpu ono wu-pfuta Jizọsu.

³¹Teke ono, nwanị ono tugburu ono bę ndu etsoje Jizọsu rworu iya sụ iya g'ọ kabero ria nri.

³²Ọ sụ phez: "Mu nweru-a nri ọphu mu e-ri, unu ta amadu."

³³Ọ buru iya bụ lę ndu etsoje iya nụ pfuahaa l'ime onwophe sụ: "?Ọ duru onye kabę wotawaru iya nri tọ?"

³⁴Jizọsu sụ phez: "Iphe, bụ nri mu bę gę mu mee iphe, dụ onye ono, ziru mu gę mu bya ono ree lobu; wafua gę mu jekota ozi, o ziru mu g'ọ ha jefu iya l'ishi. ³⁵Su-a; ?tọ budu unu anmaję ętu sụ: 'Tofukwaa ọnwa ęno nta-a l'o rwua teke eewolataję iphe, e meberu l'alị.' Ọle mu suru g'unu palikpodapho ęnya legbabę l'opfu, a koru akoko; gbua ya igo huma l'iphe, e meberu l'alị kachawarụ akaka duchawaa k'ewolata unuphu! ³⁶Onye akpata iphe ono, e meberu l'alị ono bę aapfuje ugwo ozi iya. Onye ono achikobe mebyi iphe, l'a-nodu l'ęka lanu kwaberu ndzu ojejeje. Ọo ya bụ gę ndu akụ akuku; mę ndu akpata akpata atuko tee ęswa. ³⁷Noo ęka iphe ono, e pfuru ono gude buru ọkpobe-opfu; a suru: 'L'onye lanu emebeje iphe l'alị; onye ọzo eje akpata iya akpata.' ³⁸Mu yewaru unu g'unu je akpata iphe, e meberu l'ęgu, unu ejeduru ozi iya. Ọo ndu ọzo jeru ozi l'ęgu ono; ọ l'ọo unubedua bę unu l'ęphe gbawaa mgba eri urwu iphe, ęphe seru akanya iya."

³⁹Igwerigwe ndu Samériya, shi lę mkpukpu ono bya ekweta kę Jizọsu; opfu lę nwanị ono suru phez l'ọ tukoru iphe, bukpo iphe, ya mejeru koshiaru iya. ⁴⁰Tobudu iya bụ; ndu Samériya ono byapfutaepho Jizọsu; ęphe rwo ya g'ęphe l'iya notabaa. O kwe; ęphe l'iya noo ujiku labo lę mkpukpu ono.

⁴¹A dúbakpoo igwerigwe gude k'iphe shi iya l'onu kweta. ⁴²Ḑphe sù nwanỳi ono: “Ḑ tọ búkwaá olu-opfu ngu kparù iphe, anyi kwetarù. Iphe, anyi kwetarù búkwa l'anyi gudewaa nchì anyi nùma iya l'onwanỳi; maru l'oo òkpobe-opfu: l'oo onye-a búkpoo Kéreshi òbu eviya, bụ iya bụ Onye-Ndzota kẹ mgboko-a.”

Jizosu eme nwa oke-amadụ g'o wekoroḥu

⁴³Jizosu nọchaepḥo ujiku labo ono l'eka ono; o tughua jeshia Gálili. ⁴⁴Lẹ yẹbedua, bụ Jizosu l'onwiya pfuhaakwaru sù l'onye mpfuchiru Chileke bẹ a ta kwabejedu ùbvù l'alì iya. ⁴⁵Tọbudu iya bụ; o ruwepḥo Gálili; ndu Gálili nabata iya; kele ephe humakotaru iphemiphe, o meshiru lẹ Jierúsalemu teke ono, aabo iphe l'eka ono; kele ephebedua jekwarupḥo abo iphe ono lẹ Jierúsalemu.

⁴⁶Oo ya bụ; Jizosu bya atughua laphushia azụ lẹ Kena kẹ Gálili, bụ iya bụ eka ono, o mejeru mini o gḥoo mee pḥo. O duru oke-amadụ lanu, iphe eme nwa iya lẹ Kapaniyomu. ⁴⁷Nwoke ono numaepḥo lẹ Jizosu shi waa Jiudiya bya Gálili; o jepfu iya je arwo ya sù iya g'o bya emee ge nwa iya nwoke wekoroḥu; kele onwuhu anwuhu. ⁴⁸O buru iya bụ; Jizosu sù iya: “Unu egudedu enya unu huma iphe-ohumalenya, dugbaa biribiri bẹ unu ta abyakwa ekweta.”

⁴⁹Oke-amadụ ono sù iya: “Nnajiupḥu; jiko byaro g'anyi je; a -nonyaa nwa mu obu nwuhu.”

⁵⁰Jizosu sù iya: “Tughua lashia; lẹ nwa ngu a-noduru ngu-a ndzu.”

Nwoke ono kweta iphe ono, Jizosu pfuru iya ono; o buru iya alala.

⁵¹Nwoke ono nodukwadua l'uzo; ndu ejeru iya ozi gba iya ndzuta; sù iya lẹ nwa iya ono gbakerehukwaru.

⁵²O jia pḥe sù pḥe: “?Bụ egube teke ole bẹ nwata ono beberu wata aka mma?” Ephe sù iya: “O kwa g'e rigbuerupḥo nri eswe unyaphu bẹ ehoku ono zebuhuru iya.” ⁵³Nna nwata ono nyata l'oo teke ono gedegede bẹ Jizosu sùru iya ge ya la lẹ nwa iya a-noduru iya-a ndzu-a. Nwoke ono yee ndibe iya tuko kweta kẹ Jizosu.

⁵⁴Ono buru iphe-ohumalenya k'ebó, Jizosu meru g'o shi lẹ Jiudiya bya Gálili.

Jizosu yele eniyeni aguga okpuru

5 ¹E mechakpoakwaro; o duru obo-iphe, ndu Jiu abo. Jizosu jeshinaa Jierúsalemu. ²L'ime Jierúsalemu, lẹ mgboru Oguzo Aturu, bẹ o duru nwa okpuru, ndu Hiburu ekuje Betusayida; uzo eshije abahu iya du uzo ise. ³Ndu iphe eme dukpoo igwerigwe zegbaa l'ime eka ono: ndu atsu ishi-o me ndu eniyeni-o me ndu iphe, lonwuru ibe ehu lanu. Ephe tuko zeshia l'eka ono kwabegba teke mini ono l'eme ukporo. ⁴Kele oobujeru; a -nonyapḥo nwanshi; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiupḥu abya l'okpuru

ono bya agbarwua mini ono. Onye iphe eme, vukpowaa ụzo ye ọkpa lẹ mini ono mę ojozi-imigwe ono gbarwuchaa ya; ọ buru onye ono ewe-korohu l'iphe, eme iya nū. ⁵Noo ya; o nweru nwoke lanu, nọ l'eka ono, nyawaru ẹhu ụkporo apha l'apha iri l'esato. ⁶Jizosu byaepho bya ahuma l'o shihawaa ụzenya zeta l'eka ono. Ọ sụ iya: “?Ọ dū ngu ree g'e mee ngu g'i wekorohu?”

⁷Nwoke ono, iphe eme ono sụ iya: “Ee! Ọle ọ tọ dudu onye mu nweru, a-paru mu chie l'okpuru ono mę a -gbarwuepho mini ono. Ọ nọdu abuje-ru; mu -jeshia gę mu ye iya ọkpa; onye ọzo evuwaru mu ụzo.”

⁸Jizosu sụ iya: “Gbalihu; phuta utute ngu wata eje ije.” ⁹Teke ono teke ono; nwoke ono wekorohu bya aphuta utute iya jeahaa ije.

Mboku, iphe ono meru bu eswe-atuta-unme ndu Jiu. ¹⁰Ọo ya bu; ndu Jiu sụ nwoke ono, e metaru l'iphe, shi eme iya nū ono: “Ntanu-a bukwa eswe-atuta-unme. ?I maru-a lę g'i phutaru utute ngu eje nno bę ọ buwaa ngu adarwu ekemu?”

¹¹Ọ sụ phe: “Ọ kwa nwoke ono, meru mu wekorohu ono suru mu gę mu phuta utute mu wata eje ije.”

¹²“Ephe jia ya sụ iya: ?Bu egube nemadzụ gunu bę nwoke obu bu, suru g'i phuta utute ngu wata eje ije?”

¹³Ọphu nwoke ono, e meru o wekorohu ono amadu onye obu kele Jizosu gudewaa lę nemadzụ paru eka l'eka ono lufu ọ buru iya atugbu.

¹⁴E mechaa; Jizosu huma nwoke ono ọzo leze-ulo Chileke bya asu iya: “Lenu; nta-a bę i dukwaa iche; ta adukwa teke ii-je eme iphe-ęji ozobaa g'iphe ọzo, ka njọ ta abyapfuta ngu.”

¹⁵Nwoke ono godobee ya pho je akaru ndu Jiu l'ọ kwa Jizosu bę meru iya; ya wekorohu obu. ¹⁶Noo iphe, meru g'o gude ndu Jiu chjahaa nta Jizosu; opfu l'ọo eswe-atuta-unme bę o meru iphe ono. ¹⁷Noo ya; Jizosu sụ phe: “Nna mu ejekwa ozi g'ooje iya bya asu nta-a; mbedua nodu ejekwapho.”

¹⁸Iphe ono, o pfuru ono mee ndu Jiu; ephe kabakpoo achọ ụzo, ephe e-shi gbua ya. Ọ tọ budua kele ọ turwuru nsọ eswe-atuta-unme; ophu ka phe ehuka bukwa l'ọ gbę ekufua nū Chileke Nna iya, bunu iya bu lę yele Chileke gbę haru ęnya nhamunha.

Ike ke nwa

¹⁹Noo g'o gude; Jizosu sụ phe: “Gę mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ tọ dukwa iphe, Nwa egudeje ike eka iya eme l'onwiya; abudu iphe, ọ humaru lę Nna iya eme; kele ọo iphe, Nna eme bukwapho iphe, Nwa emeje.

²⁰Nna yeru Nwa iya obu. Ọ nodu egoshikotaje iya iphemiphe, oome l'onwiya. Oo-goshibakpokwaa ya nū iphe, ka ọwa-a shii g'o mee; mbu k'ophu ọo-dū unu biribiri. ²¹L'ọ kwa gę Nna emeje ndu nwuhuru anwuhu; ephe eshi l'onwu teta gbalihu l'ọ nū phe ndzu-a bu gę Nwa e-woru ndzu

nụ ndu dụ iya l'uche. ²²Ọ tọ dukwa onye Nna egude ẹka iya ekpe ikpe; o wokọtaakwaru k'ikpe ye Nwa iya ono l'ẹka. ²³Ọo ya bụ ọ ọ ndiphe l'ophu akwabeje Nwa ùb̀v̀ù g'ẹ̀phe akwabeje Nna. Onye ono, ta akwabẹdu Nwa ùb̀v̀ù ta akwabẹkwa Nna, bụ iya bụ onye ziru iya nù.

²⁴“Sù-a; ọ ọ mu gbukwaaru iya unu tororo; onye nùmakpowaru opfu mu bya ekweta k'onye ono, ziru mu ọ ọ mu bya ono nweakwa ndzù ojejoje. Onye ono ta abyadu apfuru g'e kpee ya ikpe. Onye ono shiwaa l'onwu bahu ọ ndzù. ²⁵Ọ ọ mu gbukwaaru iya unu tororo; mbọchi agbabeakwaa; mbù l'o rwuakwaru erwurwu teke ndu nwuhuru anwuhu a-numa olu ke Nwa Chileke; ndu ophu nùmaru iya nù a-nodu ndzù. ²⁶Ọo ọ ọ ndzù shi Nna l'onwiya l'ẹka bụ ọ ọ Nna mekwarupho ọ ọ ndzù shi Nwa l'ẹka. ²⁷Ọ nùkwarupho Nwa ono ike g'ọ kpeje ikpe kpebua; kele ọo ya bụ Abubu-Ndiphe. ²⁸G'iphe-a te ejikwa unu ẹnya; ọ ọ mbọku agbabeakwaa teke iphe, bukpo ndu ọ l'ilu g'ẹ̀phe ha a-tùko nùma olu iya; ²⁹shi l'ilu phe futa-chaa. Ndu ophu shi eme iphe, dụ ree eteta dzuru ndzù; ndu ophu shi eme ejo-iphe etetakwapho g'a nma phe ikpe.

Iphe, egoshi l'ike dụ Jizosu l'ẹka

³⁰“Sù-a; ọ tọ dukwa iphe, mu egudeje ike ẹka mu mee l'onwomu. Ọ kwa ọ Chileke sùru ọ ọ mu kpee ikpe bụ ọ ọ mu ekpeje; teme ikpe, mu ekpe buru ikpe, pfuru ọto; kele mu te ekpejedu g'ọ dụ mu. Ọo g'ọ dụ onye ono, ziru mu nù ono ree l'uche bụ ọ ọ mu ekpeje.

³¹“Teke ọ bụ ọ ọ mu gbẹ bya atuahaa ọnu onwomu; ọ kwa iya bụ l'iphe, mu epfu ta abudu ire-lanu. ³²Obenu l'ọ dukpooruro onye ọzo, bụ iya a-tù ọnu mu; mbù l'ophu mu tũberu nvọ bụ l'iphe, onye ono e-pfu l'opfu ẹhu mu bụ ọkpobe-opfu. ³³Ọ kwa unu ziru ndu-ozì g'ẹ̀phe byapfuta Jiṅnu; Jiṅnu pfukwaaru unu k'ọkpobe-opfu ono. ³⁴Ọ tọ bukwa ọ ọ nemadzù bya atuahaa ọnu mu. Iphe, mu zọberu agba iya ọkpa bukwa g'aa-dzọ unu. ³⁵Jiṅnu l'onwiya bụ orọku, enwu enwunwu; teme ọ nodu eke jajaja. O shikwapho evu unu evuvu g'unu nodu l'ìphóró iya ono tetọta nweswa. ³⁶Iphe, mu meshiru kakwa atù ọnu mu; eme ọ ọ ọ Jiṅnu tũru ọnu mu. Ishi iya bụ l'ozì ono, Nna ziru ọ ọ mu bya ejee jefu l'ishi ono; mbù ozi ono g'ọ ha, mu eje nta-a ono bẹ atù ọnu mu l'ọ bụ Nna ziru mu ọ ọ mu bya. ³⁷Nna mu ono, bụ iya ziru mu ono tuakwarupho ọnu mu. Unu teke anuma-swekwaa olu Nna mu ono; ophu unu 'eke ahumaswekwaa ya; k'ophu unu a-maru g'ọ gbaru. ³⁸Unu ta akwakobeduru opfu ono, shi Nna mu l'onu ono l'ime obu unu; kele unu te ekwetaduru k'onye ono, o ziru g'ọ bya ono. ³⁹Unu anọduje enyocha iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke; dobesù l'onoo ẹka unu e-shi nweru ndzù ojejoje. Ẹkwo-opfu Chileke ono tũkokpokwaaaru atù ọnu mu. ⁴⁰Obenu l'unu te ekwedu byapfuta mu g'unu enweru ndzù.

⁴¹“O to nwekwa teke mu ele ẹnya ọ ọ ndiphe bya ajaahaa mu ajaja. ⁴²Ọle mu makwaru-a l'unu te eyeduru Chileke obu. ⁴³Ọ kwa ike ke Nna

mu ono bẹ mu gude bya; unu j̄ika mu. Teke ọ b̄uepho l'ọ d̄uru onye ọzo, gude ike k'ẹka iya bya; l'ọ b̄uru onye k'ono bẹ unu a-nata. ⁴⁴S̄u-a; ?d̄enu g'unu e-shi kweta nkemu; l'unubẹ ndu ab̄ujeru; nwibe unu -n̄odu aja unu ajaja l'ọtso unu nt̄umatu. Ebe ọ b̄udu l'unu ach̄o ọzo, unu e-shi ḡe Chileke ọphu b̄u iya b̄u Chileke k̄p̄eekpu jaa unu ajaja. ⁴⁵G'ọ t̄o d̄ukwa unu g'ọ b̄u mb̄edua eje edo g'unu ḡbaru l'atatiṣu Nna mu; onye e-do edo ẹhu unu gb̄eḅhikwanu b̄uru M̄osisu ph̄o, unu ch̄iru ẹka bebe ph̄o. ⁴⁶Ọ -b̄u l'unu kweru k̄e M̄osisu m̄e unu ekwekwaph̄o nkemu; noo k̄e M̄osisu deru dekuta mu l'ẹkwo iya. ⁴⁷Teke ọ b̄u l'unu te ekwetad̄uru iphe, o deru; ?d̄enuhununu g'unu e-shi kweta l'opfu, mu epfu b̄u ọkpobe opfu?"

Jiz̄osu an̄u unu ọmadzu iri l'ẹbo

l'ukporo iri nri

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 ¹E mechaa; Jiz̄osu t̄ugbua jeshia az̄u eze-ẹnyimu Gálili az̄u iya ọphuu, b̄ukwa iya ph̄o b̄u eze-ẹnyimu Tayibiriyasu. ²Igwerigwe nemadz̄u n̄odu aw̄u gidigidi etso iya; k̄e ẹphe ẹhumawaru iphe-ọhumaleny, o meshiru teke ono, o meshiru ndu iphe eme ẹphe wekorohuchaa ono. ³Jiz̄osu kweeph̄o doo bya enyikota ẹka ono, b̄u ọ-ka-l'úbv̄ú-úbv̄ú ono je an̄odu an̄o l'ẹka ono ȳe ndu etsoje iya n̄u. ⁴Teke ono b̄e ọbo Ojeghata ndu Jiu d̄uwaa ntse. ⁵Jiz̄osu bya apalia ẹnya; ẹma l̄e ndu aw̄u abyapfuta iya n̄u d̄u igwerigwe shii. Ọ b̄uru iya b̄u l'ọ s̄u Filipu: “?B̄ukpoo awe b̄e anyi a-z̄uta buredi ḡe ndu-a eria nri?” ⁶Iphe, o gude pfua nno ta ab̄ukwa l'ọ t̄o mad̄u iphe, oo-me. Ọ kwa g'ọ māeduru iphe, Filipu e-pfu.

⁷Ọ b̄uru iya b̄u l̄e Filipu as̄u iya: “Ukporo pangu taa s̄ukpokwanu az̄uta buredi, a-s̄uru g'oo-rwudzuru ph̄e l'onu ilile.”

⁸Noo ya; onye lan̄u l̄e ndu ono, etsoje iya n̄u ono, b̄u Anduru; mb̄u nwune Sayimonu Pȳita s̄u iya: ⁹“Ọ d̄ukwaru nwata nwokoro nsh̄i, n̄o l'ẹka-a, gude ishi buredi bal̄i ise; waa ẹji-ẹma. O bekwanu ?ọ d̄uru iphe, iphe ono b̄u l'ẹhu igwe ọha-a?”

¹⁰Jiz̄osu s̄u ph̄e: “Ngwa unu s̄u ph̄e g'ẹphe n̄oduchaa an̄o.” Ẹka ono b̄e unwu irwu ẹswa d̄ukwanu shii. Ẹphe bya at̄uko n̄oduchaa an̄o l'ẹka ono. G'ẹphe ha d̄oru l'ẹka ono b̄u unu unwoke iri l'ẹbo l'ukporo unwoke iri. ¹¹Jiz̄osu bya ach̄ita buredi ono bya ekelechaeph̄o Chileke ekele bya ekeshiaru iya ndu ono, n̄o l'ẹka ono. Ọ bya emekwaaph̄o ẹma ph̄o nno; o dzuru onyemonye. ¹²Ẹphe rijichaeph̄o ẹpho g'ẹphe ha; Jiz̄osu s̄u ndu etsoje iya n̄u: “Unu t̄utukobe iphiriba iya ọphu ẹphe riphodoru g'ọ t̄o d̄u ọphu a-la l'iswi.” ¹³Ẹphe bya at̄utua iphiriba iphiriba iya ọphu shi l'ishi buredi ise ono t̄utu-jia ya nkata-evu-iphe iri l'ẹbo, b̄u iya b̄u ọphu ndu ono riphodoru.

¹⁴Ndu ono ẹmaeph̄o iphe ọhumaleny, Jiz̄osu meru ono ẹphe s̄u: “Ọ kwa ọkpobe-opfu l'ọo nwoke-a b̄u onye mpfuchiru Chileke ọbu, l'a-bya

lẹ mgboko-a!" ¹⁵ Jizọsu maerupho l'ẹphe abya iya akpṛta k'ehuka; mee ya onye eze phe; ọ buru iya alaphu azu l'úbvú úbvú pho nwẹkinyi iya.

Jizọsu eje ije l'eli mini
(*Mat 14:22-33; Mak 6:45-52*)

¹⁶ O rwuẹpho l'uzo ẹnashi; ndu etsoje iya nu tuḡbua jeshia leze-ẹnimu pho. ¹⁷ Ẹphe bahu l'ugbo kporu iya eme g'ẹphe ghabua lẹ mini ono jeshia Kapaniyomu. Ochi wata agbagba; ophu Jizọsu 'eke abyapfutadu phe. ¹⁸ Noo ya; oke pherephere nonyaa bya awata ezizi; k'ophu eze mini ono wataru atu oke akpara-mini atushi iya ike; k'ophu o byaje ẹnari. ¹⁹ Ndu etsoje iya nu ono kpoephopho ugbo ono o du ge manyiru eto me ẹno; ẹphe huma Jizọsu g'ooje ije l'eli mini eje abyakube ugbo phe. Meji tofu phe. ²⁰ Jizọsu su phe: "Ndzu ba agushi unu; l'o bu-a mbedua." ²¹ O buru l'o pfuru nno meru g'o gude o lwuahaa phe l'obu g'ẹphe kubata iya l'ugbo phe. G'ejia epfua; ugbo phe hee l'eli-mgboko ẹka ẹphe eje alufu.

Aacho Jizọsu

²² O rwua lẹ nchitabohu iya; ndu ophu shi nodu l'azu eze-ẹnimu azu iya ophu bebe maru l'oo ugbo lanu be likwaduru-a l'eka ono. Ẹphe makwarupho lẹ Jizọsu te tsodu ndu etsoje iya nu bahu l'ugbo phe; l'oo ndu ono, etsoje iya nu ono tuḡburu nweka phe. ²³ O dukwarupho igwerigwe ugbo ozo, shigbaa Tayibiriyasu byakube ẹka ono ntse, bu iya bu mgboru ẹka pho, ẹphe no taa buredi ge Nnajiuphu kelechaaru Chileke ekele pho. ²⁴ No iya; igwe oha ono humaepho lẹ Jizọsu ta anodu l'eka ono; ẹbe ndu etsoje iya nu anodu iya; ẹphe tuko bahu l'ugbo choru Jizọsu jeshia Kapaniyomu.

Jizọsu bu nri, anu ndzu

²⁵ Ẹphe cho-vuepho Jizọsu l'azu eze-ẹnimu ono azu iya ophu; ẹphe su iya: "Buhunu teke ole be i ruwaru azu iya-a?"

²⁶ Jizọsu su phe: "Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, meru g'o gude unu choahaa mu nta-a ta abukwa l'ole unu humaru iphe-ohumalenya, mu meshiru. Iphe, unu zoberu acho mu bukwa lẹ mu nuru unu buredi; unu taa tajia epho. ²⁷ Su-a; ophu g'unu te segbushihe onwunu l'akanya nri ophu bu ola-l'iswi. Unu sejechia akanya nri ophu a-nodu anuje unu ndzu ojejeje, bu iya bu nri ophu Abubu-Ndiphe a-nu unu; kele o kwa yebedua be Chileke, bu Nna meru g'e shije l'eka iya huma ike, egoshi lonoo iphe, yebe Nna gude su ge ya bya."

²⁸ Ẹphe jia ya su iya: "Bu gunu be anyi a-nodu eme l'o buru iya bu l'anyi eje ozi Chileke?"

²⁹ O su phe: "Iphe, bu iya bu ozi Chileke bu g'unu kweta k'onye ono, Chileke yeru g'o bya ono."

³⁰ Ɔo ya bụ; ẹphe sụ iya: “?Bụ ẹgube iphe-ọhumalenya, dū ịdu-agma bẹ ii-me goshi anyi g'anyi gude ẹnaya anyi hūma kweta ọbu? ?Denu iphe, ii-me ọbu? ³¹Kele teke k'azụ bẹ nna anyi oche pẹ rikwaru nri ono, bụ mana ono teke ẹphe nọ l'echiegu. Ɔ bụru iya bụ iphe ọbu, e deru l'ekwo-öpfu Chileke sụ: ‘Ɔ nūru pẹ nri, shi l'imigwe ẹphe ria.’”

³² Jizosu sụ pẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; ọ tọ bukwa Mosisu nūru unu nri ono shi l'imigwe ono. Obenu l'ọo Nna mu egudeje ẹka iya nū unu ọkpobe nri ọphu shi l'imigwe. ³³Lẹ nri ono, Chileke anuje ono bụkwa iya bụ onye ono, shi l'imigwe bya ono; tẹme ọ bụru onye ono anuje ndiphe ndzu.”

³⁴ Ẹphe sụ iya: “Nnajiuphu; jiko nujenu anyi nri ono tekenteke.”

³⁵ Jizosu sụ pẹ: “Ɔ kwa mbẹdua l'onwomu bụ nri ono, anuje ndzu ono. Onye byapfutaru mu nū bẹ ẹgu ta ayikwa gūbaa ọzo; ọphu ẹgu mini abyakwa agūbaa onye kwetarū nkemu. ³⁶Ɔle mu pfuakwaru unu l'unu hūmaakwaru mu; ọphu unu ekwedū nkemu. ³⁷Obenu l'iphe, bụ ndu Nna mu yeru mu l'ẹka a-byapfutakotakwa mu; ọphu mu abyakwa achifu onye byapfutaru mu nū. ³⁸Noo kele mu shi l'imigwe bya. Iphe, mu byaru ta abukwa gẹ mu bya emee uche nkemu; ọ kwa uche onye ziru mu gẹ mu bya bẹ mu byaru ememe. ³⁹Iphe, bukwanu uche onye ono, ziru mu nū ono bụ g'ọ tọ dū ndu ono, o yeru mu l'ẹka ono mẹ onye lanū, a-nahū mu tūphahū; gbahaa gẹ mu tūko pẹ mee g'ẹphe tūko teta nọdu ndzū mbọku ikpazū. ⁴⁰Noo kele iphe, dū Nna mu ree bụ g'onye bụ onye hūmaru Nwa iya ono bya ekweta nkiya nweru ndzū ojejoje. Mu e-mekwapho onye ọbu g'o shi l'onwu teta dzūru ndzū mbọku ikpazū.”

⁴¹ Ɔo ya bụ; ndu Jiu wata ata hanyihanyi l'ẹka ono; kele ọ sūru l'ọo yẹbedua l'onwiya bụ nri ọbu, shi l'imigwe bya. ⁴²Ẹphe wata epfu sụ: “?Tọ bunu-a nwoke-a bụ Jizosu, nwa Jiósefu; mbụ onye anyi maru nna iya; waa ne iya ree-a? ?Denuhunū g'o shitaru ọ gbẹ nta-a bya asū lẹ ya shi l'imigwe bya?”

⁴³ Jizosu sụ pẹ: Unu ta atanyihe ntanyi l'ime onwunu. ⁴⁴Mbụ-a; ọ tọ dukwa onye byaru l'abyapfuta mu nū; abūdu l'ọo Nna mu ono, ziru mu nū ono kuritaru onye ọbu. Ɔ bụru mbẹdua l'onwomu e-me onye ọbu l'ooshi l'onwu teta dzūru ndzū mbọku ikpazū. ⁴⁵Ndu mpfuchiru Chileke dekwaru l'ekwo sụ: “Ɔo Chileke e-zi onyemonye iphe.” Onye bụ onye nūmaru kẹ Nna ọbu; bya anwūta ẹka iya; nokwa onye a-byapfuta mu nū bụ ono. ⁴⁶Iphe, mu epfu ta abukwa l'ọ dūjewaru onye hūmajewaru Nna ono, abūdu onye ono, shi Chileke l'ẹka bya ono. Ɔo yẹbedua bụ onye hūmajewaru iya nū. ⁴⁷Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; onye kwetarū nkemu bẹ dzuakwaa ndzū ojejoje. ⁴⁸Ɔ kwa mbẹdua, bụ nri kẹ ndzū. ⁴⁹Nna unu oche pẹ riru nri ono, bụ mana l'echiegu; ẹphe nwūhuelaa. ⁵⁰Obenu lẹ

nri ọwa, shi l'imigwe-a bẹ bụ nri ọphu anuje ndzụ; mbụ nri ọphu onye riru iya nū taa nwuhuedu anwuhu. ⁵¹Ọ kwa mbedua bụ nri, dzụ ndzụ; shi l'imigwe bya. Onye bụ onye riru nri ono a-dzuru ndzụ jasụ l'ojejoje. Nri ono, mu a-nū ono bụ anụ-ẹhu mu. Mu e-woru iya nū l'iswi ẹhu ndu mgboko-a g'ephẹ ha; k'ọphu bụ; onye riru iya nū; l'ọ dzuru ndzụ.

⁵²Ndu Jiu tūkashiahaa ẹgo l'ime onwophe. Onye aji sụ: ?Denu ge nwoke-a l'e-me nū anyi anụ-ẹhu iya g'anyi ria?

⁵³Ọ bụru iya bụ lẹ Jizosụ asụ phe: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; unu eriduru anụ-ẹhu Abubu-Ndiphe; ngụ mee ya bẹ unu tee nwekwaru ndzụ l'ime ẹhu unu. ⁵⁴Onye bụkwanu onye riru anụ-ẹhu mu; ngụ mee mu ọbu; bẹ nwewaru ndzụ ojejoje; teme mu emee onye ono; looshi l'onwu teta dzuru ndzụ mboku ikpazu. ⁵⁵Kele anụ-ẹhu mu kwataru bụru nri eriri; mee mu bụkwarupho ọkpobe iphe-angungu. ⁵⁶Onye bụ onye riru anụ-ẹhu mu; bya angụ mee mu; nōwaa mu l'ime; mbedua nōdu onye ono l'ime. ⁵⁷Ọo Nna ono, bụ iya bụ ishi ndzụ ono yeru mu gẹ mu bya; ọ bụkwaru iya pho bẹ mu gude nōdu ndzụ; nokwapho g'iphe, bụ onye riru anụ-ẹhu mu e-gude mu nōdu ndzụ. ⁵⁸Ọo ya bụ l'onoo nri ọbu, shi l'imigwe bya ọbu bụ ono. Ọ tọ bụdu egube ochochoroche unu phe richaaru ephe nwuhuelaa. Onye bụ onye riru nri ọwa l'a-nōduwaro ndzụ jasụ lẹ tuutuutu lẹ mīimīimīi.”

⁵⁹Iphe ono bụkota iphe, Jizosụ nọ pfushia teke oozi iphe l'ulo-ndzuko ndu Jiu lẹ Kapaniyomu.

Opfu ndzụ ojejoje

⁶⁰Igwerigwe ndu etso Jizosụ nūma iphe ono bya asụ: “Ha! Opfu ọwa atakwa ẹru lẹ nchi. Ọ tọ bụkwa iphe anuma.”

⁶¹Obenu lẹ Jizosụ mawaru l'onwiya iphe, ndu etso iya nū atanyi-doru k'opfu ono. Ọ sụ phe: “?Bụ iphe onoya, mu pfuru ono egbu unu egbu? ⁶²?Denukwanu g'oo-du me unu -huma Abubu-Ndiphe g'ọ kwaseru imeli ala azụ l'eka o shi nōduhawaa? ⁶³Ọ kwa Unme Chileke anụ ndzụ. Iphe, bụkpoo k'anụ-ẹhu nemadzụ bụkwa iphe-mmanu, adudu iphe, ọ yi. Opfu, mu shi teke-a pfushita anụ unu-a bụkwa unme bya abụkwarupho ndzụ. ⁶⁴Obenu l'ọ dūchanuru-a ndu ọphu teke ekwetadu nkemu lẹ g'unu ha-a.” Noo lẹ Jizosụ shihawaa lẹ mbulembu maru ndu ọphu teke ekwetadu nkiya; makwarupho onye ọphu ọbu l'e-mechaa deru iya ye. ⁶⁵Ọ sūkwapho: Noo g'ọ shitaru mu sụ unu l'ọ tọ dudu onye byaru abyapfuta mu nū; abudu l'ọ shi l'eka Nna ono.

⁶⁶Ọ pfuchaepho nno; igwerigwe ndu ono, shi etso iya nū ono tsuphuchaa azụ; ẹbe ephe etsojehedu iya. ⁶⁷Ọ bụru iya bụ lẹ Jizosụ asụ umadzū iri l'ẹbo ọphu etsoje iya nū: “Unubedua-e; ?Unu a-gbakashiufua tenu?”

⁶⁸Sayimonu Pyita sụ iya: “Nnajiuphu! ?Anyi a-gbakashihu gbapfuhunu onye? G'ọ bụ gubedua gude opfu, anuje ndzụ ojejoje-a. ⁶⁹Anyi

kwetaakwaru bya amaaakwaruḡpho l'ḡo ngu bu Kéreshi ḡbu mbu Nwa ke Chileke, dzu ndzu ono.”

⁷⁰Jizḡosu su phe: “?Tḡobudu mbḡdua gude ḡka mu ḡota unu n'iri l'ḡbo? Ḳle onye lanu l'ime unu bukwa Obutuswe.” ⁷¹Onye oopfu iphe ono ele ḡnya buru Jiudasu, nwa Sayimonu Isukariyḡtu; keḡe ḡo Jiudasu bu onye e-mechaa deru iya ye; mbu ḡ bukwaru-a onye lanu l'ime umadzu iri l'ḡbo ono, etsoje iya nu ono.

Jizḡosu yeḡe unwune iya

7 ¹E meeḡbekpoepḡho; Jizḡosu tsoru Gálili ejephe; ḡphu ḡ dudu iya l'ḡkpoma ḡe ya tsoru Jiudiya; keḡe ndu Jiu, nḡ l'ḡka ono aḡḡo g'ḡphe e-shi gbua ya. ²Teke ono be ḡbo-iphe ndu Jiu ono, bu Ḳbo-Mkpḡ phe ono gbaritawaru ntse. ³Ḳ buru iya bu l'unwune Jizḡosu asu iya: “Shikwaphḡ l'ḡka-a tuḡbua jeshia Jiudiya ḡe ndu etsoje ngu nu aḡuma eze iphe, du biribiri, iime. ⁴Ḳ tḡ dukwa onye anḡduje edomi iphe, oome edomi me ḡ -nḡdu eme g'ḡha maru iya. Eshi ḡphu i tḡkoru ḡgube eze iphe ono eme; menaa ḡe ndu mgboko-a madzuru ngu.” ⁵Noo l'unwune iya te ekweta-kḡdarunu nkiya.

⁶Noo ya; Jizḡosu su phe: “O toko rwukwa teke mu e-je; obenu l'unubeḡdua ta adudu teke unu gbḡshiru ḡbe unu ejeshia. ⁷Unu ta abyakwa adu ndiphe ashḡ; obenu le mbḡdua be duwaa phe ashḡ; keḡe mu anḡduje epfuru phe su phe l'ḡo ḡpho ejo-iphe be ḡphe eyeje ḡka. ⁸Unu tuḡbua jeshia ḡbo-iphe, unu eje; keḡe mbḡdua be o toko gbadu mu l'ejeje.” ⁹O pfuchaa nno bya anḡdu le Gálili l'ḡka ono.

Jizḡosu eje Ḳbo-Mkpḡ ḡbu

¹⁰E mechaa g'unwune iya tuḡbucharu jeshia le Ḳbo-Mkpḡ onoya; Jizḡosu tuḡbua le mpya jeshia; ḡbe o jeduru l'ebederabadara ḡphu ḡha maru. ¹¹Ndu Jiu tsoru elekashi ḡnya iya l'ḡka ono, aabḡ iphe ono asuje: “?Buhu-nu awe be ḡ nḡ?”

¹²A nḡdu adzu-pheepḡho taba taba iya l'ḡka ono, e jiru ejiji ono. Ndu ḡphu asu: “Ḳ kwa ḡkpobe nemadzu.” Ndu asu: “Ḳo uka. Ḳo ndiphe be o tsochiaru edepushi edepushi.” ¹³Ḳ buru ebvu, ḡphe atsḡ ndu Jiu meru g'o gude ḡbe ḡ duhedunu onye duru ike pfufuta iphe ono k'ḡphu aa-numa iya.

¹⁴O ruwueḡpho l'echilabḡ ḡbo-iphe ono; Jizḡosu bahḡ l'eze-ḡlo Chileke je eziahaa iphe. ¹⁵Ḳ du ndu Jiu biribiri. ḡphe su: “?Denuhunu ḡe nwoke-a meru maru iphe ḡgube-a l'ḡbe abu l'ḡ guru ḡkwo me ililekḡḡo?”

¹⁶Jizḡosu su phe: “Iphe, mu ezi ta abukwa mu be o shi l'ḡka. Onye o shi l'ḡka iya bukwa Chileke ono, ziru mu nu ono. ¹⁷Onye eme g'o mee iphe, bu obu Chileke a-maru: ?iphe-a, mu ezi-a shi l'ḡka Chileke tḡo ike k'onwomu be mu gude ezi iya. ¹⁸Su-a; onye gude ike k'onwiya epfu bukwa

onwiya be oome g'a jaa ajaja; obenu l'onye eme g'onye ono, ziru iya nu ono jaa ya ajaja buwaa onye egoshi l'o gbaru g'eegude ire iya eka; mbu o to dudu eka ntuji du iya l'ehu. ¹⁹Mbu-a; ?to budu Mosisu doberu unu eke-mu? Obenu l'o to dudu g'unu ha, duru onye emeje iphe, ekemu ono pfuru. ?Bukpoo gunu be unu zoberu eme g'unu gbua mu nta-a?"

²⁰Ndu ono su iya: "Oo obvu be gu l'iya eme. ?Bu onye eme g'o gbua ngu?"

²¹O su phe: "?Mu su l'o kwadu iphe lanu be mu meru leswe-atuta-unme; o tufuwaa unu eh. ²²Oo l'oo le Mosisu suru; a -nwua nwata nwoke; o -noepho abali esato g'unu buje iya ubvu meru g'o gude unu nodu ebujehaa phe iya bua me o -betaru o buru leswe-atuta-unme. G'a gufukpokwaaro l'o to budu Mosisu be wataru iya nu; o bukporo ochorochoroche unu phe wataru iya. ²³O -buru l'iphe, unu e-buje nemadzu ubvu leswe-atuta-unme bu g'unu ete emebyidu ekemu Mosisu ?o nwuru inwu-agma be eh eghu unu eghu le mu meru nemadzu o wekorohu leswe-atuta-unme? ²⁴Ophu g'unu be lejekwa nemadzu enya l'iphu kpee ya ikpe; unu pfubejekwa ikpe oto kpee nemadzu."

?Bu Jizosu bu Kereshi obu?

²⁵Oo ya bu; ndu Jierusalemu haru su: "?To bunu-a nwoke-a be aachokashi g'e gbua? ²⁶O gbenu bya apfuru l'edzudzu-oha l'eka-a asa opfu; ophu o dudu onye wotaru iya ya nu. ?O dukwa ge ndu-uke Chileke mawaru l'oo ya bu Kereshi obu gedegede? ²⁷Obenu le teke Kereshi obu a-bya be o to dukwa onye amaru eka o shi. Onye owa be anyi kabekwa maru eka o shi."

²⁸Noo ya; Jizosu zinyaa phe iphe l'eze-ulo Chileke ono; o raaha ya arara su: "?Unu makporu-a onye mu bu amama ophu? ?Unu maru-a eka mu shi? O to bukwa ike k'eka mu be mu gude bya. Onye ono, ziru mu ge mu bya ono bukwa onye ire-lanu; ole unu ta amadu iya. ²⁹Oo mbedua maru iya. Ishi iya bu l'oo eka o no be mu shi; teme o buru iya ziru mu ge mu bya."

³⁰Ephe chokashiahaa g'ephe e-me gude iya; ole o to dudu onye ophu byiru iya eka; kele o toko o gbadu iya l'anwuhu. ³¹Ndu kwetaru nkiya l'igwe oha ono kwata haela shi. Ephe nodu epfu asuje: "Teke Kereshi obu byaru; ?oo-mebaa iphe, du biribiri, l'a-dakata owa-a, nwoke-a shi teke-a meta-a?"

Eezi ndu nche g'ephe je egude Jizosu

³²Ndu Farisii numanu taba taba ono, a tukoru aadzu ke Jizosu ono. Tobudu iya bu; ndu-ishi uke Chileke me ndu Farisii yefunu ndu nche; ephe jeshia ya egude. ³³Oo ya bu; Jizosu su: "O kwaa ge mu l'unu nofua nwanshii; mu alapfushiwaro onye ono, ziru mu ge mu bya ono. ³⁴Mbu

l'unu a-cho mu nta choo imo; unu taa humadu mu; eka mu no be unu ta ayikwa bya.”

³⁵Ndu Jiu ono tuko pfuaha l'ime onwophe su: “?Bukpoo egube awe be nwoke-a abya alala, anyi taa dudu ike ala? A ta amadu ?o kwako le ya a-lashi Gurisu, bu iya bu eka ndu Jiu gbakashihuru je eburu; jeshia eka ono je ezi ndu Gurisu iphe to? ³⁶Meru iphe, o gbese su: ‘Unu a-cho mu nta choo imo; ole unu taa humadu mu.’ Sukwapho: ‘Eka mu no be unu ta ayikwa bya.’ Iphe ono bukpoosunu be o bu?”

Mini, anuje ndzu

³⁷O beepho le mboku agba l'upfu oha, bu iya bu mboku, kachaa mkpa l'obo-iphe obu; Jizosu gbalihu pfuru apfuru raa ya arara su: “Onye mini agu g'onye ono byapfuta mu ge mu kee ya mini g'o ngua. ³⁸Onye kwetaru nkemu be iphe ono, ekwo-opfu Chileke pfuru ono a-vukwa l'ehu iya, suru: ‘Oo l'ehu onye ono be ngelele ono, asoshi mini, anuje ndzu ono adu.’” ³⁹Jizosu pfuru iphe ono, o pfuru ono pfudoru iya Unme-du-Nso, bu iya bu Unme-du-Nso ono, ndu woru onwophe ye iya l'eka a-nata ono. Teke ono be e teke anudu phe iya; opfu le Jizosu be Chileke teke ewolidu dobe l'odu-biribiri iya l'imigwe.

Igwe oha aabo onwophe ebo

⁴⁰G'igwe oha ono numaru iphe ono, o pfuru ono ephe haru su: “Ha! Nwoke-a bukwa onye mpfuchiru Chileke obu, anyi ele enya iya obu eviya.”

⁴¹Ndu ophu asu: “O kwa iya bu Kereshi obu.”

Ndu asu: “?Buna-a le Galili be Kereshi obu e-shi bya? ⁴²Ekwo-opfu Chileke sukwaru le Kereshi obu l'e-shi l'eri Dévidi. Loo le Betulehemu be aa-nwu iya, bu iya bu le mkpukpu, Dévidi shi buru gedegede.” ⁴³No iya bu; ndu ono gude opfu ehuru Jizosu ono bo onwophe ebo. ⁴⁴Ephe haru choahaa uzo, ephe e-shi gude iya; ole o to dukwanu onye ophu byiru iya eka.

Ndu-ishi ndu Jiu te ekweduru woru onwophe ye Jizosu l'eka

⁴⁵Ndu nche pho, ephe ziru ozi-a jechaa bya alwaphuta azu lapfushia ndu-ishi uke Chileke me ndu Farisii, bu ndu ziru phe ozi. Ephe rwua; ndu ono, ziru phe nu ono jia phe su: “?O nwuru inwuagha be unu akputaduru iya?”

⁴⁶Ndu nche ono su phe: “Ha-o! Anyi teke ahumaswekwaa onye asa opfu egube ono.”

⁴⁷Ndu Farisii ono su phe: “?O duswefuakwarupho unubedua? ⁴⁸?Ako kojeru unu l'o duru onye-ishi anyi; ozoo onye Farisii, wojeru onwiya ye iya l'eka? ⁴⁹Abyakwanu l'iphe, bukpoosunu igwerigwe oha ono, bu ekemu Mosisu be ephe amadu ono be Chileke tukwaru onu.”

⁵⁰No iya; Nikodimoṣu, bụ onye lanụ lẹ ndu Fárisii ono, bụkwa iya phọ gbeshijeru jepfuta Jizọsu-a sụ phẹ: ⁵¹“E -tsoje iphe, ekemu anyi pfuru bẹ anyi taa nmakwa nemadzu ikpe mẹ anyi -anumaduru opfu iya; marweta iphe, o meru.”

⁵²Ḙphe sụ iya: “?Gubedua bụfunu-a onye Gálili? Lerwena ẹnya l'ẹkwo-opfu Chileke g'ji-huma l'ọ tọ dudu onye mpfuchiru Chileke, e-shi lẹ Gálili.”

⁵³E mechaa onyenonu tugbua lashichaa ibe iya.

Nwanyị, e gechiru l'ẹka oori ogori

8 ¹Tobudu iya bụ; Jizọsu tugbua jeshia úbvú Olivu. ²O rwuepho l'onmewa utsu echele iya; ọ tugbua ọzo byatashia l'eze-ulo Chileke. A dụ igwerigwe zakọo l'ẹka ono bya adọ-pee ya mgburugburu. O bya anọdu anọ; wata phẹ ezi iphe. ³No iya; ndu ezije ekemu mẹ ndu Fárisii kpuru nwanyị, e gechiru l'ẹka oori ogori kpọturu iya; bya eworu iya dobe l'echilabọ phẹ l'ẹka ono. ⁴Ḙphe sụ Jizọsu: “O-zì-iphe! Nwanyị-a bẹ e gechiru yee nwoke. ⁵?O dukpoo ngu g'e mee ya gunu nta-a? A -bya l'ekemu anyi bụkwa iphe, Mósisu pfuru bụ g'e gudeje mkpuma tugbua onye meru iphe, dụ nno.” ⁶Iphe ono, ẹphe epfu nno buri ọnyà opfu bẹ ẹphe gbabe-ru iya g'ẹphe maru: ?ọ duru iphe, ẹphe e-gude nmata iya sụ l'ọ noo ophu o mesweru. Jizọsu gbenu bya etupfuru etupfuru bya egude mkpushi-ẹka dekashiahaa iphe l'alị. ⁷Ḙphe jinyaa ya aji; ọ gbalihu sụ phẹ: “Teke ọ duru onye teke emeswee iphe-ẹji g'unu ha l'ẹka-a g'onye ono vuwaruro ọzo wota mkpuma taa nwanyị-a.” ⁸O tufutakwa ọzo gudekwa mkpushi-ẹka deahaa iphe l'alị ọzo. ⁹Ḙphe numachaepho iphe ono; ẹphe geshihuahaa nanu nanu; kele egomunggo phẹ anmaa phẹ ikpe. No iya; ẹphe shie-pho agheshihu lẹ ndu bụ ọgerenya gbiriri jasụ ọ bwaru Jizọsu pfu-pheru nwekiya yele nwanyị ono, pfuru iya l'atatiphu ono. ¹⁰Jizọsu bya agbalihu sụ iya: “Nwanyị! ?Denuhunu phẹ? ?Tọ dudedunu onye ophu pfuru nma ngu ikpe obu?”

¹¹Nwanyị ono sụ iya: “O tọ dukwa Nnajiuphu.”

Jizọsu sụ iya: “?Buchiunaa mbedua a-gbẹ nmaa ngu ikpe? Tugbua lashia. O l'ọo g'i ti mebekwa iphe-ẹji ọzo.”

Jizọsu bụ iphóro kẹ ndu mgboko

¹²Jizọsu byakwa eyeeru phẹ onu sụ phẹ: “O kwa mbedua bụ iphóro, duru ndiphe. Onye bụ onye tsoru mu nụ ta abyakwa eje ije l'ochii; gbahaa iphóro kẹ ndu bẹ a-nodu iya l'ehu.”

¹³Oo ya bụ; ndu Fárisii sụ iya: “Nta-a bẹ ọ gbẹ buri gubedua l'onwongu atu onu onwongu. Iphe ono, iipfu ono ta adukwa ophu bukpo ire-lanu.”

¹⁴Jizọsu sụ phẹ: “Mu -nodu atukpoonu onu onwomu; unu makwaru l'iphe, mu epfu bukota ire-lanu; kele mu maru ẹka mu shi; makwarupho

ẹka mu ala; obenu l'unubẹdua ta amadụ ẹka mu shi; ẹbe unu amadụ ẹka mu ala. ¹⁵Unubẹdua l'ekpe ikpe gẹ nemadzụ ekpeje. Mbẹdua ta adudu onye mu ekpe ikpe. ¹⁶Tẹmanu; ọ -bụkpooru nū l'ọo gẹ mu kpee ikpe; bẹ ikpe nkemu bụkwa ikpe, p̄furu ọto; kele ọ tọ bụdu mbẹdua nwẹki-nyi mu ekpe ikpe ọbu. Ọo mu lẹ Nna mu ono, bụ iya ziru mu gẹ mu bya ono. ¹⁷Tẹme e dekwaa ya p̄họ l'ẹkwo ekemu unu sū l'umadzu labo -nọdu agbawaa ekebe l'iphe bẹ iphe ono b̄nupho ọkpobe-opfu. ¹⁸Mu atụ ọnu onwomu; tẹme Nna mu ono, bụ iya ziru mu gẹ mu bya ono nọdu atụkwa-pho ọnu mu.”

¹⁹Tọbudu iya bụ; ẹphe j̄ia ya sū iya: “?Bụ awe bẹ Nna ngu ọbu nọ?”

Jizọsu sū p̄he: “Unu ta amakwa mu; ọp̄hu unu amakwa Nna mu. Ọ -bū l'unu maru mu m̄e unu amakwarupho Nna mu.”

²⁰Op̄fu ono bẹ ọ nọ l'ẹka e dobeje okpoga, a tūkotaru Chileke p̄fushia g'ọ nọ l'eze-ulo Chileke ono ezi iphe. Ẹbe ọ dudu onye byiru iya ẹka k'egude; kele o toko ọ gbadi iya l'anwuhu.

Jizọsu anma ọkwa ekwegekwe

²¹Jizọsu sūkwa p̄he: “Mu a-la; unu achoo mu nta choo imo; ọle unu taa cho-vudu mu. Unu evuru iphe-ẹji, unu meru l'ishi g'unu vu iya nwushihu. Ẹka ọbu, mu a-la ọbu bẹ unu ta ayikwa bya.”

²²Ọ buru iya bụ lẹ ndu kẹ Jiu asū: “?Ọo-kabehunu gbua onwiya ọp̄hu ọ sūru l'ẹka ya a-la bẹ anyi ta ayikwa bya?”

²³Ọ sū p̄he: “Unubẹdua shi l'uzo-alị; ọle mbẹdua shi l'uzo-imeli. Unu bụ ndu kẹ mgboko-a; obenu lẹ mbẹdua ta abudu onye kẹ mgboko-a. ²⁴Mu sūru unu l'o noo iphe, meru g'ọ gude unu je evuru iphe-ẹji, unu meru l'ishi g'unu vu iya nwushihu; mbụ unu a-nọdukwa l'iphe-ẹji unu ono nwushihu; gbahaa l'unu byaru bya ekweta lẹ mu bụ onye ono, mu sūru lẹ mu bụ ono.”

²⁵Ẹphe j̄ia ya sū iya: “?Bụ onye bẹ ị bụ?”

Jizọsu sū p̄he: “Ọo onye ono, mu shi lẹ mbụ kataru unu lẹ mu bụ ono bẹ mu bụ. ²⁶O nwechaaruro iphe, mu e-pfu pfukuta unu; m̄ekwapho igwerigwe iphe, mu e-kpe unu ikpe iya; ọle onye ono, ziru mu nū ono bụ onye ire-lanū; tẹme ọ buru iphe, mu nūmaru iya l'ọnu bẹ mu arajẹ arara g'on'yemonye nūma.”

²⁷Ẹbe ẹphe amadụ l'ọo Chileke, bụ Nna bẹ oopfu ama ẹka. ²⁸Ọo ya bụ Jizọsu sū p̄he: “Unu -woliẹpho Abubu-Ndiphe; unu agbẹ teke ono maru l'ọo mu bụ iya. Noo teke unu a-makwarupho l'ọ tọ dudu iphe, mu egude-je ike k'ẹka mu mee; l'ọ b̄p̄ho iphe, Nna ziru mu bẹ mu anọduje epfu. ²⁹Tẹmanu onye ono, bụ iya ziru mu gẹ mu bya ono te ebuhakwaru mu ẹka. Ọ p̄fukwaru swiru mu eswiru; kele ọ b̄p̄ho iphe, dū Nna mu ono ree l'obu bẹ mu anọduje eme tekenteke.”

³⁰Igwerigwe ndu nūmaru teke Jizọsu epfu iphe ono kweta nkiya.

Ohu l'amadụ

³¹ Ọo ya bụ; Jizọsụ sụ ndu Jiu ono, kwetawaru nkiya ono: “Unu -nọdu emejekpọwaa gẹ mu epfu-a; bẹ unu bụakwaa ọkpobe ndu etsoje mu nụ. ³² Mbụ; unu amaru ọkpobe-opfu ono. Ọkpobe-opfu ono emee g'unu nweru onwunu.”

³³ Ẹphe sụ iya: “?G'anyi shi l'eri Ébirihamu-a-e? Ẹbe ọ bụdu l'ọ dujeru onye gbajeru anyi ohu-a. ?Buhunu ole bụ k'epfu sụ l'anyi e-nweru onwanyi?”

³⁴ Jizọsụ sụ pẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, bụ onye eme iphe-ẹji bụakwaa ohu iphe-ẹji. ³⁵ Ohu te ebujeakwarurọ l'ibe nnajiuphu iya jasụ lẹ gbururu. Ọo nwa, a nwuru anwunwu l'unuphu anọdujewa iya rọ jeye lẹ gbururu. ³⁶ Ọo ya bụ; teke Nwa ono meru unu g'unu nweru onwunu; unu enweru onwunu ọkpobe enweru. ³⁷ Mu makwaru-a l'unu shi l'eri Ébirihamu; unu gbẹ emekwanu g'unu gbua mu-a; opfu l'unu te ekwedu g'opfu mu ree unu ire l'ẹhu. ³⁸ Iphe, mu epfu opfu iya bụ iphe, mu gudewaa ẹnya mu hụma l'ẹka mu lẹ Nna nọ; iphe, unubedua emekwanu bụru iphe, unu nūmaru l'ọnu nna unu.”

³⁹ Ẹphe sụ iya: “Ọ kwa Ébirihamu bụ Nna anyi.”

Jizọsụ sụ pẹ: “Ọ -bụ l'unu bụ unwu Ébirihamu mẹ unu emenaa iphe, Ébirihamu meru. ⁴⁰ Obenu lẹ nta-a bẹ unu achoro ọzo, unu e-shi gbua mu; mbụ mube onye pfuru unu ire-lanu, mu nūmaru Chileke l'ọnu. Ọ tọ bụkwa egube iphe ono bẹ Ébirihamu meru. ⁴¹ Ọo iphe, nna unu meru bẹ unu eme.”

Ẹphe sụ iya: “E te vutakwaru anyibedua l'ovuoba. Ọ kwa Nna lanu bẹ anyi nweru, bụ iya bụ Chileke.”

⁴² Jizọsụ sụ pẹ: “Ọ -bụ l'ọo Chileke bụ Nna unu mẹ unu eyenaa mu obu; kele ọo l'ẹka Chileke nọ bẹ mu shi gbeshi byatashia. Mu ta anonyae-kwarupho bya egude ike k'onwomu byatashia. Ọ kwa Chileke ziru mu gẹ mu bya. ⁴³ ?Ọ nwuru inwu-agma bẹ iphe, mu epfu agbeje sweru unu uswe lẹ nchị? Iphe, meru iya nụ bụ l'unu te ekwedu l'unu a-numa opfu mu. ⁴⁴ Unu bụ unwu Obutuswe. Ọ bụru Obutuswe bụ nna unu. Iphe, dū unu ree l'obu bụru g'unu e-me mee iphe, dū nna unu ono ree. E -shikpoo lẹ mbulembu bẹ ọ bụhawaa mgbugbumadzu. Ẹka iya ta adujeduru l'ire-lanu; kele ọ tọ dudu ire-lanu dū iya l'ọnu. Ọ -dzua ọka bẹ a mawaru l'ọo iphe, gbaru egube onye ọ bụ bẹ oome; noo l'ọ bụ onye ntuphu-ire bụru nnaji ọka l'onwiya. ⁴⁵ Obenu lẹ mbedua epfuje ire-lanu. Ọ bụru iphe ono meru g'o gude ẹbe unu ekwetaduru nkemu. ⁴⁶ ?Ọ dukpooru onye a-gbeshi pfua sụ l'owa-a iphe-ẹji, mu mejeru baa? Teke ọ bụkwanu l'ọo ire-lanu bẹ mu epfu; ?ọ nwuru inwu-agma bẹ unu te ekwekwanu lẹ nkemu bụ eviya? ⁴⁷ Onye bụ-a Chileke bụ Nna iya anumaje opfu Chileke. Iphe, meru iphe, unu ta anudu opfu Chileke bụ l'unu ta abudu unwu Chileke.”

Jizḡosu lẹ́ Ébirihamu

⁴⁸Ndu Jiu sụ iya: “?Ḡ dḡ ngu g'anyi te epfuduru ọkpobe-opfu mẹ anyi -sụ l'ì bụ onye Samériya; tẹme ọbvu nḡdu eme ngu?”

⁴⁹Jizḡosu sụ phẹ: “Ḡ tḡ dukwa ọbvu, eme mu nḡ. Ḡ kwa Nna mu bẹ mu akwabẹ ùbvù; unu gbẹ agbarwḡ mu agbarwḡ; ⁵⁰ẹbe ọ bụ lẹ mu eme g'a jaa mu ajaja. Ḡ dḡru onye lanḡ, adzḡ g'a jajẹ mu ajaja; ọ bḡru onye ono e-kpe ikpe. ⁵¹Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; iphe, bukḡoo onye eme iphe, mu epfu-a ta abyakwa anwḡhu anwḡhu jasḡ lẹ tuutuutu lẹ mḡimiimii.”

⁵²Ndu Jiu sụ iya: “!Thee! Nta-a bẹ anyi makḡḡwaru l'ḡo ọbvu eme ngu eviya. Lẹ-a; Ébirihamu kakḡḡkaru nka nta ka imo; mechaa bya anwḡ-hule-a. Iphe, bḡ ndu mpfuchiru Chileke nwḡhukotakwapho; ọ bḡru iya bẹ ì sḡru anyi l'onye bḡ onye eme iphe, i pfuru ta ayidu nwḡhu anwḡhu jasḡ lẹ tuutuutu lẹ mḡimiimii. ⁵³Tḡo ?iime g'ì sụ l'ì ka nna anyi Ébirihamu shii, mechaarḡ nwḡhuela-a? Tẹme ndu mpfuchiru Chileke nwḡshihukotakwapho. ?Bḡ onye bẹ iitukḡo l'ì bḡ?”

⁵⁴Jizḡosu sụ phẹ: “Ḡ -bḡ l'ḡo gẹ mu jaahaa onwomu ajaja mẹ nkemu ta adḡkwa iphe, o gege abḡru. Ḡo Nna mu ono, unu sḡru l'ḡo Chileke unu ono aja mu ajaja. ⁵⁵Obenu l'unu teke amadḡru iya; mbẹdua makwanḡru iya. Ḡ -bḡ lẹ mu sḡru lẹ mu ta amadḡ iya m'ḡ bḡru ọka bẹ mu adzḡ g'unu-bẹdua adzḡje-a. Ḡle mu maru iya bya emeje iphe, o pfuru. ⁵⁶Nna unu, bḡ Ébirihamu bẹ ẹhu tsḡru ọtso l'oo-gude ẹnya iya hḡma mbḡku, mu a-bya. Ḡ hḡma iya; o tee ẹswa.”

⁵⁷Tḡbudu iya bḡ; ndu Jiu sụ iya: “?G'ì tiki nḡdu ọkporo apha labḡ l'apha iri-a bẹ ì gbẹ hḡmawanu Ébirihamu?”

⁵⁸Jizḡosu sụ phẹ: “Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; a byakwaru anwḡ Ébirihamu; mu nḡduhawaa.”

⁵⁹Tḡbudu iya bḡ; ephe kwakḡahaa mkpuma g'ẹphe tḡa ya. O domia onwiya; lḡfushia l'eze-ḡlo Chileke ono.

Jizḡosu emeta nwoke,

a byaru anwḡ ọ nḡdu atḡwaa ishi

9 ¹Jizḡosu nḡdu aghata aghata; ọ hḡma nwoke lanḡ, a byaru anwḡ ọ nḡdu atḡwaa ishi. ²Noo ya; ndu etsoje Jizḡosu jja Jizḡosu sụ iya: “?Bḡkpohuna onye ole mesweru? ?Bḡ nwoke-a meru iphe-ẹji; tḡo ndu nwḡru iya nḡ, meru g'o gude a bya l'anwḡ iya; ọ nḡdu atḡwaa ishi?”

³Jizḡosu sụ phẹ: “Ḡ tḡ bukwa lẹ nwoke-a mesweru; ọzoo l'ḡo ndu nwḡru iya nḡ mesweru meru g'o gude; ọ nḡdu atḡ ishi. Ḡ kwa iphe, kparḡ iya nḡ bḡ; g'e shichia l'ẹhu iya goshi g'ike kẹ Chileke erebe ire. ⁴Anyi jefḡta-jekwa ozi onye ono, ziru mu gẹ mu bya ono teke ìphóró dukwadu. Noo le nchi ejihuwa teke adḡedu onye adḡ ike eje ozi. ⁵Nta-a, mu nḡkwadu lẹ mgboko-a bukwa mbẹdua bḡ ìphóró kẹ ndu mgboko-a.”

⁶O pfuchaḗpho iphe ono bya agbushi ọnu-mini l'alì bya egude ọnu-mi-ni ono gwo-phube ẹpuchi meta tee nwoke ono l'ẹnya; ⁷sụ iya: “Tugbua je aswaa iphu l'okpuru Sayilowamu,” bụ iya bụ okpuru, aza “onye e ziru ozi.” Tọbudu iya bụ; ọ tugbua je aswaa iphu l'okpuru ono. Ọ lwaphutashia azụ; ọ nọdu aphụwaa ụzo.

⁸Ndu obutobu ono mę ndu shi ahumajewa iya nù ẹka ọorwo arwo jia-haa: “?Tọ buna-a nwoke-a, anọduje arwo arwo-a baa?”

⁹Ndu asụ l'ọ kwa iya-a; ndu asụ l'ọ tọ bukwa iya; l'ọ kwa onye yeru iya nù. Nwoke ono sụ: “Ọ kwa mu-a-o.”

¹⁰Ẹphe jia ya: “?Denu g'e meru i phuaharu ụzo?”

¹¹Ọ sụ phe: “Ọ kwa nwoke ono, eekuje Jizosu ono gwo-phuberu ẹpuchi meta tee mu l'ẹnya labọ; bya asụ mu gę mu tugbua je aswaa iphu lẹ Sayilowamu; mu tugbua je aswaa iphu; mu wata aphụ ụzo.”

¹²Ẹphe jia ya sụ iya: “?Bụ awe bę onye ọbu nọ?”

Ọ sụ phe lẹ ya ta amakwa.

Ndu Fárisii aji onye ono, shi atsụ ishi ono aji

¹³Noo ya; ẹphe duta nwoke ono, shi atsụ ishi ono jepfu ndu Fárisii.

¹⁴Mbọku ono, Jizosu gwo-phuberu ẹpuchi tee nwoke ono l'ẹnya ọ phuahaa ụzo ono bụ eswe-atụta-unme. ¹⁵Ndu Fárisii bya ajikwaa nwoke ono ọzo sụ iya g'ọ kọkpoo g'o shiru phuahaa ụzo. Ọ sụ phe: “O metaru ẹpuchi tee mu l'ẹnya labọ; mu je aswaa iphu; mu phuahaa ụzo.”

¹⁶Ndu Fárisii ono harụ sụ: “Nwoke ono te eshikwa l'ẹka Chileke; ọ -bụru 'abụ ?denu g'o gude ọphu o dobejedu nsọ, dụ l'eswe-atụta-unme?”

Ndu ọphu asụ: “?Denukwanu g'onye eme iphe-ẹji e-me emekọta iphe-ọhumalenya, dughaa ẹgube ono.” Ẹphe bọo onwophę ẹbo.

¹⁷A nonyakwaa; ndu Fárisii ono jikwaa nwoke ono ọzo sụ iya: “?Denukpohuna ọnu, gubedua yeru lẹ kę nwoke ono; eshi ọphu ọ bụ iya meru; i phuahaa ụzo.” Ọ sụ phe: “Ọo onye mpfuchiru Chileke bę ọ bụ.”

¹⁸Ọphu ndu Jiu ono ekwetakwanuru lẹ nwoke ono shi atsuhawaa ishi; l'ọ teke ono bę e meru iya; ọ phuahaa ụzo ono; jasuru ẹphe je ekua ndu nwuru nwoke ono; ¹⁹bya aji phe sụ phe: “?Bụ onye ọwa-a bụ nwa unu, unu suru l'a byaru anwu ọ nọdu atsuwaa ishi-a? ?Denu g'e meru ọ nọdu aphuwaa ụzo nta-a?”

²⁰Ndu nwuru nwoke ono sụ: “Iphe, anyi makaharu bụ l'ọ bụ nwa anyi. Iphe ọzo buri l'o shi l'ephe ne iya tsuta ishi. ²¹G'e shiru mee ọ phuahaa ụzo nta-a bę anyi amaekwa. Ẹbe anyi amakwa onye meru; ọ phuahaa ụzo. Ọ kwa g'unu jia ya g'ọ pfua l'onu onwiya; eshinu ọgerenya iya duwaa shii.” ²²Iphe, ndu nwuru nwoke ono gude pfua nno bụ l'ẹphe atsụ ndu Jiu ebvu; kele ndu Jiu chihawaru iya sụ l'ọ -duru onye gudebaa ọnu iya pfua l'edzudzu-ọha l'ọo Jizosu bụ Kéreshi ọbu; ẹphe akpo-chia onye ọbu mkpo-chi sụ g'ọ tọ batabahe l'ulo-ndzuko phe.

²³Noo g'ọ gude ndu nwuru iya nù sụ: “Unu jia ya; ọgerenya iya duwaa shii.”

²⁴Ọo ya bụ; ẹphe byakwa ekua nwoke ono, shi atsụ ishi ono k'ugbo ẹbo sụ iya: “Kwabẹ Chileke nwẹkiya ùbvù; pfiaru anyi ire-lanụ; l'anyịbedua l'onwanyi maakwaru ẹ nwoke ono bụ onye iphe-ẹji.”

²⁵Nwoke ono sụ phe: “Mu ta amakwa ?ọ bụ onye iphe-ẹji-o tọ tọ bụdu iya. Ọphu mu gude ẹka bụ ẹ mu shi atsụ ishi; ọle nta-a bẹ mu aphuwaa ụzo.”

²⁶Ẹphe jia ya sụ iya: “?Denu g'ọ nwuru unu l'iya? ?Denukpoo g'ọ gude mee ngu; ị phuahaa ụzo ọbu?”

²⁷Ọ sụ phe: “Ọ kwa-a iphe lanụ-a, mu pfuhawaru unu-a; ẹbe unu anga-beduru iya nchi-a. ?Ọ nwuru inwu-agma bẹ unu eme g'unu numa iya ọzo? Tọ ?ọ dufua unu g'unu buru ndu etsoje iya nù?”

²⁸Ẹphe phuahaa ya iphu sụ iya: “Ọ kwa gubedua bụ onye etsoje iya nù! Anyịbedua bukwa ẹka kẹ Mosisu bẹ anyi etso! ²⁹Ọ buru Mosisu bẹ anyi maru ẹ Chileke pfuru opfu nù. Ọ -buru onye ọwa-a bẹ anyi ta amakwa ẹka o shi.”

³⁰Nwoke ono, shi atsụ ishi ono bua ntumatu sụ: “Ha-oo! Ọwa-a dukwa mu nù biribiri! Unu ta amadu ẹka o shi; ọle o mekwanuru; mu saa ẹnya labo gude aphụ ụzo. ³¹Iphe, doru ẹnya bụ ẹ Chileke ta angajeduru ndu iphe-ẹji nchi; o bekwanụ l'onye abajeru Chileke ẹja bya emeje iphe, dọ Chileke ree l'obu bẹ ọngajeru nchi. ³²Eshinu mgboko dọ bẹ ọ tọko dọ-swekwaa onye numajeru l'ọ duru onye mejeru onye shi l'epho tsuta ishi; ọ phuahaa ụzo. ³³Ọ -bụ ẹ nwoke-a te shi l'ẹka Chileke bya; mę ọ tọ dukwa iphe, o gege adu ike mee.”

³⁴Ẹphe vupyabe iya sụ: “?Ibaya anyi ezi iphe! Gube onye ngupyaberu eme iphe-ẹji l'era?” Ẹphe chifu iya.

Atsụ ishi kẹ ndu Fárisii

³⁵Jizọsụ numa l'ephe chifuwaru nwoke ono bya eje acho-vu iya sụ iya: “?I kwetarụ l'ji-nodu l'ẹka Abubu-Ndiphe?”

³⁶Ọ sụ Jizọsụ: “Jiko kanuru mu onye ọ bụ gę mu ekweta nkiya.”

³⁷Jizọsụ sụ iya: “I gbẹ gudewaa ẹnya ngu humawaa onye ọbu. Mbụ l'ọọ ya epfu eyeru ngu nta-a.”

³⁸Nwoke ono sụ: “Nnajiuphu! Mu kwetawaru!” Ọ bya adaa kpurumu l'alị baarụ iya ẹja.

³⁹Jizọsụ sụ iya: “Iphe, mu zoberu bya ẹ mgboko-a bụ gę mu kpee ikpe; k'ophu ndu atsụ ishi a-phuahaa ụzo; ndu aphụ ụzo a-tsuhaa ishi.”

⁴⁰Ndu Fárisii, haru nọ-kube iya nù numa iphe ono; ẹphe sụ iya: “?Iipfu l'anyịbedua atsufua ishi tọ gunu?”

⁴¹Jizọsụ sụ phe: “Ọ -bụ l'ọọ iphe unu atsụ ishi; mę ọ tọ dukwa iphe-ẹji gege adu unu l'ẹhu. Obenu ẹ nta-a, unu suru l'unu aphụ ụzo-a bẹ unu vukwaphọ iphe-ẹji unu l'ishi g'unu vu iya.”

Onye eche aturu

10 ¹Jizọsụ sụ phe: “Gę mu gbukwaaru iya unu tororo; onye eshidu l'oguzo bahụ l'ẹka aachibaje aturu; ọ gbẹ shia ibiya ọzo nyiba iya

enyiba; onye ono bukwa iphuru buru onye ana nfu. ²Qo onye shiru oguzo bahu l'eka aachibaje aturu bu onye eche aturu ono. ³Qo buru onye ono be onye eche oguzo eka aachibaje aturu aguhajeru uzo; o buru onye eche aturu ono be aturu ono anumaje olu iya; lo bya ekua ophu bu aturu nkiya l'epha l'epha; duta phe lufushia. ⁴Teke o chifutagbucherupho aturu nkiya; lo vuta uzo; aturu iya ono awu etso iya; kele ephe mawaru olu iya. ⁵Ephe tee kwekwa etsoru onye shi uswe. O kwa oso be ephe a-gbe agbaru onye obu; kele ephe ta amadu olu ndu shi uswe."

⁶Noo etu, Jizosu nmaru phe; obenu l'iphe, o pfuru phe te edoduru phe enya.

Jizosu bu onye obu-oma, eche aturu

⁷Tobudu iya bu; Jizosu sukwa phe ozo: "Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; oo mbedua bu oguzo eka aachibaje aturu. ⁸Iphe, bu ndu vu mu uzo bya bukota iphuru; buru ndu ana nfu; ole aturu ono te eyeduru onu yeru phe. ⁹O kwa mbedua bu oguzo ono. Onye shiru iya nu bata be adzotakwa. Onye ono e-shi iya bata; shikwa iya pho lufu; huma eka oo-ta nri g'aturu ahumaje-a. ¹⁰Iphe, iphuru abyajé ememe kpeekpu bu g'o zita iphe; waa g'o gbua aturu; ozoo ge ya mee g'iphemiphe laa l'iswi. Obenu l'iphe, mbedua l'onwomu byadoru bu gephe enweru ndzu; nweru k'etsutsu iya."

¹¹"O kwa mbedua bu onye obu-oma obu, eche aturu. Onye obu-oma, eche aturu atuje ishi ndzu iya gude see iswi aturu iya. ¹²Onye e butaru ebuta; a-paru aturu ono haa gbalaa me o -huma l'agu abya; kele o to budu iya echeje aturu ono; teme ebe o budu iya nwe iya. Oo ya bu; agu ono abapfuta aturu ono bya achikaa phe. ¹³Onye ono, e butaru ebuta ono agbalaje; kele o maru loo ebuta be e butaru iya; ebe o dudu iphe, o guberu aturu ono. ¹⁴Su-a; o kwa mbedua bu onye obu-oma obu, eche aturu obu. Mu maru ndu ophu bu aturu mu; ndu ophu bu nkemu maru mu. ¹⁵Nokwapho ge Nna mu maru mu; mu maru Nna mu. Mbedua atuje ishi ndzu mu gude see iswi aturu mu. ¹⁶Mu nwekwarupho ikpoto aturu ozo, ayidu le ndu owa-a. Mu jefutajekwa je achitafua phe dobe; ephe atuko anu olu mu. Oo ya bu; ephe atuko nmagba buru igwe aturu lanu; nweru onye lanu, eche phe nu.

¹⁷"Iphe, meru g'o gude Nna mu yee mu obu bu le mu turu ishi ndzu mu; k'ophu mu a-nataphu iya azu. ¹⁸O to dukwa onye bu iya nataru mu ndzu mu ono. O kwa mbedua turu obu mu onyo tua ishi ndzu mu obu. Oo mbedua be o du l'eka. Mu -su le mu a-tu iya; mu atua ya. Mu -su le mu a-nataphu iya azu; mu anataphu iya azu. Noo iphe, Nna mu ziru mu ge mu mee bu ono."

¹⁹Ndu Jiu gudekwapho k'opfu ono, Jizosu pfuru ono booo onwophe ebo ozo. ²⁰Ephe du igwerigwe su: "O kwa obvu bu nwoke-a l'ehu; teme obvu nodu emekwa iya pho. ?Denu g'o gude unu je angabe nchi l'iphe, oopfu?"

²¹Ndu ọp̄hu asụkwanu: “Op̄fu ọwa-a, oop̄fushi-a ta abụkwa op̄fu onye ọbvu eme. ?Unu hụmajeru ẹka ọbvu duru ike mee onye atsu ishi; ọ wata ap̄hụ ụzo?”

Ndu Jiu ajika Jizosu

²²O rwua teke aabọ iphe lẹ Jierúsalemu, bụ iya bụ ọbo-iphe, eegudeje anyata teke ono, a kpụ-ghechaaru eze-ulo Chileke bya eworu iya ye iya l'ẹka ono. Teke ono buru l'udzumini. ²³Jizosu nọdu ejephe l'ime eze-ulo Chileke ono l'oma Onuzo-Sólomonu. ²⁴No iya; ndu Jiu bya adọ-pee ya mgburugburu sụ iya: “?Bụkpohunaa a -nọ-beru inoberuagha tẹme l'i mee g'unme rwua anyi ọhu-ẹpho? Ọ -buru ngu bụ Kéreshi ọbu; pfukahunuru anyi.”

²⁵Jizosu sụ p̄he: “Mu pfuhaakwaru iya unu; unu j̄ika ekweta. Iphe, bụ ozi ono, mu eje ono, bụ ozi, Nna mu ziru mu ḡe mu jee ono bụkota iphe, agbaru mu ekebe; ²⁶obenu l'unu te kwetakwarupho; k̄ele unu ta aȳidu lẹ ndu ọp̄hu bụ aturu nkemu. ²⁷Su-a; aturu nkemu anụgbakwaa olu mu; mu maru p̄he; ẹp̄he nọdu awuje etso mu. ²⁸Iphe, mu anuje p̄he bụ ndzụ ojejoje; ẹbe ẹp̄he aȳidu laa l'iswi; ẹbe ọ dukwapho onye byaru anafu p̄he l'ẹka mu. ²⁹Ọo Nna mu, bụ iya yeru p̄he l'ẹka mu bụ onye kakọta shii; ẹbe ọ dudu onye adu ike anafu p̄he l'ẹka Nna mu ono. ³⁰Mb̄edua mu lẹ Nna mu bụkwa nanu.”

³¹No iya; ndu Jiu kwakokwaa mkpuma k'ugbo ẹbo g'ep̄he tugbu ya. ³²Jizosu sụ p̄he: “Mu goshiakwaru unu igwerigwe eguru ozi, shi Nna mu l'ẹka. ?Bụkpohunaa ole l'iphe ono, mu meshiru ono b̄e unu zọberu eme g'unu gude mkpuma tugbu mu?”

³³Ndu Jiu ono sụ iya: “Ọ tọ bụkwa k'eguru ozi ngu b̄e anyi gude eme g'anyi gude mkpuma tugbu ngu. Ọ kwa l'ipfurwushi ẹpha Chileke. Noo k̄ele ọo ḡube nemadzụ mmanu woru onwongu mebe Chileke.”

³⁴Jizosu j̄ia p̄he sụ p̄he: “?Te denuru iya-a l'ekwo ekemu unu sụ lẹ Chileke s̄uru l'unu b̄ugbaa chi l'ẹhu l'ẹhu. ³⁵A makwaru-a l'iphe, e deru l'ekwo-op̄fu Chileke te enwedu echikp̄ohu. Ọ -buru lẹ Chileke kuru ndu ono, o yeru op̄fu iya l'ẹka ono chi l'ẹhu l'ẹhu; ³⁶?ọ nwuru inwu-aga b̄e unu s̄uru l'ọo ep̄furwushi b̄e mu ep̄furwushi ẹpha Chileke; op̄fu lẹ mu s̄uru l'ọo mb̄edua bụ Nwa Chileke ọbu? Mb̄u-a; ọ kwa Chileke ono h̄otarū mu; bya ezia mu ḡe mu bya lẹ mḡboko. ³⁷Ọ -buru l'iphe-a, mu emegbaa te eshidu l'ẹka Nna mu; unu te ejekwaro ekweta nkemu. ³⁸Teke ọ bụkwanu l'ọ b̄u-a iphe, shi l'ẹka Nna mu b̄e mu emegbaa; unu kwetakponu l'iphemi-phe ono, mu eme ono shi l'ẹka Nna mu; m'ọ betaruro ọp̄hu unu ekwetadu k̄e mb̄edua. Unu -kweta; ọo ya b̄u l'ọ doo unu ẹn̄ya; t̄eme unu amakwaru-p̄ho lẹ Nna mu nọ mu l'ime; mu nọdu Nna mu ono l'ime.”

³⁹Ẹp̄he wu-lihukwa ọzo g'ep̄he gude iya; ọ nyikofu ḡbala.

⁴⁰Ọ t̄ugbukwaa ọzo je adabua Jiṅdanu lufu azu iya ọp̄huu jerwua ẹka ono, Jiṅnu shi anọduje emeshi baputizimu lẹ mb̄u p̄ho je anọdu l'ẹka ono.

⁴¹A dū igwerigwe wụ-pfuta iya. Eṗhe nọdu epfu sụ: “Ọ tọ dukwa iphe-ọhu-malenya, Jiṅnu meru; ọle iphe, bukpo iphe Jiṅnu pfuru k'ẹhu nwoke-a bukotakwa ọkpobe-opfu.” ⁴²A dukpo igwerigwe kweta kẹ Jizọsu l'ẹka ono.

Ọnwu Lazarọsu

11 ¹Noo ya; ọ dūru nwoke lanu, aza Lazarọsu, bu onye Betani; iphe nọdu eme iya. Betani bu mkpukpu, Meri yele nwune iya kẹ nwanyi, bu Mata bu. ²Meri ono bu nwanyi ono, mecharu wota manu, eshi mkpo bya etee Nnajiuphu l'okpa labo; gude egbushi iya huchaa ya ya-a. O buru nwune iya kẹ nwoke bu Lazarọsu ono, be iphe eme obu. ³Tobudu iya bu; unwune iya kẹ nwanyi phe zia ozi g'e zia Jizọsu l'onya iya-a, o ye ru obu-a be iphe-ememe zupuyabekwaru.

⁴Jizọsu numae ya pho bya asu: “Ehu ono te emekwa iya k'anwuhu. O kwa iphe, ee-gude kwabe Chileke ubvu; bya egudekwa iya pho jaa Nwa Chileke ajaja.”

⁵Jizọsu yekporu Mata obu; me nwune iya kẹ nwanyi; me Lazarọsu.

⁶Noo ya; Jizọsu numachaepho l'iphe-ememe zupuyaberu Lazarọsu; o kpoo upfu ofua abali labo l'ẹka ono, o no ono. ⁷E mecha; o su ndu etsoje iya nu: “Unu g'anyi laphu azu le Jiudiya.”

⁸Ndu etsoje iya nu su iya: “?O kwa lo bu-a mgboru nta-a be ndu Jiu shi eme g'ephe tugba ngu le mkpuma-a? O buru iya be i suru l'iji-laphu azu l'ẹka ono ozobaa.”

⁹Jizọsu su phe: “?Tobudu awa iri l'ebo du l'eswe ujiku ophu? Onye eje iphe l'eswe te evukotajekwa iphe daa; kele onye ono gude iphoro ke mgboko-a ahuma uzo. ¹⁰Obenu l'onye eje ije l'enyashi evukotaje iphe daa opfu l'iphoro ono ta adudu iya l'ehu.” ¹¹O pfughechaepho iphe ono; o su phe: “Onya anyi, bu Lazarọsu be mgbenya tuakwaru; ole mu e-jekwa ekutee ya le mgbenya obu.”

¹²Ndu etsoje iya nu su iya: “Nnajiuphu! O -nodu ekuwaa mgbenya be o buanaa ya ewekorohu.” ¹³Kele ndu etsoje iya nu gbẹ dobesu loo mgbenya mmanu be o suru looku. Eṗhe ta amadu l'iphe, Jizọsu epfu bu lo nwuhuaru anwuhu. ¹⁴Tobudu iya bu; Jizọsu pfuaru phe iya hoo haa su phe: “Lazarọsu nwuhuaru.” ¹⁵“Teme o bukwaruro l'iswi ehununu be ehununu gude atso mu utso le mu ta anodu l'ẹka ono. Oo iphe ono e-me g'unu kwe-ta. Ole o bu; unu gbalihu g'anyi jepfu iya.”

¹⁶Tomosu, bu onye eekuje “Ejima” su ndu g'ephe tukoru etsoje Jizọsu: “Unu g'anyi tsufukwaarupho Nnajiuphu; k'ophu anyi l'iya a-nwuhukota l'ẹka lanu.”

Jizọsu l'onwiya bu eteta l'onwu buru ndzu

¹⁷Tobudu iya bu; Jizọsu byaepho; o huma le Lazarọsu be a gbẹ liwanu o nowanu ujiku eno l'ilu. ¹⁸Betani nokwaa ntse le Jierusalemu. O bua; a

-gbẹ lẹ manyiru labọ mẹ e -shi lẹ Jierúsalemu. ¹⁹Noo g'ọ shitaru; ndu Jiu dū igwerigwe wūru byapfuta Mata yẹle Meri; byaru phẹ akpọru iphu kẹ nwune phẹ ono, nwuhuru nū ono.

²⁰No iya; Mata nūmaepho lẹ Jizọsu abya; ọ gba iya ndzuta. Meri gwọdoshihuro l'ulo. ²¹Mata sū Jizọsu: “Nnajiuphu; ọ -bū l'ì nọ l'ẹka-a mẹ nwune mu nwoke ono tege anwuhukwa. ²²Ọle nta-a bẹ mu makwaru-a l'iphe, bukpo iphe, i sūru Chileke g'ọ nū ngu bẹ ọo-nū ngu.”

²³Jizọsu sū iya: “Nwune ngu nwoke e-tetakwa-a ọzo nọdu ndzū.”

²⁴Mata sū iya: “Mu makwaru-a l'oo-teta ọzo dzuru ndzū mbọku ikpazū teke nemadzū l'ophu e-shi l'ọnwu teta bya anoduchaa ndzū.”

²⁵Jizọsu sū iya: “Ọ kwa mbedua bụ eshi l'ọnwu teta bya aburu ndzū. Mbū l'iphe, bụ onye kwetarū nkemu a-nọdu ndzū o betakpọru ọ nwuhu anwuhu. ²⁶Tẹmanu; iphe, bụ onye nọ ndzū bya ekweta nkemu taa byadu anwuhu anwuhu jasū lẹ tuutuutu lẹ mimiimii. ?I kwetarū opfu mu ono; tọ ti kwetaduru?”

²⁷Mata sū iya: “Ee; Nnajiuphu. Mu kwekwaru-a l'ọo ngu bụ Kéreshi ọbu, bụ Nwa Chileke, bụ iya bụ onye ọbu, a-bya lẹ mgboko.”

Enya-mini ghakashihuru Jizọsu l'enya

²⁸Mata pfuchaa nno bya alaa je ekuchi nwune iya Meri ekuchi; tọ nwehu pfuaru iya sū iya: “O-zì-iphe nọkwa l'ẹka-a; mbū l'ookukwa ngu oku.” ²⁹Anuma, Meri anuma iya; o zilihu gbapfushia Jizọsu. ³⁰Teke ono bẹ Jizọsu teke abatakpọkwanu l'ime mkpukpu ono. Ọ nọkwaduro lẹ mgbadagba phọ, Mata jepfuru iya phọ. ³¹Ndu Jiu ono, ephe lẹ Meri nọ l'ulo; ephe nọdu adū iya obu ono wufuta wu-tsoru iya g'ephe humaru g'ọ gbalihuru kwofu etezi. Ephe gbẹ dobesu l'ooje l'ilu eje ara ẹkwa l'ẹka ono.

³²Noo ya; Meri byarwutaepho l'ẹka Jizọsu nọ; bya ahūmae ya phọ; ọ daa kpurumu l'agūga ọkpa iya sū iya: “Nnajiuphu! Ọ -bū l'ì nọhawaa l'ẹka-a mẹ nwune mu nwoke-a tege anwuhukwa.”

³³Jizọsu hūmaepho Meri g'ọora ẹkwa mẹ gẹ ndu Jiu, ephe lẹ Meri ono swi tukuru ara ẹkwa; ẹhu ghuaaa ya egbu; tẹme o rwuhukwa iya phọ l'ehu. ³⁴Ọ sū phẹ: “?Bū l'awe bẹ unu liru iya?”

Ephe sū iya: “Nnajiuphu; bya bya ahūma ẹka ọbu.”

³⁵Enya-mini ghakashihu Jizọsu. ³⁶Ndu Jiu sū: “Owiwo-e! Unu lewaro g'ọ yeberu Lazarọsu obu-o!”

³⁷Ọ dūru ndu ophu harū sū: “?Ọ dū ngu gẹ nwoke-a, meru onye atsū ishi; ọ phūahaa ọzo-a tege adūdu ike mee gẹ Lazarọsu ta anwuhushi tọ?”

Jizọsu eme gẹ Lazarọsu shi l'ọnwu teta dzuru ndzū

³⁸Anwuhu Lazarọsu ono ghuaaa Jizọsu egbu ọzo; ọ tūgbua jeshia l'ilu ẹka ono, e liru iya ono. Ilu ono bụ ọgba, e gudekwaphọ eze mkpuma swichia ọnu iya. ³⁹Jizọsu sū phẹ: “Unu swifu eze mkpuma ono.”

Noo ya; Mata, bu iya bu onye o bu nwune iya nwuhuru obu su iya: “Nnajiuphu! Nta-a be ogbekwanu eshiwaa ishi. Ntanu-a kweakwaa ya abali eno, e liru iya.”

⁴⁰Jizosu su iya: “?Mu ta asuhaadaru ngu li -kweta li gude enya ngu huma odu-biribiri Chileke.” ⁴¹Tobudu iya bu; ephe bya eswifu mkpuma ono. Jizosu bya apalia enya imeli su: “Nna! Mu ekele ngu ekele; li numaru olu mu. ⁴²Mu makwaru-a lo to dudu teke i ti nujajedu olu mu. Obenu loo iswi ehu ndu-a, pfu-kube eka-a be mu gude epfu owa g'ephe ekweta loo ngu ziru mu ge mu bya.” ⁴³O pfuchaepho nno bya arashia ya ike su: “Lazarosu! Lufuta!” ⁴⁴Nwoke ono, nwuhuru anwuhu ono futu yele eka ocha ono, e gude phuchia ya eka me okpa; me eka odzu ophu e gude phuchia ya iphu. Jizosu su phe: “Unu toshichaa ya iphe ono go tughua.”

Ndu-ishi achị idzu egbu Jizosu
(*Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2*)

⁴⁵Igwerigwe ndu Jiu ono, wutsoru Meri ono gude enya phe huma iphe ono, Jizosu meru ono; bya ekweta nkiya. ⁴⁶Obenu loo duru ndu ophu je-fulerua ndu Farisii je akooru phe iphe, Jizosu meru. ⁴⁷Tobudu iya bu; ndu-ishi uke Chileke me ndu Farisii bya akpakoo ogbo-ikpe, ephe lephe ekpeje ikpe su: “?Anyi e-mekpoo iphe-a ime-agma? Nwoke-a emeshinukakwa igwerigwe iphe-ohumalenya. ⁴⁸Teke anyi haru iya go mee iphe-a, oome-a be onyemonye a-tukokwa kweta nkiya; ndu Romu a-byakwa atuko eze-ulo anyi-a me ndu ndu-anyi l'ophu lwa rengurengu.”

⁴⁹Obenu l'onye lanu l'ime phe, epha iya bu Kayafasu, bu iya bu onyeshi ndu-ishi uke Chileke k'apha ono suru phe: “Unu ta amakwa iphe ilile. ⁵⁰?Unu ta amadu loo karu anyi ree g'onye lanu nwuhu-chiru ndu Jiu l'ophu; eme l'onye lanu no ndu; oha l'ophu tuko buru mkpurupyata.” ⁵¹Iphe ono, o pfuru ono ta abukwa ike k'onwiya be o gude pfua ya. Obenu l'eshi ophu o bu iya bu onyeshi ndu-ishi uke Chileke k'apha ono be o humaru le Jizosu e-mechaa nwuhu-chiru oha l'ophu. ⁵²O to bukwa-a oha ono nwekiya be oo-nwuhu-chiru. O kwa g'ooshi nno chikobe unwu Chileke ono, gbakashihuru dzuru mgboko ono g'ephe buru nanu.

⁵³Oo ya bu; ndu-ishi ndu Jiu shi eshi mboku ono chahaa idzu g'ephe e-me megbua Jizosu. ⁵⁴O bunuru iya bu le Jizosu akpabuhu ledzudzu-oha l'echi ndu Jiu. O gbeshi leka ono jeshia ali, no-kube echiegu bya alaa le mkpukpu, no leka ono, eekuje Ifuremu. O laa eka ono je anodu yele ndu etsoje iya nu.

⁵⁵Teke ono be obo Ojaghata ndu Jiu rwukpowaru ntse. A du igwerigwe shigbaa l'ali ndu Jiu eje Jierusalemu g'ephe je emee nso aswafu onwophe nturu; teme l'oorwua l'obo-iphe ono. ⁵⁶Ephe tuko elephe enya Jizosu. Ephe dzukoepho leze-ulo Chileke; ephe nodu ajijegbaa nwibe phe

su: “?Denukpoo g'unubedua ari iya? ?O du unu g'o to byadu obo-iphe-a to?” ⁵⁷Ndu-ishi uke Chileke me ndu Farisii tubuhawaru su l'o -buru l'o duru onye maru aka o no; g'onye obu mee g'ephe maru k'ophu ephe e-je egude iya.

Aawu Jizosu manụ,
eshi mkpo le Betani
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

12 ¹O ghuduepho abali ishii teme l'a bahu l'obo Ojeghata ono; Jizosu tu gbua jeshia Betani. Betani bu mkpukpu, Lazarosu bu, bu iya bu nwoke ono, Jizosu mejeru; o shi l'onwu teta nodu ndzu pho. ²O rwua l'eka ono; ephe shiaru iya ite ebyaa. O buru Mata akwakoru phe nri; yebedua, bu Lazarosu yiru le ndu ephe le Jizosu eri nri ono. ³No iya; Meri gbeshiepho je ewota mgbere manụ, eshi mkpo, a zuru oke aswa; mbu manụ, e gude nadu, guru egugu mee. O wota iya gude bya awua Jizosu l'okpa bya egude egbushi iya huchaa ya okpa obu. Mkpọ manụ ono tuko ulo ono voo pfurufuru. ⁴O buru iya bu le Jiudasu Isukariyotu, yi le ndu etsoje Jizosu, bu iya bu onye ono, mechaaru deru iya ye-a; tufuepho onu su: ⁵“?Buna-a gunu be e te wotaduru manua je eree reta ukporo pangu le pangu iri gude je ekeeru ndu adudu g'o du phe?” ⁶Iphe, Jiudasu gude pfua iphe ono ta abukwa l'oo g'o letaberu ndu adudu g'o du phe enya. Iphe, o gude pfua ya bukwa l'o bu iphuru; o buru iya egudeje ekpa, okpo-ga phe aduje; o nodu ezitaje iphe, e yeru iya.

⁷Jizosu su iya: “Paru nwanyi haa! Haa ya g'o kwakobe iphe, o gude ngaberu mboku, ee-li mu. ⁸Unu le ndu adudu g'o du phe anọ tekenteke; obenu le mbedua ta abyaduru ke ge mu l'unu buwaruro bupyabe.”

Idzu g'e gbua Lazarosu

⁹O be teke igwerigwe ndu Jiu numaru l'oo le Betani be Jizosu no; ephe wuru jeshia aka ono. O to bukwa Jizosu be ephe choru jee kpurumu. Ephe jekwarupho g'ephe huma Lazarosu, bu iya bu onye ono, o meru; o shi l'onwu teta ono. ¹⁰Ndu-ishi uke Chileke chikwaapho idzu l'ephe e-gbu-fukwaapho Lazarosu. ¹¹Ishi iphe, ephe gude su l'ephe e-gbu iya bu l'oo opfu ehu Lazarosu ono be igwerigwe ndu Jiu gude anashihu ndu-ishi phe agbakashihu ejgbaa eworu onwophe ye l'eka Jizosu.

Jizosu abahu le Jierusalemu
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²O rwua nchitabohu iya; igwerigwe oha ono, byaru k'obo Ojeghata ono numa le Jizosu abya Jierusalemu. ¹³O buru iya bu ephe gbafutachaa je egbukoo ekwo-igu gude gba iya ndzuta. Ephe nodu akpo okwe asuje: “Gajaja buru ke Chileke!

Onu-oma tsoru onye ono,
 shi l'eka Nnajiuphu anyi,
 bu Chileke abya ono!
 G'ajaja buru ke
 Eze ndu Izurelu!"

¹⁴No iya; Jizosu bya ahuma nwa nkafu-igara bya ano-koru iya, bu iya bu iphe obu, e deru lekwo Opfu Chileke su:

¹⁵"Ge ndzu ta agukwa ngu
 nwada Zayonu!

Le nta-a be onye-eze ngu
 noakwaa l'eli nwa
 nkafu-igara abya!"

¹⁶Ebe iphe ono eshidu edoje ndu etsoje iya nu enya le mbu. Ole o -ruwupho ge Chileke kubataru Jizosu l'imigwe; kwabe iya ubvu, paru eka; ephe gbeteke ono rita iphe ono, e deru ke nkiya ono; lephe mewaru iya iphe ono, ekwo-opfu Chileke pfuru ono.

¹⁷Teke ono, Jizosu kuru Lazarosu oku; mee ya o dzukwaru ndzu ozo; shi l'eka e liru iya futa ono be a du igwerigwe nodu l'eka ono. O buru igwerigwe ndu ono be pfukashiru ndu ozo iphe ono, nwuru nu ono. ¹⁸Noo iphe, meru g'o gude a du igwerigwe nno gba iya ndzuta. Ephe numahawaru l'oo Jizosu be meru iphe-ohumalenyanya ono. ¹⁹Ndu Farisii pfuahaa l'ime onwophe asuje: "Unu ahuma. Idzu anyi obu arwuhuhanaa. Unu lewaro ge mgboko l'ophu zelihuru awu etso iya."

Ndu Gurisu haru achu Jizosu

²⁰Ndu shi l'ali Gurisu haru yiru le ndu jeru abaru Chileke eja le Jierusalemu g'aabọ iphe ono. ²¹Ndu ono bya ahuma Filipu; Filipu bu onye Betusayida, bu mkpukpu, no le Galili. Ephe wupfu iya je asu iya: "Nwoke-ibe mu! ?Denu g'eeme g'anyi le Jizosu huma?"

²²Oo ya bu; Filipu je epfuaru iya Anduru. Anduru yele Filipu swiru je epfuaru iya Jizosu. ²³Noo ya; Jizosu su phe: "Nta-a be o ruwakwaru teke aa-huma Abubu-Ndiphe l'odu-biribiri iya. ²⁴Ge mu gbukwaaru iya unu tororo; akpuru ereshi -adabaduru l'ali rehu ewa be o noekwapho g'o no. Ole o -rehukwanu be omije deru yekete. ²⁵Onye yeru enya le ndzu iya l'e-tuphakwa iya etupha; ole onye kporu ndzu iya ashile mgboko-a l'egude iya gbata ndzu ojejeje. ²⁶Onye o du iya g'o buru onye ejeru mu ozi g'onye obu bya etsoru mu g'oo-bukwanuru eka mu no be onye obu, ejeru mu ozi obu a-nodu. Onye bu onye ejeru mu ozi be Nna mu a-kwabekwa ubvu."

Jizṅsu epfu opfu ṅnwu iya

27“Sū-a; ṅ kwa nta-a bẹ obu etsu mu mini. ?Bū ḡṅnu bẹ mu e-pfu? ?Bū ḡṅ mu sū Nna mu ḡṅ dzṅ mu lẹ nta-a? Tṅswekwa! ṅ kwa iphe, abya eme nta-a bẹ mu byadoru.” 28“Nna! Menaa ḡ'a ḡuma ṅdu-biribiri ḡu l'ẹpha ṅgu.”

Tṅbudu iya bū; ṅ ḡuru olu, shi l'imigwe sū: “Mu meakwaru a ḡuma ṅdu-biribiri ono; mu jekwaphṅ emebaa ḡ'a ḡumabaa ya ṅzo.”

29Igwerigwe ṅha ono, pfukube ẹka ono ṅuma iya; ẹphe sū l'ṅo igwe deru edede. Ndu harṅ sū: “ṅ kwa ojosi-imigwe pfuru yeru iya!”

30Jizṅsu sū phe: “ṅ kwa unu bẹ e pfudoru opfu ono; ṅ tṅ bṅkwa mbẹdua bẹ e pfudoru iya. 31ṅ kwa nta-a bẹ Chileke e-kpe ndu mgboko-a ikpe. ṅ kwa nta-a bẹ aabya echikṅ ike k'onye ono, bū iya bū onye-ishi ndu mgboko-a. 32Mbẹdua bẹ teke ono, ee-shi l'alṅ woliamu eli ono bẹ mu a-tṅko onyemonye sekuta ḡ'ẹphe tsoru mu.” 33Iphe ono bẹ ṅ pfuru gude goshi ḡṅ ya e-gude nwṅhu.

34Igwe ṅha ono sū iya: “Anyi ṅumawaru iphe, e deru l'ẹkwo ekemu sū lẹ Kéreshi ṅbu anṅduwaro ndzṅ jasṅ l'ojejeje. ?Dṅnhunu ḡ'o gude ṅ ḡbẹ sū lẹ Abṅbu-Ndiphe nwṅhufutaje? ?Bṅkpohunaa onye bū Abṅbu-Ndiphe ṅbu?”

35Jizṅsu sū phe: “Iphṅró ono bṅfukwa nwanshṅi bẹ ṅo-nṅfua l'echilabṅ unu. ṅphu ḡ'unu lṅbaru ije nta, iphṅró ḡuru unu; a -ṅnyakwa ṅchii bya-pfuta unu. Noo kẹle onye eje ije l'ṅchii ta amajekwaru ẹka ṅ phuku eshi. 36ṅphu ḡ'unu kweta woru onwunu sẹ a sẹ l'iphṅró ono teke iphṅró ono ḡṅkwadu swiru unu ḡ'unu abṅru ndu bu l'ẹka iphṅró ḡu.”

Jizṅsu pfughechaṅpho nno bya atṅgbua je edomia onwiya; ṅphu ẹphe aḡmaheduru iya.

Ndu Jiu bū ekwegekwe

37ṅ bū eviya l'o mehawaru iphe-ṅhumalenya, ḡu igwerigwe l'iphu phe; ṅle ẹphe te ekwedu woru onwophe ye iya l'ẹka. 38ṅ būru iya bū l'iphe ono, Azáya, bū onye mpfuchiru Chileke pfuru ono avṅkota ḡ'o pfuru iya. ṅ sṅru:

“Nnajiṅphu; ?bū onye
kwetakṅooru ozi,
anyi ziru?

Tṅo ?bū onye bẹ
Chileke goshiru ike,
shi iya l'ẹka?^d”

39Noo ḡ'o shitaru; ẹbe ẹphe ekwetaduru. Lẹ Azáya pfukwarṅpho ṅzo sṅ:

^d 12:38 ḡṅnaa Azá 53:1.

40 “Chileke mewaru phe;
 ephe tsuahaah ishi;
 bya emewaa phe
 g'ephe kpochia
 okpoma g'ee-shi g'o
 to duhe iphe,
 enya phe a-humaje;
 ozoo k'ophu oriri
 e-rwu phe l'ohu epho;
 g'ephe gbanwee
 byafuta mu ge mu
 mee phe g'ephe
 wekorohu.^e”

41 O buru Jizosu be Azaya epfu opfu iya ono. Iphe, o gude pfua iphe ono bu lo humahawaruro odu-biribiri iya.

42 Ge jia epfua be a duna-a igwerigwe kweta loo ya bu onye obu, Chileke yeru go bya obu; mbu lufuchaa le ndu-ishi kwetachaakwaru loo ya. Ole epe ta adudu ike pfufuta iya; kele epe atsunuka ndu Farisii ebvu; a -nonyakwaa; a kpochia phe mkpochi su g'ephe ta abatajehel'ulo-ndzuko. 43 Noo l'ephe ka eye enya l'ajaja ophu ndiphe aja phe; eme l'ajaja ophu Chileke gege aja phe.

Opfu, Jizosu pfuru e-kpe nemadzū ikpe

44 Jizosu raa ya arara su: “Onye kwetarū nkemu ta abukwa-a nkemu be o kwetarū kpoloko; o kwetakwarupho k'onye ono ziru mu nu ono. 45 Onye humaru mu nu humaakwarupho onye ono, ziru mu ge mu bya ono. 46 Mbēdua l'onwomu byaru ge mu bya aburu iphoro duru ndiphe; k'ophu a-buru; onye kwetarū nkemu; onye ono taa noduhedu lochii. 47 Onye numachaarū iphe-a, mu epfu-a; ebe o medu iya ememe; be ta abukwa mu e-kpe iya ikpe; kele mu ta abyakwaru ekpe ndiphe ikpe. Iphe, mu byaru bukwa ge mu dzoo ndu mgboko. 48 Onye jikaru mu nu; bya ajika anata opfu, mu epfu be o dukwaruro onye e-kpe iya ikpe. Oo opfu ono, mu pfuru ono be bu iphe, a-nma iya ikpe le mboku ikpazu. 49 Ishi iya bu l'iphe, mu epfu ta abudu ike aka mu be mu gude epfu iya. Oo Nna mu ono, ziru mu; mu bya ono gude onu iya goshi mu iphe, mu e-pfu; kakwaru mu pho ge mu e-pfu iya. 50 Mu makwarupho l'iphe ono, o suru ge mu pfua ono anuje ndzu ojejoje. Oo ya bu l'iphe, bu iphe, mu epfu buepho iphe, Nna suru ge mu pfua be mu epfu.”

Jizosu akwo ndu etsoje iya nu okpa

13 1 O ghuduepho ujiku lanu; l'a bahu loho Ojaghata ono; Jizosu maru le teke ya a-ha mgboko owa; lapfushia Nna iya rwuwaru.

^e 12:40 Gūnaa Azá 6:10.

Jizḡosu shiḡpho lḡ mbḡ yee ndu bḡ ndu nkiya lḡ mgboko-a obu; mbḡ yee phḡ iya phḡ yerwua l'ishi.

²Noo ya; Jizḡosu yele ndu etsoje iya nḡ tḡko nḡdu eri nri-ḡnyashi. Obu-tuswe yehawarḡuro Jiudasu Isukariyḡotu, bḡ nwa Sayimonu ḡriri l'obu g'o je ederu Jizḡosu ye l'ḡka ndu ḡhogu iya. ³Jizḡosu maḡkarupho lḡ Nna iya yekḡtaru iya iphemiphe l'ḡka; maru l'ḡo l'ḡka Chileke bḡ ya shi; ḡme ḡ buḡkarupho Chileke bḡ ya alapfu. ⁴Tḡbudu iya bḡ; Jizḡosu gbalihu l'ḡka ḡ nḡ eri nri-ḡnyashi ono bya achiḡu uwe ḡhu iya wushi; chiḡa anamḡ nmaru l'upfu. ⁵ḡ bya ekuru mini ye lḡ gbamugbamu wata akwḡ ndu etsoje iya nḡ ḡkpa; bya egude anamḡ phḡ, ḡ nma l'upfu phḡ ehucha phḡ iya. ⁶Tḡbudu iya bḡ; o -rwuepho l'ḡka Sayimonu Pyita nḡ; Pyita sḡ iya: “Tḡswekwa! Nnajiuphu! ?Bḡchia gḡbedua abya mu akwḡ ḡkpa?”

⁷Jizḡosu sḡ iya: “Iphe, mu eme bḡ i tḡ makwa nta-a. ḡ kwa l'e mecha bḡ oo-do ngu-a ḡnya.”

⁸Pyita sḡ iya: “Ephokwarḡ k'akwḡ mbḡdua ḡkpa ephopho ophu.”

Jizḡosu sḡ iya: “Mu akwḡduru ngu ḡkpa bḡ mu lḡ ngu tee megbakwa.”

⁹Sayimonu Pyita sḡ iya: “Jikokwa! Nnajiuphu! ḡ -dḡ nno bḡ ḡ tḡ bu-kwaa ḡkpa bḡ i-kwḡ mu kḡḡkpu; tḡkokwa mu ḡka mḡ ishi sakḡta.”

¹⁰Jizḡosu sḡ iya: “Onye a wḡwaru ḡhu bḡ mkpa awḡ ḡhu ḡzo adḡhekwaru. ḡo ḡkpa bḡ onye ḡbu akwoje eshi ḡphu inyi adḡhedu iya l'ḡhu ilile. Unu tḡkwaru dḡ ree; ḡle ḡ tḡ bḡdu g'unu ha dḡ-gbua ree.” ¹¹Iphe, Jizḡosu gude sḡ l'ḡ tḡ bḡdu g'ḡphe ha dḡ-gbua ree bḡ l'ḡ mawaru onye ḡphu bḡ iya e-deru iya ye l'ḡka ndu ḡhogu iya.

¹²No iya; ḡ kwḡchae phḡ phḡ ḡkpa ono; ḡ chiḡa uwe ḡhu iya yee bya alaphu azḡ l'ḡka ḡ shi nḡdu bya ajiḡa phḡ sḡ: “?Unu makḡḡoru iphe ono, mu meru unu ono? ¹³Iphe, unu anḡduje eku mu bḡ ‘O-zḡ-iphe’ bya eku mu ‘Nnajiuphu’. ḡphu unu ekuswekwaru; keḡ ḡ buḡwaa iphe onoya bḡ mu bḡ. ¹⁴ḡle-a; eshi ḡphu ḡ bḡ mbḡdua, bḡ Nnajiuphu unu bya abḡru onye ezije unu iphe bḡ gbḡchia bya akwḡo unu ḡkpa; bḡ ḡ gbakwarḡ g'unu jenḡ je akwoje nwibe unu ḡkpa ḡgube ono, mu kwḡru unu ono. ¹⁵L'ḡ kwa iphe, unu e-letajḡ eme bḡ mu meru goshi unu ono; g'unu eletajḡ iya mee gḡ mu meru unu ono. ¹⁶Lḡ-a; gḡ mu gbukwaaru iya unu tororo; nwokoro ta akajḡkwa nnajiuphu iya shii; ḡbe onye e ziru ozi akajḡkwa onye ziru iya ozi shii. ¹⁷Unu makḡtawaru iphemiphe ono. ḡ -bḡru l'unu tḡkoru iya eme ememe bḡ Chileke a-gḡkwaru ḡhu-ḡtso nḡ unu.

¹⁸“ḡ tḡ buḡwa unu g'unu ha bḡ mu epfu opfu-a anḡ. Mu makḡtakwaru gḡ ndu mu ḡḡtaru gbaru. ḡle iphe, e deru l'ḡkwo-opfu Chileke vḡfutajenupho g'e deru iya, bḡ iya bḡ iphe, sḡru: ‘ḡ kwa onye ono, mu l'iya rigbaaru nri; mechaarḡ bya emeaha iphe, a-tsuru mu nḡ.’^f ¹⁹Mu epfukwaru iya unu nta-a, ḡ toko rwudu-a; k'ḡphu bḡ; ḡ -nwujḡ; unu ekweta l'ḡo mbḡdua bḡ onye ḡbu. ²⁰Gḡ mu gbukwaaru

^f 13:18 Ebvū 41:9.

iya unu tororo; onye bu onye nataru onye mu ziru ozi nataakwaru mbedua. Onye natakwanuru mu nu nataakwarupho onye ono, ziru mu ge mu bya ono.”

**Jizosu epfu l'ee-deru iya ye
ndu ohogu iya l'eka**

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jizosu pfuchaa nno; meji tsua ya pharamu. O su phe: “Ge mu gbu-kwaaru iya unu tororo; o kwa onye lanu le g'unu ha-a l'e-deru mu ye.”

²² Ndu ono, etsoje iya nu ono tuko legbaa nwibe phe enya; eka iphe ono tufuru phe ehu; ebe ephe amadu onye oopfuru. ²³ Onye lanu le ndu ono, etsoje iya nu ono, bu iya bu onye ophu Jizosu kakota eye obu be no-kube-kwa iya pho ntse teke ono. ²⁴ Todbudu iya bu; Sayimonu Pyita tabuaru iya enya su iya go jitaekwa iya onye oopfuru.

²⁵ O bya akpo-kubebaa Jizosu ntse bya asu iya: “Nnajiuphu! ?Bu onye be iipfu ama eka?”

²⁶ Jizosu su iya: “Oo onye ono, mu a-nu ibiribe buredi, mu tsutaru l'iphe-a, eeri nri-a bu onye obu.” O bya etsutaepho ibiribe buredi ono; o woru iya nu Judasu Isukariyotu, bu nwa Sayimonu. ²⁷ Judasu tachaepho buredi ono; Nsetanu pheba iya lehu. O buru iya bu le Jizosu asu iya: “Iphe, bu iphe, jibya ememe mee ya egwegwa.” ²⁸ Ebe o dudu ndu ono, no l'eka ono, eeri nri ono, duru onye ophu maru iphe, o zoberu pfuaru iya nno. ²⁹ Ndu aria su l'eshi ophu o bu Judasu, legudeje eka okpoga phe bu iphe, Jizosu epfuru iya bu go zutachakwaa iphe, ephe gude eme k'obo-iphe; ozoo l'iphe, Jizosu pfuru Judasu bu go nu ndu ukpa iphe.

³⁰ Oo ya bu; o natachaepho ibiribe buredi ono; o tgbua lufushia; nchi jihuanaa.

Ekemu ophuu

³¹ Judasu tughuchaepho; Jizosu su: “Oo nta-a be e goshiru odu-biribiri ke Abubu-Ndiphe. O bukwarupho l'eka iya be ee-shi huma odu-biribiri ke Chileke. ³² Oo ya bu; o -buru le Abubu-Ndiphe meru g'a huma odu-biribiri ke Chileke; nokwapho ge Chileke e-me ge shi l'eka nkiya huma odu-biribiri ke Abubu-Ndiphe; mbukwa nta-a be oo-me g'a huma odu-biribiri iya obu. ³³ Unwu mu! Mu l'unu ta anohekwa iphe, baru ishi nta-a; unu achooaha mu. Ole oo iphe ono, mu pfuru ndu Jiu ono be mu epfukwarupho unu nta-a. ‘Eka mu eje be unu taa dukwa ike abya.’ ³⁴ O kwa ekemu ophuu be mu aturu unu. Unu yee nwibe unu obu; mbu go buerupho ge mu yeru unu obu bu g'unu e-yeje nwibe unu. ³⁵ Oo obu ono, unu e-ye nwibe unu ono be ndu ozo e-gude maru l'unu bu ndu etsoje mu nu.”

Pyita a-go le ya ta amadu Jizosu

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Sayimonu Pyita jia ya su iya: “Nnajiuphu; ?bu awe be ila obu?” O su iya: “Eka mu ala be i tii dukwa ike etsoru mu ala nta. O chikwa alwapfuta be ii-mechaa lwapfuta mu l'eka ono.”

³⁷Pyiṭa sù iya: “Nnajiuphu; ?ṛ nwurù ìnwu-agma bẹ mu taa dudu ike etsoru ngu nta-a? Mbù-a; mu dukwaa onwomu ree amì ẹnya lẹ ndzù mu see iswi ẹhu ngu.”

³⁸Jizòsù sù iya: “Aa! ?Ì sù l'ì-dù ike mja ẹnya lẹ ndzù ngu see iswi ẹhu mu? Gẹ mu gbukwaaru ngu iya tororo; oke-ọku nchi-abọhu -bya ara ọrà; bẹ ì ọakwaru ẹgo ugbo ẹto sù l'ì tì madù onye mu bụ.”

Jizòsù; ọzo, e shi alapfu Nna

14 ¹Jizòsù sù pẹ: “Unu ba ayọkwa ọshi l'ime obu unu. Unu woru onwunu ye Chileke l'ẹka; unu ewokwarupho onwunu ye mbẹdua l'ẹka. ²Libe Nna mu bẹ ọlo-ebubu dukwa igwerigwe. Ọ -bù l'ọ tọ dù nno; ?dẹnhunu gẹ mu g'eme sù unu lẹ mu eje unu emeru ẹka unu a-nọdu. ³Mu -jechaepho je emechaerupho unu ẹka ọbu; mu abya ọzo bya ekuta unu dokube onwomu; k'ọphu bụ ẹka mu nọ bẹ unu a-nọdukwapo. ⁴Unu mawaru ẹka mu ala; unu makwarupho ọzo, mu shi ala iya.”

⁵Tòmosu sù iya: “Nnajiuphu; anyi ta amakwa ẹka ọbu, ìla ọbu. ?Dẹnhunu g'anyi shi maru ọzo iya?”

⁶Jizòsù sù iya: “Ọ kwa mbẹdua bụ ọzo; bya aburù ọkpobe-opfu; bya aburù ndzù. Ọ tọ dukwa onye abyapfuta Nna; abudu l'onye ọbu shi mu l'ẹka. ⁷Mbù-a; ọme unu maru mu; mẹ unu amakwaru-a Nna mu. Ọle e -shi nta-a bẹ unu mawaru Nna bya ahumawa iya.”

⁸Filipu sù iya: “Nnajiuphu; goshinu anyi Nna ọbu gẹ mejì anmapfuru anyi.”

⁹Jizòsù sù iya: “Filipu; e -shi teke-a bẹ mu l'unu shi nọduta; ẹbe ì makwa mu phọ. Onye humaru mu nù hùmaakwaru Nna. ?Dẹnhunu g'ọ gude ì nọdu epfukwadù gẹ mu goshi unu Nna ọbu? ¹⁰?Ti kwetaduru lẹ mu nọ Nna mu l'ime; Nna mu nọdu mu l'ime. Opfu, mu anọduje epfuru unu ta abukwa ike k'ẹka mu bẹ mu egudeje epfu iya. Ọ kwa Nna ono, bu mu l'ime ono agbeje mu l'ime eje ozi. ¹¹Ọo ẹpho g'unu kweta lẹ mu nọ Nna mu l'ime; Nna mu nọdu mu l'ime; ọdumeka unu gudekpọonu k'iphe ono, mu emeshi ono kweta iphe, mu epfu.” ¹²Gẹ mu gbukwaaru iya unu tororo; onye bụ onye kweru nkemu a-dukwapo ike mee iphe-a, mu emeshi-a. Onye ọbu a-kabakwaanù eme ọphu ka shii. Noo lẹ mu alapfuwa Nna mu. ¹³Iphe, bukpo iphe, unu gude ẹpha mu sù gẹ Nna meeru unu bẹ mu e-mekotaru unu. Ọo ya bụ; g'eeshi lẹ Nwa hùma ọdu-biribiri kẹ Nna. ¹⁴Ọ -dukpowaru iphe, unu gude ẹpha mu sù gẹ mu meeru unu; mu meeru iya unu.

Jizòsù ekweta ukwe Unme-dù-Nso

¹⁵“Sù-a; ọ -burù l'unu yeru mu obu; unu mekotaje ekemu, mu turu unu. ¹⁶Mu e-pfuru Nna l'ooyeru unu onye N-yemẹka ọzo, a-nọduwaro swiru unu jeye lẹ tuutuutu lẹ mijimiimii. ¹⁷Onye N-yemẹka ono, Nna e-ye ono

bū Unme-dū-Nsḡ, bū iya bū Unme k'ire-lanū; mbū onye ndiphe taa nata-dū; opfu l'ḡphe ta aḡumajeduru iya; ḡphu ḡphe amadū iya. O bekwanū l'unubḡdua maru iya. Noo kḡle o bu ebubu swiru unu. O jekwaphḡ anḡduwaro l'ime unu.”

¹⁸“Mu taa gbahakwa unu ḡka. Mu a-byapfutakwa-a unu. ¹⁹Mbū l'ḡ phḡdukwaru-a nwansḡi nta-a; ndu mgboko-a taa ḡumabaedu mu ḡzo; ḡle unubḡdua l'a-ḡuma mu-a. Eshinu mu nḡ ndzū bḡ unubḡdua l'a-nḡdukwapḡ ndzū. ²⁰Ḡ būru mbḡku ono bḡ unu a-maru lḡ mu nḡ Nna mu l'ime; unubḡdua nḡdukwanu mu l'ime; mu nḡdukwapḡ unu l'ime.”

²¹“Ḡ kwa onye maru ekemu, mu tūru bya eme iya ememe bū onye yeru mu obu. Onye yeru mu obu; Nna mu eyekwa iya phḡ obu. Mbḡdua eye-kwapḡ onye ḡbu obu; woru onwomu goshi iya.”

²²No iya Jiudasu; ḡ tḡ būkwa Jiudasu Isukariyḡtu; sū iya: “Nnajju-phu; ?ḡnu g'ii-shi goshi anyi onwongu g'ḡ tḡ bū ndu mgboko bḡ iigoshi onwongu?”

²³Jizḡsu sū iya: “Onye yeru mu obu anḡduje eme iphe, mu pfuru. Nna mu eyekwanaa onye ono obu. Mu lḡ Nna mu a-byapfuta onye ḡbu; anyi l'iya eburu eburu. ²⁴Onye eyeduru mu obu te emejekwa opfu mu. Unu maanarū-a l'opfu ono, unu anḡ ono ta abūkwa opfu mu. Ḡ kwa opfu Nna ono, ziru mu ḡḡ mu bya ono.

²⁵“Mu pfukḡtakwaru unu iphemiphe-a nta, mu l'unu nḡkwadu. ²⁶Ḡle ḡḡ onye N-yemḡka ono, bū iya bū Unme-dū-Nsḡ; mbū onye ono, Nna e-gude ḡpha mu zia g'ḡ lwapfuta unu ono bḡ e-zikḡta unu iphemiphe; mekwaphḡ g'unu nyatajḡ iphemiphe, mu pfuhawaru unu.

²⁷“Sū-a; mu haakwaru unu ḡhu-guu. Ḡhu-guu ono būru mbḡdua bḡ o shi l'ḡka; ḡ tḡ būkwa ḡdu iya ḡphu eshije ndiphe l'ḡka bḡ mu nūru unu. Unu ta ayojekwa ḡshi l'ime obu unu; ḡphu unu atsūkwa ebvu. ²⁸Unu nḡmawaru ḡḡ mu sūru unu: ‘Mu alaakwa; ḡle mu a-lwapfutakwaa unu ḡzo.’ Ḡ -bū l'ḡḡ iphe, unu yeru mu obu mḡ unu etekwaa ḡswa; kḡle mu alapfu Nna; noo lḡ Nna ono ka mu ike. ²⁹Sū-a; nta-a bḡ mu tḡkoakwaru iphemiphe gheberu unu ḡnu teke ḡ tḡko nwūdu. Ḡḡ ya bū; teke ḡ nwūjeru g'unu e-kweta. ³⁰Mu te epfuḡkwaru unu opfu anḡ ḡdu; noo kḡle onye ono, bū iya bū onye-ishi ndu mgboko-a l'abyawaa. O bekwanū l'ḡ tḡ ḡdu iphe, ḡḡ-dū ike emebata mu. ³¹Iphe, o gude mu nḡdu emeje iphe, Nna ziru mu ḡḡ mu mee bū ḡḡ mgboko l'ḡphu amaru lḡ mu yeru Nna mu obu.”

O pfuchaa nno bya asū phḡ: “Unu gbalihu g'anyi lufu l'ḡka-a.”

Jizḡsu bū ḡkpobe vayḡnu

15 ¹“Ḡ kwa mbḡdua bū ḡkpobe vayḡnu; ḡ būru Nna mu bū onye ele-ta opfu-vayḡnu ono ḡnya. ²Iphe, būkpoo ḡkali, kapfuru mu l'ḡhu, bū ndu ḡphu ta amḡdu mebyi bḡ ḡḡ-kwashikwa. Ḡkali ḡphu amije mebyi bḡ ḡonoduje akḡcha akḡcha ree g'ḡokabaa amḡmi. ³Opfu ono, mu pfuru

yeru unu ono mewaru unu nta-a; unu d̄ube ree. ⁴Unu n̄opyabekwa mu l'ime; k'ophu mu a-n̄opyabekwapho unu l'ime. Oo g'ekali-oshi aȳidu m̄ita mebyi k'eka iya m'ò -b̄udu l'ò kapfuru l'oshi vaȳinu-a; buk̄wapho g'unu ta aȳidu yee mebyi m̄e mu l'unu at̄ugbaduru.

⁵“O kwa mb̄edua b̄u vaȳinu ono; unub̄edua b̄uru ekali iya. Onye n̄opya-beru mu l'ime; mb̄edua n̄opyabe iya l'ime; onye ono a-m̄i mebyi m̄ishia ya ike; noo kēle o t̄o d̄udu iphe, unu ad̄u ike eme ililekp̄oo; m̄e mu l'unu at̄ugbaduru b̄uru nan̄u. ⁶Onye b̄u onye ta an̄opyabeduru mu l'ime b̄e eetuphakwa g'ekali-oshi, a k̄ofuru ak̄ofu; l'ò k̄oshihu nk̄u; l'a ch̄iru iya ye l'òku; g'òku kepyashia. ⁷O -b̄uru l̄e mu l'unu t̄ugbaru b̄uru nan̄u; opfu mu buru unu eburu l'ime b̄e o t̄o duk̄wa iphe, b̄u iphe, d̄u unu ree, unu s̄uru g'e meeru unu, e tee med̄uru unu. ⁸Noo ̄uzo, ee-shi goshi ̄odu-biribiri k̄e Nna mu; mb̄u g'unu m̄ia mebyi m̄ishikpoo ya ike gude nno goshi l'unu b̄u ndu etsoje mu n̄u. ⁹Oo ḡe Nna mu yeru mu obu b̄u ḡe mu yeru unu. O b̄u-ru g'unu n̄opyabeekwapho l'ime n-yemobu ono, mu yeru unu ono. ¹⁰Unu -mee iphemiphe, mu s̄uru g'unu mee b̄e unu a-n̄opyabekwaa l̄e n-yemobu nkemu; mb̄u egube ono, mu mek̄otaru iphe, Nna mu s̄uru ḡe mu mee; mu n̄opyabe l̄e n-yemobu k̄e Nna mu ono.

¹¹“S̄u-a; iphemiphe-a b̄e mu epfuk̄otaru unu g'ehu-utso nkemu ab̄uru k'unu; waa g'ehu ats̄oo unu utso ts̄ofu l'ishi. ¹²Wakwa iphe, mu t̄uru unu ekemu iya baa; unu yee nwibe unu obu ḡe mu yeru unu. ¹³O to nwekwa n-yemobu ozo, nemadz̄u e-ye nwibe iya, ka owa-a; mb̄u l̄e nemadz̄u gude iswi eh̄u ònyà iya; m̄ia enya l̄e ndz̄u iya kweta anw̄uhu. ¹⁴Unu buḡbaa ònyà mu m̄e unu -n̄odu emeje iphe, mu s̄uru g'unu meje. ¹⁵Mu tee kuhek̄wa unu ndu-oz̄i mu oz̄obaa; kēle onye-oz̄i ta amaj̄eduru iphe, nnaj̄iuphu iya eme. Iphe, mu e-ku unu b̄u ònyà mu phe; kēle iphe, mu n̄umar̄u l'ònu Nna mu b̄e mu t̄ukowaru t̄ogboru unu eba. ¹⁶O t̄o buk̄wa unub̄edua h̄otaru mu; o chikwa mb̄edua h̄otaru unu dobe iche; k'ophu unu a-m̄i mebyi; mb̄u mebyi, a-d̄uwaro kwas̄eru. Oo ya b̄u; iphe, buk̄poo iphe, unu gude epha mu s̄u ḡe Nna n̄u unu b̄e oo-n̄u unu. ¹⁷Ekemu, mu at̄erupho unu b̄u g'unu yee nwibe unu obu.”

N̄dumashi k̄e ndu mgboko-a

¹⁸“Teke o b̄u l'unu d̄u ndu mgboko-a ash̄i; unu nyataj̄ekwa l̄e mb̄edua vuadaa ̄uzo d̄uhaadaa phe ash̄i; t̄eme unu d̄uje phe. ¹⁹O -b̄u l'oo iphe, unu b̄u ndu k̄e mgboko-a m̄e ndu k̄e mgboko-a eyee unu obu; l'unu b̄u nkephe. Obenu l̄e mu shiwaal̄e mgboko-a h̄ota unu dobe iche; ebe unu ab̄uedu nkephe. Noo g'o gude unu d̄u phe ash̄i. ²⁰Unu nyataj̄ekwa iphe ono, mu pfuru unu ono; mb̄u l̄e mu s̄uru unu l̄e nwokoro ta akaj̄edu nnaj̄iuphu iya shii. Oo g'ephe mekparu mb̄edua eh̄u b̄u g'ephe e-mekpa unu. O b̄u-ru g'ephe te emej̄edu iphe, mu pfuru b̄u g'ephe tee mekwapho iphe, unu epfu. ²¹Iphe ono g'ò ha b̄e ephe a-t̄uko mee unu; opfu l'unu b̄u ndibe mu;

kele eṣhe ta amadu onye ono, bu iya be mu shi leka bya ono. ²²Q -bu le mu ta abyawaa bya epfuru yeru phe me o to bukwa phe eme iphe-eji; obenu le nta-a, mu byawaru-a be o to nweekwa iphe, eṣhe gude agofu k'iphe-eji, eṣhe meru. ²³Iphe, bu onye mu du ashi be Nna mu dukwapho ashi. ²⁴Ome mu ta anodu lechilabo phe meshia iphe, onye ozo taa dudu ike eme; me o to bukwa phe eme iphe-eji. Obenu le nta-a be eṣhe humawaru iphe, mu meshiru; mu du phe ashi; Nna mu dukwa phe pho ashi. ²⁵Iphe ono, eṣhe eme ono je emee o vaa; mbu iphe ono, e deru lekwo ekemu phe su: 'Mu du phe ashi; ebe o bu lo duru iphe, mu meru phe.'⁸

²⁶"Mu e-shikwa Nna mu leka zia Onye N-yemeka ono; lo lwapfuta unu. Onye N-yemeka ono be bu iya bu Unme-du-Nso, bu iya bu Unme ire-lanu ophu shi Nna mu leka. O -byaepho lo pfua opfu ehu mu yeru unu. ²⁷Unubedua lonwunu bufukwaapho ndu a-nodu epfu iphe, unu gude enya unu huma ke nkemu; opfu le mu l'unu shiepho le mbulembu noduta.

16 ¹"Mu pfushikotaru unu iphemiphe-a g'e tee medu unu g'unu shiswee uzo. ²Ndu Jiu a-kpo-chikwa unu mkpo-chi g'unu ta abatajehel'ulo-ndzuko phe. Mbu-a; mboku erwuakwaa teke a-bujeru: onye egbu unu egbugbu lo gbe arinu loo Chileke be ya ejeru ozi. ³Iphe, meru g'o gude eṣhe je anodu eme iya bu lephe ta amadu Nna; ophu eṣhe amadu mu. ⁴Ole mu tukowaru iphemiphe-a epfuru unu g'oo-buru: o -rwuepho teke eṣhe e-me iphe ono; unu anyataje le mu pfuhawaru unu opfu ehu phe."

Ozi, Unme-du-Nso ejeje

"Mu te eshikwa pfuhawaaru unu iphe-a le mbulembu; opfu le mu nokwadu swiru unu. ⁵Nta-a be mu alapfuakwa onye ono, bu iya ziru mu ge mu bya ono. Ole o to dudu g'unu ha, onye jjeru mu su mu: 'bu awe be iije?' ⁶Ehu gbe rwuhu chia unu opfu le mu tukoru iphemiphe-a epfushiru unu. ⁷Ole g'o duhabe; ge mu mekwaa ya g'o doo unu enya; o kakwaru unu ree me mu -laa; kele mu aladuru be Onye N-yemeka ono ta alwapfutakwa unu. Obenu loo mu -laepho; mu ezia ya g'o lwapfuta unu. ⁸Teke o byaerupho be oo-goshi ndiphe lo to budu iphe, eṣhe aril'iphe-eji bu be o bu; goshi phe lo to budu iphe, eṣhe riru l'apfubekoto bu be o bu; goshikwa phe pho lo to budu iphe, eṣhe riru l'ikpe Chileke bu be bu iya nu. Noo g'oo-gude goshi l'ikpe nmaru phe bu ono. ⁹Oo-goshi phe l'anono, eṣhe anodu mu leka bu iphe-eji be eṣhe eme. ¹⁰Oo-goshikwa phe pho iphe, bu apfubekoto ke Chileke; kele oo le mu pfuberekoto meru iphe, mu alapfu Nna; ophu unu ahumabaedu mu enya. ¹¹Goshikwa phe pho iphe, ikpe ke Chileke bu; kele onye-ishi ndu mgboko-a be e kpewaru ikpe.

¹²"Opfu, mu gege epfuru unu dukwa igwerigwe; o kwa le mu -pfueberu iya unu be oo-panuka unu eka nta. ¹³Teke Unme-du-Nso, bu iya bu

Unme ire-lanu ono byaerupho; l'ọ tḡkokpoo iphe, bu ire-lanu g'ọ ha kpọ-zigbuaru unu ọzo iya; noo l'ọ tḡ bukwa ike k'ẹka iya be oo-gude epfu; ọ buẹpfo iphe, ọ nḡmaru bu iphe, oo-pfuje; l'ọ kafukwaarupho unu iphe, e-me l'iphu. ¹⁴Su-a; ọ kwa Unme-du-Nso ono e-me g'unu hḡma ge mu du-be biribiri; kele oo-wota iphe, ọ nḡmaru mu l'onu bya akọoru unu. ¹⁵Iphemiphe, bu ke Nna bukota nkemu. Oo ya meru g'ọ gude mu su l'oo-wota iphe, ọ nḡmaru mu l'onu bya epfuaru unu.

Ndu rarḡ ẹkwa a-chi ọchi

¹⁶“Ọ phọduru nwanshi; unu ta ahḡmabaedu mu; a -nọkwaa nwanshi; unu ahḡmakwa mu ọzo.”

¹⁷O pfuchaa nno ndu etsoje iya nu harḡ jiḡhaa nwibe phe su: “?Owa-a, oopfu egube ọwa-a bu gḡnu? ?O su l'ọ phọduru nwanshi; a taa hḡmahedu iya; a -nọkwaa nwanshi; a hḡmakwa iya ọzo; sukwapfo le ya alapfu Nna.” ¹⁸Ephe su: “?Bḡhunu ole bu ke l'ọ phọduru nwanshi? Anyi ta amakwa iphe, oopfu epfufu.”

¹⁹Jizosu mawaru l'ephe abya iya aji aji; ọ su phe: “?Unu aji onwunu k'iphe-a, mu shi pfua su l'ọ phọduru nwanshi; unu taa hḡmahedu mu; a -nọkwaa nwanshi; unu ahḡmakwa mu ọzo-a? ²⁰Ge mu gbukwaarū iya unu tororo; unu a-rakwa ẹkwa; gḡa aphḡ; ole ndiphe be ehu a-nodu atso utso. Unu a-nodukwa atsu ude l'ime obu; ole ude ono e-mechakwaa gbawee; unu anwujaa onochi. ²¹Oobujeru upfu watawaa eme nwany, du ime ehuka; ehu arwuhue ya pho arwuhu; kele ọ mawaru l'ọ rwuwaru teke ya e-je iphe, a-tsu iya l'ehu. O -zedachaepfo; l'ọ zohaa iphe-ehuka ono. Ehu awata iya atso utso; kele ọ nwutaru nwa, l'a-nodu le mgboko. ²²Nokwapfo g'ọ du unu nta-a bu ono. Nta-a be unu a-nodu atsu ude; ole ujiku lanu be mu l'unu a-hḡma ọzo; teke ono be onochi a-nashihu unu. O tḡ duedu onye anafubaa unu ehu-utso unu teke ono.

²³“O -rwuepfo teke ono be ọ tḡ dukwa iphe, unu byaru aji mu aji iya. Ge mu gbukwaarū iya unu tororo; iphe, bu iphe, unu gbẹ mu l'eka su ge Nna nu unu be oo-nu unu. ²⁴Mbu-a; o toko du-swekwaa iphe, unu gbẹje mu l'eka kpaa ishi iya byasu nta. Unu pfuaru Chileke g'ọ nu unu iphe, mkpa iya duru unu; oo-nu iya unu. Oo ya bu g'ehu atsoo unu utso tsofu l'ishi.”

Jizosu meru mgboko eriri; turu okoo kpua ya

²⁵“Iphe-a be mu tḡkokwaru nmashjaru unu l'etu etu. Oo rwuakwa teke mu taa nmaheduru unu etu etu; mbu le mu atogbojeru unu opfu ke Nna mu ono eba. ²⁶O -rwuepfo teke ono be unu a-gbeje mu l'eka su ge Nna nu unu iphe, mkpa iya duru unu; mu ta asukwanu unu le mu e-je egude iswi ehu unu pfuru yeru iya. ²⁷Ishi iya bu le Nna l'onwiya yeru unu obu; kele unu yeru mu obu bya ekweta le mu shi l'eka Chileke no bya. ²⁸O kwa

ẹka Nna nọ bẹ mu shi futa byatashia lẹ mgboko-a; mu nọdu alufuakwa lẹ mgboko alapfuwa Nna.”

²⁹Oo ya bu; ndu etsoje iya nu su iya: “Ihee; nta-a bẹ o ka ree; nta-a bẹ i togbochaaru iphemiphe ẹba; i ti nmaphehedu iya l'etu etu. ³⁰Nta-a bẹ anyi maru l'i makotaru iphemiphe. O to gbaheduru g'o duru onye abya ajiahaa ngu aji. Owa mewaru; anyi kweta l'i shi-a l'eka Chileke nọ bya.”

³¹Jizosu su phe: “?Unu kwetawaru nta? ³²Mboku agbabeakwa; mbu o gbẹ rwuwanu erwurwu teke aa-chikashi unu nanu nanu; onyenonu agbaru laa ibe iya; unu atuko haa mu; mu apfu-pheru. Ole mu ta apfu-phekwaru nkinyi mu; kele Nna pfukwaru-a swiru mu. ³³Mu tukokwaru iphe-a pfiaru unu; k'ophu ehu a-du unu guu me mu l'unu -tugba buru nanu. O bukwapho aphu a-tsuru unu lẹ mgboko-a; oopho g'unu nweru iya obu. Mu meakwaru mgboko-a eriri; turu okoo kpua ya.”

Jizosu epfu anu Chileke

17 ¹Jizosu pfughechaephe iphe ono bya apalia enya tabe l'imi-gwe bya asu: “Nna; o gbabeakwaru; menaa ge ndiphe huma odu-biribiri ke Nwa ngu; ge Nwa ngu ono emekwaapho ge ndiphe huma odu-biribiri nkengu. ²Oo ngu nuru iya ike; o kakota iphe, bu nemadzu ike. Iphe, i gude mee ya nno bu g'onuje ndu ono, i yeru iya l'eka ono ndzu ojejoje. ³Ndzu ojejoje ono bu g'ephe maru ngu; mbu gube onye ono, bu ngu bu okpobe Chileke kpekpu; makwarupho Jizosu Kereshi, bu onye o bu ngu ziru g'o bya. ⁴Mu no lẹ mgboko-a mee ge ndiphe huma g'i du-be biribiri; eshinu mu tukoru iphe ono, i ziru mu ge mu bya emee ono mekota. ⁵Nta-a; gube Nna; menaa ge mu nodu l'odu-biribiri ono, mu shihawaa nodu ono nta-a l'ataphu ngu; mbu l'odu-biribiri ono, mu lẹ ngu shihawaa noduta teme mgboko du ono.

⁶“Mu meakwaru ndu ono, i hotaru lẹ mgboko-a ye mu l'eka ono; ephe maru ngu. Oo gubedua nwehawaa phe; o buru gubedua woru phe ye mu l'eka; ephe mekotawaa opfu ngu. ⁷Nta-a bẹ ephe mawaru l'iphemiphe, i nuru mu shi ngu l'eka. ⁸Noo lẹ mu ziwaru phe ozi ono, i ziru mu ono; ephe natawa iya. Ephe makwarupho l'oo okpobe-opfu l'oo l'eka i no bẹ mu shi bya; ephe kwetaakwaa l'oo ngu ziru mu ge mu bya.

⁹“Oo opfu ehu phe bẹ mu epfu anu ngu-a. O to bukwa opfu ehu ndu mgboko bẹ mu epfuru ngu; o kwa ke ndu ono, i yeru mu l'eka ono; nokwa ndu mu epfu nkephe bu ono; kele ndu k'ono bu nkengu. ¹⁰Iphemiphe, bu nkemu bukwapho nkengu. Iphemiphe, bu nkengu bukwarupho nkemu. O buru phe egoshi odu-biribiri nkemu. ¹¹Humanu lẹ nta-a bẹ mu alwapfu-taakwa ngu. Mu ta anhekwa lẹ mgboko-a; obenu l'ephebedua nokwadu lẹ mgboko-a. Nna, du nsọ; gudenu ike ono, du l'epha ngu ono gudeshia phe ree; mbu epha ngu ono, i nuru mu ono; k'ophu ephe a-buru nanu ge mu lẹ ngu bu-a. ¹²Teke ono, mu shi swiru phe ono bukwa ike ono, du

l'epha ngu ono, i nḡuru mu ono bḡ mu shi gude gudeshia phḡ ree; chee phḡ; ebe o dudu onye ophu tuphahuru nu; a -gufukwa nwa ola-l'iswi pho. Ono bukwanuru g'iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke emee g'e pfuru iya.

¹³“Ole nta-a bḡ mu alwapfutaakwa ngu. Iphemiphe-a bḡ mu tukoru epfuru ngu nta-a, mu nokwadu lḡ mgboko-a g'ephe enweru ehu-utso nke-mu; l'o dzua phḡ oke l'ehu ree. ¹⁴Mu pfuwaru phḡ opfu, shi ngu l'onu; ephe du ndu mgboko ashi; kele ephe ta abudu ndu kḡ mgboko; egube ono, mbedua abudu onye kḡ mgboko-a. ¹⁵Mu te epfukwaru ngu g'i wofu phḡ lḡ mgboko. O kwa g'i gbobutajḡ phḡ g'o to du iphe, Onye-njo ono, bu Obutu-swe l'e-me phḡ. ¹⁶O kwa gḡ mu ta abudu onye kḡ mgboko-a bu g'ephe ta abudu ndu kḡ mgboko-a. ¹⁷Opfu nkengu bu okpobe-opfu. Gudenu okpobe-opfu ngu ono mee phḡ g'ephe buru nkengu. ¹⁸O kwapho g'i ziru mu gḡ mu bya lḡ mgboko-a bu gḡ mu zikwaru phḡ pho g'ephe je lḡ mgboko. ¹⁹O bukwarupho iswi ehu phḡ bḡ mu zoberu woru onwomu gbaa eja ehu phḡ g'ee-shi g'ephebedua aburu ndu nkengu okpobe aburu.

²⁰“O to bukwaa ndu owa-a bḡ mu epfu opfu ehu phḡ eyeru ngu; mu epfukwapho opfu ehu iphe, bu ndu a-numa ozi-oma ono, ephe ezi ono; woru onwophe ye mu l'eka. ²¹Mu epfukwaru ngu pho su g'i mee g'ephe buru nanu g'ephe ha. G'o buerupho gḡ gubedua, bu Nna no mu l'ime; mu nodu ngu; bu g'ephe a-nodu anyi l'ime; g'ephe aburu nanu; k'ophu ndu mgboko-a l'e-kweta l'oo ngu ziru mu gḡ mu bya. ²²Odu-biribiri ono, i nuru mu ono bḡ mu woakwaru ye phḡ l'eka g'ephe aburu nanu egube-a, mu lḡ ngu bu nanu-a. ²³Mu -nodu phḡ l'ime; gubedua -nodu mu l'ime; oo ya bu; ephe aburu nanu okpobe abubu; k'ophu ndu mgboko-a l'a-maru l'oo ngu ziru mu gḡ mu bya; makwarupho l'oo g'i yeru mu obu bu g'i yeru phḡ.

²⁴“Nna; i wowaru phḡ ye mu l'eka. Iphe, mu epfu buru g'o buru l'eka mu no bḡ ndu ono a-nodukwapho. Oo ya bu g'ephe egude enya phḡ huma odu-biribiri nkemu; odu-biribiri ono, i gude l'i yeru mu obu nu mu ro teke mgboko teke adudu. ²⁵Gube Nna, pfuberekoto; ndiphe teke amakwaru onye i bu; ole mbedua makwanuru ngu; teme ndu-a mawaru l'oo gubedua ziru mu gḡ mu bya. ²⁶Mu mewaru; ephe mawaru ngu; mu jekwa l'e-me g'ephe marwee ngu ree; k'ophu n-yemobu ono, i yeru mu ono a-du l'ime phḡ; mbedua anodukwapho l'ime phḡ.”

Eegude Jizosu

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 ¹Jizosu pfughechaepho opfu ono; yele ndu etsoje iya nu swiru tugba je adafu azu nwangege Kidironu. O dukwarupho mgba-bu, du l'azu mini ono azu iya ophuu. Jizosu yele ndu ono, etsoje iya nu ono bahu lḡ mgbabu ono. ²Noo ya; Jiudasu-a, deru iya ye-a mahaakwarupho eka ono; kele Jizosu bḡ yele ndu etsoje iya nu edzukojehawaa l'eka ono tekenteke.

³ Ọo ya bụ; Jiudasu gbęshi byatashia ęka ono. Ndu-ishi ndu-uke Chileke mę ndu Fńrisii yeru iya ndu oḡoḡu ndu Romu; bya eyeru iya ndu nche eze-ḡlo Chileke; ęphe l'iya tųko swiru. Ephe chigbaaru ọku-apyipyi mę orọku gudegbaa ngwọgu teke ęphe abya. ⁴ Jizọsu mahawarų iphe, abya iya ememe; bya agba pęę ndzuta bya asų pęę: “?Bų onye bę unu acho?”

⁵ Ephe sų iya: “Ọo Jizọsu onye Nazaretu.”

Jizọsu sų pęę: “Ọo mbedua bų iya.”

Jiudasu, deru iya ye-a pfukubekwa pęę phọ l'ęka ono. ⁶ Teke ono, Jizọsu sųru pęę l'ọo yębedua bę bų iya nų ono; ęphe kpọchaa gala gala laa l'azų l'azų je adachaa l'alį kę gburugudugu. ⁷ Jizọsu jikwaa pęę ọzo sų pęę: “Mu sųru-a: ?bų onye bę unu acho?”

Ephe sųkwa iya: “Ọo Jizọsu, onye Nazaretu.”

⁸ Jizọsu sų pęę: “Mu sųru unu l'ọo mu bų iya. Ọ -bųru l'ọo mbedua bę unu acho; ọo ya bų ęę ndu ọwa-a atųgbunaa lasha.” ⁹ Iphe ono je emee ọ vųkota mbų opfu ono o pfuhawarų sų: “Nna; ọ tọ dukwa g'ọ ka mma l'ọo onye lanų, tuphahuru lę ndu ono, i yeru mu l'ęka ono.”

¹⁰ Sayimonu Pyita tu mma iya teke ono. Ọ mįtaepho mma iya ono; gbua nwohu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke; tųkoe ya phọ nchị-ękutara pafų. Epha nwohu ono bų Malukọsu. ¹¹ Noo ya; Jizọsu sų Pyita: “Mįru mma ngu ye l'ọbo iya. ?Bų ęę mu ta angų-gbuhe iphe, aangų angųngu, nọ l'oko-ro iphe-ęhuka-a, Nna mu nųru mu-a?”

A kpų Jizọsu akpų-pfu Anasu

¹² Ọo ya bụ; ndu oḡbogu ono mę onye-ishi pęę; mę ndu nche ndu Jiu bya egude Jizọsu; kee ya ęgbu; ¹³ bya evuru ųzo kpųta iya kpų-pfu Anasu. Anasu bų nnaji, keru Kayafasu nwanyị. Kayafasu l'onwiya bųkwanuru onye-ishi ndu-ishi uke Chileke k'apha ono. ¹⁴ Ọ bųkwarupho Kayafasu ono bų onye ono, chijeru idzu sų ndu Jiu l'ọ ka ree g'onye lanų nwųhu-chiaru ọha phọ.

Pyita agọ lę ya ta amadų Jizọsu

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Sayimonu Pyita nọdu etsokpọepho Jizọsu azų azų. Onye lanų ọzo l'ime ndu ono, etsoje iya nų ono nọdu etsokwa iya phọ. Onye lanų k'ono bę yęle onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono mahawarų. Noo iphe, meru g'ọ gude o tsoru Jizọsu bahų l'ųlo-ikpe l'unuphu ibe onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono. ¹⁶ Pyita pfųru l'etezi l'ọnu-ọguzo. Tọbudu iya bų; onye k'ọphunapho, etsoje Jizọsu phọ tsoru iya bahų l'ųlo-ikpe ono, bų iya bų onye ọphu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke mahawarupho; lųfuta je epfuru yeru nwamgbọko, eche ọnu-ọguzo ono. Nwamgbọko ono haa ya; o dubata Pyita. ¹⁷ Noo ya; nwamgbọko ono, eche ọnu-ọguzo ono sų Pyita: “?Tį yi-naa lę ndu etsoje nwoke-a, e guderu-a?”

Pyiṭa sù iya: “Mu ta ayikwa iya.”

¹⁸Unwokoro Kayafasu mē ndu nche pho gude icheku zù-nwua oku pfu-
phee ya mgburugburu anya; keḷe oyi atsu. Pyiṭa bya apfukubekwa phe
pho wata anya oku.

Anasu aji Jizosu aji

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹Oo ya bu; onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ono bya ajiahaa Jizosu aji ke
ndu etsoje iya nu me k'iphe, onoduje ezi. ²⁰Jizosu su iya: “Mu tukowaru
iphemiphe togboru ndu mgboko eba. Mu shi anoduje ezi phe iphe l'ulo-
ndzukò ndu Jiu me leze-ulo Chileke, bu eka ndu Jiu edzukoje. O to dukwa
iphe, mu pfuru, duru ophu mu pfuru le mpya. ²¹?O nwuru inwagha be iji
mu nno? Jinaa ndu numaru iphe, mu pfuru; lephe maru-a iphe, mu pfuru.”

²²Jizosu pfunepho nno; onye lanu le ndu nche ono, pfu-kube Jizosu ono
gbakpopho eka waa ya le nchi ke daa su iya: “?I maru-a l'oo onye-ishi
ndu-ishi uke Chileke be ijiwo opfu nno?”

²³Jizosu su iya: “Teke o bu l'o duru iphe, du eji, mu pfuru; pfunaa ya.
Teke odumeka; o -buru le mu pfuru-a iphe, pfuru oto; ?o nwuru inwagha
be iichihunu mu eka?”

²⁴Tobudu iya bu; Jizosu nodukwadu legbu-a, e keru iya-a; Anasu zia; a
kputa iya kpuleru Kayafasu, bu iya bu onye-ishi uke Chileke.

Pyiṭa agokwapho ozo le ya ta amadu Jizosu

(*Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵Noo ya; Sayimonu Pyiṭa pfukwaduru-a leka o pfuru anyakwadu oku.
A nonyaa; epe su iya: “?Ti yinaa le ndu etsoje nwoke-a?” Pyiṭa goo su:
“Mu ta ayikwa iya.”

²⁶Nwokoro onye-ishi ndu-ishi uke Chileke pho onye lanu; onye ophu
yele onye ophu Pyiṭa pafuru nchi pho bu abubu tufuepho onu jia Pyiṭa su
iya: “?Mu ta ahumanuru ngu-a ge gu l'ia no le mgbabu pho?”

²⁷Pyiṭa gofukwa ozo. Teke ono teke ono; oke-okù raa ora.

Payileti aji Jizosu aji

(*Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸Epe kpufuta Jizosu l'ibe Kayafasu kpuru jeshia leze ulo-ikpe onye
Romu, bu nnajioha teke ono. Teke ono buwaru nchi abohu. Ebe ndu Jiu
abahuduru leze-ulo ono g'ephe ata a-turwudu nsò. Epe -aturwuduru
nsò; oo ya bu; epe ayiru le ndu e-ri iphe, obo Ojehgata. ²⁹Oo ya bu;
Payileti bya ejepfu phe l'etezi je ajia phe su phe: “?Bu iphe-eji gunu be
unu suru le nwoke-a meru?”

³⁰Epe su iya: “O -bu le nwoke-a ta abu onye ejo-iphe me anyi ta akpu-
takwaru ngu iya.”

³¹Payileti sù phe: “Unu kpùta iya unubèdua je egude ekemu-alì unu kpee ya ikpe.”

Ndu Jiu sù iya: “A tũkwaru anyi ekemu sù g'anyi ta apfũ-gbujekwa nemadũ.” ³²Iphe ono je emee iphe, Jizosũ pfuru ono vũkota, bũ iya bũ iphe, o pfuru gude tũa onu egube anwũhu, ya a-nwũhu ono.

³³Noo ya; Payileti bya alaphu azũ l'eze-ũlo ono bya ekua Jizosũ sù iya: “?Bũ ngu bũ Eze ndu Jiu?”

³⁴Jizosũ sù iya: “?Bũ gbũbedua epfu iya k'onwongu; tũo ndu ozo sũru l'ono onye mu bũ?”

³⁵Payileti sù iya: “?Mu bũ onye Jiu? ?Tũbudu ndu alì ngu waa ndu-ishi uke Chileke kpũ ngu kpũtaru mu? ?Bũ gũnu bẽ i meru?”

³⁶Jizosũ sù iya: “Abũbu, mu bũ eze te eshikwa lẹ mgboko-a. O -bũ l'abũbu, mu bũ eze shi lẹ mgboko-a mẹ ndu-ozì mu atũkwaa oũu ituphu; mee g'a ta kpũru mu nũ ndu Jiu. Obenu l'abũbu, mu bũ eze te eshidu lẹ mgboko-a.”

³⁷Payileti sù iya: “Ha! ?Bũnu iya bũ l'i bũ eze?”

Jizosũ sù iya: “Ooekwa pho g'i pfuru ono bũ g'o bũ eviya lẹ mu bũkwa eze. Mbũ l'o kwa gẹ mu bũru eze bẹ a nwũ-dokpũoru mu. O bũru iphe ono bẹ mu byadoru lẹ mgboko-a; gẹ mu bya egoshi ndiphe iphe, o kpobe-opfu bũ. Iphe, bũ ndu etso o kpobe-opfu ono anũmaje olu mu.”

³⁸Payileti jia ya sù iya: “?Bũ gũnu bũ o kpobe-opfu?”

Ekpe Jizosũ mpfugbu

(*Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Noo ya; Payileti jì-ghechaa ya aji ono bya alaphu azũ jepfu ndu Jiu ono ozo; bya asũ phe: “O tũ dukwa ejo-iphe, mu hũmaru, nwoke-a meru. ³⁹Ole eshi ophu omelalì unu bũ gẹ mu hajeru unu onye mkpũro lanũ g'o la mẹ a -boje obo Ojeghata; ?o dũ ree gẹ mu haarũ unu Eze ndu Jiu tũo?”

⁴⁰Ephe swo-lihu sũ: “O tũ bũdu onye owa bẹ jì-haru anyi; haarũ anyi Barabasu g'o la!” Barabasu ono-a bũkwa onye ana nfũ.

19 ¹Oo ya bũ; Payileti bya akpũta Jizosũ sù g'e chia ya iphe. E chi-gochaa ya echigo. ²Ndu ojogu bya egude obvu kpaa okpu-eze bya ekpupe iya l'ishi bya achita uwe mgbalanũ, eke uswe-uswe woru yee ya. ³Ephe byapfuta iya bya asũje iya: “Ndzũ dũ ngu; eze ndu Jiu.” Ephe awaa iya eka l'atatiphu kẹ gbaa.

⁴Payileti bya alũfukwa jepfu ndu Jiu ono ozo sũ phe: “Mu akpũfutaa-kwaru unu nwoke-a g'unu hũma l'o tũ dũdu ejo-iphe, mu maru, o meru.”

⁵Tũbudu iya bũ; Jizosũ kpuru okpu obvu ono yee uwe uswe-uswe pho lũfuta. Payileti sũ phe: “Unu wakwa nwoke oũu baa.”

⁶Noo ya; o be gẹ ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu nche hũmaeru iya pho; ephe tũko chishia sũ: “Pfu-gbua ya! Pfu-gbua ya!”

Payileti sũ phe: “Unubèdua l'onwunu kpùta iya je apfũ-gbua; lẹ mbèdua ta ahũmakwaru ejo-iphe, o meru.”

⁷Ndu Jiu sụ iya: “Eshinu o gude ọnu iya sụ l'ọo ya bụ Nwa Chileke ọbu; bẹ bụkwa anwụhu rwuberu iya. Nokwa iphe, ekemu anyi sụru g'e meje onye pfuru nno bụ ono.”

⁸Payịleti nụmaepho iphe ono, e pfuru ono; ndzụ kabaa ya agụgu. ⁹O bya alaphu azụ l'eze-ulo ono je ajia Jizọsu sụ iya: “?Bunaa awe bẹ i shi?”

Jizọsu gbaa ya nkuchi. ¹⁰Oo ya bụ; Payịleti sụ iya: “?Iigba mu nkuchi? ?O dụ g'i ti madu l'ọo mu bẹ ọ dụ l'eka? Mu -sụ g'a haa ngu; l'a haa ngu; teke mu sụru g'a pfu-gbua ngu; l'apfu-gbua ngu.”

¹¹Jizọsu sụ iya: “I tigi nwekwaru egube ike ono l'ehu mu; ọ -bụ l'ọ tọ bụ Chileke, bu l'igwe nuru ngu iya. Oo ya bụ l'iphe-eji k'onye ono, seru mu ye ngu l'eka ono ka nkengu shii.”

¹²Payịleti nūmachaepho iphe ono; ọ chokashiahaa g'oo-me haa ya. Obenu lẹ ndu Jiu chishiru sụ: “I -haa nwoke-a; l'a maru l'i nọru eze nnajioha lẹ njo; kele onye, gude eka iya mee onwiya eze bụakwaa ọhogu eze nnajioha.”

¹³Payịleti nūmaepho iphe ono, ephe pfuru ono; o gude Jizọsu lufuta etezi bya anodu anoo l'oshi, onye ekpeje ikpe anoduje ekpe ikpe, dū l'eka eekuje Nwodu-l'eli. Eka ọbu bẹ e gude mkpuma nmalia anmali. Iphe, eekuje iya l'opfu Hiburu buru Gabata. ¹⁴O betashiēpho l'enyanywu alwa l'ishi mbochi ono, nchitabohu iya a-buru ọbo Ojeghata ono; Payịleti sụ ndu Jiu: “Wakwa eze unu.”

¹⁵Ephe tushia uzu sụ: “Pfu-gbua ya! Pfu-gbua ya! Pfu-gbua ya!”

Payịleti jia phe sụ phe: “?Unu sụru ge mu pfu-gbua onye eze unu?”

Ndu-ishi uke Chileke sụ: “Anyi te enwekwa eze ozo; abudu eze nnajioha.”

¹⁶Tobudu iya bụ; Payịleti kpuru iya nū phe g'ephe je apfu-gbua.

Aapfugbu Jizọsu

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷Oo ya bụ; Jizọsu lae phe pho l'eka; ephe gude iya tugbua. O vuru oswebe iya je eyeru; ephe rwua l'eka eekuje Okpokoroko ishi. Iphe, eeku-je eka ono l'opfu Hiburu bụ Golugota. ¹⁸O buru l'eka ono bẹ ephe woru iya kpopyabe l'oswebe. Ephe kpopyabekwapho unwoke labo ozo l'eka ono; kpopyabechaa phe iche iche. Onye lanu l'eka iya ophuu; onye ophuu l'eka iya ophuu. Jizọsu nodu phe l'echi. ¹⁹Payịleti bya ewokwarupho iphe dee pfube l'oswebe ono. Iphe, o deru bụ: “JIZOSU, ONYE NAZARETU; EZE NDU JIU.” ²⁰Igwerigwe ndu Jiu gya iphe ono, o deru ono; kele eka ọbu, a kpopyaberu Jizọsu ọbu dū-kube oma mkpukpu ono ntse. Opfu-ali ndu e gude dee ya buru Hiburu; me Latinu; me Giriku. ²¹Oo ya bụ; ndu-ishi uke Chileke me ndu Jiu bya asu Payịleti: “Be desh l'ọ bụ ‘Eze ndu Jiu’. Iphe, ii-dechia bụ ‘l'ọ sụru lẹ ya bụ Eze ndu Jiu’.”

²²Payịleti sụ: “Iphe, mu deru bẹ mu dewaru.”

²³Tɔ̀budu iya bụ; ndu ojogu ono kpopyabechaa Jizosu l'oswebe ono bya achita uwe, ooyeje l'ehu kee uto eno. Onye ojogu nonu; l'o keta uto lanu. Epehe bya achitakwapho eze uwe ime ehu iya. Ono buru uwe mgbalanu, ta adudu aka a gbagbaberu iya agbagbabe me nanu. E shiepho l'imeli kwee ya mgbalanu bya asu l'uto ali. ²⁴Ndu ojogu ono su nwibe phe: "Unu g'anyi ta alakakwa uwe owa-a alaka. G'anyi tuchikwaaru iya ido maru onye oo-laru." Iphe ono tukokpoephe mee iphe, e deru lekwo-opfu Chileke vukota, bu iya bu iphe, e deru su:

"Epehe keru uwe mu l'ime
onwophe;
O be l'ophu mu eyeje l'ime
ehu;
ephe tua ido g'ephe maru
onye a-chita iya nu."^h

O buru iphe ono be ndu ojogu ono meru.

²⁵Ndu pfuru l'aguga oswebe Jizosu ono teke ono bu ne iya; me nwune ne iya ke nwanyi; me Meri, nyee Kulopasu; waa Meri onye Magudala. ²⁶Jizosu humaeapho ne iya waa onye ono, etsoje iya nu ono, o yeru obu pho g'ephe pfukube aka ono; o su ne iya: "Nwanyi; wakwa nwa nwoke ngu."

²⁷O bya asukwapho onye ono, etsoje iya nu ono: "Wakwa ne ngu." Eshi mboku ono; onye ono, etsoje Jizosu ono duta Meri lashia ibe iya ye l'iya je eburu.

Anwuhu Jizosu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸E mechaa; Jizosu maru l'e meebewaru iphemiphe o su: "Egu mini agukwa mu!" Ono je emee iphe, e deru lekwo-opfu Chileke vukota g'e deru iya.

²⁹O duru nwa ite, suru leka ono, mee-veniga, jiru ejiji. Oo ya bu; ephe bya ewota asancha tsee le mee ono. O nguguel'iya pho; ephe bya etsebe iya lekali-oshi isopu; mabe iya o rwua ya lonu. ³⁰Jizosu ngutaephe mee ono, shihuru aka ono o su: "O buwaru."

O tukwe ishi; tu-buhu unme; nwuhu.

Aanma Jizosu arwa le mgbureku

³¹E mechaa; ndu Jiu je arwo Payileti g'ephe je aku-jishia ndu ono, a kpopyaberu l'oswebe ono oshi-okpa; k'ophu aa-patachaa phe pafu. Ishi iya buru le mboku ono be nchitabohu iya buwaa eswe-atuta-unme. Ephe nodu emekwanu g'odzu ndu ono ta atuko kpogbaaru l'oswebe

^h 19:24 Guna Ebu 22:18.

l'eswe-atūta-unme ono eshi ophu eswe-atūta-unme k'ono bu phe obo-iphe. ³²Oo ya bu; ndu ojoḡu ono bya aku-jishia okpa onye ke mbu; bya aku-jishikwaapho okpa onye ophu; mbu ndu ono, a tukoru epe le Jizosu kpopyabe ono. ³³Epe byarwutaepho eka Jizosu kporu; epe huma lo nwuhuhawaru; epe haa ya; ebe epe aku-jishiḡduru yebedua okpa. ³⁴No iya; onye ojoḡu lanu gbeshiepho bya ewota arwa nmaa Jizosu le mgbureku. Teke ono teke ono; mee yele mini shi iya leka ono alwa patapata. ³⁵Oo onye humaru iphemiphe-a teke onwu turu onu iphe, o humaru. Iphe, o pfuru tukoru bukotaru okpobe-opfu. Yebedua lonwiya maru lo ire-lanu be ya epfu. Oo ya bu g'unubedua lonwunu ekwetakwapho. ³⁶Iphemiphe ono je emee iphe, e deru lekwo-opfu Chileke vaa g'e deru iya, bu ophu suru: "O to dukwa okpu, no iya lehu, a byaru aku-ji aku-ji me nanu." ³⁷Temanu; o dukwarupho eka ozo, e deru iya lekwo-opfu Chileke su: "Epe e-gude enya phe ele onye ono, epe nmaru arwa ono."

Elili Jizosu

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸E mechaa; Jiosefu onye Arimatiya jepfu Payileti je arwo ya ge ya pata odzu Jizosu. Payileti kweta g'o pata iya. Oo ya bu; o bya eje apata odzu Jizosu ono pata pafu. Jiosefu ono bukwaphe onye etsoje Jizosu; ole ootsoje iya le mpya; kele ootsu ndu Jiu ebvu. ³⁹Nikodimosu byakwapho. Nikodimosu ono bu onye ono, byapfutajehawaru Jizosu lenyashi pho. No iya; o byatashia bya egude manu meru, agwakoberu "alowe". Manu ono be erwa iya hakwa gerwa ekpa-unu labo, unu jichaaruru ejiji. ⁴⁰Epe pazeta odzu Jizosu bya egude ekwa ochaa, bu ekwa odzu yele manu ono, ishishi iya atso utso ono gude kwaa ya, bu iya bu ge ndu Jiu egudeje akwa odzu phe kelili. ⁴¹O duru mgbabu, du leka ono, a kpoyaberu Jizosu ono. O dukwarupho ilu, no le mgbabu ono. Ilu ono be a turu k'ophuu; ophu o toko du-swee onye ozo, e lijehawaru iya. ⁴²Oo ya bu; epe pata Jizosu je elia leka ono; eshi ophu mboku ono be echele iya buwaa eswe-atuta-unme ndu Jiu; teme ilu ono bya adufuanu ntse.

Eshi lonwu teta dzuru ndzu

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

20 ¹O rwua le geregere nchi-abohu mboku Sonde; Meri onye Magudala bya l'ilu ono g'ochii agbakwadu; bya ahuma le mkpuma, e shi gude swichia onu ilu ono be e swifuwaru. ²Oo ya bu; o gude oso gbapfu Sayimonu Pyita; waa onye ophu, etsoje Jizosu pho, Jizosu yeru obu pho je asu phe: "A pafuakwaru Nnajiuphu l'ilu ono. Ebe anyi amakwa eka a togboru iya."

³Pyita yele onye k'ono, etsoje Jizosu ono gbalihu tugbua jeshia l'ilu ono. ⁴Ephenebo tuko ye okpa l'oso jeshia. Ole onye k'ono, etsoje Jizosu

ono gbagharu Pyḡta; vuru iya ẁzo gbarwua ilu ono. ⁵Ọ bya ephureta ephureta; nyoo ime ilu ono bya aḡuma ẹkwa ọchaa phọ, a kwaru Jizọsu gude lia ya phọ g'ọ wuḡshiru l'ẹka ono. O nyoo ya enyonyo; ọphu ọ baḡu-duru l'ime ilu ono. ⁶Sayimonu Pyḡta nọdu etsowa iya l'azụ. O rwua bya ekwoba l'ime ilu ono bya aḡuma ẹkwa ọchaa ono g'ọ wuḡshiru; ⁷mẹ ẹkwa k'ono, e shi gude phua ya l'ishi ono. Ọphu ẹkwa k'ishi ono yele ẹkwa ọchaa phọ awuḡshiduru l'ẹka lanu. A phukoru k'ishi ono aphuko dobe iche. ⁸Tọbudu iya bu l'onye etsoje Jizọsu k'ophunapho, bu iya vu ẁzo gbarwuta l'ilu ono-a bya abahukwapho. O je egude ẹnya iya huma; kweta. ⁹Teke ono be eḡhe teke amadu ru iphe ono, e deru l'ekwo-opfu Chileke, suru le Jizọsu shifutaje l'onwu teta dzuru ndzu ono. ¹⁰Ọ buru iya bu le ndu etsoje Jizọsu ono atugbuchaa; onyenonu l'ọ laphushia azu l'ibe iya.

Jizọsu egoshi onwiya Meri onye Magudala

(Mat 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹Meri bya apfuru le mgboru onu ilu ono wata ara ẹkwa. Ọ kwanyaa ẹkwa ono bya ephureta nyoo ime ilu ono; ¹²bya aḡuma ojozi-imigwe labo, yegbaaru uwe ọchaa nọdu anọ l'ẹka ono, e shi nyebe odzu Jizọsu ono. Onye lanu nọdu l'uzo ishi; onye ọphuu nọdu l'uzo ọkpa. ¹³Eḡhe su iya: “Nwanyi; ?iraru gunu?”

Ọ su phe: “A pataru Nnajiuphu mu; ebe mu amadu ẹka a togboru iya.”

¹⁴Eḡfughe, oopfughe iphe ono; ọ ghako be huma Jizọsu g'ọ pfuru. Ebe ọ makwanu l'ọo Jizọsu. ¹⁵Jizọsu su iya: “Nwanyi; ?bu gunu be iraru? ?Bu onye be icho?”

Meri dobesu l'ọo onye eche mgbabu ono bya asu iya: “Teke ọ bu l'ọo ngu pataru iya pafu; jiko kanuru mu ẹka i togboru iya ge mu je apata iya.”

¹⁶Jizọsu kua ya oku su iya: “Meri!” Meri ghako be gude opfu Hiburu su iya: “Rabonayi!” bu iya bu O-zi-iphe.

¹⁷Jizọsu su iya: “G'eka ngu te erwukwa mu l'ehu; kele mu teke alarwudu l'igwe jepfu Nna mu. Ole ọ bu; tugbu jepfu unwunna mu je asu phe le mu alawaa l'imeli alapfu onye ono, bu Nna mu; buru Nna unu ono; mbu onye ono, bu Chileke mu bya abukwarupho k'unu ono.”

¹⁸No iya; Meri onye Magudala jepfu ndu ono, etsoje Jizọsu ono je asu phe: “Mu gudeakwa ẹnya mu huma Nnajiuphu!” Ọ buru iya ziru mu ozi ono.

Jizọsu egoshi ndu etsoje iya nu onwiya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Ndu 1:6-8)

¹⁹O rwua l'uzenyashi mboku ono, bu iya bu mboku mbu l'idzu ono; ndu etsoje Jizọsu swo-chishikota iphe l'ulo, eḡhe dokoberu; kele eḡhe atsụ ndu Jiu ebvu. A bya l'amaru; Jizọsu pfuwaru phe l'echi. Ọ bya ekele

phẹ ekele sụ phẹ: “G’ẹhu dukwa unu guu.” ²⁰O kelechaẹ phẹ phọ nno; ọ bya egoshi phẹ ẹka iya ẹphenebo goshi phẹ mgbureku iya. Ẹhu tsoo ndu etsoje iya nụ ono ntumatu g’ẹphe humaru Nnajiuphu. ²¹Jizosu sukwa phẹ ọzo: “G’ẹhu dukwa unu guu. Ọo gẹ Nna mu ziru mu; mu bya-a bụ gẹ mu ezi unu g’unu je.” ²²O pfuchaẹpho nno bya ekushi phẹ Unme sụ phẹ: “Unu nata Unme-du-Nso. ²³Ọ -duru onye unu guru nvụ l’iphe-ẹji iya; bẹ Chileke guakwaru nvụ. Onye unu aguduru nvụ bẹ Chileke taa gukwaru-pho nvụ l’iphe-ẹji iya.”

Jizosu yẹle Tɔmosu

²⁴Noo ya; ọphu Tɔmosu; onye ono ntushi-ẹpha iya bụ Ejima anọdu l’ẹka ono teke Jizosu byaru ono. Tɔmosu ono yikwa l’umadzu iri l’ẹbo ono, etsoje Jizosu ono. ²⁵E mechaa; ndu ọphuu ẹphe l’iya etsojekwapho Jizosu pho sụ iya: “Anyi humakwaru Nnajiuphu ọbu!”

Tɔmosu sụ phẹ: “Mu tee kwetakwa; gbahaa lẹ mu gude ẹnya mu huma ichii ngga pho l’ọbochi-ẹka iya; mbụ woru mkpushi-ẹka mu ye l’ẹka ono, ngga ono shiru ono; woru ẹka mu nwua ya lẹ mgbureku iya. Ọ dudu nno bẹ mu tee kwetakwa.”

²⁶Noo ya; a noekwapho abali ẹsato; ndu etsoje Jizosu ono no dukwa l’ulo ono ọzo; ẹphe lẹ Tɔmosu. A tukokwa mgbo ulo ono swo-chishikota. Jizosu bya ẹlaa bya apfuru phẹ l’echi bya ekele phẹ ekele sụ: “G’ẹhu dukwa unu guu.” ²⁷O pfuchaa nno bya asụ Tɔmosu: “Ngwa; rwua mu mkpushi-ẹka l’ọbochi-ẹka l’ẹka-a. Mee mu ẹka lẹ mgbureku ọbu. Tɔmosu; ta abuhokwaru ekwegekwe. Kwetajekwa.”

²⁸Tɔmosu sụ iya: “I bụ Nnajiuphu mu! Bya aburu Chileke mu!”

²⁹Jizosu sụ iya: “Buna-a l’o l’i humaru mu meru iphe, i kwetarụ. Ẹhu-utso bẹ a goru nụ ndu ahumaduru l’anya bya ekweta ẹla-a.”

Ishi iphe, e dedoru ẹkwow-a

³⁰Jizosu meshikwapho igwerigwe iphe-ohumalenya ọzo l’iphu ndu etsoje iya nụ, bulaje iphe, e deduru l’ekwo-a. ³¹Ndu ọwa-a, e deru edede-a bụ g’unu e-gude iya kweta l’o Jizosu, bụ Kéreshi, bya aburu Nwa kẹ Chileke ọbu; teke unu kwetarụ unu eshi iya l’ẹka nweru ndzu.

Jizosu egoshi umadzu ẹsaa

l’etsoje iya nụ onwiya

21 ¹E mechaa; Jizosu goshikwapho onwiya ndu etsoje iya nụ ọzo l’aguga eze-enyimu Tayibiriyasu. Waa g’o gude goshi onwiya ọbu bụ ọwa-a: ²Sayimonu Pyita; waa Tɔmosu, eekuje Ejima; waa Natanelu kẹ Kena Gálili; mẹ unwu Zebedi; mẹfukwapho umadzu labo ọzo l’ime ndu ono, etsoje Jizosu ono tukokpoerupho nokobe l’ẹka lanu. ³Noo ya; Sayimonu Pyita nonyaa bya asụ: “Nta-a bẹ mu ejeakwa ikokoro.”

Èphe sù iya: “Anyi lẹ ngu a-tùkokwa swìru.” Èphe tùko wùfu; ọ búrú phẹ eje ìkokoro. Èphe jerwua je atùko bahu l'ugbo. Èphe tùko ẹnyasi ono l'ophu sekota ìkokoro; ophu ọ dudu iphe, èphe nmataru. ⁴O -rwuepho lẹ geregere nchi-abohu; èphe jeshia ele ẹnya; Jizosu pfuwaru l'aguga mini ono; èbe ndu ono, etsoje iya nù ono amadu l'oo Jizosu pfuru l'eka ono. ⁵O sù phẹ: “Unwu mu; ?ọ duru ẹma, unu nmataru?” Èphe sù iya: “Waawaa.”

⁶O sù phẹ: “Unu ghaedu ugbo unu l'ekutara ugbo ono g'unu a-nmata iphe.” O búrú iya bú èphe ghanaa ya; èbe èphe aduedu ike lobata iya l'ugbo phẹ; kele ẹma, èphe nmataru paru igwerigwe.

⁷No iya; onye k'ono, etsoje Jizosu ono, Jizosu yeru obu pho sù Pyita: “O kwa Nnajiuphu!” Anuma, Sayimonu Pyita anuma iya; ọ chita uwe iya yee; kele o to shidu yee uwe iya. O daa lẹ mini ono kẹ voo; bvupfushia ya. ⁸Ndu etsoje iya nù ndu ophuu nodu l'ime ugbo ono akpu ugbo ono, ẹma jiru godogodo ono alufuta eli-mgboko; kele èphe ta anodu ẹnya l'eli-mgboko. Èphe nọ-a iphe, ha gẹ ntokpa ukporo ise. ⁹Èphe lufutaepho eli-mgboko; èphe huma oku icheku l'eka ono. Èphe huma ẹma, a miberu l'oku ono; wakwapho buredi. ¹⁰Jizosu sù phẹ: “Unu hataedukwa ẹma ono, unu nmataru nta-a ono bya.”

¹¹Toṣudu iya bú lẹ Sayimonu Pyita atugbua bahu l'ugbo ono je akpufuta ugbo ono l'eli-mgboko. Iphe, jiru iya nù buerupho eze ẹma, hagbaa shii. Ẹma, du iya nù tukuru du ukporo ẹma ẹsaa l'ẹma iri l'eto. Ẹma ono hakpokwa igwerigwe g'ọ ha ono; ọle ugbo ono te emekpodaru mẹ kingu k'alakahu. ¹²Jizosu sù phẹ: “Unu bya achia onu.” Noo ya; ophu ọ duedu ndu ono, etsoje iya nù ono onye ophu jeru atu ama kẹ jia ya sù iya: “?I bú onye?” Ẹka èphe tukowaru maru l'oo Nnajiuphu. ¹³Jizosu bya ewota buredi ono nù phẹ; bya anufukwaa phẹ pho ẹma pho.

¹⁴Egoshi k'ono, o goshiru phẹ onwiya ono kwewa iya ugbo eto, o goshiru ndu etsoje iya nù onwiya g'o shichaa l'onwu teta ono.

Jizosu yele Pyita

¹⁵Èphe chichaepho onu ono; Jizosu sù Sayimonu Pyita: “Sayimonu; nwa Jìonu; ?i ka mu eye obu; eme lẹ ndu ọwa-a?”

Pyita sù iya: “Ee; Nnajiuphu. I maru lẹ mu yeru ngu obu.”

Jizosu sù iya: “Nujekwa unwu aturu mu nri.” ¹⁶Jizosu bya eku iya k'ugbo ẹbo sù iya: “Sayimonu; nwa Jìonu; ?I yeru mu obu?”

Pyita sù iya: “Ee! Nnajiuphu; I maru lẹ mu yeru ngu obu.”

Jizosu sù iya: “Letajekwa aturu mu ẹnya.” ¹⁷O byakwa eku iya k'ugbo eto sù iya: “Sayimonu; nwa Jìonu; ?I yeru mu obu?”

Èhu rwuhuepho Pyita arwuhu l'ọ jiru iya ya k'ugbo eto sù iya: “?I yeru mu obu?” O sù iya: “Nnajiuphu; I tukuru iphemiphe makotaru; I maru lẹ mu yeru ngu obu.”

Jizosu sù iya: “Nujekwa aturu mu nri.” ¹⁸“Gẹ mu gbukwaaru ngu iya tororo; teke i bú okorobyia bẹ ọ bú ngu agbeshije wota ẹkwa ngu nmaru

lḡbaru jeshia iphe, iije; ḡle teke ḡ kahḡerupho bḡ ii-chili ḡka ngu ḡphe-nebo; onye ḡzo abya anmabḡ ngu ḡkwa ngu l'upfu; duta ngu jeshia ḡka abḡdu uche ngu.”¹⁹ Iphe ono bḡ o pfuru gude tḡa ḡnu gḡ Pyḡta e-gude nwḡhu; shi ḡgube ono goshi ḡdu-biribiri Chileke. Jizḡsu pfuchaḡpho nno bya asḡ Pyḡta: “Tsuru mu.”

Jizḡsu yeḡle onye etsoje iya nḡ ophuna

²⁰Pyḡta bya aghaa ḡnya l'azu; hḡma onye ophunapho, etsoje Jizḡsu, Jizḡsu yeru obu-a g'ootso pḡ. Ḡo ya bḡ onye k'ono, nḡ-kube Jizḡsu ntse g'ḡphe eri nri-ḡnyashi pḡ; mbḡ jḡru iya sḡ iya: “Nnajiḡphu; ?bḡ onye ederu ngu ye-a?”²¹ Pyḡta hḡmae ya pḡ bya ajḡ Jizḡsu sḡ iya: “Nnajiḡphu; ?Dḡnukpohunaa g'ee-me k'onye ḡwa?”

²²Jizḡsu sḡ iya: “Ḡ -bḡru l'ḡ dḡ mu g'ḡ nḡdu ndzḡ jasḡ teke mu a-bya ḡzo; ?ḡka ngu dḡ iya l'awe? Nkengu bḡ g'i tsuru mu.”

²³No iya; iphe, bḡ ḡnwunna g'ḡphe ha kwoahaa l'iphe ono, o pfuru ono bḡ l'onye etsoje Jizḡsu k'ono ta abyadḡ anwḡhu anwḡhu. Ḡle Jizḡsu ta asḡkwaru l'ḡ tḡ byadu anwḡhu anwḡhu. Iphe, o pfuru bukwa l'ḡ sḡru: “Ḡ -bḡru l'ḡ dḡ mu g'ḡ nḡdu ndzḡ jasḡru teke mu a-bya ḡzo; ?ḡka ngu dḡ iya l'awe?”

²⁴Ḡo onye etsoje Jizḡsu ono bḡ iya epfu iphe, o gude ḡnya iya hḡma l'iphemiphe-a g'ḡ ha. Ḡ bukwaru iya pḡ deru iphemiphe-a. Anyi maru l'iphe, o deru bḡ o pfuru ire-lanḡ.

²⁵O nwechakwaarḡ ḡgwerigwe iphe ḡzo, Jizḡsu meshiru. G'ḡ dḡ mu bḡ lḡ; ḡ -bḡ l'e mejeru g'a tḡko g'ḡ hakḡta degbua l'ḡkwo nanḡ nanḡ; mḡ mgboko-a l'ophu tege asḡkwaru edobe ḡkwo, e deḡḡtaru iya.

Ozi, Ndu-ishi-ozu Jeru

1 ¹Eguru ònyà mu, bú Tiyófilosu:

Èkwo, mu vuru ọ̀zo deeru ngu bẹ́ mu deru iphemiphe, Jizọ́su wataru ememe yẹ́le iphemiphe, ọ́ wataru ezizi e -shikpọ́ọ lẹ́ mbu; ²jasu teke Chileke kubaru iya l'imigwe. Ọ́ byalẹ́pho ala l'imigwe; o shi l'ẹ́ka Unme-dù-Nsọ́ karu ndu ono, ọ́ hotaru g'ẹ́phe buru ndu-ishi-ozu iya ono iphe, ẹ́phe e-me. ³O jechaaru iphe-ẹ́huka; bya anwuhu; nwuhuchaa teta dzuru ndzu; bya anọ́ ọ́kporo abalı́ labọ́; goshi pẹ́ onwiya lẹ́ ya dzu ndzu. O -goshichaa; o -goshi-baa k'ọ́phu o doru pẹ́ ẹ́nya; ẹ́be ọ́ dudu onye atụ́ ẹ́go kẹ́ ?a maru ọ́ dzu ndzu eviya? Ẹ́phe gude ẹ́nya pẹ́ hụma iya. O pfuaru pẹ́ k'ẹ́ka Chileke bú eze.

⁴Ọ́ duru teke ẹ́phe l'iya nọ́kobe; ọ́ sụ́ pẹ́: “Unu ta alufukwa lẹ́ Jierúsalemu. Unu nọ́dukwa kwaberu iphe ono, Nna suru lẹ́ ya a-nu ono, bú iya bú iphe-oma-a, mu pfuhawaru unu-a. ⁵Kẹ́le Jiọ́nu gude mini mee baputizimu; ọ́le a -nọ́ephe ujiku olemole nta-a bẹ́ ee-gude Unme Chileke mee unu baputizimu.”

Jizọ́su alapfu Chileke l'imigwe

⁶Ọ́o ya bú; ndu-ishi-ozu ono dzukọ́beephe; ẹ́phe lẹ́ Jizọ́su; ẹ́phe jia ya: “Nnajiuphu; ?o rwuwaru teke ị́-nuphu ndu Ízurelu alí-eze pẹ́ azu to?”

⁷Jizọ́su sụ́ pẹ́: “Ọ́ to gbakwaru unu l'amaru mbochi, ọ́ bú; ọ́zoo ẹ́gube teke ọ́ bú, bú teke Nna mu gudewaa ẹ́ka iya tuta l'onwiya. ⁸Ọ́le Unme-dù-Nsọ́ a-bya unu l'ẹ́hu; lo mee unu; unu eshihu ike; k'ọ́phu unu a-nọ́du epfu iphe, unu humaru kẹ́ nkemu. Unu e-pfu iya lẹ́ Jierúsalemu; mẹ́ alí Jiudiya; mękpoo alí Samériya jaswaruroya l'ẹ́kameka, nọ́ lẹ́ mgboko mgburugburu.” ⁹O pfuchaephopho nno; ẹ́phe nọ́du ele iya ẹ́nya; Chileke wolía ya. Urwukpu woru iya domia.

¹⁰Ẹ́phe nọ́du elekpọ́ekwapho ẹ́nya l'akpaminigwe l'ẹ́ka ono g'o mihuchaaru. Unwoke labọ́, yeru uwe ọ́chaa bya bya apfu-kube pẹ́; ¹¹sụ́ pẹ́: “Unubẹ́ unwoke kẹ́ Gálili; ?bú gunu bẹ́ meru iphe, o gude unu pfuru l'ẹ́ka ono ele ẹ́nya l'akpaminigwe? Jizọ́su ono, a nataru unu kuba l'imigwe ono bukwaphe g'unu ele iya ọ́ bahu l'imigwe ono bú g'oo-gude bya ọ́zo.”

Onye ee-gude dochia ẹ́nya Jiudasu

¹²Tọ́budu iya bú; ẹ́phe shi l'úbvú ono, eekuje Olivu ono lashia Jierúsalemu. Úbvú ono kalibe-a ubvu manyiru mẹ́ a -gbẹ́ lẹ́ Jierúsalemu. ¹³Ẹ́phe

rwuepho Jierúsalemú; ephé bahú l'ùlo eli. Ephé shi lẹ k'alí bahú lẹ k'eli, bú iya bú ẹka ephé nọkpoo anọno. Ndu ono bẹ epha pẹ bú: Pyíta waa Jiọnu waa Jiemusu waa Anduru waa Filipu waa Tọmosu waa Batúlomi-yu waa Matiyu waa Jiemusu Alufiyọsu waa Sayimonu, onye adzọ g'alí ndu Jiu dọru ndu Jiu wafúa Jiudasu bú nwa Jiemusu. ¹⁴Ephé l'unwanyí nọkwapho l'ẹka ono; mẹkpoo Meri, bú iya bú ne Jizọsu waa unwune Jizọsu. G'ephé ha jeru atuko nọdu l'ẹka lanú gude obu lanú epfu anú Chileke.

¹⁵O rwua ujiku lanú; ephé rwua ụkporo ishii dzukọbe l'ẹka lanú. Noo ya; Pyíta gbalihu l'echilabọ unwunna ono sù: ¹⁶“Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ẹkwo-opfu Chileke ono, mefútaje nù ono vukotaakwaru, bú iya bú iphe ono, Unme-dụ-Nsọ shihawaa l'ọnu Dévidi pfua kẹ Jiudasu ono, bú iya bú onye du ndu byaru egude Jizọsu ono. ¹⁷Jiudasu ono bẹ e shi guru yeru anyi; o shi yírú l'eje ozi-a, anyi eje-a.”

¹⁸O gude okpoga, a pfuru iya l'ejo-iphe, o meru zúa alí; e mechaa ọ daa sù-gbua onwiya; epho gbafuhu iya; akurepho iya g'ọ ha kposhihu. ¹⁹Iphe, bú ndu Jierúsalemú mgburugburu numa iphe ono, meru nù ono. Ephé woru alí ono kua Akeludama l'opfu ibe pẹ, bú iya bú “Alí mee.”

²⁰Kẹle e deru lẹ Ẹkwo-ebvu-ọma sù:

G'ẹgbara fua l'ibe iya!
G'ọ tọ dọkwa onye ebu
iya ebubu!^a

Ọzo bú:

“G'onye ọzo nọchikwaa
enya iya l'eje ozi,
o shi eje!”^b

²¹“Ọo ya bú g'a họtá nwoke lanú lẹ ndu-a, anyi l'ephé shi teke Nnajiuphu ono, bú Jizọsu eje ejeje alwa alwalwa nọduta ono; ²²e -shi teke Jiọnu eme baputizimu jasú teke ono a natarú anyi Jizọsu kuba l'imigwe. G'onye ono tsoru anyi l'epfu lẹ Jizọsu shiwaa l'ọnwu teta nọdu ndzú.”

²³Tọbudu iya bú; ephé bya ahọtá ụmadzu labọ; Jiósẹfu onye eekuje Basabasú, ntushi-ẹpha iya bú Jiọsutosu; waa Matayasú. ²⁴Ephé bya epfuru nù Chileke sù: “Gùbe Nnajiuphu; gùbe onye maru obu onyemonye; goshi onye ọphu ì họtáru l'ime ụmadzu ẹbo-a; ²⁵g'ọ nọchia enya Jiudasu búru onye-ishi-ozí; meje iphe ono, ọ harú lashía ẹka gbaru iya nù ono.” ²⁶Ephé tọaru pẹ ido. Ọ daaru Matayasú. E woru iya yekọberu ndu-ishi-ozí iri lẹ nanú onoya.

Abyabya Unme-dụ-Nsọ

2 ¹O be mbọku ọbo-iphe, Pentikọsutu gẹdegede; ephé tuko g'ephé ha dzukọbe l'ẹka lanú. ²G'e jia epfua; ẹphú shi l'imigwe phuru g'ẹphú

^a 1:20 Gúnaa Ebvú 69:25. ^b 1:20 Gúnaa Ebvú 109:8.

oke pherephere bya ejiepho ụlo ono, ẹphe nọ ono ejiji. ³ Ẹphe hụma iphe, dughbaa g'ọku, enwu enwunwu g'ọ jakashiru ajakashị kekashia onwiya bya anoduchaa phezịshi l'ehu l'ehu. ⁴ Unme-dụ-Nsọ ji phezịshi ẹhu g'ẹphe ha; o woru phezịshi olu-opfu ghaa. Ẹphe pfuahaa l'olu Unme-dụ-Nsọ.

⁵ Nnoo ya; ọ duru ndu Jiu, jiru Jierusalemu; ndu Jiu, atsụ Chileke ebvu, shigbaa l'alị mgboko mgburugburu. ⁶ O be teke ẹphe numaru ụzu ono; a dọ igwerigwe gbakodzua. O kpọo onyemonye opfu; kele onyenonu numaru g'ẹpfu opfu-alị iya. ⁷ O dọ phezịshi biribiri; teme o jikwa phezịshi ọnya. Ẹphe jiahaa nwibe phezịshi aji sụ: “Ndu-a, epfu opfu-a ẹphezịshi ta abuna-a ndu Gálili? ⁸ Ọ denukwani g'ọ gude anyi nọdu anughbaa opfu-alị anyi l'ehu l'ehu? ⁹ Mbụ opfu anyibe ndu Patiya mę ndu Midiya mę ndu Elamu mę ndu shi Mesopotemiya mę ndu shi Jiudiya mę ndu shi Kapadosiya mę ndu shi Pontosu mę ndu shi Eshiya ¹⁰ mękpoo anyibe ndu shi Firijiya waa Pamfiliya anyibe ndu shigbakpọo Ijiputu mę ndu shi Sayirini l'alị Libiya teme yekpọoru ndu byaru abyabya, shi lẹ Romu ¹¹ mę ndu Jiu mę ndu anwụ ẹka ndu Jiu; ndu Kiritu mę ndu Arabu anyi tukuru anughbaa ẹka ẹphe gude opfu-alị anyi epfu k'eze iphe, Chileke emegbaa.” ¹² O dọ phezịshi biribiri; teme ọ tufu phezịshi ẹhu. Ẹphe nọdu ajigbaa nwibe phezịshi sụ: “?Bụ gunu bę iphe ọwa-a bukpo?”

¹³ O duru ndu gude mgbonu sụ l'ọo męe l'atsụ phezịshi.

Pyita asa opfu

¹⁴ Oo ya bụ; Pyita gbalihu yee ndu-ishi-ozì iri lẹ nanu ophuu bya apfuru. Pyita bya awata iya arara sụ: “Mu sụ-a; unube ndu Jiudiya waa ndu bukpo lẹ Jierusalemu mgburugburu; unu gebekwa-o! Unu ngabe nchị l'iphe, mu abya epfufu-a! ¹⁵ Ndu-a ta angukwaru męe, bụ iya bụ iphe, unu ari. ?Tobudu ẹnyanwu agbakota nta? ¹⁶ Iphe ọwa-a buchikwa iphe ono, o pfuru; mbụ Jiowelu onye mpfuchiru Chileke teke k'ichee ono sụ:

¹⁷ “Owaa bụ iphe, Chileke epfu!

Likpazu bę mu a-wụ nemadzu
mgburugburu Unme
mu.

Oo ya bụ; unwu unu
unwoke mę unwanyi
epfuchiaharu mu.

Teme unwokorobyia unu
aphua ophulenyia.

Ndu bụ ogerenya unu a-rwo
nrwo.

¹⁸ Ee! Teke ono bę mu
a-wuchaa Unme mu
ono wua l'unwoke

mę ụnwanyi, ejeru mu ozi.
 Ẹphebepdua epfuchiahakwaru
 mu phọ.

19 Mu e-me iphe-ọhumalenya
 l'akpaminigwe
 bya emee iphe, jiru ẹnya
 lẹ mgboko.

Aa-huma mee waa ọku
 yẹle ọkpu tọtutuutu
 ẹnwuru-ọku.

20 Ẹnyanwu a-gbahụ tsukiribaa.
 Ọnwa ekeahaa meemee
 tẹme l'ọ rwua mbọku
 Nnajiuphu a-bya,
 bụ iya bụ eze mbọku ono,
 a-dụ akpabiri ono.

21 Iphe, bụkpoo onye rakuru
 Nnajiuphu teke ono bẹ
 ọo-dzọta.^c

22 “Sụ-a; unwoke Ízurelu; ọ kwa Jizọsu kẹ Nazaretu ono bẹ bụ nwoke
 ono, Chileke shi l'iphe-ọhumalenya yẹle iphe, jiru ẹnya, dughbaa biribiri,
 o gude iya meshia l'echilabọ unu; mee g'ọ doo unu ẹnya l'ọ yẹbe Chile-
 ke ziru iya. Iphemiphe ono bẹ unu makọtaru ree l'onwunu. 23 Ọle a kpuru
 iya nụ unu; unu shi l'ẹka ndu ta amadu ekemu kpopyabe iya l'oswebe wo-
 ru iya pfu-gbua. Iphe ono buru iphe, Chileke mahawaru bya achihawaa
 ya l'idzù dobe. 24 Ọle Chileke tofuwaru iya l'egbu, onwu shi kee ya bya
 emee o shi l'onwu teta dzuru ndzụ; kẹle onwu ta adudu ike gudeshia ya.

25 Lẹ Dévidi pfukwaru kẹ Jizọsu sụ:

“Mu ahumaje Nnajiuphu
 tekenteke.

Tekenteke bẹ ọ nọ mu
 l'ẹkutara g'ọ tọ dụ iphe,
 e-me mu nụ.

26 Noo g'ọ gude obu nọdu atso
 mu utso.

Ẹhu-utso iya mee mu nọdu agu
 ebvu; ete ẹswa.

Mu maru lẹ mu
 -nwuhuchakpoo bẹ
 ii-dobe mu-a ndzụ ọzo.

27 Noo kele ì tì hadu mu
l'ali-maa.

Ì tì hadu onye nkengu,
i yeru obu g'o rehu
erehu.

28 I goshiwaru mu uto ndzu.
li-me g'ehu tso mu utso kele
mu le ngu bu.^d

29 "Su-a; unwunna mu; mu a-toḡboru ke nna anyi oche, bu Dévidi eba. O to budua l'o nwuhuru anwuhu; e likwaru iya pho elili; teme ilu iya dukwa-a byasu ntanu-a. ³⁰Obenu l'o shi buru onye mpfuchiru Chileke. O maru le Chileke kweru iya ukwe bya eriru anḡ ye iya le ya e-shi l'awa iya hota onye a-nochi okwa eze iya. ³¹O humaru iphe, Chileke e-mechaa mee. O pfua le Kéreshi e-shi l'onwu teta dzuru ndzu, bu iya bu teke ono, o suru:

"O to haduru iya l'ali-maa.
Teme ebe anu-ehu iya
erehuduru erehu."

³²Chileke mewaru Jizosu ono o shi l'onwu teta dzuru ndzu, bu iya bu owa-a, anyi tukoru gude enya anyi huma-a. ³³Oo ya bu le Chileke woli-ru iya eli woru dobe lekutara iya. O nataakwaru Unme-du-Nso l'eka Nna, bu iphe-oma, Chileke kweru ukwe iya. Iphe-a, unu humaru-a waa iphe-a, unu anu-a bukwa iphe-oma ono, bu iya bu Unme-du-Nso ono, o wuru anyi ono. ³⁴L'o to bukwa Dévidi be laru l'imigwe l'onwiya; kele yebdua l'onwiya sukwaru:

"Chipfu suru Nnajiuphu mu:
Nodu mu lekutara;

³⁵ jasu teke mu e-me ndu
ohogu ngu g'ephe buru
iphe, ii-zopyabe l'okpa.^e"

³⁶"Oo ya bu; g'o doo Izurelu mgburugburu enya rengurengu le Chileke mewaru Jizosu ono, unu kpopyaberu l'oswebe ono g'o buru Nnajiuphu bu-ru Kéreshi obu."

³⁷Noo ya; ephe numae ya pho; meji tsukahu phe. Ephe su Pyita waa ndu-ishi-ozì ndu ophuu: "Unwunna anyi; ?bu gunu be anyi e-me?"

³⁸Pyita su phe: "G'izimanu iphe-eji unu lwa unu azu; g'unu lwapfuta Chileke; g'e gude epha Jizosu, bu Kéreshi mee unu baputizimu g'unu hakota l'ehu l'ehu ge Chileke aguaru unu nvu l'iphe-eji unu; unu a-nata iphe-oma ono, bu iya bu Unme-du-Nso. ³⁹L'iphe ono be Chileke kwekwaru ukwe le ya e-meru unu; meeru iya unwu unu; meeru iya iphe, bukpo

^d 2:28 Gūnaa Ebvū 16:8-11. ^e 2:35 Gūnaa Ebvū 110:1.

ndu nõkwadu ẹnya mẹ iphe, bukpoò onye Nnajiuphu, bu Chileke anyi e-ku.”

⁴⁰Pyita pfuchaa nno bya epfukwaapho igwerigwe opfu ozo pfushia ya ike bya anmaaru phe okwa su: “Ophu g'unu dzoo onwunu l'ogbo-a, a-la l'iswi-a.” ⁴¹Oo ya bu; a du igwerigwe nata ozi iya; e mee phe baputizimu. Mboku ono; iphe, rwuru unu nemadzu mgbo esa l'umadzu ukporo iri bya ayiru le ndu kwetawaru nu.

Umere ndu chiochi mbu

⁴²Iphe, epe yeerupho ehu ememe buru anodu abyajekpoeppo anuma iphe, ndu-ishi-ozì ono ezi phe bya atukoje nokobe g'unwune; atu mgbabe l'eri Nri Nnajiuphu waa l'epfu anu Chileke.

⁴³Iphe, bukpoò onyemonye tsuaha ebvu. Ndu-ishi-ozì ono nodu emeshi igwerigwe iphe-ohumalenya mephe, jiru ẹnya, dugbaa biribiri.

⁴⁴Iphe, bukpoò ndu kwetarũ ke Jizosu g'ephe ha tũko iphemiphe, epe nweru tua mgbabe. ⁴⁵Epe reshikota eku phe waa iphemiphe, epe nweru enweru. Epe woru iya keeru onyemonye ge mkpa haru onye.

⁴⁶Mboku-mboku; epe atũko tugba nanu je anodu l'eze-ulo Chileke. Epe nodu atugbaje eri Nri Nnajiuphu l'unuphu l'unuphu phe; teme epe nodu egudeje ehu-utso waa obu iphoro eri iphe, bukpoò iphe, epe eri eriri.

⁴⁷Epe nodu ekelejekpeepho Chileke. Epe buru ndu du ndiphe mgburugburu l'obu. Nnajiuphu nodu eyekwaru phe ndu o dzotaru k'ophuu mboku-mboku.

Emeta onye eniyeni

3 ¹O be ujiku lanu; Pyita yee Jionu nodu eje l'eze-ulo Chileke lokuloku eto keswe teke eepfuje anu Chileke. ²O duru nwoke, shi l'epho buru eniyeni, a pa je edobe l'onu-abata ophu eekuje “Onu-abata-amma.” Nwoke ono be aapataje mboku-mboku bya edobe l'oguzo ono g'orwoje ndu abahu l'eze-ulo Chileke ono arwo. ³O humaeppo Pyita yee Jionu eka epe abata l'ime eze-ulo ono; o rwoahakwa phe pho iphe. ⁴Epe tabe iya ẹnya. A nonyaa; Pyita su iya: “Lee anyi ẹnya!” ⁵O leahaa phe ẹnya dobesukwanu l'o duru iphe, epe abya iya anunu. ⁶Pyita su: “Mu te enwekwa mkpola-ododo ozoo mkpola-ochaa; ole ophu mu nweru be mu a-nu ngu. L'epha Jizosu Kereshi, onye Nazaretu; gbalihu jeahaa ije!” ⁷O lota nwoke ono l'ekutara lo-lia ya eli. G'e jia epfua okpa iya labo waa nkwo okpa iya tetachaa ya. ⁸O pfulihu pfuru apfuru jeahaa ije. O tsoru phe bahu l'eze-ulo Chileke. O nodu apfuphe ete eswa ejephe etu Chileke epha. ⁹O be teke onyemonye humaru g'o jephe etu Chileke epha; ¹⁰epe hubechaa ya ama l'oo onye-a, shi nodu “le Onu-abata-amma” eze-ulo Chileke arwo arwo-a. O du phe biribiri teme o tufukwa phe pho ehu; mbu iphe ono, e meru iya ono.

Pyíta asa opfu l'eze-ulo Chileke

¹¹O be gę ndiphe hũmaru g'ogoba etso Pyíta yę Jionu l'ękameka; ephę gbaa mkpu bya anodu ele iya l'onu-ulo ophu eekuje "Onuzo Sólomonu." O dũ phę okpobe biribiri. ¹²Pyíta hũmaepfo ndu ono o sũ: "Unubę ndu İzurelu; ?bũ gũnu meru g'o gude iphe-a dũ unu biribiri? ?Bũ gũnu meru g'o gude unu nodu ele anyi g'o bũ ike anyi bę anyi gude mee nwoke-a o jeahaa ije-a; ozoo l'oo kę g'anyi bũ-be ndu akwabę Chileke ùbvù? ¹³O kwa Chileke kę nna anyi oche phę; mbũ Chileke ono, bũ Chileke kę Ébirihamu; bya abũru Chileke kę Áyizaku; bũru Chileke kę Jíękõpu ono; o kwa iya bę gudewaa iphe-a, meru nũ-a goshi odu-biribiri kę Nwa iya, bũ Jizõsu; mbũ onye ono, unu kpũru nũ ndu Romu bya ajikakwa iya pho l'iphu Payileti ono. Payileti ono-a gudehawaa okpoma iya sũ lę ya a-ha iya kę mmanũ. ¹⁴Unu jįka onye ono, dũ iche; teme o bũru onye pfuberekoto; bya abũ-chiaru onye gburu ochi bę unu sũru g'a haarũ unu kę mmanũ. ¹⁵Unu shi nno gbua onye gude ndzũ. Obenu lę Chileke meru g'o shi l'onwu teta dzũru ndzũ ozo, bũ iya bũ okpobe-opfu-a, anyi agba ekebe iya-a. ¹⁶Nwoke-a, unu hũmaru-a teme o bũru onye unu maru-a bukwa ike kę Jizõsu ono bę meru iya o wekorohu; kele anyi kweru l'ike dũ l'ępha iya. Mbũa; o kwa ekweta kę Jizõsu bę meru nwoke-a, pfũru l'iphu unu g'unu ha-a o wekorohu.

¹⁷"Sũ-a; unwunna mu; mu maru-a l'unu lę ndu-ishi unu meru Jizõsu ęgube ono; kele unu ta amadũ. ¹⁸Chileke shi l'ęka ono mee iphe, o pfuru l'onu ndu mpfuchiru iya g'ęphe ha teke ndiche sũ lę Kęreshi obu e-je iphe-ęhuka. ¹⁹Oo ya bũ g'izimanũ lwa unu azũ. Unu lwaphuta azũ lwapfuta Chileke g'o hufu iphe-ęji unu. ²⁰G'ęhu-guu eshikwapho l'ęka Nnajiuphu byaru unu. ęhu-guu ono a-bya mę o -ziępho Onye-Ndzõta ono, o hotahawaru unu ono, bũ iya bũ Jizõsu. ²¹Jizõsu ono a-nodu l'imigwe jasũ teke Chileke e-mephu iphemiphe azũ g'o bũru k'õphũũ, bũ iphemiphe ono, Chileke shi l'onu ndu mpfuchiru iya pfuaru anyi teke ndiche ono. ²²Mõsi-su pfukpokwaaru sũa: 'Nnajiuphu, bũ Chileke bę e-zi onye mpfuchiru iya g'o ziru yębedua. Onye ono a-bũru nwanna unu gędegede. Unu a-nũmaję iphemiphe, o pfuru; mee ya ememe.' ²³Onye ata angabęduru onye mpfuchiru Chileke ono nchį bę aa-hõfu l'echilabõ ndibe Chileke mee g'o laa l'iswi. ²⁴Iphe, bũ ndu mpfuchiru Chileke g'ęphe ha; e -shikpoo lę Sámęlu je akpaa lę ndu ophu etso iya nũ; g'ęphe ha bę tukoru pfukõta opfu iphe-a, eme nta-a. ²⁵Iphe ono, Chileke shi l'onu ndu mpfuchiru iya sũ l'oo-me ono bę bũ unu bę o pfudoru iya; kele oo unu bũ unwu ndiche, Chileke kweru ukwe-iphe teke o sũru Ébirihamu: 'Oo awa ngu bę ya e-shi gõoru mgboko mgburugburu õnu-õma'. ²⁶Chileke yeru onye ejeru iya ozi, bũ Jizõsu sũ g'o vuru ızo byapfuta unu g'o gõoru unu õnu-õma, bũ iya bũ g'o mee unu l'ęhu l'ęhu g'unu ghaarũ ejo-iphe ono, unu eme ono azũ."

**Pyíta asa opfu l'iphu
ndu-ishi ndu Jiu**

4 ¹Ephe kpukwaduru-a opfu, ephe epfuru ndu ono l'onu; ndu-ishi uke Chileke waa ndu Sadiusi waa onye-ishi ogbogu eze-ulo Chileke wupfuta phe. ²Ehu nodu egbu phe egbu; kele umadzu ebo ono ezi iphe bya arakwa iya pho arara l'eshinu Jizosu tetaru dzuru ndzu be ee-mechaa shi l'onwu teta dzuru ndzu. ³Ephe kputa phe je atuchia kele nchi jihuwaru. Ephe noo jasụ le nchitabohu iya. ⁴Ole igwerigwe ndu numaru ozi, Pyíta phe ziru woru onwophe ye Jizosu l'eka. Ndu ophu bu unwoke rwua iphe, du g'unu nemadzu mgbo iri l'ebo l'umadzu ukporo iri.

⁵O be le nchitabohu iya ono; ndu-ishi ndu Jiu waa ndu bu ogerenya phe waa ndu ezije ekemu bya edzukobe le Jierusalemu. ⁶Noo ya; Anasu, bu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke nokwapho l'eka ono waa Kayafasu mekpoo Jionu waa Aleguzanda; mewaro iphe, bukpo ndu shigbaa l'eri ndu-ishi uke Chileke nokotakpoephe l'eka ono. ⁷Ephe bya eworu ndu-ishi-ozí ono bya edobe lechi bya ajiahaa phe ike onye ephe gude eme iphemiphe onoya; ozo onye ziru phe iya nu.

⁸Unme Chileke ji Pyíta ehu; o pfuaaha sụ phe: “Unube ndu-ishi me ndu bu ogerenya Izurelu. ⁹O doru anyi enya l'iphe, unu ekpe anyi ikpe iya ntanu-a bu k'iphe, du ree, e meru onye no le mkpa, bu iya bu g'e gude mee nwoke-a g'o wekorohu-a. ¹⁰Ole o g'unube ndu no l'eka-a; me iphe, bu ndu Izurelu mgburugburu makwaru l'o bu ike k'epha Jizosu Kereshi onye Nazaretu ono; be nwoke-a gude wekorohu pfuru l'iphu unu-a. Mbụ Jizosu ono, unu kpopyaberu loswebe lonwunu; obenu le Chileke mechakwanaaru bya emee ya o shi l'onwu teta dzuru ndzu ozo ono. ¹¹Oo Jizosu ono be e deru nkiya lekwo-opfu Chileke su:

“ ‘Owaa bu mkpuma,
unube ndu akpu ulo
jikaru, mechaaru bya
aburu mkpuma,
gude ulo.^f ”

¹²O to dudu onye ozo, adu ike adzota anyi gbahaa Jizosu Kereshi kpoloko. Ebe o dukwa epha onye ozo le mgboko-a mgburugburu, Chileke meru g'a maru; mbụ epha, a-du ike dzoo nemadzu gbahaa ke Jizosu ono nwekiya.

¹³Ephe numachaa ge Pyíta yee Jionu asa kpaa kpaa; l'eka ephe bu nemadzu mmanu, abudu l'ephe nwuru ekwo; o ji phe enya. Enya gbarwua phe le Pyíta phe bu ndu ephe le Jizosu shi aswije. ¹⁴Ophu ephe enweedu onu opfu ge nwoke obu, e meru o wekorohu obu pfukwarupho l'eka

^f 4:11 Gūnaa Ebvu 118:22.

ono-a. ¹⁵Éphe sù Pyíta p̄h̄e g'èp̄he t̄uḡbua l̄ufu l'ùlo-ikpe ono g'èp̄he ch̄ia idzu. ¹⁶Ép̄he sù: “?B̄uk̄poo ḡun̄u b̄e anyi e-me ndu-a? Ip̄he, b̄u Jierúsalem̄u mḡburuḡburu madzuwaru n̄ta-a l'òo p̄h̄e b̄e Chileke shi l'èka mee ḡe n̄woke-a wek̄orohu. Ono b̄e a ta at̄uduru ego. ¹⁷Ip̄he, anyi e-me g'e te ep̄fukashīh̄e iya l'al̄i Jiu b̄uk̄wa g'anyi yesh̄iaru p̄h̄e ebvu ike g'èp̄he te ep̄fuēhe k̄e n̄woke ono òzo.” ¹⁸Ép̄he kua Pyíta p̄h̄e bya at̄uaru p̄h̄e ekemu sù g'èp̄he te ephotabāk̄wa èpha Jiz̄osu; òp̄hu èp̄he egudebāk̄wa èpha iya zia ip̄he l'edzudzu-òha òzobaa.

¹⁹Pyíta ȳe Jiõnu bya eyeeru p̄h̄e ònu sù: “Unu ghanaa ya hata. ?B̄u ole ka ree l'ip̄hu Chileke? ?B̄u g'anyi n̄ujeru Chileke op̄fu t̄oo g'anyi n̄ujeru unu op̄fu? ²⁰K̄ēle anyi ta aȳik̄wa haa ep̄fu ip̄he, anyi h̄umaru bya an̄makwapho l̄e n̄ch̄i anyi.” ²¹Ép̄he bya an̄mash̄ibaaru p̄h̄e ònwu ike bya ahaa p̄h̄e; èp̄he lash̄ia. Èbe ò d̄udu ip̄he, èp̄he maru, èp̄he a-ḡbabe òkpa n̄ua p̄h̄e ap̄h̄u; k̄ēle ndip̄he ekele Chileke ekele k'ip̄he, meru n̄u; ²²op̄fu l̄e n̄woke ono, e meru o wek̄orohu l'ùzo, d̄u biribiri ono n̄oghataawaru ùkp̄oro apha lab̄o.

**Ndu k̄e Chileke ep̄fu an̄u Chileke
g'o mee g'ike d̄u p̄h̄e**

²³A haaèpho Pyíta p̄h̄e; èp̄he t̄uḡbua jep̄fu ndu èp̄he l'èp̄he aswije je ak̄okotaru p̄h̄e ip̄hemip̄he ono, ndu-ishi uke Chileke waa ndu b̄u ògerenya ono pfuru ono. ²⁴Ép̄he n̄umachae ya p̄h̄o; èp̄he gude obu lan̄u kwata ep̄fu an̄u Chileke sù: “Nnajiup̄hu, b̄u iya b̄u Chileke, doberu igwe dobe al̄i dobe eze mini dobe ip̄he, bu l'ime iya. ²⁵Ḡube onye gude ike Unme-d̄u-Ns̄o mee onye-iche anyi, b̄u Dévidi; onye shi ejeru ngu ozi; o dee sù:

“?B̄u ḡun̄u kpar̄u ip̄he,
òhamoha gude
èhu-eghu aba
hanȳihanyi?

?Ò nw̄uru ìnwagha b̄e ndip̄he
ach̄i èjo idzu k̄e
mman̄u?

²⁶Ndu eze ndip̄he n̄odu
akwak̄obe k'ògu.
Ndu-ishi dzuk̄obe g'èp̄he tsoo
Nnajiup̄hu ògu;
mb̄u g'èp̄he tsoo Kéreshi
ògu.^g

²⁷Ò b̄u òkpobe-op̄fu l'èp̄he dzuk̄oru l̄e Jierúsalem̄u l'èka-a; mb̄u Her̄odu m̄e P̄onchiosu Paȳileti; m̄e ndu òhozo m̄e ndu Ízurel̄u; g'èp̄he tsoo òkpobe

Nwa ngu, bụ Jizọsu, ì hotaru ọgu. ²⁸Obenu l'iphe ono tukuru buru g'ephe mee iphe, ì chihawaru l'idzù l'o noo g'ee-me iya. ²⁹Nta-a Nnajiuphu; lenaa egube onwu, ephe anmashiru anyi. Oo ya bụ; yenu anyibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ehu; g'anyi ta atsujeshi ebvu ililekpoo k'epfu opfu ngu ono. ³⁰Yetanụ eka mee ge ndu iphe eme wekorohu; teme g'anyi gude epha Jizọsu, bụ Nwa ngu, dū nsọ ono meshia iphe-ohumalenya ozo, dugbaa biribiri.”

³¹Ephe pfuchaaru nū Chileke; eka ono, ephe nọ ono nmakota jiiijiii. Unme Chileke bya eji phe ehu; ephe kwata ziahaa ozi-oma Chileke; ophu ndzụ aguedu phe.

Agbaru mgba l'iphe; ke ndu ke Chileke

³²Tobudu iya bụ; ndu kweru l'oo Jizọsu bụ Nnajiuphu phe g'ephe ha tuko tugba buru nanu. Obu phe buru nanu. Ophu o dudu onye ophu asujekwadu l'iphe, o nweru bụ k'eka iya. Ephe tuko iphemiphe tugbabe gbaru mgba. ³³Ndu-ishi-ozì nọdu asa iya l'edzudzu-oha g'o doo enya; le Nnajiuphu, bụ Jizọsu shiwaal'onwu teta dzuru ndzu. Chileke kwatakpoọ emeru phe eze-iphe-oma, paru eka g'ephe ha. ³⁴Iphe, bukpoọ g'ephe ha huma-dzuru iphe, mkpa iya duru phe. Ndu nweru ali; ozoo ulo reshia ya ³⁵chitaru ndu-ishi-ozì okpoga iya. A nọdu ekejeru onyemonye okpoga obu ge mkpa onye ha.

³⁶Noo g'o nwuru meru iphe, Jiófefu mekwarupho nkiya nno. Jiófefu ono bụ onye Lívayi; onye a nwuru le Sayipuroso, ndu-ishi-ozì guru Banabasu, bụ iya bụ “onye anuje onye ozo okpu-ikike.” ³⁷Yebedua woru ali, o nweru ree bya achiru okpoga iya nukota ndu-ishi-ozì.

Ananayasu yele Safayira

5 ¹Noo ya; nwoke lanu, eekuje Ananayasu yee nyee ya, bụ Safayira bya erekwaapho ali phe. ²Ananayasu haphodo aswa ali ono dobe; nyee ya makwarupho. O bya ewotaru ndu-ishi-ozì uphodu iya. ³Noo ya; Pyita su iya: “Ananayasu! ?Bụ gunu meru g'o gude i kwe ge Nsetanu bata ngu l'obu bya emee ngu gi gbaaru Unme-du-Nso eregede; mbu gi kweta haphodo okpoga, i retaru l'ali ngu? ⁴Teke ono, i ti shidu ree ali ono; ?to budu nkengu? Teme i rechaa ya erere; ?to budu ngu be okpoga iya du l'eka; o buru ngu maru iphe, du ngu ree, i gege gude iya mee? ?Bụ gunu meru g'o gude i kwe g'egube iphe ono bata ngu l'obu? O to bukwa nemandzu be i gbaru eregede obu; o kwa Chileke!” ⁵Anuma, Ananayasu anuma iya; o daa gbaragadaga nwuhu. Ndzu rwuta ndu numaru iya nu. ⁶Unwo-korobyia wulihu bya akwaa ya akwa pata je elia.

⁷A noephe iphe, ha g'awa eto nyee ya bata; ophu o madu iphe, meru nu. ⁸Pyita su iya: “?Buwaa iphe, gu le ji ngu retaru l'ali unu-a baa?”

O su iya: “Ee; l'o buakwaa ya bu ono.”

⁹Pyìta sù iya: “?Bù gùnu meru g'o gude gù lẹ̀ jì ngu chĩa ìdzù g'unu hùà Unme Chileke ama? Lekwa ndu jeru eli jì ngu alwaphọ. Ọọ phẹ̀ a-pafufu-kwa ngu phọ.” ¹⁰Epfufu, oopfu iya; ọ daa gworogodogo lẹ̀ mgboru ọkpa Pyìta l'ẹ̀ka ono nwùhu. Ụnwokorobyà ono batashia ọ nwùhuwaa; ẹ̀phe pata iya je elikube jì iya. ¹¹Ndu Chìochi mgburugburu waa ndu ọzo, bù ndu nùmaru iphe ono wata anma pyaapyaapya.

Ndu-ishi-ozì kabaa emeshi iphe-ọhumalenya

¹²Ndu-ishi-ozì meshiaru ndiphe igwerigwe iphe-ọhumalenya, dughbaa biribiri l'echilabọ phẹ̀ l'ẹ̀ka ono. Ndu kweru kẹ̀ Nnajiuphu g'ẹ̀phe ha tughba nanu ejeje anokobe l'ẹ̀ka lanu lẹ̀ Ọnu-uzo Sólomonu; l'ime eze-ulo Chileke. ¹³Ọphu ọ dudu ndu ọphu ayidu l'ogbo ono jeru atụ ama k'etsoru phẹ̀; egudekpokwaaro l'ẹ̀phe bù ndu duru ndiphe lẹ̀ nsọ. ¹⁴Ikpoto nemadzu byaẹlaa bya ekweta kẹ̀ Nnajiuphu; ụnwanyi mẹ̀ unwoke. ¹⁵Ẹ̀phe gude k'iphe ono, ndu-ishi-ozì eme ono pashia ndu iphe, eme je edobe l'aguga gbororo; je enyebegbaa phẹ̀ l'iphe, aazẹ azẹ mẹ̀ l'utute; g'ọo-buru Pyìta -ghatashia l'o mee phẹ̀ ẹ̀phe ewekorohu; mbụ o -denyiduru phẹ̀ ẹ̀ka; onyonyo iya ahakporu phẹ̀ nù rwua l'ẹ̀hu. ¹⁶Ikpoto nemadzu, shi lẹ̀ mkpukpu lẹ̀ mkpukpu, nọ-kubegbaa Jierusalemu ntse gbakodzua patagbaaru phẹ̀ ndibe phẹ̀, iphe eme waa ndu ọbvụ eme. E mee phẹ̀ ẹ̀phe wekorohuchaa.

Aakpa ndu-ishi-ozì ẹ̀hu ọzokwa

¹⁷Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu etsoje iya nù, bù iya bù ndu gba l'ogbo ndu Sadiusi tangirihu; jiaharu phẹ̀ jì-ẹ̀nya. ¹⁸Ẹ̀phe tụtachaa ndu-ishi-ozì ono je achiru ye l'ulo-mkporo, ọha nwe. ¹⁹O be l'enyashi; ojozi-imigwe shi l'ẹ̀ka Nnajiuphu bya aguhashia uzo ulo mkporo ono bata je edufuta ndu-ishi-ozì ono bya asu phẹ̀: ²⁰“Unu je apfuru l'ime eze-ulo Chileke kọkotaru ndiphe akọ ndzụ, shi l'ẹ̀ka Kéreshi.” ²¹Ndu-ishi-ozì ono kwe iya hm. O be l'utsu; ẹ̀phe je anodu l'eze-ulo Chileke wata ezi iphe.

Noo ya; onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu yẹ̀ l'iya gba l'ogbo bya ekukọo ndu ogbo-ikpe ono g'ẹ̀phe ha; mbụ iphe, bù ndu-ishi ịzuru; g'ẹ̀phe nokobe chĩa ọkpobe idzu. Ẹ̀phe zia g'e je atufuta ndu-ishi-ozì l'ulo mkporo kputa byapfuta phẹ̀. ²²Ndu e ziru jeshia; ọphu ẹ̀phe ahumaeduru phẹ̀ l'ulo mkporo. Ẹ̀phe lwaphuta azu byapfuta ndu-ikpe ono bya asu phẹ̀: ²³Anyi jeshikwaaru; a tuchia ulo mkporo atuchi; gụa ya kpukpuru. Ndu nche ọdugbakwaa nche l'onu-ulo mkporo ono. Anyi tūhaa uzo; ọphu ọ duedu onye anyi humaru l'ime iya. ²⁴Onye-ishi ogbogu eze-ulo Chileke waa ndu-ishi uke Chileke numa iphe ono; ọ tufu phẹ̀ ẹ̀hu; ẹ̀phe rịhaa iphe, l'e-me nù. ²⁵Nwoke lanu gbatata bya asu: “?Unu maru-a l'unwoke-a, unu turu mkporo-a bẹ̀ pfuakwaru l'ime eze-ulo Chileke ezi ndu nọ l'ẹ̀ka ono iphe.” ²⁶Onye-ishi ndu ogbogu ono lufu chita ndu

ogbogu je akputa ndu-ishi-ozí ono kpụ-phuta azụ. Ophu ephe egudedu okpẹhu kpụta pẹ; kele ephe atsụ ebvu a -nonyaa ndiphe gude mkpuma tugbuwa pẹ.

²⁷Ephe kpụta ndu-ishi-ozí ono bya edobe l'iphu ndzukọ ogbo-ikpe pẹ. Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke jàhaa pẹ aji sụ: ²⁸“Anyi ta anmanarụ-a unu okwa sụ g'unu te egudehẹ epha nwoke ono ezi iphe? Unu gude iphe ono, unu ezi ono zigbabẹ Jierúsalem. Iphe, unu emekpọepheo bụ g'unu tukobe anyi ochi nwoke ono l'ishi.”

²⁹Noo ya; Pyita yele ndu-ishi-ozí ndu ophunapho yeeru pẹ onu sụ pẹ: “O kwa iphe, Chileke sụru g'anyi mee bẹ anyi e-meje. O tọ bukwa ophu nemadzụ pfuru. ³⁰Chileke nna anyi oche pẹ; meru gẹ Jizọsụ shi l'onwu teta dzuru ndzụ g'unu kpọyabechaaru iya l'oswebe o nwụhu. ³¹Chileke wolía ya dobe l'ekutara iya mee ya Nnajioha waa Onye-Ndzọta g'oo-shi l'eka ono goshi ndu Ízurelu ụzo, ephe e-shi g'izimanu lwa pẹ azụ; g'ọ gwaru pẹ nvụ l'iphe-ẹji pẹ. ³²Ono bẹ anyi bụ ekebe iya. Nokwapho gẹ Unme-dụ-Nso, ophu Chileke anuje onye emeje iphe, o pfuru bukwaphe ekebe iya.”

³³Ephe nūmae ya pho; mbụ ndu-ikpe ono; ephe guru oku wụa ehu; bya emeahaa g'ephe gbushia ndu-ishi-ozí ono. ³⁴Onye lanu l'ime pẹ, epha iya bụ Gameliyelu gbalihu wata eye onu. Gameliyelu ono yi l'ogbo ndu Fári-sii; teme o bukwarupho onye ezije ekemu; bya aburu onye ndiphe eyeru nsọ. O sụ g'a chita ndu-ishi-ozí ono chifu etezi. ³⁵Ephe lufuepho; o sụ ndu-ikpe ono: “Mu sụ-a Ízurelu! Unu gebekwa! Unu kwabekwapho enya l'iphe, unu abya eme ndu-a. ³⁶L'unu maru l'o nwejehawaru teke nwoke, eeku Tiyudasu sụjeru lẹ ya bụ onye ha shii. Ndu rwuru unu nemadzụ tsoahaa ya. E gbua ya. Ndu ono, etso iya nụ ono gbakashihu. Ogo, o wataru laa. ³⁷E mecha; o be teke a gụjeru ogo-a; Jiudasu onye Gálili fütakwa. O chikotakwapho ndu ophu tsoru yebedua. E gbukwaa ya pho. Ndu ono, etsoje iya nụ ono tuko gbakashihu. ³⁸Nokwa gẹ ke ndu-a byaru bya adu nta. Gẹ mu karu unu; unu ta adukwa iphe, unu e-me ndu-a. Unu pakwaru pẹ haa. O -buru l'iphe-a, ephe achị idzu iya-a; ozo iphe-a, ephe eme-a shi l'eka nemadzụ bẹ o-lakwa-a. ³⁹Obenu l'o -shi Chileke l'eka bẹ unu taa dukwa ike akposhi iphe, ephe eme. L'o -shi Chileke l'eka bẹ unu e-mechakwaa huma l'ọ Chileke ono l'onwiya bẹ unu etso ogo.” Ndu-ikpe ono mee iphe, Gameliyelu pfuru. ⁴⁰Ephe kua ndu-ishi-ozí ono bya e chia pẹ iphe bya anmaaru pẹ okwa g'ọ tọ dukwa mboku, ephe e-gudebaa epha Jizọsụ epfu opfu ozo; bya aparu pẹ haa. ⁴¹Ndu-ishi-ozí ono shi l'iphu ndzukọ ogbo-ikpe ono tugbuwa. Ehu nodu atso pẹ utso lẹ Chileke guru pẹ lẹ ndu dụ ree k'ẹje iphe-ehuka l'opfu ehu Jizọsụ. ⁴²Ophu ephe ahaduru ezi iphe, l'eze-ulo Chileke mẹ l'unuphu l'unuphu mboku-mboku arakwapho ozi-oma ono arara l'ọ Jizọsụ bụ Onye-Ndzọta obu, Chileke kweru ukwe iya obu.

Aahòta umadzu ẹsaa g'ẹphe yeru ndu-ishi-ozì ẹka

6 ¹O be teke a nonyaaru; ndu etso ọ̀zo Jizọ̀su nọ̀du aka shii eje; ndu Jiu, opfu-alì pẹ̀ bụ̀ Giriku wata agụ̀ aphụ̀ ndu Jiu, ọ̀phu opfu-alì pẹ̀ bụ̀ Hiburu. Iphe, kparụ̀ iya nù bụ̀ lẹ̀ mbọ̀ku-mbọ̀ku bẹ̀ ọ̀o bụ̀jeru a -wata eke nri; a ta kpadu ishi unwanyi pẹ̀, ji pẹ̀ anọ̀edu. ²Ndu-ishi-ozì iri l'ẹ̀bo ono bya ekua ndu etso ọ̀zo Jizọ̀su ono g'ẹ̀phe ha bya asụ̀ pẹ̀: “Ọ̀ tọ̀ dukwa ree g'anyi gude k'iphe, eeri l'onu haa ezi ozi Chileke. ³Ọ̀o ya bụ̀ unwunna; unu họtà umadzu ẹsaa l'ime unu; g'anyi ye pẹ̀ opfu nri-a l'ẹ̀ka. Ndu ono a-buru ndu aama ẹka ọ̀ma tẹ̀me Unme-du-Nsọ̀ ji pẹ̀ ẹ̀hu; tẹ̀me ẹ̀phe buru ndu maru iphe. ⁴Anyị̀bedua a-nọ̀duepho l'epfu anụ̀ Chileke yẹ̀le ezi ozi-ọ̀ma ono.”

⁵Ẹ̀phe zụ̀kota gberegbedegbemụ̀ l'iphe ono, ndu-ishi-ozì sùru g'e mee ono. A bya ahọtà Sutivinu, bụ̀ nwoke, kweru kẹ̀ Nnajiuphu ọ̀kpobe ekwekwe; tẹ̀me Unme-du-Nsọ̀ jikwa iya pọ̀ ẹ̀hu; bya ahọtakwapho Filipu waa Pọ̀rokorosu waa Nikenọ̀ waa Tayimonu waa Pamenasu; waa Nìkolasu, onye Antiyọ̀ku, onye ọ̀hozo, mewaru onwiya onye Jiu. ⁶Ndu etso ọ̀zo Jizọ̀su ono bya eduta pẹ̀ byapfuta ndu-ishi-ozì. Ẹ̀phe bya abyabẹ̀ pẹ̀ ẹ̀ka; pfuru opfu ẹ̀hu pẹ̀ nù Chileke.

⁷A kabaa anụ̀ma opfu Chileke l'ẹ̀kameka. Ndu etso ọ̀zo Jizọ̀su lẹ̀ Jierúsalẹ̀mu kwatakpọ̀o aka shii eje. Igwerigwe ndu-uke Chileke bya ekweta kẹ̀ Nnajiuphu.

Eegude Sutivinu

⁸Sutivinu buru onye Chileke meru eze-ipe-ọ̀ma bya aburu onye ike du k'ọ̀phu oomeje oke iphe-ọ̀humalenya, dugbaa biribiri l'iphu ndiphe. ⁹Noo ya; ọ̀ duru ndu-ishi l'ulo-ndzukọ̀ ndu Jiu, shi buru ohu. Ndu ono shigbaa Sayirini waa Aleguzandiriya waa Silisiya waa Eshiya. Tọ̀budu iya bụ̀; ẹ̀phe byapfuta Sutivinu ẹ̀phe l'iya lipfuru l'igoligoli. ¹⁰Ọ̀le Unme Chileke nuru Sutivinu mmamiphe k'ọ̀phu abujeru teke o yeru onu; ọ̀ tọ̀ duedu onye amakwaduru iphe, oo-pfu. ¹¹Ẹ̀phe je ebuta nemadzu ebuta g'ẹ̀phe suje: “Anyi nọ̀maru ẹ̀ka oopfurwushi Mosisu yẹ̀le Chileke.” ¹²Ẹ̀phe gude ẹ̀gube ono kpalia ndiphe waa ndu bụ̀ ọ̀gerenya ndu Jiu waa ndu ezije ekemu. Ẹ̀phe bya akputa Sutivinu kpujeru ndzukọ̀ ogbo-ikpe ndu Jiu. ¹³E je eduta ndu byaru bya agbaahaa ya ekebe sụ̀: “Nwoke-a ta adukwa teke ọ̀ tọ̀o nọ̀dujedu epfubyishi eze-ulo-a, du nsọ̀-a waa ekemu Mosisu. ¹⁴Kẹ̀le anyi nọ̀maru ẹ̀ka ọ̀ sùru lẹ̀ Jizọ̀su-a, bụ̀ onye Nazaretu-a bẹ̀ e-mechaa lakashia eze-ulo-a; tẹ̀me ọ̀obya agbanwekọ̀tachaa omelalì anyi, shi lẹ̀ Mosisu.” ¹⁵Iphe, bukpo ndu ono, nọ̀kota l'ulo-ikpe ono tuko tabẹ̀ Sutivinu ẹ̀nya l'iphu. Iphu iya nọ̀du egbuepho nwiiinwii g'iphu ojozi-imigwe.

Ọ̀nu, Sutivinu eye

7 ¹Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke jia Sutivinu sụ̀ iya: “?Bụ̀ iphe, ndu-a pfuru-a bụ̀ iphe, meru nu?” ²Ọ̀o ya bụ̀ Sutivinu sụ̀ pẹ̀: Ndibe anyi;

unu gebekwapho-o! Mu sù-a; ọọ Chileke ọphu gbaru g'a tũkoje kwabe iya ùbvù meru g'onye-iche anyi, bụ Ébiríhamu hũma iya. Teke ono bụ lẹ Mesopotémiya bẹ Ébiríhamu bukwadụ; o toko ladu Haranu. ³Noo ya; Chileke sù iya: “Gbeshi lufu l'alí unu-a; haa ndibe unu; lashia alí ẹka mu l'e-goshi ngu.” ⁴Ọ haa alí Kaludiya tũgbua je eburu lẹ Haranu. Nna iya nwuhuepho; Chileke mee ya ọ bya eburu l'alí-a, unu bu ntanũ-a. ⁵Ọphu ọ dudu alí ono ọphu Chileke nũru iya g'o nworu teke ono; mbũkpoo mę ntọkpa lanu. Obenu lẹ Chileke pfuru iya sù lẹ ya a-nũ iya ya g'ọ buru nki-ya mę k'unwu nwanwanwanwanwa iya. Teke Chileke pfuru Ébiríhamu iphe ono bẹ Ébiríhamu teke anwutakwa nwa. ⁶Chileke sũru Ébiríhamu: Awa ngu e-mechakwaa laa alí ndu ọzo je abũru ohu; tẹme eemee phez aphu unu apha asũgba ishi. ⁷Obenu lẹ ndu ono, ẹphe a-bũru ohu phez ono bẹ mu a-nmakwanu ikpe; e -mechaa ẹphe afuta l'alí ono bya abaaharu mu ẹja l'ẹka-a. ⁸Noo ya; Chileke bya ekweta Ébiríhamu ukwe-iphe bya edobe omelalí ebu ùbvù g'ọ buru iphe-ọhubama k'iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono. Ọọ ya bụ; Ébiríhamu nwuta Áyizaku. Áyizaku nọpfo abalí ẹsato; e bua ya ùbvù. Nokwapho gę Áyizaku nwutaru Jiékoju bua ya ùbvù; Jiékoju nwushia ochochoroche anyi phez ẹphe n'iri l'ẹbo bushichaa phez ùbvù.

⁹“Ochochoroche anyi phez gude iji-ẹnya ree Jiósefu ndu Ijiputu. Obenu lẹ Chileke nọ swiru Jiósefu rengurengu. ¹⁰Chileke dzokota iya l'iphe-ẹhuka iya g'ọ ha bya anũ iya umere oma waa mmamiphe l'ibe onye eze ndu Ijiputu, bụ iya bụ Fero. Fero mee Jiósefu; ọ buru iya bụ onye-ishi l'alí Ijiputu l'ophu; bya abũkwarupho onye-ishi l'okpoku ibe eze gęgede.

¹¹“A nonyaa ẹjo okpa nri bya l'alí Ijiputu mgburugburu mę Kėnanu. Ọ buru eze iphe-ẹhuka. Ọphu ochochoroche anyi phez ahumaheduru nri, ẹphe e-ri. ¹²A nonyaa; Jiékoju nũma lẹ nri dũ lẹ Ijiputu. Ọ bya ezia ochochoroche anyi phez g'ẹphe jee. Ọ buru ejeje k'ivuzo bụ ono. ¹³O be lẹ k'ẹbo Jiósefu mee g'ẹphe maru lẹ ya bụ nwanna phez; tẹme Fero shikwapho nno maru ndu unuphu Jiósefu. ¹⁴Ọọ ya bụ; Jiósefu bya ezia ozi g'e je asũ nna iya, bụ Jiékoju g'ọ lwatashia Ijiputu; ẹphe lẹ ndu okpoku phez mgburugburu; ndu tũkoru dũ ụkporo ụmadzu ẹto l'ụmadzu iri l'ise. ¹⁵Ọọ ya bụ; Jiékoju laa Ijiputu, bụ iya bụ ẹka yę ochochoroche anyi phez buru jasũ ẹphe nwushihu. ¹⁶E vutakota phez laa Shekemu je elia l'ilu, Ébiríhamu gu-dehawaa okpoga zũta okpa-ipfu Hamo lẹ Shekemu.

¹⁷“O betashiępho teke Chileke e-meru Ébiríhamu iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono; ndibe anyi, bu lẹ Ijiputu yekwawaa onwophe iphe; kawaa mebyikpoo shii. ¹⁸A nonyaa eze ọzo, amaędu kę Jiósefu bya abũru ishi ndu Ijiputu. ¹⁹Ọ gbaberu ndibe anyi ono ẹregede tẹme ọ watakwapho eme oche anyi phez aphu; k'ophu ọ tũru phez ekemu sù g'onye nwũru nwa ọphúú tuphaje iya etupha; g'ọ tọ dzushiru ndzũ. ²⁰Noo teke a nwũru Mósísu bụ ono. Ọ buru ẹguru nwata, dũ ree l'iphu Chileke. E hee ya l'ime

ùlo ọ̀nwa ẹ̀to. ²¹O be teke a pataru iya je edobe gbado iya; nwa Fero kẹ̀ nwanỳì tūruta iya bya eworu iya zua; ọ̀ búrú nwa iya. ²²E zikọ̀ta iya iphe, bukpoọ̀ ẹ̀kwo, aanwukpoọ̀ anwunwu lẹ̀ Ijiputu teke ono. O shi l'ẹ̀ka ono búrú eze nemadzú l'opfu ọ̀nu mẹ̀ l'iphe, eeme l'ẹ̀ka.

²³“Mósisu nọ̀ephọ̀ ukporo apha labọ̀; ọ̀ riàhaa lẹ̀ ya e-je agbaphee ndu alì iya, bụ̀ iya bụ̀ ndu Ízùrẹ̀lu. ²⁴Ọ̀ hụ̀ma onye lanú l'ẹ̀ka onye Ijiputu eme iya ẹ̀jì. O jepfu iya je agbaaharu iya ọ̀dzorì. O gude k'iphe ono chigbuẹ̀kwapho onye kẹ̀ Ijiputu ono l'ẹ̀ka ono; shi ẹ̀gube ono melata iya iphe, o meru onye Ízùrẹ̀lu ono. ²⁵O dobesukwanu lẹ̀ ndu nkiya a-maru lẹ̀ Chileke e-mechaa shita l'ẹ̀ka iya mee g'ẹ̀phe nweru onwophe; obenu l'o to doduru phẹ̀ ẹ̀nya. ²⁶O be lẹ̀ nchitabọ̀hu iya; ọ̀ hụ̀ma ẹ̀ka ndu Ízùrẹ̀lu labọ̀ alwu ọ̀gu bya ejeshia g'o gboo phẹ̀; doshiaru phẹ̀ iphe, adaru phẹ̀ nù. Ọ̀ sù phẹ̀: ‘Unu gebe! ?Unu ta amadú l'unu bụ̀ unwunna? ?Bụ̀ gúnú meru iphe, unu achọ̀ onwunu opfu?’ ²⁷Onye ọ̀phụ̀ achọ̀ opfu nwufu Mósisu sù iya: ‘?Bụ̀ onye meru ngu onye-ishi; yẹ̀e onye-ikpe anyi?’ ²⁸Tọ̀ọ̀ ?iimewaa g'i gbua mu g'i gburu onye Ijiputu unyaphu-a? ²⁹Mósisu nùmaephọ̀ iphe ono; ọ̀ gbafú l'alì Ijiputu gbalaa je eburu l'alì ndu Midiyanu. Ọ̀ nọ̀du l'ẹ̀ka ono nwùta unwegirima labọ̀.

³⁰“A nọ̀ephọ̀ ukporo apha labọ̀; Mósisu hụ̀ma ojozi-imigwe l'echię̀gu, nọ̀ lagụ̀ga úbvwú Sayinayi. Ojozi ono nọ̀ l'ọ̀ku, enwu l'irwu. ³¹Mósisu nọ̀du ele iya ẹ̀nya; ọ̀ dú iya biribiri. O jekubeshię̀ ya phọ̀ ntse gẹ̀ ya maru iphe, ọ̀ bụ̀; ọ̀ nùma olu Nnajiuphu l'ọ̀ku ono. Olu ono sùru: ³²‘Ọ̀ kwa mu bụ̀ Chileke nna ngu oche phẹ̀, bụ̀ iya bụ̀ Chileke kẹ̀ Ẹ̀birihamu; búrú Chileke kẹ̀ Áyizaku; bya abúrú Chileke kẹ̀ Jiékpọ̀.’ Ndzú gụ̀ahaa Mósisu; ọ̀phụ̀ ọ̀ tūduru ama elebaa ẹ̀nya l'ẹ̀ka ono. ³³Ọ̀o ya bụ̀; Nnajiuphu sù iya: ‘Yefú akpọ̀kpa, i yeru l'ọ̀kpa; kẹ̀le ẹ̀ka ono, ì p̄furu ono bukwa alì, dú nsọ̀. ³⁴Mu lewaru ẹ̀nya hụ̀ma ẹ̀gube aphụ̀, eeme ndibe mu l'alì Ijiputu. Mu hụ̀mawaru iphe-ẹ̀huka, ẹ̀phe eje; mu byatashia gẹ̀ mu dzọ̀ phẹ̀. Ngwa; bya gẹ̀ mu zia ngu g'i je Ijiputu.’

³⁵“Ọ̀ bukwaru-a Mósisu-a, ndu Ízùrẹ̀lu jìkaru sù iya: ‘?Bụ̀ onye meru ngu onye-ishi; yẹ̀e onye-ikpe anyi-a?’ bẹ̀ Chileke shi l'ẹ̀ka ojozi-imigwe iya, Mósisu hụ̀maru l'irwu, enwu phoophoophoo phọ̀ họtá; zia ya g'o je abúrú onye-ishi waa onye a-gbata phẹ̀ nù. ³⁶Mósisu meshia iphe-ọ̀humalenya, dũgbaa biribiri lẹ̀ Ijiputu bya eshi lẹ̀ Ijiputu ono dufuta phẹ̀. Ọ̀ bya emeshikwaaphọ̀ iphe-ọ̀humalenya, dũgbaa biribiri lẹ̀ Eze-ẹ̀nyimu-uswe waa l'echię̀gu charachara, e te budu ebubu, ẹ̀phe nọ̀ru ukporo apha labọ̀. ³⁷Ọ̀o ya bụ̀ Mósisu ono, sùru ndu Ízùrẹ̀lu: ‘Chileke e-mechakwaa shi l'echilabọ̀ unu zia onye mpfuchiru iya; g'o ziru mbẹ̀dua. Ọ̀ búrú yẹ̀bedua bẹ̀ unu a-nùmajeru olu’ ³⁸Ọ̀ búrú Mósisu ono nọ̀-chiru ẹ̀nya Ízùrẹ̀lu teke ẹ̀phe zakọ̀ru l'úbvwú Sayinayi l'echię̀gu, e te budu ebubu phọ̀. Ọ̀o ya anaru ojozi-imigwe ono, byapfutaru iya l'úbvwú ono opfu epfuru ochochoroche anyi phẹ̀. Ọ̀ búrú iya shi l'ẹ̀ka Chileke nata opfu ono, anụ̀ ndzú ono wolataru anyi.

³⁹“Òlè ndiche anyi phẹ nyìru iya nchì manù; bya ajìka iya. Ò dù phẹ g'a sù l'ẹphẹ laphuru azù lẹ Ijìputu. ⁴⁰Noo ya bụ; ẹphẹ sù Erọnu: ‘Doberu anyi agwa, e-vutajeru anyi ụzọ; l'anyi ta amaedu iphe, meru Mosisu-a, dufutaru anyi lẹ Ijìputu-a.’ ⁴¹Noo teke ẹphẹ meru agwa, dù gẹ nwe-swi wata agwagwa. Ẹphẹ wata abọ iphe ono, ẹphẹ meru l'onwophe ono. ⁴²Tọbudu iya bụ; Chileke wofu phẹ ẹnya; haa phẹ; ẹphẹ gwaahaa kpokpode, nọ l'igwe, bụ iya bụ iphe, e deru l'ẹkwo ndu mpfuchiru Chileke; ẹka Chileke sùru:

“Ndu Ízurelu! Ụkporo apha
labọ bẹ
unu gbushiru anụ l'echięgu,
e budu ebubu
gude gwaa iphe.

Ẹbe ọ dudu ọphu unu gude
gwaa mbẹdua.

⁴³ ?Tọbudu ụlo-ẹkwa agwa
Moloku bẹ
unu vutaru bya evuta
kpokpode,
unu kpuru akpukpu
ọ dù gẹ k'agwa unu bụ
Refanu?

Iphe ono bụ iphe,
unu gude ẹka unu
meshia wata abarụ ẹja.

Noo g'o gude mu je achita
unu chighaa Babilonu.^h”

⁴⁴Ndiche anyi phẹ shi nweru ụlo-ẹkwa, ẹphẹ shi akpọbeje l'ẹka ẹphẹ jeberu l'echięgu ono, nemadzụ ebudu ebubu ono. Ò bụru ụlo-ẹkwa ono egoshi lẹ Chileke swiru phẹ-a. E meru ụlo ọbu gẹ Chileke sùru Mosisu g'e mee ya, bụ iya bụ ẹgube iya ọphu o goshiru iya. ⁴⁵Ndiche anyi phẹ woru ụlo-ẹkwa ono ye ọgbo ọphu etso phẹ nù l'ẹka. E mecha; ọgbo k'ono vuta iya tsoru Jioshuwa je anaa alị ndu ọzo; mbụ alị, Chileke chishihawaru ndu bu iya nù l'onwiya. Ụlo-ẹkwa ono nọ l'ẹka ono jasụ l'ọgbo kẹ Dévidi. ⁴⁶Dévidi bụru onye yẹle Chileke dù lẹ ree. Ò sù gẹ Chileke haa gẹ ya kpọaru iya ụlo; ụlo kẹ yẹbedua, bụ Chileke kẹ Jiékọpu. ⁴⁷Ò bụru Sólomọnu mechaarụ kpọaru Chileke ụlo ọbu.

⁴⁸“Obenu lẹ Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nù te ebujedu l'ụlo, nemadzụ kpuru l'ẹka, bụ iya bụ iphe, Azáya bụ onye mpfuchiru Chileke pfuru sù:

^h 7:43 Gūnaa Ẹmọ 5:25-27.

- 49 “Igwe bụ aba-eze mu.
 Eliphe bụru okposhi,
 mu tukoberu okpa.
 ?Bụ egube ụlo gụnu bẹ unu
 a-kpuru mu?
 ?Bụ egube awe bẹ mu
 a-nọduje atuta unme
 obu?
 50 ?Tobudu mbèdua gude ẹka
 mu mee iphemiphe
 ono g’o ha?

51 “Unubẹ ndu ẹjo okpoma-a; unubẹ ndu-a, l’adagbu opfu Chileke lẹ nkuchi-a; unu kpọ-chiru obu kpọ-chia nchị g’unu ta anuma ozi Chileke. Teme unu nọdu ajikaje Unme-dụ-Nsọ gẹ ndiche unu phẹ jikaru iya. 52 ?Ọ duru ndu mpfuchiru Chileke mẹ onye lanu, ndiche unu phẹ ata kpaduru ẹhu? Ndu ophu Chileke ziru ozi bẹ ẹphe gbukotaru egbugbu; mbụ ndu bụ phẹ rarụ iya arara teke ono sụ l’onye lanu ono, pfulerekoto kpoloko ono e-mechaa bya. O be nta-a o bya: unu deru iya ye; e eworu iya gbua. 53 Ọ unu bẹ Chileke gbẹ l’eka unwu-ojozi-imigwe iya t̄aru ekemu iya; ẹbe unu angaduru ekemu ono nchị.”

A tugburu Sutivinu lẹ mkpuma

54 “Ndu ogbo-ikpe ono nọdu anu opfu ono; o nọdu ata phẹ ẹru lẹ nchị. Ẹphe nọdu atagbaa kpookpookpo; l’eka ẹhu egbu phẹ egbu. 55 Ọle Unme-dụ-Nsọ byaru eji Sutivinu ẹhu. O palia ẹnya lee l’eli; bya ahuma ogbu-nw̄iinwii kẹ Chileke; humakwapho Jizosu l’eka o pfuru l’ekutara Chileke. 56 O sụ: Unu lekpodapho imigwe g’o gheru onu; Abubu-Ndiphe pfuru l’ekutara Chileke!” 57 Ẹphe chishia mkpu swọ-chishia ẹka lẹ nchị. Ẹphe wulihu ugbo lanu je azugude iya; 58 kputa iya kpufu l’ime mkpukpu; jeshia ya atugbu lẹ mkpuma. Ndu eje iya atugbu chiru uwe phẹ wushiru nwoke, eekuje Solu. 59 A nọdu atụ iya mkpuma ono; o kua Chileke sụ: “Nnajiuphu, bụ Jizosu; natakwa ndzụ mu!” 60 O gbushi ikpere chia mkpu sụ: “Nnajiuphu! Ta agukokwaru phẹ iphe-ẹji-a, ẹphe eme mu-a!” O pfuchaa nno; ike bvụ iya.

Solu akpa Chiochi ẹhu

8 1 A nọdu egbu Sutivinu; Solu nọdu ekwe l’ishi. Noo ya; e shi mboku ono gèdegede; a wata akpa Chiochi ẹhu lẹ Jierusalemu kpashiahaa phẹ iya ike. A chikashikotachaa ndu ono, kweru nu ono g’ẹphe hakota a-gufukwa ndu-ishi-ozì. Ẹphe gbakashihu dzuru alì Jiudiya waa alì Sameriya. 2 Ndu Chileke duru lẹ nsọ haru bya akwaa ẹkwa Sutivinu pata iya je elia meebekpoephe nkiya ree.

³Sòlù kukebekpòò èhu gẹ̀ ya gbukaa Chìochì òbù bya etsoru jepheahaa l'unuphu l'unuphu tsoru akpùtagbaa ùnwanyi mẹ̀ unwoke phẹ̀ achì eye l'ùlò mkpòrò.

Ozi-oma rwuru Samériya

⁴Òo ya bú; ndu ono, kweru nù ono, a chikashiru èphe dzuru èkameka ono nõdu ezièpho ozi-oma kẹ̀ Jizòsu. ⁵Filipu jeshia mkpùkpu Samériya je epfukashiaru ndu èka ono kẹ̀ Kéreshi. ⁶Ndu èka ono nùmaepho iphe, oopfù; bya ahumakwapho iphe, dù biribiri, oomeshi; èphe ngabèkotaru iya nchì. ⁷Èphe hùma lẹ̀ ndu òbvu eme dù igwerigwe; ò nõdu echigbaa mkpu agbafùtagbaa l'èhu ndu ono. Èphe hùmakwapho lẹ̀ ndu ibe èhu phẹ̀ nwùhuru anwùhu; mẹ̀ ndu èniyeni dù igwerigwe; o mekòtachaa phẹ̀; èphe wekòrohu. ⁸Èhu èmereme dzuru mkpùkpu ono.

⁹Ò dùrù nwoke, èpha iya bú Sayìmonu, bu lẹ̀ mkpùkpu ono, anòduje eme òmamanshi. Ò nõdu emeje iphe, dùgbaa ndu Samériya biribiri. Ò sù l'ò tò dùèdu onye ha g'òo ya. ¹⁰Mkpùkpu ophu mgburugburu nõdu awùje gidigidi ejepfù iya; ègirima mẹ̀ ògerenya. Èphe sù: “Ò kwa nwoke-a bú Eze Ike Chileke òbù.” ¹¹Nwoke ono shiwaa ùzenya meta òmamanshi k'òphu onyemonye tùkoru sù l'ò bú òkpobe nemadzu. ¹²No iya; Filipu byaèpho bya ezia phẹ̀ ozi-oma kẹ̀lẹ̀ òò Chileke bú eze waa l'òò Jizòsu Kéreshi bú Onye-Ndzòta; èphe kweta. E meshia phẹ̀ baputizimu; ùnwanyi mẹ̀ unwoke. ¹³Sayìmonu l'onwiya kwetakwaphò. E mekwaa ya phò baputizimu; ò nõdu anòèpho Filipu ntse. Ò nõdu asajèchaa ònu saa nchì mẹ̀ ò -hùma oke iphe-òhumalenya, dùgbaa biribiri, Filipu emegbaa.

¹⁴Ndu-ishi-ozì nõdu lẹ̀ Jierúsalemù nùma lẹ̀ ndu Samériya natawaru opfù Chileke. Èphe zia Pyìta yẹ̀ Jìònu g'èphe je èka ono. ¹⁵Èphe byarwuta bya epfuru nù Chileke gẹ̀ ndu ono, wowaru onwophẹ̀ ye Jizòsu l'èka ono nata Unme-dù-Nsò. ¹⁶Lẹ̀ teke ono bẹ̀ búkwadu l'èpha Nnajiùphù, bú Jizòsu bẹ̀ e meru phẹ̀ baputizimu; ophu ò tòkò dùdù mẹ̀ onye lanù natawaru Unme Chileke. ¹⁷Noo ya bú; Pyìta yẹ̀ Jìònu bya ebyibe phẹ̀ èka; èphe nata Unme-dù-Nsò ono.

¹⁸Sayìmonu hùma l'èphe natarù Unme-dù-Nsò ono gẹ̀ ndu-ishi-ozì ono byaberù phẹ̀ èka. O kwee Pyìta yẹ̀ Jìònu okpoga ¹⁹sù: “Unu menaa gẹ̀ mu nweru ègube ike ono g'òò-bujekwanuru onye mu byiberu èka l'òò-nata Unme-dù-Nsò.”

²⁰Pyìta sù iya: “Gẹ̀ gù l'okpoga ngu lakwaa l'iswi! ?I dobesu l'ìi-zùta iphe, Chileke nùru kẹ̀ mmanù azùta? ²¹Ì tì yìkwa l'òzi-a; kẹ̀lẹ̀ òkpoma ngu ta adùdu ree l'ìphù Chileke. ²²G'izimanù lwa ngu azù l'èjo òriri ngu ono. Rwoò Chileke arwòrwo g'a maru; ?òoguru ngu nvù l'ìphe-èji ono, i shi arì ono? ²³Kẹ̀lẹ̀ mu maru l'òò ènya-pfùrupfuru jiru ngu èhu; tẹ̀me eme èjo-iphe kewaa ngu ègbu.”

²⁴Sayìmonu sù Pyìta phẹ̀: “Jìkò unu pfuru nù Chileke g'ò tò dù iphe ono, unu pfuru ono dùrù ophu e-me mu nù.”

²⁵Noo ya; Pyíta waa Jiõnu kochaa akõ iphe, Jizõsu meru bya ezichaa ozi-õma Chileke l'eka ono; ephe laphushia azu le Jierúsalem. Ephe nõdu ezi ozi-õma ono l'uzo le mkpukpu, du igwerigwe le Sameriya eka ephe atugbu.

Filipu yee eze onye Itiyopiya

²⁶Ojozi-imigwe shi l'eka Nnajiuphu byapfuta Filipu bya asu iya: “Kwakõbe jeshia uzo ndõhali. Kwaseru jasõ g'i lufu le gbororo ono, shi le Jierúsalem ghabua echiõgu eka e te budu ebubu jeshia Gaza ono.” ²⁷Filipu kwakõbe; õ buru iya ejeje. O -rwuepho gbororo ono; õ hõma onye Itiyopiya, kwatakpõoru buru oke nemadzõ, a haru aháhá. O buru iya eletaru Kandesi, bu eze-nwanyi Itiyopiya enya l'okpoga iya. ²⁸O shi jee abaru Chileke eja le Jierúsalem. O nõdu l'ime ugbo-inya iya ala unuphu. O nõdu agu opfu Chileke l'ekwo, Azaya onye mpfuchiru Chileke deru. ²⁹Unme Chileke su Filipu g'o jepfu ugbo-inya ono je etsokube iya ntse ntse. ³⁰Filipu jekube iya bya anuma eka õogu ekwo Azaya. O su iya: “?O doru ngu enya; mbu iphe, igu?”

³¹Nwoke ono su iya: “?Denu g'oo-shi doo mu enya me õ -dudu onye ziru mu iya nu?” O su Filipu g'o nyibata bya g'ephe l'iya nõdu l'ime ugbo-inya ono. ³²Ekwo-opfu Chileke eka õogu bu eka Azaya deru su:

“Onye ono du g'aturu,
a kpõ eje egbugbu.

O nõ nwadoo ge nwaturu,
eebushi éjì.

Ophu o pfuduru me akpuru
opfu lanu.

³³E meru iya iphe-iphere
õle ikpe, a nmaru iya
be e mechaaru mebyia.

?Bu onye atukota õnu g'awa
iya gbaru?

Kele a kpõ-kwofuru ndu
iya akpõ-kwofu le
mgboko.ⁱ”

³⁴Nwoke ono jia Filipu su: “Jiko kanuru mu. ?Bu onye be onye mpfuchiru Chileke ono epfuru? ?Opfu opfu õhu iya toõ oopfu opfu õhu onye õzo?” ³⁵Filipu wata iya ezi iphe. O shiõpho l'iphe ono, õogu ono wata iya ezi ozi-õma ke Jizõsu. ³⁶Ephe jenya ephe byarwuta eka mini du. Nwoke ono su: “?Tõbudu mini baa? ?Bu gunu kparu iphe, i tii medu mu baputizimu l'eka-a?”

³⁷Filipu sụ iya: “I -gudewaa obu ngu g'ọ ha kweta bẹ ee-mekwa ngu-a baputizimu.”

Ọ sụ iya: “Ee! Mu kwetakpọwaru lẹ Jizọsu Kéreshi bụ Nwa Chileke.”

³⁸Nwoke ono sụ g'onye anga ụgbo-inya ono p̄furu; ọ p̄furu. Filipu yee nwoke onoya sw̄ru bya atụko rwuba lẹ mini. Filipu mee ya baputizimu. ³⁹Ephe rwufutaepho lẹ mini ono; Unme Nnajiuphu mee Filipu o phuhu; ọphu nwoke ono ahụmaeduru iya. Onye Itiyopiya ono tughua jeshia iphe, ooje; ẹhu nọdu atso iya uto l'uzo. ⁴⁰Eka a hụmaru Filipu ọzo bụwaruro lẹ Azotosu. O pfukọta opfu Chileke lẹkameka, ọ ghataru jasụ o jerwua Sizariya.

Jizọsu afuru Sọlu l'uzo

9 ¹Sụ-a; eshinu Sọlu eyeshikwada ndu etso ụzo Jizọsu ebvu ike l'ee-gbushi phe; bya eseshi ike gẹ ya gbushia phe; ọ tughua jefpu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ²Je asụ iya g'o deru ẹkwo nụ iya, ya e-goshije l'ulo-ndzukọ ndu Jiu mę ya -rwua Damasukosu; g'ọo-buru ya -huma onye etso ụzo nwoke onoya; ya atua ya mkpọro kpata iya kpuru bya Jierusalemu; unwanyi mę unwoke phe.

³O jenyaa l'uzo Damasukosu ono; ọ nọdu abyawaa ejerwu. A nonya iphoro shiepho l'imigwe chaepho vaa chaphee ya mgburugburu. ⁴O daa kpurumu mbu Solu. O numa olu-opfu, suru iya: “Solu! Solu! ?Bu gunu meru iphe, ikpa mu ẹhu?”

⁵Solu sụ iya: “?Bu onye bẹ i bụ Nnajiuphu?”

Olu ono sụ iya: Oo mu bụ Jizọsu; onye ikpa ẹhu-a. Oo-tsukwaru ngu mę i nọdu agba okpa lẹ mpyipyi-oshi. ⁶Ehu wata iya anma anmanma. Onu kughabechaa ya akughabe. O sụ: “Nnajiuphu; ?bu gunu bẹ mu e-me.” Nnajiuphu sụ iya: “Gbeshi bahu l'ime mkpukpu ẹka aa-karu ngu iphe, ii-me.”

⁷O kpo ndu ephe lẹ Solu swi opfu; kele ephe anu olu ono; ọphu ephe ahumaduru onye epfu iya nụ. ⁸Solu gbalihu bya asaa enya; ọphu ọ phuhedu ụzo. Ephe gude iya l'eka duba l'ime Damasukosu. ⁹O nokota abali ẹto ono; ọphu ọ humaduru ụzo; ọphu o riduru nri; ọphu ọ nguduru mini.

¹⁰O duru onye etsoje Jizọsu, bu lẹ Damasukosu, epha iya bụ Ananayasusu. Nnajiuphu byapfuta iya l'ophulenyaa bya asụ iya: “Ananayasu!” O za iya: “Owe Nnajiuphu!”

¹¹O sụ iya: “Kwakobe jeshia l'uzo, eekuje Uzo-pfuru-nhamunha. I -rwua l'ulo Jiudasu; g'i jia aji onye Tasosu, epha iya bụ Solu. O no l'eka ono epfu anu Chileke; ¹²bya ahumakwapho nwoke, epha iya bụ Ananayasusu l'ophulenyaa ẹka ọ byaru abyabe iya ẹka l'ishi mee ya g'ọ phuahaa ụzo.”

¹³Ananayasusu sụ: “Nnajiuphu! A dukwaa igwerigwe pfuaru mu opfu nwoke-a; pfukotaru mu ejo-iphe, o meru ndu duru ngu nsọ lẹ Jierusalemu. ¹⁴A suru l'onye-ishi uke Chileke ziru iya g'ọ bya akputakota onyemonye, sukpooru l'oo ngu bụ Nnajiuphu iya.”

¹⁵Nnajiuphu sù iya: “Jerò! Kẹ̀lẹ̀ ọ̀o mu hòtaru iya g'o jeeru mu ozi; g'oomẹe gẹ̀ ndu abùdu ndu Jiu mẹ̀ ndu-ishi phẹ̀ mẹkpoo ndu Ízurẹ̀lu maru onye mu bụ. ¹⁶Mu e-goshi iya iphe-ẹ̀huka, oo-jekọta lẹ̀ k'iswi ẹ̀hu mu ono.”

¹⁷Noo ya; Ananayasu jeshinaa. O jerwua bya abahụ l'ụ̀lo ọ̀bu; bya abyabẹ̀ Sọ̀lu ẹ̀ka sù iya: “Nwana mu Sọ̀lu! Nnajiuphu, bụ̀ Jizọ̀su l'onwiya sùru gẹ̀ mu bya. Ọ̀o Jizọ̀su ono bụ̀ onye goshiru ngu onwiya l'ụ̀zo teke iibya ẹ̀ka-a. Ọ̀ sùru gẹ̀ mu bya emee ngu g'ì phụ̀ahaa ụ̀zo ọ̀zo; waa g'ì nata Unme-dụ-Nsọ.” ¹⁸Teke ono teke ono; iphe, dụ̀ g'akpanyaka shi Sọ̀lu l'ẹ̀nya dafu; ọ̀ phụ̀ahaa ụ̀zo ọ̀zo. Ọ̀ gbalihu; e mee ya baputizimu. ¹⁹Ọ̀ gbẹ̀ teke ono bya eria nri; ike dụ̀ iya.

Sọ̀lu epfu opfu Chileke lẹ̀ Damasụ̀kosu

Yẹ̀e ndu etso ụ̀zo Jizọ̀su nọ̀o ujiku olemole lẹ̀ Damasụ̀kosu. ²⁰O jẹgbabẹ̀ ụ̀lo-ndzukọ̀ ndu Jiu je awata ezi lẹ̀ Jizọ̀su bụ̀ Nwa Chileke.

²¹Ọ̀ tufu ndu nùmaru iya nù ẹ̀hu. Ẹ̀phe sù: “?Tọ̀ bụ̀naa nwoke-a bẹ̀ bụ̀ onye-a, shi egbushi ndu eeku ẹ̀pha-a lẹ̀ Jierúsalem-a? Iphe, ọ̀ byadoru ẹ̀ka-a bụ̀kwa gẹ̀ ya bya akputachaa phẹ̀ chijeru ndu-ishi uke Chileke.”

²²Sọ̀lu nọ̀du akaephọ̀ epfu opfu Chileke epfushi iya ike; egoshi l'ọ̀o Jizọ̀su, bụ̀ Kéreshi ọ̀bu; bya eyechaaru phẹ̀ iphe, meru g'o gude ọ̀ dụ̀ nno l'ẹ̀nya iya l'ẹ̀nya iya k'ọ̀phu ndu Jiu, nọ̀ lẹ̀ Damasụ̀kosu enwehẹ̀du ọ̀nu opfu.

²³A nọ̀ephọ̀ ujiku olemole; ndu Jiu nọ̀kobe chĩa ìdzù egbu Sọ̀lu. ²⁴Obe-nu l'a byaru agbaaru iya ama l'eemeakwaa g'e gbua ya. A nọ̀du anọ̀duje eche nche eswe l'ẹ̀nyashi l'ọ̀nu-ọ̀guzo, eeshije bahụ̀ l'ime mkpukpu ono g'eeme hụ̀ma Sọ̀lu gbua. ²⁵O be l'ẹ̀nyashi; ndu ọ̀nyà iya parụ̀ iya ye lẹ̀ nkata, a tũru eri pyoo l'ụ̀zo l'igbulọ̀, e gude kpuphe mkpukpu ono mgburugburu pazeta iya; o rwua alị.

Sọ̀lu alwa azụ̀ lẹ̀ Jierúsalemụ̀

²⁶Sọ̀lu tũgbua bya ejerwua Jierúsalemụ̀ bya ejeshia gẹ̀ ya jepfu ndu etso ụ̀zo Jizọ̀su. Ndzụ̀ tũko guahaa phẹ̀; kẹ̀lẹ̀ ẹ̀phe te ekwedu l'ọ̀ bụ̀waa onye etso ụ̀zo Jizọ̀su. ²⁷Ọ̀o ya bụ̀; Banabasu yeru iya ẹ̀ka duru iya jepfu ndu-ishi-ozì bya akọ̀oru phẹ̀ akọ̀ gẹ̀ Sọ̀lu gude hụ̀ma Nnajiuphu l'ụ̀zo; kọ̀kwaaru phẹ̀ phọ̀ gẹ̀ Nnajiuphu l'onwiya gude pfuru yeru Sọ̀lu. Ọ̀ tũaru phẹ̀ ọ̀nu gẹ̀ Sọ̀lu gude pfushiahaa kẹ̀ Jizọ̀su ike lẹ̀ Damasụ̀kosu.

²⁸Tọ̀budu iya bụ̀; ndu-ishi-ozì kwe g'o jeje g'ọ̀ dụ̀ iya lẹ̀ Jierúsalemụ̀. O tsokwaruphọ̀ Jierúsalemụ̀ epfushi iya ike l'ọ̀o Jizọ̀su ziru iya gẹ̀ ya pfu iya l'iswi ẹ̀hu iya. ²⁹Yẹ̀lẹ̀ ndu Jiu, epfu opfu Giriku nọ̀du anọ̀duje atụ̀ ìgologoli. A nọ̀nyaa; ẹ̀phe meahaa g'ẹ̀phe gbua ya. ³⁰A nọ̀nyaa ụ̀nwunna nùma iya; ẹ̀phe duru Sọ̀lu jerwua Sizariya; je eyeru iya ẹ̀ka o jeshia Tasọ̀su.

³¹Ọ̀ bũeru iya phọ̀ bụ̀ lẹ̀ nchị̀ adụ̀ Chìochi doo kẹ̀ nwa teke ono, bụ̀ iya bụ̀ ndu ọ̀phu nọ̀kota lẹ̀ Jiudiya mẹ̀ Gálili mẹ̀ Samériya. Chìochi nọ̀du

apalihu aka eshihu ike eje. Èphe nõdu eme uche Chileke. Unme-dù-Nsò nõdu eyekwaru phẹ nemadzù k'ophu obu ka phẹ eshihu ike.

Pyìta eje Lìda waa Jiõpa

³²Pyìta tsoru èkameka jegbabe. O be ujiku lanù; o jeshia gẹ yẹle ndu dù nsò, bu lẹ Lìda kwee. ³³O rwua l'èka ono; ọ hùma nwoke, èpha iya bù Iniyasu, iphe lõnwushiru ibe lanù k'ophu ọ dabyiru l'iphe, aazeje azẹe nõwaa apha èsato; ọphu ọ gbẹshijeduru agbẹshi. ³⁴Pyìta kua ya: “Iniyasu! Gbẹshi lẹ Jizòsu mewaru; i wekòrohu. Gbalihu phù-lita iphe, ìi zeje azẹe.” ³⁵Ndu bukòta lẹ Lìda waa lẹ Sharõnu hùma l'ò wekòrohuwaru tsoru eje-
phe; èphe kweta bya eworu onwophe yee Nnajiuphu l'èka.

³⁶Lẹ Jiõpa bẹ ọ dũru nwanyì lanù, bù onye kẹ Kéreshi. Nwanyì ono anòduje eme ree tekenteke; temẹ ọ nõdu anòduje emeru ndu adũdu g'ò dù phẹ iphe-õma. Èpha iya bù Tabìta, bù iya bù Dokasu l'opfu Giriku; ọzoo umoro-ènyimu. ³⁷A nõnyaepho teke ono; iphe meahaa ya. Ọ nwũhu. A bya awuebe odzu ono èhu bya aparu iya nyihu ọlo-eli je enyebe. ³⁸Noo ya; ndu etso ọzò Jizòsu, bu lẹ Jiõpa nùma lẹ Pyìta nõ lẹ Lìda, nõkwaa ntse lẹ Jiõpa ono. Tòbudu iya bù; èphe zia ọmadzu labò g'èphe je ekua Pyìta g'ò bya ègwegwa. ³⁹Pyìta kwakòbeepho tsoru phẹ. O rwua; e duru iya nyihu ọlo-eli ono. Ọnwanyì, jì phẹ anòedu dọ-pee ya mgburugbu-ru tũko aara èkwa egoshigbaa ya uwe, Dokasu kwashìru teke ọ nõ ndzù. ⁴⁰Pyìta chìshikota phẹ l'èka ono bya egbushi ikpere bya epfuru nù Chileke. Ọ bya aghaa ènya lee odzu ono bya asù: “Tabìta! Teta dzùru ndzù!” Ọ saa ènya. Ọ hùmaepho Pyìta; ọ gbalihu nõdu anò. ⁴¹Pyìta bya alòta iya l'èka yeru iya èka; ọ pfuru apfuru. Pyìta bya ekua Chìochi l'ophu waa ọnwanyì ono, jì phẹ ta anòedu ono; bya eduru Tabìta nù phẹ g'ò tetawaru dzùru ndzù-a. ⁴²E pfudzuru iya lẹ Jiõpa. A dù igwerigwe woru onwophe ye Nnajiuphu l'èka. ⁴³Pyìta buru l'ọlo Sayìmonu nõ ọdu lẹ Jiõpa. Sayìmonu ono bù onye eseje akanya l'akpo-anù.

Pyìta eje ibe Kõnelusu

10 ¹Ọ dũru nwoke lanù, bu lẹ Sizariya. Nwoke ọbu aza Kõnelusu. Ọ bù onye-ishi ndu ojogu ndu Romu. Ndu ọ bù ishi phẹ bù ndu ojogu ọkporo ise lẹ “Ogbo ojogu ndu Itali.” ²Kõnelusu bù onye akwabeje Chileke ùbvù. Yẹ ndibe iya g'èphe ha nõdu atsù Chileke ebvu. Ndu Jiu, enwedu iphe bẹ ọonujekpoo iphe shii; temẹ ọ nõdu epfufe anù Chileke tekenteke. ³O be ujiku lanù; g'ènyanwu swìfuwaru l'ishi; ọ hùmakpoo ojosi-imigwe, shi l'èka Chileke rengurengu l'ophulenyà g'ò bataru bya ekua ya sù iya: “Kõnelusu!”

⁴O gude ndzù-agùgu lee ojosi-imigwe ono ènya; bya asù iya: “Owe-e! Bùkwa ole Nnajiuphu?”

Ojosi-imigwe ono sù iya: “Chileke nùmawaru epfupfu iipfufe anù iya bya anataakwaphò iphe-õma ono, iimeje ono. Chileke nyatawaru ngu.

⁵Haru unwoke zia g'ephe je Jiopa je ekua nwoke lanu, epha iya bu Sayimonu; onye epha iya bukwapfo Pyita. ⁶O byaru abyabya. O no l'ulo nwoke ono, eekuje Sayimonu ono, bu l'aguga eze-enyimu bya abukwarupho onye eseje akanya l'akpo-anu." ⁷Ojozi-imigwe ono, shi epfu eyeru Konelusu ono tugbuepho; o kua unwokoro iya umadzu labo bya eyeru phe onye ojogu lanu; Chileke duru le nso, yi le ndu ano-kubeje Konelusu ntse ejeru iya ozi. ⁸O bya akochaaru phe iphe, meru nu; o zia phe g'ephe jeshia Jiopa. Ephe tugbua jeshia.

⁹O rwua nchitabohu iya ge ndu-ozì ono abyawaa erwu Jiopa; Pyita nyihu eli ulo, du baswaa lechi eswe; jeshia epfuru nu Chileke. ¹⁰A nonyaa egu gahaa ya. O du iya g'a su le ya riwaru nri. Nri shikwaduru l'oku. Noo ya; o gbè du g'o bu mgbenya zinwutaru iya enya. ¹¹O huma g'imigwe gheru onu; huma iphe, shi l'igwe alwa l'ali; iphe, du g'ekwa ocha, ha shii, e setacharu aka l'ishi-ishi iya uzo eno gude ewozeta l'ali. ¹²Lime ekwa ono be o to dudu egube anu, nweru okpa eno, du le mgboko-a adudu iya nu. Ebe o dudu egube anu, akpu wuruwuru adudu iya nu. Ebe o dudu egube enu, ephe l'eli adudu iya nu. ¹³O numa olu, suru iya: "Gbeshi Pyita! Gbua ria!"

¹⁴Pyita su: "Mu tee rikwa Nnajiuphu! Mu teke eriswekwaa iphe, ta agbaduru k'opfu ee-ri iya; ozoo iphe, aaso nso." ¹⁵Olu ono sukwa iya k'ugbo ebo: "Ta adukwa teke jisubaa l'iphe, Chileke suru g'a ta soshi nso be aaso nso." ¹⁶Iphe ono mee nno ugbo eto. E mechaa; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷Pyita rihaa iphe, ophulanya pho bu; o tufu iya eh. Teke ono be ndu Konelusu ziru ozi chotawaru ulo Sayimonu jewaa je apfuru l'onu-abata. ¹⁸Ephe kua oku bya ajia su: "?O duru onye byaru abyabya, bu l'eka-a, epha iya bu Sayimonu Pyita?"

¹⁹Pyita nodu arikwadia iphe, ophulanya pho bu. Unme Chileke su iya: "Gebekwa! O dukwaru umadzu eto, no l'eka-a, achogwu nu. ²⁰Gbalihu nyizeta je etsoekwaru phe pho; te ejekpokwaa anmagbube; kele o kwa mbedua ziru g'ephe bya." ²¹Pyita nyizeta je asu phe: "Oo mbedua be unu achogwu. ?Unu byaru gwunu?"

²²Ephe su iya: "O kwa Konelusu, bu onye-ishi ndu ojogu ndu Romu be ziru anyi g'anyi bya. O bu onye obu oma; teme o buru onye Chileke duru le nso. O bu onye ndu Jiu eyeru nso shingushingu. Ojozi-imigwe suru iya g'o zia gi bya l'ulo iya g'oo-numa iphe, ii-pfu." ²³Pyita bya eduta phe; ephe je akwaa akwakwa.

O be le nchitabohu iya; o gbeshi tsoru phe. Unwunna, bu le Jiopa hakwarupho tsoru iya. ²⁴O be le nchitabohu mboku ono; ephe jerwua Sizariya, bu aka Konelusu yee abubu iya g'ephe ha me ndu onya iya phe, o ziru g'ephe bya no echeru iya. ²⁵Pyita bahushia l'ulo; Konelusu gbapfu iya je adaa kpurumu l'ipfu iya abaru iya eja. ²⁶Pyita kpulia Konelusu

sù iya: “Gbèshi agbèshi lẹ̀ mu bụ́-a nemadẓu mmanụ́ g'ì bụ́ ono.”²⁷ Pyíta yẹ̀lẹ̀ Kọ̀nelusu bọ̀kwaseru ụ́ja jasuru ẹ̀pẹ̀ bahu l'ime ụ́lo Kọ̀nelusu. Ẹ̀pẹ̀ je ahụ́ma ikpoto ọ́ha, dọ́ru iya nụ́. ²⁸Ọ́ sù phẹ̀: “Unu maanarụ́-a l'onwunu rengurengu l'ọ́ dụ́ lẹ̀ nso l'omelalì anyị́bẹ̀ ndu Jiu kẹ̀ g'onye Jiu kpapfu onye abụ́du onye Jiu; ọ́zoo g'ọ́ dọ́ru iphe, yẹ̀ onye abụ́du onye Jiu anọ́du emegbaa. Ọ́lẹ̀ Chileke goshiru mu sù g'ọ́ tọ́ dụ́kwa onye mu a-soje nso; ọ́phu ọ́ dụ́kwa onye mu a-suje l'ọ́ tọ́ gbaduru k'ọ́phu mu e-denye iya ẹ́ka. ²⁹Ọ́ buru iphe ono meru g'ọ́ gude ọ́phu mu ejekpọ́daru rọ́ akpa ishi iphe, eekuru mu. Mu tsoerupho ndu unu ziru g'ẹ̀pẹ̀ bya ekua mu. Sụ́-a; iphe, mu ajì nta-a bụ́: ?unu ekuru mu gunu?”

³⁰Kọ̀nelusu sù: “Egube nta-a nwaraswaphuru, bụ́ iya bụ́ l'ọ́kuloku k'ẹ̀to k'eswe ẹ̀gube-a bẹ̀ mu nọ́ epfu anụ́ Chileke l'ụ́lo mu. No iya; mu bya ele ẹ̀nya; onye yeru uwe, egbu nwìinwii pfulwaru mu l'iphu. ³¹Ọ́ sù mu: Kọ̀nelusu! 'Chileke nụ́maakwaru epfufu, iipfu anụ́ iya; nyatakwaapho iphe-ọ́ma, iimeje. ³²Gẹ̀ mu zia nemadẓu g'e je ekua onye ẹ̀pha iya bụ́ Sayimonu; tẹ̀me ẹ̀pha iya bụ́kwarupho Pyíta. Ọ́ byaru abyabya. Ọ́ nọ́ l'ụ́lo Sayimonu onye akanya akpọ́-anụ́, bu l'aguga eze-ẹ̀nyimu.’ ³³Tọ́budu iya bụ́; mu zị́kwapho nemadẓu teke ono teke ono g'a bya ekua ngu. I mekwaa ree g'ì byaru-a. Nta bẹ̀ anyi nọ́kotaakwaa l'iphu Chileke anga g'anyi nụ́ma iphe, Chileke a-sù ngu g'ì pfularu anyi.”

Ọ́nu, Pyíta eyeru Kọ̀nelusu

³⁴Noo ya bụ́; Pyíta wata eye ọ́nu. Ọ́ sù: “Nta bẹ̀ o dowaru mu ẹ̀nya lẹ̀ Chileke ta akpọ́chadu mkpọ́cha. ³⁵O to pfudu kẹ̀le nemadẓu shi l'alì ọ́phuu; ọ́zoo l'ọ́ shi l'alì ọ́phuu. Iphe, bụ́kpoo onye atsù iya ebvu; tẹ̀me ọ́ nọ́du emeje iphe-ọ́ma bẹ̀ ọ́ nabatawaru. ³⁶Sụ́-a; Chileke ziru ndu Ízuru l'uzi bya eshi l'ẹ́ka Jizọ́su Kéreshi zia phẹ̀ ozi-ọ́ma k'ẹ̀hu-guu. Ọ́ buru Kéreshi ono, bụ́ iya bụ́ Nnajiuphu onyemonye. ³⁷Unu mawaru iphe, wataru ememe lẹ̀ Gálili jasù o mekọ́ta lẹ̀ Jiudiya mgburugburu gẹ̀ Jionu rachaaru k'eme baputizimu arara. ³⁸Unu nụ́mawaru kẹ̀ Jizọ́su, bụ́ onye Nazaretu; gẹ̀ Chileke meru Unme-dụ́-Nso jí iya ẹ̀hu bya emee ike dụ́ iya k'ọ́phu ọ́ tų́koru ẹ́kameka jephee nọ́du eme iphe, dụ́ ree; atoje onyemonye l'ẹ̀gbu, Nsetanu keru iya; kẹ̀le Chileke swiru iya. ³⁹Anyị́bedua gudekpọ́o ẹ̀nya anyi hụ́ma iphe, Jizọ́su meru l'alì ndu Jiu waa Jierúsalemu. Ndu Jiu woru iya kpọ́pyabe l'oswebe; ọ́ nwụ́hu. ⁴⁰Ọ́lẹ̀ Chileke meru o shi l'onwu teta dzuru ndzụ́ g'ọ́ nọ́chaaru ujiku ẹ̀to l'ilu; bya emee o goshi onwiya lẹ̀ ya dzụ́ ndzụ́. ⁴¹Ọ́phu ọ́ bụ́du onyemonye bẹ̀ hụ́maru iya nụ́. Ọ́ bụ́epho anyị́bedua, l'atụ́ ọ́nu iya-a, bụ́ ndu Chileke họtaru-a bẹ̀ hụ́maru iya nụ́. Anyi l'iya nọ́kporu ria nri ngụ́a iphe, aangụ́ angungu gẹ̀ Chileke mechaarụ́ o shi l'onwu teta dzuru ndzụ́. ⁴²O zia anyi sù g'anyi zikashiaru onyemonye ozi-ọ́ma ono. Sù g'anyi saarụ́ iya ndiphe l'ọ́ bụ́ iya bẹ̀ Chileke meru onye e-kpe ndu dzụ́ ndzụ́ mẹ̀ ndu nwụ́huru anwụ́hu ikpe. ⁴³Ndu mpfuchuru

Chileke g'èphe hakòta pfuru opfu iya. Èphe sùru l'onnyemonye, kwetarù nkiya bẹ Chileke a-gùru nvù l'iphe-èji iya."

Chileke anù ndu abùdu ndu Jiu Unme-dù-Nsò

⁴⁴Pyìta kpùkwaduru-a opfu l'ònu; Unme-dù-Nsò bya ejikòtaepfo ndu anù opfu ono èhu. ⁴⁵Ò dù ndu Jiu ono, etso ọ̀zo Kéreshi ono; mbù ndu ono, èphe lẹ Pyìta shi lẹ Jiọpa swìru ono biribiri lẹ Chileke nùkwarupho ndu abùdu ndu Jiu Unme-dù-Nsò. ⁴⁶Kẹle èphe nùmaru ẹka èphe epfugbaa l'olu Unme-dù-Nsò; bya aja Chileke ajaja. Pyìta sù: ⁴⁷"Eshinu ndu-a natawaru Unme-dù-Nsò g'anyi natarù-a; ?bùhunu gùnu ọ̀zo akpòshi g'e te eme phẹ baputizimu?" ⁴⁸Ò sù g'e gude ẹpha Jizòsu, bù Kéreshi meshia phẹ baputizimu. E mechaa; èphe rwòo ya g'èphe l'iya nõdu nwujiku olemole.

Iphe, meru lẹ Sizariya

11 ¹Ndu-ishi-ozì mẹ ùnwunna, nõ lẹ Jiudiya mgburugburu nùma lẹ ndu abùdu ndu Jiu natarù opfu Chileke. ²Pyìta laphuèpho azù lẹ Jierúsàlemu; ndu Jiu wata iya ata ọ̀ta. ³Èphe sù iya: "¿Bù gùnu meru iphe, i jeru ibe ndu e te buduru úbvù gẹ gù l'èphe rigba nri?" ⁴Pyìta shièpho l'ishi kòkotaru phẹ iphe, meru nù g'ò hakòta nanù nanù. Sù phẹ l'iphe, kparù iya nù bù lẹ-a:

⁵"Mu nõ lẹ Jiọpa. Mu nõdu epfu anù Chileke. A nõnyaa ọ̀ gbẹ dù g'ò bù mgbènya zinwutaru mu ẹnya. Mu phùahaa ọ̀phulenyà. Mu hùma iphe, dù g'ẹkwa, ha ọ̀sa, e setarù l'ishi-ishi iya ọ̀zo ẹno; shi l'imigwe apazeta l'alì. Ẹkwa ono byarwutaẹ mu phò ntse; ọ̀ pfuru. ⁶Mu bya elerweta iya ẹnya. Mu hùma iphe, bùkpoo anù, nweru ọ̀kpa ẹno mẹkpoo anù-egbudu; mẹkpoo iphe, bù anù, akpù akpùkpù; mẹkpoo iphe, bù ẹnu, èphe l'eli. ⁷Mu nùma olu, sùru mu: 'Pyìta; gbalìhu gbua ria!' ⁸Mu sù iya: Nnajiùphu; mu tee rikwa! Iphe, adùdu k'eriri ọ̀zoo iphe, aasò nsò teke ekspuswekwaa mu ọ̀nu. ⁹Olu-opfu ono, shi l'imigwe ono sùkwa mu: 'Ta adùkwa teke jìsubaa l'iphe, Chileke sùru g'a ta asòshi nsò bẹ aasò nsò.' ¹⁰Iphe ono mee nno mgbo ẹto. E mechaa e wolikòta iya woba l'imigwe. ¹¹Teke ono kwaphò bẹ ọ̀madzu ẹto, shi Sizariya, e ziru g'èphe bya ekua mu byarwutawaru l'ùlo, mu bu.

¹²"Unme Chileke sù mu gẹ mu tsoẹkwaru phẹ phò; gẹ mu te ejekwa anmagbùbe. Ùnwunna-a, nõ l'ẹka-a èphe n'ishii tsoru mu jeshia Sizariya ọ̀bu. Anyi rwua bya atùko bahù l'ùlo Kònelusu. ¹³Kònelusu kòoru anyi lẹ ya hùmaru ojozi-imigwe, pfuru l'ime ọ̀lo iya; ojozi ono sù iya g'ò zia nmadzù g'e je ekuaru iya Sayìmonu, onye ẹpha iya bùkwapho Pyìta. ¹⁴Ò bùru iya e-pfuru ngu opfu, Chileke e-gude dzọo gùle ndibe ngu. ¹⁵No iya; mu bya abyarwuta bya awataepfo epfu opfu; Unme-dù-Nsò bya èji phẹ èhu ẹgube ono, o jiru anyi lẹ mbù ono. ¹⁶Mu nyata lẹ Nnajiùphu sùru lẹ Jiọnu gude mini mee baputizimu; ọ̀le unubèdua bẹ ee-gude Unme-dù-Nsò

mee ya. ¹⁷O doru ɛnya lɛ Chileke n̄uru ndu ab̄udu ndu Jiu ono iphe, ɔ n̄uru anyibe ndu kweru kɛ Nnajiuphu anyi, b̄u Jizos̄u Kéreshi. ?B̄u onye bɛ mu b̄u k'akposhi iphe, Chileke eme?"

¹⁸Noo ya; ɛphe n̄umachae ya ph̄o; ɛphe tabuhu Pyita ɛta bya awata ekele Chileke s̄u: "Oo ya b̄u lɛ Chileke hakwarupho ndu ab̄udu ndu Jiu ɛzo g'iziman̄u lwa phɛ az̄u g'ɛphe gbanwee umere nata ndz̄u ɔphúú."

Eedobe Ch̄iochi lɛ Antiyoku

¹⁹Ndu a ch̄ikashiru lɛ mkpamɛhu, a kpar̄u ndu Ch̄iochi g'e gburu Suti-vinu gbakashīhu tsoru Fonishiya mɛ Sayipuros̄u; mɛkpoo Antiyoku. ɔ b̄uerupho ndu Jiu kp̄urumu bɛ ɛphe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰ɔle ndu Ch̄iochi ono; ndu ɔphu shi Sayipuros̄u waa Sayirini tugburu jeshia Antiyoku je arakashiaru ndu ab̄udu ndu Jiu, bugbaa l'ɛka ono ozi-oma kɛ Nnajiuphu, b̄u Jizos̄u. ²¹Chileke yeru phɛ ɛka; a d̄u igwerigwe kweta; bya eworu onwophɛ yee Nnajiuphu l'ɛka.

²²E pfukashia k'ekwekwe ono k'ɔphu o rwuru Ch̄iochi Jierúsalem̄u lɛ nchi. ɛphe s̄u gɛ Banabasu jeshia Antiyoku. ²³O jerwua je ah̄uma ɛgube eze-iphe-oma, Chileke emeru ndu ono. ɛhu tsoahaa ya ɛtso. ɔ s̄u phɛ g'ɛphe gudekp̄ekwapho uche phɛ g'ɔha noshia ike l'ire-lan̄u n̄odudoru Nnajiuphu. ²⁴Kɛle Banabasu ono b̄u ɔkpobe nemadz̄u; Unme-d̄u-Ns̄o ji iya ɛhu; tɛme o gude obu iya g'ɔ ha kweta kɛ Chileke. Oo ya b̄u; e mee ndu d̄u igwerigwe wogbaru onwophɛ yee Nnajiuphu l'ɛka.

²⁵E mechaa; Banabasu tugbua jeshia ach̄o S̄olu lɛ Tasos̄u. ²⁶ɔ h̄uma iya bya eduta iya byatashia Antiyoku. ɛphenebo n̄o mgbarapha l'ɛka ono; ɛphe lɛ ndu Ch̄iochi. ɛphe zik̄ota ikpoto nemadz̄u ozi-oma ono. ɔ b̄uru lɛ Antiyoku ono bɛ e vuchaa ɛzo kua ndu etso ɛzo Jizos̄u ndu kɛ Kéreshi.

²⁷Lɛ teke ono bɛ ɔ d̄uru ndu mpfuchiru Chileke, shi lɛ Jierúsalem̄u bya Antiyoku. ²⁸Onye lan̄u bɛ ɛpha iya b̄u Agabos̄u. Agabos̄u gbalihu gude ike Unme Chileke s̄u l'oke ɔkpa-nri abyakwa ad̄udu lɛ mgboko mgburugburu. Oke ɔkpa-nri ono mechaar̄u d̄u gɛ Kul̄odiyos̄u b̄u eze nnajioha al̄i ono. ²⁹Ndu kɛ Kéreshi ono ch̄ia idz̄u s̄u g'onnyemonye tua iphe g'ike beru iya g'e wolaaru ɛnwunna ɔphu bu lɛ Jiudiya. ³⁰ɛphe mee ya nno. E woru iphe ɔbu, a tutaru ɔbu n̄u Banabasu yɛ S̄olu; ɛphe wolaaru ndu e meru ɔgerenya lɛ Ch̄iochi Jiudiya.

Eegbu Jiemusu bya at̄u Pyita mkp̄oro

12 ¹ɔ b̄uru teke ono bɛ eze, b̄u Her̄odu har̄u har̄u ndu Ch̄iochi wata akpa ɛhu. ²ɔ gude nwune Jīonu, ɛpha iya b̄u Jiemusu gbufu iya ishi. ³ɔ lee ɛnya l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bɛ d̄u ndu Jiu ree; o je egudefua Pyita. Teke o guderu Pyita b̄u l'obo-iphe eswe, aatajɛ buredi, ekoduru ekoko. ⁴ɔ gude Pyita tua ya mkp̄oro. A bya agb̄aa ndu ojogu ɛno

èno ụzo èno woru dobe g'èphe cheje iya nche. Iphe, Heròdu rìru bù l'òo a -bòchaa iphe ya akpufutaru iya òha. ⁵Noo ya; Pyìta nòdu l'ùlo mkpòro; obenu lẹ ndu Chìochi epfukpòepho anụ Chileke epfushi iya ike l'iswi èhu iya.

**Ojozi, shi l'èka Nnajiuphu adzo
Pyìta lẹ mkpòro**

⁶O be l'enyashi, bù nchi -bòhu bẹ aa-kpùta Pyìta kpufutaru òha; ò nòdu eku mgbènya; ndu ojògu labò nòru iya ye l'echi eche iya nche. A tụa ya mkpòro uzi labò l'èka. Ndu ojògu nòdugbaa nche l'ònu-ùzo òka-mkpòro ono. ⁷A bya l'amaru; ojozi, shi l'èka Nnajiuphu pfulwaru l'èka ono, Pyìta nò ono. Ùlo mkpòro ono mgburugburu nwukòtaepho kẹ phoo. Ojozi-imigwe ono bya enwua Pyìta èka kutee ya sụ iya: “Ngwa; tehu ègwegwa!” Mkpòro ono, a tũru iya l'èka labò ono weshihu daa l'alì. ⁸Ojozi-imigwe ono sụ iya: “Ngwa; lishia akpò uwe ngu ike yee akpòkpa ngu ègwegwa!” Pyìta bya emee g'e pfuru iya. Ojozi-imigwe ono sụ iya: “Chìta ukpo ngu gbaphua onwongu tso mu l'azu.” ⁹Pyìta tsoru iya; èphe lufu l'ùlo mkpòro ono. Ophu Pyìta amadu l'iphe ono, ojozi-imigwe eme ono bù iphe, meru ememe. O dobesu l'òo nrwò bẹ ya arwò. ¹⁰Èphe bya aghata ndu nche k'ivuzò; bya aghaa ndu k'èbo gbiriri jasụ èphe jerwua ònu-abata èka eeshije abahu l'ime mkpukpu. E gude mgbo-ìgwè guchia òguzo iya. Òguzo ono guhaa l'onwiyà; èphe bya aghata tũgbua. Èphe tsoru ụzo lanụ l'ime mkpukpu ono. A bya l'amaru; ojozi-imigwe-a phuhuwa; parụ Pyìta haa nwèkinyi iya.

¹¹Pyìta gbẹ teke ono maru iphe shi eme nù bya asụ: “Nta bẹ o doru mu ènya l'iphe-a, bù iphe, meru ememe! Aa! ?Bù Nnajiuphu ziru ojozi-imigwe iya; ò bya adzò mu l'èka Heròdu; dzò mu l'èka iphemiphe, bù iphe, ndu Jiu arì l'èphe e-me mu.”

¹²Ò maerupho èka ya nò; bya atũgbua jeshia ibe Meri phẹ, bù iya bù ne Jionu onye eekujekwaphò Maku. A dù igwerigwe dzukòbe l'èka ono epfu anụ Chileke. ¹³Pyìta bya akua èka l'òguzo. Nwamgbòko, yẹ nemadzu bu gbaru jeshia amaru onye ò bù. Èpha nwamgbòko ono bù Roda. ¹⁴Ò nùma olu Pyìta; èhu tsòo ya ntumatu k'ophu ò tọ guhaeduru ụzo ono; ò gbaphu azụ je echiaru phẹ mkpu sụ phẹ l'ò kwa Pyìta bẹ pfuru l'ònu-òguzo òbu. ¹⁵Èphe sụ iya: “?Bù òbvu eme ngu?” Ò nòdu epfushikwa iya phò ike. Èphe sụ l'òo-buru l'òo ojozi-imigwe Pyìta.

¹⁶Pyìta nòdu akukwa-a èka-a, òoku-a. E mechaa; èphe guhaa ụzo. Ò dù phẹ oke biribiri g'èphe humaru iya. ¹⁷O meeru phẹ èka paapaapa g'èphe ngaberu iya nchì. Ò bya eshi ishi lanụ kòoru phẹ gẹ Nnajiuphu gude dufuta iya l'ùlo mkpòro ono. Ò sụ phẹ g'èphe kòoru iya Jiemusu waa unwunna ndu ophuu. Ò tũgbua jeshia èka òzo.

¹⁸O be l'utsu; ò tufukpoo ndu ojògu ono, nò nche ono èhu gẹ Pyìta meru. Èphe gbaahaa katakatakata. ¹⁹Heròdu sụ g'a chòo ya. A chòo ya; ophu

a hụmaduru iya. Ọ jichaa ndu nche ono aji bya ezia g'e gbutachaa phe ishi.

E mechaa; Herodu shi le Jiudiya tugbua jeshia Sizariya je anọ nwodu.

Herodu nọ ndzụ rehu erehu

²⁰A nonyaa; opfu daru Herodu yele ndu mkpukpu Taya; waa ndu mkpukpu Sayidonu. Herodu voru oku wua ehụ. Epehe hoo nemadzu ye g'e je arwo ya. Epehe vuru uzo je arwo-buta Bulasutosu, bu iya bu onye elata ulo eze enya; teme epehe jepfu eze teke ono je arwo ya g'e doshia opfu ono; kele o bu l'ali-eze iya be e shi ewotaru phe nri eriri.

²¹O be mboku, Herodu turu onu opfu obu; o bya eyee uwe eze iya; bya anodu l'aba-eze iya bya awata eyeru ndu ono onu. ²²Epehe tua uzu su: "O to bukwa nemadzu epfu opfua-o. O bukwaa ya bu chi-o!" ²³Teke ono teke ono; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiuphu chitakpopho Herodu tua ke gbaragadaga; kele o haru; e wota ubvu, gbaru Chileke nwekiya akwabe iya. Eka bya eripyabe iya; o nwuhu.

²⁴Opfu Chileke kabakpo edzuru ekameka; a kabakpo adu igwerigwe kweta ke Nnajiuphu.

Aahota Banabasụ yee Solu g'ephe je ezi ozi-oma

²⁵Banabasụ yee Solu jechaa ozi, e ziru phe; epehe shi le Jierusalemu laphushia azu le Antiyoku. Epehe duta Jionu onye eekujekwapho Maku; epehe l'ia swiru.

13 ¹Le Chiochi, du le Antiyoku be o duru ndu mpfuchiru Chileke; me ndu ezije opfu Chileke, no iya nu. Epha phe bu: Banabasụ; waa Simiyonu onye ntushi-epha iya bu Nayijia, bu iya bu Nwuji; waa Lusiyosu onye Sayirini; waa Solu; waa Maneyenu; onye bu yee Herodu, bu eze be e hefutaru l'unuphu lanu. ²O be ujiku lanu; epehe nokobe aswi egu epfu anu Chileke. Unme-du-Nso su phe: "Unu hotaru mu Banabasụ yee Solu g'ephe je ejeeru mu iphe, mu kuru phe oku iya."

³Epehe swia egu pfuru nu Chileke bya abyabe phe eka l'ishi bya asu phe g'ephe jeshia.

Iphe, meru le Sayipurosụ

⁴Eshinu o bu Unme-du-Nso ziru Solu yee Banabasụ; epehe tugbua jeshia Selusiya je abahu l'ugbo-mini jeshia Sayipurosụ. ⁵Epehe jerwua Salamisu bya epfua ke Chileke l'ulo-ndzuko ndu Jiu, nogbaa l'eka ono. Epehe le Jionu onye eekujekwapho Maku swikwarupho gooyejeru phe eka leje ozi ono.

⁶Epehe kwaseru oha ono, eze-enyimu gbapheru ono jasụ epehe jerwua Pafosu, nokwapho l'ali ono. Epehe huma onye Jiu, no l'eka ono, anodu-je eme omamanshi; teme o buru onye mpfuchiru l'epfuje iphe, Chileke

epfuduru. Epha iya bụ Ba-Jizọsu. ⁷Yelee ọchi-ọha alì ono nọdu eshi ònyà. Epha ọchi-ọha ono bụ Sejiyosu Pọlosu; tème ọ bụru nwoke, makpọoru iphe shii. Ọchi-ọha ono bya ekua Banabasụ yee Sọlu; kele ọ dū iya g'ọ numa opfu Chileke. ⁸Noo ya; Ba-Jizọsu meahaa gẹ ya kpọshia iphe, Sọlu phẹ byaru; kele ọ tọ dudu iya g'onye eze ono kweta kẹ Jizọsu. Iphe, ọoza l'opfu Giriku bụ Elimasu, bụ iya bụ onye emeje ọmamanshi. ⁹Noo ya bụ; Unme-dụ-Nsọ bya eji Sọlu, onye eekujekwaphọ Pọlu ẹhu. O kefuru iya ẹnya; ¹⁰bya asụ iya: “Ì bụ nwa kẹ Obutuswe. Ọo ngu bụ onye emebyi iphemiphe, dū ree. Ọ tọ dudu ọdu ụgho, ì tii ghodu; ọphu ọ dudu ẹgube ẹregede, ì tii gbadu. ?Bụ teke ole bẹ ìi-hakpọo egude ọka epfubiyishi ọkpobe-opfu kẹ Chileke? ¹¹Gẹ Chileke bya ebyia ngu ẹka. Nta-a bẹ ìi-wataepho atsụ ishi; ọphu ì tii yidu hụmabaa ìphóró shi l'ẹnyanwu nọ ujiku olemole.”

G'e eja epfu-a; ẹnya gbahụ iya kẹ tsukiribaa. O bukuahaa ebuku; chọkashiahaa onye e-gude iya ẹka. ¹²Onye eze ono hụma iphe ono, meru nū ono bya ekweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu. Iphe kẹ Jizọsu ono, e ziru iya ono dū iya oke biribiri.

Iphe, eme lẹ Antiyọku, dū lẹ Pyisidiya

¹³Pọlu phẹ bya abahụ l'ugbo lẹ Pafọsu jeshia Pega, bụ mkpukpu, dū lẹ Pamfiliya. O rwua l'ẹka ono; Jiọnu onye eekujekwaphọ Maku parụ phẹ haa laphushia azụ lẹ Jierúsalemụ. ¹⁴Ephe shi lẹ Pega tugbuwa jerwua Antiyọku, dū lẹ Pyisidiya. O be mbọku eswe-atụta-unme ndu Jiu; ephe bahụ l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je anọdu; ephe lẹ ndu byaru nū. ¹⁵A gụchaa iphe agụgu, shi l'ẹkwo ekemu Mósísu waa ọphu shi l'ẹkwo ndu mpfuchiru Chileke; ndu-ishi ọlo-ndzukọ sụ g'e pfuaru Pọlu phe: “Ụnwunna anyi; ọ -bụru l'ọ dūru opfu, unu e-pfu gude gbaa ndu-a, nọ l'ẹka-a unme; unu pfua ya.”

¹⁶Pọlu gbalihu bya apaliaru phẹ ẹka g'ephe nọdu doo sụ: Unu gebekwa-o! “Sụ-a: unubẹ ndu Ízurelụ ibe mu mẹ unubẹ ndu ọzo, bụ ndu Chileke dūru lẹ nsọ. ¹⁷Chileke ndu-a, bụ Ízurelụ-a họtaru ndiche anyi phẹ bya emee phe; ephe paa ẹka teke ephe shi bụru ndu byaru abyabya l'alì Ijiputu ono. Chileke gude eze ike nkiya dufuta phẹ l'alì Ijiputu. ¹⁸Ọ takpọerupho umere phẹ nshi dua phẹ ọkporo apha labọ l'echiegu, e budu ebubu. ¹⁹Ọ gbushia ọha ẹsaa l'alì Kénanu bya eworu ndibe iya dochia; ephe nweru alì ono nọ iphe, ha g'unu apha l'apha ọkporo labọ l'apha iri.

²⁰“E mechaa; ọ bya eyeaharu phẹ ndu-ikpe jasụ l'ogbo k'onye mpfuchiru, bụ Sámelụ. ²¹O be teke ephe sụru l'ọ dū phẹ g'a sụ l'ephe nweru eze; Chileke họtaru phẹ Sọlu, bụ iya bụ nwa Kishu; oshilọkpa Benjiaminu; ọ bụru eze phẹ ọkporo apha labọ. ²²Chileke wofuepho onye k'ono; ọ họtá Dévidi g'ọ bụru eze phẹ. Chileke pfuru opfu Dévidi sụ: ‘Dévidi, bụ iya bụ nwa Jiesi bụ onye dū mu l'obu; onye e-mekọta iphemiphe, mu tūberu.’ ²³Ọo Nwa Dévidi ono, bụ iya bụ Jizọsu bẹ Chileke yeru g'ọ bụru

Onye-Ndzọta kẹ ndu Ízurelú, bú iya bú iphe, o kweru ukwe iya. ²⁴Jizọsu -bya abya; Jìonu vuhawaru ọzo raaru iya ndu Ízurelú mgburugburu arara g'ẹphe ghaa umere g'izimanu lwa phe azu g'e mee phe baputizimu. ²⁵O rwujeepo teke Jìonu e-jeghe ozi ono; o su phe: 'Bú onye be unu dobesu le mu bu? O to bukwa mbedua bu onye obu, unu ele enya iya obu. Obenu l'onye k'ono e-mechaa etso mu l'azu; onye mu ta adudu iphe, mu bu ke ge mu yefu iya akpokpa, o yeru l'okpa.'

²⁶"Unwunna mu; unube ndu shi l'okpa Ebirhamu me ndu ohozo, no l'eka-a, Chileke duru le nsọ! Oo anyi l'unu be Chileke ziru ozi ono g'e zia anyi l'oo Jizosu adzo ndzu. ²⁷Ndu bu le Jierusalemu waa ndu-ishi phe ta amakpokwaanu l'oo Jizosu bu Onye-Ndzota obu. Ophu o dokpodaaru phe nu enya; mbu opfu ndu mpfuchiru Chileke, aaguru phe l'eswe-atuta-unme, anwuta anwuta. E mecha; ephe gbenu mee g'iphe, ndu mpfuchiru Chileke ono pfuru vaa g'e pfuru iya teke ephe nmaru Jizosu ikpe onwu. ²⁸Ephe su ge Payileti haa g'e gbua ya l'ebe abu l'o duru iphe, ephe maru, bu iphe, ephe a-su l'oo iphe, e gude egbu iya. ²⁹Ephe mecha iphemiphe, bu iphe, opfu Chileke pfuru ke nkiya; ephe shi l'eli oshi pazeta iya bya aparu iya lia l'ilu. ³⁰Ole Chileke meru g'o shi l'onwu teta dzuru ndzu. ³¹E mecha; o woru onwiya goshi ndu ephe l'iya shi le Galili swiru je Jierusalemu. O goshi phe onwiya ujiku olemole. Nta-a buwaa phe bu ndu epfuru ndu Izurelu iphe, ephe humabutaru ke nkiya. ³²Iphe, anyi byaru bu g'anyi bya akporu unu ozi-oma ono, bu iya bu l'iphe ono, Chileke kweru ndiche anyi phe ukwe iya ono ³³be o meakwaru anyibe oshilokpa phe. O meru iya teke ono, o meru Jizosu o shi l'onwu teta dzuru ndzu ono. O bu ru iphe, ono bu iphe, e deru le Ebvu-oma k'ebọ su:

"Oo ngu bu Nwa mu nwoke.

E -shi ntanu-a buwaa mu bu

Nna, nwuru ngu nu.^j

³⁴Chileke pfukwarupho ke ge ya e-me iya g'o shi l'onwu teta dzuru ndzu g'o to nwuhubahe anwuhu ophu o buro k'erehu erehu. O pfuru su:

Mu e-meru unu iphe-oma ono,

du nsọ ono,

ta arwuhudu arwuhu ono,

mu kweru Dévidi

ukwe iya ono.^k"

³⁵Noo iphe, meru g'o gude o pfukwaapho l'eka ozo su:

"I tii kwedu g'onye nkengu,

i yeru obu rehu erehu.^l"

³⁶Ole Dévidi meru uche Chileke logbo nkiya; o bya anwuhu; e lia ya l'eka e liru nna iya oche phe; o nodu l'eka ono rehu. ³⁷Obenu l'onye ono, Chileke meru o shi

l'õnwu teta dzuru ndzù ono te erehuduru erehu. ³⁸Sù-a; g'o doo unu ɛnya g'unu hakõta unwunna mu; l'õ Jizõsu ono bɛ Chileke shi l'eka iya gbuhaarù unu ɔzo, unu e-shi g'õ gɔaru unu nvù l'iphe-ɛji unu. ³⁹Lekemu Mõsisu ta adɔkwa ike mee unu g'unu buru ndu pɔberekoto l'iphu Chileke. Obenu lɛ teke unu byaru egude obu unu g'õ ha kweta kɛ Jizõsu; Chileke agɔkotaru unu nvù l'iphe-ɛji, unu meru. ⁴⁰Õo ya bɔ; g'unu letakwa ɛnya g'iphe ono, ndu mpfuchiru Chileke pfuru ono te eme unu. Ephe sɔru:

⁴¹ “Unu lenu! Unubɛ ndu ono
akpõ Chileke ɛbo l'afu
ono.
G'õ tɔfukwa unu ɛhu;
unu alaa l'iswi.
Kɛle iphe, mu e-me l'õgbo
unu-a bɔ iphe,
unu ta abyadù ekweta l'õ
bɔ ɔkpobe-opfu;
m'o betakpõoru e pfuaaru
iya unu.”^m”

⁴² “Põlu yɛ Banabasù lɔfushiepho l'ulo-ndzukõ ono; ndu ono rwõ pɛ sù g'ɛphe lwabakwaa azù l'idzu eswe-atùta-unme õzo bya akõbaaru pɛ iphe ono. ⁴³Ndu ono gbakashihuepho; ndu Jiu mɛ ndu õhõzo, mewaru onwopɛ ndu Jiu; tsoru Põlu yɛ Banabasù pɛ. Põlu pɛ nõdu epfushiru pɛ ike sù pɛ g'ɛphe ta ahakwa eze-iphe-õma, Chileke meru pɛ.

⁴⁴ “O be leswe-atùta-unme õzo; õ phõdu nwanshii mɛ mkpukpu ono l'õphu awufutakota bya l'ulo-ndzukõ ono bya anuma opfu Chileke. ⁴⁵Ndu Jiu hũmaepho igwe õha ono; ɛphe wata iji-ɛnya bya awata agbaghashi iphe, Põlu ezi; wata iya ephe iphu. ⁴⁶Põlu waa Banabasù saahaa ya kpaa kpaa sù pɛ: Õo unubɛ ndu Jiu bɛ õ gbaru kɛ g'e vuru ɔzo zia õzi-õma-a. Obenu l'eshinu unu jikaru iya; õphu unu ekwedù l'unu dɔ k'enweru ndzù ojejoje bɛ anyi a-ha unu ghaarù ndu abùdu ndu Jiu iphu nta. ⁴⁷Kɛle o noo iphe, Nnajiuphu hõtaru anyi zia anyi teke ono, õ sɔru:

“Mu hõtaru unu
g'unu buru iphõró ndu
abùdu ndu Jiu.
G'unu gude õzi ono,
Chileke e-shi dzõta ndiphe
ono gude jedzuru
mgboko mgburugburu.”

⁴⁸Ndu abùdu ndu Jiu nũma iya; ɛhu tsõo pɛ; ɛphe jaahaa opfu kɛ Nnajiuphu ono ajaja. Ndu Chileke gũhawaru lɛ ndu e-nweru ndzù ojejoje; bya ekweta kɛ Nnajiuphu.

⁴⁹Ozi-oma kẹ Nnajiuphu ono dzuru ekameka l'oha ono. ⁵⁰Ndu Jiu kpalia unwanyi, bu ndu nweru enya le mkpukpu; bya aburu ndu anwu eka ndu Jiu; waa unwoke ndu-ishi le mkpukpu ono; ephe wata emekpa Polu yee Banabasu ehuru; bya achifu phe l'uswe iya ono l'ophu. ⁵¹Ndu-ishi-ozì ono jishiaru phe urwuku okpa phe; o buru phe eje Ayikoniyomu. ⁵²Ehu nodu atso ndu kẹ Kereshi ono utso. Unme-du-Nso jikota phe ehuru.

Iphe, eme le Ayikoniyomu

14 ¹O rwukwaapho le Ayikoniyomu; Polu yee Banabasu bahukwapho l'ulo-ndzuko ndu Jiu je epfukpo opfu ono k'ophu ikpoto ndu Jiu waa ndu Gurisu kwetaru kẹ Kereshi. ²Obenu le ndu Jiu ndu ophu, ekwetaduru nu jeru akpalia ndu ophu abudu ndu Jiu; yeru phe oku k'ophu ephe kporu unwunna ono ashi. ³E mecha; ndu-ishi-ozì ono noelaa odu l'eka ono. Ephe nodu l'eka Nnajiuphu asa nkiya kpa kpa. Nnajiuphu mee g'ike emeshi iphe-ohumalenya, dugbaa biribiri du phe; shi nno goshi l'iphe ono, ephe ezi k'eze-iphe-oma iya ono bu okpobe-opfu. ⁴Ikpoto oha, bu le mkpukpu ono keha ebo. Ndu asu l'oo kẹ ndu Jiu bu iya; ndu asu l'oo kẹ ndu-ishi-ozì ono bu iya.

⁵Ndu ono, abudu ndu Jiu ono me ndu Jiu obu me ndu-ishi phe chia idzu g'ephe ripyabe ndu-ishi-ozì ono tugbaa phe le mkpuma. ⁶No iya; ama gbaaru ndu-ishi-ozì ono; ephe gbalaa jeshia Lisutura me Debi, bugbaa mkpukpu labo, no le Layikoniya; mewaro ndu ozo, bunyabegbaa phe nu. ⁷Eka ono be ephe jeru anodu ziahaa ozi-oma ono.

Iphe, eme le Lisutura waa le Debi

⁸Le Lisutura be o duru nwoke lanu, iphe lonwushiru okpa. O nodu eni-yeni k'eshinu ne nwuru iya. O buerupho adoparu be odopajeru; ebe o toko jeswee ije. ⁹O nodukpoephe l'eka o no ngabe nchi l'iphe, Polu epfu. No iya; Polu humaeapho l'o kwetawaru k'ophu ee-me iya g'o wekorohu; o bya atabe iya enya l'iphu; ¹⁰bya epfua ya pfushia ya ike su: "Gbeshi pfuru apfuru!" Nwoke ono pfulihu tsoru ekameka zo-pheahaa. ¹¹Ikpoto ndu ono humaeapho iphe, Polu meru; ephe gude opfu-ali phe, bu opfu ndu Layikoniya chiahaa: O-ji-l'eka togbo-o! "Oke agwa, doberu anyi aghoshia nemadzu byapfuta anyi-o!" ¹²Ephe su le Banabasu bu Zeyusu; Polu buru Hemisu; eshinu o bu iya aasa opfu. ¹³Noo ya; onye agwaje Zeyusu shi leze-ulo agwa ono, nofuru anofu le mkpukpu ono haru oke-eswi chita tukaa ya okoko byatashia l'onu eka e shije abata le mkpukpu ono g'ephe l'igwe oha ono gbua gude gwaa ndu-ishi-ozì ono.

¹⁴Banabasu yee Polu numaeapho iphe, ephe abya ememe; ephe dojaha uwe phe ebo gbagbua gbapfu ikpoto ndu ono je adakaha phe l'echi chia mkpu su: ¹⁵"Ndu mu; ?bu gunu be unu eme nno? ?Unu ta amadu l'anyi bua nemadzu g'unu bu? Iphe, anyi byaru bu g'anyi zia unu ozi-oma;

g'anyi mee unu g'unu tũko agwa ono, adũdu iphe, ephe bũ ono ghaaru azũ; lwapfuta Chileke, dzũ ndzũ; mbũ Chileke, bũ iya meru igwe mee alĩ bya emee eze-enyimu waa iphemiphe, bu phẽ l'ime. ¹⁶Lẽ mbũ bẽ ọ harũ ndiphe ephe nõdu eshi ọzo, dũ phẽ ree. ¹⁷Ọle oogudeje iphe, dũ ree, oomeje gude goshi onye ya bũ. Oodzejeru unu mini; teme iphe, unu kọru l'alĩ bẽ oomeje g'ọ mĩa mebyi teke gbaru iya nũ. Ọ nõdu anũ-jije unu ephe; teme ọ nõdu emeje g'obu tsọo unu ọtso." ¹⁸Ephe pfuchakpọo nno; mbũ ndu-ishi-ozí ono; ọ bũleru-a l'ehuka bẽ ephe gude sede mkpũkpu ono g'ephe te ejehe agwa iphe ono g'ephe tũberu.

¹⁹E gudekwadũ-a nno; ndu Jiu, shi lẹ Antiyọku waa Ayikoniyomu byarwuta. Ephe bya epfuta ikpoto ndu ono yeru onwophe; bya atũahaa Pọlu mkpuma. Ephe tũa ya mkpuma ono jeadũru ephe dobesu l'ọ nwũhuwaru bya alọ ya wuruwuru lọfu lẹ mkpũkpu ono. ²⁰Obenu lẹ ndu kẹ Kẹreshi byaru anọ-pee ya phọ mgburugburu; ọ gbalihu. Ephe laphushia azũ l'ime mkpũkpu ono. O be lẹ nchitabọhu iya yee Banabasu swĩru jeshia Debi.

Pọlu phẽ alaphũ azũ lẹ Antiyọku Siriya

²¹Pọlu phẽ zia ozi-ọma kẹ Chileke shii lẹ Debi. Ephe pfuta ndu dũ igwerigwe; mee phẽ ephe bya etsoahaa ọzo Jizọsu. Ephe tũgbua teke ono laphushia azũ lẹ Lĩsutura; gbewaro l'ẹka ono jeshia Ayikoniyomu; bya eshikwaphọ lẹ Ayikoniyomu jeshia Antiyọku. ²²Ephe je je emee g'ọkpoma shihu ndu kẹ Kẹreshi, nõ l'ẹka ono ike. Ephe bya eyeru phẽ ọkpui-ikike g'ephe nõshikpoekwapho ike l'iphe ono, ephe kwetarũ onoya. Ephe nõdu ezi ndu ono l'ẹkameka, ephe jekpọoru sũ: "Unu makwarũ l'anyi jefutaje iphe-ehuka, dũ igwerigwe; teme anyi abahũ l'ẹka Chileke bũ eze." ²³Ephe bya ahọtagbaa nemadzũ mee ephe bũru ọgerenya lẹ Chiochi lẹ Chiochi. Ephe bya aswĩa ẹgu pfuru nũ Chileke, bũ iya bũ onye ephe kwewaru l'ọo ya bũ Nnajiuphu phẽ; bya eworu phẽ ye iya l'ẹka.

²⁴Ephe jegbabechaa Pyisidiya bya ejeshia Pamfiliya. ²⁵Ephe bya epfuchaa opfu kẹ Chileke ono lẹ Pega bya ejeshia Ataliya. ²⁶Ephe gbẹ l'ẹka ono kpọru ọgbo jeshia Antiyọku, bũ iya bũ ẹka ono, e yeru phẽ l'ẹka gẹ Chileke mejeru phẽ eze-iphe-ọma l'ẹje ozi ono, ephe jefufuru nta ono.

²⁷Ephe jerwua Antiyọku ono bya achikobe ndu Chiochi l'ẹka lanũ bya akọoru phẽ iphemiphe, Chileke gude phẽ mee; kọoru phẽ gẹ Chileke gude gũhaaru ndu abũdu ndu Jiu ọzo g'ephe kweta nkiya. ²⁸Ephe lẹ ndu kẹ Kẹreshi nõo ọdu l'ẹka ono.

Ndzuko Jierúsalemũ

15 ¹Ọ dũru ndu shi lẹ Jiuidiya bya bya awata ezi unwunna ono sũ: "A taa dzọkwa unu gbahaa l'unu buru ńbũ g'ekemu Mosisu sũru g'e buje iya." ²Pọlu yee Banabasu sũ l'iphe, ephe epfu bũ ọka. Ephe

lẹ̀ Pọ̀lu pẹ́ tọ́pfuru ẹ̀go. A nọ́nyaa; a bya achíà idzu sù lẹ̀ Pọ̀lu waa Banabasu waa ndu kẹ́ Kéreshi, haru nọ́du lẹ̀ Antiyọ́ku l'e-je Jierúsalemú je epfuaru ndu-ishi-ozí waa ndu e meru ọ́gerenya lẹ̀ Chìochi iphe ono.

³Ndu Chìochi byanu ezia pẹ́; ẹ́phe jeshia. Ẹ́phe shita Fonishiya lufuta lẹ̀ Samériya jeshia. Ẹ́phe nọ́du akọ́ l'ẹ́kameka gẹ́ ndu abúdu ndu Jiu gude dakọ́bewaa bya ewowaru onwopẹ́ ye Jizọ́su l'ẹ́ka. Ozi ono tsọ́kota unwunna uto shii. ⁴Pọ̀lu pẹ́ rwua Jierúsalemú; ndu Chìochi mẹ́ ndu-ishi-ozí; mẹ́ ndu e meru ọ́gerenya lẹ̀ Chìochi kwatakọ́o nata pẹ́ ọ́kpobe anata. Ẹ́phe bya akọ́kotaru pẹ́ iphe, Chileke gude pẹ́ mee. ⁵Ndu gba l'ọ́gbo Fárisii, haru bọ́waru ndu kẹ́ Kéreshi gbalihu sù: “G'e bukwa ndu ono abúdu ndu Jiu ono úbvù. L'e zia pẹ́ l'ẹ́phe mefutajẹ́kwapho ekemu, Mósí-su tọ́ru.”

⁶Ndu-ishi-ozí waa ndu e meru ọ́gerenya bya edzukoẹ́be g'e pfua opfu ono. ⁷E pfunyakọ́oepfo opfu ono; dzọ́kashinyaa ya; Pyíta gbalihu bya asù: “Unwunna mu; ?ọ́ kwa l'unu maru lẹ̀ teke dọ́hawaa ẹ́nya bẹ́ Chileke họtajeru mu gẹ́ mu je ezia ndu abúdu ndu Jiu ozi-ọ́ma ono g'ẹ́phe anuma bya ekweta kẹ́ Jizọ́su. ⁸Chileke; onye bọ́ iya maru ọ́kpoma nemadzọ́ goshi anyi lẹ̀ ya nataru pẹ́; kẹ́le ọ́ nuru pẹ́ Unme-dú-Nsọ́ g'ọ́ nuru anyi-bedua. ⁹Oo iphe anyi bọ́ bẹ́ ẹ́phe bọ́ l'iphe Chileke; kẹ́le ọ́ sashíwaru pẹ́ iphe-ẹ́ji, ẹ́phe meru. Iphe, meru g'o gude ọ́ sashía pẹ́ iphe-ẹ́ji ono bọ́ru l'ẹ́phe kwetarú. ¹⁰Sù-a; ?bọ́ gunu meru iphe, unu eme g'unu húa Chileke ama sù g'ẹ́phe meje iphe, ekemu pfuru? Eme ẹ́gube ono bukwa ivu-ẹ́rwa bẹ́ unu ebo pẹ́; mbọ́ ivu-ẹ́rwa, anyi adúdu ike vua; ọ́phu nna anyi oche pẹ́ adúdu ike vua ya. ¹¹Awakwa-o! Anyi kwetarú lẹ̀ Nnajiuphu, bọ́ Jizọ́su e-gude k'eze-iphe-ọ́ma iya dzọ́o anyi. Ọ́ bukwarupho g'ọ́o-dzọ́ pẹ́ bọ́ ono.”

¹²Igwe ọ́ha ono nọ́-kirishia ngabẹ́ nchí. Pọ̀lu yẹ́ Banabasu kọ́ahaa iphe-ọ́humalenya, dọ́gbaa biribiri, Chileke gude pẹ́ meeru ndu abúdu ndu Jiu. ¹³Ẹ́phe kọ́ebekpoe ya phọ́; Jiemusu gbalihu sù: “Unwunna mu; unu ngabẹ́kwa nchí l'iphe-a, mu abya epfupfu-a. ¹⁴Sayímonu kọ́waru anyi gẹ́ Chileke meru teke o beberu họtahaa ndu abúdu ndu Jiu g'ẹ́phe bọ́ru ndu nkiya. ¹⁵Iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru yẹ́ opfu Pyíta ono je adagba bọ́erupho iphe lanu, bọ́ iya bọ́ g'e deru iya l'ẹ́kwo-opfu Chileke sù:

¹⁶“E -mechaa bẹ́ mu a-lwa
bya akpukwaa ọ́lo ibe
Dévidi, zeru ezeze.

Mu e-gude mkpọ́kpo ọ́lo ono
kpulia ya ọ́zo.

¹⁷Ọ́o ya bọ́ gẹ́ ndu ọ́zo g'ẹ́phe
hakọ́o awatakwanu
achọ́ Nnajiuphu,
bọ́ iya bọ́ iphe,

bùkpoo òhamoha,
mu kukòtaru
g'èphe bya abùru
nkemu.

Noo iphe, oopfù;
mbù Nnajiuphu,
emekòtaje
iphemiphe ono.”

¹⁸ Iphemiphe, Chileke eepfù bẹ
Chileke ono makòtaru
e -shi teke mgboko
dù.”

¹⁹ “Òo ya bù l'ònu, mbèdua eye bù g'anyi te ejekwa eme iphe, a-tsùru ndu ono shi l'echilabò ndu abùdu ndu Jiu bya awata etso Chileke ono. ²⁰ G'anyi dechiaru phẹ èkwò sù g'èphe te erijekwa iphe, a gwarù iphe; kẹle e merwuru iya emerwù; òphu ò òkwa onye ejepfufe onye nwanỳì ta abùdu nyee ya; òphu èphe atajekwa anù, a swigburu aswigbu; òphu èphe atajekwa mee-iphe. ²¹ Kẹle ekemu Mòsisu bẹ e shiwaà ụzenya gùta l'ùlòndzukò. Ò tọ dudu eswe-atùta-unme, a ta agudu iya. Tẹme a nọdu ara iya arara lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu.”

Èkwò, e deru nù ndu kẹ Kéreshi, abùdu ndu Jiu

²² Noo ya bù; ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ògerenya; mẹkpoo ndu Chìochi l'òphu bya achìja idzu bya aharu nemadzù họtà yeru Pòlu yẹe Banabasu g'èphe je Antiyòku. Ndu èphe họtaru bù Jiudasu onye eekuje Basabasu waa Sayilasù. Ụmadzu èbo ono tũko yìru lẹ ndu-ishi lẹ Chìochi. ²³ A bya edee èkwò nù phẹ. Iphe, e deru bù:

“Anyìbe ndu-ishi-ozì mẹ ndu e meru ògerenya, bù ụnwunna unu l'ekelèkòta unubẹ ụnwunna, abùdu ndu Jiu, nọ lẹ Antiyòku mẹ lẹ Siriya; mẹ lẹ Silisiya. ²⁴ Anyi nùmaru l'ò duru ndu shi l'ogbo anyi-a, byaru egude opfu ònu gbaghashia unu obu g'èhu te ebvuru unu ebvuru. Èphe sùru g'unu buje úbvù; unu eme iphemiphe, ekemu pfuru. Ò tọ bùkwa anyi zìru phẹ g'èphe bya eme nno. ²⁵ Noo iphe, o gude obu anyi bùru nanù; anyi chìja idzù sù g'anyi harù nemadzù họtà zia g'èphe bya akaru unu. Ndu ono, anyi zìru ono bẹ èphe l'èguru ònyà anyi phẹ, bù Banabasu yẹe Pòlu swì. ²⁶ Banabasu yẹe Pòlu bù ndu ono, tuchawaru ishi ndzù phẹ k'iswi èhu Nnajiuphu anyi, bù Jizòsu Kéreshi. ²⁷ Anyi zìru Jiudasu yẹe Sayilasù g'èphe bya l'onwophe gudewarò ònu pfuwarurò unu iphe-a, anyi deru edede-a. ²⁸ Kẹle Unme-dù-Nsò bẹ anyi l'ìya chìru idzu sù l'anyi tee boèdu unu ivu òzo gbahaa ishi opfu-a, bù iya bù: ²⁹ G'unu te erijekwa iphe, a

ⁿ 15:17 Gùnaa Émò 9:11,12.

gwaru iphe; ophu unu atakwa mee-iphe; ophu unu atakwa anu, a swigburu aswigbu; ophu unu apharwushijekwa onwunu. Unu -mewaa egube ono be oo-duru unu le ree. Unu buru guu.”

³⁰A su ndu e ziru ozi ono g'ephe jeshia. Epe jerwua Antiyoku bya achikobe ndu Chiochi ono l'eka lanu bya eworu ekwo ono nu phe. ³¹Epe guchaepho ekwo ono; ehu tsolahaa phe k'ozi ono, meru g'ephe patsua unme ono. ³²Jiudasu yee Sayilasu, buchakwaapho ndu mpfuchiru Chileke l'onwophe pfuaru unwunna ono opfu noo odu; eyeru phe oku g'obu shihu phe ike bya emekwapho g'ekwekwe, epe kweru ke Kereshi kabaa eshihu ike. ³³Epe nonyaa l'eka ono; unwunna ono kwakoberu phe su g'ephe laa l'ehu-guu. Epe laphu azu lapfushia ndu ziru phe nu. ³⁴Sayilasu su le yebedua a-nobaa l'eka ono.

³⁵Polu yee Banbasu je anotota le Antiyoku. Epe le ndu ozo nodu ezi opfu Nnajiuphu ezizi bya ara iya arara.

Polu yee Banbasu eshi iche iche

³⁶A bya anokwaa ujiku olemole; o be ujiku lanu; Polu su Banbasu: “G'anyi laphu azu l'iphe, bukpo mkpukpu, anyi mewaru epe maru opfu ke Nnajiuphu je agbaphechaa unwunna g'anyi amawaruro g'ephe eme ala.” ³⁷Banbasu su g'ephe duta Jionu onye eekujekwapho Maku g'ephe l'ia swiru. ³⁸Polu sukwanu lo ka ree g'ephe te edutahe egube onye ono, g'alaru g'ephe no le Pamfiliya; ophu o tsoduru phe jefufu ozi ono. ³⁹Epe tu-tabe iya ego k'ophu a nonyaru; epe swikata shia iche iche. Banbasu duta Maku; epe jeshia Sayipuros. ⁴⁰Polu duta Sayilasu tugbua. Unwunna woru phe ye l'eka Chileke ge Chileke mejeru phe eze-iphe-oma. ⁴¹Polu jekota Siriya waa Silisiya; emekota g'obu shihu ndu Chiochi, nobaa l'ibiya oo ike.

Timoti etsoru Polu yee Sayilasu

16 ¹Polu phe rwua Debi bya ejekwapho Lisutura. O duru onye ke Kereshi, bu l'eka ono. Epha onye ono bu Timoti. Timoti ono bu nwanyi Jiu nwuru iya. Nwanyi ono bukwapho onye ke Kereshi. Nna Timoti ono buru onye Gurisu. ²Unwunna, bukota le Lisutura me ndu ophu bu le Ayikoniyomu epfukotaepho le Timoti bu okpobe nemadz. ³Polu su le ya e-duta Timoti ge yee ya swiru. O duta iya bya ebua ya ubvu. Ipe, o gude bua ya ubvu bu l'iphe, bukpo ndu Jiu, bukota l'eka ono mawaru le nna Timoti bu onye Gurisu. ⁴E mechaa; epe l'ia swiru tugbushia. Ipe, bukpo mkpukpu, epe ghataru; epe akokotaru ndu ke Kereshi idzu ono, ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ogerenya chiru le Jierusalemu ono. Epe nodu asuje phe g'ephe meje g'a chiru ono. ⁵Oo ya bu; e mee Chiochi ono go hakota; epe kabaa eshihu ike lekwekwe, epe kweru ke Kereshi; teme epe nodu aka shii mboku-mboku.

Ophulenyà Pòlu lẹ̀ Tirowasu

⁶Ephe jee g'èphe bahu lẹ̀ Eshiya g'èphe epfua opfu Chileke l'ẹ̀ka ono; ophu Unme-dù-Nsọ̀ ekwedu. Ọ̀ buru iya bụ̀ l'èphe akwaseru ghabua oha Firijiya waa Galeshiya. ⁷Ephe jerwua mgba Misiya ephe lẹ̀ Bitiniya; ephe jeshia abahu lẹ̀ Bitiniya; ophu Unme Jizọ̀su ekwedu. ⁸Ephe je aghajaa alì Misiya jeshia Tirowasu. ⁹O be l'enyashi g'èphe rwuru Tirowasu; Pòlu hùma onye Masedoniya l'ophulenyà. Ọ̀ bya apfuru Pòlu l'iphu arwọ̀ iya asuje: "Jiko ghabunaa byatashia Masedoniya bya eyeru anyi ẹ̀ka!" ¹⁰Pòlu phùchaepho ophulenyà ono; anyi kwakọ̀be teke ono teke ono jeshia Masedoniya; kele o dowarù anyi ẹnàya lẹ̀ Chileke eku anyi g'anyi bya ezia phẹ̀ ozi-ọ̀ma kẹ̀ Chileke l'ẹ̀ka ono.

Lìdiya anata Jizọ̀su g'ọ̀ buru Nnajiuphu iya lẹ̀ Filipayi

¹¹Ọ̀o ya bụ̀; anyi gude ụ̀gbo shi lẹ̀ Tirowasu tughua bya akpọ̀ghaa jeshia Samoturesu; shiwarọ̀ l'ẹ̀ka ono kpọ̀ru ụ̀gbo bahu lẹ̀ Niyapọ̀lisu lẹ̀ nchitabọ̀hu iya. ¹²Anyi shi lẹ̀ Niyapọ̀lisu gude okpa bamihuwarọ̀ya Filipayi, bụ̀ iya bụ̀ ishi alì Masedoniya; tẹ̀me ọ̀ bukwarupho mkpukpu, ndu shi Romu bu. Anyi nọ̀kpoo nwujiku olemole lẹ̀ mkpukpu ono. ¹³O be mbọ̀ku atuta unme; anyi shia ọ̀nu ọ̀guzo mkpukpu ono jeshia l'aguga ẹnìmu. Ẹ̀ka ono bẹ̀ anyi dobesu l'ọ̀o ẹ̀ka ndu Jiu edzukoje epfu anụ̀ Chileke. Anyi rwua bya anọ̀-zeta wata epfuru unwanyi, dzukọ̀ru l'ẹ̀ka ono opfu Chileke. ¹⁴Onye lanụ̀ l'unwanyi ono, nùmaru opfu anyi ono bụ̀ Lìdiya. Lìdiya ono bụ̀ onye Tayatayira. Ọ̀ogba nghọ̀ ẹ̀kwa uswe-uswe. Ọ̀ bụ̀ nwanyị̀, abudu onye Jiu; ọ̀le Chileke duru iya lẹ̀ nsọ̀. Nnajiuphu bya anwusaa ya obu; ọ̀ ngabẹ̀ nchị̀ l'iphe, Pòlu epfu. ¹⁵E mee yẹ̀ ndibe phẹ̀ baputizimu. Ọ̀ sụ̀ anyi: "Unu byanụ̀ anọ̀ta l'ibe mu mẹ̀ unu -kwewaa lẹ̀ mu bụ̀waa onye kweru kẹ̀ Nnajiuphu." Ọ̀ rwonyanaa anyi; anyi jeshia.

Pòlu nọ̀ mkpọ̀ro lẹ̀ Filipayi

¹⁶O rwua ujiku lanụ̀; anyi nọ̀du eje ẹ̀ka aanọ̀duje epfu anụ̀ Chileke; anyi hùma nwamgbọ̀ko, bụ̀ ohu; tẹ̀me ọ̀bvụ̀ buru iya l'ẹ̀hu k'ophu ọ̀ogba eja. Ndu nwe iya nù bẹ̀ ọ̀okpatakpooru oke okpoga l'agba eja ono. ¹⁷O tsoahaa anyi lẹ̀ Pòlu. Ọ̀ nọ̀du echi mkpu asuje: "Ndu-a bukwa ndu ejeru Chileke, bụ̀ Ọ̀kalibe-Kangokotaru-nù ozi. Ephe aakọ̀ru unu ụ̀zo, ee-shi dzọ̀ unu." ¹⁸Mbọ̀ku-mbọ̀ku l'oopfu iya. A nonyaa iphe ono, oopfu ono kabakpọ̀ adu Pòlu ashị̀ k'ophu ọ̀ tọ̀ duedu ike ata nshi. Ọ̀ ghakọ̀be bya asụ̀ ọ̀bvụ̀ ono: "Mu gude ẹ̀pha Jizọ̀su Kéreshi akarù ngu g'ì lufuta l'ẹ̀hu nwata ono!" Epfupfu, oopfu iya; ọ̀bvụ̀ ono lufu nwata ono l'ẹ̀hu. ¹⁹Ndu nwe iya nù hùmaepho l'ọ̀bvụ̀ ono lufuwaru iya l'ẹ̀hu k'ophu ọ̀ tọ̀ kpataeduru phẹ̀ okpoga; ephe gude Pòlu yẹ̀ Sayilasù kpuru phẹ̀ kpufu aswa;

kpupfu ndu-ikpe phẹ, ²⁰bụ iya bụ ndu-ikpe ndu Romu; je asụ phẹ: “Ndu-a bụ ndu Jiu, byaru anyi akpataru opfu lẹ mkpukpu. ²¹Ephe ezi omelalì, ta abụdu ekemu-alì, gbaru anyi l'edobe; ophu ọ bụdu ekemu-alì anyịbe ndu Romu. Ebe anyịbedua etsokwa egube omelalì ono-o!” ²²Ikpoto ndu ono wulihu g'ephe tsua Pọlu phẹ otsukputu; ndu-ikpe ono woru uwe Pọlu yẹ Sayilasụ lawashia sụ g'e chia phẹ echachi. ²³E chiebe phẹ echachi kpachaa akpachaa; bya enwuru phẹ nwuba l'ụlo mkpọro. A sụ onye eche ụlo mkpọro g'ọ tuchikwaa ụlo mkpọro ono gụa ya kpukpurukpu. ²⁴Onye eche ụlo mkpọro ono gude l'e pfuru egube ono woru phẹ jeye l'ohu l'ohu ime ụlo mkpọro ono. Ọ tụa phẹ mkpọro bya akpọru phẹ ọkpa ye l'oshi, a tufushiru ụzo.

²⁵O betashia l'echi abalì; Pọlu yẹ Sayilasụ nọdu epfu anụ Chileke bya ekwe ebvu anụ iya. Ndu ephe l'ephe nọ l'ụlo mkpọro l'ẹka ono nọdu angaru phẹ nchì. ²⁶Teke ono teke ono; alì nmaahaa jiiijijii; kwata anmashì iya ike. Ụlo ono nmakọta jiiijijii jasụ l'ọkpa iya. G'e jia epfua; ụzo ụlo mkpọro ono tuko ghashia ghegbaru onu. Mkpọro, a turu onyemonye tuko gbushihuchaa. ²⁷Onye eche ụlo mkpọro ono tehu bya ejeshia ele ẹnya; ụlo mkpọro ghegbawaaru onu. O dobesu lẹ ndu nọkota l'ụlo mkpọro ono gbalachaawaru. Ọ mịtaepho ogu-echi iya amịta gẹ ya nmagbua onwiya. ²⁸Pọlu chishia mkpu sụ iya: “Te ejekwa ememe! Te ejekwa ememe! Ta adukwa iphe, ii-me onwongu! Anyi nọkotakwaa l'ẹka-a!”

²⁹Onye ono, eche ụlo mkpọro ono sụ g'a nwutaedu ọku. O gude ẹhu anmanma; ẹka ndzụ agụ iya gbagbua je adaa kpurumu lẹ mgboru ọkpa Pọlu yẹ Sayilasụ. ³⁰Ọ bya edufuta phẹ bya asụ phẹ: “Ndu mu; ?bụ gụnu bẹ mu e-me g'a dzọ mu?”

³¹Pọlu phẹ sụ iya: “Kweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsụ Kéreshi g'aa-dzọ ngu; gụ lẹ ndibe ngu g'unu ha.” ³²Pọlu phẹ bya epfuaru iya kẹ Nnajiuphu; pfukwaaru iya phọ ndu nọkota l'ụlo iya g'ephe ha. ³³Onye eche ụlo mkpọro ono bya eduta phẹ lẹ teke onokwaphọ l'enyashi ono je asachaa phẹ ẹka ono, e chibashịru phẹ ẹhu ọnyá ono. E mee yẹle ndibe iya baputizimu l'enyashi onokwaphọ. ³⁴O duru Pọlu yẹ Sayilasụ laa ibe iya je anụ phẹ nri; ephe ria. Emereme ji yẹ ndibe iya ẹhu; kele nta-a bẹ ephe byawaru bya amaru Chileke ono, bụ iya bụ ọkpobe Chileke ono.

³⁵O be l'utsu iya; ndu-ikpe Romu ono zia ndu ogbogu phẹ g'ephe je ezia g'a haa Pọlu phẹ g'ephe la.

³⁶Onye eche ụlo mkpọro ono bya ezia ya Pọlu; sụ iya: “Ndu-ishi sụkwaru g'a haa gụ lẹ Sayilasụ g'unu la. Unu toekwapho nwehu tugbua lashia nta-a lẹ nchì odo.”

³⁷Obenu lẹ Pọlu sụru ndu ogbogu ono: “E te ejekwaru anyi ekpe ikpe; g'ọ ka mma l'a nmaru anyi ikpe. E chia anyi iphe l'edzudzu-ọha; l'ẹka anyi bukwa-a ndu Romu. E nwuru anyi ye lẹ mkpọro. Nta-a bẹ ephe sụru g'anyi la lẹ mpya. Ono bẹ tee medu ememe! G'ephe bya l'onwophe bya edufuta anyi.”

³⁸Ndu ọgbogu ono je epfuaru ndu-ikpe ẹgube ono. Ndzụ rwuta phe g'ẹphe nūmaru lẹ Pọlu yẹ Sayilasụ bụ ndu Romu. ³⁹Ẹphe je je arwọ Pọlu phe arwọrwo. Ẹphe dufuta phe l'ụlo mkpọro ono bya arwọ phe g'ẹphe lufuru phe lẹ mkpukpu. ⁴⁰Pọlu yẹ Sayilasụ lufuta l'ụlo mkpọro ono bya ejeshia ibe Lidia. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ ẹphe jepfuru unwunna je yechaaru phe okpukpu ike sụ g'obu shihu phe ike; ọ bụru phe atugbu.

Iphe, eme lẹ Tesalonayika

17 ¹Pọlu yẹ Sayilasụ tughua ije je aghabua Amfipolisu waa Apolonia. Ẹphe bahu lẹ Tesalonayika. Mkpukpu ono bẹ ụlo-ndzuko ndu Jiu dū. ²Pọlu bya ejee l'ụlo-ndzuko ono, bụ iya bụ g'oojehawa. Ọ kpokube jee ya eswe-atuta-unme ẹto. O gude iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke asarụ phe opfu; ³bya emee opfu Chileke ono g'o doo phe ẹnya; goshi phe lẹ Kéreshi ọbu bẹ jefutaje iphe-ẹhuka nwuhu; l'e lia ya. Looshi l'onwu teta dzuru ndzụ. Ọ bụru Jizosu-a, mu epfuru unu opfu iya-a bụ Kéreshi ọbu. ⁴O nweru ndu Pọlu yẹ Sayilasụ pfutaru; ẹphe laaru phe. O nwekwarupho ikpoto ndu Gurisu, Chileke dūru lẹ nsọ mẹ igwerigwe unwanyi, nweru ẹnya, ẹphe pfutakwarupho yeru onwophe.

⁵Obenu lẹ ndu Jiu wataru ejiru iya iji-ẹnya. Ẹphe bya eje akpakọo obokoboko nemadzụ l'aswa bya agbaa ọgbo. Ẹphe kpakaa mkpukpu ono; mkpukpu gbaahaa gharagharaghara. Ẹphe zeru gidigidi zeba l'ibe Jiasonu ẹka ẹphe achọ Pọlu yẹ Sayilasụ g'ẹphe gude kpufutaru oha. ⁶Ophu ẹphe ahumaduru phe; ẹphe kputa Jiasonu bya aharu unwunna anyi ozo kputa yeru iya. Ẹphe kpuru phe kpureru ndu-ikpe mkpukpu je asu phe: "Ndu-a, woru mgboko l'ophu gha igharaphu-a bẹ byaakwaru ibiya-a; ⁷Jiasonu gbẹ duta phe ẹphe je anodu l'ibe iya. Ndu ono bẹ tukokwaru ekemu eze nna-jioha, bụ Siza egbukakota egbuka. Teme ẹphe sụ l'ọ dūru onye eze ozo, dū nū, ẹpha iya bụ Jizosu." ⁸Ẹhu gbangahu oha waa ndu-ikpe mkpukpu ono g'ẹphe nūmaru iphe ono. ⁹E gbubuaru Jiasonu yẹ ndu e guderu yẹ ya nre; tubuaru phe okpoga, ẹphe e-ye, bukwanu a -nūmabaeduru ukporo phe lẹ mkpukpu ono ozobaa; ẹphe anataphu okpoga phe azu. Ẹphe bya eyee nre ono; a haa phe ẹphe lashia.

Iphe, eme lẹ Beriya

¹⁰O be l'enyashi; unwunna ono meepho ẹgwegwa dufu Pọlu yẹ Sayilasụ; ẹphe jeshia Beriya. Ẹphe jerwua; bya ejeshia l'ụlo-ndzuko ndu Jiu. ¹¹Ndu ẹka ono ka enweru obu iphoro e -me lẹ ndu Tesalonayika. Ọ nodu agu phe agugu anuma ozi-oma ono. Mboku-mboku ẹphe agu ẹkwo-opfu Chileke g'ẹphe maru iphe, Pọlu phe epfu bua eviya? ¹²Ọ bụru iya bụ lẹ ndu dū igwerigwe ekweta; mekpoo igwerigwe unwanyi Gurisu, nweru ẹnya l'ẹka ono mekwapho unwoke Gurisu. ¹³Ndu Jiu, bu lẹ Tesalonayika gbẹ l'ẹka ono nūma lẹ Pọlu eziakwa opfu Chileke lẹ Beriya; ẹphe bya l'ẹka

ono bya agbaghashĩa òha ono; woru phẹ kpalia bya eyeru phẹ kurukuru. ¹⁴ Ònwunna dutaẹpho Pòlu ẹgwegwa dufu durwua ya eze-ẹnyimu. Timoti yẹ Sayilasú nọ-kpe azú ẹ Beriya. ¹⁵ Ndu edu Pòlu durwua ya Atẹnsu. Ẹphe laphushia azú ẹ Beriya. Pòlu sù phẹ gẹ Sayilasú yẹ Timoti byapfuta kwa iya ẹgwegwa.

Iphe, eme ẹ Atẹnsu

¹⁶ Pòlu nọdu ẹ Atẹnsu cheaharu Sayilasú yẹ Timoti. Ọ hùma g'ẹnya agwa habe shii ẹ mkpukpu ono. Ọ phushiahaa ya uphu ike l'okpoma. ¹⁷ Ẹphe ẹ ndu Jiu mẹ ndu Gurisu, anwù ẹka ndu Jiu nọdu anọduje atù ẹgo l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. Ọ nọdu ejejekwaphọ aswa mbọku-mbọku ẹphe ẹ nwa ndu ọphu ọ hùmaru l'ẹka ono abọahaa kẹ Chileke. ¹⁸ Ọ dọru ndu mmamiphe, shi l'ogbo eekuje Epikuriya waa Sutoyiku, byaru ẹphe ẹ Pòlu tọhaha ya. Ndu asù: “?Búkwa ole bẹ nwa ọwa-a, epfu bẹbeebẹe-a epfu?”

Ndu asù: “Ọ dúkwa g'ọ dọru agwa ndu ọzo, ọotu ọnu iya.” Iphe, ẹphe gude epfu nno bú ẹ Pòlu epfu kẹ Jizọsu waa k'eshi l'onwu teta dzọru ndzọ. ¹⁹ Ẹphe duta Pòlu bya edufu l'edupfu, ndzukọ Ariyopagosu bya asù iya: “Menaa g'anyi maru iphe ọphúú ọwa-a, iipfu opfu iya-a. ²⁰ L'iphe ọwa-a, ipfugba-a búgbakwaa anyi nchì ọphúú. Menaa g'anyi maru iphe, ọ búgbaa.” ²¹ Kẹle ndu Atẹnsu mgburugburu mẹkpoo ndu lwaru iya alwalwa ta adọdu iphe ọzo, ẹphe ejeje gbahaa g'ẹphe nùma mẹ g'ẹphe pfua iphe ọphúú.

²² No iya; Pòlu bya apfuru l'iphu ndu ono l'edupfu Ariyopagosu onoya sù: “Atẹnsu unu gebekwa-o! Mu sù-a; mu hùmawaru l'unu yenúkaru agwa nsọ. ²³ Kẹle gẹ mu ejephekpo ẹ mkpukpu unu-a bẹ mu hùmagbaaru ẹnya agwa unu. Mu hùmakwarupho ẹnya agwa ọphu e deru sù: ‘Ọwa-a bú k'agwa ọphu a madu ẹpha iya’. Onye ono, unu abaru eja l'ẹbe abù l'unu maru ẹpha iya ono, bú iya bẹ mu epfuru unu opfu iya nta-a. ²⁴ Ọo ya bú Chileke, bú iya meru mgboko mee iphemiphe, nọ iya l'ime. Ọo ya bú Nnajiuphu, nwe igwe nweru alì; tẹme ọphu oobujeduru l'ulo, nemadzọ gude ẹka kpua. ²⁵ Ọphu mkpa iphe, nemadzọ ejeta anù iya adọdu iya; eshinu ọ bú iya anù ndzọ bya anù unme bya anù nemadzọ iphemiphe. ²⁶ Ọo Chileke lanù ono meru onye ivuzọ; bya eshi l'onye lanù ono mee ọhamoha, nọkota ẹ mgboko-a mgburugburu. Ọo ya tubuhawaru teke ndu nọ ẹ mgboko-a a-nọ-beru; tubuhawaa ẹka oke alì phẹ a-kpa. ²⁷ Iphe, Chileke medoru iphemiphe ono bú gẹ ndiphe achọ ya chọta iya m'ẹphe-rwaphe-naa ẹka iya; eshinu Chileke ta adọdu onye ọ nọ ẹnya ẹ g'anyi ha; mbù mẹ onye lanù. ²⁸ Kẹle

“Ọo ya gude ndzọ anyi.

Ọ búru iya meru iphe,
anyi ejephe.

Tẹme ọ búru iya meru iphe,

anyi dū adūdu ophu.”

Ọ dū-a g'ẹgube ndibe unu, agū ebvu guru sū:

“Anyi tūkoru buru unwu iya.”

²⁹Eshinu anyi tūkoru buru unwu Chileke; g'anyi ta arijekwa lẹ Chileke dū g'iphe, e gude ope wūa; ọzoo iphe, a kpuru l'urwa; ọzoo iphe, e gude oshi pyia. Ọriri nemadū te erwukwaru gẹ Chileke gbaru; ophu ọ buru k'egude iphe, emeru ọna goshi g'ọ gbaru. ³⁰Chileke lesweakwaru teke e shidu maru iya ẹnya. Nta-a bẹ ọ sūru g'izimanū lwa onyemonye azū l'ẹka-meka; g'ẹphe byapfuta iya. ³¹Kẹle o dobeakwaru mbọku, oo-kpe ndiphe mgburugburu ikpe pfuru-oto. Onye oo-gude kpee ikpe ono bụ nwoke ọbu, ọ họtaru l'onwiya. Iphe, o gude mee g'onyemonye maru l'iphe ono e-me-koṭa gẹ ya tūberu bụ l'o meru g'onye ono shi l'onwu teta dzuru ndzū.

³²Pọlu pfufutaẹpho k'eshi l'onwu teta dzuru ndzū ono; ẹphe haru gbaaharu iya mgbonu. Ọ dukwarupho ndu sūru: “Ọ dukwa anyi g'a sū l'ii-pfubaa iphe-a ọzo g'anyi nūmabaa.” ³³Pọlu parū phẹ haa; ọ buru iya atugbu. ³⁴Ọ dūru ndu tsoru iya nū bya eworu onwophe ye Jizosu, bụ Nnajiuphu l'ẹka. Dayonisiyosu, onye gba l'ogbo Ariyopagosu yi lẹ ndu ono waa nwanyi, eekuje Damarisu; mẹwaro ndu ọzo.

Iphe, eme lẹ Kọrentu

18 ¹E mechaa; Pọlu shi lẹ Atensu jeshia Kọrentu. ²O rwua l'ẹka ono; ọ hūma onye Jiu, eekuje Akwila. Ẹka a nọ nwua ya bụ lẹ Ponto-su. Akwila bẹ yẹ nyee ya bụ Pirisila shikwadua Itali lwa Kọrentu teke ono; kẹle eze nnajioha, bụ Kulodiyosu sūru g'iphe, bukpo ndu Jiu mgburugburu lufu lẹ Romu. Pọlu jee gẹ yẹ phẹ kwee. ³O jerwua; ẹphe l'iya nọdu jeahawarọ ozi; kẹle iphe, ẹphe gude buru bụ ekwe ẹkwa, eegudeje eme ọlo-ẹkwa. Pọlu l'onwiya bukwapo onye ekweje ẹkwa. ⁴Ọ nọdu ejeje l'ọlo-ndzukọ ndu Jiu idzu g'idzu eswe-atuta-unme g'ẹphe bọo kẹ Chileke; bya esee gẹ ya pfuta ndu Jiu mẹ ndu Gurisu yeru Jizosu.

⁵Sayilasū yẹ Timoti shi lẹ Masedoniya lwatashia; Pọlu phubewaa iphu l'epfu kẹ Chileke mbọku-mbọku. Ọ nọdu egoshi ndu Jiu l'ọo Jizosu, bụ Kéreshi ọbu. ⁶Teke ẹphe jikaru bya epfuaharu iya ejo opfu; l'ọ jia uwe iya kpowulangu sū phẹ: “Inyorokoto inyorokoto! Unu vukwaru ọchi unu l'ishi unu. Ẹka mu ta adẹkwa iya. Nta-a buakwaa ndu abudu ndu Jiu bẹ mu e-jepfu.” ⁷Ọ parū phẹ haa je eburu l'ibe onye Gurisu, eekuje Tayitosu Jiō-sutosu, bụ nwoke, Chileke dūru lẹ nsọ. Ibe iya nọ-kube ọlo-ndzukọ ndu Jiu. ⁸Onye-ishi ọlo-ndzukọ ọbu, bụ Kirisuposu bẹ yẹ ndibe iya kwetawaru l'ọo Jizosu bụ Nnajiuphu phẹ. A dukwapo igwerigwe lẹ Kọrentu nūma kẹ Jizosu ono bya ekwetakwapo; e mee phẹ baputizimu.

⁹O be l'enyashi ujiku lanu; Pọlu phua ophulenyā. Jizosu sū iya: “Ndzū ba agukwa ngu Pọlu! Pfukwa iphe, iipfu; ta adukwa teke iha iya. ¹⁰Mu nọkwaa swiru ngu eswiru. Ọ tọ dukwa onye a-furu ngu nū k'emeka ngu

iphe; kele a dukwa igwe le mkpukpu-a bugbaaru ndu bu ndu nkemu.”

¹¹ Polu noo le mkpukpu ono mgbarapha l'onwa ishii zikota ndu aka ono opfu Chileke.

¹² O buru teke Galiyo bu onye-ishi ndu Gurisu be ndu Jiu byaru anoko-be gude Polu kpuru jeshia l'ulo-ikpe. ¹³ Epe su le Polu eme go mee ndu ndu-phe g'ephe bageru Chileke eja l'uzo, abudu iphe, ekemu ali phe pfuru.

¹⁴ Polu jeshia eye onu; Galiyo su ndu Jiu ono: “Ome iphe-a bu opfu ke le mesweru; ozoo le meru ejo-iphe me mu asu ee lo du-a ree ge mu yeru unube ndu Jiu onu. ¹⁵ Obenu l'eshinu iphe, unu adzo bu k'epha me opfu onu; me ekemu unu; unu jekwa edoshia ya l'onwunu. Mu te ekpejekwa egube iphe ono.” ¹⁶ O chishia phe l'ulo-ikpe. ¹⁷ G'ephe ha gude Sosutenisu, bu onye-ishi ulo-ndzuko ndu Jiu ono tsua ya iphe l'iphu ulo-ikpe l'eka ono. Ophu Galiyo eyeduru phe onu.

Polu alaphu azu le Antiyoku

¹⁸ Polu yee unwunna noepo le Korentu ujiku olemole; o paru phe haa; yee Pirisila waa Akwila swiru bahu l'ugbo jeshia Siriya go kpushichaadaru ishi le Kenkiriya; kele iphe, o kweru Chileke ukwe iya be o mewaru.

¹⁹ Epe jerwua Efesosu. Polu haa Pirisila yee Akwila l'eka ono bya abahu l'ulo-ndzuko je yee ndu Jiu boahaa ke Chileke. ²⁰ Epe rwoo ya g'ephe l'iya nobaa; ophu o kwedu. ²¹ O tugbushia bya asu phe: Obo-iphe-a abyanu-a be mu lwaphutajekwa azu le Jierusalemu bya abo me o -buru uche Chileke. O bahu l'ugbo le Efesosu tugbua.

²² O -rwuepho le Sizariya; bya egude okpa jeshia Jierusalemu je ekele ndu Chiochi aka ono. O shiwaro eli-eli jeshia Antiyoku. ²³ O noekwapho nwanshi le Antiyoku; o tugbua ozo. O je eshita ali Galeshiya waa Firijiya eme g'obu kabaa eshihu ndu ke Kereshi l'ibiya ono ike.

Apolosu byaru Efesosu waa Korentu

²⁴ O duru onye Jiu, epha iya bu Apolosu, a nwuru le Aleguzandiriya, byaru Efesosu. O maru epfu opfu bya amaru iphe, e deru lekwo-opfu Chileke mashia ya ike. ²⁵ E zihawaru iya k'uzo Nnajiuphu; o nodu evukpoo ya evuvu epfuru ndu ozo ke Jizosu ono; teme o nodu ezikwa iya pho ezizi. Ootukojekpo ke Jizosu too lokpa iya lokpa iya; ole aka o maberu buepho ke baputizimu ophu Jionu shi emeje. ²⁶ O saahaa ke Chileke kpa kpa l'ulo-ndzuko ndu Jiu. Pirisila yee Akwila numa iphe, oopfu bya eduru iya laa ibe phe; je akabaa ya ezirwe uzo Nnajiuphu ezirwe. ²⁷ Apolosu su le ya e-je ali Gurisu. Unwunna, no le Efesosu su lo dukwa ree shii; bya ederu ekwo nu iya ge ndu ke Kereshi, no l'eka ono nata iya ree. O jerwua; o kwata yeru phe aka shii; mbu ndu shi l'eze-iphe-oma, Chileke eme kwetawaa. ²⁸ O nodu atukputaje ndu Jiu l'edzudzu-oha; egudeje iphe, e deru l'opfu Chileke goshi phe rengurengu loo Jizosu, bu Kereshi obu.

Polu nõ lẹ Efesosu

19 ¹Teke ono, Apolosu nõ lẹ Korentu ono bẹ Polu kwaseru ọzo ẹnyanwu arība lufu lẹ Efesosu. O rwua l'ẹka ono; ọ haru huma ndu etso ọzo Jizosu. ²Ọ jia pẹ: “?Unu nataru Unme-dụ-Nsọ teke unu kwetaru?”

Ephe sụ iya: “Anyi teke anuma-swekpokwaanu kẹ Unme-dụ-Nsọ anuma ophu.”

³Ọ sụ pẹ: “?Bụ egube baputizimu gụnu bẹ e meru unu?” Ephe sụ iya l'ọo baputizimu kẹ Jiõnu.

⁴Polu sụ pẹ: “Jiõnu shikwa emeje baputizimu gude egoshi l'onye-a bẹ izimanu iphe-ẹji iya lwaru azu; ọ ghawaa umere lwapfuta Chileke. Iphe, o shi epfufuaru ndu Jiu bụ g'ephe kweta k'onye ono, a-bya nu ono, bụ iya bụ Jizosu.”

⁵Polu pfuchaepho nno; ephe numa; e gude epha Nnajiuphu, bụ Jizosu mee pẹ baputizimu. ⁶Polu bya ebyibe pẹ ẹka; Unme-dụ-Nsọ bya eji pẹ ẹhu. Ephe pfuaaha l'olu Unme-dụ-Nsọ; bya awatakwapho epfuchiru Chileke. ⁷Ndu ono rwuru iri l'ẹbo.

⁸Polu nokota mgburugburu onwa ẹto sakota kẹ Chileke kpa kpa l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. Ephe l'iya nõdu adzo opfu ono. Ọ nõdu anoduje eme g'o doo pẹ ẹnya l'ozì-oma kẹ Chileke, bụ eze ono; bụ okpobe-opfu. ⁹Ọle ndu ono haru kpochia nchi; ophu ephe ekwetaduru iphe, Polu pfuru. Ephe wataepho epfubyishi ọzo Nnajiuphu ono epfubyishi l'ẹka ono; Polu paru pẹ haa bya eduta ndu kẹ Kéreshi ono; ọ buru iya atugbu. Mbokum-boku; oojeshia asa opfu l'ulo, eedzukoje k'anwu iphe l'ibe Tiranosu. ¹⁰Ọ mekpọe ya pho egube ono gbiriri jasụ o megba iya apha labo. Ọo ya bụ ndu bukota l'alì Eshiya mẹ ndu Jiu mẹ ndu Gurisu numakota opfu kẹ Nnajiuphu, bụ Chileke.

Unwu Sukiva

¹¹Chileke shi Polu l'ẹka eme iphe-ohumalenya, ete emejhaadaa nu; ¹²k'ophu oobujeru e -shi iya l'ẹhu wota nkachifu; ozoo nwampete ẹkwa gude jepfu ndu iphe eme; iphe-ememe ono alaa; obvu, bu pẹ l'ẹhu alufuchaa. ¹³Ọ dukwarupho ndu Jiu, tsoru ejephe achishikwapho obvu, emegbaa nemadzụ. Ephe nõdu emeje g'ephe gude epha Jizosu eme iya. Ephe nõdu asuje obvu ono: “Mu gude epha Jizosu, onye Polu epfu nkiya akaruru ngu g'ị lufu.” ¹⁴Ọ nweru nwoke Jiu lanu, bụ onye-ishi uke Chileke, epha iya bụ Sukiva, nwutaru unwoke esaa. Noo ya; o be ujiku lanu; unwoke esaa ono mekwaapho g'ephe gude epha Jizosu chifu obvu egube ono, ndu ophu achifuje pho.

¹⁵Obvu ono, ephe eme g'ephe chifu ono sụ pẹ: “Jizosu bẹ mu maru bya amakwarupho Polu; unubedua ?unu bụ ndu ole?”

¹⁶ Onye ono, ọbvụ eme ono gude ẹjọ ọkphehu tsoo phẹ ọgụ; kakọta ẹphe n'ẹsaa ike. O meka phẹ iphe gbabẹchaa phẹ ọto. Ẹphe shi l'ụlo ono gba-fụ. ¹⁷ Ndu Jiu mę ndu abụdu ndu Jiu, bukọta lẹ Efesọsu numa iphe ono; ndzụ rwuta phẹ. A kwabẹahaa ẹpha Nnajiuphu, bụ Jizọsu ọkpobe ùbvù. ¹⁸ Igwerigwe ndu bụwaa ndu kẹ Kéreshi wuru bya bya akọshiahaa iphe, ẹphe shi emeje; bya egbukachaa oswe, ẹphe shi kegbaa ndu ọzo. ¹⁹ Ndu emeje ọmamanshi bya achita ẹkwọ, ẹphe egudeje eme ọmamanshi ono chikobe l'ẹka lanụ kpọọ ya ọkụ l'iphe ọha. A bya agbakọo aswa ẹkwọ ono; ọ bụru ụkporo ẹkpa-ego iri l'ẹbo l'ẹkpa-ego iri. ²⁰ E shi ẹgube ono; opfu kẹ Chileke goshi g'ooorebe ire bya akabaa ejedzuru; bya akabakwaaphọ eshi-hu ike eje.

Ùtsú etsu lẹ Efesọsu

²¹ Iphe ono nwụchaephe; Unme-dụ-Nsọ mee gẹ Pọlu sụ lẹ ya shifutaje Masedoniya waa alị Gurisu lufu lẹ Jierúsalemụ. O sụ lẹ ya -jehaa ẹka ono bẹ ya e-jekwaphọ Romu. ²² O bya ezia ndu eyejeru iya ẹka ụmadzu ẹbo; Timoti yẹ Ẹrasutosu g'ẹphe vuru iya ụzo jeshia Masedoniya gẹ yẹ-bedua nọbaadaa l'alị Eshiya.

²³ Teke ono bẹ oke mkpaka bataru lẹ mkpukpu ono l'opfu ụzo Nnajiuphu ono. ²⁴ Lọ duru onye akpuje ụzu, eme ọna shii, egudeje mkpọ-la-ọchaa akpushi unwu iphe, adujegbaa l'eze-ụlo eze-nwanyị ndu Efesọsu, bụ Atemisu. Ẹpha onye-ụzú ono bụ Dimitiriyosu. Yẹ ndu akpujeru iya iphe ono gude iya akpa okpoga ntumatu. ²⁵ O bya ekukọo ndu ono l'ẹka lanụ; mękpoo iphe, bukpo ọgbo ndu ụzú ono sụ phẹ: “Ndu mu! Unu maru l'ọo iphe, anyi eme-a bẹ anyi gude aba. ²⁶ ?O kwa l'unu anụ-a; teme unu nọdu ele-a iphe, nwoke-a, bụ Pọlu eme? O sụru l'agwa, nemadzu gude ẹka dobe ta abụdu ọkpobe iphe ilile. Nta-a bẹ o gudewaa ẹgube ono pfuta ndu dụ igwerigwe lẹ Efesọsu; ghudu mę oojegbabe alị Eshiya mgburugburu. ²⁷ Iphe, dụ ẹji, dụ iya nụ bụ l'iphe-a, anyi akpuje-a a-zaahaa ẹjọ ẹpha. Ọzo ka njo bụ l'eze-ụlo eze-nwanyị taa duedu iphe, ọobukwaduru. Waa l'aa-paru iya haa; mbụ eze-nwanyị ophu alị Eshiya l'ophu mę mgbo-ko mgburugburu abaru ẹja.”

²⁸ Ikpoto ndu ono nūnyaephe iphe ono, oopfụ ono; ẹhu gbangahụ phẹ l'ẹhu-eghu. Ẹphe tū ụzu sụ: “Atemisu ndu Efesọsu bụ eze agwa!” ²⁹ Ùtsú daa lẹ mkpukpu ono. Ẹphe dzukọbe ẹgwegwa gude Gayosu yẹ Arisutakosu, bụgbaa ndu Masedoniya labọ, ẹphe lẹ Pọlu swị; kpuru phẹ kpufuru ọha l'ẹka mkpukpu ono edzuje. ³⁰ Pọlu l'onwiya jeshia gẹ ya jepfu ikpoto ndu ono; ophu ndu kẹ Kéreshi ekwedu. ³¹ Ndu nweru ẹnya lẹ Eshiya, bụ ndu ẹphe l'iya eshi ọnyà; zia ozi g'e je ezia ya sụ iya jiko g'a ta ahumakwa iya l'ẹka ono, mkpukpu edzuje ono ahuma ophu. ³² Kẹle teke ono bẹ ùtsú ono adakpọephe lẹ ndzukọ ono. Ndu echi kẹ ne phẹ; ndu echi kẹ nna phẹ; kẹle ẹphe ta amadụ iphe, ada nụ. Mbụ l'o ghuduru nwanshii mę ọ bụru lẹ

g'èphe hakòta kùru l'èka ono ta amadù iphe, èphe gbafùta-doru. ³³No iya; e dobesu l'òo nwoke lanù, eeku je Alèguzanda akpa iphe ono; kèle ndu Jiu hòfutaru iya nwuru iya ye l'iphu ikpoto ndu ono. Alèguzanda palia èka g'e gebekwa gè ya dofu onwiya. ³⁴Èphe hùmaepho l'ò bụ onye Jiu; g'èphe hakòta gude olu lanù chiahaa su: "Atèmìsu ndu Efesòsu bụ eze agwa!" Èphe raaèpho iphe ono nra lanù-oo jasù iphe, ha g'awa labò.

³⁵E mechaa; onye edejeru mkpùkpù èkwò kukebe èhu mee a rabu-hu iphe ono. Ò sù phè: "Mu sù-a; Efesòsu! Ò tò òkwa onye amadù l'òo Efesòsu bụ mkpùkpù, nwe eze-ùlo Atèmìsu bya aburù mkpùkpù, abaru ntèkpe, gbaru iche ono, shi l'igwe daa ono eja. ³⁶Ò tò òdù onye a-sù l'òo ùka. Òo ya bụ; unu òdunu nwadoo. Unu te emeèkwa gè ndu amadù iphe. ³⁷Unu kpùtawaru ndu-a bya èka-a l'èbe òbu l'èphe zitaru iphe eze-ùlo eze-nwanyì; tème òphu ò òdù èjo opfu, èphe pfuru iya. ³⁸Sù-a; teke ò bụ lè Dimitiriyòsu waa ndu ejeru iya ozì nweru ndu èphe sùru l'ò dùru iphe, èphe meru; ùlo-ikpe òpèpho adùdu tème ndu-ishi mkpùkpù òduèpho l'èka ono. G'èphe je l'èka ono je epfu iya. ³⁹Teke ò bụ l'ò dùru iphe òzo, unu epfu; unu epfua ya mè mkpùkpù dzua opfu. ⁴⁰Kèle ògu, dùru anyi nta-a bükwa l'aa-sù l'anyi kparù ùtsù nta-nà l'èbe abù l'ò nweru ishi iphe, bükwanu e -kuje anyi; anyi egude iya dofu onwanyì l'ègube mkpu òwa-a, a gbaru nta-nà-a." ⁴¹Ò pfuchaa nno; ò sù phè g'èphe la. Èphe wùfu lashà.

Iphe, meru lè Masedoniya waa lè Gurisu

20 ¹Ùtsù ono dazetaèpho; Pòlu bya ekukòo ndu kè Kéreshi bya eyeru phè òkpù-ikike g'èphe ta atsükwa ebvu bya ekelechaa phè; ò buru iya eje Masedoniya. ²Ò jephekòtachaa l'iphe, bụ èka ono g'ò ha pfuaru phè igwerigwe opfu bya eyeru phè òkpù-ikike. E mechaa; ò bya ejeshia Gurisu. ³Ò òo ònwa èto l'èka ono. A ònyaa; ò kwakòbe jeshia abahù l'ùgbo eje alì Siriya. Ndu Jiu gbaru je akwachia ya ùzo. Ò laphu azù je eshia ùzo Masedoniya lashà. ⁴Ndu èphe l'iya swì l'ije ono bụ Sopeta, nwa Piroşu, onye Beriya waa Arisutakòsu waa Sekundosu, èphe-bedua shi lè Tesalonayika; waa Gayòsu onye Debi; waa Tikikòsu waa Tirofimosu; noo ndu kè Eshiya; waa Timoti. ⁵Ndu ono vuru ùzo je anòdu lè Tirowasu pfuru-cheru anyi. ⁶A -bòchaa iphe "Òbo-buredi, ekoduru ekoko"; anyi bahù l'ùgbo lè Filipayi tughua. A òpèpho ujiku ise; anyi bya-pfuta phè lè Tirowasu. E rwua èka ono; anyi òo abalì èsaa l'èka ono.

Ejeje ikpazù, Pòlu eje Tirowasu

⁷Ò be lè mbòku mbù l'idzu; anyi dzukòbe g'anyi ria Nri-ènyashi-Nnajiuphu. Pòlu wata phè asarù opfu; kèle òkwakobekwanu k'ala l'ùtsu iya. Ò pfuèpho opfu gbiriri jasù abalì kee èbo. ⁸Oroku dù igwerigwe l'ime

ùlo-eli ono l'èka anyi nyikotaru je adòkobe lè k'eli iya. ⁹Nwokoròbya lanu, aza Yutikòsu nõdu anòo l'igburonu windo. Pòlu pfunyaephò opfu ono; mgbenya rweahaa Yutikòsu. A nõnyaa mgbenya tũ iya. O shi lè mkpòpfu ùlo-eli èto ono ngabufu bya echia onwiya l'alì. E jeshia ya apali; ò nwùhuwaa. ¹⁰Pòlu bya enyizeta bya anmakoru iya l'eli bya agbakua ya èka sù: “Unu ta akwagbushihè onwunu l'ò dzùwaa ndzù!” ¹¹Ò tũgbua lapu azù je anyawaa buredi ono kee; èphe ria. O pfuaharu phè opfu òzo; pfua ya jasù nchi bòhu. Ò buru iya alala. ¹²Èphe duta nwokoròbya ono lè ndzù. Ò buru iphe, e gude òdu phè obu; obu shihu phè ike òkpobe eshihu.

Pòlu shi lè Tirowasu jeshia Militòsu

¹³Anyi tũgbua bya abahù l'ùgbo kpòru jeshia Asòsu g'anyi apata Pòlu l'èka ono; kele ò suru g'anyi gude ùgbo byapfuta iya lè ya e-gude òkpa lufuta l'èka ono. ¹⁴Ò byapfuta anyi lè Asòsu; anyi pata iya l'ùgbo tũgbua jasù anyi jerwua Mitilini. ¹⁵Tòbudu iya bũ; anyi shi l'èka ono tũgbua. O be lè nchitabòhu iya; anyi shi l'èka ono gude ùgbo ghaa mgboru Kiyòsu. O rwua echele iya; anyi kpò-rwua Samòsu. O be lè nchitabòhu mbòku k'ono; anyi kpò-rwua Militòsu; ¹⁶kele Pòlu pfuhawaru sù lè ya a-gha Efesòsu aghagha gè ya te eje akpò upfu l'alì Eshiya. Ò dù iya ègwegwa; kele oome gè ya kukebe èhu jerwua Jierúsàlemu; tème l'oorwua mbòku Pentikòsutu.

Pòlu asù: “Nòkwa-èhu mma”

¹⁷Pòlu nõdu lè Militòsu zia g'e je ezia ndu e meru ogerenya Chìochi lè Efesòsu g'èphe bya gè yè l'èphe dzuda. ¹⁸Èphe byarwuta Pòlu sù phè: “Unu mawaru-a gè mu shi emeje teke ono, mu l'unu nõkpoo ono eshinu mu byaru alì Eshiya. ¹⁹Mu wozetaru onwomu alì ejeru Nnajiuphu ozi; mu gude ènya-mini gude iphe-èhuka, byapfutakòtaru mu nù, shigbaa l'èjo idzu, ndu Jiu achìru mu eje ozi ono. ²⁰Unu maru l'ò tò dùdu iphe k'ùzo ono, Chileke e-shi dzòo unu ono, mu atògboduru unu èba; mbù l'ò tò dùdu èka mu wachìru iya unu awachi mè nanù. Mu rarù iya unu arara zia ya unu l'edzudzu-òha mè l'ibe unu l'unuphu l'unuphu. ²¹Mu nmarù ndu Jiu mè ndu abùdu ndu Jiu òkwa sù g'izimanù iphe-èji phè lwa phè azù g'èphe gha umere lwapfuta Chileke bya ekweta l'òo Jizòsu bũ Nnajiuphu phè. ²²Nta-a bè mu e-mekwa gè Unme-dù-Nsò ziru mu. Mu e-je Jierúsàlemu; èbe ò bukwa lè mu maru iphe, ee-me mu nù l'èka ono. ²³Iphe, mu maerupho bũ lè Unme Chileke emeje mu lè mkpùkpu lè mkpùkpu mu ahùma lè mkpòro waa iphe-èhuka, parù èka swiru mu lè Jierúsàlemu ono. ²⁴Òle ò tò dùdu iphe, mu gùberu ndzù mu. Òo 'nù gè mu jefukpòonu ozi mu l'ishi; mbù gè mu jefùbebe ozi ono, Nnajiuphu bũ Jizòsu ziru mu gè mu jee ono, bũ iya bũ gè mu pfukaaru ndiphe k'òzi-òma lè Chileke aphùru phè obu-imemini.

25 “Nta bẹ́ mu mawaru l'unubẹ́ ndu ono, mu tsoru jephee zia ozi-oma l'ọ́o Chileke bụ́ eze ono bẹ́ taa hụ́mabaekwa mu ọ́zo. 26 Noo iphe, mu gude sụ́ unu ntań-a; ọ́ -duru onye larụ́ l'iswi bẹ́ ẹ́ka mu ta adụ́ekwa iya ọ́zo. 27 Kẹ́le mu tų́kowaru iphemiphe, Chileke tų́beru tų́gbokotaru unu ẹ́ba. Ọ́ tọ́ dų́du ọ́phu mu wachiru unu awachi mẹ́ nanụ́. 28 Unu leta onwunu ẹ́nya letakwaphọ́ ụ́nwu atų́ru ono, Unme-dų́-Nsọ́ yeru unu l'ẹ́ka ono ẹ́nya. Unu bų́ru ndu azụ́ Chiochi, Chileke gude mee, Nwa iya gẹ́degede gbaru l'oswebe; mee g'ọ́ bų́ru nkiya. 29 Mu maru lẹ́ mu -tų́gbuchaephe lashia bẹ́ ndu ẹ́jo nzi a-wų́bata g'ẹ́jo agụ́ bya adakaa unu. Ọ́ tọ́ dų́kwa g'e meru; ẹ́be ẹ́phe ebyi ẹ́ka l'igwe atų́ru-a. 30 Ọ́ duru teke aa-nọ́nya ndu shikwaa l'ime ọ́gbo unu ono awata adzụ́ ụ́ka. Ẹ́phe egude ẹ́gube ono meahaa g'ẹ́phe dzuta ndu kweru kẹ́ Kéreshi l'ụ́ka g'ẹ́phe etsoru ẹ́ka phe. 31 Noo ya bụ́; unu kwabẹ́ ẹ́nya. Unu nyatajẹ́kwa lẹ́ mu kwatarụ́ gude ẹ́nya-mini kukebe ẹ́hu eme unu g'unu tsoru ụ́zo, pfuru ọ́to. Mu ziru iya unu l'ẹ́hu l'ẹ́hu; eswe l'enyashi apha ẹ́to ọ́phu.

32 “Nta bẹ́ mu yeru unu l'ẹ́ka Chileke. Mu ziwaru unu ozi-oma k'eze-iphe-oma, Chileke emeru ndiphe. Ọ́o ozi-oma ono eche unu bya aduje ike emetse unu emetse bya adujekwapho ike mee g'unu lẹ́ ndu ọ́zo, bụ́ ndu kẹ́ Chileke gbarụ́ mgba l'iphe ono, o doberu ndu nkiya ono. 33 Unu maru l'ọ́ tọ́ dų́du onye ẹ́gu iphe iya gujeru mu. Ọ́phu ọ́ dų́du onye mu sų́jeru g'ọ́ nụ́ mu afụ́; ọ́zoo kobo; ọ́zoo uwe iya. 34 Ọ́o ẹ́ka mu-a ẹ́phenebo bẹ́ mu gude jee ozi jeta iphe, mkpa iya duru mu; waa iphe, mkpa iya duru ndu mu l'ẹ́phe swi. 35 Mu gudewaa ẹ́gube ono goshi unu l'anyi a-nọ́du ejeshije ozi ike g'anyi egude ẹ́gube ono yeru ndu adudu g'ọ́ dų́ phe ẹ́ka. G'anyi nyatajẹ́kwa iphe ono, Jizosu, bụ́ Nnajiuphu pfuru l'onwiya ono sụ́: ‘Onye anụ́ anụ́nu bẹ́ ẹ́hu kakwa ụ́tso eme l'onye anata anata.’ ”

36 Pọ́lu pfuchaa nno; o gbushi ikpere yẹ́e ndu ono g'ẹ́phe ha pfuru nụ́ Chileke. 37 Ọ́ tų́gbushia; ẹ́phe tų́ko bungee ẹ́kwa je arikuwa ya ẹ́ka l'olu; tsutsuchaa ya ọ́nu gude sụ́ iya tọ́kwa ẹ́hu. 38 Ọ́ bų́ru epfupfu ono, o pfuru l'ẹ́phe taa hụ́mabaedu iya ọ́zo ono bẹ́ kachakpọ́o phe erwu l'ẹ́hu. Ẹ́phe duru iya jeshia l'ugbo.

Pọ́lu eje Jierúsalemụ́

21 1 Anyi sụ́ phe: “Nọ́kwa-ẹ́hu mma” bya abahụ́ l'ugbo kpọ́kwaseerupho nhamunha jasụ́ anyi lufuta lẹ́ Kọ́su. O be lẹ́ nchitabọ́hu iya; anyi kpọ́ru byarwuta Rodzu. Anyi shi l'ẹ́ka ono kpọ́ru jeshia Patara. 2 Anyi rwua bya ahụ́ma ugbo, adagha eje Fonishiya. Anyi bahụ́ iya kpọ́ru tų́gbua. 3 Anyi kpọ́-rwuepho ẹ́ka anyi gbewaa elewaa Sayipurọ́su ẹ́nya; anyi jiru iya ye l'ẹ́kicha kpọ́ru jeshia Siriya. Anyi byarwutaephe Taya, bụ́ iya bụ́ ẹ́ka aabya egweshi iphe, ugbo ono vu; anyi nyishihu. 4 Anyi hụ́ma ndu kẹ́ Kéreshi l'ẹ́ka ono. Anyi l'ẹ́phe nọ́o abalı́ ẹ́saa. Unme Chileke mee ẹ́phe hụ́ma iphe, e-me Pọ́lu lẹ́ Jierúsalemụ́. Ẹ́phe nmaaru iya ọ́kwa sụ́ iya

g'o to jekwa. ⁵Anyi nõdzuepho abalì ẹsaa ono; anyi haa ẹka ono tũgbua ije anyi. G'ẹphe hakọta; mẹ unyomu phe; mẹ ụnwegirima phe tũko wũru tsoru anyi jasũ anyi lufutabebe lẹ Taya. Anyi lufutabebeepho; anyi tũko gbushi ikpere l'õnu eze-ẹnyimu l'ẹka ono pfuru nũ Chileke. ⁶Anyi l'ẹphe kwechaa ekele ikpazũ-a; anyi bahũ l'ugbo tũgbua. Ẹphebedua wũru la-shia ibe phe.

⁷Anyi shi lẹ Taya l'ẹka ono kpõru ụgbo tũgbua. Anyi bya akpõrwua l'alì Tõlemeyisu. Ọ buru l'ẹka ono bẹ anyi nõ-buhuru l'ugbo l'ije anyi õbu. Anyi bya eje ekelechaa ụnwunna; anyi l'ẹphe nõ ujiku ophu l'ẹka ono. ⁸O be lẹ nchitabõhu iya; anyi gude ọkpa tũgbua bya ejerwua Sizariya. Anyi rwua bya abahũ l'ibe Filipu, onye Ozi-õma; anyi l'ẹphe nõdu. Filipu ono yì l'unwoke ẹsaa pho, a hõtajeru g'ẹphe yeje ẹka pho. ⁹Ọ nwũtaru ụnwumgboko eno, ata alũdu ji. Ụnwumgboko ono ẹphen'eno tũko epfuchijechaaru Chileke. ¹⁰Anyi nõkpoo ujiku olemole l'ẹka ono. A nõnyaa nwoke lanũ, bũ onye mpfuchiru, ẹpha iya bũ Agabõsu shi lẹ Jiudiya bya. ¹¹Ọ byapfuta anyi bya ewota akpõ, Põlu atubutajẹ uwe iya bya egude kegbabẹ onwiya ẹka waa ọkpa bya asũ: “Unme-dũ-Nsõ sũru-a; l'onye nwe akpõ-a bẹ ndu Jiu l'e-ke ẹgube-a lẹ Jierúsalemũ kpũru iya nũ ndu amadũ Chileke.”

¹²Anyi nũmachaa ya; anyi lẹ ndu nõ l'ẹka ono wata arwõ Põlu g'o to jeshi Jierúsalemũ. ¹³Ọ sũ: “?Ẹkwa ọwa, unu ara ọwa-a bũ gũnu? ?Unu gbẹ eme g'obu nmafũ mu? Mu nõakwaa onwomu ree egude kẹ Nnajiuphu, bũ Jizõsu nwũhu lẹ Jierúsalemũ; ọ tõ bũdu-a g'e kee mu egbu kpũrumu.”

¹⁴Anyi pfua nta pfua imo; ophu o kwedu. Anyi parũ haa sũ: “G'iphe, dũ Nnajiuphu l'uche mee.”

¹⁵Anyi nõnyaa l'ẹka ono; anyi kwakõbe jeshia Jierúsalemũ. ¹⁶Ụnwunna, nõ lẹ Sizariya harũ tsoru anyi. Ẹphe dua anyi durwua ibe onye anyi eje anõdu, ẹpha iya bũ Menesõnu onye Sayipurõsu; onye shi l'õduu buru onye kẹ Kẹreshi.

Põlu eje ekele Jiemusu

¹⁷Anyi rwua Jierúsalemũ; ụnwunna natakpõo anyi ọkpobe anata. ¹⁸O be lẹ nchitabõhu iya; anyi lẹ Põlu swĩru jeshia ekele Jiemusu. Anyi jeshia; ndu e meru ọgerenya Chìochi dzugbuwaa l'ẹka ono. ¹⁹Põlu kelechaa phe bya eshi l'ishi kọkotaru phe iphe, Chileke gude ozi, ya jeru ndu abũdu ndu Jiu meeru phe. ²⁰Ẹphe nũmachaa iphe ono, o pfuru ono bya atũko kele Chileke ekele. Ẹphe sũ Põlu g'o leanarõ g'iphe dũ l'ẹka-a. Sũ iya l'ikpoto ndu Jiu bẹ kwetaakwaru l'õo Jizõsu bũ Nnajiuphu phe; tẹme ẹphe phubekwaphõ iphu l'eme ekemu, shi l'ẹka Mõsisu. ²¹E pfuwaru phe l'iizi ndu Jiu mgburugburu, bugbaa l'alì ọzo g'ẹphe gwõbe ekemu Mõsisu; g'ẹphe te ebujeshi ụnwu phe ụbvũ; ophu ẹphe etsohẹ omelalì ndu Jiu. ²²?Anyi e-me iya imagha? Ọha a-gbakwa mkpu. Kẹle ẹphe nũmajekwa

lì lwawaru. ²³Iphe, ii-mekwa baa; ọ dūru ụmadzu ẹno, kweru Chileke l'ephe edoberu iya onwophe iche; bya atụ-bua teke ephe e-meberu iya. ²⁴Teke ephe tuburu gbabeakwa. Jekwa etsoru phe mee nsọ, nturwu. Lì pfiaru phe ugwo iphe, iphe ono e-phu phe k'ophu ephe a-kpushikwanu ishi. Ọo ya bụ g'onnyemonye amaru l'iphemiphe ono, a tuko epfu l'iime ono bukota ụka. Ephe amaru le gubedua l'onwongu atukojekwaa g'ekemu Mosisu pfuru emekota. ²⁵Ọ -buru ke ndu abudu ndu Jiu, buwaa ndu ke Kereshi be anyi chihanaru-a idzu dewaa ekwo-ozì zilaaru phe su g'ephe te erijeshi iphe, a gwaru iphe. Ophu ephe atajekwa mee-iphe. Ophu ephe atakwa anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ophu ephe apharwushijekwa onwophe.

²⁶Ọo ya bụ; Pọlu byanu bya eduta ụmadzu ẹno ono yeru onwiya. O be le nchitabohu iya; ephe l'iya je emee nsọ ono l'eze-ulo Chileke. Ephe shi egube ono mee a madzuru l'a -nofua ujiku esaa be ephe le ndu ophuu e-gude iphe bya ge gweeru phe eja l'ehu l'ehu go gbaru.

Egude Pọlu l'eze-ulo Chileke

²⁷Abali esaa ono nodu abvwaa. O be ujiku lanu; ndu Jiu, shi Eshiya haru huma Pọlu l'ime eze-ulo Chileke. Ephe kpalia ikpoto nemadzu l'eka ono; yeeru phe oku; ephe gude Pọlu ²⁸chishia mkpu su: “Izurelu! O-ji-l'eka togbo-o! Unu bya eyeta eka-o! Waa nwoke-a, tsoru ekameka eje ezi nemadzu iphe; epfubyishi ndibe anyi bya ezibi ekemu Mosisu bya epfubyishi eze-ulo Chileke-a. Ophu ka njo bu l'o dutaru ndu abudu ndu Jiu dubata l'eze-ulo Chileke shi egube ono merwushia eka duru Chileke le nsọ.” ²⁹Iphe, ephe gude epfu nno bu l'ephe humajeru eka Pọlu yee onye Efesosu, epha iya bu Tirofimosu swi ejephe le Jierusalemu. Ephe dobesu le Pọlu du nwoke ono bahu l'ime eze-ulo Chileke.

³⁰Mkpukpu gbaahaa gharagharagara. Ephe gbakodzua bya akputa Pọlu kpufuta iya l'ime eze-ulo Chileke. A guchishia eze-ulo Chileke ono teke ono teke ono. ³¹Ephe nodu emekwadu-a g'ephe gbua Pọlu; onye-ishi ndu ojogu ndu Romu, bu iya bu onye-ishi ndu uswe iya ono numanu l'utsu ada le Jierusalemu. ³²Onye-ishi ono chitaepho ndu-ishi ojogu waa ndu ojogu phe egwegwa gbapfushia ikpoto ndu ono. Ephe humaepho onye-ishi ono yee ndu ojogu ono; ephe tsubuhu Pọlu iphe. ³³Onye-ishi ndu ojogu ono bya eje egude Pọlu bya akarụ g'a tua ya uzi mkporo labo. Bya agbe teke ono jiahaa su: “?Bu onye be o bu? ?Bu gunu be o meru?” ³⁴Ndu echi l'o meru owa; ndu echi l'oo ophuu. A nodu epfuepho iphe, edoduru enya k'ophu onye-ishi ndu ojogu ono amaedu iphe, bu l'oo waa iphe, o meru baa. O su ndu ojogu iya g'ephe kputa Pọlu kputa l'odu ndu ojogu. ³⁵Ephe kpuru iya rwua onu-abata odu-ojogu ono; ephe palita iya apalita paru; l'eka mkpukpu ono ede igiji eme g'ephe nata iya megbua. ³⁶Ephe nodu eze gidigidi etso iya lazụ echigbaa: “Chigbua ya! Chigbua ya!”

Pòlu eme g'ò dzoo onwiya

³⁷Èphe jeshièpho g'èphe kpùba Pòlu l'ime òdu ndu ojogu ono; ò sù onye-ishi ndu ojogu ono: “Gè mu pfunaaru ngu iphe.”

Onye-ishi ndu ojogu ono sù iya: “Inhi! ?Ì gbè maru opfu Giriku? ³⁸?Bù iya bù l'ò tò bùdu ngu bù nwòphu Ijiputu ono, kpalikwaduru-a opfu; chita mgbugbumadzu unu umadzu iri, chiba l'echiègu, e budu ebubu je anòdu-a?” “?Tòbudu ngu?”

³⁹Pòlu sù iya: “Mbèdua bukwa onye Jiu, a nwuru l'alì Silisiya gèdege-de. Mu shikwa Tasosu, bù mkpukpu nweru enya. Jiko gè mu pfunuru nù ndu-a.”

⁴⁰Onye-ishi ndu ojogu ono bya ekweta g'ò yee onu. Pòlu bya apfuru lè mkpokota èka eeshije enyiba l'ulo bya achi-liaru ikpoto oha ono èka g'e gebe gè ya yee onu. Èphe daèpho kpiriri; Pòlu gude opfu Hiburu pfuaha-ru phè opfu:

22 ¹“Mu sù-a; unubè unwunna mu phè; mè nna mu phè! Unu ngabè-ru mu nchì gè mu dofu onwomu l'iphu unu!” ²Èphe nùma l'oopfu opfu Hiburu; òphu ò duedu onye mebaru mè pyìmu. Pòlu wata asa opfu ono.

³“Mu bù onye Jiu, a nwuru lè Tasosu, nò l'alì Silisiya. Èka a nò hee mu bù lè Jierúsalemù l'èka-a. Onye ziru mu èkwo bù Gameliyèlu. Ò kwata zishia mu ekemu ndiche anyi phè ike. Òo g'unubè ndu nòkota l'èka-a adzòshi kè Chileke ike-a bù gè mu shi anòduje adzò iya. ⁴Ndu shi etso Ùzo Nnajiuphu ono bè mu shi akpashije èhu ike; mbù shi egbuje phè egbugbu. Mu shi egudeje unwoke phè mè unwanyi phè tùa mkpòro. ⁵Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu bù ogerenya unu bè a-gbakwaa ekebe l'iphe-a, mu epfu-a bù òkpobe-opfu. Mu jeru je anata phè èkwo, e deru nù unwune phè ndu Jiu, bu lè Damasukosu bya ejeshia èka ono gè mu gudechaa ndu kwetarù kè Jizosu tùa phè mkpòro kpuru bya Jierúsalemù g'a hua phè ahùhù.

Pòlu akò gè ndzù iya gude gbanwe

⁶“No iya; mu nòdu eje; mu rwutashièpho Damasukosu g'enyanwu alwawaa l'ishi; ìphóró shièpho l'imigwe chaèpho kè vaa chaphee mu mgburugburu. ⁷Mu daa kpurumu l'alì. Mu nùma olu-opfu, epfu anù mu nù sù mu: ‘Sòlu! Sòlu! ?Bù gùnù meru iphe, ìkpa mu èhu?’ ⁸Mu sù iya: ‘?Bù onye bè ì bù Nnajiuphu?’ Ò sù mu: ‘Mu bù Jizosu onye Nazaretu, bù onye ìkpa èhu-a.’ ⁹Ndu mu l'èphe swì humachaa ìphóró ono obenu l'èphe ta anumaduru opfu ono, onye ono epfu anù mu ono. ¹⁰Mu jia sù: ‘Nnajiuphu; ?bù gùnù bè mu e-me?’ Ò sù mu: ‘Gbalihu bahù l'ime mkpukpu Damasukosu. I -rwuwarò èka ono bè aa-karù ngu-a iphemiphe, dù Chileke g'i mee ya.’ ¹¹Ìphóró ono mee mu tsuhaha ishi. Ndu mu l'èphe swì kpuru mu l'èka anyi bahù lè Damasukosu.

¹²“Anyi rwua ẹka ono; ọ dọru nwoke, ẹpha iya bụ Ananayasu: onye Chileke dọru lẹ nsọ. Oomekọtaje g'ekemu pfuru; tẹme ọ bọru onye dọru ndu Jiu, bukọta l'ẹka ono lẹ nsọ. ¹³Ananayasu ono byapfuta mu bya apfụ-kube mu bya asụ mu: ‘Sọlu nwune mu; ngwa wata aphụ ọzo ọzo!’ Teke ono teke ono mu wata aphụ ọzo bya ahụma iya. ¹⁴Ọ sụ mu: ‘Chileke ndiche anyi phẹ bẹ họtakwaru ngu g'i maru iphe, dọ iya l'uche; l'i hụma onye ono, pfulerekoto kpoloko ono; numa iphe, oopfu l'onwiya. ¹⁵Kẹle ịi-gbaru mu ọdzori l'iphu ndiphe mgburugburu. Li pfuaru onyemonye iphe ono, ị hụmaru ono waa iphe ono, ị nūmaru ono. ¹⁶Nta-a; ?bụ gūnu ọzo bẹ ị ngabẹru? Gbalihu g'e mee ngu baputizimu; l'i kweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsụ g'ọ safu ngu iphe-ẹji ngu.’”

Polu eje ezi ndu abudu ndu Jiu ozi-oma

¹⁷“No iya; mu laphu azu lẹ Jierusalemu. Mu nọdu l'eze-ulo Chileke ẹka mu epfu anu Chileke phua ọphulenyha huma Nnajiuphu. ¹⁸Ọ sụ mu: ‘Mee ẹwegwa lufu lẹ Jierusalemu; kẹle ndu ẹka-a taa ngakwa nchị l'iphe, iipfu k'ẹhu mu.’ ¹⁹Mu sụ: ‘Nnajiuphu; ẹphe machachakwaru-a rengurengu gẹ mu shi ejeje l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je atua ndu etso ọzo ngu mkpọro sụ g'e chia phẹ iphe. ²⁰Teke e gburu onye-ekebe ngu bụ Sutivinu; bẹ mu nọkwa l'ẹka ono; tẹme mu zua mgbede l'egbugbu, e gburu iya dọ ree. Ọ bọru mbẹdua nọ swiru uwe ndu jeru iya atugbu.’ ²¹Nnajiuphu sụ mu: Tugbua jeshia! Mu e-zi ngu ẹka dọ ẹnya g'i jepfu ndu abudu ndu Jiu.”

²²“Ndu ono dakpọepho jii ngabẹ nchị l'iphe, Polu epfu jasụ o pfuepho kẹ ndu abudu ndu Jiu ono; ẹphe swọ-lihu sụ: Unu wofu ẹgube onye ọwaa lẹ mgboko! Ọ tọ dukwa k'anọdu ndzụ!” ²³Ẹphe nọdu atụ wọwoowoo; alashị uwe phẹ; ekpoka urwuku; l'ẹka ẹhu eghu phẹ eghu. ²⁴Onye-ishi ndu ojogu ono sụ gẹ ndu ojogu iya kpuba Polu l'ime ọdu ọgu ono. Ọ karu phẹ g'ẹphe chia ya iphe g'a maru oo-pfu iphe, kparu iphe, ndu Jiu aturu iya woowoo g'ẹphe atụ iya ono. ²⁵A bya ekechaa Polu ẹgbu g'e chia ya iphe; ọ sụ onye-ishi ojogu ndu Romu lanu, pfuru l'ẹka ono: “?E chije onye Romu iphe l'ẹbe abụ l'e kperu iya ikpe g'a maru iphe, o meru tọ?”

²⁶Onye-ishi ojogu ono numa iya bya ejepfu eze onye-ishi ndu ojogu je asụ iya: “?I maru-a iphe, ị sụru g'e mee? ?I maru-a lẹ nwoke-a bụ onye Romu?”

²⁷Eze onye-ishi ndu ojogu ono bya ejepfu Polu je asụ iya: “?I bụ onye Romu eviya?” Polu sụ iya: “Ee.”

²⁸Eze onye-ishi ndu ojogu ono sụ iya: Mu pfukwaru okpoga, paru ẹka; tẹme mu bọru onye Romu. Polu sụ iya: Obenu l'a nwuru mbẹdua anwu-nwu lẹ Romu.

²⁹Ndu ono shi abya aji Polu aji ono paru iya haa. Ndzụ gahaa eze onye-ishi ono g'ọ nūmaru lẹ Polu bụ onye Romu. Ọ bọru nwa Romu bẹ ọ turu mkpọro.

Pòlu nọ l'iphu ọgbo-ikpe ndu Jiu

³⁰O be lẹ nchitabọhu iya; Eze onye-ishi ndu ojọgu ono sụ g'a tufu Pòlu mkpọro. Ọ bya ezia gẹ ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu ọgbo-ikpe ndu Jiu dzugbu. Ephem dzugbuepho; o duta Pòlu dufutaru phe. Ọ buru iphe, ọchokpoo bu g'ọ maru iphe, ndu Jiu gudedoru Pòlu.

23 ¹Pòlu bya atabẹ ọgbo-ikpe ono ẹnya bya asu phe: “Unwunna mu; ọ tọ dukpokwaa iphe, mu maru, mu mejeru byasu nta-a, bu iphe, mu a-su l'ọowa mu obu mini l'iphu Chileke.” ²Noo ya; Ananayasu, bu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke gbalihuepho sụ gẹ ndu pfu-kube Pòlu chia ya ẹka l'onu. ³Pòlu sụ iya: “Gẹ Chileke chikwa ngu iphe gube igbulọ, e teru ndzú ono! Nta-a be ị nọ l'ẹka-a eme g'i gude ekemu kpee mu ikpe; teme ị nọdu emebyikwapho ekemu ono; eshinu ị sụru g'e chia mu iphe.”

⁴Ndu pfu-kube Pòlu sụ iya: “Shii! ?Tị madu l'ọo onye-ishi ndu-ishi uke Chileke be iphu iphu egube ono?”

⁵Pòlu sụ: “Unwunna; mu te eshikwa maru l'ọ bu onye-ishi ndu-uke Chileke. Lopfu Chileke sukwaru: Te ephukwa onye bu onye-ishi ngu iphu.”

⁶“Tobudu iya bu; Pòlu humae-pho lẹ ndzuko ọgbo-ikpe ono du ẹbo; l'ogbo ndu Sadiusi du iya; ọgbo ndu Fárisii du iya; o chishia: Unwunna mu; mu yikwa l'ogbo Fárisii. Ndu nwuru mu nu yikwapho l'ogbo Fárisii. Iphe, e kpedoru mu ikpe iya-a bukwa lẹ mu ele ẹnya lẹ ndu nwuhuru anwuhu be Chileke e-me ujiku lanu g'ephe teta dzuru ndu.”

⁷Epfuzeta, oopfuzeta iphe ono; ndu ọgbo Fárisii waa ndu ọgbo Sadiusi wata aswo uswo. Ọgbo-ikpe keha ẹbo. ⁸Kele ndu Sadiusi sụru lẹ Chileke tee medu ndu nwuhuru anwuhu g'ephe teta dzuru ndu ọzo; sụ l'unwu-ojozi-imigwe ta adudu; ophu ọ dudu ndu ọzo, dubaa nu, bu ndu a ta ahumadu l'ẹnya. Obenu lẹ ndu Fárisii tukoru iphe ono kwetakota. ⁹Uzu nọdu atụ wowoowoo aka shii eje. Ndu ezije ekemu ndu ophu bu ọgbo Fárisii haru gbalihu epfushi ike sụ: “Ọ tọ dukwa iphe, du eji, anyi humaru, nwoke-a meru! ?A maru bu maa; ọzoo ojozi-imigwe epfujeru nu iya.”

¹⁰A nonyaa; uswo obu paa ẹka k'ophu eze onye-ishi ndu ojọgu ono do-besu l'ephe a-lokashi Pòlu nanu nanu. Ọ sụ gẹ ndu ojọgu iya ye ishi je akpuphu Pòlu azu l'odu ndu ojọgu ono.

¹¹O be l'enyashi iya; Nnajiuphu, bu Jizosu bya apfu-kube Pòlu sụ iya: “G'ike ta abvukwa ngu Pòlu! Kele ọo g'i gbaru ọdzori mu lẹ Jierúsalem l'ẹka-a bu g'i jefutaje agbaaru mu iya lẹ Romu.”

Aachị idzu egbu Pòlu

¹²O be lẹ nchitabọhu iya; ndu Jiu bya edzukobe bya erifu nte l'ephe ta abyadu atso nri onu; ophu ephe etsudu onu l'okoro jasụ teke ephe

gbuadaru Pòlu. ¹³Ndu ono, riru nte ono ghatakwaru ùkporo labò. ¹⁴Èphe byapfuta ndu-ishi uke Chileke waa ndu bụ ọgerenya ndu Jiu je asụ phẹ: “Anyi rifuakwaru nte l'anyi taa tsòdu nri ọnu jasụ teke anyi gburu Pòlu. ¹⁵Ọo ya bụ; unu l'ogbo-ikpe zia eze onye-ishi ndu ojọgu ndu Romu g'ò dutaru unu Pòlu. Unu mee ya g'ò dobesu l'unu eme g'unu jìbaa ya ajì. Ọle anyịbedua a-kwabẹ gbua ya l'uzo; tẹme l'o rwua ẹka-a.”

¹⁶Noo ya; nwokorọbya lanụ numanu k'ewohagbaa onwophe l'uzo kwa-beru Pòlu ono. Nwokorọbya ono bụ nwune Pòlu kẹ nwanyị nwuru iya. O je l'odu-ọgu l'ẹka ono je epfuaru iya Pòlu. ¹⁷Pòlu bya ekua onye-ishi ndu ojọgu lanụ bya asụ iya: “Duta onye-a jepfu eze onye-ishi ndu ojọgu. Ọ duru iphe, oo-pfuru iya.” ¹⁸Onye-ishi ndu ojọgu ono bya eduta iya bya edujeru eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya asụ iya: “Onye mkporo ono, bụ Pòlu kuru mu sụ gẹ mu dutaru ngu nwokorọbya-a l'ò duru iphe, dụ mkpa, oo-pfuru ngu.”

¹⁹Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya eduta iya bya eje anọdu iche bya ajia ya lẹ mpya sụ iya: “?Bụ gunu bẹ ì byaru mu epfuru?”

²⁰Ọ sụ iya: “Ndu Jiu chịru idzu l'èphe a-sụ ngu g'i duta Pòlu dufutaru ogbo-ikpe echele. L'èphe aa-sụ ngu lẹ ndzukọ ogbo-ikpe achọ g'èphe jìbaa ya ajì. ²¹Ọle ọo g'ì tì ngakwaru phẹ nchì; kẹle ọ duru ndu ghataru ùkporo labò e-wohagbaa onwophe ewoha l'uzo kwaberu iya. Ndu ono rifuwaru nte l'èphe tee ridu nri; ọphu ọ dudu iphe, èphe a-ngụ m'ò bụdu l'èphe gbuadaru Pòlu. Èphe doziwaru onwophe. Iphe, èphe kwaberu nta-a bụ g'i kweta g'e duru iya bya.”

²²Eze onye-ishi ndu ojọgu ono sụ iya: “Ta adukwa onye ii-me g'ò maru l'i pfuwaru mu iya.” Ọ sụ gẹ nwokorọbya ono la. Ọ lasha.

E du Pòlu je anụ nnajioha, bụ Felikusu

²³Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya ekua ndu-ishi ndu ojọgu iya umadzu ẹbo bya asụ phẹ: “Unu je achikobe ndu ojọgu ùkporo iri; waa ndu ojogu ùkporo ẹto l'iri; ndu a-nọdu agba l'inya; waa ùkporo iri ọzo ndu a-chiru arwa. Unu kwakọbe phẹ k'ẹje Sizariya lẹ nri-enyashi ntanu-a. ²⁴Haru inya dozia, Pòlu a-nọdu agba g'unu duru iya nù nnajioha, bụ Felikusu. G'ò tọ dukwa iphe, e-me iya nù.” ²⁵Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya edee ẹkwo-ozì sụ:

²⁶“Kulodiyosu Lisiyasu ede ẹkwo-a anụ Okalibe Nnajioha, bụ Felikusu asụ: Nnajioha; mu ekele ngu-o. ²⁷Ndu Jiu guderu nwoke-a, mu suru g'e gude byapfuta ngu-a eme g'èphe gbua. A nonyaa e mee mu maru l'ò bụ nwa Romu. Mu gude ndu ojọgu mu je anafu phẹ iya. ²⁸Mu meahaa gẹ mu maru iphe, èphe gudedoru iya. Mu duru iya jepfu ndzukọ ogbo-ikpe phẹ. ²⁹Mu hụma l'iphe, o meru ta abudu iphe, ọ dū kẹ g'a pfu-gbua ya; ọphu ọ dukpodanu k'atụ mkporo. Iphe, èphe epfu l'o meru bụ opfu k'ekemu-alì ndu Jiu. ³⁰Mu numa lẹ ndu Jiu chịru idzu g'èphe gbua ya; mu sụ g'e gude

iya byapfutashia ngu. Mu sù ndu epfu iphe, o meru g'èphe byapfuta ngu bya epfua ya l'iphu ngu.”

³¹Ndu ojògu ono bya emee g'e ziru p̄h̄e. Ephe gude Pòlu jee l'enyashi ono jasù l̄e Antipatirisu. ³²O be l̄e nchitabòhu iya; ndu ojògu ono ndu òphu gude òkpa laphushia azù l'òdu-òjògu. Ndu òphu gude ìnya duru iya jeshia. ³³Ephe durwua ya Sizariya bya eworu èkwo ono nù nnajìoha bya eworu Pòlu ye iya l'èka. ³⁴Ò bya agùebe èkwo ono; bya ajìa Pòlu alì èka a nwùru iya. Ò nùmaepho l'ò b̄u onye Silisiya; ³⁵ò sù: “Mu a-nùmawaro ònu-mini ngu rengurengu m̄e ndu epfu iphe, i meru byarwutaèpho.” Ò sù g'e je dobe Pòlu l'eze-ùlo Heròdu che iya nche.

Iphe, ndu Jiu epfu l̄e Pòlu meru

24 ¹A nòepho abalì ise; Ananayasu, b̄u onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu b̄u ògerenya l'ògbo-ikpe ndu Jiu harù sw̄iru jeshia Sizariya. Ephe gudekwaphò onye maru eye ònu l'opfu, èpha iya b̄u Tètalosus gude jeshia. Ephe rwua bya atùko iphe, èphe sùru l̄e Pòlu meru doshiaru nnajìoha, b̄u Felikusu. ²A bya ekua Pòlu. Tètalosus wata epfu iphe, èphe sùru l'o meru sù:

“Òkalibe Nnajìoha; òò g'i gude nwùbeberu anyi ènya ree meru g'o gude anyi buru l̄e nchì odoo. Ò buru nkwa menya ngu meru iphe, a gbanwechaaru iphemiphe ono, a gbanweshiru ono g'òoduru ndibe anyi l̄e ree. ³Iphemiphe ono, iimeru anyi ono d̄u anyi ree. Anyi nòdu l'èkameka ekele ngu ekele iya. ⁴Mu te ejeèkwa epfukwaduru ngu rò ogologo opfu. Iphe, mu arwò ngu b̄u jiko g'i kwerò nùma iphe-a, anyi abyarù ngu epfuru-a. Anyi e-gbuè ya phò mkpirikpu. ⁵Nwoke-a b̄e anyi hùmawaru l'ò b̄u onye shiberu ite èjo-iphe. Òokpaje ùtsù l'èka ndu Jiu nòkpoo l̄e mgboko mgburugburu. Teme ò buru iya b̄u ishi ndu èjo ògbo ono, b̄u ògbo ndu Nazaretu. ⁶Ò nòdu eme g'o merwua eze-ùlo Chileke. Anyi gude iya eme g'anyi gude ekemu-alì anyi kpee ya ikpe. ⁷Òphu eze onye-ishi ndu ojògu, b̄u Lìsiyasu ekwedù. Ò bya eye iya èka; bya egude èka ike nata iya anyi. ⁸Ò sù g'anyibe ndu guderu iya nù bya l'iphu ngu. Ì -jìa nwoke-a ajì b̄e ì-hùmawaro iphe òbu, anyi epfuru ngu l'o meru òbu.” ⁹Ndu Jiu òphuu ye iya èka sù l'iphemiphe, Tètalosus pfuru b̄ukota eviya.

Pòlu edofu onwiya l'iphu Felikusu

¹⁰Nnajìoha bya epheeru Pòlu èka g'ò wata eye ònu. Pòlu sù:

“Mu sù-a; mu maru l'i shiwaa ùzenya nòdu l'ishi ikpe l'alì-a. Noo g'o gude èhu nòdu atso mu ùtso edo edo dofu onwomu l'iphu ngu. ¹¹Ò tòko nòghadu abalì iri l'èbo, mu jeru Jierúsalemù je abarù Chileke èja. Jìkwaa p̄h̄e g'a maru ?mu l'adzù ùka. ¹²Ndu Jiu ta ahùmakwaru l'ò d̄uru onye mu l'iya watarù atù ègo; òphu èphe ahùmaduru mu l'èka ò d̄uru ndu mu swòngaru l'ime eze-ùlo Chileke; òzoo l'ùlo-ndzukò p̄h̄e; òzoo l'ime mkpukpu.

¹³ Ozokpoonu g'ephe goshi l'ibo ono, ephe boshiru mu ono duru ophu bu eviya. ¹⁴ Ophu, mu kweru bu le mu abaru Chileke ndiche anyi phe eja le Uzo Nnajiuphu ono, ephe ekuje ejo ogbo ono. Mu tukokwarupho iphemiphe, e deru l'ekwo ekemu Mosisu waa ekwo ndu mpfuchiru Chileke kweta. ¹⁵ Iphe, ndu-a ele enya iya be mu elekwapho enya iya, bu iya bu le Chileke e-mechaa mee onyemonye g'o shi l'onwu teta dzuru ndzu me ndu oma me ndu ejo-iphe. ¹⁶ O buru iphe ono meru iphe, mu ekukebeje ehug'obu ta anodu awa mu mini l'iphu Chileke me l'iphu nemadzu.

¹⁷ "Oo ya bu; mu nochaa apha olemole l'eka ozo; mu lwa ali mu ge mu wolataru ndu ali mu okpoga gude yeru phe eka; wakwapho ge mu nu Chileke iphe-ngweja. ¹⁸ O buru ge mu mechaaru nsu, tso ngweja ono be ndu Jiu ophu haru shi Eshiya lwa humaru mu l'ime eze-ulo Chileke l'eka ono. O to dukwa ikpoto ndu mu l'ephe swi; ophu mu emekwaru ge mkpu-kpu gbaa gharagharaghara. ¹⁹ O kwa ndu Jiu ono, shi Eshiya ono gege abya l'iphu ngu l'eka-a bya epfua iphe, ephe suru le mu meru me o -duru iphe, ephe epfu. ²⁰ Ozoo su ge ndu-a, no l'eka-a pfua ejo-iphe ephe humaru, mu meru, bukpo iphe, e gege anma mu ikpe teke ono, a jiru mu aji l'iphu ndzuko ogbo-ikpe phe ono; ²¹ gbahakwa iphe lanu ono, mu nokwaa l'iphu ndzuko ogbo-ikpe ono pfushia ike su l'iphe, unu ekpedoru mu ikpe iya ntanu-a bu le mu kweru le Chileke e-mechaa mee ndu nwuhuru anwuhu g'ephe shi l'onwu teta gbalihu dzuru ndzu."

²² Oo ya bu; eshinu Felikusu magbuwaru ke Uzo Nnajiuphu ono ree; o su g'ephe la. "Mu e-kpe ikpe ono me eze onye-ishi ndu ojogu, bu Lisiyasu byaepho." ²³ O su g'onye-ishi ojogu ndu Romu, Polu no l'eka letakwa iya enya ree; ole oo go hakwaa ya go tusaru ehug; ge ndu onya iya byaje g'ephe l'iya kwe; g'ephe mejeru iya iphe, bu mkpa iya.

Polu eye onu l'iphu Felikusu yee Durusila, nyee ya

²⁴ A noepho ujiku olemole; Felikusu duru nyee ya Durusila, bu nwanyi Jiu byatashia. O bya ezia; e je ekua Polu. Ephe ngaberu iya nchi; o pfua-haa k'ekweta ke Kereshi, bu Jizosu. ²⁵ Polu kpukwaduru-a opfu l'onu epfu k'apfubekoto me k'esede onwonye; waa ke mboku ikpe, a-bya nu ono; ndzu rwuta Felikusu. O su iya go jewarog ke nta; le ya e-ku iya-a ozo teke uzo duru iya. ²⁶ Iphe, oori bu lo duru okpoga uphalazu, Polu a-nu iya. O buru iphe ono be meru go gude o nodu abujeru nta nta lo kua ya g'ephe boouja.

²⁷ A noepho mgbarapha labo; Felikusu lufu. O byalepho alufu ono; o paru Polu haa l'oka-mkporo l'eka oome ge ya mee iphe, du ndu Jiu ree. Nwoke ozo, epha iya bu Poshosu Fesutosu bya anodu l'okwa iya.

Polu epfu g'eze nnajioha Romu kpee ya ikpe

25 ¹ A noepho abali eto, Fesutosu lwapfutaru ndu ono, o bu nnajioha phe ono; o shi le Sizariya jeshia Jierusalemu. ² E rwua eka ono;

ndu-ishi uke Chileke waa ndu-ishi ndu Jiu bya epfuaharu iya iphe, ephe sùru lẹ Pòlu meru. Ephe rwoò ya ³g'o meeru phẹ iphe-oma, bu iya bu g'o mee Pòlu g'o lwa azu lẹ Jierúsalemù. Ephe nõdukwanu achì idzu g'ephe kwabẹ l'ẹgbudu gbua Pòlu. ⁴Obenu lẹ Fesutosu sùru phẹ lẹ Pòlu nõkwa mkporo lẹ Sizariya. Lẹ ya ta adukwa gẹ ya anọ-beru ya alaphushia azu l'ẹka ono. ⁵O sù phẹ: "Gẹ ndu-ishi unu tsokwaru mu je Sizariya. O -bùru l'ọ duru iphe, du eji, o meru; unu je epfua ya l'ẹka ono."

⁶Ephe lẹ Fesutosu nõo iphe, ha g'abalì iri l'ẹka ono tẹme ọ lashia Sizariya. O be lẹ nchitabọhu iya; o je anọdu l'ulo-ikpe bya asu g'e dubata Pòlu. ⁷Pòlu bataepho; ndu Jiu, shi Jierúsalemù bya apfu-pee ya mgburugburu bya epfushiahaa igwerigwe akpamara, ephe sùru l'ọ meshiru. Ophu ọ dudu ophu ephe duru ike goshi l'ọ bu eviya mẹ nanu. ⁸Pòlu bya edoahaa gẹ ya dofu onwiya sù: "O tọ dukwa teke mu pfubyijeru ekemu ndu Jiu; ophu mu epfubyikwaru eze-ulo Chileke; ophu ọ dukwa teke mu pfuswejeru eze nnajioha Romu."

⁹Fesutosu meahaa gẹ ya mee iphe, du ndu Jiu ree; ọ sù Pòlu: "Ọ du ngu ree g'i je Jierúsalemù g'e kpee ngu ikpe iphe-a, ephe sùru l'i meru-a l'iphu mu l'ẹka ono?"

¹⁰Pòlu sù: "Eka-a, mu pfuru-a bukwa l'iphu oḡbo-ikpe eze nnajioha Romu gẹdegede, bu iya bu ẹka ọ gbaru g'e kpee mu ikpe. Gubedua lonwongu maru l'ọ tọ dudu ejo-iphe, mu meru ndu Jiu. ¹¹Kele ọme mu eme ejo-iphe; meta iphe, gbaru k'ekpe mpfugbu mẹ mu asu ?Mu atsuhunu ebvu anwuhu? Obenu teke iphe, ephe sùru lẹ mu meru phẹ ta abudu eviya bẹ ọ tọ dukwa onye byakporu akpuru mu nu phẹ. Iphe, mu pfuru bukwa g'ikpe mu laa l'iphu eze nnajioha Romu."

¹²Noo ya bu; Fesutosu yẹe ndu oḡbo-ikpe iya chichaa idzu; ọ sù iya: "Eshinu i sùru g'ikpe ngu laa l'iphu eze nnajioha Romu bukwa l'iphu eze nnajioha Romu ono bẹ ii-je."

Pòlu nõ l'iphu Agiripa yẹe Baniisu

¹³O be ujiku lanu; eze, bu Agiripa waa nwune iya nwanyi, bu Baniisu bya Sizariya g'ephe kele Fesutosu. ¹⁴Ephe nõepho ujiku olemole l'ẹka ono; Fesutosu bya eworu kẹ Pòlu kọoru Agiripa. O sù iya: "O duru nwoke, Felikusu haru mu l'ulo mkporo. ¹⁵Mu jee Jierúsalemù; ndu-ishi uke Chileke waa ndu bu ogerenya oḡbo-ikpe phẹ pfuaharu mu akpamara, ephe sùru l'ọ meshiru. Ephe sù mu gẹ mu nmaa ya ikpe. ¹⁶Mu sù phẹ l'ọ tọ bukwa omelalì ndu Romu g'a kpuru onye a sùru l'ọ duru iphe, o meru nu; l'ẹbe abu lẹ yẹe ndu ọodaru ephe l'iya nõ l'iphu l'iphu g'o dofu onwiya l'iphe ono, a sùru l'ọ meru ono.

¹⁷"O be mboku, ephe dzuru l'ẹka-a; ophu mu ejekpodaaro akpo upfu. Mu jeshiepho l'ulo-ikpe ono lẹ nchitabọhu iya bya asu g'e je edubata nwoke obu. ¹⁸Ndu epfu iphe, o meru gbalihu; ophu ọ dudu mẹ ejo-iphe,

mu rìru l'o meru, dùru òphu èphe sùru l'o meru. ¹⁹Iphe, èphe pfuleru-pho buerupho opfu g'èphe abajeru Chileke phè èja waa onye òbu, a sùru l'èpha iya bu Jizosu, nwuhuhawaru nu; obenu lè Pòlu sùru l'ò nòkwadu ndzù. ²⁰Òphu mu amadu iphe, mu e-me l'egube opfu ono. Mu jia Pòlu gè mu maru ?ò dù iya ree g'ò jee Jierúsalemù g'e kpee ya ikpe iphe, èphe sùru l'o meru-a l'èka ono. ²¹Pòlu jìka sù lè ya a-nòdua lè mkpòro jasù teke Òkalibe eze nnajìoha e-kpe iya ikpe. Mu karù sù g'e che iya nche jasù teke mu e-zi iya g'ò jefu eze nnajìoha.”

²²Agìripa sù Fesutosu: “Ò dukwa mu g'a sù lè mu nùmaru olu nwoke òbu l'onwomu kwaphò.” Fesutosu sù iya g'ò haa l'echele bè òo-nùma-a olu iya.

²³O be lè nchitabòhu iya; Agìripa yè Baniisu bya akwakpòepho onwophè òkpobe akwa ndu eze. Èphe bya abahù l'ùlo-ikpe ono waa eze ndu-ishi ojògu; mè ndu a maru èpha phè lè mkpùkpù ono. Fesutosu zia; e je eduta Pòlu bata. ²⁴Fesutosu wata epfu opfu sù: “Ònyibe, bu Agìripa mè unubè ndu nòkota l'èka-a. Unu hùmakwa nwoke-a, ndu Jiu mgburugburu ndu òphu nò l'èka-a mè ndu òphu nò lè Jierúsalemù tukurù echi ichi iya òbu. Èphe echi mkpù sù g'ò tò nòduhe ndzù. ²⁵Òlè ò tò dùdu iphe, mu hùmaru, o meru bu iphe, dù k'e gude kpee ya mpfugbu. Eshinu o gude ònu iya sù g'ikpe iya je l'iphu Òkalibe eze nnajìoha bè mu sùkwaru lè mu e-zi g'e dularu iya eze nnajìoha. ²⁶Obenu lè mu ta amadu iphe, bu l'òwa-a iphe, mu e-de l'èkwo sù eze nnajìoha l'o meru. Nokwa iphe, mu gude dutaru iya unu; mbù dutaru iya gùbe Ònyibe, bu Agìripa gèdegede g'òobukwanuru: e -lechaà ènya l'ikpe òbu; mu amakwanuru iphe, mu e-de l'èkwo. ²⁷Kèlè ò dù mbèdua g'ò bu umere onye-eswe mbù gè mu sù g'e duru onye mkpòro je; l'èbe egoshi iphe, a sùru l'o meru.”

Pòlu edofu onwiya l'iphu Agìripa

26 ¹Agìripa sù Pòlu: “A haakwaru ngu nta-a g'i yee ònu. I -makwarù iphe, ii-do dofu onwongu dokwaa ya.” Pòlu bya apalia èka kele iya bya awata edodo sù:

²“Ònyibe, bu Agìripa; èhu atso mu l'i kweru gè mu pfulu ngu l'iphu pfua opfu; doo edo dofu onwomu ntanù-a l'iphemiphe, ndu Jiu sùru lè mu eme. ³Èhu, atso mu nù bu l'ì maru omelalì ndu Jiu ree bya amaru iphe, èphe adzò. Jiko ngabèkpòekwapho nchì ree l'iphe-a, mu abya epfufu-a.

⁴“Ndu Jiu mgburugburu makòtaru gè ndzù mu dù eshikpòo teke mu bu nwata; kèlè mu shièpho lè mbù buru l'alì mu waa lè Jierúsalemù. ⁵Èphe makwaruphò; m'èphe -jenù ekwe gbaa ekebe iya; lè mu shièpho lè mbù gbaru l'ogbo ono, kachaa atùbe nvò l'ekemu Chileke anyi ono, bu iya bu ògbo ndu Fàrisii. ⁶Nta-a bè mu pfulu l'èka-a; a nòdu ekpe mu ikpe; kèlè mu ele ènya iphe ono, Chileke kweru nna anyi oche phè ukwe lè ya e-me ono. ⁷Òo iphe ono, o kweru ukwe iya ono bè òkpa-ìpfu iri l'èbo ndibe

anyi phẹ elekpọọ ẹn̄ya iya gude ẹhu anmanma iya abarụ Chileke eja eswe l'enyashi-a. Sụ-a; Ọnyibe; nta-a bẹ ndu Jiu sụru lẹ mu mesweru; kele mu ele ẹn̄ya iphe lanụ ono. ⁸?Bụ gụnu meru g'o gude ọ nọdu atsụ unubẹ ndu Jiu l'ẹhu ekweta lẹ Chileke e-me ndu nwùhuru anwùhu g'ẹphe shi l'ọnwu teta gbalihu dzuru ndzụ?

⁹“Mbẹdua l'onwomu shikwaphọ dobesu l'ọme ọ duru iphe, mu e-me gude mebyia iphemiphe, lakpọoru k'ẹpha Jizọsu onye Nazaretu mẹ mu emewaa iya. ¹⁰Noo iphe, mu meru lẹ Jierúsalemụ bụ ono. Mu jeru anata ndu-ishi uke Chileke ẹkwo, egoshi l'ọo phẹ ziru mu ozi. Mu je akpụta igwerigwe ndu-nsọ tushia phẹ mkpọro. Teke e kperu phẹ mpfugbu; mu ekweeru phẹ une. ¹¹Ugbo olemole bẹ mu zichawaru g'e chia phẹ iphe l'iphe, bụkpoo ọlo-ndzukọ ndu Jiu; l'ẹka mu eme g'ẹphe sụ l'ẹphe te ekwe-taheduru iphe ono, ẹphe kwetarụ ono. Kẹ nkephẹ nọdu eghutaberu mu eghu shii k'ọphu mu shi agbeshije jeshia alị ọzo je phẹ avọta.”

**Pọlu akọ gẹ ya gude gbanwee
waa k'ozì iya**

¹²“Ọ bụru k'iphe ono meru g'o gude mu jeshia Damasukosu. Ndu-ishi uke Chileke kwe gẹ mu je; ọ bụru phẹ bẹ mu nọ l'ẹka jeshia. ¹³Noo ya Ọnyibe; ọ bụru l'echilabọ eswe ono gẹ mu nọ l'uzo bẹ mu hụmaru ìphóró, ka ẹn̄yanwu, nọ l'akpaminigwe egbu nwj̄inwii. O nwuepho nwuphee mu lẹ ndu anyi l'ẹphe swi mgburugburu. ¹⁴G'anyi ha dakọta kpurumu l'alị. Mu n̄ma olu-opfu, e gude opfu Aramu epfu sụ: 'Sọlu! Sọlu!' ?Bụ gụnu meru iphe, iikpa mu ẹhu? I -nọdu eme g'i mekata mu bẹ ọ bụkwa onwongu bẹ iimekata. Ọ gbẹkwa dū g'eswi, emeka onwiya iphe-ẹhuka; kele ọogba ọkpa lẹ mpyipyi oshi, onye nwe iya nū gude achi iya.' ¹⁵Mu j̄ia ya sụ: '?Bụ onye bẹ i bụ Nnajiuphu?' Ọ sụ mu: 'Ọo mu bụ Jizọsu; onye iikpa ẹhu.' ¹⁶'Gbalihu pfuru apfuru. Iphe, mu gude byapfuta ngu bụ gẹ mu gua ngu lẹ ndu ejeru mu ozi. G'i je epfukashiaru ndu ọzo iphe-a, i hụmaru ntanụ-a kẹ nkemu-a; waa iphe, mu e-goshi ngu l'iphu.' ¹⁷Mu a-dzọta ngu l'ẹka ndu Ízurel̄u waa l'ẹka ndu abudu ndu Jiu, bụ iya bụ ndu mu ezi ngu g'i je alị phẹ ọbu. ¹⁸'Ii-je emee g'ẹphe saa ẹn̄ya k'ọphu ẹphe e-shi l'ochii futa bata l'ìphóró; waa k'ọphu ẹphe e-shi l'ẹka Nsetanu futa lwapfuta Chileke. Ọo ya bụ; mu aguaru phẹ nvu l'iphe-eji phẹ guru phẹ ye lẹ ndu mu hotawaru g'ẹphe bụru ndibe mu.'

¹⁹“Ọo ya bụ; Ọnyibe; mu ta asukwaru waawaa lẹ mu tee medu iphe ono, mu n̄maru l'ophulenyia, shi l'imigwe ono. ²⁰Mu vuru ọzo jee Damasukosu; tẹme mu bya ejeshia Jierúsalemụ. Mu bya ejegbabẹ alị Jiudiya mgburugburu shia jeshia alị ndu abudu ndu Jiu. Ishi iphe, mu jedoru ẹkameka ono bụru gẹ mu karụ phẹ g'izimanụ iphe-eji phẹ lwa phẹ azụ g'ẹphe ghaa umere lwapfuta Chileke; ẹphe emeje iphe, e-goshi l'izimanụ lwarụ phẹ azụ eviya. ²¹Noo iphe, kparụ iphe, ndu Jiu guderu mu l'ẹka mu

nọ l'eze-ulo Chileke eme g'ephe gbua mu. ²²Ole Chileke eyekpọekwaru mu phọ ẹka byasụ ntanụ ọwa. Noo g'o gude mu pfuru l'ẹka-a agba ekebe g'onnyemonye numa; nwata mę ọgerenya. Mu nọdu epfu iphe, abudu iphe ọzo gbahaa iphe ono, Mosisu yee ndu mpfuchiru Chileke pfuru sụ l'oo-me ono. ²³Ephe sụru lẹ Kéreshi ono, jefutaje iphe-ẹhuka. E -mechaa l'ọ buru iya a-buru onye Chileke e-vuru ọzo mee g'o shi l'onwu teta gbalihu dzuru ndzu; g'o pfukaaru ndu Jiu mę ndu abudu ndu Jiu l'ọo ya bụ iphóró, Chileke e-shi dzọo phe."

Onu, Agiripa yeru Pọlu

²⁴Pọlu donyaepho iphe ono; Fesutosu raswerehu: "Pọlu! Ọo buakwaa ọbvu byaru ngu! Oke ẹkwo, i nwuru gbaghaakwaru ngu iphu!"

²⁵Pọlu sụ Fesutosu: "Ọbvu te emekwa mu Ọnyibe. Iphe, mu epfu dokwaru ẹnya; teme ọ buru ọkpobe-opfu." ²⁶?Tọbudu Agiripa baa? Ọ makotaru iphe-a, mu epfu-a rengurengu; teme mu nọdu epfue ya pho hoo-haa; kele o doru mu ẹnya l'ọ tọ dudu iphe ono ọphu ọ numahaadaru; eshinu ọ dudu ọphu e meru l'edomi. ²⁷Sụ-a; Ọnyibe, bụ Agiripa; ?I kwetaru iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru tọ? Mu maru-a l'i kwetaru-a!

²⁸Agiripa sụ iya: "?I dobesu l'ii-pfubutakebewaa mu egwegwa egube ono ge mu buru onye ke Kéreshi?"

²⁹Pọlu sụ iya: "?Ọ bụ egwegwa-o; ?oo-nọ ọdu-o; iphe, mu epfu anụ Chileke bụ ge gu lẹ ndu-a, nọkota l'ẹka-a buru iphe, mu bụ; mbụ ge ndu-a, anụ iphe-a, mu epfu ntanụ-a buẹkwarupho iphe, mu bụ; a -gufukwaru unu ke mkpọro-a."

³⁰O pfuchaepho nno; eze, bụ Agiripa waa Ọkalibe nnajioha Jiudiya, bụ Fesutosu waa eze-nwanyi, bụ Baniisu waa ndu ọzo, ephe l'iya nọ l'ẹka ono tuko wulihu wufu. ³¹Ephe lufuepho; ephe tuko pfuaharu nwibe phe sụ: "Nwoke-a te emetakwaru iphe opfu k'eje mkpọro; ọphu ọ buro k'apfugbu." ³²Agiripa sụ Fesutosu: "?I maru-a l'ọ tọ bụ lẹ nwoke-a sụru g'ikpe iya lufu l'iphu Ọkalibe nnajioha lẹ Romu; e gege apakwaru iya-a haa."

Pọlu nọ l'ugbo-mini eje Romu

27 ¹O be teke a chiru iya; ọ wukoo l'anyi a-nodu l'ugbo jeshia Itali; e woru Pọlu yee ndu mkpọro ọzo ye Jiuliyosu, bụ onye-ishi ndu ojogu ndu Romu l'ẹka. Onye ono bụ onye-ishi "Ọgbo ndu ojogu Ọgosutosu." ²Anyi tuko wuba l'ugbo-pherephere-apa, shi Adaramitiyomu abya; eje l'odu ugbo, nọgbaa laguga aguga alị Eshiya. Ọ dukwarupho nwoke Masedoniya, a nwuru lẹ Tesalonayika, epha iya bụ Arisutakosu, anyi l'iya tukoru nọdu l'ugbo ono jeshia. ³O be lẹ nchitabohu iya; anyi rwua Sayidonu. E rwua ẹka ono; Jiuliyosu gude eme odoo kwe ge Pọlu je ekelechaa ọnyà iya phe g'ephe anuchaa ya nwiphe, bụ mkpa iya. ⁴Anyi shikwa l'ẹka ono tugbua ọzo; kpọru ugbo kwaseru ọzo ẹnyanwu awawa; shita aguga

Sayipuroṣu; keḷe phẹrephere ezi anyi iziphu. ⁵Phẹrephere ngata ụgbo ono anyi ghabua mini ono l'agụga Silisiya waa Pamfiliya bata l'agụga Mayira, bụ mkpukpu, nọ l'alì Lisiya. ⁶E rwua l'ẹka ono; onye-ishi ndu ojogu ono hụma ụgbo-phẹrephere-apa, shi Aleguzandiriya. Ụgbo ono eje Itali. O chiru anyi ye iya.

⁷Anyi tokpoepo nwehu ngaa ụgbo ono ujiku olemole; mbu o tsushikpoo l'ehu ike teme anyi ngarwua Knayidosu ntse. Ophu phẹrephere ekwekpoedu g'anyi shia ono. Anyi ro-jia shia aguga mini uto Kiritu. Phẹrephere ono ngaru anyi shikube Salumonu. ⁸Eshi aguga Salumonu ono tsushikpoo anyi l'ehu ike. Anyi bya ekukebekpoo ehụ teme anyi rwua ẹka lanu, eekuje "Odu-ugbo-oma"; ẹka ono be mkpukpu Lasiya duwaa ntse.

⁹Anyi gude nno noo odu l'eka ono k'opu anyi no-rwuru teke ije ụgbo atsuje l'ehu bya anoghatawaa teke ndu Izurelu emeje omelali aswi egu. Polu nmaaru ndu ụgbo ono me ndu ojogu pho okwa su: ¹⁰"Ndu mu; iphe, mu humaru bu l'ije ụgbo anyi-a e-mechakwaa du ehuka shii. O to bukwaalivu, no l'ugbo-a me ụgbo lonwiya a-la l'iswi; obenu l'ishi anyi be aa-lokwapho alo." ¹¹O buru iphe, onye-ishi ụgbo waa onye nwe ụgbo pfuru be onye-ishi ndu ojogu ono ngaberu nchi. Ophu o kwataduru yee onu le ke Polu. ¹²Eshinu odu-ugbo-mini ono ta dudu k'anodu l'udzumini ono; be onu ka awu nanu su g'anyi tugbua l'eka ono g'a maru ?anyi a-du ike ngarwua Fonikusu. Fonikusu bu odu-ugbo-mini, no le Kiritu. Eka eeshije abahu l'odu-ugbo-mini ono du ebo. E -chebe iphu l'uzo enyanwu ariba be nanu gharu iphu g'e jewaa ala l'uzo ekutara; ophu gha iphu g'e jewaa ala l'uzo ekicha. O buru l'eka ono be anyi a-nodukota l'udzumini ono.

Oke phẹrephere byapfutaru

Polu phe l'echi enyimu

¹³Phẹrephere shi l'uzo ndohali wata ezi nwa reswereswe; ephe dobesu l'ephe a-du ike mekota g'ephe tumberu. Ephe shi le mini lo-lita mgbori-gwe, a goru g'ikokoro, eegudeje lo-de ụgbo le mini wata anga ụgbo ono le mgboru mgboru Kiritu. ¹⁴A noepo nwanshi; oke phẹrephere shi l'uzo isheli mini ono ziru byatashia. ¹⁵O zikotaepo ụgbo ono tugbua; ebe o kweedu kwaseru ibiya ono, phẹrephere shi abya ono. Ebe anyi amaedu g'anyi e-me iya; anyi paru iya haa ge phẹrephere pata anyi tugbua. ¹⁶Anyi ghatashia mgboru ali, eekuje Kulawuda, no l'echi mini; ophu phẹrephere ezishiedu anyi ike go shi ezi. Anyi kukebekpoo ehụ; teme anyi kpuru nwugbo ke nshii, eelibeje leze ụgbo ye leze ụgbo ono. ¹⁷A kpubatachaa nwugbo ono, eegudeje agufuta nemadzu ono ye l'ugbo phẹrephere apa ono; ephe bya egude eri kee ụgbo mgburugburu kee ya kpukpurukpu go shihu ike. Ndu gahaa phe ke: ?a maru ụgbo te ejedu nu emia l'eveve, du l'aguga mini le Libiya. Ephe lo-zetachaa ekwa ono, emeje ge phẹrephere nga ụgbo ono; phẹrephere to nwehu gude ụgbo ono

jeahaa. ¹⁸Oke pherephere ono nòdu ezikwaphò ẹhuka ẹhuka akwanga ẹphe k'ophu ẹphe wataru achishi ivu, du l'ugbo tuphashiahaa le mini le nchitabohu mboku ono. ¹⁹O be le mboku k'eto; ẹphe gude ẹka phe lonwo-phe mishiahaa iphe, e gude mee ugbo ono tuphashiahaa le mini. ²⁰A noo ujiku olemole ophu anyi ahumaduru enyanwu enya; ophu o buro ke kpokpode teme oke pherephere ono nòdu ezishikwadu ikike ikike; o mee k'ophu anyi ta ariedu ke ndzu.

²¹Unwoke ono nokpoo odu; ophu o dudu onye ophu riru nri. Oo ya bu; Polu gbeshi bya ejepfu phe je asu phe: "Ndu mu; ome unu kweru nkemu haa afuta le Kiritu me anyi te etuphashikwa iphemiphe-a, e tupharu-a waa iphe-a, mebyishihuru nu-a. ²²Nta-a be mu arwo unu su g'obu shihu unu ike. O to dukwa g'o ka mma l'oo onye lanu, etupha ndzu iya. Oo 'epho ugbo-a a-la l'iswi. ²³L'enyashi-a, laru nu-a be ojozi-imigwe, shi l'eka Chileke ono, mu bu nkiya; teme o buru iya be mu ejeru ozi ono byapfutaru mu; ²⁴bya asu mu: 'Ge ndzu ba agushi ngu Polu l'i jefutaje je apfuru l'iphu eze nnajioha Romu. Ozo bu le Chileke e-gudekwapho iswi ẹhu ngu dzoo iphe, bu ndu gu l'ephe no l'ugbo-a.' ²⁵Oo ya bu; ndu mu; g'obu shihu unu ike; kele o doru mu enya le Chileke e-mekota iphemiphe g'e pfuru mu iya. ²⁶Ole o duru nwali, enyimu so-pheru mgburugburu, ugbo-a a-paru anyi je asube."

²⁷O be l'enyashi k'ujiku iri l'eno; pherephere ono nòdu apakwadu-a anyi eje le mini Adiriyatu. O rwuje l'echi abali; ndu ugbo su l'o dukwa galì aduwaa anyi ntse. ²⁸A bya eworu nwiphe, anyi erwa libe l'eri bya echie ya l'ime mini ono. A tũá ya; ogbu mini ono buru iphe, ha ge onyeka ukporo. A nonyakwa; a bya atua ya ozo; o buru onyeka iri l'ise. ²⁹Ndzu guahaa phe l'ugbo anyi e-je ekwoo onwiya l'oke mkpuma rikashihu. Epe mifu egube mgborigwè-onu-ikokoro pho eno, du lazú ugbo ono gude eri tu-zetachaa ya; o bahu l'ohu mini gudeshia ugbo ono. Epe nòdu arwo ge nchi e-me bohú. ³⁰Ndu ugbo ono meahaa g'ephe gbado ugbo-pherephere-apa ono. Epe bya apazeta ugbo ke nshì pho paru dee le mini. Epe mee nno g'e dobesu l'ephe eje agbe l'iphu eze ugbo ono ye mgborigwè-onu-ikokoro le mini. ³¹Polu su onye-ishi ndu ojogu ono waa ndu ojogu ono le ndu ugbo-a -pfufuwaa be unu ta alwakwa. ³²Oo ya bu; ndu ojogu ono bya ebufu eri nwugbo nshì ono; mini pata iya.

³³Nchi bohushia; Polu rwoahaa phe g'ephe kabero ria nri. O su phe: "Nta be unu nowaru abali iri l'eno; ophu o dudu iphe, unu riru. ³⁴Jiko unu ria nri g'ike adu unu; kele o to dukwa g'o ka mma l'oo egbushi, du unu l'ishi, etuphahu nu." ³⁵O pfuchaa nno bya ewota buredi bya ekele Chileke l'iphu phe g'ephe ha bya awata atata. ³⁶Obu shihu phe ike. G'ephe ha rikotakwapho nri. ³⁷Iphe, anyi du l'ugbo ono bu umadzu ukporo ukporo mgbo iri leto l'umadzu iri l'ishii. ³⁸Onyemonye rijichaa epho; a pashia ereshi, e vu l'ugbo ono tushia le mini g'ugbo a-du npe.

Ugbo, pherephere apa tsukposhìhuru

³⁹Nchi bõhuepho; ebe ndu ugbo ono amaedu mgbadagba, epe no. Oo 'ephe l'ephe humaru l'alì zawaru phe ntse. Epe huma eka mini gwõru agwõgwõ; huma l'eka ono be alì dũ baswaa l'aguga mini ono. Epe sũ g'ephe maru ?ephe e-me g'ugbo ono je eliru l'evevee l'aguga mini ono. ⁴⁰Epe gbubushia eri, gude mgbõrigwè-õnu-ìkokoro ono hakõta iya le mini bya atõshia udo, e gude kegbabechaa eku-ugbo, eegudeje agõ-zi ugbo ono teke ono kwaphõ. Epe bya apalia eka, no l'eli oshi, shi dũ l'iphu ugbo ge pherephere awatakwanu enwu ugbo ono. Epe nõdu agõ-zi iya; jasũ õ lashia l'eka ono, mini gwõru agwõgwõ ono. ⁴¹Ugbo ono je agbaba l'ikpo evevee, dũ l'ime mini ono; ishi ugbo phe liru l'evevee ono k'õphu ugbo ono kwaru l'eka ono. Oke akpara-mini bya etsukashia azu ugbo ono iphiriba iphiriba.

⁴²Ndu ojõgu ono rìahaa k'egbushi ndu mkpõro ono g'õ tõ dũ onye õphu e-bvufu gbala. ⁴³Obenu l'onye-ishi ndu ojõgu ono eme g'õ dzõo Põlu. O sũ g'õ tõ dukwa onye epe e-gbu. O sũ iphe, bukpoõ ndu maru ebu mini g'ephe pfubachaa le mini vuru uzo bvufu eli-mgboko. ⁴⁴Ge ndu õphuu gudegbaa eka l'ogodo ugbo; õzoo ibiribe oshi ugbo ono gude iya bvufu. O buru g'anyi gude bvufukõta eli-mgboko bu ono. Ophu õ dudu onye iphe meru.

Iphe, eme le Mõluta

28 ¹Anyi bvufukõtaephe eli-mgboko; a sũ anyi l'eka ono, mini gbapheru mgburugburu ono bu iphe, õza bu Mõluta. ²Ndu eka ono phuru anyi obu-imemini shii. Epe kpoberu anyi õku sũ g'anyi nyaa; kele teke ono bu udzumini; oyi nõdu atsũ. ³Põlu rwuta eyonku je achiru yee l'õku ono. Agwõ shi iya wufuta g'rè õku ono byaru iya l'ehu. O bya ataa Põlu l'eka kepfuru. ⁴Ndu eka ono huma g'ejo agwõ ono taru Põlu l'eka kepfuru; epe pfuaha sũ: "Nwoke-a nõpokwaa l'õchì. O bvufutaakwaru-a le mini bu eviya; obenu l'alì ta ahaduru iya." ⁵Obenu le Põlu phefuru agwõ ono chie l'õku; õphu o mekaduru iya iphe me ilile. ⁶Epe nõdu ele enya teke eka e-ko Põlu gbapfuru; õzoo teke õo-da gba nwuhu; õphu õ dudu. A kpoephe upfu nwanshii; epe huma l'õ tõ dudu iphe, meru iya nu; epe ghakõbe sũ le Põlu bu oke agwa.

⁷Nwoke, bu onye-ishi mkpukpu ono be alì-ihe iya jeru bya asube le mgboru eka ono. Epha iya bu Pabuliyõsu. O seeru anyi ebyaa; bya achita anyi jeshia ibe iya; je akwaaru anyi ebyaa ujiku eto. ⁸Anyi jeshia; ododo-nya gudeshi waa nna iya; teme epho-anunõ nõdu emekwa iya phõ. Põlu bya abahu l'ime ulõ iya bya epfuru nu Chileke bya ebyibe iya eka; mee ya o wekorõhu. ⁹Noo ya; iphe ono mechaephe; iphe, bu ndu iphe emegbaa l'alì ono wuru bya; e mekõta phe epe wekorõhuchaa. ¹⁰Epe nyako anyi

iphe shingushingu; shi egube ono kwabẹ anyi ùbvù. O rwua g'anyi byaru atugbu; ephe gwekokpoephe iphe, bu mkpa anyi yejiaru anyi ugbo.

Eshi lẹ Moluta eje Romu

¹¹Anyi nọo ọnwa ẹto l'ẹka ono, bya etsoru ugbo, shi Alẹguzandiriya tugbua lashia. Ugbo ono bẹ eekuje “Unwune, a nwuru ẹbo.” Ọ nọkotawaru udzumini ono l'ọdu-ugbo l'alì ono. ¹²Anyi rwua mkpukpu Sayirakusu bya anọo l'ẹka ono abalì ẹto. ¹³Anyi shi l'ẹka ono kpokpoephe mgburugburu mgburugburu jasuru anyi rwua Regumu. O be lẹ nchitabọhu iya; pherephere shi l'uzo ndohali shi anyi l'azu wata ezizi. O rwua nwarechi iya; anyi rwua Putiyoli. ¹⁴Ọ duru ndu kẹ Kéreshi, anyi humaru l'ẹka ono. Ephe rwoọ anyi g'anyi l'ephe nọo abalì ẹsaa; anyi nọo nno. E mechaa; anyi tugbua jeshia Romu. ¹⁵Ndu kẹ Kéreshi, nọ lẹ Romu numahawaru l'anyi abya; ephe bya anyi ndzuta byarwutachaa aswa Apyiyosu waa ọma mkpukpu, “Ụlo nri ẹto.” Pọlu huma phẹ bya ekele Chileke; obu ka iya eshihu ike.

Pọlu epfu opfu Chileke lẹ Romu

¹⁶Anyi jerwua Romu; a haa Pọlu; o buru l'onwiya. E ye onye ojogu; ọ nọdu eche iya nche.

¹⁷A nọephe abalì ẹto; Pọlu bya ekua ndu-ishi ndu Jiu l'ẹka ono ndzuko. Ephe dzuepho; ọ sọ phẹ: “Unwunna mu; a turu mu mkpọro lẹ Jierúsalemu kpuru mu nọ ndu Romu l'ẹbe adu iphe, mu meru ndibe anyi; ophu ọ dudu iphe, mu mebyiru l'omelalì, shi lẹ ndiche anyi phẹ. ¹⁸Ndu Romu ono jichaa mu aji bya emeahaa g'ephe haa mu; kele ephe humaru l'ọ tọ dudu iphe, mu meru, gbaru kẹ g'a pfu-gbua mu. ¹⁹Ndu Jiu jika. A kwaru mu ye; mu sọ g'i kpe mu futa l'iphe eze nnajioha l'ẹbe adu iphe, mu a-sù l'owa-a iphe, ndibe anyi meru mu. ²⁰Noo iphe, mu gude kua unu; kele ọ du mu ge mu l'unu huma pfugba. Iphe, unu gude huma mu lẹ mkpọro-a, a turu mu l'ẹka-a bukwa lẹ mu ele ẹnya onye ono, anyibe ndu Jiu ele ẹnya iya ono.”

²¹Ephe sọ iya: “Ọ tọ dukwa ekwo, e shi lẹ Jiudiya detaru anyi, epfu nkengu. Ophu ọ dukwa unwunna anyi, byaru edo nkengu k'ẹji; ọzoo sọ l'ọ duru iphe ọzo, i meru. ²²Ọ dukwa anyi g'anyi numa olu ngu; kele anyi maru l'ekameka bẹ eepfuepho l'ogbo-a, i gbaa ta adudu ree.”

²³Ephe tọaru Pọlu ọnu mbọku, ephe e-dzu. O be mbọku ono; ephe kwatakpoọ du igwerigwe bya l'ẹka Pọlu nọ. Pọlu shi l'utsu kọoru phẹ iphe, ọ humaru, bu iya bu ge Chileke shiwaa egoshi l'ọo yebe Chileke bu eze; ọ kọo ya g'o doo phẹ ẹnya ree kọ-jia ya nchi. O gude iphe, e deru l'ekwo ekemu Mosisu waa l'ekwo ndu mpfuchiru Chileke mee ge ya pfuta phẹ yeru Jizosu. ²⁴Ọ duru ndu ophu gude iphe, oopfu kweta kẹ Jizosu; ọ duru ndu ophu ekwedu nọ. ²⁵Ephe gude k'iphe ono pfugbaaru ẹkpa l'iche iche.

Èphe bya atùgbu; Pòlu sù phẹ: “A-a! Iphe-a, Unme-dù-Nsọ shi l'ònu Azáya; onye mpfuchiru Chileke pfiaru ndiche unu phẹ-a bù òkpobe-opfu. ²⁶Ò sùru:

“Je akaru ndu-a l'èphe
a-nga nchì nta ngaa imo;
ò tọ dudu iphe,
edo phẹ ẹnya.

Èphe e-lee ẹnya nta lee imo;
ò tọ dudu iphe, èphe ahuma.

²⁷ Kẹle èphe kpọ-chiru obu.

Èphe swọ-chiru nchì tanyibe
ẹnya.

Ò -bùru 'abù m'èphe egude
ẹnya huma;
gude nchì phẹ numa;
obu phẹ emee g'o doo phẹ ẹnya;
m'èphe aghakọbe lwafuta mu
gẹ mu dzọo phẹ.^p

²⁸ “Pòlu sù phẹ: Iphe, unu a-maru bù l'ozì-oma ndzọta ono, Chileke kweru ukwe iya ono bẹ o ziwaru g'e je ezia ndu abudu ndu Jiu. E zia phẹ iya; èphe natawa iya.” Noo olu Pòlu. ²⁹Ò pfuchaa nno; èphe l'èphe tuka-shiahaa ẹgo atushikpoo ya ike; èphe wùru tughua.

³⁰ Pòlu jita ọlo buru pfiuhaa ugwo. O bua ya mgbarapha labọ. Ọ nọdu anabatajẹ onyemonye, byaru iya ekele. ³¹Ọ nọdu anọduje epfu gẹ Chileke gude egoshi l'ọo ya bù eze bya anọduje ezi iphemiphe, kẹ Nnajiuphu, bù Jizọsú Kéreshi. Ọ nọdu asajẹ iphe ono g'ọ dọ iya. Ọphu ọ tsudu ebvu; tẹme ọphu ọ dudu onye akpọshije iya ya nọ.

Ĕkwo-ozì, Pòlu Deru Nù Ndu Romu

1 ¹Ĕkwo-ozì ọ̀wa-a shì l'ẹ̀ka m̀bẹ̀ Pòlu; onye ejeru Jizọ̀sù Kéreshì ozi; b̀r̀ru onye Chileke kuru gẹ̀ mu b̀r̀ru onye-ishi-ozì onò; bya ab̀r̀ru onye Chileke h̀t̀aru gẹ̀ mu bya ezia ozi-ọ̀ma iya onò.

²Ozi-ọ̀ma onò b̀r̀r̀ iphe, Chileke shihawaa l'ọ̀nu ndu mpfuchiru nkiya kwehawaa ukwe iya teke d̀h̀akpowaro ẹ̀nya ẹ̀nya; tẹ̀me a byakwaphọ̀ edehawa iya l'ẹ̀kwo-opfu Chileke. ³Ozi-ọ̀ma onò b̀r̀r̀ kẹ̀ Nwa iya, b̀r̀r̀ iya b̀r̀r̀ Nnajiuphu anyi Jizọ̀sù Kéreshì. A -bya l'ab̀b̀bu, ọ̀ b̀r̀r̀ nemadz̀ b̀r̀r̀ l'a nẁr̀ru iya ọ̀ b̀r̀ru Nwa Dévidi. ⁴Chileke shì l'ike onò, meru iya ọ̀ b̀r̀ru onye d̀r̀ nsọ̀ onò; mee ya o shì l'ọ̀nwu teta dz̀r̀ru ndz̀r̀ egoshi l'ọ̀ b̀r̀ Nwa iya. ⁵Ọ̀ b̀r̀r̀ iya bẹ̀ Chileke gbẹ̀ l'ẹ̀ka iya meeru mu eze-iphe-ọ̀ma onò, b̀r̀r̀ kẹ̀ gẹ̀ mu b̀r̀ru onye-ishi-ozì duru ọ̀ha, shìkpọ̀ọ̀ ẹ̀kameka lẹ̀ mgboko mgburugburu duba l'uzo, ẹ̀phe e-shì kweta; meje iphe, e deru l'ẹ̀kwo-opfu Chileke g'ee-shì nno kutsee ẹ̀pha Kéreshì onò. ⁶Gẹ̀ mu edu ndiphe l'ophu onò bẹ̀ unubẹ̀ ndu Romu yìchakwaa ya; mb̀r̀ unubẹ̀ ndu Chileke kuru g'unu b̀r̀ru kẹ̀ Jizọ̀sù Kéreshì.

⁷Ọ̀o ya b̀r̀r̀ lẹ̀ mu ede ẹ̀kwo-a aǹr̀ unu g'unu hakọ̀ta lẹ̀ Romu; mb̀r̀ unubẹ̀ ndu Chileke yeru obu bya ekua unu; g'unu b̀r̀ru ndu-nsọ̀. Gẹ̀ Chileke, b̀r̀r̀ Nna anyi yẹ̀ Nnajiuphu onò, b̀r̀r̀ Jizọ̀sù Kéreshì meeru unu eze-iphe-ọ̀ma; mekwaaphọ̀ g'ẹ̀hu d̀r̀ unu guu.

Pòlu epfu k'ẹ̀je Romu

⁸Iphe mb̀r̀r̀ kpọ̀ada b̀r̀r̀ lẹ̀ mu gbẹ̀ Jizọ̀sù Kéreshì l'ẹ̀ka ekeleru unu Chileke g'unu ha; kẹ̀le e pfudzuwaru k'ekwekwe, unu kweru kẹ̀ Chileke l'eliphe mgburugburu. ⁹L'ọ̀ kwa Chileke b̀r̀r̀ onye ekebe mu l'anọ̀duje epfuru iya opfu ẹ̀hu unu eswe l'ẹ̀nyashi mẹ̀ mu -nọ̀du epfu aǹr̀ iya. Ọ̀o Chileke onò bẹ̀ mu gude obu mu g'ọ̀ ha ejeru ozi k'ezì ozi-ọ̀ma kẹ̀ Nwa iya onò, b̀r̀r̀ Jizọ̀sù. ¹⁰Mu anọ̀duje epfu aǹr̀ iya s̀r̀ g'ọ̀ gude obu ọ̀maa ya mee gẹ̀ mu kabẹ̀ kpata ọ̀zo bya agbaphee unu. ¹¹L'ọ̀ogukpo mu ag̀g̀u gẹ̀ mu l'unu h̀ma; k'ọ̀phu mu e-me g'iphe-ọ̀ma, shì Unme-d̀r̀-nsọ̀ l'ẹ̀ka rwube unu

ẹka. L'eshi ẹgube ono mee g'obu shihu unu ike. ¹²Mbù lẹ-a; iphe, mu epfu bù l'ekweta, unu kwetarù e-me g'obu shihu mu ike; ekweta nkemu emekwaaphò g'obu shihu unu ike. Ọo ya bù; anyi eshi nno yeru nwibe anyi ẹka.

¹³Iphe, unu a-maru; unwunna mu; bù lẹ tekenteke bẹ mu asuje lẹ mu abyawaa unu agbaphe; ọle eshikpọo teke ono bya asù nta-a bẹ o nwe-rupho iphe, akpòshije mu abyabya. Mu atùbeje lẹ mu a-bya gẹ mu aharu ndu ndu-unu pfuta yeru Kéreshi gẹ mu epfukwa iya phò l'ohamoha ọzo, abùkwapho ndu Jiu. ¹⁴Lẹ mu jikwa onyemonye ọgwo ezi ozi-oma ono. Mu ji iya ndu Gurisu bya ejiru iya ndu abùdu ndu Gurisu. Mu ji iya ndu gùru ẹkwo; bya ejiru iya ndu agùduru ẹkwo. ¹⁵Noo g'o gude ọ nọdu agù mu ẹgu abya ezi unubẹ ndu nọ lẹ Romu ozi-oma onokwaphò.

Ike ọphu Chileke gude adzọ ndiphe

¹⁶L'iphere ezi ozi-oma kẹ Kéreshi ono ta adùkwa mu. Kẹle ọ kwa iya bù ike, Chileke gude adzọ iphe, búpoo ndu kwetarù kẹ Kéreshi. O gude iya vuru ọzo adzọ ndu Jiu; ndu ta abùdu ndu Jiu nọdu etso phẹ. ¹⁷Lọ kwa ozi-oma ono bẹ Chileke gude egoshi apfùbekoto nkiya, bù iya bù ekweta nkiya, shita l'ishi jasù l'ikpetemazù; bù iya bù g'e deru iya l'ẹkwo-opfu Chileke su: “Onye pfùberekoto e-gude ekweta nọdu ndzù.”

Ikpe, nmarù ndiphe l'ophu

¹⁸Ọ búrù iya meru g'o gude Chileke shiwaa l'imigwe goshi gẹ ya e-gude oke-ẹhu-eghu iya mee ndiphe; mbù oke-ẹhu-eghu, l'eghu iya nù lẹ ndiphe kpọru iya ẹbo l'afù; tẹme ẹphe nọdu eme ejo ememe. Ẹphe gude ejo ememe, ẹphe eme akpaya ọkpobe-opfu ono ishi. ¹⁹Iphe, gbaru nemadzù g'o gogo maru iya lẹ kẹ Chileke bẹ dabyiru ẹba l'iphu iya; kẹle Chileke goshiru phẹ iya l'onwiya. ²⁰Eshikpọo teke Chileke meru mgboko bẹ nemadzù shiwaa l'iphe, Chileke meshiru maru ẹgube onye ọ bù ọkpobe amaru. Like iya, nyiberu anyibe a-nọ ojejoje; tẹme ọ búrù iya gẹdegede bù Chileke. Ọo ya bù l'ẹphe ta agofuedu. ²¹Lẹ nemadzù machachaarù lẹ Chileke dù; ọphu ẹphe akwabejedu iya ùbvù l'ọ bù Chileke; ọphu ẹphe ekelejedu iya ekele. Ọ chia iphe, meru nù bù l'egomunggo sweshihùwaru phẹ; k'ọphu ọriri phẹ bụwaa iphe-mmanù; ọ bụwaru eme eswe jiru phẹ obu; k'ọphu obu phẹ gbahùwaru tsùkiribaa. ²²Ẹphe gude l'ẹphe sùru l'ẹphe maru iphe; kabakpọoro abùru ndu eswe. ²³Ẹphe woru ùbvù, e gege akwabe Chileke ono, a-nọ je adùwaruro adùru ono ye l'azù bya abaaharù ntẹkpe ẹja; ntẹkpe, e megbaarù ọ dù gẹ nemadzù, ta adùdu ẹka ọo-nọ-beru; ọzoo g'enu, ẹphe l'eli; ọzoo g'anù; ọzoo g'agwọ.

²⁴Noo g'o gude Chileke parù phẹ haa; ẹphe melahaa ejo ememe, bù iphe, agù obu phẹ. Ẹphe wata eme onwophe nọ ememe. ²⁵Nemadzù woru iphe, bù ọkpobe-opfu kẹ Chileke ye l'azù; kweta iphe, bù ọka; bya

awata abaru iphe, Chileke meru ememe eja; akwabẹ iya ùbvù; haa Chileke ono, meshiru iya nù ono; bụ onye ọ gbarụ kẹ g'anyi tuje ẹpha jasụ lẹ tuutuutu lẹ m̄imiimii. Nokwa g'ọ dụ.

²⁶Ọ bụru iphe ono meru g'o gude Chileke parụ nemadzụ haa; ẹphe wata aji momomo; eme iphe dụ ideyideyi. Kẹ g'unwanyi pẹ hajẹ ejepfu unwoke, bụ iphe, Chileke medoru pẹ; wata ejepfu unwanyi ibe pẹ. ²⁷Nokwaphọ g'unwoke pẹ haru ejepfu unwanyi, bụ iphe, gbaru pẹ nù; ẹgu ejepfu unwoke ibe pẹ nọdu anọduje enwu pẹ phuruphuru g'ọku l'ẹhu. Nwoke yẹ nwoke ibe iya wata akwakwa. Ẹphe watanu ahuma urwu, gbaru ọriri, sweshihuru pẹ nù l'ẹhu pẹ.

²⁸Su-a; eshinu ndiphe te ekwedu amaru iphe, bụ ọkpobe-opfu lẹ kẹ Chileke; Chileke parụ pẹ haa; ẹphe nọdu arije ọriri, enwedu ishi; watanu eme iphe, agbaduru pẹ nù. ²⁹Ọphu ọ dudu ẹgube ẹjo ememe; mẹ iphe, apfuduru-oto, ẹphe te emedu; k'ọphu oobushi pẹ ebushi l'ẹhu. Ẹphe nọdu aji momomo g'ẹphe naa iphe, abudu nkepẹ; edoberu nwibe pẹ ọkpoma mgbashi. Ẹnya pfurupfuru paa pẹ ẹka l'ẹhu; ẹphe nọdu egbu ọchi; esephe opfu opfu bya agho-phe ugho; ẹphe nọdu eme iphe-ashi; bya asu-phe asulasu. ³⁰Ẹphe nọdu evu nwibe pẹ nvu azu; bụru ndu Chileke dū ashi; ndu anọduje eme nwibe pẹ iphe-iphere l'obu ọku; bụru ndu eme ngganga bya etse etsetse. Ọ burerupho g'ẹphe e-me mee ẹjo-iphẹ bẹ ẹphe anọduje ari; tẹme ẹbe ẹphe ekwejedu eme iphe, ne pẹ lẹ nna pẹ pfuru. ³¹Ẹphe bụ ndu enwedu egomunggo; ọphu e gudedu ire pẹ ẹka. Ẹphe ta aphujeduru nwibe pẹ obu-imemini; ẹbe ẹphe enwedu obuoma. ³²Ẹphe bụ ndu machacharu iphe, bụ ikpe Chileke; maru lẹ ndu eme ẹgube ẹjo-iphẹ ono bụ onwu, bụ iphe, gbaru pẹ nù. Ọphu ọ bụdua l'ẹphe eme nno; obenu lẹ ndu eme g'ẹphebedua agbeje dū pẹ ree.

Ikpe, Chileke nmaru onyemonye

2 ¹Noo g'o gude mu sù ngu l'ì tì g'ofukwapho gube onye ọphu ekpe onye ọzo ikpe; onye ì bụhabe. Kẹle ọo iphe ono, iikpe onye ọzo ikpe iya ono bẹ i gudekwapho anma onwongu ikpe. Kẹle gubedua, l'ekpe ikpe emekwapho iphe ono, iikpe onye ọzo ikpe iya ono. ²Ọle ọphu anyi makaharu bụ l'ikpe Chileke pfuru-oto l'ẹhu ndu eme ẹgube iphe ono. ³Gube nwodumeka; ?I dobesu lẹ teke ịgbarwushije ndu eme ẹgube iphe ono; bya emekwa iya pho l'onwongu; ?i dobesu l'ị-nahụ ikpe kẹ Chileke? ⁴?Tọo; bụ eze odoo ọphu parụ ẹka apaa, Chileke emeje; waa l'ọ bụjeru nemadzụ -mee iphe-ẹji l'ọ parụ iya haa; tẹme ọ nọdu anọduje ata nshi shii; ?bụ iphemiphe ono, bẹ i woru nmaa phulaphula? Ọphu ì madu l'iphe, o gude Chileke nọdu emejeru ngu odoo bụ l'ooome g'izimanu lwa ngu azu; g'ì haa eme iphe-ẹji lwapfuta iya. ⁵Obenu lẹ nta-a bẹ i nweru ẹjo ọkpoma kwefu ike g'odoo, Chileke eme te eme g'izimanu lwa ngu azu. Ọo ya bụ l'iime g'iphe-ẹhuka nkengu ka shii mbọku ikpe ono, Chileke

e-goshi oke-ẹhu-eghu iya me g'ikpe nkiya du, bu iya bu ikpe pfuru-oto ono. ⁶Mboku ono be Chileke e-bukwa onyemonye nggo le g'iphe, o meru gbaru. ⁷Ndu taru nshi nodu eme iphe, du ree; kukebe ẹhu acho ge Chileke jaa phe ajaja; kwabe phe ubvu; be oo-me g'ephe nodu ndu ojejoje; ephe taa nwuhubaedu anwuhu. ⁸Obenu le ndu ono, bu ndu kwefuru ike ono; ndu ata ngaduru okpobe-opfu nchi; o chia iphe, ephe etso bu iphe, apfuduru-oto; ndu ono be Chileke a-tu-koshi oke-ẹhu-eghu iya, paru aka. ⁹Iphe, bu onye emekpo ejo-iphe be ẹhu ta abyadu eburu ebvuru; teme o je le-je iphe-ehuka iya. Oo-vuru uzo dapfuta ndu Jiu; teme ndu abudu ndu Jiu etsota iya. ¹⁰Obenu l'onyemonye, eme iphe, du ree be Chileke a-ja ajaja; kwabe iya ubvu bya emee; ẹhu adu iya guu jasu le tuutuutu le miimi. Oo-vuru uzo meuru iya ndu Jiu; teme ndu abudu ndu Jiu etsota iya. ¹¹Kele Chileke ta adudu onye oole enya l'iphu.

¹²Iphe, bukpo onyemonye, amadu ekemu mee iphe-aji be Chileke a-nmakwa ikpe; ephe alaa l'iyi; obeta ebe ephe amadu ekemu. Iphe, bukwanu ndu bu ndu maru ekemu bya emeela iphe-aji be Chileke e-gudekwapho ekemu ono nmaa ikpe. ¹³L'o to bukwa ndu anumaje ekemu be bu ndu pfuberekoto l'iphu Chileke; o chia ndu eme iphe, ekemu pfuru bu ndu Chileke a-gu le ndu pfuru-oto. ¹⁴Le teke o bu le ndu abudu ndu Jiu, bu iya bu ndu amadu ekemu gbegudeje uche phe eme iphe, du l'ekemu; bu nu iya-a bu l'ephe egoshi l'ephe maru iphe, gbaru phe l'ememe; obeta ebe ephe amadu ekemu. ¹⁵Umere phe egoshi l'iphe, ekemu pfuru be Chileke dewaru phe l'obu. Teme egomunggo phe nodu agbakwa phe pho ekebe; eshinu oriri phe anoduje anmaa phe ikpe bya ahajekwarupho aharu phe enge. ¹⁶Mboku ono, Chileke e-kpe ikpe ono be o-gbe Kereshi Jizosu l'eka kpee nemadzu ikpe iphe, nemadzu arije domia l'okpoma iya. Noo iphe, ozi-oma ono, mu anoduje ezi onoya pfuru.

Ndu Jiu ephe l'ekemu

¹⁷A bya l'ehu gubedua, bu onye Jiu; i nodu etu onwongu onye Jiu bya akporu obu ye l'ekemu; bya egude gule Chileke aba l'abaa. ¹⁸I maru iphe, bu uche Chileke; teme ekemu iya nodu egoshi ngu iphe, gbaru ngu l'ememe; me iphe, agbaduru ngu l'ememe. ¹⁹I makaharu l'i bu onye edu ndu atsushi; bya aburu iphoro ke ndu no l'ochii. ²⁰I buru onye akpo-ziru ndu eme eswe uzo; bya aburu onye ezi ndu bu unwegirima iphe. I maru ekemu Chileke; bya amaru okpobe-opfu du l'ekemu ono. ²¹Oo ya bu; eshi ophu inoduje ezi ndu ozo; bu gunu kparu iphe, i tii zidu onwongu? Gube onye ara iya arara su g'e te zijeshi iphuru; ?tii zikwanu iphuru l'onwongu? ²²Gube onye epfu su g'e te erijeshi ogori; ?ti rikwanu ogori? Gube onye ono, agburu nshi, a gworu agwogwo tuphe ?ti jejekwanu ezita iphe, e doberu leze-ulo-nshi? ²³Gube onye ono, aba abaa le Chileke turu ekemu doberu ngu ono; ?ti nodujekwanu emebyishi ekemu obu; gude

iya eme Chileke iphe-iphere. ²⁴Le dekwaru l'ekwo-opfu Chileke sụ: “Ndu ohozo epfubyishi Chileke; ọ buru umere unu kparụ iya.”

²⁵Urwu dukwa l'ebu úbvù bụ eviya; ọle ọo 'ekwapho mę ọ -buru l'i meje-a iphe, ekemu pfuru. Obenu teke ọ bụ l'ịnoduje emebyi ekemu bę gụ l'onye ebuduru úbvù a-gbaru l'ęji. ²⁶Nokwapho g'ọ dụ onye ebuduru úbvù. Teke ọ bukwanu l'onye ebuduru úbvù emeje iphe, ekemu pfuru; ?ta agụdu iya l'onye buru úbvù tọ? ²⁷Ọo ya bụ lę ndu abụdu ndu Jiu ono, bụ ndu ebuduru úbvù ono l'a-nma gube onye Jiu ikpe. Unubędua, bụ ndu Jiu nweru ekemu, e deru l'ekwo bya ebuá úbvù; tęme unu gbę emebyi ekemu. ²⁸Onye bųephо onye Jiu l'ęnya ndiphe ta bukwa iya bụ l'a bụ onye Jiu. Ophu ebu úbvù ophu eebu l'anụ-ęhu abukwa iya pho bụ l'e buru úbvù. ²⁹Iphe, bụ okpobe onye Jiu bukwa onye bụ iya nụ l'ime okpoma iya. Okpobe ebu úbvù; buru ophu eebu l'ime obu, bụ iya bụ ophu Unme Chileke buru nemadzu; ọ tọ bukwa ophu e buru l'ọo g'e mee ya g'e deru l'ekwo ekemu. Egube onye ono ta abukwa nemadzu ajaję iya ajaja; ọ kwa Chileke bę ajaję iya nụ.

3 ¹Sụ-a; ?bukwanu gunu bę onye Jiu gude ka onye abụdu onye Jiu mma? ?Dęnukwanu urwu, dụ l'ebu úbvù? ²O kwatakpokwaaru baa urwu, ha shii l'uzomuzo. Kę mbụ kpoada bụ l'ọo ndu Jiu bę Chileke woru opfu, o pfuru ye l'ęka. ³Lę-a; ọme ọ bukwanu l'ęphe harụ buru ndu ekwetaduru nụ teke ono; ?e gege gude l'ęphe te ekwetaduru sụ lę Chileke bę ta agbaęduru g'e gude ire iya ęka tọ? ⁴Tuswekwa! G'e goshichikwa lę Chileke ta adudu teke ọ buedupho onye ire-lanụ g'ọ bụ; o betakpooru nemadzu mgburugburu je a-bųeberu ndu ntuphu-ire. Noo iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Oo l'opfu ngu Chileke bę
ee-shi goshi
l'i bụ onye pfuru oto.
Ophu ọ dudu teke e kuru ngu
ikpe g'i ti kpefu.”

⁵Teke ọ bukwanu l'ọo l'anyi ta agbaduru g'e gude ire anyi ęka emeje g'a huma gę Chileke gbaberu k'egude ire iya ęka; ?buhunu gunu bę anyi e-pfu? ?Anyi a-sụ lę Chileke meru ęjo-iphe l'ọ kpaberu anyi oke-ęhu-ęghu iya? Nta bę mu ajikpoakwa aji-a gę ndiphe ozo anoduje aji. ⁶Tuswekwa! O -bụ l'ọ tọ dụ nno mę ?Chileke emehunu imagha oo-kpe ndiphe ikpe?

⁷Lę-a; teke ọ bụ onye ntuphu-ire; ọ buru iya agbeje mee g'a kabaa amaru lę Chileke bụ onye ire-lanụ; jaa ya ajaja; ?dęnu g'o gude Chileke jehunu a-nma mu ikpe lę mu bụ onye iphe-ęji? ⁸?Bụ gunu kparụ iphe, anyi tee pfudu iphe ono, ndu anoduje agbaru anyi mgbam; ebo anyi ibo suru l'anyi epfuję ono? Iphe ono bụ: “G'anyi meanarọ ęjo-iphe g'ee-shi gę k'oma eshi iya futa.” Ndu ono bę Chileke a-nmakwa ikpe, bụ iphe, gbaru phę nụ.

Ikpe, nmaru onyemonye

9?Nta-a-ee? Onodu anyibe ndu Jiu ?o ka ke ndu abudu ndu Jiu mma to? Tuswekwa! Anyi ta akakpoda phẹ mma ililekpoo. Iphe, anyi goshiru bu l'anyibe ndu Jiu; me ndu abudu ndu Jiu tukoru buru ndu iphe-eji pyi-taru lekpiri. 10Le dekwaru lekwo opfu Chileke su:

“O to dukwa me onye
pfuberekoto;
mbukwa m'onye lanu.

11 Ophu o dudu me onye lanu,
nweru egomunggo;
ophu o dukwapho onye
eseje ge ya maru Chileke.

12 Onyemonye ghawaru Chileke
azu.

Ephe tukowaru yifu.
O to dudu onye ophu eme
iphe, pfuru-oto
g'o ka mma l'oo onye lanu.

13 Ekpiri phe bu ilu, gheru onu.
Ire phe be ephe egudeje
edepushi nwibe phe.
Opfu, shi phe lonu nodu
egbu egbugbu
g'eru ejo agwo.

14 Iphe, jiru phe onu bu ephu
iphu
yee opfu, shi lokpoma
mgbashi.

15 Ephe ekwoje gburumu je
egbua nemadzu.

16 Uzo, ephe eshi bu iphe,
aduje iya nu bu ola-l'iswi
yele aphu.

17 Ephe ta amadu uzo nchi
adu-doo.

18 Ophu ephe ta atsudu Chileke
ebvu ililekpoo.”^a

19 Ophu anyi makahakpoo bu l'iphemiphe, e deru lekwo ekemu Chileke bu ndu a tu-doru ekemu obu be e dedoru iya. Oo ya bu g'o to du

^a 3:18 Guna Ebvu 36:1.

onye a-gofu nū. Onu aburu onyemonye kpurukuduku; wafua g'onyemonye e-shi egube ono buru onye-ikpe nmaru l'iphu Chileke. ²⁰Iphe, o gude o du nno bu l'o to dudu onye a-su le ya e-gude eme g'ekemu pfuru buru onye pfuberekoto l'iphu Chileke; eshinu iphe, ekemu emeje bu l'o meje ge nemadzu maru le ya mewaru iphe-eji.

Apfubekoto ophu shi l'ekweta

²¹Obenu le nta-a be e goshiwaru iphe, bu apfubekoto ke Chileke, abudu ophu shi l'edobe ekemu. Iphe ono buru iphe, ekemu me ndu mpfuchiru Chileke gbaru ekebe iya. ²²Apfubekoto ke Chileke-a; shi l'ekweta anyi kwetaru ke Jizosu Kereshi rwube anyi aka. O to dudu onye oogufuje me nanu; ²³kele onyemonye mewaru iphe-eji; shi nno nafu onwiya odu-biri-biri ke Chileke. ²⁴Obenu le Chileke mewaru onyemonye eze-iphe-oma ke mmanu gua ya l'onye pfuberekoto. O buru onye o shi l'eka mee ya bu Kereshi Jizosu onye meru g'ephe nweru onwophe. ²⁵Chileke goshiru Kereshi l'edzudzu-oha g'o buru aja, e gweru gwefu iphe-eji ndiphe. O buru mee, Kereshi ono gbashiru teke o nwuhuru ono be Chileke egudeje aguru nemadzu nvu l'iphe-eji iya; mbu ndu woru onwophe ye iya l'eka. Chileke shi egube ono mee ge ya goshi le ya pfuberekoto. Le teke ndiche be Chileke shi abujeru onye meru iphe-eji l'o taalaa nshi lephua ya enya. ²⁶Ole nta-a be oogoshije ge ya eshije mee ndiphe g'ephe buru ndu pfuberekoto; kele yebdua bu onye pfuberekoto bya abukwarupho onye emeje iphe, bu ndu kwetaru ke Kereshi g'ephe buru ndu pfuberekoto.

²⁷Su-a; ?o dukwaduru onye duru iphe, oo-nodu aba l'aba nta? O to dukwa. ?O buru aka o meru imagha? ?Bu l'anyi eme iphe, ekemu pfuru to? Waawakwa. O buakwaa l'anyi woru onwanyi ye Kereshi l'eka. ²⁸Kele iphe, anyi maru bu le Chileke agujeekwapho nemadzu l'onye pfuberekoto me o -buru l'onye ono kwetaru ke Kereshi; o to bukwa shita l'eme iphe, ekemu pfuru. ²⁹Chileke ?o bu Chileke ndu Jiu kpurumu to? ?To buedu Chileke ke ndu abudu ndu Jiu? Ee! O bufua Chileke ndu abudu ndu Jiu. ³⁰O buepho Chileke lanu du kpoloko. O buru iya a-gu ndu Jiu, kweru ke Kereshi le ndu pfuberekoto; bya abukwaru iya pho a-gu ndu abudu ndu Jiu, kweru ke Kereshi le ndu pfuberekoto. ³¹?O pfuru l'anyi gudewaa k'ekweta-a rwutoshia ekemu to? Tuswekwa! Iphe, anyi emechia bukwa g'ekemu nguru anguru.

Iphe-nggoshi, Ebirhamu meru

4 ¹?Denu iphe, anyi e-pfu le ke Ebirhamu, bu nnaji ndiche anyi phe? ?Denu g'o nwuru ye ya? ²Le teke o bu l'oo iphe-oma, Ebirhamu metaru be Chileke gude gua ya l'onye pfuberekoto; be o nwekwaru iphe, o gogo gude aba l'abaa; ole o to bukwanu l'iphu Chileke. ³Noo iphe, e deru lekwo-opfu Chileke su: "Ebirhamu kwetaru ke Chileke; a guaru iya ya

l'apfubekoto.”⁴ Sù-a; onye jeru ozi bẹ a ta sujekwa l'iphe, a nùru iya lẹ k'ozi ono bụ iphe-oma bẹ e meru iya; gbahaa l'ọo ụgwo, rwuberu iya nù bẹ a pfuru iya.⁵ Obenu lẹ teke nemadzụ gwọberu k'ese akanya ẹhu iya; bya ekweta kẹ Chileke ono emeje g'onye iphe-ẹji bụru onye pfuberekoto ono; a ọaru iya ya l'apfubekoto.⁶ Ọ kwaphọ iphe, dụ nno bẹ Dévidi tųberu epfu teke ono, o pfuru k'ẹhu-utso nwoke ophu Chileke ọuru l'onye pfuberekoto; l'ẹbe abụ l'o gude ẹka iya meta gẹ Chileke nata iya.⁷ Ọ sọru:

“Ehu-utso bẹ a ọru nù ndu a ọuru nvu
l'iphe, ẹphe mesweru; ndu a
safubebewaaru iphe-ẹji, ẹphe megbabẹru.

⁸ Ehu-utso bụ k'onye Nnajiuphu taa
gụkoeduru iphe-ẹji ililekpọo.”^b

⁹ Ọ dụ g'ọ buẹpho ndu buru úbvù kpẹekpu bẹ Chileke epfu l'ẹka-a g'ẹhu tsọo utso? Tọo; ?ndu ebuduru úbvù yị iya-a? Eshinu anyi sọru: “Ébirihamu kwetarụ kẹ Chileke; a ọaru iya ya l'apfubekoto.”¹⁰ ?Dẹ-nu g'eshiru ọaru iya ya? ?Bụ teke o toko budu úbvù; tọo g'ọ buwaru úbvù? Ọ ọadaru iya ya tẹme o bua úbvù.¹¹ Úbvù ono, o buru ono bụru iphe-ọhubama, goshiru lẹ Chileke ọuru iya rọ l'onye pfuberekoto; kele o kwetarụ kẹ Chileke teke o toko budu úbvù. Ọo ya bụ gẹ Ébirihamu aburu nna k'iphe, bukpo ndu woru onwophe ye Chileke l'ẹka; ndu Chileke ọuru lẹ ndu pfuberekoto l'ẹbe abụ l'ẹphe buru úbvù.¹² Ọ bukwarupho nna ndu buru úbvù; ọle ọ tọ bukwa nna phe; opfu l'ọo l'ẹphe buru úbvù; iphe, o gude buru nna phe bụ l'ẹphe tsoru ẹka Ébirihamu, woru onwiya ye Chileke l'ẹka tẹme o bua úbvù.

Ọphu bụ ishi bụ ekweta

¹³ Chileke kweru Ébirihamu yee awa iya ukwe-iphe sụ phe: l'ọo phe e-nweru mgboko. Ọ tọ bukwa lẹ Ébirihamu meru iphe, ekemu pfuru meru iphe, o gude kwe iya ukwe-iphe ono. Ọ kwa l'o kweru kẹ Chileke meru iphe, Chileke ọuru iya ya l'apfubekoto.¹⁴ Sù-a; ọme ọ bụ ndu eme iphe, ekemu pfuru bẹ e-nweru mgboko ono, Chileke kweru ukwe iya ono me ekweta aburu iphe-mmanụ; me ukwe-iphe, Chileke kweru tege vukwarupho ire.¹⁵ Kele ekemu akpatsuje oke-ẹhu-eghu. Noo l'ẹka ekemu adudu bẹ emeswe adukwapho.

¹⁶ Noo g'ọ gude iphe, Chileke kweru ukwe iya ono bụru iphe, shi l'ekweta; g'ee-shi g'ọo-buru iphe, shi l'eze-iphe-oma, oome; mbụ ophu o mekwarupho gbabẹ awa Ébirihamu. Ọ tọ bukwarupho ndu emeje iphe, ekemu sọru g'e meje kpurumu. Chileke dobekwaru iya phọ iphe, bụ ndu kwetarụ nù gẹ Ébirihamu kwetarụ. L'ọ kwa Ébirihamu bụ nna anyi g'anyi hakotakpoo.¹⁷ Ọ bụru iya bụ iphe, e deru sù: “Mu meakwaru ngu nna

^b 4:8 Gūnaa Ebvu 32:1,2.

igwerigwe oha.” Oo ya bu le Ébirihamu bu nna anyi l'iphu Chileke, bu onye o kweru nkiya; mbu Chileke, emeje ndu nwuhuru anwuhu g'ephe dzuru ndzu ozo; teme o nodu emeje iphe, eshihaada du nu l'oo-bya adu. ¹⁸Ébirihamu woru onwiya ye Chileke l'eka; bya anodu ele enya iphe; teke adudu iphe, o tuberu ele enya iya. Oo ya bu; o buru nna ohamoha, du igwerigwe, bu iya bu nu iphe, e pfuru iya su: “Noo g'awa ngu a-ha bu ono.”

¹⁹Ophu o dudu teke Ébirihamu kwenyaaru ke Chileke bya akpohaa okpolohu. Ophu o pfuduru kele ya kahwaru; libahuchawaa alibahu ophu ya a-duedu ike eye ime; l'eka o nowaru iphe, ha g'ukporo apha ise eshinu a nwuru iya; ophu o pfuduru ke nyee ya, bu Sera, ata tsudu ime. ²⁰O to dudu teke obu bojeru iya ebo l'iphe, Chileke kweru iya ukwe iya; kele o noshierupho ike l'eka Chileke akwabee ya pho ubvu. ²¹O dokporu iya enya okpobe edodo le Chileke suru emekota iphe, o kweru iya ukwe iya. ²²Noo g'o gude Chileke garu iya ya l'apfubekoto. ²³O to bukwa l'iswi ehu Ébirihamu kpeekpu be e dedoru iphe ono, e deru su: A guru iya ya l'apfubekoto. ²⁴O kwa l'iswi ehu anyibedua be e dedokwaru iya pho, bu ndu Chileke e-mechaa gua le ndu pfuberekoto; me o -buru l'anyi kweru ke Chileke, bu iya bu onye meru Nnajiuphu anyi, bu Jizosu; o shi lonwu teta dzuru ndzu. ²⁵Jizosu ono be Chileke haru; o gude onwiya gwee eja nwuhu k'ophu oo-gwefu iphe-eji, anyi meshiru. Chileke bya emee ya; o shi lonwu teta dzuru ndzu g'e-shi ge ya agua anyi le ndu pfuberekoto.

Adu le mma onye le Chileke

5 ¹Oo ya bu le Chileke gwaru anyi le ndu pfuberekoto opfu l'anyi kweru nkiya. Nta-a be anyi shiwaa l'eka Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi; ehu duwaa anyi guu lonodu anyi le Chileke. ²Oo Jizosu Kereshi ono shi lekwekwe, anyi kweru nkiya duba anyi leze-iphe-oma owana-wa, anyi gude dzuru ndzu-a. Ehu nodu anoduje atso anyi l'anyi ele enya l'anyi le Chileke e-mechaa gbaru mgba l'odu-biribiri iya. ³O to bukwa ono kpurumu; ehu atsojekwapho anyi utso me anyi nodu eje iphe-ehuka; opfu l'anyi humawaru l'oo l'iphe-ehuka be eeshije nwuta ata nshi. ⁴O buru ota-nshi emeje g'anyi shihu ike lohutama. Anyi eshi egube ono kaba apfushi ike l'iphe, anyi ele enya iya. ⁵Ophu ele enya iphe ono, anyi ele ono emebyidu anyi iphu; kele Chileke lonwiya mewaru anyi gbé l'eka Unme-du-Nso, o nuru anyi maru ge n-yemobu iya habe shii.

⁶L'o kwaduro teke adudu ike, du anyi k'eme iphe, du ree l'iphu Chileke be Kereshi byaru bya anwuhu-chiru ndu ata tsudu Chileke ebvu. Iphe ono buru teke Chileke tuberu be o meru. ⁷Kele o dukwa le nta ge nemadzu e-shi nwuhu-chiru onye pfuberekoto. Ole a -choje iya be aahumakwaa onye a-nwuhu-chiru onye oma. ⁸Obenu le Kereshi nwuhuru l'iswi ehu anyi teke anyi bukwa ndu eme iphe-eji; shi nno goshi le

Chileke yenūkaru anyi obu. ⁹Ọo ya bụ l'eshinu Chileke shiwaa l'anwūhu, Jizọsu nwūhuru; gụa anyi lẹ ndu p̄f̄uberekoto l'ip̄hu iya bẹ ọo-kabakp̄o-kwanu adū ike shi l'ẹka Kéreshi ono dzọta anyi; g'a taa tū-koshidu anyi oke-ẹhu-eghu iya. ¹⁰Su-a; eshinu anyi shi b̄uru ọhogu Chileke; Chileke bya eshiwaa l'anwūhu, Nwa iya nwūhuru mewaa anyi b̄uru ọnyà iya; bẹ nta-a, anyi b̄uwaa ọnyà iya-a bẹ ndz̄u Kéreshi ọphu nọ anyi l'ẹhu a-kabakp̄okwaanu adzọta anyi l'oke-ẹhu-eghu Chileke. ¹¹Ọphu ọ b̄udua ono kpoloko; anyi n̄okwapho l'ẹka Nnajiuphu anyi, b̄u Jizọsu Kéreshi ete ẹswa; mb̄u onye ono, meru anyi lẹ Chileke doshiwaa ono.

Ádamu lẹ Kéreshi

¹²Su-a; ọ kwa nwoke lan̄u bẹ ip̄he-ẹji shi l'ẹka bata lẹ mgboko. Ọnwu shikwapho l'ip̄he-ẹji ono batakwapho lẹ mgboko. Ọo ya b̄u; ọnwu shi nno swiru ip̄he, b̄ukpoo nemadz̄u; kele onyemonye mewaru ip̄he-ẹji. ¹³Ip̄he-ẹji dzuhaakwaru elip̄he teme ekemu bya. Ọle a ta ḡukoduru nemadz̄u ip̄he-ẹji l'ẹka ekemu adūdu. ¹⁴Ọle ọnwu shi ẹlaa l'ogbo ke Ádamu p̄he b̄uru eze jas̄u l'ogbo ke Mósisu; mb̄u b̄uchaaru eze ndu emesweduru ekemu ge Ádamu mesweru.

Ádamu l'onwiya b̄u onyonyo Kéreshi, b̄u iya b̄u onye ọphu, e-mechaa byan̄u p̄ho. ¹⁵Obenu l'ip̄he-oma ke Chileke bẹ a ta t̄ukwa eyeru ip̄he-ẹji ke Ádamu. Kele ọ -b̄uru l'ip̄he-ẹji, onye lan̄u meru; bẹ meru a d̄u igwerigwe nwūhu; nokwapho ge Chileke a-kabakp̄oo eshi l'ẹka onye lan̄u ono, b̄u Jizọsu Kéreshi meeru ndu d̄u igwerigwe eze-ip̄he-oma, nȳiberu anyibe. ¹⁶Ọphu ip̄he-oma ke Chileke ad̄ukwanu ge ip̄he-ẹji, onye lan̄u meru. Likpe, nmakotaru ndip̄he mgburugburu k'ip̄he-ẹji ono. Obenu l'ip̄he-oma ọphu Chileke meru nȳiberu igwerigwe ip̄he-ẹji; shi nno mee aḡuhaa ndip̄he lẹ ndu p̄f̄uberekoto. ¹⁷Kele eshinu ọ b̄u emeswe, onye lan̄u mesweru bẹ ọnwu shi l'ẹka onye lan̄u ono b̄uru eze; bẹ ndu ono, shiwaa l'ẹka Jizọsu Kéreshi nata eze-ip̄he-oma ke Chileke ono, b̄u ip̄he-oma ọphu nȳiberu anyibe ono; waa ip̄he-oma ọphu b̄u ap̄f̄ubekoto; ndu ono a-n̄odu l'ẹka onye lan̄u ono, b̄u Jizọsu Kéreshi b̄uru eze lẹ ndz̄u-a.

¹⁸Ọo ya b̄u l'oo g'emeswe, onye lan̄u mesweru kpar̄u ip̄he, Chileke nmakotaru onyemonye ikpe; b̄ukwapho ge Chileke shi l'ap̄f̄ubekoto Kéreshi mee g'ikpe kal̄eru onyemonye ge ndz̄u d̄u p̄he. ¹⁹Kele ọo ge nwoke lan̄u ono meru ip̄he, Chileke s̄uru g'o to meshi; e shi ẹgube ono mee ndu d̄u igwerigwe ẹp̄he b̄uru ndu ip̄he-ẹji; b̄ukwapho g'ee-gude k'onye lan̄u ọphu meru ip̄he, Chileke s̄uru g'o mee; Chileke aḡua ikpoto nemadz̄u lẹ ndu p̄f̄uberekoto.

²⁰Ip̄he, e gude e mechaa t̄ua ekemu dobe b̄ukwa g'a kabaa amaru g'ip̄he-ẹji habe shii. Obenu l'oo teke a kabaa amaru g'ip̄he-ẹji habe shii; eze-ip̄he-oma ke Chileke akwata kabakwapho shii. ²¹Ọ kwa anwūhu b̄u ip̄he-ẹji gude b̄uru eze. Nokwapho g'ọ b̄u ap̄f̄ubekoto bẹ eze-ip̄he-oma

ke Chileke gude bukwarupho eze. O buru apfubekoto ono, shi l'eka Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi ono edu anyi ala le ndzu ophu onwu ta aduhedu.

Iphe, bapuzizimu eme

6 ¹Su-a; ?bu awe be anyi suseru iya ishi nta-a? ?Anyi a-noduje eme iphe-eji g'eze-iphe-oma ke Chileke aka shii to? ²Tuswekwa! ?Denu g'anyibe ndu nwuhuwuru anwuhu l'iphe-eji e-shi nodukwapho ndzu l'ime iya ozo? ³Too ?unu ta amadu l'e shiwaale le bapuzizimu mee anyi du igwerigwe buru ndu a tugbareru l'anwuhu ono, Kereshi ono? ⁴Le teke ono, e meru anyi bapuzizimu ono be anyi l'iya tukokwaru nwuhu; a toko anyi l'iya likota. Oo ya bu le-a; oo egube ono Kereshi gude ike akpabiri ke Nnashi l'onwu gbalihu dzuru ndzu ono bukwapfo g'anyi a-du ike dzuru ndzu ophuu.

⁵O -buru l'anyi le Kereshi tugbaru buru nanu l'anwuhu, du g'ophu o nwuhuru; o n'iya bu Chileke emee g'anyi shi l'onwu teta g'o meru iya; anyi l'iya adzuru ndzu ophuu. ⁶Ophu anyi maru bu owa-a: l'e wotaru akahu onye anyi shi buru woru yee Kereshi toko kpopyabe loswebe; oo ya bukwanu; g'ee-mebyia ike kejo obu ono, anyi shi nweru teke ono, buepho iphe-eji be anyi shi maru ono; g'anyi ata abueduru ohu k'iphe-eji. ⁷L'okwa teke nemadzu nwuhuru bu teke yele ike k'eme iphe-eji tokaharu ishi anamu. ⁸Teke o bukwanu l'anyi le Kereshi tugbaru nwuhu be anyi maru l'anyi l'iya a-tukokwapho dzuru ndzu. ⁹L'iphe doru anyi enya bu l'eshinu Chileke meru ge Kereshi shi l'onwu teta dzuru ndzu be o to nwuhubaedu ozo. Anwuhu ta abyadu akabaa ya ike ozobaa. ¹⁰Anwuhu ophu o nwuhuru bu l'okwa nwuhuru mgbo lanu kpoloko kpekpu g'o mekpee iphe-eji. Ndzu ophu o dzu nta-a buwaru ge yee Chileke buru nanu jasuwaruroya. ¹¹Nokwapfo g'unu a-guje onwunu l'unu buwaa ndu nwuhuru anwuhu me a -bya l'eka iphe-eji no. Ole eshinu unu le Kereshi Jizosu tugbaru buru nanu be buwaa Chileke be unu dzuru ndzu.

¹²Unu te ekwekwa g'iphe-eji buru eze l'ehu unu owa-a, bu ophu a-nwuhu anwuhu-a; k'ophu bu l'oko ejo-iphe, agu unu, o suru g'unu mee be unu e-meje. ¹³Unu te ewokwaru iphe, no unu l'ehu g'okwa hahabe nwanshi haaru iphe-eji g'okwa buru iphe, o gude ejepfu iphe, pfuru oko ogo. O chia iphe, unu e-me bu g'unu woru onwunu hagbuaru Chileke l'unu buwaa ndu shi l'onwu futu bya anodu ndzu. Oo ya bu ge Chileke egude unu alwu ogo iphe, pfuru oko. ¹⁴Iphe-eji ta akaedu unu ike; eshinu ekemu ekeeduru unu egbu; kele nta-a be Chileke gudewaa eze-iphe-oma iya too unu legbu ekemu ono.

Aburu ohu k'apfubekoto

¹⁵Su-a; ?o pfuru l'anyi anoduwaro eme iphe-eji; opfu l'eze-iphe-oma ke Chileke tofuwaru anyi; ebe ekemu ekeeduru anyi egbu to? Tuswekwa!

¹⁶Unu ta amahaadaa lẹ teke unu woru onwunu haaru nemadzụ bya emeje iphe, o pfuru g'ohu iya bẹ unu bụwaa ohu onye oḅu, unu emeje iphe, o pfuru oḅu. Teke o bụ l'unu woru onwunu haaru iphe-eji; bụru ohu iya; unu anwuhu anwuhu, bụ iphe, tso iphe-eji l'azu. Teke o bụkwanu l'unu emeje iphe, Chileke pfuru; oḅo ya bụ l'oo-gua unu lẹ ndu pḅuberekoto l'iphu iya. ¹⁷Ole mu ekele Chileke ekele l'oḅo duru teke unu shi buri ohu iphe-eji; obenu lẹ nta-a bẹ unu gudewaa obu unu g'o ha eme iphe, bụ oḅpobe-opfu ono g'e ziru iya unu. ¹⁸Eshinu a towaru unu l'egbu, iphe-eji shi kee unu bẹ unu bụwaa ohu k'apḅubekoto. ¹⁹Mu gudeakwaa ehu ohu lẹ nnajiuḅu iya anmaru unu etu; oḅumeka bẹ iphe, mu epfu te edokwa unu enya. Egube ono unu shi woru onwunu haaru ejo umere, rehuru erehu; waa akabaa eme iphe, apḅuduru-oḅo g'e-shi g'iphe-eji akabaa shii ono; bụkwapho g'unu e-woru onwunu haaru eme iphe, pfuru oḅo nta-a; g'e-shi g'e ndu unu abukotaruru ke Chileke.

²⁰Kele teke unu shi buri ohu iphe-eji; bẹ unu eshidu eyeru apḅubekoto onu. ²¹?Buhunu urwu gunu bẹ unu rituru l'ejo-iphe ono, unu shi eme ono; mbu iphe ono, iphere iya byaru adu unu nta ono? Kele eka iphemiphe ono sḅberu ishi bukwa anwuhu. ²²Obenu lẹ nta-a bẹ a towaru unu l'egbu ono, iphe-eji shi kee unu ono; unu buri ohu Chileke. Urwu, unu rituru iya buri lẹ ndu unu bukotawaa ke Chileke. Eka o sḅberu ishi buri ndu ojejoje. ²³Ugwu, aanata l'iphe-eji bukwa anwuhu; iphe-oma, Chileke eme bukwanuru ndu ojejoje oḅu shi Nnajiḅu anyi, bụ Jizosu Kereshi l'eka.

Eturu iphe, emeje nu l'alulu

7 ¹Su-a; unwunna mu; ?unu ta amadu lẹ teke ekemu bu-beru ishi lẹ ndu nemadzụ bu teke onye ono no ndu? O kwa unube ndu tukoru maru ekemu bẹ mu epfuru. ²Kele ekemu bu lẹ nwanji, alu ji nofutaje l'eka ji iya jasukporu teke ji iya l'a-no-beru. Ole teke a nonyaaru; ji iya nwuhu bẹ o nwewaa onwiya. Ekemu ono, shi gudepyabe iya nu ono ta adedu iphe, o bu. ³Bu iya bu lẹ teke ji iya nokwadu ndu; o je aluru ji ozo; laasu l'oori ogori; teke o bu lẹ ji iya nwuhuwuru; l'o buri nwanji eke ji. Ekemu te egudepyabedu iya. O to buedu iya eri ogori me o -je aluru ji ozo. ⁴Su-a; noo g'o du l'ehu unu bu ono; unwunna mu. Oo ekemu shi buri ji unu; ole unu lẹ Kereshi tugbawuru nwuhu. Oo ya bu l'eshi oḅu unu nwuhuwuru bẹ ekemu abedu ji unu. Ebe o dudu iphe, unu l'iya jigba. E mecha; unu bya aduru ndu ozo teke ono, Kereshi tetaru duru ndu ono. Nta-a, bẹ bụwaa onye ono, shi l'onwu teta duru ndu ono bu ji unu; k'ophu anyi a-duru ndu, pfuru oḅo meje iphe, du Chileke ree. ⁵Kele teke ono, anyi shi nodu ndu eme g'o guru anyi ono bẹ egu ejo-iphe, shi anoduje enwu phuruphuru l'ehu anyi meru anyi shi anoduje eme iphe-eji. Iphe, tso eme iphe-eji ono bukwanuru onwu. ⁶Ole nta-a bẹ a dzowuru anyi l'eka ekemu. Anyi nwuhuwuru; nahu iphe ono, shi kee anyi egbu

ono. Oo ya bu l'anyi etsowaa uto ndzu ophuu ophu shi l'eka Unme-du-Nso ejeru Chileke ozi. Anyi te etsohedu akahu uto ono, bu iya bu ekemu ono, e deru l'ekwo ono gude eje iya.

Ekemu waa iphe-eji

⁷?Bu gunu be anyi e-pfu nta? Ekemu lonwiya ?o bu iphe-eji too? Tuswekwa! Mu tege amakwaru iphe, bu iphe-eji; ome ekemu ta adu. Mu tege amakwaru iphe, bu nchamnya ome ekemu ta asu: "G'iphe onye ozo ta agujekwa ngu." ⁸Iphe-eji shinu lekemu ono kpata uto je akpatsushia mu iphe, bukpo egi ejo-iphe ozo, dugbaa nu. Kele ekemu -adudu be iphe-eji nwuhukwaru anwuhu. ⁹Mbedua lonwomu duru teke mu shi nodu ndzu; ophu mu amadu kekemu. A nonyaa mu bya amaru keke-mu ono; iphe-eji jakerehu mu l'ehu; o buru mu anwuhu. ¹⁰Ekemu onoya bu ekemu, gege eme g'a nodu ndzu ono gbey bya aburu ikpe be o nmaru. ¹¹Kele iphe-eji kpataru uto; gude ekemu ono wopyabe mu l'ugho; shi lekemu ono woru mu gbua.

¹²Oo ya bu lekemu lonwiya du nso. Iphe ono, a suru g'e meje ono du nso; bya aburu iphe, pfuru oto; bya adu ree. ¹³?O pfuru lo iphe ono, du ree ono gbey kpataru mu anwuhu to? Tuswekwa! O kwa iphe-eji gude iphe ono, du ree ono kpataru mu anwuhu gee-shi g'iphe-eji aburu iphe, aa-huma lo bu iphe-eji. Oo ya bu le Chileke shi l'iphe, e deru lekemu eme g'iphe-eji goshigbua gey yeye iphe-eji du-be ideyideyi.

Iphe labo adzo enya l'ehu amadu

¹⁴Iphe, anyi maru bu lekemu shi Unme Chileke l'eka; obenu le mu bu nemadzu mmanu, iphe-eji gbaru ohu. ¹⁵Umere mu lonwomu agbachijekwa mu enya; kele mu te emejedu iphe, du mu g'a su le mu meru iya. Iphe, mu emejechia bu iphe, du mu ashimememe. ¹⁶Su eshi ophu iphe, mu agbeje eme bu iphe, mu maru lo to dudu mu ree; oo ya bu le mu kweru lekemu du ree. ¹⁷O n'iya-a bu lo to budu mbedua l'eme iya. Iphe, eme iya nu bu iphe-eji ono, buwaa mu ebubu l'ehu ono.

¹⁸L'iphe, mu maru bu lo to dukpoda iphe, du ree, no mu l'obu ililekpo, bu iya bu l'obu egube nemadzu, mu shi buru teke mu shi anoduje eme ejo-iphe, agugbabe mu nu. Mu emeje gey mu mee iphe, du ree l'eme-me; ole mu ta adujedu ike mee ya. ¹⁹Kele mu te emejedu iphe, du ree, du mu g'a su le mu meru iya. Oo l'epho ejo-iphe ono, ata dudu mu gey mu mee ya ono be mu emeje. ²⁰Su-a; o -buru l'iphe, mu agbeje eme bu iphe, adudu mu ree; o n'iya bu lo to budu mbedua l'eme iya. Iphe, eme iya nu bu iphe-eji ono, buwaa mu ebubu l'ehu ono.

²¹Noo ya bu; mu shi egube ono huma ekemu, du adudu; lo bujeru; teke mu eme gey mu mee iphe, du ree; o buerupho ejo iya akpataje mu uto l'ehu. ²²Mu -bya l'ime onwomu be ekemu ke Chileke anodujekpokwaa

atsọ mu uto l'obu. ²³Obenu le mu humaru ekemu ozo, anoduje adzo uto l'ehu mu. Ekemu k'ono be yele ekemu ophu du mu ree l'egomunggo pho anoduje akpa enya. Lo tua mu mkporo kpuru mu nu iphe-eji. O buru ekemu k'ono be aatujeru mu ekemu ophu kpu mu le ndzu. ²⁴Nshio mu! ?Bukpoo onye a-dzo mu l'ogwehu owa-a, edu mu ala l'onwu-a? ²⁵Nta be mu no l'eka Jizosu Kereshi, bu Nnajiuphu anyi ekele Chileke ekele. Mbua le mu egudeje egomunggo eme ekemu ke Chileke l'onwomu; mu egude anu-ehu mu eme ekemu k'iphe-eji.

Unme, l'anuje ndzu ophuu

8 ¹Oo ya bu le ntamanu-a be o to duedu ikpe, nmakwaduru ndu no l'eka Kereshi Jizosu; ndu te emeudu iphe, agu phe egu ememe; gbahaa iphe, Unme Chileke suru g'ephe mee. ²Kele ekemu ophu Unme Chileke aturu mu nta-a bu ike, eshije Kereshi Jizosu l'eka duru nemadzu bahu l'uzo ndzu. O buru ike ono tofuwaru mu l'ike k'ekemu, bu iya eshije l'iphe-eji duru nemadzu bahu l'anwuhu. ³Iphe, ekemu adudu ike mee opfu le nemadzu ta adujedu ike mee g'ekemu pfuru be Chileke mewaru. O yewaru Nwa iya gedegede; o bya aburu nemadzu; nweru anu-ehu, iphe-eji anoduje akpasa uzo l'ehu g'ehu k'anyi; bya emee onwiya ngweja gwefu iphe-eji, anyi meru; shi nno mebyia ike k'iphe-eji ono. Chileke shi l'ehu ono, Kereshi nweru ono nmaa iphe-eji ikpe. ⁴Iphe, Chileke gude mee iphe ono bu k'ophu anyi a-du ike meebekota iphe, pfuru oto ono, ekemu pfuru ono. Kele nta buwaa Unme Chileke be anyi etso; anyi te etsoedu anu-ehu. ⁵Kele ndu etso anu-ehu buepho g'ephe e-me mee iphe, du anu-ehu ree be aduje phe l'obu. Ndu etso Unme-du-Nso buru iphe, o suru g'ephe mee be ephe emeje. ⁶Kele akporu obu ye l'eme iphe, du anu-ehu ree bukwa onwu; akpokwanuru obu ye l'eme iphe, du Unme-du-Nso ree buru ndzu waa ehua agu. ⁷Noo kele akporu obu ye l'eme iphe, du anu-ehu ree bu ohogu Chileke; kele o too tsodu ekemu Chileke; ophu o byadu etso iya. ⁸Ophu ndu emeje iphe, du anu-ehu ree 'abyadu adu ike mee iphe, du Chileke ree.

⁹Obenu l'unubedua te emejedu uche unu. O buwaa iphe, Unme-du-Nso epfu be unu eme; bukwa me o -buru-a le Unme ke Chileke bupho ebu-bu l'ime ehua unu. Iphe, bukpoo onye enwedu Unme ke Kereshi ono ta abukwa onye nkiya. ¹⁰Te me lo -buru le Kereshi bu unu ebubu l'ehu; be ogwehu unu ta anokwa ndzu eme iphe-eji; obenu le Unme Chileke buwaa ndzu l'ehu ndu pfuberekoto. ¹¹Teke o bu le Unme ke Chileke ono, meru ge Jizosu shi l'onwu teta dzuru ndzu ono, bu l'ime unu; oo ya bu le yebdua ono, meru ge Kereshi Jizosu shi l'onwu teta dzuru ndzu ono l'e-mekwapho g'ehu unu ono, bu ophu a-nwuhu anwuhu ono dzuru ndzu. Chileke e-shi le Unme-du-Nso ono, bu unu l'ehu ono mee iphe ono.

¹²Oo ya bu; unwunna mu; anyi jikwa ugwo, abudu g'anyi meje iphe, du anu-ehu ree. ¹³Le teke unu eme iphe, du anu-ehu ree be unu

a-nwùhukwa anwùhu. Obenu teke ọ bụ l'unu shi l'ẹka kẹ Unme-dụ-Nso kpagbua umere ono, shi l'anụ-ẹhu unu ono; ọo ya bụ; unu anọdu ndzu. ¹⁴L'ọ kwa iphe, bukpuo ndu kweru gẹ Unme-dụ-Nso bụru onye a-nọdu edu pẹ nù bụ unwu Chileke. ¹⁵Lẹ Unme-dụ-Nso, Chileke nuru unu ta abukwa Unme, e-me g'unu bụru ohu k'ọphu ndzụ a-nọdu agụ unu. Ọchia iphe, unu nataru bụ Unme, e-me g'unu bụru unwu kẹ Chileke; anyi shi ẹgube ono arakuje iya su: "Abba! Nnana!" ¹⁶Ọ bụru Unme Chileke ono l'onwiya bẹ anọduje agba ekebe l'obu anyi l'anyi bụwaa unwu kẹ Chileke. ¹⁷Ọo ya bụ l'ọ -buru-a l'anyi bụwaa unwu iya; ọ n'iya bụ l'anyi bụwaa ndu Chileke a-nụ iphe, o kweru unwu iya ukwe iya. Ọo-nụ anyi iphe ono, ọ nūwaru Kéreshi ono. L'ọ -buru-a l'anyi lẹ Kéreshi tūgbaru eje iphe-ẹhuka bẹ Chileke e-mechakwaa mee g'anyi gbaru mgba l'odu-biribiri kẹ Kéreshi.

Ọdu-biribiri ọphu dụ l'iphu

¹⁸Iphe, doru mu ẹnya bụ l'iphe-ẹhuka ọwana, anyi eje nta-a ta asukpoda nù g'ee-wota iya atụ eyeru ẹgube ọdu-biribiri, Chileke e-mechaa dobe anyi. ¹⁹Iphemiphe, Chileke meru ememe bẹ ọnma anmanma l'ẹhu g'ẹphe hūma teke Chileke e-goshi unwu iya l'odu-biribiri ono. ²⁰Kẹle iphemiphe ono, Chileke meru ememe ono bẹ Chileke tūru ọnu g'ọ tūko bụru iphe, laru l'iswi. Ebe ọ bukwa iphemiphe, Chileke meru ememe meru iphe-ẹji k'onwiya. Ọ kwa iphe, tso ikpe, Chileke nmaru nemadzu lẹ nemadzu mesweru. Ọle Chileke mekwarupho g'iphemiphe ono, o meru ememe ono lekwapho ẹnya ²¹l'ujiku lanu bẹ ya a-goshi ọnu ono, ọ tūru iya sù g'ọ rekashihu ono. Ọogbe teke ono mee g'iphemiphe ta abūheru ohu iphe-ẹji; g'ọ bahu-chia l'odu-biribiri k'unwu yẹbe Chileke. ²²Iphe, anyi maru bụ l'iphemiphe, Chileke meru ememe l'atsugbaa ude iphe-ẹhuka gẹ nwanyi, ime eme; mbukwa byasu nta-a. ²³Ọle ọ tọ bulekwaa pẹ-a kpurumu. Anyibedua l'onwanyi, bụ ndu nwewaru Unme Chileke; mbu Unme, Chileke yeru anyi l'ẹhu gude goshi lẹ ya e-mechaa meeru anyi iphe ono, o kweru anyi ukwe iya ono; l'atsukwapho ude; g'anyi ele ẹnya gẹ Chileke mee anyi g'anyi bụru unwu iya, g'ọ gbata ogwehu anyi l'ophu. ²⁴Kẹle a dzotawaru anyi; ọ bụru iya bụ iphe, anyi elekwadu ẹnya teke oo-dzu oke. Kẹle ọ -buru lẹ nemadzu natawara iphe, oole ẹnya iya; ?o lekwadu ẹnya iya kẹ gunu ozobaa? ²⁵Teke anyi teke anatadu iphe, anyi ele ẹnya iya; ọo ya bụ; anyi ata nshi nọdunupho ele ẹnya iphe obu.

²⁶Nokwapho gẹ Unme Chileke anọduje eyeru anyi ẹka; kẹle ike ta adudu anyi; teme ebe ọ budu l'anyi maru g'e pfuje anu Chileke g'ọ gbaru anyi. Ọo ya bụ l'ọo Unme-dụ-Nso l'onwiya egudeje atsù ude ọphu buẹpho yẹbedua maru iphe, o pfuru epfu anuru anyi Chileke. ²⁷Ọo Chileke, bụ yẹbedua, l'enyoje ime obu nemadzu bẹ mawaru iphe, bụ uche kẹ Unme-dụ-Nso; kẹle Unme-dụ-Nso anọduje epfu anu Chileke l'iswi ẹhu ndu-nso lẹ g'ọ dụ Chileke ree.

²⁸Anyi maru l'iphemiphe, eme l'èhu ndu yeru Chileke obu anọduje emekọta g'ọo-duru phẹ lẹ ree; mbụ ndu Chileke kuru g'ọ tumberu. ²⁹Kele Chileke mahawarụ ndu nkiya teme mgboko dū; bya ahọtahawaa phẹ g'ẹphe buru ndu a-dū gẹ Nwa iya dū; gẹ Nwa iya ono buru ogerenya mẹ a -gụjekwanu unwanna iya l'ophu. ³⁰Oo ndu Chileke hotahawaru bẹ o kuru. O buru ndu ono, o kuru ono bẹ o guru lẹ ndu p̄fuberekoto. O buru ndu ono, o guru lẹ ndu p̄fuberekoto ono bẹ o dobewaru l'odu-biribiri iya.

N-yemobu Chileke l'èhu ndu kẹ Kéreshi

³¹?Bụ onu gụnu bẹ anyi e-yebaa l'iphemiphe ono nta? O -buru lẹ Chileke agbaru anyi ọdzori; ?bụ onye sūru g'oo-me anyi gūnu? ³²Mbụ onye ono te sephuduru Nwa iya azụ; obenu l'ọ gbẹchia duru iya ye g'ọ bya anwūhu-chiru anyi g'anyi ha. ?Bụ ẹgube iphe gūnu bẹ o tọo gbẹdu Nwa iya ono l'ẹka nū anyi kẹ mmanu? ³³?Bụ onye sūru eku ndu Chileke hotaru ikpe? L'ẹka o gbẹ bwaru Chileke l'onwiya meru g'ikpe kalẹru phẹ. ³⁴?Bụ onye bẹ sūru phẹ anma ikpe? Oo kwa Kéreshi Jizọsu l'onwiya bụ onye gude iswi ẹhu phẹ nwūhu. Ophu o buledaa ono kpeekpu; ophu kachaakponu bụ l'o shi l'onwu teta dzuru ndzụ je anọdu l'ẹkutara Chileke epfu anuru anyi Chileke. ³⁵?O dukpooru iphe, sūru akposhi gẹ Kéreshi te eyehe anyi obu? ?Bụ eje iphe-ẹhuka; tọo oke mkpa; tọo mkpawere; tọo ẹgu ememe; tọo ta ahuma iphe, gagbobe l'upfu? ?tọo iphe, alọ ishi onwonye alọlo? ?Tọo l'ẹgbugburu anyi lẹ mma sūru iya ememe? ³⁶O dūa g'iphe, e deru sū:

“Oo l'iswi ẹhu ngu bẹ o tọ

dudu teke

onwu ta anọdujedu

eme g'o gbua anyi

mbọku-mbọku.

Aanọduje eme anyi g'aturu,

a chitaru eje egbushi.”

³⁷O tọ dukpoda; noo l'iphemiphe ono e-mekota; ọle anyi eshije l'ẹka onye ono, yeru anyi obu onoya kakota iya ike; mekpee ya. ³⁸L'ophu doru mu ẹnya bụ l'anwūhu; ọzoo ndzụ; ọzoo ndu ojozi-imigwe; ọzoo ndu ọchi-ọha imigwe; ọzoo ndu ọkpehu dū; ọzoo iphe, dū nta; mẹ ophu e-mechaa dū nū; ³⁹ọzoo igwe; ọzoo alị; ọzokpoo iphemiphe ọzo, Chileke meru ememe; ta adudu ophu sūru akposhi gẹ Chileke te eyehe anyi obu ophu, o shi l'ẹka Nnajiuphu anyi, bụ Kéreshi Jizọsu yee anyi.

Chileke lẹ ndu o hotaru

9 ¹Iphe, mu epfu bụ ọkpobe-opfu. Mu bụ onye kẹ Kéreshi; ẹbe mu adzudu ọka. Unme-dū-Nsọ bu mu ebubu l'ime obu bya emeje g'obu

mu marwetaję iphe, gbaru iya nų. O bųru obu mu ono meru g'o doo mu ęnya lę mu ta adzųdu ųka. ²Aphų ejije mu obu. Ebe ọ dųdu teke ọ tọ nọdujedu atsų mu l'ęhu; k'ophu oorwujechaa mu l'anų mee ³Qoduje mu g'a sų lę mu bų onye a tųru ọnu; ọphu mu lę Kęreshi atųgbaeduru; me ọ -bųru l'ọo iphe ono a-dzọ ndu anyi lę phe bų mee lanų; ⁴bų iya bų ųnwu Ízurelu. Epehedua bę Chileke hotaru g'ęphe bųru ųnwu iya. O bųru phe bę ọ goshiru ọdu-biribiri iya; ęphe l'iya nọdu l'ogbandzu, ukwe-iphe tso. O goshi phe g'a-abajeru iya ęja. ⁵Ephe bų awa ndiche anyi phe; teme Kęreshi l'onwiya bųru eri phe; me a -bya l'abubu, ọ bų nemadzų. G'e tuje Chileke, kangokotaru iphemiphe ępha jasų lę tuutuutuu lę mįimiimii. Nokwa g'ọ dų.

⁶Sų-a; ębe ọ bukwanu kę g'a sų l'iphe ono, Chileke pfuru ono bųwaa iphe-mmanų; kele ọ tọ bųgbabekwa ndu shi lę Ízurelu bų ọkpobe ndu Ízurelu. ⁷Ọphu g'ęphe ha abuebedu ọkpobe ųnwu Ébirihamu opfu l'ęphe bų awa iya. O kwa g'ọ dųchia baa: "Oo ndu shi l'okpa Áyizaku bę bų ndu a-bųru ųnwu ngu kpųrumu." ⁸Iphe, iphe ono egoshi bų l'ọ tọ bųdu iphe, bų ndu a nwuru anwųnwu mmanų bę bų ųnwu Chileke. Oo ndu Chileke kweru Ébirihamu ukwe l'ọo-nwuta bų ndu aagu eye l'okpobe ųnwu Ébirihamu. ⁹Lę gę Chileke gude kwe Ébirihamu ukwe-iphe ono bų l'ọ sųru iya: "Egube nta apha ọzo bę mu a-bya agbaphee ngu; Sera anwuta nwa nwoke."

¹⁰Ebe ọ bųledaa ono kpųrumu; ųnwu Ribeka tųkokwa shi lę nna lanų, bų Áyizaku, bų iya bų nna anyi kę ndiche. ¹¹Mbųro teke eteke anwųdu ųnwęgirima labọ ono; ọphu ęphe eke emedu iphe, dų ree; ọzoo iphe, dų ęji bę ọ pfuru opfu ęhu phe; k'ophu iphe, Chileke tųberu e-me; lę k'ahota, ọ hotaru ndu nkiya, l'ębe abų l'ęphe meru ree; ọzoo l'ęphe meru ęji. ¹²O bųru iya meru g'o gude a sų Ribeka: "Oo onye k'ogerenya e-mechaa ęjeru onye kę nwata ozi." ¹³Bų iya bų iphe, e deru sų: "Jiékoðu bę mu yeru obu; Iso dųkwanu mu ashį."

¹⁴?Dęnu g'anyi e-ye iya ọnu nta? ?Anyi a-sų lę Chileke te emeduru iphe, pfuru ọto tọ? Tųswekwa! ¹⁵Kele ọ sųru Mosisu: "O -dųru onye ọ dų mu gę mu phųaru obu-imemini; mu aphųaru iya ya. Teke ọ dųru onye ọ dų mu gę mu doberu obu-oma; mu edoberu iya ya." ¹⁶Oo ya bų l'ọ tọ bųdu uche nemadzų; ọzoo iphe, eeme l'ęka; ọo Chileke aphųje obu-imemini. ¹⁷Kele ękwo-opfu Chileke pfukwaru sų lę Chileke sųru Fero: "Iphe, mu gude mee ngu eze ta adųkwa iphe ọzo, ọ bų; gbahaa gę mu egude ngu goshi g'ike mu ha; wafų gę ndiphe mgburugburu eshi nno maru onye mu bų." ¹⁸Oo ya bų lę Chileke bų onye ọ dų iya g'ọ phųaru obu-imemini bę ọ phųjeru iya; ọ nọdu akpo-chije obu onye dų iya g'ọ kpo-chia ya.

Ehu-ęghu me obu-imemini kę Chileke

¹⁹Ii-sųkwa mu rọ: O -bųru l'ọ dų ęgube ono ?bųhunu gųnu meru g'o gude Chileke nọdu anọdujekwapho ata nemadzų ųta? Chileke -gbę tųbewaa

l'oo owa-a iphe, ya e-me; ?bụ onye sūru akpōshi iphe, Chileke tūberu lẹ ya e-me? ²⁰Ọlẹ gūbe nwa nemadzū ophu a-sū l'iphe, Chileke meru ta adūdu ree; ?l bụ gūnu? ?Iphe, a kpūru l'ūrwa, oojije onye kpūru iya nū sū: “?Ọ nwūru ịnwagha bẹ o gude ị kpūa mu g'ị kpūru mu-a?” ²¹?Tōbudu ọ-kpū-ite maru g'oo-me ūrwa iya? Ọ -dū iya g'o gude uzi ūrwa lanū kpūa ite labo gẹ nanū būru ite, e meru ọna; ophu abūru ite, e medūru ọna; ?tōo kpūdu iya?

²²?Ii-sukwanu agha mẹ ọ -būru l'oo Chileke eme egube ono? Ọ dūru ndu Chileke meru gẹ ya gude goshi oke-ẹhu-eghu iya; waa g'ike iya beru. A makwarū-a lẹ ndu ono gbawaru g'o gege egude oke-ẹhu-eghu iya mebyia pẹ; ọlẹ ọotarū pẹ nshi shii. ²³Ọ dūkwānuru ndu ophu Chileke gude eme gẹ ya goshi l'odu-biribiri iya te nwedu ẹtu. Ndu k'ono bẹ ọ phūru obu-imemini, bụ iya bụ ndu ono, ọ tūbehawaru lẹ yẹlẹ ẹphe a-gbaru l'odu-biribiri iya ono. ²⁴Ọ būru anyibe ndu k'ono, o shi lẹ ndu Jiu mẹ ndu abūdu ndu Jiu kua ono bẹ ọ phūru obu-imemini ono. ²⁵Ọ būru iphe ono bẹ o pfuru l'ekwo Hosiya sū:

“Ndu eshidu būru ndibe mu
bẹ mu e-mechaa kua
ndibe mu.

Ọha ono, mu eshidu yee obu
ono bẹ mu e-mechaa
kua ndu mu yeru obu.

²⁶Teme ọ būru l'echilabo ẹka
ono,
e shi sū pẹ l'ẹphe ta
abūdu ndu kẹ Chileke
bẹ aa-nodu kua pẹ
unwu Chileke;
mbū Chileke nọ ndzū.^d”

²⁷Teme Azáya chikwaapho mkpu ẹhu ndu Ízurelu sū: “Unwu Ízurelu -hakupoo mẹ obeta ẹphe je l'aha g'ẹja, kuru l'enyimu; ọ kwapho nwa ndu ophu abadu ishi bẹ aa-dzota. ²⁸Noo kele Nnajiuphu e-mekota iphemiphe, o pfuru ndiphe. Oo-mechachaa ya egwegwa; mee ya rengurengu g'oo-du.” ²⁹Ọ dūhukwaa g'iphe, Azáya pfuhawaruro teme o mee sū: “Ọ tō bụ lẹ Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike te ekwedū g'awa anyi bvuebe mẹ anyi abvū gẹ Sodomu; mbū mẹ o mee anyi iphe, o meru Gómóra.”

Upfu, adū ndu Ízurelu l'okpa

³⁰Nta-a ?bụ awe bẹ anyi a-subekwanu iya ishi? Ndu ono, abūdu ndu Jiu ono, eshidu kukebe ẹhu eme g'a gūa pẹ lẹ ndu pfulerekoto ono;

^d 9:26 Gūnaa Hos 1:10.

bụakwaa ndu p̄f̄uberekoto; ƙeƙe eph̄e kwetarū. ³¹Obenu ƙe ndu ƙzureƙu, bu ndu kukeberu ehu eme g'a ḡa phe ƙe ndu p̄f̄uberekoto ono; ta ad̄ukwa ike buru ndu p̄f̄uberekoto. ³²?O buru ḡunu kparū iya? Oo ƙeƙe eph̄e te egudedu ekweta ch̄oo ya; o gb̄e buru iphe, eph̄e gude ike k'eka phe meta; opfu l'ephe eme iphe, ekemu pfuru b̄e eph̄e gude ch̄oo ya. Eph̄e jenū evu-kota oke mkpuma ono daa iko. ³³O buru iya bu iphe, e deru sū:

“Unu h̄umakpodapho!

Mu woakwaru
mkpuma,
a-n̄odu adū ndiphe upfu
t̄ogbo ƙe Zayonu;
mbū mkpuma eph̄e
e-vukota daa iko.

Ophu onye kweru nkiya
abyadū akwa izimanū.^e”

10 ¹Ūnwunna mu; iphe, dukpoo mu ree l'obu; teme o buru iphe, mu an̄oduje epfu anū Chileke g'o meeru iya ndu ƙzureƙu bu g'o mee g'a dzoo phe. ²L'ophu mu makp̄ooru bu l'ophu phe aphuphu l'ehu emeje uche Chileke; ole eph̄e te egudedu mmamiphe eme iya. ³L'eshinu eph̄e amadū k'ap̄f̄ubekoto ophu shi Chileke l'eka; eph̄e gb̄e ach̄o ap̄f̄ubekoto k'eka phe; b̄e eph̄e shi nno j̄ika eworu onwophe d̄ee l'ap̄f̄ubekoto ke Chileke. ⁴Ƙe K̄eshi meakwaru g'ekemu ta ab̄uhe ūzo, Chileke shi agū nemadzū l'onye p̄f̄uberekoto; g'iphe, buk̄poo onye kweru ke K̄eshi buru onye Chileke a-gū l'onye p̄f̄uberekoto.

Ndzota bu ke ndu ke K̄eshi

⁵Wakwa ge M̄osisu deru k'ap̄f̄ubekoto ophu shi l'ekemu baa: “Onye eme iphemiphe ono bukwa iya b̄e oo-gude n̄odu ndzū.” ⁶Obenu l'o waa iphe, e deru ƙe k'ap̄f̄ubekoto ophu shi l'ekweta baa: “Ta ad̄ukwa teke ii-je ar̄i sū: ?Bū onye a-dū ike laa l'imigwe.” Mbū je ekuzeta K̄eshi. ⁷Ozoo; “?Bū onye l'e-nyiba l'al̄i-maa?” Mbū je ekufuta K̄eshi. ⁸?Bū ḡunu b̄e eepfu-kwanu? “Opfu Chileke n̄akwa ngu ntse. O kwa iya bu opfu, iikpu l'onu; bya ab̄uru iya bu iphe, n̄o ngu l'egomunggo.” Oo ya b̄e bu ozi-oma ono, anyi ezi onoya, bu iya bu opfu k'ekweta-a. ⁹Teke o bu l'i gude onu ngu pfua ya hoo haa l'oo Jizosu bu Nnajiuphu obu; bya egude okpoma ngu g'o ha kweta ƙe Chileke meru iya; o shi l'onwu teta dzuru ndzū; l'a dzoo ngu. ¹⁰Onye gude obu iya g'o ha kweta; Chileke aḡa ya l'onye p̄f̄uberekoto; o buru onu b̄e eegudeje pfua ke K̄eshi hoo haa; l'adzoo onye obu. ¹¹L'e de-kwaru l'ekwo-opfu Chileke sū: “Onyemonye, woru onwiya ye iya l'eka b̄e iphere tee mekwa.” ¹²O t̄o dukwa mkp̄ocha, dū nū. L'onye ph̄o bu onye

Jiu; onye ọphuu buru onye Gurisu ta aduekwa; kele ọ bụhukwapho Nnajiuphu lanu ono bu Nnajiuphu phe g'ephe ha. Ọ nodu emeru iphe, bukpoonu epfuje anu iya nu eze-iphe-oma, paru aka apaa. ¹³Kele “ọ kwa iphe, bukpoonu onye leku epha Nnajiuphu be aa-dzota.”

¹⁴?Denu g'ephe e-shikwanu eku epha iya m'ephe ekwetaduru nkiya? Temen denu g'ephe e-shi kweta k'onye ephe teke anumaswee nkiya? Denukwanu g'ephe e-shi numa iphe, adudu onye pfuru phe iya nu?

¹⁵?Denukwanu ge ndu-ozima e-shi je ezi ozima; lebe abụ le ziru phe g'ephe je? Ọ buru iya bu iphe, e deru su: “Lenu iphe, okpa phe ama; mbu okpa ndu ezi ozima ke nchi adu doo; teme ephe nodu ezi iphe, du ree.” ¹⁶Ọle ọ to bubedu g'ephe ha be meru iphe, ozima ono pfuru. Kele Azaya pfukwaru su: “Nnajiuphu buhunu onye be kweru kweta iphe, ọ numaru anyi l'onu?” ¹⁷Ọo ya bu lekweta shi lanuma iphe. Iphe, anuma bukwanuru Opfu Chileke.

¹⁸Ọle ge mu jieshikwa: ?Bu anuma be ephe ta anumaduru ozima obu to? Waawakwa! Ephe numachacharu iya-a!

“A numa-dzukwaru olu phe

lekameka leliphe.

Mbu l'opfu phe ngakotaru

eliphe jasụ

leka igwe beru;

ali beru.^f”

¹⁹Mu byakwa aja su: ?Bu enya be ozima ono eshidu doo ndu Izurelu to? Le Mosisu vuhaakwaru uzo yee ya onu su:

“Mu e-gude oha, abudu

okpobe oha

meru okophoo ye unu lehu.

Mu e-gude oha, eme eswe

kpatsu unu ehu-eghu.^g”

²⁰Teme Azaya kabakwaa ya ro epfushi ike su:

“Ọ kwa ndu te eshidu achọ

mu nu be humaru mu

nu.

Ọ buru ndu te eshidu aji aji

mu be mu goshiru

onwomu.^h”

²¹Ọ byakwanu lehu ndu Izurelu; ọ su: “Ọ to dudu teke mu ta amachijedu aka ge mu heta ndu ono, bu ndu kwefuru mu ike ono; mbu ndu ejo-okpoma ono; g'ephe dakobe lwaphuta azu lwapfuta mu.ⁱ”

^f 10:18 Gūnaa Ebvū 19:4. ^g 10:19 Gūnaa Dit 32:21. ^h 10:20 Gūnaa Azá 65:1.

ⁱ 10:21 Gūnaa Azá 65:2.

Obu-imemini, Chileke aphuru ndu Ízurelu

11 ¹Mu byakwa ajia ozo su: ?Bu ajika be Chileke jikawaru ndu nkiya to? Tuswekwa! Mbedua l'onwomu bukwa-a onye Ízurelu. Mu bu oshilokpa Ébiriamu; bya aburu onye okpa-ipfu Benjiaminu. ²Chileke ta ajikakwaru ndu nkiya, bu ndu o vuru uzo mahawaru. ?Unu ta amadu iphe, ekwo-opfu Chileke pfuru; mbu ge Elayijia gude chia Chileke ichi ndu Ízurelu su: ³“Nnajiuphu; ephe tukoakwaru ndu mpfuchiru nkengu gbuębe; bya enwukposhia oru-ngweja ngu. O buwaru mbedua phoduru kpoloko; ephe nodu emekwapho g'ephe gbua mu.” ⁴Ole, ?Bukwanu gunu be Chileke pfuru iya? O suru iya: “Mu dobekwaru iphe, ha g'unu nemadzu iri l'esa l'umadzu ukporo iri, bu ndu teke ewosweeru ikpere gbuaru Balu l'ali.” ⁵Nokwapho g'o du nta. O dukwaru-a nwa ndu Chileke gudepho k'eze-iphe-oma, oome haru hota. ⁶Teke o bukwanu l'oo eze-iphe-oma be e gude hota phe; o n'iya-a bu l'o to buedu iphe, e setaru l'akanya; odumeka be eze-iphe-oma ta abuekwa eze-iphe-oma. Teke o bukwanu l'oo iphe, e setaru l'akanya; o n'iya-a bu l'o to buedu eze-iphe-oma; odumeka be akanya ta abuekwa akanya.

⁷Su-a; ?bu awe be anyi a-sube opfu obu ishi nta-a? O to bubekwa ndu Ízurelu l'ophu nataru iphe, ephe riru aphu iya; o kwa ndu a hotaru nataru iya. Ndu ophuu bukotaru ndu a kpo-chiru okpoma. ⁸O buru iya bu iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su: “Chileke nuakwaru phe maa meru mgbenya nodu erwe phe. Ephe te egudeedu enya aphu uzo; ophu ephe anumajeedu iphe le nchi byasu ntanu-a.” ⁹Temé Dévidi pfukwapho su:

“Ge nri, ephe eri eriri
bukwaru phe
onyà-enu
yele onyà-anu,
ephe a-nmalahu.

L'o buru upfu du phe l'okpa;
g'e gude iya gwata phe
ugwo iphe, ephe meru.

¹⁰G'enya gbahukwa phe ochii
g'o to du iphe,
ephe a-huma.

G'apfu hufukwa phe bukilii
jasu l'ojeje.”

¹¹Mu byakwa ajia ozo su: ?okpa kabe tsua ndu Ízurelu ntsu k'ophu ephe darwuwaru ali; ebe ephe agbalihubaedu to? Tuswekwa! Ochikwa l'okpa, tsuru phe ntsu ono meru g'o gude ndzota rwube ndu ohozo; geeshikwanu egube ono ge ndu Ízurelu awata phe ekoru okophoo. ¹²L'eshinu o bu emeswe, ndu Jiu mesweru meru g'o gude urwu kwata gbaaru ndiphe

mgburugburu. Uburu, butaru ndu Jiu mekwaapho g'urwu kwata gbaaru ndu abudu ndu Jiu. Mbụ l'urwu a-kwatakwa kabaanụ shii okpobe akaka me ndu İzurelu g'ephē ha lwaphuta azụ lwaphuta Chileke.

Ndzota ke ndu abudu ndu Jiu

¹³Nta-a bukwa unube ndu abudu ndu Jiu be mu epfu eyeru. Su-a; eshi-nu mu bu onye-ishi-ozu ke ndu abudu ndu Jiu; be mu gudekwa ozi ono eku onwomu. ¹⁴K'ophu bu; g'o dūhabe; mu egudeje iya eme ge ndu ali mu ono awataru unu ekoru okophoo; ge mu eshi nno haru phe dzoo.

¹⁵L'o -buru teke epehe jikaru Chileke be Chileke gbē mee ge yele ndiphe bya adu le ree; ?bu gunu e-mekwanu me Chileke natae phe pho ozo? Ndu nwuhuru anwuhu a-gbeshikwa dzuru ndu ozo.

¹⁶L'o -buru le mebyi-iphe-mbu ono du nsō; be mkpukorophu iya dukotanaa nsō. O -buru lo'gbarabvu-oshi du nsō be ekali iya l'ophu dukotaakwapho nsō.

¹⁷Su-a; ndu Jiu du g'oshi olivu unuphu, a haru ekali iya kwashia. Unubedua, abudu ndu Jiu buru ekali-oshi olivu egu, e wotaru bya edepfube l'eka a kwafuru ekali k'unuphu pho. E depfube iya; o dzuru ndu. Nta-a be unu shiwa lo'gbarabvu olivu unuphu pho amitaje mini gude nodu ndu. ¹⁸Oo ya bu le-a; te ejekwa asu lo to dudu iphe, ekali iya ophu a kwashiru pho bu. ?Bu ke gunu be ii-gude eku onwongu? Nyatakwa lo to budu ngu gudeshi ogbarabvu-oshi ono; lo chia ogbarabvu-oshi ono gudeshi ngu.

¹⁹Ii-gbenu su: "A kwafuakwaru ekali-oshi ono; g'e depfube mbedua." ²⁰Ole makwaru l'iphe, kparu iphe, e gude kwashia ya bukwa lo to woduru onwiya ye Kereshi l'eka. Gubedua nyikatakwanu pfuru pfushia ike; kele i kwetaru. Oo ya bu le-a; te etsenupho etsetse; ge ndu gujekwa ngu. ²¹Eshinu Chileke ahaduru okpobe ekali-oshi ono ke mmanu; ?bu-chia gubedua be oo-ha ke mmanu? ²²Nowaro g'ii-gude huma le Chileke emeje odoo; humakwapho l'ooomeje nemadzu iphe kpangangaa. O meru ndu jikaru iya nu iphe kpangangaa. O mekwanaaru gubedua odoo; mbukwa me o -buru li kweru nopyabe l'odoo obu, oomeru ngu; odumeka be o kwafujekwa ngu pho. ²³Teke o bu le ndu ke Jiu jika-buhuru eze-iphe-oma ke Chileke be Chileke e-wolekwaru phe-a dophu azu l'eka epehe shi nodu; kele Chileke a-dukwa ike dophu phe azu l'eka epehe shi nodu. ²⁴Oo ya bu le-a; o -buru la kwafuru ngu l'oshi olivu-egu ono; bya eworu ngu depfube l'oshi olivu-unuphu pho; mbu o buru iphe, e meru g'e te emejedu iphe; ndu owa-a, bukwanu phe bu ekali-oshi olivu-unuphu ono gedegede be oo-kabakwanu Chileke nphe eworu ekali iya, o shi kwafu akwafu pho woru depfube l'oshi, ekali iya ono shi nodu.

Obu-imemini Chileke l'ehu onyemonye

²⁵Unwunna mu; o nweru okpobe-opfu, e domiru edomi, mu eme g'unu maru; g'unu ete ejejedu ari l'unu manukawaru iphe. Iphe, unu a-maru bu

lẹ-a; ọ tọ bụkwa gẹ ndu Ízurelụ bụ ẹjo-ọkpoma nta-a bụ g'ẹphe a-dụwaro jeaduru. Teke ẹjo-ọkpoma phẹ ono a-nọ-beru bụkwa teke ndu abudu ndu Jiu, Chileke hotaru l'a-tukowa lwaphutawa azu byapfuta iya. ²⁶Ọo ya bụ; teke ono; aa-tuko iphe, bụ Ízurelụ mgburugburu dzoo, bụ iya bụ iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Onye-Ndzota e-shi lẹ Zayonu
bya.

Ọo-tuko ẹjo ememe,
unwu Jiékọpu
shi eme wofukota phẹ
l'ehu.

²⁷‘Kele ọwa-a bụkwa ọgbandzu,
e-shi mu l'eka laaru
phẹ teke ono,
mu a-gukotaru phẹ nvu
l'iphe-ẹji,
ẹphe mekotaru ono.’”

²⁸A -bya lẹ k'ozì-oma ono bẹ ọ gbekwa buru iphe kweru unu l'ẹphe bụ ọhogu Chileke. Obenu l'a -bya lẹ k'ahota, Chileke hotaru ndu Jiu bẹ ẹphe bükwanu ndu Chileke yeru obu l'opfu ẹhu ndiche anyi phẹ. ²⁹Lẹ Chileke ta agbanwejekwa iphe, ọ rihawaru k'ememe l'ehu ndu ọ hotaru g'ẹphe buru ndu nkiya. ³⁰L'unubẹ ndu abudu ndu Jiu shi buru ndu te kwejedu eme iphe, Chileke pfuru; obenu lẹ nta-a bẹ Chileke phuru unu obu-imemini opfu lẹ ndu Jiu te ekwejedu eme iphe, o pfuru. ³¹Nokwapho g'ọ dọ ndu Jiu bụ ono. Nta-a bẹ ẹphe te ekwekwapho eme iphe, Chileke pfuru g'ee-shi gẹ Chileke aphuru phẹ obu-imemini g'ọ phuru unu. ³²Ọo ya bụ lẹ Chileke haru onyemonye ọzo g'ẹphe te ekweshi eme iphe, o pfuru gẹ ya a-phuru onyemonye obu-imemini.

Ọdu-biribiri Chileke

³³Ha-oo! nkwa menya yele mmamiphe kẹ Chileke pakwaru omilomi. Ikpe, ookpeje ta adukwa onye suru iya ama ẹberu; ẹbe ọ dukwa onye suru amakotaru g'o meje iphe iya. ³⁴“?Bụ onye maru uche Nnajiuphu? ?Bụ onye egoshije iya iphe, ọo-noduje eme? ³⁵?Bụ onye nujeru iya iphe; k'ophu ọo-su g'ọ pfukwaa ya ugwo iphe iya?” ³⁶Ọo ya meru iphemiphe. Ọ buru iya bẹ iphemiphe shi l'eka iya dọ; ọ bükwaru iya pho bẹ iphemiphe, dọ dọ-doru. G'ajaja buru kẹ Chileke jasụ lẹ tuutuutu lẹ mijiimii. Nokwa g'ọ dọ.

Adzuru ndzụ je ozi Chileke

12 ¹Ọo ya bụ; unwunna mu; eshinu Chileke aphuru anyi obu-imemini nno bẹ mu arwo unu sụ g'unu woru onwunu nu

Chileke ọkpobe anunu; unu buru iphe, dzu ndzu, unu gude gweeru Chileke ngweja, du nsọ bya aburu ophu Chileke nataru. Noo iphe, bu ọkpobe abaru Chileke eja bu onoya, bu iphe, gbaru iya nu. ²Unu te ekwekwa eme g'unwu-eliphe anoduje eme. Iphe, unu e-mechia bu g'unu haaru Chileke onwunu g'o buru iya l'a-noduje agbanwe obu unu; g'uche unu buru iphe ophuú g'unu a-duje ike maru iphe, bu uche Chileke, bu iya bu iphe, du iya ree; buru iphe, o nataru bya aburu iphe, duibe ree.

³Iphe, mu gude epfuru unu iphe-a, mu abya epfufu-a bukwa le Chileke mewaru mu eze-iphe-oma; mu nodu epfuru iya unu g'unu ha su g'unu ta arijekwaru onwunu g'unu ahadu. O chia iphe, unu e-meje bu g'unu deje enya le mini maru iphe, unu ari. Chileke hewaru onyemonye oke iphe-oma, shi lekwekwe, onye kweru nkiya. Noo iphe, e-goshije onyemonye iphe, oo-nodu ariru onwiya bu ono. ⁴L'o kwa g'o du l'ehu nemadzu bu ono; logwehu lanu enwejekwaru mpufukashi, du igwerigwe; mbu ephe nodu atukoje emegbaa iphe, du iche iche. ⁵Nokwapho g'anyi du igwerigwe; ole anyi shiwaa latugba, anyi le Kereshi tugbaru buru ogwehu lanu. Onyenonu loome ge yele nwibe iya dogba eh. ⁶Anyi nwegbaarú iphe-oma, Chileke meru nu anyi l'ehu l'ehu; onye g'eze-iphe-oma nkiya ha. Nta-a bu g'anyi gudeje iya mee iphe, g'o gbaru. O buru mpfuchiru, g'onye ono pfujekwa iya g'o goshiru iya ya lekwekwe, o kweru. ⁷Teke o bu onye Chileke meru iphe-oma k'eje ozi; g'onye obu yeru eh leje ozi. Teke o bu ezi iphe; g'onye obu zijekwa iphe. ⁸Teke o bu adu obu; g'onye obu noduekwapho l'adu nemadzu obu. Teke o bu l'anu iphe; g'onye ono sajekwa aka asasa nu iya. G'onye no l'ishi kukebejekwa eh jeshi ozi ike; g'onye aphu obu-imemini phujekwa iya l'ehu-utso.

N-yemobu

⁹Ge n-yemobu i yeru nemadzu ta abukwaru l'eregede. Kpajeru iphe-eji l'aphara; gudeshia aka l'eme iphe, du ree. ¹⁰G'onyenonu yeje nwibe iya obu mebyi eyeye gude goshi l'unu tukoru buru unwunna lanu. G'onyenonu kajakwa akwabẹ nwibe iya ubvu eme lonwiya. ¹¹Jeshijekwa ozi ike; te emejekwa enyiru. Hakwaa ge Unme-du-Nso meje ngu ire l'ehu; shi egube ono mee g'ejeru Nnajiuphu ozi e-vuje ngu evuvu l'obu. ¹²G'iphe ono, unu ele enya iya ono meje g'ehu tso unu utso. Unu atakwapho nshi me unu -nodu eje iphe-ehuka. Unu epfu anu Chileke mkpurumkpuru. ¹³Unu yejeru nwibe unu, unu l'ephe tukoru buru ndu ke Chileke aka le mkpa, duru phe nu. Unu ekukebeje eh kwaa ebyaa, byaru unu.

¹⁴Unu gojeru onu-oma nu ndu eme unu mkpawere. Mbu-a unu gojekwa onu-oma; unu ta atujekwa nemadzu onu. ¹⁵Ndu ozo -nodu ete eswa; unu tsojekwaru phe tee eswa; ndu ozo -nodu ara ekwa; unu tsokwaru phe raa ekwa. ¹⁶G'uche unu le nwibe unu bujekwaru nanu. Unu te edobejekwa

onwunu g'unu ahadụ. Ọ chia iphe, unu e-meje bụ g'unu lẹ ndu ọnya lwaru megbajẹ. Unu ta abujekwaru nwomaru-ọ-machata.

¹⁷Unu te egudejekwa ejo-iphe pfa nemadzụ ugwo ejo-iphe, o meru unu; gbahaa g'unu kukebeje ọhu meje iphe, onyemonye a-maru l'ọo iphe, dọ ree. ¹⁸Unu kukebe ọhu seje g'unu l'onyemonye nọdu lẹ nchị-odoo; l'iphemiphe, unu eme; mę oo-je l'ekwe ememe. ¹⁹Ndu mu yeru obu; unu te emelatajekwa ugwo iphe, e meru unu. Unu hajekwa gę Chileke gude oke-ọhu-eghu iya melata onye ono. Le dekwaru l'ekwo-opfu Chileke su: "Emelata bukwa mu bę ọ duru; ọ buru mu l'a-pfu ugwo." Noo iphe, Nna-jiuphu eepfu. ²⁰Ọ chia iphe ii-meje bụ: "Ọ -buru l'onye opfu ngu bę ęgu agụ; nọ iya nri. Teke ęgu mini agụ iya; kee ya mini g'ọ ngụ; lẹ i -nọdu eme nno bę i kpọberu iya icheku-ọku l'ishi." ²¹Te ekwejekwa g'ejo-iphe mekpee ngu; gudejechia iphe-oma mekpeje ejo-iphe.

Akwabę ndu-ishi ùbvù

13 ¹G'onyemonye mejekwa iphe, ndu-ishi phę sụru g'e meje. L'ọ tọ dukwa onye byaru aburu ishi mę ọ -bụdu l'o shi l'ęka Chileke; tẹme ọ buru Chileke bę yeru ndu ọphu bụ iya nọ nta-a. ²L'onye jikaru eme iphe, ndu-ishi pfuru bukwa ndu-ishi, Chileke yeru bę onye ono jikaru. Ndu ajikakwanu phę nọ buru ikpe bę ęphe esekọ ekpu onwophę l'ishi. ³Lẹ ndu eme iphe, dọ ree ta atsujekwa ndu-ishi ebvu. Ndu atsụ ndu-ishi ebvu bukwa ndu eme ejo-iphe. Teke ọ bụ l'ọ dọ ngu g'i b'atsujeshi ndu-ishi ebvu; ọ n'iya bụ g'i meje iphe, dọ ree g'onye-ishi ajaa ngu ajaja. ⁴Kęle onye-ishi ono bukwa onye-ozii Chileke; iphe, oome buru iphe, a-duru ngu lẹ ree. Ọle teke i mekwanuru iphe, adudu ree; tsukwaa ya ebvu; kęle e te eyekwaru iya kę mmanu. Ọ bụ onye-ozii Chileke; buru onye ahụ ndu eme ejo-iphe ahụhụ gude egoshi oke-ọhu-eghu kę Chileke. ⁵Noo g'ọ gude unu je l'emeje iphe, ndu-ishi pfuru; ọ tọ buledaa g'unu agbalaaru oke-ọhu-eghu Chileke; obenu l'ọ bụfukwaapho g'unu meje iphe, obu ta anmadu unu ikpe.

⁶Nokwaphọ iphe, meru g'ọ gude unu je apfuję akirikọ. Noo kęle ndu-ishi ono bụ Chileke bę ęphe ejeru ozi; ęphe nọdu anọduje eme g'ęphe jee ya g'ọ gbaru. ⁷Unu mejeru phę iphe, rwuberu phę nọ. Onye o rwuberu l'aturu akirikọ nọ; unu aturu iya nọ iya; onye o rwuberu l'aturu utu nọ; unu aturu utu nọ iya; onye ọ gbaru l'eyeru nsọ; unu eyejeru iya nsọ; onye ọ gbaru l'akwabę ùbvù; unu akwabę iya ùbvù. Unu mejeru onyemonye iphe, rwuberu iya nọ.

Eye nemadzụ ibe ngu obu

⁸G'ọ tọ dukwa ugwo, unu e-jijeru nemadzụ; gbahaa ugwo n-yemobu. Kęle onye yeru nwibe iya obu mekọtaakwaru iphe, ekemu sụru g'e meje. ⁹Kęle iphe, bukpo ekemu-a g'ọ hakotakpo, bụ iya bụ; te erikwa ogori;

ophu i gbukwa ochi; ophu i zikwa iphuru; ophu iphe, onye ozo agujekwa ngu; mewaro unwu ekemu ozo, yigbaa ya nu. Ekemu ono g'o hakotakpoo jeru asube ishi le: "Yee nemadzū ibe ngu obu g'i yeru onwongu." ¹⁰ Onye yeru nemadzū ibiya obu te emejekwa iya ejo-iphe. Noo g'o gude n-yemobu buru emeebe iphe, ekemu pfuru.

Akwakobe k'abyabya Kéreshi

¹¹ Su-a; iphe mefuaru g'o gude unu je atukoje iphemiphe ono eme bu ge nta-a gbaru; mbu l'o rruwaru teke unu e-shi le mgbenya tehu. Noo kele nta be ndzota anyi kawaa ntse eme le g'o shi du-be enya me a -gbel teke anyi beberu kweta ke Kéreshi. ¹² O dukwaa enya abali keru ebo; nchi abo bu dukwaa ntse. Oo ya bu; unu g'anyi gwobenu iphe, eeme l'ochii; kwaa onwanyi ngwogu ophu anyi e-gude alwu ogo l'iphoro. ¹³ G'anyi meje okpobe umere, eme l'iphoro; anyi ahaa eme ke nwanji ozoo ke nwoke; haa angunuka mee. Anyi ahakwaapho emephe opfu; haa jiji-enya. ¹⁴ O chia iphe, unu e-meje bu g'unu tukokpoephe umere Nnajiuphu, bu Jizosu Kéreshi meje g'oha. Unu ta ahakwaru obu egube nemadzū, unu shi buru uzo; mbu k'ophu unu e-mejeephe ejo-iphe agu iya nu.

Anma nemadzū ikpe l'egomunggo

14 ¹ Onye ekwekwe iya du nyegenyege; unu hajekwa iya g'unu l'iya nodu. O l'oo g'unu l'iya te ejejekwa atu ego l'iphe, o suru l'oo owa-a g'o du iya bu owa. ² O duru ndu adudu iphe, ephe aso nso eriri; o bekwanu l'onye ophuu, ekwekwe iya dukwadu nyegenyege pho buepho iphe, oorije bu eba-ophe. ³ Oo ya bu; g'onye ono, ta adudu iphe, ooso nso pho ta akpokwanu onye ophuu ebo lafu l'o to ridu ge ya eri. Noo kele Chileke nataakwarupho yebdua. ⁴ ?I bu gunu? ke g'o buru onye ejeru onye ozo ozi be jini-nodu agbarwushi. Oo Nnajiuphu iya be a-nma iya ikpe l'ooome eji; ozoo l'osusu l'ooome ree. O bekwanu l'oo-nodu eme ree; kele Nnajiuphu suru g'oo-me iya g'o me ree.

⁵ O nweru onye a-hota eswe ujiku lanu dobe l'oo eswe ono kakota ndu ophuu mkpa; nweru onye a-ri su l'eswe ta adudu ophu ka nwibe iya mkpa. G'onyenonu pferupho l'ophu o pfuru pfushia ya ike. ⁶ Onye riru l'o nweru mboku ophu ka nwibe iya mkpa dobe iya iche; l'eme iya gude akwabé Nnajiuphu ubvu. Onye adudu mboku, duru iya le nso bukwarupho Chileke be oomeru iya. Onye adudu iphe, ooso nso eriri l'eri iya gude akwabé Nnajiuphu ubvu. Noo kele ookeleje Chileke ekele iya. Onye aso iphemiphe nso buru Nnajiuphu be osoru iphemiphe nso; teme o nodu ekeleje Chileke ekele iya. ⁷ O to dukwa g'anyi ha; onye no ndzu no-doru onwiya; ophu o dukwa onye anwuhu anwuhu anwuhu-doru onwiya. ⁸ Anyi -dzuru ndzu; bu Nnajiuphu be anyi dzuru iya; teke anyi anwuhu anwuhu; o kwapho Nnajiuphu be anyi anwuhu alapfu. Oo ya bu l'anyi bu

kẹ Nnajiuphu: mẹ anyi nọ ndzụ; mẹ anyi anwụhu anwụhu. ⁹Kẹle Kéreshi nwụhuchaaru bya adzuru ndzụ ozo g'ọo-buru Nnajiuphu ndu nwụhuru anwụhu; mẹ kẹ ndu dzụ ndzụ. ¹⁰Sụ-a; ?denu g'o gude i nọdu agbarwushi nwanna ngu l'ime obu ngu? Ozo; ?o meru imagha bẹ o gude i nọdu akpo iya ẹbo l'afu? ?Tị madu lẹ g'anyi ha l'e-mechaa pfukotarua l'iphu Chileke; onye bụ iya l'e-kpekota anyi ikpe? ¹¹Noo l'e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“ Eshinu mu dzụ ndzụ’;
 bẹ onyemonye
 e-mechakwaa gbuaru mu
 ikpere l'alị.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
 Onyemonye e-mechaa
 pfukota l'oo mu bụ
 Chileke.^k”

¹²Oo ya bụ lẹ g'anyi ha l'onye l'onye l'e-emecha nọdu l'iphu Chileke; doo edo onwiya.

Akwatsu nwibe ngu

¹³Oo ya bụ; g'anyi ta anọdujeshinu agbarwushi nwibe anyi. O chia g'anyi tuko tubua g'anyi ta abujeru upfu dū nwanna anyi l'okpa; ozo meta iphe, e-me g'o mee iphe-ẹji. ¹⁴Eshinu mu lẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu tūgbaru buru nanu bẹ ophu dokpoo mu ẹnya okpobe edodo bụ l'ọ tọ dudu iphe, eeri eriri, mu asokwadu nsọ. Olee teke o bụ l'ọ nweru onye pfulu sụ l'iphe, dū ẹgube-a bẹ ya aso nsọ; oo ya bụ; iphe ono a-buru iphe, aso nsọ l'ehu onye ono kwa. ¹⁵Teke o bụ l'i gude k'iphe, iiri l'onu mee nwanna ngu; k'ophu ẹhu ebvuduru iya ebvuru; oo ya bụ l'i ti mehedu iphe, egoshi l'i yeru iya obu. Oo ya bụ; g'iphe, iiri l'onu ta akpatakwa ẹ nwanna ono, Kéreshi nwụhu-chiru onwu ono laa l'iswi. ¹⁶Te ekwekwa g'iphe, dū ree, iime vuta ẹjo ẹpha. ¹⁷L'iphe, bụ lẹ Chileke bụ eze ta abukwa l'iphe, eeri l'onu; ozo l'iphe, aangū angungu. O kwa apfubekoto; yele nchị-adu-doo; waa ẹhu-utso ophu shi l'eka Unme-dū-Nsọ. ¹⁸Onye ẹjeru Kéreshi ozi ẹgube ono eme iphe, jiru Chileke ẹpho; bya emekwapho iphe, dū ndiphe ree.

¹⁹Oo ya bụ; g'anyi tūbeepho nvọ l'iphe ono, emeje ẹ nchị dū doo ono-ya; mbụ iphe ono, l'a-nọdu eme ẹ nwibe ngu pfushia ike l'ekwekwe, o kweru kẹ Chileke ono. ²⁰Te egudekwa k'iphe, iiri l'onu mebyia iphe, Chileke eme. Iphemiphe, eeri eriri, dūbekwa ree. Olee o tọ gbaduru ẹ nemadzū ria iphe, a-kpata ẹ nwibe iya mee ẹji. ²¹O kakwa ree g'ị tị tashị anu; ophu i ngushi mee; ophu o dukpoo iphe, ii-je ememe, bụ iphe, a-buru upfu dū nwanna ngu l'okpa mee ya g'ọ daa; ozo mee ya g'ọ dū

^k 14:11 Gūnaa Azá 45:23.

nyegenyege. ²²G'iphe, bukpo iphe, i kweru bukwarupho iphe, duru gu le Chileke. Onye ehu atso utso bukwa onye meru iphe, o riru lo du ree ememe; ebe o dudu teke obu anma iya ikpe l'iphe, o meru. ²³Obenu l'onye abo obu ebo be ikpe nmakwaru me o -ria iphe obu; kele o to nodu Chileke l'eka eme iphe, oome. Kele iphemiphe, nemadzu eme; ebe o nodu Chileke l'eka eme iya bukwa ya eme iphe-aji.

Etso eka Jizosu Kereshi

15 ¹Anyibe ndu shihuru ike; l'a-noduje ata nshi l'iphe, ndu eshi-huduru ike eme. G'anyi te emejeekwapho ehu anyi ehu anyi. ²Onyenonu g'anyi ha meje iphe, a-tso nwibe iya utso; lo buru iphe, eegude kutsee ya. Oo ya bu; g'obu akabakwanaa ya eshihu ike l'iphe, ke Chileke. ³Le Kereshi ta abukwa ehu iya ehu iya be o shi emeje. Iphe, meru nu bepfo iphe ono, e deru su: "Iphe, bukpo ejo-opfu, ndu epfuru ngu ejo-opfu pfuru ngu bu mbedua vutaru onwu iya." ⁴L'iphemiphe, e dekotaru teke ndiche be e dekwaru g'o zia anyi iphe. Oduje anyi obu g'anyi aduje ike taa nshi nodu ele enya iphe, Chileke kweru anyi ukwe iya. ⁵Ge Chileke ono, bu iya emeje g'anyi taju iphe nshi; bya aduje anyi obu ono mee g'unu gude etso eka Kereshi Jizosu g'obu buru unu nanu. ⁶Oo ya bu; g'unu atuko g'unu ha tugba; gude obu lanu; gudekwapho olu lanu aja Chileke ajaja; mbu Chileke, bu iya bu Nna ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi.

Ozi-oma bu ke ndiphe mgburugburu

⁷Oo ya bu; unu gudeje obu unu haa g'unu le nwibe unu tugba; ge Kereshi hakwarupho; unu l'iya tugba; noo ya bu g'aa-jakwanaa Chileke ajaja. ⁸L'iphe, mu epfu bu le Kereshi byaru bya aburu onye-ozu ndu buru ubvu; g'o mee g'iphe ono, Chileke kweru ndiche anyi phe ukwe iya pho vukota. Oo ya bu; g'oo-shi nno goshi le Chileke bu onye ire-lanu, emeje iphe, o pfuru. ⁹Wafu ge ndu abudu ndu Jiu ajaa Chileke ajaja lo phunukaru phe obu-imemini, bu iya bu iphe, e deru su: "Oo ya meru g'o gude mu je letu ngu epha l'echilabo ndu abudu ndu Jiu. Mu e-gude epha ngu gua ebvu jaa ngu ajaja." ¹⁰Tem e dekwaapho su: "Unube ndu abudu ndu Jiu; unu le ndu Chileke hotaru toko tee eswa!" ¹¹Ozo buru: "Unu tua Chileke epha; unube ndu abudu ndu Jiu g'unu ha. Ndiphe mgburugburu; unu tua ya epha!" ¹²Tem Azaya byakwapho bya epfua su: "Oshilokpa Jiesi l'abya! Oo ya e-tsefuta bya aburu eze k'iphe, bu ndu bu ndu abudu ndu Jiu. O buru iya bu onye ephe a-nodu ele enya iya." ¹³Ge Chileke, onye bu iya emeje g'anyi lee enya iphe, o kweru ukwe iya; mee g'ehu-utso unu dzua oke; l'oomekwapho g'ehu debe unu guu g'unu ha; kele unu kweru nkiya. Oo ya bu; g'unu egude ike ke Unme-du-Nso kabakpo ele enya iphe ono, Chileke kweru ukwe iya ono.

**Iphe, kpatarụ Pọlu ede
ekwo-ozí-a egube-a**

¹⁴ Ụnwunna mu; unubèdua bẹ mu maakwaru majia ẹn्या; l'iphe, unu maru buẹpho eme iphe, dụ ree; l'unu maru iphe, bu uche Chileke ọkpobe amaru; k'ọphu unu sụru g'unu a-nọdu akpọ-ziru nwibe unu ụzo. ¹⁵ Ọle g'ọ dụhabe; o nwekwarupho nwiphe, mu eme gẹ mu harụ nyatacharụ unu; ọ buru iya meru g'ọ gude mu harụ pfua iphe ono pfushia ya ike; mbụ ọphu mu atsudu ebvu; kele Chileke mewaru mu eze-iphe-oma. ¹⁶ O mewaru mu; mu buru onye-ozí Kéreshi Jizọsu; gẹ mu je ezia ndu abudu ndu Jiu ozí; mu eje ozí, gbaru onye uke Chileke l'ezí ozí-oma ono, shi l'ẹka Chileke onoya. Ọo ya bu gẹ Chileke anatakwanu ngweja ndu abudu ndu Jiu. Lọ buru iphe, Unme-dụ-Nsọ e-me g'ọ buru iphe, e doberu Chileke iche. ¹⁷ Ọo ya bu lẹ mu a-nọdu etukpọ onwomu ẹpha ozí, mu ejeru Chileke; eshinu mu lẹ Kéreshi tughbawaru buru nanu. ¹⁸ Ọ tọ dukwa iphe, mu atụ ama epfupfu, abudu iphe ono, Kéreshi gbẹ mu l'ẹka mee ono, bu iya bu l'ọ meru gẹ ndu abudu ndu Jiu kweta bya aburu ndu emeje iphe, Chileke pfuru. Iphe ono bẹ Kéreshi gude opfu onu mu; mẹ iphe, mu eme ememe; mee ọ dụ egube ono. ¹⁹ O gudekwaphọ ike k'eme ọhumalenya, dughbaa biribiri; mẹ ike kẹ Unme-dụ-Nsọ gude mee ya. Ọo ya bu; e shi egube ono mu nọdu asajẹ ozí-oma kẹ Kéreshi ono g'ọ gbaru l'ẹkameka; e -shi lẹ Jierúsalemụ jasụ mu rwua Ilirikumu. ²⁰ Ọ buerupho iphe lanu, anọduje evu mu evuvu l'obu bu eje epfu opfu Chileke; ọle ọ tọ bukwa gẹ mu je iya epfupfu l'ẹka a mahawarụ kẹ Kéreshi; gẹ mu ta agbẹ gbeshi je akpuahaa ụlo l'eli ọkpa ụlo, onye ọzo tughawaru. ²¹ Ọ dọ g'iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Ndu e teke pfusweeru nkiya
l'a-huma l'ẹn्या.

Ndu e teke anuma-swee nkiya bẹ kẹ nkiya ono e-do ẹn्या.”

Pọlu e-je g'ephe lẹ ndu Romu kwee

²² Ọo iphe ono meru g'ọ gude o nweru iphe, kpọshichawaru mu ugbo olemole gẹ mu ta abya agbaphee unu. ²³ Obenu lẹ nta-a bẹ eshinu mu jeebewaru iphe, gbaru mu l'ejeje l'uswe iya ọwa; tẹme mu nọwaa apha olemole, mu shi meta gẹ mu e-me gẹ mu bya gẹ mu l'unu kwee; ²⁴ bẹ mu arikwa lẹ mu e-megha iya nta. Mu arí lẹ mu a-bata mẹ mu -jejeepho Supenu. Mu l'unu kpọchaa nwupfu nwanshii g'obu shihu mu ike; unu eduwa mu rọ ije; gẹ mu jeshia ẹka ono. ²⁵ Ọ -buru kẹ nta-a bukwa ndu kẹ Chileke nọ lẹ Jierúsalemụ bẹ mu gude iphe ewojeru g'ephe mee ẹka atsụ phẹ l'ẹhu. ²⁶ Lẹ ndu kẹ Kéreshi lẹ Masedoniya; mẹ ndu kẹ Akaya bẹ chiru idzu; tọ iphe g'a nụ ndu-nso lẹ Jierúsalemụ; ndu ọphu adudu g'ọ dụ phẹ. ²⁷ Ẹphe tukpooru obu phẹ onyo nụ iphe ono. Tẹme e -jejekpọo ya epfupfu

bẹ unu maru l'ọ dūwaa g'ugwo; ẹphe jiru iya ndu kẹ Chileke lẹ Jierúsa-
lẹmu; lẹ teke ọ bụ lẹ ndu abụdu ndu Jiu bẹ ẹphe lẹ ndu ọp̄hu bụ ndu Jiu
gba mgba l'iphe-oma, shi Unme-dụ-Nsọ ono, Kéreshi meru nū ndu Jiu
onoya l'ẹka; ọo ya bụ l'ọ gbaru g'ẹphe gudeje ẹku ọp̄hu ẹphe kpatarụ gude
yeru ndu Jiu ono ẹka. ²⁸Teke mu jechaerupho ozi onoya; nūchae p̄hẹ phọ
okpoga ono, a tūtaru onoya l'ọo-buru mu eje Supenu; mu e-shiwarọ bata
teke onoya. ²⁹Ọp̄hu mu maru bụ lẹ teke mu byaru bẹ mu e-me g'iphe-
oma, shi Kéreshi l'ẹka dzua unu oke l'ẹka.

³⁰Unwunna mu; mu arwo unu sụ g'unu gude k'iswi ẹhu Nnajiuphu
anyi, bụ Jizọsu Kéreshi waa k'eye obu ọp̄hu shi Unme-dụ-Nsọ l'ẹka lwu-
bude mu ọgu ono. Unu pfuje opfu ẹhu mu nū Chileke. ³¹Gẹ Chileke te
ekwekwa gẹ ndu jikaru ozi-oma ono l'alị Jiudiya fūaru mu l'uzo; yefua
g'iphe, mu gude eje dūkwap̄ho ndu-nsọ lẹ Jierúsalem̄u ree anata. ³²Ọo ya
bụ; ọ -buru uche Chileke; mu egude ẹhu-utso byapfuta unu g'anyi l'unu
nọta; k'ọp̄hu ọo-būwaruro mu l'unu atūta unme. ³³Gẹ Chileke ono, emeje
gẹ nchị dū doo ono swikwaru unu eswiru g'unu ha. Nokwa g'ọ dū.

Polu ekelegbaa ndu ọ maru l'ẹhu l'ẹhu

16 ¹Mu eme g'unu maru nwanna anyi nwanyi, bụ Fibi; onye lejeru
Chịochi, nọ lẹ Kenkiriya ozi. ²Unu gude iswi ẹhu Nnajiuphu anyi
nata iya ọkpobe anata g'ọ gbaru ndu-nsọ l'ememe; unu eyejeru iya ẹka
l'iphe, bükpoo iphe, mkpa iya dūru iya l'echilabọ unu; l'ọ yekpọakwaru
ikpoto nemadzū ẹka; mękpoo mbedua l'ishi onwomu.

³Unu keleru mu Pirisila yee Akwila; ndu anyi l'ẹp̄he tūkoru ejeru Ké-
reshi Jizọsu ozi; ⁴ndu gude iswi ẹhu mu lọo ishi p̄hẹ alọlo. Ọ tọ bulekwa
mu-a l'ekele p̄hẹ nwękinyi mu k'iphe, ẹp̄he meru mu. Iphe, bükotakpoo
Chịochi, nọ l'alị ndu abụdu ndu Jiu mgburugburu l'ekelekwa p̄hẹ phọ.
⁵Nokwaphọ g'unu e-keleru mu Chọochi ono, edzukoje l'ibe p̄hẹ ono.

Unu kelekwaru mu phọ Epenitọsu; ọkpobe ọnyà mu, mu yeru obu. Ọo
ya bụ onye vuchakpọo ọzo woru onwiya ye Kéreshi l'ẹka lẹ Eshiya. ⁶Unu
kelekwaru mu phọ Meri; onye jeru anyi ozi jeshia ya ike. ⁷Unu ekele-
kwaphọ Andurōnikosu yee Jiuniyasu; ndu mu l'ẹp̄he bụ ndu Jiu lanū bya
aburu ndu mu l'ẹp̄he shi tūko nọdu mkpọro. Ẹp̄he bụ ndu kwatakpọoru
dūru onyemonye lẹ nsọ mę a -bya l'ẹka ndu-ishi-ozi nọ; tẹme ẹp̄he vuru
mu ọzo buru ndu kẹ Kéreshi.

⁸Unu kelekwaphọ Ampuliyatọsu; onye mu yeru obu l'ime Nnajiuphu.
⁹Unu ekelekwap̄ho Ubanọsu; onye anyi l'iya tūkoru ejeru Kéreshi ozi;
mękwapho onye ono, mu yeru obu ono, bụ Sutakis. ¹⁰Unu kelekwap̄ho
Apelisu; onye gudewaa umere iya goshi lẹ ya pfū-shiru ike lekwekwe, o
kweru kẹ Kéreshi. Unu ekelekwap̄ho ndibe Arisutọbulosu. ¹¹Unu kele-
kwaphọ Herōdiyonu onye mu l'iya tūkoru buru abubu. Unu ekelekwap̄ho
ndu bu l'ibe Nasisosu; ndu nọwaa Nnajiuphu l'ẹka.

¹²Unu kelekwapḥo Tirayifina yee Tirayifosa ndu ejeru Kéreshi ozi ejeshikpoo ya ike. Unu ekelekwapḥo onye mu yeru obu, bu Pesisu; onye jewaru Kéreshi ozi jeshikwaa ya pḥo ike. ¹³Unu kele Rufosu onye ono, gbaru iche l'ejeshi ozi ke Nnajiuphu ike ono. Unu ekele ne iya; onye duhukwapḥo g'o buwaa ne nkemu. ¹⁴Unu kelekwaru mu pḥo Asinkiritosu; waa Fulegonu; waa Hemisu; waa Paturobasu; waa Hemasu; mekpowaro unwunna ozo, ephe l'ephe tukoru nodu l'eka ono. ¹⁵Unu kele Filologosu; waa Jiuliya; waa Niriyosu; waa nwune iya ke nwanji; waa Olimpasu; mekpowaro iphe, bukotakpoo ndu-nso, ephe l'ephe no l'eka ono.

¹⁶Unu kelekwa nwibe unu ekele; nmata phe akpa, du nso. Ndu ke Kéreshi, no l'iphe, bukota Chiochi l'ophu ekelekwotakwapḥo unu ekele.

Iphe, unu e-meje

¹⁷Unwunna mu; mu arwokwa unu arworwo su g'unu letakwa enya m'obvu ndu ono, anoduje eme g'ekwo du onoya; ndu egudeje egube ono agbaghashi iphe, Chiochi kwetaru l'o bu okpobe-opfu. Iphe, ephe anoduje eme be yee iphe ono, e ziru unu ono ta adagbajedu. Unu kpakwaru phe l'aphara. ¹⁸Kele ndu eme udu iphe ono ta abukwa Nnajiuphu anyi, bu Kéreshi be ephe ejeru ozi; o kwa iphe, ekpiri iya du phe be ephe eje ozi iya. Ephe eteje manu l'opfu; gude ire mecha mecha edepushi ndu enwezidu egomunggo. ¹⁹Ole onyemonye tukoru maru g'unu emeberu iphe, ozi-oma ono pfuru. O buru iphe ono meru g'o gude ehu nodu anoduje atso mu utso. Ole o du mu g'a su g'unu gudeje mmamiphe majeru iphe, bu iphe, du ree; sefuje eka l'iphe, adudu ree. ²⁰Chileke onye bu iya be nchi-adudoo shi l'eka taa noekwa odu g'o to mee g'unu zopyashia Nsetanu l'okpa. Ge Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi mekwaaru unu eze-iphe-oma.

²¹Timoti, mu l'iya tukoru eje ozi-a; lekelekwapḥo unu. Lusiyosu; waa Jiasonu; me Sosipeta phe; ndu anyi l'ephe tukoru buru abubu lekelekwaro unu.

²²Mbedua, bu Teshiyosu, l'ede ekwo-ozia; bya aburu onye unu l'iya tugbaru nanu l'ime Nnajiuphu lekelekwapḥo unu ekele.

²³Gayosu-a, mu bu l'ibe iya-a; teme o buru l'ibe iya be Chiochi l'ophu edzukoje-a; lekelekwapḥo unu-o! Nokwapḥo ge Erasutosu; mbu onye owa-a, bu iya edobejeru oha okpoga phe-a; lekelekwapḥo unu yee nwanja anyi, bu Kwotosu.

²⁴Ge Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi meeru unu g'unu hakota eze-iphe-oma. Nokwa g'o du.

Aja Chileke ajaja, Polu gude kpochia ozi ishi

²⁵G'anyi jaa Chileke ajaja; l'oo ya l'a-du ike mee g'unu pfuru pfushia ike lekwekwe, unu kweru nkiya. O buru ozi-oma ono, mu ezi ono be

oogudeje eme g'unu pfushia ike ono; mbu ozi-oma ono, l'epfu ke Jizosu Kereshi onoya; bya egoshikwapho iphe ono, e shi domia edomi ono, a phuru l'ophulanya eshi l'edenwede ono. ²⁶ O buru iphe ono be o gbete nta-a bya emee g'a maru. Nta-a be okpobe-opfu ono shiwaal'iphe, ndu mpfuchiru Chileke deru bahu g'ite; a numa-dzuru iya. Nta-a be Chileke ono adudu teke aa-su l'o shi; ophu o dudu teke aa-su l'o noo teke onono-beru ono; ziru e woru okpobe-opfu ono mee; ohamoha mgburugburu madzuru iya; k'ophu ee-kwetadzuru meje iphe, o suru g'e mee. ²⁷ G'e shi Jizosu Kereshi l'eka jaa Chileke ajaja; mbu onye lanu ono, bu yebedua nwekiya bu Chileke; teme o buru iya nwekiniya iya nwe ke mmamiphe. G'a jaa ya jasu le tuutuutu le mijimiimii. Nokwa g'o du.

Ĕkwo-ozì Kẹ̀ Mbù, Pọ̀lu Deru Nù Ndu Kọ̀rentu

1 ¹Ọwaa bụ ẹkwo-ozì, mụ̀be Pọ̀lu ede; mbù onye ono, Kéreshì Jizọ̀-
su kuru bya emee ya ọ̀ bụ̀ru onye-ishi-ozì iya. Ọ̀ bụ̀ru g'ọ̀ bụ̀ uche
Chileke bụ̀ ono. Onye mu l'ìya tų̀koru ede ẹkwo ono bụ̀ nwanna anyì, bụ̀
Sosutenìsu.

²Ndu eede iya anụ̀ bụ̀ ndu Chìochì kẹ̀ Chileke, bụ̀ ndu ọ̀phu nọ̀ lẹ̀ Kọ̀-
rentu; gude iya ekele unubẹ̀ ndu Chileke doberu ìche g'unu bụ̀ru ndu dų̀
nsọ̀ opfu l'unu lẹ̀ Jizọ̀su Kéreshì tų̀gbaru bụ̀ru nanụ̀. Eedekwa iya phọ̀ anụ̀
onyemonye, nọ̀ l'ẹkameka, bụ̀ ndu abajẹ̀ru Nnajìuphu anyì, bụ̀ Jizọ̀su Ké-
reshì ẹ̀ja. Jizọ̀su ono bụ̀ Nnajìuphu phẹ̀ bya abụ̀ru Nnajìuphu anyìbedua
kwaphọ̀.

³Gẹ̀ Chileke, bụ̀ Nna anyì; mẹ̀ Nnajìuphu anyì, bụ̀ Jizọ̀su Kéreshì meeru
unu eze-iphe-ọ̀ma; mekwaaphọ̀ gẹ̀ nchì dų̀ unu doo.

Ekele k'ìphe-ọ̀ma, shì l'ẹ̀ka Kéreshì

⁴Mu anọ̀duje ekeleru unu Chileke mu ekele k'eze-iphe-ọ̀ma, o shì l'ẹ̀ka
Kéreshì Jizọ̀su emeru unu. ⁵L'unu lẹ̀ Kéreshì tų̀gbaru bụ̀ru nanụ̀; unu shì
ẹ̀gube ono baa eze l'ìphemìphe, shì iya l'ẹ̀ka. Unu tų̀ko opfu ọ̀nu magbua-
ru tų̀ko mmamìphe magbuaru. ⁶Ozi kẹ̀ Kéreshì ono bẹ̀ e mewaru ọ̀ nọ̀shì
unu ọ̀kpobe ìke l'obu; ⁷k'ọ̀phu bụ̀ l'ọ̀ tọ̀ dų̀du iphe, bụ̀ iphe Unme Chileke
anụ̀ anụ̀nu mẹ̀ nanụ̀, dų̀ru ọ̀phu dų̀ru unu ụ̀ko; mbù g'unu nọ̀ ngabẹ̀ teke
Nnajìuphu anyì, bụ̀ Jizọ̀su Kéreshì a-lwa azụ̀ goshi onwiya l'ọ̀du-bìribìrì
iya. ⁸Jizọ̀su ono e-me unu g'unu shìhu dų̀ngu dų̀ngu nno jasụ̀ l'ìkpetema-
zụ̀. Ọ̀o ya bụ̀; g'ọ̀ tọ̀ dų̀ ẹ̀ka aata unu ụ̀ta mbọ̀ku ono, Nnajìuphu anyì, bụ̀
Jizọ̀su Kéreshì e-kpe ikpe ono. ⁹Chileke apfushìjekwa ìke l'ìphe, o pfuru.
Ọ̀ bụ̀ru Chileke ono bẹ̀ kuru unu g'unu lẹ̀ Nwa iya, bụ̀ Jizọ̀su Kéreshì bya
bya abụ̀ru nanụ̀ gbarụ̀ mgba l'ìphemìphe; mbù onye bụ̀hukwapho Nnajìu-
phu anyì ono.

Ekwo, dū lẹ Chìochi

¹⁰Sù-a; ọ kwa Nnajiuphu anyi, bụ Jizọsụ Kéreshi bẹ mu nọ l'ẹka arwọ unubẹ unwunna anyi sù g'unu wùje ọnu nanù g'unu hakọta l'iphemiphe, bụ iphe unu epfu. Ọo ya bụ g'ekwo ta adù l'echilabọ unu. Unu tũgbakwa bũru nanù ọkpobe abũru. G'egomunggo bũru unu nanù; idzu unu abũ-jeru nanù. ¹¹Unwunna mu; l'iphe, mu epfu ono bũkwa lẹ ndibe Kuloyi byaakwaru akọoru mu kọ-rwuaru mu iya alì sù l'unu kwarù lẹ ntũmego. ¹²Mbù l'iphe, mu epfu bụ l'a sũru l'unu anọduje adzọkashi iya. Onye ọphu asù lẹ ya larù Pọlu; onye asù lẹ ya larù Apọlosu; onye asù lẹ ya larù Pyi-ta; onye asù l'ọo Kéreshi bẹ ya larù. ¹³?A gbenu keshiwa Kéreshi ekeshi? Bù Pọlu bẹ apfugburu l'oswebe l'iswi ẹhu unu? Tọo ?bù ẹpha Pọlu bẹ e gude mee unu baputizimu?

¹⁴Mu ekele Chileke ekele l'ọ -tọ bụ Kirisupọsụ yẹ Gayọsụ mẹ mu asù l'ọ tọ dudu g'unu ha mẹ onye lanù mu meru baputizimu. ¹⁵Ọo ya bụ g'ọ tọ dū onye a-sù l'e gude ẹpha mu mee ya baputizimu. ¹⁶Aa! Ndu mu mẹfuru baputizimu bụ Sutifanasu yẹ ndibe iya. O to doduru mu ẹnya l'ọ dũbaaru ndu ọzo, mu meru baputizimu abudu ndu ono. ¹⁷Kéreshi ta abũkwa baputizimu bẹ o yeru mu gẹ mu bya emeje. Iphe, o ziru mu gẹ mu bya emeje bũkwa gẹ mu zije ndiphe ozi-oma ono. Gẹ mu te egudekwa opfu, egoshi mmamiphe ndiphe zi iya; a -nonyaa ọ tũrwua ike, dū l'anwũhu, Kéreshi nwũhuru l'oswebe.

Kéreshi bụ ike bya abũru mmamiphe, shi l'ẹka Chileke

¹⁸L'opfu k'anwũhu Kéreshi l'oswebe ono bẹ bũkwa iphe-eswe l'ẹnya ndu ala l'iswi; obenu l'anyibe ndu a dzọtaru bẹ ọ bụ ike, shi l'ẹka Chileke. ¹⁹L'e dekwaru sù:

“Mmamiphe ndu maru iphe
bẹ mu e-mebyishi
emebyishi!

Mu emee nkwa menya ndu
manũkaru iphe
l'ọ bũru iphe-mmanũ.”^a

²⁰Sù-a; ?bũhunu awe bẹ ndu mmamiphe pfuru nta? ?Bù awe bẹ ndu edeje ẹkwo pfuru? ?Bù awe bẹ ndu maru opfu lẹ mgboko-a pfuru? ?Chileke te emeadaru gẹ mmamiphe, ndiphe bũru iphe-eswe?

²¹A makwarũ-a lẹ Chileke meru nemadũ k'ọphu oo-shi lẹ mmamiphe, ọ nũru iya maru iya; obenu lẹ nemadũ te egudedu iya maru iya. Noo g'ọ shitaru Chileke sù lẹ ya e-shi l'iphe ono, ndu maru iphe sũru l'ọ bụ iphe-eswe ono, bụ iya bụ k'ozì-oma ono, anyi ezi ono; gude dzọo ndu kwetarũ nũ. ²²Ndu Jiu bẹ bụ

^a 1:19 Gũnaa Azá 29:14.

iphe-ohumalenya bē ephe sūru g'e goshi p̄hē; ndu Gurisu bukwanuru mmamiphe bē ephe acho. ²³Obenu l'iphe, anyibedua ezi ozi iya b̄ l'a k̄popyaberu Kéreshi l'oswebe. Ono b̄uru up̄fu, ad̄u ndu Jiu l'okpa; bya ab̄uru iphe-eswe l'ēnya ndu ab̄udu ndu Jiu. ²⁴Obenu lē ndu Chileke kuru; mb̄u ndu Jiu mē ndu ab̄udu ndu Jiu; bē Kéreshi ono b̄u ike Chileke bya ab̄ukwarupho mmamiphe shi l'ēka Chileke. ²⁵L'iphe, Chileke eme; o d̄u ēhu-eswe ēhu-eswe; gb̄ekwa ka mmamiphe ndiphe shii; tēme iphe, gb̄e d̄u g'ō b̄u Chileke arw̄uhu kakwapho unwu-eliphe ike.

Ge Chileke emeje iphe iya

²⁶Oo ya b̄u lē-a; unwunna mu; unu nyatajēkwa iphe unu shi b̄uru tēme Chileke kua unu. Unu te eshidu d̄u igwe marwua iphe gē ndiphe, maru ēkwo amaj̄eru iya; ophu unu eshidu d̄u igwe nweru ēnya; ophu ndu shi l'oke amad̄u eshidu baa ishi. ²⁷Obenu lē Chileke hōtalaru-a iphe, d̄u ēhu-eswe ēhu-eswe l'ēnya ndiphe; gude mee ndu maru iphe iphe-iphere. O bya ahōtakwapho iphe, rw̄uhuru arw̄uhu l'ēnya ndiphe; gude mee ndu okpehu d̄u iphe-iphere. ²⁸Chileke hōtaru iphe, ēnya lwaru l'eliphe; mb̄u iphe, ndiphe aḡubeduru iphe, iphe, ephe sūru l'ō tō d̄u d̄u iphe, o b̄u; o hōta iya gude mee iphe, ndiphe r̄iru l'ō b̄u okpobe iphe g'ō tō d̄u iphe, o-o-b̄u. ²⁹Oo ya b̄u g'ō tō d̄u nemadz̄u, e-je aba abaa l'iphu Chileke. ³⁰Obenu l'unubedua bē Chileke mewaru unu lē Kéreshi Jizosu tugba b̄uru nanu; tēme o byakwapho emee ya; o b̄uru mmamiphe k'anyibedua. Oo ya bē o shi l'ēka; o b̄uru iya b̄u l'anyi ab̄uru ndu p̄fuberekoto l'iphu Chileke. Anyi shi iya l'ēka b̄uru ndibe Chileke; bya ab̄uru ndu a gbataru l'iphe-ēji, pyitaru anyi l'ēkp̄iri. ³¹Oo ya b̄u g'ōo-b̄uru iphe, ēkwo-opfu Chileke pfuru sū: "Onye o d̄u g'ō baa abaa; g'onye ono n̄odu Nnajiuphu l'ēka ba iya."

Kéreshi l'oswebe

2 ¹Sū-a; unwunna mu; teke mb̄u ono, mu byapfutaru unu bya unu ezi ozi-oma kē Chileke ono, a makaharu l'ō b̄u okpobe-opfu ono; mu te egudekwa opfu mecha mecha zia ya unu; ophu mu abyakwaru unu egoshi lē mu nw̄uru ēkwo b̄uru o-maru-o-machata. ²Lē mu pfukp̄oakwaru sū lē mu e-mekiritakp̄ooro l'echilab̄o unu g'ō tō d̄udu iphe, mu maru; gbahaa Jizosu Kéreshi k̄p̄ekpu, b̄u iya b̄u onye a k̄popyaberu l'oswebe. ³Ozo b̄u lē teke ono, mu l'unu shi n̄odu ono bē ike ad̄udu mu; tēme ndz̄u shi n̄odu aḡu-shikwa mu pho ike; tēme ēhu shi eteh̄ukwa mu pho etete shii. ⁴Ophu iphe, mu pfuru epfupfu mē ozi, mu ziru ezizi, ab̄udu iphe, mu gude ire mecha mecha k'ophu manukarunu pfua g'eeshi g'ee-kweta iya. O chia iphe, meru n̄u b̄u lē mu goshiru unu l'ōo Unme Chileke yēe ike kē Chileke ere ire l'opfu ono; ⁵k'ophu ekwekwe, unu kweru kē Kéreshi tee shidu lē mmamiphe nemadz̄u; g'ō shichia l'ike kē Chileke.

Mmamiphe Chileke

⁶Ole-a; o bujekwaru-a; mu lē ndu kawaru ēnya l'iphe kē Unme Chileke n̄odu epfu; mu egude mmamiphe epfu eyeru p̄hē. Ole o tō bukwa

mmamiphe ophu shi l'eka ndiphe; ophu o bukwa mmamiphe ophu shi l'eka ndu eze ndu mgboko l'ophu; ephebedua be Chileke emewaa ike phe g'o buru iphe-mmanu. ⁷Mmamiphe ophu mu egudeje epfu bukwa mmamiphe ophu Chileke shi domia edomi; mmamiphe ophu o meru ge ndiphe ta ama. Mmamiphe ono bu le Chileke tubuhakpõwaruro teme o mee mgboko; l'anyi l'iya a-gbaru mgbal'õdu-biribiri iya. ⁸Mmamiphe k'ono ta adukwa ndu bu ndu-ishi le mgboko-a mgburugburu maru iya nu. Ome ephe maru iya; m'ephe te eje akpopyabe Nnajiuphu ono l'oswebe; mbu Nnajiuphu ono, ye Chileke gba mgbal'õdu-biribiri iya ono. ⁹Obenu l'ederu l'ekwo-opfu Chileke su:

“Iphe enya ahumajeduru;
 ophu nchi anumajeduru
 iya;
 ophu o dudu onye
 egomunggo rwujeru
 l'oo-mee;
 be Chileke meru doberu
 ndu yeru iya obu.^b”

¹⁰Chileke gbewa l'eka Unme nkiya goshi anyi iphe ono, o shi domia edomi ono. Le Unme Chileke avofutajekwa iphemiphe, bukpo iphe, e domiru edomi je akpachaa l'idzu, Chileke chiruro lime obu iya k'ememe dobe. ¹¹Le-a; ?bu onye maru iphe no nwibe iya l'obu? ?Tõbudu o nonu maru iphe, du l'obu nkiya. Nokwapho g'o to dudu onye maru iphe, no Chileke l'uche a -gufu Unme Chileke. ¹²Su-a; o to bukwa unme ndiphe be anyi nataru; o kwa Unme, shi l'eka Chileke be anyi nataru, bu iya bu Unme, l'e-mekwanu g'anyi makõtaru iphe-õma, Chileke meshiru anyi.

¹³Oo ya bu le-a; l'o to bukwa opfu, e gude mmamiphe ndiphe zia anyi be anyi egudeje epfu iphe ono. Iphe, anyi egudeje epfu iya bukwa opfu, Unme Chileke ziru anyi. Oo ya bu g'anyi ewojueru okpobe-opfu, shi Unme Chileke l'eka akõru ndu Unme Chileke bu l'ehu g'o doo phe enya. ¹⁴Onye Unme ke Chileke ta anõdu l'ehu ta anatajekwa iphe, shi l'eka Unme Chileke; ke iphe ono aduje iya ehueswe ehueswe lenya. Teme ophu o dojedu iya enya eshinu o to byadu amaru urwu iya me o budu le Unme Chileke, no lime iya eyeru iya aka. ¹⁵Obenu l'onye Unme Chileke bu l'ehu; amajueru urwu iphemiphe; ophu nemadzu mmanu adujekwanu ike maru iphe onye ono eme. ¹⁶Oo ya bu iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su:

“?Bu onye maru uche
 Nnajiuphu, bu Chileke?
 ?Bu onye be bu onye adu
 ike kajueru iya iphe,

oo-me?^c”

O bekwany l'anyiɓedua nweru uche ke Kéreshi, bu iya emeje g'anyi ri ɔri-ri g'ɔri.

Ndu ejeru Chileke ozi

3 ¹Unwunna mu; mu ta adukwa ike pfuaru unu opfu, eepfuru ndu Unme Chileke bu l'ehu. Opfu, mu pfuru unu bukwa opfu, eepfuru ndu emekwadu umere ndiphe; mbu ndu bukwa ndu nwaswa l'iphe ke Kéreshi. ²Noo g'o gude mu chee unu era; ophu mu ededuru unu nri eshinu unu eshidu suwaru k'eriri iya. Mbu le nta-a be unu teke asukpokwaa ya nu; ³kele unu emekwadu umere ndiphe. Eshinu unu ejikwadu jijenya; teme unu nodu adzo-phe enya; bya anodu ekpa l'iche iche; ?unu ta amadu l'unu etsokwadu uzo ke ndu mgboko-a; l'unu emekwadu umere ndiphe. ⁴Leshinu unu atukoje epfugbaa su: “Mbɛdua lakwaru Polu.” Onye ophu asu: “Mbɛdua lakwaru Apolosu.” ?Unu ta amadu l'unu emekwadu umere ndiphe?

⁵Mbu-a; Apolosu ono; ?o bu onye? To Polu; ?o bu onye? O to dukwa ndu ozo, anyi bu gbahaa ndu ejeru Chileke ozi; ndu goshiru unu uzo, unu shiru bya eworu onwunu ye Jizosu l'eka. G'anyi ha nwekotaru iphe, Nnajiuphu suru g'anyi mee. ⁶Iphe, anyi meru dukwa g'egube-a, aakuje akpuru oshi-a. O buru mɛdua be kuru akpuru oshi obu akuku; Apolosu gbaa ya mini. O bukwanuru Chileke bu onye meru g'o vua evuvu. ⁷Oo ya bu l'onye kuru akpuru oshi; me onye gbaru iya mini ta adukwa iphe, ephe pfube buru. O kwa onye bu iphe bu Chileke, bu iya bu onye meru iya g'o vua. ⁸Onye kuru iphe akuku me onye gbaru iya mini tukokwaru eje ozi lanu. Ole g'ephe ha l'ehu l'ehu be Chileke e-bukwa nggo; onye jeru g'o jeru be oo-bu nggo g'ozi, o jeru gbaru. ⁹L'o kwa Chileke be anyi l'iya tukoru gbaru mgba eje ozi ono. Unubɛdua bu opfu, Chileke koru bya aburu ulo, Chileke akpu. ¹⁰Mu gude iphe-oma, Chileke yeru mu l'eka ge mu gude jeeru iya ozi mee iphe, onye maru akpu ulo okpobe akpukpu emeje. Mu turu okpa-ulo; onye ozo nodu akpukwanu ulo obu akpukpu. Ole g'onye akpu g'ookpu; letakwa enya maru iphe, ookpu l'eli okpa-ulo obu. ¹¹Noo kele o to dukwa onye ozo, atubaa okpa-ulo ozo abudu ophu a tularu, bu iya bu Jizosu Kéreshi. ¹²L'eli okpa-ulo ono be o duru ndu e-gude mkpola-ododo akpu iya ulo; ndu egude ope; ndu egude mkpuma, aswa du; o dukwarupho ndu bu oshi be ephe e-gude akpu nkephe; ndu egude eji; ndu abukpooruro eta be ephe e-gude akpu nkephe. ¹³Obenu l'onnyemanye be aa-maru g'iphe, o gude kpua nkiya du-be ree mboku ikpe ono, Chileke e-woru iya tua jala onoya. L'oku, e-tsu mboku ono be bu o -tsuchaa; aa-huma ozi, onnyemanye jeru iphu. Oku ono e-tsu iya hua ya

ama goshikwanu g'ọ gbaru. ¹⁴Onye ọku ekeduru iphe, o gude kpua ọlo l'eli ọkpa-ọlo ono; Chileke ebua ya nggo. ¹⁵Onye ọku keru nkiya; l'ọolaaru iya l'iswi; yẹbedua l'ishi onwiya b'aa-dzotakwa-a; ọle adzota nkiya a-duta-bewa g'onye a lofutaru l'ọku enwunwu.

¹⁶?Unu ta amadu l'unu bu eze-ulo Chileke; le Unme Chileke be bu ebu-bu l'ime unu? ¹⁷Onye emebyi eze-ulo Chileke be Chileke e-mebyikwapho. Leze-ulo Chileke dukwa nso; o buru unubedua gedegede bu eze-ulo iya obu.

¹⁸G'ọ to dukwa g'unu ha onye anoduje agho-pheru onwiya ugho. G'onye arị le ya maru iphe l'ogbo owa-a; hakwaa egube oriri ono bya aburu onye-eswe; e -mechaa g'ọo-buru onye maru iphe okpobe amaru. ¹⁹Kele iphe, ndiphe guberu mmamiphe le mgboko-a be bukwa iphe-eswe l'iphu Chileke. Le dekwaru lekwo-opfu Chileke su: "Oo Chileke bu onye anmataje ndu kwaru enya le nkwa menya phe." ²⁰A bya edekwaa ya pho lekwo-opfu Chileke su: "Nnajiuphu makwaru-a l'egomunggo ndu maru iphe bu mkpokpo iphe." ²¹Oo ya bu; g'ọ to dukwa onye e-gudeje nema-dzu aba abaa. Le -pfujekpoo ya nu epufufu; iphemiphe tukokwaru buru iphe unu iphe unu; ²²me Polu-o; me Apolosu-o; mekpoo Pyita-o; mgboko l'ophu; me ndzu me onwu. Iphe nta-a me iphe e-me l'iphu; iphemiphe ono tukoru bukotaru iphe unu. ²³Unubedua tukokwanu bukotaru iphe ke Kereshi; Kereshi bukwanuru ke Chileke.

Iphe ndu-ishi-ozu Kereshi egoshi anyi

4 ¹Su-a; unu te edobejekwa anyi g'anyi bu ndu ozo gbahaa ndu-ozu Kereshi; ndu Chileke yeru g'ephe letaje enya l'opfu Chileke ono, bu opfu ophu Chileke shi domia edomi ono. ²Iphe, eele enya iya leka onye eleta ndu-ozu enya bu g'ọ buru onye e gude ire iya aka. ³Mu ta akpakwa ishi l'unu doberu mu nno; ozo le nemadzu kperu mu ikpe k'ozu, mu jeru; mbedua l'onwomu ta adukpokwanu teke mu suseru lo waa ge mu du; ⁴o noo kele o to dudu iphe, mu humaru onwomu lehu, bu iphe, mu a-su lo noo aka mu shiswewaru uzo; ọle o to bukwa iphe ono goshiru le mu kpe-fuwaru. Oo Nnajiuphu bu onye e-kpe mu ikpe. ⁵Oo ya bu g'unu ta adushi onye unu a-odu anmawa ikpe lebe oko rwu teke aa-nma ikpe; ikpe bu teke Nnajiuphu a-bya; lo kpee ya. Noo teke oo-wofuta iphe, e shi domia l'ochii bya edobe l'iphoro; lo bya eworu iphe, amadu chiru k'ememe, bu iphe, du iya lokpoma; woru tua jala. Noo teke Chileke a-ja onyemonye ajaja, rwuberu iya nu.

⁶Unwunna mu; o kwa g'e-shi g'o doo unu enya be mu gude woru iphemiphe ono dobe lehu mu le Apolosu; g'unu anwuta iphe ono, e pfuru su: "Unu te etsoghatajekwa iphe, e deru lekwo-opfu Chileke." Su-a; g'ọ to dukwa g'unu ha onye egudeje onye lanu eku onwiya; woru onye ophu nmaa phulaphula. ⁷Su-a; ?bu onye mekpooru ngu i ka onye ozo? ?Bu gunu be i

nweru 'abūdu iphe, Chileke nūru ngu? Eshinu ọ bụ Chileke nūru ngu iya; ?denukwanu g'o gude ị gbẹ gude iya eku onwongu g'ọ -bụ l'ọ tọ buedu iphe, a nūru ngu anūnu?

⁸Epho gbẹ jichaakwanu unu! Unu gbẹkwa nwekotawaru nū iphemiphe; buchwawaru nū ndu eze; ebe anyi bedua abūdu. Ọ dukwa ree. Ọ gbẹkwanu dū mu g'a sū l'unu buchwawaa eze ọbu; mē anyi abya g'anyi l'unu tūko buru iya. ⁹Obenu l'ọ dukwa mu g'anyi be ndu-ishi-ozī Kéreshi bẹ Chileke woru dobe l'ikpazu. Anyi nōwaa gē ndu e doberu k'apfū-gbu; mbū g'anyi buru iphe, mgboko mgburugburu, a-byajē ahūma ahūma; mbū ndiphe mē unwu-ọjōzi-imigwe. ¹⁰Anyi gude opfu ẹhu Kéreshi buru ndu eswe; unubedua gbẹwanu l'eka Kéreshi buru ndu maru iphe. Anyi dū arwuhu; obenu l'unubedua gbenu shihu ike! Anyi bụ ndu a nmaru phulaphula; obenu l'unubedua bẹ a gbẹ kwabẹ ùbvù. ¹¹Sū-a; ẹgu anọdujekwa agū anyi; mbūkwa byasu nta-a; ẹgu mini nọdu anọduje agū anyi; anyi nọdu anma nkirika ẹkwa; a nọdu etsu anyi iphe; anyi tsoru ẹkameka aghaphe; ọphu anyi enwedū unuphu. ¹²Anyi gbẹ gude ẹka anyi ese akanya g'anyi e-meje anū onwanyi nri. Teke a tūru anyi ọnu; anyi agoru ọnu-oma nū onye ọbu. A -nọdu akpa anyi ẹhu; anyi ataru iya nshi. ¹³Teke e pfubiyishiru ẹpha anyi; anyi epfuru opfu bebebebe nū onye ọbu; anyi gbẹ bya abūwaru ikpōzu kẹ ndiphe; mbū iphe, dū ideyideyi, e gude ẹza zafu l'ekameka; byasu l'eswe, dū gē ntanu-a.

¹⁴Iphe, mu ederu unu iphe-a ta abūkwa g'o mee g'iphere dū unu. Ọ kwa ẹka bẹ mu aloru unu lẹ nchi; l'unu bụ unwu mu, mu yeru obu. ¹⁵L'unu -nwechakpokwaaaru m'obeta ọ buru unubuku ndu eleta unu ẹnya l'uzo kẹ Kéreshi; nna unu ta adūkwa igwerigwe. Ọ kwa mbedua bụ nna unu, nūru unu ndzū, shi l'eka Kéreshi; eshinu ọ bụ mbedua byaru ezia unu ozi-oma ono. ¹⁶Noo g'o gude mu nọdu arwọ unu arworwo sū; jiko unu tsoru ẹka mu. ¹⁷Ọ kwa iphe ono meru g'o gude mu zia Timoti sū g'ọ byapfuta unu. Timoti ono bẹ eshinu mu ziru iya etso Nnajiuphu bẹ ọ bụwaa nwa mu, mu yeru obu; tēme ọ buru onye goshiwaru lẹ ya gbaru gē mu gude ire iya ẹka. Sū-a; g'ọ byapfuta unu bya anyatabaaru unu gē mu egudeje etso ọzo kẹ Kéreshi ono; mbū gē mu ezije iya l'iphe, bukpo Chiochi g'ọ ha l'ekameka.

¹⁸Ọ dūru ndu gbẹ hawaru nū eku onwophe; g'ọ bụ lẹ mu ta abyadu alwaba azu lẹ ndu-unu. ¹⁹Ole a taa nọdu ọdu; mu abyapfuta unu; mē Chileke kwenu. Noo teke mu a-hūma iphe, ndu ono, eku onwophe ono a-dū ike mee; tōo ephe bụ ọ-pa-ọnu. ²⁰L'iphe, bụ lẹ Chileke bụ eze ta abūkwa opfu, eepfu l'ọnu; ọ kwa iphe, gude ike ere ire. ²¹?Bū ole ka unu ree? ?Mu gude ẹchachi byapfuta unu? ?Tōo gē mu gude obu-iphóró waa ewoze onwonye alí bya?

Urwu-ali, haru dū lẹ Chiochi

5 ¹Sū-a; mu anūkwa l'unubẹ ndu Chiochi haru arwu urwuali. L'ejo urwuali, unu haru arwu dū-be eji; k'ọphu bụ lẹ ndu 'amadū ekemu

Chileke ta atukpodanu ama ememe iya; ke ge nwoke duta nyee nna iya wata alulu. ²Unu nodu ekukwapho onwunu; o buru iphe, unu gege agbe agu aphu. Unu wuchikwaa onye ono ewuchi; g'o to noduhekwa l'echilabo unu. ³L'a makwaru-a le mu ta anodu l'eka unu no; k'ophu unu ele mu enya; obenu l'obu mu nokwa-a l'eka unu no. Noo g'o gude mu gude ike ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi nmaa onye ono, meru ebyi ono ikpe g'o bu le mu l'unu no l'eka ono. ⁴Su-a; unu -nokobeepho; teke ono obu mu anodukwapho l'eka ono, unu no ono; ike ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu a-nodukwapho l'eka ono, anyi no ono; ⁵unu woru onye ono ye Nsetanu l'eka g'o mebyia ogwehu iya; l'o noo iphe, gbaru iya nu bu ono. Oo ya bu ge Chileke a-dzoo ndzu iya mboku, Nnajiuphu a-bya.

⁶Su-a; ekuku, unu eku onwunu ta adukwa ree. ?Unu ta amadu l'oo nwochileka iphe, ekoje buredi be asujeru ekoli ishi buredi ophu? ⁷Unu to nwehu sashia akahu iphe-ekoje-buredi ono, g'unu aburu buredi ophuu, e te eyeduru iphe, ekoje buredi. Noo kele nwaturu Ojegahata ono, bu Kereshi be e gbuakwaru. ⁸Nta-a buakwaa g'anyi wata abo obo-iphe ono g'o gbaru. G'anyi te egudekwa buredi ophu akahu iphe-ekoje-buredi ono du, bu iya bu ejo-iphe yee iphe-ashi gude bo ya. O kwa g'anyi gude buredi ophu iphe-ekoje-buredi adudu ililekpoo bo ya, bu iya bu anodu ndzu ophu ntucha adudu ilile waa l'eme ire-lanu.

⁹Mu dehaakwaru unu ekwo su unu g'unu le ndu eme ke nwoke me ndu eme ke nwanyi te emegbajekwa. ¹⁰Ndu mu epfuru unu ta abukwa ndu 'amadu Chileke, eme egube iphe ono; ozoo l'oo ndu enya-pfurupfuru; ozoo ndu ana nfu; ozoo ndu agwo nshi. Ndu k'ono be unu -jeshia phe ezeru; buanaa iphe, gbaru unu l'ememe bu g'unu lufuepho le mgboko alufu ophu. ¹¹Iphe, mu shi epfu bukwa g'unu bujeru ubara yeru onye kuru onwiya nwanna teme o gbememe ke nwanyi; ozoo eme ke nwoke; ozoo nweru enya-pfurupfuru; ozoo l'oo gwwo nshi; ozoo l'oo onye evu onye ozo nvu azu; ozoo l'oo onye angugharu mee eka; ozoo onye ana nfu. Oo egube onye ono be mu sukwarupho g'unu l'ia te erigbajeshi nri.

¹²O -buru ke ndu amadu Jizosu; ?nkemu bu l'ole; k'eje phe anma ikpe? ?Tobudu ndu ophu no l'ime Chiochi be o gbaru anyi l'ekpe ikpe? ¹³Obenu le ndu ophu anodu l'ime Chiochi bu Chileke e-kpe phe ikpe. Oo ya bu le-a; "Unu chifujekwa onye njo l'echilabo unu."

Agbaru unwunna ekwo

6 ¹?Denu g'o gude o nodu abujeru teke o bu l'o nweru g'unu ha onye opfu adaru yee nwibe iya; l'o gbememe paru iya jepfushia ndu apfubeduru eka oto g'ephe kpee; ephe ta apafudu iya ndu-nso ibe phe? ²?Unu ta amadu l'oo unube ndu-nso bu ndu e-mechaa kpee ndiphe l'ophu ikpe? Eshinu o bu unu e-kpe ndiphe l'ophu ikpe; ?unu ta akabedu suru ekpe unwu iphiriba ikpe onoya? ³?Unu ta amadu l'oo anyibedua be l'e-mechaa

kpee unwu-ojozi-imigwe ikpe? Ọ bụchiaru nū opfu k'eliphe bẹ unu ta adūdu ike kpeshia. ⁴Ọ -buru l'egube opfu ono duru unu; ?denu g'o gude unu gbẹ ewotajẹ iya eje edoru ndu unubẹ Chiochi sūru l'ọ tọ dudu iphe, ephe bụ? ⁵Iphe, mu gude epfu iphe-a bụ g'iphere iya dū unu. ?Tọ dukpo-daa g'ọ ka mma l'ọo onye lanū l'echilabọ unu; bụ onye maru iphe k'ophu odojeru unubẹ unwunna ono opfu? ⁶Ọ gbẹ abujeru nwanna -gbeshi l'ooje agbaarū nwanna iya ekwo l'iphu ndu ta amadū Chileke.

⁷Agba ekwo ono, unu anọduje agbaru nwibe unu ono buakwaa iphe, dū eji bẹ unu anọduje emeta ekpu onwunu. O shitachia ono; ?bū gūnu kparū iphe, unu ta adūjedu ike taa nshi mẹ e -mee unu eji? ?Tọ kachidaa ree g'ọ bụchiaru l'ọo unubedua bẹ onye ọzo gbẹchia gude ụgho emekputa? ⁸Unubedua l'onwunu gbẹ anọduje eme nwibe unu eji; gude ụgho eme nwibe unu iphe, apfuduru-oto; l'eka nwibe unu ono bụhukwapho unwunna unu. ⁹?Unu ta amadū lẹ ndu apfubeduru-eka-oto bẹ ụzo adūduru l'eka Chileke bụ eze? Unu te ekwekwa g'e duru unu ghaa ụzo. Ndu ụrwuali; mẹ ndu agwo nshi; mẹ ndu eri ogori; mẹ onye nwoke arajẹ nwoke ibe iya; ¹⁰mẹ ndu-oshi; mẹ onye ẹnya-pfūrufuru; mẹ ndu angughajeru mē ẹka; mẹ ndu evuje nvu azu; mẹ ndu ana nfu; ta adukwa g'ephe ha mẹ onye lanū, abahū l'eka Chileke bụ eze. ¹¹Ọ buru g'unu shi harū dūchaa bụ onoya. Obenu lẹ Kéreshi safūwaru unu iphe-eji unu; bya emee unu ndu kẹ Chileke, dūeberu Chileke ree. Ọ buru l'eka Jizosu Kéreshi, bụ Nnajiuphu waa l'eka Unme-dū-Nsọ bẹ Chileke shi gua unu lẹ ndu pfuberekoto l'iphu iya.

Èhu ngu l'ophu bụ kẹ Chileke

¹²“Iphemiphe bẹ a harū mu ụzo gẹ mu meje g'ọ dū mu.” Ọlẹ ọ tọ bụkwanu iphemiphe bẹ bụ mu -mee ya l'ọ duru mu lẹ ree. “A harū mu ụzo gẹ mu meje iphemiphe g'ọ dū mu.” Ọlẹ mu tee kwekwanū g'ọ duru iphe, e-wota mu mee gẹ mu buru ohu iya. ¹³“Nri bẹ e mekwarū g'ọ lajẹ l'epho; bya emee ephe gẹ nri lajẹ iya.” Ọlẹ Chileke e-mechakwanaa tūko ephe-nebo mebyia. Iphe, Chileke medoru ogwehū ta abukwa g'e gude iya pharwushije onwonye; ọ kwa Nnajiuphu, bụ Jizosu bẹ o medoru iya; tēme Nnajiuphu l'onwiya bukwarupho Nnajiuphu k'ogwehū. ¹⁴Chileke kuliru Nnajiuphu o shi l'onwu teta dzuru ndzū; ọ bukwarupho nno bụ g'oo-gude ike iya kulia anyibedua.

¹⁵?Ọ dū g'unu ta amadū l'ogwehū unu bụ mpfukata èhu Kéreshi? ?Denu gẹ mu a-gbẹ wota mpfukata èhu Kéreshi jeye l'èhu nwanyị ụkpara? Tūswekwa! ¹⁶?Unu ta amadū l'onye jepfuru nwanyị ụkpara bẹ yẹ l'iya tūgbawaru buru onye lanū? Eshinu e pfuru sū: “Ephenebo l'a-buru onye lanū.” ¹⁷Obenu l'onye yē Nnajiuphu, bụ Jizosu tūgbaakwanaru bẹ yẹ l'iya buakwapho onye lanū lẹ Unme Chileke.

¹⁸Unu buru ụbara yeru apharwūshi onwonye. Iphe, bukpo iphe-eji ọzo, eemekpoo ememe ta adukwa ophu emebyi anū-èhu nemadzū;

obenu l'onye apharwūshi onwiya l'emebyi anụ-ẹhu iya. ¹⁹Unu ta amadu l'ogwehu unu bu eze-ulo ke Unme-du-Nso ono, bu l'ime unu ono; mbu Unme-du-Nso ono, unu nataru l'eka Chileke ono? Noo g'o gude ebe o buedu unu, nwe onwunu. ²⁰Unu buwaa aswa, Kereshi zuru azuzu. Oo ya meru g'o gude unu je l'egude ogwehu unu ekutse Chileke.

A bya le k'alu nwanyi

7 ¹A bya abya le k'iphe ono, unu deru mu l'ekwo-ozu ono. Iphe, du ree bukwa ge nwoke te ejejeshi alu nwanyi. ²O buwaa g'o to me g'amadu wata eme ke nwanyi meru g'o gude mu su: ge nwoke l'ehu l'ehu lutaje nwanyi k'eka iya; nwanyi nonu eje aluru ji k'eka iya. ³Ge nwoke lajeru nyee ya l'ulo g'o gbaru iya eshinu oolu iya alulu. Nokwapho ge nwanyi a-lajeru ji iya l'ulo g'o gbaru iya l'oo ya bu ji iya. ⁴Le nwanyi, aalu alulu te enwekwa ehū iya. O kwa nwoke nwe ehū nyee ya. Nokwapho g'ehu ke nwoke 'abukwa iya pho nwe iya. O kwapho nwanyi nwe ehū ji iya. ⁵Ge nwoke ta ajikajekwa ejepfu nyee ya; ophu nwanyi ajikajekwa ji iya; gbahakwa l'unu chiru iya achichi su l'oo g'unu haa onwunu ke nwateke ono; k'ophu unu e-woru uche dobe l'epfu anu Chileke okpobe epfufu. Ole teke unu tuburu k'epfu anu Chileke obu bukwapho; unu watakwa akwakwa ozo; o -nonyakwaa Nsetanu kwaru unu ye l'iphe, du eji opfu l'unu ta adudu ike esede onwunu.

⁶Ole iphe-a, mu epfuru unu-a bukwa kele mu kwetaru g'o du egube ono; o to bukwa l'oo ekemu, a turu atutu dobe. ⁷Le mu -jeshia epfufu; bukwa iphe, dukporo mbedua ree bu g'a su l'onyemonye du-dzuru ge mu du-a; obenu l'onyemonye nwekotaru iphe-oma, du iche, Chileke seru ye iya l'eka; onye nkiya adu egube-a; onye ophu nkiya aduro g'oo-du.

⁸Su: o -buru ke ndu ta aludu ji me ndu ta aludu nwanyi; me unwanyi ophu ji phe anodedu; ndu k'ono be iphe, mu epfuru phe bu l'o duru phe ree g'ephe noduepho ta aluhe ji; ebe nwoke aluhe nwanyi; nodu ge mu no-a. ⁹Ole o -buru l'ephe taa dudu ike emekota iya; ge nwoke lukwaa nwanyi; ge nwanyi lukwaru ji. Lono kakwapho mma eme l'anodu taahaa nshi okpehu l'iphe, agushi phe ike.

¹⁰O be le ndu ophu aluwaanu be mu aturu ekemu su; ge nwanyi b'adukwa teke oo-lufuje libe ji iya. Mbu l'o to bukwa mu atu ekemu obu; o kwa Nnajiuphu anyi, bu Jizosu. ¹¹Teke o bukwanu l'o lufuru; ge nwanyi obu kwakwaa b'alu ji ozo; odumeka g'o laphukwa azu ge yele ji iya doshia. Ge nwoke ta adukwa teke oo-chifuje nyee ya.

¹²A bya le ndu ophu phoduru nu mu su-a; owa-a bukwa mu epfu iya; o to bukwa Nnajiuphu; teke o bu l'onye kweru ke Kereshi alu nwanyi, te ekwedu ke Kereshi; g'onye ono ta achifukwa iya me o -buru le nwanyi obu kweru-a le ye l'iya a-tuko-a nodu alu. ¹³O -bukwanuru l'oo nwanyi, kweru ke Kereshi alu nwoke, ekwedu ke Kereshi; ge nwanyi obu ta

alufukwa l'ibe ji iya obu; me o -buru le nwoke obu kweru-a le ye l'iya a-nodu alu. ¹⁴Kele nwoke, ekwedu ke Kereshi bya alu nwanyi, kweru ke Kereshi be shiakwaa l'eka nyee ya buwaru ke Chileke. Nokwapho ge nwanyi, ekwedu ke Kereshi bya alu nwoke, kweru ke Kereshi shiakwapho l'eka ji iya buwaru ke Chileke. O -bu lo to du nno me unwu unu phe abujeru ndu aso nso; obenu le nta-a be phe dukota nso. ¹⁵Teke o bu lonye ophu ekwedu ke Kereshi be suru le ya ta aluedu; g'o hakwaa. Onye nwoke ozoo nwanyi kweru ke Kereshi ono be e tee kebutaekwa ekebuta; eshinu Chileke kuru anyi g'anyi buru le nchi-odu-doo. ¹⁶Mbu-a; gube nwanyi, alu ji; denu g'ishiru maru l'e tee shidu ngu l'eka dzoo ji ngu? To denu ge gube nwoke meru maru l'e tee shidu ngu l'eka dzoo nyee ngu?

Aadu ge Chileke doberu onye

¹⁷Oo 'epho g'onyenonu mejeepho iphe, Chileke keru nu iya g'o meje; mejekwa iya pho ge Chileke suru g'o meje iya teke o kuru iya. Ono bu ekemu, mu atu edoberu iphe, bukpo Chiochi, no l'ekameka. ¹⁸Mbu l'iphe, mu epfu bu; g'onye buru ubvu teme e kua ya te ejeekwa eme onwiya onye e buduru ubvu. G'onye ebuduru ubvu te ejeekwa ebu ubvu. ¹⁹Kele e buru ubvu l'e te ebuduru te enwedu iphe, o bu l'iphu Chileke. Iphe, bu iphe bu g'e meje iphe, Chileke karu su g'e meje. ²⁰Oo ya bu g'onyenonu dujeepho g'o du teke Chileke kuru iya. ²¹Teke o bu li bu ohu teke Chileke kuru ngu; ta ayokwa oshi. Gbahakwa li maru uzo, ii-shi gbaa onwongu; g'i menaa ya nweru onwongu. ²²Lonye Chileke kuru; o bya yee Kereshi bya atugba; teke onye ono bu ohu; g'onye ono nyatakwa le Nnajiuphu towaru iya legbu, iphe-eji keru iya. Nokwapho g'onye 'abudu ohu teke Chileke kuru iya byawaru bya aburu ohu Nnajiuphu, bu Kereshi. ²³Unu buakwaa aswa, Kereshi zuru azuzu. Oo ya bu; unu ta laekwa azu je aburu ohu ke ndu mgboko-a. ²⁴Unwunna mu; g'onyenonu jiko dujeekwapho g'o du teke Chileke kuru iya; g'onye ono noduakwaro latugba, yele Chileke tugbaru.

Ndu ata aludu alulu

²⁵A bya l'ehu k'unwanyi, ata aludu ji me unwoke, ata aludu nwanyi; o to dudu ekemu, mu a-su le Nnajiuphu turu doberu unu. Obenu le mu e-ye onu, rwuberu mu nu; eshinu e shiwaa l'obu-imemini ophu Chileke aphuru mu; mu buru onye goshiwaru lo gbaru g'unu gude ire mu aka.

²⁶Oo ya bu l'iphe, mu arikuwa bu le ge mkpawere habe shii nta-a be iphe, kakwa ree bukuwa g'onyenonu noduerupho onwiya g'o no. ²⁷Teke iluwaa nwanyi; ta achifukwa iya. O bukwannuru li ti luada nwanyi; te jeekwa aluta. ²⁸Ole o to bukuwa eme iphe-eji me i -je alua nwanyi. Teke o bukwannu le nwamgboko jeru je alua ji; o to bukuwa iya pho eme iphe-eji. O kwa l'iphe, o bu bu le ndu alu nwanyi me unwanyi, alu ji be vu

iphe-ehuka kẹ mgboko-a l'ishi. Ọphu ọ dukwanu mu g'a sù l'unu dabaru l'iphe-ehuka, dù nno.

²⁹Mbù l'iphe, mu epfu unwunna mu; bù lẹ mbọku abvụakwa. Gẹ ndu alù nwanyị shiepho nta-a metajẹkpoo g'ẹphe ta alùdu nwanyị. ³⁰Gẹ ndu aphụ tso ru metajẹkpoo g'ọ tọ dudu iphe, atsu phẹ l'ẹhu. Gẹ ndu ẹhu atso uto mejekpoo g'ẹhu ta atso du phẹ. Gẹ ndu nweru aswa, ẹphe azu metajẹkpoo g'ọ tọ dudu iphe, ẹphe azu. ³¹Tẹme gẹ ndu emekpoo iphe, ẹphe eme lẹ mgboko-a metajẹkpoo g'ọ tọ dudu iphe, iphe ono bù. Lẹ mgboko-a, dù g'ọ dù-a ta adụekwa g'oo-nọ-beru.

³²Ọle iphe, mu eme gẹ mu karu unu bù g'unu haa ayọ-phe ọshi. Iphe nwoke, ta alùdu nwanyị a-nodu epfu buẹpho gẹ ya e-me jeeru Nnajiuphu, bù Jizosu ozi, bù iya bù gẹ ya e-me meje iphe, jiru Jizosu ẹpho. ³³Obenu l'onye alù nwanyị bẹ l'ayọ ọshi iphe mgboko, bù iya bù gẹ ya e-me meje iphe, jiru nyee ya ẹpho; ³⁴shi nno chita iphe labọ ari. Nokwaphọ gẹ nwanyị, ata alùdu ji mẹ nwamgboko, ta alùdu ji dù bù onoya; iphe, ẹphe eyejeru ẹhu bukwapọ g'ẹphe e-me jeeru Nnajiuphu ozi; g'ẹphe e-me wota ẹhu phẹ mẹ ọriri phẹ doberu Chileke iche. Obenu lẹ nwanyị, alù ji bẹ iphe, ọoyo ọshi iya bù ọshi iphe mgboko, bù iya bù gẹ ya e-me mee iphe, jiru ji iya ẹpho.

³⁵Sù-a; iphe, mu gude epfu iphemiphe-a bukwa lẹ mu eme gẹ mu yeru unu ẹka. Mu te emekwa gẹ mu sede unu. Ọ chikwaa iphe, mu eme bù gẹ mu mee g'unu meje iphe, pfulu nhamunha, gbaru unu l'ememe; g'ọ tọ dù iphe, a-nafuje unu egomunggo l'ẹje ozi Chileke ono.

³⁶Teke ọ bù lẹ nwoke, eje alù nwanyị nonyaru bya emeahaa umere egoshi lẹ nwanyị ono agushikpowa iya ike; tẹme nwamgboko ono kajiwaa akaji; ọ dūwaa nwoke g'ọ lụ ya; bẹ ọ dukwa ree g'ẹphe lụ. Ọ tọ bukwa iya eme iphe-ẹji. ³⁷Obenu onye obu shihuru ike; o gude obu iya pfua ya pfushia ya ike lẹ yee ya taa kwadụ; kele ọ maru l'ọ tọ tsudu iya l'ẹhu; l'oodua ike sede onwiya; ọ tọ dukwa ẹji mẹ onye obu nodu; ẹbe yeke nwanyị obu akwadụ. Onye ono mekwaru ree. ³⁸Ọo ya bù l'onye luru nwanyị meru ree. Onye aluduru iya nù kabakwaro eme ree.

Nwanyị, ji iya anọhedu

³⁹Nwanyị, aalù alulu bẹ ji iya nwekwa enwenwe mẹ ji iya -nodukwadu ndzụ. Mbọku, ọ nonyawaru ji iya nwuhu; e -shi mbọku ono bẹ ọ tọ dūhedu iphe, gude iya g'ọ to je aluru onye dù iya ree. Ọle g'ọ lukwaa onye kẹ Kéreshi. ⁴⁰Obenu l'ẹhu gege aka iya atso uto ọme ọ haru alù ji ozo. Nokwa gẹ mube Pọlu yeru onu bù ono. Mu nodu arikwaa lẹ Unme Chileke bukwa mu phọ l'ẹhu.

Eri iphe, a gwaru iphe

8 ¹Onu, mu yeru lẹ k'iphe, a gwaru iphe bù lẹ-a; l'a makwaru-a l'unu sūru l'anyi tukuru maru iphe. Ẹgube mmamiphe ono emejekwa

nemadzū g'o ku onwiya; obenu lẹ n-yemobu anọduje emetse emetse.

²Teke ọ bụ l'ọ dūru onye arije lẹ ya maru iphe; onye ono teke amarwu-kwa iphe g'ọ gbaru iya l'amama iya. ³Obenu l'onye yeru Chileke obu bẹ Chileke maru.

⁴A bya lẹ k'eri iphe, a gwarū iphe mu sū; iphe, anyi makpoadaru bụ l'ọ tọ dūdu iphe, bụ iphe, aagwa agwagwa mẹ ilile dūru iphe, ọ bụ; mbụ l'ọ bụkota okorophoo iphe. Anyi makwaruphọ l'ọ tọ dūedu Chileke ọzo, dū nū gbahaa Chileke lanū ono kpoloko. ⁵Kẹle ọ dūchakpooru nū igwerigwe iphe, eeku agwa, nọ l'imigwe ọzoo l'eliphe; g'iphe, e dobegbaaru abarū aja dūnaa igwerigwe; tẹme ndu ọphu ekuru nnajiuphu dūkwapho igwerigwe; ⁶obekwanu l'iphe, anyịbedua makaharū bụ lẹ Chileke dū nanū kpoloko kpẹekpu, bụ iya bụ Nna, onye iphemiphe shi l'ẹka; tẹme ọ bụru iya bụ onye anyi nọ-doru ndzū. Ọ bụkwaruphọ Nnajiuphu lanū kpoloko dū, bụ iya bụ Jizosu Kéreshi; onye bụ iya bẹ Chileke gbẹ l'ẹka iya mee iphemiphe; tẹme ọ bụkwaru iya phọ bẹ anyi shi l'ẹka iya nọdu ọkpobe ndzū.

⁷Ọle unu maru l'ọ tọ bụdu onyemonye marwuru iya ẹgube ono. Ndu ọphu egomunggo phẹ dū l'agwa ono mbụkwadua ntanū-a; l'erikwadū iya l'ẹphe eri iphe, agwarū iphe. Iphe ono, ẹphe eri ono emerwushia phẹ egomunggo; kẹle ẹphe te ekweshiduru ike. ⁸Ọ tọ bụkwa nri l'e-me g'anyi kabaa akpīritaru Chileke ntse. ?Anyi riru iya-o; ?anyi te eriduru iya-o; anyi taa kakwa ẹji; ọphu anyi a-kakwa ree l'iphu Chileke.

⁹Ọo phọ g'unu kwabẹ ẹnya g'enweru onwonye unu ono ta abūru ọpfu dū ndu ọzo l'ọkpa, bụ ndu ọphu ekweshiduru ike. ¹⁰Kẹle ọ -būru l'onye ekweta iya eshihūdu ike hūmaru gūbe onye ekweta ngu shihūru ike l'ẹka ị nọ l'ulo agwa eri iphe, agwarū iphe; ?tī madū l'ị gbẹ eyeru iya ọkpu-ikike g'o je asee ya onwiya asee wata eri iphe ono, a gwarū iphe ono? ¹¹Ọ n'iya bụ onye ono, ọkpobe-ọpfu ono teke eshihūdu ike l'ọkpoma ono eshi l'amarū iphe, ị maru laaru onwiya l'iswi; mbụ nwanna ngu ono, Kéreshi nwūhuru l'iswi ẹhu iya ono. ¹²Ọo ya bụ lẹ teke unu meru ẹgube ono bẹ unu meswewaru unwunna unu; ọpfu l'unu mekararū phẹ iphe l'obu phẹ ono, dūkwadu nyegenyege ono. Ọ kwa iya phọ bụ l'unu shiwaal'ẹhu unwunna unu ono meswee Kéreshi l'iphe ono, unu meru ono. ¹³Noo g'ọ gude mu sū: o -shita g'iphe eri l'onu kpata gẹ nwanna mu mee iphe-ẹji; mu ebuchiapho ata anū lẹ phuruphuru gberegedege gẹ mu ta akporu iya ọkpa ye l'eme iphe-ẹji.

Iphe, rwuberu onye ishi-ozī

9 ¹Sū-a mbēdua; ?mu ta abūdu onye-ishi-ozī bya abūru onye nweru onwomu; bya egudekwaphọ ẹnya mu hūma Jizosu Kéreshi, bụ Nnajiuphu anyi? ?Tobudu unu bụ iphe, egoshi ozi, mu nọ l'ẹka Nnajiuphu anyi ono jee? ²Mu 'abūdu onye-ishi-ozī Jizosu l'ẹnya ndu ọzo; mu abūru iya nū unubēdua. Ọo unubēdua bụ iphe-ọhubama, egoshi lẹ mu bụ onye-ishi-ozī

Nnajiuphu; opfu l'unu byawaru bya aburu ndu ephe le Nnajiuphu tugbaru buru nanu.

³Wakwa onu, mu eyejeru ndu epfu l'iphe, mu eme ta abudu iya baa: ⁴Mu asuje phe: ?To rwubeduru mu g'aanuje mu nri waa iphe, aangungu k'ozu, mu eje? ⁵?To gbaduru mu eme ge ndu-ishi-ozu ozo; mbu eme g'unwune Nnajiuphu phe; me Pyita phe? Mbu l'o gbaru ge mu ga luta nwanyi, etso uzo ke Kereshi dujeru eje eka mu ejekpo. ⁶?Buepho mu le Banabasus kpoloko be l'e-seje akanya nri, anyi e-rije nodu ndzu to? ⁷?Bu onye ojogu gunu jejeru ugu apfu onwiya uguwo? ?Bu onye kojeru opfu vayinu; o haa eri akpuru, shi iya nu? ?Bu onye dobejeru aturu ophu o ridu iphe, shi iya nu?

⁸?O du unu ge mu epfu iphe-a kele oo iphe, ndiphe epfuje? ?To ta atukwaru iya pho lekemu? ⁹Noo kele e deru iya lekwo ekemu, Chileke turu nu Mosisu su: "Unu te ekechijekwa eswi onu me unu mee ya o nodu azoshiru unu eswa l'ereshi." ?O du unu go bu eswi be Chileke ayoshi iya ono? ¹⁰O bukpokwaa opfu ehu anyi be oopfu ono. Oo anyi be e dedoru iya. Kele onye ako opfu anoduje ako iya ele enya iphe, o-meta leka ono. Onye echishi eswa l'iphe, o koru anodujekwapho echishi iya togbo enya l'iphe, o-metakwa iya pho. ¹¹Anyi kuwaru iphe-oma, shi leka Unme Chileke lechilabo unu gaakuje akpuru-iphe legu-a. ?O bu iphe, paru eka me anyi -shi unu leka kpataje iphe, eele lenya rije nodu ndzu? ¹²Eshinu ophu unu agbeje kwe lo rwuberu ndu ozo gephe rita iphe leka unu; ?to kachidaa anyi erwube g'anyi rita?

O duchakpoo nno; ole mu teke atu-swee ya ama ememe. O chia iphe, mu emejehia bu nshi be mu atagbuje iphemiphe geeshi ge mu ta agbe egbuchi uzo ozi-oma ke Kereshi. ¹³?Unu ta amadu le ndu eje ozi leze-ulo Chileke bu nri shi leze-ulo Chileke be ephe erije? Ndu eje ozi l'oru-ngweja Chileke nodu eketajekwapho iphe, e gude gwaa Chileke. ¹⁴Nokwapho ge Nnajiuphu turu ekemu su ge ndu ezi ozi-oma rije iphe, shi l'ozu-oma, ephe ezi.

¹⁵Obenu le mu teke aji-swee unu aji iphe, du egube ono. Ophu o bukwa lekwo-ozu-a, mu ederu unu-a bu le mu suru l'iphe ono rwuberu mu nta. Mbua; o kachikwa mu ree le mu nwuhuru; eme lo nweru onye meru g'aba ono, mu abaa ono, buru mkpokoro opfu. ¹⁶Unu maru l'iphe, mu anoduje aba l'abaa ta bukwa le mu ezi ozi-oma ono. Ezi ozi-oma bukwa iphe, mu mefutaje. Nshio mu me mu eziduru ozi-oma ono! ¹⁷O -buru le mu turu obu mu onyo ezi ozi-oma ono; be obunggo iya rwubekwaru mu. Obenu le mu eje iya kele o buwaa ozi, e yeru mu leka. ¹⁸?Bu gunu bu mu obunggo iya nta? Iphe, bu mu obunggo iya bu le mu anoduje ezi ozi-oma ono; mu ta anadadu aswa iya, bu iya bu iphe, gbaru mu lememe l'ozu ono, mu ezi ono.

¹⁹A makwaru-a l'o to dudu nemadzū, aturu mu iphe, mu e-me; ole mu gudewaa eka mu mee onwomu ohu onyemonye; geeshi ge mu gude

ozì-òma ono kabaa epfubuta igwerigwe nemadzù. ²⁰Mu lẹ ndu Jiu nõdu; mu emeahaa umere ndu Jiu; g'eeshi gẹ mu pfubuta ndu Jiu. Mu lẹ ndu gude ekemu buru nõdu; mu emeahaa g'onye gude ekemu buru; k'òphu mu e-pfubuta ndu gude ekemu buru. ²¹Mu lẹ ndu ete pfudu k'ekemu nõdu; mu ahaèkwapho k'ekemu; egudekpòoro l'a ta hadùru mu gẹ mu b'e mee iphe, ekemu Chileke pfuru; obenu lẹ mu gude ekemu Kéreshi buru; g'eeshi gẹ mu pfubuta ndu ete epfudu k'ekemu. ²²Mu lẹ ndu ekweta phẹ dù nyẹgenyege nõdu; mu abùru onye ekweta iya dù nyẹgenyege g'eeshi gẹ mu epfubuta phẹ. Ọo ya bụ l'iphe, bụkpoo iphe, onyemonye bụ; mu abụekwarupho iphe ono gẹ mu eshi nno dù ike pfuta ndiphe yeru Kéreshi g'ò dzọ phẹ.

²³Iphe, mu gude emekòtakpoo iphe ono bụ lẹ mu ese iswi ozì-òma ono; g'eeshi gẹ mu ayìru l'iphe-òma, dù iya nù. ²⁴?Unu ta amahaadaa l'a -nõdu agba ọso bẹ a tũkoje agba iya; ọle ọo onye lanù kpèekpu emechajẹ nata obunggo ọso ọbu? Ọo ya bụ; g'unu kukebe ẹhu gba ọso ono g'unu abùru ndu a-nata obunggo iya. ²⁵Onyemonye, bụkpoo onye akwakọ atù ẹgo ọso l'ekukebeje ẹhu esede onwiya l'iphemiphe, oome. Iphe, oosedede onwiya ono bụ g'ò nata obunggo, dù l'ọso ono; mbù obunggo ta adùdu g'òo nõ-beru l'o mebyishihu. Obenu l'anyìbe ndu etso Kéreshi esedeje onwanyi g'anyi anata obunggo ọphu a-nòwaro jasù lẹ tuutuutu lẹ m̀m̀m̀m̀m̀. ²⁶Noo iphe, meru g'ò gude mu nõdu agba gẹ mu gbarwua ẹka a kparù mu oke gẹ mu gbarwua. Ọ bụkwarupho iphe ono meru g'ò gude ọphu mu etsudu ẹka g'onye etsu phèphèphè ẹka. ²⁷Ọ chia iphe, mu emeje bụ lẹ mu etsuje onwomu iphe; tsushia ya ike k'òphu mu e-sede onwomu ọkpobe esede; g'ò tọ bụru mu -pfutachaa ndu ọzo yeru Kéreshi; e -mechaa mu agbẹ bụru onye ọphu Chileke a-jìka ajìka.

Anma ọkwa

10 ¹Sù-a; ùnwunna mu; unu nyatajẹkwa g'ò nwùru nna anyi oche phẹ. Lẹ g'ẹphe hakòtakpoo bẹ nõkotaru lẹ mkpula urwukpu ono. G'ẹphe ha jekòta ije l'alì ọkponku ono gude ghaa eze mini ono. ²G'ẹphe ha bẹ Chileke gude urwukpu ono waa eze-ẹnyimu ono mee baputizimu g'ẹphe bụru ndu etso Mòsisu. ³G'ẹphe ha rikòtaru ọdu nri lanù ono, shi l'imigwe ono ⁴bya angùkotakwapho mini ono, shi l'ẹka Unme Chileke ono. Kẹle ẹphe ngùru mini, shi lẹ mkpuma ono, a ta hùmajedu l'ẹnya ono. Mkpuma ono bụ iya bụ Kéreshi. Ọ bụru mkpuma ono bẹ tsoru phẹ nù ono. ⁵Ọo l'ọobu; ndu ọphu mecharù mee iphe, ejiduru Chileke ẹpho mechakwaarù ka shii. Ndu k'ono bẹ ishi phẹ tuphashìhururo teke ẹphe nõro l'echiẹgu.

⁶Sù-a; iphemiphe ono tũkokwaru bụru iphe, alọ anyi ẹka lẹ nchì g'anyi gude kwaa ẹnya; g'ẹgu eme ejo-iphe ta agujeshi anyi g'ò gùru ndu ono. ⁷Unu ta agwajẹkwa iphe; l'ọ kwa g'ẹphe harù mee teke ndiche ono, bụ

iya bụ iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke sù: “Ndu Ízurelu dọru eri nri; bya angù mee; emechaa ẹphe wulihu meahaa ẹmereme.” ⁸G'anyi te ejekwa eme kẹ nwanyị ọzoo kẹ nwoke g'ẹphe hakwarupho mee; e mechaa unu unu nemadzu ukporo labo l'iri l'ẹsaa l'umadzu ukporo iri nwushihukota l'akpuru ẹnyanwu lanu. ⁹Ophu anyi ahukwa Nnajiuphu ama, bụ iya bụ g'ẹphe haru hua ya teke ndiche ono; agwo tagbushia phe. ¹⁰Ophu unu agujekwa aphu; g'ẹphe hakwarupho gua ono; ojozi-imigwe bụ O-gbu-nemadzu, shi l'eka Chileke bya eworu phe gbushia.

¹¹Su-a; iphemiphe-a mekotaru l'ehu phe g'o buru iphe, e gude anmaru anyi okwa; teme e deshia ya l'ekwo g'o buru iphe, e gude ezi anyi iphe; mbu anyibe ogbo owa-a, buwaa teke iphemiphe e-meebekota-a.

¹²Oo ya bu; g'onye riru le ya pfushiru ike pfukwaru kwabe enya; a-nonyaa o daa! ¹³L'o to dukwa ohtama, byapfutajewaru unu, 'abudu egube ohtama, abyapfutajekwapho ndu ozo. Obenu le Chileke bu onye emeje iphe, o suru l'oo-me. O to kweđu g'a hua unu ama hughata iya g'ike unu ha; o chia le teke aahu unu ama ono be oo-goshikwapho unu uzo, unu e-shi nahu ohtama ono. Oo ya bu g'unu adu ike tagbua ya le nshi.

¹⁴Noo ya bu le-a; ndu mu yeru obu; unu nahu egwe aja. ¹⁵O kwa opfu, eepfujeru onye nweru egomunggo be mu epfuru unu-a. Unu leanaro enya l'iphe ono, mu epfu ono. ¹⁶Okoro onu-oma ono, anyi tukoru ago anyata nri Nnajiuphu ono, bukwaphe iphe, anyi ekele Chileke ekele iya ono; ?to budu mee Kereshi be anyi gba mba l'okoro ono? To; buredi ono, anyi awashije ata ono; ?to budu ehú Kereshi be anyi tukokwarupho gbaru mba ono? ¹⁷Eshinu o bu buredi lanu du be anyi tukokwaru buru ehú lanu; obeta o buru l'anyi du igwerigwe; eshinu anyi tukoru erigba buredi lanu ono.

¹⁸Unu leanaro iphe, ndu Ízurelu emeje. Iphe, bu ndu taru anu ono, e gude bya egweeru Chileke ngweja l'oru-ngweja ono; ?ephe ta abuada ndu eje ozi l'oru-ngweja obu? ¹⁹?Bukwanu gunu be mu eme ge mu pfua? ?Bu l'o duru iphe, obu mbu iphe, aagwa agwagwa; ozo iphe, a tushiru l'iphe to? ²⁰Waawakwa! Iphe, mu epfu bukwa le ngweja, ndu ta abudu ndu Ízurelu egweje bu obvu be ephe egweru iya. O to budu Chileke. Ophu mu ekwekwanu g'unu l'obvu tugba buru nanu. ²¹Unu ta abyakwa l'a-nodu angu iphe, shi l'okoro ke Nnajiuphu bya angukwapho ophu shi l'okoro k'obvu. Nokwapho g'unu ta abyadu l'a-nodu eri nri le teburu ke Nnajiuphu bya erikwapho le teburu k'obvu. ²²?Anyi agbe kpata Nnajiuphu eko okophoo? ?O du unu g'anyi ka Chileke ike?

Eme iphe m'obvu nwune ngu

²³Iphemiphe be a hakwaru uzo g'e meje; ole o to bukwanu iphemiphe bu e -mee ya l'o duru onye meru iya nu le ree. A hakwaru uzo g'e meje iphemiphe; obenu l'o to budu iphemiphe lemetseje onye eme iya nu

emetse. ²⁴G'ò tọ òkwa onye anọdu achọ iphe, a-duru iya lẹ ree. G'onye-nonu chojechia iphe, a-duru ndu ọzo lẹ ree.

²⁵Iphe, bukpuo anu, i zuru l'aswa; taje ya pho; te ejekwa akpa ishi aka o shi; g'obu etee jedu ngu anma ikpe. ²⁶“Lẹ mgboko l'ophu; mę iphe dukota iya nu; bukotakwa ke Nnajiuphu, bu Chileke.”

²⁷Teke onye te ekwedu ke Kereshi ziru ngu lẹ nri; i kweta l'ii-je; riekwapho iphemiphe, e doberu ngu g'i ria. B'ajikwa aji; m'obvu obu anma ikpe. ²⁸Obenu o -buru l'ọ duru onye tufuru onu su ngu: “Iphe-a bukwa iphe, a gwaru iphe”; te erikwa iphe obu; m'obvu onye ono, pfuru ngu iphe onoya; mekwapho m'obvu obu anma ikpe. “Kele eliphe l'ophu mekpoo iphemiphe, nokota iya nu bukotakwa ke Nnajiuphu.” ²⁹Obu anma ikpe mu epfuru ta abukwa nkengu; o kwa k'onye ono. Kele-a; ?bu obu anma ikpe k'onye ọzo; l'e-me ge mu ta atusaru eh? ³⁰Eshinu mu ekeleje Chileke ekele me mu -bya eri nri; ?denuhunu g'o gude o buru iphe ono, mu keleru Chileke ekele teme mu riye iya ono be aa-gbe pfubuyishi mu.

³¹Oo ya bu; m'obeta unu ria nri-o; ozoo l'unu nguru iphe, aangu angungu-o; ozoo iphe, bukpuo iphe, unu meru; unu meje iya g'o buru iphe, unu gude aja Chileke ajaja. ³²G'ò tọ òkwa onye aburu upfu du onye ọzo l'okpa; m'o bu onye Jiu; m'o bu onye abudu onye Jiu; m'o bu Chiochi ke Chileke. ³³Oo pho ge mu emeje bu g'unu e-meje; mbu ge mu anoduje eme ge mu mee iphemiphe g'o du onyemonye ree. Mu ta achojedu iphe, a-duru mu lẹ ree; gbahaa iphe, a-duru ikpoto ndu ọzo lẹ ree g'eeshi g'a dzoo phe.

11 ¹Oo ya bu; g'unu tsoje aka mu ge mu etso aka Kereshi.

Ekpuchi iphe l'ishi abaru Chileke aja

²Mu ajakpoo unu ajaja unwanu mu; l'unu anyataje mu tekenteke; teme unu gudeshia iphe ono, Chiochi ezije ono; g'e yeru mu iya l'eka mu bya ezia ya unu. ³Ole iphe, mu eme g'unu makwarupho bu l'oo Kereshi bu ishi iphe, bukpuo onye nwoke; nwoke bukwanuru ishi ke nwanyi, oolu alulu. O bukwanuru Chileke bu ishi ke Kereshi. ⁴Nwoke, epfu anu Chileke; ozoo loopfuchiru Chileke; bya ekpuru okpulishi; bukwa ishi iya be o too kwabedu ubvu. ⁵O bekwanu lẹ nwanyi, epfu anu Chileke; ozoo loopfuchiru Chileke; ophu o kechiduru iphe l'ishi; bukwa ishi iya be o too kwabedu ubvu; kele ono duwaa g'o kpushiru ishi akpushi. ⁶Lẹ teke o bu lẹ nwanyi tee kebedu iphe l'ishi; ge nwanyi obu kpashienupho egbushi iya akpashi. Ole eshinu o bu iphe-iphere ke ge nwanyi kpashia egbushi; ozoo g'o kpushia ya akpushi; o n'ia bu ge nwanyi kebeje iphe l'egbushi. ⁷Nwoke ta agbaduru g'o kpuru okpulishi eshinu Chileke meru iya o yee ya teme o buru iya egoshi ge Chileke du-be biribiri; obenu lẹ nwanyi ego-shi ge nwoke du-be biribiri. ⁸Noo l'ọ tọ bukwa nwoke be e gude iphe, shi l'ehu nwanyi mee; o kwa nwanyi be e gude iphe, shi l'ehu nwoke mee. ⁹Ophu o budu nwoke be o meru g'o buru ke nwanyi; o chia nwanyi be o

meru g'ò búrú kẹ̀ nwoke. ¹⁰Noo g'ò gude nwanyị́ je l'ekebeje nkelishi gude goshi l'òò jí íyá nwe íyá; wakwaphọ́ m'òbvu ụ́nwu-òjọ́zì-ìmìgwè. ¹¹G'ò dọ́-habekpoo; ọ́ tọ́ dọ́kwa íphe, nwanyị́ bú mẹ́ e -wofu nwoke; ọ́phu ọ́ dọ́kwa íphe, nwoke bú mẹ́ e -wofu nwanyị́ l'atugba-a, anyi lẹ́ Kéreshi tų́gbáru-a. ¹²Ọ́ kwa íphe, shi l'ẹ́hu nwoke bẹ́ Chileke gude mee nwanyị́; ọ́ búkwánu-ru nwanyị́ bẹ́ anwụ́je nwoke. Ọ́lẹ́ ẹ́phenebo shikọ́ta Chileke, bú íyá meru íphemíphe l'ẹ́ka.

¹³Unu lewa íyá rọ́ ẹ́nyá l'onwunu. ?Ọ́ gbaru kẹ́ gẹ́ nwanyị́ ghebeje ishi ọ́nu l'ẹ́ka oopfú anụ́ Chileke tọ́o? ¹⁴?Unu ta amadụ́ lẹ́ gẹ́ nemadụ́ gba-kpọ́oru ụ́gbugba bẹ́ nwoke eme onwiya íphe-íphere mẹ́ ọ́ -búrú l'ọ́ haru ẹ́gbushi íyá; ọ́ lọ́shia ogologo? ¹⁵Obenu lẹ́ teke nwanyị́ nweru ẹ́gbushi ogologo bẹ́ ọ́ búchaa yá adụ́ ụ́bvù. Ẹ́gbushi ogologo bẹ́ Chileke núrú nwanyị́ g'ò búrú íphe, e-kpuchije íyá ishi. ¹⁶Ọ́ -dúrú onye atụ́ ẹ́gọ́ l'ọ́ tọ́ dọ́dú ẹ́gube ono; anyi te nweékwá omelalí ọ́zo; ọ́phu Chìochi kẹ́ Chileke enweékwapho.

Eri nri-ẹnyashi Nnajiuphu

¹⁷A bya l'íphe ọ́wá-a, mu abya epfupfu-a; bẹ́ mu ta ajakwa unu ajaja íyá l'edzuko, unubẹ́ Chìochi edzukoje agbejekwanu búrú; o -shita ọ́phu ooye ẹ́ka l'ọ́ogbe egbuchi ndu ọ́zo ụ́zo. ¹⁸Kẹ́ mbụ́ íyá kpọ́ada; bú lẹ́ mu númeru l'unu anọ́duje akparu onwunu oke mẹ́ unu -dzukọ́be; mbụ́ l'ọ́ dọ́kwa mu g'íphe ono a-harú búrú eviya. ¹⁹Mu maru l'ọ́ bú eviya l'ọ́ tọ́ dọ́dú g'eemehabẹ́ g'unu ta anọ́du ẹ́kpa l'iche iche. Ọ́o yá búkwánu g'aa-majẹ́ru ndu ọ́phu eme íphe, dẹ́be ree l'íphu Chileke. ²⁰G'unu edzukọ́beje ono; ta abúkwa nri-ẹnyashi Nnajiuphu bẹ́ unu edzukọ́beje g'unu ríá; ²¹eshinu ọ́obujeru; unu gbẹ́shi onyenọ́nu apata nri nkíyá erí angụ́ l'ẹ́be akwabẹ́ru onye ọ́zo. E -mechaa; ẹ́gu agụ́ ndu ọ́o-nọ́du agụ́; mẹ́e atsụ́ ndu ọ́phu ọ́o-nọ́du atsụ́. ²²Ha! ?Ọ́ dọ́ g'unu te enweédu ụ́lọ́, unu a-nọ́duje l'ibe unu erí angụ́ ọ́bu? Tọ́o; ?ọ́ búkpoe-pho Chìochi kẹ́ Chileke bẹ́ unu akpọ́ ẹ́bọ́ l'afụ́; bya eme ndu adụ́du g'ò dọ́ phẹ́ íphe-íphere? ?Dẹ́nukpoo íphe, mu e-pfuru nù unu? ?Mu a-nọ́du etu unu ẹ́pha íyá tọ́? Mu tee tukwa unu ẹ́pha íyá!

²³L'íphe ono, mu zírú unu ono búkwa Nnajiuphu l'onwiya pfuru mu íyá; lẹ́ yẹ́bedua, bú Jizọ́sú wotaru buredi l'ẹ́nyashi mbọ́ku ono, e deru íyá ye ono; ²⁴bya ekelechaa Chileke ekele íyá bya eworu íyá nyawashia bya asụ́: “Nggẹ́ ta! Ọ́wá-a bú ogwẹ́hu mu, e gude gwee ẹ́ja ẹ́hu unu. Unu meje íphe-a gude nyatajẹ́ mu.” ²⁵Nokwaphọ́ g'ò wotaru okoro ono g'e richaarú nri-ẹnyashi ono bya asụ́: “Okoro-a egoshi ọ́gbandzu ọ́phúú, e gude mee mu gbaa. Teke búkpoo teke unu ngúrú íyá; unu gudeje íyá nyata mu.” ²⁶Kẹ́le teke unu ata buredi-a; bya angụ́ íphe, shi l'okoro-a; bẹ́ unu epfuka-shiakwaa k'anwụ́hu Nnajiuphu ono; jasụ́ l'ọ́ bya.

²⁷Sụ́-a; onye búkwánu onye rírú buredi ono; ọ́zoo l'ọ́ ngúrú íphe, angungu l'okoro kẹ́ Nnajiuphu ono l'ụ́zo apfuduru-oto; onye ono bẹ́ ikpe

ogwehu yee mee Nnajiuphu ono nmakwaru. ²⁸ Oo ya bu ge nemadzū nyochajēadaa onwiya ime teme l'o ria buredi ono ngua iphe, shi l'okoro ono. ²⁹ L'onye eri angu; ebe o makahadu iphe, ogwehu Kéreshi bu; l'eritakwa bya angutakwapho ikpe eye onwiya l'ehu. ³⁰ O kwa iphe ono meru g'o gude igwe oha l'ime unu du nyegenyege; ndu azee l'iphe-ememe; ndu onwu egbushia. ³¹ Obenu le teke anyi vuwaa uzo kpee onwanyi okpobe ikpe; o n'iya bu l'e tee kpeedu anyi ikpe. ³² Ole teke o bukwanu le Nnajiuphu kperu anyi ikpe; kpechaa bya ahua anyi ahuhu; iphe, oome iya buana g'oo too jehedu achigbabe anyi le ndiphe tuko nmaa ikpe.

³³ Oo ya bu; unwunna mu; unu -nodu edzuko k'eri nri Nnajiuphu ono; unu nodujekwa kwaberu nwibe unu. ³⁴ Teke o bu l'o duru onye egu agu; g'onye ono vuru uzo riadaa nri l'unuphu; o nonyakwaa Chileke nmaa unu ikpe k'edzuko, unu edzukoje. Noo ge k'ono du bu ono. A bya l'iphemiphe ndu ophu; ono buwaro mu -bya; mu eyefua ya onu.

Iphe-oma, shigba l'eka Unme-du-Nso

12 ¹ A bya le k'iphe-oma, shigba l'eka Unme-du-Nso; unwunna mu; ge mu mekwaa ya g'o doo unu enya ree. ² Unu maanaru-a le teke unu eshidu buru ke Kéreshi be bu unwu-obvu-a, ete pfudu opfu-a shi alo unu kpurukpuru. O buru iya shi anoduje egoshi unu uzo unu a-nodu eshi. ³ Noo g'o shitaru mu nodu eme g'o doo unu enya l'o to dukwa onye gude Unme Chileke epfu opfu abya asu: "Ge Jizosu vukwaru onu." Ophu o dukwapho onye adu ike epfufuta su le Jizosu bu Nnajiuphu gbahaa l'o gude Unme-du-Nso epfu iya.

⁴ Iphe-oma, shi l'eka Unme-du-Nso du iche iche; ole o kwa Unme lanu kpoloko bu Unme, anukota iya nu. ⁵ Nokwapho g'uzo, e shi ejeru Nnajiuphu ozi dukwapho iche iche; o bukwarupho Nnajiuphu lanu ono be a tukoru ejeru ozi obu. ⁶ Ike, Chileke eyeje nemadzū l'ehu g'o gude meje iphe, dukwa iche iche. Ole o kwaa Chileke lanu emekotaje ike ono g'o ree ire l'ehu onyemonye, o yeru iya l'ehu. ⁷ Chileke gbē l'eka onyemonye l'ehu l'ehu egoshi g'ike Unme-du-Nso erebe ire g'o buru iphe, a-baru onyemonye urwu. ⁸ Mbua; onye lanu be Unme-du-Nso ono eyeje ike l'ehu k'ophu oopfuje opfu mmamiphe; l'o ye onye ozo ike l'ehu k'ophu oopfuje opfu, egoshije l'o maru Chileke okpobe amama. O bukwaru-a Unme-du-Nso lanu ono. ⁹ O -gbeshi l'oobyā eye onye ozo ike l'ehu; ike k'ekweta ke Chileke gudeje iya eme iphe, dugbaa biribiri; l'oo bukpoekwarupho Unme-du-Nso lanu ono. Onye ophu ooye ike l'ehu k'emeje g'onye iphe, eme wekorohu; o bukwaru-a Unme lanu ono kpoekwapho. ¹⁰ Onye ozo be ooyeje ike l'ehu k'eme iphe-ohumalenya; l'ooye onye ozo ike l'ehu k'epfuchiru Chileke; l'ooye onye ozo ike l'ehu k'akokahaje iphe, shi l'eka Unme-du-Nso l'ophu eshidu iya nu; l'ooye onye ozo ike l'ehu k'epfuje l'olu Unme-du-Nso; l'ooye onye ozo ike l'ehu k'akoje iphe, eepfu l'olu Unme-du-Nso ono. ¹¹ Ole o

tùkọkwaru buru Unme-dù-Nsọ lanù atùkọtaje iphemiphe ono eme. Oomejeru onyemonye iphe-ọma, dù iche iche g'ò tũru obu iya onyo l'oome iya.

Ogwehu lanù yele iphemiphe, p̄fukashiru iya nù

¹²Lẹ Chìochi kẹ Kéreshi òkpa g'ogwehu lanù. Ogwehu nemadzù enwejekwaru mp̄fukashi, dù igwerigwe. A makwaru-a lẹ mp̄fukashi iya dù igwerigwe; ọlẹ ọ buenupho ogwehu lanù g'ò bụ iya. ¹³Kẹle iphe, bụkpoo g'anyi ha; ?ì bụ onye Jiu-o; ?ì bụ onye Gurisu-o; ?ì bụ ohu-o; ?ì bụ amadu-o; Unme-dù-Nsọ tũkoakwaru anyi jigba; anyi buru ogwehu lanù teke anyi meru baputizimu; anyi tũko gbawaru mgba lẹ Unme-dù-Nsọ ono, bụ iya bẹ eyeje anyi ike l'ẹhu ono.

¹⁴L'ogwehu lonwiya ta akp̄kọkwaru ophu. Iphe, dù iya nù òkpa igwerigwe. ¹⁵Ọ -bù l'ọo kẹ g'òkpa sù l'eshinu ya abudu ẹka bẹ ya abukwa iphe, dù l'ẹhu; ?bù iphe ono a-kp̄shi iya aburu iphe, dù l'ogwehu? ¹⁶Ọzoo l'ọo nchì sũru l'eshinu ya abudu ẹnya bẹ ya abukwa ẹhu nemadzù; ono taa kp̄shikwa iya aburu iphe, tefuru l'ẹhu. ¹⁷Ọme ẹhu l'ophu tũkoru buru ẹnya lanù; ?bù gũnu bẹ e gege egudeje anù iphe? Mbua ọme ogwehu l'ophu tũkoru buru nchì lanù; ?bù awe bẹ e gege egudeje anù ishishi iphe? ¹⁸Obenu lẹ g'ò dù nta-a bụ lẹ Chileke meru ẹhu nemadzù bya emobechaa ya mp̄fukashi iya g'ò tũberu. ¹⁹Ọme iphemiphe ono tũkoru kp̄koo ophu; ?bù awe gege aburu ogwehu? ²⁰Obe lẹ g'ò dù nta-a bụ l'ọ nweru mp̄fukashi igwerigwe; ọlẹ ọ tũkọkwaru-a buru ogwehu lanù.

²¹Ọ tọ dudu teke ẹnya a-gbẹ gbeshi l'ọ sù ẹka l'ọ tọ dudu iya mkpa. Ophu ọ òkpa teke ishi a-gbeshi l'ọosu ọkpa l'ọ tọ dudu iya mkpa. ²²Ọ chia iphe, meru nù bụ lẹ mp̄fukata ẹhu anyi ibiya ono, gbaru g'ò bụ iya bẹ ẹnya kachaa alwalwa ono bẹ gbẹ yihukwaru-a l'iphe, aba lẹ mkpa. ²³Tẹme mp̄fukata ẹhu anyi ibiya ono, anyi riru l'ọ tọ kwataduru gbaa k'akwabẹ ùbvù ono bẹ anyi akwajẹ akwa gude kwabẹ iya ùbvù, p̄furu iche. Ibiya ono, anyi edomi edomi ono bẹ anyi gbẹ akajenu eleta ẹnya; ²⁴mbu eleta ẹnya, mkpa iya aduduru ibiya ọzo. Ọlẹ Chileke wolẹru-a ẹhu nemadzù dzepfua nanù; bya eworu ùbvù, ka shii kwabẹ mp̄fukata ẹhu anyi ibiya ono, aakwabẹ-ziduru ùbvù ono. ²⁵Noo ya bụ; gẹ mp̄fukata ẹhu yẹ nwibe iya ata adzọeduru onwophe ẹnya; gbahaa g'ẹphe tũkoje leta nwibe phe ẹnya. ²⁶Teke iphe eme nanù ẹhuka; oomedzukwarupho ẹhu l'ophu. Teke a kwaberu nanù ùbvù; ẹhu l'ophu etedzuru ẹsua iya.

²⁷Sù-a; ọ kwa unu bụ ogwehu Kéreshi; onyemonye l'ẹhu l'ẹhu buru mp̄fukata iya. ²⁸Chileke bya atua nemadzù ẹka iche iche lẹ Chìochi shi nno goshi onyemonye iphe, ọo-nodu eme. O vuru ọzo bya edobe ndu-ishi-ozì; bya edotsota iya ndu epfuchiru iya nù. Ọ bya lẹ k'eto bya edobe ndu ezi iphe; bya edobe ndu emeje iphe-ohumalenya; waa ndu emeje ndu iphe eme g'ẹphe wekorohu; waa ndu anoduje eye ẹka; waa ndu mkpọzi-ọzo; mẹ ndu epfujẹ l'olu Unme-dù-Nsọ. ²⁹?Bù onyemonye bụ-dzuru

ndu-ishi-ozī? ?Bū onyemonye bū onye epfuchiru Chileke? ?Bū onyemonye bū onye ezije iphe? Tōo ?bū g'ēphe ha nwendzuru ike eme iphe-ōhumale-nya? ³⁰?Bū g'ēphe ha bē Chileke yedzuru ike l'ēhu k'eme g'onye iphe eme wekōrohu? ?Bū ōha epfudzuru l'olu Unme-dū-Nsō? Tōo ?bū ōha adūje ike kōo iphe, eepfu l'olu, Unme-dū-Nsō? ³¹Sū-a; g'onyenōnu yejeru ēhu lē gē ya e-shi meje iphe ono ndu ōphu ka mkpa; ōle mu e-goshiadaa unu ūzo ōphu bū iya kwatarū kabakpōoro mkpa.

N-yemobu

13 ¹Sū-a; ō tō dukwa mē mu aghajē opfu-alī mu egudeje iphe, bukpoō opfu unwu-eliphe; ōzoo opfu unwu-ojozi-imigwe epfu; n-yemobu rwūhu mu l'ēhu bē mu bukwaā njaja ogena; ōzoo eze ōkunmengu, aha igbangu igbangu. ²Mbū-a; ō tō dukwa mē Unme-dū-Nsō yechaaru mu ike l'ēhu gē mu pfuchijeru Chileke; mu bya amacharu Chileke ōkpobe amaru; makōtaru iphemiphe, o shi domia edomi; bya akachakpōo ekweta kē Chileke ono kweshia ike; k'ōphu bū mu -sū úbvú g'ō phōfu l'ēka ō nō; l'ō phōfu; ōphu mu enwedū n-yemobu bē ō tō dukwa iphe, mu bū. ³Ō tō dukwa mē mu tūkoru iphe, mu nweru enweru mekōta iphe-ōma; bya ekwechaa g'e woru mu kpōo ōku; ēbe mu enwedū n-yemobu; ō tō dukwa urwu, mu ritaru iya.

⁴N-yemobu atajeru iphe nshi; bya eme odoō. O to jidū ijī-ēnya. Ebe ookudū onwiya; ōphu o tudū onwiya ō-phushia-ugbu. ⁵O to kwejedū gē nemadzū mee iphe, adūdū ree; ōphu ookwejedū gē nemadzū būru o-pfu-nkiya-anū-nkiya; ōphu ēhu eghujedū iya eghu ēgwegwa; ēbe ō madū k'edo iphe l'ōkpoma. ⁶O to tejedū ēswa ekpu iphe, apfūduru nhamūnha. Ō chia iphe, bū ire-lanū bē o teje ēswa ekpu. ⁷Ōotajeru iphemiphe nshi; ō nōdū ekwetajē iphemiphe; ele ēnya k'ōma l'iphemiphe; bya apfū-shijē ike l'iphemiphe.

⁸N-yemobu a-dukwa gbururu jeadūru adūru. Ike k'epfuchiru Chileke e-mechakwaa bvū; ike k'epfu l'olu Unme-dū-Nsō abvū. Ō bukwarupho ēgube ono bē k'amaru Chileke ōkpobe amama l'a-bvū nkiya. ⁹Kēle anyi maru mapete; anyi nōdū epfuchiru Chileke epfupete iya. ¹⁰Obenu lē teke Chileke e-goshigbu anyi g'iphemiphe gbaru; bē iphe, bukpoō iphe, edzuduru oke ephushihu.

¹¹Sū-a; teke mu shi būru nwata bē mu shi epfujē g'unwegirima; mu shi nweru egomunggo unwegirima; shi arije ōriri g'unwegirima. Mu bū-rupho onye bū ōgerenya; mu tūko ēhu nwata gwōbe. ¹²Lē nta-a bē anyi gudekwa onyo aphū iphemiphe ono inyoki inyoki. O -rwua teke ono bē anyi lē Kēreshi a-hūmagbabe onwanyi l'iphu l'iphu. Nta-a bē mu maru iphemiphe ēka lanū ēka lanū; o -rwua teke ono bē mu a-makōtaru iphemiphe ōkpobe amaru; gē Chileke makōtaru mbēdua nta-a.

¹³Ōo ya bū l'ōo ūzo iphe ēto a-phōdū, bū iya bū ekweta; waa iphe, eele ēnya iya; waa n-yemobu; ēphe n'ēto tūkoru būru iphe, ta ayīdū bvū abvū-bvū; ōle ōphu kachaa shii bū n-yemobu.

Iphe-oma kẹ mpfuchiru waa k'epfu l'olu Unme-dụ-Nso

14 ¹Unu seje g'unu yee nwibe unu obu. G'iphe-oma, shigbaa l'ẹka Unme-dụ-Nso gụ-shijekwa unu ike; kelekele k'iphe-oma k'epfuchiru Chileke. ²L'onye epfu l'olu Unme-dụ-Nso ta abụkwa nemadụ bẹ oopfụ anụ; ọ kwa Chileke bẹ oopfụ anụ. O gude Unme Chileke epfu iphe, Chileke shi domia edomi. ³Obenu l'onye epfuchiru Chileke bẹ bụ nemadụ bẹ oopfụ eyeru. O shi ẹgube ono emetse onyemonye emetse; eyeru pẹ ọku g'obu shihu pẹ ike bya adụkwa pẹ phọ obu. ⁴Onye epfu opfu l'olu Unme-dụ-Nso bụkwa onwiya bẹ oometse; obenu l'onye epfuchiru Chileke bẹ bụ Chiochi bẹ oometse.

⁵Iphe, gege adụ mu ree bụ g'iphe, bụkpoo g'unu ha pfuje l'olu Unme-dụ-Nso; ọle o gege akabaa mu rọ ree g'a sụ l'unu epfuchiru Chileke. Kẹle onye epfuchiru Chileke kakwa onye epfu l'olu Unme-dụ-Nso; gbahakwa l'o nweru onye duru ike kọo iphe ono, oopfụ ono. Oo ya bụkwanu g'opfu ọbu a-buru iphe, a-nodu emetse Chiochi emetse. ⁶Mbụa; unwanu mu; mu -byapfuta unu bya egude olu Unme-dụ-Nso epfu eyeru unu; ?de-nu urwu, unu e-rita iya? Gbahaa lẹ mu byaru bya egoshiahaa unu iphe ọphúú; ọzoo lẹ mu byaru bya eziahaa unu k'amaru Chileke ọkpobe amama; ọzoo lẹ mu byaru bya epfuchiaharu Chileke; ọzoo lẹ mu byaru bya awata unu ezi iphe.

⁷Mbụkpoo iphe, dụ g'opu ọzoo ogumogu, bụgbaa iphe, adzudu ndzụ; a ta amajekwaru iphe, oopfụ gbahaa l'odafuta ọda ree. ⁸Teme teke ọ bụ l'onye egbu opu-ogu te egbuduru iya g'eegbuje iya g'a maru l'ogu abya; ?bụ onye abya akwakọbe k'eje ọgu? ⁹Oo ya bụ l'o nokwapho g'ọ dụ l'ẹhu unu bụ ono. Teke ọ bụ l'unu epfu l'olu Unme-dụ-Nso; unu nodu epfu opfu, a madu iphe, ọ bụ; ?denu g'ee-shihunu maru iphe, unu eepfu? Unu ta amadu l'opfu, unu epfu bụ pherephere bẹ unu epfu iya anụ. ¹⁰A ta atukwa iya ego l'opfu-alị ndu dūgbaa iche iche, dū lẹ mgboko-a bẹ a ta agutadu aguta; obenu l'o to nwedu mę nanu te edojedu ndu epfu iya nū ęnya. ¹¹Oo ya bụ lẹ teke ọ bụ lẹ mu ta anudu opfu-alị ọbu; mu aburu ọhantsu l'ęnya onye epfu iya nū; onye epfu iya nū a bụkwanuru mbedua onye ọhantsu. ¹²Nokwapho g'ọ dụ l'ẹhu unu; eshinu iphe-oma, shi l'ẹka Unme-dụ-Nso agụ unu agugu; unu kukebe ẹhu g'ọ dū unu shi l'ẹhu; g'oo-bukwanuru iphe-oma, a-nodu emetse Chiochi emetse.

¹³Oo ya bụ; g'onye epfu opfu l'olu Unme-dụ-Nso; pfujekwapho nū Chileke g'ọ nū iya ike g'o gudeje kọo ya g'a maru iphe, oopfụ. ¹⁴Lẹ teke mu epfu l'olu Unme-dụ-Nso; bẹ bụkwa obu mu bẹ epfu anụ Chileke; ophu iphe, oopfụ edokwanuru mu ęnya. ¹⁵?Bukwanu gunu ozo bẹ gbaru mu lememe? Mu e-gude Unme-dụ-nso epfu anụ Chileke; agụ ebvu, doru ęnya. ¹⁶L'ọ -buru l'ija Chileke ajaja l'olu Unme-dụ-Nso; ?denu g'onye ozo, nọ l'ẹka ono iphe, iipfu edoduru ęnya e-me sụ: "Nokwa g'ọ dū" l'ajaja iija;

eshinu ọ madu iphe iipfu? ¹⁷Iinodukpokwa ekele ekele rengurengu; ọle o too metsedu onye anu iya nu.

¹⁸Mu ekele Chileke ekele le mbedua l'onwomu kakota unu epfu opfu l'olu Unme-du-Nso. ¹⁹Ọle o -beta ge mu nodu le Chiochi gude olu Unme-du-Nso pfua unubuku opfu; mu ahatachia epfu nwakpuru opfu ise, doru enya gude ezi ndu ozo iphe.

²⁰Unwunna mu; unu ta arijeshinu oriri g'unwegirima nshii. Unu dujekwa ge nwaswa me a -bya l'eme ejo-iphe. Teke a byaru l'egomunggo; unu enweru egomunggo ogerenya. ²¹Lekwo ekemu be e dekwaru su:

“Mu e-gude opfu ndu ali ozo,
 dugbaa iche iche;
 me opfu ndu ohantsu gude
 pfuru yeru ndu nkemu.
 Ọle o to bukpodanu l'ephe
 angabe nchi l'iphe,
 mu epfu.^d”

Nokwa iphe, Nnajiuphu eepfu. ²²Ọo ya bu l'epfu opfu l'olu Unme-du-Nso bu iphe-ohubama, duru ndu ekwedu ke Kereshi; o to budu ke ndu kweru ke Kereshi. Ophu epfuchiru Chileke abukwa ke ndu ekwedu ke Kereshi; o kwa ke ndu kweru nkiya.

²³Ọo ya bu le-a; teke Chiochi l'ophu dzukoberu; onyemonye tuko epfu opfu l'olu Unme-du-Nso; ndu shi eshishi; ozoo ndu te ekwedu ke Kereshi byapfuta unu; ?ndu ono taa sudunu l'oo obvu be eme unu? ²⁴Obenu teke o bu l'onyemonye be epfuchiru Chileke; onye ete ekwedu ke Kereshi; ozoo onye shi eshishi bya abata; ?ti madu l'iphe ono, onukota ono be anodu erwu iya lehu; enya agbarwua ya l'iphe-eji, o meshiru. ²⁵Iphe ono, onu ono aturu iya iphe, ori l'egomunggo jala. Ọo ya bu; onye ono adaa kpurumu l'ali wata abaru Chileke aja; watakwapo epfu su: “O bukpo o kpobe-opfu; unu le Chileke nopho leka-a.”

Iphe, eeme ememe le Chiochi

²⁶Su-a; unwunna mu; ?o du unu g'o bu gunu be mu epfu? Teke unu be Chiochi dzukoberu; onye egude ebvu-oma; onye egude opfu Chileke ezi iphe; onye aphu ophulenya; onye epfu opfu l'olu Unme-du-Nso; onye ako iphe, opfu Unme-du-Nso ono bu. G'onye eme ophu oome mee ya g'o buru iphe, ee-gude emetse unu emetse. ²⁷O -buru l'o duru ndu epfu opfu l'olu Unme-du-Nso; g'o buru-a nwumadzu ebo; ozoo eto kpekpu; o l'oo g'onyenonu pfuje nkiya me o -rwube iya. G'onye lanu le g'unu ha ko iphe, opfu. ²⁸Teke o bu l'o to dudu onye ako iphe, o bu g'ephe tukokwa dobegbaa onu doo le Chiochi; g'onye ophu nonu pfujeekwapo nu onwiya

^d 14:21 Guna Azá 28:11.

pfukwapho nū Chileke. ²⁹Gē ndu epfuchiru Chileke dukwapho ēbo; ozoo ēto pfua; ndu ophuu elerwee iphemiphe, ēphe pfuru ɛnya. ³⁰Teke o bu l'onye ozo, no lē ndzukō l'ēka ono wataru ophulenyā; g'onye kē mbu pho, shi epfu opfu pho dobeekwapho onu doo. ³¹Unu a-dukwa ike epfuchiru Chileke nanu nanu; g'e-shi g'onnyemonye anwuta iphe; teme Unme Chileke eyekwarupho onnyemonye oku g'obu shihu iya ike. ³²G'onye epfuchiru Chileke dukewa ike sedeje onwiya me o -nodu epfu iya. ³³Lē Chileke ta abukwa onye mkpaka; o buchikwaa onye nchi-odu-doo; bu iya bu g'o dukbaa l'iphe, bukpo ndzukō ndu-nsō l'ophu.

³⁴Unwanyi unu dobejekwa onu doo lē Chiochi. Unwanyi be e te kwekwa g'ephe pfuje opfu me ndu Chiochi dzukobe. O chia g'ephe wozeje onwophe ali; lo noo iphe, ekemu pfuru bu onoya. ³⁵O -buru l'o nweru iphe, agu phe amaru; ephe -laa unuphu; ephe akpataje ji phe ishi iya. Lo bu iphe-iphere ke ge nwanji pfujeru l'eka Chiochi dzuru edzumoke epfu opfu. ³⁶Mu suru; ?o du unu g'o bu l'eka unu be opfu Chileke shi? Too ?bu unu beberu numa-sweru opfu Chileke? ³⁷G'onye riru le ya bu onye epfuchiru Chileke; ozoo le ya nataru iphe-oma, shi l'eka Unme-du-Nso; g'o doo onye ono ɛnya l'iphemiphe-a, mu ederu unu-a bu ekemu, shi l'eka Nnajiuphu. ³⁸Onye agubeduru iphemiphe-a iphe; g'a ta agubekwapho onye obu iphe.

³⁹Oo ya bu; unwunna mu; g'o guje unu egu epfuchiru Chileke. Ophu unu akposhijekwa epfu opfu l'olu Unme-du-Nso. ⁴⁰Oo 'epho g'e meje iphemiphe g'o gbaru waa lo rwuberu iya.

Eshi l'onwu teta ke Kereshi

15 ¹Unwunna anyi; nta-a bu ge mu bya anyatabaaru unu k'ozima ono, mu zihawaru unu ono. Ozi-oma ono be unu nataru; o buru iya meru iphe, ekwekwe, unu kweru ke Kereshi shihuru ike. ²Oo ya bu l'e gude ozi-oma ono adzo unu; mbukwa me unu -gudeshia ya eka ike ge mu ziru iya unu; gbahakwaa l'ekwekwe, unu kweru te enweddu ishi.

³Iphe ono, kachaa mkpa, e yeru mu l'eka; mu zia unu ono; teme o buhukwarupho iphe, e dehawaru lekwo-opfu Chileke lo noo g'odu bu ono; bu le Kereshi nwuhuru opfu l'anyi meru iphe-eji. ⁴E lia ya; o rwua le mboku k'eto Chileke kulia ya. O bukwarupho g'e dehawaru iya lekwo-opfu Chileke. ⁵Lē Pyita humakpooru iya; ndu-ishi-ozu iri l'ebō pho humakwa iya pho. ⁶E mechaa unwunna anyi ndu ghataru unu nemadzu l'ukporo umadzu ise huma iya le mgbo lanu. Ndu k'ono hagbaru tukō nodukwadua ndzu nta-a; ole o nwekwaru-a ndu ophu haru nwuhuwaa nu. ⁷E mechaa; Jiemusu bya ahuma iya; ndu-ishi-ozu ophunapho g'ephe ha humakwa iya pho.

⁸O be l'ikpazu iya; mbedua l'onwomu huma iya. Mbedua duwaa ge nwa a nwuru le teke o kaduru akaka; ⁹noo l'o kwa mbedua be ɛnya kachaa

alwalwa l'iphe, bukpoò ndu-ishi-ozì Jizòsu l'ophu; mbù lè mu ta agbakpò-daaru nù g'ee-ku mu onye ishi-ozì Jizòsu; kèlè mu shì akpajè Chìochì kè Chileke èhu. ¹⁰Obenu l'e shì l'eze-iphe-òma kè Chileke, mu bùru onye-a mu bù-a; òphu eze-iphe-òma onò, Chileke meru nù mu onò abùdu iphe-mmanù. Mu gbèchianu bya akakòta ndu-ishi-ozì òphuu g'èphe ha ejeshì ozì ike; e gudekpòro l'ò tò bùdu mu meru iya l'onwomu; l'òò eze-iphe-òma Chileke reru ire l'èhu mu. ¹¹Òò ya bù; m'ò bù mu zìru unu ozì onò; m'ò bù èphebedua-o; òò iphe lanù onò bè unu kwetarù.

Eshi l'ònwu teta k'anyi

¹²Sù-a; ò -bùru l'ozì-òma onò bù lè Kéreshì shì l'ònwu teta dzùru ndzù; ?dènuhunù g'ò gude unu gbè harù sù l'e tee shìdu l'ònwu eteta? ¹³Teke ò bù eviya lè ndu nwùhuru anwùhu tee shìdu l'ònwu eteta; ò n'ìya-a bù lè Kéreshì te etetadùru. ¹⁴Teke ò bukwanu lè Chileke te emeduru Kéreshì g'ò shì l'ònwu teta dzùru ndzù; ò n'ìya bù l'iphe onò, anyì ezi onò bù iphe-mmanù; ekweta, unu kwetarù kè Kéreshì bukwarupho iphe-mmanù. ¹⁵Ò tò bùdua iphe-mmanù kpù; obenu l'onò egoshìfua l'anyi adzù ùka atù-kobe Chileke eshinu anyì epfu l'òò Chileke meru Kéreshì o shì l'ònwu teta dzùru ndzù. E -mechaa; òphu Chileke emeduru ndu nwùhuru anwùhu èphe teta dzùru ndzù eviya; ò n'ìya bù l'anyi dzùru ùka. ¹⁶Teke ò bù lè Chileke tee medu ndu nwùhuru anwùhu g'èphe teta dzùru ndzù òzo; ò n'ìya bù lè Chileke te emekwarupho Kéreshì g'ò shì l'ònwu teta dzùru ndzù. ¹⁷Teke ò bukwanu lè Chileke te emeduru Kéreshì g'ò shì l'ònwu teta dzùru ndzù; bù n'ìya bù l'ekweta, unu kwetarù kè Kéreshì bù mkpòkoro iphe, enwedù ishi; tème iphe-èjì, unu meshìru dükwapo unu l'èhu g'ò dù iya. ¹⁸Ò n'ìya bukwapo lè ndu onoya, èphe lè Kéreshì tughbaru tème èphe nwùhu onò bè lawarù l'iswi. ¹⁹Òme èka anyì eleberu ènya iphe, Kéreshì e-meru anyì bù lè ndzù-a, anyì nò nta-a kpùrumu; mè anyì a-bukwaru ndu gege akachaa agba k'akùru òshì lè mgboko-a.

²⁰Obenu lè Kéreshì shìwaa l'ònwu teta dzùru ndzù. Ò bùwaru iya bù onye mbù lè ndu nwùhuru anwùhu, e-shì l'ònwu teta. ²¹Ò kwa g'ònwu shì l'èka nwoke lanù barahù bukwapo g'eteta l'ònwu e-shì l'èka nwoke lanù vuru ire. ²²Òò gè nemadzù mgburugburu anwùhujè; kèlè èphe shì l'èhu Ádamu bukwapo g'iphe, bù ndu èphe lè Kéreshì tughbaru bùru nanù e-nweru ndzù òphúú. ²³Obenu l'on'yemonye e-teta nòdu ndzù mè o -rwubèè ya phò; Kéreshì, bù iya bù onye mbù-a vuwaa ùzo; ndu bù ndu kè Kéreshì etsota iya mè ò -byaèpho. ²⁴E -mechaa; l'a byarwuta lè teke ikpazù, bù teke Kéreshì e-woru ike, o gude bùru eze ye Chileke, bù Nna l'èka; teke onò bè oo-mewaa g'ìke bvùkota iphe, bukòtakpoo òchì-òha mè ò-nò-l'òke-òkwa mè o-gude-ìke g'èphe ha. ²⁵Òlè Kéreshì bufutajè eze, ndu mgboko l'ophu jasù teke Chileke e-me iya g'ò zòpyabè ndu òhogu iya l'òkpa. ²⁶Iphe, bù òhogu ikpazù, oo-mebyì ìrè iya bù ònwu. ²⁷L'ò meakwaru ò

zopyabe iphemiphe l'okpa iya." Ophu doru ɛnya bụ l'a -sụ l'ọ zopyaberu "iphemiphe" l'okpa bẹ a gụfuru Chileke; mbụ onye ono, meru ọ zopyabe iphemiphe l'okpa obu. ²⁸Teke Nwa kẹ Chileke buepho ishi iphemiphe; noo teke oo-woru onwiya woru ye Chileke ono l'ẹka; mbụ onye ono meru g'ọ bụru ishi iphemiphe ono; k'ophu Chileke a-bụru ishi iphemiphe.

²⁹O -bụru l'e tee shidu l'onwu eteta; ?ee-mekwanụ ndu ono imeagha? mbụ ndu ono, e meru baputizimu l'iswi ẹhu ndu nwuhuru anwuhu ono? O -bụru lẹ ndu nwuhuru anwuhu te etetadu ililekpoo; ?buhunu gunu meru g'o gude a nodu eme baputizimu l'iswi ẹhu ndu ono? ³⁰?Bu gunu meru g'o gude anyi nodu anoduje alo ishi anyi alo tekenteke? ³¹Unwunna mu; ọ kwa eku onwomu, mu egudeje unu eku k'atugba, anyi l'unu tugbaru lẹ Kéreshi meru g'o gude mu nodu epfuru iya unu sụ lẹ mu anodujekwa ala maa mboku-mboku. ³²O -bụru lẹ mu l'ejo anu-egbudu lwuru ogu lẹ Efe-sosu ọ bụru nemadzu bẹ mu alwodoru iya; ?bụ gunu bẹ mu ritaru iya? O -bụru lẹ ndu nwuhuru anwuhu tee shidu l'onwu eteta; "G'anyi watanu eri g'ọ du anyi; ngu g'ọ du anyi; o -be echele; anyi anwushihunu."

³³Unu te ekwekwa g'e dephua unu. "O kwa ẹjo ọswi emebyi ama onye." ³⁴Ophu g'egomunggo lwadupho unu azu; g'unu ahaa eme iphe-iji wata eme iphe, pfuru oto. Iphe, mu epfukwa owa-a bukwa g'iphere kabe du unu. Lo nwekwaru g'unu ha ndu ophu amadu Chileke ililekpoo.

Ogwehu, ee-gude shi l'onwu teta

³⁵O nweru onye a-gbeshi l'ọ jia sụ: ?Denukpoo ge ndu nwuhuru anwuhu e-shi teta dzuru ndzu? ?Bu ogwehu du idagha bẹ ephe e-nweru m'ephe teta obu? ³⁶I bukwanu onye-eswe! Iphe, i koru l'alị te erwutajekwa ozo gbahaa l'o rehuru ewa ³⁷Ozo bu l'ọ to budu g'iphe, a kuru l'alị aduje me o -vugheepho bu g'oduje teke anyi kuru iya. Iphe, akuje bukwa akpuru iya; mbu du g'akpuru akpe me akpuru-iphe ozo, dugbaa l'udu iya l'udu iya. ³⁸Ole Chileke egudeje ẹka iya meru ugbugba nu iya g'ọ du yebe Chileke ree; ọ nuje akpuru iphemiphe ugbugba, gbaru iya nu.

³⁹Anuenu iphemiphe ta agbadzukwaru nanu. Nemadzu nweru anu-ehu nkiya; anu nweru nkiya; enu nweru nkiya; ema nweru nkiya.

⁴⁰Iphe, du l'imigwe nweru ugbugba nkiya. Iphe, du l'alị nweru ugbugba nkiya. Ole biribiri k'ugbugba iphe, du l'imigwe bẹ du iche; biribiri k'ugbugba iphe, du l'alị dukwapho iche. ⁴¹Enyanwu nweru biribiri nkiya iche; onwa nweru nkiya iche; nokwapho ge kpokpode nweru biribiri nkiya. Ke kpokpode bu l'o nweru ophu akaje ibe iya ekeke.

⁴²Nokwapho g'oo-du teke ee-shi l'onwu teta dzuru ndzu. Ehu nemadzu rehuru erehu teke e yeru iya l'alị. Ole teke oo-teta dzuru ndzu bẹ oo-buru iphe, tee rehudaedu erehu. ⁴³E liru iya teke ọ du ideyideyi; ole o -teta bẹ oo-du biribiri l'anya. E liru iya teke ike adudu iya; ole teke oo-teta bẹ ike a-du iya. ⁴⁴E liru iya teke ọ bu ogwehu mmanu; teke o-shi l'onwu teta bẹ

õo-buru ogwehu, shi l'eka Unme Chileke. Ogwehu mmanu dukwa; ogwehu shi l'eka Unme Chileke dukwapho. ⁴⁵Le dekwaru l'ekwo-opfu Chileke su: "Onye ivuzo, bu Adamu be e meru o buru nemadzu, dzu ndzu." O bya emee Adamu k'ikpazu, o buru unme, emeje g'anodu ndzu. ⁴⁶O to bukwa ugbugba, shi l'imigwe evujeru uzo; o kwa ugbugba k'eliphe evujeru uzo; k'imigwe etsota iya. ⁴⁷Nwoke mbu be e gude aja, shi l'ali mee; nwoke k'ebho shikwanu l'imigwe. ⁴⁸Oo ge nwoke mbu pho e gude aja, shi l'ali mee pho du; bu g'iphe, bu ndu e gude aja, shi l'ali mee dukota. O buru ge nwoke ophu shi l'imigwe du; bu ge ndu k'imigwe a-dukotakwapho. ⁴⁹Oo 'epho g'anyi yeru onye k'ono, e gude aja, shi l'ali mee ono bu g'anyi e-ye ono k'imigwe.

Teke Kereshi l'a-bya ozo

⁵⁰Unwunna mu; iphe, mu e-pfufuaru unu bu; iphe, nweru anu-ehu bya enweru mee taa bahukwa l'eka Chileke bu eze. Ophu iphe, erehuje erehu ta anojekwa je aduwaruro aduru. ⁵¹Unu ngabe nchi ge mu kooru unu iphe, e shi domia edomi. G'anyi ha taa nwuhugbukwa; obenu l'aa-gbanwegbukotakwanu anyi ⁵²le ntabu-anya lanu me e -gbuepho opu-ogu ono, ee-gbu gude goshi le teke ikpazu ruwaru ono. Teke e gbuerupho opu ono; ndu nwuhuru anwuhu etetakota dzuru ndzu ozo; k'ophu epho taa nwuhubaedu anwuhu; l'o gbanwekwaapho anyibedua. ⁵³Iphe, unu amaru bu l'ogwehu owa-a, l'e-rehu erehu-a; chitafutajekwa ogwehu ophu tee rehuhedu erehu woru kpube onwiya. Ogwehu owa-a, l'anwuhuje anwuhu-a chitajekwapho 'anwuhu anwuhu kpube onwiya. ⁵⁴Teke ogwehu-a, l'e-rehu erehu-a chitaerupho ogwehu ophu tee rehudu erehu kpube onwiya; ogwehu owa-a, l'anwuhu anwuhu-a chita ophu taa nwuhudu anwuhu kpube onwiya; noo teke iphe ono, e deru ono a-vu g'e deru iya. O pfuru su: "Onwu be emekpewaru; lwua ya ree."

⁵⁵Gube onwu ?denuhunu

ogba-kpii ngu obu?

Gube ilu; ?denuhunu iphe,

iigudeje emekpe ndzu?^e

⁵⁶Anwuhu be ogba-kpii ya bu iphe-eji; ike k'iphe-eji bukwanuru ekemu.

⁵⁷Ole-a; Chileke dukwa ike; yebedua meru g'anyi gb'e l'eka Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi lwu-kpee iphemiphe ono.

⁵⁸Noo g'o gude mu su: unube unwunna mu, mu yeru obu; unu kpo onwunu g'abara. Unu pfuru pfushia ike; te ekwekwa g'e mee unu g'unu te etete. G'eka unu kangojeekwapho l'ejeru Nnajiuphu ozi, nyiberu anyibe tekenteke; eshinu unu maru l'akanya, unu no l'eka Nnajiuphu ese ta abudu akanya ola-l'iswi.

^e 15:55 Guna Hos 13:14.

Okpoga, e gude eyeru ndu kẹ Kéreshi ẹka

16 ¹A bya l'okpoga ono, unu gude obu unu anu ndu kẹ Chileke lẹ Jierúsalemú ono; mu sù g'unu meje iya ẹgube ono, mu ziru Chìochi, nọgbaa lẹ Galeshiya g'ẹphe meje iya ono. ²Iphe, bụ Sonde, a-nwuta nù g'onyenonu wofutajẹ iphe gẹ Chileke mekpọerupho o nweberu iphe; woru kwakọbeje iche; g'ọ tọ bụepho mu -bya tẹmanu unu agbẹ teke ono nakọahaa ya. ³Teke mu byaerupho; mu ederu ẹkwo nù ndu unu a-họta g'ẹphe gude iphe ono, unu nuru ono wolaa Jierúsalemú. ⁴Teke ọ bụ l'ọo iphe, gbaru k'ọphu mu e-je; mu l'ẹphe aswiru jeshia.

Iphe, Pọlu riru k'ememe

⁵Mu a-kpapfutakwaa unu mẹ mu -shiepho alị Masedoniya; lẹ mu arikwa k'eshita ẹka ono. ⁶Uzo -du; mu l'unu anọduwaro mẹ mu -bya; ọzoo mu a-nọkpoonu udzumini ono; g'unu edukwanaa mu ije gẹ mu jeshia ẹka bukpo ẹka mu eje. ⁷Lọ -buru nta-a, mu aghabu aghabu-a bẹ ọ tọ dukwa mu g'a sù lẹ mu l'unu humaru. Mu arị lẹ mu -byaepho bẹ mu l'unu a-nwodu mẹ ọ -bunuru lẹ Nnajiuphu kweru.

⁸Ọle mu a-nodu lẹ Efesoşu jasù l'ọbo Pentikoşutu. ⁹Lẹ Chileke gbuhaakwaru mu ọzo okpobe egbuha gẹ mu jee ozi, e-ye ẹka shi; tẹme ndu l'eme g'ẹphe kpoşhia mu iya du igwerigwe.

Timoti yee Apolosu

¹⁰Teke Timoti byaru; unu letakwa ẹnya mee ya g'ọ túsaru ẹhu. L'unu maru l'oojeru Nnajiuphu ozi gẹ mu eje-a. ¹¹Ọo ya bụ lẹ-a; g'ọ tọ dukwa onye a-nma iya phulaphula. Unu dukwaa ya ije; g'oogude ẹhu-utso lwa; lẹ mu elekwa ẹnya lẹ yele unwunna anyi ndu ophuu l'a-tuko swiru lwa.

¹²Ọ -buru kẹ Apolosu; mbukwapho onye k'ono, anyi l'iya tukokwarupho ejeru Nnajiuphu ozi ono; mu pfushikwaru iya ike sù iya gẹ yee unwunna anyi ndu ophuu tuko swiru kpapfuta unu; ọle ọ toko dudu iya g'ọ bya nta-a. Ọo-bya mẹ ọzo duleru iya pho.

Opfu, Pọlu gude akpochi iya ishi

¹³Su-a; unu kwabejekwa ẹnya; unu apfuru pfushia ike lekwekwe, unu kweru kẹ Kéreshi; unu mejekwa gẹ nwoke l'iphe, bukpo iphe, unu eme ememe; unu eshihukwapho ike. ¹⁴Unu gudeje n-yemobu meje iphemiphe, unu eme ememe.

¹⁵Unwunna mu; ophu unu maru bụ l'ọo Sutifanasu yee ndibe iya bẹ bụ ndu e vuchaa ọzo pfuta yeru Kéreshi l'alị Gurisu; tẹme ẹphe hofutawaa onwophe dobe; sù l'ẹphe a-nodujeepho eyeru ndu-nsọ ẹka. ¹⁶G'ọ bukwaru egube ndu ono bẹ unu e-meje iphe, ẹphe pfuru. Nokwapho g'unu e-meje k'iphe, bukpo ndu ẹphe l'ẹphe gba mgba eje ozi bya esekwapho akanya ono.

¹⁷Ehu atso mu uto le Sutifanasu yee Fochiunetosu me Akayikosu be byaru nu; kele iphe, unu gege eme be ephe mekotawaru. ¹⁸Ephe mewaru g'ehu ka mu ebvuru ebvuru bya akakwapho unubedua. Oo egube ndu ono be a-dujeru unu le nsọ.

¹⁹Ndu Chiochi Eshiya l'ekelekwapho unu-o. Akwila yee Pisisila me ndu Chiochi, l'edzukoje l'ulo phe gudekpoo obu phe ekele unu ekele; mbu unube ndu unu l'ephe tugbaru le Kereshi buru nanu. ²⁰Iphe, bukpoou unwunna anyi l'ekelekota unu ekele.

Unu ekelekwapho nwibe unu ekele nmata phe akpa, du nsọ.

Ekele, shi l'eka Polu

²¹Ekele owa-a bukpokwaa mbedua, bu Polu ede iya l'onwomu ekele unu.

²²G'onye ete eyeduru Nnajiuphu, bu Jizosu Kereshi obu; bukwaru onye a turu onu. Marana ta!^f

²³Ge Nnajiuphu, bu Jizosu kereshi meeru unu eze-iphe-oma.

²⁴Mu yekotaru unu obu g'unu ha opfu l'anyi l'unu tukoru tugba le Kereshi, bu Jizosu. Nokwa g'o du.

^f 16:22 Iphe, Marana ta futaru l'opfu ndu Aramu bu: Jiko; bya Nnajiuphu!

Ekwo-ozì K'èbo, Pòlu Deru Nù Ndu Kòrentu

1 ¹Òwa-a bụ ekwo-ozì, mụbe Pòlu ede; mụbe onye Chileke kuru mee gè mu buru onye-ishi-ozì Kéreshi Jizòsu. Onye mu l'ìya ede ekwo-a bụ nwanna anyi Timoti. Ndu anyi ede iya anụ bụ Chìochi kẹ Chileke lẹ Kòrentu mẹ iphe, bụkpoo ndu-nso, bu l'alì Akaya l'ophu.

²Anyi sù gè Chileke, bụ Nna anyi yèe Nnajiuphu, bụ Jizòsu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma; mekwaapho g'unu buru l'èhu-guu.

Pòlu ekele Chileke

³Unu g'anyi kele onye ono, bụ Chileke bya aburu Nna kẹ Nnajiuphu anyi, bụ Jizòsu Kéreshi. Oo ya bụ Nna ophu aphụ obu-imemini nkiya nyiberu anyibe; bya aburu Chileke, bụ iya bẹ ndumobu l'ophu shikota l'èka. ⁴O bụ iya bụ onye aduje anyi obu l'iphe, bụkpoo iphe-èhuka, anyi ejekpoo ejeje; g'anyi adukwanu ike dya ndu ozo obu m'ephe -nodu eje iphe-èhuka g'ò dūhabe. Anyi egudekwanu ndumobu ono adu ndu ozo. ⁵L'ò kwa g'anyi yi l'iphe-èhuka, nyiberu anyibe, Kéreshi jeru bụ g'anyi yihukwapho lẹ ndumobu, nyiberu anyibe ophu Kéreshi adu anyi. ⁶Sù-a; o -buru l'anyi eje iphe-èhuka; unu makwaru l'iphe-èhuka ono, anyi eje bükwa g'ee-shi gè Chileke adya unu obu; teme o bükwarupho g'ee-shi gè Chileke adzoo unu. Teke Chileke adukwanu anyi obu; ono aburu iphe, unu e-gude shihu obu ike teke unu a-nodu ata nshi eje egube iphe-èhuka ono, anyi eje ono. ⁷Oobujeru anyi -nyata unu; anyi asu l'anyi maru-a l'unu a-pfushia ike. Noo kele anyi maru l'oo g'unu yi l'iphe-èhuka, anyi eje-a bụ g'unu yihukwapho lẹ ndumobu ophu Kéreshi adu anyi.

⁸Unwunna anyi; iphe, anyi eme g'unu maru bükwa k'iphe-èhuka, anyi jeru lẹ Eshiya. Ewere, meru anyi meghakwaru anyi èka k'ophu o dū g'onye e boru ivu, nyi-kworu iya olu. O tsuta-beru anyi l'èhu k'ophu anyi eshièdu rikwadaa l'anyi e-mechaa dzukwaduru ndzu ozo. ⁹Mbù-a; anyi

shi rĩa l'e kpewaru anyi mpfugbu; ọle ono tukuru buru iphe, e-me g'anyi ta anọdu ari l'anyi a-dụ ike dzọo onwanyi; mekwaaphọ g'anyi wotachia onwanyi ye Chileke l'eka, bụ iya bụ Chileke l'aduje ike mee g'onye nwuhuru anwuhu shi l'onwu teta dzuru ndzụ. ¹⁰Ọ dzọtaru anyi l'ejo ọgu ono, gege eri anyi ishi ono. Ọ bukwarupho g'ọo-nọduje adzọ anyi bụ ono. Ọo ya bụwaa ẹka ẹnya anyi dụ l'ọo ya a-dzọta anyi. ¹¹Unubedua kwaphọ; unu yekwarupho anyi ẹka; unu pfuje nuru anyi Chileke. Ọo ya bụ; g'aadụ igwe kele Chileke ekele ẹhu anyi; kele iya k'eze-iphe-oma, o meru anyi; kele ọ nūmaru olu ikpoto ndu epfu anụ iya nū.

Polu agbanwe iphe, ọ tūberu

¹²Obu anyi meru g'o doo anyi ẹnya rengurengu lẹ ndiphe ta aghachadu umere anyi aghacha; ọphu ntuphu-ire adudu iya; kelekele mę a -bya l'ẹhu anyi l'unu. Umere anyi pfuru nhamunha l'iphu Chileke. Ọ buru iphe ono bę anyi aba aba iya. Ọ tọ bukwa lẹ mmamiphe kę ndiphe bę o shi; ọ kwa eze-iphe-oma, Chileke l'eme. ¹³Liphe, anyi ederu unu bukwa iphe, unu a-dụ ike guta maru iphe, o pfuru. Mu elekwa ẹnya l'oo-mechaa dogbua unu ẹnya ree; ¹⁴mbu iphe ono, doru unu ẹnya ẹka lanu ẹka lanu nta-a ono. Unu maru lẹ mbọku ono, Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu a-bya ono bę unu a-huma iphe, a-zọbe gude anyi aba l'abaa; anyibedua egudekwapho unu abakwapho.

¹⁵Ọ kwa l'o doru mu ẹnya l'unu maru iphe ono; meru g'o gude mu shi sụ lẹ mu a-byaadaa ndu-unu bya emee g'urwu gbaarụ unu k'ugbo ẹbo. ¹⁶Mu eshiwaro elieli jeshia Masedoniya. Mu -shiepho Masedoniya lwaje mę mu abatakwanu ozo byapfuta unu mę unu edua mu ije gę mu jeshia Jiudiya. ¹⁷?Ọ dụ unu gę mu shi agha onwomu aghagha teke ono, mu shi tūbe iya ẹgube ono? ?Tọo unu riru lẹ mu epfuje iphe nkemu gę ndiphe. Lọ kwa ndiphe asuje: Ee l'iphe, uche phe suru: Waawa. ¹⁸Tuswekwa! Ọ kwa gę Chileke l'onwiya bụ onye gbaru g'e gude ire iya ẹka bụ g'iphe, anyi epfu gbaru g'e gude iya ẹka lẹ Ee anyi bụ Ee; Waawa anyi buru Waawa. ¹⁹Lẹ Jizosu Kéreshi ono, bụ Nwa Chileke ono, Sayilasu pfuru unu opfu iya ono; Timoti pfuaru iya unu ono; mbedua l'ishi onwomu pfuaru iya unu ono ta abukwa ẹgube onye asuje Ee l'iphe, uche iya suru Waawaa. Ọ chikwaa iphe, ọ bụ bụ lẹ Kéreshi ono -sūwaa Ee bę ọ bụ Ee. ²⁰Ọo ya bụ lẹ Chileke shi l'ẹhu Kéreshi ono emeębekota iphemiphe, yebe Chileke kweru ukwe iya. Noo g'o gude anyi nọdu eshije iya l'eka sụ "Amenu"; g'ee-shi nno kwabę Chileke ùbvù. ²¹Ọo Chileke meru g'onye l'unu shi l'eka Kéreshi pfuru pfushia ike; teme ọ bukwaru iya pho hotaru anyi. ²²O meru anyi iphe-ohubama, egoshi l'anyi bụ ndu nkiya bya eworu Unme-dụ-Nsọ nkiya ye l'obu anyi gude goshi iphe ono, o kweru anyi ukwe iya l'oo-mechaa meeru anyi ono.

²³Ọo Chileke ono bę bụ ekebe mu. Mbụ; g'o mekwaa mu g'ọ dụ iya ree mę ọ -budu ire-lanu bę mu epfu-a: Iphe, kparu iphe, mu haru abya

Kōrentu bukwapho gē mu ata abaduru unu mba shii. ²⁴Anyi te emekwa g'anyi tubujeru unu iphe, unu e-kweta; eshinu unu p̄f̄u-shiru ike lekwekwe, unu kweru kē Kéreshi. Ọ chia iphe, anyi shiberu ite iya bu g'anyi tuko atuko mee g'ēhu kabaa unu atso-shi utso ike.

2 ¹Noo g'o gude mu gude obu mu g'o ha su le mu ta abyaedu ndu-unu; bya unu akpatsu aphu ozo. ²Le teke o bu le mu kpatsuharu unu aphu ozo; ?buhunu onye a-nodu emehunu g'ēhu tsoje mu utso? ?Buhukwapho ndu ono, mu kpatsuru aphu-a? ³Noo g'o gude mu dee iphe ono, mu deru ono; g'o to bu ome mu byaru; me ndu gege eme g'ēhu tso mu utso agbe kpatsuhaa mu aphu. Liphe, doru mu enya bu l'unu -mewaa g'ēhu tso mu be ehu a-tsohakwapho unubedua utso. ⁴Teke mu ede ekwo ono be o shikwa atsū mu l'ēhu k'ophu ehu eshidu buru mu ehu; mbu-a; aphu jikwaru mu obu; mu nodu ehuru enyaminini ede iya. Mu te edekwaru iya gē mu kpatsu unu aphu. Ọ chikwaa iphe, mu gude dee ya bu g'oburu iphe, e-me g'unu maru le mu yenkaru unu obu.

Aguru onye a hūrū ahūrū nv̄

⁵Ọ -buru l'o duru g'unu ha onye mewaru onye ozo egube iphe, aphu ono; unu makwaru l'o to bukwa mu be o meru iya; o kwa unubedua g'unu ha be oome iphe, aphu obu. Ọle mu tee jedu iya ro efunuka. Ọo 'epho iphe, mu epfu bu l'o ghuduru me o buwaru unu g'unu ha be o meru iphe, aphu ono. ⁶Onye ono be mu epfukwa su l'ahūrū ono, unu ka l'otu hua ya ono dukwaa ree; g'a ta hūekwa. ⁷Ọ chia iphe, unu e-me nta-a bu g'unu ghakobe guaru iya nv̄ dua ya obu; a -nonya o gude agu aphu; obu phefu iya. ⁸Ọo ya bu l'iphe, mu arwo unu bu g'unu mee g'o maru l'unu yeru iya-a obu. ⁹Liphe, mu shi gude deeru unu ekwo pho bukwa gē mu hūeshikwa unu ama; maru ?unu emeje-a iphemiphe, mu suru g'unu mee. ¹⁰Iphe, bukpo onye unu guru nv̄ l'iphe, bukpo iphe, o mesweru be mbedua l'ishi onwomu guakwaru nv̄. Iphemiphe, mu guru nemadzū nv̄ iya; mbu me o -nwekwaru iphe, mu guru nv̄ iya; be bukwa l'iswi ehu unu be mu no l'iphu Kéreshi gua ya. ¹¹Ọo ya bu geeshi egube ono gbobuta Nsetanu g'o to gbahaa anyi l'eregede eshinu anyi machaarū iphe, o tūberu ememe majia ya enya.

Teke P̄olu n̄o le Tirowasu

¹²Su-a; le teke ono, mu jerwuru Tirowasu je asa ozi-oma kē Kéreshi ono be mu rwuru je ahuma le Kéreshi mewaru uzo dukpooru mu okpobe adudu gē mu bya ejeeru iya ozi. ¹³Ọle mu rwuru ophu ehu ebvukpodaaru mu ebvuru; kele mu rwuru; ophu mu ahumaduru nwanna anyi, bu Tayitosu l'eka ono. Tōbudu iya bu; mu paru phe haa; o buru mu eje Masedoniya.

Etso Kéreshi gb̄o oḡbo

¹⁴Mu asu Chileke l'o du ike; yebedua, shiwaa l'iphe ono, Kéreshi meru ono; eduphe anyi; anyi nodu Kéreshi l'eka agbo ogbo; k'ophu bu

ẹkameka, anyi jeru eeshi l'ehu anyi maru onye yebe Chileke bu; waa k'ophu ozi-oma ono a-vo ẹkameka pfurupfuru g'iphe, mkpo iya eshi kwekweekwee. ¹⁵Liphu Chileke be anyi du ge mkpo ozi-oma ono, eshi kwekweekwee l'ehu ndu a dzotar; me l'ehu ndu ala l'iswi ono. ¹⁶L'o duru ndu ophu mkpo ozi-oma ono atagbu l'epho; o duru ndu ophu o meru g'ephe nodu ndzu. Oo ya bu; ?bu onye suru eje egube ozi, du nno? ¹⁷Anyibedua ta arwutoshikwa ozi-oma ono arwutoshi ge ikpoto ndu ozo eme iya. Anyibedua, Chileke ziru-a egudejekwa obu iphoro epfu opfu ono l'iphu iya, bu iya bu iphe, gbaru ndu ejeru Kereshi ozi.

3 ¹?O du unu g'anyi wataru aja onwanyi ajaja ozo to? ?Bu g'e dee ekwo l'anyi bu ndu ire-lanu nu anyi g'anyi nu unu ge ndu ozo anuje unu? To ?Bu g'anyi su g'unu nu anyi ekwo, legoshi l'anyi bu ndu ire-lanu g'anyi paru ge ndu ozo apajeru? ²O kwa unubedua l'onwunu bu ekwo, e deru nu anyi. Ekwo k'ono be e deru ye anyi l'okpoma g'onnyemonye guje g'o doo ya enya. ³O buwaa g'unu goshije l'unu bu ekwo ophu Kereshi deru nu anyi g'anyi pajeru. Ekwo obu ta abudu mini-ekwo be e gude dee ya. Iphe, e gude dee ya bu Unme, shi l'eka ke Chileke; mbukwa Chileke ophu dzu ndzu. Ophu eka e deru iya abudu le mkpuma, du gokwekpu; eka e deru iya bu l'obu nemadzu.

⁴Iphe, anyi gude epfu nno bu le Kereshi mewaru anyi g'anyi gudeje ire Chileke eka. ⁵Iphe, mu epfu-a ta abukwa l'o nweru ike, du anyi l'ehu, bu ike, anyi e-gude epfu l'anyi suru eme egube iphe ono. Ike, anyi nweru bukwa Chileke be o shi l'eka; ⁶yebedua, bu iya meru anyi suru eme ga maru l'anyi bu ndu ejeru Ogbandzu ophuu ono ozi. O to bukwa eke-mu ophu e deru l'ekwo be onuje anyi nta-a. O kwa Unme-du-Nso nkiya be onuje anyi. Lekemu ophu e deru l'ekwo egbukwa egbugbu; obenu le Unme Chileke l'anuje ndzu.

⁷Su-a; o buru lekemu mgbu-onwu ono e deru kaa ya akaka le mkpuma, du bachibachi ono be gburu nwijnwii; k'ophu bu le unwu Izurelu ta adudu ike lee Mosisu enya l'iphu; mbu ogbu nwijnwii ophu e-mechaa phukashihu nu; ⁸buchia ozi Unme-du-Nso eje taa kabadaa adu akpabiri? ⁹Teke o bu l'ozu, nmaru ikpe-onwu ono du-be akpabiri egube ono be ozi k'apfubekoto ono a-kabakwanu adu akpabiri. ¹⁰Oo ya bu; l'e -pfuje iya epfufu; mu asu l'ogbu-nwijnwii ophu uzo mbu pho gude ta adudu iphe, o bu l'eka ogbu-nwijnwii ke nta-a no. Ogbu-nwijnwii ke nta-a ono bu ogbu-nwijnwii, nyiberu anyibe. ¹¹Le teke o bu l'iphe ono, l'e-mechaa phukashihu nu ono du-be akpabiri egube ono be ophu a-dwaro adudu akabakwanu adu akpabiri.

¹²Oo ya bu l'e -shinu enya anyi du l'egube iphe ono be anyi apfushi-je ike asa kpa kpa. ¹³Anyi te emedu ge Mosisu, jeru je achita ekwa phuchia iphu ge ndu Izurelu ta ahuma iya iphu g'ogbu-nwijnwii ono chihuada. ¹⁴Ebe o bukwa l'ephe ta ahumaduru iya; Chileke kwechikwaru

phẹ phọ ẹnuya; kele ọobujeru ẹphe -nọdu agụkpoo ẹkwo ọgbandzu k'akahu ono; mbụkwa jasụ nta-n-a; ọdu g'e gude ẹgube ẹkwa ono phuchikwaa phẹ phọ iphu g'ẹphe ta amaru iphe, ẹphe agụ. Ọ ẹpho atugba onwonye ẹ Kéreshi kpurumu l'a-phufu ẹkwa ono. ¹⁵Mbụ-a; ọobujeru teke ẹphe agụ ẹkwo ekemu Mósísu ono; mbụkwa byasụ nta-a; ẹgube ẹkwa onoya aphuchie phẹ phọ egomunggo. ¹⁶Ọle ọ kwaa g'ẹkwo-opfu Chileke pfuru ẹ Mósísu bụ g'oo-dụ ndu Ízurelu; l'ẹkwo-opfu Chileke pfukwaru ẹ Mósísu su: "Ọobujeru teke ọ ghawarụ Nnajiuphu iphu; ẹkwa ono aphufu." ¹⁷Ọo Nnajiuphu ono bụ Unme-dụ-Nsọ ono. Ọ bụru l'ẹka Unme-dụ-Nsọ ono bẹ atọ l'ẹgbu shi. ¹⁸Anyibe ndu ono g'anyi ha bụ ndu adudu iphe, phuchiru anyi iphu; anyi nọdu ele ogbu-nwiiwii ẹ Chileke ono ẹnuya g'onye ele ẹnuya l'onyo; ọ gbanwee anyi; anyi dọ g'ọ dọ; mbụ shi l'ogbu nwiiwii kaba egbu nwiiwii. Onye o shi l'ẹka bụru Nnajiuphu ono, bụ Unme-dụ-Nsọ.

Ẹku, nọ l'ite-urwa

4 ¹Ọo ya bụ; l'eshinu Chileke phuru anyi obu-imemini bya eworu ozi ono ye anyi l'ẹka bẹ ike ta abyakwa abvụ anyi l'ozi ono. ²Iphe, anyi jikaru bụ iphemiphe, bụ iphe-iphere; mbụ iphe, eeme ẹ mpya. Anyi te emedu iphe ẹregede; ọphu anyi agwadu opfu Chileke ngwaragwa. Iphe, anyi emejchia bụ l'anyi epfufe ọkpobe-opfu ono taa ya jala. Anyi anọduje l'iphu Chileke eme ẹgube ono g'on'yemonye egude nno shi l'obu iya maru ndu anyi bụ. ³Le teke ọ bụ l'ozi-oma ono, anyi ezi ono bụ iphe, e gude iphe kwechia ekwechi; ọ kwa l'ẹnuya ndu ala l'iswi bẹ e kwechiru iya iphe ọbu. ⁴Le Obutuswe, bụ iya bụ ishi ẹ ndu mgboko-a bẹ woakwaru ẹka pyichia ndu bụ ekwegekwe l'egomunggo g'o mee k'ọphu ẹphe taa hụmadu ịphóró, shi l'ozi-oma ono, echiru phẹ swacha swacha ono. Ịphóró ono egoshi ogbu-nwiiwii ẹ Kéreshi. Ọ bụru ẹ Kéreshi ono bẹ a hụmaru Chileke lonwiya. ⁵Ọo ya bụ; l'ọ tọ bụkwa onwanyi bẹ anyi anọduje epfu g'a maru. Ọ kwa Kéreshi Jizọsu, bụ Nnajiuphu anyi ono. Anyibedua l'ishi onwanyi bụekwapho ndu ejeru unu ozi l'iswi ẹhu Jizọsu. ⁶Ọ kwa Chileke ono, sụru g'ịphóró shi l'ochii nwua phoo ono bụhukwapho Chileke, meru g'ịphóró iya nwukwaapho phoo l'ime obu anyi. Ọo ya bụ gẹ ndiphe, amaru ọdu-biribiri ẹ Chileke; mbụ ọdu-biribiri, shi l'iphu Kéreshi egbu nwiiwii.

⁷Sụ-a; anyi dẹkwapho g'ite, e gude urwa kpua, Chileke woru iphe ono, ereshi ire ike ono, bụ iya bụ ịphóró iya ono woru dẹ. Iphe, o gude dẹ ya nno bụ g'a hụma l'ike iya ono, nyiberu anyibe ono te eshidu anyi l'ẹka; l'ọ yẹbedua bẹ o shi l'ẹka. ⁸Aanọduje akpa anyi ẹhu tekenteke l'ẹkameka; ọle ọ tọ bụkwanu laakpapyaje anyi ishi. A -nonyaa iphe, aharu atsụ anyi l'ẹhu k'ọphu anyi taa majeeduru iphe, anyi e-me; ọle ọkpoma esihujelela anyi ike. ⁹Eemeje anyi ewere; ọle Chileke te ebuha-jekwanu anyi ẹka. E chitsuje anyi; ọle e te echigbujekwanu anyi echigbu.

¹⁰Mbòku-mbòku bẹ anyi ejeje iphe-ẹhuka ono, Kéreshi jeru teke ono, ọoby a nwùhu ono. Ọo ya bụkwapho g'aa-hụma ndzụ, shi l'ẹka Jizọsu l'ẹhu anyi. ¹¹Ọ tọ ọdụkwa tekenteke anyịbẹ ndu ọp̄hu dzụ ndzụ ta atso-gejeduru atso-geru l'ọnu ọnwu; l'op̄fu ẹhu Jizọsu; g'aa-hụma ndzụ, shi l'ẹka Jizọsu, ọdụ anyi l'ẹhu ọwa-a, a-nwùhu anwùhu-a. ¹²Ọo ya bụ l'ọnwu swiru anyi; ndzụ swikwanuru unu.

¹³Sụ-a; l'ẹkwo-op̄fu Chileke bẹ e dekwaru sụ: “Mu kweru kẹ Chileke. Ọ bụru iphe ono meru g'o gude mu ọdụ ep̄fu op̄fu iya.” Ọ bụru l'anyi kweru kẹ Chileke ẹgube ono meru g'o gude anyi ọdụ ep̄fukwapho op̄fu iya. ¹⁴Ishi iya bụ l'anyi maru lẹ Chileke ono, meru gẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ ono l'e-mekwapho g'anyi shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ op̄fu l'anyi lẹ Jizọsu tugharu bụru nanu; l'ogbe teke ono tuko anyi l'unu duta bya edobe l'ip̄hu iya. ¹⁵Iphemiphe ono bụkota l'op̄fu ẹhu unu. Ọo ya bụ g'eze-iphe-oma kẹ Chileke akabaa erwu ndu ọdụ igwerigwe ẹka. Eze-iphe-oma ono emee g'a ọdụ igwe kabaa ekele Chileke ekele; shikwapho nno kwabẹ iya ụbvù.

¹⁶Ọo ya bụ l'ike ta abyakpoda abvu anyi l'ozì ono. A makwaru-a l'ẹhu anyi libahuwaru alibahu teme ọ ọdụ abyawaa anwùhu; obenu lẹ ndzụ ono, Chileke nuru anyi ono bẹ ọonoduje eme mbòku-mbòku g'ọ ọdụ ọp̄húú ọp̄húú. ¹⁷Teme iphe-ẹhuka, anyi eje-a, ọdụ nwanphe-a; teme ọp̄hu ọ ọdụ g'ọo-ọo-beru-a; l'e-mechakwaa setaru anyi ụbvù, a-ọdụ shi; mbụ ụbvù ọp̄hu nyiberu anyịbẹ k'ọp̄hu aamadụ g'aatu ọnu iya; teme ọp̄hu ọ bvù-ọdụ abvubvu. ¹⁸Iphe, anyi chiru ọp̄fu ye ta abukwa l'iphe, eele l'ẹnya; ọ chikwa l'iphe, ẹnya ta ahumaduru. Liphe, ẹnya l'ele ta adukwa ẹka ọono-bejeru; obenu l'ọp̄hu a ta ahumadu l'ẹnya l'a-ọo ojejoje.

Unuphu, anyi e-buru l'imigwe

5 ¹Anyi maru lẹ teke a phokataru nwa mkpu ọwa-a, anyi bu l'eliphe-a; bẹ anyi nweru-a unuphu ọzo, Chileke kwaru anyi. Ụlo k'ono ta abudu ẹka bẹ e gude kpua ya. Ọ bụ ụlo ọp̄hu anyi a-ọo ojejoje l'imigwe. ²Sụ-a; anyi a-ọoekwapho atsu p̄fu lẹ mgboko-a jasụ g'anyi a-ọo-beru. Iphe, ẹgu iya agụ anyi bụkwa teke Chileke e-me anyi ewota ogwehu ọp̄húú ono, Chileke e-shi l'imigwe nu anyi ono yee g'uwe. ³Ọo ya bụ; anyi -yewaa ogwehu ọp̄húú ono g'uwe; anyi taa duedu g'anyi gba ẹhu ọto. ⁴Lẹ teke anyi ọkwadu l'ime ogwehu ọwa-a, anyi nweru nta-a bẹ anyi atskwa p̄fu g'anyi vu ivu-erwa; ọp̄hu ọ ọdụkwanu anyi g'a sụ l'anyi togboru ogwehu ọwa-a, anyi nweru nta-a. Iphe, ẹgu iya gbẹ agụ anyi bụ g'a gbẹ yepyabefua anyi ogwehu ọp̄húú ono l'eli iya. Ọo ya bụ g'ogwehu ono eshi ẹgube ono lwee ọwa-a, e-mechaa nwùhu anwùhu-a. ⁵Ọ kwa Chileke l'onwiya bụ onye eme ire l'ẹhu anyi g'eeshi g'ẹhu anyi eyee ogwehu ọp̄húú ono g'uwe; kẹle ọ nuru anyi Unme-dụ-Nsọ gude goshi anyi iphe ono, ọ kweru ukwe l'oo-me ono.

⁶Ọo iphe ono meru g'o gude obu nọdu eshihuje anyi ike tekenteke kpọo. Iphe, anyi maru bụ lẹ teke anyi nọ ndzụ eme ẹhu anyi ẹhu anyi bẹ anyi ta anọdu Nnajiuphu l'ẹka. ⁷Iphe, anyi gude buru bukwa l'anyi kwetarụ l'ẹbe abụ l'anyi hụmaru l'ẹnya. ⁸Obenu lẹ mbedua epfu sụ l'obu te etedu anyi ophe; tẹme ọ nọdu ehe anyi ihee aparu ogwehu ọwa-a haa; je g'anyi lẹ Nnajiuphu buwaruro eburu. ⁹Ọo ya bụ l'iphe, anyi ese akanya iya bụ g'anyi meje iphe, dū iya ree; mẹ anyi nọ l'ibe iya; mẹ anyi nọ lẹ mgboko-a. ¹⁰Lẹ g'anyi hakotakpoo; byafutajekwa bya apfuru l'iphu Kéreshi mẹ ọ -byaepho ekpe ikpe. Ọo ya bụ; g'onyenononụ a-nata iphe, rwuberu iya nū; m'ọ bụ k'oma-o; m'ọ bụ ẹjo iya-o; onyenononụ anata ụgwọ iphe, o meru teke ọ nọ ndzụ lẹ mgboko-a.

Eshi l'ẹka Kéreshi eshita Chileke ọnyà

¹¹Ọ kwa l'ọo l'anyi anọduje atsụ Nnajiuphu ebvu opfu l'anyi maru l'ọo ya e-kpe ikpe ono meru g'o gude anyi nọdu anọduje eme g'anyi pfuta ndiphe yeru iya. Obenu l'ọo Chileke makotaru g'anyi gbaru; tẹme ọ dūkwa mu phọ g'unubedua l'onwunu makwaruphọ anyi l'obu unu. ¹²Anyi te etukwa onwanyi ẹpha l'iphu unu ọzo; ọ chia iphe, anyi eme bụ g'anyi goshi unu iphe, unu a-zobe okpa gude anyi eku onwunu; ọo ya bụ g'unu a-majeru onu, unu e-yeru ndu ono, egudeje g'ephe gbaru l'eli ẹhu aba abaa; hakwaa g'ephe gbaru l'ime obu phẹ ono. ¹³Ọ -bukpooru nū l'ọo egomunggo swehuru anyi bẹ iphe, anyi epfu bukwa Chileke bẹ anyi epfudoru iya. Teke ọ bụ l'egomunggo anyi dūa nhamunha bukwa-a l'opfu ẹhu unu bẹ ọ bụ. ¹⁴Liphe, bụ iya emeje anyi eme g'anyi eme-a bukwa eye obu ọphu Kéreshi yeru anyi. Kẹle iphe, kwatakpooru doo anyi ẹnya okpobe edodo bụ l'ọo onye lanụ nwuhuru l'iswi ẹhu ọha. Ọo ya bụ l'ọo ọha nwuhuru. ¹⁵Ọ nwuhu-chiru ọha l'ophu. Ọo ya bụ gẹ ndu nọ ndzụ ta adzheru ndzụ ono dzụ-doru iya onwophẹ. Ọ chia g'ephe dzuru ndzụ dzụ-doru iya onye onoya, nwuhu-chiru phẹ onwu; e mechaa o shi l'onwu teta dzuru ndzụ ono.

¹⁶Sụ-a; eshi nta-a bẹ ọ tọ dūekwa onye anyi elekwadu ẹnya, ndiphe ele amadụ; tẹme anyi amaru g'onye ọbu gbaru. Anyi -shi elejekpoonu Kéreshi ẹnya, ndiphe eleje amadụ maru g'ọ gbaru; nta-a bẹ anyi te elehekwa iya egube ono. ¹⁷Ọo ya bụ l'onyemonye, nọ l'ime Kéreshi bụwaa onye e meru k'ọphúú. Akahụ iphe bvuakwaru; iphemiphe bụwaru iphe ọphúú! ¹⁸Iphemiphe-a bukota Chileke bẹ o shi l'ẹka. Chileke shikwanụ Kéreshi l'ẹka mee g'anyi l'iya doshia; bya eworu ozi k'edoshi opfu ono ye anyi l'ẹka. ¹⁹Ọo ya bụ lẹ Chileke shi Kéreshi l'ẹka edoshi opfu dūru yee ndiphe mgburugburu; ọphu ọogukoeduru phẹ iphe-ẹji, ẹphe anọduje eme iya. Tẹme o yekwaaphọ anyi ozi k'edoshi opfu ono l'ẹka.

²⁰Ọo ya bụ l'anyi bụ ndu nọ-chiru Kéreshi. Chileke gbẹ anyi l'ẹka arwo ndiphe arworwo. Anyi nọ-chiru Kéreshi arwo unu sụ: unu kwe g'e doshia

opfu, dūru unu lẹ Chileke. ²¹Kele Chileke meru iya o vuta iphe-ẹji anyi l'opfu l'ẹbe abụ l'o mejeru iphe-ẹji; k'opfu anyi e-shi iya l'ẹka tūko bya abūru ndu p̄fuberekoto gẹ Chileke.

6 ¹Oo ya bụ l'anyịbe ndu anyi lẹ Chileke gba mgba eje ozi-a; l'arwo-kwa unu arwo-rwo sụ g'unu ta anatakwa eze-iphe-oma kẹ Chileke-a mee ya g'ọ buru ọla-l'iswi. ²L'ọ sụkwaru:

“Teke ọ gbaru l'angabẹ nchi
bẹ mu ngaberu ngu
nchi.

O rwua l'eswe ndzota;
mu dzoo ngu.”^a

Gẹ mu kakwaru unu; ọ kwa nta bụ eswe eze-iphe-oma kẹ Chileke. Ọ kwa ntanụ bụ eswe ndzota.

Iphe-ẹhuka, Pọlu eje

³Ọ tọ dūkwa onye ọ dū anyi g'a sụ l'o p̄futoşhiru ozi, anyi eje. Ọ buru iphe ono meru g'ọ gude anyi nọdu eme g'ọ tọ dū onye umere anyi a-gbẹ buru up̄fu dū iya l'okpa. ⁴Ọ chia iphe, anyi emejechia bụ l'anyi egudeje iphemiphe, byapfutaru anyi egoshi l'anyi ejeru Chileke ozi. Anyi atajẹ nshi mẹ iphe-ẹhuka -byapfuta anyi; ọzoo mẹ oke mkpa -byaru anyi; ọzoo mẹ a -nọdu akpa anyi ẹhu. ⁵Eechi anyi iphe; bya atụ anyi mkporo; bya eyeru anyi mkpaka. Anyi ejegbu onwanyi l'ozị; ẹbe anyi edobejedu ishi l'oshi; anyi nọdu akwa ẹgu. ⁶Ntucha ta adūkwa lẹ ndzụ anyi; iphe nọdu edoje anyi ẹnya; anyi nọdu atajeru iphe nshi; nweru obu oma; nọdu l'ẹka Unme-dụ-Nso; nweru n-yemobu ọphu abudu l'eli-onu; ⁷epfu ire-lanụ; nọdu l'ike kẹ Chileke chiru ngwogu k'ap̄fubekoto l'ekutara mẹ l'ekicha; ⁸mẹ a -nọdu akwabẹ anyi ụbvụ; ọzoo l'akwa anyi eswe; mẹ a -nọdu epfu l'anyi eme ẹji; ọzoo l'epfu l'anyi eme ree; eeme anyi g'anyi bụ ndu ẹregede; obenu l'anyi bụ ndu ire-lanụ; ⁹eeme anyi gẹ ndu amadu amama; obenu l'a makwanuru anyi rengurengu; gẹ ndu anwuhu anwuhu; ọle anyi dzukwanu ndzụ; gẹ ndu echi echachi; ọle e te echigbukwanu anyi echigbu; ¹⁰gẹ ndu agu aphụ; ọle anyi anodujele-a ete ẹswa tekenteke; gẹ ndu ukpa; ọle anyi meru ikpoto ndu nemadzụ ẹphe nweru iphe; gẹ ndu adudu iphe, ẹphe nweru; ọle anyi tukuru iphemiphe, nweru.

¹¹Sụ-a; unubẹ ndu Kòrentu; anyi togboakwaru unu iphemiphe ẹba; anyi bya eghebewaru unu okpoma anyi onu. ¹²Anyi te ewofukwaru unu obu; ọ chikwa unubedua wofuru anyi obu. ¹³Sụ-a; unu gheberu anyi obu unu onu g'anyi gheberu unu obu k'anyi-a. Nta bẹ mu epfuakwaru unu opfu, nna epfujeru unu iya.

Ezehuru iphe, adudu Chileke ree

¹⁴Unu lẹ ndu ekwedu kẹ Chileke ta atugbakwa buru nanu. Kele-a; ?bụ gūnu bẹ ap̄fubekoto yele eme ejo-ememe gude buru nanu? ?Denu

^a 6:2 Gūnaa Azá 49:8.

g'ìphóró yẹle ọchii e-shi dogba ẹhu? ¹⁵Kéreshi yẹe Obutuswe ta ayíkwa chĩa idzù agbarù mgba mee iphe lanù. Ọo ya bụ; ?bùhunu gunu bẹ onye kweru kẹ Chileke yẹe onye ekwedu kẹ Chileke gba mgba? ¹⁶Sù-a; ?dẹ-nu g'eeshi wota eze-ùlo Chileke yẹe ùlo-nshi dogbabe? Ọ kwa anyi bụ eze-ùlo Chileke; mbù Chileke ọphu nọ ndzù. Lẹ Chileke pfukwaru iya l'onwiya sù:

“Mu e-buru eburu l'ime
phẹ tsojeru phẹ eje
ẹkameka, ẹphe eje.
Mu aburu Chileke,
doberu phẹ nù;
ẹphe aburu ndibe mu.”^b

¹⁷Noo g'o gude Chileke pfukwaaphọ sù:

“Unu hofuta onwunu l'echilabo
phẹ bya anọdu iche.
Unu te eyejekwa ẹka l'iphe,
aasọ nsọ gẹ mu
anatakwanù unu.”^c

¹⁸Ọo ya bụ gẹ mu aburu nna
unu;
unu aburu unwu mu
unwoke mẹ unwu mu
unwanyì.”^d

Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu.

7 ¹Sù-a; ndu mu; eshinu Chileke kweru anyi ukwe-iphe dù ẹgube-a; g'anyi safukotanu onwanyì iphe, bukpo iphe, emerwù ogwehu bya emerwù obu nemadzù. G'anyi tsuje Chileke ebvu; g'anyi kukebeje ẹhu buri ndu dobekotaru onwanyì iche k'ọphu anyi a-bukotaru kẹ Chileke ọkpobe aburu; meje iphe, ọ sùru g'anyi meje.

Èhu-ùtso Pọlu

²Unu menaa g'anyi maru l'anyi dukwadia unu l'obu. Ọ tọ dukwa g'unu ha onye anyi mesweru; ọphu ọ dukwa onye anyi dephuru; ọphu ọ dufkwapho onye anyi gudeje ugho mee iphe, apfuduru-oto. ³Iphe, mu epfua ta abukwa lẹ mu agbarwushi unu agbarwushi eshinu mu pfuhawaru sù l'unu dukwa anyi l'obu shii. Anyi l'unu bụ nanù; mẹ anyi dzù ndzù-o; mẹ anyi nwuhuru anwuhu-o. ⁴Mu anọduje asa kpaa kpaa l'opfu ẹhu unu; mu nọdu egudeje unu aba l'abaa. Anyi nọ lẹ mkpamehu; ọle unu adujekwanu mu obu; tẹme ẹhu nọdu atsoje mu ntumatu mẹ mu -nyata unu.

^b 6:16 Gúnaa Uke 26:12; Jier 32:38; Ezek 37:27. ^c 6:17 Gúnaa Azá 52:11; Ezek 20:34,41.

^d 6:18 Gúnaa 2Sám 7:14; 2Sám 7:8.

⁵L'anyi batakwaru Masedoniya; ophu ehu ebvubaeduru anyi ebvuru. A nõdu emeeppo anyi mkpawere l'ekameka. Opfu du l'etezi; ndzu-agugu du l'ime-ulo. ⁶Obenu le Chileke, bu onye aduje onye aphu tsoru obu be gudewaa abyabya, Tayitosu byaru gude dua anyi obu. ⁷Ophu o budua abyabya, o byaru kpuru-mu; edo, o dokpoodaru anyi g'unu gude dua ya obu yichakwapho l'iphe, duru anyibedua obu. O pfuru anyi su loogushi unu egu ike ge mu l'unu huma; l'unu agu aphu okpobe agugu k'iphe, unu meru; teme l'unu agbajeru mu odzori shii. Onoya be mekpooru mu ehu kabakpo mu atso utso nta-a.

⁸Lo betakponu ekwo-ozii-a, mu deru-a nõdu eme g'aphu ji unu obu; mu ta atakwa onwomu uta le mu deru iya. Teke mu gege ata onwomu uta bukwa teke mu humaru le mu gude iya mee g'aphu ji unu obu; obetaru o buerupho ke nwa teke ono. ⁹Obenu le nta-a be ehu atsowaa mu utso. Ehu-utso mu ta abukwa loo le mu meru aphu ji unu obu. Ehu-utso mu bukwa l'aphu ono meru izimanu iphe-eji unu lwa unu azu. Aphu k'ono bukwa aphu ophu meru g'unu mee iphe, du Chileke ree. Oo ya bu lo to dudu iphe, anyi mekataru unu. ¹⁰Kele nggumaphu ophu du Chileke ree emeje g'izimanu lwa nemadzu azu g'adzoo ya; ophu atadu onwonye uta iya k'ono. O bekwanu le nggumaphu k'unwu-eliphe legbu egbugbu. ¹¹Unu humaanaro iphe aphu ono, du Chileke ree ono meru. Unu humaanaro g'unu yeberu ehu l'eme ga maru l'unu pfuberekoto l'iphu Chileke. Unu humanu g'iphe, meru nu nwu-beru unu oku l'ehu. Su-a; unu humanu g'unu atsube ebvu iphe e-menu. Unu humaru g'ogube unu egu g'unu huma mu; unu humaru g'oolwube unu l'obu g'unu gbaaru mu odzori. Unu humaru go du-be unu g'unu hua onye ono, mesweru nu ono ahuhu. Lime iphemiphe ono be unu goshiru lo to dudu aka o deru unu.

¹²Oo ya bu l'edede, mu deru ekwo-ozii ono ta akwatakwa buru k'iswi ehu onye ophu mesweru nu; ozoo k'iswi onye ophu o mesweru. Iphe, mu gude dee ya bukwa go mee g'unu maru g'unu agbaberu anyi odzori l'iphu Chileke. ¹³Noo ya bu l'odu nu pho anyi obu.

A -gufukpooro adu obu ophu unu duru anyi; ehu kabakpooro anyi le Tayitosu utso l'unu tukoru g'unu ha mee ya ehu bvuru iya ebvuru. ¹⁴Le mu tukwaru Tayitosu onu unu; gude unu aba l'abaa; e mechaa; o buerupho ge mu pfuru bu go du; ophu unu emeduru mu iphe-iphere. O to dudu teke anyi ete epfujeduru unu iphe, bu okpobe-opfu. Nokwapho g'iphe, anyi pfuru Tayitosu k'ehu unu tukoru buru eviya. ¹⁵O buru iya meru go gude o nõdu akajebaa unu eyeshi obu ike me o -nyata l'unu g'unu ha atukoje eme iphe, mu suru g'unu mee; waa me o -nyata g'unu gude ndzu-agugu gude ayo oshi k'anonyakwaa unu mee iphe, adudu iya ree; unu gude egube ono meshiaru iya l'ibe unu. ¹⁶Nta-a be ehu atsokpoo mu atsoshi mu iya ike le mu gude ire unu aka okpobe egude l'iphemiphe.

Gẹ ndu ke Kéreshi a-nuje iphe

8 ¹Iphe, anyi eme g'unu maru; unwunna mu; bu k'eze-iphe-oma, Chileke meshiru le Chiochi, nogbaa le Masedoniya. ²Kele mkpamehu,

a kparụ phẹ hụru phẹ ama hushia phẹ iya ike. Olee ẹhu tsọleru phẹ-a tsoshia phẹ iya ike teke ono; k'ọphu ẹphe saru ẹka sagharu iya ẹka l'anụ Chileke iphe; l'ẹbe abụ l'ẹphe nweru iphe ilile. ³Gẹ mu e-pfubeeru iya pho bụ l'ẹphe nuru g'ẹka ha phẹ; bya anụkwapho nughata ẹgube ono. Ẹphe tũkpooru obu phẹ onyo ⁴rwọo anyi rwoshia anyi ike sụ g'anyi kwerọ g'ẹphe lẹ ndu kẹ Kéreshi ọzo gbarụ mgba nuje iphe, g'e gude gbaaru ndunso mkpu. ⁵Ẹphe meberu iphe ono g'anyi arị-vujeduru l'egomunggo. Ẹphe vukpoadaru ụzo gbeshi bya eworu onwophe ye Nnajiuphu l'ẹka; teme ẹphe gbeshi bya eworu onwophe yehukwapho anyi l'ẹka, bụ iya bụ g'ọ dū Chileke ree. ⁶Noo g'ọ shitaru anyi rwọo Tayitọsu; yẹbedua, bụ iya gbu-beru ishi eje ozi ono; sụ iya g'ọ mekpọekwapho iphe, oome; g'ọ yekwaru unu ẹka g'unu jefufu ozi ono, unu eje ono l'ishi; mbụ ozi ono, unu eje k'eze-iphe-oma ono. ⁷Iphemiphe, unu nweru bẹ unu nwekwaru nwegharu iya ẹka; mbụ l'unu kwetarụ kwegharu iya ẹka; pfua opfu Chileke pfugharu iya ẹka; maru kẹ Chileke magharu iya ẹka; bya ekukebe ẹhu eye ẹka; bya eyekwaapho anyi obu yeshia ya ike. Oo ya bụ g'unu nukwapho iphe nugharu iya ẹka g'e gude jee ozi k'eme iphe-oma ono.

⁸Iphe, mu epfua ta abukwa l'ọo anmakobe; mu nọdu anmakobe iya unu. Oo iphe, mu eme bụ gẹ mu goshi unu g'ọogu-be ndu ọzo ẹgu eye ẹka; shi ẹgube ono mee unu g'unu goshi l'eye obu ọphu unu yeru bụa ọkpobe eye obu. ⁹Kẹle unubedua mahukwarupho eze-iphe-oma, shi l'ẹka Nnajiuphu anyi, bụ Jizọsu Kéreshi; l'a makwaru-a lẹ Kéreshi nweru iphe shii; obenu l'ọ wolẹru-a onwiya mee onye ukpa l'iswi ẹhu unu. O buri iphe, o meru bụ g'oo-shi laburu onye ukpa ono mee g'unu nweru iphe shii.

¹⁰Onu, mu e-ye l'opfu ono bụ lẹ-a; ọ karu unu ree l'unu gbẹ nta-a mefufu iphe ono, unu wataru akaphuru ono l'ishi; kẹle ọ tọ bụdua l'ọo unubedua vu ụzo chĩa idzù iya; ọ kwapho unubedua vu ụzo wata iya ememe. ¹¹Ngwa; unu kukebenu ẹhu mee ya gbiriri jasụ unu emebe iya. O kwapho g'ọ phuru unu aphuphu l'ẹhu teke unu wataru iya ememe bụ g'emefufu iya a-nọdu aphụ unu l'ẹhu. G'iphe, unu gude eme iya bukwarupho g'ẹka beru unu. ¹²Lẹ teke ọ bụ l'ọogu ngu agugu anụ Chileke iphe; bẹ Chileke a-natakwa iphe, i nuru iya ọkpobe anata. Chileke atuje iphe, onyemonye nuru iya lẹ g'onye ono nweberu. O tọ tũkwa iya lẹ g'onye ono enwedu.

¹³O tọ bũkwa iphe, mu epfu nta-a bụ l'ọo gẹ mu pata ivu ndu ọzo bofua unu g'unu vuru; ẹphebedua agbaru ẹka. ¹⁴Obenu l'eshinu unu ka ndu eeje eyeru ẹka obu enweru iphe shii kẹ nwa nta; bẹ iphe, dū ree bụ g'unu gbatarụ phẹ lẹ mkpa, dūru phẹ nū. Teke mkpa dukwanuru unubedua; ẹphebedua nweru shii ẹphe a-gbatarụ unu. Oo ya bụ l'unu ibekeboebo bẹ eyeru onwunu ẹka ẹnya nhamunha. ¹⁵O n'iya bụ iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Onye kpotaru shii te
ekpoghaduru iya ẹka.
Ophu onye kpotaru nwanshii
ekpopeteduru.”^e

Tayitọsu yẹle ndu ẹphe l'iya swi

¹⁶ Anyi ekele Chileke ekele shii kẹ l'ọ kwaphọ g'ọpohu anyi l'obu eyeru unu ẹka bụ g'ọpohuhukwapho Tayitọsu. ¹⁷ Ọ tọ bụdua l'ọ nataru arwọ-rwo, anyi rworu iya kpurumu; obenu l'ọpohu iya l'ẹhu eye ẹka shii k'ọphu ọ turu obu iya onyo sụ lẹ ya a-byapfutashia unu. ¹⁸ Anyi yekwarupho nwanna anyi nwoke gẹ yẹ l'iya swiru. Nwanna anyi ono bụ onye a kwatakpo akwabẹ ọkpobe ùbvù l'iphe, bụkpoo Chìochi lẹ Chìochi. Ọ bụru g'o gude ezi ozi-oma ono. ¹⁹ Tẹme a -gufukwaro onoya; ọ kwa Chìochi gẹ Chìochi ha họtaru iya woru iya ye sụ g'o tsoje anyi je ozi ono, anyi gude agbataru ùnwunna anyi ono. Anyi gude ozi ono ekutse Nnajiuphu tẹme anyi gude iya egoshi l'ọ dọ anyi g'anyi yeje ẹka.

²⁰ Anyi tọkwaru nwehu dee ẹnya lẹ mini eme k'ọphu ọ tọo dudu onye a-ta anyi ọta g'anyi gude eme k'iphe-oma ono, nyiberu anyibe ono, e yeru anyi l'ẹka ono. ²¹ L'iphe, anyi tumberu ememe bụkwa g'anyi meje iphe, dọ ùbvù l'ẹnya; ọ tọ bụkwaa ophu dọ ùbvù l'ẹnya Nnajiuphu bẹ anyi e-meje nkinyi iya; obenu g'ọ bụkwarupho iphe, dọ ùbvù l'ẹnya ndiphe.

²² Tẹme anyi yekwaphọ nwanna anyi ozo sụ g'ẹphe swiru bya. Nwanna anyi k'ono bẹ anyi ahujekwa ama tekenteke maru l'iphe, agụ iya nù buepho gẹ ya e-me eye ẹka. Nta-a bẹ ọ kabakpo ya aphụ l'ẹhu gẹ ya yeru unu ẹka; kele o gude ire unu ẹka kẹ b'ama g'e-me iya. ²³ A bya lẹ Tayitọsu; mu sụ l'ọo ya bụ mu onye ẹbo; onye mu l'iya tukuru eje ozi-oma gude eyeru unu ẹka-a. ùnwunna anyi ophuu, ẹphe l'iya swi-a bụkwanu ndu ophu nọ-chiru ẹnya Chìochi lẹ Chìochi tẹme ẹphe bụru ndu ekutse Kéreshi. ²⁴ Unu goshikwa ẹphebedua waa Chìochi l'ophu l'unu yeru anyi obu ọkpobe eyeye; tẹme l'aba, mu egudeje unu aba bụ-a l'ọ rwuberu iya.

Eme iphe-oma

9 ¹ Mu te ejeeduro unu ederu ẹkwo k'iche k'iphe, unu a-nụ ndu-nsọ, nọ lẹ Jierúsalemu. ² L'ọ doru mu ẹnya l'ọogua unu ẹgu eye ẹka; mu gudewaa unu aba l'abaa l'iphu ndu Masedoniya. L'unubẹ ùnwunna anyi, nọ lẹ Akaya kwakọbeakwaruro k'eye ẹka e -shi k'akaphu. L'aphuphu, oophu unu l'ẹhu k'eye ẹka ono kpatsuwaru ndu dọ igwerigwe. ³ Iphe, kparu iphe, mu suru g'ùnwunna-a bya bụ g'aba ono, anyi gude unu aba ono ta abụ iphe-mmanu. Ọ bụ-chia g'ọ dọ gẹ mu pfuru sụ l'unu kwakọbewaru eye ẹka. ⁴ Ọdumeka; ọ -buru lẹ mu lẹ ndu Masedoniya haru swiru bya; anyi bya ahuma l'ọ tọ dudu

^e 8:15 Gúnaa Awụ 16:18.

g'unu kwakọberu; ọ kwa iya bụ l'iphere abụru k'anyi; kele mu sụwaru l'unu kwakọbewaru ree; ọ bụruro unu bẹ iphere k'unu a-kabaa shii. ⁵Noo g'o gude mu sụ l'ọ dū ree g'unwunna-a vuru mu ọzọ byaadaa ibe unu bya evuru ọzọ kwakọbe iphe ono, unu kweru ukwe anụnu ono. Ọo ya bụ g'aamaru l'unu gude obu unu g'ọ ha anụ iya; l'a ta atupfubeduru iya unu atupfube.

Eme omeluko

⁶Iphe, unu a-nyatajẹepho bụ l'onye emebeduru iphe, ha shii l'alị ta akpatajẹkwa iphe, ha shii. Onye mebekwanuru iphe, ha shii l'alị bẹ akpatajẹ iphe, ha shii. ⁷G'onyenononụ nọepho g'obu iya sūru g'ọ nū. G'ọ tọ dukwa onye a-nū ọphu ọogbe buri; ọ -nuchaa ya l'ọ taahaa onwiya uta; ọphu ọ dukwa onye anọdu anụ iya g'ọ bụ utu, ọ tufutaje; kele ọ kwa onye gude ẹhu-utso anụ bẹ Chileke yeru obu. ⁸Ọzo buri lẹ Chileke sūkwaru emeru unu eze-iphe-oma mee k'etsutsu iya; k'ọphu unu e-nwekọtajeru iphemiphe, bụ iphe, mkpa iya dūru unu; unu abyakwapho enweru iphe nwegharu iya ẹka k'ọphu unu e-gude iya eme iphe, bụ iphe-oma. ⁹Ọo ya bụ iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke sū:

“Oosaje obu iya asasa nū ndu
 ukpa iphe;
 apfubekoto nkiya anoje
 jasū l'ojejoje.”^f

¹⁰Ọo Chileke, bụ iya anuje onye akọ opfu iphe, oomebeje l'opfu iya; bya anuje iya nri sū g'ọ ria-a; bẹ bukwapo onye a-nū unu akpuru-iphe, mkpa iya dūru unu; unu akoo. Ọ buri iya bụ onye e-me g'iphe, unu meberu l'alị mehu emehu k'ọphu unu a-kabaa enwenwe; gude iya kabaa eme iphe-oma ono, unu eme ono. ¹¹Chileke ono e-me unu g'unu nweru iphe ọkpobe enweru k'ọphu unu e-meje iphe-oma tekenteke; ọo ya bụ g'aa-dū igwe keleje Chileke ekele iphe-oma, unu shi anyi l'eka emeru pẹ. ¹²L'ozia, unu eje-a ta abulekwa-a mkpa ndu kẹ Chileke bẹ oome kpurumu. Iphe, o mefua bụ l'aa-dū igwe kele Chileke ekele kelegharu iya ẹka. ¹³Ọ kwa iphe ono, unu eme ono e-goshi ẹgube ndu unu bụ. Noo ya bụ aadū igwe jaa Chileke ajaja. Noo l'ọ tọ bukwa l'unu gude iphe ono, unu meru ono goshi l'unu kwetawaru k'ozia-oma Kéreshi ono; unu egoshikwapho l'unu emeje iphe, ozi-oma ono pfuru. Bụ iya bụ l'unu asajẹ ẹka ọkpobe asasa mee iphe-oma g'eka beru unu; unu shi ẹgube ono unu l'ephebedua mē ndu ọzọ tuko gbarū mgba l'iphe, unu nweru enweru. ¹⁴Ọo ya bụ l'ephe e-gudekpoo obu pẹ epfu anụ Chileke l'iswi ẹhu unu; l'ogukpo pẹ g'a sū l'unu l'ephe humaru; noo l'eze-iphe-oma kẹ Chileke nyiberu anyibe l'ehu unu. ¹⁵Sū-a; unu g'anyi keleje Chileke ekele iphe-oma iya; mbụ iphe-oma ono, a ta amadū g'aa-tū ọnu iya ono.

^f 9:9 Gūnaa Ebvu 112:9.

Polu agbaru ozi-oma õdzori

10 ¹Nta-a buakwaa mube Polu gẽdegede arwo unu arworwo owa-a. Mu gudeakwaa adu gelee waa obu-oma ke Kereshi arwo unu. Mbẽdua abujekwaru mu -noðu ntse mu epfuru unu opfu bebebe; teke mu no ẽnya; mu epfuaaharu unu opfu okpu-onu okpu-onu. ²Ole iphe, mu arwokwanu unu bu g'unu te emekwapho iphe, e-me ge mu pfuaharu unu okpu-onu okpu-onu me mu -byaepho. Le mu e-pfukwaru ndu ono, suru l'anyi eme ehũ anyi ehũ anyi ono okpu-onu okpu-onu. ³La makwaru-a l'anyi bu le mgboko-a; ole anyi ta alwudu ogu ge ndu mgboko-a l'alwu. ⁴Kele ngwoгу, anyi gude alwu ogu k'anyi ta abukwa ngwoгу ke ndu mgboko-a. O bu ngwoгу, shi leka Chileke; bya aburu ngwoгу ophu shihuru ejo ike. O bu ngwoгу ophu e gude egbuka eka ohogu Chileke doberu obu okpehu iya. Oo ya be anyi gude emebyi ntumego-ugho. ⁵O buru ngwoгу ono be anyi gude mebyishikota eku-onwonye ono, e gude to-chia uzo to-buta ga ta maru Chileke ono. Iphe, bukpoõ oriri, nemadzũ ari ari be anyi alwu-kpeje mee ya g'o du ge Kereshi suru g'o du. ⁶Nta-a be anyi kwageberu akwagebe k'ahũ iphe, bukpoõ a-nu-le-nchi ahũhũ me unu meebekotajeeepho iphemiphe, a suru g'unu meje.

⁷Iphe, unu l'iya eme bukwa l'unu te elerwejedũ iphe ẽnya elerwe. Onye guwaru onwiya le ya bu ke Kereshi; g'onye ono nyatajeru onwiya l'o bu ge ya bu ke Kereshi ono bu g'anyi bukwapho. ⁸Lõphu unu a-makpoõdaru bu l'o to dukwa mu iphere m'obetaru mu kwata gudenũka ike ono, Nnajiuphu yeru anyi leka ono aba abaa. Ike ono be o nukwaru anyi g'anyi gude metse unu emetse. O to nukwaru iya anyi g'o buru iphe, anyi e-gude egbuka unu egbuka. ⁹Noo iphe, mu epfu su g'unu b'edobesukwa le mu gude ekwo-ozĩ mu-a eme ge mu yee unu ebvu. ¹⁰O dukwaruro ndu agbe asuje: "Ekwo-ozĩ, Polu ede be opfu iya agbeje adanũka kpaa kpaa; bya aburu opfu, erwu nemadzũ lehu. Teke anyi l'iya noepho l'iphu l'iphu; oõgbe nyihu; opfu iya te enweedu iphe, oõburu." ¹¹G'o dokwaa egube onye ono ẽnya l'o kwa iphe, mu deru lekwo-ozĩ teke mu l'unu anõdu bukwapho iphe, mu e-me leka me mu l'unu -noðuepho.

¹²Ophu anyi ata atudu ama bu ke g'anyi wota onwanyi je agukobe le ndu ono, anõduje atũ õnu onwophe ono. Oõoo ke g'anyi su l'anyi lephe aturu. Oo ephebedua eme eswe; ephebedua egudeje onwophe aturu onwophe ama; gude ge nwibe phe ha amaru g'ephebedua ha. ¹³Obenu l'anyibedua taa tudu õnu onwanyi atughata ge Chileke tũberu su g'anyi rwua. Anyi a-tũ-bejeerupho õnu onwanyi g'ozĩ, Chileke doberu anyi g'anyi jee gbaru. Ozi ono be ophu anyi eje l'echilabo unu tukokwa yiru. ¹⁴Anyi ta tũghakwaru õnu iphe, anyi meru; eshinu anyi gudewaa ozi-oma ke Kereshi ono rwuchawaa eka unu no gẽdegede; teme o buru anyi bu ndu mbu, gude iya byapfuta unu. ¹⁵Oo ya bu; l'anyibedua ta atujedu

onu onwanyi tughata gę Chileke tumberu sụ g'anyi rwua. Anyi te egudeje-du ozi ndu ozo aba l'abaa. O kwa iphe, anyi ele ęnya iya bu l'unu -nodu aka ekweshi ike eje; anyi aka eje ozi, kabaa shi l'echilabọ unu; kele anyi a-nodujeepho eme iya gę Chileke suru g'anyi mebejeru iya. ¹⁶Oo ya bu g'anyi ezia ozi-oma ono zighatachaa ya mkpukpu unu; ziwa iya ro kwase-ru; k'ophu anyi ta anodukwanu aba abaa ozi, onye ozo jehawaru l'eka iya nkiya.

¹⁷Ooepho "G'onye aba abaa bajekwa iya l'iphe, Nnajiuphu meru."

¹⁸Kele o to bukwa onye atụ onu onwiya be aagubeje iphe; oo kwa onye Nnajiuphu atụ onu iya.

Ndu-ishi-ozu ophu abudu okpobe iya

11 ¹Jiko unu takwaa nshi gę mu kabekpo pfua g'onye eswe; mu makwaru-a l'unu kwewaru. ²Le mu ekokwaru unu okophoo gę Chileke ekoje-a. Kele unu dukwa mu gę nwamgboko, doberu onwiya do, nwoke eteke ngeswee okpa; nwamgboko, mu doberu k'eke ji; mbukwa k'eke onye lanu kpekpu, bu iya bu Kereshi. ³Ole ndzu anoduje agu mu su ?a maru teke agbaghashidu nu unu obu; merwushia uche unu g'unu te egudehe obu unu g'o ha yee Kereshi obu okpobe eyeye. O kwa egube ono be agwo meru gude ejo ęregede dephua Ivu. ⁴Kele unu gude ehutso kwe k'onye byaru bya awata epfuru unu ke Jizosu ozo, abudu ophu anyi pfuru unu opfu iya-a; teme unu kwe natakwapo unme ozo, du iche, abudu Unme-du-Nso ophu unu natahawaru; bya ekwekwapo nata ozi-oma ozo, du iche, abudu ophu unu kwetahawaru.

⁵L'iphe, mbedua ariekwa bukwa lo to budu mu be ęnya gbę bya akachia alwalwa eme le ndu ono, ezi unu ozi-oma ono, etu onwophe o-phushia-ugbu ono. ⁶O -buru le mu ta ama epfu opfu ęrengete; mu amakporu nu Chileke okpobe amaru. Ono be anyi shiwaa l'uzomuzo mee unu maru okpobe amaru.

⁷O gbę buru iphe-eji be mu meru; le mu kuzetaru onwomu ali gee-shi g'e kulia unu eli; ebe o dudu iphe, mu suru g'unu pfua mu k'ozu-oma Chileke, mu byaru ezia unu? ⁸Teke mu shi eje ozi l'echilabọ unu; be bukwa Chiochi ozo shi anoduje apugbaa mu ugwo. Mu shikwa ana phe nfu; geeeshi gę mu yeru unu aka. ⁹Su-a; mkpa okpoga, duru mu nu teke ono, mu l'unu no ono ta adukwa onye mu pfuchijeru nchi su g'o yeru mu aka. Kele unwunna anyi ndu shi Masedoniya wotakotawaru mu iphe, bukpoo iphe, mkpa iya duru mu. Mbụ lo to dudu iphe, mu zekporu unu nzeri iya. Ebe o dukwa iphe, mu byaru ezeru unu nzeri iya. ¹⁰Mu gude okpobe-opfu ke Kereshi ophu du mu l'ehu ekweta ukwe-a su lo to dukwa nemadzu, a nwuru anwunwu l'ali Akaya, suru eme g'aba-a, mu aba-a buru iphe-mmanu. ¹¹?Denu g'o gude mu yee ya onu nno? ?Bu le mu te eyeduru unu obu to? A-o! O kwapo Chileke maru le mu yeru-a unu obu.

¹² Mu taa hakwa eme iphe, mu gude l'eka eme nta-a. Oo ya bu ge mu emekwanu-a ndu-ozì ophunapho g'ephe te enwehe iphe, ephe a-zobe okpa gude eku onwophe; kele o kwapho g'anyi ese akanya ozi-oma ono bu g'ephe ese. ¹³ Ndu k'ono ta abukwa okpobe ndu-ishi-ozì Kéreshi. Ephe bukwa ndu eje ozi l'ughò. Ndu ewojeru onwophe mee g'e dobesu l'ephe bu okpobe ndu-ishi-ozì ke Kéreshi. ¹⁴ O to budu iphe, aa-sù l'o kporu onu opfu; eshinu Nsetanu ewojeru onwiya mee g'ojozì, shi l'ogbu-nwiinwii k'imigwe bya. ¹⁵ Oo ya bu l'o to buedu iphe, du oke biribiri me o -buru le ndu ejeru Nsetanu ozi woru onwophe mee g'e dobesu l'ephe bu ndu ejeru Chileke ozi. Teke o rwuru mboku ikpazu be Chileke a-gwa phe ugwo ochi iphe, ephe meru.

Iphe-ehuka, Polu eje

¹⁶ Ge mu pfukwaa ya ozo; g'o to dukwa onye arije l'oo egomunggo swehuru mu. Teke o bu l'unu ari l'egomunggo swehuru mu; unu ahakpokwaa mu ro ge mu pfubaa g'onye egomunggo swehuru. Oo ya bu ge mu abakwanaa aba nwilile. ¹⁷ Ole iphe-a, mu epfu nta-a be mu makwaru-a l'o to budu Nnajiuphu suru ge mu pfua ya. Mu -baaha aba be mu abakwa iya g'onye egomunggo swehuru. ¹⁸ Ole eshinu ndiphe egudeje iphe ke mgbo-ko-a aba abaa be mbedua l'a-bakwapho aba nkemu. ¹⁹ ?To buedu l'unu manukaru iphe meru g'o gude unu nodu egudeje ehu-utso kwe haa ndu egomunggo swehuru g'unu l'ephe nodu. ²⁰ Unu atajeelaa nshi no-kirishia; a -nonyaa onye lanu abya eworu unu mee nwohu iya; ozo bya anodu tuko iphe unu riebe; ozo bya anodu emephe unu l'uji; ozo bya awata unu anma phulaphula; ozo bya eworu eka waa unu le nchi ke gbaa. ²¹ Ha! O gbekwa du mu iphere epfufu; noo le mbedua ta adukwa teke mu adu ike eme unu egube iphe ono.

Ole-a; owa-a, mu abya epfufu-a bukwa opfu, du ge k'onye egomunggo swehuru. Su-a; e -pfujekpoo ya epfufu; mu asu l'iphemiphe, bukpoo iphe, ndu ozo turu ama egude aba l'aba be mbedua gudekwaa aba l'abaa nkemu. ²² O -buru le ndu ono bu ndu Hiburu; be mbedua buhukwa iya pho. Teke ephe bu unwu Izurelu; mbedua buhukwapho onye Izurelu. Teke ephe bu oshilokpa Ebirihamu; mbedua buhukwaa oshilokpa Ebirihamu g'ephe bu iya. ²³ Mu su-a; ?ephe bu ndu ejeru Kéreshi ozi to? Ono be mbedua gbekwa ka phe nu abubu. Nta-a be mu epfukpokwaa g'onye, obvu byaru. Mu kakwa phe iya abubu; ge mu gbekwa ka phe eje ozi ke Kéreshi ono; bya aka phe eje mkporo iya ijeto; a kakwa mu pho echi iphe iya ichito. Ophu o dudu tekenteke mu ta atsogjeduru atsogeru l'onu onwu le k'ozì ono. ²⁴ Akpo ise be ndu Jiu chiwaru mu onu echachi ukporo labo, e wofuru nanu. ²⁵ E chiwaa mu mgboro akpo eto; bya atuwaa mu mkpuma akpo lanu. Akpo eto be o phoduchawaru nwanshi me ugbo ekpua mu. O nwecharu ophu mu noru ujiku ophu le mini eswe lenyashi mgburugburu.

²⁶Likpoto ije ono, mu jekotaru ono be mu lowaru ishi mu alolo l'utso, gbaru nu; loo ishi mu alolo l'eka ndu ana nfu; me l'eka ndu Jiu ibe mu; me l'eka ndu abudu ndu Jiu. Mu jee iphe mini pharu mu leze l'oma mkpu-kpu; me l'echiegu; me l'echi ogbu eze-enyimu; me l'eka ndu abudu okpobe ndu ke Kereshi. ²⁷Mu jewaa ozi kuta ephuru phee; mu bya anwuwaa enya enyashi; egu nri gua mu; egu mini gua mu; egu mee mu tekenteke; mu gbaru oto oyi tsua mu. ²⁸A -gufukpooro iphemiphe ono; be o nwekpore-rupho iphe, anoduje akoshi mu mgbenya mboku-mboku. Iphe ono bu k'iphe, bukpo Chiochi ke Kereshi g'o ha. ²⁹?Bu onye be ike bvuru; ophu o dudu g'o bu mbedua be o bvuru obu? ?Bu onye nmalahuru l'iphe-aji ophu o rwuduru mu l'ehu?

³⁰O -buru le mu bafutaje aba be iphe, mu e-gude aba abaa obu bukwa iphe, egoshi ge mu du-be arwu. ³¹Su-a; o kwa Chileke, bu Nna Nnajiuphu onoya, bu Jizosu ono, bu onye ajaja bu nkiya jasu l'ojejeje ono be bu onye maru l'iphe-a, mu epfu-a ta adudu ophu bu uka. ³²Le teke mu no le Damasukosu be nnajioha mkpukpu onoya, bu iya bu onye no-chiru enya Aritasu, bu eze ndu ono; woru ndu ojogu, eche nche woru dochia onu oguzo eka eeshije abata l'ime mkpukpu ono su g'e gude mu. ³³Tobudu iya bu; e woru mu ye l'ime nkata pyoo mu l'uzo, du l'eli igbulu, e gude kpu- phee mkpukpu onoya mgburugburu; mu shi l'eka onoya nahu iya gbalaa.

Iphe, eegoshi Polu l'ophulenyaa

12 ¹A makwaru-a l'aba aba ta abaduru l'urwu; ole mu bafutaje aba. Nta-a be mu a-wata epfu k'ophulenyaa me iphemiphe, bu mu iphe ophuu, Nnajiuphu goshiru mu. ²O duru nwoke lanu, mu maru bu onye ke Kereshi, Chileke zikotaru; o jerwua mkpopfu igwe k'eto. A noakwaru apha iri leno, iphe ono meru. Ole mu ta maedu ?o jeru eka onoya k'eviya; to o phuru iya l'ophulenyaa? Oo 'epho Chileke nwekiya maru g'o nwuru. ³Onye ono be mu makwaru; me o jeru iya le ndzu-o; too le maa-o; be mu amaekwa; o kwa Chileke be o doru enya. ⁴E zikotaru iya worwua ya okpoku Chileke gedegede. O nodu l'eka ono numachaa iphe, kporu onu epfufu; mbu iphe, a suru ge nemadz u te epfushi. ⁵Oo ya bu le nwoke ono be mu e-gude aba l'abaa. Ole mu tee gudedu onwomu aba l'abaa; gbahaa le mu aba abaa k'arwu du mu nu. ⁶Ome mu jeshiaru aba abaa k'onwomu me mu tege abukwaru onye egomunggo swehuru; kele iphe, mu g'epfu gege aburupho okpobe-opfu be mu ganodu epfu. Obenu le mu te ejedu aba abaa; le teke mu jeshiaru aba abaa l'oo-nweru ndu a-wata ari le mu kabaa shii; paru iphe, ephe humaru mu l'ehu me iphe, ephe numaru, mu pfuru paru haa.

⁷Mu humakwaru iphe, dugbaa oke biribiri l'ophulenyaa. O buru iphe ono meru g'o gude a loru mkpo dobe mu l'ehu; o nodu akpo mu cherere. Iphe ono buru iphe, ejeru Nsetanu ozi be byaru bya etsua mu iphe gude

gọ-zeta mu gẹ mu te eje ekunuka onwomu. ⁸Iphe ono bẹ mu rwọwaru Nnajiuphu akpọ ẹto sù iya g'o mee g'iphe ono parù mu haa. ⁹Ọ bọru iphe, o epfujee ru mu phọ bu: “Eze-iphe-oma, mu meru ngu sùakwaru ngu; kẹle teke mu akajẹ ere ire l'ẹhu ngu bukwa teke i dọ arwudu.” Ọ n'iya-a bu lẹ mu a-nọdu aba abaa l'arwuhu dọ mu; g'ike kẹ Kéreshi ree mu ire l'ẹhu. ¹⁰Noo g'o gude mu sù l'arwuhu ono, dọ mu nù ono; mękpoo iphe-iphere ono, eeme mu ono; mękpoo iphe ọtsu-l'ẹhu; mę mkpamehu; mę mkpawere, aanọduje emephe mu l'opfu ẹhu Kéreshi; meru ẹhu nọdu atso mu uto. Lọ kwa teke mu dọ arwuhu bẹ ike nkiya ere mu ire l'ẹhu.

Polu agba egomunggo kẹ ndu Kọrentu

¹¹Nta-a bẹ mu meakwaru g'onye egomunggo swehuru l'eku-onwonye ono; ọ bọru unu nwuru mu ye iya. Kẹle unu gege anọdu aja mu ajaja; l'ọ tọ dọdu iphe, ndu-ishi-ozì ophuu gude ka mu; l'ẹbe adu iphe, mu bu. ¹²Mu taru nshi meshia iphe-ohumalenya, dugbaa biribiri; bya emeshikwaa-phọ iphe ozo, tufugbaru ẹhu, egoshi ike kẹ Chileke l'echilabo unu. Iphe ono bugbaaru iphe, mu gude goshi unu lẹ mu bu onye-ishi-ozì Kéreshi. ¹³?O nweru ọzo ozo, mu kabaa eme Chiochi ozo ree, mu emeduru unu? ?Buepho lẹ mu ta asuduru g'unu pfua mu ugwo-a? A-o; wakwa ẹka l'ali-o; eshinu ono gbẹ bọwaru eji; mu mee ya unu.

¹⁴Ọwa-a kweakwa ugbo ẹto, mu jikoberu abya ndu-unu. Mu -bya; mu taa sukwa g'unu pfua mu ugwo; kẹle iphe, mu achọ abya ta abukwa okpoga unu. Ọ kwa unubedua lonwunu bẹ mu achọ. Ọ tọ bukwa unwegirima akpajẹ ẹku doberu ne lẹ nna phe; ọ chikwa ne lẹ nna agbeje akpa ẹku edoberu unwu phe. ¹⁵Mu e-gudekpoephọ okpobe ẹhu-uto mephushiaru unu iphe, mu nweru; tọ ishi onwomu g'eeshi g'ọ dọru unu lẹ ree. ?Unu agbẹ yepete mu obu opfu lẹ mu kabaa unu eye obu?

¹⁶Ọ dọru ndu haru kwe lẹ mu te eshidu bọru unu ivu-erwa. Ọle ọ dọkwanuru ndu a-sù lẹ mu shi gbanuka ẹregede; lẹ mu gude ugho nmata unu. ¹⁷?Denukwanu g'ọ nwuru? ?Ọ dukpooru iphe, bu ndu ono, mu ziru g'ephe byapfuta unu ono onye ophu mu gbẹ shi l'ẹka iya ria unu urwu? ¹⁸Mu rworu Tayitosu sù iya g'ọ bya; bya asu gẹ nwanna anyi ophuu tsoru iya. ?O nweru iphe, unu a-sù lẹ Tayitosu byaru bya erita unu? ?Tọ buedupho ọdu umere lanu bẹ mu l'iya l'eme; tọ tọ buedupho ọzo lanu bẹ mu l'iya l'eshi?

¹⁹?Tọ unu shi e -shi teke-a rita l'iphe, anyi anọduje eme bu g'anyi e-me pfufu onwanyi l'iphu unu? Iphe, anyi anọduje epfu bẹ anyi epfujẹ maru l'anyi epfu iya l'iphu Chileke; teme l'anyi lẹ Kéreshi tugbaru bọru nanu. Ọo ya bu; ndu mu yeru obu; l'iphemiphe, anyi anọdujekpoo eme bẹ anyi anọdujekwa eme g'anyi gude metsee unu. ²⁰Mu atsukwa ebvu sù: ?mu maru tọ bukwaru nù; mu -byarwuta; unu taa dọdu gẹ mu riru l'unu a-dù; mu taa dukwapho unu g'unu riru lẹ mu a-dù. Mu atsukwa ebvu

sù: ?mu taa byakwanù bya ahùma l'unu anọduje aswọ-phe uswo; ejiphe iji-ẹnya; bọru ndu obu oku; l'unu akpape ẹnya; ephuphe onwunu iphu; agba nwibe unu mgbamu; ekuphe onwunu ekuku; eme mkpaka. ²¹ Mu atsukwa ebvu lẹ mu -bya ogiya-a, bẹ Chileke ewoda mu alì l'iphu unu; mu agurù aphù kpua ikpoto ndu mehawaru iphe-eji; ophu ephe ekwekwaphọ l'izimanù lwarù phẹ azù g'ephe haa ejo umere, rehuru erehu; haa eme kẹ nwanyi; haa aburu ndu iphere bvuru l'iphu.

Anma okwa ikpazù

13 ¹ Abyabya owa-a, mu abya abyabya nta-a kweakwa ugbo ẹto, mu abya unu agbaphe. “Ọ kwa ekebe umadzu ẹbo; ọzoo ẹto bẹ eegu-deje bua ikpe.” ² Mu nmahaakwaru unu okwa teke mu byaru k'ugbo ẹbo phọ. Mu nọdu anmakwaru iya phọ unubẹ ndu eme iphe-eji ono nta-a, mu ta anọdu l'ẹka ono-a; mẹ ndu ọzo; lẹ mu -bya bẹ mu taa hakwa unu. ³ Ọo ya bụ; g'unu e -shi nno maru lẹ Kéreshi gude mu-a epfu opfu; l'unu sùkwaru g'e goshi unu iphe, e-me g'unu maru l'o gude mu-a epfu opfu. Kéreshi ono te emejekwa g'onye ike bvuru mẹ ọ -nọdu eme unu iphe. Ọ chia iphe, oo-me bụ l'oo-goshi g'okpehu iya habe l'ẹka unu nọ. ⁴ La makwaru-a l'ike te eshidu dukwadu iya teke a kpoypyaberu iya loswebe; obenu lẹ nta-a bụ ike kẹ Chileke bẹ o gude nọdu ndzù. Ọ kwaphọ g'ike te eshidu dukwadu iya ono bụ g'o to shidu dukwadu anyịbedua; obenu lẹ nta-a bẹ ike kẹ Chileke e-me anyi adzuru ndzù gẹ Kéreshi dzù; ike adù anyi g'ọ dù iya; k'ophu ike a-dù anyi l'iphe, anyi emekpọo unu.

⁵ Unu nyochakwaa onwunu enyocha maru ?unu kwetakwaduru-a? Unu hùkwa onwunu ama. ?Unu ta amadù lẹ Jizọsù Kéreshi bu unu ebubu l'ẹhu? gbahaekwapho l'unu te ekwetaeduru. ⁶ Ophu mu gude ẹka bụ l'unu e-mechaa maru l'anyịbedua ta agwọbeduru ekweta ono, anyi kwetarù kẹ Kéreshi ono. ⁷ Iphe, anyi anọduje epfu anù Chileke bụ g'o to kwekwa g'unu mee iphe, adùdu ree. Ọ tọ bukwa g'e gude goshi l'anyi mekotaru; ọ chikwa g'unu meje iphe, pfuru ọto; o rwuhakpọoru o jee a-dù g'ọ bụ lekwekwe, anyi shi kwe lẹ mbù ono bẹ anyi ekweeduru. ⁸ L'ọ tọ dukwa g'ọ ka mma l'ọ iphe lanù, anyi sùru ememe k'emebyi okpobe-opfu kẹ Chileke; gbaha-chia l'anyi a-nọduje eme iphe gude ese iswi okpobe-opfu ono. ⁹ Ọo ya bụ l'ẹhu anọduje atso anyi utso mẹ ọ -buru l'anyi dù arwuhu; ike dukwanu unu. Noo g'ọ gude ọ dù anyi g'a sù l'unu lwarù azù l'onodu, dubebe ree.

¹⁰ Mu ede iphe-a nta-a, mu l'unu ata anọdu l'ẹka ono-a. Gẹ mu te eje egude ike ono gbẹ duru unu ehuka mẹ mu -bya. Mbù ike ono, o yeru mu l'ẹka gẹ mu gude metsee unu emetsee ono gbẹchia mee unu omeliwe.

Ekele ikpazù

¹¹ Kẹ ikpazù iya unwunna mu bụ; unu nokwapho oma-o. Unu dubebe-kwa ree; iphe, mu arwọ unu bụ g'uche unu bukwaru nanù. Unu eburu

lẹ nchị-odoo. Gẹ Chileke ono yeru anyi obu ẹme ọ nọdu emeje g'ẹhu dọ anyi guu ono swikwaru unu eswiru-o.

¹² Unu kelekwa onyemonye ekele l'ẹhu l'ẹhu nmata phẹ akpa, dọ nsọ.

¹³ Iphe, bukpo ndu-nsọ l'ophu l'ekelekwaphọ unu.

¹⁴ Mu sọ g'eze-iphe-oma kẹ Nnajiuphu, bọ Jizọsu Kéreshi; mẹ eye obu ophu Chileke eyeje ndibe iya; mẹ ike ono, Unme-dọ-Nsọ meru g'anyi l'unu gbarọ mgba ono dzukọtakwa oke l'ẹhu unu g'unu ha. Nokwa g'ọ dọ.

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nù Ndu Galeshiya

1 ¹Ekwo-ozì-a shì l'èka m̀bè Pòlu, onye-ishi-ozì Jizòsu Kéreshì. Onye-ishi-ozì, e meru mu ta ab̀kwa nemadz̀ meru mu iya; òphu ò b̀kwa nemadz̀ b̀ è o shì l'èka. Ò kwa Jizòsu Kéreshì yèè Chileke, b̀ Nna b̀ è o shì l'èka, m̀b̀ onye ono b̀ iya meru g̀è Jizòsu ono shì l'onwu teta dz̀uru ndz̀u ono. ² Ùnwunna anyì, mu l'èphe nò l'èka-a b̀ è mu l'èphe t̀koru ekele iphe, b̀ Chìochì, nò lè Galeshiya.

³ G'èze-iphe-òma; yèlè nchì-adù-doo b̀kwaru k'unu; m̀b̀ òphu shì l'èka Chileke, b̀ Nna; waa l'èka Nnajiuphu anyì, b̀ Jizòsu Kéreshì, ⁴ b̀ onye ono woru onwiya nù g'è gbua g'ò b̀uru ngwèja, e gude gwefu iphe-èjì anyì; k'òphu òdzota anyì l'èka mgboko-a, iphe-èjì jìru èjìjì-a. Iphe ono b̀uru uche Nna anyì, b̀ Chileke b̀ è o meru ono. ⁵ Anyì sù g'ajaja b̀uru kè Chileke jasù lè tuutuutuu lè m̀iimiimii. Nokwa g'ò d̀!

Ozi-òma lanù kpoloko d̀

⁶ Iphe òwa-a d̀kwa mu nù biribiri l'ò tò d̀èdu g'ò nòberu unu g̀è agbak̀tawaru nù Chileke unu ono azù; m̀b̀ onye ono kuru unu ono g̀è Kéreshì eshi leze-iphe-òma ono, o meru unu ono dzòta unu; unu g̀è wowar̀unu iphu ghaaru ozi òzo gbaru iche; ⁷ m̀b̀ ozi òphu ab̀du ozi-òma ililekpò; òchia l'ò d̀uru ndu agbaghashì unu agbaghashì; ndu eme g'èphe gbanwee ozi-òma kè Kéreshì ono. ⁸ A-o; teke ò b̀kwa l'ò anyìbedua; òzoo ojozi, shì l'imigwe byaru bya eziahaa unu ozi-òma òphu yèè òphu anyì zìru unu adagbad̀uru; g'a t̀- phukwaa ya l'onu. ⁹ Òo iphe, anyì pfuhawaru b̀ è mu epfu òzo nta-a sù: onye ezi unu ozi-òma òphu yèè òphu anyì zìru unu adagbad̀uru; g̀è Chileke t̀- phukwaa onye ono l'onu g'ò laa l'iswi.

¹⁰ ?Ò d̀ unu g̀è mu eme g̀è mu pfua iphe, a-tso ndiphe òzoo Chileke ùto lè nchì? Tò ?B̀ g̀è mu mee g̀è ndiphe sù lè mu b̀ onye òma? Ò b̀ l'iphe, mu eme b̀ g'a sù lè mu b̀ onye òma m̀è mu ta ab̀kwaru onye-ozì kè Kéreshì.

Pòlu epfu g̀è ya gude b̀uru onye-ishi-ozì

¹¹ Sù: iphe, unu a-maru; ùnwunna mu; b̀ l'ozì-òma òphu mu ezije ta ab̀kwa l'uche nemadz̀ b̀ è o shì. ¹² Kèlè ò tò b̀du nemadz̀ b̀ è o shì

l'ëka; òphu ò bũdu nemadzũ kpò-ziru mu ỳzo iya. Ọo Jizòsu Kéreshi go-shiru mu onwiya l'ophulenyà bya eworu ozi-òma ono ye mu l'ëka.

¹³Unu nùmawaru-a gẹ ndzũ mu shi dũ teke mu shi eme k'omelalì, ndu Jiu egudeje abarũ Chileke ẹja; gẹ mu shi eme Chìochi kẹ Chileke ewere emegharu iya ẹka. Unu nùmawaru l'iphe, mu shi emekpòephe gẹ mu mee bũ gẹ mu mebyia ya l'ophu l'ophu. ¹⁴Mu shi atũkojekpòephe ekemu ndu Jiu ono mekòta g'a tũru iya. Mu mekpòeru iya phò metaberu iya k'òphu mu tũkoru igwerigwe ndu mu l'ẹphe bũ ọgbo gbaghakòta l'ememe iya; tẹme eme omelalì ndiche anyi phẹ shi anòduje aphũkpoo mu l'ẹhu shii.

¹⁵Obenu lẹ Chileke, bũ iya doberu mu iche eshi l'ẹpho ne mu; byaru ekua mu; ono bũru eze-iphe-òma, o meru mu. ¹⁶Ọ bya ekpuhaa nwa iya ono goshi mu k'òphu mu awata atũru ndu abũdu ndu Jiu ọnu iya. Ọphu ò dũdu nemadzũ, dzũ ndzũ mu chìkoshiru iya. ¹⁷Ọphu mu ejekwaru-phò Jierúsalemũ kẹ gẹ mu jepfu ndu vuru ỳzo bũru ndu-ishi-ozì-a je phẹ akpata ishi. Iphe, mu mechiaru bũ lẹ mu gbẹshiru tũgbua bahũ lẹ Arebiya bya eshi ẹka ono laphu azũ lẹ Damasũkosu. ¹⁸A nọephe mgbarapha ẹto; mu tũgbua jeshia Jierúsalemũ gẹ mu je amaru Pyìta. Mu l'iya nọo idzu ẹto. ¹⁹Ọle ò tọ dũdu ndu-ishi-ozì ono ndu ọphuu, mu hũmaru gbahaa Jie-musu, bũ nwune Nnajiũphu anyi.

²⁰Ọo Chileke nwẹkiya maru l'iphemiphe-a, mu nọ l'iphu iya ederu unu-a ta adũdu ọphu bũ ỳka, mu nọdu adzũ iya.

²¹Tòbudu iya bũ; mu tũgbua jee alì Siriya bya ejee alì Silisiya. ²²G'e pfukpò-a ta abũkwa lẹ Chìochi Kéreshi lẹ Jiudiya g'ẹphe ha dũru ndu ọphu mawaru onye mu bũ. ²³Iphe, ẹphe anũephe lẹ nchì bũephe l'a sũru lẹ “onye-a, shi emephe anyi ewere-a bẹ asaakwa ozi-òma kẹ g'e kweta kẹ Kéreshi ono asasa. Mbũ ekwekwe ono, o shi eme g'ò mebyia emebyi ono.” ²⁴Noo g'ò gude ẹphe nọdu ekeleje Chileke ekele opfu ẹhu mu.

Pòlu ejepfu ndu-ishi-ozì ndu ọphuu

2 ¹A nọephe apha iri l'ẹno mu lẹ Banabasũ swìru laphushia azũ lẹ Jierúsalemũ. Mu duta Tayitòsu anyi l'iya swìfuaru. ²Iphe, mu gude jee bũ lẹ mu hũmaru iya l'ophulenyà. Mu lẹ ndu ono, bũ ndu-ishi ono bya anọo ndzukò k'iche. Mu bya eworu ozi-òma ono, mu ziru ndu abũdu ndu Jiu ono tọgboru phẹ ẹba. Ọo ya bũkwanu g'akanya, mu sehawaru mẹ ọphu mu ese nta-a ta abũru mu kẹ mmanũ. Ẹphe zũa mgbede. ³Ọphu e kebutakpòdaru nũ Tayitòsu-a, abũdu onye Jiu-a, mu l'iya swìja g'ò bua úbvù. ⁴Ọle g'ò dũhabe; ò dũkwarua ndu meru g'ẹphe bua ya úbvù; ndu pyobataru eme g'ẹphe bũ ndu kẹ Kéreshi; 'ama l'ẹphe ta abũdu iya; l'ọo ngge bẹ ẹphe byaru anwũnwu g'ẹphe bya bya egeta g'anyi gbakũta-beru ekemu azũ opfu l'anyi bũ ndu kẹ Kéreshi. Iphe, ẹphe shi achọ ỳzo iya bũ g'ẹphe mee anyi g'anyi mejeephe iphe ekemu phẹ pfuru g'ohu anọje eme iphe onye gbaru iya nũ pfuru-a. ⁵Ọphu anyi ekwekwanũ haarũ phẹ ỳzo

ahaha ophu kpọ g'ọ ka mma l'ọo mgbo lanu g'ee-shi g'anyi edoberu unu iphe ono, bu ọkpobe-opfu ono, bu ozi-oma onoya.

⁶Obenu le ndu ono, a suru l'ephe bu ndu-ishi ono; mu ta akpakwa ishi iphe, ephe bu; kele Chileke ta adukwa onye oole enya l'iphu; ndu ono, a suru l'ephe bu ishi ono ta adukwa iphe ozo, ephe yeru onu su ge mu yebaa l'ozima ono. ⁷O gbekwa buru iphe, ephe meru bu l'ephe humaru le Chileke wowaru ozi-oma ono ye mu l'eka ge mu je ezia ya ndu abudu ndu Jiu; mbu egube ono o wokwaru iya pho ye Pyita l'eka g'o je ezia ya ndu Jiu. ⁸Kele oo g'ike ke Chileke reru ire l'ehu Pyita; o buru onye-ishi-ozia ndu Jiu ozi-oma ono; bukwapho g'ike ke Chileke reru ire l'ehu mu; mu buru onye-ishi-ozia ya ndu abudu ndu Jiu. ⁹Tobudu iya bu; Jiemusu me Pyita me Jionu bu ndu ono, a suru l'oo phe bu ndu-ishi, gudeshi Chiochi-a bya amaru l'oo Chileke yeru mu ozi-oma ono l'eka. Ephe za mgbede; bya ana mu le Banabasus l'eka; bya ekweta l'anyi l'ephe tukoru buru nanu. Anyi l'ephe bya atukokwapho wa onu nanu le mu le Banabasus a-odu ezi ndu abudu ndu Jiu ozi-oma ono; g'ephebedua zije iya ndu Jiu. ¹⁰Iphe lanu, ephe suru g'anyi mee bu g'anyi nyatajekwa ndu akpa nri. Ono be mu kukebekporu ehu eme.

Mba, Polu baru Pyita le Antiyoku

¹¹O be ge Pyita byaru Antiyoku; mu pfuru iya l'iphu baaru iya mba ledzudzu-oha; kele o nweru iphe, o meru deru iya nu. ¹²Le teke mbu kpọ be Pyita yee ndu abudu ndu Jiu shi erigbaje nri. E mecha ge ndu ephe le Jiemusu no byapfutachaeru iya pho; o bufu onwiya su l'ephe le ndu ono, abudu ndu Jiu ono tee rigbaedu. Kele o wataru atsụ ndu Jiu ono ebvu, bu ndu suru l'onyemonye bufutajadaa ubvu ono. ¹³Unwunna anyi ndu Jiu ndu ophu bya eyefua aka l'ogozu Pyita phe obu. Mbu lufuchakpo le Banabasus be ephe jitachakwaru o tsoru phe buru ndu ogozi. ¹⁴O be teke mu byaru bya ahuma l'enya mu; l'ephe te etsodu ozi-oma ono le nhamunha iya; mu pfuru l'iphu ndu Chiochi g'ephe ha su Pyita: "Humanu ge gubedua bu onye Jiu; teme i ndu eme umere ndu abudu ndu Jiu; ?Denuhunu g'o gude i ndu eme g'i kebuta ndu abudu ndu Jiu g'ephe meje ekemu ndu Jiu?"

Ekweta adzo ndu Jiu waa ndu abudu ndu Jiu

¹⁵A makwaru-a l'anyibedua be a nwukporu; anyi buru ndu Jiu; ebe anyi abudu ndu iphe-eji ge ndu abudu Jiu bu. ¹⁶Obenu l'anyibedua maru l'oo to budu eme g'a turu lekemu emeje nemadzu g'oo buru onye pfuberekoto l'iphu Chileke; l'oo ekweta ke Jizosu Kereshi. Oo ya bu l'anyibedua kwapho, kwetawaru ke Jizosu Kereshi a-buru ndu pfuberekoto l'iphu Chileke; o to bukwale kele anyi eme iphe, a turu lekemu. Noo kele o to budu onye Chileke agu l'onye pfuberekoto opfu l'onye ono meru iphe, a turu

l'ekemu. ¹⁷Eshinu anyibe ndu Jiu emekwapho g'anyi shi Kéreshi l'eka buru ndu p̄f̄uberekoto l'ip̄hu Chileke; o n'iya bu l'anyi kwewaru l'anyi buhukwapho ndu eme ip̄he-eji ge ndu amadu ekemu Chileke. Teke o bu l'o du nno; ?o p̄furu le Kéreshi eme g'eme ip̄he-eji kabaa shii to? T̄uswekwa! ¹⁸Kele o -buru le mu wataru emekwaa ip̄he, mu shi mebyiwaa emebyi be mu buakwaa onye emebyi ekemu. ¹⁹Mu gudeakwa eme ekemu; mu huma le mu nwuhuwaru anwuhu; l'ekemu gbuwaru mu egbugbu; g'ee-shi ge mu a-dzuru Chileke ndzu. ²⁰A k̄p̄opyabewaru mu le Kéreshi l'oswebe. Nta be mu noakwaa ndzu. Ole o to budu mu no ndzu obu; o buakwaa Kéreshi no ndzu l'ime ehu mu. Ndzu ophu mu no l'elip̄he nta-a bukwa le mu kwetaru ke Nwa Chileke be mu gude nodu iya; mbu onye yeru mu obu; woru ishi ndzu iya ta l'opfu ehu mu. ²¹Mu taa j̄ikakwa eze-ip̄he-oma ke Chileke. O -buru l'oo eme ekemu be e-me amadu onye p̄f̄uberekoto l'ip̄hu Chileke; o n'iya bu l'anwuhu, Kéreshi nwuhuru te enweddu ishi.

Ekweta ozoo eme ekemu

3 ¹Oo-waa! Egube g'eswe unube ndu Galeshiya habekpokwana! ?Bu onye kab̄e rwaawunu eka l'ip̄hu g'unu j̄ika okpobe opfu ono? ?Tobudu unu be mu tukoru k'anwuhu, Jizosu Kéreshi nwuhuru l'oswebe togboru eba; o doo unu enya ree-a? ²Ip̄he lanu, mu aji unu bu: ?Buda-a ip̄he, ekemu pfuru be unu meru teme unu nata Unme-du-Nso ono, unu nataru ono? ?Tobudu l'unu n̄umaru ozi-oma ke Kéreshi ono bya ekweta? ³?Denuhunu g'o gude unu gb̄e buru ndu eswe? Le mbu be unu gude Unme ke Chileke gbube ishi etso Kéreshi. ?Buhunu gunu meru ip̄he, unu paru Unme Chileke ono buhaa dobesu l'oo ike k'unu be unu e-gude tsokota Kéreshi obu? ⁴?Ip̄he-ehuka ono, unu jekotaru ono bu ke mmanu to? O to dukwa mu g'o bu ke mmanu. ⁵Chileke anodujekwa anu unu Unme-du-Nso bya emeshiru unu ip̄he-ohumalenya. ?O tukoru iphemip̄he ono eme opfu l'unu eme ip̄he, ekemu pfuru to bu-a l'ole unu n̄umaru ozi-oma ono bya ekweta?

⁶Nokwapho ge Ebirihamu kwetaru ke Chileke; o guaru iya ya l'apfubekoto. ⁷Oo ya bu l'unu eleana iya enya; l'oo ndu kwetaru ke Chileke be bu unwu Ebirihamu. ⁸Ekwopfu Chileke pfuhawaru su le Chileke e-me ndu abudu ndu Jiu g'ep̄he buru ndu p̄f̄uberekoto m'ep̄he -kweta ke Chileke. E vuhawaa uzo zia Ebirihamu ozi-oma ono su iya: "Ebirihamu; oo l'eka ngu be e-shi meeru ndip̄he mgburugburu eze-ip̄he-oma." ⁹Oo ya bu; l'eshinu Ebirihamu kwetaru ke Chileke; Chileke gooru iya onu-oma; be o bukwapho egube ono be Chileke a-goru onu-oma nu ip̄he, bukpoo ndu kwetaru nkiya.

¹⁰Ip̄he, bukpoo ndu chiru upfu kwee l'ekemu su l'oo eme ekemu a-dzo phe be buakwaa ndu a turu onu. Kele ekwo-opfu Chileke sukwaru: "Onye ta atukoduru iphemip̄he, e dekotaru l'ekwo ekemu g'o ha eme buakwaa

onye a tūru ọnu.”¹¹ Iphe lanu, dokpọoru ẹnya ree bu l'ọ tọ dudu onye a-du ike egude eme iphe, ekemu pfuru aburu onye pfuberekoto l'iphu Chileke. Kele “Onye pfuberekoto bukwa ekweta be oo-gude nodu ndzu.”¹² Obenu l'eme iphe ekemu pfuru yee ekweta ke Chileke ta adukwa iphe, ephe jigba; kele e dekwarupho su: “Le ndu emegbuje iphemiphe, ekemu pfuru e-gudekwa iya pho dzuru ndzu.”

¹³ Kereshi gbafutaru anyi le mburonu, ekemu meru anyi vuru; eshinu o vutachiru anyi mburonu ono anyi shi vuru ono. Kele ekwo-opfu Chileke sukwaru: “Iphe, bukpo onye a pfugburu l'eli oshi bukwa onye laru le mburonu.”¹⁴ Kereshi laru le mburonu ono g'ee-shi g'eze-iphe-oma, Chileke suru le ya e-meru Ebirihamu eshi l'eka ke Kereshi Jizosu rwua ndu abudu ndu Jiu aka. Anyibedua e-shikwanu lekwekwe, anyi kweru ke Kereshi nata Unme ono, Chileke kwehawaru ukwe le ya a-nu anyi ono.

**Iphe, a tudoru ekemu waa iphe,
Chileke kweru ukwe iya**

¹⁵ Unwunna mu; ge mu gudekpodanu iphe, anyi emeje nmaaru unu etu owa-a. Amadu -kee ekpe dee ya lekwo byia ya aka ta adukwa onye emebyi iya nu; ophu o dukwa onye eyekwa iya iphe; mbu a makwaru-a l'oo ekpe, nemadzu keru. ¹⁶ Su-a; o kwa Ebirihamu yee oshilokpa iya be Chileke kweru ukwe-iphe. O to sukwaru iya l'oo yele ndu shi l'okpa iya; g'ee-gudekwanu nno makwanuru l'oo ikpoto nemadzu. O suru iya l'oo yee oshilokpa iya, bu iya bu l'oo onye lanu, bu iya bu Kereshi obu. ¹⁷ Mbui iphe, mu epfu bu le-a; l'ogbandzu ono, shi Chileke l'eka be Chileke kwetaru ukwe su le ya e-me iphe ya pfuru. Su-a; ekemu, a nodaru unu apha l'apha ukporo l'iri ge Chileke kwechaaru ukwe-iphe ono teme ekemu ono bya ta ayikwa gbukaa iphe, Chileke kwewaru ukwe iya. O to mekwa ukwe-iphe ono, Chileke kweru ono g'o buru iphe-mmanu. ¹⁸ Ome o bada g'e me iphe, ekemu pfuru teme Chileke emee iphe, o kweru ukwe iya me aamanuru l'o to buedu ukwe-iphe. Obenu le Chileke nuru Ebirihamu iphe, o kweru ukwe iya; opfu l'o kwewaru iya ya.

¹⁹ Su-a; ?o buhunuru gunu be a tu-doru ekemu? Iphe, a tu-doru ekemu bu g'ekemu goshi iphe eme iphe-eji bu. A tu-doru iya g'o nodu jasui teke oshilokpa Ebirihamu obu a-bya, bu iya bu onye obu, Chileke kweru ukwe-iphe doberu obu. Oo Chileke turu ekemu ono bya agbe l'eka unwu-ojozi-imigwe woru iya nu onye-eto bu Mosisu, no-chiru enya nemadzu g'o tularu ndiphe. ²⁰ L'o kwa a -du ebo eme iphe be aachojey onye-eto; obekwanu le Chileke bu onye lanu.

²¹ ?O pfuru l'ekemu egbuka iphe, Chileke kweru ukwe iya egbuka to? Tuswekwa! Kele ome o -duru ekemu, a turu g'o gude ndzu me apfubekoto l'iphu Chileke eshinu l'edobe ekemu. ²² Obenu lekwo-opfu Chileke egoshi le ndiphe mgburugburu be iphe-eji pyitaru lekpiri. Iphe, o gude egoshi

iya ono bu g'iphe ono, Chileke kwetarū lē ya e-meru onye woru onwiya ye Kéreshi ono l'ēka abūerupho ndu woru onwophē ye Kéreshi l'ēka bē oo-meru iya kpoloko.

²³Kēle teke k'ekweta teke adūdu bē ekemu shikwa tuchia anyi atuchi g'anyi ta ahūma ūzo anyi e-shi kweta kē Kéreshi. ²⁴Ōo ya bu l'ekemu shi edu anyi ūzo g'onye eleta ūnwegirima ēnya; dua anyi jasū Kéreshi bya g'anyi a-buru ndu Chileke gūru lē ndu p'uberekoto; opfu l'anyi woru onwanyi ye iya l'ēka. ²⁵Nta-a, Chileke gūhawaru anyi ūzo g'anyi woru onwanyi ye Kéreshi l'ēka-a bē anyi ta nōekwa l'ēka onye ono, eleta anyi ēnya ono, bu iya bu ekemu.

²⁶Ōo ya bu; l'eshinu unu wowaru onwunu ye Kéreshi l'ēka; unu l'iya tūgba buru nanū bē unu b'ukotawa ūnwu kē Chileke. ²⁷Lē g'unu ha buru ndu e gude epha Kéreshi mee baputizimu bē yeakwaru Kéreshi g'onye yeru uwe. ²⁸Mkpocha l'onye-a bu Jiu ēbe onye-a abūdu ta adūekwa; ophu o dūekwa l'onye-a bu ohu; onye-a buru amadū; ophu l'onye-a bu nwoke onye ophu buru nwanyī adūekwapho; kēle g'unu ha shiwaa l'ēka Kéreshi tūgba buru nanū. ²⁹Sū: unu -būwaru ndu kē Kéreshi bē unu būwaa oshilōkpa Ébirihamu, bu iya bu ndu iphe ono, Chileke kweru Ébirihamu ukwe iya ono rwuberu.

4 ¹Sū-a; waa iphe, mu e-gude goshi unu iphe, mu epfu bu ōwa-a: l'onye bu iya e-mechaa ria iphe nna iya; bē teke o bu nwata bē bukwa g'eeme ohu bu g'aanōduje eme iya. A makwarū-a l'ōo ya nwe iphemiphe; ²ōle oonwejeru onye yēe ya bu; onye a-nōdu emefuta iya nū; l'ō dūkwarupho onye a-nōdu eleta iphe, o nweru ēnya jasū teke nna iya p'furu sū l'ō noo teke nwata ono sūwaru egweta iphe iya. ³Nokwapho g'ō dū l'ēka anyi nō bu ono. Teke anyi te eshidu maru iphe bē o'bvū, būgbaa ishi mgboko ōwa-a shi mee anyi ohu p'he. ⁴Ōle o rwuru teke o g'baru; Chileke ye Nwa iya sū g'ō bya. Ō bya abūru nemadzū; nwanyī nwūa ya. Ō buru iphe, ekemu sūru g'e meje bē oomeje; ⁵g'oo-shi ēgube ono gbata ndu ekemu keru egbu; g'ee-gude ēgube ono Chileke anata anyi g'anyi buru ūnwu iya.

⁶Ō buru l'ōo l'unu būwaa ūnwu iya meru g'ō gude Chileke woru Unme Nwa iya ye unu l'obu; mbū Unme ophu emeje g'e kuje Chileke "Nnana!" ⁷Ōo ya bu l'e shi Chileke l'ēka; ophu i būedu ohu; i būwaru nwa Chileke. Eshinu i būwaa nwa Chileke būanaa ya-a bu l'i yīwaa lē ndu e-ri iphe ono, Chileke doberu ūnwu iya ono.

Pōlu agba egomunggo kē ndu Galeshiya

⁸Lē mbū teke unu eshidu maru Chileke bē unu shi būgbaaru ohu iphe, abūdu Chileke. ⁹Obe nta-a, unu byawaru bya amaru Chileke-a; waa-waa; gē mu pfuchia ya ēgube-a; o chia nta-a, Chileke mawaru unu-a; bē mu sūru: ?Dēnuhunū g'ō gude unu dakōbe alaphu azū alapfu o'bvū ono,

adudu ike du iya nu; teme o buru iphe-mmanu ono? ?Bu gunu meru g'o gude unu nodu eme g'unu laphukpoooro azu je aburu ohu phe ozo? ¹⁰Unu aboje mboku l'obo-iphe; me onwa; me teke iphe meru; me apha. ¹¹Ndu unu anodujekwa agu mu. ?Ozi, mu jeru l'ishi unu ta abuduru mu nu ke mmanu?

¹²Unwunna mu; mu arwo unu arworwo; su g'unu dunu ge mu du; kele mbedua duwaa g'unu du. O to dukwa iphe, du eji, unu meru mu ilile-kpoo. ¹³Unu maru-a l'oo teke iphe eme mu be mu byaru ezia unu ozi-oma ono le mbu. ¹⁴E -gudekpokwaaro l'iphe, eme mu nu shi buru unu oke iphe-ohutama; ole mu ta adukwanu unu ashi; ophu unu ajikakwaru mu. Unu gbenu meberu mu ree ge mu bu ojozi-imigwe; ozoole mu bu Kereshi Jizosu l'onwiya. ¹⁵?Unu meru ehua, shi tsoo unu utso l'opfu ehua mu teke ono-a imagha? Kele mu maru l'a ta tudu iya ego; l'ome unu duru ike teke ono me o buchaaru k'unu aswoshi akpuru enya nkunu chie mu. ¹⁶?Mu gbenu buwaru onye opfu unu nta-a; opfu le mu pfuru unu iphe, bu okpobe-opfu?

¹⁷Ndu ono, eduphu unu ono emekwaru unu emereme shii; oo l'oo g'unu makwaru l'iphe, ephe emedoru unu emereme ono ta adukwa ree. Ephe emekwa gephe bufu unu lehu mu g'unu gbaru tsoru phe. ¹⁸Agbatoru ndu ozo adujekwa ree; oo l'oo g'unu gbatsojekwaru ndu obu m'ephe -nodu epfu iphe, du ree. Unu mejekwa egube ono tekenteke; g'o to bukwapho teke mu l'unu no. ¹⁹Unwu mu! Mu nokwa l'iphe-ehuka opfu ehua unu nta; mbu ge nwanyi, abya ezeda. Mu je a-nodu l'iphe-ehuka ono jasunupho teke unu a-du ge Kereshi. ²⁰O due mu pho ga su le mu l'unu no nta-a; me mu amaru ge mu gege dobe onu pfuaru unu opfu. Nta-a be o tufuru mu ehua ge mu e-mekpoo k'ehua unu.

Etu Hega yee Sera

²¹Unube ndu oogu anodu emeje iphe, ekemu pfuru; unu kaeshikwaru mu; ?unu ta anumaduru iphe ekemu pfuru to? ²²Kele e dekwaru su le Ebi-rihamu nwataru unwegirima unwoke labo. Onye lanu bu nwanyi, bu ohu nwataru iya ya; onye ophuu bu amadu yeru iya ya. ²³Onye ophu, ohu yeru be a tsutaru ime iya ebe o dudu ukwe Chileke kweru swibe lehu iya k'iche. Onye ophuu, shi leka amadu pho be a tsutaru ime iya opfu le Chileke kweru ukwe l'aa-nwu iya. ²⁴Mu gude iphe ono, mehawaru nu ono anmaru unu etu. Unwanyi ono ephenebo, bugbaa ne phe ono no-chiru enya ogbandzu labo, shi Chileke leka. Onye ophu, bu Hega no-chiru iphe ono, Chileke kweru ukwe iya l'ogbandzu shi l'eli ubvu Sayinayi. Unwu nkiya be a nwuru gephe buru ohu. ²⁵Hega no-chiru ubvu Sayinayi ono no l'ali Arebiya. O buru Arebiya ono bu Jierusalemu ke nta-a. Noo kele yee unwu iya shi buru ohu. ²⁶Obenu le Jierusalemu ophu du l'imigwe ta abudu ohu; teme o buru iya bu ne anyi. ²⁷Kele e deru lekwo-opfu Chileke su:

“Tee ẹswa gùbe nwanyi,
 pfuru apfuru,
 eteke atsu-swee ime!
 Gude ẹhu-utso tee ẹswa
 gùbe nwanyi,
 amadu iphe,
 eme le nka nwanyi,
 ime eme;
 Kele nwanyi ono,
 e shi gbado agbado ono
 l'a-gbe kanu enweru
 nwa eme le nwanyi
 ophu alu ji.”^a

²⁸Su-a; unwunna mu; anyibedua buakwapho unwegirima e kweru ukwe iya teme a nwua phe ge Ayizaku. ²⁹O bukwarupho g'o du teke ono bu g'o du nta-a. Teke ono be onye k'ono, a tsutaru ime iya ge ke ndu ozo pho shi anoduje akpa onye ophu ndzu iya shi l'eka Unme Chileke pho ẹhu. ³⁰Ole ?bu gunu be ekwo-opfu Chileke pfuru? O suru: “Chifukwa ohu yee nwa iya; kele nwa, shi l'ohu be yee nwa, amadu nwuru taa gbakwaru mgba eke iphe nna phe.” ³¹Oo ya bu; unwunna mu; anyi ta abukwa unwu, ohu nwuru; anyi bukwa unwu, nwanyi bu amadu nwuru.

Enweru onwonye l'ime Kereshi

5 ¹Kereshi toakwaru anyi l'egbu; su g'anyi ba buheru ohu. Oo ya bu; unu pfushia ike. Unu te ekwekwa g'o duru onye e-gude ekemu mee unu g'unu buru ohu ozobaa.

²Su-a; ge mube Polu karu unu; o -buru l'unu buru ubvu be Kereshi ta adukwa urwu, o baru unu. ³Ge mu kasachakwaa onyemonye, buru ubvu nchi; l'o mefutajekwa iphemiphe, bu iphe, ekemu pfuru g'o ha. ⁴Unu be ndu eme ge Chileke gua unu le ndu pfuberekoto; opfu l'unu eme iphe ekemu pfuru bufuakwaru onwunu l'eka Kereshi no. Unu nashiakwaru onwunu eze-iphe-oma ke Chileke. ⁵O -buru anyibedua be iphe anyi zoberu ele enya eleshia iya ike le Chileke a-gu anyi le ndu pfuberekoto l'iphu iya bukwa l'anyi nataru Unme-du-Nso; opfu l'anyi woru onwanyi ye Kereshi l'eka. ⁶L'anoduwaa l'ime Kereshi be l'e buru ubvu; ozoo l'e te buduru ta adukwa iphe, o bu. Iphe, bu iphe, buakwaa ekweta ke Kereshi ophu shi le n-yemobu.

⁷Unu shikpokwa etsokotawa uzo ono ree. ?Buhunu onye kposhiru unu anodu eme iphe, bu okpobe-opfu ono nta? ⁸Ophu a maru bu l'o to bu-du Chileke-a, bu iya kuru unu-a gbey bya apfubuta unu g'unu te emeha

^a 4:27 Gunaa Azá 54:1.

okpobe-opfu ono. ⁹Ọ kwa nwa-ọ-chi-l'ẹka iphe-ekoje-buredi l'ekoje ishi buredi ophu. ¹⁰Ọle atugba, anyi l'unu tugbaru ẹ Nnajiuphu mekwaru-a gẹ mu shihu obu ike l'ẹka unu nọ; l'unu a-lwa azu bya etsozita uto wata ari iphe, mu ari; l'onye gbaghashiru unu agbaghashi; ọ -bu onye; ọ -bu onye-o; onye ono be Chileke a-nmakwa ikpe.

¹¹Obenu-a; unyunna mu; ome ọ bu l'oo g'e buje ubvu be mu ezijekwadu asa iya asasa ono; ?m'ọ buhunuru gunu be o gude a nodu a-kpakwadu mu ehu? Ọ -bu l'ọ du egube ono me asasa, mu asa ẹ Chileke a-guepho anyi ẹ ndu pfberekoto; opfu ẹ Kereshi nwuhuru l'oswebe tege adukwa onye o gogo bujeru iphe egbu. ¹²Teke ọ bu ẹ k'ebu ubvu aphunuka ndu ono, agbaghashi unu ono l'ehu g'ephe jenu je ahachafua onwophe ahaha.

¹³L'unubedua unyunna mu; be e kukwaru bya atowaa l'egbu. Ọle-a; unu ta ahakwa onwunu g'iphe, anoduje agu unu egu waa iphe, unu ari l'okpoma bya ekee unu egbu ozo. Ọ chikwa iphe, unu a-nodu eme bu g'onnyemonye yee nwibe iya obu k'ophu unu anoduje eyeru nwibe unu ẹka. ¹⁴Kele ekemu ono g'ọ hakota tukoru kpakoo l'akpuru opfu lanu, bu iya bu: "Yee nemadzu ibe ngu obu g'i yeru onwongu." ¹⁵Obenu teke ọ bu l'unu atakashi nwibe unu eru bya anmabushi nwibe unu anu; unu letakwa enya a -nonyu unu tukonwunu taebe.

Unme Chileke waa ejo-iphe agugbaa nemadzu

¹⁶Ọle mu suru-a; unu hakwaa Unme Chileke g'o goshije unu uto. Ọo ya bukwanu g'unu ete emejeedu ejo-iphe, agugbaa unu. ¹⁷Kele ejo-iphe agugbaa amadu be ta adujekwa Unme Chileke ree. Ophu iphe, agukwanu Unme Chileke adujedu uche amadu ree. Noo l'iphe labo ono duru onwophe l'opfu. Ọ buru iphe ono meru g'o gude ebe unu adujedu ike mee iphe, du ree, unu riru k'ememe. ¹⁸Obenu teke ọ bu Unme Chileke egoshije unu uto; ọ n'iya bu l'ekemu te ekeeduru unu egbu.

¹⁹Su-a; iphe shigbaa l'uche amadu doru enya, bu iya bu eri ogori; apha-rwushi onwonye; eme umere, rehuru erehu; iphere abvu l'iphu; ²⁰agwo nshi; eme mgbashi; ndumashi; alwu ogo; okophoo; obu-oku; akpa enya; ẹkpa l'iche iche; ejo-nzi; ²¹enya-pfurupfuru; egbu-ochi; mee-atsutsu; eri angu-sweshi iphu; mewaro iphe dugbaa egube ono. Noo iphe shigbaa l'uche amadu bu ono. Su-a; gẹ mu lokwaa unu ẹka ẹ nchi gẹ mu lohawaru iya unu; ndu eme nno taa bahukwa l'ẹka Chileke bu eze.

²²Obekwanu l'iphe shigbaa ẹ Unme Chileke bu: n-yemobu; ehu-utso; nchi-adu-doo; nshirima; eme odoo; eme oma; ekweta; ²³eme gelee; me esede onwonye. Ọ to dudu ekemu, a turu swibe ndu k'ono. ²⁴Ndu bukwanu ndu ke Kereshi Jizosu; wowaru ejo-iphe, agugbaa phe nu me ejo umere, shigbaa phe l'uche kpopyabe l'oswebe. ²⁵Eshinu anyi gude Unme Chileke dzuru ndzu; unu g'anyi hanaa gẹ Unme ono goshije anyi uto.

²⁶G'anyi te emejekwa iphe g'ee-shi g'a jaa anyi ajaja. Ophu anyi emejeshi

nwibe anyi iphe, e-ghu iya egbu. Ophu anyi ejijekwaru nwibe anyi iji-nya.

Evuru ivu nwibe ngu

6 ¹Unwunna mu; teke o bu l'ọ duru onye e guderu gēdegede teke o duru iphe, oome adudu ree; g'unubedua, Unme Chileke gude ndzu unu-a; jinaa obu oyi dufhuta iya azu l'uzo pfuru oto. Oe oo g'onnyemonye letakwa onwiya nya g'e te nwufuaru iya ye l'eme iphe-eji. ²G'onnyenonu gbatajeru nwibe iya l'iphe, atsụ iya l'ehu g'unu e-gude egube ono mekota-je ekemu, Kereshi turu. ³Kele onye riru le ya bu iphe l'eka o dudu iphe, o bu; onye ono bukwa onwiya be oome eswe. ⁴O kwa g'onnyenonu gudejekwa nya lee onwiya maru g'umere iya gbaru; l'i wotaje iphe, iime turu yeru umere gbaru ngu nu. Oo ya bu; i ti jeeduro ewota iphe, i meru aturu eyeru k'onye ozo. ⁵Kele onnyemonye e-vukwaru ivu nkiya l'onwiya.

⁶G'onye, eezi ozi-oma ke Kereshi ono hejekwa onye ezi iya ya nu iphe, du ree, o nweru.

⁷Unu te ekwekwa g'e duswee unu uzo; Chileke ta abukwa onye akwa eswe; noo l'oo iphemiphe, onye kuru be oowotaje akpuru iya. ⁸L'onye eme ejo-iphe, agu iya nu be a-lakwa l'iswi. Obenu l'onye eme ge Unme Chileke ziru iya be Chileke a-nu ndzu ojejeje. ⁹Oo ya bu g'ike ta abukwa anyi l'eme ree; kele anyi e-ritakwaa urwu iya l'orwuberu iya me anyi -gudeshia aka anyi g'anyi gudeshe iya. ¹⁰Oo ya bu g'anyi mejeru onnyemonye ree nta, uzo duru anyi l'ememe iya. Ndu anyi a-kabajekpoo emeru ree ono bu ndu anyi l'ephe bu onu-ulo lanu; opfu l'anyi tukowaru kweta ke Kereshi.

Ekele

¹¹Nta-a be mu gudeakwa aka mu gedegede ederu unu ekwo obu. ?Unu ta ahumaduru g'akpuru opfu obu hachaa kakporo kakporo? ¹²O kwa ndu eme g'a jaa phe ajaja k'iphe, ephe suru l'e mefutaje l'eli eh bu ndu ekebutaje unu su g'unu bua ubvu. Iphe, ephe gude eme iya bu ge ndu Jiu ta akpa phe eh. Ephe maru le ndu Jiu gege akpa phe eh; ome ephe kweru l'oo l'epho Kereshi ono, nwuhuru l'oswebe ono a-dzo phe. ¹³Ndu obu, bukpooru nu ubvu obu ta abukwa l'ephe emeje iphe ekemu pfuru. O kwa iphe, oogu phe g'ephe mee g'unu bua ubvu bu g'ephe abaaha aba l'ephe meru unu; unu mee iphe-ohubama l'anu-eh. ¹⁴A bya le mbedua; tuswekwa! Mu ta ayikwa baa aba k'iphe ozo gbahaa k'oswebe Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi. Leshi ophu o nwuhuru l'oswebe be iphe ke mgboko-a ta aduekwa iphe, o bu mu; teme mbedua dukwapho g'onye nwuhuru anwuhu l'iphe ke mgboko-a. ¹⁵Kele anoduwaa l'ime Kereshi Jizosu be l'e buru ubvu; ozo l'e te buduru ta aduekwa iphe, o bu, abuedupho aburu onye Chileke meru k'ophuu. ¹⁶Ge Chileke mee g'ehu du iphe, bukpo ndu

etsoje uto ono, mu goshiru unu ono guu; phukwaaru phe pho obu-imemi-ni. Oo phe bu okpobe ndu Izurelu ke Chileke.

¹⁷Su-a; e -shi ntanu-a g'o to dukwa onye epfuchibaa mu nchi. Ichii-
iphe owa-a, mu vu l'ehu-a buakwaa iphe-ohubama, egoshi le mu bu ohu
Jizosu.

¹⁸Unwunna mu; ge Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi mekwaaru unu
eze-iphe-oma g'unu ha. Nokwa g'o du!

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nù Ndu

Efesòsu

1 ¹Ọwa-a bụ ẹkwo-ozì, mụbe Pòlu ede. Mu bụ onye Chileke ọtáru mee ẹ́ mu búru onye-ishi-ozì Kéreshi Jizòsu. Mu ede iya anụ ndu dú-nso, bu ẹ́ Efesòsu; mbụ ndu kwetarú kẹ́ Kéreshi Jizòsu; ẹ́phe l'iya tų́gba búru nanụ.

²Mu sụ ẹ́ Chileke, bụ Nna anyi yẹ́ Nnajiųphu, bụ Jizòsu Kéreshi mee-ru unu eze-iphe-ọ́ma; mekwaaphọ́ g'unu buru l'ẹ́hu-guu.

Ọnu-ọ́ma, shi l'ẹ́ka Kéreshi

³Unu g'anyi kele onye ono, bụ Chileke bya abụru Nna kẹ́ Nnajiųphu anyi Jizòsu Kéreshi ekele; onye bụ iya ọ́ru ọ́nu-ọ́ma nụ anyi bẹ́ ndu anyi ẹ́ Kéreshi tų́gbáru búru nanụ. Ọ́nu-ọ́ma ono bụ ẹ́ Chileke meru; anyi shi Kéreshi l'ẹ́ka yiru l'ọ́ha imigwe. Ọ́ búru ẹ́ka o shi bụ l'o wotaru iphe, bú-kotakpoo iphe, aanụ anunu, shi l'ẹ́ka ono woru nụ anyi. ⁴Chileke byaru eme mgboko; o vuru ọ́zo shi l'atų́gba ono, anyi ẹ́ Kéreshi tų́gbáru búru nanụ ono; ọ́táhawaro anyi g'anyi búru ndibe iya; k'ọ́phu anyi a-dų́ru iya iche; bya abụru ndu adų́du ẹ́ka ntų́cha a-dų́ l'ẹ́hu anyi l'iphu iya. ⁵Ọ́ n-yemobu iya meru g'o gude ọ́ chíhawa iya l'idzù dobe l'anyi a-búru unwu iya; onye oo-shi l'ẹ́ka búru Jizòsu Kéreshi. Ono búerupho iphe, dúhawa iya ree ememe bya abụkwarupho iphe dú iya l'uche; ⁶g'anyi etuje Chileke ẹ́pha k'eze-iphe-ọ́ma ono, dú biribiri ono, o meru anyi kẹ́ mmanụ ono; mbụ anyi bẹ́ ndu anyi ẹ́ Nwa iya ono, o yeru obu ono tų́gbáru búru nanụ.

⁷Mbụ-a; Nwa iya ono bẹ́ gbashikwaru mee ya; gude gbata anyi; tẹ́me ọ́ búkwaru iya phọ́ bụ ẹ́ Chileke agų́aru anyi nvụ l'iphe-ẹ́ji anyi. Sụ-a; eze-iphe-ọ́ma ono búru iphe-ọ́ma, kwatakpọ́oru paa ẹ́ka bẹ́ o meẹ́beru anyi ẹ́gube ono; ⁸mbụ eze-iphe-ọ́ma ọ́phu ọ́ kwatakpọ́oru gude mmamiphe yele nkwanęnya saa ẹ́ka ọ́kpobe asasa meeru anyi. ⁹Ọ́ byakwaphọ́ bya emee g'anyi maru iphe; nweru ọ́kpobe egomunggo; k'ọ́phu iphe, oome e-doje anyi ęnya. O meru; anyi bya amaru iphe, shi búru iphe, o domiru edomi, bụ iphe, ọ́ rihawaru ẹ́ ya e-shi Kéreshi l'ẹ́ka mee. ¹⁰Iphe ono, ọ́ tų́beru ono, bụ iphe,

oo-me teke o gbaru ono bu l'oo-tuko iphe, o gude eka iya mee tuko chigbabe; mbu iphe, du l'igwe; me ophu du l'ali; l'o woru Kereshi mee ishi iya.

¹¹ Oo Kereshi be anyi l'ia tugbaru; o buru iya meru g'anyi yiru l'iphe ono, o kweru ndu bu nkiya ukwe iya ono. O buru iya mekwarupho g'o gude Chileke, emekotaje iphemiphe g'o tubehawaru iya; mee ya g'o du iya l'uche; vuhawaru uzo hotahawaa anyi. ¹² Oo ya bu g'anyibeda, bu ivuzo ele enya Kereshi egude umere anyi l'ophu egoshi g'odu-biribiri Chileke habe shii; g'ee-gude iya jaa ya ajaja.

¹³ Nokwapho g'o du unubedu; l'unu numauerupho okpobe ozi ono, bu ozi k'adzota ono, Chileke dzotaru unu ono; unu kweta ke Kereshi. O buru iya bu le Chileke egude Unme-du-Nso, o kwetar ukwe iya; mee unu iphe-ohubama; gude goshi l'oo ya nwe unu. ¹⁴ Unme-du-Nso ono egoshi l'anyi a-nata-a iphe ono, Chileke kweru ndibe iya ukwe iya ono, bu iphe, anyi a-nata teke Chileke a-gbata ndibe iya okpobe agbata ke mkpochi-ishi; g'anyi jaa odu-biribiri iya ajaja.

Polu epfu anu Chileke

¹⁵ Noo iphe, meru g'o gude mu numachaa k'ekwekwe unu kweru ke nnajuphu, bu Jizosu waa k'obu unu yekotaru ndu-nso ono; ¹⁶ ebe o dudu teke mu ekelebuhjeru unu Chileke ekele. Mu -nodu epfu anu iya; be mu epfujekwaru iya pho opfu ehununu. ¹⁷ Mu asuje ge Chileke ke Nnajuphu anyi Jizosu Kereshi; mbu Nna bu O-ka-le-biribiri; g'o nu unu Unme iya, e-me unu g'unu maru mmamiphe; phua ophulunya; k'ophu unu a-maru iya okpobe amaru. ¹⁸ Mu asujekwa iya pho g'o mee obu unu g'o huma iphoró iya; k'ophu unu a-maru iphe, bu iphe, o kuru unu g'unu le enya iya; makwarupho l'iphe, o kweru ndu-nso ukwe iya nyiberu anyibe. ¹⁹ Wakwapho g'ike iya ono, bu ike ophu enweddu etu ono emeberu ire lehu anyibe ndu kweru ke Jizosu. Ike ono, l'eme ire lehu anyi ono be bukwa iphe lanu yee eze ike iya ono, ²⁰ bu iya bu ophu o gude mee ge Kereshi shi lonwu teta dzuru ndzu; bya eworu iya dobe lekutara iya limigwe. ²¹ Kereshi ono no-ngokotaru iphe, bukotakpoo ochi-oha imigwe; mekpoo o-no-loke-okwa imigwe gephe ha; mekpoo o-gude-ike imigwe gephe ha; mekwapho nnajioha imigwe l'ophu; mekpoo iphe, bukpo iphe, e kuru epha lel'iphe-a; mekpoo lel'iphe ophu abya nu. ²² Chileke meru ge Kereshi tuko iphemiphe zopyabe lokpa; bya ewokwaru iya pho yeru Chiochi g'o buru iya l'a-buru ishi iphemiphe kpoo. ²³ Chiochi l'ophu bukwa ogwehu Kereshi; o buru l'echilabo ndu Chiochi be iphe ke Kereshi dzuru edzumedzu. O bukwanuru le Kereshi be iphemiphe ke Chileke dzukwanuru edzumedzu.

Eshi lonwu bahu le ndzu

2 ¹ O duru teke unu shi buru ndu nwuhuru anwuhu. O buru iphe, kparu iya nu bu l'unu te eyejeduru Chileke onu; unu nodu anoduje

eme iphe-*ēji*. ²Teke ono bē unu shi etso *ēka* ndiphe. Unu shi anōduje eme iphe, epherephere pfuru, b*ū* iya b*ū* onye o*phu*, b*ū* onye-ishi l'ephekerephe bya aburu o*bvu* ono, l'emeje gē nemadz*ū* kwefuru Chileke ike ono. ³Anyi*bedua* g'anyi ha shikwa t*ūko* etso *ūzo* ono. Anyi shikwa etso*ēpho* iphe, ag*ū* anyi *ēgu* ememe. Iphe, anyi shi emeje b*ūerupho* iphe, d*ū* anyi ree l'*ēhu*; mē iphe, d*ū* anyi ree l'egomunggo. Anyi shikwa lē mb*ū* b*ū*-ru ndu shi tukotawaa oke-*ēhu*-eghu kē Chileke k*pube* onwanyi gē ndu o*phuunapho*.

⁴Obenu lē Chileke b*ū* onye aph*ūje* obu-imemini; p*hūa* k'etsutsu iya. O yeru anyi obu yeghar*ū* iya anyi *ēka*. ⁵Anyi shi l'emeswe, anyi mesweru Chileke; b*ū*ru ndu nw*ūhuru* anw*ūhu*. Obenu lē Chileke mewaru; anyi lē K*éreshi* t*ūko* bya adz*ūru* ndz*ū*; o b*ū*ru eze-iphe-*ōma* iya bē o gude dz*ōo* unu. ⁶Anyi lē K*éreshi* Jizōsu t*ūgbaru* b*ū*ru nan*ū*; Chileke t*ūko* anyi l'iya mee; anyi teta dz*ūru* ndz*ū* bya emekwaph*ō* g'anyi l'iya t*ūko* nōdu l'imigwe. ⁷Iphe, o gude mee ya nno b*ū* g'oo-mecha goshi o*gbo* o*phu* nō l'iphu eze-iphe-*ōma* iya o*phu* nyi*beru* oke anyi*bē*; waa g'oo-goshi p*hē* g'obu *ōmaa* ya, shi l'*ēka* K*éreshi* habe l'*ēhu* anyi. ⁸Oo l'ōo lē Chileke men*ūkaru* eze-iphe-*ōma* meru g'o gude o dz*ōo* unu. Adz*ōdzo* ono shi l'ekweta, unu kwetar*ū* kē K*éreshi*; o t*ō* b*ū*kwa unu bē o shi l'*ēka*; o b*ūerupho* iphe-*ōma*, Chileke meru unu kē mman*ū*; ⁹o*phu* o b*ūdu* iphe, e setar*ū* l'akanya; g'ō t*ō* d*ū*kwanu onye e-gude iya wata eku onwiya. ¹⁰Anyi t*ūkokwaru* b*ū*ru iphe, Chileke gude *ēka* iya mee. O shi K*éreshi* Jizōsu l'*ēka* kee anyi; k'o*phu* anyi a-d*ūje* ike je o*kpobe* ozi, o kwak*ōbehawaru* anyi g'anyi jee.

Aburu nan*ū* l'ime K*éreshi*

¹¹Oo ya b*ū*; unu nyatakwa iphe, unubē ndu ab*ūdu* ndu Jiu shi b*ūhawaru*. Ndu Jiu shi ekuje unu akpapyi. *ēphebedua* nōdu ekuje onwophē ndu buru *ūbvū*. O*le* *ūbvū*, *ēphe* buru b*ūerupho* iphe, nemadz*ū* gude *ēka* eb*u* l'eli *ēhu*. ¹²Unu nyataj*ēkwa* lē teke ono bē unu te eshidu nōdu K*éreshi* l'*ēka*; unu shi b*ū*ru ndu o*hozo*, a g*ūfuru* ag*ūfu* lē ndu *Ízurelu* tēme unu b*ū*ru mbyambya, o*phu* unu eshidu d*ū* l'ukwe-iphe, Chileke kweshiru ndibe iya ono. O*phu* o d*ūdu* iphe unu shi ele *ēnya* iya lē mgboko-a. O*phu* unu eshidu maru onye Chileke b*ū*. ¹³Obenu lē nta-a bē o shiwaa l'*ēka* K*éreshi*; onye unu l'iya t*ūgbaru* b*ū*ru nan*ū*; Chileke kuritaru unu ntse; l'unubē ndu shi nōdu iya *ūzenya*; o b*ū*ru mee K*éreshi* bē e gude mee ya. ¹⁴O kwa K*éreshi* l'onwiya b*ū* *ēhu*-guu k'anyi; yēbedua, meru anyi*bē* ndu Jiu mē ndu ab*ūdu* ndu Jiu; anyi b*ū*ru ndu lan*ū*. T*ōbudu* iya b*ū*; o shi *ēgube* ono nwukpofu ndumashi ono, shi b*ū*ru igbul*ō* nō-buha anyi l'unu ono. ¹⁵Iphe, o meru b*ū* l'o meru; o*phu* ekemu erehēdu ire; mb*ū* ekemu ndu Jiu mēkpoo ns*ō* ns*ō*; mē omelal*ī* omelal*ī*, d*ū*kota iya n*ū*. Iphe, Chileke eme g'o mee b*ū* gē K*éreshi* e-shi *ēgube* ono gude mba lab*ō* ono metaru onwiya ndu lan*ū*, *ēphe* l'iya t*ūgbaru* b*ū*ru nan*ū*. Ndu ono aburu mbà o*phúú*. Oo ya b*ū*

l'o gude egube ono mee ge nchi du doo. ¹⁶Kéreshi egudekwapho anwuhu ono, o nwuhuru l'oswebe ono; mee ge ndumashi ono bvụ. Oo ya bụ; g'o gude anwuhu iya l'oswebe ono; mee ge mba labo ono buru nanu. Oo ya bụ g'ooduphuta phe azu dupfuta Chileke. ¹⁷Noo iphe, Kéreshi gude bya; bya ezidzuru g'a ha ozi-oma nchi-adu-doo ono; zia ya unube ndu shi nodu Chileke uzanya; zikwaa ya pho ndu shi nodu iya ntse. ¹⁸Kele o bu iya be o shi l'eka anyinebo tuko buru ndu aduje ike gude Unme lanu bya apfuru l'iphu Nna.

¹⁹Oo ya bu; l'unu ta abuhedu nlwamulwa; ophu unu abuhedu ndu ohozo. Nta be unu buwaa ndu ephe le ndibe Chileke tukoru buru ndu a nwuru l'eka lanu; unu tukowaru buru ndu onu-ulo Chileke. ²⁰Nta-a be Chileke gudeakwa unubedua akpu-tse ulo iya ophu ndu-ishi-ozu me ndu shi epfuchiru Chileke turu okpa iya. O buru Kéreshi Jizosu lonwiya bu mkpuma, gude ulo obu. ²¹Oo ya bu onye gude ulo ono g'o ha gudeshia ya ike bya aburu iya e-me g'o vua buru eze-ulo, e doberu Nnajiuphu nsọ. ²²Nokwapho g'unu l'iya tugbaru; o tukokwapho unu akpu; unu le ndu ozo g'a kpu unu akpukpu g'ulo; g'unu buru eze-ulo, Chileke e-shi l'eka Unme-du-Nso buru.

Ozi, Polu ejeru ndu abudu ndu Jiu

3 ¹Noo g'o gude mube Polu, onye noru Kéreshi Jizosu mkporo l'iswi ehunube ndu abudu ndu Jiu; nodu anoduje epfu anu Chileke. ²O doru mu enya l'unu numawaru le Chileke shiwaa l'eme eze-iphe-oma iya ono; ye mu ozi-a l'eka su ge mu jee; g'oduru unu le ree. ³Ono buru iphe, e domiru edomi e meru ge mu huma l'ophulanya. Ge mu dehaawaru iya unu le mbu; ole mu gburu iya mkpirikpu. ⁴Unu -gupho iphe, mu dehawaru; unu agbe l'eka ono maru g'o doberu mu enya; mbu iphe ke Kéreshi ono, e shi domia edomi ono. ⁵Le teke ndiche be Chileke te eshikwa emeje ge ndiphe maru iphe nkiya ono, o domiru edomi ono. Obenu le Chileke shiwaa l'eka Unme-du-Nso nkiya togbo iya eba nta; k'ophu ndu o hotaru dobe iche; mbu ndu-ishi-ozu iya me ndu mpfuchiru iya a-maru iphe ono. ⁶Mbu le ndu abudu ndu Jiu be ephe le ndu Jiu gbawaa mgba l'onu-oma ophu shi l'eka Chileke. Ephe tukoru dzepfuwaa l'ehu onye lanu; tuko yiwaru l'ukwe-iphe, Chileke shi l'eka Kéreshi kwee. O buru ozi-oma ono meru g'anyi maru iya nta.

⁷Oo ozi-oma ono be mu ese akanya iya. Chileke hotaru mu ge mu jeje ozi-oma ono; ono buru eze-iphe-oma, o meru mu ke mmanu. O gude nno goshi mu g'ike iya erebe ire l'ehu mu. ⁸L'iphe, bukpuo ndu enya lwaru le ndu ke Chileke bu mu be o kachaa alwalwa; o bukeru mbedua-a be Chileke gbemeeru eze-iphe-oma ono ke ge mu buru onye e-toru ohamoha; pfukashiaru ndu abudu ndu Jiu k'eze-iphe-oma ono, shi l'eka Kéreshi ono paru eka; k'ophu nemadzu ta asudu g'oo-rivu g'o habe. ⁹Oo mu be o yeru

gę mu mee gę ndiphe l'ophu huma gę Chileke eshije eme iphe, ọ tųberu. Chileke onye bų iya meru iphemiphe chihawaru iphe ono; tęme o mee mgboko; ọle o shikpọephọ e -shi teke ono domia ya edomi. ¹⁰Ọ bųru nta-a bę Chileke shi Chįochi l'ęka mee gę ndu ọchi-ọha imigwe; mękpoo ndu ọ-nọ-l'oke-ọkwa imigwe maru gę mmamiphe Chileke gbaębekotarų. ¹¹Chileke tųkoru iphemiphe ono mee g'ọ rįru iya rọ l'edenwede. Ọ bųru onye o shi l'ęka mee ya bų Nnajiuphu anyi, bų Kęreshi Jizọsu; ¹²onye anyi kwetarų nkiya bya emee; anyi l'iya tųgba bųru nanų; k'ọphu obu te eteędu anyi ophe; anyi nweru ọnu-opfu; tęme anyi nweru ęka anyi a-pfuru pfushia ike l'iphu Chileke. ¹³Noo g'o gude mu nọdu epfuru unu sų: jiko g'unu te egudekwa k'iphe-ęhuka-a, mu eje l'opfu ęhu unu-a; tuwoo Kęreshi ęka; l'ọ bųkwa iphe e-wotarų unu ọbvų.

Eye obu, Kęreshi yeru anyi

¹⁴Ọo iphe ono meru g'o gude mu nọdu anọduje egbu ikpere l'alį epfu anų Chileke, bų Nna; ¹⁵onye bų iya bę ipfu l'ipfu l'imigwe mę l'eliphe shi l'ęka gbube ishi ndzų phe. ¹⁶Mu anọduje epfu anų Chileke g'o shi l'ọdu-biribiri iya, nyįberu anyibe gbę l'ęka Unme iya, dų Nso; nų unu ike g'obu shihu unu ike; ¹⁷gę Kęreshi bata bya eburu unu eburu l'ime obu; eshinu unu kweru nkiya; wafųa g'eye obu mee unu g'unu gbaa ọgbarabvu ngųru angųru; ¹⁸g'unu lę ndu-nso g'ęphe hakọta adųje ike g'o doo unu ęnya; mbų gę adzọta, Chileke dzọtarų unu habe ọsa; waa g'ogologo iya habe; mę g'ọ habe l'eli; mękpoo omilomi iya; ¹⁹g'unu makwaruphọ lę n-yemobu kę Kęreshi parų ęka; k'ọphu ọ dųdu onye abya iya amaęberu. Ọo ya bų g'aatųko gę Chileke gbaru; humagbukotakpoo l'ęhu unu.

²⁰Chileke adųje ike meeru anyi iphe megharų iya ęka mebyikpọo ọkpobe emegharų; mbų mechaa meghata g'anyi adųje ike sų g'o mee; mechaa mee ọphu anyi ari-vuduru l'egomunggo. Egbube ike ọwa-a, o gude ere ęgube ire ọwa-a l'ęhu anyi-a shihukwaru ike. ²¹G'e shi Chįochi l'ęka tuje iya ępha; shikwaphọ l'ęka Kęreshi Jizọsu tuje iya ępha jasų lę tuutuutuu lę mįimiimii. Nokwa g'ọ dų.

Ndu etso Jizọsu bų nanų

4 ¹Noo g'o shitarų mbędua, bų onye a tųru mkpọro; opfu lę mu ejeru Nnajiuphu ozi-a nọdu arwọ unu sų g'unubę ndu kę Chileke dzųru ndzų meje iphe, Chileke tųberu teke ono, ọ họtarų unu ono. ²Unu wozekwa onwunu alį; unu emeje gelee bya abųru ndu atajerų iphe nshi; ndu atagbuje iphe nwibe unu meru unu lę nshi; gude egube ono goshi l'unu yeru nwibe unu obu. ³Unu kukebeje ęhu g'unu ta aha abųru nanų ono, Unme Chileke meru g'unu bųru ono. Gę Chileke mee gę nchį dų unu doo g'unu lę nwibe unu abųru nanų. ⁴Sų-a; ọ kwa ogwehu lanų dų; waa Unme-dų-Nso lanų; nokwaphọ g'ọ bų iphe lanų bę Chileke kuru anyi

g'anyi le ɛnya iya. ⁵Ɔo Nnajiuphu lanu du; o buru ekweta lanu du; no-kwapho g'o bu baputizimu lanu du. ⁶Ɔo Chileke lanu du; onye bu iya bu Nna anyi g'anyi ha; bya aburu iya no-ngokotaru; bya egudekota onyemonye eje ozi iya; bya eburu l'ime onyemonye.

⁷G'anyi ha l'onye l'onye be Chileke mekotaru eze-iphe-oma. O buru ge Kereshi gude kee ya bu g'anyi natagbaaru iya. ⁸Noo iphe, o gude o su:

“Teke ono, o gbeshiru lasha
l'imigwe
be o dutaru igwerigwe ndu
o kpuru le ndzu lasha;
bya ekèru ndiphe iphe
ke mmanu.”

⁹O du ree; o -buru l'a suru l'o laru l'imigwe; o n'iya bu l'o vuru uzo shiada l'igwe bya mgboko rwua l'ali ree. ¹⁰O kwapho yebe onye ono, nyizetaru nu ono; nyihuru; tuko imigwe g'o ha nyighaa; k'ophu o tukoru ekameka sweta. ¹¹Oo ya bu onye turu aka le ndu a-buru ndu-ishi-ozu; tua aka le ndu ophu a-buru ndu mpfuchiru Chileke; me ndu ophu a-buru ndu-ozu-oma; me ndu ophu a-noduje eleta Chiochi ɛnya bya atukwapho aka le ndu ophu a-noduje ezi opfu Chileke. ¹²Iphe, o gude mee ya nno bu g'o shi phe l'eka mee ndibe Chileke; k'ophu ephe a-du ike jeeru Kereshi ozi-a; wafua k'ophu ogwehu Kereshi ono e-tsehu etsehu. ¹³Noo g'oo-du jasute teke anyi a-tuko buru ndu tugbaru nanu; opfu l'anyi tukoru kweta ke Nwa Chileke ono; me opfu l'anyi majiru iya ɛnya. Noo iphe, e-me g'anyi bukwarupho ndu e-tsefuta; buru mkpurophu onye lanu, dzuru oke l'ime Kereshi. ¹⁴Anyi taa bueduru unwegirima, a-noduje akwaphu akwaphu; ndu e gude iphe opfu, shi l'ejo nzi ephe anoduje ezi; gude eregede me ugho edephusi. ¹⁵Iphe, anyibedua g'emeje bu g'anyi yeje nwibe anyi obu; pfuje ire-lanu; g'anyi egudeje egube ono evu evuvu l'iphemiphe; evu evupfu Kereshi, yebedua bu iya bu ishi anyi. ¹⁶Oo ya emeje g'ogwehu l'ophu dzepfua le nkwo iya le nkwo iya; buru nanu. Teke ono be ogwehu l'ophu a-tuko evu evuvu; shihu ike; eshinu iphemiphe, e meru; o du l'ehu tukoru emegbaa g'o gbaru iya. Nokwapho g'oo-du l'ehu Kereshi me ndu nkiya -yee nwibe phe obu.

Ndzu ophuú, shi l'eka Kereshi

¹⁷Oo Nnajiuphu be ziru mu nu ge mu pfua ya pfushia ya ike su ge ndzu unu ta aduhekwa ge ke ndu ta amadu Chileke; ndu egomunggo swehuru; ¹⁸ndu oriri phe gbakotaru ochii; teme ebufu phe ge ndzu ono, shi l'eka Kereshi ono te erwube phe aka. O buru iphe, kparu iya nu bu l'ephe kpo-chiru okpoma; ophu o to dudu iphe ke Chileke, duru ophu ephe maru. ¹⁹Iphere buwaru phe l'iphu; ephe woru onwophe togboru umere, rehuru erehu. Ephe wata eme okorokoto iphe, adudu ree; k'ophu ephe ajiwa momo ala l'arwu urwuali, dugbaa iche iche.

20 Ọ tọ bụkwa ẹgube iphe ono bụ iphe, unu nwutaru lẹ kẹ Kéreshi!
 21 Ọphu doru ẹnya bụ l'unu nūmaru kẹ nkiya; tẹme e zikwaaphọ unu iphe, bụ ọkpobe-opfu, dū l'ẹhu Jizosu. 22 Ọo ya bụ g'unu haa ẹjo umere ono, bụ akahụ onye, rehuru erehu ono, bụ iya meru ẹbe unu amadū l'ọo onwunu bẹ unu aghọru ụgho; ọ bụkwaru iya phọ emeje; unu alaa l'iswi. 23 Gẹ Chileke mee obu unu; mẹ uche unu g'ọ bụru iphe ọphúú. 24 Unu yeta umere ọphúú ono g'onye yetarū uwe, bụ iya bụ umere ọphu Chileke meru o yee ya. Ẹgube umere ono egoshije onwiya l'ọkpobe ndzū, p̄furu ọto bya adū Chileke ree.

25 Ọo ya bụ; unu ta adzuphehewa ụka. G'onymonye p̄fujeru nwibe iya ire-lanū; eshinu anyi tūkoru dzepfua l'ogwehu lanū. 26 Ẹhu -ghuahaa unu eḡhu; unu te ekwekwa g'ẹhu-eḡhu ono kpatarū unu eme iphe-ẹji. Ọphu ọ dukwa onye e-kweje g'ẹhu ghua ya eḡhu jasū gẹ nchị jihu. 27 Unu te ekwekwa gẹ Nsetanu kpata unu ụzo l'ẹhu. 28 G'onye shi ezi iphuru; haa iphuru; gude ẹka iya wata ese akanya gude setajẹ iphe l'ụzo, p̄furu ọto g'oo-gudeje nno eyeru ndu ọzo, nọ lẹ mkpa ẹka. 29 Unu te ep̄fujekwaru nwibe unu ẹjo opfu. Ọ chikwa opfu ọma bụ iphe, e-shije unu l'onu, bụ iya bụ ẹgube opfu emetse nemadzū emetse; bya akwoje ndu nūmaru iya nū lẹ mkpa. 30 Unu te emekwa Unme-dū-Nsọ kẹ Chileke iphe aphū. Kẹle ọ kwa Unme-dū-Nsọ ono bẹ Chileke gude mee unu iphe-ọhubama dobe; kwabẹru mbọku, ya a-gbata unu. 31 Unu tūkokpo k'ẹhu nkōnko; mẹ obu ọku; mẹ ẹhu-eḡhu parū haa. Unu haa arachije nwibe unu nchị; m̄kpoo ephu iphu. Ọphu unu edobejekwaru nwibe unu ẹjo obu g'ọ dūhabe. 32 Ọ chia g'unu mejeru nwibe unu odo; p̄hujeru phẹ obu-imemini. Unu agūjeru nwibe unu nvū; ẹgube Chileke shi Kéreshi l'ẹka guaru unu ono.

Umere, gbaru ndu kẹ Kéreshi

5 ¹Eshi ọphu unu bụ unwu Chileke, o yeru obu; unu nwūje ẹka iya g'unu adū g'ọ dū. ²Gẹ ndzū unu g'ọ ha goshije l'unu yeru nwibe unu obu ẹgube ono, Kéreshi yeru anyi obu; m̄ia ẹnya lẹ ndzū iya l'iswi ẹhu anyi; woru onwiya gweeru Chileke ẹja, dū Chileke ree.

³Sū-a; eshinu unu b̄waa ndibe Chileke bẹ ọ tọ gbaduru g'unu ye ẹka l'apharwūshi onwonye mẹ ẹjo ememe ililekpoo. Unu te edobekwa ẹnyp̄furupfuru l'ẹka iphe nwibe unu nọ; ẹbe ọ dukwa ẹjo-iphe ono, unu e-jejekpọ ephota ephota ilile l'ẹka unu nọ. ⁴Ọphu ọ dukwa teke unu ep̄fuje ẹjo ep̄fufu; ọzoo tūkpọ tūkpọ tūkpọ opfu; ọphu unu atujekwa ẹjo ntū-onu. Ọ chia iphe, unu e-meje bụ g'unu nọduje ekele Chileke ekele. ⁵L'ọphu unu a-tūbe nvọ bụ l'ọ tọ dūdu onye arwū ūrwuali; ọzoo onye eme ẹjo ememe; ọzoo onye ẹnyp̄furupfuru, abya abahū l'ẹka Kéreshi waa Chileke bụ eze. Onye ẹnyp̄furupfuru dūa g'onye agwa iphe.

⁶Unu te ekwekwa g'ọ dūru onye e-gude mkpọkoro opfu dephua unu. Ọ kwa iphemiphe ono bụ iphe, e-me gẹ Chileke tukoshi ndu te eyejeduru

iya ọnu oke-ẹhu-eghu iya. ⁷Ọo ya bụ; g'unu l'ẹphe ta swijekwa ọswi. ⁸Unubẹdua l'onwunu shi nọdugbaa l'ọchii; ọle nta-a, unu bụwaa ndibe ọ Nnajiuphu-a bẹ unu nọakwaa l'ìphóró. Ọo ya bụ g'unu meje umere, e-go-shi l'unu bụ ndu nọ l'ìphóró. ⁹Kele iphe, ìphóró akpatajẹ bụepho ọkpobe eme ọma; mẹ apfubekoto; mẹ ire-lanu. ¹⁰Unu kukebeje ẹhu nwujẹ eme iphe, dọ Nnajiuphu ree. ¹¹Unu te etsokwa ndu ono, l'eme iphe, abaduru urwu, bụ iphe, ndu nọ l'ọchii emeje ono. Unu wojechiaru iphe ono, ẹphe emeje ono tujeru phẹ jalaa l'ìphu. ¹²L'iphe ono, ẹphe anọduje eme lẹ mpya ono duta-beru ẹji k'ọphu iphere iya te ekwekpodanu g'e je iya ephota ilile. ¹³Teke e wofutakotawaru iphemiphe l'ìphóró bẹ a humakotawaru g'ọ gbaru; ¹⁴kele iphemiphe, bukpo iphe, e wofutawaru l'ìphóró bẹ bụwaa ìphóró l'onwiya. Noo g'ọ gude a nọdu epfujẹ sụ:

“O-ku-mgbenya;
tehu nwuru ẹnya!
Shi lanwuhu,
ì nwuhuru teta
gbalihu!
Gẹ Kéreshi buri ìphóró
chiahaa l'ẹhu ngu.”

¹⁵Ọo ya bụ; unu kwakwaa ẹnya l'ẹgube umere, unu emeje nta. Unu meje gẹ ndu maru iphe; te emehẹ gẹ ndu amadụ iphe. ¹⁶Teke ọ duru nwuzo, unu kpatarụ k'eme iphe, dọ ree; unu ta ahajekwa iya g'ọ laa l'iswi; opfu l'iphe-ẹji paakwaru ẹka lẹ mgboko nta. ¹⁷Ọo ya bụ; unu ta abụekwaru ndu eswe. Unu seje g'unu maru iphe, dọ Nnajiuphu ree g'unu meuru iya.

¹⁸Unu ta angujekwa mẹ k'ọphu ọo-tsụ unu atsutsu; kele ooduba-je l'iphere abvụ l'ìphu. Ọ chikwaa iphe, unu e-meje bụ g'unu kwe gẹ Unme-dụ-Nsọ ji unu ẹhu. ¹⁹Unu gudeje ebvụ ọma; mẹ ebvụ ekele; mẹ ebvụ ọzowaro, shikota lẹ Unme-dụ-Nsọ gude pfuru nwibe unu opfu. Unu gụjeru Nnajiuphu ebvụ ekele; unu agujekwaru iya phọ ebvụ ọma. Unu egudejekwaphọ obu unu kele iya ekele. ²⁰Unu gudeje ẹpha Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi keleje Chileke, bụ Nna ekele k'iphemiphe.

Umere, gbaru nwoke yele nyee ya

²¹Unu wozejekwa onwunu alị l'ẹka nwibe unu nọ; gude nno goshi l'unu kwabẹru Kéreshi ùbvù.

²²Unubẹ unwanyi; unu wozejekwa onwunu alị l'ìphu ji unu; g'ọ bụ Nnajiuphu, bụ Kéreshi bẹ unu emeru iya. ²³L'ọ kwa nwoke bụ ishi nyee ya ẹgube ọ bụ Kéreshi bụ ishi Chiochi; bya abukwarupho Onye-Ndzoata ogwehu iya ono. ²⁴Ọ kwaphọ gẹ Chiochi wozeru onwiya alị l'ìphu Kéreshi bụ g'unwanyi e-wozeje onwophe alị l'ìphu ji, alụ phẹ nù l'iphemiphe.

²⁵Unubẹ unwoke, unu yeje nyee unu obu gẹ Kéreshi yeru Chiochi; wo-ru ndzụ iya nù opfu ẹhu Chiochi. ²⁶Iphe, o gude mee ya bụ g'ọo-buru: o

-gudechaa mini yee opfu ònu iya saa Chìochi ò dù ree; l'oogude iya mee ya g'ò dùru Chileke iche; ²⁷k'òphu oo-kulataru onwiya Chìochi gẹ nwanyị, eje alù jì; mbụ nwanyị ama mma, adùdu iphe, takùru iya l'èhu; òphu iphu te esedu iya èlì; mẹ iphe òzo, dùkpoo ègube ono; bya adùru Chileke iche; èbe ò dùdu èka ùta dù iya l'èhu ilile. ²⁸Nokwaphò g'unwoke e-yeje nyee phẹ obu g'èphe yeru onwophẹ. Nwoke, yeru nyee ya obu bụakwaa onwiya b'ò yeru obu. ²⁹Ò tọ dùdu onye akpoje èhu iya ashì. Ò chia iphe, oomeje bụ àzùzù bẹ òonoduje azù iya; eleta iya ènya. Nokwaphò gẹ Kéreshi emejeru Chìochi. ³⁰Kẹle ò kwa anyi bụgbaa mpfukashi, dù l'ogwèhu iya. Anyi bụ anụ-èhu iya mẹ òkpu iya. ³¹"Noo g'ò gude nwoke je l'aha ne iya; haa nna iya je; yẹle nyee ya atụgba. Ephenebo atùko bụru onye lanu." ³²Iphe ono bụru iphe, e shi domia edomi. Iphe, mu epfu opfu iya ono bụ kẹ Kéreshi yẹle Chìochi. ³³Òle oopfukwaruphò unu l'èhu l'èhu; sù l'onyenonu yefutajẹ nyee ya obu g'ò yeru onwiya; gẹ nwanyị nonu goshije lẹ jì iya dùru iya lẹ nsọ.

Umere, gbaru unwegirima mẹ ndu nwuru phẹ nù

6 ¹Unubẹ unwegirima; unu mejekwa iphe ndu nwuru unu, kweru kẹ Kéreshi sùru g'unu mee. Kẹle òo iphe, dù k'ememe bẹ ò bụ. ²"Kwabeje ne ngu lẹ nna ngu ùbvù;" bụ iya bụ ekemu mbụ, Chileke kweru ukwe-iphe tukobe. ³"G'òo-dùru ngu lẹ ree waa g'ìikakwapho nka lẹ mgboko-a." ⁴Ndu bụ nna; unu te emeje kẹ unwegirima unu iphe e-ghu phẹ egbu. Ò chikwa iphe, unu e-meje bụ g'unu zije phẹ iphe; hùje phẹ ahùhù l'uzo kẹ ndu bụ ndibe Kéreshi.

Ndu bụ ohu yee ndu nwe phẹ nù

⁵Unubẹ ndu bụ ohu; unu mejekwa iphe ndu bụ nnajì unu k'eliphe-a ziru unu. Unu gudejekwa ndzụ-agùgu; mẹ obu awa mini me iya. Unu gudeje-kpọephe obu ìphóró me iya; g'unu emeru iya Kéreshi. ⁶Ò tọ bụekwapho teke èphe ele unu ènya bẹ unu emeje iya g'ee-shi g'èphe ajaa unu ajaja. Ò chia g'unu gudeje obu unu meje iphe, dù Chileke ree, bụ iya bụ iphe, gbaru ndu bụ ohu Kéreshi. ⁷G'èhu tsojekwa unu útso g'unu je ozi unu l'unu bụ ohu ejeru Nnajiuphu, bụ Jizosu ozi; ò tọ bụdu nemadzù mmanụ bẹ unu ejeru iya. ⁸Unu nyatajekwa lẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu l'e-bu onyemonye obunggo iphe, dù ree, o shi emeje; mẹ ?ì bụ ohu-o; mẹ ?ì bụ amadù-o.

⁹Unubẹ ndu bụ nnajì; unu mejekwaruphò ohu gẹ mu sùru g'èphe mejeru unu ono. Unu hakwaa phẹ eye ebvu. Unu nyatajekwa l'unu l'ohu unu tukuroru nweru Nnajiuphu lanù l'imigwe. Yèbedua bẹ onyemonye ha ènya nhamunha l'iphu iya.

Ngwogu, Chileke anuje unu

¹⁰Iphe, mu e-gude kpochia ya ishi unwunna mu bụ; unu noshia ike l'èka Nnajiuphu; g'ike iya, nyiberu anyibe mekwa unu g'unu shihu ike.

¹¹ Unu tũko ngwogu, shi l'eka Chileke kwaa onwunu; g'unu adũkwanu ike pfuru pfushia ike l'ejo ugho ke Obutuswe. ¹² L'ọ tọ bukwa nemadzũ mmanu be anyi l'ephe alwu ọgu. Ndu anyi l'ephe alwu bukwa ndu ọchi-oha imigwe; me ndu ọ-nọ-loke-okwa imigwe; me ndu imigwe, nwe mgboko ọwa-a, agba ọchii-a; mekpoo igwerigwe ejo ojogu, nokota l'imigwe. ¹³ Ọo ya bu; unu chilikota ngwogu ono, shi l'eka Chileke ono g'ọ ha! Ọo ya bu; ejo mboku ono -rwuepho g'unu adu ike pfuru pfushia ike; mbu unu -lwu-ghechaa ya; unu akpoa abara g'unu kporu.

¹⁴ Su-a; unu kwakobe! Unu woru ire-lanu kee onwunu l'upfu. Unu eworu apfubekoto mee uwe-igwe ndu l'aje ọgu. ¹⁵ Unu gudeshia ozi-oma k'ehu-guu ono g'ọ buru akpokpa, unu yeru g'eturu ata alodu unu. ¹⁶ Unu gudefukwaapho ekweta, unu kwetarũ ke Jizosu g'ọ buru iphe unu e-gbobeje gude zeru onwunu; gude iya nashije apfu, Onye-Njo ono, bu Obutuswe agba unu; mbu apfu ono, enwu oku, shi l'eka Nsetanu. ¹⁷ Unu anata ndzota dobe g'ọ buru okpu-igwe, unu e-kpuru. Unu atsua opfu Chileke l'eka g'ọ buru ọgu-echi, Unme Chileke yeru unu l'eka. ¹⁸ L'iphemiphe ono be unu a-noduje epfuru Chileke su g'ọ yeru unu aka. Unu pfujekpwekwapho nu Chileke ge Unme-du-Nso edu unu. Noo g'ọ gude unu je l'anwujeru enya mkpurumkpuru. Unu ta ahakwa epfu anu Chileke l'iswi ehu ndu-nso. ¹⁹ Unu pfujekwarupho nu Chileke k'opfu ehu mu; ge mu saje opfu kpaa kpaa; me mu -nodu epfu iphe, e domiru edomi ono, du l'ozima ono. ²⁰ Ọo ese iswi ozi-oma ono be o gude mu buru onye no-chiru Jizosu; egudekwaro le nta-a be mu no le mkporo. Noo iphe, mu epfu su g'unu pfuje nu Chileke ge mu nweru obu saje ozi-oma ono kpaa kpaa g'ọ gbaru ge mu saa ya.

Ekele, Pọlu gude akpochi iya ishi

²¹ Mu mawaru l'oo-du unu g'unu maru ge mu eme ala l'eka-a. Nwanna anyi Tikikosu, anyi yeru obu; mbu onye e gude ire iya aka l'aje ozi ke Kereshi e-pfukwarupho unu iphemiphe; k'ophu unu a-maru ge mu eje iya. ²² Noo g'ọ shitaru mu nodu ezi iya g'ọ byapfuta unu; k'ophu oo-koru unu g'anyi eme ala; g'obu eshihukwanu unu ike.

²³ Ge Chileke, bu Nna; me Nnajiuphu bu Jizosu Kereshi mekwaa g'ehu du unube unwunna guu; mekwapho g'unu yee nwibe unu obu; l'o mekwapho g'unu kweta nkiya. ²⁴ Ge Chileke mekwaarupho unu eze-iphe-oma; unube ndu yeru Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi obu; yee ya k'ojejeje. Nokwa g'ọ du.

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nù Ndu Filipayi

1 ¹Ọọ mbèdua, bụ Pòlu; mu lẹ Timoti, bụ ndu l'ejeru Kéreshi Jizọsu ozi l'ede ekwo-ozì-a anụ ndu-nsọ ono, bu lẹ Filipayi g'èphe hakọta; mbụ ndu ono, èphe lẹ Kéreshi tųgaru buru nanụ. Anyi edekwa iya phọ anụ ndu-ishi Chìochi phẹ mẹ ndu ejeru Chìochi ozi.

²Gẹ Chileke, bụ Nna anyi; mẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu Kéreshi meeru unu eze-iphe-ọma; mekwaaphọ g'unu buru l'èhu-guu.

Pòlu epfu anụ Chileke l'opfu èhu ndu Filipayi

³Mu ekeleje Chileke mu ekele iphe, bukọọ teke mu rítaru unu. ⁴Teke-nteke, mu epfukpọọ opfu èhu unu g'unu ha anụ Chileke bẹ mu egudeje èhu-utso epfu iya. ⁵Noo kẹle e -shi kẹ mbọku mbụ ono, unu nọmaru ozi-ọma kẹ Kéreshi ono bẹ unu shièpho e -shi teke ono eyeru mu èka l'anọdu asa ozi-ọma ono asasa g'a nọma-dzuru gbiriri jeye nta. ⁶Iphe lanụ, mu ka akọta ọhu bụ lẹ Chileke ono, bụ iya bụ onye watarụ eme iphe-ọma ono l'èhu unu ono bẹ l'e-gudeèpho nno eme jeye teke oo-mefufu iya l'ishi lẹ mbọku ono, Kéreshi Jizọsu a-bya ono. ⁷Noo ègube ọriri, mu arijeru unu bụ ono; kẹle ọọ iphe, gbaru mu l'ememe; eshinu unu nọ mu l'ọkpoma. Noo kẹle g'unu ha bẹ anyi l'unu tųkoru gbarụ mgba l'eze-iphe-ọma ono, Chileke meru mu ono. Mu nọ lẹ mkpọro nta-a; anyi l'unu tųkokwapho gbarụ mgba l'eze-iphe-ọma k'agbaru ozi-ọma ono ọdzori; bya agbakwarupho mgba l'eze-iphe-ọma k'anọdu eme iya g'o shihu ike. ⁸Sụ-a; ọ kwa Chileke bẹ bụ onye maru l'ọọ ọkpobe-opfu bẹ mu epfu sụ l'oghoroko unu g'unu ha dụ mu shii; ono buru n-yemobu ọphu shi l'èka Kéreshi Jizọsu.

⁹Iphe, mu anọduje epfu anụ Chileke bụ g'o mee g'obu ono, unu yeru nwibe unu ono nọdu akaèpho shii eje; wakwaphọ g'unu kabaa amaru Chileke ọkpobe amaru; mẹ g'unu dụ ike marwetajẹ iphe, gbaru unu l'eme-me. ¹⁰Ọọ ya bụ g'unu aduje ike hotajẹ iphe, ka ree mee; k'ọphu bukwanu mbọku ono, Kéreshi e-kpe ndiphe ikpe ono rwuèpho; oolewarọ l'unu doberu onwunu ọrù; ọ tọ duedu iphe, ọọ-ta unu ụta iya; ¹¹elekwaphọ

l'umere, unu shikpoo meta le ndzu unu l'ophu bukota umere, pfuru oto, shi Jizosu Kereshi l'eka; umere l'e-me ge ndiphe kwabe Chileke ubvu; jaa ya ajaja.

Egude ndzu onye egoshi l'a no-doru Kereshi

¹² Unwunna mu; iphe, mu eme g'unu maru bu l'iphe ono, dapfutaru mu nu ono be gbe yetabakwaanu eka g'ozu-oma ono kabaanu edzuru mgboko. ¹³ Noo kele iphe, bukotakpoo ndu ojogu, eche nche l'ibe onye eze; mewaro iphe, bu ndu ozo be tukowaru makotaru nta-a l'oo le mu ejeru Kereshi ozi be meru g'o gude a tua mu mkporo. ¹⁴ Nta-a be mkporo-a, a turu mu-a mekwaru; ikpoto unwunna, anyi l'ephe kweru ke Kereshi tukowaa buru ndu obu kabawaa eshihu ike; k'ophu ephe kabaa asa ozi-oma ono kpaakpa; ophu o dudu onye ephe atsu ebvu.

¹⁵ A makwaru-a l'o nweru ndu gude enya-pfurupfuru ezi ozi-oma ke Kereshi obu; mbu ndu ezi iya nu g'iphe, eeme l'opfu; ole o nwekwaru-a ndu ophu gude obu iphoro ezi iya. ¹⁶ Ndu k'ono, gude obu iphoro ezi iya ono be ezi iya nu; opfu l'ephe yeru Kereshi obu. Noo kele ephe maru l'oo ya be kuru mu ge mu bya agbajeru ozi-oma ono odzori. ¹⁷ O be le ndu ophu ezi iya nu g'o bu iphe, eme l'opfu pho; egudedu obu phe ezi iya ono; bu iphe, ephe emelepho bu g'iphe-ehuka-a, mu eje le mkporo-a, mu no-a kabaa shii.

¹⁸ Ole o bu; ?mu eyekwanuru phe onu? Mbu-a; ?e gude obu iphoro epfu iya-o; ?o bu l'o nweru iphe, ndu epfu iya nu vu l'uche epfu iya-o; iphe, o bu; iphe, o bu; g'e pfu iya nu mee g'opfu eh Kereshi ono jedzuru mgboko. O kwa iphe ono e-me g'ehu tsoo mu utso. Mbukwa eh je anodukwaro atsowa mu ro nno. ¹⁹ Kele mu maru l'eshinu unu anoduje epfu anuru mu Chileke; teme Unme Jizosu Kereshi nodu anoduje eyeru mu eka be mu maru l'ee-mechaa haa mu. ²⁰ Iphe, mu dobekporo enya dobeshia ya ike bya aburu iphe, mu ele enya iya bu le g'iphe aduhabe be mu ta abya-du emeru iphere nu onwomu l'iphe, bu iphe, mu eme. O chia iphe, obu eshihuje mu ike mu eme iya; mbu emekwa iya eme iya nta-a ge mu shi emehawa iya; bu le mu e-gude ndzu mu g'o ha ekutse Kereshi; ?o bu mu le ndzu? ?o bu mu lonwu?

²¹ L'ehu nkemu be bukwa; mu -nodu ndzu; mu anodoru iya Kereshi; teke mu nwuhuru anwuhu; ono a-buwaruro urwu gbaaru mu. ²² Obenu teke o bu le mu no ndzu l'eli-mgboko-a be mu a-ka ejetaru Kereshi ozi; oo ya bu le mu ta maedu ophu mu a-hata. ²³ Uzi iphe labo ono be mu pfuru l'echi. Ephe tuko alo mu ibekeboebo. Ole ophu egu iya agushi mu ike bu ge mu laa lapfu Kereshi ge mu l'iya nodu. Ono ka mu ree okpobe akaka. ²⁴ Obenu l'o kakwanurupho unu ree okpobe akaka ge mu nodu ndzu swibaaru unu. ²⁵ Eshi ophu o doru mu enya egube ono be mu maru le mu a-nodu-a ndzu nodu swiru unu g'unu ha; yetajeru unu eka g'ehu-utso

unu akabaa shi, bu iya bu ehu-utso, shi lekmeta unu. ²⁶Qo ya bu; teke mu l'unu noephe ozo g'unu a-kabaa enweru iphe unu a-zobe gude mu abaa; eshinu mu l'unu tukoru buru ndu epe le Kereshi Jizosu tugbaru buru nanu.

²⁷Ole g'o duhabe; unu mejeekwapho umere, gbaru onye anu ozi-oma ke Kereshi ono; ozo ya bu g'oo-bukwanuru: mu -du ike bya ndu unu; ozo le mu ta aduhedu ike bya; mu anule-a l'unu gude obu lanu pfuru pfushia ike; anukwapho l'unu ese iswi ekwekwe ono, unu kweru k'ozima ono. ²⁸Unu te ekwekwa g'o duru iphe, ndu opfu unu e-gude yee unu ebvu ilile. Qo iphe ono l'e-goshi phe l'oo epebedua l'emecha laa l'iswi; unubedua a-buru ndu aa-dzota. O buru Chileke a-tuko iya mekota. ²⁹Kele unubedua be Chileke mewaru g'unu kweta ke Kereshi; wafua g'unu jeje iphe-ehuka l'opfu ehu iya. ³⁰Nta-a be mu l'unu gbaakwa mgbalwu ogo ono, mu shihawaa alwu ono, bukwa iya pho be mu alwu nta-a. Teke ono, mu shi alwu iya ono be unu gude enya unu huma iya. Ole nta-a buwaa le nchi be unu anu iya.

Anwu eka Kereshi

2 ¹Qo ya bu; ekmeta unu kwetaru ke Kereshi; ?o meru obu shihu unu ike to? Obu ono, o yeru unu ono ?l'o duje-a unu obu? ?Unu le Unmedu-Nso tugbaru-a buru nanu? ?Unu emejeru-a nwibe unu odoo? Mbua; ?unu aphujeru-a nwibe unu obu-imemini? ²Qo ya bu; unu mee g'ehu tsoo mu utso tsofu mu iya l'ishi. G'egomunggo unu bujeerupho nanu; n-yemobu unu aburu nanu; obu unu me uche unu abukwarupho nanu. ³Unu ta akpajekwa enya l'iphemiphe, unu eme. Ophu unu ekujekwa onwunu iphe, unu ahadu g'oo ya l'iphe, unu emekpo ememe. Unu wozeje onwunu ali l'eka nwibe unu no. G'onnyemonye rijeephe l'iphe, gbaru k'ememe bu g'a ka akwabewibe iya ubvu; eme le yebedua. ⁴G'o to dukwa g'unu ha onye buephe iphe, a-duru iya le ree be onoduje achokporumu; o kwa g'onnyenonu chojekwa iphe, a-duru ndu ozo le ree kwapho. ⁵G'uche unu yee ke Kereshi Jizosu bujeru iphe lanu.

⁶Jizosu be shiepho le mbu
dupepho ge Chileke du.

Ophu o dudu teke o
rijeru l'adudu ono o
du ge Chileke ono be
ya tee wofubaedu enya.

⁷O chia iphe, o mechiaru
bu l'o meru onwiya
onye adudu iphe, o bu;
bya eworu onwiya
mee nwozi.

- E mee ya ọ buru nemadzụ.
 8 Eshinu e meru iya ọ
 buru nemadzụ;
 bẹ o wozeru onwiya ali;
 bya ekweta anwụhu;
 mbụkwa anwụhu
 k'eli oswebe.
 9 Noo g'o gude Chileke
 wolikwanaa ya eli;
 ọ kakọta iphemiphe l'eli.
 Ọ bya agụa ya ẹpha,
 kakọta shii l'iphe,
 bụ ẹpha, aazajẹ azaza;
 10 k'ọphu iphemiphe,
 dụ l'imigwe;
 mẹ ọphu dụ l'eli
 mgboko ọwa-a;
 mẹ ọphu dụ lẹ mkpula
 ali a-buru;
 ẹphe -nụmaepho ẹpha
 iya ono;
 ẹphe egbushi ikpere;
 baarụ iya ẹja;
 11 waa k'ọphu onyemonye
 e-pfu iya hoo haa
 l'ọo Jizọsu Kéreshi bụ
 Nnajiuphu;
 shi ẹgube ono kwabẹ
 Chileke, bụ Nna ùbvù.^a

Aburu ìphóró, dụ l'ọchii kẹ mgboko-a

12 Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; teke mu l'unu shi nọdu bẹ unu shikpọe-kwapho anuru mu opfu. Unu kabakwaa mu anuru opfu nta-a, mu nọ unu ụzenya-a. Unu gude ndzụ-agugu mẹ ẹhu-anmanma; meje g'a maru l'adzo-tawaru unu. 13 Noo kẹle ọo Chileke bẹ bụ onye ereshi ire ike l'ẹhu unu. Ọo ya emeje g'unu chĩa idzù mee iphe, dụ iya ree l'ọkpoma; mee ya g'ọ tųberu.

14 Sụ-a; iphemiphe, unu eme; unu ta agụjekwa aphụ me iya; ọphu unu aļ-jekwaru ntumego ye iya. 15 Ọo ya bụ k'ọphu unu l'a-buru ndu adụkpodaa iphe, aata unu ụta iya; unu aburu ndu dųebe ree; tẹme unu abụkwarupho

^a 2:11 Gụnaa Azá 45:23.

unwu Chileke; ndu adudu iphe, ephe gude merwushia onwophe l'echilabo ejo ogbo-a, egomunggo swehuru; teme ephe nodu anoduje eme ejo ememe-a. O buru l'echilabo phe be unu no egbu nwiinwii g'iphoro le mgboko-a; ¹⁶me unu -gude opfu ono, lanu ndzu ono ewopfu phe. Oo ya bu ge mu enweru iphe, mu e-gude eku onwomu mboku ono, Kereshi a-bya ozo ono; k'ophu oso ono, mu agbakpoo ono me akanya ono mu ese ono taa buduru mu ola-l'iswi.

¹⁷Ophu o dukwa me obetaru e gbua mu gbashi mee mu l'ekweta, unu kwetaru waa l'ozu unu eje be ehuru a-nodulekwa-a atso mu utso; mu l'unu atukolea ete eswa. ¹⁸G'o bukwarupho nno bu g'ehuru l'a-nodu atso unube-dua utso kwapho; mu l'unu etekwapho eswa.

Timoti yee Epafurodayitosu

¹⁹Mu arikwa le Nnajiuphu, bu Jizosu eme mu-a ge mu zia Timoti g'o bya agbaphee unu; k'ophu o-bya akooru mu g'unu eme ala; gude dua mu obu. ²⁰O to dukwa onye ozo, mu nweru, du ge Timoti, bukwanu onye oriri ehuru unu echije ehuru. ²¹Ndu ozo g'ephe ha be abujeerupho oriri ehuru phe be echije phe ehuru. Ophu ephe aru-vujeedu iphe ophu buwaa ke Jizosu Kereshi l'oriri. ²²Obenu le Timoti be unu mawaru-a l'o goshiwaru onwiya le ya bu onye gbaru g'e gude ire iya aka. Kele o shi teke ono ejeru mu ozi ge nwa ejeru nna iya le k'ozu-oma ono mu l'iya eje ono. ²³Oo ya bu le mu arikwapho le mu e-zi Timoti ono ibe unu egwegwa me mu -bebeepho maru g'oo-mechaa nwuaru mu. ²⁴Teme mu gudekwapho Nnajiuphu aka l'o to dudu ge mu an-beru; mu abyawaa agbaphee unu l'ishi onwomu.

²⁵Mu byakwapho aria le mu zifutaje Epafurodayitosu, bu nwune mu bya aburu onye mu l'iya tukuru eje ozi k'alwu ugu ehuru Kereshi ono; bukwarupho onye ono, unu ziru g'o wotaru mu iphe ono, mkpa iya shi duru mu ono; g'o bya ndu unu. ²⁶Noo kele oghoroko unu g'unu ha be shiwaa uzanya duta iya; mbu l'o shihawaa uzanya tsuta iya l'ehuru l'unu numaru l'iphe shi eme iya. ²⁷Iphe shikwaa eme iya eviya; k'ophu o ghuduru nwanshi me o nwuhu. Ole Chileke phuru iya obu-imemini. O to budua yebedua nwekiya be o phuru iya. O phukwaru iya pho mbedua; o-buru-abu me aphu atso mu ishi labo. ²⁸Oo ya bu l'o gbenu ka mbedua ehe ihee ge mu zikebe iya g'o bya g'unu l'iya kwee; k'ophu ehuru a-tsokwanu unu utso l'unu gude enya unu huma iya ozo; ge mbedua agbabuhukwanuru iya egomunggo. ²⁹Oo ya bu; unu gude ehuru-utso gbobe aka labo nata iya okpobe anata; l'o bu nwanna, unu l'iya me Nnajiuphu tukuru tugba buru nanu. Unu kwabejekwa iphe, bukpo ndu du ge yebedua ubvu. ³⁰Noo l'o phoduru nwanshi me ishi iya abaa l'eje ozi Kereshi. O mia enya le ndzu iya; emeru mu iphe unu gege anodu emeru mu.

Okpobe apfubekoto

3 ¹Su-a; aka mu a-suberu iya unu ishi; unwunna mu; bu g'unu nodu Nnajiuphu l'ime tee eswa. O to tsukwa mu l'ehuru edephuru unu iphe,

mu dehawaru azu; noo kele oo-me g'unu kabaa egude eka l'iphe, mu pfu-hawaru unu ono. ²Unu kwabekekaru ndu ono, bu nkuta ono enya; mbu ndu ono l'anoduje eme ejo ememe ono. Unu kpakwaru phe l'aphara; mbu ndu ono, ekebutaje nemadzu ekebuta g'o bua ubvu ono. ³Kele oo anyi-bedua buru okpobe ubvu; mbu anyibe ndu gude Unme-du-Nso abaru Chileke eja; teme anyi nodu anoduje l'eka Kereshi Jizosu ete eswa; ophu o dudu iphe, anyi guberu iphe, eeme l'anu-ehu.

⁴Ome oo iphe, eeme l'anu-ehu adzoje nemadzu me o buru mbedua gege asuje l'oo ya a-dzo mu. O -buru l'o egube nemadzu onye bu l'adzoje iya; me o -buru mbedua gege enwechiaru iphe, mu g'a-zobeje su l'oo ya l'a-dzo mu. ⁵Noo l'a nwuru mu; mu nepho abali esato; e bua mu ubvu; mu buru onye Izurelu gedegede; mu buru onye okpa-ipfu ke Benjiaminu. Mu bukpo onye Hiburu; mbu okpobe nwa, ndu Hiburu nwuru. A -bya l'eme iphe, ekemu ndu Jiu pfuru; mu buru onye Farisii. ⁶A -bya le k'iphe, aphu lehu be mu shi buru onye achi nta Chiochi. A -bya le k'iphe, ekemu pfuru su l'oo ya bu onye -meru iya nu; onye ono aburu onye pfuberekoto; ono ta adukwa ophu aata mu uta iya le mu mesweru. ⁷G'o duhabe; iphemiphe ono, bukota iphe, mu shi anoduje ari l'oo iphe, a-baru mu urwu ono be mu gudeakwa iswi ehuru Kereshi wofukota enya; guru iya ye l'iphe, bu mu iphe, ola-l'iswi. ⁸O to budua iphemiphe ono; iphemiphe ozo be mu tukokwaru gukota l'iphe, tukoru buru mu ola-l'iswi; kele urwu ophu rwuberu mu eka, bu ophu nyiberu g'atu onu iya, be bu Kereshi Jizosu, bu Nnajiuphu mu ono, mu mawaru majia enya ono. O buru l'iswi ehuru iya be mu gude wofukota enya l'iphemiphe, mu nweru g'o buru iphe, iyi yifuru. Nta-a be ephe bukotawaa ntụ ekpofu lenya mu; k'ophu bu l'o buepho Kereshi be bu urwu, mu e-rita nwekinyi iya. ⁹Me k'ophu mu e-goshikwanu le mu l'iya tugbaru buru nanu. Ophu mu emedu g'a suje le mu bu onye pfuberekoto, bu ophu shi l'eme iphe, ekemu pfuru; o buwaru ophu shi lekmeta ke Kereshi. O buru ono bu apfubekoto ophu shi Chileke l'eka bya eshikwapho l'eka ke Kereshi. ¹⁰Ge mu amaru iya; maru ike ono o gude shi lonwu teta dzuru ndzu ono; me ge mu le Kereshi obu atuko gbaru mgba l'iphe-ehuka ono, o jeru ono; me ge Chileke emee ge mu du ge Kereshi l'anwuhu ono, o nwuhuru; ¹¹k'ophu bu le g'o duhabe mu eshi lonwu teta nodu ndzu.

Agba oso gbafu iya l'ishi

¹²Iphe, mu epfu ta abukwa l'o rwuwaru mu eka erwurwu; ophu o bukwa le mu dukotawaa ree; ole iphe, mu anoduje adzobaa bu ge mu nata obunggo oso, mu gbaru; eshinu Kereshi Jizosu natawaru mu mee mu buru nkiya. ¹³Unwunna mu; mu ta asukwaru le mu natawaru obunggo oso ono; obenu l'iphe lanu, mu emejekpopho kpurumu bu le mu atukoje iphe, mu towaru azu zohashichaa kukebeepho ehuru agba agbapfu ophu no

mu l'uzo iphu. ¹⁴Mu anọduje adzọ gę mu gbafu ọso ono l'ishi; k'ophu mu a-nata obunggo, bu iya bu ndzụ ojejoje ono, Chileke shi l'eka Kéreshi Jizọsu kua mu gę mu bya anata l'imigwe ono.

¹⁵Ọo ya bu; g'iphe, bukotakpoo anyibe ndu kawaru ęnya l'iphe ke Chileke bukwarupho ęgube iphe ono, mu arị ono be ęphe l'a-nọduje arị. Ọ -bukwanuru l'o nweru g'ọ du; unu haru arị iphe ọzo be Chileke e-goshikwa iya-a unu g'ọ doo unu ęnya. ¹⁶Ọo ya bu le-a; eshinu anyi gbawaru ọso ono gbarwua ya l'ishi; g'anyi mejeekwapho iphe ono anyi mehawaru ono.

¹⁷Unwunna mu; unu tuko g'unu ha meje gę mu eme. Anyi egoshiwaa unu iphe, unu e-meje. Unu tuko nwutaepho ęka ndu ono, eme iphe ono, anyi egoshi unu ono. ¹⁸Mu pfuhawaru unu iphe-a ugbo olemole; nta-a be mu gudeakwaa ęnya-mini ękwa epfuphuru iya unu azu; su l'o nweru ikpoto ndu umere phe egoshi l'ephe bu ohogu oswebe Kéreshi. ¹⁹Ndu ono e-mechaa laa l'iswi; kele ọo iphe, a-la phe l'epho bu chi phe. Ọ buru iphe, iphere iya gege aduje phe be ęphe egudeje aba l'abaa. Ọ buerupho l'iphe ke mgboko-a be ęphe woru uche phe dobe. ²⁰A bya abya l'anyibedua; ibe k'anyi buru imigwe. Ọ buru l'eka ono be Onye-Ndzota anyi ono, anyi ele ęnya iya eleshi iya ike ono e-shi bya, bu iya bu Nnajiuphu anyi, bu Jizọsu Kéreshi. ²¹Ọo ya bu onye l'a-gbanwe ogwehu anyi-a, adudu iphe, ọ bu-a; mee ya l'ọ du g'ogwehu nkiya, l'egbu nwiiinwii. Ike, oo-gude mee ya bu ike ono, o gude emekota iphemiphe g'ọ lwa iya le mkpula ono.

Iphe, gbaru ndu ke Kéreshi l'ememe

4 ¹Ọo ya bu; unwunna mu, mu yeru obu; unu pfuru pfushia ike l'eka Nnajiuphu. Oghoroko unu egbukwa mu egbugbu. Ọo unu bu ęhutso mu; ọ bukwarupho unu be bu obunggo, mu e-gude aba abaa. Mu yeru unu obu shii.

²Mu arwo unwanyi labo ono, bu Yuwodiya yę Sintiki su g'obu buru phe nanu l'eka Nnajiuphu. ³Teme gubedua kwapho, bu okpobe onya; mu l'iya tukoru eje udu ozi lanu; mu arwokwa ngu pho su g'i yejeru unwanyi ono ęka g'ephe meje iphe ono, mu suru g'ephe me ono; noo l'ephe sekporu akanya ezikashi ozi-oma ono; mekpoo Kelementi yę ndu ozowaro, bu ndu anyi l'ephe jegbaru ozi ono; bu ndu epha phe dukota l'ekwo, Chileke deshuru epha ndu a-nọ ndzụ ojejoje.

⁴G'ęhu tsojeepho unu utso l'eka Nnajiuphu tekenteke. Gę mu pfuphukwa iya azu ọzo; g'ęhu tsojeekwapho unu utso.

⁵Unu meje iphe l'orwuberu iya gude goshije ndiphe l'unu bu ndu obu oma. Nnajiuphu noakwa ntse. ⁶G'ọ to dukwa iphe, unu e-jeje ayọ oshi iya. Iphe, unu e-mejehia bu g'unu pfujeru nu Chileke gude kajeru iya iphemiphe, mkpa iya duru unu; unu ekelejekwa iya pho ekele. ⁷Ọo ya bu; g'ęhu-guu ke Chileke, bu iya kwata dakiri gę nemadzụ e-gude uche iya

maru; aburu iphe, e-wota obu unu me uche unu kwachia l'ime Kéreshi Jizosu.

⁸Èka mu l'a-sùberu iya unu ishi unwunna mu bu; g'iphe, l'e-shitajee-pho unu l'uche buru oriri k'iphe ono, bukota okpobe-opfu ono; me iphe, bukpo iphe, gbaru ke g'e yeru iya ubvu; me iphe, bu iphe, pfuru oto; me iphe, bukpo iphe, e te merwuduru emerwu; me iphe, bu iphe, du ree lenya; me iphe, onu tukoru wukoo nanu lo dukota ree; me iphe, du ubvu; mekpoo iphe, bu iphe, aaja ajaja. ⁹Unu meje iphemiphe ono, unu nwutaru le ndzu mu ono; mekpoo ophu mu ziru unu ezizi; unu emekwapho iphemiphe, unu numaru mu lonu; me ophu unu gude enya unu huma lehu mu. Oo ya bu; Chileke ono, emeje g'unu buru guu ono eswiru unu eswiru.

Polu ekele ndu Filipayi ekele ke ree, ephe meru iya

¹⁰Su-a; eh u atso mu utso l'ime Nnajiuphu; kele nta-a be unu byawaru bya emeaharu mu ree ozo. Iphe, mu epfu ta abukwa l'unu ta anodujedu epfu opfu eh mu; o chikwa uzo te eshidu adujeru unu g'unu mee ya leka. ¹¹Mu te epfukwa lo nweru iphe, uko iya duru mu; le mbedua nwutaa-kwaru g'iphe, mu nweru go hahabe phujeru mu lenya; mobetaru o nodu anwuru mu inwuagha. ¹²Mu maru ga bujeru onye ejo eka duru; bya amaru ga bujeru onye nweru iphe. Liphe, bukpo eka mu no be iphemiphe ono mewaru mu; ebe o duedu iphe, abujekwaduru mu enya-aphapha lehu nkemu; mbu le mu rijiru epho; ozo le mu no egu; ?mu nweru iphe; me mu te enwe-o; mu ano-kirishilekwaa. ¹³O to dudu iphe, mu ta adudu ike emekota; noo loo Kéreshi be bu onye emeje ike adu mu k'ememe iya.

¹⁴Su-a; unu nweru obu oma leka mu no; yetaru mu eka teke ono, mu shi eje iphe-ehuka ono. ¹⁵Tem unube ndu Filipayi lonwunu maru le teke mu watakporu ezi ozi-oma ono le mbu; ge mu lufutaru le Masedoniya be o to dudu Chiochi ozo, mu lephe tugbaru nanu; gbahaepho unubedua kpurumu: oo unu bu ndu anuje mu iphe bya aburu unu bu ndu anataje leka mu. ¹⁶Mbu je akpachakpo le teke mu no le Tesalonayika; unu shi emejeru mu mkpa; me mkpa byaru mu; mbu ebe o bukwa ugbo lanu kpu be unu meru mu iya. ¹⁷O to bukwa iphe ono, unu anuje mu ono be mu ele enya iya; o chia iphe, mu ele enya iya bu g'urwu gbaaru unu berebere. ¹⁸Mu natakotawaru iphemiphe ono, unu nuru Epafurodayitosu go wotaru mu ono. Oo-sukpokwaaru iphe, mu eme iya tsufu etsufu. Iphe ono be unu vuru nu iya k'anyinyi. Iphe ono, unu nuru mu ono du ge ngweja, eshi kweekweekwee; ngweja, mkpo iya akpu tuuu alapfu Chileke. Mkpo iya ono atso Chileke utso; k'ophu o goberu eka labo nata iya. ¹⁹Le Chileke mu anukotakwaa unu iphe, bukpo iphe, mkpa iya duru unu. O buru l'iphe o nweru, odu-biribiri iya dakiri atu onu iya ono, shi leka Kéreshi Jizosu ono be o-shi mee ya. ²⁰G'o buru Chileke ono, bu iya bu Nna anyi be ajaja l'a-buru nkiya jas le tuutuutu le mimiimii. Nokwa go du.

Ekele mkpochi-ishi

²¹Unu keleru mu iphe, bu ndu-nsọ l'ehu l'ehu; mbu ndu ono, nọ l'eka Kéreshi Jizọsu ono. Ụnwunna anyi ndu mu l'ephe nọ l'eka-a l'ekelekwaphọ unu. ²²Iphe, bukpo ndu-nsọ, nọkota l'eka-a g'ephe ha l'ekelekọta unu-o; kelekele ke ndu bu l'ibe eze nnajioha, bu Siza. ²³Gẹ Nnajiuphu, bu Jizọsu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma-o. Nokwa g'ọ du.

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nù Ndu Kòlosì

1 ¹Òwa-a bụ ekwo-ozì, mụbe Pòlu ede. Mu bụ onye Chileke họtaru mee gę mu buru onye-ishi-ozì Kéreshi Jizọsu. Onye mu l'iya gba mgba ede iya bụ nwanna anyi, bụ Timoti.

²Ndu anyi ede iya anụ bụ ndu kę Chileke; mbụ ndu ọphu nọ lę Kòlosì, bụ unwanna anyi ndu ọphu nọ l'ęka Kéreshi.

Mu sụ gę Chileke, bụ Nna anyi yele Nnajiuphu, bụ Jizọsu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma; l'o mekwaapho g'unu buru l'ęhu-guu.

Epfu anụ Chileke ekele iya ekele

³Anyi anọdujeephe ekele Chileke, bụ iya bụ Nna kę Nnajiuphu anyi, bụ Jizọsu Kéreshi mę anyi -nọdu epfu opfu ęhu unu anụ Chileke. ⁴Noo l'anyi nımawaru g'ekwekwe unu shihuberu ike l'ime Kéreshi. Anyi bya anụ-maakwapho l'unu yeru ndu-nsọ obu g'ęphe ha. ⁵Kęle unu ele ęnya iphe, a kwakọberu unu l'imigwe; mbụ iphe ono, e meru; unu maru teke ono, a byaru bya ezia unu ozi-oma ono, bụ ọkpobe-opfu ono. ⁶Ozi-oma ono erekwa ire l'ękameka bya atụkoakwapho mgboko ejedzuru. Ọ buru ęgube ono bụ g'o jedzuru ęka unu nọ bya ere ire lę ndzụ unu e -shi mbọku, unu nımaru iya; o doo unu ęnya ree; mbụ iphe, eze-iphe-oma Chileke ono bụ.

⁷Ọo Epafurasu, bụ onye anyi yeru obu; onye anyi l'iya tükoru eje ọdu ozi lanụ bę bụ onye ziru unu ozi-oma ono. Epafurasu ono bụ onye goshiwaru lę ya bụ onye e gude ire iya ęka l'ęjeru Kéreshi ozi; ọ buru iya nọ-chiru ęnya anyi l'ibe unu; ⁸tęme ọ buru iya pfuru anyi kę n-yemobu unu ono, shi l'ęka Unme-dụ-Nsọ ono.

⁹Nokwa iphe, meru g'o gude ębe anyi atuwojeduru ęka l'epfu anụ Chileke l'iswi ęhu unu; g'o mee g'unu makotajeru iphe, bụ uche iya; waa k'ọphu mmamiphe, shi l'ęka Unme-dụ-Nsọ edoje ęnya ree. ¹⁰Ọo ya bụ g'unu emejekwanụ umere, l'e-me gę ndzụ unu l'ọphu buru iphe, unu l'ęgude akwabę Chileke ùbvù; tęme unu emekwapho iphe, dụ Chileke ree l'iphemiphe, unu eme ememe. Unu eshi ęgube ono meje iphe, bukpo

iphe-oma tekenteke; kakwapho amarweta onye Chileke bu. ¹¹L'o gude ike iya ono, du biribiri mee unu g'unu shihu ike okpobe eshihu; k'ophu unu a-duje ike gude ata nshi nwejeru obu l'iphemiphe, byaru unu. ¹²Unu egudejkwapho ehu-utso keleje Chileke, bu Nna ekele. Noo l'oo ya bu onye meru; unu buru ndu gbaru g'unu le ndu-nso gbaru mgba l'iphe, o kwakoberu phe l'eka ono, bu iphoro dukota iya ono. ¹³O dzotaruru anyi l'eka ochii nweru ike bya eworu anyi je edobe l'eka Nwa iya, o yeru obu bu eze. ¹⁴O buru iya be e shi l'anwuhu iya gbata anyi; bya agukwaarupho anyi nvu l'iphe-aji.

Onye Kereshi bu me iphe, oomeje

¹⁵Oo ya bu ugbugba Chileke ono, a ta ahumajedu lenya ono; bya aburu iya be Chileke doberu l'okpara l'iphe, bukpo iphe, o meru ememe. ¹⁶Noo kele oo l'eka iya be Chileke shi mekota iphe, bukpo iphemiphe, bu ophu du l'imigwe me ophu du le mgboko; ophu enya ahumaje me ophu a ta humadu lenya; mbu ndu eze ojozi-imigwe; me ndu bu nnajioha; me ndu ochi-oha gephe hakotakpo; me ndu ophu no l'oke okwa, nokota l'imigwe. Oo yebedua, bu Kereshi ono be Chileke shi l'eka iya mee iphemiphe kpo; teme o buru iya be o meru iya doberu. ¹⁷Yebedua lonwiya vukota iphemiphe uzo duhaadaa. O bukwarupho ike nkiya be o gude mee iphemiphe, Chileke meru ememe; o dukota l'eka Chileke doberu iya. ¹⁸Oo ya bu ishi, kpo-pfuru l'ogwehu iya ono, bu Chiochi. Oo yebedua bu eka ndzu l'ophu futaru. O bukwaru iya pho bu onye ivuzo, Chileke meru o shi lonwu teta nodu ndzu; k'ophu oo-buru iya a-kakota shii l'iphemiphe, Chileke meru ememe. ¹⁹Oo Chileke be chiru iya l'obu iya mee go buru l'ehu Nwa iya be aa-huma-gbukpo iphemiphe. ²⁰Waa goo bukwarupho l'eka Nwa iya ono be ya e-shi mee ge yele iphemiphe, no l'imigwe me ophu no le mgboko du le ree. Ya eshi egube ono gude mee ono, Nwa iya gbashiru loswebe ono mee g'opfu ta aduheru yeba Chileke yele iphemiphe, o meru ememe.

²¹Noo l'o nwekwarupho teke unubedua shi buru ndu anodu Chileke l'eka. O buru ejo-iphe unu shi anoduje ari loriri; eme iya l'umere be shi mee; unu buru ohogu Chileke. ²²Ole nta-a be Chileke shi waa le ndzu, Nwa iya shi nodu l'eliphe-a waa anwuhu, o nwuhuru; mee g'unu l'iya du le ree; k'ophu Nwa iya ono e-duta unu; unu aburu ndu duru Chileke iche; o to dudu iphe, aata unu uta iya; ophu unu abuduru ndu aamaru ejo eka jasu l'o duta unu bya apfube l'iphu Chileke ono. ²³Ole iphe, unu mefutaje bu l'unu a-pfushi ike l'ekweta unu; kpo onwunu gabara; ophu unu ekwedudu g'e mee unu g'unu wofu obu l'iphe ono, unu ele enya iya ono, bu iya bu ozi-oma ono, unu numaru ono, e zidzuru mgboko mgburugburu ono; bya abukwaru iya pho be Chileke ziru mbedua, bu Polu ge mu je ezia ndu ozo.

Ozi, Chileke ziru Pọlu g'o je ezia Chiochi

²⁴Nta-a bẹ ẹhu atsokpoo mu uto; kele o unu bẹ mu ejedoru iphe-ẹhuka-a. Noo kele o iphe-ẹhuka-a, mu eje nta-a bẹ mu gude eyeta ẹka eme g'o dzukota mbu iphe, phodukwaduru l'iphe-ẹhuka ono, Kereshi jeru jedoru ogwehu iya ono, bu Chiochi. ²⁵Oo Chileke ono, bu onye hotaru mu nu ge mu buru onye-ozu Chiochi bẹ ziru mu ozi ge mu zia unu; ge mu mee unu g'unu tuko iphe, ya pfuru makotaru; ²⁶mbu iphe ono, o shi domia edomi eshinu o meru mgboko ono. O be nta o bya egoshi iya ndibe iya, du nso. ²⁷O buru phe bẹ Chileke hotaru le ya e-goshi iphe ono, nyiberu anyibe ono, e shi domia edomi l'anya ndu abudu ndu Jiu ono, bu iya bu li -nodu Kereshi l'eka; li buru onye e-mechaa gbua nwijnwii. ²⁸Oo opfu ẹhu iya bẹ anyi anoduje asa kpa kpa g'onnyemone numa-a; alo onnyemone ẹka le nchi gude mmamiphe ezi iphe k'opfu anyi e-me onyenu g'o buru onye no l'ime Kereshi buru onye debe ree. ²⁹Noo g'o gude mu nodu anoduje eseshi akanya ike; kukebe ẹhu eme ge mu e-me jebe ozi ono, Chileke ziru mu ono. Ike, mu gude eje ozi-a bẹ bu ike ono, Kereshi eyeje mu l'ehu ono. Noo ike, lere ire l'ehu mu bu onoya.

2 ¹Iphe, mu eme g'unu maru bu le mu ese akanya unu eseshi iya ike; me akanya ndu Chiochi, no le Layodeshiya; mewaro iphe, bukpo ndu ozo, mu l'ephe teke ahuma-swee le ndzu-a. ²K'opfu obu e-shihu phe ike; wafua g'ephe tugba buru nanu le n-yemobu; oo ya bu g'ephe abya amaebekporu okpobe-opfu ono; e-shi egube ono iphe ono, Chileke shi domia edomi ono edoo phe anya ree, bu iya bu ke Nna yeke ke Kereshi. ³Oo l'ime Kereshi ono bẹ Chileke domiru iphe, bukpo ẹku, du le mmamiphe yeke nkwananya l'opfu.

⁴Iphe, mu gude epfu iphe-a bu k'opfu o to dudu onye a-bya egude ire mecha mecha duswee unu uto. ⁵Kele a makwaru-a le mu ta anodu l'eka ono, unu no ono; ole o kwa-a l'eka ono, unu no ono bẹ obu mu du. Iphe, atsoje mu uto bu g'unu gude mekobe onwunu buru nanu waa g'unu gude buru enwubata enwubata lekwekwe, unu kweru ke Kereshi.

Jizosu bu nnajioha

⁶Oo ya bu; eshinu unu gbobewaru ẹka labo nata Kereshi Jizosu o buru Nnajiuphu unu; unu l'iya tugbaekwapho buru nanu kwaseru. ⁷G'o bukwarupho g'oshi agbabeje ogbarabvu l'ime ali-a bu g'unu a-gbabe ogbarabvu l'ime Kereshi. G'o buru Kereshi bẹ l'a-buru okpa-ulo, unu anodu akpu ndzu unu l'eli iya. Unu akabaa ekweta iphe ono, e ziru unu ono kweshia ya ike. Unu egudejeepfu obu unu g'o ha ekele iya k'anyinyi.

⁸Iphe, unu akwaberu anya bu g'o to du onye e-gude mmamiphe nwomaru-o-machata me ugho, enwedu ishi bya aturwua ekweta unu. Iphe ono bukota iphe, shi l'iphe, ndiphe ezi; bya aburu iphe, a toru okpa

iya sù g'e tsoje, bụ iphe, eshidu Kéreshi l'èka. ⁹Noo l'ọo l'èhu Kéreshi ono, byaru bya aburu nemadzụ ono bẹ Chileke l'onwiya byaru bya edzua oke egoshikọta onye ya bụ. ¹⁰Chileke bẹ shiwaa l'èka Kéreshi ono, unu l'iya tughbaru buru nanu ono mee gẹ ndzụ unu dzua oke. O buru Kéreshi ono bụ onye-ishi, kakọta iphe, bụkotakpoo ndu ọchi-ọha imigwe g'èphe hakotakpoo; bya akakotakwapho ndu nọkwapho l'oke ọkwa l'imigwe.

¹¹Su-a; ọ kwa teke ono, unu l'iya byaru bya atughba buru nanu ono bẹ e buru unu úbvù; mbụ úbvù ọphu abudu ẹka bẹ e gude bua ya unu. Oo Kéreshi l'onwiya bụ onye buru iya unu. Úbvù ono, o buru unu ono bụkwa ogwehu unu l'ọphu bẹ o yefuru unu g'onye yefuru uwe; mbụ ogwehu unu ọphu iphe-ẹji shi phawaa kutukutu. ¹²Lẹ teke ono, e meru unu baptizimu ono bẹ a tũkoakwaru unu lẹ Kéreshi likọta elili. Teme Chileke tũkokwapho unu l'iya mee unu tũko shi l'onwu teta dzuru ndzụ. Noo l'unu kwetarù l'ike dũ Chileke bya achiru ọpfu ye l'ike iya ono; mbụ ike ọphu, o gude mee Kéreshi o shi l'onwu teta dzuru ndzụ. ¹³O nweru teke unu shi nwuhu anwuhu kwaa l'ime iphe-ẹji unu; ọphu unu ebuduru úbvù; ọle nta bẹ Chileke byawaru emee; unu lẹ Kéreshi tũko nọdu ndzụ; ọ gụkotaru anyi nvù l'iphe, bụkpoo iphe-ẹji, anyi meru g'ọ ha. ¹⁴O tũkochaa iphe ono, e deru edede l'ekwo ono hushikotachaa g'ọ ha; mbụ iphe ono, egoshi l'anyi darwukotawaru iphe, ekemu iya pfuru, bụ iphe ono dũwaa g'ugwo, topyitaru anyi l'ekpiri ono. Chileke mechaa nno bya atũko iphemiphe ono kpopyabe l'oswebe shi egube ono mee ya o rebuhu ire. Ọphu oo-rebaedu ire je aduwaruro ya. ¹⁵Oo teke pho, Kéreshi nwuhuru l'oswebe pho bẹ o chikporu ike iphe, bụkpoo ọchi-ọha, nọkota l'ephekerephe; mẹ ike iphe, bụkpoo ndu ọphu nọ l'oke ọkwa l'ephekerephe; kpua phẹ lẹ ndzụ kpufuta l'edzudzu-ọha teke ono, yebedua l'atụ okoo k'alwu-gbu, ya lwu-gburu phẹ ono.

¹⁶Oo ya bụ; g'ọ tọ dukwa onye a-bya anodu akpocha-pheru unu mkpocha l'iphe, unu eri eriri mẹ l'iphe, unu angu angungu. Ọphu ọ dukwa onye a-bya akpochaaharu unu mkpocha kẹ l'owaa iphe, unu aboje; g'unu dobekwa mboku ọphuu boje iya abobo; ọzoo l'onwa fukwaru k'ophuu g'unu watakwa iya abobo; ọzoo k'iphe, unu e-meje mboku atuta unme. ¹⁷Ekemu ndu Jiu ono g'ọ hakota, e shi tushia k'iphemiphe ono bẹ shi bụkotaru onyonyo iphe, l'e-mechaa mee l'iphu. Obenu l'ọphu bụ ọkpobe iya bụ Kéreshi. ¹⁸Oo ya bụ g'unu te ekwekwa g'ọ duru onye l'abya akposhia unu anata obunggo ono, Chileke l'e-bu unu ono. Unu b'ekwekwa gẹ ndu ono, ọonoduje atso uto l'ephe emeje g'a sù l'ephe wozeru onwophe alị ono nafu unu obunggo Chileke. Ephe anoduje epfu g'a bajeru unwu-ojozi-imigwe eja; ephe asu l'iphe, ephe gbaberu ọkpa epfu iya bụ ọphuleny, ephe phuru. Egube ndu ono anodujeepho eku onwophe iphe, ephe ahadu g'oo ya. O buerupho egomunggo, enwedu ishi bẹ ephe anoduje agba. ¹⁹Ephe ta anyatajedu l'ọ duru onye bụ ishi, bụ ẹka ogwehu dze pfuru lẹ

nkwo iya lẹ nkwo iya; mękpoo akwara, dọkota l'ẹhu. Ọ buru ishi emeje ogwẹhu ono l'oovu evuvu gẹ Chileke tumberu.

Anwūhu waa eteta k'onye lẹ Kéreshi

²⁰Su-a; eshi ọphu unu lẹ Kéreshi tukuru nwuhukota bẹ Chileke bofua-kwaru unu l'eme iphe, ndiphe toru ọkpa iya, sù g'e tsoje. ?Bù gunu meru g'o gude unu nọdu emekwadua gẹ ndu bukwađu ndu mgboko-a; emekwađu iphe, ekemu pfuru, bù ọphu suru: ²¹“B'ebiykwa ẹka lẹ nri ọwa! B'edekwa ọwa-a ire; ọphu i denyikwa ọphuu ẹka?” ²²Iphe, bukpo ekemu ono g'ọ ha tųkokwaru bųleru-a iphe, nemadų ezi waa iphe, a toru ọkpa iya sù g'etsoje. Noo kẹle iphe, eeri eriri bù e -richawa iya bẹ ọ bvųwaru. ²³Iphe ono, ẹphe ezi ono adųjekwa g'o shi lẹ mmamiphe; bya abųru iphe, nemadų gude ẹka kotaru onwiya; buru ndu eme g'a sù l'ẹphe wozetaru onwophe alį; buru ndu anų ogwẹhu phe aphų. Ọle iphemiphe ono ta adųkwa ọphu eyetajeru phe ẹka g'ẹphe sede onwophe l'egu ẹjo-iphe, l'agų phe nu.

3 ¹Su-a; eshinu Chileke mewaru unu lẹ Kéreshi tųko shi l'onwu teta dzųru ndų; unu chojenu ọzo, unu e-shi g'iphe ono, dų l'imigwe ono rwube unu ẹka; mbų iphe, dų l'ẹka ono, Kéreshi nọ l'ẹkutara Chileke ono. ²Unu woru uche unu dobe l'iphe ono, dų l'eli ono; unu te ewoshiru iya dobe l'iphe kẹ mgboko l'ẹka-a. ³Noo kẹle unu nwuhuru anwūhu. Ndų unu bẹ Kéreshi wowaru domia l'ẹka Chileke. Kéreshi nọdukwanu l'ime Chileke. ⁴Ọo Kéreshi bẹ bù ọkpobe ndų anyi g'anyi hakọta. Teke ono, Kéreshi a-bya ọzo ono bẹ unu e-tsokwaru iya phọ bya. Unu l'iya agbarų mgbalọdu-biribiri iya.

⁵Ọo ya bų; unu pyi-gbushia iphe, bukotakpoo iphe kẹ mgboko-a, bù iphe, dzųkwadu ndų l'ẹhu unu, bù iya bų; apharwųshi onwonye; umere, rehuru erehu mẹ ẹgu eme ẹjo-iphe; iji-ẹnya mẹ ẹnya-pfurupfuru, bųhukwapho agwa ọbvų. ⁶Ọo iphemiphe ono bẹ l'e-me g'oke-ẹhu-eghu kẹ Chileke dapfu ndu ta nųdu iphe lẹ nchį. ⁷Ọ nwekwarų-a teke unubedua shi emegbaa iphemiphe ono, bù iya bų teke ẹjo-iphe ono shi gudegbaa ndų unu eme g'ọ dų iya.

⁸Ọle nta-a bẹ unu a-ha iphemiphe ono. Unu haa ẹhu-eghu; obu ọku; edoberu nwibe unu ẹjo obu; ephu nemadų iphu. G'opfu erehu te eshi-jekwa unu l'onu. ⁹Unu ta adųjekwaru nwibe unu ọka; eshinu unu hakọtawaru akahų umere ono yẹ ẹjo ememe, tso iya nu. ¹⁰Ọo ya bų g'unu yee umere ọphųú ono g'onye yeru uwe. Ọ kwa Chileke ono, nųru unu umere ọphųú ono anọduje eme unu g'unu kabaa abųru ndu o meru k'ọphųú. Ọo ya bų g'unu amakọtaru onye Chileke bų; marwee ya amarwe k'ọphu unu a-nọdu akabaa adų g'ọ dų kwasẹru. ¹¹Eshinu ọ dųwaa nno bẹ a ta akpahẹkwa ishi kẹ l'onye ọphuu bù onye Jiu; onye ọphuu buru onye abųdu onye Gurisu; onye ọphuu buru onye buru úbvù; ọphu onye ọphuu

ebuduru. Onye ọphuu bụ nlwamulwa; onye ọphuu buru onye ime-ọswa. Onye ọphuu bụ ohu; onye ọphuu buru amadu. Ọ buwaa Kéreshi bụ mkpakọ lẹ nswikọ; tẹme o buru l'ime onyemonye.

¹²Unu bụ unwu Chileke. O yeru unu obu bya ahota unu g'unu buru ndu nkiya. Noo g'o gude unu je aphujeru nemadzu obu-imemini; nwejeru obu omaa; unu wozeje onwunu ali; meje odo; unu atajeru iphe nshi. Unu tuko iphe ono g'o hakota chita yee g'onye yeru uwe. ¹³Nwibe unu -mee unu eji; unu tagbuje iya lẹ nshi. Teke nemadzu meru unu iphe, unu a-ta onye obu uta; unu aguaru iya ya nvu. Nnajiuphu guakwaru unu nvu l'iphe-eji unu. Ọo ya bu; unu gujekwaru ndu ozo nvu m'ephe meswee unu. ¹⁴Ọphu kachakponu l'iphemiphe ono bụ g'unu yee nwibe unu obu. G'o chikobe unu g'unu tugba buru nanu okpobe aburu. ¹⁵G'ehu-guu ọphu shi Kéreshi l'eka nodukwa l'obu unu; duzi unu uto; kele ọo ya meru g'o gude Chileke kukobe unu g'unu bya aburu ogwehu lanu. Unu keleje Chileke ekele iphe onoya.

¹⁶Unu kwe g'opfu ke Kéreshi ono bya eburu l'ime obu unu dzua ya oke lẹ mmamiphe; ezi iphe; yele adu nwibe unu obu. Unu egudekwa iya pho aloru phe eka lẹ nchi. Unu guje ebvu-oma nu Chileke; me ebvu ekele; me ebvu ozo, shikota Unme-du-Nso l'eka. Unu gude obu unu g'o ha meje iphemiphe ono; gude nno ekele Chileke ekele. ¹⁷Iphe, bukpo iphe, unu epfu epfufu me iphe, unu eme ememe; unu gudeje epha Nnajiuphu, bu Jizosu Kéreshi mekotaje iphe obu. Mbua; unu shije Kéreshi l'eka keleje-koepho Chileke, bu Nna ekele.

Umere, ee-meje l'unuphu ndu ke Kéreshi

¹⁸Unube unwanyi; unu wozejekwaru ji unu onwunu ali; kele ọo ya bu iphe, gbaru onye etso Nnajiuphu l'ememe.

¹⁹Unube unwoke; unu yeje nyee unu obu. Unu ta adujekwaru phe ehuka.

²⁰Unube unwegirima; unu nujeru ne lẹ nna, nwuru unu opfu l'iphemiphe, ephe epfuru unu. Noo l'oo iphe, du Nnajiuphu ree bu ono.

²¹Unube nna; unu te emejekwa unwegirima unu iphe, e-ghu phe eghu; anonya obu dahụ phe adzulakpa.

²²Unube ndu bu ohu; unu mejekwa iphe, ndu bu nnaji unu k'eliphe-a ziru unu. Ọ to bukwapho teke ephe ele unu enya be unu e-meje iya g'ee-shi g'aa-jaa unu ajaja. Unu gudejekpoepho obu iphoro me iya. Iphe, unu azobeje eme iya aburu lẹ Chileke duru unu lẹ nso. ²³Iphe, bu iphe, unu emekpo; unu phubeje iphu me iphe obu maru l'oo Nnajiuphu anyi be unu emeru iya. Unu te emejekwa iya g'o bu nemadzu be unu emeru iya. ²⁴Unu nyatajekwa l'oo Chileke be l'e-bu unu obunggo iya, bu iya bu lẹ Nnajiuphu l'a-nu unu iphe ono, o kwetaru ndu nkiya ukwe iya ono. Noo kele ọo Kéreshi bu Nnajiuphu, be unu ejeru ozi. ²⁵Ọle onye eme iphe-eji

bẹ Chileke a-pfukwanu ugwo ophu gbaru iya nū; m'obeta onye obu buru onye. Noo lẹ yēbedua, bụ Chileke ta adudu onye oole ɛnya l'iphu.

4 ¹Unubẹ ndu bụ nnajjuphu; unu mejekwaru ohu unu iphe, pfuru oto mē iphe, rwuberu p̄hẹ nū. Unu nyatajẹkwa l'unubedua nwekwarupho onye bụ Nnajjuphu unu, bu l'imigwe.

Iphe unu e-meje

²Unu yemia ishi l'epfu anū Chileke; unu eche nche; ekelejekp̄e ya p̄h̄o ekele. ³Unu pfujekwarupho opfu ɛhu anyi nū Chileke sū iya g'o mee g'anyi nwejeru ɛka anyi e-zije ozi-oma ono; mbū g'anyi zije k'iphe ono, Chileke shi domia edomi, bụ iya bụ Kéreshi l'onwiya. O kwa k'ozi-oma ono bẹ o gude a t̄a mu mkp̄oro-a. ⁴Unu pfujekwarupho nū iya g'o mee mu ḡe mu d̄uje ike pfuje iya g'o doo ɛnya lẹ g'ō gbaru mu l'epfufu iya.

⁵Unu meje umere ndu maru iphe l'iphu ndu abudu ndu k̄e Kéreshi. Unu ta ahajekwa ụzo d̄uru unu g'ō laa k̄e mmanū. ⁶G'opfu unu guje egugu; d̄ujeep̄ho g'iphe, únú tsuru; k'ophu ooheje ndu unu epfuru iya ihee angaberu unu nch̄i. Unubedua amakwanuru g'unu e-yejeru onyemonye onu l'opfu.

Ekele ikpazu

⁷Tikik̄osu e-pfukotarua unu ḡe mu eme ala. Yēbedua bụ nwanna anyi, anyi yeru obu; bya aburu onye-oz̄i-oma, e gude ire iya ɛka; bya aburu onye anyi l'iya t̄ukoru eje ozi ono. ⁸Mu ziru Tikik̄osu obu g'ō bya ndu-unu bya ak̄ooru unu g'anyi l'eme ala; t̄eme l'oo-mekwaph̄o g'obu shihu unu ike. ⁹Onye anyi t̄ukoru ȳe l'iya ezi g'ɛp̄he bya ndu-unu ono bụ On̄esimosu, bụ onye anyi yeru obu; bukwarupho onye goshifuakwaruph̄o l̄e ya gbaru g'e gude ire iya ɛka; mbū On̄esimosu k'ibe unu. Ẹphenebo ono a-k̄owaruro unu g'iphemip̄he, d̄u l'ibiya-a.

¹⁰Arisutak̄osu, bụ onye mu l'iya t̄ukoru n̄odu l̄e mkp̄oro l'ekelekwar̄o unu. Maku n̄odu ekelekwaph̄o unu; mbū nwa nwune-nna Banabas̄u. E z̄i-haakwaru nzi ɛhu iya; o rwua unu nch̄i. Teke o shitaru ụzo ibiya k'unu; unu goshijekwa iya l'ɛhu at̄so unu ụtso l'ō byaru. ¹¹O n̄odu ekelekwaph̄o unu mbū Jiz̄osu ono, eekuje Jīosutosu ono. Oo ụmadzu ɛto ono b̄e bukwađu ndu Jiu, tso mu eje ozi ono, anyi eje gude egoshi l'ō Chileke b̄u eze ono. O buru p̄h̄e b̄e an̄oduje ad̄u mu obu.

¹²Epaforas̄u k'ibe unu ekelekwaph̄o unu. Yēbedua b̄e bukwap̄ho onye ejeru Kéreshi Jiz̄osu ozi. Oogudeje obu iya g'ō ha phube iphu epfu anū Chileke l'ishi ɛhu unu epfushi iya ike. Ḡe Chileke mee g'unu ba akp̄ojeru laa az̄u; l'oomekwaph̄o unu: unu amak̄otar̄u umere, gbaru onye k̄e Kéreshi l'ememe ọkpobe amaru; l'oomekwaph̄o g'ō heje unu ihee emēebekota iphe, d̄u Chileke l'uche. ¹³M̄bedua epfukp̄oo l'onwomu s̄u l'oos̄ekp̄o akanya ɛhu unu eseshi iya ike; m̄ekp̄oo akanya ɛhu ndu Layodeshiya; m̄e k̄e

ndu Hiyerapọlisu. ¹⁴Onye dọkinta ono, anyi yeru obu ono, bụ Luku l'ekelwaro unu. O nọdu ekelekwapho unu mbụ Dimasu.

¹⁵Unu keleru anyi unwunna anyi phẹ ono, nọ lẹ Layodeshiya. Unu ekelelu anyi Nimfa mę Chiochi ono, edzukọbeje l'ibe iya ono. ¹⁶Unu -guchaa ekwo-ozia l'ibiya k'unu; unu mekwaa ya g'o rwua ndu Layodeshiya eka k'ophu ephedua l'a-gukwa iya pho. Unu agukwaapho ekwo-ozia ophu shi Layodeshiya. ¹⁷Unu zia Akiposu lẹ mu sọru g'o kukebekwa ehu jebe ozi ono, e ziru iya g'o jee l'ozia ono, anyi ejeru Nnajiuphu ono.

¹⁸Oo mbedua, bụ Pọlu gude eka mu ede owa-a nta-a gude ekele unu. Unu ta azohajekwa lẹ mu nọ lẹ mkporo.

Gẹ Chileke meeru unu eze-iphe-oma. Nokwa g'ọ du.

Ekwo-ozì Kẹ̀ Mbù, Pọ̀lu Deru Nù Ndu Tesalonayika

1 ¹Ekwo-ozì-a shì l'ẹ̀ka m̀bèdua, b̀y Pọ̀lu alaru Chìochì Tesalonayika, b̀y ndu kẹ̀ Chileke, b̀y Nna; bya ab̀ukwarupho ndu kẹ̀ Nnajiuphu, b̀y Jizọ̀su Kéreshì. Ndu mu ẹ̀phe t̀ukoru dee ya b̀y Sulivanusu yẹ̀ Timoti. Gẹ̀ Chileke meeru unu eze-iphe-ọ̀ma; mekwaaphọ̀ g'ẹ̀hu d̀y unu guu.

Umere ndu Tesalonayika waa ekwekwe phẹ̀

²Tekenteke, anyi ẹ̀pfu aǹy Chileke, b̀y Nna anyi bẹ̀ anyi l'anyatajẹ̀-kwa unu. Anyi nọ̀du anọ̀duje ekele Chileke ekele ẹ̀hu unu g'unu ha. ³Ọ̀ tọ̀ d̀ukpoda teke anyi ta anyatajẹ̀du ozi unu gude ekweta jee; mẹ̀ g'unu gude n-yemobu eseshiberu akanya ike; waa g'unu gude ọ̀ta-nshi nọ̀du Nnajiuphu anyi, b̀y Jizọ̀su Kéreshì l'ẹ̀ka elshiberu ẹ̀nya mbọ̀ku ono ike. ⁴Unwunna anyi; anyi makwaru-a lẹ̀ Chileke yeru unu obu; bya ahọ̀ta unu g'unu bya ab̀uru ndu nkiya. ⁵Noo l'anyi byaru ezia unu ozi-ọ̀ma ono; ọ̀phu ọ̀ b̀du-a opfu ọ̀nu bẹ̀ anyi gude zia ya unu kp̀urumu; Chileke gu-dekwa iya phọ̀ goshi unu l'ike iya ereshì ire ike. Unme Chileke ono bẹ̀ yekwarupho anyi ẹ̀ka; anyi d̀y ike mee; unu maru ọ̀kpobe amaru l'iphe anyi ezi b̀y ọ̀kpobe-opfu. Umere, anyi meru teke anyi l'unu shì t̀uko nọ̀dukota mewaruro unu maru ẹ̀gube ndu anyi b̀y. Ọ̀ kwa g'ọ̀o-d̀uru unu lẹ̀ ree meru g'ọ̀ gude anyi mee ẹ̀gube umere ono. ⁶Tọ̀budu iya b̀y; unu bya ab̀uru ndu anẁy ẹ̀ka anyi. Ọ̀ b̀waruro unu anẁy ẹ̀ka Nnajiuphu. Ọ̀phu unu eleduro kẹ̀ l'unu eje iphe-ẹ̀huka teke e ziru unu ozi-ọ̀ma ono; unu gudelaa ẹ̀hu-utso ọ̀phu shì l'ẹ̀ka Unme-d̀y-Nsọ̀ nata ozi ono. ⁷Ọ̀o iphe ono meru g'ọ̀ gude unu bya ab̀uru ndu iphe, b̀y koto ndu ọ̀phu, kweru kẹ̀ Kéreshì lẹ̀ Masedoniya waa l'alì Gurisu byaru awata anẁy ẹ̀ka phẹ̀. ⁸Ọ̀ tọ̀ b̀du-a l'ozì-ọ̀ma ono, shì l'ẹ̀ka Nnajiuphu, b̀y ozi, unubèdua l'ezì ono dzuru Masedoniya yẹ̀ Gurisu kp̀urumu; obenu l'ekwekwe, unu kweru kẹ̀ Chileke bẹ̀ ngakọ̀taakwaru ẹ̀kameka k'ọ̀phu ọ̀ tọ̀ d̀uedu onye anyi a-bya

akọaharu iya k'iche. ⁹Iphe, bukpoọ eka anyi jeru be aanọduje epfugbaa ke g'unu gude meshiberu anyi g'anyi byajeru ndu unu-a; me g'unu gude sefukotawaa eka l'agwa obvu bya aghachiwaru Chileke iphu; wata ejeru okpobe Chileke ono, no ndzu ono ozi; ¹⁰bya awatakwapho ele enya Nwa iya ono, e-shi l'imigwe bya ono; mbu Nwa iya ono bu Jizosu, o meru o shi lonwu teta nodu ndzu ono. Oo ya bu onye l'a-dzo anyi l'oke-ehu-eghu ke Chileke, o-tukoshi ndu eme iphe-eji.

Ozi, Polu jeru le Tesalonayika

2 ¹Su-a; unubedua l'onwunu; unwunna anyi; maru l'akpafuta, anyi kpapfutaru unu ta abudu anyi ke mmanu. ²E -gudekpooru l'anyi jewaru iphe-ehuka le Filipayi me iphe-iphere, e meru anyi; ole Chileke melekwaru-a obu shihu anyi ike; k'ophu anyi byaru ezia unu ozi-oma ke Chileke ono. Ophu anyi ejedururo epfu kele aakpobyi iphe, anyi eme akpobyi. ³Mbu-a; teke ono, anyi l'arwo unu g'unu bya aburu ndu ke Kereshi ono be o to bukwa g'anyi bya edephua unu edephu; ophu o dukwa ejo-iphe, du anyi l'okpoma; ophu anyi abyakwaru g'anyi haru unu ghota l'ugho. ⁴O chikwa go du Chileke l'uche g'anyi pfua be anyi epfuje. Noo le yebedua be lewaru anyi enya maru l'anyi goshiwaru lo gbaru ke ge ya gude ire anyi eka; o woru ozi-oma ono ye anyi leka. Anyi te epfukwa go tsoje nemadzu utso le nchi; gbahaa g'anyi pfuje iya goo-du Chileke ree; mbu onye ono, leletaje ime obu anyi; maru iphe, anyi l'ari ono. ⁵Unu maru-a l'onwunu lo to dukpodaa teke anyi gude ire mecha mecha pfuru yeru unu. Ophu anyi emeduru umere go bu loo iphe, anyi abudu be anyi suru l'anyi bu; geeshi g'anyi erita iphe leka unu. O kwa Chileke bu onye a-haru anyi enge iphe, anyi epfua. ⁶Anyi te emekwaru ge ndiphe; ozoo g'unubedua; ozoo ge ndu ozo jaa anyi ajaja. A makwaru-a l'eshinu anyi bu ndu-ishi-ozu Kereshi be o gbaru g'unu vuru mkpa-ehu anyi; ⁷obenu l'anyi duru unu odoo ge nwanji adujeru unwegirima iya-a. ⁸Anyi yeru unu obu shii; k'ophu o to budu-a ozi-oma ke Chileke ono kpurumu be anyi l'unu gba mgbu; anyi gbakwapho ndzu anyi mgbu; kele unu dunukaru anyi l'obu.

⁹Mbu-a; unwunna anyi; unu nyatajekwa egube akanya, anyi seru; l'anyi jekwaru ozi kuta ephuru phee. Teke ono anyi lezi unu ozi-oma ono, shi Chileke leka ono be anyi jeru ozi l'eswe jee ya lenyashi gude ejeta nri, anyi e-ri; go to du onye anyi a-buru ivu-erwa swiru. ¹⁰Unu a-nodu agbakpodaru anyi odzori. Nokwapho ge Chileke a-nodukwapho agbaru iya anyi. Umere, anyi shi emejeru unube ndu kwetaru ozi-oma ono gekwaru egeru bya aburu umere, pfuru nhamunha. O to dukpodaa eka anyi metaru iphe, aata anyi uta. ¹¹Unu maru loo ge nna anoduje ehe unwu iya-a bu g'anyi shi gude ehe unu lehu lehu. Anyi duru unu obu; bya emee go bu shihu unu ike; anyi pfushiaru iya unu ike; ¹²su g'unu meje iphe,

dù Chileke ree; mbù onye ono, kuru unu g'unu bata l'èka ya bù eze; waa l'òdu-biribiri iya ono.

¹³Iphe, meru g'o gude òphu anyi atuwojedu èka ekele Chileke ekele me anyi -nòdu epfu anù iya bù; lè teke unu nùmaru opfu Chileke ono, anyi byaru ezia unu ono bè unu ta anataðuru iya gè opfu nemadzù; obenu l'unu natarù iya gè Opfu Chileke; ò bükwarua Opfu Chileke bè ò bù eviya. Noo kèlè òò Chileke ono bè l'ere ire l'ime unubè ndu natarù ozi-òma ono. ¹⁴Unwunna anyi; òò iphe ono, nwùru unu ono bù iphe, shi nwùaru Chìochi kè Chileke, bù ndu èphe lè Kéreshi tugharu bùru nanù l'alì Jiudiya. Òò 'èpho gè ndu alì unu eme unu mkpawere bù gè ndu alì èphebe ndu Jiu shi eme phekè iya. ¹⁵Òò ndu Jiu ono bè bù ndu ono, gburu Nnajiùphu, bù Jizòsu; gbua ndu mpfuchiru Chileke; chĩa anyìbedua chìfu l'alì phekè. Èphe gude ègube ono meta iphe, ta adùdu Chileke ree swibe onwophe. Èphe bùru ògu duru onyemonye. ¹⁶Èphe kpòshiru anyi ezi ndu abùdu ndu Jiu ozi-òma, l'adzò phekè nù ono. Ò tò dükpodaa teke èphe te emetajèdu iphe-èji jasù l'oobe phekè l'èkpiri. Òlè oke-èhu-eghu kè Chileke bè mechakwanaaru dapfuta phekè.

Oogu Pòlu ègu akpapfu ndu Tesalonayika

¹⁷A bya abya l'èhu k'anyi; ùnwunna anyi; anyi nòakwaru nwòdu òphu anyi l'unu ahùmaduru; òlè obu anyi nòkwa-a l'èka unu nò. Oghoroko unu dùta-beru anyi; k'òphu bù l'anyi shiwaa ùzenya seta g'eeshi g'anyi l'unu hùmakpoo òzo. ¹⁸Anyi shi eme g'anyi eme kpapfuta unu; mbèdua, bù Pòlu l'ishi onwomu tükpoakwaru onyo abyabya ugbo olemole; òphu Nsetanu ekwedu g'anyi bya. ¹⁹G'òoduhabe; ?ò duru òphu abùedu unu kpùrumu bè bù ndu anyi chìru ùpfu yeru bya abùru unu l'e-me g'èhu tsòò anyi ùtso; bya abùru unu bè l'a-bùru obunggo, anyi e-gudeje eku onwanyì l'atatiùphu Nnajiùphu anyi, bù Jizòsu Kéreshi mè ò -byalèpho òzo. ²⁰Mbù-a; ò kwa unubèdua bù iphe, ee-gude jaa anyi ajaja bya abùru unu bù èhu-ùtso anyi.

3 ¹No iya; a nònyakpoo; oghoroko unu ono dùta-be anyi; k'òphu anyi adùedu ike tagbua ya lè nshi; anyi chĩa idzù sù l'anyi a-nòduwanu lè Atensu nkìnyì anyi. ²Anyi zia Timoti, bù nwune anyi nwoke; bya abùru onye-ozì kè Chileke; bùru onye anyi l'iya tükòru ese akanya k'èzi ozi-òma kè Kéreshi ono; g'ò bya emee g'unu kabaa apfùshi ike; l'o mekwaphò g'òbu kabaa unu eshihu ike l'iphe, unu kweru. ³G'ò tò dù g'unu ha onye e-gude k'èhu-a, aakpa unu-a kpòlaahaa azù; eshinu unubèdua l'onwunu maru l'iphemiphe ono bù iphe, nwùfutajenu l'èhu anyi. ⁴Lè-a; anyi gbuaakwaru iya unu tororo; teke ono, anyi nò l'ibe unu ono sù unu l'ee-mekwa anyi ewere. Nta-a bè unu eleanaa l'ò nwùwaru ègube ono òbu; ò bùru iphe, unu tükòru makòtaru. ⁵Noo g'o gude mu nònyaa; òphu mu adùedu ike takòta nshi; mu zia g'a bya amaru g'unu pfù-shiberu ike l'ekwekwe, unu kweru kè

Chileke. Le mu tsuhukwaru ebvu su ?a maru nwandale ono ta ahudaaaru nu unu ama; akanya ono, anyi seru l'ehu unu ono buru akanya ola-liswi.

⁶ Ole nta-a be Timoti shiwaa l'eka unu no lwawaa lwapfuta anyi bya ezia anyi ozi, du ree su l'unu kweshiru-a ike; bya enweru n-yemobu; teme unu nodu anoduje anyata anyi okpobe anyata tekenteke. Loo g'oghoroko unu aduje anyi bukwapfo g'oghoroko anyi du unu. ⁷ Unwunna anyi; o kwa l'unu pfuru pfushia ike lekwekwe, unu kweru ke Chileke meru g'o gude obu nodu esihuje anyi ike l'iphe, bukpo iphe-ehuka, anyi eje; mekpoo ewere, eemekota anyi. ⁸ Kele oo nta-a be ndzu bu anyi okpobe ndzu; eshi ophu unu pfuru pfushia ike latugba, unu le Nnajiuphu tugbaru. ⁹ Su-a; ?denukpoo g'anyi a-wata awata ekele Chileke ekele ehununu; me k'ehu-utso ono, o meru o nodu ats'o anyi l'iphe yebe Chileke opfu ehununu ono? ¹⁰ Eswe l'enyashi be anyi egudeje obu anyi g'o ha epfu anu Chileke epfushi iya ike su g'o mee g'iphe anyi l'unu kpogba; g'anyi e-mekwanaa; eka unu teke ekweshidu ike g'unu kweshia ike.

¹¹ Nta-a bu ge Chileke anyi, bu Nna anyi lonwiya; me Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi tooru anyi uzo, anyi e-shi abya unu agbaphe. ¹² Teme ge Nnajiuphu mekwaapho g'unu kabaa eye nwibe unu obu; mbu g'unu kwata ye phe iya yeshia phe iya ike; ye phe iya k'anyinyi. Nokwapfo g'unu e-ye iya nemadzu mgburugburu. Ono bukwarupho g'anyi yeru unu. ¹³ Oo ya bu; g'oo-mee g'obu shihu unu ike; unu a-pfuru l'iphe Chileke, bu Nna anyi buru ndu debe ree. O to dudu eka uta aduru unu teke ono, Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi yee ndu nkiya a-swiru bya ono.

Umere, du Chileke ree

4 ¹ Unwunna anyi; iphe ozo, anyi no l'eka Nnajiuphu anyi bu Jizosu epfuru unu epfushiru iya unu ike bu l'iphe, unu nwutaru l'eka anyi bukwa g'unu l'e-shi gude ndzu unu eme iphe, du Chileke ree emeshi iya ike. O buerupho iphe ono be unu emeepho. Nta-a bukwa g'unu kabaa ya emeshi ike. ² Noo l'unu mawaru-a l'anyi shi l'eka Nnajiuphu, bu Jizosu tularu unu ekemu. ³ Su-a; iphe, du Chileke ree g'unu meje iya bu; g'unu dobe onwunu ns'o l'eka Chileke; mbu g'unu ta anodukwa apharwushi onwunu ililekpo. ⁴ Mbu-a; g'onyenonu le g'unu ha majekwaru gooshi eme ehununu g'o du ns'o; buru iphe, aakwabe ubvu. ⁵ Unu te egudejekwa aphu kparikpari iya dalahu iya je alua ge ndu abudu ndu Jiu, bu ndu amadu Chileke. ⁶ Oo ya bu g'o to du onye e-meswe nwibe iya; ophu o dukwa onye e-mekputa nwibe iya. Mbu-a; anyi pfuhaakwaru iya tsua ya unu atsutsu le nchi; su l'onye eme egube iphe ono be Nnajiuphu a-gwakwa ochi. ⁷ Noo le Chileke ta abukwa g'anyi bya emerwushije onwanyi be o kuru anyi oku iya; o kwa g'anyi du ns'o. ⁸ Oo ya bu; l'onye jikaru iphe ono, anyi ezi ono ta abukwa nemadzu be o jikaru. O kwa Chileke b'o jikaru; mbu Chileke ono, anuje Unme-du-Nso iya ono.

⁹A bya abya lẹ k'eye unyunna unu obu; ono ta abuhakwa iphe, aabya awataru unu ederu l'ekwo. Noo kele unubedua l'onwunu be Chileke l'onwiya ziwaru eye nwibe unu obu. ¹⁰Mbu unu nodu emeekwapho g'o ziru iya unu; bya eyee unyunna anyi, nokota le Masedoniya mgburugburu obu egube ono. O le iphe, anyi epfushiru unu ike; unyunna bu; g'unu kabakporo eme egube ono kwaseru. ¹¹Unu kukebeje ehu g'unu nodujee-pho le nchi odo; leta enya leje ozi ehu unu; gude eka unu setaje iphe, unu e-gude buru, buhukwaa iphe, anyi pfuhawaru unu-a. ¹²Noo iphe unu a-noduje eme: o buru iya bu umere, gbaru unu leka ndu ta abudu ndu ke Kereshi no; k'ophu epe a-kwabeje unu ubvu; o to dukwanu onye unu a-su l'oo ya teme unu emee mkpa, duru unu.

Abyabya Nnajiuphu

¹³Unyunna anyi; iphe, anyi eme g'o doo unu enya bu ke ndu nwuhuru anwuhu; g'oo-too rwujekwanu unu lehu shii g'oorwuje ndu te eledu enya kele epe le Kereshi emecha nodukota. ¹⁴Anyi kwetawaru kweshia ike le Jizosu nwuhuchaaru bya eteta nodu ndzu. Nokwapho g'anyi kwekwarupho le Chileke e-shi Jizosu leka tuko ndu woadaru onwophe ye Jizosu leka teme epe nwuhu mee g'ephe le Jizosu tuko teta nodu ndzu; mee epe etsoru iya bya.

¹⁵Su-a; iphe-a, anyi epfuru unu-a be bukwa ozi, shi Nnajiuphu l'onu; l'anyi be ndu ophu a-nodukwadua ndzu teke ono, Nnajiuphu a-bya ozo ono; be tee vukwaru ndu ophu nwuhuhawaru nu pho uzo. ¹⁶Noo le Nnajiuphu l'onwiya be e-shi l'imigwe alwazeta l'ali; gude olu eze onye-ishi ojozi-imigwe echi mkpu; egbukwapho opu Chileke. Tobudu iya bu; ndu ono kwetaadaru ke Kereshi teme epe nwuhu ono evuru uzo teta nodukota ndzu. ¹⁷Chileke ezichata anyi be ndu ophu nokwadu ndzu teke ono; anyi lepepe atuko nodu l'ime urwukpu jeshia Nnajiuphu, bu Jizosu ndzuta l'ephekerephe k'ophu bu; eka Nnajiuphu nokpoephe; anyi anodu. ¹⁸Oo ya bu; unu gudeje opfu-a da nwibe unu obu.

Anwuru enya kwaberu abyabya Nnajiuphu

5 ¹Su-a; unyunna anyi; o to buhekwaro iphe, aabya awata ederu unu l'ekwo su unu l'o waa egube teke o bu; ozoo l'o waa mboku, iphemiphe ono e-me. ²Kele unubedua l'onwunu maru okpobe amaru le mboku, Nnajiuphu a-bya be a-tu l'upfu g'iphuru, byaru oshi lenyashi. ³Kele oo teke ndiphe suru: "Ha! Mgboko dukwaa jii nta; oo akwa g'onyenonu jeje eka du iya ree." Noo teke bu; a -bya amaru ola-l'iswi atu phe l'uzorehu g'ezeda atuje nwanyi, du ime-a; woru phe yifu; o to dudu me onye lanu anahu nu. ⁴Obenu-a; unyunna anyi; unubedua ta anokwa l'ochii ke ge mboku ono tu unu l'uzorehu g'abyabya onye-oshi. ⁵Noo kele g'unu ha be bu ndu bu l'iphoro me leka bu eswe. Anyi ta abukwa ndu bu leka

bụ ɛnyashi; ọp̄hu anyi abụkwa ndu bu l'ọchii. ⁶Ọo ya bụ; l'eshinu ọ dū ẹgube ono; g'anyi te kukwaru mgbenya gẹ ndu ọp̄huu ekugbaa. Ọ chia g'anyi nwuru ɛnya; g'ɛnya doo anyi r̄isaa. ⁷Mbụ-a; ndu eku mgbenya bụ-kwa l'ɛnyashi bẹ ẹp̄he ekuje iya. Ọ buru l'ɛnyashi bẹ ndu angutaje mee akp̄o kulakula anguje iya akp̄o iya. ⁸Obenu l'eshinu anyịbedua bu l'ẹka bụ eswe; g'ɛnya donaa anyi r̄isaa. G'ekwekwe, anyi kweru kẹ Chileke yẹ eye obu, anyi yeru ibe anyi buru uwe-ígwè, anyi e-yeje; mbụ uwe-ígwè, l'egbobutaje anyi ọkpoma. G'adzota ono, anyi ele ɛnya iya ono buru okpu-ígwè, anyi e-kpuru. ⁹Chileke ta atukwaru anyi ẹka g'anyi buru ndu ya a-tukoshi oke-ẹhu-eghu iya. Ọ chikwa g'anyi buru ndu ya e-shi Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi l'ẹka dzota. ¹⁰Mbụ Jizosu ono, nwuhu-chiru anyi ono; g'ọo-buru e -mechaa; anyi l'iya atuko dzuru ndzụ teke ọo-bya; mẹ anyi -nọ ndzụ; mẹ anyi -nwuhuru anwuhu. ¹¹Noo g'o gude anyi sụ unu-a; unu meje g'obu shihu nwibe unu ike. Unu eyejekwaruphọ nwibe unu ẹka g'ẹp̄he p̄fushia ike l'ip̄he, ẹp̄he kweru, b̄naa ip̄he, unu emena-a.

Ip̄he, unu e-meje

¹²Unwunna anyi; ọ kwa arworo bẹ anyi arwo unu sụ g'unu kwatajẹ kwabẹ ip̄he, bụ ndu ono, l'ese akanya ẹhu unu ono ùbvù, bụ p̄hẹ bụ ndu ono, Nnajiuphu hotaru g'ẹp̄he buru ishi unu; bukwarupho ndu a-nọdu akp̄o-ziru unu ọzo. ¹³Unu egudekwaphọ k'ozi ono, ẹp̄he ejeru unu ono eyeru p̄hẹ eso; yekwaa p̄hẹ phọ obu ọkpobe eyeye. Unu l'ibe unu eburu lẹ nchị odo.

¹⁴Ọo arworo bẹ anyi arwokwapho unu unwunna; sụ g'unu lojeru ndu ɛnyiru-ozì ẹka lẹ nchị. Ndu ọp̄hu obu ebvuduru ebvuru bẹ unu e-meje g'obu shihu ike. Ndu ekweshiduru ike bẹ unu eyejeru ẹka g'ẹp̄he kwe-shia ike. Unu atajeru onyemonye nshi. ¹⁵Unu letajẹ ɛnya g'ọ tọ dū g'unu ha onye e-gudeje ejo-ip̄he melata nemadzụ ip̄he-ẹji, o meru iya. Gbahaa ip̄he, unu a-nọdujeepho achị nta iya bụ g'unu e-shi mejeru nwibe unu ree; mekwaaru iya phọ onyemonye ọzo.

¹⁶G'ẹhu tsojekpoep̄ho unu ọtso tekenteke. ¹⁷Unu ta atuwokwaka ẹka l'ep̄fu anụ Chileke mkpurumkpuru. ¹⁸Unu keleje Chileke ekele ip̄hemip̄he, anwuru unu g'ip̄he aduhabe. Noo ip̄he, Chileke achọ unu l'ẹka bụ ono; unubedua, unu lẹ Kéreshi tugbaru buru nanu-a.

¹⁹Unu ta agbanyijekwa ip̄he, Unme-dụ-Nsọ eme. ²⁰Ọp̄hu unu anmajẹ-kwa mpfuchiru phulaphula. ²¹Ọle-a; unu hujekwa ip̄hemip̄he ama; hota ọp̄hu dū ree; gudepyabeshia ya ẹka ike. ²²Unu esefukota ẹka l'ip̄hemip̄he, bụ ejo-ip̄he g'ọ duhabe.

Op̄fu mkpochi-ishi

²³Anyi sụ-a; gẹ Chileke, bụ iya emeje g'anyi buru l'ẹhu-guu mee unu g'unu buru ndu nkiya ọkpobe aburu. G'o dobe ndzụ unu l'ophu; mbụ uche

unu mę obu unu mę ęhu unu; l'o dobe iya nno g'ọ tọ dọ ęka ọta a-dọ iya teke Nnajiuphu anyi, bọ Jizọsu Kéreshi a-bya ọzo. ²⁴Iphe ono bę bọ iphe, oo-mekọta g'ọ ha; noo kele ọo ya kuru unu; tẹme ọ bọru onye apfushije ike l'iphe, o pfuru.

²⁵Unwunna anyi; unu pfujekwa nọ Chileke l'opfu ęhu anyịbedua.

²⁶Unu kelekwa iphe, bọ unwunna anyi g'ęphe ha ekele nmata phe akpa, dọ nsọ.

²⁷Iphe, mu eme gę mu pfuaru unu bọ; unu gụkwaa ękwo-ozia g'ọ rwu-dzuru unwunna l'opfu lę nchị. Nnajiuphu anụkwaa iphe-a, mu epfu-a.

²⁸Gę Nnajiuphu, bọ Jizọsu Kéreshi meeru unu eze-iphe-ọma g'unu ha. Nokwa g'ọ dọ.

Ekwo-ozì K'èbo, Pòlu Deru Nù Ndu Tesalonayika

1 ¹Ekwo-ozì-a shì l'èka mbedua, bụ Pòlu alaru Chìochi Tesalonayika, bụ ndu kẹ Chileke, bụ Nna anyi bya aburu kẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu Kéreshi. Ndu anyi ephe gba mgba ede iya bụ Sulivanusu yee Timoti.

²Gẹ Chileke, bụ Nna yee Nnajiuphu, bụ Jizosu Kéreshi meeru unu eze-
iphe-oma; mekwapho g'unu buru guu.

Ikpe, Kéreshi e-kpe mę ọ -byalepho

³Unwunna anyi; ọ buakwa iphe, anyi mefutaje l'anyi a-nodujeephe ekele Chileke ekele ehu unu tekenteke; kele ọ bụ iphe, gbaru anyi l'eme-me. Noo kele ekwekwe, unu kweru kẹ Chileke bẹ kwatakpoọ akaephe eshihu ike eje; nokwapho gẹ n-yemobu, unu yeru nwibe unu l'ehu l'ehu akaephe shii akaka eje. ⁴Noo iphe, anyibedua l'onwanyi egudeje unu abaa l'iphe, bukpoọ Chìochi Chileke. Ishi abaa abaa ono buru l'unu suru eka l'obu kweshia ike l'iphe, unu kweru; lewere ono, e mekotakpooru unu ono; mę l'iphe-ehuka ono, unu jekotakpooru ono.

⁵Ono buru iphe, unu e-gudekwanu eka maru l'ọ bụ okpobe-opfu lẹ Chileke ekpeje ikpe, pfuru oto. Oo iphemiphe ono, l'eme l'ehu unu ono l'e-me unu agbaa k'abahu l'eka Chileke bụ eze, bụ iya bụ iphe obu, unu anwu onwu iya nta-a. ⁶Chileke bẹ bụ onye l'emeje iphe, pfuru oto; mbu l'iphe, bụ ndu ono, meru unu nodu eje iphe-ehuka ono bẹ oo-mekwapho ephe ejee iphe-ehuka. ⁷Unubedua obu, aakpa ehu nta-a bẹ oo-me unu enweru onwunu. Nokwapho g'oo-me anyibedua. Teke oo-me iphe ono bẹ bụ teke Nnajiuphu a-nodu l'oku enwu phoophoophoo shi l'imigwe abya yee unwu-ojozi-imigwe iya ono, bụ phe l'e-goshi g'ike iya habe shii ono. ⁸Oo bya agwaa ndu amadu Chileke ochi; waa ndu te emedu iphe, ozi-oma ehu Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi epfu ono. ⁹Ndu ono bẹ a-nu chijpfuu bya achifu phe l'iphu Nnajiuphu mę l'odu-biribiri du l'ike iya; je dobe l'eka

ɛphe a-nɔdu laa l'iswi jasɔ l'ojejeje. ¹⁰Noo iphe, e-me mbɔku ono, ɔo-bya. Ɔo ya bɔ gɛ ndu nkiya, bɔ ndu kwewawaru nkiya akwabɛ iya ùbvù; jakwaa ya phɔ ajaja. Unubɛdua l'onwunu anɔdukwapho l'ɛka ono, ndu nkiya nɔ ono; kɛle unu kwetarɔ k'ozi ono, anyi byaru ezia unu ono.

¹¹Noo g'o gude anyi nɔdu anɔdujeeppo epfu anɔ Chileke l'iswi ɛhu unu tekenteke; g'o mee unu g'unu dɔ k'anɔdu ndzɔ ono, o kuru unu g'unu nɔdu ono. Unu aduje ike meje iphe, dɔ ree, lagɔ unu egu ememe. L'o mekwaaphɔ g'o dzua oke; mbɔ ndzɔ ono, unu nɔ; opfu l'unu kweru nkiya ono. ¹²Ɔo ya bɔ; g'ee-shi l'ɛka unu kwabɛ ɛpha Nnajiuphu anyi, bɔ Jizɔsu Kéreshi ùbvù; Chileke eshikwanɔ Nnajiuphu anyi, bɔ Jizɔsu Kéreshi l'ɛka kwabɛ unubɛdua ùbvù. Iphemiphe ono bɛ Chileke e-shikɔta leze-iphemɔma, oome mɛ kɛ Nnajiuphu anyi, bɔ Jizɔsu Kéreshi mekɔta.

Ɔ-chi-nta Kéreshi

2 ¹A bya abya lɛ k'abyabya kɛ Nnajiuphu anyi, bɔ Jizɔsu Kéreshi mɛ k'edzuko, oo-me g'anyi dzukɔbe g'anyi l'iya tɔgba bɔru nanɔ anyi nɔdu arwɔ unu unwunna anyi sɔ; ²g'ɔ tɔ tɔfu-kebekwa unu ɛhu l'ɔriri; ɔphu obu awatakebekwa ete unu ophe; opfu l'a sɔru unu lɛ mbɔku ono, Nnajiuphu a-bya ono erwuwaa. Unu te eyejekwa ɔnu m'obeta o nweru onye byaru bya asɔ unu l'ɔo iphe, Unme-dɔ-Nsɔ pfuru bɛ ya l'epfu; ɔzoo l'ɔ kwa iphe, nemadzɔ pfuru iya bɛ ya epfu; ɔzoo l'e deru iya l'ɛkwo-ozɔ, a sɔru l'ɔo anyibedua deru. ³G'ɔ tɔ dukwa onye e-duswe unu ɔzo; kɛle mbɔku ono ta abyakwa abya abɔdu lɛ teke ono, ndiphe e-kwefuru Chileke ike ono vuadaru ɔzo bya; mɛ teke ɔ byaadaru mbɔ nwa-ogbuka-ekemu ono, bɔ iya bɔ onye ono lafutaje l'iswi ono. ⁴Ɔ -byaɛpho bɛ ɔo-sɔ l'ɔo-bɔru kɛ yɛ iphemiphe, ndiphe ekukpɔo chi g'ɔ ha; mɛ iphemiphe ndiphe abarɔ eja. Oo-woru onwiya dobe lɛ ya kakɔta iphemiphe ono shii. Mbɔ; oo-jechakwaa je asugabe onwiya leze-ɔlo Chileke sɔ l'ɔo yɛbedua bɔ Chileke l'onwiya.

⁵?Unu ta nyataheduru lɛ mu pfuhawaru iya unu teke anyi l'unu tɔkoru nɔdu? ⁶Unubɛdua l'onwunu makwarɔ-a iphe, akpɔshi iya abyabya nta-a. Ɔ kwa k'ɔphu a-hɔma iya teke gbaru iya nɔ ⁷Ike ono, a ta hɔmadu l'ɛnya ono, bɔ ike kɛ nwa-ogbuka-ekemu ono nɔdu erekwanɔ ire nta. Ɔle yɛbedua l'onwiya ta abyadɔ abya jeye teke onye ono, sedekwaduru iya nɔ ono l'e-tochiru iya. ⁸Ɔ -tochiɛru iya phɔ ono; ɔo ya bɔ nwa-ogbuka-ekemu ono abya teke ono; l'aa-hɔma-dzuru iya. E mechaɛpho; Nnajiuphu, bɔ Jizɔsu egude uphere ɔnu iya gbua ya. Ɔ bɔru nwɔinwii ono, Nnajiuphu a-nɔdu egbu teke l'ɔo-bya ono bɛ bɔ mkpakɔ-iphɛ l'e-me nwa-ogbuka-ekemu ono l'ɔ laa l'iswi. ⁹Abyabya, nwa-mgbuka-ekemu ono a-bya bɛ bukwa l'ike kɛ Nsetanu bɛ oo-shi l'ɛka. Ɔ -bya l'o meshiahaa iphe, dɔ biribiri, dugbaa iche iche, bɔ iphe, a-kpɔ ndiphe opfu. Nokwaphɔ g'oo-gude ɔgho emegbaa iphe-ɔhumalenya, dɔ biribiri. ¹⁰Oo-gude ejo ɔgho mgbashɔ gude

eduphushi ndu ono, buwaa ndu l'a-la l'iswi ono. Iphe, ephe e-gude laa l'iswi ono a-buru l'ephe jikaru l'ephe ta akpoduru obu eye l'okpobe-opfu ono, bu iya gege adzota phe nu ono. ¹¹Noo iphe, meru g'o gude Chileke gbahaa phe eka; ephe shiswee uzo; shiswee ya k'ophu buepho iphe, abudu okpobe-opfu be ephe ekwetaje l'o bu okpobe-opfu. ¹²Eka o wukoru bu l'iphe, bukpo ndu ono, ekwetaduru okpobe-opfu ono; o buchiaru ejophe ka phe utso ono be Chileke a-nmakota ikpe.

Apfuru pfushia ike

¹³Unwunna anyi; Nnajiuphu yekwaru unu obu. O buakwa iphe, anyi mefutaje; l'anyi a-nodujeepho ekele Chileke ekele ehuru unu tekenteke; kele Chileke shiepho le mbu hota unu k'ophu oo-dzota unu; mbu o jekwa e-shi Unme-du-Nso ono l'eka l'ere ire l'ehuru unu ono; waa l'ekwekwe ono, unu kwe-ru l'okpobe-opfu ono; dzoo unu. ¹⁴Oo iphe ono be o shi l'eka ozi-oma ono, anyi ziru unu ono kua unu oku iya; g'unu le Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi gbaru mgba nweru odu-biribiri iya. ¹⁵Noo ya bu; unwunna anyi; unu pfuru pfushia ike; unu gudeshikwa okpobe-opfu ono, anyi ziru unu ono; me anyi gude onu zia ya unu-o; me anyi deru iya unu edede l'ekwo-ozu.

¹⁶Ge Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi lonwiya; yele Chileke, bu Nna anyi, bu onye yeru anyi obu; bya emee g'obu shihu anyi ike jasụ le tuu-tuutuu le mijimiimii; meeru unu anyi eze-iphe-oma; mekwaarupho anyi iphe ono, anyi ele enya iya ono. ¹⁷G'o mee g'obu shihu unu ike; mekwaa-pho unu g'unu shihu ike suru k'eme iphe, du ree, unu emekpoo ememe; pfuje iphe, du ree l'onu.

Aarwo g'epfuru nu Chileke

3 ¹Eka anyi a-sube opfu ono ishi unwunna anyi buru; g'unu pfuje nuru anyi Chileke g'ozu-oma ke Nnajiuphu kabaa edzuru ekameka egwegwa; g'a kwabejekwapho ozi-oma ono ubvu l'ekameka egube ono, unu akwabeje iya ono. ²Wafua g'o nafutaje anyi l'eka ndu iwe me l'eka ndu ejophe. Noo kele o to bubedu ndiphe l'ophu be kwetaru k'ozu-oma ono.

³Obenu le Nnajiuphu bu onye apfushije ike l'iphe, o pfuru. Oo ya bu onye e-me g'unu shihu ike; teme l'o chekwapho unu g'eka Onye-Njo ono te erwu unu l'ehuru. ⁴Anyibedua be Nnajiuphu meakwaru ophu anyi awaheduru unu obu mini. O doru anyi enya l'unu eme-a iphe, anyi suru g'unu meje; teme unu je l'e-meru iya kwaseru.

⁵Ge Nnajiuphu kpo-ziaru unu uzo k'ophu unu akabaa anodu eye Chileke obu eje l'iphu; me k'ophu ata nshi unu l'a-bu ophu shi Kereshi l'eka.

Ozi Nnajiuphu, e jefutaje

⁶Unwunna anyi; iphe, anyi no Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi l'eka epfuru unu nta-a bukwa; g'unu bujeru ubara yeru iphe, bukpo nwan-
na,

enyiru ozi dū; ophu o mejedu iphemiphe ono, anyi ziru unu g'unu meje ono. ⁷Noo l'unubedua bē maru-a l'unu nwufutaje ẹka anyi. Anyi te eshi-kwa buru ndu enyiru ozi teke anyi l'unu shi nodukota. ⁸O tō dukwa onye anyi natajeru nri ria kē mmanu. O chia iphe, anyi shi emejechia bụ l'anyi shi esekotaje akanya eswe l'enyashi jasū ike labo abvu anyi; g'ō tō dū g'unu ha onye anyi a-pata mkpa ẹhu anyi je ebo g'ō buru iya ivu-erwa. ⁹Iphe, anyi shi eme iya ta abukwa l'ō tō gbaduru anyi g'anyi a-sū g'unu vuru mkpa ẹhu anyi. O kwa g'anyi gude umere anyi goshi unu iphe, unu e-letaje eme. ¹⁰Mbū lufuchakwa lē teke anyi nō l'ibe unu bē anyi pfuhaa-kwaru unu iphe-a pfushia ya ike sū: "G'onye ete kwedu eje ozi te erijekwa nri."

¹¹Iphe, anyi gude nodu epfu iphe-a bụ l'anyi nūmawaru l'o nweru g'unu ha ndu haru buru ndu enyiru ozi dū; ndu buepho iphe, ephe nō bụ o-je-ru-opfu, 'e kuduru phe; ophu o dudu iphe ozo, ephe anoduje eme. ¹²Anyi nō Nnajiuphu, bụ Jizosu Kéreshi l'eka akaru egube ndu ono alokwaru phe pho ẹka lē nchi sū g'ephe noduekwapho nwa doo seje akanya lonwophe seta iphe, ephe e-gude buru. ¹³Sū-a; unwunna anyi; g'ike ta abvukwa unu l'eme iphe, dū ree.

¹⁴Teke o bụ l'ō duru onye jikaru emeje iphemiphe-a, anyi deru l'ekwo-ozia; unu hubekwa onye obu ama. Unu wuchia ya ewuchi; g'e gude nno g'iphere a-dū iya. ¹⁵Ole g'unu te emejekwa iya g'onye unu l'iya duru l'opfu. Unu gudeje iya loo ya ẹka lē nchi; kele o bukwa nwanna unu.

Opfu, mkpochi-ishi

¹⁶Gē Nnajiuphu lonwiya, bụ iya bē ẹhu-odu-guu l'eshije l'eka mekwaa g'ehu dujekpoepho unu gubala tekenteke; mē l'ekameka. Gē Nnajiuphu swikwaru unu eswiru g'unu ha.

¹⁷Ekele-a, dū l'ekwo-ozia bē bụ mbedua, bụ Polu gude ẹka mu dee ya. Owa-a buakwaa gē mu edeje iphe edede. Oo ya bụ iphe, unu e-gudeje hube ekwo-ozia, mu deru ama.

¹⁸Gē Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma g'unu hakota. Nokwa g'ō dū.

Ĕkwo-ozì Ke Mbù, Pòlu Deru Nù Timoti

1 ¹Ĕkwo-ozì-a bẹ shì l'ẹka mbẹdua, bụ Pòlu; mbù mụbe onye-ishi-ozì Kéreshì Jizọsu. Ọo Chileke ono, bụ onye l'adzoje anyi; yee Kéreshì Jizọsu ono, bụ onye anyi ele ẹnya iya-a; bẹ zìru mu gẹ mu bụru onye-ishi-ozì ono. ²Onye mu ede ẹkwo-a anụ bụ gùbedua, bụ Timoti; onye bụwaa ọkpobe nwa mu; l'ekweta ono anyi kwetarù ono. Gẹ Chileke, bụ Nna; mẹ Nnajiuphu, bụ Kéreshì Jizọsu; meeru ngu eze-iphe-ọma; phàru ngu obu-imemini; mekwaphọ g'ẹhu dù ngu guu.

Alọ ndu ẹjo-nzì ẹka lẹ nchì

³Sù-a; teke ono, mu eje Masedoniya bẹ mu sùkwaru ngu: jìko g'ì òduekwapho lẹ Efesọsu k'òphu ìi-harù alọ ndu ẹjo-nzì ẹka lẹ nchì g'ẹphe b'ẹ ezìhẹkwa iphe, abùdu ọkpobe-opfu. ⁴Ọphu ẹphe anọdujeshì akọ-phe mkpọkoro akọ-iphè ndu Jiu. Ọphu ẹphe agùshijeshì ndzepfu ndzepfu ẹpha ndiche; ẹpha ọphu ta abvùjedu abvùbvù. Ẹgube iphe ono bụepho ìgologoli bẹ ọokpa-lìje. O to yejeduru nemadzù ẹka g'o mee iphe, Chileke tùberu g'o mee; mbù iphe ono, anyi shì l'ozì-ọma, anyi kwetarù ono maru. ⁵Iphe, kparù iphe, mu gude nmaaru ngu ọkwa-a bụkwa gẹ ndu kẹ Kéreshì egude obu ìphóró yee nwibe phẹ obu; gude egomunggo phẹ maru iphe, gbaru phẹ l'ememe; kweta kẹ Chileke ọkpobe ekweta. ⁶Ọ dùru ndu hawaru shiswee ọkpobe ọzo ono; woru iphu chee ichephu; shiwarọ nno wata epfuphe mkpọkoro opfu. ⁷Ndu ono bẹ ọogu ẹgu abùru ndu ezi ekemu Chileke l'ẹbe abù l'opfu, ẹphe epfu doru phẹ ẹnya; ọphu iphe ono, ẹphe epfushi opfu iya ike ono edokwaru phẹ phọ ẹnya.

⁸Anyìbedua g'anyi hakọta bẹ tùkokwaru machaarù l'ekemu Chileke bẹ dù ree mẹ a -nọdu emekwa iya g'ọ gbaru g'e meje iya. ⁹Ọle ọphu doru ẹnya bụ l'ọ tọ bụkwa ndu pfulerekoto bẹ a tų-doru ekemu ono. Ọ kwa ndu adarwù ekemu adarwù; mẹ ndu bụ ọ-kari-ẹka; tųaru iya ndu anọduje akpọ Chileke ẹbo l'afù; mẹ ndu iphe-ẹjì; tųaru iya ndu adùduru Chileke nsọ; mẹ ndu ono adùdu iphe, bụ kẹ Chileke mẹ nanù dùru ọphu ẹphe

eyeru nsọ ono; bya atọaru iya ndu egbuje nna phẹ mę ne phẹ; bya atọaru iya ndu mgbugbumadzu l'ophu. ¹⁰A tọru iya doberu ndu arwuje ırwuali; mę unwoke ejepfuje unwoke ibe phẹ; bya atọa ya doberu ndu apa nema-dzu l'oshi. A tọru iya doberu ndu adzujẹ ọka mę ndu akpapyabeje iphe, ephe meru ria nte; bya atọa ya doberu iphe, bukpoonu eme iphe, abudu okpobe-opfu ono, e ziru unu ono. ¹¹Okpobe-opfu ono, e ziru unu ono be shikwa l'ozimoma ono, Jizosu Kereshi yeru mu l'eka ono. Ozi-oma ono bukwanuru ozimoma k'odu-biribiri Chileke ono, bu Chileke dukota ree bya edzukota oke l'ime onwiya ono.

Polu etu Chileke epha

¹²Mu etu Nnajiuphu, bu Kereshi Jizosu epha. Oo ya be bu onye meru; mu du ike eje ozi-a, mu eje-a. Mu etu iya epha; kele o lewaru enya huma le mu gbaru k'ophu ya e-gude ire mu eka; bya ahota mu ge mu jeeru iya ozi ono. ¹³A makwaru-a le mu shi anoduje epfutoshi Jizosu Kereshi le mbulembu; shi anoduje achi nta iya; shikwapho anoduje eme iya iphe-iphere. Oke Chileke be phulekwaru mu-a obu-imemini; kele iphemiphe ono, mu shi eme ono be mu shi eme l'amagama. Mu te eshidu kwetawaa teke ono l'oo Jizosu bu Nnajiuphu. ¹⁴Tobudu iya bu; Nnajiuphu anyi ono, bu Jizosu Kereshi ono bya apharu mu obu-imemini ophu nyiberu gaatu onu iya. O mee mu: mu bya ekweta l'oo yebdua bu Nnajiuphu; mekwaa mu pho: mu bya eyee ndu ozo obu. Ono buru iphe, oomejeru iphe, bukpoonu ephe l'iya tugbaru buru nanu. ¹⁵Owa-a bu opfu, gbaru g'e gude iya eka; teme o du ree g'oniyemonye gbobe eka nata iya okpobe anata. Le Kereshi Jizosu byaru le mgboko-a ge ya bya adzoonu eme iphe-eji. O buru mbedua be eme iphe-eji obu shi wukoru. ¹⁶Noo g'o gude Jizosu Kereshi pharu mbedua obu-imemini bya emee g'o buru l'ehu mu be ya e-shi goshi ndu ozo ge ya atabeje nshi shii. Oo ya bu le Jizosu Kereshi be gude ehmu mu egoshi ndu ozo le ya a-gbenu dzoo phe; nu phe ndzu ojejoje; o betakporu iphe-eji phe du idagha; me o -buru l'ephe kwetaru nkiya. ¹⁷Su-a; gube Chileke ono, bu eze ojejoje; bya aburu onye ta anwuhujedu anwuhu; bya aburu onye ata humajedu l'enya; bya aburu ngu bu Chileke, maru iphe kpoloko; g'a kwabe ngu ubvu; jaa ngu ajaja; jasule tuutuutu le mimimii. Nokwa g'o du bu ono-o.

¹⁸Su-a; nwa mu Timoti; mu anma okwa-a eye ngu l'eka. Ge mu gude iya nyataru ngu iphe, ono ndu mpfuchiru Chileke pfuru l'opfu ehmu ngu ono; k'ophu ii-gude iya l'wua ogu ehmu Chileke ono. ¹⁹Kwekpekwaphe ke Kereshi; g'iphemiphe, iime bujeekwarupho iphe, obu ngu marwataru l'oo iphe, gbaru iya l'ememe. O nwekwaru ndu machacharu-a iphe, gbaru phe l'ememe, obu phe suru g'ephe mee; ophu ephe emejedu iya. O buru iphe ono meru g'o gude ekwekwe, ephe kweru ke Kereshi rikashihu erikashihu g'ugbo-mini, jeru asua onwiya l'akpaa. ²⁰Ndu haru yiru le ndu ono be

bụ Hayimeniyọsu waa Ałeguzanda. Ndu ono bẹ mu woakwaru ye Nsetanu l'ẹka g'ọ nua phẹ aphụ k'ọphu ẹphe a-nwutakwanu l'ọ tọ dudu ree mbụ epfutoşhi Chileke.

Abarụ Chileke ẹja lẹ Chiochi

2 ¹Iphe mbụ, mu epfu epfushi ike bụ; g'e pfujeru nụ Chileke sụ iya g'ọ gbaarụ ndiphe mkpu; l'ọ meeru phẹ iphe, mkpa iya duru phẹ. L'a rwojekwa iya phọ arwọrwo ẹhu onyemonye; ekelejekwa iya phọ ekele. ²G'e pfujeru nụ Chileke l'iswi ẹhu ndu eze; mẹwaro iphe, bukpo ndu bụ ndu-ishi. Oo ya bụ k'ọphu nchị a-dụ anyi doo; anyi eburu l'ẹhu-guu; anyi a-nọdu anuru Chileke opfu; mękwapho k'ọphu anyi a-nọduje eme umere, gbaru anyi l'iphemiphe, anyi eme. ³Sụ-a; nokwa iphe, dụ ree bụ onoya. Teme ọ bukwaru iya phọ bụ iphe, dụ Chileke ree; mbụ Chileke ono, bụ Onye-Ndzota anyi ono. ⁴Ọ dụ Chileke l'uche gẹ ya tuko iphe, bukpo nemadzụ l'ọphu dzoo. Ọ dukwa iya phọ g'a sụ l'iphe, bụ nemadzụ g'a ha byakotaru bya amaru iphe ono, bụ okpobe-opfu onoya. ⁵Noo kele ọo Chileke lanu bẹ dụ nụ kpoloko; ọ bukwarupho onye lanu kpoloko bẹ bụ onye apfujeru lẹ mgbaka Chileke yee nemadzụ. Onye ono bụ iya bụ Kéreshi Jizọsu, bukwapo nemadzụ l'onwiya. ⁶Onye woru onwiya nụ g'e gude ndzụ iya gbata ọha l'ọphu; agba ekebe iya l'orwuberu iya. ⁷Noo g'ọ gude ọ họt mu mee mu gẹ mu buru onye-ozí-oma; buru onye-ishi-ozí ono; k'ọphu mu e-gude ozí-oma ono je araa arara l'alí ndu abudu ndu Jiu; k'ọphu ẹphe e-kwetakota okpobe-opfu ono. Mbua; ọ kwa okpobe-opfu bẹ mu nọ l'ẹka Kéreshi epfu ono. Mu ta adzuka ọka.

⁸Sụ-a; iphe, dụ mu ree bụ g'unwoke pfujekwa nụ Chileke l'iphe, bukpo ekameka. G'ẹphe chilije ẹka phẹ gude obu iphóró epfu anụ Chileke. G'ẹhu te egujukwa phẹ egu; ọphu ẹphe abojekwa obu ẹbo m'ẹphe nọdu epfu anụ Chileke.

⁹A bya abya l'unwanyi; iphe, dụ mu ree bụ gẹ nwanị rije ọriri maru ẹgube uwe, ooye l'ẹhu. Gẹ nwanị yeje uwe gbaru iya nụ. G'iphe, ẹphe e-gudeje eme omemma buru iphe, egoshi l'ẹphe doberu onwophe ọrụ bya esedeje onwophe. G'ọ tọ bukwa eme ẹgbushi g'ọ buru iya bụ ẹka ẹnya a-nọdu eje. G'unwanyi te egudejekwa mkpola-ododo yee aka eme omemma. Ọphu ẹphe eyejekwa uwe erenuka ire gude akwa onwophe ngwa. ¹⁰Iphe, unwanyi emejechia bụ g'ẹphe meje iphe-oma, bukwanu iya bụ iphe, gbaru unwanyi, sụru lẹ Chileke duru phẹ lẹ nsọ l'ememe. ¹¹G'unwanyi wozejekwa onwophe alí okpobe ewoze; nọduje nwa nggujunggui; nwuje iphe, eezi phẹ. ¹²Mu te ekwekwa g'unwanyi zije iphe. Ọphu mu ekwedu g'ọ duru nwanị, anọdu aturu unwoke iphe, ẹphe a-nọdu eme. G'unwanyi jipyajepho onwophe nwadoo. ¹³L'ọ kwa Ádamu bẹ Chileke vuru ọzo mee teme o meje Ivu. ¹⁴Ọphu ọ bukwa Ádamu bẹ Nsetanu ghọru ọgho; ọ kwa nwanị bẹ ọ ghọru iya; mee ya o mebyia ekemu, Chileke

turu. ¹⁵Ọle iphe, Chileke l'e-gude dzọo nwanị bụ anwūshi ụnwu; mę ọ bụkpowaru l'ọ nọ-shiru ike l'ekwekwe, o kweru kę Kéreshi; bya eyee ndu ọzo obu; bụru onye kę Chileke ọkpobe abụbu; bya edobe onwiya ọrù.

Ndu-ishi ndu Chìochi

3 ¹Iphe ono, e pfuru ono bụkwa ọkpobe-opfu: “Ọ -buru l'ọ duru onye ọnya dụ g'ọ bụru onye-ishi Chìochi; onye ono bụkwa ọkpobe iphe bę agụ iya nu.” ²Onye-ishi Chìochi bụfutajekwa onye ụta adudu lę ndzu iya; onye alu nwanị lanu; bụkwarupho onye esedeje onwiya; bụru onye nweru uche; onye umere iya dụ ree; onye ooheje ihee akwa ẹbyaa; l'ọ bụkwarupho onye aduje ike ezi ndu ọzo iphe. ³G'onye ono ta abụkwaru onye anguje męe g'ọ tsụ iya atsutsu; ọphu onye ono abụkwaru onye eme ẹhuka. G'ọ tọ bụkwaru onye eme ụghoro. G'onye ono buchiaru onye atajeru iphe nshi; onye ta aswojedu ụswo; l'ọ bụru onye te eyeduru ọnya l'okpoga. ⁴G'onye ono bụkwaru onye duru ike leta ibe iya ọnya ree; onye ụnwegirima ibe iya anuru opfu bya akwabę ụbvù. ⁵Lę teke ọ bụ lę nemadzu ta adudu ike bụru onye-ishi l'ibe iya; ?denuhunu g'onye ọbu e-me dụ ike bụru onye-ishi Chìochi kę Chileke? ⁶G'onye ono ta abụkwaru onye teke adudu iphe, ọ mawaru lę kę Chileke; k'ọphu onye ọbu ata watadu etse etsetse; eshi ẹgube ono Chileke anmaa ya ikpe g'ọ nmaru Obutuswe. ⁷Onye ono aburu onye ndu abudu ndu Chìochi epfu l'oomer; ọo ya bụ g'ọ tọ dukwanu onye a-sụ l'ọ phụu iphe, onye-ishi Chìochi meru; a -nonyaa Obutuswe gude ẹgube iphe ono nmata onye-ishi onoya l'ọnyà.

Ndu ejeru Chìochi ozi

⁸Nokwapho gę ndu ejeru Chìochi ozi bụfutaje ndu eeyeru ụbvù. Ẹphe taa bụduru ndu ntuphu-ire; ọphu ẹphe abuduru ndu ngunukaru męe; ọphu ẹphe abuduru ndu anọduje achọ urwu l'uzo adudu ree. ⁹Ẹphe e-gude obu phę g'ọ ha gudepyabę ọkpobe-opfu ono, Chileke goshiru anyi ono; g'obu ta awajękwa phę mini. ¹⁰G'e vujeadakwaru ụzo hụadaa ndu ọbu ama; teke a hụchaaru phę ama; ọphu ọ dudu ẹka onu aboru phę ẹbo; tẹmanu e yewa phę rọ g'ẹphe jejeru Chìochi ozi. ¹¹Nokwapho gę unyomu phę bụfutaje ndu eeyeru ụbvù; ndu ta asudu asulasu; ndu aduje ike sede onwophe; ẹphe aburu ndu e gude ire phę ẹka l'iphemiphe. ¹²G'onye ejeru Chìochi ozi bụkwaru nwanị lanu kpoloko bę ọo-nodu alu. L'ọ bụru onye duru ike eleta ụnwu iya ọnya rengu-rengu; eletakwapho ibe iya ọnya ree. ¹³Noo lę teke ọ bụ lę ndu ejeru Chìochi ozi bę ejerwe iya ejerwe bę ọ gbakwaru kę g'a kwabeje phę ụbvù, ha shii. Ẹphe adujekwanu ike shihu obu ike asa iphe ono, anyi kweru ono kpa kpa; mbu iphe ono, anyi nọ Kéreshi l'ẹka kweta ono.

Iphe, Chileke shi domia edomi

¹⁴Ẹkwo-ozia a bę mu ede anu ngu; ọle ọ tọ dukwa gę mu anọ-beru nta-a mu abyapfuta ngu; ¹⁵k'ọphu bụ; mu -nọahaa ọdu abyabya l'ịi-maru

g'i-gudeje eme umere l'ulo Chileke ono, bu iya bu Chiochi ke Chileke ophu dzu ndzu; bya aburu itso yee okpa-ulo k'okpobe-opfu onoya. ¹⁶A tukoru kwetakota l'okpobe-opfu ono, Chileke shi domia edomi onoya pfubekpooru paa aka mebyi apaa. Chileke goshiru iya anyi; anyi kwetakwa iya pho. Okpobe-opfu obu be pfuru su:

Jizosu be byaru le mgboko-a

bya aburu nemadzu.

Unme Chileke goshi

lo bu

onye pfuberekoto.

Unwu-ojozi-imigwe

gudekwapho enya

phe huma iya.

E pfukotaru ohamoha,

no le mgboko opfu

ehu iya.

Ndiphe kweta nkiya;

Chileke bya ekuta iya

kuba l'imigwe

je akwabehi iya ubvu,

ka l'ubvu.

Ndu ejo-nzi

4 ¹Unme Chileke be pfuru iya anyi enwu iya anyi enwunwu le nchi su l'e-mechaa nweru ndu e-dochi ekweta onoya wata anga nchi l'iphe, ndu obu alo-kpurukpuru epfu; wata etso iphe, obu ono ezi. ²Gude opfu toko-lehu-atuko-l'obu aduzhi aka; ndu e gudewaa oku mkpurukpu-igwe huchishia egomunggo. ³Ephe anoduje ezi g'a ta alujeshi nwanyi; ophu erijeshi egube nri owa-a ozo ophu; mbu nri, Chileke meru ge ndu kweru nkiya bya amaru okpobe-opfu ono rije eriri. ⁴Iphemiphe, bukpo iphe, Chileke meru be dukotakwa ree. O to dukwa ophu gbaru ke g'a jikaje iya me e kelewaa Chileke ekele iya. ⁵Noo kele opfu Chileke yee epfufu, e pfuru nu Chileke onoya be mewaru iphe onoya o du nsu l'iphu Chileke.

Onye ejeru Kereshi Jizosu ozi okpobe ejeje

⁶O -buru li woru iphe, bu okwa-a, a nmakotaru ngu-a go ha nmakotaru iphe, bu unwunna gephe hakota be bukwa iya bu li bu onye ejeru Kereshi ozi eje iya okpobe ejeje. Oo ya bu l'igoshi l'oo opfu Chileke ono, i kwetaru me okpobe iphe ono, e ziru ngu ono, i shiepho k'eshinu ono tsota ono be bu nri, i gude azu onwongu. ⁷Ta angabejekwa nchi le mkpokoro ako-iphè unwanyi ogerenya, bu ako adudu iphe, bu okpobe-opfu, du iya

nụ ililekpọo. Iphe, ii-mechia bụ g'ị hùje onwongu ahùhù; g'iigude nno nọdu ndzụ, dụ Chileke ree. ⁸Kele ahùhù ọphu aahù ogwehu bẹ urwu, dụ iya nù hakwa nwanshii; obenu l'ọphu urwu gbaru mgburugburu bụ lẹ nmadzụ anuru Chileke opfu. Noo kele Chileke kweru ukwe lẹ ndu eme nno bẹ ya e-meru eze-iphe-oma lẹ ndzụ ọphu ephe nọ nta-a; bya emeeru pẹ iya lẹ ndzụ ọphu ephe a-nọdu l'oduliphu. ⁹Opfu-a bẹ bụ opfu, e gude ẹka; mbụ opfu gbaru g'onnyemonye machia ẹka labọ nata iya. ¹⁰Ọo iphe ono meru g'o gude anyi nọdu anọduje eseshi akanya iya ike; eje iphe-ẹhuka. Kele anyi kpọru obu yeru Chileke, nọ ndzụ; mbụ Chileke ọphu bụ Onye-Ndzọta ndiphe l'ọphu; kekeleke ke ndu kweru nkiya.

¹¹Pfuaru pẹ iphe onoya pfushiaru pẹ iya ike; l'iizikwaa pẹ iya pho ezizi. ¹²Te ekwekwa g'ọ duru onye a-nọdu eko ngu ọkpa l'ishi opfu l'ị bụ nwata. Iphe, ii-mechia bụ g'ị bụru iphe-leta-mee l'opfu ọnu; mę abọ ụja; mę lẹ n-yemobu; mę l'ekweta ke Chileke; mę l'adubebe ree. ¹³Iphe, iinodukpoepho emeje jasụ mu abya bukwa: g'ị gujeru Chiochi ẹkwo-opfu Chileke; l'i meje g'obu shihu pẹ ike; l'ị tọwashijekwaru pẹ pho opfu Chileke g'o doo pẹ ọnya. ¹⁴Ta akwaswekwaru ọnya l'iphe-oma ono, Chileke meru ngu teke ono, ndu mpfuchiru Chileke gude ike, Chileke nuru pẹ pfuchiaru iya ono; mbụ teke ono, ndu e meru ọgerenya Chiochi byaberu ngu ẹka l'ishi ono. ¹⁵Kebekpoepho ẹhu meje iphe ono; phube iphu me iya ree; k'ọphu onnyemonye la-huma g'ị gude ejekpọlepho l'iphu l'iphu. ¹⁶Kwabekwarupho umere ngu ọnya; l'ị kwabekwarupho ọnya l'iphe ono, iizi ndu ọzo ono. Mejeekwapho iphemiphe ono; kele i -nọdu emewaa ẹgube ono; l'ị dzọo onwongu ndzụ; dzọo ndu anọduje anụ iphe, iipfu.

5 ¹Ta abajekwaru nwoke, ka ngu aburu ọgerenya mba; tojechikwa nwehu pfuru yeru iya g'ọ bụ iya bụ nna ngu. Li mejeru unwoke, ka aburu nwata ge gu l'ephe bụ unwune. ²Unwanyi ka aburu ọgerenya bẹ ii-meje g'ephe bụ ne ngu. Liimejekwarupho unwanyi, ka ngu aburu nwata ge gu l'ephe bụ unwune. Te emerwushikwa onwongu l'ehu pẹ.

Unwanyi, ji pẹ anọedu

³Kwabejekwa unwanyi, ji pẹ anọedu ùbvù; mbụ ndu ọphu adudu g'ọ dụ pẹ ililekpọo. ⁴Teke ọ bụ lẹ nwanyi, ji iya anọedu nweru unwegirima; ọzoo unwu nwa-nwa; g'unwegirima ono nwuta l'ọo ephebedua evukpọadaru ụzo leta ndu unuphu pẹ ọnya; l'ọ nokwa iphe, gbaru ndu ke Chileke bụ ono. Ọo ya bụ; g'ephe eshi nno melataru ndu nwuru pẹ nù ree, ephe meru pẹ. Ọ kwa iphe ono bụ iphe, dụ ree l'iphu Chileke. ⁵Ọle ge nwanyi, ji iya anọedu; ẹbe ọ dudu g'ọ dụ iya ililekpọo; ọphu ọ tọ dudu onye eleta iya ọnya; bukwaru Chileke bẹ ọo-nọdu ele ọnya l'ẹka. G'ọ tọ tų-gbejekwa ẹka l'anọdu epfu anụ Chileke eswe l'enyashi. Iphe, ọonoduje epfuru Chileke bụ g'ọ kwọo ya lẹ mkpa. ⁶Nwanyi, ji iya anọedu ọphu anọdujeepho eme iphe, bataru iya l'obu bẹ nwuhwakwaru anwuhu; l'ẹka ọ nọ ndzụ.

7Noo iphe, ii-pfuru phẹ bụ onoya; mbụ pfua ya kwata pfushiaru phẹ iya ike; k'ophu ẹphe a-nọdu eme umere, gbaru phẹ nū. Ọo ya bụ; g'ọ tọ dū iphe, aa-ta phẹ ụta iya. 8Ọ -būru l'o nweru onye harū ndu ẹphe l'iya bụ; ọphu ooletadu phẹ ẹnya; kekelele ndu ọphu bụ ndibe phẹ gẹdegede; onye ono bụkwa iphe, oogoshi bụ lẹ ya te ekwedu kẹ Kéreshi; mbụ l'onye te ekwedu kẹ Kéreshi bẹ gbẹkwa ka iya nū mma.

9G'e te edejekwa ẹpha nwanyi, ji iya anọedu l'ẹkwo; mbụ onye ọphu teke anọ-rwudu ụkporo apha ẹto lẹ mgboko; gbahaẹpho onye bụ nwoke lanū kpoloko bẹ ọ lụjeru; 10waa nwanyi, aatu-dzuru ọnu iya; l'oome ree shii. G'ọ bụkwaru nwanyi, hefutaru ụnwu iya ree; bụru onye akwajẹ ẹbyaa ree; bụru nwanyi, gudewaa mini kwọo ndu-nso ọkpa; bya abụru nwanyi, yewaru ndu eje iphe-ẹhuka ẹka; bụkwarupho onye wowaru onwiya yekọta l'eme iphe-oma mgburugburu kpọo.

11Jikajekwa ede ẹpha nwanyi, ji iya anọedu, bụkwadu nwẹpa. Noo kẹle ọobujeru teke ẹgu nwoke gụtaeru phẹ phọ; ẹphe aghaarū Kéreshi azu wata achọ g'ẹphe e-me je aluru ji ọzo. 12Ẹphe -mewa iya nno bụkwa iya bụ lẹ Chileke a-nma phẹ ikpe l'ẹphe te emeedu iphe ono, ẹphe kweru Kéreshi ukwe ememe onoya. 13Teme ọzo bụru l'ẹphe a-wata eme ẹnyiru; tsoru ekpuphe l'ulo l'ulo edophe gwerigwerigweri; bụru o-jeru-opfu, 'e kudurū iya; epfugbaa iphe, agbakpodaaru phẹ l'epfupfu. 14Nokwa g'ọ gude mu sụ gẹ nwanyi, ji iya anọedu, bụkwadu nwẹpa je aluru ji ọzo; nwushia ụnwegirima; leta ụlo iya ẹnya. Ọo ya bụ; g'onye ọhogu anyi ono te enwe iphe, ọo-huma anyi l'ẹhu gude epfubyishi anyi. 15Lo nwekwarū ndu ọphu hawarūnu Kéreshi wata etso Nsetanu. 16Ọo ya bụ; ọ -duru nwoke ọzo nwanyi kweru kẹ Kéreshi, nweru abubu, ji iya anọedu ndzụ; g'onye ọbu letakwa abubu iya ono ẹnya. G'onye ono ta apakwaru mkpa ẹhu nwanyi ono bya ebo Chiochi. G'ọ bụkwarupho ndu ọphu ji phẹ anọedu; ẹbe ẹphe amadu g'ẹphe e-me onwophẹ bẹ Chiochi a-nọduje eleta ẹnya.

Ndu e meru ọgerenya Chiochi

17Iphe, gbaru g'e meje iya bụ g'a kwabeje ndu e meru ọgerenya Chiochi ụbvù ọkpobe akwabe; mbụkwa ndu ọphu l'ejeru Chiochi ozi ree; kekelele kẹ ndu ono, kukeberu ẹhu asa opfu Chileke asasa; ezikwa iya phọ ezizi ono. 18Noo kẹle e deru iya l'ẹkwo-opfu Chileke sụ: “Te ekechijekwa eswi ọnu mẹ ọ -nọdu azọshiru ngu ereshi.” Bya asụkwapho: “Onye akanya gbaru k'anata ụgwo akanya iya.” 19Ọ -būru l'o nweru onye sūru l'onye e meru ọgerenya Chiochi bẹ meru ẹji; te eyekwaru onye ọbu ọnu; a -gufukwa l'a dū ẹbo; ọzoo ẹto gbaa ya ekebe iphe ọbu l'o meru iya eviya. 20Ndu ọphu, bụ ndu eme ẹji bẹ ịi-bajeru mba l'edzudzu-ọha. Ọo ya bụ gẹ ndu ọphunapho atsuhukwanu ebvu.

21Mu nọkwa l'iphu Chileke; mẹ l'iphu Nnajiuphu, bụ Jizosu Kéreshi yẹe l'iphu ụnwu-ọjozi-imigwe ono, ọ họtaru ono epfushiru ngu iya ike

sù g'i mejekwa iphemiphe-a, mu epfuru ngu-a g'ò ha; g'ò tò dukwa ophu ii-mephodoje. Ophu ò dukwa iphe, ii-leje nemadzù ẹnya l'iphu eme. ²²Rije-odakwa oriri; teme l'i byabẹ nemadzù eka l'ishi. G'eka ngu ta adujekwa l'iphe-eji, ndu ozo eme. Dobeekwapho onwongu òrù. ²³Ò tò buẹkwapho mini kpoloko bu iphe, yi-nguje. Ngutajekwa mee nwanshii m'obvu epho ngu ono; me ẹhu ba adu ike ngu onoya, bu iphe ono anoduje eme ngu tekenteke onoya.

²⁴O nweru ndu ejo-iphe, epe eme dabyiru ẹba; mbu ò gbekwanu du g'ò bu l'iphe-eji, epe eme be vuwaa phe uzo eje ge Chileke nmaa phe ikpe. O nwekwarupho ndu ophu nkephe akpoodaa upfu teme l'òo vò-lishihu. ²⁵Nokwapho g'eme ree du. O nweru ree, nemadzù e-me l'ò buru ree, a tukoru ele l'ẹnya. Teke ò bu l'o nweru ree, e meru; ophu a humaduru iya nta; a -nonyakwapho be oo-tukokwaa vò-lishihukota.

Ndu bu ohu

6 ¹G'iphe, bu ndu bu ohu guje nnajiuphu, nwe phe nu le ndu gbaru g'a kwabeje phe ubvu; k'oplu e tee wotadu epha Chileke yee iphe ono, anyi ezi ono epfubyishi epfubyishi. ²G'ohu, ndu ophu nnajiuphu phe bu ke Kereshi; te ekojekwa phe okpa l'ishi; kele epe bu unwunna. G'ephe gbejehikwa kabakpo phe ro ejeshiru ozi ike; eshinu onye ono, nweru ohu ono kweru ke Kereshi; buru onye du Chileke l'obu teme ò nodu anoduje emeru ohu iya ree gude ebu iya nggo ozi ono, oojeshiru iya ike ono. Noo iphe, yi-noduje ezi ezizi; anma okwa iya anmashia iya ike.

Ejo nzi waa okpobe eku

³Su-a; teke ò bu l'o nweru onye ozo, byaru awata ezi iphe, gbaru iche; ophu iphe, oozu adagbaduru l'okpobe-opfu ono, bu opfu ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi ono; onye obu jikafua iphe ono, anyi ziru le ke g'ee-shije etso Chileke ono; ⁴onye ono ekukwa onwiya ekuku l'ebe adu iphe, ò maru. Iphe, yele onye ono eme bukwa ntumego; yee abaphe mba l'opfu, enwedu ishi; opfu buepho eme ge nemadzù nwejeru nwibe iya ẹnya-pfurupfuru; adzo-phe ẹnya; epfubyishi nwibe phe; yee anodu elephe nwibe phe ejo ẹnya; ⁵me aloru opfu chie le mgbaka nwibe phe. Ndu ono bu ndu egomunggo phe dahwaru adzulakpa; bya abukwarupho ndu ta amadu okpobe-opfu ono. Epe anoduje ari l'anuru Chileke opfu bu uzo, epe e-shi rita urwu. Kpajeru egube ndu ono l'aphara.

⁶Obenu l'anuru Chileke opfu; yele iphe-ephuru-l'ẹnya bukwa urwu, paru eka apaa. ⁷Lò tò dukwa iphe, anyi gude bya mgboko-a; nokwapho g'ò tò dudu iphe, anyi e-gude eshi le mgboko ala. ⁸Òo ya bu; anyi -nwewaru nri bya enweru uwe; g'ono phujeru anyi l'ẹnya. ⁹Obenu le ndu anoduje achò g'ee-shi g'ephe kpa eku be ejo-iphe ono, epe anoduje achò ono enwujeru ye l'eme iphe-eji. Ò buru iphe ono abujeru

ónyà nmata phẹ. Ikpoto iphe, agụ phẹ nụ tükokpoerupho bụru iphemmanụ; ẹme ọ bụru iya ahụje phẹ onu l'okụ; ẹme ọ nọdu alọtaje phẹ lọ-mia l'ẹka ẹphe a-nọdu mebyishihu; lakọta l'iswi. ¹⁰Ọ kwa eye ẹnya l'okpoga bụ ọgbarabvu iphemiphe, bụ ẹjo-iphe. O yekwaru ndu bụ opfu l'ọo l'ẹphe achọ okpoga bẹ o gude ẹphe shiswee ụzo; parụ ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kéreshi parụ haa. Ọ bụkwaru iya phọ meru g'o gude ẹphe shi ẹgube ono gude ẹka phẹ kpatarụ onwophe iphe-ẹhuka, dụ igwerigwe.

Iphe Timoti e-meje

¹¹Ọle-a; gụbedua, bụ onye kẹ Chileke-a; gbalakwaaru ẹgube iphe ono g'ọ ha; kukebe ẹhu bụru onye p̄f̄uberekoto; akwabẹ Chileke ùbvù; nweru ekweta; yee n-yemobu; mẹ nshirima; yee eme odo. ¹²Gude ekweta lwua ọgu ono lwuta ndzụ ojejoje, bụ iphe, e kuru ngu oku iya ono; ẹme i p̄f̄uru l'edzudzu ọha gbua ya tororo sụ l'i kwewaru kẹ Kéreshi ono. ¹³Ọo l'iphu Chileke ono, bụ Chileke ọphu anụje iphemiphe ndzụ; waa l'iphu Kéreshi ono, p̄f̄uru l'iphu Payileti gbaaru ọkpobe-opfu ono ekebe ono; ọo l'iphu phẹ bẹ mu nọ epfu iya epfushiru ngu iya ike sụ ngu: ¹⁴g'i tükojeekwapho ọkwa ọkwa-a, mu anmaru ngu g'ọ ha-a tsokọtaje. G'ọ tọ dukwa ẹka ii-tsoswe iya mẹ ẹka lanụ; ọo ya bụ g'ọ tọ dukwanu ẹka aa-ta ngu uta jeye teke Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi a-bya ọzo. ¹⁵O -rwuepho bẹ Chileke e-me-a g'a hụma-dzuru Kéreshi ọbu; mbụ onye ono, dukota ree; bya edzuko oke l'ime onwiya; bụru Eze ndu eze; bya aburu Nnajiuphu ndu bụ nnajiuphu. ¹⁶Ọo ya kpoloko kpeekpu bụ onye ta abyadu anwuhu anwuhu. Ẹka o bu bẹ ìphóró, dụ iya nụ te ekwejedu gẹ nemadzụ zakube iya ntse. Ọ tọ dukwa nemadzụ igbakoroshienyi gudejewaa ẹnya hụma iya; ọphu ọ dukwa onye byaru ahuma iya nụ. G'ọ bụru iya bẹ ndiphe a-kwabẹje ùbvù; ike ono, te enweddu abvubvu ono aburu nkiya. Nokwa g'ọ dụ-o!

¹⁷A bya lẹ kẹ ndu nweru iphe lẹ mgboko-a; karu phẹ g'ẹphe te egudejekwa iya ku onwophe; ọphu ẹphe edobekwa obu l'iphe ono, adudu g'oo-nọ-beru onoya. G'ẹphe dobechia obu phẹ lẹ Chileke ono, bụ omeluko onoya. Chileke ono anukọtaje anyi iphemiphe; nụ iya anyi k'anyinyi g'oomee g'ẹhu tsomahu anyi. ¹⁸Gẹ ndu nweru iphe meje iphe, dụ ree; mbụ-a; g'ẹphe mejekpoo iphe, dụ ree tekenteke; g'ẹphe bụru omeluko; l'ọ guje phẹ ẹgu g'ẹphe lẹ ndu ọzo gbaru mgba l'iphe phẹ. ¹⁹Ọo ẹphe -nọdu eme nno l'ọ bụru iya bụ l'ẹphe nweru ọkpobe iphe. Noo l'ẹphe e-shi ẹgube ono kpata ọkpobe iphe kuberu onwophe; mbụ ọkpobe iphe ọphu a-nọduwaru phẹ rọ jeyewaruro l'uzo iphu. Ọo ya bụ; o -rwuepho; g'ẹphe anata ndzụ ono, bụ ọkpobe ndzụ ono. ²⁰Sụ-a; jiko Timoti; kwabekwarupho iphe ono, e yeru ngu l'ẹka ono ẹnya.

G'i letaję ęnya g'i tį nõdu epfuphe mkpọkoro opfu, bų iphe eswe; ọphu ị nõdukwa atụ-phe mkpọkoro ęgo, ndiphe ahajęru sụ l'ọ bų mmami-phe. ²¹O nweru ndu anọduje arị l'ẹphe maru iphe; ẹphe egude nno phua ụzo ekwekwe ono, anyi kweru ono. Gẹ Chileke meeru unu eze-
iphe-ọma. Nokwa g'ọ dų.

Ekwo-ozì K'èbo, Pòlu Deru Nù Timoti

1 ¹Ọo m̀b̀e Pòlu; onye-ishi-ozì Kéreshi Jizọsù lẹ g'ọ b̀ uche Chileke l'ede ẹkwo-a; gẹ mu gude p̄fuaru ndiphe l'ophu k'ọkpobe ndzù ono, Chileke kweru ukwe lẹ ya e-shi l'ẹka Kéreshi Jizọsù nù anyi ono.

²Onye mu ede iya anù b̀ g̀be nwa mu ono, mu yeru obu, b̀ Timoti. Gẹ Chileke, b̀ Nna; yẹ Nnajiuphu anyi, b̀ Kéreshi Jizọsù meeru ngu eze-iphe-oma; ph̀kwaaru ngu ph̀ obu-imemini; mekwaph̀ g'ẹhu d̀ ngu guu.

Pòlu ekele Chileke bya aad̀kwapho Timoti obu

³Mu etu Chileke ẹpha; mb̀ onye mu gude obu mu g'ọ ha ejeru ozì gẹ nna mu oche phẹ jeru iya; ọphu ọowadu mu obu mini. Iphe, b̀kpoo tekenteke, mu epfu anù Chileke l'eswe mẹ l'enyashi bẹ mu anyatajẹ tua ya ẹpha l'opfu ẹhu ngu. ⁴Timoti; mu nyatakwaru-a ẹnya-mini ono, ghakashiuru ngu l'ẹnya ono. Ọ buru iphe ono meru g'ọ gude oghoroko ngu d̀ mu shii. Mb̀-à; ọ g̀kwa mu g'a sù lẹ mu lẹ ngu humaru ọzo k'ọphu ẹhu-utso e-jikwanù mu ọkpoma. ⁵Mu anyatajẹkwa ọkpobe ekwekwe ono, i kweru kẹ Nnajiuphu anyi ono. Ekwekwe ono bẹ ne ngu oche, b̀ Loyisu yẹ nene ngu, b̀ Yunayisu vuhaadaa ngu rọ ọzo kwetaadaa; o dokwaa mu ph̀ ẹnya l'ọ nokwaph̀ gẹ g̀bedua kwetarù. ⁶Noo g'ọ gude mu nọdu anyatarù ngu sù g'i mekwaa iphe-oma ono g'ọ ree ire; mb̀ iphe-oma ono, Chileke shi l'ẹka ono, mu byaberu ngu l'ishi nù ngu teke ono, mu pfuru nù Chileke l'opfu ẹhu ngu ono. ⁷Lẹ Unme-dù-Nsọ ọphu Chileke nuru anyi ta ab̀kwa Unme, l'e-me anyi g'anyi tsuje ebvu. Ọ kwa Unme a-nùje anyi ike bya ab̀ru Unme n-yemobu; bya ab̀ru Unme emejekwaph̀ g'anyi d̀ ike sedekotaje onwanyì.

⁸Ọo ya b̀; g'ọ tọ d̀kwa teke iisoje ẹnya epfuru ndiphe l'ì b̀ onye kẹ Nnajiuphu anyi ono. Ọphu iphere ẹhu mb̀dua ad̀jekwa ngu; mb̀ mb̀dua ono, a t̀ru mkpọro l'opfu ẹhu Nnajiuphu anyi ono. Iphe, ii-mechia b̀kwa g'ì jee òkè iphe-ẹhuka nkengu l'iphe-ẹhuka ono, anyi eje gude ese

iswi ozi-oma ono. Chileke bẹ e-mekwaa g'ì dū ike ejeje iya. ⁹Ọo Chile-ke ono bẹ bụ onye dzọru anyi; bya ekua anyi oku, dū nsọ ono; ọ tọ bụdu iphe, anyi setarū l'akanya; ọ bụ eze-iphe-oma, bụ iphe, ọ tūbehawaru l'o noo gẹ ya l'eme iya. Ono bụru iphe, ọ gbẹ l'ẹka Kéréshi Jizọsu meeru anyi tẹme mgboko dū. ¹⁰Ọle nta-a bẹ ọ byaru emee: a hụma-dzuru eze-iphe-oma ono; kele Kéréshi Jizọsu ono, bụ Onye-Ndzọta anyi ono bẹ byawaru eliphe-a bya emebyiwaa ike k'anwuhu. Nta-a bẹ o shiwaa l'ozi-oma ono mee g'ahuma-dzuru ndzū ono; mbū ndzū ọphu bụ a -dzūwaru iya; a taa nwuhubaedu anwuhu.

¹¹Ọ bụru iya bẹ a họtaru mu gẹ mu saje àsàsà; mu abụkwarupho onyeshi-ozì iya; bụru onye ezi iphe ezizi. ¹²Ọ kwa iphe ono meru g'o gude mu nọdu ejekotakpoo iphe-ẹhuka-a, mu eje-a; ọphu ọ bụdu l'iphere iya aduje mu; noo lẹ mu maru onye mu kweru nkiya; tẹme o doo mu ọnya ree l'ọo-dū ike kwakọbe iphe ono, mu yeru iya l'ẹka ono jeye mbọku ono. ¹³Gudeshiẹkwapho ọkpobe-opfu ono, ì nūmaru mu l'ọnu ono; g'ọ bụru iya a-nọdu akpọ-ziru ngu ọzo g'ii-gudeje epfu opfu; kweta iya; nọdu Kéréshi Jizọsu l'ẹka yee nwibe ngu obu. ¹⁴Kwabekwaru eguru iphe ono, e yeru ngu l'ẹka ono ọnya. Ọo Unme-dū-Nsọ ono, bu l'ime anyi ono e-me g'ì dū ike letakọta iya ọnya.

¹⁵Ọ kwa l'ì maru lẹ ndu Eshiya, g'ẹphe ha bẹ tūkoakwaru g'ẹphe ha gbakashihu parū mu haa; mbū je akpaa lẹ Fayigelosu yee Hemojinizu. ¹⁶Gẹ Nnajiuphu phuru ndibe Onesiforosu obu-imemini; kele o shi anọduje agba mu unme; ọphu iphere mu adujedu iya gẹ mu nọ mkpọro-a. ¹⁷Teke o beberu byarwuta Romu bẹ ọ wataeru mu phọ achoshi ike jeye teke ọ hūmaru mu. ¹⁸Gẹ Nnajiuphu jiko yekwarū iya ẹka; gẹ Chileke phuru iya obu-imemini mbọku onoya; gūbedua l'onwongu mawaru-a g'o yetaberu mu ẹka lẹ Efesọsu.

Ọkpobe onye ojọgu ke Kéréshi

2 ¹Ọo ya bụ; gūbedua, bụ nwa mu; gẹ Chileke mee g'i gude eze-iphe-oma ono, shi l'ẹka Kéréshi Jizọsu ono shihu ike. ²Ì nūmawaru-a iphemiphe ono, mu pfuru l'edzudzu-ọha ono. Woru iya ye l'ẹka ndu goshiwaru l'ẹphe gbaru g'e gude ire phẹ ẹka bụkwanu ndu a-dū ike zikwaa ya phọ ndu ọzo.

³Takwaa nshi jee òkè iphe-ẹhuka nkengu l'opfu ẹhu Kéréshi Jizọsu, bụ iphe, gbaru ọkpobe onye ojọgu ke Kéréshi. ⁴Ọ tọ dukwa onye ojọgu, nọ l'ẹka ọgu ekpo ọku, ewojeru onwiya je eye l'akanya k'eliphe-a; gbahaa g'o mee iphe, dū onye họtaru iya nū ono ree. ⁵Ọzo bụru l'onye agba ọso bẹ e te bujekwa nggo k'onye kachaa agbagba mē ọ -būdu l'ọ gbaru iya g'aagba-je iya. ⁶Ọo onye akọ opfu, ejeshi ozi ike bẹ ọ gbaru ke g'o vujeru ọzo ria iphe, o metaru l'opfu iya ọbu. ⁷Rikwaa iphemiphe ono, mu pfuru ono ariri. Gẹ Nnajiuphu yetakwaru ngu ẹka g'iphemiphe dokọta ngu ọnya.

⁸Nyatakwa Jizōsu Kéreshi ono, Chileke meru: o shi l'ōnwu teta dzū-ru ndzū ono. Jizōsu ono bụ eri Dévidi; ọ bụru iphe ono bụkotakpoo iphe ozi-oma ono, mu ezi ono epfukpo. ⁹Ọ kwa l'ọo lẹ mu ezi ozi-oma ono meru g'o gude mu nọdu eje iphe-ehuka-a, mu eje-a; g'ọ bụ lẹ mu bụ onye meru ejo-iphe. Ọle ọ bụ; a -tuchaa mu mkpọro; ?a tūhunuru ozi-oma ono mkpọro? ¹⁰Noo g'o gude mu gude k'ehu ndu Chileke hōtaru atagbukōta iphemiphe ono lẹ nshi; ọo ya bụ gẹ Chileke eshikwanu l'eka Kéreshi dzō-kwaa p̄hẹ phọ; shi egube ono nū p̄hẹ ndzū ojejeje, dū biribiri. ¹¹Opfu-a bẹ bụkwa opfu, e gude ẹka, pfuru sū:

Ọ -būru l'anyi lẹ Kéreshi
 bẹ tūkoru nwuhukota
 bẹ anyi l'iya
 a-tūkokwapho
 nōdukota ndzū.

¹²Ọ -būru l'anyi atagbukōtaje
 iphemiphe lẹ nshi
 bẹ anyi lẹ Jizōsu
 a-tūkokwapho būru eze.

Ọ -būru l'anyi sūru l'anyi
 ta amadu onye ọ bụ
 bẹ ọo-sukwapho lẹ
 ya ta amadu ndu anyi bụ.

¹³Ọ -būru l'anyi ta
 apfushijedu ike l'iphe,
 anyi pfuru bẹ yēbedua
 apfushijekwa ike l'iphe,
 o pfuru.

Kele ọ tō gbanwejedu iphe,
 o pfuru.

Onye e kweru l'oojerwe ozi ejerwe

¹⁴Nyatajeru onyemonye iphemiphe ono; l'i nōduje l'iphu Chileke pfuaru p̄hẹ iya pfushiaru p̄hẹ iya ike sū p̄hẹ g'ep̄he ta nōdujekwa abap̄he mba l'opfu, enwedū ishi. Ọ tō dukwa urwu dū iya nū. Ọ 'ekwapho emebiyi bẹ oomebyije ndu anū iya nū. ¹⁵Kukebe ehū goshije p̄hẹ lẹ Chileke hūko-tawaru ngu ama bya agua ngu l'onye gbaru kẹ g'i jejeru iya ozi; mbū l'i bụ onye-ozī, iphere ozi, ooje adūdu; tēme i būru onye anōduje ezirwe ọkpobe-opfu ono ezirwe. ¹⁶L'i zejeru onwongu g'i tī yijeshi lẹ ndu epfu mkpōkoro opfu, bụ iphe eswe. Noo kele egube opfu ono e-me ndu anū iya nū: ep̄he alaa azū azū; ep̄he te eyeheduru Chileke ùbvù. ¹⁷Ip̄he, ep̄he ezi adūje g'onwo, ababushi anū. Ndu harū yīru lẹ ndu ono, epfu ip̄he ono bụ Hayimeniyōsu yēe Filitosu. ¹⁸Ep̄he gwōbewaru etso ọkpobe-opfu ono;

kele epe sūru lẹ ndu nwuhuru anwuhu gbẹ shiwanu l'onwu teta dzuru ndzu. Epe gude egube ono nweru ndu ophu epe haru enwunga enwunga; gude nno nwufu phe lekwekwe ono, epe kweru ke Chileke ono. ¹⁹Qle okpa-ulo ono, shihuru ike ono, Chileke turu ono be bukwanu 'enwubata enwubata. Ipe-ohubama, Chileke deru l'okpa-ulo ono bu: Nnajiuphu maru ndu bu ndu nkiya. Ipe ozo, o dekwaru iya pho bu: G'ipe, bukpo onye sūru lẹ ya bu ke Nnajiuphu anyi; wofukwapho eka l'eme ejo-ipe.

²⁰“Eze-ulo, ha shii ta abuekwapho udu ite, du iche iche, e gude mkpola yele ope, vu aswa kpua be aduje iya nu kpoloko. Ipe, a pyiru l'oshi me ophu a kpuru l'urwa adujechakwaa ya. Ndu aburu ipe, anodu akwabe ubvu; ndu abuerupho ipe, e gude eme ipe. ²¹Oo ya bu; o -buru l'o nweru onye safukotaru onwiya ejo-ipe ono, mu gushiru ono; o kwa iya bu l'onye ono a-buru ite, aakwabe ubvu ono, e doru nso o buru ipe, e gude ejeru Nnajiuphu ozi; teme edozia ya g'e gude iya jeje iphemiphe, du ree. ²²Oo ya bu; gbalajeru egu eme ejo-ipe ono, l'anoduje agu unwokorobya ono. Ipe, ii-mechia bu g'i buru onye pfuberekoto; l'i kweta ke Kereshi; nweru n-yemobu; nweru nchi-adu-doo unu lẹ ndu ono, egudeje obu-iphoro akpo Nnajiuphu ono. ²³Te eyejekwa onu l'opfu ntumego eswe, enwedu ishi; l'i maanaru-a legube ipe ono be buepho uswo be e gudeje iya aswo. ²⁴L'onye-ozu ke Nnajiuphu be bufutajekwa onye ta aswojedu uswo; onye emejeru onyemonye odoo; onye maru g'ezije ipe; buru onye atajeru ipe nshi. ²⁵O bufutaje onye ewozeje onwiya ali; akpo-ziru ndu agbaje iya opfu agbagba uzo. Kele o nweru g'oo-me Chileke agbe yeru phe eka; izimanu ejo-ipe ono alwa phe azu; epe alwapfuta Chileke; epe abya amakotaru okpobe-opfu onoya. ²⁶Oo ya bu; enya abya ekosahu phe teke ono; epe emefu l'onya ono, Obutuswe nmataru phe onoya, bu iya shi mee phe: epe nodu eme ipe, bu uche Obutuswe onoya.”

Umere ndiphe lẹ mboku ikpazu

3 ¹“Su-a; ipe lanu, ii-maru okpobe amaru bu l'o -rwuepho teke k'ikpazu be okpobe ipe-ehuka a-byakwa. ²Noo lẹ teke ono be ndiphe a-bujeerupho onwophe be epe e-yeje obu kpoloko; epe aburu ndu nchamenya okpoga; buru ndu atu onu onwophe; buru ndu eku onwophe ekuku; buru ndu anoduje ephu ndu ozo iphu; ndu karikotaru ne lẹ nna, nwuru phe nu eka; ndu amadu ipe-oma, e meru phe; ndu ta adudu ipe, adujeru phe lẹ nso ememe. ³No iya; epe a-buru ndu nemadzu du ash; ndu ipe ta avujudu l'obu; ndu atukobeje nemadzu ibe phe ipe, o meduru; ndu te esedejedu onwophe; buru ndu eme enari; ndu ipe, du ree aduje ash. ⁴Epe a-buru o-deru-oye; buru 'anuma anuma phe; buru ndu etse etsetse; epe aburu ndu ka eye ipe-utso obu eme lẹ Chileke; ⁵ndu anoduje eme g'ephe kweru ke Chileke l'ebe epe ekweta lẹ Chileke ere ire. Jiko pakwaru egube ndu ono haa.

6“Ndu du nno be bu phe l'ahajeru abaphe l'ulo l'ulo edusweshi unwanyi, enwedu egomunggo; mbu unwanyi metawaru ejo-iphe; o kwowaru phe ehuh; iphe, l'alo-phu egube unwanyi ono buru egu ejo-iphe, dugbaa iche iche, anoduje agu phe nu. 7Egube unwanyi ono be onoduje eheshi ihee ike; mbu g'ephe nwuta iphe; ole ephe ta abyakwanu adu ike takebe marweta okpobe-opfu onoya. 8Ndu ono, l'anoduje eduphushi unwanyi ono be kwachiru okpobe-opfu ono uzo ge Jianesu yee Jiambirisu kwachiru iya Mosisu teke ndiche ono. Ephe bu ndu egomunggo phe dahuwaru adzulakpa; ekwekwe, ephe kweru be bu ekwekwe, daru l'eba l'enya ke Chileke. 9Ole ndu ono ta adudu aka ephe ejebebaaru; onyemonye atuko humakota l'ephe bu ndu eswe; mbukwapho g'onyemonye huma-dzuru le Jianesu yee Jiambirisu bu ndu eswe.”

**Okwa, Polu nmaru gude
kpochia ozi-a ishi**

10“Ole gubedua mawaru iphe, mu ezi; okpobe amaru; bya amaru ume-re mu; maru iphe, mu tüberu; maru ekweta mu; maru ge mu ejeberu iphe-ehuka; maru n-yemobu mu; maru nshirima mu; 11maru mkpamehu ono, a kpakotakpooru mu ono g'o ha; mekpoo iphe-ehuka ono, mu jegbaberu onoya, bu iphe, tukoru dapfukota mu le Antiyoku; waa le Ayikoniyomu; waa le Lisutura. Su-a; mkpamehu, dapfutakotaru mu nu ta abukwa iphe epfufu! Ole Nnajiuphu dzokotakwaru mu l'iphemiphe onoya. 12Mbu-a; iphe, bukpoo ndu bu ndu oogu g'ephe le Kereshi Jizosu tugba buru nanu; g'ephe shi egube ono nodu ndzu, du Chileke ree be aa-kpakotakwa ehuh. 13Obenu le ndu bu ndu eme ejo-iphe; me ndu anoduje agho ugho; g'ephe ha be a-noduepho aka eji akaka eje l'eme ejo-iphe, ephe eme; ephe egude nno duphushia ndu ozo; ndu ozo eduphushikwapho ephebedua. 14Ole o bu; gubedua l'onwongu; pfushiekwapho ike l'okpobe-opfu ono, e ziru ngu ono, bu iya bu iphe, i kwetaru; opfu l'i makotaru ndu bu phe ziru ngu iya. 15Li nyatajekwapho l'i shi le nwata makotaru iphe, e deru lekwo-opfu Chileke. Oo iphe ono, e deru lekwo-opfu Chileke ono, du nsu ono be a-du ike mee ngu l'i nweru mmamiphe k'ophu Chileke e-shi lekwekwe, i kweru ke Kereshi Jizosu dzoo ngu. 16Iphe, bu iphe, e deru lekwo-opfu Chileke be shikotakwa l'eka Unme Chileke. O du ree legudeje zia okpobe-opfu ono; me g'e gudeje iya goshije nemadzu aka o meru eji; waa g'e gudeje iya agbazi egomunggo; waa g'e gude iya mefutaje nemadzu g'onye obu buru onye pfuberekoto l'iphu Chileke. 17Oo ya bu g'onye ke Chileke aburu onye a kwakobewaru okpobe akwakobe k'ejeru Chileke ozi ono, du ree ono, duru iya nu ono g'ooduhabe.”

4 1Su-a; mu noakwa l'iphu Chileke yee Kereshi Jizosu anmaru ngu okwa anmashiru ngu iya ike su ngu gi nyatakwa le Kereshi Jizosu ono, bu iya bu onye e-kpe ndu no ndzu me ndu nwuhuru anwuhu ikpe

ono a-lwakwa azu ujiku lanu bya egoshi l'oo ya bu eze. ²Sàjekwa ozi-oma Chileke ono kpa a kpa; m'ò dù ndu iisaru iya nphe anuma-o; m'ò bu l'ò tò dùdu phe nphe-o; letaekwapho ozi ngu enya. Goshije nemadzu eka onye obu mesweru; bajeru onye meru eji mba; gudejekpoe kwapho ota-nshi meje g'obu shihu phe ike; ebe i hajekwa phe ezi iphe. ³Noo kele o nweru teke ndiphe e-mechaa jikaaaha okpobe-opfu ono, anyi ezi ono; o buerupho egu ejo-iphe, agu phe nu be ephe a-gbatsoru. Ephe achikoo ikpoto ndu ezi iphe ozo su g'ephe bya bya ezije phe iphe, atso phe utso le nchi anuma. ⁴Ephe te ekweedu angabe nchi l'okpobe-opfu onoya. O buru ophu ephe anodu anga nchi bu ako-iphè. ⁵Ole-a; gubedua l'onwongu; sedekotajekwa onwongu l'iphemiphe ko; tajekwaru iphe-ehuka nshi; l'isà ozi-oma ono asasa; ejekota ozi, gbaru ngu nu; l'i bu onye-ozima ke Chileke.

⁶Le mbedua be bukwaa iphe-ngweja; teme o gbabewaa mu l'alala. ⁷Mu lwakwaru okpobe ugu ono lwu-ghee. Mu jegheakwaru ozi mu. Mu pfushiepho ike l'ekwekwe, mu kweru ke Kereshi. ⁸Iphe, phoduru nu nta-a buwaa ge Chileke bua mu obunggo, o doberu mu; mbu le Nnajiuphu ono, l'ekpeje ikpe nhamunha ono be a-gu mu l'onye pfuberekoto mboku onoya. Mbu o to bulekwa mu-a kpurumu be oo-bu nggo ono; oo-bukota iya iphe, bukpo ndu gude obu phe go ha kwaberu abyabya iya.

Ozi, Pòlu ezi Timoti k'iche

⁹Maekwarupho g'ii-me byapfuta mu egwegwa. ¹⁰Kele Dimasu be pakwaru mu haa tugbushia; kele iphe ke mgboko-a be ka iya ree eme le Chileke. Nta-a be o tugbuwaru jeshia Tesalonayika. Keresensu be jeru Galeshiya. Tayitosu jee Dalumesha. ¹¹Nta-a buwaa Luku kpoloko be mu e ya no. Ge gu le Maku swikwaru jiko me i -byaje kele mkpa iya dukwaru mu shii; go bya eyetajeru mu eka. ¹²Tikikosu be mu ziru Efesos. ¹³Teke i byajeru; chitakwaru mu uwe-ukpo mu pho, mu haru l'ibe Kaposu le Tirowasu pho. Li chitakwaru mu pho iphe, bukpo ekwo ono go ha; kekele ke ndu ophu e gude akpo-aturu mee. ¹⁴Aleguzanda ophu akpuje uzu be mekwaru mu ejo-iphe, ha shii. Oo Nnajiuphu be a-pfukota iya ugwo iphe, o meru mu. ¹⁵Kpakwaru iya l'aphara gubedua l'onwongu; lo kwatakwaru kwachia ozi-a, anyi ezi-a uzo.

¹⁶Edo mbu, mu vuchakpo uzo pfuru doo l'ulo-ikpe ono ta adukwa go ka mma l'oo onye lanu shi agba eyeru mu nu. Onyemonye tukoeurupho buhaa mu. Ge Chileke jiko ta agukwaru iya yeru phe lo bu iphe-eji, ephe mee ya. ¹⁷Oo Nnajiuphu be bu onye pfu-kube mu nu eyeru mu okpukpu ike; oo ya bu k'ophu mu e-zikota ozi ono go ha ge ndiphe mgburugburu numa-dzuru iya. O kwa iya pho bu onye nafutaru mu lonu oduma. ¹⁸O kwapho Nnajiuphu ono be l'a-nafuta mu l'iphe, bukpo ejo-iphe mgburugburu ko; dua mu gele gele je edobe l'eka o bu eze l'imigwe. G'ajaja buru nkiya jasu le tuutuutu le mimiimii. Nokwa go du.

Ekele, Pọlu gude kpọchia ozi iya ishi

¹⁹Keleru mu Pyirisuka yẹ Akwila mẹ ndibe Onẹsiforusu. ²⁰Ẹrasutosu nọkwa ẹ Kọrentu. Tirofimosu bẹ mu hakwaru ẹ Militọsu; kele iphe eme iya. ²¹Kukebekwa ẹhu byaadaa tẹmanu l'o rwua l'udzumini. Yubulosu l'ekelekwa ngu rọ. O nọdu ekelekwa ngu phọ mbu Pudensu yẹ Layinọsu; yefua Kulodiya; mẹwaro unwunna anyi ndu ophuu g'ẹphe ha.

²²Gẹ Nnajiuphu, bu Jizọsu Kẹreshi dobekwa ngu ndzọ-o. Chileke emeeru unu g'unu ha eze-iphe-ọma. Nokwa g'ọ du.

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nù Tayitòsu

1 ¹Ekwo-ozì òwa-a shì l'èka m̀be Pòlu, b̀ onye ejeru Chileke ozì bya ab̀uru onye-ishi-ozì Jizòsu Kéreshì. Chileke hòtaru mu bya ezia mu g̀e mu bya emee g̀e ndu Chileke hòtaru kabaa ya anòshi ike l'èka; mu emekwaaphò g'èphe maru iphe, b̀ òkpobe-opfu k̀ Chileke; g'èphe atsujè iya ebvu l̀e ndz̀-à, anyi nò-a; ²noo l'anyi ele ẹnya ndz̀ ojejoje. Ndz̀ ojejoje ono b̀ Chileke, onye ta adz̀jedu ùka pfuhawarurò t̀eme mgboko d̀; s̀ l̀e ya a-nù anyi. ³O be teke ò gbaru; Chileke, b̀ Onye-Ndzòta anyi mee g'e shì l'ozì-òma iya maru ndz̀ ono, o kweru ukwe iya ono. Ozi-òma iya ono b̀ o woru ye mu l'èka s̀ g̀e mu t̀owashiaru iya ndiphe g'ò doo p̀e ẹnya.

⁴Mu nòdu ede ekwo-a anù ngu Tayitòsu. I b̀ òkpobe nwa mu; opfu l̀e mu l̀e ngu kwetarù iphe lanù!

G̀e Chileke, b̀ Nna; waa Kéreshì, b̀ Jizòsu bya ab̀uru Onye-Ndzòta anyi meeru ngu eze-iphe-òma; mee g'èhu d̀ ngu guu.

Ozi Tayitòsu l̀e Kiritu

⁵Iphe, mu gude haa ngu l̀e Kiritu b̀kwa g'i dozia iphe, phòduru nù; waa g'i hòta ndu a-b̀uru ògerenya Chìochì l̀e mkp̀kpu l̀e mkp̀kpu g̀e mu pfuhawaru ngu ono. ⁶G'onye ògerenya Chìochì b̀kwaru onye a ta mad̀-ru èjò èka; onye alù nwanyì lanù; onye ùnwegirima iya wowaru onwop̀e ye Kéreshì l'èka; òphu èphe ad̀du gaphugaphugaphu; t̀eme òphu èphe akpadù opfu. ⁷L'onye-ishi Chìochì b̀futajekwa onye ùta ad̀du l̀e ndz̀ iya; eshinu ò b̀ onye-ishi, eleta ozì Chileke ẹnya. Onye ab̀du opfu-nkiya-anù-nkiya; òphu ò b̀du onye obu-òku; òphu ò b̀du onye angùje mee g'ò tsù iya atsùtsu; onye te emedu èhuka; òphu ònodujèdu achò urwu l'ùzo, ad̀du ree. ⁸Òo g'ò b̀-chiaru onye b̀ ò-kwa-èbyaa; onye maru l'iphe, d̀ ree b̀ d̀ ree; onye nweru egomunggo; onye p̀b̀erekoto; bya ad̀ nsò; bya ab̀uru onye esede onwiya. ⁹Onye ono b̀futaje onye nò-shiru ike l'opfu ono, a maru l'ò gbaru k'egude èka ono g'e ziru iya ya; g'òo-d̀

ike gude ezi ọkpobe iphe ono, oozu ono dushia ndu ọzo obu ike; tēme oogoshi ndu jikaru iphe, oozu ẹka o jeberu; ọzo kpo-swehu phe.

¹⁰Kele o duru ndu du igwerigwe, bu okarieka; ndu epfu mkpokoro opfu gude aghota ndu ozo l'ughu; kekelele ke ndu k'ono, e buje ubvu ono. ¹¹G'a kpo-bujeru opfu ye egube ndu ono l'onu; kele ephe egudeje ezi iphe, ephe tege zidu gbaghashia unuphu l'ophu g'eeshi g'ephe erita urwu, apfuduru oto. ¹²L'onye lanu le ndu Kiritu, bu onye ephe suru l'o bu onye agbaje eja sukwaru: "Ndu Kiritu shi le mbu buru atukporoko; ephe bu ejo anu-egbudu; ndu enyiru, iphe ka utso l'onu." ¹³Iphe nwoke ono pfuru buru okpobe-opfu; oo ya bu; bashijekwaru phe mba ike; g'ekweta phe aburu okpobe iya. ¹⁴G'ephe ta angage nchi l'ako-iphè ndu Jiu; ozoo ekemu, ndu jikaru okpobe-opfu turu l'onwophe. ¹⁵Ndu obu guru iphoro be iphemiphe guru iphoro. Obenu le ndu merwushiru onwophe emerwushi; mbu ndu te ekwedu ke Kereshi; ta adudu iphe, abudu phe nso nso. Oriri phe rwuhuru arwuhu; ophu ejo-iphe awajehedu phe obu mini. ¹⁶Ephe anoduje epfu l'onu l'ephe maru Chileke; ole ephe egudeje umere phe egoshi l'ephe ta amadu iya. Ephe du ashi bya aburu ndu ta ndu iphe le nchi; bya buru ogalemkpa, adudu iphe, du ree, ephe dakafuru ememe.

Okpobe-opfu, eezi ezizi

2 ¹Obenu gubedua l'onwongu; g'iphe, iizi yele okpobe-opfu, eezi ezizi dagbakwa. ²Zia unwoke ndu bu ogerenya g'iphe, ephe eme doje phe enya; g'ephe meje umere, egoshi l'o gbaru g'e yejeru phe ubvu; g'ephe sedeje onwophe; g'ekweta, ephe kwetaru ke Kereshi; me eye obu phe; me atanshi phe buru okpobe iya. ³G'i karu unwanyi ogerenya kwapho g'ephe meje umere, egoshi le Chileke duru phe le nso; g'ephe ta abukwaru ndu asulasu; ophu ephe angunukajeshi mee; o chia g'ephe zije iphe, du ree. ⁴Oo ya bu; g'ephe eshi egube ono zua unwanyi ophu bukwalu nwepa g'iphe, ephe eme doje phe enya; ephe eyeje ji phe waa unwegirima phe obu. ⁵Ephe enweru egomunggo; dobe onwophe oru; kwakobeje ulo phe; buru ndu obu oma; buru ndu anuru ji phe opfu; g'e te egude iswi ehuru phe pfubyishiahaa opfu ke Chileke epfubyishi.

⁶Nokwapho g'ii-pfuru unwokorobya g'ephe sedeje onwophe. ⁷G'o duhaba; gubedua l'onwongu l'a-buru onye e-letaje enya eme umere oma; l'iizije iphe, doru risaa; gbanwuje ehuru gude ire-lanu zije iya okpobe ezizi. ⁸Pfufu opfu, nweru ishi; mbu opfu, aata avodu echi; g'ii-gude egube ono mee ndu epfuru ngu nu iphe-iphere; eshinu ephe taa maeduru ejo-iphe, ephe e-gude epfuru anyi.

⁹Pfujeru ndu bu ohu g'ephe nujeru ndu gbaru phe nu opfu; g'iphemiphe, ephe eme jije ndu gbaru phe nu epho; g'ephe ta awojeshi phe opfu; ¹⁰ophu ephe ezikwa iphuru. Oo g'ephe goshije l'ephe bu ndu gbaru ke g'e gude ire phe eka okpobe egude l'iphemiphe. Oo ya bu; g'ephe egudekota

umere p̄h̄e g'ò ha kutsee iphe, eezi ezizi k̄e Chileke, b̄u iya b̄u Onye-Ndzo-ta anyi ono.

¹¹Noo l̄e Chileke goshiwaru eze-iphe-oma iya, o gude adzo onyemonye. ¹²Eze-iphe-oma ophu ezi anyi g'anyi e-shi haa anodu ndzu, ubvu Chileke adudu; me g'anyi e-shi haa egu ejo-iphe k̄e mgboko-a; buru ndu esedeje onwanyi; ndu pfuberekoto; waa ndu eyejeru Chileke ubvu l̄e mgboko-a. ¹³Anyi noakwa kwaberu mboku ehutso ono, bu iphe, anyi ele enya iya ono. Oo mboku ono e-goshi odu-biribiri k̄e Okalibe Chileke ono, bu Onye-Ndzota anyi, bu iya bu Jizosu Kereshi. ¹⁴Onye woru onwiya nu l'iswi ehuru anyi g'oo-shi egube ono gbata anyi l'eka iphe-eji; waa g'ò saa obu anyi g'anyi buru nkiya; mee anyi ndibe iya; ndu eme oma anoduje ehe ihee.

¹⁵Su-a; tuko iphe ono pfushije; gude iya kasaa nemadzu nchi; gudekwa iya pho goshije nemadzu eka o mesweru; gude iya duphuta iya azu. G'ò to dukwa onye a-su l'ò to dudu iphe, i bu.

Umere, gbaru ndu k̄e Kereshi

3 ¹Nyatajeru ndiphe g'ephe noduje ndu-ishi waa ndu-mbekee l'eka; meje iphe, ephe suru g'e meje; g'ephe buru ndu doziru onwophe k'eje iphe, bukpo ozi, geru asa. ²G'ò to dukwa onye ephe e-pfujeru ejo opfu; g'ephe ta aswojekwa uswo; g'ephe buchiaru ndu du agù; ephe emejeru onyemonye odoo. ³L'anyibedua l'onwanyi dukwaru teke anyi shi buru ndu eswe; buru ndu ta adudu onye ephe anuru opfu; ndu e dusweru uzu k̄e Kereshi; ndu shi buru ohu egu ejo-iphe, anoduje agugbaa nemadzu me ohu ekpiri iphe, dugbaa iche iche. Iphe, anyi shi eshibeje ite iya mboku-mboku buerupho ejo oriri waa enya-pfurupfuru; anyibe ndu shi du ndu ozo ashij; teme nemadzu ibe anyi dukwapho anyi ashij. ⁴O be teke Chileke, bu Onye-Ndzota anyi goshiru anyi obu omaa ya waa g'ò yeberu anyi obu; ⁵ò dzota anyi; ophu o bukwa k̄e l'ò iphe, anyi gude eme oma meta; obenu l'ò buepho obu-imemini, o phuru anyi be o gude dzota anyi. Adzota ono shi l'asasa, o saru obu anyi ge Unme-du-Nso mee anyi g'anyi buru ndu a nwuphuru azu; mekwaapho ndzu anyi g'ò buru ndzu ophuu. ⁶Chileke kwatakporu shi l'eka Jizosu, bu Onye-Ndzota anyi; nu anyi Unme-du-Nso ono mebyikpo anunu; ⁷g'anyi buru ndu o gude eze-iphe-oma iya gu l̄e ndu pfuberekoto l'iphu iya; waa ndu e-keta ndzu ojejeje, bu iphe, anyi ele enya iya. ⁸Opfu-a bu opfu, pfuru oto.

Iphe, mu eme ge mu karu ngu bu g'i pfua ya pfushia ya ike ge ndu kwe-waru l'ò Chileke bu Nnajiuphu p̄h̄e eletaje enya yeru ehuru l'eme iphe, du ree. Iphe-a bukota iphe, geru asa okpobe egege bya aburu iphe, a-kwo nemadzu. ⁹Ole-a; zehuru ntumego, enweduru ishi; zehuru atu ego ndzefu ndzefu ephe, shi l̄e ndiche; me aswo uswo; mekpoo aba mba k'iphe shi lekemu. Atu egube ego ono bukota iphe, adudu iphe, o bu; teme ophu urwu adudu iya. ¹⁰Ge gu l'onye ebukataje ogbo l̄e Chiochi ta adukwa

iphe, unu e-megbajękwadu mę i -nmawaru iya ọkwa iya ugbo lanu; ọzoo ugbo ẹbo; ọphu o kwedu. ¹¹Makwaru l'ęgube onye ono bę ọriri iya gbajọshihuwaru agbajọshihu; ọ nọdu emewaa iphe-ęji bya amaru nno l'ime obu iya.

Iphe, Tayitōsu e-meje

¹²Mu -ziępho Atemasu; ọzoo Tikikōsu; ọ bya ibe ngu; kukebekwa ęhu byapfuta mu lę Nįkopolisu ęgwęgwa; kele ọo l'ęka ono bę mu tųru ọnu anọdu l'udzumini-a, aabya abahu-a. ¹³Dufu Zinasu ọphu bu onye lọya; waa Apọlosu g'ęphe tųgbua ije phe. Nųkwa phe iphe-ije g'ọ tọ du iphe, aduru phe ọko. ¹⁴Mee g'unwunna anyi nwua g'ęphe e-shije gude akanya iphe, du ree, ęphe ese dzoje ndu ọzo lę mkpa, kparu phe nu. ęphe 'emedu ęgube ono g'ęphe makwaru l'akanya phe ta adudu iphe, ọ bu.

¹⁵Iphe, bu ndu mu l'ęphe nọ l'ęka-a l'ekele ngu. Kelecha ndu yeru anyi obu; ndu anyi l'ęphe tųkoru kweta kę Nnajiuphu. Gę Chileke meeru unu eze-iphe-ọma g'unu ha. Nokwa g'ọ du.

Ekwo-ozì, Pòlu Deru Nụ

Fayilimònu

¹Ọo m̀b̀d̀ua, b̀ Pòlu ono, e gude k'iswi ̀hu K̀reshi Jizòsu t̀a mkpò-ro ono b̀ mu l̀ nwanna anyi, b̀ Timoti gba mgba ede ̀kwo-ozì-a. Onye anyi edekpòo ya aǹ b̀ g̀be onye ono, anyi yeru obu, b̀ Fayilimònu, anyi l̀ ngu t̀koru ejeru K̀reshi ozi ono. ²Anyi edekwa iya phò aǹ gu l̀ Apfiya, b̀ nwune anyi k̀ nwanyì ỳe Akìposu, onye anyi l'iya t̀koru alẁ ọgu ̀hu K̀reshi; bya edekwa iya phò aǹ iphe, b̀ Chìochi ono, edzukòbeje l'ùlo ngu ono.

³G̀ Chileke, b̀ Nna anyi ỳe Nnajiuphu, b̀ Jizòsu K̀reshi meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphò g'unu buru guu.

Pòlu l'ekele Chileke ekele ̀hu Fayilimònu

⁴Mu anòduje ekele Chileke ono, mu ejeru ozi ono ekele iphe, b̀kpoo tekenteke, mu epfu aǹ iya l'iswi ̀hu ngu. ⁵Noo l̀ mu aǹ l'i yekòtaru ndu-nsò obu g'ephe ha; bya aǹkwapho g'ì nò-shiberu ike l'̀ka Nnajiuphu, b̀ Jizòsu. ⁶Iphe, mu anòduje epfu aǹ Chileke b̀ g'o mee g'i gude ekweta ono, ì kwetar̀ ono mee g̀ gu l̀ ndu ọzo t̀gba b̀ru naǹ ọkpobe ab̀ru; mb̀ iphe, b̀kpoo ndu ono, woru onwoph̀ ye Nnajiuphu, b̀ K̀reshi l'̀ka ono. Ọo ya b̀; g'unu eshikwaǹ nno nòdu akabaa amarweta iphemiphe, b̀ iphe, b̀kotakpoo iphe-oma, gbaru anyi l'ememe k'ophu aa-nòdu akwab̀ K̀reshi ùbvù. ⁷S̀-à; nwanna mu; obu ono, i yeru ndu-nsò ono b̀ b̀kwa iya b̀ kakòta eme g'̀hu tsòo mu ̀tso. O mekwarupho obu ka mu eshihu ike. Ọ b̀ru iphe, kpar̀ iya ǹ b̀ l'ọo n-yemobu ono, i yeru ndu k̀ Chileke ono meru obu ka ph̀ eguzeta.

Pòlu arwò Fayilimònu k̀ ̀hu Oǹsimosu

⁸Ọo ya b̀ l̀-à; a makwar̀-à l'ọo gbaru g̀ mu gege anòduje l'̀ka K̀reshi pfugbuje g'ònu ha mu; gude kaj̀ru ngu iphe, gbaru ngu l'ememe; ⁹ọle ọ nupho n-yemobu ono kpanurupho iphe, mu a-nòdunupho arwòchia ngu arwòrwo. Ọ kwa m̀b̀d̀ua, b̀ Pòlu, b̀waa nwoke ọgerenya bya

abụkwarupho onye nọru Kéreshi mkpọro nta-a bẹ larwọ ngu nū ọbu.

¹⁰Arwọrwo ono, mu arwọ ngu ono bụkwa ke ẹhu nwa mu, bụ Onẹsimosu; bụ nwa mu nwuru nta-a, mu nọ mkpọro-a. ¹¹Lẹ mbụ bẹ o shi bụru ngu ọgalemkpa nemadzụ; obenu lẹ nta-a bẹ ọobawaru mu lẹ ngu lẹ mkpa.

¹²Nta-a bẹ mu edufuakwaa ya g'ọ lwaphuta azụ l'ibe ngu. Yẹbedua ono bụkpokwa onye dū mu l'obu shingushingu kpọ. ¹³Mu shikwa rịa lẹ mu a-ha iya ge mu l'iya nọdu l'ẹka-a k'ọphu ọo-nọdu emeru mu iphe, i gege anọdu emeru mu lẹ mkpọro-a, mu nọ; opfu lẹ mu ezi ozi-oma Chileke-a. ¹⁴Obenu l'ọ tọ dudu iphe, mu eme l'ẹbe abụ lẹ mu pfuadaru ngu iya; g'ọ tọ dū g'ọ bụ l'e guderu ngu egude i nọdu eme iya. G'ọ bụchiaru iphe, i tūru obu ngu onyo eme.

¹⁵Mu -jeshia epfufu; mu asụ l'ọ gbẹ dū g'agbafu, ọ gbafuru l'ibe ngu ke nwa teke ono bụ ge gụ l'iya emechaa buwarurọ jasụ. ¹⁶A makwaru-a l'ọ bụ ohu; ọle ọ tọ buziẹkwa ohu nta-a; ọ kaakwa ohu mma. Nta-a bẹ ọ bụwaa nwanna anyi, anyi yeru obu; kekeleke ke mbedua. Gubedua l'a-kakwa iya nū eye obu; eshinu ọ bụ ohu ngu; bya abụkwarupho onye yẹ Nnajiuphu tūgbawaru bụru nanu.

¹⁷Mbụ-a; ọ -būrupho l'i guru mu-a l'onye gụ l'iya tūkoru ejeru Kéreshi ozi; nata iya ọkpobe anata g'i gege anata mu ọme ọo mu byaru. ¹⁸Ọ -būru l'o nweru iphe, dū eji, o meru ngu; ọ -bū l'o nweru ụgwo, o ji ngu; tūko iya bo mu. ¹⁹Ọo mbedua l'a-pfū ngu iphe ọbu, o ji ngu ụgwo iya ọbu. Ọ kwa mbedua, bụ Pọlu bẹ gude ẹka mu dee iphe-a l'ẹkwo. Mu te ejekwaru ngu rọ epfuru l'i bụ onye ụgwo mu; mbụ l'i ji mu ụgwo ndzū ngu l'ọphu. ²⁰Sụ-a; nwanna mu; iphe, mu epfu opfu iya; jiko bụ g'i yeru mu ẹka-o; eshinu anyi tūkoru bụru ndu kweru ke Nnajiuphu; g'i meerọ g'obu guzeta mu; eshinu anyi lẹ Kéreshi tūkoru tūgba bụru nanu.

²¹Iphe, mu gude mu nọdu ederu ngu ẹkwo-ozi-a bụkwa lẹ mu maru l'ii-meru mu-a iphe, mu sūru g'i mee; mbụ mee ya meru etsutsu iya ye iya. ²²Ọzo, mu e-pfufu-a bụ g'i kwakoberu mu ẹka mu a-nọdu mē mu -bya. Lẹ mu arikwaa lẹ Chileke e-mekwaru-a unu iphe ono, unu shihawaa pfutaru iya opfu iya ono; oo-mekwaa ge mu bya k'ọphu anyi l'unu a-hūma.

Ekele, Pọlu gude akpọ-chi ozi-a ishi

²³Epafurasu l'ekelekwa ngu rọ-o. Mu l'iya bẹ tūkokwaru nọdu mkpọro l'ẹka-a l'opfu ẹhu Kéreshi Jizosu. ²⁴Ephe nọdu ekelekwa ngu phọ; mbụ Maku yẹ Arisutakosu mē Dimasu mē Luku. Ndu ono bẹ mu l'ephe tūkoru nọdu l'ẹka-a ejeru Chileke ozi.

²⁵Gẹ Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi mejeru unu eze-iphe-oma. Nokwa g'ọ dū.

Ekwo-ozì, E Deru Nụ Ndu Hiburù

Opfu, Chileke shi l'ọnu Nwa iya epfu

1 ¹Lẹ teke k'azụ bẹ Chileke shi l'ọnu ndu mpfuchiru iya pfuru nụ ndiche anyi phẹ ugbo olemole l'uzo, dughbaa iche iche. ²O be lẹ nta, bụwaa ikpazụ-a; ọ bụru onye bụ Nwa iya bẹ o gude pfuru nụ anyi. Ọ bụru l'ẹka Nwa iya ono bẹ ọ gbẹ mee mgboko mgburugburu; ẹme ọ họtakwa iya phọ sụ l'ọo ya bẹ iphemiphe kuru ishi l'ẹka. ³Nwa ono egbu nwiiinwii; shi egube ono egoshi l'o nọpfo gẹ Chileke egbu nwiiinwii bụ ono; ẹme ọ buerupho gẹ Chileke dụ bụ g'ọ dukota kpamu. Opfu, Nwa iya ono pfuru ereshi ire ike. Ọ bụru ire ono, oore ono bẹ o gude gudesia mgboko mgburugburu. Ọ safuchaaru ndiphe iphe-ẹji phẹ; ọ gbeshi je anọ-du anọ l'imigwe l'ẹkutara Chileke, bụ iya bụ onye ono, kakọta ike.

Nwa ono ka ojozi-imigwe

⁴Nwa ono bẹ Chileke meru; ọ nyibekota unwu-ojozi-imigwe; ọ bụkwarupho egube ono bụ g'ẹpha, Chileke guru iya dangokwarupho ẹpha k'unwu-ojozi-imigwe. ⁵Lẹ-a; ?bụ ojozi-imigwe ole bẹ Chileke sụjeru:

“Oo ngu bụ Nwa mu nwoke.

E -shi ntanụ-a bẹ mu
bụwaa Nna ngu.”

Ọzo bụru:

“Mu a-bụru iya Nna;
l'ọo-bụru mu Nwa.”

⁶Temanu kwaphọ teke Chileke dubataru Nwa iya ono, bụ ọkpara iya ono lẹ mgboko bẹ ọ sụru:

“G'iphe, bukpo
unwu-ojozi-imigwe
kẹ Chileke l'ophu
bakotakwaru iya ẹja.”

7A bya l'eka k'unwu-ojozi-imigwe; o buru iphe, Chileke pfuru bu:

“O meru
 unwu-ojozi-imigwe
 iya ephe buru pherephere;
 bya emee ndu-ozii ya
 ephe buru oku,
 enwu phoophoophoo.”

8A byakwanu le ke Nwa Chileke obu o su:

“Aba-eze ngu gube
 Chileke a-no ojeje.
 O buru apfubekoto
 a-buru mgboro-onye-eze,
 ii-gude buru eze obu.

9 Iphe, pfuru oto du ngu ree;
 iphe,
 apfuduru-oto dukwanu
 ngu ashi.

Noo g'o gude Chileke ono,
 bu Chileke ngu ono hota ngu;
 bya akwabeg ngu ubvu;
 mee ehu nodu atso
 ngu utso;
 ubvu me ehu-utso
 ophu kwata ka ke ndu
 unu lephe gba nanu shii.”

10 Ozo buru;

“E -shikpo le mbu bu
 gube Nnajiuphu
 meru ali mee iphe,
 no iya nu;
 teme o buru ngu gude
 eka ngu mee igwe;
 bya emee iphemiphe,
 no iya nu.

11 Iphemiphe ono e-mechaa
 mebyishihukota;
 obenu le gubedua
 l'a-du gi du.

Iphemiphe ono
 e-mechakwaa kashihu
 g'uwe.

12 L'ipyakobe phe g'a

pyakoberu ukpo;
 woru phẹ gbanwee
 g'a gbanweru uwe.
 Obenu lẹ gubedua
 buẹpho onye ị bu bẹ
 ị bu;
 Ị nọwaa g'ii-nọdu
 jasụ lẹ tuutuutuu
 lẹ mịimiimii.”^a

13 Tọo ?bu ojozi-imigwe ole bẹ Chileke sụjeru:

“Nọdu mu l'ẹkutara
 jasụ teke mu
 e-me ndu ọhogu ngu
 g'ẹphe buru iphe,
 ịi-zọpyabe l'ọkpa?”^b

14 Sụ-a; ?bu gunu bẹ unwu-ojozi-imigwe bukpo? Ẹphe tukuru buru unwu-ojozi, a taa humadu l'anya, ejegbaaru Chileke ozi; bya aburu ndu Chileke yeru g'ẹphe bya eyeru ndu oo-mechaa dzọta ẹka.

Ndzọta, parụ ẹka

2 ¹Noo g'o gude anyi jee eyefutaru ẹhu l'opfu ono, anyi nọmaru ono-ya; g'anyi ta akponyaa gee gee gee kpofu. ²Kẹle ọ -buru l'ozu ono, unwu-ojozi-imigwe zihawaru onoya bẹ meru g'a maru l'opfu Chileke ono ere ire; k'ophu ndu jikaru iya nụ yẹle ndu jikaru eme iphe, Chileke pfuru bẹ ọ gwaru ọchi, bu iphe, gbaru phẹ nụ; ³?denu g'anyi e-shi nahu me ọ -buru l'anyi weru eze ndzọta ono gbẹgelegbegele, bu ọphu Nnajiuphu vuhawaa ọzo pfua opfu iya; ndu nọmaru iya nụ byakwanu bya emee g'anyi maru l'ọ bu eviya. ⁴Chileke l'onwiya goshikwapho l'ọ bu eviya teke ono, o gude ike iya meshia iphe-ohumalenyaa, dughbaa biribiri bya eworu iphe-oma, shigbaa Unme-du-Nso l'ẹka keshikwaarupho ndu kweru nkiya g'ọ du iya g'o kee ya ono.

Jizọsu egoshi ọzo ndzọta

⁵Lọ tọ bukwa unwu-ojozi-imigwe bẹ Chileke meru g'ẹphe buru ishi lẹ mgboko ono, e-mechaa bya nụ ono, bu iya bu mgboko ono, anyi epfu opfu iya ono. ⁶Lọ chia iphe, Chileke meru bunua g'e pfuru l'ẹkwo-opfu iya sụ:

“Gube Chileke;
 ?bu gunu bẹ nemadzu
 bu ke g'ị ri-vuje iya?”

^a 1:10-12 Gūnaa Ebvū 102:25-27. ^b 1:13 Gūnaa Ebvū 110:1.

- ?Bụ ụ́nụ b'ọ́ bụ́ kẹ́
 g'i letajẹ́ iya ẹńya?
 7 I meru iya ọ́ ka
 ụ́nwu-ọ́jozi-imigwe
 ọ́lwalí;
 nọ́ọ ọ́du nwanshíí;
 bya eworu
 ogbu-nwíinwii yẹ́lẹ́
 ọ́kwabẹ́ ùb̀v̀ù gude
 kpube iya okpu-eze;
 8 bya emee ya ọ́
 nọ́ngokota iphemiphe,
 i meru ememe.”^c

Eshinu o meru iphemiphe nọ́du iya l'ẹ́ka; bụ́na iya bụ́ l'ọ́ tọ́ dudu g'ọ́ ka mma l'ọ́o iphe lanụ́, ọ́ gụ́furu. Obenu lẹ́ nta-a bẹ́ e teke ahụ́madu g'o shiru bụ́ru ishi iphemiphe. ⁹Ọ́ chia Jizọ́su bẹ́ anyi hụ́maru g'e meru iya ọ́ ka ụ́nwu-ọ́jozi-imigwe ọ́lwalí nọ́ọ ọ́du nwanshíí; onye e kpuberu okpu-eze, dū́ biribiri yẹ́lẹ́ ọ́kwabẹ́ ùb̀v̀ù k'ọ́phu o shi l'eze-iphe-ọ́ma ọ́phu Chileke eme nwù́hu-chiru onyemonye. ¹⁰Ọ́ bụ́leru-a yẹ́bedua, bụ́ Chileke, iphemiphe shi l'ẹ́ka tẹ́me ọ́ bụ́ru iya nwe iphemiphe bẹ́ ọ́ gbaru l'eshi l'iphe-ẹ́huka, onye-ndzọ́ta ono jeru dzugbua oke l'ẹ́hu iya; shi nno mee ndu dū́ igwerigwe g'ẹ́phe bụ́ru ndu egbu nwíinwii.

¹¹Lẹ́ yẹ́bedua ono, bụ́ Jizọ́su ono, emeje gẹ́ nemadzụ́ dū́ebe ree l'iphu Chileke onoya; mẹ́ ndu ọ́bu, o meru g'ẹ́phe dū́ebe ree ọ́bu tū́kokwaru shi lẹ́ nna lanụ́ ono. Noo g'o gude ọ́phu iphere adū́jedu iya eku phẹ́ ụ́nwunna iya. ¹²L'ọ́ sụ́kwaru:

“Mu e-me g'ụ́nwunna
 mu maru ngu;
 mu a-nọ́du l'edzudzu-ọ́ha
 gua ebvu jaa ngu ajaja.”^d

¹³Bya asụ́kwapho: “Ọ́o ya bẹ́ mu a-dakobe.” Sụ́kwapho; “Wakwa mu nọ́ l'ẹ́ka-a mu l'ụ́nwegirima ono, Chileke chíru nụ́ mu ono.”

¹⁴Eshinu ụ́nwegirima onoya bụ́gbaa nemadzụ́, furu ẹ́ka fua ọ́kpa bẹ́ ọ́ gbẹ́shierupho bya abụ́ru nemadzụ́ g'ẹ́phe bụ́. Iphe, o gude mee nno bụ́ g'oo-shi l'anwù́hu, ọ́ nwù́huru mebyia ike onye ono, bụ́ iya bẹ́ anwù́hu gude ere ire; onye ono bụ́ Obutuswe. ¹⁵Ọ́o ya bụ́; o shi l'anwù́hu ono, ọ́ nwù́huru ono tọ́o phẹ́ l'ẹ́gbu; mbụ́ ndu ono, shi eshinu ẹ́phe fú́taru l'eliphe nọ́du bụ́ru ohu ono; opfu l'ẹ́phe atsụ́ ebvu anwù́hu. ¹⁶Lẹ́-a; ọ́phu doru ẹńya bụ́ l'ọ́ tọ́ bụ́du ụ́nwu-ọ́jozi-imigwe bẹ́ ọ́ byaru g'o yeru ẹ́ka; ọ́o oshilọ́kpa Ébiríhamu phẹ́. ¹⁷Noo g'o gude ọ́ bụ́ru iphe, rwuberu iya erwube

l'ò byafutaje bya aburu nemadzu g'unwunna iya bu l'uzo iphemiphe. Oo ya bu g'oo-shi egube ono buru phe onye-ishi uke ke Chileke; buru onye obu-imemini; bukwarupho onye e gude ire iya aka l'iphemiphe, oomeru Chileke; g'ee-shi egube ono ge Chileke aguaru ndiphe nvu l'iphe-aji phe g'o ha. ¹⁸Yebedua l'onwiya jewaru iphe-ehuka; teme ohutama byapfutakwaa ya pho. Noo g'o gude o nodu aduje ike yeru ndu ohutama byapfutaru aka nta.

Jizosu kakwapho Mosisu

3 ¹Oo ya bu le-a; unwunna mu, du nsò, bu ndu a gbekwapho l'imigwe kua; unu rijekponaa oriri ke Jizosu ono, bu onye-ishi-ozì; waa onye-ishi uke Chileke me a -bya l'iphe ono, anyi suru l'ò bu okpobe-opfu ono. ²Lè yebedua goshiekwarupho Chileke ono, hotaru iya g'o buru onye-ishi uke iya ono le ya bu onye o gude ire iya aka; egube e gudekwapho ire Mosisu aka l'ozì, o jeru ndu onu-ulo iya. ³Ole o gbakwaru g'a ka aja Jizosu ajaja eme le Mosisu; mbu egube ono aakaje akwabe onye kpuru ulo ubvu; eme l'ulo obu l'onwiya ono. ⁴A makwaru-a l'ò to dudu ulo, abudu nemadzu kpuru iya; obenu l'oo Chileke bu onye mekwanuru iphemiphe. ⁵Su-a; Mosisu bukwapho onye-ozì kpù. O goshiru Chileke le ya gbaru g'e gude ire iya aka l'ozì, o jeru ndu Izurelu l'ophu, bu ndu onu-ulo Chileke. O buru iya goshiru iphe, Chileke mechaaru mee l'iphu. ⁶A byakwanu le Kereshi; o buru Nwa, eleta ulo Nna iya enya. Nna iya ono bu Chileke. O goshikwapho Chileke l'o gude ire iya aka. O buru anyi bu onu-ulo Nna iya obu me o -buru lokpoma shihuru anyi ike; anyi dobe obu l'iphe ono, anyi ele enya iya ono.

Chileke e-me ge ndu nkiya tuta unme

⁷Unme-du-Nso pfukwaru su:

“Teke unu numaru olu
iya ntanu-a;

⁸ unu ta akpo-chikwa
obu unu
ge ndiche unu phe shi
kpo-chia ya
teke ono phe kwefuru
iya ike lechiegu;
teke ono,
phe shi anoduje ahù
mu ama onoya.

⁹O buru l'eka ono be
ndiche unu phe
noru hua mu ama;

bya adalekwaa mu
 pho adale;
 l'eka ephe
 humakwaru-a iphe,
 mu meru l'ime
 ukporo apha labo.

10 O buru iphe ono meru
 g'o gude oḡbo teke
 ono mee ehu ghua
 mu eghu mu su:
 'Ndu-a be egomunggo phe
 jephuhuakwaru
 ejephuhu;
 ophu ephe amadu iphe,
 mu suru g'e meje.'

11 O buru iya bu l'ephe
 akpatsu oke-ehu-eghu mu;
 mu ria angu su: 'Ephe
 ta abyadu anodu
 l'okpoku mu.'^e

12 Oo ya bu; unwunna mu; unu kwabekwaru onwunu enya go to du onye ejo okpoma a-du l'echilabo unu; ophu o du onye a-buru onye te ekwetajedu iphe, Chileke epfu; shi nno haa etsoru Chileke ono, bu ophu dzu ndzu ono. 13 O chia iphe, unu a-nodu eme bu g'unu pfushijeru nwibe unu opfu ike mboku-mboku, a gbeshikpowaru kua "Ntanua" g'ephe haa iphe-eji go to du onye iphe-eji e-dephu. 14 Lanyi tukokwaru buru ndu ephe le Kereshi tukoru gbaru mgba l'iphe nkiya me o -buru l'anyi pfu-shi-kporupho ike l'iphe ono, anyi shi le mbu dobe okpoma ono jasu l'ikpazu.

15 Eshinu e deru su:

"Teke unu numaru olu
 Chileke ntanu owa;
 unu ta akpo-chikwa
 obu unu
 ge ndiche unu phe
 shi kpo-chia ya
 teke ono,
 ephe kwefuru iya
 ike ono.^f"

16 ?Bu ndu ole be numabebecharu olu Chileke ono bya ekwefukwaru iya pho ike? ?To buedu ndu ono, Mosisu dufutaru l'ali Ijiputu onoya?

17?Bụ ndu ole bẹ kpatsukpøerupho Chileke ẹhu ẹghu ụkpоро apha labo? ?Tòbudu ndu meru iphe-ẹji; e mechaa odzu phez dakaa l'echięgu? 18?Bụ ndu ole bẹ o riru angu sụ l'ẹphe ta abyadu anodu l'okpoku iya-a? Tòbudu ndu ono, ekwedu eme iphe, o pfuru onoya. 19O n'ia bu l'anyi humawaru l'o to kwedu g'ẹphe ndu l'okpoku iya kele ẹphe te ekwedu mee g'o pfuru.

4 1Oo ya bu le-a; l'eshinu Chileke kwewaru anyi ukwe-iphe l'anyi abata l'okpoku iya; ge ndzu guje anyi g'anyi kwabe ẹnya g'o to du onye aa-su l'o metaru iphe, e-me g'o to rwu ẹka ono. 2Kele o kwapho ge ndiche ono, Mosisu edu ụzo l'echięgu ono nūmaru ozi-oma ono bu g'anyi-bedua nūmaru iya nta-a. Obenu l'opfu ono, ẹphe nūmaru onoya ta adudu urwu, o baru phe; kele ẹphe nūmachaaru ukwe-iphe, Chileke kweru bya emee g'ẹphe ta anūmaduru iya. 3Lọ bukwapho anyibe ndu nūmaru ozi Chileke ono -kweta; anyi anodu l'okpoku iya. L'o pfuakwaru sụ:

“Epe kpatsuru
oke-ẹhu-ẹghu mu;
mu ria angu sụ:
‘Epe ta abyadu anodu
l'okpoku mu.’”

O pfua ya egube ono l'eka ozi iya gbekwa bvuhawaro e -shi teke o meru mgboko. 4Lọ dukwaru ẹka e deru pfukuta mboku k'esa sụ: “O be le mboku k'esa; Chileke tuta unme iphemiphe, o meru.” 5Ole o pfukwarupho l'eka lanu ono sụ: “Epe ta abyadu abata l'okpoku mu.” 6Su-a; o dukwarua ndu a-ndu iya nu; obenu le ndu ono, vuru ụzo nūma ozi-oma ono ta abahuduru l'eka ono; kele ẹphe kwefuru ike. 7Noo g'o gude Chileke gbeshikwa bya eworu mboku ozo dobe, bu iya bu “Ntanu-a.” A bya anokpoakwaro odu shii g'abahu ono rwuhuchaaru; teme Chileke shi l'onu onye eze phe teke k'ichee, bu Dévidi pfua opfu iya l'eka ono, e pfuhawaru l'o sụru:

“Teke unu nūmaru olu
iya ntanu-a;
unu ta akpo-chikwa
obu unu.”^h

8Kele ome Jioshuwa meru ẹphe tuta unme obu; me e tege epfuhakwa k'edobe mboku ozo. 9Oo ya bu le teke ndu ke Chileke a-tuta unme obu abyakwadu abyabya. 10Onyemonye, ye Chileke no atuta unme be ta aduedu ozi, oojekwadu; egube ono, Chileke eje ozi nkiya ono. 11Oo ya bu; g'anyi kukebe ẹhu ndu l'okpoku iya ono; a -nonya o duru onye ekwefu ike g'ephebedua.

12L'opfu Chileke dzukwa ndzu bya ere ire. O kakwa ogu-echi, atsu akpatiphu labo atsu nko; k'ophu oosujaje nemadzu su-rwua mgbaka okpu

yee ume iya; mbu su-rwuchaa aka obu nemadzu no; uche iya nodu iya. Qovofutajechaa iphe, nemadzu ari mepoo ge nemadzu gbaru l'ime obu iya. ¹³Ophu o dudu iphe, no le mgboko, duru ophu Chileke ahumaduru. Iphemiphe, no le mgboko gbakaota oto dabyiru l'ebederebadara l'iphu Chileke. O buru Chileke ono bu onye anyi pfulutaje l'iphu iya kokota iphe, anyi meru.

Jizosu bu Okalibe ishi uke Chileke

¹⁴Noo ya bu; unu g'anyi kwata gudesia iphe ono, anyi suru lo bu okpobe-opfu ono ike; kele anyi nweru Okalibe ishi uke Chileke; onye tukoru igwe l'ophu ghakota je anoduro l'imigwe aka Chileke lonwiya no. Onye ono bu Jizosu, Nwa ke Chileke. ¹⁵Okalibe ishi uke Chileke ono, anyi nweru onoya ta abukwa egube onye ata amajeduru aka anyi du arwuhu.

Onye anyi nweru bukwa onye ohtama, du iche iche byapfutawaru goo byapfutaje anyi ono; ophu o meduru iphe-eji. ¹⁶Oo ya bu; g'obu shihu anyi ike g'anyi jerwua aba-eze eze-iphe-oma ono; k'ophu a-phuru anyi obu-imemini; leemeeru anyi eze-iphe-oma yejeru anyi aka le mkpa.

5 ¹Liphe, bukpo onye-ishi uke Chileke g'ephe hakpo be bukwa ndiphe edzukoje shi l'echilabo phe hota iya woru iya mee onye a-no-chijeru oha l'iphu Chileke; nuje Chileke iphe, ndiphe nuru iya; gwejekwarupho Chileke ngweja k'iphe-eji phe. ²Yebdua ejije obu oyi; etso ndu eshiswe uzo; opfu l'ephe bu ndu amadu iphe; eshinu yebdua lonwiya bukwapo onye ahajekwarupho du arwuhu. ³Eshi ophu yebdua bukwapo onye emesweje nu be o gwefutajenurupho Chileke ngweja k'iphe-eji ophu yebdua lonwiya meru; yele ophu oha meru. ⁴Iphe ozo bu; lo to dukwa onye agbeshije hota onwiya kwabe ubvu-a. Oo onye Chileke lonwiya hotaru abujeru iya, bu iya bu go hotaru Eronu le teke ndiche.

⁵Nokwapo go to budu Kereshi gbeshierupho; kwabe onwiya ubvu k'eme onwiya onye-ishi uke Chileke. O Chileke be suru iya:

“Oo ngu bu Nwa mu
nwoke.

E -shi ntanu-a be mu
bukwaa Nna ngu.”ⁱ

⁶O byakwa epfu-a l'eka ozo su:

“I bu onye uke Chileke
jasu le tuutuutuu
le mijimiimii;
ge Melikizedeku bu iya.”^j

⁷Teke Jizọsu bu l'eliphe ọwanawa bẹ o shi anọduje akwa ẹkwa akwa-shi ẹnya-mini g'ọo-dzọta iya g'ọ tọ nwuhu. O pfua nno; Chileke numa olu iya; eshi ọphu ọ bu onye ewodajẹ onwiya alị kwabẹ Chileke ùbvù. ⁸Sụ-a; a makwaru-a l'ọ bu Nwa kẹ Chileke; ọle ọo iphe-ẹhuka, o jekotaru bẹ o gude nwuta iphe, eme iphe, Chileke sọru g'e meje bu. ⁹Ọ buru g'ọ tukoadaru gẹ Chileke tumberu meebekota bẹ ọ byaru aburu onye adzotaje iphe, bu ndu eme iphe, o pfuru; dobe jasụ l'ojejoje. ¹⁰Ọ buru Chileke kuru iya mee ya onye-ishi-uke jasụ lẹ tuutuutu lẹ mimiimii gẹ Melikizedeku bu iya.

Anma ọkwa g'a ta ala azu

¹¹Ọ duru igwerigwe iphe, anyi gege epfu phota iphe ọwanawa; ọle ọotsu l'ehu g'ee-shi kooru iya unu; kele iphe te edojeedu unu ẹnya ẹgwewa. ¹²Ọle e -pfujekpoo ya epfufu nta-a bẹ ọ gbaakwaru g'unu gege abuwaru ndu ezi ndu ọzo iphe; obenu l'unu gbẹ bya aburu ndu gbaru g'aa-nodu ezi unu iphe, gbaru g'unu vuru ọzo maru iya l'opfu Chileke. Unu bya aburu ndu angukwadu era; l'unubẹ ndu gege anodu eriwa nri. ¹³Onye angukwadu era bu nwaswa bẹ ọ bu. Opfu k'apfubekoto teke edodu iya ẹnya. ¹⁴Obenu lẹ nri bu kẹ ndu buwaa ọgerenya; ndu a zuwaru azuzu ephe mawaru iphe k'ọphu bu: ephe -lee iphe ẹnya; ephe a-makaharu ?ọ du ree tọ ọ du eji.

6 ¹Eshinu ọ du ẹgube ono; unu g'anyi tuko gwobe iphe ono, gbaru g'anyi vuru ọzo maru iya l'ozu ono, e ziru anyi lẹ kẹ Kéreshi ono; yeru ẹhu l'anwu iphe, e-me g'anyi buru ndu karu ẹnya l'ozu ono. G'anyi ta abyashi agaru k'egbube ishi ezi ndu k'ono ọzo; lẹ ndu k'ono bẹ unu mahawaru. G'anyi wofu obu l'ari l'oo iphe-oma, anyi metaru bẹ Chileke e-gude dzoo anyi, mẹ l'ekweta kẹ Chileke; ²mẹ lẹ k'eme baputizimu; mẹ abyabẹ nemadzụ ẹka l'ishi; mẹ k'eshi l'onwu teta; mẹ k'ikpe ojejoje ono. ³Ono bẹ anyi e-me-a mẹ Chileke -kwe.

⁴Kele ọotsukwa l'ehu g'izimanu e-shi lwaphuta phe azu; mbu ndu iphe, shi dowaa ẹnya; iphe-oma, shi l'imigwe ono shi ruwaa phe ẹka; teme ephe shi anatajewaa Unme-du-Nso; ⁵ephe shi anumajewaa ọkpobe-Opfu Chileke ono; mawaru k'ike, du l'ogbo ọphu abyanu; ⁶mbu ndu tukoru iphemiphe ono, makotaru bya agbakuta iya azu; lekebe ẹnya akpopyabe Nwa Chileke loswebe ọzo; eme iya iphe-iphere ledzudzu-oha.

⁷Sụ-a; l'alị, echeje mini, igwe edzejeru iya tekenteke; bya egudeje iya eme g'iphe, a kuru iya baaru ndu kuru iya nu l'urwu bẹ Chileke a-gokwaru onu-oma nu. ⁸Obenu l'alị ọphu buepho ewu-óbvú yee ogarambo bẹ efu iya nu bu mkpokoro alị. Alị k'ono phoduru nwanshii; Chileke atua ya onu. Ee-mehaa; ọoburu oku, e-tsufu iya.

⁹Ọle-a; ndu mu yeru obu; anyi epfukwaa ẹgube-a bukwa eviya; ọle anyi makwaru-a ree l'unu e-tsoru-a ọzo ọphu ka ree, e-me gẹ Chileke

dzota unu. ¹⁰Le Chileke ta adukwa onye oomeje iphe, apfuduru-oto. O too zohakwa ozi, unu jeru; ophu oo-zohakwa g'unu gude yehawaru unwunna aka me ophu unu eyekwapho nta. Iphe ono tukoru egoshi l'unu yeru iya obu. ¹¹Iphe, agu anyi bu g'onnyemonye le g'unu ha meje goshi ge ke Chileke aphu-beru iya lehu; meje iya egube ono jasu l'ikpazu g'iphe, unu ele enya iya erwua unu aka. ¹²Iphe, anyi ese iswi iya bukwa g'unu ta aburu ndu enyiru. G'unu nwuchia aka ndu ono, gude ekweta, ephe kwetaru opfu Chileke me ata nshi, ephe ata gude anata iphe ono, Chileke kwegbaaruru ukwe iya ono.

Aburu eviya k'ukwe-iphe Chileke

¹³Su-a; teke ono, Chileke kweru Ebirihamu ukwe-iphe onoya be bukwa onwiya be o gude riaru iya angu iya; eshinu o to duedu onye ozo, kabaa ya shii k'egude ria angu obu. ¹⁴Tobudu iya bu; o su: "Mu gofutajeru ngu onu-oma; mee g'unwu ngu kwata du igwerigwe." ¹⁵Ebirihamu mechaa taa nshi; jasu iphe-oma ono, rwu iya aka. ¹⁶Onye eri angu bu epa onye ka iya shii be oogudeje ria ya; teme o nodu abujeru: a -gwaru enwa ye l'iphe, aatu ego; k'igoligoli alaa. ¹⁷Kele Chileke eme g'o doo phe enya; mbu ndu ono, a-nata iphe ono, o kweru ukwe iya onoya; le ya ta ayidu gbanwee iphe, ya kweru ukwe ememe; o riru angu ye iya. ¹⁸Su-a; Chileke kweru anyi ukwe-iphe; teme o bya eriru angu ye iya. Uzo iphe labo ono buchaa iphe, ta agbanwedu agbanwe; teme o bukwarupho iphe, Chileke ta ayidu dzuru aka ye. Oo ya bu g'obu eshihu anyi ike; anyibe ndu gbapfuru iya nu g'o dzoo anyi; g'anyi te eje abo obu ebo k'a maru: ?oo-nua anyi iphe ono, anyi ele enya iya ono. ¹⁹Iphe ono, anyi ele enya iya ono emeje g'obu bvuru anyi ebvuru. Oosededeje anyi obu l'eka lanu mee ya g'o nguru anguru. O mewaru anyi bahu l'ime ime eze-ulo Chileke, bu iya bu aka Chileke lonwiya no l'imigwe. ²⁰Oo Jizosu bu onye vuru uzo bahuchiru anyi l'eka ono; kele oo ya buwaa onye-ishi uke Chileke. O buru iphe, oo-buru bu ono jeye le tuutuutuu le mimiimii, bu iya bu ge Melikizedeku bu.

Melikizedeku shi buru eze bya aburu uke Chileke

7 ¹Melikizedeku ono, anyi epfuru ono shi buru eze ndu Salemu teke k'ichee; bya aburu onye uke Chileke; mbu Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu. O gbaru Ebirihamu ndzuta teke o shi ugu, ephe gbushiru ndu eze alwa; bya agoru onu-oma nu iya. ²Ebirihamu bya eworu iphemiphe, o lwutaru l'ogu; kee uzo iri; nu iya uzo lanu. A -kokahakpo epa Melikizedeku be iphe mbu, o bu bu: "Onye eze, pfuberekoto." Epa iya bufukwaapho Onye eze, shi le Salemu, bu iya bu Onye eze ke nchi-odudoo. ³Melikizedeku te enwedu ne; ophu o nwedu nna; ophu o nwedu okpa-ipfu, o shi; ophu o nwedu teke o shi; ophu o nwedu teke o no-beru.

Oo ya bu l'ọ dūwaa gẹ Nwa Chileke; opfu l'ọ būwaa onye uke Chileke jasū lẹ tuutuutuu lẹ m̄jimiimii.

⁴Sū-a; ?unu hūmaru gẹ Melikizedeku ono bū-be oke nemadzū; ọ gbẹ būchiaru yẹbedua bẹ Ébirihamu ono, būkpooyā bū onye-iche anyi ono gbẹ kee iphe, ọ kwatarū l'ọgu ẹzo iri; woru uzi lanū woru nū iya. ⁵Ọ kwa ndu-uke Chileke, shi l'awa Lívayí kpū bẹ ekemu Mósísu sūru gẹ ndu Ízu-rẹlu keje iphe phẹ ẹzo iri woru uzi lanū nūje phẹ. Ọ būru phẹ bẹ ekemu sūru g'ẹphẹ natajẹ unwune phẹ iphe ono; mbū ẹka ephẹ l'ẹphẹ gbẹkwa tūkokwaa būru unwu Ébirihamu. ⁶Obenu lẹ Melikizedeku ta abūdu oshilọkpa Lívayí. Ébirihamu ono gbẹ wolẹru-a iphe, o nweru kee ẹzo iri; woru uzi lanū nū iya. Melikizedeku bya aḡoru ọnu-oma nū Ébirihamu ono, Chileke kweshiru ukwe-iphe ono. ⁷A ta tūdu iya ẹḡo k'amaru: ?onye aḡo ọnu-oma bẹ ka onye ọḡoru iya shii tọ. ⁸A bya l'ẹhu ndu-uke Chileke ono, shi l'awa Lívayí ono; ọ būru ndu e-mechaa nwūhu anwūhu bẹ anatajẹ oke-lanū-l'ẹzo-iri ono. Teke a byakwanūru l'ẹhu kẹ Melikizedeku; ọ būru onye ẹkwo-opfu Chileke pfuwaru l'ọ tọo nwūhudu anwūhu bẹ natarū iya nū. ⁹Mu -jeshia ya epfufu mu asū lẹ Lívayí kwapho, aapfujeru oke-lanū-l'ẹzo-iri nū ono bẹ gbẹwaa l'ime Ébirihamu pfukwapho oke-lanū-l'ẹzo-iri nkiya. ¹⁰Noo kẹle ọ nḡwaa l'ime ẹhu ndiche iya phẹ teke ono, ephẹ lẹ Melikizedeku dzudarū ono.

¹¹Ọ -būru l'adūebe ree shi l'ẹka ndu-uke kẹ ndu Lívayí; g'ọ bū iya bẹ a gbabẹru ọkpa nū ndiphe ekemu-a; ?būhunu ḡunu meru g'o gude mkpa onye-ishi uke ọzo dūkwadu, bū onye ọphu a-dū gẹ Melikizedeku, abūdu onye ọphu dū gẹ Eronu? ¹²Ọle teke Chileke gbanwewaru uke iya bya anaa uke ọzo, yẹle ọphunapho agbaedu; ọo ya bū l'ọ gbanwefutajẹ ekemu pho, ọ tūhawaru pho. ¹³Kẹle onye eepfu opfu iya-a būkpokwaro onye ọkpa-ipfu ọzo; ọphu ọ dūdu onye ipfu phẹ, jejeru ozi uke l'iphu ọru-ngweja Chileke. ¹⁴A makahakwaru lẹ Nnajiuphu anyi shi l'ọkpa-ipfu Jiuda. Ọphu ọ dūdu teke Mósísu photajẹru Jiuda teke o pfuru opfu kẹ ndu-uke Chileke.

Onye uke ọzo, dū gẹ Melikizedeku

¹⁵Mbū l'iphe, anyi epfu kabakwaa edo ẹnya; mẹ ọ -būru l'onye-ishi uke ọzo, dū gẹ Melikizedeku futaru. ¹⁶Abū uke nkiya ta abūekwa nsọ nsọ mẹ ekemu ekemu, nemadzū tūshiru dobe bẹ o gude būru iya. Ọ kwa ike kẹ ndzū ojejoje ọphu ọ dzū bẹ o gude būru onye uke Chileke. ¹⁷Le dekwaru sū: “Íi-būru onye uke Chileke jasū lẹ tuutuutuu lẹ m̄jimiimii, bū iya bū gẹ Melikizedeku bū iya.” ¹⁸Kẹle ekemu pho, Chileke tūhawarupho bẹ Chileke nwuchiakwaru; kẹle o too redu ire; tẹme ọ būru mkpokoro iphe. ¹⁹Iphe, o gude ọ dū ẹgube ono bū l'ekemu Mósísu ono ta adūdu onye ọ dūru ike mee g'ọ dūebe ree l'iphu Chileke. Nta-a bẹ anyi elewaa ẹnya iphe, ka ree. Ọ būru iphe ono, ka ree ono, anyi ele ẹnya iya ono bẹ anyi shiwaa akpo-kube Chileke ntse.

²⁰Ọzo bụ ị́ Chileke riru angụ ye l'aburu onye uke nkiya. Ndu uke k'ophunapho bẹ e te riduru angụ ye ị́ nkephe. ²¹Obenu ị́ Jizọsu bẹ Chileke meru onye uke bya eria angụ ye iya teke ono, ọ sụru:

“Nnajiuphu ribuwaru angụ;
ophu ọ gbanweedu iphe,
ọ tũberu ememe.

Ịi-buru onye uke
Chileke jasụ l'ojejeje.”^k

²²Ọ buru angụ ono, Chileke riru ono meru Jizọsu ọ buru onye Chileke gude egoshi l'ogbandzu ọwa-a, ya riru angụ ye-a ka akahụ iya ree.

²³Iphe ọzo bụ ị́ ndu-uke Chileke k'ono dũ igwerigwe kele anwuhu te ekwejedu g'ephe nopyabe iya. ²⁴Obenu ị́ Jizọsu buepho uke, ọ bụ; bụshia ya ike; opfu ị́ yebedua a-nọ je aduwaruroya. ²⁵Ọ buru iphe ono meru g'o gude ọ nọdu aduje ike dzọo ndu gbẹ iya l'eka lwapfuta Chileke; dzọo phe ọkpobe adzọdzo; noo kele yebedua dzuwaa ndzũ ojejeje epfufe anụ Chileke l'iswi ehu phe.

²⁶Ọ buru egube onye-ishi-uke ono bẹ mkpa iya duru anyi; onye dũ nsọ ophu ọ dudu iphe-eji, o mejeru. Chileke hofuru iya iche l'echilabọ ndu iphe-eji bya ewolia ya doghakota iphe, bukpo eligwe l'ophu. ²⁷Ndu-ishi uke Chileke ophuu, shi l'okpa-ipfu l'ivayi pho shi anọduje egwe ngweja mboku-mboku. Ephe shi anọduje egwe ngweja ono k'iphe-eji phe bya egwedokwaru iya pho oha l'ophu. Obenu ị́ Jizọsu bẹ ọ tọ gbaduru g'o gwee nkiya g'ephebedua. O gweru nkiya ngwe lanu sefu eka. Ngwe lanu ono bụ ophu o gude onwiya gwee. ²⁸Kele ekemu Mosisu bukwa nemadzũ mmanu bẹ ọ sụru g'ephe buru ishi uke Chileke; mbu nemadzũ mmanu, ahajeru meswee nu. Obenu ị́ g'a nonyaaru Chileke bya eria angụ pho shi egube ono nwuchi ekemu ono bẹ ọ hotaru Nwa Chileke mee ya onye-ishi uke iya. Yebedua, bụ Nwa Chileke ono bẹ meebewaru iphemiphe ị́ ke ge ndiphe e-meje bata l'eka Chileke nọ; ge Chileke tũberu iya. Iphe ono bẹ o meebewaru g'oo-dũ jasụ ị́ tuutuutu ị́ mimiimii.

Jizọsu onye-ishi uke k'ogbandzu ophuu

8 ¹Waa iphe, bukpo ishi iphemiphe ono, anyi epfu ono bụ ọwanawa: anyi nweru egube onye-ishi uke Chileke ono; onye ophu nọ anọ l'imigwe l'ekutara aba-eze Okalibe-kangokotaru-nu. ²Yebedua eje ozi uke nkiya l'eka Chileke nọ gedegede, bụ iya bụ l'eze-ulo Chileke ophu nọ l'imigwe. Ulo k'ono ta abudu nemadzũ gude eka mee ya. Ọ buru Chileke lonwiya meru iya.

³Liphe, Chileke hota-doru iphe, bukpo ndu-ishi uke iya bukwa g'ephe nuje iya iphe, ndiphe nuru iya; waa g'ephe gwejekwaru iya pho ngweja.

^k 7:21 Gūnaa Ebvu 110:4.

Ọọ ya b̄unu l'ọ gbaru g'onye-ishi uke ọwa-a nweru ngweja, ọo-nọdu egwe. ⁴Su-a; ọme Kéreshi ono nọ l'eliphe-a m̄e e te ekwekpọkwanu g'ọ b̄uru onye uke Chileke; eshinu ndu b̄u uke Chileke k̄e mgboko-a egwejeru Chileke ngweja l̄e g'a t̄uru iya l'ekemu ndu Jiu. ⁵Iphe, ẹphe emeje l'ẹka eegwejeru Chileke ngweja l̄e mgboko-a b̄ukwa iphe yeru ọphu onye-ishi uke k'anyi ono eme l'imigwe; k̄e mgboko-a b̄ukwa onyonyo nkiya l'imigwe. L̄e teke M̄osisu eme g'ọ kp̄obe ọlo-ẹkwa, eegwejeru Chileke ngweja ono l̄e teke ndiche b̄e Chileke s̄ukwaru iya: “Nyatakwa g'i mek̄otakp̄oeph̄o ọlo ọbu g'ọ d̄ueph̄o ḡe ya t̄uru ngu ọnu iya l'eli úbvú ph̄o.” ⁶Obenu l̄e ḡe ọ d̄u nta-a b̄e Chileke ziwaru Jiz̄osu eje ozi uke iya; mb̄u ozi ọphu ọkwa iya kwata ka shii; eme l̄e k̄e ndu-uke k'ọphunapho. Nokwaph̄o g'ọgbandzu ọphu shi iya l'ẹka o gude gudegbab̄e Chileke ȳele nemandz̄u kwata ka akah̄u iya ree; eshinu o shi l'ọgbandzu k'ọwa-a; kwee anyi ukwe-iphe, ka ree; eme l'ọphu o shi l'ọphunapho kwee.

⁷L̄e-a; ọ -b̄u l'ọta ta ad̄u l'ọgbandzu k̄e mb̄u m'o to jekwa iya enwuchi k'agba ndz̄u ọzo. ⁸Obenu l̄e Chileke tar̄u ndu nkiya ọta teke ndiche. Ọ s̄uru ph̄e:

“Mb̄oku abyakwa;
nokwa iphe, Chipfu eefu;
teke mu l'ọnu-ọlo Ízurelu
waa ọnu-ọlo Jiuda a-gba
ndz̄u ọph̄úú.

⁹Ono taa d̄uedu g'ọgbandzu
ọphu mu l̄e ndiche ph̄e
gbaru teke ono,
mu kp̄utaru ph̄e
l'ẹka kp̄ufuta l'alì
l̄jiputu ono.

L'e mechakwaaru;
ẹphe mebyia
ọgbandzu mu l'ẹphe;
ọphu mu
eyebāeduru ph̄e ọnu.
Nokwa iphe, Chipfu
eefu.

¹⁰Chipfu s̄ukwapho:
Ọwa-a b̄u ọgbandzu
mu l'unwu Ízurelu
a-gba m̄e o -rwueph̄o
teke ono.
Ekemu mu b̄e mu
a-t̄ushi ye ph̄e

- l'egomunggo.
 O b̄uru l'ime ɔkpoma
 p̄he b̄e mu e-de
 iya edede.
 Mu ab̄uru Chileke p̄he;
 ɛp̄he ab̄uru ndibe mu.
- 11 O t̄o d̄uedu onye
 ejekwadu ezi nwibe iya;
 ɔzoo ziahaa nwune
 iya s̄u iya:
 'Maru Chipfu'.
 Noo l̄e g'ɛp̄he ha a-t̄uko
 maru mu;
 nwata m̄e ɔgerenya.
- 12 Mu a-ph̄uru p̄he
 obu-imemini l'emeswe,
 ɛp̄he mesweshiru mu.
 Ophu mu anyatabaɛdu
 ip̄he-ɛji,
 ɛp̄he meshiru mu."¹

13 S̄u-a; eshinu ɔgbandzu-ɔph̄úú-a byaru b̄e k̄e mb̄u p̄h̄o b̄uakwa akah̄u-
 ip̄he. T̄eme ip̄he, b̄ukpoo ip̄he, akah̄uwaa akah̄u bya atsuh̄uwaa m̄e ta
 ad̄udu g'ɔono-beru; l'oo-ch̄ihu.

Abar̄u Chileke ɛja l'uzo k'akah̄u m̄e k'òph̄úú

9 ¹S̄u-a; ɔgbandzu mb̄u ono nwekp̄okwaaru ns̄o ns̄o, a t̄uru g'e dobeje m̄e
 a -n̄odu abar̄u Chileke ɛja bya enwekwarup̄ho ɔlo, nemad̄z̄u gude ɛka
 mee, aan̄oduje m̄e a -n̄odu egwekwaru iya p̄h̄o ngweja. ²K̄eɛle a kp̄oberu eze
 ɔlo-ɛkwa. Lime mkpuru iya k̄e mb̄u b̄e e doberu or̄oku; waa teburu, aatuko-
 beje buredi, d̄uru Chileke ic̄he. Mkpuru k̄e mb̄u ono aza ɛka-d̄u-ns̄o. ³A bya l̄e
 mkpuru k'ɛbo eku ɛka-kak̄ota-ad̄u-ns̄o b̄u ɛkwa b̄e e gude gebuta iya. ⁴Ip̄he,
 d̄u iya n̄u b̄uru ɔru-ngweja, e meru l̄e mkp̄ola-ododo g'akpoje ùnw̄u-is̄ensu
 ɔku; waa okpoko ɔgbandzu, e gude mkp̄ola-ododo kwek̄ota mgburugburu.
 Ip̄he n̄ogbaa l'ime okpoko ono b̄u ite, a w̄uru l̄e mkp̄ola-ododo. Ip̄he, n̄o l'ime
 ite ono b̄uru nri ono, b̄u mana; ȳe mgb̄oro Er̄onu; mb̄u mgb̄oro ono, rwuru
 irwu t̄ua ige ono; waa mkpuma lab̄o ono, e deru ekemu iri ono, b̄u mkpuma
 ɔgbandzu onoya. ⁵Ip̄he, d̄u l'eli okpoko ono b̄uru ojozi-imigwe lab̄o, b̄u Chie-
 robimu, egoshi ɔdu-biribiri Chileke. ɛp̄he woru ñk̄u p̄he sash̄ija gude gbobuta
 ɛka ono, Chileke aph̄ujeru ndu nkiya obu-imemini; guaru p̄he nv̄u l'ip̄he-ɛji,
 ɛp̄he meru ono. O gbabeɛpho b̄e e-pfubaa ono t̄ua ya jalaa.

¹ 8:8-12 Ḡunaa Jier 31:31-34.

⁶Ọ bụrụ ẹka ono, e meru egube ono bẹ ndu-uke Chileke abahuje l'ime mkpuru kẹ mbụ onoya mbọku-mbọku je eje ozi uke, gbaru phẹ nụ. ⁷A bya lẹ mkpuru k'ẹbo phọ; ọ bụerupho onye-ishi uke Chileke kpẹekpu l'abahuje iya. Abahụ ono, ọbahuje iya ono bụkwa mgbo lanụ kpoloko l'apha. Ebe ọ yikwa bahụ iya mẹ o -gudedu mee-iphe, oo-gude gwee ngweja ẹhu onwiya yele mee-iphe, ọphu oo-gude gwefu iphe-ẹji ndu kẹ Chileke meru l'ẹbe ama ono. ⁸Waa iphe, Unme-dụ-Nsọ gude iphe ono eme g'o doo anyi ẹnya bụ ọwanawa. Lẹ teke ono, ẹka ono, nemadzụ gude ẹka mee ono, eegwejeru Chileke ngweja ono nọkwadu bẹ e teke aguhadu ọzo, e shi abahụ l'ẹka Chileke nọ g'on'yemonye bahụ. ⁹Ẹka ono, eegwejeru Chileke ngweja ono nọkwa ọnodu ẹtu, egoshi iphe, eme nta-a, bụ iya bụ l'iphemiphe, a nuru Chileke mẹ iphe, bụ ngweja, e gweru nụ iya l'ẹka ono ta ayidu mee g'obu onye abarụ Chileke ẹja nmabuhu iya ikpe. ¹⁰Ọ tukuroru bụrụ nsọ nsọ, eemegbaa ala lẹ kẹ nri; mẹ k'iphe, aangụ angungu; mękpoo kẹ nsọ nsọ, dū l'asashị iphe, e gudegbaa mee k'abarụ ẹja ono. Ọ tukuroru bụerupho nsọ nsọ kẹ mgboko-a, Chileke sūru g'e tsoje jasū teke ya e-goshi ọzo ọphúú, ee-shije abarụ iya ẹja.

¹¹Obenu lẹ nta-a bẹ Kéreshi byawaru bya aburu onye-ishi uke Chileke; mbụ onye-ishi uke k'uzo ono, ka ree ono, Chileke goshiwaru nta-a ono. Ẹka o jeru ozi uke iya kakwa shii bya abukwarupho ẹka Chileke ka egude mee g'iphe, ya tūberu lẹ k'adzota ndiphe ono meebekota gẹ ya tūberu iya. Ẹka ono ta nọdu lẹ mgboko ọwa; eshinu ọ tọ bụdu ẹka nemadzụ gude ẹka mee. ¹²Ọ tọ bụkwa mee egbu ọzoo mee eswi bẹ o gude bahụ; ọo mee nkiya gẹdegede bẹ o gude bahụ l'ẹka ono dū nsọ ono ugbo lanụ; k'ọphu anyi a-buru ndu a gbataru l'itumo jasū l'ojejoje. ¹³Lẹ mbụ bẹ ọobujeru e wotawaa mee egbu; ọzoo mee eswi; ọzoo ntụ nwada eswi, a kpọru ọku woru phee ndu tūruru nsọ; l'o mee ndu ọbu ẹphe adubebe ree lẹ gẹ nsọ ekemu phẹ gude dū. ¹⁴Eshinu ọ dū nno eviya bẹ mee kẹ Kéreshi l'a-kabakwanu ere ire. Kéreshi ono shi l'ẹka Unme Chileke, anọ je-aduwaruro ya woru onwiya gweeru Chileke ngweja, adudu ẹka ntūji dū iya. Mee nkiya ono a-kabakwanu asafu obu anyi g'ọ dū ree l'iphe Chileke; k'ọphu anyi a-hakwanu eme iphe, Chileke a-nma anyi ikpe ọnwu; letachia ẹnya l'ozu Chileke, bụ Chileke dzu ndzụ.

¹⁵Ọ bụrụ iphe ono meru g'o gude ọ bụrụ Kéreshi gudegbabẹ Chileke yele nemadzụ l'ogbandzu ọphúú ono. Ọo ya bụ gẹ ndu Chileke hotaru eshikwanu l'ẹka Kéreshi nọdu ndzụ ọphúú ono, Chileke kweru ukwe iya ono jasūwaruro ya. Iphe, o gude ẹphe jee l'anọdu ndzụ ono bụ lẹ Kéreshi nwuhuwuru; gude nno gbata phẹ l'iphe-ẹji, ẹphe megbaberu teke ono, ọgbandzu kẹ mbụ phọ, shi Chileke l'ẹka phọ shi vukwaduru ire.

¹⁶Ukwe-iphe, Chileke kweru tukobe l'ogbandzu nkiya dukwa g'onye keru ekpe. L'ọobujekwaru; e -kee ekpe dobe bẹ aavojeadakwaa ya g'a maru: ?onye keru ekpe ọbu nwuhuwuru; tẹme l'ọ dūru g'ee-me iphe iya

ọbu. ¹⁷Noo l'ekpe, nemadzū keru te evujeduru ire teke onye ono nọkwa-
du ndzū. Teke ooreje ire bụ mę onye ono nwuhuchaa. ¹⁸Noo g'ọ gude ọ
būru mee bę e gude mee ọgbandzu mbū phọ; ọ reahaa ire. ¹⁹Iphe mbū bụ
lę Mósisu pfuru ndu Ízurelu iphe, bụkotakpoo nsọ nsọ, dū l'ekemu ono-
ya g'ọ hakpọo. Ọ gbęshi ọzo bya ewota oshi isopu yele eji atūru, e meru
ọ nọdu eke uswe-uswe; woru tsee lę mee nweswi; waa mee egħu; bya
atsekwa ya phọ lę mini bya egude iya phedzuru l'ękwo, e deru ekemu
ono; bya ephedzukwaru iya phọ iphe, bụ ndu ono g'ęphe ha. ²⁰Ọ nọdu
ephe iya bya epfuje sū: “Ọwa-a bụ mee, egoshi l'ọgbandzu unu lę Chileke
gbaru vuwaa ire; mbū ọgbandzu ono, ọ shi goshi unu iphe, unu e-me gę
yebedua emekwanaa iphe, ya pfuru unu.” ²¹Nokwaphọ g'ọ woru mee ono
phedzuru ọlo ono, e gude ękwa mee ono; mbū ọlo ono, aanọduje gweeru
Chileke ngweja onoya; bya ephedzukwaru iya phọ l'iphe, bụkpoo iphe, e
gude abarū iya ęja. ²²Mbū-a; e -tsojekpọo ya g'ekemu dū; l'ọ būru nwa-
nshii mę iphemiphe abụkotaru mee bę eegudeje mee ya g'ọ safu dū ree.
Tęme ọphu aa-gbatadu nemadzū abūdu l'ọ dūru iphe, e gburu gbashi mee
ya.

Ęja Kéreshi egwefu iphe-ęji

²³Ọ bụ iphe, gbaru l'ememe lę teke ono; g'e shi lę nsọ nsọ gbashia-
da mee ono; mee g'iphemiphe ono, tūkoru būru iphe, yeru k'ọkpobe iya
ọphu dū l'imigwe ono; g'iphemiphe ono tūko būru iphe, safūru dū ree.
Ọle ọkpobe iphe ono, dū l'imigwe ono bụ iphe, gbaru iya nū bụ ngweja
ọphu tūkoru kakọta ọphu eegbuje anū gude gwee ree. ²⁴Lęka Kéreshi ba-
hūru ta abụkwa ęka eegwejeru Chileke ngweja ọphu bụ nemadzū gude
ęka mee ya; mbū ęka yeru ọphu bụ ọkpobe iya phọ. Ęka ọ bahūru bụ-
kwa l'imigwe gędegede, bụ iya bụ ęka ọ nọ l'iphu Chileke epfu opfu ęhu
anyi. ²⁵Onye-ishi uke kę ndu Jiu l'egudeje mee, abūdu kę yebe onye-ishi
uke ono bahū lę Ęka-kakọta-adū-nsọ ono aphagapha je egwee ęja. Obenu
lę Kéreshi bụ ugbo lanū kpoloko bę ọ bahūru l'ęka ono je egude onwiya
gwee ęja. ²⁶Odumeka bę Kéreshi e-je iphe-ęhuka k'ọ -jehaa oojebaa; eshi
teke Chileke meru mgboko. Obenu l'ọ byaru ejee iphe-ęhuka ono mgbo
lanū sefu ęka; gę mgboko abvūwa-a; gude onwiya gwee ęja nwūhu; shi
nno gwefu iphe-ęji, anyi meru g'ọ ha. ²⁷Iphe, dūru onyemonye bụ l'onye-
mony nwhufutaje akpọ lanū; ọ nwuhuchaa; iphe ọzo, e-mefūanu bụ lę
Chileke e-kpe iya ikpe. ²⁸Nokwaphọ gę Kéreshi gude onwiya gwee ęja
mgbo lanū kpūrumu nwūhu g'ooshi ęgube ono gwefu iphe-ęji, igwe ọha
meru. Oo-mechakwaa bya k'ugbo ębo; obenu l'ọ byaepħo k'ugbo ębo bę ọ
tọ byadoęduru iphe-ęji. Iphe, ọobyawaa bụ g'ọ dzọta ndu echeru iya nū.

10 ¹Ekemu bükwa nwinyekinyeki onyonyo iphe, dū ree, Chileke
tūberu l'oo-me l'iphu; ọ tọ būdu ọkpobe iya. Ọ būru iphe ono me-
ru g'ọ gude ọphu ọ byadū eme gę ndu byaru abarū Chileke ęja dūbe ree;

eshinu aanɔduje egwe eja ono mkp̄urumkpuru; e -gwechaa egwebaa; aphagapha. ² Ọ -bụ lẹ ndu ono, agwajẹ Chileke ẹgube ono shiwa a l'egwe eja ono safu iphe-ẹji phẹ mgbo lanu; bụwaru ndu p̄f̄uberekoto l'iphu Chileke; m̄e obu phẹ anmabuhuhawaa phẹ ikpe iphe-ẹji phẹ; ephe ahaa egwe ngweja anu Chileke. ³ Obenu l'iphe, emeje nū bụ l'ọo eja ono, ẹphe anɔduje egwe ono emeje g'ẹphe n̄du anyata iphe-ẹji phẹ aphagapha. ⁴ Lẹ mee eswi; m̄e k'eghu ta asukwa egwefu iphe-ẹji.

⁵ Ọ b̄uru iphe ono meru g'ọ gude; teke Kéreshi abya mgboko ọ s̄u Chileke:

“I ti ledu ẹn̄ya g'e wota
iphe gbua gweeru
ngu eja;
ozoo g'e gweru
iphe-ngweja nū ngu.

Obenu l'i meru mu b̄uru
nemadzu,
nweru anu-ẹhu.

⁶ Iphe ngweja,
akp̄okotaru ọku nū ngu;
m̄e ọphu e gweru
k'iphe-ẹji ta adukwa
ọphu jiru ngu ẹpho.

⁷ Noo ya b̄u; mu s̄u:
‘Waa mu Chileke;
mu byawaru ḡe mu
mee iphe,
d̄u ngu l'uche;
ḡe mu mee g'e deru
k̄e nkemu l'ekwo
ekemu.’ ^m

⁸ Ovukp̄oadaru ọzo s̄u: “Iphe, e gburu gweeru ngu ngweja; ọzo ngweja, e gweru nū ngu; ọzo iphe-ngweja, a kp̄okotaru ọku nū ngu; m̄e ọphu e gweru k'iphe-ẹji ta adudu ọphu iile ẹn̄ya iya; ọphu ọ dudu ọphu jiru ngu ẹpho.” E -gudekp̄ooro l'iphe, b̄ukpoo ẹjameja ono b̄e eegwek̄otaep̄ho g'a t̄uru iya l'ekemu. ⁹ O p̄fuchaa nno bya as̄u: “Waa mu Chileke! Mu byawaru ḡe mu mee iphe, d̄u ngu l'uche.” T̄obudu iya b̄u; ọ bya eworu k̄e mb̄u pho docha k'ọphu oo-me k'ẹbo g'ọ nguru anguru. ¹⁰ Jiz̄osu Kéreshi meru iphe, d̄u Chileke l'uche teke o woru onwiya gweeru Chileke eja mgbo lanu sefu ẹka; shi nno mee anyi d̄u ns̄o. ¹¹ Iphe, b̄ukpoo onye uke Chileke ap̄f̄u-jeru eje ozi uke iya mb̄oku-mb̄oku; ọ b̄uru ẹgube eja, o gwewawaru b̄e

oogwephuje azu tekenteke; ophu egube eja ono ayidu du ike safu iphe-eji. 12 Obenu l'onye uke owa-a gweru ngweja k'iphe-eji mgbo lanu sefu eka; bya eje anodu l'ekutara Chileke. 13 O buru eka ono be oo-nodu jasu teke Chileke e-woru ndu ohogu iya mee g'ephe buru iphe, oo-zopyabe l'okpa. 14 Oo ya bu; o shi egube ono buru akpo ngweja lanu be o gweru gude mee ge ndu o safuru iphe-eji phe buru ndu pfuberekoto l'iphe Chileke jasu le tuutuutu le mijimiimi.

15 Le Unme-du-Nso goshikwarupho anyi l'iphe ono bu eviya; kele o vuchaaru uzo su:

16 “Owa-a bu oghandzu,
mu l'ephe a-gba me
mboku ono -rwepho.
Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
Ekemu mu be mu a-tushi
ye phe l'obu;
mu edee ya edede
l'egomunggo phe.”

17 O gbeshikwa ozo su: “Mu ta anyatabaedu iphe-eji phe me ejo-ememe ephe eme ozobaa.” 18 Oo ya bu; le teke o bu le Chileke guwaru ndu nkiya nvu l'iphemiphe onoya; bunu iya bu le mkpa egwe ngweja ono k'egwefu iphe-eji ta aduedu.

Akpiritaru Chileke ntse

19 Nta-a; unwunna mu; be anyi ta atsuedu ebvu eshi le mee Jizosu bahu l'eka ono, Kakota-adu-nso ono. 20 Le Kereshi gudeakwa ogwehu iya guhaaru anyi uzo ophu; ophu anu ndu. O buru ogwehu iya ono no onodu g'ekwa ono, egbobutaje eka eeshije abahu l'Eka-kakota-adu-nso ono. Ekwa ono mechaaru gbajahu ebo; shi egube ono egoshi l'anwuhu, Kereshi nwuhuru guhawaru anyi uzo ono g'anyi bahu l'eka ono. 21 Eshinu anyi nweru onye-ishi uke ke Chileke du egube ono; onye bu iya be ndu onu-ulo Chileke du l'eka; 22 bunu iya bu g'anyi gude obu anyi g'o ha; mbu obu, kwetashikpooru ike le Chileke a-nata anyi gude kpiritaru iya ntse. Le Jizosu gudeakwa mee ya phedzuru obu anyi; k'ophu bu l'o to dedu g'o ka mma l'oo nwantekuru iphe-eji, anmakwadu anyi ikpe l'obu. Anyi duakwapho ge ndu e gudewaa mini, doru edodo saa. 23 Unu g'anyi kwa-ta gudeshia iphe ono, anyi suru l'anyi ele enya iya ono ike; g'anyi ta tuhu mgbeleke ele enya iphe obu; kele Chileke yebedua, kweru anyi ukwe-iphe obu l'apfushijekwa ike l'iphe, o pfuru. 24 Unu g'anyi yejeru ehu l'iphe, aduru nwibe anyi le ree; k'ophu anyi e-meje ndu ozo g'ephe yeje nwibe phe obu; waa g'ephe meje iphe, du ree. 25 Unu g'anyi ta ahakwa edzukobeje

l'ëka lanu ono, anyi edzukobeje ono; noo l'ò dukwaru ndu ophu watawaru agbala; o chia g'anyi meje g'okpoma shihu nwibe anyi ike; kelekele g'unu elenaa enya le teke obu duwaa ntse-a.

²⁶Su-a; anyi -gbè nta-a, anyi mawaru okpobe-opfu-a bya elekebe enya eme iphe-ëji bè o tò dukwa ngweja, egwefukwadu iphe-ëji anyi. ²⁷O chia iphe lanu, du nu kpekpku bu ndzu-agugu k'iphe l'e-me nu, bu iya bu ndzu ikpe Chileke; kele oo èjo oku ono, abya igiri onoya bu oku ophu e-mebyishi iphe, bukpuo ndu kwefuru Chileke ike. ²⁸O bujekwaru onye darwuru ekemu Mosisu; a -duwaa èbo; ozoo èto; gbawa iya ekebe; a nmaa ya ikpe; l'e woru onye obu megbua emegbu; a ta phuduru iya obu-imemini. ²⁹Unu leanaro g'oo-du onye lephuru Nwa ke Chileke. Onye ono bè Chileke a-kabakwaanu anu aphu; mbu onye woru mee ogbandzu ono zotoshia gua ya l'iphe, adudu nsò; bya eworu Unme-du-Nso ono, emejeru anyi eze-iphe-oma ono nmaa phulaphula. ³⁰L'anyi makwaru onye ono, pfuru su: "O kwa mbedua nwe emelata; o buru mu bè apfu ugwo du l'ëka." Sùkwapho: "O kwa Chipfu e-kpe ndibe iya ikpe." ³¹Mbu le-a; adaba Chileke ono, no ndzu ono l'ëka bukwa iphe, gbaru g'a tsua ya ebvu.

³²Unu nyatajekwa g'o shi duru unu le mbulembu teke ono, unu humaru iphoro ke Chileke onoya. Unu nyatajekwa g'unu gude jee iphe-ehuka, du igwerigwe; unu taèlaa nshi; ophu unu ekwedu g'o kapyabe unu enya. ³³O nwechaaru teke e shi achijechaa unu ochi; mee unu iphe-iphere l'edzudzu-oha; obenu l'ò bujeru akpadu unubèdua ehù; unu agbaèla odzori ndu ophu aakpa iya. ³⁴Unu aphu-tabejewaru ndu ophu no le mkporo g'o bu unu, no le mkporo obu. Aanakotaje unu iphe, unu nweru enweru le mgboko; unu egudeèlaa ehù-utso tagbua ya le nshi; opfu l'unu maru l'unu nweruro iphe ozo, kabaa ree, bu ophu a-nowaro ojejeje. ³⁵Su-a; g'okpoma shihuèkwapho unu ike g'o shihuru iya unu; unu ta abokwa obu èbo; le Chileke e-mechakwaa pfua unu ugwo iya l'iphe, ha shii. ³⁶Iphe, mkpa iya duru unu bu ata nshi g'unu emejekwanu iphe, du Chileke l'uche; shi egube ono nata iphe, o kweru ukwe iya. ³⁷L'ò fukwaa nwanshii onye ono, byafutajenu ono abya.

O tò noekwa odu.

³⁸Ole onye pfuberekoto
e-gude ekweta nodu
ndzu.

Teke o bukwanu l'ò
tsuphuru azu;
bè o tò dukwa mu
ree l'obu.^o

³⁹O bekwanu l'anyi ta abudu ndu ophu tsularu azu, a-la l'iswi. Anyi buchia ndu woru onwanyi ye iya l'ëka; a dzoo anyi.

Iphe, ekweta bu

11 ¹Iphe ono, bu ekweta bu: achiru upfu ye l'iphe, eele enya iya; bya aburu amakaharu l'iphe ono, a humaduru l'enya ono du pho eviya. ²Kele o o ekweta ono meru g'o gude ndiche anyi phe buru ndu ajaru ajaja l'ephe eme ree.

³O o ekweta meru g'o gude o doo anyi enya le mgboko-a bu opfu onu be Chileke gude mee ya; mbu l'iphemiphe-a, akpurennya elegbaa bu iphe, aahumaduru l'enya be e gude mee ya.

⁴Su-a; o o ekweta Ebelu meru g'o gude o gweeru Chileke ngweja, ka ke Kenu ree. Chileke nata iya gua ya l'onye pfberekoto; o nwuhuchakpoo iphe, o meru nodu epfuelaa opfu byasu nta.

⁵O buru ekweta Inoku meru g'o gude o nodukwaduro ndzu; Chileke bya ewolita iya ganwuhu te egbu iya egbugbu ophu; ebe o dudu onye maru g'o meru; kele Chileke woliwaru iya; temanu e wolia ya ono be ajaru iya ajaja l'o shi emeje iphe, jiru Chileke epho. ⁶Unu maanaru-a l'o to dudu onye a-du ike eme iphe, jiru Chileke epho; gbahaa l'onye obu kwetaadaru ke Chileke. Kele onye akpiritaru Chileke ntse vufutaje uzo kweta le Chileke du; kwetakwapho l'oo-buje ndu acho iya nu nggo.

⁷Su-a; o o ekweta Nuwa meru g'o gude o ngaberu Chileke nchi teke Chileke nmaru iya okwa iphe, e-mechaa mee nu, bu iphe, o toko humadu l'enya. O mee iphe, Chileke pfuru; kua eze ugbo, Chileke gude dzoo yee ndibe iya ndzu. O shi egube ono goshi nemadzū l'umere ndiphe du eji. O buru ekweta ono meru iphe, Chileke gude gua ya l'onye pfberekoto. Opfu le Chileke aguje ndu kwetarū nkiya le ndu pfberekoto.

⁸O o ekweta Ebirhamu meru g'o gude o mee ge Chileke pfuru teke o kuru iya. O tugbua lufu jeshia ali, Chileke kweru iya ukwe le ya a-nu iya g'o buru nkiya. Ebirhamu shi l'ali iya tugbua ije; lebe ama eka ooje. ⁹O o ekweta ono meru g'o gude o je eburu l'ali ono, Chileke kweru iya ukwe iya ono. O buru iya g'onye lwaru alwalwa. Ulo, yee Ayizaku waa Jiekopu shi ebujeru buerupho ulo, e gude ekwa mee. Ephebedua be Chileke kwekwarupho ukwe-iphe lanu ono, o kweru Ebirhamu onoya. ¹⁰L'iphe Ebirhamu ele enya iya bu eze mkpukpu ono, a turu okpa iya; k'opfu oo-nowaro ojejoje ono; mbu eze mkpukpu ophu bu Chileke gude eka iya tua ya g'oo-du bya egude eka iya kpua ya lonwiya.

¹¹O buru ekweta Sera l'onwiya mechakwarupho g'o gude o buru nwanyi, noru; ebe o tsujeduru ime jasū o noghaa atsuta ime be Chileke meeluru-a g'o du ike tsuta ime le nka. Iphe, kparu iya nu buru l'o doberu Chileke l'onye apfushije ike l'iphe, o kweru ukwe iya. ¹²O buru iphe ono meru g'o gude o buru nwoke lanu ono, bu Ebirhamu mecharu buru nna, nwuru igwe oha; mbu nwoke ono shiwaa kahuwaa duwaa g'onye nwuhuru anwuhu. Unwu iya mechaa bya ajaa ajaja; ha lotu ge kpokpode du l'igwe; ha igwerigwe g'aja, no l'ali; buru aguta aguta.

¹³Iphe, bu ndu ono, a gushiru ono chiru upfu ye l'iphe ono, Chileke kweru phe ukwe iya ono jasụ epe nwushihu; ophu o rwukwaru phe eka teke epe nokwadu ndzu. Obenu l'ephe humakotaru iphe ono, nokwadu enya ono bya etee eswa iya. Epe saa ya asasa l'ephe humawaru l'ephe bu mbyambya bya aburu ndu kpafutaru uri le mgboko-a. ¹⁴Ndu epfu nno bu iphe, epe egoshi bu l'ephe achokwadu ali, e-mechaa buru nkephe. ¹⁵Ozo bu l'ome oghoroko ali phe ono, epe shiru futa ono shi aduje phe m'ephe achole-a uzo laphushia ya azu. ¹⁶Obenu l'eka enya du phe bu l'ali ophu ka ree, bu iya bu ophu du l'imigwe. O buru iphe ono meru g'o gude ophu iphere adudu Chileke l'ephe kuru iya Chileke phe; kele o duru mkpukpu o kwakoberu doberu phe.

¹⁷Su-a; oo ekweta Ebirihamu meru g'o gude o kweta duta nwa iya, bu Ayizaku jeshia egbugbu g'o gude gwaa Chileke teke ono, Chileke mejeru ge ya dalee ya ono. O buru onye ono Chileke kweru ukwe-iphe ono dutaru nwa lanu, o nweru jeshia egbugbu. ¹⁸O bukwaru onye-a Chileke suru: "Oo le Ayizaku be ii-shi nweru unwu nwanwanwananwa-a." ¹⁹Ebirihamu buerupho iphe, o lechawaru enya huma bu le Chileke a-dua ike mee Ayizaku g'o shi lonwu teta dzuru ndzu, bunu iya bu l'e -pfuje iya epfufu be Ayizaku shiwaa lonwu teta dzuru ndzu; eshinu e mechaaru o tsoru Ebirihamu laphu azu.

²⁰O buru ekweta Ayizaku meru g'o gude o goru onu-oma nu Jiekopu yee Iso; goru phe iphe, e-me l'iphu.

²¹Oo ekweta Jiekopu meru g'o gude o goru onu-oma nu unwu Jiosefu l'ehu l'ehu teme o nwuhu. O pfuru apfuru; woru mgboro iya sibe l'ali; phozeta l'eli iya; baaru Chileke eja g'o go onu-oma ono.

²²Oo ekweta Jiosefu meru g'o gude o bya l'anwuhu; o vuru uzo pfua opfu awufu, ndu Izurelu mechaaru shi l'ali Ijiputu wufu lashia ali, Chileke kweru phe ukwe iya. O bya egoshikwapo g'ee-me okpu iya m'ephe -wufuje.

²³Oo ekweta ne le nna Mosisu meru g'o gude epe domia Mosisu onwa eto ga nwuchaaru iya; opfu l'ephe leri iya enya l'o bu nwata, du ubvu l'enya; ophu ndzu agueduru phe emebyi ekemu, eze ndu Ijiputu turu su ge gbuje iphe, bu nwa nwoke, onye Jiu zedaru k'ophuu.

²⁴Oo ekweta Mosisu ono meru g'o gude o vutaepho; o jika g'e te ekuhe iya nwatibe nwa nwanyi eze ndu Ijiputu. ²⁵O hataru etsoru unwu Chileke jee iphe-ehuka; eme l'anodu l'eka ehuru atso iya utso eme iphe-eji; mbu ehuru-utso, adudu eka onono-beru. ²⁶Iphe, o kparu eka bu l'a -nodu eme iya ewere l'opfu ehuru Onye-Ndzota ono, Chileke kweru ukwe iya l'oo-bya le mgboko ono be o ka iya ree eme le ya nwekotaru eku, du l'ali Ijiputu mgburugburu. Onoo kele enya du iya l'obunggo ophu du l'iphu.

²⁷O buru ekweta Mosisu meru g'o gude o haa Ijiputu tugbushia; ophu ndzu aguduru iya l'ehu e-ghu eze ndu Ijiputu eghu. O sua eka l'obu

nọ-kirishia g'ọ -bụ l'ọ hụmaru Chileke ọnya; l'ebe abụ lẹ Chileke bụ onye aahụmaje l'ọnya. ²⁸Ọo ekweta Mosisu meru g'ọ gude o gbube ishi k'ọbo Ojeghata; teke ono, ọ sụru ndu Ízurelu l'ophu g'ẹphe woru mee nwaturu phedzuru l'iphe, bụkpoo ọnu mgbo ọlo pẹ; g'ọjozi-imigwe, byaru egbushi ọkpara ndu Ijiputu ta adu ọkpara kẹ ndu Ízurelu, oo-gbu.

²⁹Ọo ekweta unwu Ízurelu meru g'ọ gude ẹphe wughaa l'echi ọgbú Enyimu-uswe eje l'oma alí g'onye eje l'echi gbororo. Ndu Ijiputu jeshia aghata; mini rigbushikọta pẹ.

³⁰Ọ bụru ekweta ndu Ízurelu meru g'ọ gude igbulọ, e gude kpuphee Jieriko mgburugburu daa g'ẹphe jephechaaru iya mgburugburu abalí ọsaa. ³¹Ọo ekweta, nwanýi ovuọba ono, bụ Réhabu meru g'ọ gude a haa ya; ọphu a tuko duru yẹ ndu kwefuru Chileke ike mee g'ẹphe laa l'iswi; opfu l'ọ domijeru ndu Ízurelu ono, byaru ngge lẹ mkpukpu Jieriko pho; shi egube ono dzoo pẹ.

³²?Mu e-le ole agu? ?Denu teke mu a-nodu gushiwaro Gidiyonu pẹ mẹ Beraku; mẹ Samusunu; mẹ Jiẹfuta; mbụkpoo Dévidi pẹ; mękpoo Sámelu; waa ndu mpfuchiru Chileke. ³³Ọo ekweta pẹ bẹ meru g'ọ gude ẹphe tsoo ọhamoha ọzo ọgu; lwu-kpee pẹ; bya eme iphe, pfuru ọto; bya anata iphe, e kweru pẹ ukwe iya; mee g'oduma ta adu ike kúhaa ọnu akúha; ³⁴bya egude iya zonyia ọku, ata ririri; bya egude iya nahu ndu gude ogu-echi achí pẹ k'egbugbu. Ẹphe shi bụru ndu ike te eshidu du; e mechakwanaa ẹphe bya aburu ndu ọkpehu du. Ẹphe shi bụru ọ-karięka l'ogu; k'ophu ẹphe shi achí-je ojoęu ndu ọhozo nanu nanu. ³⁵Unwanyi, kwetaru nu hụmaru ndibe pẹ, nwushihuru nu g'ẹphe shi l'onwu tetagbaa.

Ọ duru ndu e meru l'iwe jasụ ẹphe nwuhu. Ẹphe nata sụ l'ọ -shita ọphu ẹphe a-jika Chileke g'e-shi g'a haa pẹ g'ẹphe gbalaa; g'e gbuchia pẹ rọ g'ẹphe nwuhu. Iphe, kparu iya nu bu l'ẹphe ele ọnya lẹ Chileke e-mechaa mee g'ẹphe teta dzuru ndzu ọphu ka ree. ³⁶Ọ duru ndu a haru chia ọchi; chia pẹ iphe; tya pẹ mkporo; nwuru pẹ ye l'ọka mkporo. ³⁷Ọ duru ndu a tugbushiru lẹ mkpuma; duru ndu e kwobuharu ẹbo; duru ndu e gude mma gbugbushia; ẹphe shi etsojeru aghapheephọ; buri iphe, ẹphe shi eyeje bu akpo egbu mę akpo aturu. Ẹphe kparu nri; a kpa pẹ ẹhu; mee pẹ ewere. ³⁸Mgboko du-be pẹ ẹji; k'ophu ọ to gbaduru k'ophu ẹphe a-nokota iya. Ẹphe shi anoduje aghaphe l'echięgu, e te budu ebubu mę l'eka úbvú du; ẹphe shi ebuje l'ogba mę l'obu-alí gę ndu agba ọso ndzu.

³⁹Su-a; ndu-a tukokwaaru buri ndu a suru l'ẹphe shi eme ree. Ọ buri ekweta pẹ kparu iya. Ẹphe nọelaa; ẹbe iphe ono, Chileke kweru ukwe iya ono erwuduru pẹ ẹka. ⁴⁰Ọle Chileke achiru anyi idzu, ka ree; k'ophu bu l'ọoephe anyi l'ẹphe -tugba; teme ẹphe a-buru ndu duebe ree.

Chileke emetse anyi

12 ¹A bya l'ẹhu k'anyịbedua; iphe, bụ ndu ono tukoakwaru so-pee anyi mgburugburu g'onye urwukpu soyyaberu; agbaru anyi eze

ekebe ono. Oo ya bu g'anyi gwobe iphemiphe, bu iphe, esela anyi azu; gwobekota iphe, bukpo iphe-eji ono, ete ekwedu anyi aha eka onoya. G'anyi gude eka l'obu maa oso-amama ono, duru anyi ono. ²G'anyi tabe-kpoepho Jizosu enya gba oso obu; l'oo ya bu onye vutaru uzo k'ekweta ono; teme o buru iya e-me g'anyi gbaa ya gbafu l'ishi. Yebedua mawaru ehutu, Chileke doberu iya; o buru iphe ono meru g'o gude o kweta jee iphe-ehuka jasu a kpopyabe iya l'oswebe; o nwuhu; ophu iphere, e shi legube anwuhu ono, o nwuhuru ono mee ya adudu iphe, o bu iya. Nta-a be o jewaru anodu anoo lekutara aba-eze Chileke. ³Unu rijekponaa ke Jizosu ono, tukoru iphe-ehuka ono jegbabe. O tukoru ejo ememe, ndu iphe-eji meru iya me ejo opfu ephe pfuru iya gbagbukota le nkuchi. Unu nyataje iya g'ike ata avudu unu; ozoo su l'unu ta agbaedu oso ono. ⁴L'ogu, unu l'iphe-eji alwu be unu teke alwu-rwukwa k'opu unu a-lwu iya nwuhu. ⁵?Unu zohawaru opfu ono, Chileke pfuru gude mee g'obu shihu unu ike l'unu bu unwu iya ono? O suru:

“Nwa mu; te edobesujekwa

lahuhu,

Chipfu ahutu ngu ta

adudu iphe, o bu.

Te egudejekwa l'o baru

ngu mba wata ala

azu azu;

⁶ kele o kwa onye

Chipfu yeru obu

be oohuje ahuhu.

O buru onye o nataru

g'o buru nwa iya

be oochije iphe.”^p

⁷Oo ya bu; Chileke -nodu ahutu unu ahuhu; unu tajakwa nshi; lahuhu ono bukwa ahuhu, nna ahuje nwa iya; kele unu bu unwu iya. ?Unu humajeru nwa, nna iya ahuduru ahuhu? ⁸Teke o bu le Chileke ta ahutu unu ahuhu g'unu maru iphe g'ohutu unwu iya ozo; oo ya bu l'unu ta abudu unwu iya; unu bu unwegirima, enweddu nna. ⁹Oobujeru; nna anyi l'eliphe-a -nodu echi anyi iphe; anyi eyeleru phe-a nsu. ?Buchia Nna anyi ophu no l'imigwe be anyi ta akabadaa eworu onwanyi nu g'anyi eshi egube ono nweru ndzu. ¹⁰Nna anyi l'eliphe ahutu-tabejeepho anyi ahuhu nwapha olemole g'o du phe ree. Obenu le Chileke ahuje anyi ahuhu g'oo-duru anyi le ree; g'anyi adube ree ge yebedua. ¹¹Oobujeru teke aahutu anyi ahuhu l'ooome anyi ehuka; ehutu taa tsodu anyi utso. Ndu kweru; a huta phe huta; l'emechajekwa buru ndu eme ree; bya abukwarupho ndu ehutu emechaje du guu.

Anma ọkwa

¹²Ọo ya bụ ịe-a; unu ịochinaa ẹka ono, tsuhuwaru unu mee ono; yele ọkpa ono, aphuwaa unu kpariikpari ono. ¹³Unu mechia gbororo, unu eshi g'ọ pfuru nhamunha; a -nonyaa ọkpa ono, aphụ kpariikpari ono shiswee ụzo; g'e mechia ya g'ọ gbakerehu shihu ike.

¹⁴Unu kukebeje ẹhu meje g'unu l'onnyemonye nọdu ịe nchị odo; unu aburu ndu dụ nsọ; kele onye adudu nsọ ta ayikwa huma Nnajiuphu. ¹⁵Iphe, unu a-kwaberu ẹnya bụ g'ọ tọ dụ onye a-gbakutaru eze-ipe-oma ke Chileke azu. Unu eletakwapho ẹnya g'ọ tọ dụ onye a-bya adu g'ogbarabvu-oshi, atso ilu kpo-futa l'echilabo unu bya egburwashiahaa unu ẹhu; shi egube ono merwushia igwe oha. ¹⁶Unu letakwa ẹnya g'ọ tọ dụ onye a-nodu eme ke nwanyi; ophu o dụ onye anodu elephu iphe, ke Chileke ge Iso. Le Iso gudekwa aphụ kpaakpaakpaa nri; woru ọkpara, o bụ ree nwune iya. ¹⁷L'unu maanaru-a l'e mechaaru; o choahaa ge nna iya gooru iya onu-oma. A sụ iya l'ọ gbawaru iya l'azu; kele o tọ duedu g'ooshikwadu emezi iphe, o mebyihawaru. Tobudu iya bụ; o gude ẹnya-mini ẹkwa choo onu-oma nna iya onoya; ophu o dudu.

¹⁸L'eka unu byaru ta abukwa ubvu, unu e-denyi ẹka; teme oku, nodu enwu iya phoophoophoo. Ophu o bukwa ochii ono; ozoo ẹka ono, gbahuru tsukiribaa ono be unu bataru. Ophu o bukwa oke pherephere ono byaru. ¹⁹O tọ bukwa oda opu ono; ozoo olu-opfu ono, daru g'egbigwe ono be unu numaru. Le teke ndu Izurelu numaru olu ono be epe rwokwaru sụ g'o to pfuhakwa yeru phe ozo. ²⁰Kele ekemu, Chileke turu be epe suru l'ọ kariru phe ẹka, bụ iya bụ ekemu suru: "O betakpo o buru anu be ẹhu iya rwutaru l'ubvu ono g'a tugba ya le mkpuma; ozoo g'a nmagba ya larwa." ²¹Iphe, epe humaru l'eka ono paa biribiri; k'ophu Mosisu suru: "Ndzụ agushikwa mu ike; k'ophu ẹhu anma mu anmanma."

²²O chia ẹka unu byaru bụ ubvu Zayonu; mbu mkpukpu ke Chileke, dzu ndzu; mbu Jierusalemu ophu dụ l'imigwe. Unu byapfutaru unwu-jozi-imigwe ophu bụ 'aguta aguta. ²³Ẹka unu byaru bukwa ẹka unwu Chileke, o dobetotawaru lonodu ọkpara dzukoru; mbu ndu e deru epha phe l'ekwo l'imigwe. Unu byapfutawaru Chileke; onye bụ iya e-kpe onnyemonye ikpe. Ndu unu byapfutaru bụ ndu nwuhuhawaru nu, pfube-rekoto; ndu Chileke meru g'ephe duebe ree l'iphe iya. ²⁴Su-a; onye unu byapfutaru bukwa Jizosu; onye bụ iya gudegbabe Chileke yele nemadzu l'ogbandzu ophu ono; unu byapfutakwapho mee ono, o gbashiru loswebbe onoya, bụ mee ophu egoshi iphe, ka ree eme le ke Ebelu.

²⁵Ọo ya bụ g'unu kwabe ẹnya g'unu ta jika angaberu onye ono, epfu opfu onoya nchị. Leshinu ndiche anyi phe anahuduru ikpe Chileke; opfu l'ephe te eyeduru onu l'iphe ono, a loru phe ẹka le nchị le mgboko-a be anyibedua taa nahakwa me o -buru l'anyi jikaru onye ono, no l'imigwe

alọ anyi ẹka lẹ nchị onoya. ²⁶Teke ndiche onoya bẹ olu-opfu iya nmakotaru eliphe mgburugburu jijijijii; obenu lẹ nta-a bẹ o pfuwaru sù: “Ugbo lanufua bẹ mu a-nmafua eliphe jijijijii; nmachaa nmaa imigwe.” ²⁷Chileke sùru l’ò “ugbo lanufua.” Ugbo lanufua ono, o pfuru ono goshiru l’iphe ono, o meshiru ono bẹ oo-mekòta g’ò nmaa jijijijii; l’oowofu iya. Oo ya bụ gẹ ndu ọphu anmaduru jijijijii anọdukwanu. ²⁸Oo ya bụ g’anyi keleje Chileke ekele; kele ọ nwaru anyi ẹka ọ bụ eze; mbụ ẹka adudu iphe sùru iya anma jijijijii. G’anyi keleje iya; gudeje atsu ebvu akpabiri iya; woda onwanyi ali; kwabeje iya ùbvù; ²⁹lẹ Chileke anyi bükwa ọku, ekepyashije iphe, ọ bapfuru.

Eme iphe, dọ Chileke ree

13 ¹Unu ta ahakwa n-yemobu unu yeru unwanu unu ono. ²Unu ta azohakwa akwajeru ndu byaru abyabya ẹyaa; l’ọ dukwaru ndu gudechawaa l’ẹphe akwaa ẹyaa; ẹphe kwaru iya unwu-ojozi-imigwe; ọphu ẹphe amadu. ³Unu nyatajekwapho ndu mkporo; g’ọ dukwapho unu g’ọ bụ unu nọ mkporo ọbu. Unu nyatajekwapho ndu eje iphe-ẹhuka; g’ọ dukwapho unu g’ọ bụ unu eje iphe-ẹhuka ọbu.

⁴G’alulu bukwaru iphe, akwabe ùbvù; g’iphe, bụ ndu alu alulu te emerwushijekwa iphe-azee phe; kele nwoke eme ke nwanji; ọzo nwanji, eme ke nwoke; me ndu eri ogori bẹ Chileke a-nmakwa ikpe.

⁵Unu te eyenukakwa okpoga ẹnya. G’iphe, unu nweru jijeekwapho unu ẹpho. Lẹ Chileke pfuakwaru iya lonwiya sù: “Mu ta agbahakwa ngu ẹka; ọphu mu a-gwobekwa ngu.” ⁶Oo ya bụ; unu g’anyi pfushijenu ike pfuje opfu-a; g’anyi ta atujukwa ebvu epfufu iya. G’anyi pfuje sù:

“Oo Chipfu bụ onye eyeru
mu ẹka;
ndzụ ta abyadu agu mu;
nemadzụ ta adudu iphe,
oomebata mu.”

⁷Unu nyataje ndu ono, vu ọzo goshi unu ọzo ono, bụ iya bụ ndu ono, ziru unu ozi-oma Chileke ono. Unu kpo egomunggo okpolohu; nyata g’ẹphe shi anọduje eme teke ẹphe nọ ndzụ jasụ ẹphe nwuhu; g’ekweta unu dukwa gẹ nkephe. ⁸Jizosu Kéreshi bẹ bụ onye ono, ọ bụ unyaphu; bya aburu iya ntan-a; o jee l’abụ iya jasụ lẹ tuutuutu lẹ mimiimii. ⁹Unu te ekwekwa g’iphe eezi ezizi, dugbaa iche iche shi uswe bya akpo-swee unu ọzo. O dọ ree g’anyi gude eze-iphe-oma, Chileke eme shihu obu ike. Eme nsọ nsọ, tso nri tee mekwa g’obu shihu anyi ike; l’o toko dọ-swekwa onye tsojeru iya ẹgube ono, o yejeru ẹka.

¹⁰Anyi nwekwaru ọru-ngweja bụ ẹka ndu egwekwaduru Chileke ẹja l’ulo-ekwa ono ta agbaduru g’ẹphe ria iphe, shi iya nù. ¹¹Onye-ishi uke Chileke phe egudeje mee unwu anu, e gburu egbugbu gude abahu lẹ

Èka-kakòta-adù-nso l'eze-ùlo Chileke; g'o gude iya gwee eja gwefu iphe-èji; obenu l'anù onò, a phùwaru aphùphu onò bẹ eewotajẹ lufu alufu je l'èka eebudu ebubu je akpoo ya oku. ¹²Ò buru iphe onò meru g'o gude Jizosu ñodukwapho l'azù mkpukpu jee iphe-èhuka nwùhu; g'eeshi g'oo-gude mee ya safu iphe-èji ndiphe. ¹³Òo ya bù; unu g'anyi jepfu iya l'azù mkpukpu g'a tuko anyi l'iya mee iphe-iphere. ¹⁴Kẹle ọ tọ dudu mkpukpu, anyi nweru l'eliphe-a, bù mkpukpu ọphu l'a-dù ojejoje; ọ chia iphe, meru nù bù l'anyi achọ mkpukpu ọphu abya nù. ¹⁵Òo ya bù; g'ọ tọ dukwa teke anyi a-ha etuje Chileke ẹpha; g'etu ẹpha onò aburu eja, anyi shi l'èka Jizosu egwe. Ọo ẹpha onò, anyi etu iya onò a-buru iphe, shi anyi l'onu, egoshi l'anyi bụwaa ndu nkiya. ¹⁶Unu ta ahakwa eme iphe, dù ree; ọphu unu ahakwa egudeje iphe, unu nweru yeru nwibe unu ẹka; ẹkele ọo ẹgube ngweja onò bù ọphu dù Chileke ree.

¹⁷Unu meje iphe, ndu-ishi unu sùru g'unu meje; m'obeta ọ ñodu atsu unu l'èhu ememe. L'ọ kwa ndu onò, bù ndu-ishi onò anọduje eche ndzù unu echeche; eshinu ẹphe e-mechaa pfulu l'iphu Chileke doo g'ẹphe j-taberu ozi èhu unu. Unu -ñodu emejewaa iphe, ẹphe sùru g'unu meje bẹ ẹphe e-gude èhu-ùtso jee ozi phẹ onò. Teke ọdumeka bẹ ẹphe a-gbẹkwa atsù ude eme iya; onò ta adudu urwu, ọo-barù unu.

¹⁸Unu pfujekwaru nùru anyi Chileke. Ọphu anyi makaharu bù l'obu ta anmadù anyi ikpe; ẹbe ọ dudu teke ọ tọ buedupho g'anyi mee iphe, dù ree l'iphemiphe, anyi eme ememe bẹ anyi eshibeje ite iya. ¹⁹Iphe, mu arwo-shikpoo unu ike; ununna mu; bù g'unu pfuje nù Chileke; gẹ Chileke kwe gẹ mu byapfuta unu ẹgwa.

Epfu anù Chileke

²⁰Gẹ Chileke onò, bù iya emeje g'èhu dù guu onò; mbù onye onò meru gẹ Nnajiuphu anyi, bù Jizosu Kéreshi shi l'onwu teta dzuru ndzù onò; bù iya bù Eze onye eche aturu onò, l'èche aturu onò; ọ buru mee, ọ gbashiru teke onò, ọ nwùhuru onò bẹ o gude mee ukwe-iphe, Chileke kweru tuko-be l'ogbandzu yele nemadzù g'o vuru ire jasù lẹ tuutuutuu lẹ mijiimii onò; ²¹mee g'unu òbebe ree l'iphemiphe, bù iphe, dù ree, unu eme; g'unu meje iphe, bù uche iya. Gẹ Chileke shikwapho Jizosu Kéreshi l'èka mee iphe, dù iya ree l'obu anyi. G'ajaja buru kẹ Kéreshi jasù lẹ tuutuutuu lẹ mijiimii. Nokwa g'ọ dù.

Ekele, e gude akpochi ishi ẹkwo-ozia

²²Ò kwa arworwo bẹ mu arwo unu; ununna mu; sù g'unu takwaa nshi nùma ozi-a; l'ẹkwo-a, mu deru unu-a ta adukwa ogologo. Ọo ya bù g'oomee unu g'obu shihu unu ike. ²³Iphe, mu eme g'unu maru bù lẹ nwane anyi, bù Timoti, e shi tuchia bẹ a haakwaru. Ọ -bya ẹgwa bẹ mu l'iya a-tuko swiru mẹ mu -byatashia unu agbaphe.

²⁴Unu kelechaaru mu iphe, bukpo ndu-ishi unu me iphe, bukpo ndu bu ndu ke Chileke. Unwunna anyi ndu Itali l'ekelekwapho unu.

²⁵Ge Chileke meeru unu eze-iphe-oma g'unu hakotakpo. Nokwa g'odu.

Ekwo-ozì, Jiemusu

Deru

1 ¹ Mùbè Jiemusu, onye bụ onye-ozì Chileke; bụru onye-ozì Nnajiuphu, bụ Jizọsụ Kéreshi l'ekèlè ọkpa-ipfu iri l'ẹbò onò, dzuru mgboko onò ekele.

Ekweta waa mmamiphe

² Ụnwunna mu; teke iphe-ọhutama g'ọ dūhabe byaru unu; unu wojeru iya dobe l'iphe, eeteru ẹswa. ³ Kẹlè unu maru l'a -nọdu adale ekweta unu bẹ unu e-shi iya nwụta ọta-nshi. ⁴ Unu takpọephe nshi tafu iya l'ishi g'unu a-duebe ree; dzukwaphọ oke g'ọ tọ dū iphe, a-phọdu l'ẹhu unu. ⁵ Teke ọ dūru g'unu ha onye mmamiphe phọduru; g'onye onò sū Chileke g'ọ nū iya mmamiphe. Ọo-nū iya ya; eshinu Chileke bụ omeluko; tẹme ọ nọdu egudeje obu iphóró nū onyemonye iphe, ọ sūru g'ọ nū iya. ⁶ Ọlè g'onye onò kwetakwa l'iphe oopfụ gẹ Chileke nū iya bẹ ọo-nū iya. G'ọ bọ bọkwa obu ẹbọ; l'onye obu abọ ẹbọ dūkwa g'akpara-mini eze-ẹnyimu, bụ pherephere anọduje enwunga iya. Ọ -kwaru iya shia ọphuu; ọ kwaru iya shia ọphuu. ⁷ G'ẹgube onye onò ta arịkwa l'ọ dūru iphe, ọo-nata l'ẹka Nnajiuphu; ⁸ kẹle onye abọ egomunggo ẹbọ ta apfushijekwa ike l'iphemiphe, oomekpọo ememe.

Ụkpa waa enweru iphe

⁹ Gẹ nwanna, daru ụkpa tua onwiya ẹpha lẹ Chileke kuliru iya eli. ¹⁰ Nokwaphọ g'onye ọphu nweru iphe e-tu onwiya ẹpha l'ẹnya lwaru iya; kẹlè oo-mechaa rifu g'okoko ẹswa; ¹¹ kẹlè ẹnyanwu awajẹ chishiahaa ike k'ọphu oomeje ẹswa anwua lwaa; okoko iya erishihu; mma iya abvu. Noo g'onye nweru iphe a-gbabuhukwaphọ nwuhu l'ẹka oome iphe, dū iya mkpa.

Ahuta ama waa enwu eye

¹² Ehu-utso be a goru nu onye taru nshi l'ohutama; kele teke a hucharu iya ama obu; ophu o daduru be ee-kpube iya okpu-eze, bu iya bu ndzu; buru obunggo, Chileke suru le ya e-bu ndu yeru iya obu. ¹³ Oo ya bu; onye aahu ama g'o mee ejo-iphe; o -wata iya agugu; g'o to sukwa l'oo Chileke enwu iya eye g'o mee ya. Kele o to dukwa onye Chileke enwu eye g'o mee ejo-iphe; ophu o dukwa onye enwu Chileke eye g'o mee ejo-iphe. ¹⁴ Oo eme ejo-iphe, agu nemadzu be edetaje iya nu; l'o nmalahu iya. ¹⁵ Oo ya bu; teke egu ejo-iphe tsutaru ime; l'onwua iphe-eji; iphe-eji kagheepho; l'onwua anwuhu.

¹⁶ Unwunna mu, mu yeru obu; unu te etsoswekwa uzo. ¹⁷ Iphe, aanu anunu, du ree waa iphe-oma, adudu aka ntucha du iya shikota l'imigwe. O shi l'eka Nna ke iphoro imigwe, bu iya bu Nna ophu te echibuhujedu g'nyanwu abujeru o -chibuhu; ochi agbaahaa-a. ¹⁸ O turu obu iya onyo gude okpobe-opfu ono nwua anyi; g'anyi du g'akpuru iphe-mbu l'iphemiphe, o meru ememe.

Anuma emee

¹⁹ Unwunna mu, mu yeru obu; iphe, unu a-maru bu owa-a: g'onnyemo-nye bukwaru onye angabeje nchi l'iphe, eepfu temanu ooyee ya onu; buru onye ehu te eghujedu egu egwegwa; ²⁰ kele iphe, eeme l'ehu-eghu taa bukwaru iphe, pfuru oto l'iphu Chileke. ²¹ Oo ya bu; unu tofu onwunu iphe, bukpuo umere, l'eshi ishi; waa iphe, bukpuo iphe-ashi; jia obu oyi; nata opfu ono, a kuru l'ime okpoma unu ono, bu iya l'a-du ike dzoo unu ono.

²² Ole-a; unu bukwaru ndu eme opfu ono ememe. Unu ta abukwaru ndu anu iya anunu kpurumu; kele ono bukwa eme onwunu eswe. ²³ Onye anupho opfu ono anunu; ophu oomedu iya ememe yeru nwoke, ele g'iphu gbaru iya l'onyo. ²⁴ Mbụ onye lechaekwadurupho enya l'onyo bya atugbua bya azohaehukwapho g'iphu gbaru iya. ²⁵ Obenu onye enyoje ekemu ono, adudu aka ntucha du iya; mbu ekemu, emeje g'e nweru onwonye ono; o -duru onye phuberu iya iphu; ophu o budu onuma-ozohaa; o -buru onye emeje iya ememe; onye ono be ee-gude iphe, oome meeru eze-iphe-oma.

²⁶ Onye dobesu le ya bu onye ke Chileke lebe abu loosedeye ire iya eme onwiya eswe. Onye ono be eme ke Chileke nkiya bu ke mmanu. ²⁷ Abu onye ke Chileke ophu Chileke, bu Nna kweru l'o bu okpobe iya bya aburu ophu ntucha adudu ono be bu akwo unwoabee le mkpa, duru phe nu; waa eyeru unwanyi, ji phe anohedu aka; waa ewofu aka le mkparwu ke mgboko-a.

Anma okwa abo nemadzu ebo

2 ¹ Unwunna mu; g'unube ndu kweru ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi-a; mbu Nnaji akpabiri; unu ta abojekwa nemadzu ebo. ² Kele-a;

o -būru l'onye nweru iphe gbacharu mgbuguru bya akwaa onwiya yegele bataru l'ulo-ndzukọ unu; onye ukpa -yee nwankiriba iphe batakwapfo; ³teke unu kwaberu onye pho, kwaru akwapfo ubvu su iya: "Bya asuga-be onwongu l'okposhi-echi-a" bya asu onye ukpa pho: "Pfuru l'eka ono" ozoo: "Bya anodu l'ali l'eka-a no-kube mu"; ⁴?to budu nemadzu be unu abo ebo egube ono; teme unu gude ejo egomunggo ekpe ikpe?

⁵Unu ngabekpodapho nchi; unwunna mu, mu yeru obu. ?To budu ndu ukpa le mgboko-a be Chileke hotaru g'ephe buru ndu shi lekmeta, ephe kwetaru nweru iphe l'iphu Chileke; bukwarupho ndu e-nweru aka o bu eze, bu iphe, o suru le ya a-nu ndu yeru iya obu-a. ⁶Unu gbenu meru iphe-iphere kpua ndu ukpa ?Tobudu ndu nweru iphe be l'akpaje unu ehua? ?To budu phe be l'akpujeru unu je edobe l'ulo ndu-ikpe-a? ??Tobudu phe anoduje epfubiyi eguru epha ono, unu aza ono epfubiyi-a?

⁸Unu -nodu emewaa eze ekemu ono be unu emewaa ree, bu iya bu eze ekemu, no lekwo Opfu Chileke, suru: "G'i yee nemadzu ibe ngu obu g'i yeru onwongu." ⁹Obenu le-a; unu -nodu aboje nemadzu ebo be unu emekwa iphe-eji; teme ekemu nodu anmakwapfo unu ikpe, bu iphe, gbaru onye emebiyi ekemu. ¹⁰Kele onye meebekotaru iphe, ekemu pfuru g'o ha; mephodo nanu be ikpe nmakwaru l'o mebyikotaru iya g'o ha. ¹¹Kele o bukwapfo onye suru g'i ti rishi ogori suru g'i ti gbushi ochi. O -buru li ti ridu ogori; i nodu egbu ochi; i buakwaa onye emebiyi ekemu. ¹²Oo ya bu; unu pfuje; teme unu emejekwapfo ge ndu ee-gude ekemu ono, emeje g'e nweru onwonye ono kpee ikpe. ¹³Kele onye ta aphuduru onye ozo obu-imemini be a taa phukwarupho obu-imemini me e -kpeje ikpe. Obu-imemini atujeru okoo kpua ikpe!

Ekmeta yeke iphe, eeme ememe

¹⁴Unwunna mu; ?denu urwu, du le nemadzu suru le ya nweru ekmeta; ophu oogoshidu iya lumere? Egube ekmeta ono ?oo-du ike dzoo ya? ¹⁵Teke o bu l'o duru nwanna ke nwoke; ozoo ke nwanyi, gbagbuwa oto; teme ophu o humajedu nri ria; ¹⁶onye lanu g'unu ha su iya: "Tokwa ehua! Laa je anyaru oku; g'epho ji ngu" lebe abu l'o nuru iya iphe, bu mkpa ehua iya; ?denu urwu, du legube iphe ono? ¹⁷Noo g'ekmeta kpoloko e te goshiduru l'iphe, eeme ememe bu iphe, nwuhuru anwuhu.

¹⁸Obenu la su mu: "Gubedua nweru ekmeta; mbedua nodu ejekwanu ozi." O du ree; goshiekwa mu ekmeta ngu me ii -jedu ozi, du iya nu. Mbedua-a egudekwanu ozi, mu eje goshi ngu ekmeta mu. ¹⁹I kweru le Chileke bu Chileke lanu; i meru ree. Ono bukwapfo g'obvu kwegbaaru gude iya anmagbaa pyaapyaapya. ²⁰Ole iphe, ii-maru gube onye mmanu ono bu lekmeta, eegoshiduru l'iphe, eme ememe ta abudu okpobe iya. ²¹?Denu g'onye-iche anyi, bu Ebirihamu gude buru onye pfuberekoto l'iphu Chileke? O shi l'iphe, o meru; kele o gude Ayizaku, bu nwa iya je egbugbu ge ya gude gweeru Chileke ngweja

l'oru-ngweja. ²²?Tì hụmaduru g'ekweta iya yee iphe, o meru dagbaru? Iphe, o meru goshiru lekmeta iya dzuru edzudzu. ²³Iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke mee g'e pfuru iya; kele o sūru: "Ébirihamu kweru ke Chileke; o gūaru iya ya l'apfubekoto"; teme o gūa ya eguru ònyà iya. ²⁴Unu hūma l'oo iphe, nemadzu eme be e gude agū iya l'onye pfuberekoto; o tō būdu-a ekweta kpurumu.

²⁵Nokwapho ge nwanyi ovuoba-a, bu Réhabu-a du. Oo iphe, o meru be o gude buru onye pfuberekoto; kele o kweru ge ndu Jiu, e ziru ozi bata ibe iya; bya eyeru phe aka; ephe shia uzo ozo laa.

²⁶Kele oo g'anū-ēhu, unme adudu nwuhuru anwuhu-a bu g'ekweta, egoshiduru l'iphe, eeme ememe nwuhuru.

Ire bu ogu

3 ¹Unwunna mu; unu ta adukwa igwe buru ndu ezije iphe; kele unu maru l'anyiibe ndu ezije iphe be Chileke a-ka ekpeshi ikpe ike. ²G'anyi ha etsosweje iphe, du igwerigwe. O kwa onye opfu teke edeswe bu onye duebe ree. O buru egube onye ono adujekwapho ike sede onwiya. ³Anyi -woru mkpurukpu-igwe-inya kobe inya l'onu g'o meje iphe, anyi sūru g'o mee be anyi emeje inya l'ophu; l'ooshi aka anyi sūru g'o shia. ⁴Ozokwapho ugbo-mini; ?I hūmaru g'o habe shii; teme o buru oke pherephere anoduje akpo iya; ole oo nwa gberere eku ugbo be eegudeje anga iya l'ooshi iphe, bukpo aka onye-ishi ugbo anga iya eshi. ⁵Nokwapho g'ire bu nwiphe nshii; ole ootuje onwiya epha le ya erenka ire.

?Tì hūmaduru g'oswa habe shii? ole akpuru oku lanu etsuje obote-egu. ⁶Su-a; ire bu akpuru oku. Ire no-chiru enya iphe, bukpo ejo-iphe, no le mgboko-a l'ehu anyi. Ire efpurwuje ogwehu nemadzu mgburugburu; teme o nodu alotaje oku-al-maa tsobe le ndzu nemadzu; l'ootsua ya tsufu; ooshiepho teke a nwuru onye ono; tsua jasū g'oo-no-beru. ⁷O tō dudu egube anu-egbudu; ozoo enu; ozoo iphe, akpu akpukpu; ozoo iphe, bu le mini, nemadzu ata agotajedu agota; l'ooburu l'unuphu; ophu o dudu ophu a gotaadaru; o buru l'unuphu. ⁸Obenu lire ta adudu amadu sūru iya agota; o bu ejo-iphe, e te gudeshijedu egudeshi. O du g'érú ejo agwo, te edodu onye o taru edodo. ⁹O bu iya be anyi gude aja onye ono, bu Nna bya buru Nnajiuphu ono; ole o buhukwa iya pho be anyi gude atu nwibe anyi onu; mbukwa onye e meru; o du ge Chileke. ¹⁰O buru onu lanu ono be ago onu yee atu onu shi. Unwunna mu; o tō gbaduru g'o du egube ono. ¹¹O tō dudu nggele, asofutaje mini, atso ilu bya asofutajekwapho mini, atso utso mgbo lanu. ¹²Unwunna mu! Oshi figu ta amijekwa akpuru olivu. Ophu vayinu amijekwa akpuru figu. Nokwapho g'e te ekutadu mini, atso utso l'umaswi.

Mmamiphe, shi l'igwe

¹³?O duru onye ari le ya maru iphe; nweru uche g'unu ha? Onye ono goshiashikwa iya l'eme umere oma; waa l'eme gelee ophu shi le

mmamiphe. ¹⁴Teke ọ bukwanu l'unu eji iji-ẹnya, atso-ilu bya aburu ndu akpa ẹnya; unu te ejekwa etu onwunu epha ke mmamiphe ono; kele ọo ọka be unu gude emebyi ọkpobe-opfu. ¹⁵Egube mmamiphe ono te eshikwa l'igwe. O shi l'eka ndiphe. O to shidu l'eka Unme Chileke. O shi l'eka Nsetanu. ¹⁶Kele eka iji-ẹnya yee akpa ẹnya du be mkpaka dukwapho; ọphu ọ dudu egube ejo-iphe, adudu iya nu. ¹⁷Obenu le mmamiphe ọphu shi l'igwe duebe ree; bya aburu nchi-adu-doo; bya eme gelee; bya eme onu-utso; bya aphu obu-imemini; bya ami ọkpobe mebyi; ọphu ọokpochadu mkpocha; ọphu ọ budu tuko l'ehu-atuko-l'obu. ¹⁸Te mebyi, ndu eme ge nchi du doo amije bu apfubekoto.

Eshita ndiphe ọnyà

4 ¹?Bu awe be abaphe mba yee esephe opfu ono shigbaa unu? ?Tobu-du eka o shigbaa unu bu l'iphe, ekpiri iya du unu? ?Tobudu iya bu iphe, bu ọgu, du l'ehu unu? ²Qobujeru iphe, agu unu erwuduru unu eka; unu egude k'iphe ono gbuaharu ọchi. Unu -chabe ẹnya l'iphe onye ọzo; ọphu ọ dudu; unu abaahaa mba; seahaa opfu. Unu ta ahumaduru ọzo iphe, agu unu; kele unu ta asuduru g'a nu iya unu. ³Unu nodu asuje g'a nu unu iphe; a ta nudu iya unu; opfu l'unu egudeje oriri, adudu ree epfu iya gee-shi g'unu egude iya mee iphe, agu unu egu. ⁴Unube unwanyi me unwoke, eri ogori ono; ?unu ta amadu l'onye yee iphe-utso, du le mgbo-ko-a eshi ọnyà buwaa onye ọhogu Chileke? Ọo ya bu l'ọ to dudu m'obeta ọ buru onye du idagha hataru g'ephe le ndiphe shiru ọnyà; onye ono emekwa onwiya onye ọhogu Chileke. ⁵To ?o du unu g'iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke bu ke mmanu, suru le "Chileke eko okophoo unme ono, o yeru g'o buru l'ime anyi ono?" ⁶Ọle eze-iphe-oma ke Chileke ka shii. Noo iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke su: "Chileke apfuchijekwa ndu ngganga ọzo. Ọ nodu emejeru eze-iphe-oma nu ndu wozeru onwophe ali."

⁷Ọo ya bu; unu nodu Chileke l'eka. Unu apfu-chia Obutuswe ọzo; huma l'oo-gbaru unu oso. ⁸Unu kpitaru Chileke ntse; huma l'oo-kpitarakwarupho unu ntse. Unu kwo onwunu eka unube ndu eme iphe-eji. Unu sachaa obu unu ree unube ndu abo obu ebo. ⁹G'o rwua unu l'ehu; g'aphu ji unu obu; unu kwashia ẹnya-mini. G'achi ọchi buru unu aphu; gemere-me buru unu iphere. ¹⁰Unu wozeje onwunu ali l'iphu Chileke g'ookulia unu eli.

Anma ọkwa epfurwushi nwanna onye

¹¹Unwunna mu; unu te epfurwushijekwa nwibe unu. Onye epfurwushi nwanna iya; ọzoo onye anma nwanna iya ikpe be epfubyikwa ekemu; teme ọ buru ekemu be ọ gbẹ ekpe ikpe. Obenu le teke iikpe ekemu ikpe be i ti meekwa iphe, ekemu pfuru. Ọ kwa onye-ikpe be i bu. ¹²Onye lanu kpurumu bu onye atuje ekemu; teme ọ buru iya bu onye-ikpe; mbu onye

ono, aduje ike dzoo ndzu; dukwapho ike gbua nemadzū. Obenu ?bū onye b'i dobesu l'i bū gūbe onye ono, anma nwibe ngu ikpe?

Anma okwa etu onwonye epha

¹³Unu ngaberu mu nchi; unube ndu suru “Ntanu-a; ozoo echele be o duru mkpukpu, anyi e-je je anogba apha; gbaa ngho rita urwu;” ¹⁴Iebe abu l'unu maru g'echele a-du. ?Ndzū unu bū gunu? O bū enwuru-oku, akpu-lihuje; a noekwapho nwanshi l'oophukashihu. ¹⁵Noo iphe, unu gege asuje-chia: “O -du Chileke l'uche be anyi a-tuko nodu ndzu; mee owa-a; ozoo ophu.” ¹⁶Obe l'owa be unu etse etsetse bya etu onwunu epha. Egu-be ekuku ono g'o hakota dukwa eji.

¹⁷Oo ya bū l'onye maru ree, o gege eme; ophu o meduru iya be o bu-kwa onye obu eme iphe-eji.

Anmaru ndu nweru iphe okwa

5 ¹Nta-a bū k'unube ndu nweru iphe; unu kwashia enya-mini; chia mkpu ejo-aphu, abyaru unu. ²Eku unu reshichuchaakwaru ereshihu. Tem e ngwa unu buru iphe, nsu sukashichawaru. ³Mkpola-ododo unu me ke mkpola-ochaa unu gbaakwaru ega. Oo ega iya ono a-pfuru agba unu ekebe. Oo-kepyashi anu-ehu unu g'oku. Nta-a be unu kparu eku kuberu onwunu l'ikpazu-a. ⁴Ndu jeru unu ozi egu be unu ta apfuduru ugwo; aphu, epe agu be erwuakwa l'igwe. Tem mkpu ke ndu kpataru unu iphe, unu koru l'opfu rwuakwapho nchi Chipfu, bu Okalibe-Kakota-ike ono. ⁵Unu buru le mgbo-ko; tusaru ehu; eri gwogwo; eme ehu unu ehu unu. Unu tsua onwunu ebà ganu-ebà kwaberu mboku egbugbu unu. ⁶Unu nmaru ndu pfuberekoto ikpe; gbua phe; Iebe abu lo duru iphe, epe akposhijehawaa unu ememe.

Ata nshi waa epfu anu Chileke

⁷Unwunna mu; unu takpøkwapho nshi nodu jasū teke Nnajiuphu a-bya. Unu humaru g'onye koru opfu ataje nshi; kwaberu opfu iya go rwuta iphe, baru urwu. Ootaje nshi; igwe eshi l'awuze dzee mini dzekota iya udzumini; lootaa nshi jasū l'ephefuta. ⁸Unubedua kwapho; unu takwapho nshi; shihu obu ike; kele teke Nnajiuphu a-bya dukwaa ntse.

⁹Unwunna mu; unu ta agujekwaru nwibe unu aphu g'eete ekpedu unu ikpe. Unu lekwa onye-ikpe g'oopfuru l'onu mgbo! ¹⁰Unwunna mu; unu nyatajekpoepo ndu shi epfuchijeru Nnajiuphu. Unu gudeje phe nwua ota-nshi teke unu eje iphe-ehuka. ¹¹Unu eleanaa; o kwa ndu taru nshi be anyi ekuje ndu a goru ehu-utso nu. Unu numawaru atanshi ke Jiobu. Unu makwarupho iphe, Nnajiuphu nuru iya l'ikpazu. Kele Nnajiuphu bu onye obu-imemini bya aburu o-gba-mkpu.

¹²Ole ophu kachakponu; unwunna mu bu; unu te erijekwa angu. Unu te egudejekwa igwe ozoo ali ria angu; ophu o dukwa iphe ozo unu

e-gudeje ria angụ. Unu -sụ “ee” g’ò bụru ee; teke unu sụru “waawaa” g’ò bụru waawaa; g’a ta anma unu ikpe iya.

¹³?Ọ duru g’unu ha onye eje iphe-ehuka? G’onye ono pfuru nụ Chileke. ?Ọ duru onye ehụ atso? G’onye ono gụa ebvu ajaja! ¹⁴?Ọ duru g’unu ha onye iphe eme? G’onye ono kukọo ndu e meru ogerenya Chiochi g’ephe pfuru opfu ehụ iya nụ Chileke. Epe egude epha Nnajiuphu wụa ya manụ l’ishi. ¹⁵Opfu, e pfuru nụ Chileke bya ekweta l’oo-mee bẹ a-dzota onye iphe eme; Nnajiuphu abya emee; l’o wekorohu. Teke ọ bụ l’oo iphe-aji bẹ o meru; a gụaru iya ya nvụ. ¹⁶Noo ya bụ; unu koshijeru nwibe unu iphe-aji unu; teme unu epfukwapho anuru nwibe unu Chileke g’ee-me g’unu wekorohu. Opfu, onye pfuberekoto pfuru nụ Chileke bẹ ike dukwa l’ere ire.

¹⁷Elayijia bụ nemadzu mmanụ g’anyi bụ. O pfuru nụ Chileke pfushia ya ike sụ g’igwe buchia mini. Ọ nọo mgbarapha eto l’onwa ishii; ọpụ mini atadaduru l’ali. ¹⁸Ọ bya epfuru nụ Chileke ozo; igwe bya mini. Iphe, a kuru l’ali mīahaa mebyi ozo.

¹⁹Unwunna mu; ọ -duru g’unu ha onye shisweru ụzo l’okpobe-opfu ono; onye ozo duphuta iya azụ l’uzo, pfuru oto; ²⁰g’onye ono maru l’onye duphutaru onye eme iphe-aji azụ; mbụ onye l’eshi ụzo, gberu nggọ; onye ono bẹ dzotaru nemadzu l’eka onwu; teme o meakwarupho; a gụaru iya nvụ l’ikpoto iphe-aji.

Ekwo-ozì Kẹ̀ Mbù, Pyíta Deru

1 ¹Ekwo-ozì-a shì l'ẹ̀ka mbedua, bụ̀ Pyíta, bụ̀ onye-ishi-ozì Jizọ̀su Kéreshi. Ndu mu ede iya anụ̀ bụ̀ unubẹ̀ ndu Jiu ono, a chikashiru unu laa ọ̀hozo je ebugbaaru ono. Ndu eburu ẹ̀ Ọ̀ntosu; ndu eburu ẹ̀ Gale-shiya mẹ̀ ẹ̀ Kapadosiya; mę́chaa ẹ̀ Eshiya yẹ́e Bitiniya. ²Mbù unubẹ̀ ndu Chileke, bụ̀ Nna ọ̀taru mee; unu bụ̀ru nkiya. Chileke ọ̀taru unu; kẹ̀le o shikpọ̀oro ẹ̀ mbù maru l'unu l'a-bùru ndu nkiya. Tọ̀budu iya bụ̀; ọ̀ bya ezia Unme-dù-Nsọ̀; o mee unu: unu bụ̀ru nkiya; k'ọ̀phu unu a-nọ̀du anụ̀je-ru Jizọ̀su Kéreshi opfu; wafuà ẹ̀ Jizọ̀su ono egude mee ya safukota unu iphe-ẹ̀ji, unu mekọ̀taru g'ọ̀ ha.

Mu sù ẹ̀ Chileke mee g'eze-iphe-oma nkiya yẹ́e nchì-ọ̀du-doo rwube unu ẹ̀ka; rwube iya unu k'anyịnyị.

Ele ẹ̀nya ndzụ̀ ojejoje

³G'anyi jaa Chileke ajaja. Ọ̀o ya bụ̀ Nna Nnajiuphu anyi Jizọ̀su Kéreshi. Ọ̀ phụ̀waru anyi obu-imemini ọ̀phu nyịberu g'aa-tụ̀ ọ̀nu iya. O mewaru Jizọ̀su Kéreshi: o shì l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ̀. Ọ̀ gbẹ̀ l'ono nwụ̀-phu anyi azụ̀ ọ̀zo. Nta-a bẹ̀ anyi elewaa ẹ̀nya ndzụ̀ ọ̀phu anyi a-dzuru jasù ẹ̀ tuutuutuu ẹ̀ mịmimii. ⁴Anyi elekwaphọ̀ ẹ̀nya l'anyi l'unu e-mechaa tuko gbarù mgba nweru iphe-oma, Chileke doberu unu l'imigwe; mbù iphe-oma ọ̀phu ta abyadù erehu erehu; ọ̀phu ọ̀ byadu emebiyihu emebiyihu; ọ̀phu ọ̀ yidù kahù akahù. ⁵Ọ̀o kẹ̀le ọ̀o l'unu woru onwunu ye Jizọ̀su l'ẹ̀ka bẹ̀ meru g'o gude ọ̀ nọ̀du egudeje ike iya akwachi unu g'ọ̀ tọ̀ dù iphe l'e-me unu jeye teke oo-goshi unu ẹ̀ ya dzohawaruro unu. Ọ̀ kwarọ̀ l'ikpazù bẹ̀ oo-goshi iya unu.

⁶Ono bukpodanu iphe unu a-nọ̀duje ete ẹ̀swa iya; a makwaru-a l'unu jefutaje iphe-ẹ̀huka, dù iche iche, a-hù unu ama; ọ̀le ono bụ̀-a kẹ̀ nwa

nta-a; ọ tọ dudu g'oo-nọ-beru; 7k'ophu e-gude iphe-ẹhuka ono huta ekweta unu ama maru ?tọ dudu nu nyegenyege. Unu leanarọ mkpọla-ododo. Ọ bu iphe, vu oke aswa teme ọ nọdu emebiyihjekwanu emebiyihu. Ọ buleru-a l'ọku be aahuje iya gude maru ?ọ bu ọkpobe iya. Nokwaphọ g'aahuta ekweta unu ama g'a maru ?ọ bu ọkpobe iya. Ekweta ono be unu maanaru-a l'aswa iya ka ke mkpọla shii. A -dalechaa ya; ọ -buru ọkpobe ekweta; l'aa-jaa unu ajaja; mee g'unu nwua phoo g'iphóró, shi Chileke l'ẹka; aakwabekwapho unu ubvu. Ọ buru mbọku ono, Jizọsu Kéreshi a-bya ono be ọo-nwukota nno. ⁸Onye unu yeru obu; l'ẹbe abụ l'unu gude ẹnya huma iya; unu ta ahụmaduru iya l'ẹnya ke nwanta-a; obenu l'unu kweru nkiya; ete ẹsua; ẹhu nọdu atso unu k'ophu aamadụ g'a-tu ọnu iya. ⁹Iphe ono, unu ele ẹnya iya ono, rwua unu ẹka; mbụ l'obu unu be a dzọtaru.

¹⁰Ndu mpfuchiru, pfuru k'eze-iphe-oma ono, ee-mechaa meru unu ono; ọtkpooru nwehu choo ndzota ono ọkpobe achocho. ¹¹Ephe mee g'ephe maru teke Unme Kéreshi, nọ phe l'ime epfu ama ẹka l'ọo teke Kéreshi e-je iphe-ẹhuka; yee teke a-kwabẹ iya oke ubvu. ¹²Tobudu iya bu; Chileke bya emee ndu mpfuchiru iya ono, ephe maru l'ozu ono, ya ziru phe ono ta abudu ozi ẹhu phe; l'ọo unubedua be e ziru phe iya g'ephe bya ezia. Nta-a be unu shiwaa l'ẹka ndu-ozu ono, bu phe byaru ezia ya unu ono bya amaru iya. Ephe byaru bya egude ike ke Unme-dụ-Nso zia ya unu. Unme-dụ-Nso ono bu Chileke be shi l'imigwe ye phe iya l'ẹhu. Ozi ono, e ziru unu ono be aguchakwaa agu unwu-ọjozi-imigwe. Ọ du phe g'a sụ l'o nwekporu g'e meru: o doo phe ẹnya.

Umere, du Chileke ree

¹³Ọo ya bu; unu chikobe egomunggo unu l'ekalanu; g'ọ kwabẹ akwabẹ g'onye liru anamu l'upfu; unu esedeje onwunu esede; unu elekwaphọ ẹnya eze-iphe-oma ono; Chileke e-meru unu teke Jizọsu Kéreshi e-goshi onwiya ono. ¹⁴Lẹ teke unu te eshidu mawaru ọkpobe-opfu ono be bu egu ejo-iphe, shi anọduje agu unu shi kpuru unu l'ẹka. Nta-a, unu buwaa ndu l'anuru Chileke opfu-a unu te ekwekwaa g'egu ejo-iphe kpukwaduru unu egube ono, o shi kpuru unu ono. ¹⁵Iphe, unu e-mechia nta-a bukwa g'unu shi l'iphemiphe, unu eme goshi l'unu du nso; lẹ Chileke ono, bu iya kuru unu ono be dukwa nso. ¹⁶Lẹ dekwaru sụ: "Unu dukwa nso; lẹ mbedua dukwa nso."

¹⁷Qobujeru; unu -nọdu epfu anu Chileke; unu eku iya Nna; mbụ Chileke ono, bu iya bu onye ekpejeepho onyenonu ikpe g'iphe, o meru gbaru; ophu ọ dudu onye oomeje ele ẹnya l'iphu. Noo g'o gude unu je anodu ndzu unu l'ophu; tsuje iya ebvu lẹ mgboko ọwa-a, a byaru abyabya-a. ¹⁸Unu nyatajekwa iphe, o phuru Chileke temanu ọ gbata unu l'ẹka mkpokoro umere ono, unu nwutaru l'ẹka nna, nwuru unu phe ono. Iphe, o gude pfua aswa ishi unu gbata unu ta abukwa iphe emebiyuje emebiyihu

g'okpoga-mkpola-ochaa me mkpola-ododo. ¹⁹Iphe, o gude gbata unu bu mee ono, aswa iya paru eka ono, bu iya bu mee Kereshi. Kereshi ono be du ge nwaturu, e gude eje egwe ngweja; nwaturu, adukpoda eka uta du iya l'ehu ilile; teme ebe o du du eka iphe, takuru iya l'ehu. ²⁰Oo iphe ono be Chileke hota-doru iya. O hotaru iya ro teme mgboko du; o rwua le nta-a, bu ikpazu-a; o gude k'iswi ehuru unu goshi iya ndiphe. ²¹Oo Kereshi ono be unu no l'eka iya kweta ke Chileke; o buru Chileke ono meru iya o shi lonwu teta dzuru ndzu; bya abukwaru iya pho kwaberu iya ubvu ophu shi l'imigwe. Oo ya bu; l'unu nowa Chileke l'eka elekwapho enya l'oo ya l'a-dzo unu.

²²Su-a; unu anoduje eme iphe, okpobe-opfu ono pfuru. Unu shi egube ono safukota iphe, du eji le ndzu unu; k'ophu bu l'unu byaru bya eyewa unwunna unu obu; ophu obu obu, unu yeru unwunna unu obu abukwa tuko-l'ehu-atuko-l'obu. Oo ya bu; unu ta ahakwa eye nwibe unu obu. Unu kukebejekwa ehuru gude okpoma unu l'ophu yee nwibe unu obu. ²³Kele e gudewaa opfu Chileke ophu dzu ndzu ojejeje nwuphu unu azu; ophu o to shidu le ndzu erehuje erehu; o chia ophu tee rehedu erehu. ²⁴Kele

“Nemadzu l'ophu dukota
g'eswa.

Mma ke nemadzu
dukwapo g'okoko
eswa ono.

Eswa -kpohuwaa nkubere
okoko iya erishihuje
dashihu.

²⁵Obenu l'opfu, Nnajiuphu
pfuru
a-duepho jeye l'ojejeje.”^a

Opfu ono be bu iya bu ozi-oma ono, a byaru ezia unu onoya.

Mkpuma, dzu ndzu; buru iya gude ulo

2 ¹Oo ya bu; unu tua onwunu ekpu tushia iphe, bukpo ejo-iphe, unu eme. Unu haa adzu uka; ophu o duhe onye a-buru tuko-l'ehu-atuko-l'obu; unu ahaa enya-pfurupfuru; haa epfubyishi nemadzu ibe unu. ²G'o buru g'egu era l'anoduje agu nwamee nshi-a bu g'opfu Chileke anoduje agu unu; mbu opfu Chileke ono, e te emerwushiduru emerwushi ono; oo ya bu g'unu e-gude iya vua evuvu; vuta k'ophu Chileke a-dzo unu. ³Le unu le Nnajiuphu megbaberu iphe; unu huma l'o du ree.

⁴Su-a; unu byapfuta Nnajiuphu ono. Oo ya be bu mkpuma ono, dzu ndzu ono, Chileke gude tua okpa ulo iya ono. Mkpuma-a be ndiphe

^a 1:24-25 Gunaan Azá 40:6-8.

hoḥuru tuphaa sù l'ò bụ ọgalemkpa. Ọle hụmanu; l'enya kẹ Chileke bẹ ọ gbẹchikwa bụru iya bẹ ọ hoṭaru kwabẹ ùbvù. ⁵Unubèdua kwaphọ, bụ ndu dụ gẹ mkpuma, dzụ ndzu; bẹ Jizọsu Kéreshi gudekwa akpụ ọlo Unme-dụ-Nsọ; edozi ọgbo uke, dụ nsọ kẹ Chileke. G'unu bụru ndu a-ndujuje anụ Chileke ngweja, dụ iya ree. ⁶Kẹle e deru l'ẹkwo-opfu Chileke sù:

“Lenu; mu gudeakwa ẹka mu
toḡbo mkpuma lẹ Zayọnu.
Mkpuma ono bẹ mu hoṭaru;
ọ bụru
mkpuma vu oke-aswa;
tẹme ọ bụru itso gude ọlo.
Iphe, bụkpoo onye daphuberu
iya nù bẹ
ta abyakwa akwa izimanu.”

⁷Ọ kwa l'ẹhu k'unubèdua, kwetarụ kẹ Kéreshi bẹ mkpuma ono bụ iphe, akwabẹ ùbvù; a bya l'ẹhu kẹ ndu te ekwedu kẹ Kéreshi bẹ;

“Mkpuma ono, ndu l'akpụ
ọlo jìkaru ono
mechaarụ bya aburu
mkpuma, gude ọlo.”

⁸Tẹme e dekwaphọ sù:

“Mkpuma ono bẹ bụkwa
mkpuma,
anọduje adụ ndiphe
upfu
bya abụkwarupho epfu,
ẹphe e-vukotajẹ daa iko.”^b

Noo kẹle ẹphe jìkaru ekweta opfu Chileke. Ọ bụru gẹ Chileke dobekpọhwaru l'ọo-dụ phẹ bụ onoya.

⁹Obenu l'unubèdua bụ ndu Chileke gude ẹka iya hoṭa. Unu bụ ọgbo uke kẹ Chileke; bya aburu ọha dụ nsọ; bụru ndu Chileke nwe enwenwe; k'ophu unu e-me g'ajajẹ iya ajaja; mbụ onye ono kufutaru unu l'ọchii kuru unu ye l'iphóró iya, dụ biribiri ono. ¹⁰Ọ dukwaru teke unu eshidu bụru ndu kẹ Chileke; nta-a bẹ unu bụwaa ndu nkiya. Ete shidu phụaru unu obu-imemini; obenu lẹ nta-a bẹ ọ phụwaru unu obu-imemini.

Umere, gbaru ndu Kéreshi towaru l'ẹgbu

¹¹Ndu mu yeru obu; unu bụkwa nlwamulwa lẹ mgboko-a; tẹme unu byakwa iya phọ g'onye kpafutaru uri. Ọo iphe ono meru g'o gude mu

^b 2:8 Gụnaa Azá 8:14.

nòdu epfuru iya unu; epfushiru iya unu ike sù unu jiko g'unu te ewokwaru onwunu togboru ẹgu ẹjo-iphe, dù iche iche, anòduje agù nemadzù ẹgu ememe. Ọ kwa ndzù òphúú ono, Chileke nùru unu ono bẹ ẹgu eme ẹjo-iphe ono anòduje etso ọgu. ¹²G'umere unu shije ekiri l'iphu ndu ete ekwedu kẹ Chileke; k'òphu bụ ẹphe -bokponu unu ibo l'unu bụ ndu eme ẹjo-iphe; ẹphe eleanaa umere unu l'ò dụnukaru ree; ẹphe egudekwanụ iya jaa Chileke ajaja mbọku ono, ọo-bya ekpee phekpe ikpe ono.

¹³Unu wozejekwa onwunu alị l'iphu ndu ọha meru ndu-ishi; m'òbvu Nnajiuphu; l'iphu ndu-eze, bụ phekpe bẹ ike dù l'ẹka; ¹⁴mẹ l'iphu ndu bụ ọ-chi-ọha, bụ ndu e yeru g'ẹphe hùje ndu eme ẹjo-iphe ahùhù; ẹphe ajaje ndu ọphu eme iphe, dù ree ajaja. ¹⁵Noo kẹle iphe, dù Chileke l'uche bụ g'unu gude umere ọma mechishia ẹhu-eswe ẹhu-eswe ndu amadụ iphe anòduje epfuru unu ono. ¹⁶Kéreshi bẹ toakwaru unu l'ẹgbu. Ọle ọ tọ bụ kwa g'unu bya eworu onwunu saarụ eme iphe-ẹji ọgbo. Unu mejechia umere, gbaru ndu ejeru Chileke ozi. ¹⁷Unu kwabeje onyemonye ùbvù. Iphe, bụkpoo ndu bụ ụnwunna; mbụ ndu nọ Kéreshi l'ẹka; bẹ unu eyekọtaje obu. Unu tsujekwa Chileke ebvu. Unu akwabejekwapho eze ùbvù.

Iphe-ẹhuka, Kéreshi jeru bụ anyi iphe-leta-mee

¹⁸Unubẹ ndu ejeru nemadzù ozi; unu wozejekwa onwunu alị l'iphu nnajiuphu unu; kwabeje iya ùbvù. Iphe, bụkpoo iphe, ẹphe sùru g'unu mee; unu mejekwa iya. G'ò tọ bụekwapho onye ọphu nnajiuphu iya duru odoo bya emeru ọnu ụtso bẹ a-kwabeje iya ùbvù kpoloko. G'onye ọphu nnajiuphu iya duru ẹhuka kwabejekwa iya phọ ùbvù. ¹⁹Chileke bẹ ẹhu atsojekwa ụtso mọ ọ -bùru l'unubẹ ndibe iya gude iya ata nshi eje iphe-ẹhuka, byaru unu; mbụ iphe-ẹhuka, e meru unu; unu nòdu eje l'ẹbe abụ l'ò duru iphe, unu meru, dù ẹji. ²⁰Ọle ọ tọ bụkwa: a -nòdu ahù ngu ahùhù iphe, dù ẹji, i meru ì nòdu ata nshi; ono ta agbakwaru g'a jaa ngu ajaja iya. Ọ kwa onye meru iphe, dù ree; a nòdu echi iya iphe ẹheni; onye ono nòdu ata nshi; noo onye Chileke a-ja ajaja iya bụ ono.

²¹Noo l'ò kwa eje iphe-ẹhuka egube dù Chileke ree ono bẹ Chileke kudoru unu oku iya. Lẹ Kéreshi l'onwiya gudekwa k'iswi ẹhu unu jekwapho iphe-ẹhuka. Ono bụwaruro iphe-leta-mee bẹ o meru doberu unu; k'òphu unu a-nòdu anwụ ẹka iya. ²²“Onye adudu iphe-ẹji, o mejeru; ọphu ntuphu-ire adujeduru iya l'ọnu.” ²³A kwagokpokwaaru iya ìphù; ọle o to phulataduru. E mee ya mkpawere; ọphu ọ dudu onye ọ sùjeru lẹ ya e-melata. Iphe, o mechiaru bụ l'ò woru onwiya ye Chileke l'ẹka; mbụ Chileke ono, bụ onye-ikpe, ekpeje ikpe, pfulu nhamunha ono. ²⁴Kéreshi l'onwiya bẹ vutawaru iphe-ẹji, anyi meru g'ò hakota l'ẹhu onwiya teke ono, a pfugburu iya loswebe onoya. G'anyịbedua ono, nọ l'eme iphe-ẹji nwụhu anwụhu ono abya adzuru ndzù bụru ndu pfuluberekoto. Ọ kwa igbiri ẹchachi e chiru iya bẹ e gude mee g'unu wekorohu. ²⁵Noo l'unu shi eje

phururugbadaa g'aturu, ephu uto; obenu le nta-a be unu lwaphutawaru azu; lwapfuta onye ono, eche unu g'onye eche aturu; bya abukwarupho onye eleta ndzu unu enya ono.

Umere, gbaru nwanyi yee ji iya

3 ¹Nokwapho g'o du unube unwanyi, alu ji. Unu wozejekwa onwunu ali l'eka ji unu no. Oo ya bu k'ophu bu; o -nweru ji unu phe ndu ophu te eyejedu onu l'opfu Chileke; ephe ahuma eguru umere, unu eme gude iya bya emelaha opfu, Chileke pfuru; m'obetaruro ophu unu epfuduru phe ke Chileke. ²Noo kele ephe e-gudewaro enya phe ahuma umere, adudu eka uta du iya, unu eme eyeru phe; opfu l'unu atsu Chileke ebvu. ³Omemma unu ta agbakwaru g'o buru iphe, eme l'akpo-ehu, bu iya bu aswngashi egbushi; waa egude unwu iphe, e meshiru le mkpola-ododo kwaa onwunu ngwa; yele eye erengete uwe. ⁴G'o bujehiaru g'unu e-me dozirwee ime okpoma unu g'o to buru eka retoshihuru eretoshihu; g'o buru omemma k'eme odoo yee eji obu oyi. Iphemiphe ono be tukokwaru bukotaru iphe, aswa paru eka l'enya ke Chileke. ⁵Kele oo egube ono bu gunwanyi shi egudeje eme omemma nkephe teke k'ichee. Ephe shi edoberu onwophe Chileke iche; teme ephe shi anoduje ele Chileke enya l'eka. Ephe shi ewozeje onwophe ali l'iphu ji phe. ⁶Oo egube ono be Sera shi-kwapho anuru Ebirihamu opfu ekuje iya nnajiuphu. Nta-a be unubedua bukwaa okpobe unwu Sera me unu -nodu emeje-a iphe, pfuru oto; ophu o dudu iphe, eyejekwadu unu ebvu.

⁷Unube ndu ophu bukwanu unwoke, alugbaa nwanyi; unu mejekwarupho nyee unu umere, du ree. Unu maru onwunu ehulalulu, unu alu nwibe unu. Unu kwabejekwa phe ubvu; eshinu unu maanaru-a l'unwanyi be uvohu ka b'adu; eme le nwoke. Unu letaje phe enya; mejeru phe iphe, mkpa iya duru phe. Noo kele unu l'ephe a-tuko shi l'eka Chileke gbaru mgba nweru eze-iphe-oma ono, bu iya bu ndzu ojejoje. Unu mejekwa umere, du egube ono k'ophu o to dudu iphe, akposhi unu epfu anu Chileke.

Ewere, eeme onye pfuberekoto

⁸Eka mu a-sube opfu ono ishi bu; g'uche unu bujekwaru nanu. G'iphe-ehuka, byaru nwibe unu rwuje unu l'ehu g'o rwuru onye o byaru. Unu yejekwa nwibe unu obu. Noo kele unu bu ndibe Chileke. Unu bukwaru ndu obu-imemini. Unu wozejekwa onwunu ali l'eka nwibe unu no. ⁹Onye-meru unu eji; unu te egudejekwa eme eji pfua ya ugwo iya. Onye -phuru unu iphu; unu te ephulatajekwa. O chikwaa iphe, unu e-mejehia bu g'unu gojehiaru onu-oma nu onye obu. L'iphe, Chileke kudoru unu oku iya bukwaga ya goru onu-oma nu unu.

¹⁰“L'iphe, bu onye o du ga

sụ lẹ ndzụ iya e-tse ogologo;
 ẗeme ọ dukwa iya phọ g'a
 sụ lẹ
 mbọku-mbọku abujeru
 iya k'oma;
 g'onye ono te egudehẹkwa
 ire iya tų ikpoki;
 ọphu onye ọbu adzujekwa
 ụka.

11 G'onye ono gbakutaru
 eme iphe-ẹji azụ
 watachia eme iphe,
 dų ree.

G'onye ono kukebeje ẹhu
 chọ iphe,
 bụ o -mee ya nchị-adu-doo.
 Ọ -chọta iya g'ọ tọ tųwokwa
 iya ẹka.

12 Noo kẹle Nnajiuphu,
 bụ Chileke
 bẹ anọdujeepho eleta
 ndu pfuberekoto
 ẹnya.

Ọ nọdu angabejekwapho
 nchị numa epfufu,
 ẹphe epfu anụ iya.

Obenu lẹ ndu ẹjo-iphe
 bẹ ọoghajeru azụ.”^c

¹³Sụ-a; ?denukpoo onye sųru unu emekata mẹ ọ -nọdu ehe unu ihee eme iphe, pfuru nhamunha? ¹⁴Ọ -bukpooru nų l'unu a-nọdu eje iphe-ẹhuka; opfu l'unu eme iphe, pfuru-oto; g'ẹhu tsojekwa unu. Gẹ ndzụ ta agujekwa unu m'ẹphe -nọdu eye unu ebvu; ọphu ọ dukwa iphe, unu eje-jekpoo ayọ ọshi iya. ¹⁵Iphe, unu e-mejehia bụ g'unu gudeje obu unu g'ọ ha kwabeje Kéreshi, bụ Nnajiuphu unu ùbvù; gude goshi iya l'ọo ya bụ Nnajiuphu unu. Unu kwagebejephọ akwagebe tekenteke k'ọphu bụ l'ọ -dųru onye jiru unu k'iphe ono, unu ele ẹnya iya ono; unu eyeeru iya ọkpobe ọnu; goshi iya iphe, meru g'ọ gude unu nọdu ele ẹnya iphe ono, unu ele ẹnya iya ono. ¹⁶Unu meje nno g'obu ataa awajekwanu unu mini; k'ọphu bukwanu o -nweru ndu l'epfuru unubẹ ndu kẹ Kéreshi ẹjo opfu; unu egude umere ọma ono, unu eme ono meru iphere kpua phẹ.

^c 3:10-12 Gụnaa Ebvu 34:12-16.

¹⁷L'ò kakwa ree lẹ nemadzu jeru iphe-ehuka; opfu l'oomo iphe, du ree; m'ò -bukwaru l'ò bu iphe, du Chileke l'uche bu onoya; eme lẹ nemadzu anwu onwu ejo-iphe, o meru. ¹⁸Kele Kéreshi l'onwiya jekwarupho akpo iphe-ehuka lanu nwuhu kele ndiphe eme iphe-eji. O buru onye ono, pfu-berekoto ono be nwuhu-chiru ndu apfubeduru-eka-oto; k'ophu oo-duta anyi dupfu Chileke. Ndiphe bu egbugbu mmanu be ephe gburu ogwehu iya. Obekwanu lẹ Unme Chileke meru iya o nodu ndzu. ¹⁹O buru ike Unme Chileke ono be o gude bahu lẹ maa jepfu ndu maa ono, a tuchiru lẹ mkporo ono je epfuaru phe opfu Chileke. ²⁰Lẹ teke ndiche ono, Nuwa kuru eze ugbo ono be ndu teke ono jikakwaru angabe nchi l'iphe, Chileke epfu; Chileke takpopho nshi ngabekotaru phe; ophu o dudu; jeye teke o nonyaru o haa mini; o bya erigbushikota phe. O buerupho nwa ndu abadu ishi be bahuru l'eze ugbo ono; iphe, ephe du bahu iya bu umadzu esato kpoloko. O buru mini ono, ugbo ono ese eli l'eli iya ono be Chileke shi dzoo phe. ²¹Mini ono be no onodu baputizimu, e gude adzo unu kwapho. O to bukwa l'a asafuje anyi inyi l'ehu; o chikwa l'anyi egudeje iya arwo Chileke g'o mee g'obu ta awa anyi mini. O buru leteta, Kéreshi shi l'onwu teta nodu ndzu be ooshije dzoo anyi. ²²O tetaru ono lashia je anodu l'imigwe lekutara Chileke, bu Nna. Iphe, bukota ojozi-imigwe gephe hakotakpoo; mekpoo iphemiphe, ike du l'eka; me iphemiphe, bukotakpoo ndu-ishi l'imigwe nodukota iya l'eka.

Ndzu ophuu

4 ¹Kéreshi be jeru iphe-ehuka teke o no lẹ mgboko-a. Oo ya bu; g'o buerupho ge k'iphe-ehuka ono du Kéreshi bu g'oo-duje unu; mbu g'unu kwakobekwa k'eye egube iphe-ehuka ono. O to dukwa onye jeebejeru egube iphe-otsu-l'ehu ono lẹ mgboko-a o gbeshi jeye eka l'eme iphe-eji ozo. ²Oo ya bu; unu watakwapho eme iphe du Chileke l'uche. O buru g'unu e-gudewa iya ro ememe bu onoya lẹ nwa nta-a, unu nokwadu l'eliphe l'eka-a. Unu te eyeekwaru egu ejo-iphe agugbabe unwu-eliphe onu. ³Unu lewaro ime teke unu shi meta iphe, unwu-eliphe eme. Unu shi buru ndu iphere buri l'iphu; unu nodu ewojeru onwunu haaru egu ejo-iphe; yee angunuka mee yee ejo-uzere; me etsojeerupho acho-phe eka unu angu mee; yee anodu agwaphe agwa me ovu. ⁴Nta-a be o gbekwa bya adu ndu ono, ta amadu Chileke ono biribiri l'unu te etsojeeduru phe emephe ejo ememe ono; ophu unu l'ephe anodedu ndzu ola-l'iswi ono. Oo iphe ono meru g'o gude ephe nodu anoduje epfubyishi unu. ⁵Ole mboku, Chileke e-kpe phe ikpe abyaakwa. Oo mboku ono be ephe a-bya apfuru Chileke l'iphu; gude onu phe shi ishi lanu dokotaru iya iphe, ephe meru l'eli-mgboko-a; mbu Chileke ono gbekwa kwakobehawanu k'ekpe ndu nwuhuru anwuhu me ndu no ndzu lẹ mgboko-a ikpe ono. ⁶O kwa iphe ono meru g'o gude e je ezia ndu maa ozi-oma ono k'ophu e-kpe phe ikpe, duru ogwehu; ephe anodukwanu ndzu ophu Chileke no.

Egude iphe-oma, Chileke meru ngu jeeru iya ozi

⁷Su-a; teke iphemiphe-a l'abvu be dukwaa ntse. Oo ya bu g'unu sedeje onwunu; g'enya doo unu risaa; k'ophu unu a-duje ike epfu anu Chileke. ⁸Ophu kachakpoo nu bu g'unu yeekwapho nwibe unu obu okpobe eyeye kwaseru; kele egube n-yemobu ono ekpuchijekwa ikpoto iphe-aji. ⁹Unu kwajeru nwibe unu ebyaa. Ole g'unu ta agujekwa aphu iya. ¹⁰Eshi ophu Chileke megbawaru unu eze-iphe-oma, du iche iche; bya anuchakwapho onyemonye iphe-oma l'ehu l'ehu; g'onnyemonye gude iphe-oma ophu Chileke nuru iya mee iphe, a-baru nwibe iya urwu. O kwa unu mee nno l'o buru iya bu l'unu bu ndu letaru enya okpobe eleta l'iphe-oma, Chileke nuru unu. ¹¹O -duru onye epfu opfu; g'onnye ono pfuje ya pho g'o bu Chileke lonwiya epfu iya. O -duru onye eyetaru ndu ozo aka; g'onnye obu yetaje iya ge Chileke nu-beru iya ike. Oo ya bu; gee-shikwanu l'iphe, anyi emeje ememe ndiphe eshi Jizosu Kereshi l'eka kwabe Chileke ubvu; mbu onye ono, okwabe ubvu me eze ike, paru aka apaa; bu nkiya ono jasu le tuutuutu le mimiimii. Nokwa g'o du.

Iphe-ehuka, ndu no Kereshi l'eka eje

¹²Ndu mu yeru obu; g'ejo iphe-ehuka ono, abyapfutaje unu ono ta adujekwa unu biribiri. Egube oke iphe-ehuka ono bukwa iphe, e gude eme ga maru ?unu noshiru-a ike l'eka Chileke. G'o to dujekwa unu g'o bu iphe, etu iya adujeduru be byapfutaru unu. ¹³O chikwaa iphe, unu e-meje bu g'ehu tsoje unu utso l'unu tukoru gbaru mba eje udu iphe-ehuka, Kereshi jeru; e -mechaa g'ehu akwata tsoo unu tsohikpoo ya unu ike mboku ono, Chileke e-goshi odu-biribiri Kereshi ono; mbu unu a-kwata gude obu unu g'o ha tee eswa. ¹⁴O -buru l'egude iswi eh Kereshi ako unu onu; be unu bukwa ndu a goru onu-oma nu; noo kele Unme Chileke, bu iya emeje g'unu gbaru mba l'odu-biribiri Chileke anopyabewaro unu l'ehu kwaseru. ¹⁵Ole o -duru onye l'eje iphe-ehuka; g'iphe-ehuka, ooje ta abukwaru k'iswi ochi, o gburu; ozoo iphuru o ziru; ozoo ejo-iphe ozo, o meru; ozoo kele o bu onye eseje opfu. ¹⁶O chia teke unu eje iphe-ehuka opfu l'unu bu ndu ke Kereshi; g'iphere iya ta adukwa unu; o chia g'unu kejeje Chileke ekele l'oo epha Kereshi be eeku unu.

¹⁷Le teke Chileke e-kpe ndiphe ikpe dukwaa ntse. O buru ndibe iya be oo-vuru uzo dabe ikpe obu l'ehu. Teke o bu le Chileke vu uzo dabe anyi egube iphe ono l'ehu; doanaa mu ro g'oo-dukpoo ndu ono, jikaru ozi-oma Chileke ono.

¹⁸“Teke o bukwanu le
g'e-me dzota onye
pfuberekoto
shihuru ike egube ono;

leanarọ g'ọo-duru
 ndu ta atsudu Chileke
 ebvu mewaro iphe,
 bukpuo ndu ozo,
 ta anuduru Chileke
 opfu g'ephe ha.”^d

¹Oo ya bu; g'iphe, bukpuo ndu eje iphe-ehuka le g'o du Chileke g'ephe jee ya; mejekwa umere omaa. G'ephe wokwaru ndzu phe ye Chileke ono l'eka, bu onye ono, meru phe nu; teme o buru onye epfuje iphe; pfushia ike l'iphe, o pfuru.

Eleta ndu Chiochi enya

5 ¹Iphe-a, mu abya epfufu-a bukwa ndu e meru ogerenya Chiochi be mu epfu eyeru. Le mbedua, bu Pyita bukwa onye e meru ogerenya Chiochi g'unu bu teme mu gudekpoo enya mu humakota iphe-ehuka ono, Kereshi jeru onoya g'o hakotakpoo gberegedege. Mu yikwarupho le ndu onye le Kereshi gbawaa mgba nweru odu-biribiri iya, bu iphe, ata dudu g'oo-no-beru Chileke emee l'aa-huma-dzuru iya. ²Su-a; unu chejekwa unwu aturu Chileke ono nche, letaje phe enya ree. Unu egude obu unu meje iya egube o du Chileke l'uche; unu te emejekwa iya g'o bu iphe, e kebutaru unu ekebuta; o chia g'unu yeru ehul'eye ozi ono. Unu te ejekwa iya nweru ekpiri okpoga. ³Unu te emejekwa ndu ono, Chileke yeru unu l'eka ono g'ephe bu ohu, unu gbaru agbagba. G'umere unu buchikwaaru phe iphe-leta-mee. ⁴Oo ya bukwanu g'oo-buru teke onye-ishi ndu nche aturu ono byarupho k'egoshi onwiya l'oo-mee g'unu nodu ndzu ojejoje, bu iya bu obunggo, du biribiri, ata yidu mebyihu emebyihu.

⁵Nokwapho ge mu akakwarupho unube ndu ophu ka aburu unwegirima; unu wozejekwa onwunu ali l'iphu ndu bu ogerenya. Mbua; iphe, mu epfuru unu g'unu ha bu; g'iphemiphe, unu eme goshijekwa l'unu ewozeje onwunu ali l'eka nwibe unu no. Unu eyetajeru nwibe unu eka; kele “Chileke ajikajekwa ndu eku onwophe; o nodu emejekwanuru ndu ophu wozeru onwophe ali eze-iphe-oma.” ⁶Oo ya bu; unu wozeta onwunu ali l'iphu Chileke; k'ophu oo-woli unu eli me o -rwuepho. Chileke ono bukwa iya be bu Okalibe-Kakota-Ike.

⁷Unu tuko iphe, bukpuo iphe, unu ayo oshi iya tuko ye Chileke l'eka; kele enya iya ta alufujedu alufu l'eka unu no. ⁸G'enya doo unu risaa g'unu nodu che nche l'onye ohogu unu, bu Nsetanu tsoakwaru ejephe g'oduma, tsoru aba hanyihanyi achọ onye oo-dzu-gbu lajashia taa. ⁹Unu pfu-chije iya uzo; unu apfu-shikwanaa ike l'ekwekwe, unu kweru ke Chileke; l'unu maakwaru-a l'unwunna unu g'ephe hakota l'eliphe-a be tukoru ejekota

^d 4:18 Guna Etu 11:31.

egube iphe-ehuka ono. ¹⁰Obenu l'oo Chileke ono, bu iya bu onye eze-iphe-oma kpakoru mikoo l'eka ono be kuru unu g'unu le Kereshi tugba buru nanu; oo ya bu g'unu l'iya atuko nodukota l'eka lanu, bu eka odu-biribiri iya ono, ata bvudu avvubu ono no. Oo ya bu l'unu -jetaepho iphe-ehuka ono nwanshi; yebedua lonwiya emee unu; unu adukota ree; mee unu; unu esihu ike; bya emekwapho unu; unu akabaa apfushi ike lekwekwe, unu kweru. ¹¹G'ikemike bukotaru nkiya jasu le tuutuutu le mijimiimii. Nokwa g'o du.

Ekele mkpochi-ishi

¹²Mu pfuakwaru nwakpuru opfu olemole deeru unu lekwo-ozia. O bu ru Sulivanusu be gude eka iya deeru mu iya. Sulivanusu ono bu nwanna anyi, mu maru l'o bu onye e gude ire iya eka. Su-a iphe, mu ederu iya unu bu ge mu gude iya mee g'obu shihu unu ike; teme mu nodu emekwapho ge mu gude iya pfuru unu l'iphemiphe ono be tukoru buru eze-iphe-oma, shi Chileke l'eka. Unu pfukwaru leze-iphe-oma ono; pfushia ya ike.

¹³Le ndu ke Chileke, no le Babilonu; mbu Chiochi, Chileke hotakwaru-pho g'o hotaru unu be lekelekwaro unu. Maku, bu nwa mu ekelekwaro unu. ¹⁴Unu kelekwa nwibe unu ekele; nmata phe akpa, du nsu. Ge Chileke mee g'unube ndu unu le Kereshi tugbaru buru nanu g'unu ha buru guu. Nokwa g'o du.

Èkwo-ozì K'èbo

Pyìta

Deru

1 ¹Èkwo-ozì-a bẹ shì l'èka mbedua, bụ Sayimonu Pyìta, onye ejeru Jizosu Kéreshi ozi; bya abụkwarupho onye-ishi-ozì iya. Ndu mu ede iya anụ bụ unubẹ ndu ono shì l'apfubekoto kẹ Chileke mẹ kẹ Onye-Ndzoṭa bụ Jizosu Kéreshi nata ekweta ophu bụ okpobe iya gẹ k'anyibedua.

²Gẹ Chileke mekwaa g'unu kabaa ya amaru; l'o mekwaapho g'unu kabaa amaru Nnajiuphu anyi bụ Jizosu okpobe amaru eje. G'eze-iphe-oma mẹ ehu-guu, shì iya l'èka rwube unu èka rwube iya k'anyinyi.

Chileke kuru unu bya ahota unu

³Anyi maru Nnajiuphu ono marweta iya ree; mbụ onye ono, bụ iya kuru anyi g'anyi bya g'anyi l'iya gbarụ mgba l'odu-biribiri iya; waa l'iphe-oma, onoduje eme. Oo l'amama ono, anyi maru iya ono bẹ Chileke shì gude eze ike nkiya nụ anyi iphemiphe, mkpa iya duru anyi g'anyi gude noduru iya ndzụ; emekwapho umere, egoshije l'anyi akwabẹ iya ùbvù.

⁴Oo eze ike iya ono bẹ o gudekwapho kweshia anyi ukwe-iphe, dukota ree okpobe adudu; ukwe-iphe dakiri atụ onu iya; oo ya bụ g'unu egudekwanu k'ukwe-iphemiphe ono gbakuta azu l'emebyishi onwonye ono, ndu mgboko-a l'emebyishi onwophe; kele ephe eyedzujeru onu l'egu ejo-iphe anoduje agugbabe phe nụ; waa g'unu lẹ Chileke agbaru mgba meje umere omaa ono, oome ono. ⁵Oo ya bụ g'unu kukebeje ehu se g'unu meje umere omaa yekwa l'ekweta unu. Iphe ozo, unu e-yekwa l'umere omaa aburu anwuta. ⁶Iphe ozo, unu e-yekwafua l'anwuta iphe aburu esede onwonye. Iphe, unu e-yekwakwanu l'esedeje onwonye aburu ota-nshi. Iphe, a-nodukwa nụ etso ota-nshi aburu akwabẹ Chileke ùbvù. ⁷Akwabẹ Chileke ùbvù aburu iphe, a-nodu etso iya nụ bụ ehe onwunu. Iphe ozo, unu e-yekobefua l'ehe onwunu ono aburu n-yemobu. ⁸Unu -nodu emewaa egube umere

ono eje l'iphu bẹ unu taa bukwaru 'ogalemkpa; ophi unu abueduru ndu ta amidu mebyi; l'amama unu maru Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi. ⁹Ole-a; onye iphemiphe ono teke erwubedu eka; atsukwa ishi; mbu l'onye ono ta ahumajedu iphe, no enya. Tem onye ono zohawaa l'oo Jizosu be sashikotaru iya iphe-aji, o shi mehawaa.

¹⁰Oo ya bu le-a; unwunna mu; o kwa unu bu ndu Chileke kuru hota unu mee unu buru unwu iya. Oo iphe ono meru g'o gude unu jee ekuke-beje ehu eme g'unu gude umere unu egoshi l'unu bupho unwu iya obu eviya; le teke unu emewaa iphemiphe ono be unu ta abyakpokwa eshiswe uzo. ¹¹Unu -nodu emewaa nno ta adukpoekwa iphe, byakpo anochi unu uzo g'unu ta abahushi l'ali-eze Jizosu Kereshi, bu Nnajiuphu anyi, bya aburu Onye-Ndzota anyi.

¹²Noo g'o gude mu nodu ari le mu a-nyatajekpoerupho unu iphemiphe ono. Mu makwaru-a l'unu machahawaru iya; teme l'unu pfushiwaru ike l'okpobe-opfu ono, e ziru unu ono. ¹³O buru iya meru mu nodu ari l'o ka ree ge mu nyatakotaru unu iphemiphe ono nta-a, mu nokwadu ndzu l'ulo-ekwa k'ogwehu-a gude yeru unu oku; ¹⁴eshinu mu mawaru l'o to dudu g'oo no-bekwaduru nta-a; mu alashia; noo kele Nnajiuphu, bu Jizosu Kereshi be goshiwaru mu l'o rwuwaru mu l'alala. ¹⁵Mu e-kukebekpoeppo ehu anyataru iya unu; k'ophu bu mu -anoedu; unu ta azohabaedu iya azoha.

Ndu gudekpo enya phe huma ubvu, Chileke kwaberu Kereshi

¹⁶Le teke anyi ziru unu k'ike Jizosu Kereshi ono, bu Nnajiuphu anyi ono, bu ike, oo-gude bya ozo ono; be o to bukwa ako-iphè, nemadzū ritaru l'oriri iya be anyi koru unu. Anyibedua be gudekpoekwa enya anyi huma odu-biribiri iya. ¹⁷Kele Chileke, bu Nna kwaberu iya ubvu bya emee ya o gbua nwijnwii teke ono, eguru olu-opfu ono shi l'akpabiri Ogbu-nwijnwii rwua ya nchi su: "Onye owa-a bu Nwa mu nwoke, mu yeru obu; o jiru mu epho." ¹⁸Anyibedua l'onwanyi numakwaru olu-opfu ono, shi l'imigwe ono teke ono, anyi l'iya tukoru nodu l'eli ubvu, du nsò ono.

¹⁹Anyi kabaa ekweshi ike l'iphemiphe ono, ndu mpfuchiru Chileke pfuhawaru ono be bukota okpobe-opfu g'o ha. Oo-buru unu eme ree me unu -nodu angabeje iya nchi; unu du g'iphoro, no leka ochii agba jasū nchi abohu; ge kpkopode nchi-abohu ono ekeahaa paapaapa l'obu unu. ²⁰Ole ophi kachakpoonu, bu ophi unu e-vukpoadaru uzo maru bu le-a; iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru ta adukwa ophi ephè shi l'uche phe pfua g'o du phe. ²¹Kele mpfuchiru te eshidu l'uche nemadzū. Obenu le ndu mpfuchiru, du-nsò pfuru opfu, shi Chileke lonu ge Unme-du-nsò meru g'ephe pfua ya.

Iphe, e-me ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru

2 ¹Le teke ndiche be o nwekwaru ndu mpfuchiru shi epfuje iphe, Chileke epfuduru. Nokwapo g'o duru ndu a-nodu l'echilabo unu ezi

iphe, Chileke epfuduru. Eṗhe a-jikachakwa j̄ika Nnajiuphu anyi, b̄u Jizọ-su; mb̄u onye ono, b̄u iya gbafutaru p̄hẹ l'ẹka iphe-eji ono, eṗhe shi eme ono. Oo iphe ono meru g'o gude iphe-eji, eṗhe meshiru tukoru p̄hẹ l'ishi. O b̄uru iya e-me eṗhe alaa l'iyi ẹgwegwa. ²Ikpoto nemadzu e-mechakwa tsoahaa p̄hẹ; meahaa ẹjo ememe. Ooburu iphe, eṗhe a-nọdu emegbabe b̄e ndu ta abudu ndu kẹ Chileke ee-gude wata epfubyishi okpobe-opfu ono, b̄u iya b̄u ọzo kẹ Chileke ono, anyi etso ono. ³Ndu ono, anọduje ezi unu iphe, abudu okpobe-opfu ono bukwapho ẹkpiri okpoga b̄e eshitaje p̄hẹ iphu. Eṗhe -gbeshi; eṗhe atuko ọka, nọ lẹ mgboko dzushia wushiru unu. Eṗhe egude nno ghopyabe unu l'ugho; ria unu okpobe okpoga. Oḷe ọ tọ dukwanu g'oo-nọ-beru nta-a; Chileke anmaa ẹgube ndu ono ikpe. Noo kẹle Chileke pfuhawaru iya rọ teke ndiche dobe edobe. Mb̄u l'iphe ono, b̄u iya e-gbu ndzu p̄hẹ ono te ekujekwa mgbenya.

⁴Lẹ-a; ọ -b̄uru lẹ Chileke ta ahaduru unwu-ojozi-imigwe, meru iphe-eji g'eṗhe ria ya kẹ mmanu; ọ tua p̄hẹ mkporo chiru ye l'oku-alị-maa; lẹ tsukiribaa ẹka agba ọchii g'eṗhe nọdu ngaberu mboku ikpe onoya; ⁵ọ -b̄uru lẹ Chileke ta ahaduru ndiphe ono, meru iphe-eji teke ndiche ono kẹ mmanu; obenu l'o gude utso bya atuko unwu-eliphe ono rigbushia; ndu ọ dzotaru buerupho Nuwa, b̄u onye ezi p̄hẹ k'apfubekoto waa umadzu ẹsaa ọzo kpoloko; ⁶ọ -b̄uru l'ọ nmaru Sodomu yẹ Gomora ikpe gude oku tsufukota p̄hẹ eṗhe b̄uru ntu; eṗhe chihu lẹ mgboko l'ophu; shi nno mee gẹ ndu ta akwabedu Chileke ubvu maru ẹgube iphe, ya e-me p̄hẹ; ⁷tẹme ọ buerupho Lotu, b̄u onye pfuberekoto b̄e ọ dzoru l'ẹka ono, ndu eme ẹjo-ememe bu ono. Nno l'o shi abujeru; ndu alị ono -nọdu eme ẹjo umere, rehuru erehu ono; l'odu Lotu eji shii; bya atsukwa iya pho l'ehu atsushi iya ya ike. ⁸Mb̄u-a; ọ tọ dudu mboku-mboku, nwoke ono pfuberekoto ono te eshidu aphurwushije ẹnya; anurwushi nchị l'ejo-ememe, ndu iphe-eji ono shi anọduje eme; k'ophu b̄u l'ejo-ememe, oogudeje ẹnya huma mẹ ophu ọonu lẹ nchị shi anọduje agbawashị iya obu.

⁹Oniya b̄u l'ọ -b̄uru l'o noo g'ọ du b̄u ono; ọo ya b̄u lẹ Nnajiuphu maru-a g'oo-me dzoo ndu kweru nkiya; maru g'oo-me yeru p̄hẹ ẹka g'eṗhe nahu iphe-ehuka, byapfutaru p̄hẹ nu; bya amakwarupho g'oo-shi tuchia ndu iphe-eji l'ẹka eṗhe a-nọdu; l'ọ nua p̄hẹ aphu k'iphe-eji, eṗhe meru; ọ b̄uru ẹka ono b̄e eṗhe a-nọdu jeye mboku ikpe. ¹⁰Mb̄u-a; ndu oo-kachakpoo njo b̄u ndu ẹjo-iphe ono; mb̄u ndu ono, buepho iphe, eṗhe anọdujeepho achọ b̄u g'eṗhe mee iphe, bukpuo iphe, ẹgu iya enwu p̄hẹ phuruphuru l'ehu; mb̄u iphe, b̄u eṗhe -mee ya; eṗhe emerwushia onwophe; ndu adudu onye eṗhe anuru opfu; mb̄u ndu ono, ezi iphe, abudu okpobe-opfu ono; ndu b̄u 'anu-lẹ-nchị; ndu anọduje eku onwophe ekuku; ndu ata atsujedu ebvu epfubyishi ndu ono, a ta ahumajedu l'ẹnya l'ogbu-nwiiinwii imigwe ono. ¹¹L'unwu-ojozi-imigwe b̄e kakwa ndu ono ike okpobe akaka bya akakwa p̄hẹ pho enweru unme; ọle eṗhe te ejejekwa anọdu l'iphu Chileke

epfurwushi phe sù l'ephe meru eji. ¹²Obenu lẹ ndu ọwa-a; bụ iphe, edoduru phe ẹnya bẹ ephe anọduje epfubyishi. Ephe dụ g'anụ-egbudu, enwedu egomunggo, bụ iphe, a nwudoru phe bụ g'a nmatajẹ phe l'ọnyà gba; ọ buru g'e meru anụ-egbudu bụ g'ee-me phe; ephe alaa l'iyi. ¹³Ọ iphe ono a-buru urwu, ephe e-rita l'ejo-iphe ono, ephe yeru ẹka ememe ono. Je akpachakpọo l'echilabọ eswe bẹ ephe anọdujeela-a eme g'ephe ria iphe ono, ẹgu iya enwu phe phuruphuru l'ẹhu ono; ephe -nọdu eme iya ẹhu atsole phe-a uto. Ono bụ iphe, iphere bya aburu iphe, uta mẹ unu -nọdu ahajẹ phe g'unu l'ephe tuko eri nri; mẹ unu dokobe eri nri.

¹⁴Lenaa l'obujeru; ẹnya phe -hụmawaa nwanị; l'ogue phe phọ g'a sù l'ephe lẹ nwanị ono kwaru. Ophu ọ dudu teke ẹgu eme ejo-iphe agubuhuje phe agụ-buhu. Ntanta-a ephe edetawa ndu ophu anọ-shiduru ike l'iphe, ephe kwetaru; ephe anma l'ọnyà phe. Iphe, doru phe ẹnya buepho g'ephe e-shi kpa okpoga. Ono bẹ ephe metawaru jeye o ria phe ishi; ephe buru ndu a tūwaru onu! ¹⁵Ephe paru okpobe uto ono, pfuru nhamunha ono haa eje phururugbaada; bya eetsowaa ẹka Belamu, bụ nwa Bosoru; mbụ onye ono bụ iphe, o yeru ẹnya bụ okpoga, ookpa l'uzo apfuduru oto ono. ¹⁶A baaru iya mba ejo-ememe ono; k'ophu bụ lẹ nkapfu-igara, ete pfujedu opfu saru onu pfua opfu gẹ nemadzụ gude kposhia onye mpfuchiru ono eme umere onye obvu.

¹⁷Ndu ono, ezi iphe, abudu eviya ono bụ 'ogalemkpa. Ephe dụ g'obvu, mini tahuru. Ephe dụ g'igwe -rwuchaaru erwurwu k'edze mini; pherephere zikaa ya. Chileke nmawaru phe ikpe. Eka akwakoberu phe bẹ gbahuru tsukiribaa. ¹⁸Ephe anọdujeepho epfu g'ọ bụ phe kachaa amama; tẹmanu opfu obu abukwarupho mkpokoro opfu. Ephe nọdu egudeje iphe ono, ẹgu iya enwu phe phuruphuru l'ẹhu ono gba bẹ ọnyà nmata ndu buwokwadụ-a bẹ ephe nahuru ndu eshiswe uto. ¹⁹Ephe ekweje phe ukwe enweru onwonye; ọle ephebedua l'onwophe te enwekwanu onwophe. Ephebedua bụ ohu umere, rehuru erehu ono, ephe anọduje eme ono. Noo kẹle ọo iphe, ka amadu ike; lwu-kpee ya bẹ amadu bụ ohu iya.

²⁰Mbụ lẹ ndu ono nwekwaru-a teke ephe shi maru Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi okpobe amaru; mbụ Onye-Ndzota anyi ono. Sù ophu ephe eshiedu eshi ejo uto ono, emerwuje unwu-eliphe ono. A nonyaepho; ejo umere ono, ephe shi hawaa ememe ono lwa azu bya eria phe ishi ozo; ka phe ike lwu-kpee phe. O kwa iya bụ l'onodu ẹhu onye ono abya aka njo; eme lẹ g'ọ dūhawaa lẹ mbụ. ²¹Mbụ-a; o gogo kakwaru egube onye ono ree; ọme ọ tọ dukpoda teke ọ majeru uto bụ o -shia ya; Chileke agua ya l'onye pfuberekoto; eme l'onye ono machaarū uto kẹ Chileke bya atsu-phu azu haa emeje ekemu ono, Chileke tūru iya ono. ²²O kwa iya bụ l'iphe ono, aanmajẹ l'etu ono a-vua l'ẹhu onye ono, bụ iya bụ etu, a nmaru, suru lẹ "Nkuta nwachaa ru ẹnwa laphu azu je erichaa ya." Etu ozo buru lẹ "Ezi bẹ a wūchaaru ẹhu; ọ laphu azu je ebvua epuchi." Noo gẹ ndu ono dū bụ onoya.

Nnajiuphu a-bya ozo

3 ¹Ndu mu yeru obu; owa kweakwa akpo ekwo-ozu ebolechiko, mu dewaru unu. L'ime ekwo-ozu labo ono be mu dewaru gude yeru unu oku; nyataru unu g'unu riye oriri iphemiphe ono, e ziru unu ono. ²Oo ya bu; unu nyatajekwa opfu, ndu mpfuchiru Chileke ono pfuru teke ndiche. Ndu ono bu ndu eeyeru ubvu. Unu anyatajekwapho iphe ono, Nnajiuphu, bu Onye-Ndzota ono shi l'eka ndu-ishi-ozu iya zia unu. ³Iphe, e-vukpoadaru uzo doo unu enya bu owa kpada; mgboko-a bya l'abvu be o nwekwaru ndu e-mechaa buru ndu taa dujedu ike sede onwophe l'egu ejo-iphe, enwu phe phuruphuru l'ehu; bukwarupho ndu a-noduje aja unu ewenu. ⁴Iphe, epe e-pfuje bu; “?Denuhunu Jizosu obu, kweru unu ukwe le ya a-bya ozo obu? Kele e -shi teke nna anyi oche phe noru laa be iphemiphe dukwapho g'o du; e -shi teke e meru mgboko.” ⁵Epe elekebekpopho enya; jika jinyia enya l'ephe taa ridu oriri iphe ono, Chileke meru teke ndiche ono. L'oo opfu, Chileke pfuru l'onu kpoloko be o gude mee igwe mee ali. Ali shi le mini du; o buru mini ono meru iphe ndzu du le mgboko. ⁶Teme le Chileke meru igwe dzee mini; rigbukota iphe, shi du le mgboko ophu shi du teke ono l'ophu; o buru ola-l'iswi. ⁷Igwe yele ali, bu ophu du nta-a bukwa opfu onu be e gude sede iya g'o nodu jeye mboku, oku e-kepyashi iya, bu iya bu mboku oke ikpe ono. Noo mboku, Chileke a-nma ndu ta anuduru iya opfu ikpe; mee phe epe aburu ola-l'iswi.

⁸Ole-a; ndu mu yeru obu; iphe lanu unu ata zohajedu bu lenya nnajiuphu be ujiku lanu dukwa iya-a g'unu-kuru-unu apha; unu-kuru-unu apha dukwa iya pho g'ujiku lanu. ⁹Nnajiuphu ta akpukwa eh akpukpu eme iphe, o kweru ukwe iya, bu iya bu iphe, ndiphe anoduje ari. O kwa nshi be ootaru anyi kele o to dudu onye o du iya ga su l'o laru l'iswi; o chia g'izimanu lwa onyemoneye azu.

¹⁰Mbu le mboku, Nnajiuphu a-bya be oo-byakwa g'onye-oshi byaru oshi lenyashi. Mboku ono be igwe e-deru riiriiri mihu. Iphemiphe, du l'igwe; kpokpode me onwa me enyanwu be oku e-kekota. Mgboko l'ophu mekpoo akanya, ndiphe seru dobe l'ime iya be oku e-kepyashikotakwa. ¹¹Eshinu unu mawaru l'iphemiphe-a, du le mgboko-a bukota iphe, e-kepyashihu l'oku; unu kwabekwarupho onwunu enya meje umere, gbaru unu lememe. Unu nujeru Chileke opfu; unu eworu ndzu unu g'o ha ye iya l'eka g'o bukotaru nkiya. ¹²Unu chierupho enya yee l'uzo; ngaberu mboku, Chileke a-bya emebiya mgboko-a. Oo mboku ono be Chileke a-tu oku l'igwe; oke okpomoku apaa eka; k'ophu iphe, nokota iya nu a-dazehukota. ¹³Ole-a; Chileke be kwekwaru anyi ukwe emefuta igwe ophuu ye mgboko ophuu. Ono buwaa ndu pfuberekoto lenya Chileke bu ndu e-buru iya nu kpoloko. O buru mgboko ophuu ono be anyi ele enya iya.

¹⁴Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; eshinu unu ele ẹnya iphemiphe-a; unu kukebeępho ẹhu dobe onwunu ọrù g'ọ tọ dọ iphe, aa-ta unu ọta iya l'iphu Chileke. G'unu lẹ Chileke dọ lẹ ree. ¹⁵Unu anyatajẹkwa l'iphe, meru g'ọ gude Nnajiuphu nọdu ata nshi ono bụ g'unu bya gẹ ya dzọo unu. Ọ kwa-phọ iphe ono bẹ nwanna anyi Pọlu, anyi yeru obu dehaakwaruphọ unu l'ẹkwo-ozì, o detaru unu. Ọ kwa Chileke bẹ nuru iya mmamiphe, o gude dee ya. ¹⁶Lẹ-a; iphe, bụkotakpoo ẹkwo-ozì, o deru g'ọ ha bẹ o pfukọta-kwaru opfu iphe-a, e-mechaa mee n-à l'iphe, bụkpoo ẹkameka, o pfuru opfu gbaa ya ọkpa. Iphemiphe ono, Pọlu deshikọtaru ono nwekwaru ndu ọphu oopfujẹ, te ekwejedu edo ẹnya. Ọ buru iphe ono meru g'ọ gude ndu amadụ iphe; mbụ ndu apfushiduru ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Chileke; nọdu ewojeru iya gha igharaphu, bụhukwaa g'ẹphe aghajẹ ikpoto iphe ọzo, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke. Ọ buru ẹgube ono bẹ ẹphe emeje gude ẹka pẹ meta ọla-l'iswi tukobe onwophẹ l'ishi.

¹⁷Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; eshinu unu vuwaa ọzo makọtaru iphemiphe-a; unu kwabẹkwaru onwunu ẹnya gẹ ndu ẹjo-mbọku ono te eduphu unu; g'ẹphe te eme unu g'unu kweta l'ọka ono, ẹphe anọduje adzushi ono bẹ bụ ọkpobe-opfu; shi nno mee g'ọkpa chiswafu unu g'unu lufu l'ọkpobe ọzo ono, unu pfuru pfushia ike ono. ¹⁸Ọo ya bụ lẹ-a; g'eze-iphe-oma kẹ Chileke nọdu aka shii l'ẹhu unu; unu akakwaphọ amaru Nnajiuphu anyi bya aburu Onye-Ndzọta anyi, bụ Jizọsu Kéreshi ọkpobe amaru. Ọo ya kpoloko kpẹekpu bụ onye aa-nọdu akwabẹ ùbvù mbọku-mbọku jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịimiimii. Nokwa g'ọ dọ.

Èkwo-ozì Kẹ̀ Mbù, Jìṣonu Deru

Opfu, bụ ndzụ, shi Chileke l'ẹka

1 ¹Iphe, anyi ede l'ẹkwo-ozì-a anụ unu-a bụkwa k'onye ono, ẹpha iya bụ Opfu Chileke-a, bụ iya bụ kẹ Opfu, bụ ndzụ, shi Chileke l'ẹka-a. Opfu ono, anụje ndzụ ono shikpọ lẹ mbụlembu dụ. Anyi nụmakpooru iya lẹ nchị; bya ahụma iya l'ẹnya; gbua ya ẹnya igo; bya ebyia ya ẹka. ²Onye ono, bụ ndzụ ono bẹ e meru k'ọphu eegudeje ẹnya hụma iya; anyi hụma-wa iya. Ọ bụru iya bẹ anyi atụru unu ọnu iya-a, bụ iya bụ kẹ ndzụ ojejoje onoya. Ndzụ ono bụ yee Chileke, bụ Nna shihawaa nọduta. Chileke bya egoshiwa iya anyi; mee anyi maru iya. ³Ọ bụ iphe ono, anyi hụmaru l'ẹnya bya anụma lẹ nchị ono bẹ anyi akọkwarupho unu-a g'anyi l'unu atụgbabe onwanyi. Atụgba ono bụ atụgba ọphu anyi lẹ Chileke, bụ Nna waa Nwa iya, bụ Jizọsu Kéreshi tughbaru. ⁴Iphe, anyi ededoru unu iphe-miphe-a bụ g'ẹhu atsofu anyi l'unu ụtsò l'ishi.

Chileke bụ ìphóró, ngarụ ẹgu

⁵Ọwa-a bụ ozi, anyi nūmaru iya l'ọnu; bụ iya bẹ anyi akọru unu-a, bụ iya bụ lẹ Chileke bụ ìphóró; ọchii ta adụdu iya ililekpọo. ⁶Teke anyi sụru l'anyi l'iya tughbaru onwanyi; l'ẹka anyi nọ l'ọchii; bụkwa ụka bẹ anyi adzụ; ẹme ọphu anyi emedu ire-lanụ. ⁷Obenu teke anyi bu l'ìphóró gẹ yẹ-bedua nọ l'ìphóró-a; ọo ya bụ l'anyi lẹ nwibe anyi tughbaru; mee Jizọsu, bụ iya bụ Nwa Chileke nọdu asafukotaje anyi iphe-ẹji, anyi meru g'ọ ha.

⁸Teke anyi sụru l'anyi te emedu iphe-ẹji bụkwa onwanyi bẹ anyi aghọru ụgho; ẹme ọphu ọkpobe-opfu ono adụdu anyi l'ẹhu. ⁹Teke anyi kọshiru iphe-ẹji, anyi meshiru b'ọo-guru anyi nvụ l'iphe-ẹji ono g'ọ ha; bya asafukota anyi iphe, bụkota ẹjo umere, anyi eme; eshinu ọ bụ onye

apfùshije ike l'iphe, o kweru ukwe iya; bya abùru onye emeje iphe, pfuru òto. ¹⁰Teke anyi sùru l'anyi te emeduru iphe-èji bè anyi mewaru iya onye ntuphu-ire; tème òphu opfu iya adùdu anyi l'èhu.

Kéreshi agbajèru anyi mkpu

2 ¹Ùwegirima mu; iphemiphe-a bè mu edekwaru unu l'èkwo g'unu te emeje iphe-èji; òle teke ò dùru onye meru iphe-èji bè anyi nwekwaru-a onye epfuchiru anyi l'iphu Nna anyi. Onye ono bù Jizòsu Kéreshi, bù onye pfùberekoto. ²O woru onwiya gwee eja òha; gude gwefu iphe-èji, anyi meshiru mèkpoo iphe-èji, ndu mgboko mgburugburu meshiru; ò tò bùdu-a òphu anyi meshiru nwèkiya.

³Teke anyi emeje iphe, Chileke tùru ekemu sù g'e meje; òo ya bù anyi amakaharu l'anyi maru iya. ⁴Onye sùru lè ya maru iya; òphu oomedu iphe, ò tùru ekemu sù g'e meje bù onye ntuphu-ire; òkpobe-opfu ta anòdu iya l'èhu. ⁵Obenu l'onye eme iphe, Chileke pfuru bè bù onye yeru Chileke obu yefukpòo ya ya l'ishi. Noo iphe, e-me g'anyi makaharu l'anyi l'iya tughbaru buru nanù bù onoya. ⁶Onye sùru lè yèe Chileke tughbaru bè ò gbaru kè g'ò nòdu ègube ndzù ono, Jizòsu shi nòdu ono.

Ekemu òphúú

⁷Ndu mu yeru obu; ekemu-a, mu ederu unu-a ta abùekwa ekemu òphúú; ò bùwaa akahù ekemu, unu shikpò lè mbùlembu nweru; akahù ekemu ono bù ozi, unu nùmahawaru. ⁸Òle mu edekwaru-a unu ekemu òphúú; kèlè òkpobe-opfu iya ono bè a gbè nùmawaa l'èhu Kéreshi waa l'èhu unubèdua; noo l'òchii abvùwaa abvùbvù; òkpobe iphóró gbè shi waa unu l'èhu abyawaa adùdu.

⁹Onye sùru lè ya nò l'iphóró ono; tème nwanna iya dùkwa iya phò ashì bè bùkwa l'òchii bè ò nòkwadu byasù nta-a. ¹⁰Onye yeru nwanna iya obu nò l'iphóró ono; èbe ò dùdu iphe, onye ono emejekpòo bù iphe, e-me g'onye òzo dalahù l'eme iphe-èji. ¹¹Obenu l'onye nwanna iya dù ashì nò l'òchii ono; tème ò nòdu eje daadishi l'òchii; òphu ò madù èka ooje; kèlè òchii ono mewaru ènya gbahùkota onye ono tsùkiribaa.

¹²Mu ede èkwo-a anù unubè ndu bù ùwegirima; kèlè Chileke gudewaa k'èhu Jizòsu guaru unu nvù l'iphe-èji, unu meshiru. ¹³Mu ede iya anù unubè ndu bù nna; kèlè unu maru onye ono, shi lè mbù dù onoya. Mu nòdu ede iya anù unubè ndu bù okoròbya; kèlè unu lwù-kpewaru Onye-Njò ono, bù Obutuswe l'ògu. Mu ede iya anù unubè ùwegirima; kèlè unu maru nna ono.

¹⁴Mu dewaru iya nù unubè ndu bù nna; kèlè unu maru onye ono shi lè mbù dù onoya. Mu bya edewa iya nù unubè ndu bù okoròbya; kèlè unu shihuru ike; opfu Chileke buru unu eburu l'èhu; tème unu lwù-kpewaa Onye-Njò ono, bù Obutuswe.

¹⁵Unu te eyekwa mgboko-a ɛnya; ọzoo iphe, dū iya l'ime. Onye yeru mgboko-a ɛnya bẹ te eyekwaru Chileke bụ Nna ɛnya. ¹⁶Kẹle iphemiphe, dū lẹ mgboko-a, bụ iya bụ ẹgu ejo-iphe, agugbaa nemadzu; waa ẹgu enweru iphemiphe, ɛnya humaru; mekpoo eku-onwonye o-phushia-ugbu l'iphe mgboko-a ta abukwa l'eka Nna bẹ o shigbaa; ono shigbaa lẹ mgboko. ¹⁷Mgboko-a mẹ iphe, dū iya nū, bụ iphe, agugbaa nemadzu tukokwaru abyawaa ephushihukota; obenu l'onye eme iphe, dū Chileke l'uche a-dzuru ndzu jasu lẹ tuutuutu lẹ mimiimii.

Onye-achi-nta-Kéreshi

¹⁸Unwegirima mu; nta-a buakwa teke ikpazu. Unu numawaru l'onye-achi-nta-Kéreshi l'a-bya. Nta bẹ ndu achi-nta-Kéreshi dukwaa igwerigwe. O buru iphe ono meru g'o gude anyi maru lẹ nta-a buwaa teke ikpazu. ¹⁹Ndu ono shikwa l'echilabo anyi lufu; anyi l'ephe shihaakwa noduta; ole o to dudu teke ephe bujeru anyi. Ome ephe bu anyi mẹ anyi l'ephe anodukwaa; obenu l'ephe lufuru g'oo-buru iphe, doru ɛnya l'o to dudu g'ephe ha mẹ onye lanu, bụ anyi.

²⁰Obenu l'unubedua bẹ Kéreshi yewaru Unme-du-Nso l'ehu; unu makotaru iphe ono, bụ okpobe-opfu ono. ²¹Su-a; iphe, mu ededoru unu ekwo-a ta abukwa l'unu ta amadu okpobe-opfu ono. O kwa l'unu maru iya; teme unu makwarupho l'uka g'oduhabe ta abudu l'okpobe-opfu bẹ ooshije.

²²Buhunu onye bụ onye taru ishi k'adzu uka, abudu onye ekweddu l'oo Jizosu, bụ Kéreshi obu, Chileke kweru ukwe iya. Noo onye bụ onye-achi-nta-Kéreshi bụ ono; mbu onye jikaru Nna jika Nwa. ²³Kẹle onyemonye, jikaru Nwa jikawaru Nna. Obenu l'onye kwetarū kẹ Nwa bẹ woakwarupho onwiya tugbabe l'ehu Nna.

²⁴A bya l'ehu k'unubedua; mu su g'ozi ono, unu numaru eshi lẹ mbu ono no-shiekwapho unu ike l'okpoma; g'unu gudeshia ya ike. O -buru l'iphe ono, unu numaru eshi lẹ mbu ono no-shiru unu ike l'okpoma; noo ya bu; unu lẹ Nwa mẹ Nna atugba buru nanu; g'unu tugbaru iya kwaseru. ²⁵Owa-a bụ iphe, Kéreshi kweru anyi ukwe iya, bụ iya bụ ndzu ojeje.

²⁶Ono bukwa kẹ ndu eme g'ephe mee unu mkpurukpuru-ɛnya; duswee unu ọzo l'iphe kẹ Kéreshi bẹ mu deru unu ono. ²⁷Obenu l'unubedua bẹ Chileke yewaru Unme-du-Nso nkiya l'ehu. Mkpa onye ọzo, ezi unu iphe ta adureduru unu; eshinu Unme ono ezikotaje unu iphemiphe; teme iphe, oozije buru okpobe-opfu; ophu o dudu uka, dū iya nū. Oo ya bu; unu lẹ Kéreshi tugbakwa buru nanu g'unu tugbaru iya kwaseru. Nokwa iphe Unme ono ziru unu bụ ono.

²⁸Nta-a bụ lẹ-a; unwegirima mu; unu l'iya tugbakwa buru nanu g'unu tugbaru; g'oburu teke o goshierupho onwiya g'obu esihu anyi ike g'anyi te egude iphere tsuhu iya ebvu teke ooby. ²⁹Teke o bụ l'unu maru lẹ Chileke bụ onye pfuberekoto; g'o dokwaapho unu ɛnya l'onyemonye, eme iphe, pfuru oto bẹ bụ nwa, Chileke nwuru.

Aburu unwu Chileke

3 ¹Unu humaru egube ge Chileke, bu Nna yebewaru anyi obu ke g'okua anyi unwu iya; teme o buru iphe, anyi bu bu ono. Iphe, meru iphe, ndiphe amadu anyi bu l'ephe ta amadu iya. ²Ndu mu yeru obu; nta-a be anyi buakwaa unwu Chileke. Iphe, anyi e-mechaa buru teke afutakwa; ole iphe, anyi maru bu le teke Kereshi byaerupho be anyi a-du g'odu; eshinu o buepho g'odu bu g'anyi a-huma iya. ³Noo ya bu; onye no Jizosu l'eka ele enya abyabya iya ono; l'a-bujeru onye duebe ree; le Jizosu obu l'onwiya be bukwa onye duebe ree.

⁴Onyemonye meru iphe-iji be ikpe nmaakwaru l'o mebyiru ekemu Chileke; kele eme iphe-iji bu emebyi ekemu Chileke. ⁵Unu maru l'oo Kereshi obu byaru g'obya ewofu nemadzu iphe-iji l'ehu; teme yebedua l'onwiya ta adukwa iphe-iji, du iya l'ehu. ⁶O to dukwa onye yee Kereshi tugbaru buru nanu emejekwadu iphe-iji; ophu o dukwa onye emeje iphe-iji humajewaru iya nu; ophu o buro k'amaru iya amaru.

⁷Unwu mu; unu te ekwekwa g'odu duru onye e-duswee unu uzo l'iphe ke Kereshi. Onye eme iphe l'uzo, pfuru oto be bukwa onye pfuberekoto ge Kereshi bukwapho onye pfuberekoto. ⁸Onye eme iphe-iji bu ke Obutuswe; kele Obutuswe anoduje emeswe Chileke e -shikpoo le mbu. Iphe, Nwa Chileke byadoru bukwa g'omebyia iphe Obutuswe eme emebyi.

⁹Onyemonye, Chileke nwuru te emejeedu iphe-iji; kele Unme Chileke l'erewa ire l'ehu onye ono; k'ophu o to byadu emeje iphe-iji; eshinu o bu Chileke nwuru iya. ¹⁰Waa gee-gude maru ndu bu phe bu unwu Chileke; me ndu bu unwu Obutuswe bu owa-a: onyemonye ete emejedu iphe l'uzo pfuru oto te shikwa le Chileke; ophu onye eyeduru nwanna iya obu eshi-kwapho le Chileke.

Eye nwibe onye obu

¹¹Unu makwaru l'ozi-oma ono, e shi le mbulembu zita unu ono bu g'anyi yee nwibe anyi obu. ¹²G'anyi ta adukwa ge Kenu. Le Kenu nokwa l'eka Onye-Njo ono, bu Obutuswe gbua nwune iya. Su-a; ?bu gunu kparu iphe, o gburu nwune iya obu? Iphe, kparu iya nu bu le Kenu obu l'onwiya be umere iya du eji; umere ke nwune iya buru umere, pfuru oto.

¹³Unwunna mu; g'odu to dukwa unu biribiri l'unu du ndiphe ashi. ¹⁴Ophu anyi makpodaru bu l'anyi shi nwuhu anwuhu; ole anyi shi waa l'anwuhu ono futawaa; bahu le ndu. O buru iphe, anyi gude maru l'ono g'odu bu bu ono be bu l'anyi yeru unwunna anyi obu. Onye te eyeduru nemadzu ibiya obu be nwuhukwaru anwuhu g'odunwuhuru. ¹⁵Iphe, bukpoo onye nwanna iya du ashi buakwaa ochi be o gburu; unu maanaru-a l'onye gburu ochi be ndu ojejoje ta nodu l'ehu. ¹⁶Su-a; g'anyi gude maru iphe, bu eye obu bu le Kereshi haru ge gbua ya l'opfu ehuru anyi. Oo ya bu

l'anyịbedua bẹ o rwubekwaruphọ ahajẹ g'e gbuwa anyi l'opfu ẹhu onye anyi l'iya tukuru nọdu Chileke l'ẹka. ¹⁷Ọle teke ọ bụ l'ọ duru onye ẹku mgbo-ko-a byaru; ọ bụru onye yee ya tukuru nọdu Chileke l'ẹka bẹ mkpa byaru; obeta ọphu ọogbaru iya mkpu ọ kpọ-chiaru iya ọkpoma; ?bụ gụnu bẹ ẹgube onye ono a-gbabẹ ọkpa sụ lẹ ya yeru Chileke obu? ¹⁸Unwegirima mu; g'anyi te eyejeshi obu l'onu l'onu; g'anyi gudeje umere goshi l'onye-a bẹ anyi yeru phọ obu eviya.

Enweru ọkpoma l'iphu Chileke

¹⁹Ọo ya bụ; anyi -nọdu eme nno; anyi egude iya maru l'anyi shi-a l'okpobe-opfu ono. Ọobuwaru iya rọ bẹ anyi e-gude mee g'obu kabaa anyi eshihu ike l'iphu Chileke; ²⁰mẹ ọ -duru teke obu anma anyi ikpe; kele Chileke ka obu anyi shii; teme ọ maru iphemiphe. ²¹Unwunna mu; ọ -buru l'obu ta anmajẹdu anyi ikpe; bunu iya bụ lẹ ndzụ ta aḡẹdu anyi l'iphu Chileke. ²²Anyi anatajẹ l'ẹka iya iphe, bukpo iphe, anyi sūru g'ọ nū anyi; kele anyi emeje ekemu, ọ tūru; teme anyi nọdu eme iphe, dū iya ree. ²³Iphe, bụ ekemu ono, Chileke tūru sū g'anyi meje ono bụ g'anyi woru onwanyi ye l'ẹka Nwa iya bụ Jizọsụ Kéreshi; wafua g'anyi yee nwibe anyi obu, bụ iya bụ iphe, ọ tūru anyi lekemu sū g'anyi meje. ²⁴Onye emeje ekemu Chileke bẹ bukwa ebubu l'ime Chileke teme Chileke bukwaruphọ l'ime iya. Iphe, anyi egudeje maru lẹ Chileke bu l'ime anyi bụ Unme iya, ọ nūru anyi.

Unme Chileke l'unme Obutuswe

4 ¹Ndu mu yeru obu; ọ tọ buebekwa ndu sūru lẹ Unme Chileke bu phẹ l'ẹhu bẹ l'a-bujeru ẹphe -pfua iphe; unu ekweta l'ọ bụ eviya. Unu dalejeadakwaa ya adale g'unu maru; ?Unme ọbu shia l'ẹka Chileke? L'o nwekwaru ndu mpfuchiru wufuru dzuru mgboko nta-a epfu iphe, Chileke epfuduru. ²Su-a; wakwa g'unu e-gudeje maru Unme ọphu shi Chileke l'ẹka baa. Iphe, bukpo onye pfukpọwaru l'edzudzu-ọha sū lẹ Jizọsụ Kéreshi byaru-a bya aburu nemadzụ eviya lẹ mgboko-a; unu amaru lẹ Unme, bu onye ono l'ẹhu bua Unme, shi Chileke l'ẹka. ³Iphe, bukpo unme te ekwejedu epfu lẹ Jizọsụ Kéreshi byaru-a bya aburu nemadzụ lẹ mgboko; unu amaru l'unme k'ono te eshidu l'ẹka Chileke. Unme k'ono bụ unme k'onye ono, bụ iya bụ ọchi-nta-Kéreshi. ?Ọ kwa l'unu nūmawaru l'onye-achị-nta-Kéreshi ono e-mechaa bya? Ọ byaakwaru. Ọ noakwa lẹ mgboko anọno.

⁴Obenu lẹ-a; unwu mu; unubedua shikwa lẹ Chileke. Unu mekpeakwaru phẹ. Noo kele onye bu unu l'ime kakwaa onye bu lẹ mgboko-a ọkpehu. ⁵Su-a; ẹphe shikwa lẹ mgboko-a; opfu ẹphe epfu shi lẹ mgboko-a; ndu mgboko-a nọdu anuru phẹ opfu. ⁶Anyịbedua bụ ke Chileke. Ọ bụru ndu maru Chileke bụ ndu ekweje lẹ k'anyi bụ iya. Ndu abudu ke Chileke te

ekwejedu lẹ k'anyi bụ iya. Nokwa g'anyi egudeje makaharu unme ire-lanu yele unme ntuphu-ire.

Chileke bụ n-yemobu

⁷Ndu mu yeru obu; unu g'anyi tuko yee nwibe anyi obu l'eye obu shikwa l'eka Chileke; tẹmanu onye yeru nwibe iya obu bẹ bukwa onye Chileke nwuru; tẹme ọ buru onye maru Chileke. ⁸Onye te eyejedu nwibe iya obu ta amakwa Chileke; kele Chileke bukwa eye obu l'onwiya. ⁹Gẹ Chileke gude goshi anyi gẹ ya yeberu anyi obu bụ l'o ziru Nwa iya lanu, ọ nwuru kpoloko; g'ọ bya lẹ mgboko g'anyi eshi iya l'eka dzuru ndzu. ¹⁰Eka n-yemobu ọwa-a gude shia iche bụ lẹ-a; ọ tọ buda l'ọo anyibedua yeru Chileke obu; ọ bụ-chia Chileke bẹ goshiru l'ọo yebedua yeru anyi obu. G'ọ gude goshi iya bụ l'o woru Nwa iya ye g'ọ bya eworu onwiya gwee ẹja ọha; gude gwefu iphe-ẹji, anyi meru.

¹¹Ndu mu yeru obu; eshinu Chileke yeberu anyi obu ẹgube ono bẹ ọ gbakwaru-a anyi g'on'yemonye eyegbaa nwibe iya obu. ¹²Chileke bẹ o toko du-swekwaa onye humajewaru iya nu. Obenu lẹ-a; anyi -yewaa nwibe anyi obu; ọo ya bụ Chileke ebukwanuru anyi eburu l'ẹhu; tẹme n-yemobu Chileke edzuhukwaapho oke l'ẹhu anyi.

¹³Lẹ Chileke nukwaru anyi Unme nkiya gẹdegede. Ọ buru Unme ono, ọ nuru anyi ono meru g'ọ gude anyi maru lẹ Chileke bu ebubu l'ime anyi; tẹme anyibedua bukwarupho l'ime iya. ¹⁴Tẹme anyi humawaa l'enya; bya epfuru iya on'yemonye sụ lẹ Nna yeru Nwa iya g'ọ bya aburu Onye-Ndzota unwu eliphe. ¹⁵Ọo ya bụ l'onye duwaru ike pfuru l'edzudzu-ọha; pfua lẹ Jizosu bụ Nwa Chileke bẹ a maerupho lẹ Chileke buwa iya ebubu l'ẹhu; tẹme onye obu bukwarupho l'ẹhu kẹ Chileke. ¹⁶Sụ-a; anyi maakwaru lẹ Chileke yeru anyi obu; anyi bya ewowaru onwanyi ye iya l'eka; opfu l'anyi kwetarụ l'o yeru anyi obu eviya.

Chileke bukwa n-yemobu l'onwiya. Ọo ya bụ l'onye gude n-yemobu buru bẹ buwa ebubu l'ime Chileke; tẹme Chileke bukwarupho l'ime onye obu. ¹⁷Iphe e-goshi lẹ n-yemobu dzuru oke l'ẹhu anyi bụ l'obu e-shihu anyi ike mboku ikpe ono. Noo l'ọo gẹ ndzu Kéreshi du bụ gẹ ndzu anyi dukwapho lẹ mgboko-a. ¹⁸N-yemobu te enwedu ndzu-agugu. N-yemobu, ophu dube ree agbejehikwa chifu iphe, bukpo ndzu-agugu g'ọ ha. Noo lẹ nemadzụ -nodu eme iphe; ndzu nodu agụ iya; bẹ ọ maru l'aa-hụ iya ahùhù. Ọo ya bụ l'onye ono ndzu agụ ono bẹ n-yemobu iya adubebedu ree.

¹⁹Anyi yeru iya obu; kele o vururo ọzo yee anyi obu. ²⁰Teke ọ bụ lẹ nemadzụ bẹ nwanna iya du ashị; l'eka onye obu sukwaru lẹ ya yeru Chileke obu; ọ kwa ọka bẹ onye obu dzuru. ?Denu g'ọ bụ onye yee ya bụ nwanna, bụ onye ọ humaru l'enya bẹ o to yeduru obu; ọ buchiaru Chileke, ọ tọ humaduru l'enya bẹ ọo-gbẹ yechia obu. ²¹Jizosu l'onwiya tukwaru ekemu-a sụ g'onye yeru Chileke obu yekwaapho nwanna iya obu.

Okoo, anyi atụ ekpu iphe mgboko

5 ¹Sụ-a; iphe, bukpo onye kwetaru l'oo Jizosu bu Onye-Ndzota obu, Chileke kweru ukwe le ya e-zi g'ọ bya obu; onye ono buakwaa nwa Chileke. Ozo bu l'onnyemonye, bu onye yekpowaru onye nwuru nwa obu l'atukojekwa onye obu yee nwa iya obu yee obu. ²Anyi -yee Chileke obu bya emeje ekemu, o turu; oo ya bu anyi amaru l'anyi yeru unwu Chileke obu. ³Le g'anyi e-shije goshi l'anyi yeru Chileke obu bukwa emeje iphe-miphe, Chileke turu l'ekemu su g'e meje. Ophu iphe, o turu l'ekemu iya obu abukwa l'ootsu l'ehu ememe. ⁴Onyemonye, Chileke nwuru; alwukpeje iphe mgboko; ka iya ike. O buru l'oo l'anyi wowaru onwanyi ye Chileke l'eka meru iphe, anyi lwukpewaru iphe mgboko; turu okoo kpua ya. ⁵Mbu-a; ?bu onye du idagha bu onye atuje okoo kpua iphe mgboko? ?Tobudu onye kwetaru l'oo Jizosu bu Nwa Chileke?

Anoru Jizosu l'ekebe

⁶O kwa Jizosu Kereshi bu onye ono, byaru nu ono. Teke o byaru be bu mini be o gude bya; bya egudekwapho mee. Mbu-a; o to bu du mini kpoloko be o gude bya; o gude mini bya egude mee gude bya. Onye egoshi l'iphe ono bu eviya bu Unme Chileke; kele oo Unme Chileke lonwiya bu okpobe-opfu ono. ⁷Kele ephe du eto agba ekebe l'imigwe. Ndu ono bu Nna; yele Opfu-Chileke; yele Unme-du-Nso. Ephe n'eto ono tugbaru buru nanu. ⁸Ephe dukwapho eto agba ekebe l'eliphe. Ndu ono bu Unme Chileke yele mini waa mee. Ephe n'eto tukoru tugba nanu. ⁹Anyi ekwetaje ekebe, nemadzu agba. Ekebe, Chileke agba gbekwa kabaa eshihu ike. Ono buru ge Chileke gude egoshi le Jizosu bu Nwa iya. ¹⁰Oo ya bu l'onye wowaru onwiya ye Nwa Chileke ono l'eka be ekebe ono duwaa l'okpoma. Onye te ewokwanuru onwiya ye Chileke l'eka be meakwaru iya onye ntu-phu-ire; kele o to kwedu l'ekebe Chileke agba le k'ehu Nwa iya bu eviya. ¹¹Ekebe ono bu le Chileke nuru anyi ndzu ojejoje; waa le ndzu ono bu l'ehu Nwa iya be o shi. ¹²Onye yee Nwa iya ono tugbaru buru nanu be nweakwa ndzu ono; ophu onye yee Nwa iya ono atugbaduru buru nanu enwekwanu ndzu ono.

Ndzu ojejoje

¹³Su-a; iphe-a, mu ede-a bukwa unubedua, unu le Nwa Chileke tugba-beru buru nanu-a be mu ederu iya; g'unu amakwanuru l'unu nwewaru ndzu ojejoje ono. ¹⁴Obu eshihuje anyi ike l'iphu Chileke; noo l'onnumaje olu anyi me o -buru l'iphe, anyi suru g'o nu anyi be anyi pfuru g'o du iya l'uche. ¹⁵O n'iya bu l'eshinu anyi maru l'onnumaje olu anyi l'iphe, bukpo iphe, anyi suru g'o nu anyi; be anyi maanaru-a l'anyi natawaru iphe, anyi suru g'o nu anyi obu.

¹⁶Ọ -duru onye hụmaru nwanna iya ẹka oome iphe-ẹji, abụdu e -mee ya; l'ọ gbua onye meru iya nụ; g'onye ono pfukwaru nụ Chileke gẹ Chileke woru ndzụ nụ nwanna iya ono, meru iphe-ẹji ono. Nokwapho iphe, Chileke e-me l'ẹhu ndu eme iphe-ẹji, dū egube ono. Ọ dukwanuru iphe-ẹji ọphu bụ e -mee ya; l'oogbua onye meru iya nụ. Mu ta asukwaru g'e pfuje nụ Chileke k'egube iphe-ẹji k'ono. ¹⁷Iphe, bụkotakpoo iphe, e meru l'uzo, apfuduru-oto buakwaa iphe-ẹji; ọle ọ dukwarupho iphe-ẹji ọphu abụdu e -mee ya; l'oogbua onye meru iya nụ.

¹⁸Anyi maru l'onyemonye, Chileke nwuru te emejedu iphe-ẹji. Kẹle Nwa ono Chileke nwuru ono anọduje eleta onye ọbu ẹnya ọkpobe eleta; k'ọphu Onye-Njọ ono, bụ Obutuswe tee byidu iya ẹka.

¹⁹Anyi maakwaru l'anyi bụ kẹ Chileke; lẹ ndiphe mgburugburu bẹ Onye-Njọ ono, bụ Obutuswe tūru gburumu swiswia.

²⁰Ọphu anyi makpoadaru bụ lẹ Nwa Chileke byaru; anyi bya amakwarupho l'ọ meru g'ẹnya sahu anyi; k'ọphu anyi byaru bya amaru onye ono, bụ iya bụ ọkpobe Chileke ono. Onye ono bụ ọkpobe Chileke ono bẹ anyi l'iya tugbaru buru nanu. Ọ buru onye o shi l'ẹka bụ Nwa iya ono, bụ Jizosu Kéreshi. Yẹbedua, bụ Jizosu Kéreshi bụ ọkpobe Chileke ono; bya aburu iya bụ ndzụ ojejeje ono l'onwiya.

²¹Unwegirima mu; unu te ekwejekwa g'ọ duru iphe, unu ahajẹ g'ọ bya anọchia ẹnya Chileke l'ime ọkpoma unu.

Ekwo-ozì K'èbo,

Jìonù

Deru

¹Ekwo-ozì ọ̀wa-a shì l'èka m̀bè onye e meru ọ̀gerenya Chìochì. Onye mu ede iya anù b̀ eze-nwanyì onò, Chileke h́taru onò yèè ndibe iya, b̀ ndu mu yeru obu; opfu lè mu l'èphe t̀kòwaru bya amaru ọ̀kpobe-opfu onò. Mb̀-à; ọ̀ t̀ b̀kwa mb̀èdua nwèkinyi mu yeru iya obu ọ̀bu. Iphe, b̀- kotakpoo ndu mawaru ọ̀kpobe-opfu onò yek̀takwaru iya ph̀ obu. ²Noo kèlè ọ̀kpobe-opfu onò buwa anyi ebubu l'èhu. Ọ̀ b̀ru g'oo-buwarurò b̀ onò; swiru anyi jasù lè tuutuutuu lè m̀m̀imimii.

³Gè Chileke, b̀ Nna yèè Nwa iya, b̀ Jizòsù Kéreshi meeru anyi eze- iphe-ọ̀ma; ph̀aru anyi obu-imemini; mee gè nchì d̀ anyi doo g'anyi gude ire-lanù mè eye obu t̀gba b̀ru nanù g'anyi t̀gbaru iya.

Ọ̀kpobe-opfu waa eye-obu

⁴Èhu tsòshikporu mu útso ike gè mu harù h̀ma ndibe ngu; ndu ọ̀phu eme ọ̀kpobe-opfu onò gè Nna s̀ru g'anyi meje iya. ⁵Nta-a b̀ iphe, mu arwo g̀bè eze-nwanyì b̀ ọ̀wa-a: unu g'anyi yee nwibe anyi obu. Ọ̀ t̀ b̀kwa lè mu ederu ngu ekemu ọ̀phúú; ọ̀ kwa ọ̀phu anyi natahwaru eshikpò lè mb̀ onò, b̀ iya b̀ g'anyi yee nwibe anyi obu. ⁶Wakwa iphe, b̀ n-yemobu baa: g'anyi mejeèpho iphe, ọ̀ t̀ru l'ekemu. Wakwanù iphe, b̀ ekemu baa: g'unu yeje nwibe unu obu, b̀ iya b̀ iphe onò, unu ǹmaru e -shì lè mb̀ onò.

⁷Lè-a; ndu egudeje ègedede dephua nemadzù d̀kwaa igwerigwe; ẁfu dzuru èkameka lè mgboko; ndu j̀karu lè Jizòsù byaru-a bya ab̀ru nemadzù eviya lè mgboko-a. Ègube onye onò b̀ onye ọ̀bu, egudeje ègedede dephua nemadzù; tème ọ̀ b̀ru iya b̀ onye-achì-nta-Kéreshi ọ̀bu. ⁸Iphe unu a-kwabèerupho onwunu ènya iya b̀kwa g'unu te eme g'iphe onò, unu jeru ozi iya onò nahù unu; t̀phahù kè mmanù. Unu kwabèru onwunu ènya; k'ọ̀phu unu a-natadzuchia obunggo iya anatadzu.

⁹Onyemonye, ete emejedu iphe ono, Kéreshi ziru ono g'ò ziru iya; onye ono bẹ yẹle Chileke atugbakwaru buru nanu. Onye emekwanu iphe ono, Kéreshi ziru ono; ọ nọdu emerwuẹ ya phọ l'oke; onye ono bẹ yẹle Chileke waa Nwa iya, bu Jizosu tugbaakwaru buru nanu. ¹⁰Mbu-a; ọ -duru onye byapfutaru unu; ọphu ọ budu iphe ono, e ziru anyi ono bẹ o gude bya; unu ta asujekpokwaanu onye ono: oshi adu; ọphu unu ekelekpokwaa ya nu ekele. ¹¹L'onye suru onye ono oshi-adu bẹ yẹe ya dukwaa ẹbo gbaru l'ẹjo-iphe, oome.

¹²Mu nweru ikpoto iphe, mu gege ederu unu; ọle ọ tọ budu ẹkwo yẹe mini-ẹkwo bẹ mu e-gude degbuaru unu g'ọ du mu; iphe, mu arichia bu le mu a-kpapfutachia unu; anyi l'unu abogbawaro l'onu onwanyi; g'ẹhu atso-kwanu-a anyi tsofu l'ishi.

¹³Ndibe nwanna ngu nwanyi, bu onye Chileke hotaru l'ekelekwa ngu pho. Nokwa g'ọ du.

Ēkwo-ozì K'èto,

Jìonu

Deru

¹Ēkwo-ozì ọwa-a shì l'èka m̀be onye e meru ọgerenya Chìochi. Onye mu ede iya anụ bụ Gayọsu onye mu yeru obu opfu lẹ mu l'iya t̀kwaru bya amaru ọkpobe-opfu ono. ²Su-a; ònyà mu, dù mu l'obu; mu epfujekwa anụ Chileke g'o mekwaa g'iphemiphe, jehuru ngu; ẹhu adu ngu ike; mbụ gẹ mu maanuru-a l'obu ngu bẹ ẹhu d̀kwapho guu. ³Ọ d̀ru ụnwunna, haru bya akọru mu l'ì pfu-shikwaduru-a ike l'ọkpobe-opfu ono; lẹ ndzu ngu l'ophu b̀kotaepho ndzu ire-lanụ. Ẹhu tsoo mu ntumatu. ⁴Ọ tọ dudu iphe, akajebaa mu eme g'ẹhu tsoo mu utso; 'abudu lẹ mu numaru lẹ ndzu ụnwegirima mu b̀kotaepho ndzu ire-lanụ.

Aja Gayọsu aja

⁵Ọnyà mu, dù mu l'obu; iigoshijekwa l'ọ gbaru g'e gude ire ngu ẹka l'iphe, iimekpọru ụnwunna anyi; mbukpoo mẹ ụnwunna, byaru abya-bya. ⁶Ẹphe kọru Chìochi-a k'eye obu nkengu. Jiko yejekwaru pẹ ẹka m'ẹphe -gbeshi jeshia ije pẹ. Mbụ-a; mejekpọru pẹ pho iphe, jiru Chileke ẹpho. ⁷Leshinu ẹphe gbeshikpọru ije l'iswi ẹhu Kéreshi-a bẹ ta adukwa iphe, ẹphe ekweje anata l'èka ndu abudu ndu kẹ Kéreshi. ⁸Noo ya bụ lẹ ndu dũ egube ono bẹ ọ gbaru kẹ g'anyi yejeru ẹka; g'oo-buru iya bụ l'anyi l'ẹphe t̀koru gbaru mgbà leje ozi k'ọkpobe-opfu ono.

Dayotirifisu waa Dimitiriyo

⁹Mu deru nwekwo-ozì nù Chìochi; ophu Dayotirifisu, onye woru onwiya dobe l'ishi eyeduru mu onu. ¹⁰Ọo ya bụ lẹ: mu -bya; bẹ mu e-wofuta iphe, oomegbabẹ, bụ iya bụ mkpọkoro opfu, anọduje afushi iya l'onu, oogudeje adzushi ụka ekpu anyi. Teme ophu ono ejikwaru iya pho ẹpho. Ọ gbeshi ọzo; ọ jịka g'ụnwunna ta abya g'ẹphe lẹ ndu Chìochi kwee; bya

akpòshikwaapho ndu ọ dọ g'ẹ̀phe l'ẹ̀phe kwee g'ẹ̀phe te eme nno; bya ebu-
fu phẹ lẹ Chìochi.

¹¹Ọ̀nyà mu, dọ mu l'obu; ta anwụkwa ẹka ẹjo-ipe; nwụchikwa ẹka
ipe, dọ ree. Ọ kwa o-me-ree bụ kẹ Chileke; o-me-njọ teke ahụma-swe-
kwaa Chileke.

¹²Dimitiriyosu bẹ onyemonye tọ-dzuru ọnu eme ọma nkiya; tẹme
ọkpobe-opfu ono l'onwiya nọdu ajakwa iya phọ ajaja; mbẹdua l'onwomu
nọdu ajakwa iya phọ. Unu maru l'ajaja, anyi aja iya bụ eviya.

Ekele mkpọchi-ishi

¹³Mu nwekwaru ikpoto iphe, mu gege ederu ngu; ọle ọ tọ bọdu mkpa-
ra-ẹkwo yee mini-ẹkwo bẹ mu e-gude degbuaru ngu g'ọ dọ mu. ¹⁴Mu ari
lẹ mu ta anọedu ọdu; mu akpafuta ngu; anyi lẹ ngu abọwaroya l'iphu
l'iphu.

¹⁵G'ẹhu dọkwa ngu guu.

Ọ̀nyà ngu phẹ l'ekelekwa ngu roya-o. Kelekwaruphọ anyi ọ̀nyà anyi
phẹ l'ẹhu l'ẹhu.

Èkwo-ozì,

Jiudu

Deru

¹Èkwo-ozì-a bẹ shì l'ẹka mbẹdua, bụ Jiudu; onye l'ejeru Jizọsu Kéreshi ozì; bụkwarupho nwune Jiemusu. Ndu mu ede iya anụ bụ ndu ono, Chileke kuru bya emee ẹphe buru ndu nkiya ono. Chileke ono, bụ Nna bẹ yeru unu obu; bya akwakọbe unu l'ime Jizọsu Kéreshi g'ọ tọ dụ iphe, e-me unu.

²Gẹ Chileke phukwaaru unu obu-imemini; loomee g'ẹhu dụ unu guu; looyekwaaphọ unu obu. G'ọ tuko iphe ono meeru unu; mbụ meeru iya unu k'anyinyi.

Ndu ẹjọ nzi

³Ndu mu yeru obu; iphe, mu shì arị lẹ mu e-deru unu l'ẹkwo-ozì-a bụ k'adzọta ono, Chileke dzọtaru anyi g'anyi ha ono. Ọ gbẹ bya akachia ree lẹ mu e-dechia ya gude dọ unu obu; g'unu bya awata agbaru ekweta ono ọdzori; mbụ ekweta ono e yeru ndu-nsọ kẹ Chileke l'ẹka ono. ⁴Iphe, mu gude epfu iya bụ l'ọ haru nweru ndu ta akwabẹdu Chileke ùbvù, toru nwẹhu pyobata l'echilabọ unu; ẹbe a madu. Ẹphe anọduje ezi l'ọ dọ ree gẹ nemadzụ meje umere, rehuru erehu; eshinu Chileke bụwanu onye emeje eze-iphe-oma. Ẹphe nọdu ajikaje Jizọsu Kéreshi ono, bụ iya bụ Nnajiuphu anyi kpoloko; bya abukwaru iya phọ kpoloko kpeekpu bụ onye gude ndzụ anyi. Lẹ teke ndiche bẹ e dehaakwaru iya rọ l'ẹkwo-opfu Chileke sụ lẹ Chileke a-nma phẹ ikpe iphe ono, ẹphe eme ono.

⁵Iphemiphe-a bẹ unu makotabebahaakwaru rengurengu; ọle iphe, mu emelepho gẹ mu nyataru unu bụ lẹ teke ndiche bẹ Nnajiuphu dzokwaru ndu nkiya teke ono, ẹphe shì buru l'alì Ijiputu ono. O meru ẹphe wufuta l'alì ono. Ọle ọ dzochakwaaru phẹ ono; e mechaẹlaa; o gbushiẹlaa ndu ophu ekwedu nkiya ⁶Tẹme unwu-ojozi-imigwe ono g'ẹphe ha; mbụ ndu

ophu, kwefuru ike l'ephe taa nopyabedu l'eka Chileke doberu phe g'ephe nodu; bya agbado eka a suru g'ephe buru l'imigwe be Chileke tukwaru mkporo mgbe-abvu-abvu; chiru phe ye lejo ochii eka gbahuru tsukiribaa. O buru eka ono be ephe a-nodu jasu l'oke mboku ono, bu mboku, Chileke e-kpe phe mpfugbu ono. ⁷Nokwapho g'o nwuru Sodomu yee Gomora; mewaro iphe, bukpo mkpukpu le mkpukpu ono, ephe l'ephe naru onu-egu ono. Ephebedua wokotakarupho onwophe togboru eme ke nwanji me eme iphe, bukpo ebyi, adudu k'epfufu. A nua phe aphu k'ojejoje. Iphe ono buru iphe, Chileke gude alo ndiphe l'ophu eka le nchi.

⁸Su-a; nokwapho g'oo-du ndu ono, ezi iphe, abudu okpobe-opfu ono. Ephe arwoje nrwo, emeje ephe emerwushia onwophe; ndu-ishi nodu aduje phe ashi; ephe nodu anoduje epfubyishi ndu ono, a ta ahumadu l'enya l'ogbu-nwijnwii imigwe ono. ⁹Epfubyishi ono, ephe epfubyishi ndu ono ta adukwa g'o ka mma l'oo Mayikelu, bu onye-ishi unwu-ojozi l'imigwe turu iya ama ememe. Mbụ le teke ono, Mayikelu ono yee Nsetanu turu ego onye a-pata odzu Mosisu ono be Mayikelu atukwaru ama ephu Nsetanu iphu; g'e-shi ge ya nma iya ikpe. Iphe, o pfuru Nsetanu buepho: "G'o buru Nnajiuphu a-baru ngu mba." ¹⁰Ndu ono bu iphe, te edoduru phe enya be ephe anoduje epfubyishi. Ephe du ganu-egbudu, enwedu egomunggo, buepho iphe, agu iya nu be omajeru; teme o buerupho iphe ono be oomeje. Nokwapho ge ndu ono emeje bu ono. Oo iphe, agu phe nu be ephe anoduje eme; o buru iya l'e-gbu phe. ¹¹Nshio phe! Oo ejo uzo ono, Kenu tsoru teke ndiche ono be ephe etsokwapho. Mbụ-a; ndu owa-a bukwa ekpiri okpoga be kparu iphe, ephe shisweru uzo ono, pfuru nhamunha ono; bya emeahaa iphe ono, Belamu meru teke ndiche ono. Mbụ o buru ge Kora kwefuru Chileke ike bu g'ephe wataru ememe. Ephe jekwanu ala l'iswi g'o laru. ¹²Oobujeru; ephe -bya ano-kube unu; eri nri l'eka unu dokoberu tugba nri eri gude egoshi l'unu yeru nwibe unu obu; ephe aburu iphe-iphere nodu l'echilabo unu. Ophu iphere onwophe adujedu phe; l'o buepho onwophe be ephe letaru enya. Ephe du g'urwukpu, pherephere zikashiru; egube-a igwe erwuchaa erwurwu; pherephere ezika ya; igwe te edzeedu mini-a. Ephe du g'oshi-omi; ole o kwa ophu ata amijedu mebyi teke o gbaru iya l'amị mebyi. Egube ndu ono be onwu gbuwaru l'ono-ndzu; o to buledua akpo anwuhu lanu be ephe nwuhuru; noo kele e pefuwaru phe tuphaa g'eephefuje oshi-a. ¹³Ephe dukwapho g'akpara-mini, ha shii, latu l'eze-enyimu. Noo kele ephe aphukpotaje ejo umere, rehuru erehu ono, ephe eme ono g'eka uphu mini bulihuru. Ephe du ge kpokpode, ephu uzo. Ole eka Chileke doberu kwaberu phe bukwanu tsukiribaa eka agba ejo ochii. O buru eka ono be ephe a-nodu jasu le tuutuutu le mijimiimii.

¹⁴O kwa Inoku, bu onye ogbo k'esua l'eri Adamu be pfuru mpfuchiru ke ndu ono su: "Unu lenu; Nnajiuphu be yee ndu nkiya, du unubuku ugbo iri

shikwa l'imigwe swiru abya; ¹⁵g'ephe bya ekpee ndiphe g'ephe ha ikpe. Oo-goshikota iphe, bu ndu ono, ata madu Chileke ono iphemiphe, ephe meru iya, bu iphe-aji; l'oo-gude emeswe ono, ephe mesweru iya ono nmaa phe ikpe l'ephe ta akwabeduru iya ubvu; bya anmakwa phe pho ikpe iphe, bukpo ejo opfu, ephe gude pfonyishia ephe iya.”

¹⁶Ndu ono abujeru; iphe -byaru phe; l'o buerupho Chileke be ephe anoduje ata uta iya; mbu-a; iphe -byaru phe; ephe agbe wata aguru Chileke aphu iya. Ephe eworu onwophe togboru egu ejo-iphe, agugbabe phe nu. Iphe, eshije phe lonu buerupho aja onwophe mkpokoro ajaja. Ephe -humakpowa l'o nweru urwu, ephe e-rita nemadzu l'eka; ephe ajakposhi-kpoepho onye obu.

Anma okwa me iphe, ee-meje

¹⁷Ole o bu; ndu mu yeru obu; iphe, mu eme g'unu maru bu; unu nyatajeepho iphemiphe ono, ndu-ishi-ozu Nnajiuphu anyi Jizosu Kereshi vuhawaa uzo pfuaru unu ono. ¹⁸Mbu iphe ono, ephe shi anoduje aguru unu l'ogu ebvu ono, bu iya bu: “L'o -rwujeepho teke mgboko-a l'avbu be o nwechaaru ndu a-nodu aja unu ewenu. Iphe, ephe a-nodujeepho awoko eka iya bu g'ephe e-shi mee iphe, egu iya enwu phe phuruphuru l'ehu; mbu iphe, egu iya agu phe; opfu l'ephe ta akwabedu Chileke ubvu.”

¹⁹Ndu eme egube ono be l'akpataje g'ogbo bua onwophe ebo; wata akpa iche iche. O kwa egu iphe, du le mgboko-a, l'agu phe nu be kpu phe l'eka; o to bukwa Unme-du-Nso gude ndzu phe. ²⁰Obenu le-a; unube ndu ophu mu yeru obu; unu pfunekwarupho pfunshia ike lekwekwe ono, du iche ono, unu kweru ono; mbu ekwekwe ono, shi Chileke l'eka ono. Unu gude ekwekwe ono vuje evuvu. Unu haje ge Unme-du-Nso goshije unu g'unu l'e-gudeje epfu anu Chileke. ²¹Unu nopyabeekwapho le n-yemobu Chileke; unu anodukwapho ngaberu Nnajiuphu, bu Jizosu Kereshi g'oo-phuru unu obu-imemini; mekwaapho g'unu nodu ndzu ojejoje.

²²Unu phujekwaru ndu abokwadu obu ebo obu-imemini. ²³Egube ndu ono be unu e-yetajeru eka; lofuta phe l'oku. Unu aphujekwaru phe pho obu-imemini; mbu ndu ono, bu egu ejo-iphe agu phe nu be gude ndzu phe ono. Ole-a; unu ta akwaswejekwaru phe enya me unu -nodu aphuru phe obu-imemini obu. Iphemiphe, bu nkephe be unu a-kpokotajekwa ashij; mbu je akpachaa l'uwe, ephe eye l'ehu, bu ophu ephe gudewaa ejo-ememe phe pharwushia.

Ajaja bu ke Chileke

²⁴G'anyi tua Chileke ephe; mbu onye ono, a-du ike gudeshia unu g'unu ta ada; teme o bukwaru iya pho l'e-me go to du iphe, aa-ta unu uta iya teke oo-kuta unu dobe l'odu-biribiri iya. Eka ono bu eka ehu a-nodu atsowaro unu utso. ²⁵G'anyi tua ya ephe l'oo ya kpoloko kpekpu be bu

Chileke. O b̄uru l'eka Nnajiuphu anyi, b̄u Jiz̄osu Kéreshi b̄e oo-shi dz̄o
anyi. G'odu-biribiri m̄e ab̄u Ōkalibe, kangoru n̄u; m̄e ike; m̄e ab̄u ishi,
b̄uhakpoda nkiya t̄eme mgboko d̄u; b̄uru nkiya nta; b̄ukwarupho nkiya
jas̄u l̄e tuutuutu l̄e m̄imiimii. Nokwa g'ò d̄u.

Iphe, Jizosu Goshiru Jiṅnu Lẹ Ophulenyā

1 ¹Ọwa-a bụ ophulenyā Jizosu Kéreshi, Chileke nṅuru iya g'ọ goshi ndu ejeru iya ozi, bụ iphe, aduedu g'ọo-nọ-beru l'oomē. Tọbudu iya bụ; Jizosu Kéreshi bya ezia ojozi-imigwe iya sụ g'ọ je atuko iphe ono g'ọ ha goshi Jiṅnu, bụ onye-ozī iya. ²Ọo iphemiphe, Jiṅnu hūmaru bẹ ọ tukuru g'ọ ha pfukọta-a. Ọ bụru l'ekwo-a l'eka-a bẹ Jiṅnu tukuru opfu ono, Chileke pfuru ono deshikọta. Iphemiphe ono bukotarū okpobe-opfu, Jizosu Kéreshi ono goshikotarū iya. ³Ọnu-oma bẹ a goru nū iphe, bụ onye agụ ekwo-a, e deru opfu, epfuchiru Chileke-a mē ndu nūmaru iya nū; ngabẹ iya nchị bya emeje iya ememe; noo lẹ teke iphemiphe-a l'e-mekọta bẹ zaakwaru ntse.

Jiṅnu l'ekele Chiochi ẹsaa

⁴Ọo mbẹdua, bụ Jiṅnu bẹ ekele unubẹ Chiochi ẹsaa ono, dukota l'alị Eshiya ono ekele. Mu sụ g'eze-iphe-oma yee ẹhu ọdu guu, shi Chileke l'eka tso unu. Chileke ono bụ onye nọ ndzụ; bya aburu onye shihawaa nọduta tẹmanu mgboko dū; bya aburu iya bụ onye ono, abya nū ono. G'eze-iphe-oma, shi iya l'eka; mēkwapho ophu shi l'eka Unme ẹsaa Chileke buri k'unu jeyewaruroya. Unme ẹsaa, mu epfuru bụ Unme ẹsaa ono, lanọduje l'atatiṅhu Chileke l'eka ọ nọ l'aba-eze iya ono. ⁵Eze-iphe-oma yee ẹhu-guu ono shikwapho Jizosu Kéreshi l'eka onye l'apfushije ike l'iphemiphe, o pfuru anyi; bya aburu onye mbụ, Chileke meru o teta nọdu ndzụ. Ọ bukwaru iya pho bụ onye-ishi iphe, bukotakpoo ndu bụ eze lẹ mgboko-a.

Ọ bụ onye yekpoooru anyi obu; k'ophu ọ nwuhu-chiru anyi anwuhu, anyi gege anwuhu. Ọ buri mee ya b'ọ gude tọo anyi l'egbu ono, iphe-ẹji shi kee anyi ono. ⁶Ọ bya emee anyi; anyi buri eze; bya aburu uke Chileke; ndu ejeru Chileke, bukwapo Nna iya ozi. G'ajaja mē ike bukotarū kẹ Jizosu jasụ lẹ tuutuutu lẹ mīimīimīi. Nokwa g'ọ dū.

⁷Unu lekwa l'ọ nọakwa anọno l'urwukpu abya. Onyemonye l'e-gude ẹnya iya hūma iya. Iphe, bụ ndu ono, turu iya arwa ono bẹ a-humakwa

iya pho. Ohamoha, du le mgboko-a be l'a-rakota ejo ekwa; eka meji a-tofu phe me o -byaepho. Noo iphe, e-me nu bu onoya. Nokwa g'o du.

8“O mbedua bu Alufa bya aburu Omega. Mu bu onye mbu bya aburu onye ikpazu.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu eepfu; mbu onye ono, bu iya bu Okalibe-Kakota-Ike; bya aburu onye shihawaa noduta temanu mgboko du; bya aburu iya bu onye ono, l'abya nu ono.

Ahuma Kereshi l'ophulenyanya

9Oo mbedua be bu Jionu, bukwapho nwanna unu. Mu bu onye mu l'unu tukoru buru ndu ephe le Jizosu tugbaru buru nanu leje ejo iphe-ehuka-a, anyi eje-a. Mu l'unu tukokwarupho nweru ota-nshi. O buru egube ono be anyi e-mechakwapho toko gbaru mgba nweru mgboko ophuu ono, l'e-shi Chileke l'eka ono. Lo nweru teke a kpatajeru mu je edo-be l'ali, enyimu so-pheru. Iphe, eekuje eka ono bu Patumosu. Iphe, e gude kpuru mu laa eka ono bu l'ole mu asa opfu Chileke asasa; mekwapho le mu anoduje epfuru ndu ozo ledzudzu-oha k'okpobe iphe ono, Jizosu Kereshi goshiru mu ono. 10Tobudu iya bu; o be leswe ujiku lanu, bu eswe Nnajiuphu; Unme Chileke bya eji mu pho ehuru pyimu. Mu wata aphu ophulenyanya. Mu numa olu-opfu, kwata adashikpo ike ike ike g'onye egbu opu-ogu l'uzo azu mu. 11Olu ono su: “O kwa mbedua bu Alufa bya aburu Omega; mu bu onye mbu bya aburu onye ikpazu. Tukokpoepho iphe, ibya ahuma-a dekota l'ekwo; zikaaru Chiochi esaa-a, no le Eshiya; mbu ndu Chiochi, no le Efesusu; waa ndu ke Sumena; me ndu ke Pegamomu; waa ndu ke Tayatayira; waa ndu ke Sadisu; waa ndu ke Filadelufiya; me ndu ke Layodeshiya.”

12Mu bya aghaa enya lazụ ge mu humaeshikwa onye ono, epfu eyeru mu nu onoya. Mu ghaa enya ono mu huma oroku esaa e mekotaru le mkpola-ododo. 13O duru onye dūepho ge Abubu-Ndiphe, yekotaerupho akpawuru uwe, l'akpa iya l'ogba-echi pfuru le mgbaka oroku esaa ono. Uwe ono be e gude akpo-mkpola-ododo kebuta iya l'unme. 14Egbushi, du iya l'ishi nodu achaepho ke phuuphuu g'aji aturu, maru acha ucha; mbu kwata acha pemu pemu g'aka-mini-sunoo. Enya iya dūepho g'iphoro oku, enwu enwunwu. 15Okpa iya labo chakota ziriri ge mkpurukpu-igwe, ama mma, a huru l'oku jeye o chaa achacha; mbu huta iya jasu o gbuchafu. Olu-opfu iya dūepho g'eka eze mini aphu gbudugbudu. 16O chiru kpokpode esaa lekutara iya. Ogu-echi, atsū nkọ akpatiphu labo nodu alufutaje iya lonu. Iphu onye ono nodu egbuepho nwjinwii ghenyanwu keru l'ishi. 17Mu huma iya bya adaa ya kpurumu le mgboru okpa; dabyierupho g'onye nwuhuru anwuhu. O bya ebyibe mu ekutara iya bya asu mu: “Ndzū b'agushi ngu. Oo mbedua bu Onye Ivuzo bya aburu Onye Ikpazu. 18Oo mbedua bu onye ono, shi nwuhu anwuhu; ole mu nowaa ndzu ojejeje nta-a. Nokwa g'o du. O kwa mu gude ire-igodo oku-ali-maa me

k'anwuhu. ¹⁹Dee iphemiphe-a, i humawaru-a l'ekwo waa iphe, du nta-a; mekwapho iphe, e-me l'iphu. ²⁰Waa iphe, e domiru edomi du le kpokpode esaa-a pho, i humaru l'ekutara mu pho; ye le oroku mkpola-ododo esaa pho. Kpokpode esaa ono be bu unwu-ojozi-imigwe, l'anoduje eletagbaa Chiochi esaa ono enya; oroku esaa ono buru Chiochi esaa obu.”

Ozi, Kereshi ezi Chiochi Efesosu

2 ¹“Waa iphe, ii-de nu ojozi-imigwe ke Chiochi Efesosu baa: Owa-a bu ozi, onye ono, chi kpokpode esaa l'ekutara ono ziru; onye ejephe le mgbaka oroku mkpola-ododo esaa ono. ²Mu makotakwaru iphemiphe, iimeje g'o ha; mu maru g'iijeshiberu ozi ike; bya amaru g'ii taberu iphe nshi. Mu maru l'i ti kwejedu ge ndu eme ejo-iphe shita aka i no. Li huchawaru iphe, bu ndu ono, suru lephe bu ndu-ishi-ozu ono ama; mbu ndu suru lephe bu ndu-ishi-ozu; lebe abu lephe bu iya; i shi egube ono maru lephe bu ndu ntuphu-ire. ³Mu makwaru-a l'i tajeru iphe nshi; l'i jewaru iphe-ehuka, du shii l'opfu eh u mu; ophu ike abvuduru ngu; ⁴ole-a; o nweerupho oru, mu humaru ngu lehu. O to buedu g'i shi yee mu obu bu g'i yeru mu iya nta-a. ⁵Nyatanu aka o jeberu uzo kpo-swehu ngu. G'izimanu lwa ngu azu; g'i wata eme iphe ono, i shihawaa le mbulembu meta ono; odumeka be mu a-byapfutakwa ngu egwegwa; bya apafu oroku ngu l'eka o pfuru; gbahaa l'izimanu lwaru ngu azu. ⁶Ole g'o duhabe; iphe, mu aja ngu ajaja iya bu lejo-iphe ndu ogbo Nikolasu ono eme be du ngu ashu; o buru g'o dukwa mu pho ashu bu ono.

⁷“G'onye nweru nchi ngabekwa iya numa iphe-a, Unme Chileke epfu anu iphe, bukpuo Chiochi gephe ha-a.

“O kwa iphe, bu onye alwuje ugu ono lwu ta be mu e-kwe g'o ria akpu-ru oshi ono, emeje g'a nodu ndzu ono; mbu oshi ono, pfuru l'okpoku Chileke ono.

Ozi, Kereshi ezi Chiochi Sumena

⁸“Waa iphe, ii-de nu ojozi-imigwe ke Chiochi Sumena baa:

“Owa-a bu iphe, oopfu mbu onye ono, bu onye ivuzo bya aburu onye ikpazu; onye ono, shi nwuhu anwuhu; ole o dzuwaa ndzu ozo ono. ⁹Mu makwaru-a l'ije iphe-ehuka; teme i nodu akpa nri; obenu l'i nweru iphe shii. Mu makwaru-a epfubyishi ono, ndu ono, suru lephe bu ndu Jiu lebe ephe abu iya ono epfubyishi Chileke ngu ono; ndu ono bu ulo-ndzuku ndu abajeru Nsetanu aja. ¹⁰Ii byakwa eje iphe-ehuka nta-a; ole o ge ndzu ba agukwa ngu. Unu lekwa; Obutuswe a-hakwaru unu chita je atushia mkporo; g'e shi aka ono hua unu ama. Mbu l'unu e-je iphe-ehuka ujiku iri mkpurophu. Ole; noduekwa mu pho l'eka g'i no iya jas u l'egbua ngu egbugbu; e-mechaa mu ekpu be ngu okpu-eze ono, bu ndzu.

¹¹“G'onye nweru nchi ngabekwa iya; numa iphe-a, Unme Chileke epfu anu iphe, bukpuo Chiochi gephe ha-a.

“L’o kwa iphe, bu onye alwuje oḡu ono lw’uta be bu onye a ta abyadu ekwe g’oḡnwu mgbu labo gbu.”

Ozi, Kéreshi ezi Chiochi Pegamomu

¹² Teme waa iphe, ii-de nu ojozi-imigwe ke Chiochi Pegamomu baa: “Owa-a bu ozi, onye ono, gude ogu-echi, atsụ nkọ akpata iphu labo ono ezi. ¹³ Mu makwaru-a l’i bu l’eka aba-eze Nsetanu no anono. Obenu l’i gudesiepho epha mu; ophu i gojeduru ego l’i ti kweedu nkemu; mbukponu teke ono e gburu Antipasu l’eka Nsetanu bu ebubu; opfu l’o l’o pfuru ledzudzu-oha pfua l’oo mu be ya no l’eka ono. ¹⁴ Ole o nwekwarupho iphe olemole, bu oru, mu humaru ngu l’ehu. O nweru ndu haru nodu ngu l’ime, bu ndu eme ejo-iphe, ephe nwutaru l’eka Belamu, bu onye ono ziru Belaku g’o-shi dephua unwu Izurelu; deru phe ye l’eri iphe, a gwaru iphe; ye apharwushi onwophe. ¹⁵ Nokwapho g’o duru ndu no l’echilabo unu; eme iphe ono, ndu oḡbo Nikolasu ezi ono, bukwapho iphe, du mu ashi-a. ¹⁶ Oo ya bu; g’izimanu lwakwa unu azu; odumeka be mu a-byapfutakwa unu l’eka-egwa bya egude ogu-echi ono, shi mu l’onu ono gude tsoo egube ndu ono oḡu.

¹⁷ “G’onye nweru nchi ngabekwa iya; numa iphe-a, Unme Chileke epfu anu iphe, bu Chiochi g’ephe ha-a.

“O kwa onye alwuje oḡu ono lw’uta be mu a-haru nri ono, bu mana ono, Chileke domiru edomi ono; waa mkpuma ochaa ono, e deru epha ophuu ono. Epha ono ta adudu onye ozo, maru iya nu; gbahaa onye ono, a nuru iya ono.

Ozi, Kéreshi ezi Chiochi Tayatayira

¹⁸ “Waa iphe, ii-de nu ojozi-imigwe ke Chiochi Tayatayira baa: ‘Owa-a bu ozi, Nwa Chileke ono ezi; onye enya iya dūepho g’iphoro oku, enwu enwunwu; teme okpa labo chakota iya ke ziri ri g’ope, a haru l’oku o gbu-chafu egbuchafu. ¹⁹ Mu makotakwaru-a iphemiphe, unu emeje g’o ha. Mu maru n-yemobu unu; maru g’unu yeberu ehuru l’ozi bya amaru ekweta unu; maru g’unu ataberu iphe nshi; maru ozi unu. Mu maru l’iphe, unu eme nta-a be nyiberu iphe, unu shi eme le mbu. ²⁰ Ole-a; o nweerupho oru, mu humaru unu l’ehu: Unu kweru g’ejo nwanyị ono, bu Jiezebelu nodu l’echilabo unu, bu nwanyị ophu asuje le ya bu onye-mpfuchiru Chileke; unu haa ya o nodu ezi iphe; gude iya mee ndu-ozu mu ephe nodu apharwushi onwophe; eri iphe, a gwaru iphe. ²¹ Mu hakporu iya uzu noo odu g’ee-shi g’izimanu iphe-eji iya lwa iya azu; ophu o kwedu g’izimanu lwa iya azu g’o haa apharwushi onwiya. ²² Mu abyakwa iya eme g’o zee l’ehu, e-mee iya l’o kwaa l’ulo. Ndu ono, ephe l’iya azeje ono be mu e-me g’ephe jee ejo oke iphe-ehuka, paru eka apaa; gbahaa l’izimanu iphe-eji phe lwaru phe azu; ephe haa etso nwanyị ono. ²³ Unwu iya g’ephe ha be mu

e-chigbushikọta echigbushi. Ọo ya bụ g'iphe, bụ Chiochi g'ephe ha amakwanuru l'ọo mbedua bụ onye ono, l'enyochaję uche nemadzu; nyochaa ọkpoma iya maru iphe dū iya l'egomunggo ono. Sụ-a; g'unu hakotakpoo l'onye l'onye bę mu a-nukotachaa aphụ gbaru iya nū l'ẹhu l'ẹhu. Onyemonye bę mu a-nū aphụ lę g'iphe, o meru gbaru.

24 “A bya l'unubę ndu ophu bukwapho lę Tayatayira; unubedua te ekwedu ye ęka l'ejo-iphe ono, ndu ono ezi ono. Unubedua bụ ndu ophu amadu iphe ono, o nweru ndu ahajeru sụ l'ọo iphe, e domigbaru edomi k'ẹhu Nsetanu. Unubedua ta adụekwa iphe ọzo, mu asukwadu g'unu mee. 25 Ọ buepho lę-a; g'ọ dūhabe; unu chikwaru ęka labo kwęe l'iphe ono, buwaa k'unu ono gudesia ya ike jasụ teke mu a-bya ọzo. 26 Ọ kwa onye alwuje ọgu ono lwuta yęe onye emeje iphe, mu pfuru; mbụ onye gude iya ememe jeye l'ikpazu; nokwa onye mu e-ye iya l'ęka g'ọ buru onye-ishi ohamoha. 27 Oo-gude mgborigwẹ buru ishi ohamoha; gwee ohamoha ono uji. Ono buru iphe, Nna sūru gę mu mee. 28 Ọzo bụ lę mu a-nukwa iya pho kpokode nchi-abo hu.

29 “G'onye nweru nchị ngabekwa iya; numa iphe-a, Unme Chileke epfu anụ iphe, bụ Chiochi g'ephe ha-a.”

Ozi, Kéreshi ezi Chiochi Sadiu

3 1 “Waa iphe, ii-de nū ojozi-imigwe kę Chiochi Sadiu baa: “Owa-a bụ ozi, onye ono ezi; mbụ onye ono gude Unme ęsaa Chileke ono waa kpokode ęsaa ono. Mu makotakwaru-a iphemiphe, unu emeje g'ọ ha. Laanoduje eku unu ndu nọ ndzụ; ọle unu bụ ndu nwuhuru anwuhu. 2 Ọ tọ dükwa g'ọo-nọ-beru nta-a iphe obu, unu nweru obu anyihu ęnya ree. Ọo ya bụ; unu tehukwa nwuru ęnya; kwaberu iya ęnya k'ophu ọo-rọ-kerehu. Mu daleakwaru unu humawaa l'iphemiphe, unu eme ta adudu ophu unu metabewaru g'ọ gbaru l'iphu Chileke mu. 3 Ọo ya bụ; unu nyatajekwapho ozi-oma ono, unu gude nchị unu numa kwetakwapho ono. Unu pfukwarupho pfushia ike l'iphe ozi-oma ono epfu. G'izimanu lwakwa unu azu. Teke o bụ l'unu te etehuduru nwuru ęnya bę mu atukwa unu l'uzorehu; mbụ byaepho g'onye-oshi, ata dudu onye amaję teke oobya. Ọo ya bụ l'unu ta abyadu ama teke mu a-byapfuta unu. 4 Ọle g'ọ dūhabe; o nwekwaru nwumadzu olemole, unu l'ephe nọ lę Sadiu; ndu te emerwushiduru uwe phe. Ọ buru ndu ono bę e-ye uwe ocha; mu l'ephe eburu; kęle ephe goshiwaru l'ọo iphe ono rwuberu phe. 5 Ọ kwa onye alwuje ọgu ono lwuta bę e-ye uwe ocha ono. Ophu mu abyakwa ehufu epa onye ono l'ekwo, e deshuru epa ndu dzu ndzụ ojejoje. Mu a-pfuru l'iphu Nna mu; mę l'iphu unwu-ojozi iya, nọ l'imigwe; pfua ya hoo haa l'onye ono bę bukwa onye nọ mu l'ęka.

6 “G'onye nweru nchị ngabekwa iya; numa iphe-a, Unme Chileke epfu anụ iphe, bụ Chiochi g'ephe ha-a.”

Ozi, Kéreshi ezi Chìochi Filadelufiya

⁷Waa iphe, ii-de nù ojozi-imigwe kẹ Chìochi Filadelufiya baa:

“Owa-a bụ ozi, onye ono, dụ nsọ bya aburu onye ire-lanụ ono ezi. Onye ono, bụ iya gude ire-igodo eze ono, bụ Dévidi. Onye abụjeru: ọ -gụhaa ụzọ; ọ tọ duedu onye ọzọ asuru iya agụ-chi; teke ọ gụ-chiru iya agụ-chi; ọ tọ duedu onye ọzọ sūru iya agụha. ⁸Sū-a; mu makotakwaru-a iphemiphe, unu emeje g'ọ ha. Mu gụhaakwaru ụzọ gheberu unu ọnu; ọphu ọ dukwa onye sūru iya agụ-chi agụ-chi. Mu makwaru-a l'ike ta adu-zidu unu; ọle unu pfulẹkwaru-a pful-shia ike l'opfu ono, mu pfuru ono; unu nọdu emekwa iya phọ ememe; ọphu unu agojedu ẹgo l'unu ta abudu ndibe mu.

⁹“Iphe unu a-hụma bụ lẹ ndu ono bụ ndu ndzukọ ọphu abajeru Nsetanu eja ono; ndu ono adzụje ụka sụ l'ẹphe bụ ndu Jiu l'ẹbe ẹphe abụ iya ono; ndu ono bẹ mu e-me: ẹphe abya egbushi ikpere l'alị baaru unu eja. Noo gẹ mu e-shi mee: ẹphe amaru lẹ mu yeru unu obu bụ ono. ¹⁰Eshinu unu taru nshi ono, bụ iya bụ iphe, mu karu unu g'unu meje ono; bẹ mbẹdua e-gudeshikwaphọ unu mẹ ọhutama -byaephọ; mbụ ọhutama ono l'abya l'eliphe l'ophu; g'ọ hụa iphe, bụ ndiphe l'ophu ama ono. ¹¹Ọ tọ dukwa g'ọo-nọ-beru mu abya. Unu gudeshikwa iphe ono, bụwaa k'unu ono ikike g'ọ tọ dụ onye l'anata unu okpu-eze ono. ¹²Ọ kwa onye alwuje ọgu ono lwuta bẹ mu e-me g'ọ buru itso nọ l'ime eze-ulo Chileke mu; ọphu ọo-lu-fubaedu iya alufu. Mu eworu ẹpha Chileke mu dee ya l'ọnu-iphu; dekwaa ya phọ ẹpha mkpukpu kẹ Chileke mu ono, bụ iya bụ Jierúsalemụ ọphúú. Mkpukpu ono bụ l'imigwe ẹka Chileke mu ono nọ bẹ oo-shi bya. Mu abya edefukwaa phọ ẹpha ọphúú nkemu l'ọnu-iphu onye ono.

¹³“G'onye nweru nchị ngabekwa iya; numa iphe-a, Unme Chileke epfu anụ iphe, bụ Chìochi g'ẹphe ha-a.

Ozi, Kéreshi ezi Chìochi Layodeshiya

¹⁴“Waa iphe, ii-de nù ojozi-imigwe kẹ Chìochi Layodeshiya baa:

“Owa-a bụ ozi, oozii; mbụ onye ono, ẹpha iya bụ: Nokwa g'ọ dụ”; mbụ onye ono, ọ gbaru kẹ g'e gude ire iya ẹka l'iphemiphe, oopfu ono; bya aburu iya bụ onye pfuru anyi okpobe-opfu Chileke; bya abukwaru iya phọ bụ onye iphemiphe, Chileke meru dobe lẹ mgboko shi l'ẹka. ¹⁵Mu makotakwaru-a iphemiphe, unu emeje g'ọ ha; l'unu te ejidu oyi ọphu unu evudu ọku. Unu gege anọdu eji oyi; ọzoo l'unu evu ọku. ¹⁶Ọo ya bụ; l'eshinu unu dụ wūruwuru; unu te ejidu oyi ọphu unu evudu ọku bẹ mu a-gbūfu unu. ¹⁷L'unu anọduje aba abaa enweru iphe; l'iphe akabẹ kweru unu; l'ọ tọ dukpoda iphe ụko iya dūru unu. Nshio unu; unu ta amaduro l'unu dū k'ayoru ọshi; l'unu akpa nri; unu nọdu atsụ ishi bya agbakwaru phọ ọto. ¹⁸Ọo ya bụ l'idzù, mu a-chiru unu nta-a bụ g'unu bya azuta mu mkpola-ododo mbụ ọphu a kpuru l'ọku-uzu; k'ọphu aduedu mkpaba dū

iya nū; g'oo-mee unu g'unu b̄uru ndu nweru iphe; unu abyakwapho bya az̄uta mu uwe ōchaa g'unu yeje g'unu ta agbah̄eru ōto; ōo ya b̄u g'iphe-re ad̄u-buhu unu. Unu az̄utakwa mu pho obvu ̄nya tee l'̄nya ono g'unu awata aph̄u ̄zo. ¹⁹L̄o kwa ndu mu yeru obu b̄e mu abaj̄eru mba; h̄ua ph̄e ah̄h̄u; g'̄phe maru iphe. Ōo ya b̄u; unu gude n̄u obu unu g'̄o ha meje ḡe mu pfuru ono; g'iziman̄u iphe-̄ji unu lwad̄upho unu az̄u. ²⁰Unu lenu; mu pf̄uakwaru l'̄onu mgbo ak̄u ̄ka l'̄zo. Onye n̄umaru olu mu; ḡuhaar̄u mu ̄zo; mu abata; mu l'iya erigba nri; onye eria k̄e nwibe iya; onye eria k̄e nwibe iya. ²¹Ō kwa onye alw̄uje ōgu ono lw̄uta b̄e mu e-kwe g'̄o n̄o-kube mu l'aba-eze mu; b̄naa ḡe mb̄edua lw̄uru lw̄uta bya an̄o-kube Nna mu l'aba-eze iya-a.

²²“G'onye nweru nch̄i ngab̄ekwa iya; n̄uma iphe-a, Unme Chileke epfu an̄u iphe, b̄u Ch̄iochi g'̄ephe ha-a.”

Abar̄u Chileke ̄ja l'imigwe

4 ¹T̄obudu iya b̄u; ono bv̄uchaepho mu byakwa elee ̄nya ōzo; h̄uma ̄zo, gheru ̄onu l'imigwe. Olu mb̄u pho, mu shi n̄umahawaa pho; mb̄u olu pho l'ada g'opu-ōgu pho; s̄u mu: “Nyikota byakp̄odapho l'̄eka ḡe mu goshi ngu iphe, e-me l'iphu.” ²G'e jia epfua Unme Chileke bya ejiana mu-a ̄hu pȳimu. E jeshia ele ̄nya; e dobewaa aba-eze l'imigwe l'̄eka ono. Ō d̄ukwarupho onye n̄o iya n̄u. ³Onye ono, n̄o iya n̄u ono n̄odu egbuepho k̄e nw̄iinwii ḡe mkpuma j̄as̄up̄a. Iphu iya n̄odu eke zaazaa ḡe mkpuma kan̄eliȳan̄u. Iphe n̄o-ph̄eru aba-eze ono mgburugburu b̄uru ̄ko-mini, ekelepho oyingo oyingo ḡe mkpuma, b̄u emeral̄udu. ⁴Aba-eze ̄kporo l'̄eno ōzo n̄o-pee aba-eze ono mgburugburu. Ndu b̄u ōgerenya ̄kporo l'̄eno n̄oduchaa an̄o l'aba-eze ono. ̄phe yek̄otaepho uwe, achagbaa pemu pemu. ̄phe bya ekpugbaaru okpu-eze l'ishi. Okpu-eze ono g'̄o ha b̄e b̄u-kota mkp̄ola-ododo b̄e e gude w̄ua ya. ⁵Ebemu-igwe n̄odu eshijeepho l'̄eka ono, aba-eze ono n̄o ono al̄o k̄e waa waa. Igwe n̄odu ede riiriirii; ara ̄rà; at̄u egbigwe. Oroku ̄saa n̄odugbaa l'iphu aba-eze ono enwugbaa jaja-ja, b̄u iya b̄u Unme ̄saa Chileke ono. ⁶Iphe, d̄ufukwaapho l'iphu aba-eze ono b̄u iphe, d̄u g'̄eze-̄enyimu, aph̄u ngerengere g'iphe, e gude onyo mee.

O nweru iphe ̄no, n̄ogbaa ndz̄u n̄o l'echilab̄o aba-eze ono. Iphe ono bya an̄o-ph̄ekwaapho aba-eze ono mgburugburu. Iphe ̄no obu t̄ukoepho iphe, b̄u ̄hu iya l'ophu g'̄ehu iya ha mokash̄ia ̄nya ̄nya; iphu l'az̄u. ⁷K̄e mb̄u b̄e d̄u g'oduma; k'̄ebo d̄u ḡe nwa oke-eswi; k'̄eto b̄e nweru iphu d̄u ḡe k̄e nemadz̄u; k'̄eno d̄u g'ugo, ephe l'eli. ⁸Iphe ̄no ono, n̄ogbaa ndz̄u ono nwe-gbachaaru n̄k̄u ishii ishii l'̄ehu l'̄ehu. ̄humehu b̄ukotar̄u ph̄e ̄nya ̄nya m̄e eli ̄hu ph̄e m̄e l'ime ̄hu ph̄e. Eswe m̄e ̄nyashi ta ad̄udu teke ̄phe ta an̄oduj̄edu aḡu ebvu s̄u:

“Ns̄o! Ns̄o! Ns̄o!

b̄e Nnajiuphu ono,

bù Chileke, bù iya
 bù
 Ọkalibe-Kakọta-Ike
 dọ.

Ọo ya bù Chileke ono,
 shihawaa nọduta
 tẹmanu mgboko dọ ono;
 bya aburu onye nọ
 ndzọ nta
 bya aburu iya bù
 onye ono,
 abya nọ ono.”

⁹Iphe ẹno ono, nọ ndzọ ono bẹ agọ ebvu aja onye ono, nọ ndzọ ojejoje ono ajaja; onye ono, bù iya nọ l'aba-eze ono; tẹme ẹphe nọdu agukwa iya phọ gude akwabẹ iya ùbvù; bya egude iya etu iya ẹpha. No iya; ọ nọdu abujeru teke ẹphe gurerupho ebvu ono; ¹⁰ndu bù ọgerenya ukporo l'ẹno ono adakọtaepho kpurumu l'iphu onye ono, nọ l'aba-eze ono baaru iya ẹja; mbụ onye ono, bù iya nọ ndzọ ojejoje ono. Ẹphe abya ekpushia okpu-eze phẹ woru wushi l'iphu aba-eze ono gọa ebvu sọ:

¹¹“Ọ gbakwarọ ngu gube
 Nnajiuphu bya aburu
 Chileke anyi;
 g'aatuko g'a ha jaa ngu
 ajaja;
 kwabẹ ngu ùbvù;
 anuru ngu opfu
 l'ọo ngu kachaa ike.
 Noo kele ọo ngu meru
 iphemiphe dobe.
 Ọo l'ọ dọ ngu l'uche meru
 g'o gude ẹphe dọ;
 buru iphe,
 e meru dobe.”

**Nwaturu-ngweja, shi l'ẹka Chileke
 yẹle ẹkwo, a phuru aphuphu**

5 ¹Tọbudu iya bù; mu bya ahuma l'ọ duru ẹkwo, a phuru aphuphu, o gude l'ẹkutara; mbụ onye ono, nọ l'aba-eze ono. Ẹkwo ono bẹ e deru iphe l'iphu; dee ya l'azọ. A phụ-chia ya aphụ-chi gude iphe-ọhubama ẹsaa nyachishia ya. ²Mu bya ahuma ojozi-imigwe lanu, e yeru ike, ha shii l'ẹka; ẹka ọora iya arara arashi iya ike asuje: “?Bù onye bù onye a-sọ lẹ ya maru onwiya; lẹ ya gbaru k'anyashi iphe-ọhubama ono, e gude

nyachishia ẹkwo ono, a phuru aphuphu ono; ?onye a-bya anyashia ya phuhaa?" ³ Ophu o dudu me onye lanu l'imigwe; ozoo l'eliphe; ozoo l'ime-alì, duru ike phuhaa ẹkwo ono, a phuru aphuphu ono; ophu o bu ke lee ya enya l'ime. ⁴ Enya-mini buru mu vurukutuku l'enya lo to dudu onye a humaru, gbaru k'aphuha ẹkwo ono, a phuru aphuphu ono; ophu o buru onye eje epfu ke lee ya enya l'ime. ⁵ Tobudu iya bu; onye lanu l'ime ndu bu ogerenya ono su mu: "Ta arashi ẹkwa! Lekwa l'onye ono, bu Oduma ke Jiuda; mbu oshilokpa Dévidi ono lwakwaru ugu ono lwuta. O buru iya bu onye a-du ike phuhaa ẹkwo ono, a phuru aphuphu ono nyashia ya iphe-ohubama esaa ono, e gude nyachia ya ono."

⁶ No iya; mu bya ahuma Nwaturu ono l'eka o pfuru le mgbaka abaeze ono yee iphe eno pho, nogbaa ndzu, no l'echilabo ndu bu ogerenya ukporo l'eno ono. Nwaturu ono be dupo g'e gbujehawaru iya egbugbu. O furu mpu esaa; mokwaapho enya esaa, bu iphe, no-chigbaaru enya Unme esaa Chileke; mbu Unme esaa, Chileke ziru g'ephe gbakashihu dzuru mgboko l'ophu. ⁷ O gbalihu bya ejepfu onye ono, no l'aba-eze ono bya anata iya ẹkwo ono, a phuru aphuphu ono, o gude l'ekutara ono. ⁸ O wotaepho ẹkwo ono; iphe eno ono, nogbaa ndzu ono me ukporo ndu bu ogerenya le ndu bu ogerenya eno pho toko daa kpurumu l'iphu Nwaturu ono baaru iya eja. Ndu bu ogerenya ono toko pagbaaru eze une l'ehu l'ehu bya egudegbakwaapho eze-ochi, e gude mkpola wua. Iphe dugbaa ya nu bu unwu-isensu, enwuru-oku iya anoduje eshi kwekweekwee. Enwuru-oku iya ono no-chiru enya epfupfu ono, ndu-nsa anoduje epfu anu Chileke ono. ⁹ No iya; ndu bu ogerenya ono nodu agu ebvu ophu asuje:

"Oo ngu gbaru k'ewota ẹkwo ono;
nyishia ya iphe-ohubama ono,
e gude nyachishia ya ono.

E gburu ngu egbugbu;
I gude mee ngu gbataru
Chileke nemadzū;
mbu ndu shigba
l'ipfu l'ipfu g'ipfu
hagbukpo l'ophu;
me le ndu shikota l'iphe,
bukota opfu-alì ndu
du iche iche,
no le mgboko-a;
me mkpukpu le
mkpukpu ge
mkpukpu hakpo l'ophu;
mekpoo ohamoha kpō
mgburugburu.

10 I mee phẹ: ẹphe bụgbaaru eze
 bya emekwaa phẹ phọ:
 ẹphe bụgbaaru uke kẹ
 Chileke anyi.

Ọ bụru phẹ a-buru ishi
 ndiphe l'ophu.”

11 Tọbudu iya bụ; mu bya ahuma unwu-ojozi-imigwe, du igwerigwe. Mu nọdu anụkwapho olu phẹ. Ojozi-imigwe ọbu bụkwa unubuku unubuku ugbo olemole; mbụ ẹ-a; ẹphe habekpọephe l'igwerigwe; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu onye adu ike aguta phẹ l'ogu. Ẹphe tuko g'ẹphe hakota; ẹphe l'iphe ẹno pho, dzugbaa ndzu pho; mẹ ndu bụ ọgerenya pho; tuko g'ẹphe ha pfu-pee aba-eze ono mgburugburu. 12 Ẹphe nọdu agụ ebvu agushikpoo ya ike asuje:

“Nwaturu ono, e gburu
 g'ọ bụru ẹja ọha
 ono bẹ ọ gbakwaru
 g'e mee g'ike tuko
 lwa iya l'eka;
 l'oo tuko iphemiphe
 nworu;
 tuko mmamiphe nweru;
 bụru onye-ishi iphemiphe.

G'a kwabeje iya ùbvù;
 jajẹ iya ajaja;
 gojeru ọnu-oma nụ iya.”

13 Mu numa g'iphe, bụkpoo iphe, Chileke meru dobe l'imigwe; mẹ ọphu, o meru dobe l'eliphe; mẹ ọphu o meru dobe l'ime-alị; mękpoo iphe, o meru dobe leze-ẹnyimu; tukuroru agụ ebvu asuje:

“G'iphe, bụkpoo ọnu-oma,
 aagọ agogo;
 mẹ ùbvù g'ùbvù ha;
 mẹ ajaja;
 mẹ abụ ishi k'iphemiphe
 tuko bụru kẹ gube
 onye ono,
 nọ l'aba-eze ono waa
 gube Nwaturu ono
 jasụ ẹ tuutuutuu
 ẹ mijimiimii.”

14 Iphe ẹno ono, nọgbaa ndzu ono tuko sụ: “Ọo g'ọ du.” Ndu bụ ọgerenya ụkporo l'eno ono tuko daa kpurumu baaru onye ono, nọ l'aba-eze ono waa Nwaturu ono ẹja.

**Iphe-ohubama, e gude
nyachishia ekwo ono**

6 ¹Tobudu iya bu; mu huma ge Nwaturu ono nyafuru ke mbu l'iphe-ohubama esaa ono, e gude nyachishia ekwo ono. Mu bya anuma ge nanu l'ime iphe eno ono, nogbaa ndzu ono gude olu, daerupho g'egbigwe su: "Byakpodaapho-o!" ²Mu bya elee enya; mu huma inya, acha ucha. Onye no iya l'eli agba paru uta, eegudeje agba apfu. Onye ono be e kpu-beru okpu-eze l'ishi. O nodu l'inya ono; o buru iya eje ugu. O jeshia alwu ndu ohogu iya g'oolwujehawaa phe.

³Nwaturu ono byakwa anyakafu iphe-ohubama ono k'ebo bu iphe, e gude nyachishia ekwo ono. Mu numakwa ge k'ebo l'iphe eno ono, nogbaa ndzu ono suru: "Byakpodaapho-o!" ⁴Inya ozo lufutakwa. Ono nodu eke uswe-uswe. Onye no iya l'eli be e woru ugu-echi, ha njo ahaha pee. E zia ya g'o je emee g'unwu-eliphe tsoje ibe phe ugu; g'o mee g'unwu-eliphe wata egbushi onwophe; k'ophu ehu odu guu ata adubaedu le mgboko.

⁵Nwaturu ono byakwa anyakafu iphe-ohubama ono k'eto. Mu numakwa ge k'eto l'iphe eno ono, nogbaa ndzu ono suru: "Byakpodaapho-o!" Mu bya elee enya huma inya, eji ke hirihiri. Onye no iya l'eli paru iphe, eegudeje atu erwa iphe. ⁶Mu numa iphe, du g'olu l'echilabo iphe eno ono, nogbaa ndzu ono l'eka osuje: "Iphe e-rekwa ire shii; k'ophu nri, e gude aswa ozi ujiku ophu kpata buepho onye lanu be oo-ji epho kpeekpu. Nri, e gude aswa ozi ujiku lanu kpata bukwanuru umadzu eto be oo-ji epho kpurumu. O buepho g'e te emebyikwa manu yee mee emeyi."

⁷Nwaturu ono byakwa anyakafu iphe-ohubama ono k'eno; mu numakwa ge k'eno l'iphe eno ono, nogbaa ndzu ono asuje: "Byakpodaapho-o!" ⁸Mu bya elee enya huma inya, gbachishihuru agbachishihu. Onye no iya l'eli buru Anwuhu gedegede. Ali-maa nodu etso iya l'azu. A bya ekee mgboko uzo eno; woru eka lanu ye phe l'eka; su g'ephe gude ugu-echi gbugbushia iphemiphe bu iya nu; g'ephe kpo-gbushia phe l'egu; gude ejo iphe-ememe mekpoo ejo anu-egbudu megbushia phe.

⁹O byakwa anyakafu iphe-ohubama ono ophu kwe iya ise. Mu bya ahuma oru-ngweja l'eka ono. Iphe, kuru le mkpula iya buerupho maa ndu ono, e gburu l'ike opfu l'ephe kwetaru iphe, ekwo-opfu Chileke pfuru ono; teme ephe shi anoduje eme egoshi l'ephe bu ndu ke Chileke. ¹⁰Ephe tuko g'ephe ha ara ora arashi iya ike su: "Nnajiuphu-e! Oo ngu bu onye du nsu; bya aburu ngu bu onye emeje iphe, g'i pfuru iya. ?Bu anyi no-beadaru ino-beagha temanu l'i kua ndu bu l'eliphe kpaa ishi iphe, meru anyi-a; gwaa phe ugu egbugbu-a, ephe gburu anyi-a?" ¹¹Tobudu iya bu; a bya ekeshikotaru phe awurukpata uwe, achagbaa nmalanmala l'ehu l'ehu. A su phe: "Unu noduro tutaro unme, unu atuta. Unu tafua nshi ngabefua nwanshii l'unu teke edzudu. Unu tutakpoepho unme ono jeye teke unu

e-dzu tẹmanu. Lọ kwa g'e gburu unubẹdua bụ g'e gbujekwaphọ ikpoto ndu ọzo l'eliphe; ndu bụkwapho ụnwunna unu, ejeru Chileke ozi g'unubẹdua jeru iya ya-a.”

¹² Mu nọdu elekpọepho ẹnya teke ọ nyafuru iphe-ọhubama ono k'ishii. Noo ya; alị wata anma jijijiji anmashi iya ike; ẹnyanwu wata eji hiri-hiri g'uwe-aphu, e meru l'ẹjị eghu-ọjii. Ọnwa l'ophu gbanwekọta keahaa meeme. ¹³ Kpokpode, dū l'igwe dashihuaha l'alị g'ẹka oshi figu erishihu akpuru, akaduru akaka mę oke pherephere nọdu ezi anma iya yiga yiga. ¹⁴ Igwe phuepho onwiya g'onye aphu utute phuta phufu; a huma-beru iya. Iphe, bụkpoo úbvú, dū l'ekameka; mę alị, mini so-pheru mgburugburu bụkotaru iphe, e wofuru l'ẹka ẹphe shi nọdugbaa. ¹⁵ Tọbudu iya bụ; ndu eze kę ndiphe; mę ndu oke amadu phe; mę ndu-ishi ndu ojogu phe; mę ndu nweru iphe; mę ndu okpehu dū; mękpoo onyemonye mgburugburu; ohu mę amadu; tuko je edomikọta onwophe l'ogba mę lę mgbaka mkpuma, nọgbaa l'ẹka úbvú dū. ¹⁶ Ẹphe tuko arakugbaa úbvú mę mkpuma ono asuje: “Jiko daa dapyabe anyi g'ii-domia anyi g'onye ono, nọ l'aba-eze ono ta ahuma anyi; waa gę Nwaturu ono ta atụ-koshi anyi oke-ẹhu-eghu iya. ¹⁷ Noo kele mbọku ẹphe atụkoshi ndiphe oke ẹhu-eghu phe bę ruwakwaru nū. ?Denu onye suru iya akpafu l'iphu nta?”

Igwerigwe ndu Ízurelu, e meru ọhubama l'iphu

7 ¹ E mechaa; mu bya ahuma ojozi ẹno l'ẹka ẹphe pfuru lę mgboko l'uzi ẹka igwe bechaaru; alị beru uzi ẹno. Ẹphe sede pherephere, eshije l'uzi ẹka ono ẹphen'eno g'o to zihę lę mgboko. Pherephere zibuhu l'eliphe mgburugburu; ophu oozidu l'alị; ophu oozidu lę mini; ophu ọ dudu g'ọ ka mma l'ọo oshi lanu ezi pherephere. ² Mu humakwa ojozi-imigwe ọzo, shi l'uzo ẹnyanwu awawa ẹphe abya. Ojozi k'ono bę gude iphe, shi l'ẹka Chileke ono, nọ ndzụ; mbu iphe eegudeje eme iphe-ọhubama l'ẹhu. Ọ bya araa ya arara rashia ya ike su unwu-ojozi-imigwe ẹno, Chileke ziru g'ẹphe je emebyishia alị; mebyishia mini; ³ su phe: “Unu ta adukwa iphe, unu e-mewaa mgboko; ọzoo mini; ọzoo oshi; g'anyi vuadaru uzo mee iphe, bu ndu ejeru Chileke anyi ozi iphe-ọhubama l'egedegę ọnu-iphu.” ⁴ A kọo umadzu ole, e meru iphe-ọhubama Chileke ono mu numa; ẹphe dū ukporo unu nemadzu iri l'esato. Ndu ono shikọta l'iphe, bu okpa-ipfu Ízurelu l'ẹhu l'ẹhu. ⁵ Ndu e meru ọhubama ono l'okpa-ipfu Jiuda dū ukporo unu l'unu iri;

ndu e meru iya l'okpa-ipfu

Rúbenu dū

ukporo unu l'unu iri;

ndu e meru iya l'okpa-ipfu

Gadu dū

- 6 Ndu e meru ohubama ono
 l'okpa-ipfu Asha du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Nafutali du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Manase du
 ukporo unu l'unu iri.
- 7 Ndu e meru ohubama
 ono l'okpa-ipfu
 Simiyonu du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Liviya du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Isaka du
 ukporo unu l'unu iri.
- 8 Ndu e meru ohubama ono
 l'okpa-ipfu Zebulun du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Jiosefu du
 ukporo unu l'unu iri;
 ndu e meru iya l'okpa-ipfu
 Benjaminu
 du ukporo unu l'unu iri.

Igwerigwe ndu ozo, bu aguta aguta

9 "E mecha mu bya elee enya huma ikpoto ndu nmaru erupfu; k'opu bu lo to dudu nemazdu igbakoroshienyi suru g'oguta phe logu. Ndu ono bu ndu shigbakpo ohamoha, du le mgboko; me ipfu g'ipfu ha le mgbo-ko-a; me mkpukpu le mkpukpu l'opu; me le ndu epfukota opfu-ali ndu du iche iche, no le mgboko-a. Epe tukoru g'ephe ha yekota akpawuru uwe, achagbaa nmalanmala. Epe tuko g'ephe ha pfugbaaru l'atatiphu aba-eze ono; me l'iphu Nwaturu ono; bya apagbaaru igu leka. ¹⁰ Epe tuko ara iya arara arashi iya ike asuje: Ndzota bukwa ke Chileke anyi, bu iya no l'aba-eze ono; bya abukwarupho ke Nwaturu ono." ¹¹ Ndu ojozi-imigwe g'ephe ha tuko bya apfu-pee aba-eze ono; yee ndu bu ogerenya pho me iphe eno, nogbaa ndzu pho mgburugburu. Ndu ojozi-imigwe ono

g'ephe ha tũko daa kpurumu l'iphu aba-eze ono baaru Chileke eja; ¹²sũ: “Nokwa g'ò dũ bũ ono! G'agò onu-oma mę ajaja mę mmamiphe mę ekele mę akwabę ùbvũ mę ike mę okpehu buru kę Chileke anyi jasũ lę tuutuu-tuu lę mĩmĩmĩmĩ! Nokwa g'ò dũ!”

¹³Tòbudu iya bũ; onye lanũ l'ime ndu bũ ogerenya ono bya ekua mu sũ mu: “?Ò dũ ngu g'ò bũ ndu ole bę ndu ono, e yeru awurukpata uwe, achagbaa nmalanmala ono bũ? ?Ò dũ ngu g'awe bę ephe shi?”

¹⁴Mu sũ iya: “Onyibe; ò kwa ngu ka amama.” Ò sũ mu: “Ndu-a bukwa ndu ono, shi l'ęjo oke iphe-ęhuka ono fũta. Ephe gudewaa mee Nwaturu ngweja, shi l'ęka Chileke saa awurukpata uwe pęe ono; ò nõdu acha ucha nno. ¹⁵Noo g'ò gude ephe nõdu l'iphu aba-eze Chileke ejeru iya ozi eswe l'enyashi l'ime eze-ũlo iya. Ò buru onye ono, nõ l'aba-eze ono bę anõku-beje pęe eche pęe g'ò tõ dũ iphe, e-me pęe nũ. ¹⁶Ęgu taa gũbaedu pęe; õphu mini agũbaedu pęe. Anwũ te echihędu pęe; õphu okpomõku adũdu pęe. ¹⁷Noo lę Nwaturu ono, nõ l'echilabõ aba-eze ono bę a-nõduepho eche pęe g'onye eche atũru. Oo-dujeru pęe je l'ęka mini, anũje ndzũ futaru. Chileke a-tũko ęnya-mini ękwa pęe hushichaa pęe.”

Iphe-õhubama k'ęsaa, e gude nyachishia ękwo ono

8 ¹Tòbudu iya bũ; Nwaturu ono bya anyafũepho iphe-õhubama k'ęsaa, e gude nyachishia ękwo ono; ękameka l'imigwe daephe kę nyõnyoronyo jasũ l'iphe, ha g'e kee awa lanũ ębo. ²No iya; mu bya ahũma ojozi-imigwe ęsaa ono, apfũjeru l'iphu Chileke ono. A bya achię pęe opu-õgu ęsaa.

³No iya; ojozi-imigwe õzo bya bya abata bya apfũru l'iphu õru-ngweja Chileke ono. Ò parũ ochi, a wũru lę mkpõla-ododo. A bya anũ iya ùnwũ-isęnsu, ha shii g'ò gwakõbe ęnwuru ùnwũ-isęnsu ono l'epfupfu ono, ndu-nso g'ephe ha anõduje epfu anũ Chileke ono; tũko gwee l'eli õru-ngweja mkpõla-ododo ono, nõ l'iphu aba-eze ono. ⁴Ęnwuru õku ngweja ono kpũ-lihu yęe epfupfu, ndu-nso epfuje anũ Chileke; shi l'ęka ojozi ono pfũru akpũepho tũuu ala l'iphu Chileke. ⁵Noo ya bũ: ojozi ono mechaepho bya agũta õku l'õru-ngweja ono; gũ-jia ochi ono; bya eworu iya tũa kpoo l'eliphe. Mgboko swõkobe. Igwe nõdu ede edede bya agbę l'ęka ono atũ egbigwe; ò nõdu ara õrà; ebemu-igwe nõdu alojeepho kę waa waa; alĩ nõdu anmakõta jijijijii.

Opu-õgu

⁶Tòbudu iya bũ; ojozi-imigwe ęsaa ono, chĩ opu-õgu ęsaa ono bya akwakõbe g'ephe bya awata egbu opu-õgu pęe.

⁷Ojozi-imigwe kę mbũ bya egbua opu-õgu nkiya. Akamini mę õku, a gwakõberu mee nõdu edzeepho gę mini l'eliphe. Òku kęe eliphe ęto

kepyashĩa uzi lanu; bya èkèé oshi, nò l'eliphe uzi èto kepyashìkwapho uzi lanu; bya atũko ęswa oyi kepyashĩa.

⁸Ojozi-imigwe k'ębo bya egbua opu-ogu nkiya. A paru iphe, du g'eze ubvu, ha shii, oku etsu phuruphuru paru chie l'ime eze-ęnyimu, dukota le mgboko l'ophu. ęnyimu kèé uzi èto; ęka lanu bukotaruru mee. ⁹Iphe, bu iphe, nò ndzu, bukota le mini kèé uzi èto; uzi lanu nwushihukota. Ugbu mini kèé uzi èto; uzi lanu mebyishihukota.

¹⁰Ojozi-imigwe k'ęto bya egbua opu-ogu nkiya; eze kpokpode shi l'imi-gwe bya adaa. O nodu eke jaajaajaa g'oku-apyipyi bya èkèé iphe, bukpo mini mgburugburu yele ęka nggele nggele futaru; o kèé ya uzi èto daa l'ęka lanu. ¹¹Ępha kpokpode ono buru "Age." Mini, nò le mgboko kèé èto; ęka lanu tsoahaa ilu g'age. Ikpoto ndu ngutaruru mini ono, bu ndu nò le mgboko nwushihu; o buru iphe, kparu iya nu bu le mini ono atso ilu.

¹²Ojozi-imigwe k'ęno bya egbua opu-ogu nkiya. E kèé ęnyanwu uzi èto chia ęka lanu iphe; bya èkèé onwa èto chia ęka lanu iphe; bya èkèé kpokpode uzi èto chia ęka lanu iphe; k'ophu oke lanu l'uzi èto l'iphóro phe gbaaharu ochii. Eswa kèé èto; ophu iphóro adudu l'ęka lanu. O bukwarupho nno bu g'o dafuru ęnyashi; mbu o kèé èto; uzi lanu kabaa agba ochii.

¹³Mu bya elee ęnya huma ugo lanu l'ęka oophe l'akpaminigwe. O nodu ara iya arara arashi iya ike asuje: "Nshio unwu-eliphe; nshio unwu-eliphe; nshio! Aphu atsoru ndu bu le mgboko me ojozi-imigwe èto-a, phoduru nu-a gbuępho opu-ogu ophu ęphe abya egbugbu-a."

9 ¹Tobudu iya bu; ojozi-imigwe k'ise bya egbua opu-ogu nkiya. Mu huma kpokpode, shihawaro l'igwe bya adaa l'alı. E woru ire-igodo, eegudeje tuhaa ęka eeshije enyiba l'iduma, enwedu ohu woru nu iya. ²Kpokpode ono bya atuhaa ęka eeshije enyiba l'iduma ono. Iduma ono wata akpu ęnwuru tututuutu g'ęka a kpoberu oku icheku. ęnwuru oku ono mee anwu me pherephere wata agba ochii. ³Noo ya bu; igube shi lenwuru-oku ono tsulihu tsuba l'eliphe. Igube ono be e yeru ike l'ęka g'o gbaje g'akpi. ⁴A kakotaruru igube ono g'o to dukwa iphe, oo-me ęswa, nò l'eliphe; ophu o mebyikwa oshi; ophu o dukpoo iphe, futaru l'alı bvuru le mgboko; mbu iphe ekwo du, oo-mebyi; gbahaa ndu onu aphu bu ndiphe, e te emeduru iphe-ophubama Chileke legedegege onu-iphu. ⁵Igube ono be e ziru g'o nua ndiphe aphu onwa ise; ole o g'o to dukwa onye oo-gbu egbugbu. Obenu lejo mkpamehu, oo-kpa ndiphe be a-phue phe pho g'akpi aphuje onye o gbaru-a. ⁶L'ime onwa ise ono be ndiphe a-nodu achó anwu-hu achócho; ęphe taa humadu iya. Oo-gu phe anwuhu; obenu lonwu phehuwaru.

⁷Igube obu be a-nodu ele iya ęnya be oodugbajeephe g'inya, e doziru k'egude eje ugu. Iphe, dugbaa ya l'ishi duchaa g'okpu-eze, e gude mkpola-ododo mee. Iphu phe dugbaa g'iphu nemadzu. ⁸Egbushi, nò phe l'ishi

hachaep̄ho ogologo ogologo g'egbushi unwanyi. Eze, nọ phẹ l'ọnu dọgbaa g'eze oduma. ⁹Ephẹ yeru iphe l'unme gude gbobuta obu phẹ g'uwe-igwè, ndu eje ọgu eyeje gude gbobuta ọkpoma. Igiji, ephe gude ñkù phẹ ede dọep̄ho g'igiji igwerigwe ugbo-inya, e gude eje ọgu. ¹⁰Igube ono nwecha-kwaaru ùdè, ephe egudeje agba agbagba g'akpì. Èka ike dọ phẹ, bọ iya bọ ike ono, ephe e-gude nọ nemadzọ aphọ ọnwa ise ono bọru l'ùdè phẹ ono bẹ ọ kpakọru nọdu. ¹¹Onye eze phẹ bọru ojozi-imigwe ono; ophu bọ iya bẹ iduma, enwedu ọhu dọ l'èka. Epha ojozi ono l'opfu ndu Hiburu bọ Abadọnu; o be l'opfu Giriku; ọ bọru Apọliyonu.

¹²Tọbudu iya bọ; ejo iphe-ẹhuka kẹ mbọ abvọ. Ọ phọdukwaduro uzi ejo iphe-ẹhuka labọ.

¹³No iya; ojozi-imigwe k'ishii bya egbua opu-ọgu nkiya; mu nọma olu-opfu, eepfu l'ọru-ngweja ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. Opfu ono bẹ e pfuru l'ishishi mpu ọru-ngweja ono ep̄hen'eno l'anya èka ono; a tọko nọmakota iya mgbo lanu. Ọru-ngweja ono bọerupho l'atatip̄hu Chile-ke bẹ ọ dọ gèdegede. ¹⁴Olu ono sọ ojozi-imigwe k'ishii ono, bọ iya gude opu-ọgu ono: "Tọshichaa ojozi-imigwe ẹno ono, e keru egbu l'eze-enyimu Yufurétisu ono." ¹⁵No iya bọ; a parọ ojozi ẹno ono wehakọta. Iphe, e meru phẹ dobedoru bọ g'ephe emee iphe ono, a sọru g'ephe mee ono; lẹ teke ono; lẹ mbọku ono; l'ọnwa ono; l'apha ono gèdegede. G'ephe kèè ndiphe uzi ẹto; tọko uzi lanu megbushikọta. ¹⁶A sọ mu lẹ ndu ojọgu ndu ophu nọ l'eli inya bẹ dọ miliyonu ọkporo iri.^a ¹⁷No iya; mu hụma ndu agba inya ono l'ophulenyà ono; bya ahuma inya, ephe nọgbaa l'eli iya agba. Uwe-igwè, bọ uwe ọkpoma, ndu ono yeru l'ọkpoma nọdu ekegbaa uswe-uswe g'ọku; eke oyingo oyingo; bya ekekwap̄ho ododo ododo. Ishi dọgbaa inya phẹ ono g'ishi oduma. Ọku, enwu phoophoophoo; mẹ ẹnwuru-ọku; mẹ nshì-egbe shi phẹ l'ọnu afushi. ¹⁸Ọ bọru ejo iphe-ememe ẹto ono bẹ e gude kèè ndiphe ẹto; gude ọku; yele ẹnwuru-ọku; yele ọku-nshi-egbe, shi phẹ l'ọnu woru uzi lanu gbushia. ¹⁹Èka ike dọ inya ono bọ l'ọnu phẹ mẹ l'ọdzu phẹ. Ọdzu phẹ ono dọgbaa g'agwọ bya enwegbaaru ishi. Ọ bọru ishi ono bẹ ephe egudeje emeka nemadzọ iphe.

²⁰Ọphu izimanu alwaduru ndiphe azu; mbọ nwa ndu ophu e gbuphodoru l'ejo iphe-ememe ono. Ọphu ephe a haduru ejo-iphe, ephe eme; ophu ephe ahaduru abaru ọbvọ yee iphe, ephe pyiru apyipyi eja; mbọ iphe ono, ephe gude mkpọla-ododo ọzoo mkpọla-ọchaa wua; mẹ ophu ephe kpuru l'ope; mẹ ophu ephe pyitaru lẹ mkpuma; mẹ ophu ephe pyiru l'oshi. Mbọ iphe tọkoru bọru iphe, ta aphudu ọzo; ophu ọ nudu iphe lẹ nchì; ophu o jedu ije. ²¹Ọphu izimanu ejo-iphe ono alwaduru phẹ azu; ophu ephe ahaduru egbu ọchi; eme mgbashi; apharwushi onwophe; waa ezi iphuru.

^a 9:16 Iphe, ọ bọ bẹ bọ "200,000,000" lẹ mbekee.

**Ojozi-imigwe yẹle nwẹkwo,
a phuru aphuphu**

10 ¹Tobudu iya bụ; mu hụma ojozi-imigwe lanụ, e yeru ike, ha shii l'ẹka g'o shi l'igwe alwazeta lẹ mgboko; urwukpu sọ-phae ya mgburugburu. Ẹko-mini gbaa ya l'ishi. Iphu nọdu egbu iya nwīnwii g'ẹnyanwu. Ọkpa iya ẹphenebo dughaa g'ọku, kpuru oronmono g'òbvúrú. ²Iphe, o gude l'ẹka bụru nwẹkwo, e kpuharu ekpuha. O woru ọkpa ẹkutara zọbe l'eli eze-ẹnyimu bya eworu ọkpa ẹkicha zọbe l'eli-mgboko. ³Ọ bya echia mkpu chishia ya ike. Ọrà iya dọpfo g'oduma sūru ekiri. O chiẹpho mkpu ono egbigwe ẹsaa ono tūahaa gbaagbaa gude yeaharu iya ọnu. ⁴Mu nọdu emekwadua gẹ mu dee iphe egbigwe ẹsaa ono pfuru; mu nūma olu-opfu, shi l'imigwe sū: "Iphe ono, egbigwe ẹsaa ono pfuru ono ta abụkwa iphe, ii-je edede. Ọphu ọ dūkwa onye ii-pfuru iphe ono, i nūmaru ono."

⁵Ojozi ono, mu hūmaru ono, zọberu ọkpa lanụ l'eli eze-ẹnyimu bya azọbe nanụ l'eli-mgboko ono bya apalia ẹkutara iya eli; ⁶bya egude ẹpha Chileke, dzu ndzu ojejeje ono rifu angụ; mbụ onye ono, bụ iya meru igwe; mee iphe, dū iya nū; bya aburu iya meru eliphe yee iphe, dū iya nū; mee eze-ẹnyimu yee iphe, dūkota iya nū. Ọ buru ẹpha Chileke ono bẹ o gude rifu angụ sū l'o rwuwaru teke oo-me iphe, ọ tūberu. ⁷Lẹ teke ojozi k'ẹsaa gbuwaru opu-ọgu nkiya bẹ Chileke e-megbu iphe, o domiru edomi, bụ iya bụ g'o pfuru iya ndu shi ejeru iya ozi, bụ iya bụ ndu mpfuchiru iya.

⁸Olu-opfu ono, e shihawaa gbẹ l'imigwe gude pfuru yeru mu ono byakwa epfuru yeru mu ọzo sū: "Je anata nwẹkwo ono, e kpuharu ekpuha ono, o gude l'ẹka mbụ ojozi ono, zọberu ọkpa lanụ l'eli eze-ẹnyimu; zọbe nanụ l'eli-mgboko ono."

⁹Mu bya ejepfu ojozi ono je asụ iya g'ọ nū mu nwẹkwo ono. Ọ sū mu: "Nggẹ ya; taa. I -tachae ya phọ l'ọo-tsọ ngu ilu jeye l'akurepho. Ọle teke iita iya bẹ ọo-nọdukwa atso ngu utso gẹ manụ-ẹnwu l'ọnu."

¹⁰Mu bya anata ojozi-imigwe ono nwẹkwo ono woru taa. Mu nọdu ata iya; ọ nọdu atso mu gẹ manụ-ẹnwu l'ọnu. Mu tachaa ya; ọ tsọ mu ilu jeye l'akurepho. ¹¹No iya; ọ sū mu: "Jekwa je apfuru l'edzudzu-ọha pfuchiaru Chileke ugbo lanufua; mbụ pfua iphe, Chileke shi domia edomi l'oo-me l'igwerigwe mkpukpu lẹ mkpukpu, nọ lẹ mgboko; mẹ ọhamoha; mẹ ndu shi l'iphe, bụkpoo l'opfu-alị ndu dū iche iche, nọ lẹ mgboko-a; mẹ ndu eze."

Ụmadzu labọ, ara opfu Chileke arara

11 ¹Noo ya bụ; a bya eworu ọwa, eegudeje atụ iphe nū mu bya asụ mu: "Gbeshi je atua eze-ulo Chileke; yee ime ẹka ono, e doberu ọrungwēja Chileke ono; gwa ndu abaru Chileke eja l'ime eze-ulo iya ono ọgu.

²Ōle ọ g'ì tì tùkwà ọma ẹka ono, nọ-pheru eze-ulo ono mgburugburu ono. Pakwaru ono haa; l'ono be e dobekwaru oha, ata amadu Chileke. Mkpukpu ono, du nso ono be oha ono e-gude okpa tee pyakapyaka ukporo onwa labo lonwa labo. ³Noo teke mu e-ye umadzu labo, a-nodu epfuchiru mu nu. Umadzu labo ono e-yechaa uwe-aphu. O buru ujiku ujiku unu eto l'ujiku ukporo eto be ephe e-gude zikota ozi, Chileke ziru phe.”

⁴Umadzu labo ono bu upfu olivu labo ono me oroku ono, bvuru l'iphu Nnajiuphu, nwe mgboko ono. ⁵O -nweru onye jeru ge ya meka phe iphe; oku eshi phe lonu bya eworu onye ono yee ndu ephe l'iya achi ejo idzu lanu kegbushia; mbu ndu ono, buwaa ohogu phe ono. Mbu-a; iphe, bu onye jeru ge ya meka phe iphe bu egube ono bu g'ee-shi gbua ya. ⁶E yeru phe ike l'eka; k'opu ephe a-gu-chi akpaminigwe; k'opu igwe ta abyadu atada mini l'ali teke ono, ephe a-nodu epfuchiru Chileke ono. E yekwa phe pho ike l'eka g'ephe duje ike mee mini g'oo-buru mee; waa g'ephe tujekwapho ndiphe ejo iphe-ememe, dukpoo phe ree tekenteke, du phe ree.

⁷Teke ephe zibecharu ozi ono, Chileke ziru phe ono be ejo anu-egbudu ono, e-shi l'iduma, enwedu ohu futu ono l'a-bya etsoo umadzu labo ono ugu. Loolwu-kpee phe woru phe gbushia. ⁸Odzu phe be a-wushi l'echilabo eze mkpukpu ono, a kpopyaberu Nnajiuphu phe loswebe ono. Epha mkpukpu, e gude anma etu ehuru mkpukpu ono bu Sodomu yele Ijiputu. ⁹Odzu umadzu ebo ono be e te ekwekwa g'e lia elili. Ndu shi le mkpukpu le mkpukpu, du iche iche; me ipfu ipfu, du iche iche; me ndu shikota l'iphe, bukota opfu-ali ndu du iche iche, no le mgboko-a; me ndu shi l'ohamoha, nokpoonu l'a-wukotaru bya ahuma odzu phe. O buru g'aa-huma odzu phe bu ono ujiku eto le mkpirikpu iya. ¹⁰Ehu atuko atso ndu bu le mgboko l'opu utso; opfu le gburu umadzu ebo ono. Ephe abo ya g'aaboje iphe-a; nuchaa ibe phe iphe obo-iphe; kele umadzu labo ono, epfuchiru Chileke ono shi akpa ndu bu le mgboko ehuru shii. ¹¹A noepho abali eto le mkpirikpu iya Chileke kuru unme-ndzu ye phe l'ehu; ephe teta nodu ndzu. Ndu rwuta iphe, bukpo ndu humaru phe nu. ¹²Tobudu iya bu; umadzu labo ono numa olu oku, e kushiru ike, shi l'imigwe su phe: “Unu bata lime aka-o.” Ndu ohogu phe ono kuru ele phe enya; ephe nodu l'urwukpu bahu l'imigwe. ¹³Ali wata anma oke jijijijii teke onokwapho. Mkpukpu ono kee uzi iri; aka lanu bukotaru mkpurupyata. Ndu ali ono, nmaru jijijijii ono gburu egbugbu du unu nemadzu iri l'esaa l'umadzu ukporo iri.^b Ndu rwuta ndu phoduru nu. Ephe wata aja Chileke imigwe ajaja.

¹⁴Ejo iphe-ehuka k'ebobvu. Ole o g'unu lekwa le k'eto abyaakwaa.

Opu-ogu k'esaa

¹⁵Tobudu iya bu; ojozi-imigwe k'esaa bya egbu opu-ogu nkiya. Ikeropfu swoshihu l'imigwe asuje: “Nta be ike k'ali-eze unwu eliphe

^b 11:13 Iphe, o bu be bu “7,000” le mbekee.

l'oplu buakwa ke Chileke anyi yee ke Kereshe iya ono, bu eze, o woru mgboko ye l'eka ono. O je l'aburu eze jasu le tuutuutu le miiimii." 16 Ndu bu ogerenya ukporo l'eno ono, no l'aba-eze phe l'iphu Chileke ono daa kpurumu kpube iphu l'ali baaru Chileke eja; 17 su:

“Anyi ekele ngu ekele
 Nnajiuphu, bu Chileke,
 bu Okalibe-Kakota-Ike.
 Onye bu Chileke, no ndzu
 bya aburu onye shihawaa
 noduta temanu
 mgboko du.
 Anyi ekele ngu li
 goshihawaru oha
 leze ike ngu ono paru eka
 apa.

I goshiakwarupho nta-a
 loo gubedua bu onye-eze,
 iphemiphe du l'eka.

18 Ehu wata egu ohamoha
 egu;
 i tukoshi phe
 oke-egu-egu ngu.

Ole o ruwakwanaru teke
 ii-kpe ndu nwuhuru
 anwuhu ikpe;
 me teke ii-bu ndu
 mpfuchiru ngu obunggo;
 mekpoo ndu-nso g'ephe
 ha;
 waa ndu akwabepha
 ngu ubvu;
 onye upfu me onye nta;
 o ruakwaapho teke
 ii-mebyishi ndu ono,
 emebyishi mgboko l'oplu
 ono.”

19 Oo ya bu; a guhaa eze-ulo Chileke ono, du l'imigwe ono. A hu- ma okpoko oqbandzu ono, shi Chileke l'eka l'ime eze-ulo ono. Igwe nodu alo ebemu ke waa waa; o nodu ara ora; ede edede bya agbe l'eka ono atu egbigwe. Ali wata anma jijijiji. Igwe nodu atu oke akamini.

Nwanyị yee ẹjo-oke-agiyi

12 ¹A nọnyaa; oke iphe-ọhubama wata ememe l'imigwe. Ọ ọduru nwanị lanu, yeru ẹnyanwu g'onye yeru uwe. Ọ pfulu apfulu l'eli ọnwa. Ọ kpuru kpokpode iri l'ẹbo l'ishi g'onye kpu okpu-eze. ²Nwanị ono bẹ ẹpho bewaru l'ezeda. Ime ọdu eme iya emeshi iya ike k'anwu nwa ono. Ọ metabe iya k'ọphu ọ rashiaru ẹkwa.

³Iphe-ọhubama ozo wata ememe l'imigwe. Ọ buru ẹjo-oke-agiyi, eke uswe-uswe bẹ futaru nu. Ọ nweru ishi ẹsaa; bya efua mpu iri bya ekpuchaaru okpu-eze l'ishi iya ono ẹphe n'ẹsaa. ⁴Ọ gude ọdzu iya kèe kpokpode, nọ l'igwe ẹto chikoshia uzi lanu; ọ dashihu l'alì. Ọ bya apfulu nwanị ono, abya ezeda ono l'iphu; g'ọo-buru: ezeda, oozeda; ya apata nwa iya taa. ⁵Ọ bya ezeda; mbu nwanị ono; bya anwua nwa nwoke. Nwata ono bu iya bu onye e-mechaa gude mgborigwe buru eze ọhamoha l'ọphu. A bya ezichata nwata ono gude jepfu Chileke l'ẹka aba-eze iya nọ. ⁶Nwanị ono gbala gbaba l'echiegu. Ẹka ono bẹ Chileke mematawaru iya ẹka oo-buru g'a ọdu anu iya nri unu ujiku ẹto l'ujiku ukporo ẹto.

⁷Ogu tsu l'imigwe! Mayikelu yee ojozi, etso iya l'azu wata etso ẹjo-oke-agiyi ono ọgu. Ẹjo-oke-agiyi ono yee ndu ojozi iya wota phe ọgu ono. ⁸Mayikelu phe lwu-kpee phe; kele ike ta adu-zidu phe. E mechaa; ọphu ọ duedu ẹka e kweru g'ẹphe ọdu l'imigwe. ⁹A chifu ẹjo-oke-agiyi ono l'imigwe. Ọ kwa-a ẹjo-oke-agiyi ono bẹ bu agwo teke ndiche pho. Ọo ya bu onye ono bu Obutuswe bya aburu Nsetanu; mbu onye anoduje edephu unwu-eliphe l'ọphu. A chifu iya l'imigwe l'ẹka ono; chidata iya le mgbo-ko yee ndu ojozi iya g'ẹphe ha. ¹⁰Mu numa mkpu, eechi l'imigwe su: "Ọ nwuakwaru nta-a. Chileke dzoakwaru anyi obu. Chileke goshiakwaru nta-a l'oo ya bẹ ikemike du l'ẹka. Leze ono, Chileke yeru ọ bya ono, bu iya bu Kereshi bẹ goshiakwaru ike iya nta. A chifuwaru onye mgbamu ono, shi anoduje edophe kwerikwerikweri l'iphu Chileke eswe l'enyashi onoya; epfulu iya k'unwunna anyi; l'onye pho meswekwaru; onye pho meswee. ¹¹Iphe, unwunna anyi phe gude lwu-kpee Nsetanu bu mee Nwaturu ono waa asasa ono, ẹphe apfuleru l'edzudzu-oha saa okpobe-opfu ke Chileke ono. Noo kele ẹphe miru enya le ndzu phe su: l'ọ -buru anwuhu; ẹphe anwuhu iya. ¹²Ọo ya bu; g'imigwe tee eswa; ge ndu bu iya nu tekwaapho eswa. Obenu le-a; nshiokwanu gube alì l'ọphu; nshio gube eze-enyimu; kele Obutuswe gudewaa ẹhu-eghu bapfuta unu; eshinu ọ mawaru l'ọ to duedu ge ya anọ-beru."

¹³Ẹjo-oke-agiyi ono humaepho l'e shiwaa l'imigwe chifu iya chiru iya ye l'eliphe; ọ wata achì nta nwanị pho, nwuru nwa nwoke pho. ¹⁴A bya eworu eze nkù ugo; nkù ẹbolechiko chie nwanị ono g'o gude phedu nahu ẹjo-oke-agiyi ono lashia echiegu ẹka o bu; je ebua ẹka ono g'a zua ya apha ẹto le mkpirikpu iya. Ọphu ọ duedu iphe, ẹjo agwo ono jekwaduru

iya ememe. ¹⁵Tòbudu iya bú; ejo agwò ono wata agbò mini l'ònu; mini ono òdù agba gborogborogboro g'eze nggele. O búru iphe, oome bú gè mini ono búru utso pata nwanyì ono. ¹⁶Alì yeru nwanyì ono èka. Iphe, alì meru bú l'ò sarù ònu tũko mini ono, ejo-oke-agiyi ono gbòru ono mìkota. ¹⁷Èhu ghuaaha ejo-oke-agiyi ono egbu l'opfu èhu nwanyì ono. O tũgbua jeshia etso ùnwu nwanyì ono ndu ophu phòduru nù ògu. Ndu ophu, ooje etso ògu ophu bú ndu obu phè dù l'iphe, Chileke sùru g'e meje; mè ndu pfulu pfulushia ike l'òkpobe-opfu ono, Jizòsu meru a maru ono. ¹⁸Tòbudu iya bú; eze ejo-oke-agiyi ono tũgbua je apfulu l'agũga eze-ènyimu.

Ejo anù-egbudu labò:
nanù shi lè mini; ophu shi l'alì

13 ¹Tòbudu iya bú mu bya ahũma ejo anù-egbudu, shi l'eze-ènyimu ono afũta. O fua mpu iri bya enweru ishi èsaa. O kpuru okpu-eze lè mpu iya ono l'èhu l'èhu ephe n'iri. L'ishi iya ono g'ò ha bè e dekotakpoe-rupho epha, epfubyishigbaa Chileke epfubyishi. ²Ejo anù-egbudu ono, mu hũmaru ono dùepho g'agu. Okpa iya dùgbaa g'òkpa ejo nwanù biye. Ònu iya dùgbaa g'ònu oduma. Ejo-oke-agiyi phò bya eworu ike, shi búru nkiya ye iya l'èka; bya eworu aba-eze iya nù iya sù iya g'o megbujekpoo g'ò dù iya. ³Ishi ejo anù-egbudu ono nanù bè ichii ònyá, e gburu iya ya bè teke e gburu iya ya bè o gogo nwũhukwa. O lè ònyá ono kpòhuwaru. Ejo anù-egbudu ono dù-dzuru ndiphe mgburugburu biribiri. Ndiphe l'ophu wata iya etso-tso. ⁴Ephe wata abarù ejo-oke-agiyi ono eja; kèlè o yewaru ejo anù-egbudu phò ike iya l'èka. Ephe òdù abakwarupho ejo anù-egbudu ono eja sù: “?Bù onye dùbaa g'ejo anù-a? ?Bù onye sùru g'òo-kpafù iya l'iphu k'ògu?”

⁵A parù ejo anù-egbudu ono haa g'o pfugbua g'ònu ha iya. O òdù aja-kpòshi onwiya gude nno epfubyishi Chileke. A hakwaaru iya phò ùzo g'o megbukpoo g'ò dù iya l'ime ùkporo ònwa labò l'ònwa labò. ⁶O saa ònu wata epfubyishi Chileke; epfubyishi epha iya; mè èka Chileke ono bú; mèkpoo ndu ophu bu l'imigwe. ⁷Chileke haa ya g'o tsoje ndu-nsò ono ògu; lwù-kpeje phè. A òdù ahajè iya g'o mee g'ò dù iya l'èhu ndiphe; mbù iphe, bú ipfu ipfu l'ophu; mè mkpũkpu lè mkpũkpu l'ophu; mè lè ndu shikòta l'iphe, búkota opfu-alì, dù l'iche l'iche, nò lè mgboko-a; mèkpoo iphe, bú ohamoha, nò lè mgboko-a; o òdù emejegbaa phè; ephe eme iphe, o sùru g'ephe mee. ⁸Iphe, búkpoo nemadzù, bu l'eliphe mgburugburu a-òdù abakòtaru iya eja. Mbù l'ò kwa ndu e te deduru epha phè l'èkwo ono, e shi teke a tũru okpa mgboko deshita epha ndu a-òdù ndzù ojejoje ono; bè bú ndu a-òdù abarù iya eja ono.

⁹G'onye nweru nchì ngabèkwa iya. ¹⁰O kwa onyemonye, aa-kpù lè ndzù bè a-kpù lè ndzù. Onye ee-gbu lè mma bè e gbufutajèkwa lè mma. O kwa iya bú lè ndu-nsò gbaru g'ephe búru ndu a-ta nshi òdù Chileke l'èka nòshia ya ike.

¹¹Mu bya ahuma ejo anu-egbudu ozo, bu l'ali be o shi emifuta. Yebedua furu unwu-mpu labo, dugbaa ge mpu nwa aturu; opfu, oopfu l'onu du ge k'ejo-oke-agiyi. ¹²O bya egude ike ejo anu ke mbu pho meahaa iphe, bukpo iphe, du iya ree ememe l'atatiphu ejo anu-egbudu ke mbu onoya. O bya emee: ndiphe wata abaru ejo anu-egbudu ke mbu pho eja; mbu anu k'ono, onya e shi gbu ya l'ishi, bu onya, gege gbu iya nu teke e gburu iya ya kpohuwaru-a. ¹³Ejo anu-egbudu k'ebo-a nodu emeshiepho oke iphe-ohumalenya. O nodu emejehaa mee oku l'ooshi l'igwe bya adaa l'ali l'iphu ndiphe. ¹⁴O gude oke iphe-ohumalenya ono, a haru iya g'o meje l'atatiphu ejo anu-egbudu ke mbu ono; dughua iphe, bukota nemadzu, bu le mgboko. O su ndiphe g'ephe kpu ntekpe, dughua g'ejo anu-egbudu mbu ono; bageru iya eja; mbu ntekpe du g'ejo anu ono, e gburu onya; ophu o nwuhuduru onoya-a. ¹⁵E kwechaa su g'ejo anu-egbudu ono k'ebokuru unme ye le ntekpe ono, a kuru: o du g'ejo anu-egbudu ke mbu pho g'o dzuru ndu dujehaa ike pfua opfu; loomee g'e gbushia ndu te ekwedu abaru yebete ntekpe ono, a kuru: o du g'ejo anu ono eja. ¹⁶Ejo anu-egbudu k'ebokuru ono kebuta onyemonye; onye upfu me onye nta; onye ukpa me oke amadu; ohu me amadu; kebuta phe; a gbashia phe ngga ohubama l'ekutara; ozoo l'egedegee onu-iphu; ¹⁷k'ophu o to dudu onye azu aswa; ophu o dudu onye ere aswa erere; gbahaa l'o gbaru ngga ohubama k'ejo anu-egbudu ono. Ngga obu, aagbaje obu bu epha ejo anu-egbudu obu; ozoo ogu, no onodu epha iya.

¹⁸Ono buru iphe, gbaru ge nemadzu goshi le ya nweru mmamiphe. G'onye nweru uche je arja ogu epha ejo anu ono ariri jasu teke o-maru iphe, ogu obu bu; kele ogu ono bukwapho epha nemadzu. Ogu obu be bu "666", bu iya bu unu l'ukporo iri leto l'ishii.

Ebvú, ndu a gbataru agu

14 ¹Mu bya elee enya; mu huma Nwaturu ono g'o pfuru l'ubvu Zayonu. Ndu pfu-kube iya nu l'eka ono du ukporo unu nemadzu mgbo iri lesato, bu ndu e deru epha Nwaturu ono yee epha Nna iya l'egedegee onu-iphu. ²Mu bya anuma olu-opfu, a no limigwe pfua. Opfu ono nodu adaepho g'eka eze mini aphu gbudugbudu; teme o nodu adahukwapho g'eka igwe ede edede atu ebigwe. Mu byakwapho anuma oda ogumogu ndu akpoje ogumogu akpo. ³Ikpoto ndu ono, pfuru l'iphu aba-eze ono me l'iphu iphe eno ono, nogbaa ndu ono; me l'iphu ndu bu ogerenya ono; nodu agu ebvu ophuu. Ophu o dudu onye suru anwuta ebvu ono gbahapho ukporo unu nemadzu iri lesato ono, bu ndu a gbataru l'eliphe ono. ⁴Ndu ono bu ndu te emerwujeduru onwophe l'ehu unwanyi. Ndu doberu eka doo ge nwamgboko, nwoke teke engeswee okpa. Ephe bu ndu ono, buepho Nwaturu ono be ephe awujeru etso eje ekameka, oje ono. Ndu a gbataru l'eka ndiphe no; ephe buru akuru iphe-mbu a nuru Chileke yee

Nwaturu ono. ⁵Ephe bu ndu teke adu-swee onye a-su l'ephe dzujeru uka. Ophu o dudu iphe uta, du phe l'ehu.

Ojozi-imigwe eto

⁶Mu huma ojozi-imigwe ozo, epherọ ephekerephe ephekerephe l'akpa-minigwe. O buru iphe, e ziru iya bu g'o je ezia ndiphe mgburugburu ozi-oma ojejoje ono; g'o je ezia ya ohamoha, nokpoo le mgboko; me ipfu l'ipfu g'ipfu ha; me le ndu shikota l'iphe, bukota opfu-ali ndu du iche l'iche, no le mgboko-a; me iphe, bukpo mkpukpu, nokpo le mgboko. ⁷O nodu ara iya arara asuje: "Unu tsujekwa Chileke ebvu. Unu kwabejekwa iya ubvu; le teke oo-kpe ikpe rwuakwaru. Unu bajekwaru Chileke eja; l'o kwa iya meru igwe bya emee ali; bya aburu iya meru eze-enyimu; meko-ta iphe, bukotakpoo eka mini futaru."

⁸Ojozi-imigwe ozo, bu k'ebọ nodu ephe etso ke mbu pho l'azu epfu su: "Ike buakwaru Babilonu! Ike buakwaru Babilonu! Mkpukpu ono, a maru epha iya ono, bu Babilonu be ike buakwaru nta. Mbu mkpukpu onoya, cheru ohamoha mee ya ono, bu iya bu oke-ehu-eghu ke Chileke ophu Chileke a-tu-koshi iya; opfu l'opharwushi onwiya."

⁹Ojozi-imigwe ozo, bu k'eto pheru tsoru phe. O nodu arakwa iya pho arashi iya ike asuje: "Onye abaru ejo anu-egbudu ono eja; bya abaru nteke, a kpuru o du g'o du; onye kweru g'o gbaa ya ngga ohubama l'egedegee onu-iphu; ozoo l'eka; ¹⁰onye ono be a-ngukwa oke-ehu-eghu Chileke ge mee, aagwaduru mini. Ee-gude oku, enwu phuruphuru yee nshi-egbe nua onye ono aphu l'iphu unwu-ojozi-imigwe, du nsọ; waa l'iphu Nwaturu ono. ¹¹Oku ono, ee-gude nua phe aphu ono be enwuru iya a-noduepho akpu tututuutu ala l'imeli jasụ le tututuutu le mii-mii. Ndu ono be a ta abyakpoda aha g'ephe tuta unme me teke lanu; eswe l'enyashi; mbu ndu ono, l'abajeru ejo anu-egbudu ono eja; bya abakwaru iya pho nteke, a kpuru o du g'o du onoya; me iphe, bukpo onye kweru: a gbaa ya ngga ohubama, egoshi epha ejo anu-egbudu onoya."

¹²O kwa iya bu ota-nshi ke ndu-nsọ; ndu anoduje eme iphe, Chileke pfuru; ndu no Jizosu l'eka.

¹³Mu numa olu-opfu, a no l'imigwe pfua su mu: "Dee iphe-a l'ekwo. Ehu-utso be a goru nu ndu a-nwuhu shita nta-a kwaseru; mbu ndu a-nwuhu l'oo l'ephe woru onwophe ye Nnajiuphu l'eka."

Unme Chileke nalita iya su: "Oo ya-o! Oo g'o du bu ono. Ehu a-tso phe utso eviya; noo l'ozu, ephe jeru be ephe jefuwaru l'ishi; atutawa unme; e jekwanu l'ebu phe obunggo ozi ono, ephe jeru onoya."

Aakpata ndiphe g'iphe, e meberu l'opfu

¹⁴Mu bya elee enya huma urwukpu ocha. Mu huma onye no anọ l'urwukpu ono. Onye ono, no iya nu ono duepho ge nwa ndiphe. O kpuru

okpu-eze, e gude mkpōla-ododo wūa; ọ pakwarū phō mma, atsu nkọ l'ẹka. ¹⁵Ojozi-imigwe ọzo, shi l'eze-ulo Chileke lufuta bya araku onye ono, nọ l'eli urwukpu ochaa ono sū iya: “Gude mma ngu ono kpatachaa iphe, e meberu l'alī l'ọ gbawaru l'akpakpa iya. Noo l'iphe, e meberu lẹ mgboko kachawarū akaka gbawaa g'aakpata iya.” ¹⁶Tọbudu iya bụ; onye ono, nọ l'eli urwukpu ono bya ewota mma iya gbua kẹ chaphukumumu l'eliphe; shi nno kpata ndiphe g'aakpajẹ iphe, e meberu l'alī-a.

¹⁷O nwekwarupho ojozi-imigwe ọzo, shikwapho l'eze-ulo Chileke l'imi-gwe lufuta. Yẹbedua gudekwapho mma, atsu nkọ.

¹⁸Ojozi-imigwe ọzo shi l'ime ẹka ono, ọru-ngweja Chileke nọ ono lufuta. Yẹbedua bẹ ọku enwu phoophoophoo dū l'ẹka. O kua onye k'ono, gude mma, l'atsū nkọ ono oku; kushia ya ike sū: “Gude mma ngu, l'atsū nkọ yebutachaa mebyi vayīnu, dū l'opfu-vayīnu, tūkoru mgboko dzuru; kẹle mebyi iya kachawarū akaka!” ¹⁹Tọbudu iya bụ; ojozi-imigwe ono woru mma iya dabẹ l'eliphe bya atukokpoepho mebyi vayīnu nọ iya nū gbubutachaa bya achīru iya ye l'eze ẹka, aazoshije mēe l'akpuru vayīnu, bụ iya bụ oke-ẹhu-eghu Chileke. ²⁰A bya azoshia mēe l'akpuru vayīnu ono l'ẹka aazoshije iya lazū mkpukpu. Mēe ono buri mee nemadzu. Mee ono nọdu aso gborogboro gẹ nggele l'ẹka ono. O soo so-rwua ẹka ogologo iya ha g'ukporo manyiru iri. Teme o byakwapho utso, dū-tabe ogbu; k'ophu ọo-nọdu akpa inya l'onu mē inya rwuba iya.

**Ojozi-imigwe, gudegbaa ẹjo
iphe-ememe k'ikpazu**

15 ¹Mu bya ahuma oke iphe-ohubama, dū biribiri ọzo, eme l'imigwe. O buri ojozi-imigwe ẹsaa bẹ gude ẹjo iphe-ememe ẹsaa. O buri iya bụ ẹjo iphe-ehuka ẹsaa k'ikpazu, bụ oke-ẹhu-eghu Chileke a-tukoshi unwu-eliphe. Teke iphe-ehuka ono buverupho ephe n'ẹsaa; oke-ẹhu-eghu Chileke abvu.

²Mu humakwapho iphe, dū g'eze-enyimu, aphu ngerengere g'e woru onyo yee oku, enwu enwunwu gwakobe iya. Mu humakwapho ndu lwukperu ẹjo anu-egbudu pho yee ntekpe, a kpuru o dū g'o dū pho. Ndu ono bukwapho ndu jikaru lephe te ewoduru ubvu akwabẹ ogu ono, nọ-chiru enya epha ẹjo anu ono. Ephe pfuru pfu-kube eze-enyimu ono, dū g'onyo ono. Ephe pagbaarū eze une, Chileke nuru phe. ³Ephe nọdu agu ebvu Mosisu ono, bụ nwozi Chileke; mbu ebvu, bukwapho ebvu Nwaturu ono sū:

“Gube Chileke; oo ngu bu
Okalibe-Kakota-Ike.

Iphemiphe, i mekotaru paru
eka bya adukwapho
biribiri.

Oo ngu bụ eze l'ọhamoha.

Ụzo ngu pfugbaaru

nhamunha bya

abugbaaru ọkpobe ụzo.

⁴ Nnajiuphu; ?bukpoo onye

bụ onye a-sụ

lẹ ya taa tsudu ngu ebvu;

ọphu ya taa akwabedu

ẹpha ngu ùbvù?

Ọ kwa ngu kpurumu bụ

onye dū nsọ.

Ọhamoha a-bya abaaru

ngu eja.

Noo kele onyemonye

huma-dzuwaru

iphemiphe, iime,

pfuru ọto.”

⁵E mechaa; mu bya elee ọnya ọzo. No iya; mu huma eze-ulo Chileke l'imigwe g'a gūharu ime iya agūha. Mbụ ime ẹka ono, ụlo ono, e gude ẹkwa mee bụ Chileke bẹ o shi l'ẹka ono nọ; mbụ ụlo ẹkwo ono, nọ-chiru ọnya ọgbandzu, shi Chileke l'ẹka ono. ⁶Ojozi-imigwe ẹsaa ono, bụ phe gude uzi ejo iphe-ememe ẹsaa ono shi l'ime eze-ulo Chileke ono lufuta. Ẹphe yegbaa uwe, bụ asagu-mini; egbu ke nwijnwii. Ẹphe gude akpo, e gude mkpola-ododo mee; gude kebuta iya l'okpoma. ⁷No iya; onye lanu l'ime iphe eno ono, nọgbaa ndzu ono gbeshi bya eworu ochi ẹsaa, a wuru lẹ mkpola-ododo; woru nugbaa ojozi ẹsaa ono. Iphe, jiru ochi ẹsaa ono ejiji buru oke-ẹhu-eghu Chileke; mbụ Chileke ono, nọ ndzu ojejoje. ⁸Enwuru oku kposihuepho ji ụlo ono pyimu; kele eze-odu-biribiri Chileke me ike iya bẹ dū l'ẹka ono. Ọphu ọ dudu onye duru ike bahu l'ime ụlo ono jasụ teke ejo iphe-ememe ẹsaa ono, ojozi-imigwe ẹsaa gude ono buadaru.

Ochi, e yejiru oke-ẹhu-eghu

Chileke eyeji

16 ¹Tobudu iya bụ; mu numa olu-opfu, e shi l'ime eze-ulo Chileke ono chia g'e chiru mkpu sụ ojozi ẹsaa ono: “Unu je eworu ejo iphe-ẹhuka ono, shi l'oke-ẹhu-eghu Chileke ono wushikota lẹ mgboko l'ophu; mbụ ejo iphe-ẹhuka ono, dū l'ochi ẹsaa ono.”

²Ojozi-imigwe ke mbụ bya atugbua je awushia ejo iphe-ẹhuka ophu nọ l'ochi nkiya lẹ mgboko. Onwo, aba yoyoyo bya eme ejo ẹhuka; wata abagbaa iphe, bụ ndu ono, a gbaru ngga ohubama k'ejo anu-egbudu ono; waa l'ẹhu iphe, bụ ndu ono, shi abaru ntekepe ono, a kpuru ọ dū g'ejo anu-egbudu ono eja.

³Ojozi-imigwe k'èbo bya atugbua je awuru ejo iphe-ehuka ophu no l'ochi nkiya ye l'ime eze-enyimu. Mini, no leze-enyimu ghoo mee; duopho ge mee onye nwuhuru anwuhu. Iphe, bukpo iphe, dzu ndzu, bu l'ime mini nwushihukota.

⁴Ojozi-imigwe k'eto bya atugbua je awuru ejo iphe-ehuka ophu no l'ochi nkiya ye le nggele waa l'ime iphe, bu aka mini futakporu go ha. Mini bukotaruu mee. ⁵Mu numa aka ojozi-imigwe, bu iya eche iphe, bu mini nche suru: "Gube Nnajiuphu pfubekwaru aka oto; mbu gube onye ono, no ndzu; bya aburu onye ono, shihawaa noduta ono. Ikpe-a, i nmaru ndiphe-a be goshiru li bu onye ekpeje ikpe nhamunha. ⁶Le ndiphe ono, bu phe gbushiru ndu-nso bya egbushia ndu mpfuchiru ngu l'echilabo phe ono; mbu gbushia phe ghakaa mee phe ono be i cheakwarupho mee; ephe nga. Iphe ono, i meru ndiphe ono buru iphe, gbaru phe nu bu onoya." ⁷No iya; mu numa olu-opfu, a no l'oru-ngweja Chileke epfu; mbu aka aakpoje unwu-isensu oku l'imigwe. Olu ono nodu asuje: "Nokwa go du-o! Nnajiuphu, bu Chileke; oo gubedua bu Okalibe-Kakota-Ike-o. Ikpe, i kperu be buopho okpobe ikpe bya abukwarupho ikpe, pfuru nhamunha."

⁸Tobudu iya bu; ojozi-imigwe k'eno bya atugbua je eworu ejo iphe-ehuka ophu no l'ochi nkiya kpua l'enyanywu. E mee enyanwu; okpomoku iya wata erebushi nemadzu anu k'ophu oomeje nemadzu loo du g'iphe, a huberu l'oku. ⁹Ejo okpomoku ono wata erebushi ndiphe anu. Ephe wata epfubyishi epha Chileke; mbu yebedua, kweru gegube ejo iphe-ehuka ono byapfuta phe. Ophu izimanu alwaduru phe azu ke gephe wata iya akwabè ubvu.

¹⁰Ojozi-imigwe k'ise bya atugbua bya eje eworu ejo iphe-ehuka, no l'ochi nkiya kpua l'aba-eze ejo anu-egbudu pho. Ochii buru kpukumu bya agbachikota iphe, bukpo ndu kweru g'ejo anu-egbudu ono buru eze phe. Ndiphe wata ata kpoopookpo k'ejo iphe-ehuka ono, paru aka ephe eje ono. ¹¹Ephe wata epfubyishi Chileke k'imigwe k'iphe ono, aphugbaa phe uphu me onwo ono, aba phe nu ono. Ophu izimanu iphe, ephe eme alwakwaru phe pho azu.

¹²Ojozi-imigwe k'ishii je eworu ejo iphe-ehuka, no l'ochi nkiya wuru ye l'oke-enyimu Yufuretisu. Mini iya tashihu; k'ophu bu le gbororo a-dabyiru iya ge ndu eze, shi l'uzo enyanwu awawa aghajaje iya. ¹³Mu bya ahuma obvu eto, dugbaa g'ewo gephe afutagbaa. Nanu shi lonu ejo-oke-agiyi ono afuta; nanu shi lonu ejo anu-egbudu pho afuta; nanu shikwapho lonu onye mpfuchiru ono, l'epfujie iphe, Chileke epfuduru ono. ¹⁴Ephe bugbaa obvu, shikota l'eka Nsetanu; emegbaa iphe-ohumalenya. Ephe jepfugbaa ndu eze ndiphe mgburugburu je achikobe phe dzua ogo l'eka lanu kwaberu moku ono, Okalibe-Kakota-Ike, bu Chileke a-bya egoshi ndiphe onye ya bu ono.

¹⁵"Unu lekwa lo kwa g'abyabya onye-oshi atuje nemadzu l'uzorehu-a bu ge mu a-tu unu l'uzorehu. Ehu-utso be a goru nu onye ono, nwu enya

bya eletakwaphọ uwe iya ẹnya; k'ọphu onye ọbu taa gbaduru ọto ejephe mbọku onoya; iphere adu iya.”

¹⁶No iya; ọbvụ ẹto ono, shi l'ẹka Nsetanu ono bya emee ndu eze kẹ mgboko-a l'ọphu: ẹphe bya akpakọo l'ẹka lanu ọbu, eekuje Amagedonu l'opfu Hiburu.

¹⁷Ọo ya bu; ojozi-imigwe k'ẹsaa je ephekaa ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'ochi nkiya lẹ phẹrephere. O nweru olu, shi l'aba-eze, nọ l'ime eze-ulo Chileke ono chia mkpu sụ: “E mewaru iya!” ¹⁸Ebemu-igwe wata alọ waa waa. Igwe wata ede edede; wata ara ọrà; bya atụahaa egbigwe. Alì-ọnma-jijijiji ẹgube iya ọphu eteke anmaswee; eshinu nemadzu futaru mgboko wata anmanma; mbu l'alì-ọnma-jijijiji ọbu pakpọoru ẹka apaa. ¹⁹Mkpukpu ono, a maru ẹpha iya ono, bu Babilonu bukaha onwiya uzi ẹto. Iphe, bukpo mkpukpu ozo, dukota lẹ mgboko dakashihukota buru ọla-l'iswi. Ebe Chileke azohakwaru mkpukpu ono, a maru ẹpha iya ono, bu Babilonu; yee ẹjo-iphe, ọ nọ megbabe. Chileke mee mkpukpu ono: ọ ngua mee l'eze okoro, e yejiru oke-ẹhu-eghu kẹ yẹbe Chileke eyeji, bu iya bu ikpe ọ nmaru iya. ²⁰Iphe, bukotakpoo alì, bu alì, mini nọ-pheru mishihukota. Ọphu ọ duedu onye humabaaru ubvu. ²¹Eze akamini-mkpuma, l'anyigbaa kẹ tũdũu gẹ mkpuma-uswe shigbaa l'igwe aada l'alì; adagbushi unwu-eliphe. Ndiphe wata epfubyishi Chileke; kẹle akamini-mkpuma ono anu phe aphu. Noo l'ẹjo iphe-ememe, akamini ono wotaru phe ka g'aa-atu onu iya.

Eze-nwanyị ovuọba ono, bu Babilonu

17 ¹Ojozi lanu l'ime ojozi-imigwe ẹsaa ono, shi gude ochi oke iphe-ẹhuka ẹsaa ono byapfuta mu; bya asu mu: “Bya gẹ mu je egoshi ngu g'ee-gude woru ikpe nmaa eze-nwanyị ovuọba ono, nmagaru l'ẹka nggele du igwerigwe ono. ²Lẹ ndu eze kẹ mgboko-a be ẹphe l'iya riakwaru ogori. Ẹphe l'iphe, bu ndu bu l'eliphe l'ọphu nguwaa mee phaa onwophẹ kutukutu.”

³Tobudu iya bu; Unme Chileke byakwa bya eji mu ẹhu pyimu. Ojozi-imigwe ono bya eduta mu jeshia l'echiegu. Noo ẹka mu nọ huma nwanị, nọ l'eli ẹjo anu-egbudu, eke uswe-uswe. E dekania ẹjo anu-egbudu ono ẹpha, epfubyishi Chileke l'ẹhu iya mgburugburu. Ejo anu-egbudu ono nweru ishi ẹsaa bya enweru mpu iri. ⁴Iphe, nwanị ono gude kwaa onwiya akwa buru uwe kpowula-kpowula, eke uswe-uswe. Iphe ozo, o gude memachaa onwiya emema bu iphe, e meru lẹ mkpola-ododo. Ọ gbachaa-aru echi, ere ire l'ẹka bya edoo onwiya igopoto, aswa du l'olu. Iphe, ọ pa l'ẹka buru okoro, a wuru lẹ mkpola-ododo. Iphe, jiru okoro ono buru ẹjo akpamara me ẹbyi ẹbyi, shi l'apharwushi, nwanị ono pharwushiru onwiya. ⁵A bya edee ya ẹpha iya l'egedegee onu-iphu iya. Iphe, e domiru edomi e deru iya bu: “Babilonu ono, a maru ẹpha iya; mbu ne iphe, bukota ndu agba ukpara me iphe, bukota ndu eme ahuma lẹ mgboko.” ⁶Mu

bya ahuma ge nwanji ono ngwaru mee ndu-nsa; o nodu atsụ iya atsụ-tsu; waa mee ndu e gburu l'ike l'opfu ehu Jizosu.

Mu huma iya; o kwatakpo tufu mu ehu g'iphe atufuje ehu. ⁷Ojozi-imigwe ono su mu: “?Bu gunu be o gude o tufu ngu ehu? Ge mu byanu akaru ngu iphe, du le nwanji ono, bu iphe, e domiru edomi; mekpoo k'ejo anu-egbudu ono, nweru ishi esa ono waa mpu iri ono, bu iya pa iya ono. ⁸Anu-egbudu ono, i humaru ono dukwaru teke o shi nodu ndu; obenu le nta-a be o to noedu ndu. O phoduakwaru-a nwanshi nta-a l'o shi l'iduma, enwedu ohu ono futa bya alaru onwiya l'iswi. Ndu ono, bu l'eliphe ono, bu iya bu ndu ophu e shikpo teke Chileke meru mgboko; ophu e deduru epha phe lekwo, e deshuru epha ndu a-no ndu ojejeje; iphe, bu ndu ono be oo-tufukpo ehu m'ephe -humaephe ejo anu-egbudu ono; kele o shi nodu ndu; ophu o dzuedu ndu nta; ole oo-mechakwaa nodu ndu ozo.

⁹“Ono buru iphe, gbaru ge nemadzu goshi le ya nweru uche bya arije iphe ariri g'o doo ya enya. Su-a; ishi esa ono no-chiru enya ubvu ubvu esa, nwanji ono no anoo l'eli iya. Iphe ozo, o no-chifuaru enya iya bu ndu eze esa. ¹⁰O dukwarupho ndu eze esa, no nu. Umadzu ise l'ime ndu eze esa ono ta anekwa. Onye lanu be nokwadu nu; onye lanu teke afutadu. O -futaephe; l'a haa ya l'o kpo upfu nwanshi. ¹¹A bya le k'ejo anu-egbudu ono, shi nodu ndu; ophu o noedu iya ono; yebdua bu onye eze kesato; ole yee ndu eze esa ophu be nokwa l'oshi lanu; o je emechaa laa l'iswi.

¹²“Teme mpu iri ono, i humaru ono bu ndu eze iri; ophu e teke adudu ali-eze, a nuwaru phe. Ole a hakwanuru phe g'ephe nodu leka anu-egbudu ono buru eze awa lanu kpoloko kpekpu. ¹³Ndu eze ono be obu phe abukotajeru nanu. Ephe eworu ike phe me abubu ono, ephe bu eze ye ejo anu-egbudu ono leka. ¹⁴Ephe a-tuko g'ephe ha swikoo ike phe nanu; tsoo Nwaturu Chileke ono ugu. Ole Nwaturu ono l'a-lwu-gbulekwa phe-a. Noo kele oo ya bu Nnajiuphu, kakota ndu bu nnajiuphu; bya abukwarupho Eze, kakota iphe bu ndu eze. Iphe, bu ndu Chileke kuru bya ahotu ono; teme ephe pfushia ike ono l'a-lwu-gbukwa phe pho.”

¹⁵No iya; ojozi-imigwe ono su mu: “?I humaru mini ono, nwanji ovuba ono no anoo ono; mini ono be bu iphe, bukpo mkpukpu le mkpukpu; me ikpoto oha me ohamoha me ndu shi l'iphe, bukota opfu-ali ndu du iche l'iche, no le mgboko-a. ¹⁶Ejo anu-egbudu ono yee mpu iri ono, i humaru ono be bu ndu nwanji ovuba ono du ashi. Ephe a-tuko iphe, o nweru enweru natachaa ya go ha; l'o gbaru oto dabyiru. Ephe eria ya anu; gude oku kepyashia ya. ¹⁷Noo kele oo Chileke be yeru phe egube oriri ono lokpoma; go guje phe egu emebekota iphe, Chileke tuberu, bu iya bu ge ndu ono swikoo ike phe; g'okpoma buru phe nanu; k'opfu ephe e-wota ali-eze phe ono woru ye ejo anu-egbudu ono leka go gude eka-ike buru eze phe jasu teke iphe, Chileke pfuru e-mebekota.

18 “Tẹme nwanyị ono, ị hụmaru ono bụ mkpụkpụ ono, a maru ẹpha iya ono, bụ iya bụ eze; tẹme iphe, bụkotakpoo eze ndiphe l'ophu nọdu iya l'eka.”

Adada Bábilonu

18 ¹E mecha; mu bya ahụma ojozi-imigwe ọzo, shi l'igwe phezeta. Ọ bụru iya bẹ Chileke yeru ike parụ ẹka l'eka. Ogbu-nwainwii ya tuko mgboko l'ophu ngaa. ²Ọ nọdu ara iya arara arashi iya ike su: “Eze mkpụkpụ Bábilonu daakwaru! Ọ daakwaru! Ọ bụakwaa ẹka mkpakọ-iphe, bụkotakpoo ọbvu larụ ẹgu. Ọ bụakwaa ọkpoku unwu-ojozi Nsetanu l'ophu; mēkpoo ẹpfune-enu iphe, bụkpoo nwenu njo ọrà; mē ẹnu, dụkota ndiphe ashị l'ophu. ³Noo l'ohamoha, nọkpoo lẹ mgboko ngwawaru mē ya ono, bụ iya bụ apharwushi ono, nwanyị ono apharwushi onwiya; tẹme ẹphe lẹ ndu eze ndiphe l'ophu zekotawaa. Tẹme iphe, bụ ndu agba oke-ngo lẹ mgboko-a mgburugburu bẹ shiakwa l'eku ono, nwanyị ono nweru ono, nyiberu g'aatu ọnu iya ono bụgbaaru eze.”

⁴Tobudu iya bụ; mu nūmakwa olu ọzo, shikwa l'imigwe sụ:

“Ndu mu; unu lufutakwa iya

l'ehu;

g'unu te eje eye ẹka l'eme

ejo-iphe, oome ono;

odumeka unu l'iya

a-gbakwaru

mgba l'ejo iphe-ememe,

a-byapfuta iya nū;

⁵ l'iphe-eji, oome kụkwaru

l'ikpo l'ikpo;

ha l'eli l'eli;

je

asupfuru l'akpaminigwe;

tẹme Chileke

nyataakwaru ejo ememe,

oomeje g'ọ ha.

⁶G'e mee ya g'o meru ndu ọzo;

g'a pfua ya ugwo iphe,

o meru;

pfua ya ya mpfukwase.

G'e gude mē atsụ-be atsutsu

ugbo labo

gẹ nkiya gwajiaru iya

okoro,

o gude gwaaru ndu ọzo g'ọ

ngua.

7 G'a gwaa ya maa;
 nua ya aphu, habe
 g'ajaja ono, o jaru onwiya
 yee eku ono,
 nyiberu g'aatu onu iya ono,
 o kparu swibe onwiya ono.

G'e mee ya ya nno;
 eshinu o shi anoduje
 etu onwiya epha su:
 'Nta be mu nowa buru
 eze-nwanyi!

Mu ta anodu l'aphu nwanyi,
 ji iya anodedu ndzu.
 Ophu mu ta abyadu l'atsa
 onu l'aphu!

8 Noo g'o gude iphe,
 bu ejo iphe-ehuka ono,
 tukoru kwaberu iya
 nu ono;
 je l'a-tuko byapfutakota
 iya ujiku lanu,
 bu iya bu ejo iphe-ememe;
 waa aphu waa okpa nri.

Oku be e-tsufu iya nu;
 kele Nnajiuphu,
 bu Chileke;
 onye ike iya paru
 eka be bu iya nmaru
 iya ikpe."

9 Oo ya bu l'eze ndiphe ono, epe l'iya shi apharwushi onwophe ono me ndu ono, epe l'iya atukoje emegbaa ejo-iphe, agu phe nu ono; ndu ono l'a-ra ekwa iya; aphu eji phe obu l'opfu ehu iya m'ephe -humaephe g'enwuru-oku iya kpuufuru; l'eka oku etsupyashi iya. 10 Epe a-pfuru uzenya ele iya enya le ndzu agugu epfu su: "Nshio! Nshio eze Babilonu bu mkpukpu, a maru epha iya bya amaru g'ike iya beru; awa lanu be e gude nma ngu ikpe; i daa gi daru-a!"

11 Ndu agba ngho l'eliphe arakwaapho ejo ekwa nkephe gua aphu iya; kele o to nweedu onye azubaa phe aswa. 12 O to duedu onye azuje mkpola-ododo phe; ozoo mkpola-ochaa phe; ozoo ogbu nwijnwii mkpuma, bu mkpuma, vu oke aswa me igopoto phe. O to duedu onye azuje ekwa ochaa phe me ekwa uswe-uswe phe; me nkushu; buragidi uswe phe;

mekpoo oshi, eshi mkpo, bu iphe, ephe erekota erere; mekpoo iphemiphe, e gude eze-nyi kpua; mekpoo iphemiphe, bu iphe, e meru l'oshi, aswa du; me ophu e meru l'ope; ozo ophu e meru l'igwe; ozo ophu e meru le mkpuma-egbe; ¹³ mekpoo ekwo-ophe, bu sinamonu; me unwu iphe ozo, eshigbaa mkpo ge senti; me unwu-isensu; me meru; mekpoo furankisensu; mekpoo mee; mekpoo manu nri; mekpoo utu-witi; me witi lonwiya; mekpoo eswi; mekpoo aturu; me inya; me ugbo-inya; me ohu; mbu je akpachaa le nemadzu gedegede. ¹⁴ "Ha! Nta-a be iphe, bukotakpo akpuru oshi ono, shi aguje ngu agugu ono be ta aduedu. Eku ono, i shi kpaa swiphee onwongu ono be yifuakwaru nta; iphemiphe, bu iphe, atso-je ngu utso; teme o buru iphe, ama ngu mma bvwaru; ophu o bukwa li bya ahumabaa ya." ¹⁵ Ndu ngho ono, shi agbataje ngho iphemiphe ono je eree le mkpukpu ono rita iya oke urwu ono be a-pfugbaaru iya uzanya uzanya; kele ndzu a-ndu agu phe k'aphu ono, aanu mkpukpu ono. Ephe araa ejo-ekwa gua aphu asuje: ¹⁶ "Nshio! Nshio gube eze mkpukpu ono shi eyeje uwe ocha; me ekwa uswe-uswe; me buragidi uswe-uswe gude kwaa onwongu akwa ono! Gudekwapho iphe, e meru le mkpola memata onwiya ree; bya eworu echi, ere ire doo joo l'eka; bya ewojuer igopoto doo onwiya joo l'olu. ¹⁷ L'awa lanu-a kpoloko be e gudewaa mekota eku obu go ha; o bukotarua ola-l'iswi egube-a."

Iphe, bukpo ndu-ishi ugbo-mini g'ephe ha; me iphe, bukpo ndu egudeje ugbo eje; me ndu akpo ugbo; me ndu egudeje ugbo tsoru eze-enyimu agba ngho; g'ephe ha tukoru je apfugbaaru uzanya uzanya. ¹⁸ Wata echi mkpu teke ephe humaru enwuru-oku iya go kpuru tuuu l'eka oku etsu iya. Ephe epfuahaa su: ?O dukpoorua mkpukpu ozo, dujeru g'eze mkpukpu-a? ¹⁹ Ephe kpota urwuku kpube onwophe l'ishi. Ephe ndu echi mkpu ara ekwa; agu aphu su: "Nshio! Nshio gube eze mkpukpu, mbu gube mkpukpu ophu bu eku, nyiberu g'a-tu onu iya, i kparu be iphe, bukpo ndu gude ugbo phe tsoru eze-enyimu agba ngho shikota l'eka barahu buru eze! ?Awa lanu-a kpoloko be e gudewaa mekota iya; o buru ola-l'iswi egube-a?"

²⁰ Teru eswa kpua ya gube igwe! Unube ndu-nsu; me ndu-ishi-ozu ono; me ndu mpfuchiru Chileke unu teje eswa le Chileke be nmawaru iya ikpe ejo-iphe ono, o meru unu ono!

²¹ Tobudu iya bu; ojozi-imigwe lanu, okpehu du; pata mkpuma, ha ge mkpuma-uswe paru chie leze-enyimu su: "Waa gee-gude okpehu chie mkpukpu ono, a maru epha iya ono, bu Babilonu l'eka o to dudu onye ahumabaa ya ozo bu owa-a. ²² O to dudu onye ahumabaa oda nkwa; ozo numabaa eka a gu ebvu; ozo ke ndu aphu upyi me ndu egbu opu l'ime gube mkpukpu ono ozobakpo ilile. O to dudu onye-ona, eme ona go-oduhabe aahumabaa l'ime ngu ozobakpo. Ophu a byadu ahumabaa ya oda ikwe-nri. ²³ Ophu iphoro oku oroku abyadu enwubakpo jaa l'ime ngu;

ophu o dudu onye anumabaa eka a no l'ime ngu eme uzere k'eka eeke nwanyị; ozoo k'eka a lutaru nwanyị k'òphúú. Noo l'ò kwa ndu ono, shi buru l'ime ngu agba ngho ono shigbaa buru ndu nweru enya l'eliphe-a. Teme i gude eme mgbashị; duphushikota ohamoha l'ophu mgburugburu.

²⁴“Teme o buru l'ime mkpukpu ono be a humaru mee ndu mpfuchiru Chileke me ndu-nsò; mekpoo mee iphe, bu ndu e gburu egbugbu l'eliphe g'ephe ha.”

19 ¹Ono mechaepho; mu numa olu-opfu ndu du igwerigwe epfu l'imigwe su: “Aliloya! Ge ndzota; me ogbu-nwijnwii; me okwabe ubvu; me ike; bukwaru ke Nnajiuphu anyi, bu Chileke anyi! ²L'ikpe, o kperu be bukwa ire-lanu; bya aburu ikpe, pfuru nhamunha. O nmaru eze-nwanyị ovuoba pho ikpe; mbu nwanyị ono, gude apharwushi onwonye mee unwu-eliphe l'ophu: ephe buru mkpurupyata-a. Chileke be gwataakwaru iya ugwo mee ndibe yeba Chileke ono, o gbushiru ono. Ochi phe tukoru iya l'ishi.” ³Ephe byakwa atua uzu ozo su: “Aliloya! Enwuru-oku, etsu mkpukpu ono kpa tuuu je atuko imeli l'ophu sweta. Noo g'ò-kpu iya jasụ le tuutuutu le mimiimii bu ono.” ⁴Ukporo ndu bu ogerenya le ndu bu ogerenya eno pho; waa iphe ono, nogbaa ndu ono ephen'eno tuko daa kpurumu baaru Chileke eja; mbu Chileke ono, no l'aba-eze ono. Ephe su: “Nokwa g'ò du-o. Aliloya!”

**Ete eswa nwanyị,
a luru k'òphúú**

⁵O duru olu, shi l'aba-eze ono su: “Unu jaa Chileke ajaja iphe, bu unube ndu ejeru Chileke ozi g'unu ha; unu kele iya unube ndu atsụ iya ebvu; onye upfu me onye nta.” ⁶Mu bya anuma uzu, ndu du igwerigwe atu. O nodu adaepho g'eka mini aphu gbudugbudu; bya adahukwapho g'eka igwe ara ora; asuje: “Aliloya! O kwa Nnajiuphu, bu Chileke ono, bu Okalibe-Kakota-Ike ono bu Eze. ⁷G'ehu tsoo anyi utso; g'anyi tee eswa teshia ya ike; kwabe iya ubvu; kele nta-a be o ruwakwaru Nwaturu ono l'alụ nwanyị. Nwanyị obu, oobyala alulu obu be kwaakwaru onwiya akwa kwaberu iya. ⁸Chileke bya ekwewa go yee uwe ocha, egbu nwijnwii bya aburu asagu-mini.” Uwe ocha ono bu umere pfuru oto, ndu-nsò eme.

⁹Tobudu iya bu; ojozi-imigwe ono su mu: “Dee iphe-a l'ekwo: 'Ehu-utso be a goru nu ndu ono, e kuru g'ephe yiru le ndu e-ri nri, e gude eme eswa nwanyị ono, Nwaturu Chileke ono eje alulu onoya.’ ” O pfuchaa nno bya asu mu: “Opfu ono bukwa Chileke gude onu iya pfua ya.”

¹⁰Mu daa kpurumu l'iphu ojozi-imigwe ono jeshiaru iya abaru eja. O su mu: “Te ejekwa ememe! O kwa ge gubedua unu l'unwunna ngu phe bukota ndu ejeru Chileke ozi be bu ge mbedua bukwapho onye ejeru Chileke ozi; mbu unwunna ono, bu phe be Jizosu goshiru okpobe-opfu nkiya ono. Bachiaru Chileke eja. Lokpobe-opfu ono, Jizosu goshiru anyi ono be

bukwa l'ẹka Unme Chileke bẹ o shi; mbu Unme Chileke ono, bu iya emeje ge nemadzu pfuchijeru Chileke ono.”

Onye no l'eli inya ocha

¹¹“Mu bya ahuma g'imigwe gheru onu. Mu huma inya ocha, no iya nu. O duru onye no l'eli inya ono. Epha onye ono buru: O pfushiru ike l'iphe, o pfuru”; bya aburu “Okpobe-Opfu ono.” O nodu ekpeje ikpe, pfuru oto bya alwu ogo l'uzo, pfuru oto. ¹²Ip'horo enya iya dūepho g'iphoro oku, enwu enwunwu. O kpuru okpu-eze, du igwerigwe l'ishi. O duru epha, e deshuru iya l'ehu, adudu onye maru iya nu gbahaa yebedua l'onwiya. ¹³O buru uwe, a tseru le mee be o yeru. Epha onye ono buru “Opfu Chileke” ono. ¹⁴Iphe, bu ndu ojogu, no l'imigwe gudegbaa uwe ocha, egbu nwiiwii bya aburu asagu-mini kwaa onwophe akwa. Epe tuko nodugbaa l'eli inya ocha awu etso onye ono, no l'eli inya ocha ono. ¹⁵Iphe, eshije lonu onye ono lufuta buru ogu-echi, atsū nkō, bu iphe, oogude lwua iphe, bu ohamoha, no le mgboko. Lo bya egude mgborigwe buru eze phe. O buru iya l'a-zoshi mee vayinu l'akpuru vayinu ono, bu iya bu eze oke-ehu-eghu ke Chileke, bu Okalibe-Kakota-Ike. ¹⁶E dee epha iya l'uwe, o yeru bya edee ya ya l'utapfu, bu iya bu: “Eze ndu eze; waa Nnajiuphu ndu bu nnajiuphu.”

¹⁷Mu bya ahuma ojozi-imigwe, pfuru l'ime enyanwu. O chia mkpu chishia ya ike gude kukota iphe, bukpo enu, epe l'akpaminigwe oku su: “Unu bya edzukobe ria nri, dashihuru unu; nri-enyashi ophu bu Chileke be o shi l'eka. ¹⁸Unu bya avukaa anu ndu eze; me anu ndu-ishi ojogu; me ke ndu ojogu l'onwophe; anu inya; me ndu agba iya nu; anu ndiphe l'ophu; amadu me ohu; ndu upfu me ndu nta.”

¹⁹Mu bya ahuma ejo anu-egbudu pho me ndu eze ndiphe mgburugburu g'ephe chitawaru ndu ojogu phe dokobe l'eka lanu g'ephe bya etsoo onye ono, no l'eli inya ocha ono ogo yee ndu ojogu iya. ²⁰A kpa ejo anu-egbudu ono le ndzu. E gudekwapho onye mpfuchiru ono, epfuje iphe, Chileke epfuduru ono. Oo ya be bu onye ono, shi abujeru: o -nodu ejo anu-egbudu ono l'iphu; l'o meshia iphe-ohumalenya-a, bu iya bu iphe ono, o gude dephua ndu ono, kweru g'a gbaa phe ngga ohubama k'ejo anu-egbudu ono; me ndu ono, shi abaru nteke, a kpuru o du go du ono eja. A kputachaa onye mpfuchiru ono l'epfuje iphe, Chileke epfuduru ono yee ejo anu-egbudu ono le ndzu je achiru ye leze iduma, bu oku nshiege enwu iya taphutaphu. ²¹Onye ono, no l'eli inya ocha ono bya egude ogu-echi ono, shi iya lonu alufuta ono gude tuko ndu ophu phoduru nu gbushikota. Iphe, bu enu, nokota le mgboko-a dzukoo bya avua anu phe kpata kpata; rijishia epho.

20 ¹Noo ya bu; mu bya ahuma ojozi-imigwe, shi l'imigwe abya. O gude ire-igodo onu iduma, enwedu ohu ono l'eka; bya

achikwarupho oke egbirigba. ²O zuepho ejo-oke-agiyi ono gburumu; mbu agwo shi l'ichee ono, bu iya bukpo Obutuswe ono bya aburu iya bu Nsetanu. Ojozi-imigwe ono bya azu-gude iya kee ya egbu togbu; o zee legbu ono unu apha labo l'apha ukporo iri. ³Ojozi-imigwe ono paru iya chie l'ime iduma, enwedu ohu ono. O chiecha ya bya eworu iya gu-chia; woru iya tu-chia okpobe atu-chi; k'ophu o dudu onye adu ike atuha iya nu. Oo ya bu g'oo too dephushihedu ndiphe ozobaa jasu teke unu apha labo l'apha ukporo iri ono buadaru. Teke unu apha labo l'apha ukporo iri ono buerupho l'e wehaa ya g'o kpa nwantusaru-ehu nwanshi.

⁴Noo ya; mu bya ahuma aba-eze aba-eze me ndu nogbaa ya nu. Ndu ono be bu ndu a hotaru dobe g'ephe kpeje ikpe. Mu humakwapho maa ndu a pfu-gburu apfu-gbu; opfu l'oo l'ephe pfuru l'edzudzu-oha pfua l'oo Jizosu bu Nnajiuphu; ndu shi asaje opfu Chileke asasa. Oo ephe bu ndu te ekwedu baaru ejo anu-egbudu ono yee nteke, a kpuru o du g'o du pho eja; ophu ephe ekwedu g'a gbaa phe ngga ohubama kejo anu-egbudu ono legedegege onu-iphu ozoo l'eka. Ephe tetachawaru nodu ndzu; ephe le Kereshi buwaru eze unu apha labo l'apha ukporo iri. ⁵Eteta k'ono, ndu a pfu-gburu apfu-gbu tetaru ono buru eteta k'ivuzo, Chileke meru nemadzu teta dzuru ndzu. Ndu ophu phoduru nu le ndu ono, nwuhuru anwuhu ono ta adukwa ophu tetaru nu jeye unu apha labo l'apha ukporo iri ono buebe. ⁶Ehu-utso yee adu-nso bu ke ndu a-yiru le ndu ivuzo ono, Chileke e-me g'ephe shi lonwu teta nodu ndzu ono. Onwu nwu-labo pho te erwudu phe aka; obenu l'ephe a-buru ndu-uke ke Chileke; waa ke Kereshi a-tuko buru eze l'eliphe unu apha labo l'apha ukporo iri ono.

A Iwu-kperu Nsetanu

⁷Teke unu apha labo l'ukporo apha iri ono buerupho; l'aa-tofu Nsetanu legbu ono l'oo-lufuta le mkporo ono, a turu iya ono. ⁸Looshi l'eka ono byatashikwa edepushi ohamoha, nokpo le mgboko mgburugburu, bu iya bu Gogu yee Megogu. Lookpakobe phe l'eka lanu gude phe dzua ugu. Ndu bu e-jeshia phe agugu ephe aha g'eja, no l'ali. ⁹No iya; ndu ono zoru garamu garamu le phorokotoko eli-mgboko-a; bya ano-phekota aka ono, ndu ke Chileke doru ono mgburugburu; no-phekwaapho mkpukpu ono, Chileke yeru obu ono. Obenu l'oku shiepho l'imigwe nwua ke phuruphuruphu bya ekegbushikota phe. ¹⁰A bya eworu Obutuswe, bu iya l'anoduje eduphushi phe ono bya eworu chie leze iduma ono, bu oku nshi-egbe lenwue ya pho taphu-taphu ono, bu iya bu aka ejo anu-egbudu pho yee onye mpfuchiru pho l'epfujephe, Chileke epfuduru ono no. O buru aka ono be ephe a-nodu l'aa-nua phe chiipfu eswe lenyashi jasu le tuutuutu le mijimiimii.

Ikpe ikpazu

¹¹Mu bya ahuma oke aba-eze acha ucha; bya ahumakwapho onye no iya nu. Igwe me ali phota oso; shi iya l'iphu gbafu. Ophu o duedu aka ephe

a-nọdu. ¹² Mu hụmakwapho iphe, bụkpoo ndu nwụhuru anwụhu; ndu upfu mę ndu nta; ẹka ẹphe pfulgbaaru l'iphe aba-eze ono. A bya e kpughashia ẹkwo ghebe ọnu; a bya ekpuhakwaapho ẹkwo lanu ozo; ono buru ẹkwo ndu no ndzu. O buru iphe, e deru l'ẹkwo ono be e gude ekpe ndu nwụhuru anwụhu ikpe le g'iphe onyemonye meru gbaru. ¹³ Eze-enyimu bya atuko ndu o rijekporu chifutabebe. Anwụhu yee ali-maa tuko ndu onwu gbuje-kporu chifutabebe. A tuko g'ẹphe ha kpee ikpe. E kpee onyemonye ikpe g'iphe, o meru gbaru. ¹⁴ A chiru mgbu-onwu yee ali-maa chiru ye leze iduma ono, oku enwu taphutaphu ono. Ono buru onwu nwu-labo. ¹⁵ Onyemonye, a hụmaduru ẹpha iya l'ẹkwo, e deshuru ẹpha ndu a-nọdu ndzu ojeoje pho be e chieru leze iduma ono, oku enwu taphutaphu ono.

Imigwe ọphúú mę ali ọphúú

21 ¹ Tọbudu iya bu; mu bya ahuma igwe ọphúú bya ahuma ali ọphúú; kele igwe ophu shi du nu ta aduedu; ophu ali ophu shi du nu aduhedu. Ophu eze-enyimu aduedu. ² Mu bya ahuma mkpukpu, du nsọ ono, bu iya bu Jierúsalemu ọphúú. Mu huma iya g'o shi l'imigwe ẹka Chileke no alwazeta l'ali. E memakpoe ya pho ge nwanyi, abya ala ji; mbu nwanyi, a kwawaru akwa g'oo-du yee ji iya aswuru. ³ Mu numa olu, a no l'aba-eze ono chia g'e chiru mkpu su: "Wakwa ibe Chileke ba-o! Nta-a be Chileke byaakwaru anodu swiru nemadzu eswiru. Nta-a buakwaa ẹka nemadzu bu be bu ẹka Chileke e-buru; nemadzu aburu ndibe iya. Chileke lonwiya eswiru phe eswiru; buru Chileke phe. ⁴ Oo-hushichaa phe enya-mini ẹkwa phe. Anwụhu ta adubaedu; ophu atsu aphu a-duhedu; ophu aarahedu ẹkwa; ophu o duedu iphe emebaa nemadzu ehuka; kele iphe ono, shi dukota nu ono buwaru."

⁵ Tọbudu iya bu; onye ono, no l'aba-eze ono su: "Lenu; nta-a be mu emeakwaa iphemiphe g'o bukotaru iphe ọphúú." O sukwa mu pho-a: "Tuko opfu-a dee l'ẹkwo; noo l'o bukota okpobe-opfu bya abukwarupho opfu, gbaru g'e gude iya ẹka." ⁶ O bya asu mu: "E meakwaru iya! O kwa mbedua bu Alufa bya aburu Omega; Onye mbu me Onye ikpazu. Iphe, bupoo onye mini agu be mu e-kekwa mini shi logba mini anuje ndzu ke mmanu. ⁷ O kwa onye alwuje ugu ono lwuta l'e-nworu iphemiphe. Mu aburu Chileke onye ono; onye ono aburu nwa mu."

⁸ Obenu ke ndu ono, atsu ebvu enya ono; me ndu ono, ekwedu nu ono; me ndu ono eme ejo ahuma ono; me ndu egbu nemadzu; me ndu eme ke nwanyi; me ndu mgbashi; me ndu anoduje agwa iphe; me ndu adzuje uka g'ẹphe ha; ndu ono be iphe no swiru phe nu bu eze iduma ono, oku me nshi-egbe enwu taphutaphu ono, bu iya bu onwu nnwu labo.

Jierúsalemu ọphúú ono

⁹ Tọbudu iya bu; ojozi-imigwe lanu l'ime ojozi esaa ono, shi paru ochi ejo iphe-ememe esaa ikpazu pho byapfuta mu bya asu mu: "Bya ge mu je

egoshi ngu nwanyị òphúú ono, l'abya ala ji ono, bụ iya bụ nyee Nwaturu Chileke onoya.”¹⁰ Unme Chileke bya ejię mu phọ ẹhu. Ojozi-imigwe pho duta mu je enyihu ephekerephe úbvú, ha l'eli ntụmatu. O je egoshi mu mkpụkpu ono, dị nsọ, bụ iya bụ Jierúsalemụ g'o shi l'imigwe ẹka Chileke nọ alwazeta l'ali.¹¹ Ogbu-nwịinwii kẹ Chileke mee ya ọ nọdu eke kẹ zaa zaa. Ìphóró iya nọdu eke zaa zaa gẹ kẹ mkpuma, bụ iya bẹ aswa kakọta; mbụ ìphóró dụepho gẹ kẹ mkpuma jíásùpà. Mkpuma ọbu anọduje ama mma; bya aphụ ngerengere.¹² Mkpụkpu ono bẹ e gude igbulọ kpupheta mgburugburu. Igbulọ ọbu haepho mebyikpọọ kẹ phengara. E bua ya ọnu-abata uzi iri l'ẹbo. E ye unwu-ojozi-imigwe iri l'ẹbo g'ẹphe cheje ọnu-abata iri l'ẹbo ono nche. L'ọnu-abata ono ephe n'iri l'ẹbo bẹ e degbachaarụ ẹpha ipfu iri l'ẹbo ono, dị lẹ Ízurelụ l'ẹhu l'ẹhu.¹³ E bua ọnu-abata ẹto l'uzo ọphu gharu iphu l'uzo ẹnyanwu awawa; a bya ebua ọnu-uzo ẹto l'uzo ẹnyanwu ariiba; bya ebua ọnu-uzo ẹto l'uzo isheli; bya ebua ọnu-uzo ẹto l'uzo ndohali.¹⁴ Ọ bụru mkpuma iri l'ẹbo bẹ e gude tụa ọkpa igbulọ mkpụkpu ono mgburugburu. Mkpuma ono ephe n'iri l'ẹbo bẹ e deshiru ẹpha ndu-ishi-ozí iri l'ẹbo; mbụ ndu-ishi-ozí Nwaturu ono.

¹⁵ Ojozi-imigwe ono, shi epfu anụ mu nụ ono bẹ gude ogugu mkpọla-ododo, oo-gude tụa mkpụkpu ono yẹle ọnu-abata iya yẹle igbulọ iya kpọọ.¹⁶ Mkpụkpu ono nweru mgburẹku ẹno, haepho ẹnya nhamunha. Ọ bya egude ogugu tụa ya. Iphe, ọ dughbaa l'ogologo iya mę uswekete iya mę eli iya mękwapho ọsa iya bụru unu manyịru ugbo ẹto lẹ manyịru ụkporo iri l'ise.¹⁷ Ọ bya atụa igbulọ iya; igbidigbi iya dị ntụ ọkpa ụkporo labọ lẹ ntụ ọkpa ẹsato lẹ gẹ ndiphe atuje iphe. Noo g'ojosi-imigwe ono tịru iya.¹⁸ Iphe, e gude kpua igbulọ ono bụru mkpuma jíásùpà. Mkpụkpu l'onwiya bụru mkpọla-ododo bẹ e gude mee ya. Ọ nọdu aphụ ngerengere g'onyo.¹⁹ Ọkpa igbulọ ono bẹ e gudegbaa mkpuma, dị iche iche, ereshigbaa ire ike bya aphugbaa ngerengere gude mee ya; ọ nọdu ama mma. Mkpuma ono kẹ mbụ bụ jíásùpà; k'ẹbo bụru sáfàyà; k'ẹto bụru ágètù; k'ẹno bụru émèràlùdú; ²⁰ k'ise bụru ónikùsù; k'ishii bụru kanéliyànù; k'ẹsaa bụru kírísòlàyitù; k'ẹsato bụru bérilù; kẹ tete bụru tópàzù; k'iri bụru kírísòpù-ràsù; k'iri lẹ nanụ bụru jíásintù; k'iri l'ẹbo bụru ámitisùtù.²¹ Ọnu-uzo iri l'ẹbo ono bụru igopoto iri l'ẹbo bẹ e gude mee ya. Ọnu-uzo ono ephe n'iri l'ẹbo l'ẹhu l'ẹhu bụkotaru igopoto lanụ bẹ e gude mee ya. Ọma oji ime mkpụkpu bụru mkpọla, guru egugu bẹ e gude mee ya. Ọ nọdu aphụ kẹ ngerengere g'onyo.

²² Ọphu ọ dudu eze-ulo Chileke, mu humaru l'ime mkpụkpu ono; kẹle Nnajiuphu bụ Chileke, bụ iya bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike yee Nwaturu ono bụwaa eze-ulo Chileke kẹ mkpụkpu ono.²³ Mkpụkpu ono ta adudedu iphe, o gude ẹnyanwu eme; ọphu ọ dukwapho iphe, o gude ọnwa eme. Noo kẹle ogbu-nwịinwii Chileke bẹ echiwa l'ime iya. Nwaturu Chileke ono bụru ìphóró, e gude aphụ uzo.²⁴ Ọ bụru ìphóró, shi lẹ mkpụkpu ono bẹ

ọhamoha e-gude nọdu ndzụ. Iphe, bụkpoo ndu eze, nọkota lẹ mgboko evukọo ọdu-biribiri pẹ vubata l'ime mkpụkpu ono. ²⁵Ọnu-abata mkpụkpu ono e-ghekọtajeru ọnu tekenteke; kele ẹnyasi ta abyakpodaanu adu l'eka ono. ²⁶Ọhamoha, du l'eliphe be a-tuko ọdu-biribiri, ephe nweru enweru vutakota bya akube lẹ mkpụkpu ono; ephe akwabe mkpụkpu ono ubvu. ²⁷Ole o to dukwanu iphe, aaso nso, byaru abahu lẹ mkpụkpu ono. Onye eme ejo ememe m'onye adzu aka be e te ekwekwa g'o bahu iya. Ndu a-bahu iya nu kpoloko buepho ndu e deru epha pẹ l'ekwo Nwaturu ono, bukwanu eka e deshuru epha ndu a-no ndzu ojejoje.

22 ¹Toḅudu iya bu; ojozi-imigwe ono bya egoshi mu nggele, bu iya bu mini obu, lanuje ndzu ojejoje obu. O doepho risaa apuēpho ke ngerengere g'onyo. O buru eka o shi asofuta bu l'aba-eze Chileke yee ke Nwaturu onoya. ²Mini ono nọdu asoepho l'echi oji mkpụkpu onoya. Oshi, anuje ndzu ojejoje pfulgbaaru nggele ono ibe k'ebọ ebọ. Oshi ono amije uzi akpuru iri l'ebọ, dugbaa iche iche bya ami nno l'onwa l'onwa ugbo iri l'ebọ l'apha. O buru ekwo oshi ono be aakpataje gude mebe ohamoha obvu l'iphe, eme pẹ nu; ephe ewekorohu. ³Ophu o dudu iphe, Chileke turu ọnu anodubaa l'ime mkpụkpu ono.

Iphe, a-du lẹ mkpụkpu ono bu aba-eze Chileke yee ke Nwaturu ono. Ndu ejeru iya ozi a-nodu abaru iya eja. ⁴Ndu ono, ejeru iya ozi ono a-hu-maje iya l'iphu l'iphu. Epha iya be ee-dechaa pẹ l'egedegee ọnu-iphu. ⁵Enyasi ta aduhedu. Mkpa iphoro oroku; ozoo k'enyanywu ta adureduru pẹ ozo; kele Nnajiuphu, bu Chileke l'a-buru iphoro pẹ. Ephe aburu eze jasụ lẹ tuutuutu lẹ mimiimii.

Abyabya Jizosu

⁶Noo ya; ojozi-imigwe ono su mu: "Opfu-a g'o ha bukotakwa okpobe-opfu bya aburu opfu, gbaru ke g'e gude iya eka. Lẹ Nnajiuphu, bu iya bu Chileke ono anuje ndu ono, epfuchiru iya nu Unme iya ono be ziakwaru ojozi-imigwe g'o bya egoshi ndu ejeru yebẹ Nnajiuphu ono ozi iphe, adudu g'oo-no-beru loomee."

⁷"Lekwa; mu abyakwaa egwegwa! Ehu-utso be a goru nu onye emeje iphemiphe-a, e deru l'ekwo mpfuchiru-a."

⁸Mube Jionu gedegede bu onye numakotaru iphemiphe-a lẹ nchi mu; bya ahuma iya lenya. Mu numachaa ya ono bya ahumachaa ya ono; mu daa kpurumu l'iphu ojozi-imigwe ono, goshiru mu iya nu ono jeshiaru iya abaru eja. ⁹O su mu: Te ejekwa ememe! "O kwa ge gubedua unu l'unwunna ngu bu ndu ejeru Chileke ozi-a bu ge mbedua bukwapo onye ejeru Chileke ozi; mbu unwunna ngu bukwa ndu ono, epfuchiru Chileke me ndu ozo, emeje iphe, ekwo-a pfuru. O Chileke be ii-bachiaru eja." ¹⁰O su mu: "G'o to dukwa opfu, e deru l'ekwo-a me nanu, ii-domi edomi. Lẹ teke iphemiphe-a e-mekota be dukwaa ntse. ¹¹G'iphe, bu ndu emeje ejo-iphe

kwaekwapho l'eme ejo-iphe, ephe eme. Ge ndu eme umere, rehuru erehu kwaekwapho l'eme ejo umere, rehuru erehu, ephe eme. Ge ndu ophu pfubekwanuru-eka-oto l'iphu Chileke gudeepho eka phe g'ephe gude iya. G'onye doberu onwiya Chileke iche dobeekwarupho onwiya Chileke iche g'o doberu iya.

12 “Mu suru-a; mu abyaakwa nta-a nta-a! Mu -byatashia be mu e-gude iphe obunggo, mu e-bu onyenonu nggo g'iphe, o meru gbaru. 13 O kwa mbedua bu Alufa bya aburu Omega. Mu bu onye Ivuzo bya aburu onye Ikpazu. O buru mu bu mgbube ishi iphemiphe; bya aburu mu bu eka iphemiphe siberu ishi.”

14 Ehu-utso, be a goru nu ndu asaje awurukpata uwe phe l'ochia ke pemu pemu; kele oo phe be ee-kwe g'ephe wotaje akpuru, oshi ono, anuje ndzu ojejeje ono mitaru; rije. O buru phe be ee-kwe g'ephe shi l'onu-uzo bahu l'ime mkpukpu ono, Chileke no ono. 15 Obenu le ndu ono, bu nkuta ono; me ndu mgbashi ono; me ndu apharwushi onwophe ephe l'unwanyi; me ndu egbu nemadzu; me ndu anoduje agwaphe iphe; me ndu abujeru; onye ozo -nodu adzu uka l'ootso phe utso; teme ephe nodu adzu uka l'onwophe; ndu ono g'ephe ha bu l'azu mkpukpu ono be ephe a-nodu.

16 “O kwa mbedua, bu Jizosu gedegede be ziru ojozi-imigwe mu g'o bya emee g'unube Chiochi makotaru iphemiphe-a. Mu bu eri Dvidi bya aburu oshilokpa iya. Mu bukwarupho kpkopode nchi-abohu ono, anoduje eke paapaapa onoya.”

17 Unme Chileke ono yee nwanyi ophuu ono tuko su: “Bya-o!” G'onye numakpooru iphe-a su: “Bya-o!” G'onye egu mini agu byakwa! G'onye o du iya g'o bya byakwa g'e kee ya ya ke mmanu g'o ngua. O kwa mini ono anuje ndzu ojejeje.

Mkpochi-ishi iya

18 Iphe, bu onye anu opfu-a, e dekotaru lekwo-mpfuchiru-a; be mu alo eka le nchi. Onye bu onye yekwaru iphe, l'iphe-a, e deru lekwo-a be Chileke e-yekwakwa iphe, l'iphe, bukotakpoo ejo iphe-ehuka, e pfukotaru opfu iya lekwo-a; tuko iya byabe onye ono l'ishi. 19 Teke o dukwanuru onye wofuru iphe ewofu lekwo mpfuchiru-a be Chileke e-wofukwa okiphe onye ono l'akpuru, o mitaru; mbu oshi ono, anuje ndzu ojejeje ono; oshi ono, e pfuru opfu iya lekwo-a; wofukwapho okiphe nkiya le mkpukpu, du nsu ono, bukwaphe iphe, e pfuru opfu iya lekwo-a.

20 Oo onye ono, meru g'a maru l'iphemiphe-a bukota okpobe-opfu be suru: “Ee; mu abyaakwa nta-a nta-a.”

O noo g'o du. “Jiko bya; Nnajiuphu, bu Jizosu!”

21 Ge Nnajiuphu, bu Jizosu; bya aburu Kereshi meeru unu eze-iphe-oma g'unu ha. Nokwa g'o du.

AKPURU-OPFU, DUGBAA EHUKA

Abubu-Ndiphe - Owa-a bu ntushi-epha Jizosu. Oo Abubu-Ndiphe be o shi ekuje onwiya le teke eteke akpopyabedu iya l'oswebe. Iphe epha iya ono epfu ama eka du uzo iphe eto: ke mbu bu l'oo ya bu Onye Ndzofuta; k'ebo bu ke nemadzu, o bu; k'eto buru k'abyabya, o byaru mgboko byadoru ndiphe l'opfu.

Iphe, **Onye Ndzofuta** - bu l'opfu Hiburu bu Mezaya. A bya l'opfu Giriku; o buru Kereshi, bu iya bu Onye Ndzofuta, Chileke kweru ukwe iya. Eka e vuchakpoo uzo pfua ke Abubu-Ndiphe ono bu le Dan 7:13,14. Kele o bu Onye Ndzofuta, Chileke kweru ukwe iya egoshi ubvu, a kwaberu iya; bya egoshi ike, Chileke yeru iya l'eka; bya egoshikwapho g'iphe o byaru ememe habe shii.

A bya le ke nemadzu, o bu: ono egoshi le Jizosu l'onwiya ye le ndiphe bu mee lanu. Gaa ekwo Hib 2 waa ekwo Fili 2.

Iphe ozo bu l'abyabya, o byaru le mgboko-a be o byadoru ndiphe mgburumgburu; k'opfu anwuhu, o nwuhuru l'oswebe a-dzofuta iphe bu ndu woru onwophe ye iya l'eka; g'ephe eshi egube ono nweru okpobe ndzu. Oo ya bu le ye le ndiphe mgburumgburu bu abubu.

Ajaja buru ke Chileke Iphe, o bu l'opfu ndu Jiu bu "Halelu-Ya". Iphe, o bukpokwana abubu buru: "Unu jaa Chileke ajaja!" Iphe, tso l'iphe ndu Jiu ekuje Chileke l'opfu ali phe bu "Ya". O buru "Ya" ono no l'ishi Halelu-Ya ono.

Baputizimu - Nemadzu menyawa iphe-eji bya ataa onwiya uta; izimanu iphe-eji iya lwa iya azu; o ghaa umere lwapfuta Chileke bya eworu onwiya ye Chileke l'eka be eegudeje mini mee ya baputizimu. Baputizimu ono buru iphe ohubama, egoshi l'onye-a be ye le Chileke duwaa le ree. Ndzu, onye ono no me e mechaa ya baputizimu ono buwaa ndzu ophu. Ono buwa ndzu, o no l'eka Chileke dzuru.

Le Mak 10:38 "egube baputizimu, ee-me iya" be bu etu be Jizosu gude baputizimu nmaa. Iphe, etu obu bu be bu: ?Unu a-du-a ike jee egube iphe-ehuka, ya e-je; nwuhu egube anwuhu, ya a-nwuhu?

Ekemu - Iphe ndu Jiu kuru ekemu ta bukwa akpuru ekemu iri kpurumu. Ekemu bukwa ekwo ise ono bu iya vuchaa uzo l'ekwo Opfu Chileke ono. Ekwo obu ephe n'ise bu: Mbulembu; yee Awufu; waa Ndu Uke; yee Ogú; wafua Ditoronomi. O kwa ekwo mbu ono ephe n'ise be ndu Jiu kuru ekemu ekemu. Ole o dukwaru-a teke aahajeru kua ekwo Akahu ogba-ndzu l'opfu ekwo ekemu. O bukwanuru iphe o gude e kua ekwo mbu ono ephe n'ise "Ekemu" bu l'oo l'eka ono be Chileke koshiru ndu Izurelu iphe, ephe e-meje me iphe, ephe te emejedu.

Ekwekwe - Ndibe anyi suru lekwe hm ta ahadu g'ekpuba l'ulo. Obenu l'e kweru eja e te ekweduru onwu bukwa teke e meru iphe, jibya ziru. Oo ya bu l'iphe, bu ekweta ta abukwa ekwekwe, e te emedu ememe. Iphe, bu ekweta l'opfu Chileke bu eworu onwonye l'opfu ye Chileke l'eka; mbu kwe nkiya shita l'ishi jasu l'okpa; mbu haaru iya uzo l'obu ngu; emekotakpoephe iphe, bu iphe, du iya l'obu. Hib 11:1 suru: "Iphe ono bu ekweta bu: achiru upfu ye l'iphe eele enya iya; bya aburu amakaharu l'iphe ono, a humaduru l'enya ono dupho eviya."

Eswe atuta unme - Eswe atuta unme ndu Jiu be ephe ekuje eswe Sabatu. O buru eswe ono be bu mboku ikpazu l'idzu abali esaa phe. Mboku ono be Chileke suru g'ephe dobejeru iya iche. O suru g'o to dushi onye e-jeje ozi mboku ono. Teke Chileke meru mgboko bya emee igwe mee iphemiphe no iya nu be bu abali ishii be o gude mekota iya. O be mboku, kwe iya esaa; o tuta unme; kele ozi iya buwaru. Oo iphe ono meru iphe o gude su ge ndu nkiya dobejeru iya mboku ono nsu.

Eze-ulo Chileke - Ono bu iphe ndu mbekee ekuje "Temple of God." O bu phorokotoko eze-ulo, ndu Jiu kuru le Jierusalemu; tubushia ya g'odu l'aa-baru Chileke eja l'ime iya. Obenu l'o gbaru ebo l'ekwo Opfu Chileke. O nweru eka bu opfu ulo mmanu be oopfu; duna g'opfu ndu Jiu kuru le Jierusalemu-a. O nwekwarupho eka bu e-pfua k'eze-ulo Chileke l'oburu ime obu nemadzu be oopfu opfu iya. Gunaa 1Kor 3:16,17; 6:19; 2Kor 6:16. Eka ono be bu ime obu onye no l'eka Kereshi; ozoo ogwehu onye obu; noo kele oo l'eka ono be Chileke bu ebubu. Gufua ekwo Ozi-oma Jion 14:23.

Ejo oke agiyi ono - Ejo anu-egbudu-a dupho g'agiyi bya akwata vuta evuta. O bukwaru iya pho be ekwo Opfu Chileke kuru ojo agwo ndu iche ono. Teme o bukwaru iya pho be no-chiru enya Obutuswe. Iphe o bukpo abubu bu l'oo ya bu onye ndu-iche ono, kwefuru Chileke ike l'imigwe ono. Ophu 12:3—13:4; 20:2-3.

Ekwo Opfu Chileke - eka e deru l'ekwo Opfu Chileke-a su "l'ekwo Opfu Chileke suru"; iphe o bu be bu l'e dekwaru iya l'ekwo Akahu

ogba-ndzu su l'oo iphe Chileke pfuru baa; ozoo l'oo g'o pfuru iya bu ophuu.

Etu - Opfu, enwedu etu be ndiphe suru l'o laru l'ike. Leka, dugbaa iche iche lekwo Ozi-oma, Matiyu deru; me ke Maku; waa ke Luku; me ke Jionu be Jizosu gude etu etu zia ndiphe iphe. Etu etu ono be e pfuje iya epfufu be iphe, o bukpo bu ako. Noo le Jizosu shi abujeru o nodu ezi iphe l'o koo ako, yele iphe ono gba; ozoo pfua opfu, yeru iphe ono, oooi ono; bu iya bu l'o shi egudeje iphe ke mgboko-a, bu iphe ndiphe maru gude zia phe iphe k'imigwe bu ophu ephe ta amadu.

Farisii - Ndu Jiu l'ophu shi buru oha, maru Chileke bya abaru iya eja. Ole oha ono l'ophu boru ebo. O nweru ndu ophu suru l'onye nwuhuru anwuhu e-mecha teta dzuru ndzu ozo le mboku ikpazu. O buru ndu k'ono be bu ndu owanawa, eeku je ogbo Farisii-a. O nweru ndu ophu suru l'onye nwuhuru nu nwuhuwaru. Ndu k'ono du iche. Ogbo Farisii shi anoduje ezi su g'a tukokpo iphe, e kuru ekemu Chileke dobedzuru ge Chileke turu iya. O shi hatabe phe shi lehu k'ophu ephe shi tushichaa unwu riba riba riba ekemu ozo swikaa l'ekemu Chileke ono. O bu phe shi abujeru ishi l'iphemiphe, eemeru Chileke. Ndu ozo, shi etsofa phe nu shi buwaru ndu ezi k'ekemu.

Iduma, enwedu ohu - Iduma ono be a suru l'o to nwedu eka bu l'oo ohu iya baa. Unwu-jozi, meru Chileke iphe, du iya eji bu eka ono be Chileke chiru phe ye. Eka ono be ephe a-nodu jeye teke Chileke e-kpe phe ikpe. O bukwarupho eka ono be ee-ke Obutuswe egbu paru chie ujiku lanu.

Kereshi - Lopfu ndu Jiu be o bu Mezaya. Lopfu ke ndu Giriku be o bu Kereshi. Iphe, o bu be bu Onye Ndzofuta ono, Chileke kweru ukwe le ya e-zi g'o bya mgboko ono. O bu Jizosu be eeku je Kereshi ono. Iphe, meru iphe eeku je iya Kereshi bu l'oo ya bu onye ono, Chileke kweru ukwe iya le ya e-ye g'o bya eshi l'anwuhu, o mechaa nwuhu dzoo iphe, bu ndu woru onwophe ye iya leka. O kwapho Kereshi ono be eeku je Abubu-Ndiphe.

Mana - Mana bu nri, Chileke shi edzejeru ndu Izurelu g'onye edze mini; teke ephe shi nodu l'echiegu le g'ephe shi le Ijiputu wufu ala Kenu. Nri ono bu l'enyashi be o shi edzeje. O shi abujeru iji nodu akwa l'odashi; teke o beru l'utsu; ephe atutua ya. Mboku mbu, o beberu daa be ndu Izurelu tehuru l'utsu bya atuko jiaha su: "Bu gunu baa? ?Bu gunu baa?" O buru ?bu gunu baa? ?bu gunu baa?, ephe anoduje ajigbaa bu "mana" "mana" ono l'opfu ali phe. Noo g'o gude e kuaha ya "mana". Mana ono ahajegbaa nwanshi nwanshi; acha nwucha.

Gunaa Awu 16:14-21 yele Ogú 11:7-9. Nri mana ono anoduje atso ge manụ enwu. Ephe shi egheje iya egheghe; l'oo-buru nri ephe eria ya.

Nokwa g'ọ dụ - Ono bu "Amenu" l'opfu ndu Jiu. O nwekwarupho g'ee-pfu iya l'oo-buru: "g'ọ dukwa g'e pfuru iya;" ozo; l'opho eviya. Le Ophu 3:14 be o bu epha, Jizosu kuru onwiya bu onoya.

Obutuswe - O bukwapho Obutuswe be eekuje Nsetanu. Obutuswe be dukwa ge nemadzu, no ndzu. O to bukwa pherephere; ophu o budu oshi. O nweru egomunggo. O bu iya shi buru onye-ishi l'unwu-ojozi-imigwe, Chileke doberu ephe nodu ejeru iya ozi l'imigwe. A nonyaa o gbe ghakobe bya ekwefuru Chileke ike. Chileke chifu iya l'imigwe. E shi teke ono o nodu elekebejeepho enya eme iphe, egbu Chileke egbu. Lekwo Ophu 12:10 be ekwo Opfu Chileke suru le Nsetanu bu "onye mgbamu;" "l'oonoduje l'iphu Chileke eswe lenyashi edophe kwerikwerikweri l'onye owa-a meswekwaru; onye ophuu meswee." Gufua Luk 10:18; Ophu 12:7-12.

O-je-ghata (Obo O-je-ghata) - Obo-iphe-a be bu obo-iphe, ndu Izurelu aboje aphagapha gude anyata teke a haru phe; ephe shi le Ijiputu aka ephe shi buru ohu lashia ali phe. Teke ephe shi bukwaduru ohu le Ijiputu; mbu teke ono, ndu Ijiputu jikaru g'ephe ta alashi ali phe ono; be Chileke yeru ojozi-imigwe: o je echigbushikotakpo iphe, bukpoo nwa, a nwuru; o buru iya bu okpara l'ali Ijiputu. O nodu ejeje je aghata ndu ophu bu okpara l'ali Izurelu. Ophu o dudu onye ophu o chigburu l'ali Izurelu. E mecha; a boahaa eswe mboku ono l'obo-iphe; a nodu ekuje obo-iphe obu obo O-je-ghata.

Ojozi-imigwe - L'opfu Giriku be o bu "angelosu"; bu iya bu iphe, ndu mbekee ekuje "angel". Ojozi-imigwe du ge nemadzu. Teke ephe du igwe; le kua phe "unwu-ojozi-imigwe". Ephe bugbaa l'imigwe l'eka Chileke no. O buru phe l'anoduje ejeru Chileke ozi l'imigwe; mbu l'oo ge Chileke meru nemadzu dobe l'eliphe-a bu g'o meru phe dobe l'imigwe. Oo ya bu l'ephe le Chileke anoduje ahumagbaa onwophe iphu l'iphu. Obenu l'ephebedua ka nemadzu edobe onwophe nsọ. Ephe te emerwushidu onwophe ge nemadzu. Ephe dobekwaru onwophe nsọ bu eviya; ole teke ndiche be o nwelekwarua ndu ophu kwefuru Chileke ike. Gunaa Jio 4:18; waa Mat 25:41; 2Pyi 2:4; waa Ophu 12:9.

Onye e gude ire iya aka - Onye bu onye e gude ire iya aka bu onye te epfujedu iche eme iche. Onye abudu tuko-l'ehu-atuko-l'obu. O buru egube onye Chileke bu bu onoya. Chileke shiwa l'igwerigwe iphe oomeshi gude goshi l'o bu onye e gude ire iya aka; bya abukwarupho onye apfushije ike l'iphe, o pfuru.

Onye-ishi-ozí - Onye-ishi bẹ bụ iphe ndu Giriku ekuje iya bụ “apọsutosolu”; bụ iya bụ “onye e ziru ozi.” Lẹkwo Ogbá-ndzú Òphúú-a bẹ bụ ndu ono, shi etsoje Jizọsu ono ephe n'iri l'ẹbo bẹ e kuru ndu-ishi-ozí. Ndu dọ gẹ Pọlu yẹ Banabasu mẹwaro ndu ọzo, nọ l'ishi ezi ozi-oma gẹ Jizọsu lashichaaru l'imigwe bẹ eekujekwaphọ ndu-ishi-ozí. Teke Jizọsu nọkwadu lẹ mgboko-a bẹ eeku phẹ “ndu eetsoje Jizọsu.”

Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke - Oo gẹ ndu Izii nweru ndu bụ uke l'alí phẹ-a bụ gẹ ndu Jiu nweru. Ophu ọ bụkwanu gẹ ndu Izii ana uke bụ g'ephe anajẹ. Izii ana uke lẹ ndu bụ ọkpara l'ụlo ne phẹ. Obenu lẹ ndu Jiu bẹ bụepho ọkpa-ipfu lanụ abụjeru uke. O bụepho ọkpa-ipfu Livayi bẹ bụ ndu abụjeru uke. A ta kpaghatadu ọkpa-ipfu ono eje iya eme ọkpa-ipfu ọzo. Obekwanu l'oo gẹ ndu bụ uke lẹ Izii emeru Izii omelalí bụ gẹ ndu ishi uke l'alí Jiu agwaru phẹ Chileke emeru phẹ omelalí. A -bya l'ọkpa-ipfu ono; l'a bya ahọta oshilọkpa Erọnu mee ya onye-ishi ndu-ishi uke ono. O bụru onye k'ono bụ ishi; tẹme ọ bụru iya abahụje l'ẹka-kakọta-adu nsọ l'ime eze-ulo Chileke. Eka ono bụ ẹka dọwa g'ọ bụ ẹka Chileke bu ebubu l'ime eze-ulo ono. O shi abahụje ẹka ono ugbo lanụ l'apha je egwee aja gude rwo Chileke l'iphe-ẹji ndu Ízurelu meshiru. Obenu l'eshinu Jizọsu byaru bya aburu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke; bya egude onwiya gweeru anyi aja akpọ lanụ; gwee ngwekọta sefu ẹka; eshinu o gweru ono bẹ mkpa ndu uke k'akahụ iya phọ shi l'ọkpa-ipfu Erọnu phọ aduheduru anyi. Gwa Hib 9:11-14,23-28.

Onye Ivuzọ - Lẹ Ophu 1:8; 21:6; 22:13 bẹ Nnajiuphu, bụ Chileke sọru l'oo ya bụ “Onye ivuzọ” bya aburu “Onye ikpazụ” bụ iya bụ l'oo ya bẹ gbuberu ishi iphemiphe; bya aburu iya bụ ẹka iphemiphe sọberu ishi. Ndu Giriku ekuje iya “Alufa” yẹ “Omega” bụ iya bụ “A” yẹ “Z” l'opfu mbekee.

Onye mpfuchiru Chileke - Onye ono bụ onye Chileke ezije ozi g'ọ bya ezia ndiphe. Loopfuchiru Chileke ta abụkwa lẹ Chileke edobeje onu doo l'oopfu iphe ọ dọ iya gẹ Chileke sọru g'ọ pfua. O chía Chileke anọduje epfu anụ yẹbedua; yẹbedua epfukwanu anụ ndiphe; ezi ndiphe ozi, Chileke ziru iya.

Onye Samériya - Samériya bẹ bụ mkpukpu, nọ lẹ mgbaka Jiudiya yẹle Galili. Ndu Samériya bẹ ephe lẹ ndu Jiu nọ l'ukukanyi. O to nweđu iphe ephe shi emegbajẹ ililekpọo. Ephe te eshidu akpagbajẹ.

Obo-Mkpù - Ono bụ ọbo-iphe, ndu Jiu aboje anyata teke ephe shi awụ lẹ echi-ẹgu teke ephe shi lẹ Ijiputu awụ ala alí phẹ. Teke ono shi abụjeru: ọbo-iphe ono -rwua; ephe atushia mkpù mkpù; laa ya je

anodugbaa; o to nwedu ozi, ephe eje. Iphe ephe aboje iphe ono bu abali esato. Abali esato ono bu ephe Chileke be ephe anoduje agwa abaru iya eja.

Obo Pentikosutu - Owa-a bu obo-iphe, ndu Jiu aboje gude vaa akpa witu. Witu ono be eebu je g'eebu je ereshi-a. Iphe Pentikosutu bukpo abubu be bu "ke ukporo ebo l'iri". Iphe meru g'o gude a nodu eku je iya nno bu l'obujeru: a-bowaa O-je-ghata; l'a bya anoo ukporo abali labo l'abali iri; l'a bahu l'obo Pentikosutu.

Ogba-ndzu - L'ehu anyibe ndu Izii be onye lanu ta agbajedu ndzu nwekini iya. Aadu je ebo; ozo eno; temanu a gbaa ndzu. Obenu l'ogba-ndzu ophu eepfu opfu iya l'ekwo Opfu Chileke-a bu Chileke be gbaru iya nu nwekini iya. O buru yebedua be k'ogba-ndzu obu shi l'eka. Ge Chileke gude mee k'ogba-ndzu ono bu l'o kweshiru ukwe-iphe du igwerigwe. O mecha bya asu le temanu ya emee iphe ono, ya kweru ukwe iya ono be ndiphe a-nodu anuru iya opfu. Gaa Awu 19:5. Ono bu ogba-ndzu ichie. E mecha Chileke shi Kereshi l'eka bya agbaa ndzu ophu ozo. O buru mee ono, Kereshi gbashiru l'oswebe ono be e gude mee g'ogba-ndzu ono ree ire l'ehu ndiphe l'ophu. Gaa Mak 14:24; Luk 22:20; Hib 7:22; 8:6-13; 9:11-12.

Oku-nshi-egbe - Iphe, obu esihuje ike bya eke ododo ododo. Ophu ophudu oku l'enya. Oku -bawa iya be o to nyihujekwa anyihu; ophu ishishi iya ekwejedu ge nemadzu tu unme. Gaa Ophu 9:18

Okpoku - Iphe, bu okpoku le Izii bu eka onye nwe unuphu mecharu emecha gbaa ya ogodo afutaje bya atuta unme l'ibe iya. Obenu le ndu Jiu bu mkpotsu-ulo bu okpoku nkephe. Oo le mkpotsu-ulo ono be ephe anodu je atuta unme; kele mkpotsu-ulo phe be ephe emeje l'o du ke baswaa. O buru eka ono be ephe afutaje bya atuta unme. Gaa Mak 13:15.

Okpoku Chileke - Okpoku Chileke bu iphe ndu mbekee eku je "Paradayisu" bu iya bu eka Jizosu no. O buru eka ono be ndu woru onwophe ye Jizosu l'eka alaje m'ephe nwuhu.

Rabayi; Rabonayi - Ono be bu "Oziphe" l'opfu ndu Jiu; bu iya bu onye anodu je ezi ndu ozo iphe. O buru iphe ono be ephe shi ahajeru kua Jizosu. Jion 1:38; 20:16.

Sadusii Ndu Jiu nweru ogbo ozo, ephe shi eku je ogbo Sadusii. Ndu yi l'ogbo Sadusii kakwanu nwanshi eme le ndu yi l'ogbo Farisii. Ekwo, e deshigbaru l'ekwo Opfu Chileke ndu ophu ndu Sadusii kweru l'o bu iphe bu: Mbulembu waa Awufu; yee Uke waa Ogú; wafua Ditoronomi. O nwekwarupho igwerigwe iphe ozo, ndu Sadusii emeje,

yele ke ndu Fárisii ta adagbajedu; kelekele k'ophu ndu Sadusii epfuje su: le ndu nwuhuru anwuhu te eshiedu l'onwu eteta anodu ndzu ozo. Gua Ndu 23:6-8.

Unme-du-Nso - Unme-du-Nso bu Chileke. Oo yebdua bu onye k'eto l'ime Chileke lanu ono, anyi nweru ono. Onye ke mbu l'ime Chileke lanu ono bu Chileke, bu Nna. Onye k'ebu bu Chileke, bu Nwa, bu iya bu Jizosu Kéreshi. Epehe n'eto ono bu Chileke lanu. Iphe, meru g'o gude ebe e kuduru iya "Mmọ Nso"; ozoo "Maa, du Nso" l'ekwo-a bu l'oo-gbe du ge Unme-du-Nso shi nwuhuhawa anwuhu; o buru maa ya be no nu. O to budu g'o du bu ono. Unme-du-Nso bu onye no ndzu; epfu opfu; nweru egomunggo. Iphe e gude kua ya Unme bu la ta ahumajedu iya l'anya. Gua Jion 14:26; Ndu 2:4; 13:2; 20:22-23; 1Kor 12:4-11. Gufukwaapho Mbu 2:7; waa Jion 20:22.

Unu nmataje nwibe unu akpa oma - Lomelali ndu Jiu be obujeru teke nemadzu eme g'o kele onye o yeru obu ekele; lo tsutsua ya onu l'asha egube ono, nwanyi etsutsuje nwata, oohe l'eka me o -nodu emekoshi iya ono. A byakwanu l'omelali ke Izii ta abudu etsutsu onu be eegudeje ekwe ekele. E te etsutsujedu ogerenya onu l'asha su l'eekele iya ekele. Noo iphe meru g'o gude e dechia iphe Izii emeje l'ekwo-a su: "Unu nmataje nwibe unu akpa oma." Obenu l'iphe, o bukpo abubu bu: "Unu tsutsuje nwibe unu onu l'asha gude kele nwibe unu ekele, du nso, egoshi l'unu yeru onwunu obu." Gua Rom 16:16; 2Kor 13:12.

Vayinu Owa-a bu iphe ndu Jiu shi kachakpo akobe l'opfu phe teke ono. O buru iphe ono meru g'o gude epehe shi akwataje gbaa mgbabu iya. Oduje g'eri bya amije wogala. Teke akpuru iya chaerupho looke uswe-uswe; ozoo l'ochacha ucha; ozoo l'ooji uji. Akpuru iya ono be aawokoje gude iphe zoshia ya nakoo mini iya; mini iya ono aburu mee. Epehe agbaru iya ye l'iphe laangu iya angungu.

Daily Bible reading plan

January

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Mbulembu 1—2; Matiyu 1:1—2:12; Ebvü-oma 1; Etu 1:1-6
2	Mbulembu 3—4; Matiyu 2:13—3:6; Ebvü-oma 2; Etu 1:7-9
3	Mbulembu 5—7; Matiyu 3:7—4:11; Ebvü-oma 3; Etu 1:10-19
4	Mbulembu 8—10; Matiyu 4:12-25; Ebvü-oma 4; Etu 1:20-23
5	Mbulembu 11:1—13:4; Matiyu 5:1-26; Ebvü-oma 5; Etu 1:24-28
6	Mbulembu 13:5—15:21; Matiyu 5:27-48; Ebvü-oma 6; Etu 1:29-33
7	Mbulembu 16:1—18:19; Matiyu 6:1-24; Ebvü-oma 7; Etu 2:1-5
8	Mbulembu 18:20—19:38; Matiyu 6:25—7:14; Ebvü-oma 8; Etu 2:6-15
9	Mbulembu 20—22; Matiyu 7:15-29; Ebvü-oma 9:1-12; Etu 2:16-22
10	Mbulembu 23:1—24:51; Matiyu 8:1-17; Ebvü-oma 9:13-20; Etu 3:1-6
11	Mbulembu 24:52—26:16; Matiyu 8:18-34; Ebvü-oma 10:1-15; Etu 3:7-8
12	Mbulembu 26:17—27:46; Matiyu 9:1-17; Ebvü-oma 10:16-18; Etu 3:9-10
13	Mbulembu 28—29; Matiyu 9:18-38; Ebvü-oma 11; Etu 3:11-12
14	Mbulembu 30:1—31:16; Matiyu 10:1-25; Ebvü-oma 12; Etu 3:13-15
15	Mbulembu 31:17—32:12; Matiyu 10:26—11:6; Ebvü-oma 13; Etu 3:16-18
16	Mbulembu 32:13—34:31; Matiyu 11:7-30; Ebvü-oma 14; Etu 3:19-20
17	Mbulembu 35—36; Matiyu 12:1-21; Ebvü-oma 15; Etu 3:21-26
18	Mbulembu 37—38; Matiyu 12:22-45; Ebvü-oma 16; Etu 3:27-32
19	Mbulembu 39:1—41:16; Matiyu 12:46—13:23; Ebvü-oma 17; Etu 3:33-35
20	Mbulembu 41:17—42:17; Matiyu 13:24-46; Ebvü-oma 18:1-15; Etu 4:1-6
21	Mbulembu 42:18—43:34; Matiyu 13:47—14:12; Ebvü-oma 18:16-36; Etu 4:7-10
22	Mbulembu 44—45; Matiyu 14:13-36; Ebvü-oma 18:37-50; Etu 4:11-13
23	Mbulembu 46—47; Matiyu 15:1-28; Ebvü-oma 19; Etu 4:14-19
24	Mbulembu 48—49; Matiyu 15:29—16:12; Ebvü-oma 20; Etu 4:20-27
25	Mbulembu 50; Awufu 1:1—2:10; Matiyu 16:13—17:9; Ebvü-oma 21; Etu 5:1-6
26	Awufu 2:11—3:22; Matiyu 17:10-27; Ebvü-oma 22:1-18; Etu 5:7-14
27	Awufu 4:1—5:21; Matiyu 18:1-22; Ebvü-oma 22:19-31; Etu 5:15-21
28	Awufu 5:22—7:24; Matiyu 18:23—19:12; Ebvü-oma 23; Etu 5:22-23
29	Awufu 7:25—9:35; Matiyu 19:13-30; Ebvü-oma 24; Etu 6:1-5
30	Awufu 10:1—12:13; Matiyu 20:1-28; Ebvü-oma 25:1-15; Etu 6:6-11
31	Awufu 12:14—13:16; Matiyu 20:29—21:22; Ebvü-oma 25:16-22; Etu 6:12-15

February

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Awufu 13:17—15:18; Matiyu 21:23-46; Ebvü-oma 26; Etu 6:16-19
2	Awufu 15:19—17:7; Matiyu 22:1-33; Ebvü-oma 27:1-6; Etu 6:20-26
3	Awufu 17:8—19:15; Matiyu 22:34—23:12; Ebvü-oma 27:7-14; Etu 6:27-35
4	Awufu 19:16—21:21; Matiyu 23:13-39; Ebvü-oma 28; Etu 7:1-5
5	Awufu 21:22—23:13; Matiyu 24:1-28; Ebvü-oma 29; Etu 7:6-23
6	Awufu 23:14—25:40; Matiyu 24:29-51; Ebvü-oma 30; Etu 7:24-27
7	Awufu 26—27; Matiyu 25:1-30; Ebvü-oma 31:1-8; Etu 8:1-11
8	Awufu 28; Matiyu 25:31—26:13; Ebvü-oma 31:9-18; Etu 8:12-13
9	Awufu 29:1—30:10; Matiyu 26:14-46; Ebvü-oma 31:19-24; Etu 8:14-26
10	Awufu 30:11—31:18; Matiyu 26:47-68; Ebvü-oma 32; Etu 8:27-32
11	Awufu 32—33; Matiyu 26:69—27:14; Ebvü-oma 33:1-11; Etu 8:33-36
12	Awufu 34:1—35:9; Matiyu 27:15-31; Ebvü-oma 33:12-22; Etu 9:1-6
13	Awufu 35:10—36:38; Matiyu 27:32-66; Ebvü-oma 34:1-10; Etu 9:7-8
14	Awufu 37—38; Matiyu 28; Ebvü-oma 34:11-22; Etu 9:9-10
15	Awufu 39—40; Maku 1:1-28; Ebvü-oma 35:1-16; Etu 9:11-12
16	Ndu Uke 1—3; Maku 1:29—2:12; Ebvü-oma 35:17-28; Etu 9:13-18
17	Ndu Uke 4—5; Maku 2:13—3:6; Ebvü-oma 36; Etu 10:1-2
18	Ndu Uke 6:1—7:27; Maku 3:7-30; Ebvü-oma 37:1-11; Etu 10:3-4
19	Ndu Uke 7:28—9:6; Maku 3:31—4:25; Ebvü-oma 37:12-29; Etu 10:5
20	Ndu Uke 9:7—10:20; Maku 4:26—5:20; Ebvü-oma 37:30-40; Etu 10:6-7
21	Ndu Uke 11—12; Maku 5:21-43; Ebvü-oma 38; Etu 10:8-9
22	Ndu Uke 13; Maku 6:1-29; Ebvü-oma 39; Etu 10:10
23	Ndu Uke 14; Maku 6:30-56; Ebvü-oma 40:1-10; Etu 10:11-12
24	Ndu Uke 15:1—16:28; Maku 7:1-23; Ebvü-oma 40:11-17; Etu 10:13-14
25	Ndu Uke 16:29—18:30; Maku 7:24—8:10; Ebvü-oma 41; Etu 10:15-16
26	Ndu Uke 19:1—20:21; Maku 8:11-38; Ebvü-oma 42; Etu 10:17
27	Ndu Uke 20:22—22:16; Maku 9:1-29; Ebvü-oma 43; Etu 10:18
28	Ndu Uke 22:17—23:44; Maku 9:30—10:12; Ebvü-oma 44:1-8; Etu 10:19

March

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Ndu Uke 24:1—25:46; Maku 10:13-31; Ebvü-oma 44:9-26; Etu 10:20-21
2	Ndu Uke 25:47—27:13; Maku 10:32-52; Ebvü-oma 45; Etu 10:22
3	Ndu Uke 27:14-34; Ógú 1; Maku 11:1-25; Ebvü-oma 46; Etu 10:23
4	Ógú 2—3; Maku 11:27—12:17; Ebvü-oma 47; Etu 10:24-25
5	Ógú 4—5; Maku 12:18-37; Ebvü-oma 48; Etu 10:26
6	Ógú 6—7; Maku 12:38—13:13; Ebvü-oma 49; Etu 10:27-28
7	Ógú 8—9; Maku 13:14-37; Ebvü-oma 50; Etu 10:29-30

- 8 Ógú 10:1—11:23; Maku 14:1-21; Ebvu-oma 51; Etu 10:31-32
 9 Ógú 11:24—13:33; Maku 14:22-52; Ebvu-oma 52; Etu 11:1-3
 10 Ógú 14:1—15:16; Maku 14:53-72; Ebvu-oma 53; Etu 11:4
 11 Ógú 15:17—16:40; Maku 15; Ebvu-oma 54; Etu 11:5-6
 12 Ógú 16:41—18:32; Maku 16; Ebvu-oma 55; Etu 11:7
 13 Ógú 19—20; Luku 1:1-25; Ebvu-oma 56; Etu 11:8
 14 Ógú 21:1—22:20; Luku 1:26-56; Ebvu-oma 57; Etu 11:9-11
 15 Ógú 22:21—23:30; Luku 1:57-80; Ebvu-oma 58; Etu 11:12-13
 16 Ógú 24—25; Luku 2:1-35; Ebvu-oma 59; Etu 11:14
 17 Ógú 26:1-51; Luku 2:36-52; Ebvu-oma 60; Etu 11:15
 18 Ógú 26:52—28:15; Luku 3:1-22; Ebvu-oma 61; Etu 11:16-17
 19 Ógú 28:16—29:40; Luku 3:23-38; Ebvu-oma 62; Etu 11:18-19
 20 Ógú 30—31; Luku 4:1-30; Ebvu-oma 63; Etu 11:20-21
 21 Ógú 32:1—33:39; Luku 4:31—5:11; Ebvu-oma 64; Etu 11:22
 22 Ógú 33:40—35:34; Luku 5:12-28; Ebvu-oma 65; Etu 11:23
 23 Ógú 36; Ditoronomi 1; Luku 5:29—6:11; Ebvu-oma 66; Etu 11:24-26
 24 Ditoronomi 2—3; Luku 6:12-38; Ebvu-oma 67; Etu 11:27
 25 Ditoronomi 4; Luku 6:39—7:10; Ebvu-oma 68:1-18; Etu 11:28
 26 Ditoronomi 5—6; Luku 7:11-35; Ebvu-oma 68:19-35; Etu 11:29-31
 27 Ditoronomi 7—8; Luku 7:36—8:3; Ebvu-oma 69:1-18; Etu 12:1
 28 Ditoronomi 9—10; Luku 8:4-21; Ebvu-oma 69:19-36; Etu 12:2-3
 29 Ditoronomi 11—12; Luku 8:22-39; Ebvu-oma 70; Etu 12:4
 30 Ditoronomi 13—15; Luku 8:40—9:6; Ebvu-oma 71; Etu 12:5-7
 31 Ditoronomi 16—17; Luku 9:7-27; Ebvu-oma 72; Etu 12:8-9

April

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Ditoronomi 18—20; Luku 9:28-50; Ebvu-oma 73; Etu 12:10
2	Ditoronomi 21—22; Luku 9:51—10:12; Ebvu-oma 74; Etu 12:11
3	Ditoronomi 23—25; Luku 10:13-37; Ebvu-oma 75; Etu 12:12-14
4	Ditoronomi 26—27; Luku 10:38—11:13; Ebvu-oma 76; Etu 12:15-17
5	Ditoronomi 28; Luku 11:14-36; Ebvu-oma 77; Etu 12:18
6	Ditoronomi 29—30; Luku 11:37—12:7; Ebvu-oma 78:1-31; Etu 12:19-20
7	Ditoronomi 31:1—32:27; Luku 12:8-34; Ebvu-oma 78:32-55; Etu 12:21-23
8	Ditoronomi 32:28-52; Luku 12:35-59; Ebvu-oma 78:56-64; Etu 12:24
9	Ditoronomi 33; Luku 13:1-21; Ebvu-oma 78:65-72; Etu 12:25
10	Ditoronomi 34; Jioshuwa 1—2; Luku 13:22—14:6; Ebvu-oma 79; Etu 12:26
11	Jioshuwa 3—4; Luku 14:7-35; Ebvu-oma 80; Etu 12:27-28
12	Jioshuwa 5:1—7:15; Luku 15; Ebvu-oma 81; Etu 13:1
13	Jioshuwa 7:16—9:2; Luku 16:1-18; Ebvu-oma 82; Etu 13:2-3
14	Jioshuwa 9:3—10:43; Luku 16:19—17:10; Ebvu-oma 83; Etu 13:4
15	Jioshuwa 11—12; Luku 17:11-37; Ebvu-oma 84; Etu 13:5-6

- 16 Jioshuwa 13—14; Luku 18:1-17; Ebvü-oma 85; Eṭu 13:7-8
 17 Jioshuwa 15; Luku 18:18-43; Ebvü-oma 86; Eṭu 13:9-10
 18 Jioshuwa 16—18; Luku 19:1-27; Ebvü-oma 87; Eṭu 13:11
 19 Jioshuwa 19—20; Luku 19:28-48; Ebvü-oma 88; Eṭu 13:12-14
 20 Jioshuwa 21:1—22:20; Luku 20:1-26; Ebvü-oma 89:1-13; Eṭu 13:15-16
 21 Jioshuwa 22:21—23:16; Luku 20:27-47; Ebvü-oma 89:14-37; Eṭu 13:17-19
 22 Jioshuwa 24; Luku 21:1-28; Ebvü-oma 89:38-52; Eṭu 13:20-23
 23 Ikpe 1:1—2:9; Luku 21:29—22:13; Ebvü-oma 90—91; Eṭu 13:24-25
 24 Ikpe 2:10—3:31; Luku 22:14-34; Ebvü-oma 92—93; Eṭu 14:1-2
 25 Ikpe 4—5; Luku 22:35-53; Ebvü-oma 94; Eṭu 14:3-4
 26 Ikpe 6; Luku 22:54—23:12; Ebvü-oma 95—96; Eṭu 14:5-6
 27 Ikpe 7:1—8:17; Luku 23:13-43; Ebvü-oma 97—98; Eṭu 14:7-8
 28 Ikpe 8:18—9:21; Luku 23:44—24:12; Ebvü-oma 99; Eṭu 14:9-10
 29 Ikpe 9:22—10:18; Luku 24:13-53; Ebvü-oma 100; Eṭu 14:11-12
 30 Ikpe 11—12; Jiṣonu 1:1-28; Ebvü-oma 101; Eṭu 14:13-14

May

date

Scripture

- 1 Ikpe 13—14; Jiṣonu 1:29-51; Ebvü-oma 102; Eṭu 14:15-16
 2 Ikpe 15—16; Jiṣonu 2; Ebvü-oma 103; Eṭu 14:17-19
 3 Ikpe 17—18; Jiṣonu 3:1-21; Ebvü-oma 104:1-23; Eṭu 14:20-21
 4 Ikpe 19—20; Jiṣonu 3:22—4:3; Ebvü-oma 104:24-35; Eṭu 14:22-24
 5 Ikpe 21; Rutu 1; Jiṣonu 4:4-42; Ebvü-oma 105:1-15; Eṭu 14:25
 6 Rutu 2—4; Jiṣonu 4:43-54; Ebvü-oma 105:16-36; Eṭu 14:26-27
 7 1 Sámẹlu 1:1—2:21; Jiṣonu 5:1-23; Ebvü-oma 105:37-45; Eṭu 14:28-29
 8 1 Sámẹlu 2:22—4:22; Jiṣonu 5:24-47; Ebvü-oma 106:1-12; Eṭu 14:30-31
 9 1 Sámẹlu 5—7; Jiṣonu 6:1-21; Ebvü-oma 106:13-31; Eṭu 14:32-33
 10 1 Sámẹlu 8—9; Jiṣonu 6:22-42; Ebvü-oma 106:32-48; Eṭu 14:34-35
 11 1 Sámẹlu 10—11; Jiṣonu 6:43-71; Ebvü-oma 107; Eṭu 15:1-3
 12 1 Sámẹlu 12:1—13:22; Jiṣonu 7:1-29; Ebvü-oma 108; Eṭu 15:4
 13 1 Sámẹlu 13:23—14:52; Jiṣonu 7:30-52; Ebvü-oma 109; Eṭu 15:5-7
 14 1 Sámẹlu 15—16; Jiṣonu 7:53—8:20; Ebvü-oma 110; Eṭu 15:8-10
 15 1 Sámẹlu 17:1—18:4; Jiṣonu 8:21-30; Ebvü-oma 111; Eṭu 15:11
 16 1 Sámẹlu 18:5—19:24; Jiṣonu 8:31-59; Ebvü-oma 112; Eṭu 15:12-14
 17 1 Sámẹlu 20—21; Jiṣonu 9; Ebvü-oma 113—114; Eṭu 15:15-17
 18 1 Sámẹlu 22—23; Jiṣonu 10:1-21; Ebvü-oma 115; Eṭu 15:18-19
 19 1 Sámẹlu 24—25; Jiṣonu 10:22-42; Ebvü-oma 116; Eṭu 15:20-21
 20 1 Sámẹlu 26—28; Jiṣonu 11:1-53; Ebvü-oma 117; Eṭu 15:22-23
 21 1 Sámẹlu 29—31; Jiṣonu 11:54—12:19; Ebvü-oma 118:1-18; Eṭu 15:24-26
 22 2 Sámẹlu 1:1—2:11; Jiṣonu 12:20-50; Ebvü-oma 118:19-29; Eṭu 15:27-28
 23 2 Sámẹlu 2:12—3:39; Jiṣonu 13:1-30; Ebvü-oma 119:1-16; Eṭu 15:29-30
 24 2 Sámẹlu 4—6; Jiṣonu 13:31—14:14; Ebvü-oma 119:17-32; Eṭu 15:32

- 25 2 Sáməlu 7—8; Jiḡnu 14:15-31; Ebvú-oma 119:33-48; Ẹtu 15:33
 26 2 Sáməlu 9—11; Jiḡnu 15; Ebvú-oma 119:49-64; Ẹtu 16:1-3
 27 2 Sáməlu 12; Jiḡnu 16; Ebvú-oma 119:65-80; Ẹtu 16:4-5
 28 2 Sáməlu 13; Jiḡnu 17; Ebvú-oma 119:81-96; Ẹtu 16:6-7
 29 2 Sáməlu 14:1—15:22; Jiḡnu 18:1-24; Ebvú-oma 119:97-112; Ẹtu 16:8-9
 30 2 Sáməlu 15:23—16:23; Jiḡnu 18:25—19:22; Ebvú-oma 119:113-128; Ẹtu 16:10-11
 31 2 Sáməlu 17; Jiḡnu 19:23-42; Ebvú-oma 119:129-152; Ẹtu 16:12-13

June

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	2 Sáməlu 18:1—19:10; Jiḡnu 20; Ebvú-oma 119:153-176; Ẹtu 16:14-15
2	2 Sáməlu 19:11—20:13; Jiḡnu 21; Ebvú-oma 120; Ẹtu 16:16-17
3	2 Sáməlu 20:14—22:20; Ndu-ishi-ozí 1; Ebvú-oma 121; Ẹtu 16:18
4	2 Sáməlu 22:21—23:23; Ndu-ishi-ozí 2; Ebvú-oma 122; Ẹtu 16:19-20
5	2 Sáməlu 23:24—24:25; Ndu-ishi-ozí 3; Ebvú-oma 123; Ẹtu 16:21-23
6	1 Ndu eze 1; Ndu-ishi-ozí 4; Ebvú-oma 124; Ẹtu 16:24
7	1 Ndu eze 2:1—3:3; Ndu-ishi-ozí 5; Ebvú-oma 125; Ẹtu 16:25
8	1 Ndu eze 3:4—4:34; Ndu-ishi-ozí 6; Ebvú-oma 126; Ẹtu 16:26-27
9	1 Ndu eze 5—6; Ndu-ishi-ozí 7:1-29; Ebvú-oma 127; Ẹtu 16:28-30
10	1 Ndu eze 7; Ndu-ishi-ozí 7:30-50; Ebvú-oma 128; Ẹtu 16:31-33
11	1 Ndu eze 8; Ndu-ishi-ozí 7:51—8:13; Ebvú-oma 129; Ẹtu 17:1
12	1 Ndu eze 9—10; Ndu-ishi-ozí 8:14-40; Ebvú-oma 130; Ẹtu 17:2-3
13	1 Ndu eze 11:1—12:19; Ndu-ishi-ozí 9:1-25; Ebvú-oma 131; Ẹtu 17:4-5
14	1 Ndu eze 12:20—13:34; Ndu-ishi-ozí 9:26-43; Ebvú-oma 132; Ẹtu 17:6
15	1 Ndu eze 14:1—15:24; Ndu-ishi-ozí 10:1; Ebvú-oma 133; Ẹtu 17:7-8
16	1 Ndu eze 15:25—17:24; Ndu-ishi-ozí 10:23-48; Ebvú-oma 134; Ẹtu 17:9-11
17	1 Ndu eze 18; Ndu-ishi-ozí 11; Ebvú-oma 135; Ẹtu 17:12-13
18	1 Ndu eze 19; Ndu-ishi-ozí 12:1-23; Ebvú-oma 136; Ẹtu 17:14-15
19	1 Ndu eze 20—21; Ndu-ishi-ozí 12:24—13:15; Ebvú-oma 137; Ẹtu 17:16
20	1 Ndu eze 22; Ndu-ishi-ozí 13:16-41; Ebvú-oma 138; Ẹtu 17:17-18
21	2 Ndu eze 1—2; Ndu-ishi-ozí 13:42—14:7; Ebvú-oma 139; Ẹtu 17:19-21
22	2 Ndu eze 3:1—4:17; Ndu-ishi-ozí 14:8-28; Ebvú-oma 140; Ẹtu 17:22
23	2 Ndu eze 4:18—5:27; Ndu-ishi-ozí 15:1-35; Ebvú-oma 141; Ẹtu 17:23
24	2 Ndu eze 6—7; Ndu-ishi-ozí 15:36—16:15; Ebvú-oma 142; Ẹtu 17:24-25
25	2 Ndu eze 8:1—9:13; Ndu-ishi-ozí 16:16-40; Ebvú-oma 143; Ẹtu 17:26
26	2 Ndu eze 9:14—10:31; Ndu-ishi-ozí 17; Ebvú-oma 144; Ẹtu 17:27-28
27	2 Ndu eze 10:32—12:21; Ndu-ishi-ozí 18:1-22; Ebvú-oma 145; Ẹtu 18:1
28	2 Ndu eze 13—14; Ndu-ishi-ozí 18:23—19:12; Ebvú-oma 146; Ẹtu 18:2-3
29	2 Ndu eze 15—16; Ndu-ishi-ozí 19:13-41; Ebvú-oma 147; Ẹtu 18:4-5
30	2 Ndu eze 17:1—18:12; Ndu-ishi-ozí 20; Ebvú-oma 148; Ẹtu 18:6-7

July

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	2 Ndu eze 18:13—19:37; Ndu-ishi-ozı 21:1-16; Ebvü-oma 149; Etu 18:8
2	2 Ndu eze 20:1—22:2; Ndu-ishi-ozı 21:17-36; Ebvü-oma 150; Etu 18:9-10
3	2 Ndu eze 22:3—23:30; Ndu-ishi-ozı 21:37—22:16; Ebvü-oma 1; Etu 18:11-12
4	2 Ndu eze 23:31—25:30; Ndu-ishi-ozı 22:17—23:10; Ebvü-oma 2; Etu 18:13
5	1 Iphe, ndu eze meru 1:1—2:17; Ndu-ishi-ozı 23:11-35; Ebvü-oma 3; Etu 18:14-15
6	1 Iphe, ndu eze meru 2:18—4:4; Ndu-ishi-ozı 24; Ebvü-oma 4; Etu 18:16-18
7	1 Iphe, ndu eze meru 4:5—5:17; Ndu-ishi-ozı 25; Ebvü-oma 5; Etu 18:19
8	1 Iphe, ndu eze meru 5:18—6:81; Ndu-ishi-ozı 26; Ebvü-oma 6; Etu 18:20-21
9	1 Iphe, ndu eze meru 7—8; Ndu-ishi-ozı 27:1-20; Ebvü-oma 7; Etu 18:22
10	1 Iphe, ndu eze meru 9—10; Ndu-ishi-ozı 27:21-44; Ebvü-oma 8; Etu 18:23-24
11	1 Iphe, ndu eze meru 11:1—12:18; Ndu-ishi-ozı 28; Ebvü-oma 9:1-12; Etu 19:1-3
12	1 Iphe, ndu eze meru 12:19—14:17; Romu 1:1-17; Ebvü-oma 9:13-20; Etu 19:4-5
13	1 Iphe, ndu eze meru 15:1—16:36; Romu 1:18-32; Ebvü-oma 10:1-15; Etu 19:6-7
14	1 Iphe, ndu eze meru 16:37—18:17; Romu 2:1-24; Ebvü-oma 10:16-18; Etu 19:8-9
15	1 Iphe, ndu eze meru 19—21; Romu 2:25—3:8; Ebvü-oma 11; Etu 19:10-12
16	1 Iphe, ndu eze meru 22—23; Romu 3:9-31; Ebvü-oma 12; Etu 19:13-14
17	1 Iphe, ndu eze meru 24:1—26:11; Romu 4:1-12; Ebvü-oma 13; Etu 19:15-16
18	1 Iphe, ndu eze meru 26:12—27:34; Romu 4:13—5:5; Ebvü-oma 14; Etu 19:17
19	1 Iphe, ndu eze meru 28—29; Romu 5:6-21; Ebvü-oma 15; Etu 19:18-19
20	2 Iphe, ndu eze meru 1—3; Romu 6; Ebvü-oma 16; Etu 19:20-21
21	2 Iphe, ndu eze meru 4:1—6:11; Romu 7:1-13; Ebvü-oma 17; Etu 19:22-23
22	2 Iphe, ndu eze meru 6:12—8:10; Romu 7:14—8:8; Ebvü-oma 18:1-15; Etu 19:24-25
23	2 Iphe, ndu eze meru 8:11—10:19; Romu 8:9-21; Ebvü-oma 18:16-36; Etu 19:26
24	2 Iphe, ndu eze meru 11—13; Romu 8:22-39; Ebvü-oma 18:37-50; Etu 19:27-29
25	2 Iphe, ndu eze meru 14—16; Romu 9:1-21; Ebvü-oma 19; Etu 20:1
26	2 Iphe, ndu eze meru 17—18; Romu 9:22—10:13; Ebvü-oma 20; Etu 20:2-3
27	2 Iphe, ndu eze meru 19—20; Romu 10:14—11:12; Ebvü-oma 21; Etu 20:4-6
28	2 Iphe, ndu eze meru 21—23; Romu 11:13-36; Ebvü-oma 22:1-18; Etu 20:7
29	2 Iphe, ndu eze meru 24—25; Romu 12; Ebvü-oma 22:19-31; Etu 20:8-10
30	2 Iphe, ndu eze meru 26—28; Romu 13; Ebvü-oma 23; Etu 20:11
31	2 Iphe, ndu eze meru 29; Romu 14; Ebvü-oma 24; Etu 20:12

August

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	2 Iphe, ndu eze meru 30—31; Romu 15:1-22; Ebvü-oma 25:1-15; Etu 20:13-15
2	2 Iphe, ndu eze meru 32:1—33:13; Romu 15:23—16:7; Ebvü-oma 25:16-22; Etu 20:16-18
3	2 Iphe, ndu eze meru 33:14—34:33; Romu 16:8-27; Ebvü-oma 26; Etu 20:19
4	2 Iphe, ndu eze meru 35—36; 1 Korentu 1:1-17; Ebvü-oma 27:1-6; Etu 20:20-21

- 5 Ezura 1—2; 1 Kõrentu 1:18—2:5; Ebvü-õma 27:7-14; Etu 20:22-23
 6 Ezura 3—4; 1 Kõrentu 2:6—3:4; Ebvü-õma 28; Etu 20:24-25
 7 Ezura 5—6; 1 Kõrentu 3:5-23; Ebvü-õma 29; Etu 20:26-27
 8 Ezura 7:1—8:20; 1 Kõrentu 4; Ebvü-õma 30; Etu 20:28-30
 9 Ezura 8:21—9:15; 1 Kõrentu 5; Ebvü-õma 31:1-8; Etu 21:1-2
 10 Ezura 10; 1 Kõrentu 6; Ebvü-õma 31:9-18; Etu 21:3
 11 Nehemaya 1:1—3:14; 1 Kõrentu 7:1-24; Ebvü-õma 31:19-24; Etu 21:4
 12 Nehemaya 3:15—5:13; 1 Kõrentu 7:25-40; Ebvü-õma 32; Etu 21:5-7
 13 Nehemaya 5:14—7:60; 1 Kõrentu 8; Ebvü-õma 33:1-11; Etu 21:8-10
 14 Nehemaya 7:61—9:21; 1 Kõrentu 9:1-18; Ebvü-õma 33:12-22; Etu 21:11-12
 15 Nehemaya 9:22—10:39; 1 Kõrentu 9:19—10:13; Ebvü-õma 34:1-10; Etu 21:13
 16 Nehemaya 11:1—12:26; 1 Kõrentu 10:14—11:2; Ebvü-õma 34:11-22; Etu 21:14-16
 17 Nehemaya 12:27—13:31; 1 Kõrentu 11:3-16; Ebvü-õma 35:1-16; Etu 21:17-18
 18 Ešuta 1—3; 1 Kõrentu 11:17-34; Ebvü-õma 35:17-28; Etu 21:19-20
 19 Ešuta 4—7; 1 Kõrentu 12:1-26; Ebvü-õma 36; Etu 21:21-22
 20 Ešuta 8—10; 1 Kõrentu 12:27—13:13; Ebvü-õma 37:1-11; Etu 21:23-24
 21 Jiobu 1—3; 1 Kõrentu 14:1-17; Ebvü-õma 37:12-29; Etu 21:25-26
 22 Jiobu 4—7; 1 Kõrentu 14:18-40; Ebvü-õma 37:30-40; Etu 21:27
 23 Jiobu 8—11; 1 Kõrentu 15:1-28; Ebvü-õma 38; Etu 21:28-29
 24 Jiobu 12—15; 1 Kõrentu 15:29-58; Ebvü-õma 39; Etu 21:30-31
 25 Jiobu 16—19; 1 Kõrentu 16; Ebvü-õma 40:1-10; Etu 22:1
 26 Jiobu 20—22; 2 Kõrentu 1:1-11; Ebvü-õma 40:11-17; Etu 22:2-4
 27 Jiobu 23—27; 2 Kõrentu 1:12—2:11; Ebvü-õma 41; Etu 22:5-6
 28 Jiobu 28—30; 2 Kõrentu 2:12-17; Ebvü-õma 42; Etu 22:7
 29 Jiobu 31—33; 2 Kõrentu 3; Ebvü-õma 43; Etu 22:8-9
 30 Jiobu 34—36; 2 Kõrentu 4:1-12; Ebvü-õma 44:1-8; Etu 22:10-12
 31 Jiobu 37—39; 2 Kõrentu 4:13—5:10; Ebvü-õma 44:9-26; Etu 22:13

September

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Jiobu 40—42; 2 Kõrentu 5:11-21; Ebvü-õma 45; Etu 22:14
2	Oziphe 1—3; 2 Kõrentu 6:1-13; Ebvü-õma 46; Etu 22:15
3	Oziphe 4—6; 2 Kõrentu 6:14—7:7; Ebvü-õma 47; Etu 22:16
4	Oziphe 7—9; 2 Kõrentu 7:8-16; Ebvü-õma 48; Etu 22:17-19
5	Oziphe 10—12; 2 Kõrentu 8:1-15; Ebvü-õma 49; Etu 22:20-21
6	Ebvü Sólomõnu 1—4; 2 Kõrentu 8:16-24; Ebvü-õma 50; Etu 22:22-23
7	Ebvü Sólomõnu 5—8; 2 Kõrentu 9; Ebvü-õma 51; Etu 22:24-25
8	Azáya 1—2; 2 Kõrentu 10; Ebvü-õma 52; Etu 22:26-27
9	Azáya 3—5; 2 Kõrentu 11:1-15; Ebvü-õma 53; Etu 22:28-29
10	Azáya 6—7; 2 Kõrentu 11:16-33; Ebvü-õma 54; Etu 23:1-3
11	Azáya 8—9; 2 Kõrentu 12:1-10; Ebvü-õma 55; Etu 23:4-5
12	Azáya 10—11; 2 Kõrentu 12:11-21; Ebvü-õma 56; Etu 23:6-8

- 13 Azáya 12—14; 2 Korentu 13; Ebvü-oma 57; Etu 23:9-11
 14 Azáya 15—18; Galeshiya 1; Ebvü-oma 58; Etu 23:12
 15 Azáya 19—21; Galeshiya 2:1-16; Ebvü-oma 59; Etu 23:13-14
 16 Azáya 22—24; Galeshiya 2:17—3:9; Ebvü-oma 60; Etu 23:15-16
 17 Azáya 25:1—28:13; Galeshiya 3:10-22; Ebvü-oma 61; Etu 23:17-18
 18 Azáya 28:14—30:11; Galeshiya 3:23—4:31; Ebvü-oma 62; Etu 23:19-21
 19 Azáya 30:12—33:12; Galeshiya 5:1-12; Ebvü-oma 63; Etu 23:22
 20 Azáya 33:13—36:22; Galeshiya 5:13-26; Ebvü-oma 64; Etu 23:23
 21 Azáya 37—38; Galeshiya 6; Ebvü-oma 65; Etu 23:24
 22 Azáya 39:1—41:16; Efesosu 1; Ebvü-oma 66; Etu 23:25-28
 23 Azáya 41:17—43:13; Efesosu 2; Ebvü-oma 67; Etu 23:29-35
 24 Azáya 43:14—45:10; Efesosu 3; Ebvü-oma 68:1-18; Etu 24:1-2
 25 Azáya 45:11—48:11; Efesosu 4:1-16; Ebvü-oma 68:19-35; Etu 24:3-4
 26 Azáya 48:12—50:11; Efesosu 4:17-32; Ebvü-oma 69:1-18; Etu 24:5-6
 27 Azáya 51—53; Efesosu 5; Ebvü-oma 69:19-36; Etu 24:7
 28 Azáya 54:1—57:13; Efesosu 6; Ebvü-oma 70; Etu 24:8
 29 Azáya 57:14—59:21; Filipayi 1:1-26; Ebvü-oma 71; Etu 24:9-10
 30 Azáya 60:1—62:5; Filipayi 1:27—2:18; Ebvü-oma 72; Etu 24:11-12

October

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Azáya 62:6—65:25; Filipayi 2:19; Ebvü-oma 73; Etu 24:13-14
2	Azáya 66; Filipayi 3:4-21; Ebvü-oma 74; Etu 24:15-16
3	Jieremaya 1:1—2:30; Filipayi 4; Ebvü-oma 75; Etu 24:17-20
4	Jieremaya 2:31—4:18; Kòlosi 1:1-20; Ebvü-oma 76; Etu 24:21-22
5	Jieremaya 4:19—6:14; Kòlosi 1:21—2:7; Ebvü-oma 77; Etu 24:23-25
6	Jieremaya 6:15—8:7; Kòlosi 2:8-23; Ebvü-oma 78:1-31; Etu 24:26
7	Jieremaya 8:8—9:26; Kòlosi 3:1-17; Ebvü-oma 78:32-55; Etu 24:27
8	Jieremaya 10—11; Kòlosi 3:18—4:18; Ebvü-oma 78:56-72; Etu 24:28-29
9	Jieremaya 12:1—14:10; 1 Tesalonayika 1:1—2:9; Ebvü-oma 79; Etu 24:30-34
10	Jieremaya 14:11—16:15; 1 Tesalonayika 2:10—3:13; Ebvü-oma 80; Etu 25:1-5
11	Jieremaya 16:16—18:23; 1 Tesalonayika 4:1—5:3; Ebvü-oma 81; Etu 25:6
12	Jieremaya 19—21; 1 Tesalonayika 5:4-28; Ebvü-oma 82; Etu 25:7-10
13	Jieremaya 22:1—23:20; 2 Tesalonayika 1; Ebvü-oma 83; Etu 25:11-14
14	Jieremaya 23:21—25:38; 2 Tesalonayika 2; Ebvü-oma 84; Etu 25:15
15	Jieremaya 26—27; 2 Tesalonayika 3; Ebvü-oma 85; Etu 25:16
16	Jieremaya 28—29; 1 Timoti 1; Ebvü-oma 86; Etu 25:17
17	Jieremaya 30:1—31:26; 1 Timoti 2; Ebvü-oma 87; Etu 25:18-19
18	Jieremaya 31:27—32:44; 1 Timoti 3; Ebvü-oma 88; Etu 25:20-22
19	Jieremaya 33—34; 1 Timoti 4; Ebvü-oma 89:1-13; Etu 25:23-24
20	Jieremaya 35—36; 1 Timoti 5; Ebvü-oma 89:14-37; Etu 25:25-27
21	Jieremaya 37—38; 1 Timoti 6; Ebvü-oma 89:38-52; Etu 25:28

- 22 Jieremaya 39—41; 2 Timoti 1; Ebvü-oma 90—91; Eṭu 26:1-2
 23 Jieremaya 42:1—44:23; 2 Timoti 2:1-21; Ebvü-oma 92—93; Eṭu 26:3-5
 24 Jieremaya 44:24—47:7; 2 Timoti 2:22—3:17; Ebvü-oma 94; Eṭu 26:6-8
 25 Jieremaya 48:1—49:22; 2 Timoti 4; Ebvü-oma 95—96; Eṭu 26:9-12
 26 Jieremaya 49:23—50:46; Tayitoṣu 1; Ebvü-oma 97—98; Eṭu 26:13-16
 27 Jieremaya 51:1-53; Tayitoṣu 2; Ebvü-oma 99; Eṭu 26:17
 28 Jieremaya 51:54—52:34; Tayitoṣu 3; Ebvü-oma 100; Eṭu 26:18-19
 29 Ebvü Aphü 1:1—2:19; Fayilimoṇu 1; Ebvü-oma 101; Eṭu 26:20
 30 Ebvü Aphü 2:20—3:66; Hiburu 1; Ebvü-oma 102; Eṭu 26:21-22
 31 Ebvü Aphü 4—5; Hiburu 2; Ebvü-oma 103; Eṭu 26:23

November

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Ezekeḷu 1:1—3:15; Hiburu 3; Ebvü-oma 104:1-23; Eṭu 26:24-26
2	Ezekeḷu 3:16—6:14; Hiburu 4; Ebvü-oma 104:24-35; Eṭu 26:27
3	Ezekeḷu 7—9; Hiburu 5; Ebvü-oma 105:1-15; Eṭu 26:28
4	Ezekeḷu 10—11; Hiburu 6; Ebvü-oma 105:16-36; Eṭu 27:1-2
5	Ezekeḷu 12:1—14:11; Hiburu 7:1-17; Ebvü-oma 105:37-45; Eṭu 27:3
6	Ezekeḷu 14:12—16:42; Hiburu 7:18-28; Ebvü-oma 106:1-12; Eṭu 27:4-6
7	Ezekeḷu 16:43—17:24; Hiburu 8; Ebvü-oma 106:13-31; Eṭu 27:7-9
8	Ezekeḷu 18—19; Hiburu 9:1-10; Ebvü-oma 106:32-48; Eṭu 27:10
9	Ezekeḷu 20; Hiburu 9:11-28; Ebvü-oma 107; Eṭu 27:11
10	Ezekeḷu 21—22; Hiburu 10:1-17; Ebvü-oma 108; Eṭu 27:12
11	Ezekeḷu 23; Hiburu 10:18-39; Ebvü-oma 109; Eṭu 27:13
12	Ezekeḷu 24—26; Hiburu 11:1-16; Ebvü-oma 110; Eṭu 27:14
13	Ezekeḷu 27—28; Hiburu 11:17-31; Ebvü-oma 111; Eṭu 27:15-16
14	Ezekeḷu 29—30; Hiburu 11:32—12:13; Ebvü-oma 112; Eṭu 27:17
15	Ezekeḷu 31—32; Hiburu 12:14-29; Ebvü-oma 113—114; Eṭu 27:18-20
16	Ezekeḷu 33—34; Hiburu 13; Ebvü-oma 115; Eṭu 27:21-22
17	Ezekeḷu 35—36; Jiemusu 1:1-18; Ebvü-oma 116; Eṭu 27:23-27
18	Ezekeḷu 37—38; Jiemusu 1:19—2:17; Ebvü-oma 117; Eṭu 28:1
19	Ezekeḷu 39:1—40:27; Jiemusu 2:18—3:18; Ebvü-oma 118:1-18; Eṭu 28:2
20	Ezekeḷu 40:28—41:26; Jiemusu 4; Ebvü-oma 118:19-29; Eṭu 28:3-5
21	Ezekeḷu 42—43; Jiemusu 5; Ebvü-oma 119:1-16; Eṭu 28:6-7
22	Ezekeḷu 44:1—45:12; 1 Pyiṭa 1:1-12; Ebvü-oma 119:17-32; Eṭu 28:8-10
23	Ezekeḷu 45:13—46:24; 1 Pyiṭa 1:13—2:10; Ebvü-oma 119:33-48; Eṭu 28:11
24	Ezekeḷu 47—48; 1 Pyiṭa 2:11—3:7; Ebvü-oma 119:49-64; Eṭu 28:12-13
25	Danḷu 1:1—2:23; 1 Pyiṭa 3:8—4:6; Ebvü-oma 119:65-80; Eṭu 28:14
26	Danḷu 2:24—3:30; 1 Pyiṭa 4:7—5:14; Ebvü-oma 119:81-96; Eṭu 28:15-16
27	Danḷu 4; 2 Pyiṭa 1; Ebvü-oma 119:97-112; Eṭu 28:17-18
28	Danḷu 5; 2 Pyiṭa 2; Ebvü-oma 119:113-128; Eṭu 28:19-20

- 29 Danəlu 6; 2 Pyıta 3; Ebvü-oma 119:129-152; Etu 28:21-22
 30 Danəlu 7; 1 Jiönu 1; Ebvü-oma 119:153-176; Etu 28:23-24

December

<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Danəlu 8; 1 Jiönu 2:1-17; Ebvü-oma 120; Etu 28:25-26
2	Danəlu 9:1—11:1; 1 Jiönu 2:18—3:6; Ebvü-oma 121; Etu 28:27-28
3	Danəlu 11:2-35; 1 Jiönu 3:7-24; Ebvü-oma 122; Etu 29:1
4	Danəlu 11:36—12:13; 1 Jiönu 4; Ebvü-oma 123; Etu 29:2-4
5	Hosiya 1—3; 1 Jiönu 5; Ebvü-oma 124; Etu 29:5-8
6	Hosiya 4—5; 2 Jiönu 1; Ebvü-oma 125; Etu 29:9-11
7	Hosiya 6—9; 3 Jiönu 1; Ebvü-oma 126; Etu 29:12-14
8	Hosiya 10—14; Jiudu 1; Ebvü-oma 127; Etu 29:15-17
9	Jiowelu 1—3; Qphulenyä 1; Ebvü-oma 128; Etu 29:18
10	Émoşu 1—3; Qphulenyä 2:1-17; Ebvü-oma 129; Etu 29:19-20
11	Émoşu 4—6; Qphulenyä 2:18—3:6; Ebvü-oma 130; Etu 29:21-22
12	Émoşu 7—9; Qphulenyä 3:7-22; Ebvü-oma 131; Etu 29:23
13	Obedaya 1; Qphulenyä 4; Ebvü-oma 132; Etu 29:24-25
14	Jiona 1—4; Qphulenyä 5; Ebvü-oma 133; Etu 29:26-27
15	Mayıka 1—4; Qphulenyä 6; Ebvü-oma 134; Etu 30:1-4
16	Mayıka 5—7; Qphulenyä 7; Ebvü-oma 135; Etu 30:5-6
17	Nahumu 1—3; Qphulenyä 8; Ebvü-oma 136; Etu 30:7-9
18	Habakuku 1—3; Qphulenyä 9; Ebvü-oma 137; Etu 30:10
19	Zefanaya 1—3; Qphulenyä 10; Ebvü-oma 138; Etu 30:11-14
20	Hagayi 1—2; Qphulenyä 11; Ebvü-oma 139; Etu 30:15-16
21	Zekaraya 1; Qphulenyä 12; Ebvü-oma 140; Etu 30:17
22	Zekaraya 2—3; Qphulenyä 13; Ebvü-oma 141; Etu 30:18-20
23	Zekaraya 4—5; Qphulenyä 14; Ebvü-oma 142; Etu 30:21-23
24	Zekaraya 6—7; Qphulenyä 15; Ebvü-oma 143; Etu 30:24-28
25	Zekaraya 8; Qphulenyä 16; Ebvü-oma 144; Etu 30:29-31
26	Zekaraya 9; Qphulenyä 17; Ebvü-oma 145; Etu 30:32
27	Zekaraya 10—11; Qphulenyä 18; Ebvü-oma 146; Etu 30:33
28	Zekaraya 12—13; Qphulenyä 19; Ebvü-oma 147; Etu 31:1-7
29	Zekaraya 14; Qphulenyä 20; Ebvü-oma 148; Etu 31:8-9
30	Malakayi 1—2; Qphulenyä 21; Ebvü-oma 149; Etu 31:10-24
31	Malakayi 3—4; Qphulenyä 22; Ebvü-oma 150; Etu 31:25-31